

KURUM VE KURULUŞ YÖNETMELİKLERİ

Tamamı eklenen yönetmelikler:

1. Hayvanat Bahçelerinin ve Doğal Yaşam Parklarının Kuruluşu ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
2. Arı Kolonilerinin Kimliklendirilmesi ve Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmelik
3. Ordu Hizmet Hayvanları Sertifikasyon Yönetmeliği
4. Göçer Hayvanların Tanımlanması ve Nakilleri Hakkında Yönetmelik
5. Akrep Türlerinin Doğadan Yakalanmasına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik
6. Bilimsel Amaçlar İçin Kullanılan Sucul Omurgalı Canlıların Refah ve Korunmasına Dair Yönetmelik
7. Mavidil Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği
8. Küçük Kapasiteli Kesimhanelerin Genel ve Özel Hijyen Kurallarına Dair Yönetmelik
9. Kedi, Köpek ve Gelinciklerin Kimliklendirilmesi ve Kayıt Altına Alınmasına Dair Yönetmelik
10. Tek Tırnaklı Hayvanların Tanımlanması ve İzlenmesine Dair Yönetmelik
11. Etçi Tavukların Korunması ile İlgili Asgari Standartlara İlişkin Yönetmelik
12. Kanatlı Hayvan Eti Üretiminde Sözleşmeli Üretim İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik
13. Av Turizmi Kapsamında Avlanmalara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik
14. Belirli Canlı Tırnaklı Hayvanların İthalatı ve Transit Geçişine İlişkin Hayvan Sağlığı Kurallarının Belirlenmesine Dair Yönetmelik
15. Hayvan Nakillerinde Kontrol ve Dinlendirme İstasyonu Yönetmeliği
16. Yumurtacı Tavukların Korunması ile İlgili Asgari Standartlara İlişkin Yönetmelik
17. Çiftlik Hayvanlarının Refahına İlişkin Genel Hükümler Hakkında Yönetmelik
18. Buzağuların Korunması ile İlgili Asgari Standartlara İlişkin Yönetmelik
19. Hayvan Deneyleri Etik Kurallarının Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik
20. Kuluçkahane ve Damızlık Kanatlı İşletmeleri Yönetmeliği
21. Alabalık ve Sazan Türü Balıkların Yaşadığı Suların Korunması ve İyileştirilmesi Hakkında Yönetmelik
22. Hayvan Beslemede Kullanılan Yem Katkı Maddeleri Hakkında Yönetmelik
23. Hayvan Hastalıklarında Tazminat Yönetmeliği
24. Palmiye Kırmızı Böceği ile Mücadele Hakkında Yönetmelik
25. Yerli Evcil Hayvan Genetik Kaynaklarının Kullanılması ve Yurt Dışına Çıkarılması Hakkında Yönetmelik
26. Su Ürünleri Genetik Kaynaklarının Korunması ve Sürdürülebilir Kullanımı Hakkında Yönetmelik
27. İpekböceği Yumurtası Üretimi ve Kontrolüne İlişkin Yönetmelik
28. Su Hayvanlarının Sağlık Koşulları ile Hastalıklarına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği
29. Bulaşıcı Hayvan Hastalıkları ile Mücadelede Uygulanacak Genel Hükümlere İlişkin Yönetmelik
30. Kuduz Hastalığından Korunma ve Kuduz Hastalığı ile Mücadele Yönetmeliği
31. Canlı Hayvan Ticareti Yapan Satıcıların Çalışma ve Denetlenmesi ile İlgili Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik
32. Sığır Vebası, Koyun ve Keçi Vebası, Domuzların Veziküler Hastalığı, Mavi Dil Hastalığı, Geyiklerin Epizootik Hemorajik Hastalığı, Koyun Keçi Çiçeği, Veziküler Stomatitis, Sığırların Nodüler Ekzantemi, Afrika Domuz Vebası, Klasik Domuz Vebası ve Rift Vadisi Hummasına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği

33. Yemlerin Piyasaya Arzı ve Kullanımı Hakkında Yönetmelik
34. Yem Hijyeni Yönetmeliği
35. Veteriner Tıbbi Ürünler Hakkında Yönetmelik
36. Hayvanların Nakilleri Sırasında Refahı ve Korunması Yönetmeliği
37. Hayvan Satış Yerlerinin Ruhsatlandırılma ve Denetleme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
38. Şarbon Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği
39. Sığırlarda Löykoz Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği
40. Ruam Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği
41. Hayvanların Tanımlanması ile Veteriner Biyolojik Ürünlerin Uygulama Ücretleri Yönetmeliği
42. Evcil Hayvan Genetik Kaynaklarının Korunması ve Sürdürülebilir Kullanımı Hakkında Yönetmelik
43. Atların Enfeksiyöz Anemisi Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği
44. Ülkeye Girişte Veteriner Kontrollerine Tabi Olan Hayvan ve Ürünlere Dair Yönetmelik
45. Hayvan Hastaneleri Yönetmeliği
46. Durin Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği
47. Bal Arılarının Küçük Kovan Kurdu ile Tropileaps Akarı Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği
48. Bal Arılarının Amerikan Yavru Çürüklüğü Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği
49. Afrika At Vebası Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği
50. Yurt İçinde Canlı Hayvan ve Hayvansal Ürünlerin Nakilleri Hakkında Yönetmelik
51. Ülkeye Giriş Yapan Canlı Hayvanlarda Yürütülecek Veteriner Kontrollerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmelik
52. Bombus Arısı Yönetmeliği
53. Nakledilebilir Süngerimsi Beyin Hastalıklarına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği
54. Kanatlı Tifosu ile Kanatlılarda Pullorum Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği
55. Deneysel ve Diğer Bilimsel Amaçlar İçin Kullanılan Hayvanların Refah ve Korunmasına Dair Yönetmelik
56. Suni Tohumlama, Tabii Tohumlama ve Embriyo Transferi Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik
57. Hayvanlarda Soy Kütüğü ve Ön Soy Kütüğü Esasları Hakkında Yönetmelik
58. Ev ve Süs Hayvanlarının Ticari Olmayan Hareketlerinde Uygulanacak Hayvan Sağlığı Şartlarına Dair Yönetmelik
59. Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği
60. Arıcılık Yönetmeliği
61. Veteriner Hekim Muayenehane ve Poliklinik Yönetmeliği
62. Ev Hayvanlarının Üretim, Satış, Barınma ve Eğitim Yerleri Hakkında Yönetmelik
63. Yalancı Tavuk Vebası Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği
64. Tavuk Vebası Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği
65. Şap Hastalığının Kontrolüne İlişkin Yönetmelik
66. İhbarı Mecburi Hayvan Hastalıkları ve Bildirimine İlişkin Yönetmelik
67. Veteriner Sınır Kontrol Noktası Müdürlüklerinin Görev ve Çalışma Esaslarına Dair Yönetmelik
68. Bruselloz ile Mücadele Yönetmeliği
69. Sığır Bovine Tüberkülozu Yönetmeliği

70. Türk Silahlı Kuvvetlerinde Bulunan Hayvanların Beslenmesine Dair Yönetmelik
71. Hayvan Sağlığı Kabini Açılış, Çalışma ve Denetlenme Usul Ve Esaslarına Dair Yönetmelik
72. Hayvanların Korunmasına Dair Uygulama Yönetmeliği
73. Av ve Yaban Hayvanlarının ve Yaşam Alanlarının Korunması, Zararlılarıyla Mücadele Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
74. Av ve Yaban Hayvanları ile Bunlardan Elde Edilen Ürünlerin Bulundurulması, Üretimi ve Ticareti Hakkında Yönetmelik
75. Av ve Yaban Hayvanı Üretme Yeri ve İstasyonları ile Kurtarma Merkezlerinin Kuruluşu, Yönetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik
76. Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşmenin Uygulanmasına Dair Yönetmelik
77. Pepino Mozaik Virüsü ile Mücadele Hakkında Yönetmelik
78. Ormanlarda ve Orman İçinde Bulunan Otlak, Yaylak ve Kışlaklarda Hayvan Otlatılmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik

İlgili bölümleri seçilen yönetmelikler:

1. Kanatlı Hayvan Eti Üretiminde Sözleşmeli Üretime İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik
2. Hayvan Hastaneleri Yönetmeliği
3. Veteriner Sınır Kontrol Noktası Müdürlüklerinin Görev ve Çalışma Esaslarına Dair Yönetmelik
4. Evcil Hayvan Genetik Kaynaklarının Korunması ve Sürdürülebilir Kullanımı Hakkında Yönetmelik
5. Su Hayvanlarının Sağlık Koşulları ile Hastalıklarına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği
6. Hayvan Beslemede Kullanılan Yem Katkı Maddeleri Hakkında Yönetmelik
7. Veteriner Tıbbi Ürünler Hakkında Yönetmelik
8. Hayvan Nakillerinde Kontrol ve Dinlendirme İstasyonu Yönetmeliği
9. Belirli Canlı Tırnaklı Hayvanların İthalatı ve Transit Geçişine İlişkin Hayvan Sağlığı Kurallarının Belirlenmesine Dair Yönetmelik
10. Türkiye İlaç ve Tıbbî Cihaz Kurumu Ulusal Kontrol Laboratuvarının Görev, Yetki ve Sorumlulukları İle Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
11. Tıbbi Cihaz Klinik Araştırmaları Yönetmeliği
12. Veteriner Enstitülerinin Teşkilat, Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik
13. Orman Kanununun 17 Nci Maddesinin Üçüncü Fıkrasının Uygulanması Hakkında Yönetmelik
14. Merkez Av Komisyonu, İl ve İlçe Av Komisyonlarının Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
15. Su Ürünleri Üretiminde Kiralama Yönetmeliği
16. Antarktika'da Çevre Koruma Protokolünün Uygulanmasına Dair Yönetmelik
17. Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamalarının Klinik Araştırmaları Hakkında Yönetmelik
18. Demiryolu ile Seyahat Eden Yolcuların Haklarına Dair Yönetmelik
19. Çevre Etiketleri Yönetmeliği
20. Aile ve Çocuk Dostu Yapım ve Dizilerin Teşvik Edilmesine Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik
21. Gaz Yakan Cihazlara Dair Yönetmelik (2016/426/Ab)

22. Tehlikeli Maddelerin Havayoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik
23. Basınçlı Ekipmanlar Yönetmeliği (2014/68/Ab)
24. Deterjanlar Hakkında Yönetmelik
25. Karayolu Taşıma Yönetmeliği
26. Tarım Arazilerinin Korunması, Kullanılması ve Planlanmasına Dair Yönetmelik
27. Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri Yönetmeliği
28. Bitki Koruma Ürünlerinin Ruhsatlandırılması ve Piyasaya Arzı Hakkında Yönetmelik
29. Bitki Koruma Ürünleri ile İlgili Yapılacak Denemeler Hakkında Yönetmelik
30. İçme ve Kullanma Suyu Temini ve Dağıtım Sistemleri Hakkında Yönetmelik
31. Millî Eğitim Bakanlığı Kurum Açma, Kapatma ve Ad Verme Yönetmeliği
32. Kimyasalların Kaydı, Değerlendirilmesi, İzni ve Kısıtlanması Hakkında Yönetmelik
33. Sınai Mülkiyet Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik
34. Ticari İşlemlerde Rehin Hakkının Kurulması ve Temerrüt Sonrası Hakların Kullanılması Hakkında Yönetmelik
35. Basit Basınçlı Kaplar Yönetmeliği (2014/29/Ab)
36. Belirli Gerilim Sınırları İçin Tasarlanan Elektrikli Ekipman ile İlgili Yönetmelik (2014/35/Ab)
37. İslah Amaçlı Hayvan Yetiştirici Birliklerinin Kurulması ve Hizmetleri Hakkında Yönetmelik
38. Muhtemel Patlayıcı Ortamda Kullanılan Teçhizat ve Koruyucu Sistemler İle İlgili Yönetmelik (2014/34/Ab)
39. Çiftlikte Kesilen Küçük Miktarlardaki Kanatlı ve Tavşanımsı Etlerinin Doğrudan Arzına Dair Yönetmelik
40. Posta Sektörüne İlişkin Yetkilendirme Yönetmeliği
41. Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği
42. Salmonella ve Belirlenmiş Diğer Gıda Kaynaklı Zoonotik Etkenlerin Kontrol Altına Alınması Hakkında Yönetmelik
43. Maddelerin ve Karışımların Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması Hakkında Yönetmelik
44. Kaçakçılık Türleri ile İlgili Mahkûmiyet Hükümü Kesinleşenlerin Kamuoyuna İlan Edilmesine Dair Yönetmelik
45. 5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa Göre Elkonulan Eşya ve Alıkonulan Taşıtlara İlişkin Uygulama Yönetmeliği
46. Tasfiye Yönetmeliği
47. Biyolojik Etkenlere Maruziyet Risklerinin Önlenmesi Hakkında Yönetmelik
48. İlaç ve Biyolojik Ürünlerin Klinik Araştırmaları Hakkında Yönetmelik
49. Okul Kantinlerine Dair Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliği
50. Orman ve Su İşleri Bakanlığı Döner Sermayeli İşletmeler Yönetmeliği
51. Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik
52. Hayvansal Gıdalar İçin Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliği
53. Sperma, Ovum ve Embriyo Üretim Merkezlerinin Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik
54. İnsan Tüketimi Amacıyla Kullanılmayan Hayvansal Yan Ürünler Yönetmeliği
55. Zoonozlar ve Zoonotik Etkenler, İlgili Antimikrobiyal Direnç ve Gıda Kaynaklı Salgınların İzlenmesi Yönetmeliği
56. Tıbbi Olmayan Veteriner Sağlık Ürünleri Yönetmeliği
57. Hayvansal Gıdaların Resmi Kontrollerine İlişkin Özel Kuralları Belirleyen Yönetmelik
58. Gıda ve Yemin Resmi Kontrollerine Dair Yönetmelik
59. Veteriner Teşhis ve Analiz Laboratuvarları Yönetmeliği

60. At Yarışları Yönetmeliği
61. Yüzme Havuzlarının Tabii Olacağı Sağlık Esasları Hakkında Yönetmelik
62. Safkan Arap ve İngiliz Atlarının Soy Kütüğü, Kayıtları, İthalat ve İhracatı Hakkında Yönetmelik
63. Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik
64. Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve Ürünlerine Dair Yönetmelik
65. İyi Laboratuvar Uygulamaları Prensipleri, Test Birimlerinin Uyumlaştırılması, İyi Laboratuvar Uygulamalarının ve Çalışmaların Denetlenmesi Hakkında Yönetmelik
66. Biyosidal Ürünler Yönetmeliği
67. 4915 Sayılı Kara Avcılığı Kanununa Göre El Konularak Mülkiyeti Kamuya Geçirilen Sair Eşyalarla İlgili Yapılacak İş ve İşlemler Hakkında Yönetmelik
68. Orman, Orman Endüstri ve Ağaç İşleri Endüstri Mühendisleri ile Serbest Meslek Bürolarının Çalışma Alanlarına Dair Yönetmelik
69. Gümrük Yönetmeliği
70. Makina Emniyeti Yönetmeliği (2006/42/At)
71. Sanayi, Ticaret, Tarım ve Orman İşlerinden Sayılan İşlere İlişkin Yönetmelik
72. Orman Amenajman Yönetmeliği
73. Doktorluk, Hemşirelik, Ebelik, Dış Hekimliği, Veterinerlik, Eczacılık ve Mimarlık Eğitim Programlarının Asgari Eğitim Koşullarının Belirlenmesine Dair Yönetmelik
74. Belediye Zabıta Yönetmeliği
75. Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanunun Uygulama Yönetmeliği
76. Türk Veteriner Hekimleri Birliği Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Uygulama Yönetmeliği
77. Tarım Sigortaları Havuzu Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
78. Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik
79. Kozmetik Yönetmeliği
80. Yaban Hayatı Koruma ve Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları ile İlgili Yönetmelik
81. Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliği
82. Avlakların Kuruluşu, Yönetimi ve Denetimi Esas ve Usulleri ile İlgili Yönetmelik
83. Kurban Hizmetlerinin Diyanet İşleri Başkanlığınca Yürütülmesine Dair Yönetmelik
84. Su Ürünleri Toptan ve Perakende Satış Yerleri Yönetmeliği
85. Elektrik Tesislerinde Topraklamalar Yönetmeliği
86. Emniyet Genel Müdürlüğü Çocuk Şube Müdürlüğü/Büro Amirliği Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği
87. Mera Yönetmeliği
88. Su Ürünleri Yönetmeliği
89. Turizm İşletmelerinin Bakanlıkla, Birbirleriyle ve Müşterileriyle İlişkileri Hakkında Yönetmelik
90. Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü Yönetmeliği
91. Çarşı ve Mahalle Bekçilerinin Vazifeleri ile İlgili Olarak Riayet Etmeleri Gereken Hususları Gösterir Yönetmelik
92. Sivil Savunma Bakımından Halk Tarafından Yapılacak Teşkilât ve Alınacak Tedbirler Hakkında Yönetmelik
93. Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Yönetmeliği

KURUM VE KURULUŞ YÖNETMELİKLERİ

Tamamı Eklenen Yönetmelikler:

HAYVANAT BAHÇELERİNİN VE DOĞAL YAŞAM PARKLARININ KURULUŞU İLE ÇALIŞMA USUL VE ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 11.06.2022 Resmî Gazete Sayısı: 31863

BİRİNCİ BÖLÜM Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; biyolojik çeşitliliğin korunması kapsamında, evcil ve yabani hayvanların doğal ortamındaki yaşam koşullarının azami düzeyde sağlanması için hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarının teknik, sağlık, refah ve hijyen şartları ile kuruluşu, çalışması, ruhsatlandırılması ve denetlenmesine yönelik usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, kara ve su sirkleri, yunus parkları ile ev hayvanı üretim ve satış yerleri hariç olmak üzere, gerçek veya tüzel kişiler ile kamu kurum ve kuruluşları tarafından kurulan hayvanat bahçelerini ve doğal yaşam parklarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, 24/6/2004 tarihli ve 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununun 22 nci maddesine dayanılarak ve Avrupa Birliğinin 1999/22/EC sayılı Yaban Hayvanlarının Hayvanat Bahçelerinde Tutulmalarına İlişkin Direktifi doğrultusunda hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Açık alan: Hayvanların gezinme ihtiyaçlarını karşılamak için oluşturulan etrafi sınırlandırılmış alanı,
- b) Akvaryum: Sucul hayvanların yapay bir ortamda bulunduğu su haznesini,
- c) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,
- ç) Biyolog: Fakültelerin biyoloji bölümünden biyolog unvanı ile mezun olan kişiyi,
- d) Bölge müdürlüğü: Doğa koruma ve milli parklar bölge müdürlüğünü,
- e) CITES: 20/6/1996 tarihli ve 22672 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Nesli Tehlikede Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşmeyi,
- f) Denetim elemanı: Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı personeli ve/veya mahallin en büyük mülkî amirince 5199 sayılı Kanunda belirtilen denetimleri yapmak üzere görevlendirilen en az iki yıllık yüksek okul mezunu kişiyi,
- g) Dezenfeksiyon: Zararlı mikroorganizmaların fiziksel, kimyasal veya ultraviyole ışınları uygulaması gibi metotlarla zararsız hâle getirilmesi işlemini,
- ğ) Dijital kimliklendirme: Hayvanların mikroçip ve benzeri sayısal veri içeren malzemeler ile kayıt altına alınmasını,
- h) Doğal yaşam parkı: Yabani memeli hayvanların yılda en az yedi gün halka sergilendikleri ve doğal ortamlarına uygun serbest dolaşımına imkân sağlayan tesisleri,
 - 1) Evcil hayvan: İnsanlar tarafından kültüre alınmış ve eğitilmiş hayvanları,
 - i) Ev hayvanı: Gerçek veya tüzel kişiler tarafından özellikle evde, iş yerlerinde ya da arazisinde özel ilgi ve refakat amacıyla muhafaza edilen, bakımı ve sorumluluğu sahiplerince üstlenilen her türlü hayvanı,
 - j) Genel Müdürlük: Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünü,
 - k) Hayvan bakıcısı: Hayvanların yem, su, tımar gibi çeşitli ihtiyaçlarını karşılamak üzere çalışan kişiyi,

- l) Hayvanat bahçesi: Evcil ve yabani hayvanların yılda en az yedi gün halka sergilendikleri kalıcı tesisleri,
- m) İl şube müdürlüğü: Doğa koruma ve milli parklar il şube müdürlüğünü,
- n) Kapalı alan: Hayvanların barındırılmaları amacıyla, biyolojik ve etolojik özellikleri göz önünde bulundurularak yapılmış, açık alanla bağlantılı, etrafı ve üzeri kapalı alanı,
- o) Karantina birimi: Bulaşıcı bir hastalığın bulunduğu yerden gelen veya bulaşıcı hastalık şüphesi olan hayvanların, sağlıklı hayvanlardan ayrı tutulması amacıyla düzenlenen, gözetleme bölümü olan, mekanik havalandırmanın sağlandığı kapalı bölmeler içeren alanı,
- ö) Kelebek parkı: Kelebeklerin yılda en az yedi gün halka sergilendikleri kalıcı tesisleri,
- p) Komisyon: Hayvanat bahçesinin veya doğal yaşam parkının bulunduğu ildeki il şube müdürü, bölge müdürlüğü veya il şube müdürlüğünden bir veteriner hekim ve il şube müdürlüğünden bir personel olmak üzere üç kişilik ekibi,
- r) Muayene odası: Hayvanat bahçesi veya doğal yaşam parkında hayvanların muayene, teşhis ve tedavileri ile bunlarla ilgili uygulamaların yapıldığı yeri,
- s) Müşahede birimi: Hayvanat bahçesi veya doğal yaşam parkında, yeni gelen ya da tedavisi tamamlanan hayvanların belli bir süre için gözetim altında tutulduğu bölme veya alanı,
- ş) Ruhsat: Hayvanat bahçeleri veya doğal yaşam parklarının faaliyet gösterebilmeleri için düzenlenen belgeyi,
- t) Sorumlu yönetici: Hayvanat bahçesi veya doğal yaşam parkının kuruluş, işleyiş ve denetimiyle ilgili işlemlerden birinci derecede sorumlu kişiyi,
- u) Sucul hayvanlar: Yunus ve balinalar hariç olmak üzere, yaşamının tamamını ya da bir kısmını suda geçirmek zorunda olan hayvanları,
- ü) Su ürünleri uzmanı: Su ürünleri mühendisi, balıkçılık teknolojisi mühendisi veya ziraat fakültelerinin su ürünleri bölümünden mezun kişiyi,
- v) Teknik personel: Sorumlu yöneticiye bağlı olarak çalışan ve sorumlu yöneticinin vereceği görevleri yerini getiren kişiyi,
- y) Teraryum: Sürüngenlerin ve/veya iki yaşamlı ve/veya omurgasızların bulunduğu yapay ortamı,
- z) Tür: Birbirleriyle çiftleşebilen ve üreme yeteneğine sahip yavru oluşturma potansiyelinde olan bireylerin ait olduğu taksonomik birimi,
- aa) Veteriner hekim: 9/3/1954 tarihli ve 6343 sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanun uyarınca mesleğini icra eden ve bu Kanunun 5 inci maddesinde sıralanan görev ve yetkileri kullanan kişiyi,
- bb) Yabani hayvan: Türünün örnekleri doğada serbest olarak yaşayan, kültüre alınmamış omurgalı veya omurgasız hayvanları,
- cc) Yardımcı sağlık personeli: Veteriner hekim sorumluluğunda hayvan sağlığı, bakım, besleme ve üretim konularında çalışan, veteriner sağlık teknikeri, teknisyeni veya laborantı,
- çç) Yem depoları: Her türlü yemlerin depolanıp saklandığı yeri, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Hayvanat Bahçelerinin Gruplandırılması, Doğal Yaşam Parkları, Yer Seçimi ve Tesis Kurma

Hayvanat bahçelerinin gruplandırılması

MADDE 5- (1) Hayvanat bahçeleri aşağıdaki şekilde gruplandırılır:

- a) 1. Grup: En az yirmi tür kanatlı ve/veya memeli yabani hayvanın bulunduğu hayvanat bahçeleridir.
- b) 2. Grup: Toplam hacmi en az bin metreküp olan ve en az yirmi tür sucul hayvanın bulunduğu akvaryumlardır.

c) 3. Grup: En az yirmi tür kelebeğin bulunduğu kelebek parklarıdır.
ç) 4. Grup: En az yirmi tür sürüngen ve/veya iki yaşamlı ve/veya eklem bacaklının bulunduğu teraryumlardır.

(2) 1. Grup hayvanat bahçelerinde kelebek, sürüngen, iki yaşamlı ve eklem bacaklıların her birinden azami beş tür ve sucul hayvanlardan azami on tür bulundurulabilir.

(3) 2. Grup hayvanat bahçelerinde sucul olanları hariç kanatlı ve memeli hayvanlar bulundurulamaz; kelebek, sürüngen, iki yaşamlı ve eklem bacaklıların her birinden azami üç tür bulundurulabilir.

(4) 3. Grup hayvanat bahçelerinde kanatlı, memeli, sürüngen ve sucul hayvanlar bulundurulamaz; kelebek haricindeki eklem bacaklılardan azami beş tür bulundurulabilir.

(5) 4. Grup hayvanat bahçelerinde kanatlı ve memeli hayvanlar bulundurulamaz; azami beş tür kelebek; memeli ve kanatlı olanları hariç azami on tür sucul hayvan bulundurulabilir.

(6) Hayvanat bahçelerindeki hayvan türleri için gerekli asgari alanlar Bakanlıkça belirlenir.

Doğal yaşam parkları

MADDE 6- (1) Doğal yaşam parkları, Bakanlıkça belirlenen yabancı memeli hayvanlardan en az bir türü bulunduran, hayvanların etolojik özellikleri göz önünde bulundurularak geniş alanlarda serbest dolaşımlarına imkân sağlanan tesislerdir.

(2) Doğal yaşam parklarında bulundurulabilecek yabancı memeli hayvan türleri ve hayvanlar için gerekli asgari alanlar Bakanlıkça belirlenir.

Yer seçimi

MADDE 7- (1) Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parkları gürültü, hava ve su kirliliğine maruz olmayan, insan ve hayvan sağlığını olumsuz yönde etkileyebilecek endüstriyel kuruluşlar ile her türlü gayrisihhi müesseselerden kuş uçuşu en az bir kilometre uzaklıkta, fen, sağlık ve afet şartları bakımından imar ile ilgili mevzuata uygun alanlarda kurulur.

(2) 26/2/2016 tarihli ve 29636 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Alışveriş Merkezleri Hakkında Yönetmelik kapsamında tanımlanan alışveriş merkezlerinde hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parkları kurulamaz.

Ön izin

MADDE 8- (1) Hayvanat bahçesi ve doğal yaşam parkı kurmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler, kurum ve kuruluşlar, hayvanat bahçesi ve doğal yaşam parkı kurmak istedikleri yerin il şube müdürlüğüne aşağıda belirtilen belgelerle müracaat ederler:

a) Başvuru dilekçesi (Ek-1).

b) Tür listesi formu (Ek-2).

c) Hayvanat bahçesi veya doğal yaşam parkının, hayvanların yerleşimlerini gösteren ve Bakanlıkça hayvanlar için belirlenen asgari alanlara uygun olarak hazırlanmış vaziyet planı.

ç) Yerleşim yeri ve çevresine ait idarî, teknik ve benzeri yerleri gösteren kroki.

d) Hayvanat bahçesi veya doğal yaşam parkının kurulacağı arazinin gerçek veya tüzel kişi, kurum veya kuruluşa ait tapusu veya tahsisini gösteren belge.

e) Hayvanat bahçesi veya doğal yaşam parkı kurulacak yer ile ilgili tarım ve orman il müdürlüğü, çevre, şehircilik ve iklim değişikliği il müdürlüğü, il sağlık müdürlüğü, il kültür ve turizm müdürlüğü ve ilgili belediyenin görüşleri.

(2) Hayvanat bahçesi veya doğal yaşam parkı kurulacak yer ile ilgili birinci fıkranın (e) bendinde belirtilen kurum/kuruluşlardan alınan görüşlerin uygun olması halinde, hayvanat bahçesi veya doğal yaşam parkı yapılacak yerin uygun şartları taşıyıp taşımadığı Komisyon tarafından yerinde kontrol edilir. Hayvanat bahçesi veya doğal yaşam parkı yapılacak yerin 7 nci maddede belirtilen şartları taşıdığına tespit edilmesi hâlinde, Ek-3’te yer alan Ön İzin Belgesi iki nüsha düzenlenerek bir nüshası il şube müdürlüğünde muhafaza edilir, diğer

nüshası başvuru sahibine verilir. Ön izin bir yıl süre ile geçerlidir. Bu süre içerisinde ruhsat almak için müracaat etmeyenlerin başvuruları işlemde kaldırılarak bu durum il şube müdürlüğünce başvuru sahibine resmi yazı ile bildirilir.

(3) Aynı tesis bünyesinde birden fazla grup hayvanat bahçesi ve/veya doğal yaşam parkı kurulacak olması halinde tek bir Ön İzin Belgesi düzenlenir.

(4) 5199 sayılı Kanun, 1/7/2003 tarihli ve 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununun 26 ncı maddesi, 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 20 nci maddesinin (k) bendi kapsamında ceza almış kişiler hayvanat bahçesi veya doğal yaşam parkı kuramaz.

Hayvanat bahçesi ve doğal yaşam parkı ruhsatı

MADDE 9- (1) Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parkları ruhsatlandırılmadan halkın ziyaretine açılmaz.

(2) Aynı tesis bünyesinde 5 inci ve 6 ncı maddelerde belirtilen asgari şartların oluşması halinde şartların sağlandığı her grup hayvanat bahçesi ve doğal yaşam parkı için ayrı bir ruhsat alınması zorunludur.

(3) Hayvanat bahçesi veya doğal yaşam parkı kurulması ile ilgili ön izin alan gerçek veya tüzel kişiler, kurum ve kuruluşlar, ruhsat almak için bu maddenin altıncı fıkrasında belirtilen belgelerle il şube müdürlüğüne müracaat ederler. Bu maddenin birinci ve ikinci fıkralarında belirtilen ruhsatlar, işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınması mecburiyetini ortadan kaldırmaz.

(4) Hayvanat bahçelerinde ve doğal yaşam parklarında istihdam edilmesi zorunlu, tam zamanlı çalışacak asgari idari ve teknik personel şunlardır:

a) 1. Grup Hayvanat Bahçesinde ve Doğal Yaşam Parkında; bir sorumlu yönetici, bir veteriner hekim ve bir biyolog.

b) 2. Grup Hayvanat Bahçesinde; bir sorumlu yönetici, bir veteriner hekim ve bir su ürünleri uzmanı.

c) 3. Grup Hayvanat Bahçesinde; bir sorumlu yönetici, bir veteriner hekim ve bir biyolog.

ç) 4. Grup Hayvanat Bahçesinde; bir sorumlu yönetici, bir veteriner hekim ve bir biyolog.

(5) Aynı tesis bünyesinde birden fazla grup hayvanat bahçesi ve/veya doğal yaşam parkı bulunması halinde bir sorumlu yönetici ve bir biyolog istihdam edilmesi yeterlidir ancak her bir grup için ayrı ayrı veteriner hekim istihdam edilmesi zorunludur.

(6) Hayvanat bahçesi ve doğal yaşam parkı ruhsatı almak için gerekli belgeler şunlardır:

a) 9/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu gereğince ilgili kurumlardan alınmış izinler.

b) Hayvanat bahçesinde veya doğal yaşam parkında istihdam edilmesi zorunlu olan idari ve teknik personel ile personelin tâbi olduğu ilgili mevzuat doğrultusunda hayvanat bahçesi veya doğal yaşam parkı sahibi arasında yapılan sözleşmeler, resmî kurumlarda ise bu kişilere ait görevlendirme yazıları.

c) Yangın ve patlamalar için gerekli önlemlerin alındığına dair ilgili itfaiye müdürlüğünden alınan belge.

ç) Yerli veya yabancı hayvan türlerinin yasal yollarla temin edildiğine dair; fatura, üretici satış belgeleri, CITES ek listelerinde yer alıyor ise CITES belgeleri, doğadan toplama ve yakalama izinleri ve benzeri belgeler.

d) İşyeri açma ve çalışma ruhsatı.

(7) Belgeler, il şube müdürlüğü tarafından incelenir ve belgelerde eksiklik bulunmaması halinde Ek-4'te yer alan Hayvanat Bahçesi Ruhsatı ve/veya Ek-5'te yer alan Doğal Yaşam Parkı Ruhsatı düzenlenir. Belgelerde eksiklik bulunması halinde bu durum

başvuru sahibine resmi yazı ile bildirilir. Eksikliklerin en geç üç ay içerisinde tamamlanmaması halinde ön izin iptal edilerek başvuru işleminden kaldırılır.

(8) İl şube müdürlüğünce, hayvanat bahçesinin veya doğal yaşam parkının tüm izin ve belgelerinin bulunduğu dosya oluşturulur. Hayvanat bahçesi ruhsatının veya doğal yaşam parkı ruhsatının bir örneği ruhsatlandırma tarihinden itibaren en geç on gün içerisinde Genel Müdürlüğe gönderilir.

(9) Hayvanat bahçesi veya doğal yaşam parkı ruhsatı beş yıl geçerlidir. Ruhsat süresi dolmadan on gün önce ruhsatın yenilenmesi için bir dilekçe ve ekinde tür listesi formu ile birlikte il şube müdürlüğüne başvurulur. Bu süre içerisinde başvuru yapılmaması durumunda 27 nci madde hükümleri doğrultusunda ruhsat iptaline ilişkin işlemler yapılır. Başvuru ile ilgili Komisyon tarafından yerinde inceleme yapılır ve uygun bulunanlara beş yıl süre ile yeniden ruhsat düzenlenir. Uygun bulunmayanlarda tespit edilen eksikliklerin giderilmesi için üç ay süre verilir. Bu süre sonunda, Komisyonca yapılan incelemede eksikliklerin giderilmediğinin tespiti halinde 27 nci madde hükümleri doğrultusunda ruhsat iptaline ilişkin işlemler yapılır.

(10) Ruhsatın yenilenmesi hâlinde ruhsatın ve tür listesi formunun bir örneği il şube müdürlüğündeki dosyasına konular, bir örneği de yenileme tarihinden itibaren en geç on gün içerisinde Genel Müdürlüğe gönderilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hayvanat Bahçeleri ve Doğal Yaşam Parkları ile İlgili Genel Şartlar

Genel şartlar

MADDE 10- (1) Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parkları ile ilgili genel şartlar şunlardır:

a) Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarında biyolojik çeşitliliğin korunması kapsamında;

1) Türlerin korunmasına dair araştırma faaliyetleri,

2) Türlere yönelik bilgilendirme veya eğitim çalışmaları,

3) Türlerin korunmasına ilişkin bilgi alışverişi,

4) Kontrollü üretim, repopülasyon veya türlerin Bakanlığın bilgisi dahilinde doğal hayata yeniden kazandırılması,

hususlarını yerine getirmek ve bu çalışmaları yıllık rapor halinde Bakanlığa sunmak zorundadır.

b) Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarında nesli tehlike altında olan yabancı hayvan türlerinin korunmasına dair çalışmaların yürütülmesi esastır. Nesli tehlike altında olan hayvanların sayılarının artırılması amacıyla gerekli çalışmalar yapılır.

c) Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarında ruhsatlandırma işlemi tamamlanmadan hayvan bulundurulamaz.

ç) Hayvanat bahçesi ve doğal yaşam parkında belgesi olmayan hayvanlar bulundurulamaz.

d) Hayvanat bahçesi ve doğal yaşam parkındaki her av ve yaban hayvanının 16/6/2005 tarihli ve 25847 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Av ve Yaban Hayvanları ile Bunlardan Elde Edilen Ürünlerin Bulundurulması, Üretimi ve Ticareti Hakkında Yönetmelik kapsamında belgesi bulunmak zorundadır.

e) Hayvanat bahçesi ve doğal yaşam parkında hayvanların yasal yollarla temin edildiğine dair; fatura, üretici satış belgesi, CITES kapsamındaki hayvanlar için CITES belgeleri, doğadan toplama ve yakalama izinleri ve benzeri belgelerin bulunması zorunludur.

f) Halkın sergilenen türler ve onların doğal yaşam ortamları hakkında bilgilendirilmesi, biyolojik çeşitliliğin korunmasına yönelik eğitilmesi ve bilinçlendirilmesi için gerekli çalışmalar yapılır.

- g) Yırtıcı memelilerin bulunduğu alanın etrafı en az üç metre yüksekliğinde duvar ve üzerinde iki metre yüksekliğinde tel örgü ile çevrilir.
- ğ) Hayvan nakil araçları için ziyaretçi girişinden farklı kapılar bulundurulur.
- h) Hayvan yükleme ve indirme işlemi için rampa ve/veya vinç bulundurulur.
- ı) Tüm giriş ve çıkışlarda güvenlik tedbirleri alınır.
- i) Ziyaretçi girişinde, hayvanat bahçesi ve doğal yaşam parkının detaylı yapılanmasını gösteren kroki ya da maket ve ziyaretçilerin uyması gereken kurallar bulundurulur.
- j) Ana girişten başka yeteri kadar acil çıkış kapısı bulundurulur.
- k) Temizlik ve hayvan nakil vasıtaları için servis yolları bulundurulur.
- l) Temizlik yapmaya uygun basınçlı su sistemi ve dezenfeksiyon için sabit veya seyyar dezenfeksiyon alet ve araçları bulundurulur. Dezenfeksiyon işlemleri için ekolojik dengeyi bozmayacak ruhsatlı ürünler kullanılır.
- m) Ziyaretçilerin kullanacağı yol güzergâhı üzerinde, hayvan bölümleri ve diğer birimlerle ilgili bilgilendirme tabelaları bulundurulur.
- n) Hayvanların bulunduğu bölümlerde hayvanlar hakkında ırk, tür, menşei, temel ekoloji, beslenme şekli, koruma statüsü, coğrafi yayılımı, habitat tanımlaması ve istilacı yabancı tür durumuna ilişkin bilgiler verilir.
- o) Hayvanların ırk ve türlerine göre kaçmalarını, diğer hayvanlara ve çevreye zarar vermelerini engelleyecek önlemler alınır.
- ö) Ziyaretçiler için hayvan sevgisi ve hayvanları koruma bilincini oluşturacak tanıtım ve eğitim programları düzenlenir.
- p) Sucul hayvanlar için özel olarak hazırlanmış tedavi amaçlı oda ve buralarda taze tatlı veya tuzlu su tankları ve havuzları bulundurulur.
- r) Hayvan türleri için farklı yemlerin bulunduğu yem deposu, yemlerin hazırlanacağı mutfak ve soğuk hava deposu bulundurulur.
- s) Hayvanat bahçesi ve doğal yaşam parkının büyüklüğüne göre ziyaretçiler için yeterli sayıda tuvalet, engelli tuvaleti ve bebek bakım odası bulundurulur.
- ş) Personel için giyinme yerleri, dolaplar, duş, tuvalet ve lavabo bulundurulur.
- t) Hayvanların et ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla tesis içinde kesim yapılması durumunda ilgili mevzuatı doğrultusunda Bakanlıktan izin alınır.
- u) Ziyaretçiler tarafından hayvanların beslenmesine izin verilmez. Ziyaretçilerin, yırtıcı, saldırgan ve zehirli hayvanlar ile fiziksel temasına izin verilmez. Diğer hayvanlar ve ziyaretçiler arasındaki fiziksel temaslar belirli zaman dilimlerinde ve tesis çalışanlarının gözetimi altında yapılabilir ve temaslar hayvan refahını tehlikeye sokacak şekilde yapılmaz.
- ü) Zehirli hayvanlar için panzehir bulundurulur.
- v) Ziyaretçiler için uyarı tabelaları konulur.
- y) Hayvanat bahçelerinde veya doğal yaşam parklarında doğal yollarla üreyen ve çoğalan teşhir fazlası av ve yaban hayvanlarının satışı söz konusu olduğunda Av ve Yaban Hayvanları ile Bunlardan Elde Edilen Ürünlerin Bulundurulması, Üretimi ve Ticareti Hakkında Yönetmeliğe göre işlem yapılır.
- z) Hayvanat bahçelerinde, av ve yaban hayvanlarının suni ve ticari üretimlerinin olması durumunda, Av ve Yaban Hayvanları ile Bunlardan Elde Edilen Ürünlerin Bulundurulması, Üretimi ve Ticareti Hakkında Yönetmeliğe göre izin alınır.
- aa) Hayvanat bahçeleri kendilerine getirilen sağlıklı, yaralı veya hasta hayvanları il şube müdürlüğünün bilgisi haricinde alamazlar.
- bb) Bakanlıkça el konulan türlerden hayvanat bahçesine veya doğal yaşam parkına teslim edilenler, il şube müdürlüğünden izin alınmadan satılamaz, hibe edilemez veya başka bir yere nakledilemez.
- cc) İnsan, hayvan ve çevre sağlığı için gerekli önlemler ve güvenlik tedbirleri alınır.

çç) Bitki ve hayvan türlerinin sebep olabileceği ekolojik tehlikeleri önlemek maksadıyla hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarından hayvanların dışarı kaçmasını, egzotik veya istilacı bitki ve suda yaşayan hayvan türlerinin hava ve su yoluyla doğaya yayılmasını engellemek için gerekli tedbirler alınır.

dd) Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarına dışarıdan haşere ve parazit girişini önleyici tedbirler alınır.

ee) 3. Grup hayvanat bahçelerinde türlerin bulunduğu alanlar asgari çift membranlı kırılmaz cam ile sınırlandırılır.

ff) 3. Grup hayvanat bahçelerinde, kelebeklerin serbestçe dolaştığı alanların giriş ve çıkışında, hayvanların kaçışını önleyecek özellikte yapılmış, birbirinden kapılarla ayrılan en az iki geçiş düzeneği bulunur.

gg) Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarında hayvan ve malzeme araçları için giriş kapısında dezenfeksiyon çukuru oluşturulur.

ğğ) İnsan, hayvan ve çevre sağlığı açısından risk oluşturmaması maksadıyla atıklar hayvanların ve insanların bulunduğu yerlerden uzak ve tek bir alanda toplanır.

hh) Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarında elektrik kesintisi durumunda kullanılmak üzere güç kaynağı bulundurulur.

ıı) Engelli hayvanlar için türün biyolojik ihtiyaçlarını karşılayabilecek ölçü ve koşullara sahip rehabilitasyon alanları oluşturulur.

ii) 5199 sayılı Kanun, 1/7/2003 tarihli ve 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununun 26 ncı maddesi, 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 20 nci maddesinin (k) bendi kapsamında ceza almış kişiler hayvanat bahçesi ve doğal yaşam parkında çalışamaz.

jj) 2872 sayılı Çevre Kanununda belirtilen yasaklara ve standartlara uyulması zorunludur.

kk) Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarında çalışan tüm personelin, hizmetlerin gereklerine uygun giysiler giymesi zorunludur. Görevlilerin kıyafetleri hayvanat bahçesi veya doğal yaşam parkı sahibi ya da sorumlu yönetici tarafından belirlenir. Personel kıyafetlerinde hayvanların rahatsız olmayacağı renkler seçilir.

ll) Tüm personelin adı, soyadının ilk harfi, görevi ve unvanının görülebileceği şekilde, sorumlu yönetici tarafından onaylı bir kimlik kartı takması şarttır.

Hayvanların barındırıldıkları yerler ile ilgili genel şartlar

MADDE 11-(1) Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarında, hayvanların barındırıldığı yerlerde aşağıdaki genel şartlara uyulur:

a) Hayvanların biyolojik ihtiyaçları, koruyucu ve tedavi edici veteriner hizmetleri ve türlerine özgü şekilde beslenmeleri sağlanır.

b) Barındırılan hayvan türüne uygun biçim ve materyalden yapılmış, temizliği düzenli olarak sağlanan yeterli sayıda suluk ve yemlikler bulundurulur.

c) Hayvanların bulunduğu yerdeki atıklar düzenli olarak temizlenir.

ç) Hayvanların buldukları bölgeyi sınırlandıran duvar, tel örgü gibi bölmeler hayvana zarar vermeyecek malzemelerden seçilir.

d) Ziyaretçilerin ve hayvanların güvenliği için güvenlik bariyeri bulundurulur. Güvenlik amacıyla konulan bu bariyerler ziyaretçi geçişine engel olabilecek şekilde türün biyolojik özellikleri dikkate alınarak düzenlenir.

e) Hayvan türleri, etolojik özellikleri dikkate alınarak tek tek ya da bir arada tutulur.

f) Hayvanların bulunduğu alanlar zenginleştirilerek tür gereksinimlerine ve davranışlarına uygun olarak düzenlenir.

g) Hayvanların bulunduğu açık alanlarda türün gereksinimlerine uygun gölgelik ve saklanabilecekleri yerler bulundurulur.

ğ) Sucul hayvanlar için su kalitesinin her hayvan türüne göre ayarlanarak belirli aralıklarda temizlenmesi, yenilenmesi ve gerekli dezenfeksiyon işlemlerinin zamanında yapılması sağlanır.

h) Hayvanlar, birbirleriyle besin zincirindeki konumları ve benzeri etkileşimleri dikkate alınarak mesafe ve konum bakımından birbirlerini görmeyecek şekilde yerleştirilir.

ı) Hayvanların, eğitilmiş kişiler tarafından bakımı ve beslenmesi sağlanır.

i) Hayvanların bulunduğu bölümler ile hayvanat bahçesinin ve doğal yaşam parkının çevresi hayvan türüne zarar vermeyecek şekilde ve hazırlanacak program dâhilinde haşerelere karşı ilaçlanır ve buna ilişkin raporlar kayıt altına alınır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Hizmet ve Sağlık Birimleri**

Giriş bölümü

MADDE 12- (1) Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarında, en az aşağıda yer alan birimlerden oluşan giriş bölümünün bulunması zorunludur:

a) Ziyaretçilerin giriş işlemlerinin yapıldığı birim.

b) Güvenlik görevlileri ve anons sisteminin bulunduğu birim.

c) Hayvanat bahçesi ve doğal yaşam parkının krokisi, şeması veya maketi ile ziyaretçilerin uyması gereken kuralların bulunduğu birim.

ç) İlk yardım birimi.

d) Tuvalet ve lavabo.

İdare bölümü

MADDE 13- (1) Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarında, hayvanların bulunduğu birimlerden ayrı olarak en az aşağıda yer alan birimlerden oluşan idare bölümünün kurulması zorunludur:

a) Sorumlu yönetici odası.

b) Veteriner hekim/su ürünleri uzmanı/biyolog odası.

c) Personel odası.

ç) Toplantı veya eğitim salonu.

d) Yemekhane.

e) Tuvalet ve lavabo.

Hayvan sağlığı bölümü

MADDE 14- (1) 1. ve 2. Grup hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarında, hayvanların kontrol ve tedavilerinin yapılacağı, hayvan sağlığı bölümü bulunur. 3. ve 4. Grup hayvanat bahçelerinde ise hayvan sağlığı bölümü kurulabilir.

(2) Hayvan sağlığı bölümünde aşağıdaki birimlerin bulunması zorunludur:

a) Hayvanların teşhis, tedavi ve kontrollerinin yapılacağı, hijyenik şartlara uygun alet ve ekipmanlar ile donanımlı muayene ve operasyon odası.

b) Sucul hayvanlar için değişik ebatta akvaryum, havuz veya su tanklarının bulunduğu birim.

c) Karantina birimi.

ç) Müşahede birimi.

d) Röntgen ve ultrason benzeri görüntüleme ünitesi.

e) Yavru bakım ünitesi.

f) Büyük hayvanlar için travay.

(3) Karantina ve müşahede birimlerinin hayvanların barındırıldığı alanlardan uzak ve ayrı bir yerde olması zorunludur.

Yem deposu ve yem hazırlama bölümü

MADDE 15- (1) Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarında;

a) Yem deposu ve hayvan besinlerinin hazırlandığı yem hazırlama bölümü,

b) Hayvanlara verilmek üzere bekletilen gıdaların tutulacağı soğuk hava deposu,

bulunur.

(2) Yem depoları, ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak hazırlanır.

(3) Yem deposu ve yem hazırlama bölümünde, gıdalar ile temas eden yüzeyler sağlam, kolay temizlenebilir ve dezenfekte edilebilir şekilde düzenlenir, haşere ve kemirgen kontrolü sağlanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Hayvanat Bahçesi ve Doğal Yaşam Parkı Sahibi, Sorumlu Yönetici ve Diğer Çalışanların Görev ve Sorumlulukları

Hayvanat bahçesi ve doğal yaşam parkı sahibinin görev ve sorumlulukları

MADDE 16- (1) Hayvanat bahçesi ve doğal yaşam parkı sahibinin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

a) Hayvanat bahçesi ve doğal yaşam parkının bu Yönetmelik hükümlerine uygun çalışmasından sorumludur.

b) Sorumlu yöneticinin görevden alınması, ölümü veya görevden kendi isteği ile ayrılması gibi hâllerde en geç bir ay içinde yeni görevlendirmeler ile ilgili bilgi ve belgeleri il şube müdürlüğüne gönderir.

Sorumlu yöneticinin görev ve sorumlulukları

MADDE 17- (1) Sorumlu yönetici; Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı, en az dört yıllık yükseköğretim mezunu ve hayvanat bahçesi ve/veya doğal yaşam parkı konusunda en az iki yıl deneyim sahibi olmak zorundadır. Bu şartların sağlanması halinde hayvanat bahçesi veya doğal yaşam parkı sahibi de sorumlu yönetici olabilir. Hayvanat bahçeleri veya doğal yaşam parklarında görevli veteriner hekim, biyolog veya su ürünleri uzmanı aynı zamanda sorumlu yönetici olabilir.

(2) Sorumlu yöneticinin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

a) Hayvanat bahçesi ve doğal yaşam parkının idarî, malî, teknik ve sağlık hizmetlerini mevzuata uygun olarak idare etmek ve denetlemek.

b) Hayvanat bahçesi ve doğal yaşam parkının faaliyetlerine ilişkin iş ve işlemleri yürütmek.

c) Hayvanat bahçesi ve doğal yaşam parkının ruhsatlandırılmasından sonra bina, tesis, hayvan türü ve sayısındaki değişiklikleri il şube müdürlüğüne bildirmek.

ç) Hayvanat bahçesi ve doğal yaşam parkında kayıt ve arşiv sistemini oluşturmak, kayıtların düzenli ve güncel tutulmasını sağlamak.

d) Denetimler sırasında denetim elemanlarınca istenilen her türlü bilgi ve belgeyi sunmak.

e) 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun şekilde atık ve atık su yönetimini sağlamak.

f) 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununa tabi ihbarı mecburi bir hastalık çıktığında, ani hayvan ölümleri veya zoonoz tespit edildiğinde veteriner hekimin raporu doğrultusunda bu durumu il şube müdürlüğü, tarım ve orman il veya ilçe müdürlüğü ve il sağlık müdürlüğüne bildirmek ve ilgililerce alınacak yasal tedbirleri uygulamak.

g) Hayvanat bahçesi ve doğal yaşam parkında görevli tüm personelin tüberküloz, HIV ve hepatit testi başta olmak üzere periyodik olarak gerekli tetkik ve muayeneleri ile hayvanat bahçesi ve doğal yaşam parklarında görev yapan veteriner hekimlere ve hayvan bakıcılarına kuduz riskli temas öncesi profilaksi ve tetanoz aşılarının yapılmasını sağlamak.

ğ) Güvenlik hizmetlerinin eksiksiz yürütülmesini sağlamak.

h) Hayvanat bahçesindeki veya doğal yaşam parkındaki personelin denetimini ve kontrolünü yapmak.

1) Bakanlık tarafından talep edilen bilgi ve belgeleri temin etmek, 10 uncu maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında yıllık çalışma raporlarını hazırlatarak takip eden yılın Ocak ayı sonuna kadar Bakanlığa sunmak.

i) Teknik personelin görevden alınması, ölümü veya görevden kendi isteği ile ayrılması gibi hâllerde en geç bir ay içinde yeni görevlendirmeler ile ilgili bilgi ve belgeleri il şube müdürlüğüne göndermek.

j) Av ve yaban hayvanlarının üremesi neticesinde elde edilen yeni bireyleri veya ölen bireyleri otuz gün içinde; çalınan, kaybolan veya kaçan bireyleri aynı gün içinde il şube müdürlüğüne bildirmek.

k) Acil eylem planlarının oluşturulmasını sağlamak.

l) Hayvan bakıcılarına eğitim verilmesini ve bu eğitimlerin kayıt altına alınmasını sağlamak.

m) Tüm personelin iş sağlığı ve güvenliği konusunda gerekli eğitimleri almasını sağlamak.

Veteriner hekimin görev ve sorumlulukları

MADDE 18- (1) Veteriner hekimin görev ve sorumlulukları şunlardır:

a) Hayvanat bahçesine ve doğal yaşam parkına hayvanların kabul edilip uygun bölümlere alınmasını sağlamak.

b) Tüm hayvanların tür özelliklerine göre sağlık kontrollerini, tedavilerini, aşılarını ve günlük gözlemlerini yapmak.

c) Hayvanat bahçesi veya doğal yaşam parkındaki tüm hayvanları ve hayvanlara dair değişiklikleri on gün içerisinde Bakanlıkça oluşturulan veri sistemine kaydetmek.

ç) Hayvanların yaşadığı alanların ve hayvan sağlığıyla ilgili bölümlerin temizlik, haşere ve kemirgen kontrolü ile dezenfeksiyonlarının yaptırılmasını sağlamak.

d) Ölen hayvanların, ölüm nedenlerinin tespiti için gerektiğinde nekropsilerinin yapılmasını, kayıtlardan düşülmesini ve uygun teknikle imhasını sağlamak.

e) Hayvanlar için uygun beslenme programı hazırlamak.

f) Hayvan bakıcılarını ve yardımcı sağlık personelinin hayvan bakımı, beslenmesi, refahı ve zoonoz konularında eğitmek ve eğitimleri kayıt altına almak.

g) Hayvanlara ait bakım, besleme, yemleme, sulama, yem ve su tahlili, buldukları ortamın ısı, ışık ve nem kontrolünü sağlamak ve bu konulardaki kayıtları kontrol etmek.

ğ) Hayvanlara ait her türlü atık ve artıkların çevre ve insan sağlığına zarar vermesini önleyici tedbirlerin alınmasını sorumlu yönetici ile birlikte sağlamak.

h) Hayvanlara ait tüm belgeleri ve kayıtları muhafaza etmek ve bu kayıtları gerektiğinde yetkililere ibraz etmek.

ı) Hayvanat bahçesinde çalışan yardımcı sağlık personelinin görev dağılımını yapıp sorumluluk alanlarını ve nöbet çizelgelerini belirlemek, sorumlu yönetici ile birlikte onaylamak.

i) Türlerle özgü karantina tedbirlerini almak ve takibini yapmak.

j) 14/5/1928 tarihli ve 1262 sayılı İspençiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanunu, 6343 sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanun ile 24/12/2011 tarihli ve 28152 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Veteriner Tıbbi Ürünler Hakkında Yönetmelik kapsamında iş ve işlemleri yürütmek.

k) Hastalanan hayvanlardan gerektiğinde numune almak ve numunenin uygun koşullarda saklanarak gerekli tahlillerin yapılmasını sağlamak.

Su ürünleri uzmanının görev ve sorumlulukları

MADDE 19- (1) Su ürünleri uzmanının suçul hayvanlar ile ilgili görev ve sorumlulukları şunlardır:

- a) Hayvanların beslenme biçimlerine ve davranış özelliklerine göre yerleşim planlarını yapmak.
- b) Hayvanların tür özelliklerine göre yaşam ve barınma koşullarını belirlemek.
- c) Hayvanların tür özelliklerine göre su kalitesini belirlemek, kontrolünü yapmak ve analiz için su numuneleri almak.
- ç) Akvaryum veya havuzlardaki suyun belirli aralıklarla temizlenmesini ve gerekli dezenfeksiyon işlemlerinin zamanında yapılmasını sağlamak.
- d) Hayvanların günlük gözlemlerini yapmak.
- e) Hayvanların beslenme programını hazırlamak.
- f) Hayvanların bakımı ile ilgili hayvan bakıcılarını eğitmek.

Biyologların görev ve sorumlulukları

MADDE 20- (1) Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarındaki biyologların görev ve sorumlulukları şunlardır:

- a) Hayvanat bahçelerinde hayvanların tür özelliklerine göre barınma koşullarını belirlemek.
- b) Hayvanların cins ve tür tespitini yapmak.
- c) Hayvanların büyüme, üreme ve gelişme sürecini izlemek ve gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamak.
- ç) Hayvanat bahçelerinde bulunan egzotik bitki ve su türlerinin doğaya verebileceği zararları ve yayılma tehlikelerini önleyici tedbirleri almak.
- d) Biyolojik çeşitlilik çalışmalarını yürütmek.
- e) Türlerle özgü yaşam alanlarını zenginleştirme çalışmalarını planlamak.
- f) Hayvan refahına uygun popülasyon dengesini sağlamak.
- g) Hayvan bakıcılarını eğitmek.

Hayvan bakıcılarının eğitimi

MADDE 21- (1) Hayvan bakıcıları, hayvanat bahçesinde veya doğal yaşam parkında işe başlamalarını müteakip bir ay içerisinde hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarına ilişkin mevzuat, hayvan refahı ve sağlığı, hayvanların bakımı, beslenmesi, hayvanlara yaklaşım ve hayvan davranışları, hayvanlar için zenginleştirme uygulamaları, hayvanların zapturaptı, zoonoz, temizlik ve dezenfeksiyon, iş sağlığı ve güvenliği ile ilk yardım konularında hayvanat bahçesi bünyesinde en az 20 saat süreli düzenlenecek eğitim programına katılır ve verilen eğitim kayıt altına alınır.

ALTINCI BÖLÜM

Hibe, Satış, Yeni Hayvan Temini, Güvenlik, Kayıt ve Arşiv

Hayvanat bahçelerinde ve doğal yaşam parklarında hayvanların hibe edilmesi, satışı, yeni hayvan getirilmesi

MADDE 22- (1) Hayvanat bahçelerinde veya doğal yaşam parklarındaki yabani hayvanların hibe veya satışı söz konusu olduğunda, Av ve Yaban Hayvanları ile Bunlardan Elde Edilen Ürünlerin Bulundurulması, Üretimi ve Ticareti Hakkında Yönetmelik hükümleri uygulanır.

(2) Hayvanat bahçesine veya doğal yaşam parkına yeni bir hayvan getirilmesinin planlanması halinde hayvanın barındırılacağı yeri gösteren plan ve yasal yollarla temin edildiğine dair belgelerle birlikte il şube müdürlüğüne başvurulur. İl şube müdürlüğünce uygun bulunması halinde hayvanın getirilmesine izin verilir. Hayvanat bahçesine veya doğal yaşam parkına izinsiz bir hayvan getirilmesi durumunda il şube müdürlüğünce bu hayvanlara el konularak 29 uncu madde hükümleri uygulanır. İzinsiz getirilen hayvanlar diğer hayvanat bahçeleri veya doğal yaşam parklarına geri alınmamak üzere ücretsiz olarak verilir. Bu hayvanların nakli sırasındaki tüm masraflar hayvanı izinsiz olarak getiren hayvanat bahçesi veya doğal yaşam parkı sahibi tarafından karşılanır.

Güvenlik

MADDE 23- (1) Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarında genel güvenlik önlemleri ile birlikte aşağıdaki tedbirlerin alınması zorunludur:

a) Ziyaretçilerin giriş ve çıkış yapması için ayrı kapılarla sınırlandırılmış kontrollü geçiş düzeni sağlanır.

b) Acil durumlarda personel ve ziyaretçilerin tahliye edilebileceği acil çıkış kapıları bulundurulur.

c) Hayvanlardan insanlara gelebilecek zararlara karşı uyarıcı levhalar yerleştirilir.

ç) Hayvanların verebileceği zararlar açısından risk oluşturan alanlarda ziyaretçiler için gerekli önlemler alınır.

d) Açık ve kapalı alanlar, hayvanların kaçmasını önleyecek şekilde düzenlenir.

e) Hayvanat bahçesi ve doğal yaşam parkının her noktasından duyulabilir şekilde anons sistemi bulundurulur.

f) Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarında bulunan tehlikeli, yırtıcı ve zehirli hayvanların kaçması halinde, ziyaretçilerin güvenli bir yere alınması için çıkış güzergâhı oluşturulması dâhil yapılması gereken iş ve işlemlere ilişkin acil eylem planları oluşturulur.

g) Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarında 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında gerekli önlemler alınır.

ğ) Hayvanat bahçeleri veya doğal yaşam parklarında çalışanlara ya da ziyaretçilere hayvanlar tarafından verilecek zararlar ile bu hayvanların kaçması sebebiyle oluşabilecek can ve mal kaybından hayvanat bahçesi sahibi ve sorumlu yönetici sorumludur. Zararın oluşmasına kişisel kusurların sebep olduğu durumlar saklıdır.

Kayıt ve arşiv

MADDE 24- (1) İl şube müdürlüğü, Bakanlık tarafından oluşturulan veri tabanına hayvanat bahçelerinin ve doğal yaşam parklarının ruhsatlandırılması, denetimi ve hayvanların nakillerine dair bilgileri kaydeder ve hayvanat bahçelerinde ve doğal yaşam parklarında kayıtların güncel olarak tutulmasını sağlar.

(2) Hayvanat bahçesi ve doğal yaşam parklarındaki tüm hayvanlar, veteriner hekim tarafından Bakanlıkça oluşturulan veri tabanına kaydedilir ve kayıtlar güncel tutulur.

(3) Dijital kimliklendirme yapılabilecek tüm hayvanlar bu yöntem ile kayıt altına alınır. Dijital kimliklendirme yapılamayan hayvanlar için halkalama, markalama, boyama, numaralandırma gibi kimliklendirme yöntemleri belirlenerek uygulanır.

(4) Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarındaki yabani hayvanların üremesi neticesinde meydana gelen yeni bireyler ile ölen, hibe edilen veya satın alınan hayvanlar Bakanlık tarafından oluşturulan veri tabanına on gün içerisinde kaydedilir.

(5) Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarındaki tedavi ve dezenfeksiyon işlemlerinin kayıtları güncel olarak tutulur.

(6) Ruhsatlandırılan hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarındaki hayvanlara dair bilgiler ruhsatın verilmesini müteakip en geç bir ay içerisinde veri tabanına kaydedilir ve güncel tutulur.

YEDİNCİ BÖLÜM

Denetim, Faaliyeti Durdurma, Ruhsat İptali, Yasaklar, Cezalar, Değişiklik ve Devir

Denetim

MADDE 25- (1) Bu Yönetmelik hükümlerine uyulup uyulmadığını denetleme yetkisi Bakanlığa aittir. Bakanlık bu yetkisini gerektiğinde mahallin en büyük mülkî amirine devredebilir. Bakanlığın yetkisini devretmesi halinde, mahallin en büyük mülkî amiri il bünyesinde veya mevcut değilse başka illerden veya kurumlardan hayvanların korunması konusunda uzman personeli de denetim ile görevlendirebilir. Bakanlık, merkez teşkilatı ilgili birim personelini de denetim ile görevlendirebilir.

(2) Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parkları, bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara uygunluk bakımından olağan dışı denetimler hariç rutin olarak üç ayda bir denetim elemanlarınca denetlenir.

(3) Denetimde tespit edilen eksiklik ve usulsüzlüklerin belirtilen sürede giderilmesi hususu, denetime yetkili merci tarafından hayvanat bahçesi ve doğal yaşam parkı sorumlu yöneticisine yazılı olarak bildirilir.

Hayvanat bahçesi ve doğal yaşam parkının faaliyetinin geçici olarak durdurulması

MADDE 26- (1) Ruhsatsız çalıştığı tespit edilen hayvanat bahçesi ve doğal yaşam parkı, ruhsatlandırma işlemi tamamlanana kadar bölge müdürlüğünün onayı ile il şube müdürlüğüne halkın ziyaretine kapatılır. Bu tesislere ruhsat başvurusunda bulunmaları veya bünyelerindeki hayvanları satmaları ya da hibe etmeleri için üç ay süre verilir. Bu süre sonunda ruhsat için başvuruda bulunulmaması veya hayvanların elden çıkarılmaması halinde, mevcut hayvanlar diğer hayvanat bahçeleri veya doğal yaşam parklarına geri alınmamak üzere ücretsiz olarak verilir. Nakil sırasındaki tüm masraflar ruhsatsız çalışan tesis sahibi tarafından karşılanır.

(2) Ruhsatlı hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarının denetlenmesi sırasında eksiklik veya usulsüzlük tespit edilmesi ya da ruhsat yenileme başvurusunun belirtilen süre içerisinde yapılmaması durumunda hayvanat bahçesi veya doğal yaşam parkının bir kısmı veya tamamı, bu durumun giderilmesi için bölge müdürlüğü onayı ile il şube müdürlüğüne üç aya kadar halkın ziyaretine kapatılır.

Hayvanat bahçesi ve doğal yaşam parkı ruhsatı iptali

MADDE 27- (1) Denetimler sonunda geçici olarak halkın ziyaretine kapatılan ve bildirilen eksiklik veya usulsüzlükleri il şube müdürlüğüne belirtilen süre içerisinde gidermeyen hayvanat bahçeleri veya doğal yaşam parkının ruhsatı bölge müdürlüğünün onayı ile il şube müdürlüğüne iptal edilir ve bu durum sorumlu yöneticiye ya da hayvanat bahçesi veya doğal yaşam parkı sahibine yazılı olarak bildirilir. İl şube müdürlüğüne, ruhsatın iptal edildiğine dair en geç on gün içerisinde Genel Müdürlüğe bilgi verilir. Hayvanat bahçesi veya doğal yaşam parklarının ruhsatının iptal edilmesi halinde, işyeri açma ve çalışma ruhsatının iptalinin de yapılabilmesi için bu durum il şube müdürlüğüne ilgili kuruma bildirilir.

(2) Ruhsatı iptal edilmiş hayvanat bahçeleri veya doğal yaşam parklarına, hayvanlarını satmaları ya da hibe etmeleri için ruhsat iptal tarihinden itibaren üç ay süre tanınır. Bu süre sonunda hayvanlar elden çıkarılmamışsa, diğer hayvanat bahçeleri veya doğal yaşam parklarına geri alınmamak üzere ücretsiz olarak verilir. Bu hayvanların nakli sırasındaki tüm masraflar ruhsatı iptal edilen hayvanat bahçesi veya doğal yaşam parkı sahibi tarafından karşılanır.

(3) İşletme ruhsatı iptali sonrasında, hayvanat bahçesi veya doğal yaşam parkındaki hayvanların nakillerinin hayvanların özelliklerine uygun ve güvenli bir şekilde yapılarak hayvan refahı ile ilgili koşulların yerine getirilmesi ruhsatı iptal edilen hayvanat bahçesi veya doğal yaşam parkı sahibi tarafından sağlanır.

Yasaklar

MADDE 28- (1) Bu Yönetmelik kapsamında yasak olan fiil ve davranışlar aşağıda belirtilmiştir:

a) 5 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen şartları sağlayan hayvanat bahçeleri veya 6 ncı maddede yer alan şartlara haiz doğal yaşam parkları haricindeki tesislerde yabani hayvanların halka ticari olarak sergilenmesi yasaktır.

b) 6343 sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanuna göre geçici olarak

meslekten men edilenler, bu yasakları süresince hayvanat bahçeleri veya doğal yaşam parklarında veteriner hekimlik görevini yapamazlar.

c) Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarında belgesiz hayvan barındırılmaz.

ç) Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarında hayvanlara acı ve ıstırap verecek davranışlarda bulunulamaz.

d) Genel Müdürlüğün izni olmadan hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarından hiçbir hayvan doğaya bırakılmaz.

e) Ziyaretçiler hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarına evcil hayvanlarla giremez.

f) 1. grup hayvanat bahçesi ve doğal yaşam parkında görev yapan sorumlu yönetici ve veteriner hekim başka bir işyerinde çalışamaz.

g) Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarına, tesisin bünyesinde kullanılanlar hariç araçlar ile girilemez.

ğ) Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarında farklı türdeki hayvanların çiftleşmesine izin verilmez.

h) Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarında melez hayvanların saf tür hayvanlarla çiftleşmesine, hibe ve satışına izin verilmez.

ı) Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarına gelen ziyaretçiler, hayvanat bahçesi ve doğal yaşam parkı yönetimi tarafından belirlenen veya duyurusu yapılan kurallara aykırı davranamaz.

i) Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarında ziyaretçiler tarafından hayvanlar beslenemez.

j) Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarında yırtıcı, saldırgan ve zehirli hayvanlar ile ziyaretçiler arasında fiziksel temasa izin verilmez.

k) Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarındaki hayvanların nakil ve sağlık nedenleri dışında herhangi bir yöntem kullanılarak uyuşturulmaları yasaktır.

l) Hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarındaki hayvanlar, ticari amaçlı film, reklam, fotoğraf ve benzeri çekimlerde veya gösterilerde il şube müdürlüğünün izni olmadan kullanılmaz. Hayvanlar; acı, ıstırap ya da zarar görecektir şekilde, film çekimi, gösteri, reklam ve benzeri işler için kullanılmaz. Ticari amaçlı film, reklam, fotoğraf ve benzeri çekimlerde insanların yırtıcı, saldırgan ve zehirli hayvanlar ile fiziksel temasına izin verilmez.

Cezalar

MADDE 29- (1) Hayvanat bahçesi veya doğal yaşam parkı sahipleri, hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarını, hayvanların doğal yaşama ortamına en uygun şekilde tanzim etmekle ve ettirmekle yükümlüdürler. 5199 sayılı Kanunun 22 nci maddesinde belirtilen yükümlülüğe ve bu Yönetmelikte belirlenen hükümlere aykırı davranışlara 5199 sayılı Kanunun 28 inci maddesi hükümleri uygulanır.

Değişiklik ve devir

MADDE 30- (1) Hayvanat bahçesi veya doğal yaşam parkı sahibinin; devir, hibe veya satış sebepleriyle değişmesi halinde söz konusu değişiklik ile ilgili hayvanat bahçesi veya doğal yaşam parkının eski ve yeni sahibi tarafından imzalanan noter tasdikli sözleşmeyi içeren bir dilekçe ile bir ay içinde il şube müdürlüğüne başvurulur. İl şube müdürlüğü tarafından değişiklikler doğrultusunda bu Yönetmelik kapsamında yeniden ruhsat düzenlenir. Yeniden ruhsat düzenleninceye kadar hayvanat bahçesi veya doğal yaşam parkının eski sahibinin, sorumlu yöneticisinin ve veteriner hekiminin görev ve sorumlulukları devam eder.

(2) Hayvanat bahçesi veya doğal yaşam parkı sahibinin ölümü halinde varisi tarafından il şube müdürlüğüne bir ay içinde bildirimde bulunulur. Varislerin hayvanat bahçesi veya doğal yaşam parkı faaliyetini devam ettirmek istememesi durumunda hayvanları satmaları ya da hibe etmeleri için üç ay süre verilir. Bu süre sonunda hayvanlar elden çıkarılmamışsa, mevcut hayvanlar diğer hayvanat bahçelerine veya doğal yaşam parklarına geri alınmamak

üzere ücretsiz olarak verilir. Bu hayvanların nakli sırasındaki tüm masraflar varisler tarafından karşılanır.

(3) Hayvanat bahçesi veya doğal yaşam parkı sahibi tarafından tesisin kapatılmasına karar verilmesi halinde il şube müdürlüğüne bir dilekçe ile başvurulur. Bu durumda, hayvanat bahçesi veya doğal yaşam parkı sahibine hayvanları satmaları ya da hibe etmeleri için üç ay süre verilir. Bu süre sonunda hayvanlar elden çıkarılmamışsa, mevcut hayvanlar diğer hayvanat bahçelerine veya doğal yaşam parklarına geri alınmamak üzere ücretsiz olarak verilir. Bu hayvanların nakli sırasındaki tüm masraflar kapatılan hayvanat bahçesi veya doğal yaşam parkı sahibi tarafından karşılanır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 31- (1) 11/8/2007 tarihli ve 26610 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hayvanat Bahçelerinin Kuruluşu ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş süreci

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ruhsatlandırılan hayvanat bahçelerine, 7 nci madde ve 5 inci maddenin altıncı fıkrası hariç olmak üzere diğer şartları sağlaması ve 5 inci veya 6 ncı maddelerde belirtilen gruplara göre yeni ruhsat almaları için bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl süre verilir. Bu süre içinde mevcut hayvanat bahçesi için yeni ruhsat alınmaması hâlinde mevcut ruhsat bölge müdürlüğü onayı ile il şube müdürlüğüne iptal edilir ve 27 nci maddenin ikinci fıkrası hükmü uygulanır.

(2) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ruhsatlandırılan hayvanat bahçelerine bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten sonra eklenecek her yeni birey için 5 inci maddenin altıncı fıkrası kapsamında Bakanlıkça belirlenen tüm şartların sağlanması zorunludur.

(3) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce alışveriş merkezlerinde kurularak ruhsatlandırılan hayvanat bahçelerine 7 nci maddenin ikinci fıkrası hükümleri uygulanmaz.

(4) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce alışveriş merkezlerinde kurulan ruhsatlı hayvanat bahçeleri, bu Yönetmeliğin yayımlandığı tarihten itibaren mevcut kanatlı ve/veya memeli hayvan sayısını artıramaz, bu hayvanlardan ölenlerin yerine yeni hayvanlar alamaz. Bu hayvanat bahçelerinde doğal yollarla üreyen kanatlı hayvanlar yumurtadan çıktıktan itibaren altı ay içerisinde, memeli hayvanlar ise doğumdan itibaren bir yıl içerisinde elden çıkarılır. Hayvanların bu süre içinde elden çıkarılmaması halinde Bakanlıkça bu hayvanlara el konularak 29 uncu madde hükümleri uygulanır. El konulan bu hayvanlar uygun hayvanat bahçeleri veya doğal yaşam parklarına geri alınmamak üzere ücretsiz olarak verilir. Bu hayvanların nakli sırasındaki tüm masraflar bu hayvanları belirtilen süre içerisinde elinden çıkarmayan hayvanat bahçesi sahibi tarafından karşılanır.

(5) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ruhsatlandırılan hayvanat bahçelerinde 5 inci maddenin ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarında belirtilenlerden fazla bulunan hayvanların sayısı artırılamaz, bu hayvanlardan ölenlerin yerine yeni hayvanlar alınmaz. Bu fıkranın ihlali halinde Bakanlıkça bu hayvanlara el konularak 29 uncu madde hükümleri uygulanır. El konulan bu hayvanlar uygun hayvanat bahçeleri ve doğal yaşam parklarına geri alınmamak üzere ücretsiz olarak verilir. Bu hayvanların nakli sırasındaki tüm masraflar bu hayvanları belirtilen süre içerisinde elinden çıkarmayan hayvanat bahçesi sahibi tarafından karşılanır.

(6) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde mevcut hayvanat bahçelerinde bulunan tüm hayvanlar hayvanat bahçesi veteriner hekimi tarafından Bakanlıkça oluşturulan veri tabanına kaydedilir.

Yürürlük

MADDE 32- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 33- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

**ARı KOLONİLERİNİN KİMLİKLENDİRİLMESİ VE KAYIT ALTINA ALINMASI
HAKKINDA YÖNETMELİK**

Resmî Gazete Tarihi: 22.04.2022 Resmî Gazete Sayısı: 31817

**BİRİNCİ BÖLÜM
Başlangıç Hükümleri****Amaç**

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; arı kolonilerinin hareketlerinin ve hastalıklarının daha etkin kontrolünün sağlanması, ülkesel veya bölgesel eradikasyon programlarının etkin yürütülmesinin desteklenmesi için arıcılık işletmelerinin belirlenmesi ve bu işletmelerde bulunan arı kolonilerinin kimliklendirilmesi ve kayıt altına alınması ile ilgili usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik; arı kolonilerinin kimliklendirilmesi ve kayıt altına alınması ile bunların buldukları işletmelerin ve sahiplerinin kayıt altına alınmasını, bilgisayar destekli veri tabanının kurulması ve işletilmesini, kimliklendirilen arı kolonilerinin ve işletmelerinin kontrol ve denetimleri ile idarî yaptırımlara ilişkin hususları kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 7 nci ve 8 inci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Arı: Süzme bal, petekli bal, polen, balmumu, propolis, arı ekmeği, arı venomu, arı zehiri ve arı sütü gibi birincil arı ürünleri üretimi, damızlık veya diğer amaçlarla yetiştirilen Apidae familyasına dahil hayvanları,
- b) Arı Nakil Belgesi: Arıların il içi nakillerinde kullanılan ve Bakanlık veri tabanından alınmış Ek-1'deki belgeyi,
- c) Arı vize belgesi: Resmî veteriner hekim tarafından arıların iller arası sevkinde doldurulan ve veteriner sağlık raporuna eklenen gidecekleri güzergâhların gösterildiği Ek-2'de yer alan belgeyi,
- ç) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,
- d) Genel Müdürlük: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünü,
- e) İl/ilçe müdürlüğü: İl/ilçe tarım ve orman müdürlüklerini,
- f) İşletme: Bu Yönetmelik kapsamında bulunan kolonilerin devamlı veya geçici olarak tutulduğu, yetiştirildiği herhangi bir tesis, kuruluş veya açık alan durumunda bulunduğu çevreyi,
- g) Kanun: 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununu,
- ğ) Koloni: Yumurtlayan ana arısı bulunan ve üretim faaliyetlerinin sürdürüldüğü arı ailesini,
- h) Kovan: Taşınabilen veya sabit olarak bulunan (eski tip sepet veya karakovan) arı ailesi barınağını,

- 1) Kovan sahibi: Kovanların mülkiyet hakkını üzerinde bulunduran gerçek veya tüzel kişiyi,
i) Resmî veteriner hekim: Bu Yönetmelik kapsamında verilen görevleri Bakanlık adına yapan Bakanlık personeli veteriner hekimi,
j) Tanımlama araçları: Kolonilerin tanımlanmasında kullanılan plastik kovan plakası, elektronik kovan plakası veya kovan takip cihazı gibi tanımlama araçlarını,
k) Veteriner sağlık raporu: Kolonilerin Kanunda belirlenen sağlık şartlarına uygun olduğunu gösteren, resmî veya yetkilendirilmiş veteriner hekim tarafından düzenlenen belgeyi,
ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Görev, Yetki ve Yükümlülükler

Yetki

MADDE 5- (1) Bu Yönetmelik çerçevesindeki kolonilerin tanımlanması, kayıt altına alınması, izlenmesi ve işletmelerin kaydı ile ilgili tüm diğer işlemlerin yürütülmesinden Bakanlık yetkilidir. Bakanlık, gerektiğinde kolonilerin tanımlanması ve kayıt altına alınması yetkisini Bakanlığın kontrol ve denetimi altında olmak şartı ile yeterli altyapıya sahip, arıcılık konusunda faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlar ile işletme sahibine devredebilir.

Genel Müdürlüğün görev ve yetkileri

MADDE 6- (1) Genel Müdürlük arı hareketleri ve sağlığına yönelik bilgisayar destekli veri tabanının oluşturulması, il/ilçe müdürlükleri arasında bilgi akışının sağlanması, il/ilçe müdürlükleri ile yetki verilen ilgili kurum veya kuruluşların çalışmalarının kontrolü, denetimi, eğitimi ile merkezî veri tabanının işletilmesi, geliştirilmesi ve işlemlerin uygulanması ile görevli ve yetkilidir.

(2) Kayıtlar, Genel Müdürlük tarafından belirlenen şekilde, talebi halinde il/ilçe müdürlüğü tarafından ibraz edilmek üzere yazılı veya bilgisayar veri tabanında en az üç yıl muhafaza edilir.

İl/ilçe müdürlüğünün görev ve yetkileri

MADDE 7- (1) İl/ilçe müdürlüğünün görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Kendi görev ve yetki sahasında bulunan kolonilerin tanımlanmasında kullanılacak tanımlama araçlarının, bu Yönetmelikte belirtilen şartlara uygunluğunu onaylamak.
b) Arı kolonilerini tanımlamada kullanılacak kovan plaka numaralarını ve işletme numaralarını işletmelere tahsis etmek.
c) Tanımlanan ve kayıt altına alınan arı kolonileri ile bunların buldukları işletmeleri kayıt altına almak ve bilgisayar destekli veri tabanına kaydetmek.
ç) Kovan sahiplerinin işletmelerindeki kovanlar için kayıt tutmalarını sağlamak.
d) Tanımlanan koloniler ile işletmelerin kontrol ve denetimlerini sağlamak, kontrollere ilişkin raporları hazırlamak ve gerekli eğitimleri vermek.

Kovan sahibinin yükümlülükleri

MADDE 8- (1) Kovan sahibinin yükümlülükleri şunlardır:

- a) İşletme veya işletmelerinin kayıt altına alınmasını ve kaydedilen işletme veya işletmelerindeki kolonilerin tanımlanmalarını sağlamak.
b) Dolu veya boş duruma geçen kovanlar ile bunların işletmeleri ve işletmelerinden olacak tüm koloni hareketlerinin kayıtlarını tutmak ve bunları ilgili il/ilçe müdürlüğüne bildirmek.
c) İşletmelerinin kontrolünde yetkililerce talep edilmesi halinde son üç yıl içerisinde sorumlu olduğu kovanlara ilişkin orijin, tanımlama, varış yeri, naklettiği veya pazarladığı kovanlara ilişkin bilgileri sunmak ve denetimlerde Genel Müdürlük ya da il/ilçe müdürlüğü tarafından görevlendirilen resmî veteriner hekimlere veya Bakanlığın yetkilendirdiği gerçek

veya tüzel kişi, kurum ve kuruluşların görevlendirdiği yetkilendirilmiş veteriner hekimlere yardımcı olmak.

ç) Kullanılmayacak durumda olan kovan ve kovan plakalarını il/ilçe müdürlüğüne bildirmek ve bu Yönetmeliğin kovan sahipleriyle ilgili diğer hükümlerinin yerine getirilmesini sağlamak.

(2) Kovan sahibi bu Yönetmelikte yer alan yükümlülüklerini yerine getirmemesinden, eksik ya da hatalı yerine getirmesinden, vermiş olduğu beyanları nedeniyle oluşacak tüm olumsuzluk ve hatalardan sorumludur.

Alıcı ve satıcıların yükümlülükleri

MADDE 9- (1) Alıcı ve satıcılar, bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde aldıkları veya sattıkları kolonilere ilişkin gerekli bildirimleri arı nakil belgesini doldurarak bildirim süresi içinde ilgili il/ilçe müdürlüğüne bildirmekle yükümlüdür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Arı Kovanlarının Tanımlanması ve İzlenmesi Sistemi

Arı kovanlarının tanımlanması ve izlenmesi sisteminin unsurları

MADDE 10- (1) Kolonilerin tanımlanması ve kayıt altına alınması sistemi aşağıdaki unsurlardan oluşur:

- a) Kolonilerin tanımlanması için tanımlama araçları.
- b) İşletmelerde tutulan güncel kayıtlar.
- c) Arı nakil belgeleri.

Kolonilerin tanımlanması ve müracaat

MADDE 11- (1) Koloniler, kovan sahiplerinin il/ilçe müdürlüğüne veya Bakanlıkça yetki verilen kişi, kurum veya kuruluşa müracaatları üzerine, bu Yönetmeliğin ilgili hükümleri çerçevesinde il düzeyindeki il/ilçe müdürlüğünce onaylanmış kovan plakaları ile tanımlanır.

(2) İşletmelerde bulunan kolonilerin tanımlanması, koloni işletme dışına çıkarılacaksa, çıkarılmadan önce tanımlanır. Koloniler bu Yönetmelik şartlarına göre tanımlanmaksızın bulunduğu işletmeden nakledilemez.

(3) Bu Yönetmelikle belirlenen şekilde tanımlanmayan kolonilerin tanımlama işlemi, kovan sahibine Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendine göre idarî para cezası verildikten sonra gerçekleştirilir.

(4) Kolonilerin tanımlanmasına ilişkin masraflar kovan sahipleri tarafından karşılanır.

Kovan plakalarının işletmelere tahsisi ve uygulanması

MADDE 12- (1) Üzerinde özgün tanımlama numaraları bulunan kovan plakaları, Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslar dâhilinde il düzeyindeki ilgili il/ilçe müdürlüğü tarafından kendi görev ve yetki sahasındaki işletmelere tahsis edilir.

(2) Kovan plakaları Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslar dâhilinde ilgili il/ilçe müdürlüğü tarafından kendi görev ve yetki sahasındaki kovan sahiplerine Ek-3'teki kovan plakaları teslim taahhütname ile teslim edilir ve kovan sahipleri tarafından kovanlara uygulanır.

(3) Kovan plakalarının kovanlara uygulanması, korunması, tahribat durumunda il/ilçe müdürlüğüne bilgi verilmesi kovan sahibinin sorumluluğundadır.

Kovan plakalarının sökülmesi veya değiştirilmesi

MADDE 13- (1) Kovan plakaları Genel Müdürlük veya ilgili il müdürlüğünün izni olmaksızın hiçbir surette sökülemez veya değiştirilemez.

(2) Kovan plakalarının Genel Müdürlük veya ilgili il müdürlüğünün izni olmaksızın sökülmesi ve değiştirilmesi durumunda Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi hükümleri uygulanır.

(3) Kovan plakalarının tahrip olması veya parçalanması sonucunda kullanılmayacak durumda olanların yerine yeni numaralı kovan plakası uygulanır ve eski kovan plaka numarası veri tabanında kullanılmayacak hale getirilir.

(4) Kovanların tahrip olması veya parçalanması durumunda kovanların kovan plakaları veri tabanında kullanılmayacak hale getirilir.

Kovan plaka numarasının belgelerde belirtilmesi

MADDE 14- (1) Tanımlanan kolonilerin kovan plakaları üzerinde bulunan özgün numaralar; kolonilerle ilgili olarak hazırlanan sigorta poliçesi, numune alınması ve gönderilmesi ile ilgili belgeler, arı nakilleri için düzenlenen belgelerde belirtilir.

Arı nakilleri

MADDE 15- (1) Arıların nakilleri, 17/12/2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yurt İçinde Canlı Hayvan ve Hayvansal Ürünlerin Nakilleri Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre yapılır.

Kovanların tahrip olması

MADDE 16- (1) Kovanların tahrip olması, parçalanması veya kovandaki koloninin ölümü hâlinde, işletmenin işletme defterine/formuna kovan sahibi tarafından kaydedilir ve bağlı bulunduğu il/ilçe müdürlüğüne otuz gün içerisinde bildirilir.

Kovanların kaybolması veya çalınması

MADDE 17- (1) Tanımlanmış kovan kaybolur veya çalınır ise, kovan sahibi otuz gün içinde durumu ilgili il/ilçe müdürlüğüne bildirir. Kaybolan veya çalınan kovanların durumları il/ilçe müdürlüğüne veri tabanına kayıt edilir.

(2) Çalınan veya kaybolan kovanlar daha sonra bulunur ise bulunan kovanların durumu il/ilçe müdürlüğüne bildirilir ve il/ilçe müdürlüğüne bu kovanların veri tabanındaki kayıtları güncellenir.

İşletme kayıt defteri/formu

MADDE 18- (1) İşletmelerdeki koloniler için kovan sahipleri tarafından, işletmeye gelen veya işletmeden ayrılan tüm arıların hareketlerinin kaydedildiği Ek-4’teki arı kolonileri için işletme kayıt defteri/formu tutulur.

(2) İşletmeye ait bilgileri içeren işletme kayıt defteri/formu, elle yazılı formda veya bilgisayar ortamında tutulur, en az üç yıl saklanır ve il/ilçe müdürlüğü tarafından talep edilmesi hâlinde kovan sahibi tarafından ibraz edilir.

(3) İşletme kayıt defteri/formu tutmayan veya il/ilçe müdürlüğü tarafından talep edilmesi halinde ibraz etmeyen kovan sahiplerine Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi gereği idarî yaptırım uygulanır.

İşletme kayıt defteri/formu ve vize belgelerinin kaybolması, çalınması veya imha edilmesi

MADDE 19- (1) Kolonilere ait bilgileri içeren işletme kayıt defteri/formu veya vize belgeleri kaybolmuş, çalınmış veya imha edilmiş ise kovan sahipleri bildirim süresi içinde durumu yazılı olarak veya elektronik ortamda ilgili il/ilçe müdürlüğüne bildirir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İşletmelerin Tanımlanması ve Tescili

İşletmelerin tanımlanması ve kayıt altına alınması

MADDE 20- (1) Bünyesinde koloni bulunduran tüm işletmeler tanımlanır ve kayıt altına alınır.

(2) İşletmelerin tanımlanması ve kaydı için kovan sahibi tarafından işletmenin bulunduğu yerdeki il/ilçe müdürlüğüne müracaat edilir.

(3) Kovan sahibinin müracaatı üzerine özgün bir işletme tanımlama numarası tahsis edilir.

İşletme tanımlama numaraları

MADDE 21- (1) İşletme tanımlama numaraları aşağıda belirtilen şekilde tahsis ve kayıt edilir:

- a) İşletme tanımlama numarası, iki haneli ülke kodu, iki haneli il trafik kodu ve on haneli bireysel işletme tanımlama numarası olmak üzere en fazla on dört karakterden oluşur.
- b) İşletme tanımlama numarası, bilgisayar destekli veri tabanına, hareket belgelerine ve işletme tescil belgesine kaydedilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Veri Tabanı

Bilgisayar destekli veri tabanı

MADDE 22- (1) Genel Müdürlük tarafından kovan plaka numaraları veri tabanında tutulur.

(2) Veri tabanındaki kayıtlar, ilgili diğer ulusal veri tabanları ile uyumlu ve bunlarla bilgi değişimine uygun olacak şekilde tutulur.

(3) Bu Yönetmelik hükümlerine göre tanımlanmayan hiçbir kovan veri tabanına kaydedilmez.

Veri tabanında bulunması gereken bilgiler

MADDE 23- (1) Bilgisayar destekli veri tabanında asgari aşağıdaki bilgiler bulunur:

- a) İşletme tanımlama numarası.
- b) İşletmenin ait olduğu veya kanuni olarak işletmeden sorumlu kovan sahibinin adı-soyadı, kimlik numarası, işletmenin adresi, koordinatları ve varsa telefon/faks numarası ile elektronik posta adresi.
- c) Kovanlara özgün tanımlama numarası.

Veri tabanında bilgi erişimi

MADDE 24- (1) Genel Müdürlük bu Yönetmelik çerçevesindeki tüm bilgilere; il/ilçe müdürlüğü de kendi görev ve yetki sahasındaki bilgilere erişebilir. Bakanlık, ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde bilgi gizliliğinin ve korunmasının sağlanması şartıyla, ilgili kurum, kuruluş, gerçek ve tüzel kişilere, gerekli önlemleri alarak paydaşların uygun şartları haiz olmaları halinde bu bilgilere erişimleri için izin verebilir. Bu bilgiler arasında kişisel verilerin bulunması halinde, bu nitelikteki veriler gerekli teknik ve idarî tedbirler alınarak 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu hükümlerine uygun şekilde ilgili üçüncü kişilere aktarılabilir.

ALTINCI BÖLÜM

Tanımlama Araçlarına İlişkin Hususlar

Tanımlama araçları

MADDE 25- (1) Bireysel olarak tanımlanacak koloniler, Bakanlık tarafından belirlenen özelliklere sahip tanımlama araçlarıyla tanımlanır.

Kovan plakalarında bulunması gereken özellikler

MADDE 26- (1) Bu Yönetmelik hükümleri gereği kolonilerin tanımlanmasında kullanılacak kovan plakalarının üzerinde lazer tekniği ile silinmez şekilde baskılı asgari aşağıda belirtilen bilgi ve hususlar bulunur:

- a) Bakanlık logosu.
- b) Tanımlama numarası.
- c) Barkod.
- ç) Kare kod.

(2) Kovan plakası üzerindeki tanımlama numarası en fazla on dört karakterden oluşur. Bu karakterlerden;

- a) İlk iki hane ülke kodunu (TR),
- b) Ülke kodundan sonraki iki hane kovanın bulunduğu ilin trafik kodunu,
- c) İl trafik kodunu takip eden en fazla on hane, kovanın bireysel tanımlama numarasını, oluşturur.

Kovan plakalarının teknik özellikleri ve taşınması gereken şartlar

MADDE 27- (1) Kovan plakalarının teknik özellikleri ve taşınması gereken şartlar şunlardır:

a) Kovan plakaları sağlam, büküldüğü zaman kırılmayacak ve herhangi bir deformasyon izi kalmayacak, yüksek kaliteli plastik hammaddeden imal edilmiş ve sarı renkte olur.

b) Kovan plakaları kovanın bulunduğu dış etkilere ve farklı iklim şartlarına fiziksel olarak dayanıklı ve okunması kolay olur.

c) Kovan plakalarının köşelerinde, kovanlara sabitlenebilmesi amacıyla delik olması gerekir.

ç) Kovan plakalarında keskin kenar ve köşeler olmaz.

d) Kovan plakasının eni en az 55 mm, boyu en az 95 mm olur.

e) Kovan plakası üzerindeki Bakanlık logosu, karekod, ülke kodu, il tarif kodu ve bireysel numara en az 15 mm yüksekliğinde, barkod en az 10 mm yüksekliğinde olur.

(2) Her bir kovan plakası, lazer tekniği ile silinmez şekilde baskılı olarak birinci fıkrada belirtilen bilgi ve hususları ihtiva eder.

(3) Bakanlık, kovanlara uygulanan kovan plakaları dışında, bu Yönetmelikte belirtilen hükümleri karşılaması şartıyla, tanımlama için ilave olarak elektronik özellikte başka yapıda tanımlama araçları seçebilir. Bu ilave tanımlama araçlarının yapısı ve modeli Bakanlıkça belirlenir.

YEDİNCİ BÖLÜM

İdarî Yapıtlımlar

İdarî yapıtlım

MADDE 28- (1) Bu Yönetmelik hükümlerinin ihlali hâlinde Kanunun 36 ncı maddesine göre idarî yapıtlımlar uygulanır.

Kovan hareketlerinin kısıtlanması

MADDE 29- (1) Bu Yönetmelik hükümlerine göre tanımlanmamış hiçbir koloninin işletme dışına çıkışına yasal işlemler uygulanana kadar izin verilmez, bu tür koloniler için vize belgesi ve veteriner sağlık raporu düzenlenmez.

(2) Bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak tanımlanmış kolonilere ve kayıt altına alınmış işletmelere arı hastalıklarını önleme amacı dışında, kovanların taşınmasının veya işletmeye giriş ve çıkışının yasaklanması amacıyla kovan hareketlerini önlemeye yönelik veri tabanında kısıtlama konulmaz.

Bildirim

MADDE 30- (1) Kovan sahibi, işletmesine ve işletmesinden yapılan koloni giriş çıkışını, kolonilerin aktif/pasif durumunu, koloni üretimini/çoğaltılmasını, kendisine ve işletmesine ait bilgilerini otuz gün içinde ilgili il/ilçe müdürlüğüne bildirir. Bildirimler elektronik ortamda da yapılabilir. Kovan sahibi süresi içerisinde bildirimde bulunmaz ise, ilgili il/ilçe müdürlüğü bu işletmeye ve bu işletmeden yapılacak arı hareketlerini kısıtlar ve gerekli bildirimlerde bulunmadığından dolayı Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendine göre koloni başına idarî para cezası uygulanır.

Tanımlama araçlarında tahrifat ve sahtecilik

MADDE 31- (1) Kolonilerin tanımlanmasında kullanılan tanımlama araçlarında tahrifat yapanlara, sahtelerini üretenlere veya uygulayanlara fiil suç oluşturmadığı takdirde Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi hükmü gereği idarî para cezası verilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

Bildirim süresi

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Herhangi bir nedenle bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak gerekli bildirimleri yapılmayan kolonilerin aktif/pasif durumu, kovan sahibinin

kendisine ve işletmesine ait bilgileri, 30 uncu maddenin birinci fıkrasında belirtilen bildirim süresine bakılmaksızın 31/12/2022 tarihine kadar güncellenir.

Tanımlama araçları

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce 26 ncı ve 27 nci maddelerde belirtilen özellikleri taşımayan kovan plakaları ile tanımlanan koloniler tanımlanmış olarak kabul edilir. İl/ilçe müdürlükleri tarafından bu Yönetmeliğin yayımlandığı tarihten önce alımı yapılmış veya alım ilanı yayımlanmış kovan plakalarında 26 ncı ve 27 nci maddelerde belirtilen özellikler aranmaz.

Yürürlük

MADDE 32- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 33- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

ORDU HİZMET HAYVANLARI SERTİFİKASYON YÖNETMELİĞİ

Resmî Gazete Tarihi: 14.04.2022 Resmî Gazete Sayısı: 31809

BİRİNCİ BÖLÜM
Başlangıç Hükümleri

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Millî Savunma Bakanlığı kadro ve kuruluşunda yer alan kurumlarda faaliyet gösteren ordu hizmet hayvanlarının çalışma ile sınav usul ve esaslarını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik; Millî Savunma Bakanlığı kadro ve kuruluşunda yer alan kurumlar bünyesinde faaliyet gösterecek ordu hizmet hayvanlarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik; 4/1/1961 tarihli ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 71 inci maddesi ile 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 508 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Askerî at: Askerî birliklerde özel amaçlar için eğitilip kullanılan farklı ırk ve branşlardaki atları,

b) Askerî köpek: Askerî amaçlar için eğitilip kullanılan değişik ırklara ait köpeklerin genel bir ifadesi olup; eğitildikleri ihtisas dallarına göre arama, devriye, keşif, intikal, emniyet, iz takip, mayın arama, bomba arama, patlayıcı madde arama, narkotik/uyuşturucu madde arama ve benzeri görevlerde kullanılan köpeği,

c) Askerî köpek eğitici personel: Askerî köpeğin bakım, eğitim ve kullanımından sorumlu olan ve askerî köpeği yönlendirecek düzeyde eğitimi bulunan kişiyi,

ç) Askerî köpek timi: Bir askerî köpek ile onun eğitici, kullanıcısı ve sorumlusundan oluşan ikiliyi,

d) Bakanlık: Millî Savunma Bakanlığını,

e) Binici: Binicilik temel kursunu başarıyla tamamlamış kişiyi,

f) Branş sertifikası: Belirlenmiş standartlarda yapılan görev yapabilirlik ve yeniden görev yapabilirlik testlerinde başarılı olan at ve köpek timlerine verilen ve atlar için beş yıl, köpek timleri için bir yıl geçerliliği olan sertifikayı,

g) Değerlendirmeci: Atların ve köpek timlerinin sertifikasyonu için oluşturulan görev yapabilirlik ve yeniden görev yapabilirlik komisyonlarında ve diğer sınav komisyonlarında; sınavların değerlendirilmesinden sorumlu olarak görevlendirilen ve öngörülen şartlara sahip kişiyi,

ğ) Görev yapabilirlik komisyonu: Ordu hizmet hayvanları ihtisas eğitimlerini tamamlamasından sonra ilk defa görev yapabilirliklerini onaylayan komisyon olup ordu hizmet hayvanları üretim ve eğitim merkezi komutanlıkları bünyesinde teşkil edilen komisyonları,

h) Görev yapabilirlik sınavı: Ordu hizmet hayvanlarının ihtisas eğitimlerini tamamlamasını müteakip görev yerlerine sevk edilmeden önce sertifikalandırılması amacıyla yapılan sınavı,

1) Millî Savunma Bakanlığı kadro ve kuruluşunda yer alan kurumlar: Millî Savunma Bakanlığı merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatı, Genelkurmay Başkanlığı, Kara Kuvvetleri Komutanlığı, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı, Hava Kuvvetleri Komutanlığı, Millî Savunma Üniversitesi ile Harita Genel Müdürlüğünü,

i) Ordu hizmet hayvanları: Askerî amaçlar için kullanılan ve bu yönde eğitim alan ve envantere kayıtlı hayvanı,

j) Yeniden görev yapabilirlik komisyonu: Daha önce sertifikasyonu yapılmış ordu hizmet hayvanları (askerî köpekler için tim halinde) görev yapabilirliklerini belirli şartlarda ve periyotlarda test edip onaylayan komisyonu,

k) Yeniden görev yapabilirlik sınavı: Daha önce sertifikasyonu yapılmış ordu hizmet hayvanlarının (askerî köpekler için tim halinde) görev yapabilirliklerinin belirli şartlarda ve periyotlarda test edilip onaylanması amacıyla yapılan sınavı, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Askerî Atların Çalışma, Sınav Usul ve Esasları

Askerî atların çalışma esasları

MADDE 5- (1) Görev yapabilirlik sınavlarına katılacak atlara, kimlik belirlemesi için çip takılır.

(2) Atların kaydı için envanterinde bulunduğu birlik tarafından, kimlik, sağlık, eğitim ve görevleriyle ilgili bilgilerinin bulunduğu kayıt defteri tutulur.

(3) Atların, görev yapmasına engel bir durum bulunması halinde, durumu en kısa sürede envanterinde kayıtlı olduğu birliğe bildirilir.

Genel esaslar

MADDE 6- (1) Sınava giriş için atların temel eğitimleri ile sınava gireceği branşlara yönelik eğitim alması şartı aranır.

(2) Atlara ihtisas eğitimine müteakip görev yapabilirlik sınavı yapılır. Yapılan görev yapabilirlik sınavından sonra beş yılda bir yeniden görev yapabilirlik sınavı yapılır.

(3) Branşlara ait eğitim ve görev gereklilikleri ile görev yapabilirlik ve yeniden görev yapabilirlik sınavlarının uygulanış ve değerlendirme esasları Bakanlık tarafından belirlenir.

(4) Sınavda başarılı olan atlara sertifika verilir. Verilen sertifikalar beş yıl geçerlidir.

(5) Sertifika almaya hak kazanan atların kayıtları envanterinde bulunduğu birliklerce tutulur ve birliğin bağlı olduğu Komutanlığa bildirilir.

Görev yapabilirlik ve yeniden görev yapabilirlik komisyonlarının oluşumu

MADDE 7- (1) Atlar için bu sınavlar, ordu hizmet hayvanları üretim ve eğitim merkezi komutanlıkları bünyesinde teşkil edilen en az üç personelden oluşan sınav komisyonu tarafından yapılır.

(2) At sınav komisyonunda görev alacak değerlendirmecilerde aşağıdaki şartlar aranır:

a) Binicilik temel kursunu başarı ile tamamlamış olması.

b) Kadrosunda at bulunan birliklerde asgari iki yıl görev yapmış olması.

c) Etki altında kalmadan değerlendirme yapacak yapıda olması.

ç) Sınavı yapılacak branş kadrolarında çalışmış binici personel olması.

Görev yapabilirlik ve yeniden görev yapabilirlik komisyonunun görevleri

MADDE 8- (1) Atların sertifikasyonu için oluşturulacak komisyonun görevleri şunlardır:

a) Atlar için sınav açılmasını ve başarılı olanlara sertifika verilmesini sağlar, araç, gereç ve malzeme standartlarını belirler.

b) At eğitimi konusunda gelişme ve yenilikleri inceleyerek uygulama esasları değişikliklerini ilgili at eğitim merkezlerine teklif eder.

c) Millî Savunma Bakanlığı kadro ve kuruluşunda yer alan kurumlar bünyesinde faaliyet gösteren atların çalışmalarında etkinliğin sağlanabilmesi amacıyla kontrol ve denetim yapar.

ç) Atların yurt içi ve yurt dışından aldığı belgelerin standartlara uygunluğunu tespit eder ve onaylar.

Sınav

MADDE 9- (1) Atlar için yapılacak sınavlar; eğitim yeterlilik sınavı ve görev yeterlilik sınavı olmak üzere iki aşamadan oluşur.

(2) Eğitim yeterlilik sınavını başarıyla tamamlayan atlar, branşlarında görev yeterlilik sınavlarına girme hakkına sahiptir. Görev yeterlilik sınavlarını geçen atların almış olduğu sertifika beş yıl geçerli sayılır.

(3) Sınavlarda başarısız olanlar geri beslemeye alınır. Gelişme kaydettiği takdirde sınav tekrarlanır. Sınavın tekrarına veya hayvanın hizmet dışına çıkarılmasına sınav komisyonu tarafından karar verilir.

(4) Atlar için yapılacak sınavlar bu Yönetmeliğe istinaden hazırlanacak olan ve sınav kılavuzlarını içeren yönergeye göre icra edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Askerî Köpek Timlerinin Çalışma, Sınav Usul ve Esasları

Askerî köpek timlerinin çalışma esasları

MADDE 10- (1) Görev yapabilirlik sınavlarına katılacak köpeklere, kimlik belirlemesi için çip takılır.

(2) Köpeklerin kaydı için envanterinde bulunduğu birlik tarafından; kimlik, sağlık, eğitim ve görevleri ile ilgili bilgilerinin bulunduğu kayıt defteri tutulur.

(3) Askerî köpek timleri kayıt defteri bilgilerini ve meydana gelen değişiklikleri yeniden görev yapabilirlik komisyonuna ve envanterinde kayıtlı olduğu birliğe bildirmekle yükümlüdür.

(4) Askerî köpek timi ekipmanları ile her an göreve hazır halde bulunur.

(5) Askerî köpek eğiticisi/kullanıcısı/sorumlusu, kendisi veya köpeğin görev yapmasına engel bir durum bulunması halinde, durumu en kısa sürede bağlı bulunduğu Komutanlığa bildirir. Denetlemelerde bu durumun tespit edilmesi halinde, görev yapamayacak durumda bulunan askerî köpek timi, yeniden görev yapabilirlik komisyonu tarafından bağlı bulunduğu Komutanlığa bildirilir.

Genel esaslar

MADDE 11- (1) Sınavlara giriş için köpeklerin sınava girecekleri branşlara yönelik eğitim alması şartı aranır.

(2) Eğitim gördüğü branşta yetişen köpeklere uygulanacak görev yapabilirlik sınavı ihtisas eğitimlerini tamamlamasını müteakip görev yerlerine sevk edilmeden önce görev yapabilirlik komisyonu tarafından uygulanır.

(3) Branşlara ait eğitim ve görev gereklilikleri ile görev yapabilirlik ve yeniden görev yapabilirlik sınavlarının uygulanış ve değerlendirme esasları Bakanlık tarafından belirlenir.

(4) Yeniden görev yapabilirlik sınavı, yeniden görev yapabilirlik komisyonu tarafından yılda bir defa uygulanır. Sınavda başarılı olan köpeklere verilecek sertifika bir yıl geçerlidir. Yaş, sağlık ve benzeri konular haricinde yeniden görev yapabilirlik sınavında başarısız olan askerî köpek timleri bağlı bulunduğu köpek eğitim merkezinde tekrar belirlenen süre kadar

tazeleme eğitimine tabi tutulur. Tazeleme eğitimi bitiminde eğitimi veren köpek eğitim merkezinde kurulan görev yapabilirlik ve yeniden görev yapabilirlik komisyonunca tekrar sınava tabi tutulur. Başarılı olan köpeklerin sertifikaları bir yıl geçerlidir. Sınavın tekrarı veya hayvanın hizmet dışına çıkarılmasına sınav komisyonu tarafından karar verilir.

(5) Geçerli sertifikası bulunmayan askerî köpek timlerinin görev almasına izin verilmez.

(6) Faaliyet gösteren tüm askerî köpek timlerinin kayıtları envanterinde bulunduğu birliklerce tutulur.

Görev yapabilirlik ve yeniden görev yapabilirlik komisyonu oluşumu

MADDE 12- (1) Köpeklerin ihtisas eğitimini müteakip belirlenen standartlarda görev yapabilirliğini test edip onaylamak amacıyla köpek eğitim merkezlerinde oluşturulacak görev yapabilirlik komisyonu; biri ilgili branş uzmanı olmak üzere en az üç değerlendirmeciden oluşur. Komisyon başkanlığını en kıdemli personel yapar.

(2) Daha önce sertifikasyonu yapılmış askerî köpek timlerinin görev yapabilirliklerini belirli şartlarda ve periyotlarda test edilip onaylamak amacıyla oluşturulan yeniden görev yapabilirlik komisyonu; askerî köpek timinin birinci sicil üstü, köpek eğitim merkezinden görevlendirilen köpek eğitiminde uzman personelle birlikte en az üç değerlendirmeciden oluşur. Komisyon başkanlığını en kıdemli personel yapar.

Değerlendirmeci seçimi

MADDE 13- (1) Askerî köpek timleri sınav komisyonlarında görev alacak değerlendirmecilerde aşağıdaki şartlar aranır:

- a) Köpek eğitimi konusunda uzman olması.
- b) Etki altında kalmadan değerlendirme yapacak yapıda olması.
- c) Uzman üye olarak köpek eğitim merkezlerinden görevlendirilecek olan değerlendirmecilerin konu ile ilgili köpek eğitimi konusunda görev yapan personel olması.

Görev yapabilirlik ve yeniden görev yapabilirlik komisyonunun görevleri

MADDE 14- (1) Köpek timlerinin sertifikasyonu için oluşturulacak komisyonun görevleri şunlardır:

- a) Askerî köpek timleri için sınav açılmasını ve başarılı olanlarına sertifika verilmesini sağlar, araç, gereç ve malzeme standartlarını belirler.
- b) Köpek eğitim konusundaki gelişme ve yenilikleri inceleyerek uygulama esasları değişikliklerini köpek eğitim merkezlerine teklif eder.
- c) Askerî köpek timlerinin çalışmalarında etkinliğin sağlanabilmesi amacıyla kontrol ve denetim yapar.
- ç) Köpeklerin yurt içi ve yurt dışından aldığı belgelerin standartlara uygunluğunu tespit eder ve onaylar.
- d) Branş sertifikasına sahip olan köpeklerin amaçları dışında kullanıldıkları tespit edildiğinde sıralı komutanlıklara bildirilerek sertifikalarını iptal eder.

Sınav

MADDE 15- (1) Tüm branşlardaki askerî köpek timleri için yapılacak görev yapabilirlik ve yeniden görev yapabilirlik sınavları; eğitim yeterlilik sınavı ve görev yeterlilik sınavı olmak üzere iki aşamadan oluşur.

(2) Eğitim yeterlilik sınavını başarı ile tamamlayan askerî köpekli tim, görev yeterlilik sınavına iki yıl süre içerisinde girme hakkına sahiptir. Görev yeterlilik sınavını geçen askerî köpek timlerinin almış olduğu sertifika bir yıl geçerli sayılır.

(3) Askerî köpek timlerine ait sınavlar bu Yönetmeliğe istinaden hazırlanacak olan ve sınav kılavuzlarını içeren yönergeye göre icra edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ordu Hizmetlerinde Kullanılacak Diğer Hayvanlar

Diğer hayvanlar

MADDE 16- (1) Ordu hizmet hayvanları kapsamında at ve köpek dışında ihtiyaç duyulması halinde envantere alınacak ve eğitilerek ordu hizmetlerinde kullanılacak diğer hayvanlar da bu Yönetmeliğin ilgili hükümlerine tabi tutulur.

BEŞİNCİ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Hayvanların korunması

MADDE 17- (1) Millî Savunma Bakanlığı kadro ve kuruluşunda yer alan kurumlar bünyesinde faaliyet gösterecek ordu hizmet hayvanlarının üretim, eğitim, bakım, görev ve sertifikasyon sınav faaliyetleri 24/6/2004 tarihli ve 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu ile ilgili mevzuat hükümlerine uygun icra edilir.

Denetim

MADDE 18- (1) Ordu hizmet hayvanlarının üretim ve eğitim merkezlerince oluşturulan görev yapabilirlik ve yeniden görev yapabilirlik sınav komisyonları planlı/plansız denetim yapılabilir.

Sağlık kontrolü

MADDE 19- (1) Ordu hizmet hayvanlarının rutin sağlık kontrolleri Millî Savunma Bakanlığı kadro ve kuruluşlarında yer alan kurumlarda görev yapan veteriner hekim tarafından aylık, altı aylık ve yıllık dönemler halinde yapılarak kayıt altına alınır. Millî Savunma Bakanlığı kadro ve kuruluşlarında yer alan kurumlarda görev yapan veteriner hekim veya yeterli tedavi ünitesi bulunmayan yerlerde hayvanların muayene ve tedavisi sırayla; bölgedeki askerî hayvan klinikleri, kamu veya üniversite veteriner hekimleri veya hayvan hastaneleri tarafından yapılır. Bu da yoksa muayene ve tedavi hizmeti temin edilebilir.

(2) Atlar için on beş yaş, köpekler için dokuz yaş üst sınır olarak kabul edilir. On beş yaşın üzerindeki atlara sertifikasyon testi uygulanmaz. Köpeklerden dokuz yaşını tamamlamış olanlardan; kullanıcısı ve birlik komutanı tarafından görev süresi uzatılması teklif edilenler veya askerî köpek timinin bağlı bulunduğu Komutanlıkça yapılan denetlemelerde belirlenenler, yeniden görev yapabilirlik komisyonu tarafından fizikî kondisyon, eğitim ve sağlık yönünden incelenerek uygun görülenlerin göreve devam etmesine izin verilebilir. Bu süre hiçbir suretle on bir yaşın üzerine çıkmaz.

Ulaşım

MADDE 20- (1) Ordu hizmet hayvanlarının göreve yönelik ulaşımları, binici/eğitici ve ordu hizmet hayvanının yerinin ayrı olduğu özel tasarımı araçlarla sağlanır. Araç bulunmadığı takdirde at nakilleri yapılmaz, köpek nakilleri için köpeğin ebadının iki katı büyüklüğündeki özel taşıma kafesleri kullanılır.

(2) Acil ulaşım gerektiren görevlerde ve güvenlik nedeniyle at ve köpek nakilleri hava yolu ile yapılabilir.

Görevlendirme

MADDE 21- (1) Ordu hizmet hayvanları ile aynı branşta faaliyet yürüten diğer kurum ve kuruluşlarla ortak çalışma ve eğitim faaliyetleri yürütülebilir. Bu durum kurumlar arasında yapılacak protokolle belirlenir.

(2) Görev yapabilirlik ve yeniden görev yapabilirlik sınavlarında başarılı olan arama köpekleri afet ve acil durumlarında, talep edilmesi halinde canlı aramaya yönelik faaliyetleri icra etmek üzere Millî Savunma Bakanlığınca görevlendirilir.

(3) Arama köpek timlerinin afet ve acil durum hallerinde görevlendirilmesi durumunda, köpekli timler Valilik/Garnizon Komutanlığı emrinde faaliyet gösterir.

Diğer hükümler

MADDE 22- (1) Ordu hizmet hayvanlarının branş ve diğer eğitimleri; ihtiyaç duyulduğu takdirde Millî Savunma Bakanlığı dışında diğer kamu kurum ve kuruluşlarının imkânlarından istifade edilerek karşılanabilir. Bu kapsamda eğitim aldığı kurum tarafından

verilen sertifika, görev yapabilirlik ve yeniden görev yapabilirlik komisyonları tarafından verilen sertifika gibi geçerli olur.

Yönetmeliğin uygulanmasında sorumluluk

MADDE 23- (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasından doğacak tereddütleri gidermeye Millî Savunma Bakanlığı yetkilidir.

Yürürlük

MADDE 24- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 25- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Millî Savunma Bakanı yürütür.

**GÖÇER HAYVANLARIN TANIMLANMASI VE NAKİLLERİ
HAKKINDA YÖNETMELİK**

Resmî Gazete Tarihi: 28.11.2020 Resmî Gazete Sayısı: 31318

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, ülke içindeki göçer hayvanların tanımlanmasında ve nakillerinde uygulanacak usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; ülke içindeki göçer hayvan nakillerini, göçer hayvan nakillerinde kullanılacak belgeleri, göçer hayvanların yüklenmesi, boşaltılması ve taşınmasını, göçer hayvan sürülerinin hareketini, göçer hayvanların hastalıklı yerlerden geçirilmesini, göçer hayvanların tanımlanmasını, görevlilerin yükümlülüklerini, belgesiz ve tanımlanmamış göçer hayvanların nakilleri ile ilgili işlemleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 7 nci ve 8 inci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,
- b) Göçer hayvan: Belirli bir otlatma alanına sahip olmayan, yılın her mevsiminde hayvanları ile birlikte başka yerlere geçici olarak konaklayarak hayvancılık yapan kişilere ait deve, sığır, manda, koyun ve keçiler ile tek tırnaklı hayvanları,
- c) Göçer hayvan sevk kontrol noktası: İl hayvan sağlık zabıtası komisyonu tarafından belirlenen ve veteriner sağlık raporu kontrolü, yeni doğan hayvanların tanımlanması, aşılması ve muayene işlemlerinin yapıldığı yerleri,
- ç) Hayvan kayıt sistemi: Hayvanların kimliklendirilerek kayıt altına alındığı ve hareketlerinin izlendiği bilgisayar destekli, Bakanlık bünyesinde oluşturulmuş veri tabanlarını,
- d) Hayvan pasaportu: 2/12/2011 tarihli ve 28130 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde belirtilen belgeyi,
- e) Hayvan sağlık zabıtası komisyonu: 20/1/2012 tarihli ve 28179 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bulaşıcı Hayvan Hastalıkları ile Mücadelede Uygulanacak Genel Hükümlere İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre kurulmuş komisyonları,
- f) Hayvan sahibi: Hayvanların mülkiyet hakkını üzerinde bulunduran gerçek veya tüzel kişileri,

- g) İl/ilçe müdürlüğü: İl/ilçe tarım ve orman müdürlüklerini,
ğ) Kanun: 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununu,
h) Kimlik belgesi: 20/2/2018 tarihli ve 30338 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tek Tırnaklı Hayvanların Tanımlanması ve İzlenmesine Dair Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (n) bendinde belirtilen belgeyi,
ı) Nakil belgesi: 2/12/2011 tarihli ve 28130 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde belirtilen belgeyi,
i) Resmî veteriner hekim: Bu Yönetmelik kapsamında verilen görevleri Bakanlık adına yapan Bakanlık personeli veteriner hekimi,
j) Sevk veya nakil işlemi: Göçer hayvanların nakil vasıtaları ile nakledilmesi halinde mevzuatla belirlenen belgelerle, yaya olarak nakledilmesi halinde ise dezenfeksiyon belgesi, nakliyeciyetki belgesi, bakıcı ve sürücü yeterlilik belgesi gibi belgeler aranmadan yapılan hareket işlemlerini,
k) Veteriner sağlık raporu: Hayvan ve hayvansal ürünlerin 5996 sayılı Kanunda belirlenen sağlık şartlarına uygun olduğunu gösteren, resmî veya yetkilendirilmiş veteriner hekim tarafından düzenlenen belgeyi,
l) Yetkilendirilmiş veteriner hekim: Bakanlıkta görevli veteriner hekimler dışında, verilecek resmî görevleri yürütmek üzere Bakanlık tarafından yetki verilen veteriner hekimi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler ve Hayvan Sahibinin Sorumluluk ve Yükümlülükleri

Genel hükümler

MADDE 5 – (1) Kanun ve ilgili mevzuatta belirtilen bulaşıcı hayvan hastalığı taşıyan, taşıma riski bulunan veya sağlık durumu nakle uygun olmayan göçer hayvanlar nakledilemez. Resmî veteriner hekim uygun görmesi halinde tedavi, kesim veya zorunlu kesim amacıyla bu tür hayvanların sevkine izin verir.

(2) Bakanlık insan ve hayvan sağlığının korunması amacıyla, gerekli hallerde göçer hayvan sevklerine kısmi veya tam kısıtlama getirebilir.

(3) Göçer hayvan nakillerinde, bu Yönetmelikte belirtilen belgelerin nakil veya sevk işleminin başlangıcından sonuna kadar hayvanların beraberinde bulundurulması zorunludur. Belgelerin nakil esnasında kaybolması durumunda sistemden kontrol edilerek yenisi düzenlenir.

(4) Göçer hayvan sahibi, sığır cinsi hayvanlar ile koyun ve keçi türü hayvanların nakillerinde bulundurması gereken belgeleri, il/ilçe müdürlüğüne yapacağı bildirim kadar saklamak ve istenildiğinde görevlilere ibraz etmekle yükümlüdür.

Hayvan sahibinin sorumluluk ve yükümlülükleri

MADDE 6 – (1) Hayvan sahibi Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği, Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği ile Tek Tırnaklı Hayvanların Tanımlanması ve İzlenmesine Dair Yönetmeliğine uygun olarak hayvanlarını tanımlattırmaktan sorumlu ve yükümlüdür.

(2) Hayvan sahibi bu Yönetmelikte yer alan yükümlülüklerini yerine getirmemesinden, eksik ya da hatalı yerine getirmesinden, vermiş olduğu beyanları nedeniyle oluşacak tüm olumsuzluk ve hatalardan sorumludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Göçer Hayvanların Sevkleri ve Tanımlanması

Göçer hayvanların sevkleri

MADDE 7 – (1) İller tarafından, araçla veya yaya olarak hareket edecek göçer hayvanların takip edecekleri güzergâh ile göçer hayvan sevk kontrol noktaları diğer illerle

koordinasyon sağlanarak il hayvan sağlık zabıtası komisyonu marifetiyle tespit edilir ve her yılın en geç Ocak ayı başında ilan edilerek hayvan kayıt sistemine girilir. Veteriner sağlık raporu düzenlenirken geçiş güzergâh noktaları hayvan kayıt sistemi üzerinden seçilerek sistem üzerinde güzergâhın oluşturulması sağlanır. Bu güzergâh veteriner sağlık raporuna eklenir. Göçer hayvanların bu güzergâhı takip etmeleri zorunludur.

(2) Göçer hayvan sahibi, göçer hayvanları için il içi hareketten önce buldukları yerdeki il/ilçe müdürlüğüne başvuruda bulunur. İl içinde göçer hayvanların nakillerinde sığır cinsi hayvanlarda hayvan pasaportunun, koyun ve keçi türü hayvanlarda nakil belgesinin, tek tırnaklı hayvanlarda kimlik belgesinin hayvanların beraberinde bulundurulması zorunludur. Bu hayvanların il içi nakillerinde varış bildirim süresi çıkış tarihinden itibaren bir yıldır.

(3) Hayvan sahibi göçer hayvanları için iller arası hareketten önce buldukları yerdeki il/ilçe müdürlüğüne başvuruda bulunur. Hayvanlarda salgın ve bulaşıcı hastalık bulunmadığı muayene sonucu anlaşılanlara, bu Yönetmelikte belirtilen nakil belgeleri ile iller arası hareketlerine müsaade edilir. Bulaşıcı ve salgın hastalık bulunan veya hastalıktan şüphe edilen hayvanların hareketleri hastalığın sönmesine veya şüphenin giderilmesine kadar geciktirilir.

(4) İller arası göçer hayvan nakillerinde, resmî veteriner hekim tarafından muayene edilerek ve kontrolden geçirilerek nakli uygun görülen göçer hayvanlar için veteriner sağlık raporu düzenlenir.

(5) Bir ilden başka bir ile yapılacak göçer hayvan sevkleri il hayvan sağlık zabıtası komisyonu tarafından belirlenen güzergâh üzerinde ve düzenlendiği tarihten itibaren bir yıl geçerli olan tek veteriner sağlık raporu ile yapılır.

(6) Göçer hayvan sahibi, işletmesinden yapılan ilk hareketinde hayvanlarını başka illere sevk ederken, veteriner sağlık raporu düzenlenmesi için bir dilekçe ile il/ilçe müdürlüklerine fiziki olarak veya elektronik ortamda başvurur.

(7) İl Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyonu tarafından belirlenen güzergâh üzerinde bulunan ve aynı komisyon tarafından belirlenen göçer hayvan sevk kontrol noktalarında il/ilçe müdürlüğünde görevli resmî veteriner hekim tarafından veteriner sağlık raporu kontrolü, yeni doğan hayvanların tanımlanması, aşılanması ve muayene işlemleri gerçekleştirilir. Yeni tanımlanan hayvanların listesi veteriner sağlık raporuna eklenir.

(8) Veteriner sağlık raporu düzenlenmesi için yapılan muayene ve kontroller, il/ilçe hayvan sağlık zabıtası komisyonlarınca belirlenmiş hayvan sevk kontrol noktalarında gerçekleştirilir. Sevk kontrol noktası dışındaki hayvanların muayenesi sahiplerince temin olunacak vasıta ile mahalline gidilerek yapılır. Masrafları hayvan sahibi tarafından karşılanır.

(9) Göçer hayvanların nakli için resmî veteriner hekim tarafından düzenlenmiş veteriner sağlık raporunun nakil sırasında hayvanların beraberinde bulundurulması zorunludur.

(10) Veteriner sağlık raporu, hayvan kayıt sistemi üzerinden veya zorunlu hallerde Bakanlığın uygun göreceği matbu evraklarla düzenlenir. Göçer hayvanların hareketlerine ait bilgiler veri tabanına kayıt edilir.

(11) Bu Yönetmelik hükümlerine göre yapılan göçer hayvan hareketlerine hayvan hastalıklarını önleme amacı dışında kısıtlama konulamaz.

(12) Göçer hayvanların nakil esnasında satışı veya kesimhaneye sevki durumunda bulunduğu yerin bağlı olduğu il/ilçe müdürlüğü tarafından hayvanların sevk işlemleri yapılır.

(13) Göçer hayvanların veteriner sağlık raporunda belirtilen güzergâh üzerinde bulunmayan bir yere sevk edilmek istenmesi durumunda göçer hayvan sahibi tarafından bulunduğu yerin il/ilçe müdürlüğüne başvurularak yeni veteriner sağlık raporu alınır.

(14) İl hayvan sağlık zabıtası komisyonunca tespit edilen güzergâh ve yolu takip etmeyenler hakkında Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi hükümlerine göre işlem yapılır.

Göçer hayvanların tanımlanması

MADDE 8 – (1) Göçer hayvanlardan nakil esnasında doğan hayvanlar güzergâh üzerindeki en yakın göçer hayvan sevk kontrol noktasında küpelenerek kayıt altına alınır.

Göçer hayvanların düşen kulak küpesi işlemleri

MADDE 9 – (1) Göçer hayvanların konaklama esnasında ya da nakil sırasında kulak küpelerinin birinin ya da ikisinin de düşmesi durumunda, güzergâh üzerinde bulunan göçer hayvan sevk kontrol noktasında hayvan sahibinden düşen kulak küpesi talebi alınır. Sevk kontrol noktasında tespitler yapılır ve tespit tutanakları veteriner sağlık raporuna eklenir. Ayrıca resmî yazı ile çıkış işletmesinin bağlı bulunduğu il/ilçe müdürlüğüne gönderilir. Çıkış işletmesinin bağlı bulunduğu il/ilçe müdürlüğü tarafından oluşturulan düşen kulak küpesi listesi firmaya gönderilir. Firma düşen kulak küpesi veya küpelerinin yerine, aynı özgün tanımlama numarasını içeren kulak küpesi veya küpelerini basarak çıkış işletmesinin bağlı bulunduğu il/ilçe müdürlüğüne gönderir. Düşen kulak küpeleri göçer hayvanların çıkış işletmesine dönüşlerinden itibaren 30 gün içerisinde hayvanlara uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Hayvanların Hastalıklı Yerlerden Geçirilmesi

Hayvanların hastalıklı yerlerden geçirilmesi

MADDE 10 – (1) Hayvan sağlık zabıtası komisyonlarınca hastalıklı olduğu ilan edilen yerlerden, veteriner sağlık raporu olsa bile, o hastalığa hassas hayvanların geçirilmeleri yasaktır. Ancak hastalıklı yerlerden geçirilmelerinde zaruret olan hayvanlar için sahipleri veya nakliyecileri en yakın il/ilçe müdürlüğünden izin alır.

(2) Hastalıklı yerlerden geçirilmesine izin verilen hayvanların geçişi resmî veteriner hekimin kontrolünde gerçekleşir.

(3) Hastalıklı yerlerden geçirilmesine izin verilen hayvanlardan sevk işlemi nakil vasıtası ile yapılanların indirilmesine müsaade edilmez. Yaya olarak sevk edilen hayvanlar ise il hayvan sağlık zabıtası komisyonu kararı doğrultusunda yeni tespit edilen güzergâh doğrultusunda hastalıklı bölgeye alınmaz. Hastalıklı bölgeye indirildiği veya yaya sevklerde girdiği tespit edilen hayvanlar, masrafları sahibine ait olmak üzere, hastalık sönüşü yapılan kadar buldukları yerden sevkine müsaade edilmez. Hastalık sönüşünü müteakip resmî veteriner hekimce sağlıklı oldukları tespit edilenlerin, kapalı nakil araçları içinde, gerekli temizlik ve dezenfeksiyon işlemlerinden sonra hastalıklı yerden çıkarılmasına müsaade edilir. Hastalıklı yerlerden geçirilen hayvanlara hastalıklı bölgedeki su ve yemler verilmez.

(4) Tespit edilen güzergâhta, hastalıklı bölgeden geldiği tespit edilen veya ihbarı mecburi hayvan hastalığı tespit edilen hayvanların geçirilmesine izin verilmez. Hayvanlar tespit edildikleri yerde masrafları sahibine ait olmak üzere hastalığın sönüş süresince karantinaya alınır. Karantina sonunda resmî veteriner hekimce sağlıklı oldukları tespit edilenlere tespit edilmiş güzergâh doğrultusunda veteriner sağlık raporu tanzim edilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Belgesiz Nakillerde Yapılacak İşlemler

Belgesiz nakillerde yapılacak işlemler

MADDE 11 – (1) Göçer hayvanların bu Yönetmelik hükümlerine uygun olmayan şekillerde nakledildiğinin tespiti halinde Kanunda yazılı aşağıda belirtilen cezai işlemler uygulanır:

a) Göçer hayvanların bu Yönetmelikte belirtilen nakil belgeleri olmaksızın nakledildiğinin tespiti halinde, ilgili il/ilçe müdürlüğü tarafından gerekli idari ve fenni tedbirler alınarak hayvanların menşei araştırılır.

b) Göçer hayvanların menşeinin tespiti halinde ilgili il/ilçe müdürlüğü ile irtibat kurularak hastalık durumu araştırılır.

c) Göçer hayvanların menşeinde hastalık bulunmadığı anlaşılır ve resmî veteriner hekim tarafından yapılan muayene sonucunda hayvanlar sağlıklı bulunursa, hayvan ve nakil

vasıtası sahipleri hakkında Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi hükmü gereği idari para cezası uygulanmakla beraber veteriner sağlık raporu düzenlenerek hayvanların nakline izin verilir. Piyasaya arz amacı dışında değerlendirilmesi mümkün olmayan canlı hayvanlar bütün masrafları sahiplerine ait olmak üzere Kanunun 32 ncı maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi hükmü gereği Bakanlığın gözetiminde sahipleri veya işletmecisi tarafından itlaf ve imha edilir.

ç) Menşesinde hastalık bulunan hayvanlar hakkında Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (f) bentlerinde yazılı cezai işlem uygulanmakla beraber; piyasaya arz amacı dışında değerlendirilmesi mümkün olan canlı hayvanların, Bakanlık ve diğer ilgili kurumların kontrolünde değerlendirilmesine izin verilir. Piyasaya arz amacı dışında değerlendirilmesi mümkün olmayan canlı hayvanlar, Bakanlığın gözetiminde sahipleri veya işletmecisi tarafından itlaf ve imha edilir.

(2) İşletmesine getirdiği hayvanların nakillerinde bulundurması gereken belgeleri, il/ilçe müdürlüğüne yapacağı bildirim kadar saklamayan ve istenildiğinde görevlilere ibraz etmeyen hayvan sahiplerine, Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi hükmü gereği idari para cezası uygulanır.

ALTINCI BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 12 – (1) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde; 17/12/2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yurt İçinde Canlı Hayvan ve Hayvansal Ürünlerin Nakilleri Hakkında Yönetmelik, Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği, Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği ile Tek Tırnaklı Hayvanların Tanımlanması ve İzlenmesine Dair Yönetmeliğin bu Yönetmeliğe aykırı olmayan hükümleri uygulanır.

Diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından verilen izin veya belgeler

MADDE 13 – (1) Göçer hayvan sevklerinde Kanun kapsamında verilen nakil belgeleri, Yurt İçinde Canlı Hayvan ve Hayvansal Ürünlerin Nakilleri Hakkında Yönetmelik, Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği, Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği ile Tek Tırnaklı Hayvanların Tanımlanması ve İzlenmesine Dair Yönetmelik kapsamında verilen belgelerdir. Bu belgelerin alınması diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından ilgili mevzuata göre verilen izin veya belgelerin alınması mükellefiyetini ortadan kaldırmaz.

Yürürlük

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 15 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

AKREP TÜRLERİNİN DOĞADAN YAKALANMASINA İLİŞKİN **USUL VE ESASLARA DAİR YÖNETMELİK**

Resmî Gazete Tarihi: 11.06.2020 Resmî Gazete Sayısı: 31152

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; akrep türlerinin yaşama ortamlarının korunması ve doğadan yakalanmalarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, doğadan bilimsel amaçlı akrep türlerinin yakalanması hariç olmak üzere, gerçek veya tüzel kişiler ile kamu kurum ve kuruluşları tarafından gerçekleştirilen doğadan akrep türlerinin yakalanmaları, akrep türlerinin doğal ortamda varlıklarını sürdürürebilmeleri, korunmaları ve yaşam alanları ile ilgili hükümleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 9 ve 20 nci maddelerine, 24/6/2004 tarihli ve 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununun 1, 4, 10 ve 28 inci maddelerine, Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Yaşama Ortamlarını Koruma Sözleşmesinin 3 üncü maddesine, 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 413, 415 ve 420 nci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Akrep: Arachnida (Örümcekgiller) sınıfının Scorpiones takımını oluşturan genellikle sıcak ve nemli bölgelerde yaşayan, vücutları sert kitin bir tabaka ile örtülü, kıvrık ve kalkık kuyruğunda zehir iğnesi bulunan eklembacaklıları,
 - b) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,
 - c) Genel Müdür: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürünü,
 - ç) Genel Müdürlük: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğünü,
 - d) İl Şube Müdürlüğü: Tarım ve Orman Bakanlığı Bölge Müdürlüklerine bağlı ildeki Şube Müdürlüğünü,
 - e) Ön İzin: Doğadan akrep türü yakalamak için üretim tesisi kurulması şartına bağlanarak verilen izni,
 - f) Tür: Eşeyli üreyen organizmalarda doğal şartlarda kendi aralarında üreyebilen ve verimli nesiller meydana getiren bireyler grubunu,
 - g) Yakalama İzni: Üretim tesisinin kurulumundan sonra akrep türlerinin yakalanması maksadıyla verilen nihai izni,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

İl Şube Müdürlüğünün Görevleri, Doğadan Akrep Türlerinin Yakalanması, Başvuru, Ön İzin ve Yakalama İzni Süreci

İl şube müdürlüğünün görevleri

MADDE 5 – (1) İl şube müdürlüğü aşağıda belirtilen işlemlerin yürütülmesinden sorumludur:

- a) Gerçek veya tüzel kişiler ile kamu kurum ve kuruluşları tarafından doğadan akrep türlerinin yakalanabilmesi ile ilgili yapılan başvuruların değerlendirmesini yapmak.
- b) Doğadan akrep türlerinin yakalanması sırasında, yakalama izninde belirlenen, yakalama miktarı, yakalama zamanı, yakalama alanı, yakalama yöntemleri ve diğer şartlara uyulup uyulmadığının kontrolünü yapmak, kayıt altına almak ve denetlemek.
- c) Doğadan akrep türlerinin yakalanacağı alanlar ile kesin yakalama tarihini, yakalama yapılacağı tarihten en az on beş gün önce İçişleri Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığının ilgili taşra birimlerine bildirmek.

Doğadan akrep türlerinin yakalanması

MADDE 6 – (1) Doğadan akrep türlerinin yakalanması yasaktır. Ancak; insan veya hayvan sağlığı için akrep zehrinden elde edilen ürünlerin üretilmesi maksadıyla izin ve onay

süreci tamamlanmış üretim tesislerine damızlık sağlanması için akrep türlerinin doğadan yakalanmasına, mevcut akrep türlerinin doğal yayılış alanı içerisindeki popülasyon devamlılığına olumsuz bir etkisinin olmaması durumunda, izin verilebilir.

(2) Üreme dönemleri içerisinde doğadan akrep türleri yakalanamaz.

(3) Hayvanlara acı çektiren, uzuvlarına zarar veren, davranışları üzerine olumsuz etkisi olan ve aynı zamanda taraf olunan uluslararası sözleşmeler ve ilgili mevzuat çerçevesinde yasaklanan yöntemlerle doğadan akrep türlerinin yakalanması yasaktır.

(4) Hayvanların türlerine göre; insanlara, hayvanlara ve çevreye zarar vermelerini engelleyecek ve kaçmalarını önleyecek önlemler, üretim tesisi sahiplerince alınır. Tesis sahibi tarafından doğadan yakalanan anaç bireylerin, bu bireylerden elde edilen yavruların ve ölen bireylerin sayılarının bir envanter defterinde düzenli olarak tutulması sağlanır. Kaçan akreplerin yakalanma masrafları ile bu hayvanların vereceği tüm zararlardan, üretim tesisi sahibi sorumludur.

(5) Üretim tesisinde bulunan akrep türleri, Genel Müdürlüğün izni olmadan üretim tesislerince doğaya bırakılamaz.

(6) Üretim tesisinde bulunan akreplerin nakli, 17/12/2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yurt İçinde Canlı Hayvan ve Hayvansal Ürünlerin Nakilleri Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre yapılır ve nakil sırasında akreplerin doğaya kaçmaması için gerekli tedbirler alınır.

(7) Doğadan yakalanan veya tesiste üretilen akreplerin ve yumurtalarının yurt dışına gönderilmesi veya satılması yasaktır.

Başvuru, ön izin ve yakalama izni süreci

MADDE 7 – (1) Doğadan akrep yakalamak isteyen gerçek veya tüzel kişiler ile kamu kurum ve kuruluşları ilgili mevzuat çerçevesinde alınan üretim tesisi kurma onay ve izin belgeleri ile akrep üretim tesisi kuruluş amacına ilişkin insan veya hayvan sağlığını ilgilendiren ürünlerin ruhsat, izin ve yetki belgelerini aldıktan sonra akrep yakalama izni için aşağıda belirtilen belgelerle ve raporla akrep türlerinin yakalanacağı ildeki il şube müdürlüğüne öncelikle ön izin başvurusunda bulunur:

a) Hayvancılık Genel Müdürlüğünden üretim tesisine ilişkin alınan ruhsat, onay veya belge.

b) Akrep üretim tesisi kuruluş amacına ilişkin Sağlık Bakanlığından alınan tıp/sağlık uygulamaları kapsamındaki kullanımına yönelik yakalama ve üretim ile ilgili izinler veya Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünden alınan hayvan sağlığını ilgilendiren ürünlerin ruhsat, izin veya yetki belgeleri.

c) Doğadan Akrep Türü Yakalama Ön İzin Başvuru Formu (EK-1).

ç) Doğadan Akrep Türü Yakalama Ön İzin Başvuru Formunda belirtilen her bir tür için doğadan akrep türlerinin yakalanabileceğini gösterir üniversitelerden alınan bilimsel rapor.

(2) Bilimsel raporda söz konusu akrep türünün biyolojisi, yayılışı, popülasyonu, üreme dönemleri, doğadan yakalama yöntemleri, doğal popülasyona zarar vermeyecek olan yakalama miktarı, doğadan yakalamanın yapılacağı sahalara gösteren haritaların detaylı olarak sunumu, uzmanın yakalamaya ilişkin görüşü ve alınması gereken tedbirler yer alır.

(3) Birinci fıkrada belirtilen belge ve raporlar başvuru yapılan ildeki il şube müdürlüğü tarafından incelenir. Ön izin başvurusu uygun bulunmayanlara yazılı olarak gerekçeli bildirimde bulunulur. Ön izin başvurusunun uygun bulunması halinde birinci fıkrada yer alan

belge ve raporlar değerlendirilmek üzere Genel Müdürlüğe gönderilir ve Genel Müdürlükçe uygun bulunması halinde il şube müdürlüğüne ön izin uygunluk yazısı gönderilir.

(4) Genel Müdürlük gerek görmesi halinde, ilgili alanda belirtilen akrep türlerinin yakalanmasına ilişkin ikinci bir bilimsel rapor isteyebilir.

(5) Doğadan yakalanacak akrep türlerinin miktarına, Genel Müdürlükçe karar verilir ve bu miktar bilimsel raporda yer alan miktardan fazla olamaz.

(6) Ön izin başvurusunun geçerliliği 3 yıl, yakalama izninin geçerliliği ise 2 yıl ile sınırlıdır ve bu süre zarfında gerçekleştirilmeyen doğadan akrep yakalanması talepleri için izin süreci baştan başlatılır.

(7) İlgili mevzuat çerçevesinde alınan üretim tesisi kurma onay ve izin belgelerine uygun olarak üretim tesisinin kurulmasının gerçekleşmesinin ardından, tesisin kurulduğunu gösterir belgeler ve dilekçe ile tesis sahiplerince yakalamanın yapılacağı ildeki il şube müdürlüğüne yakalama izni başvurusunda bulunulur.

(8) İl şube müdürlüğünce uygun bulunması halinde, değerlendirilmek üzere Genel Müdürlüğe yakalama izin başvurusu gönderilir ve Genel Müdürlükçe uygun bulunması halinde il şube müdürlüğüne yakalama izni uygunluk yazısı gönderilir.

(9) Doğadan akrep türlerinin yakalanacağı alanlar ve kesin yakalama tarihi, yakalamanın yapılacağı tarihten en az otuz gün önce yakalama iznini alan üretim tesisi sahibi veya temsilcisi tarafından yakalamanın yapılacağı ildeki il şube müdürlüğüne dilekçe ile bildirilir.

(10) Yakalama yapılacak ildeki il şube müdürlüğünden en az bir kişinin ve masrafları başvuru sahiplerince karşılanacak eklem bacaklılar konusunda uzman en az bir kişinin doğadan akrep türlerinin yakalama işlemi sırasında bulunması zorunludur. Yakalama miktarları ve yerleri tutanağa bağlanır.

(11) Yakalama yapılacak il ile tesisin kurulduğu ilin farklı olması durumunda, yakalama yapılan ildeki il şube müdürlüğünce tutanağa bağlanan yakalama miktarları ve yerleri Genel Müdürlüğün yanı sıra tesisin kurulduğu ildeki il şube müdürlüğüne de gönderilir.

(12) Doğadan akrep türü yakalamak isteyen gerçek veya tüzel kişiler, aynı tür için yeni yakalama iznine en erken, yaptığı son yakalamadan 5 yıl sonra başvurabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Cezalar

MADDE 8 – (1) Akreplerin doğadan izinsiz yakalandığının tespit edilmesi halinde, yakalayan şahıslara 2872 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendi gereği idarî para cezası uygulanır.

(2) Akreplerin üretim tesislerinden çıkacak şekilde kaçmaları ve insanlara, hayvanlara ve çevreye zarar vermeleri ile ilgili engelleyici tedbirleri almadıkları tespit edilen üretim tesisi sahiplerine 5199 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi gereği idarî para cezası uygulanır.

Yürürlük

MADDE 9 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 10 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

**BİLİMSEL AMAÇLAR İÇİN KULLANILAN SUCUL OMURGALI
CANLILARIN REFAH VE KORUNMASINA DAİR YÖNETMELİK**

Resmî Gazete Tarihi: 20.04.2019 Resmî Gazete Sayısı: 30751

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; deneysel, bilimsel ve eğitsel amaçlar için kullanılacak sucul omurgalı canlıların barındıkları yerlerin genel standartları, bakım ve barınması için genel bölümlerin özellikleri, **(Ek ibare:RG-23/12/2022-32052)** merkezi etik kurulu ve yerel etik kurullarının kuruluş ve çalışmaları, hayvan refahı biriminin oluşturulması ve görevleri, üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşların yetkilendirilmesi, sucul omurgalı canlıların prosedürlerde kullanılması, çalışan personelin nitelik, yetki ve sorumlulukları ile tutulacak kayıtlar, kuruluşların uyacağı koşullar ile ilgili usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik;

a) Gerçek ve tüzel kişiler ile kamu kurum ve kuruluşlarında, deneysel, bilimsel ve eğitsel uygulamalarda kullanılan sucul omurgalı canlıların üretim, kullanım, satış ve bir yerden bir yere nakli sırasında uyulması gereken kuralları, teknik ve hijyenik şartları, denemeleri yapacak kuruluş veya kişilerin nitelikleri ile görev ve sorumluluklarını, deneme yetkisinin verilmesini ve iptalini, **(Ek ibare:RG-23/12/2022-32052)** etik kurullarının kuruluş ve çalışmalarını,

b) Bilimsel Amaçlarla Kullanılan Hayvanların Korunmasına Dair 22/10/2010 tarihli ve 2010/63/AB sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifine uygun olarak bilimsel amaçlar için kullanılacak Cyclostomata (yuvarlak ağızlılar) ve Cephalopoda (kafadan bacaklılar) sınıfından türleri, kapsar.

(2) Bu Yönetmelik, deneysel olmayan yetiştiricilik uygulamaları ile kayıtlı veya onaylı yetiştiricilik işletmelerinin yapmakta olduğu uygulamaları kapsamaz.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 7, 8, 9, 11, 25, 31, 36 ve 43 üncü maddelerine, 24/6/2004 tarihli ve 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununun 9 ve 10 uncu maddelerine ve 18/3/2010 tarihli ve 5977 sayılı Biyogüvenlik Kanununa dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Araştırmaya yetkili kuruluş: Her türlü deneysel, bilimsel ve eğitsel amaçlı çalışmalar yapan araştırma enstitülerini, bakanlıkların araştırma yapmakla görevlendirilmiş kuruluşlarını, üniversitelere ve TÜBİTAK'a bağlı araştırma yapan kuruluşlar ile Bakanlıkça yetkilendirilmiş özel sektör araştırma kuruluşlarını,

b) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,

c) Barındırma alanı: Akvaryum, tank, havuz gibi içine su konabilen yapılar ile su içine kurulabilen ağ kafes gibi yapıların bulunduğu alanı,

ç) Çalışma izni: Kuruluş izni ile yer, proje ve belgeleri uygun bulunmuş, yapılan incelemelerde hiçbir eksikliğinin bulunmadığı tespit edilmiş üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşların faaliyet gösterebilmeleri için Bakanlıkça verilen izin belgesini,

d) Enstitü müdürlüğü: Bakanlığa bağlı sucul omurgalı canlılar konusunda çalışmalar yapan araştırma enstitüsü müdürlüklerini,

e) Genel Müdürlük: Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğünü,

- f) İl müdürlüğü: Tarım ve Orman Bakanlığı il müdürlüğünü,
- g) Kullanıcı: Kâr amaçlı olsun ya da olmasın, sucul omurgalı canlıları prosedürlerde kullanan herhangi bir gerçek veya tüzel kişiyi,
- ğ) Kuruluş: Donanımı ile birlikte açık, kapalı, yarı açık her türlü sabit veya portatif tesis, bina, binalar topluluğunu barındıran; deneysel ve bilimsel amaçlar için deney canlılarını kullanan birimleri,
- h) Proje: Bir ya da daha fazla prosedürü içeren ve belirli bir bilimsel amacı olan iş programını,
- ı) Prosedür: Sucul omurgalı canlıların yalnızca organları veya dokularını kullanmak için öldürülmesi hariç; sucul omurgalı bir canlının doğumu, kuluçkadan çıkması, herhangi bir biçimde genetiği değiştirilmiş sucul omurgalı canlı soyunun oluşturulması ve devam ettirilmesi süreçlerini de kapsayan, invaziv veya invaziv olmayan, bilinen veya bilinmeyen sonuçları olan deneysel, bilimsel veya eğitici amaçlar için sucul omurgalı canlıda iyi veterinerlik uygulamalarına uygun olarak bir iğnenin batırılmasıyla oluşan ağrıya eşit veya daha fazla ağrı, eziyet, sıkıntı veya kalıcı hasara yol açabilen kullanımını,
- i) Risk analizi: Bakanlıktan çalışma izni almış üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşların faaliyetleri sırasında ortaya çıkabilecek risklerin belirlenmesi ve bu riskleri en aza indirecek veya ortadan kaldıracak önlemlerin alınmasını,
- j) Sorumlu yönetici: Kuruluşun yönetim ve işletmesinden kuruluş sahibi ile birlikte sorumlu olan veteriner hekimi, su ürünleri, balıkçılık teknolojisi, su bilimleri ve mühendisliği, biyoloji, zooloji ve hidrobiyoloji alanlarında lisans veya lisansüstü eğitim almış olanları,
- k) Sucul omurgalı canlı: Yunus ve balinalar (Cetacea) hariç olmak üzere, yaşamının tüm evrelerini veya bir bölümünü suda geçirmek zorunda olan balıklar (Pisces), kurbağalar (Amphibia), sucul sürüngenler (aquatic/semi-aquaticreptilian) gibi omurgalı canlıları,
- l) Tedarikçi: Üretici dışında, prosedürlerde kullanılmak veya bilimsel amaçlarla doku veya organlarından yararlanılmak üzere, kâr amaçlı olsun ya da olmasın, canlıları tedarik eden herhangi bir gerçek veya tüzel kişiyi,
- m) Üretici: Prosedürlerde kullanılmak veya bilimsel amaçlarla doku veya organlarından yararlanılmak üzere bu Yönetmelik kapsamındaki sucul omurgalı canlıları kâr amaçlı olsun ya da olmasın, üreten herhangi bir gerçek veya tüzel kişiyi,
- n) (Mülga:RG-23/12/2022-32052)
- o) (Ek:RG-23/12/2022-32052) Kuruluş sahibi: Deneysel ve bilimsel amaçlar için sucul omurgalı canlıları kullanan, üreten kurum, kuruluşlar ile araştırma geliştirme şirketlerinin sahiplerini, idarecilerini veya müdürlerini,
- ö) (Ek:RG-23/12/2022-32052) SOCMEK: Sucul Omurgalı Canlı Deneyleri Merkezi Etik Kurulunu,
- p) (Ek:RG-23/12/2022-32052) SOCYEK: Sucul Omurgalı Canlı Deneyleri Yerel Etik Kurulunu,
- r) (Ek:RG-23/12/2022-32052) Sucul omurgalı canlı kullanım sertifikası: Sucul omurgalı canlıların bilimsel amaçlı kullanımına ilişkin olarak SOCMEK tarafından eğitim konuları belirlenmiş programa kayıt yaptırarak devam ve başarı şartlarını yerine getiren kursiyerlere verilen belgeyi,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Standartlar

Teçhizat veya ekipmanla ilgili gerekler

MADDE 5 – (1) Bütün araştırmaya yetkili kuruluşlar ile üretici, tedarikçi ve kullanıcı kuruluşların; prosedürlerin uygulanması için barındırma alanlarıyla ilgili çevresel

parametreler ile barındırdıkları sucul omurgalı canlıların ölçümü için gerekli cihaz, teçhizat ve ekipmanı bulundurması zorunludur.

(2) Birinci fıkrada sözü edilen teçhizat ve ekipmanın tasarım, inşa ve kullanımı ile prosedürlerin mümkün olduğu kadar etkin bir biçimde gerçekleştirilmesi esastır.

(3) Birinci ve ikinci fıkraların uygulanması için gerekli asgari standartlar Ek-1'de belirtilmiştir.

Genel bakım ve barınma

MADDE 6 – (1) Deneysel veya diğer bilimsel amaçlarla kullanılan veya kullanılması planlanan sucul omurgalı canlılar için fizyolojik gereksinimlerini karşılayabilecek, sağlık ve iyilik hallerini devam ettirebilecek çevresel şartlara uygun yaşam alanı ile beslenme ve bakımları sağlanır.

(2) Sucul omurgalı canlıların üretildiği, yetiştirildiği veya prosedürde kullanıldığı ortamlar günlük olarak kontrol edilir. Sucul omurgalı canlıların iyilik halleri ve sağlık durumları yakından ve yeterli sıklıkta kontrol edilerek stres ve diğer önlenemeyen zararlı durumlar ortadan kaldırılır, zararlı olabileceği saptanan tüm şartlar en kısa zamanda düzeltilir.

Nakil

MADDE 7 – (1) Sucul omurgalı canlıların nakillerine ilişkin mevzuatta belirtilen esaslara ilave olarak, bu canlıların nakliyle ilgili diğer şartlar aşağıda belirtilmiştir:

a) İl dışı nakilleri, sucul omurgalı canlıların sağlık, üretim, yetiştirme ve benzeri bilgilerini içeren, sorumlu yönetici tarafından düzenlenmiş, il müdürlüğüne başvurularak alınmış belge ile; il içi nakilleri ise Bakanlıkça verilen çalışma izninin bir sureti ile yapılır.

b) Sucul omurgalı canlıların nakilleri sırasında türe özgü hareketlerini kısıtlamadan, uygun havalandırma ve ısı aralıkları temin edilir, gerekirse nakil öncesi sakinleştirilmeleri sağlanır.

c) Taşınacak sucul omurgalı canlıların sağlık durumları, taşınma için yeterli derecede uygun olmalıdır. Bu durumdan sucul omurgalı canlıları gönderen ve tedarikçi sorumludur.

ç) Sucul omurgalı canlıların nakilleri mümkün olan en kısa zamanda, alanında uzman kişi ve görevlilerinin kontrolü ve gözetimi altında, çevresel kirletme riski en aza indirilerek yapılır.

d) Sucul omurgalı canlıların nakilleri sırasında kullanılan tank ve kaplar, bunların ortamının sucul omurgalı canlılara, sucul omurgalı canlıların da ortama zarar vermesini engelleyecek özellikte olmalıdır.

e) Sucul omurgalı canlıların kurum içi veya üretim tesisinden uygulama laboratuvarına sevkinde de sağlık ve refahları ile halk sağlığının korunmasına dönük tedbirlerin alınması esastır.

f) Sucul omurgalı canlıların nakillerinden bir veya iki gün öncesinde yemden kesilmesi, nakil aracında su kalite parametrelerini korumaya yönelik tedbirlerin alınması zorunludur.

(2) Kullanıcı, araştırmaya yetkili ve tedarikçi kuruluşlar genetiği değiştirilmiş sucul omurgalı canlıların bakımları, barındırılmaları ve nakilleri sırasında kazara başka su ortamlarına salınımlarını önlemek zorundadır. Kaza durumunda ise olayı vakit geçirmeden Bakanlığa bildirmekle yükümlüdürler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kuruluşlar ve Sucul Omurgalı Canlıların Bakım ve Barınması İçin Genel Bölümlerin

Özellikleri, Hayvan Refahı Biriminin Oluşturulması ve Görevleri

Fiziki yapıların standartları

MADDE 8 – (1) Kuruluşlar ve sucul omurgalı canlıların bakım ve barınması için kullanılacak genel bölümlerin fiziki yapılarında aşağıda belirtilen standartların sağlanması zorunludur:

a) Fonksiyonlar ve genel tasarım bakımından;

1) Kuruluşlar tesislerini, bulundurulmuş türlerin çevresel ve biyolojik gereksinimlerini dikkate alan uygun bir ortam sağlayacak şekilde ve yetkisi olmayan kişilerin veya çalışmalarında kullanacakları sucul omurgalı canlılara zarar verebilecek başka türlerin girişini engelleyecek şekilde planlar, inşa eder ve yönetir.

2) Kuruluşlar bina ve ekipmanda oluşabilecek her türlü sorunu giderecek etkin bir program uygularlar.

b) Barındırma alanları bakımından;

1) Kuruluşlar, barındırma alanlarıyla ilgili düzenli ve araştırmanın ihtiyaç duyduğu program kapsamında etkin temizlik ve hijyen standartlarını sağlarlar.

2) Barındırma alanları gerek içinde bulunan sucul omurgalı canlılar tarafından oluşturulabilecek ve gerekse de temizlik sırasında oluşabilecek ağır yıpranma ve aşınmaya dayanıklı olmalıdır. Barındırma alanları, sucul omurgalı canlıların sağlığı için zararlı olmayacak ve kendilerine zarar vermesine yol açmayacak yapıda olur.

3) Genetiği değiştirilmiş olanlar aynı tür dahi olsa, diğer türlerle birlikte aynı barındırma ortamında markalandırmadan bulundurulamaz.

c) Genel ve özel amaçlı prosedür odaları bakımından;

1) Kuruluşlar, basit tanısal testlerin ve ölüm sonrası (post mortem) incelemelerin yapılacağı ve/veya başka bir yerde daha yoğun laboratuvar incelemesine tabi olacak örneklerin alınacağı basit ortam, bakım odası veya barındırma alanına sahip olmalıdır.

2) Kuruluşlar yeni gelen türlerin sağlık durumları belirlenene ve potansiyel sağlık riski değerlendirilip asgariye indirilene kadar izole edilmelerini sağlayacak karantina alanlarına sahip olmalıdır. Karantina süresi sucul omurgalı canlılar için en az 21 gündür.

3) Kuruluşa yeni gelen sucul omurgalı canlılar, sorumlu yönetici tarafından gerekli kontrolleri yapıldıktan sonra karantina bölümüne alınır. Gelen türlerin yem ihtiyaçları öncelikle giderilir. Taşıma araçları ile tank ve kaplarının uygun bir şekilde dezenfeksiyonu ve gerekli temizlikleri yapılır.

4) Hasta ve yaralı olan türlerin ayrı olarak tutulacağı barındırma alanları bulundurulmalıdır.

ç) Kuruluş bakımından;

1) Yem odaları veya depoları, yem kalitesinin korunmasını sağlayacak şekilde tasarlanır, kullanılır ve bakımı yapılır. Bu alanlara zararlı olabilecek her türlü haşerat ve böceklerin girmesini ve barınmasını engelleyecek gerekli tedbirler alınır. Kontamine olabilecek veya sucul omurgalı canlılar ve personel için zararlı olabilecek malzemeler ayrı yerde depolanır.

2) Kuruluşlar, tıbbi atıkların güvenli bir şekilde elden çıkarılması için gerekli tedbirleri alır. Tıbbi atıklar, evsel nitelikli atıklardan ayrı olarak sınıflandırılır, toplanır ve taşınır. Genetiği değiştirilmiş türlerin ölümleri, atıkları ve artıkları yakıldıktan, çevre ve halk sağlığını koruyacak gerekli önlemler alındıktan sonra kuruluştan uzaklaştırılır. Kuruluşlarda oluşan tıbbi atıkların, 25/1/2017 tarihli ve 29959 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliğine göre izole, bertaraf ve tahliyesi yapılır.

Uygun çevre ve kontrolünün sağlanması için standartlar

MADDE 9 – (1) Kuruluşlar ve sucul omurgalı canlıların bakım ve barınması için kullanılacak genel bölümlerde uygun çevre ve kontrolünün sağlanması için standartlar aşağıda yer almaktadır:

a) Havalandırma ve sıcaklık bakımından;

1) Barındırma alanlarının, türe özgü çevresel istekleri karşılayacak ölçütler dâhilinde olması sağlanır.

2) Barındırma alanlarında sıcaklık, pH ve çözülmüş oksijen değerleri, türün ihtiyaç duyduğu değerlere uygun olarak sağlanır. Sıcaklık, pH, tuzluluk ve çözülmüş oksijen değerlerinin her gün ölçülerek kontrol edilmesi sağlanır.

b) Aydınlatma bakımından;

1) Aydınlatma, çalışma prosedürüne ve türün biyolojik ihtiyaçlarına göre doğal ya da yapay ışık kullanılarak uygun aydınlık/karanlık döngüsü içerisinde kontrollü olarak yapılır. Kuruluş bu amaca uygun donanımı sağlar.

2) Aydınlatma, yetiştirme prosedürlerinin yerine getirilmesi ve incelenmesi için gereken ihtiyaçları karşılayacak düzeyde olur.

3) Türlerle ve yetiştirme prosedürlerine uygun olarak düzenli ışık döngüsü ve ışık şiddeti sağlanır.

4) Albino canlılar bulundurulduğunda, aydınlatmada ışığa olan duyarlılık dikkate alınmalıdır.

c) Gürültü düzeyi hayvan refahını olumsuz yönde etkilemeyecek şekilde düzenlenir.

Bakım ve beslenme için gerekli şartlar

MADDE 10 – (1) Kuruluşlar ve sucul omurgalı canlıların bakım ve barınması için kullanılacak genel bölümlere ilişkin gerekli şartlar aşağıda yer almaktadır:

a) Sağlık bakımından;

1) Kuruluşların, hayvan refahını koruyacak ve bilimsel gereklilikleri karşılayacak, türlerin sağlıklı olmasını sağlayacak belirlenmiş bir stratejisi bulunur. Bu strateji sağlığın düzenli olarak gözlenmesini ve sağlık (**Değişik ibare:RG-23/12/2022-32052**) sorunlarıyla mücadele planlarını içerir ve yeni türlerin alınması için sağlık parametrelerini ve prosedürlerini tanımlar.

2) Barındırma alanları en az günde bir kez sorumlu yönetici tarafından kontrol edilir. Kontrollerde hasta veya yaralı olanlar belirlenir ve gerekli tedbirler alınır.

3) Doğadan alınan sucul omurgalı canlıların yeni ortama alıştıırılması, karantinaya alınması, barındırılması, yetiştirilmesi ve bakımı için özel dikkat gösterilir ve uygun önlemler alınır. Prosedürlerin sonunda serbest bırakılacaksa buna uygun hazırlık yapılır. Serbest bırakma, söz konusu türlerin yaban hayatında; halk sağlığına, sucul omurgalı canlı sağlığına veya çevreye zarar oluşturmayacaklarının kesinliği şartıyla yapılır.

4) Türlerle çevresel ve biyolojik ihtiyaçlarına uygun yeterli büyüklükte ortam sağlanır. Stresin azaltılması amacıyla uygun şartlar oluşturulur.

5) Barındırma alanlarının tasarımları ve inşaları, sağlığa zararlı olmayan malzemelerden ve yaralanmaya yol açmayacak, doğadaki yaşam şartlarına uygun şekilde olur.

b) Beslenme bakımından;

1) Yem içeriği ve sunumu, türün beslenme ve davranış ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte olur.

2) Yem hammaddelerinin seçimi, üretimi ve kullanımı esnasında; kimyasal, fiziksel ve mikrobiyolojik kirlenmeyi engelleyecek gerekli önlemler alınır.

3) Ambalaj, nakliye ve depolama; kontaminasyonu, bozunmayı ve tahribi önleyecek şekilde olur. Yemleme için kullanılan tüm alet ve ekipmanların düzenli olarak temizlikleri yapılır.

4) Bilimsel çalışmalar hariç olmak üzere türlerin rekabet yaratmayacak şekilde beslenmeleri ve yeme erişebilmeleri sağlanmalıdır.

Hayvan refahı birimi

MADDE 11 – (1) Her üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşta bir hayvan refahı birimi kurulması zorunludur.

(2) Üretici, tedarikçi ve araştırmaya yetkili kuruluşlar ile kullanıcı kuruluşlarda hayvan refahı birimi, biri sucul omurgalı canlıların refahı ve bakımından sorumlu yönetici olmak üzere en az üç kişiden oluşur.

(3) Birden fazla alanda faaliyet gösteren kuruluşlarda yalnız bir hayvan refahı birimi kurulması yeterlidir. Bu birim kuruluşun izinli tüm faaliyet alanlarıyla ilgili konularda görev yapar.

Hayvan refahı biriminin görevleri

MADDE 12 – (1) Hayvan refahı birimi aşağıdaki görevleri yerine getirmekle yükümlüdür:

a) Birimde çalışan personele, sucul omurgalı canlıların elde edilmeleri, bakım, barınma ve kullanımları konularında, hayvanların refahıyla ilgili bilgi vermek.

b) İkame, azaltma ve iyileştirme ilkesinin uygulanması ve bu ilkeyle ilgili teknik ve bilimsel gelişmeler hakkında personele bilgi vermek.

c) Kuruluşta barındırılan veya kullanılan sucul omurgalı canlıların refahıyla ilgili olarak izleme, raporlama ve takip konularında iş akış şemaları oluşturmak ve bunları gözden geçirmek.

ç) Prosedürde kullanılan sucul omurgalı canlılar üzerindeki etkilerini dikkate alarak projelerin gelişimini ve neticelerini takip etmek ve ikame, azaltma ve iyileştirmeye katkıda bulunabilecek unsurları belirlemek ve tavsiyelerde bulunmak.

(2) Hayvan refahı birimi tarafından verilen herhangi bir tavsiyenin ve o tavsiyeyle ilgili olarak alınan kararların kayıtlarının en az 3 yıl saklanması ve talep edilmesi halinde denetimle yetkili Bakanlık temsilcilerine bu kayıtların gösterilmesi zorunludur.

(3) Bakanlık gerektiğinde hayvan refahı birimine ek görevler verebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Üretici, Tedarikçi, Kullanıcı ve Araştırmaya Yetkili Kuruluşlarla İlgili Yetkilendirme ve Diğer Gereklere

Kuruluş izni

MADDE 13 – (1) Deneysel, bilimsel ve eğitsel amaçlar için sucul omurgalı canlı türlerini kullanacak olan gerçek ve tüzel kişilerin izin alması zorunludur. Bu faaliyeti yapacak olan kuruluşlar, faaliyetlerini sürdürecekleri yerdeki il müdürlüğüne bir dilekçeyle ön izin başvurusunda bulunurlar.

(2) Başvuru dilekçelerinde aşağıdaki bilgilerin yer alması zorunludur:

a) Yapılacak faaliyetin üretim, tedarik, kullanım ve araştırma konularının hangilerini kapsadığı.

b) Faaliyete konu sucul omurgalı canlı grubunun neler olduğu.

c) Faaliyet alanı ile ilgili açıklama raporu.

ç) Planlanan faaliyete başlama tarihi.

d) Kuruluşun yerini belirleyen, yerleşim yeri ve çevresine ait bilgileri içeren vaziyet planı veya hali hazır durumunu gösteren plan.

e) Kuruluşun sucul omurgalı canlı üretim ve araştırma bölümlerini gösteren plan.

(3) İl müdürlükleri tarafından, faaliyetin yapılacağı yerin görülmesi ve başvuruda yer alan bilgilerin kontrolü amacıyla en az iki kişiden oluşan bir ekip görevlendirilir. Görevlendirilen ekip yaptığı inceleme sonrası tespitlerini ve faaliyetin yapılacağı yere ait fotoğrafları içeren raporu Genel Müdürlüğe ön izin için gönderir.

(4) Genel Müdürlüğe ulaşan raporların incelenmesi sonrası, talebin uygun görülmesi halinde 1 yıl süreli ön izin verilir. Bu süre talep edilmesi ve talep gerekçesinin uygun bulunması halinde Genel Müdürlükçe uzatılabilir.

(5) Bakanlığa bağlı araştırma enstitüsü müdürlükleri bünyelerinde kurulacak ya da açılacak üretici, tedarikçi ve kullanıcı kuruluşlar çalışma izin müracaatlarını Genel Müdürlüğe yaparlar. Bu enstitülerdeki kuruluşların kuruluş ve çalışma izinleri için

oluşturulacak komisyonlarda ve kontrollerinde görev alacak olanlar Genel Müdürlükçe belirlenir.

Çalışma izni

MADDE 14 – (1) Ön izin alan kuruluşlar, çalışma izni almak için aşağıdaki belgeleri içeren bir dilekçe ile il müdürlüğüne müracaat ederler:

a) Kuruluş sorumlu yöneticisi ile kuruluşta çalışacak olan diğer kişilerin buldukları meslek odalarından almış oldukları belgeye istinaden noterden yapılan sözleşmeleri, kamu kurum ve kuruluşlarında çalışacak kamu görevlisi ve işçi statüsündeki personel için ise görevlendirme yazısı ve bu personelin diplomalarının kurum amiri tarafından onaylı suretleri.

b) Sucul omurgalı canlıların sağlığı ve refahı amacıyla kuruluşta kullanılacak aletlerin teknik özellik ve kapasiteleri ile kullanılacak olan kimyasal ve biyolojik madde gibi materyallerin kuruluş yetkilisince onaylı listeleri.

c) Kuruluşta çalışacak uzmanların uzmanlık alanlarına ilişkin belgeler ile sayısını gösterir kuruluşça onaylı liste.

ç) **(Değişik:RG-23/12/2022-32052)** Yangın ve patlamalar için gerekli önlemlerin alındığına dair kuruluşun ilgili birimlerince hazırlanmış acil durum eylem planı.

d) Açılması istenen işyeri bir şirket ise şirketin kayıtlı olduğu ticaret sicil memurluğu adı ve ticaret sicil numarası beyanı.

e) Sucul omurgalı canlıların genleri veya genetiği değiştirilmiş sucul omurgalı canlılar üzerinde araştırma çalışması yapan kuruluşlar için araştırmaya yetkili kuruluş olduğuna dair belge.

(2) İl müdürlüğüne ulaşan bu belgeler kontrol edilmeleri sonrası Genel Müdürlüğe gönderilir.

(3) İl müdürlüklerinden gelen belgelerin ulaşması sonrası Genel Müdürlük, araştırma enstitüsü ve il müdürlüğünden en az birer kişinin yer alacağı komisyon oluşturur. Komisyonda görev alacaklar, sorumlu yönetici olabilecek meslek disiplinlerinden olan kişilerden oluşur.

(4) Genel Müdürlükçe oluşturulan komisyon, bu Yönetmelikte yer alan esaslar ve kuruluşun beyanları doğrultusunda yerinde yaptığı inceleme sonucu değerlendirme raporu düzenler.

(5) Değerlendirme raporunda eksiklikler tespit edilmesi halinde kuruluşa bu eksikliklerin giderilmesi için süre tanınır. Bu süre sonunda eksikliğin giderilmesi ve bu durumun il müdürlüğüne teyit edilmesi gerekir.

(6) Komisyonun inceleme raporunun olumlu olması ya da tespit edilen eksikliklerin giderildiğinin il müdürlüğüne teyit edilmesi sonrası Genel Müdürlükçe çalışma izni verilerek Ek-2'deki örneğe uygun **(Ek ibare:RG-23/12/2022-32052)** olarak fiziki veya elektronik ortamda izin belgesi düzenlenir.

(7) Çalışma izni, gerçek ve tüzel kişiler adına kuruluşun bulunduğu adrese verilir.

(8) Hangi türlerin üretileceği, kullanılacağı ve tedarik edileceği belirtilerek çalışma izni almış kuruluşların, farklı sucul omurgalı canlı grubuyla ilgili faaliyette bulunabilmeleri için faaliyet değişikliğiyle ilgili işlem yaptırılmaları zorunludur.

(9) Çalışma izinleri verilmiş tarihinden itibaren 5 yıl süreyle geçerlidir. İzin alma niteliklerinin kaybedilmesi durumunda çalışma izni belgesi iptal edilir.

(10) Bir üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşun yapısında veya fonksiyonunda sucul omurgalı canlıların refahını olumsuz yönde etkileyecek önemli bir değişiklik meydana gelmesi durumunda, Bakanlık süreye bakılmaksızın çalışma izninin yenilenmesini isteyebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Prosedürlerin Amacı ve Prosedürlere İlişkin Genel Hususlar

Prosedürler

MADDE 15 – (1) Prosedürler, minimum sayıda sucul omurgalı canlı kullanılarak ve minimum derecede ağrı, eziyet, sıkıntı ve kalıcı hasara yol açmayacak güvenilir sonuçlar elde edilmesini hedefler.

(2) Prosedürler, Bakanlıktan izinli kullanıcı kuruluşlarda gerçekleştirilebilir. Kullanıcı kuruluş dışında gerçekleştirilecek prosedürler için Bakanlıktan önceden izin alınması zorunludur. Proje yöneticisi tarafından proje özeti, prosedürde kullanılacak türler ve sayısı ile prosedürün uygulanacağı yer hakkında açıklama içeren bilgilerle Bakanlığa izin için müracaat edilir. Bakanlık gerektiğinde ek bilgi ve belge isteyebilir. Gerektiğinde Bakanlık projenin uygulanacağı yerde sucul omurgalı canlıların sağlığı, halk sağlığı ve hayvan refahına uygunluğu için inceleme yapar. İzin proje çerçevesinde gerçekleştirilecek prosedürler için verilir ve proje süresince geçerlidir.

(3) Bakanlık, prosedürlerde kullanılan türlerin korunmasına veya prosedürlerde kullanımının kontrolü ve sınırlandırılmasına ilişkin önlemler alabilir.

(4) Prosedürün amacına göre yetiştirilen bir sucul omurgalı canlının, prosedürlerde kullanılmaması durumunda doğadan alınan sucul omurgalı canlılar kullanılabilir.

(5) Sucul omurgalı canlıların doğadan yakalanma işi, bu canlılarda engellenmesi mümkün acı, eziyet, ıstırap ve kalıcı hasara yol açmayan yöntemler kullanan yetkin kişiler tarafından gerçekleştirilir. Yakalanma sırasında veya sonrasında, yaralanmış hâlde veya sağlığı bozulmuş durumda bulunan herhangi bir sucul omurgalı canlı, bir veteriner hekim veya başka bir yetkin kişi tarafından muayene edilir ve hayvanın acısının asgari düzeye indirilmesi için önlem alınır. Bilimsel gerekçe varsa, hayvanın acısının asgari düzeye indirilmesi için önlem alma gereğine istisna getirilebilir.

(6) Yurt dışından getirilecek canlı sucul omurgalı canlılar için 9/6/2015 tarihli ve 29381 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Su Ürünleri Genetik Kaynaklarının Araştırma Amaçlı Kullanılması ve Yurt İçine Girişi ile Yurt Dışına Çıkarılması Hakkında Yönetmelik kapsamında gerekli izinler alınır.

Prosedürlerin amacı

MADDE 16 – (1) Prosedürler, sadece aşağıdaki izin verilen amaçlar doğrultusunda gerçekleştirilir:

- a) Temel araştırmalarda.
- b) Sucul omurgalı canlılardaki hastalık, rahatsızlık ve diğer anormalliklerden veya bunların etkilerinden kaçınma, bunları önleme, tanı veya tedavide.
- c) Sucul omurgalı canlılardaki fizyolojik şartların değerlendirilmesi, belirlenmesi, düzeltilmesi veya modifikasyonunda.
- ç) Sucul omurgalı canlıların refahı ile yetiştiriciliği yapılan sucul omurgalı canlıların üretim şartlarının iyileştirilmesinde.
- d) İlaç, aşı, gıda, yem ile diğer maddeler ya da bunların ürünlerinin kalitesinin, etkinliğinin ve güvenilirliğinin geliştirilmesi, imalatı veya test edilmesi için (b), (c) ve (ç) bentlerindeki amaçlardan herhangi birinde.
- e) İnsan ya da hayvanların sağlık veya refahı için doğal çevrenin korunmasında.
- f) Türlerin korunmasını amaçlayan araştırmalarda.
- g) Mesleki becerilerin elde edilmesi, sürdürülmesi veya geliştirilmesi için yükseköğretimde veya eğitimde.
- ğ) Adli tıp araştırmalarında.

Nesli tehlikede olan türler

MADDE 17 – (1) Konuyla ilgili mevzuat ve taraf olunan uluslararası sözleşmeler çerçevesinde; nesli tehlike altında olan türlerin, aşağıdaki istisnalar dışında prosedürlerde kullanılmasına izin verilmez:

- a) Prosedürlerin, 16 ncı maddenin birinci fıkrasının (b), (d) ve (f) bentlerinde belirtilen kapsamda olması.

b) Bilimsel gerekçeye istinaden, nesli tehlike altında olan ve korunan canlılardan birinin kullanılmasının zorunlu olması.

Yöntem seçimi

MADDE 18 – (1) Prosedürler, istenilen sonucu elde etmek için taraf olunan uluslararası sözleşmeler çerçevesinde canlı sucul omurgalı kullanımını gerektirmeyen başka bir yöntem veya test stratejisi mevcut olmaması halinde uygulanır.

(2) Prosedürler arasında seçim yaparken, büyük ölçüde aşağıdaki gerekleri yerine getiren ve tatminkâr sonuç verme olasılığı en yüksek olan prosedür tercih edilir:

a) Minimum sayıda canlı kullanımı.

b) Ağrı, eziyet, sıkıntı ve kalıcı hasar oluşma ihtimali en düşük olan türlerin kullanımı.

c) En az ağrı, eziyet, sıkıntı ve kalıcı hasar veren prosedürün uygulanması.

(3) Bir prosedürün sonunda ölümün gerçekleşmesi mümkün olduğu ölçüde engellenecek ve daha erken sonuç veren ve insani bir son ile yer değiştirilecektir. Son nokta olarak ölümün kaçınılmaz olduğu durumlarda prosedür aşağıdaki şekilde tasarlanır:

a) Mümkün olduğu kadar az sayıda canlının ölümünün sağlanması.

b) Canlının çektiği acının süresini ve yoğunluğunu asgari düzeye indirecek ve mümkün olduğunca acısız ölüm sağlayacak bir yöntemin kullanılması.

(4) Yöntem seçimiyle ilgili bir uygunsuzluğun Bakanlık denetçileri tarafından tespiti durumunda bu prosedürün durdurulması için yazılı olarak bildirimde bulunulur.

Anestezi

MADDE 19 – (1) Anestezi kullanımına uygunsuz bir durum olmadıkça, prosedürler genel veya sınırlı uyuşturma altında yapılır. Gerektiğinde türe özgü ağrı, eziyet ve sıkıntının asgariye indirilmesine imkân veren analjezi veya başka metotlar kullanılabilir. Şiddetli ağrılara yol açabilecek ciddi yaralanmaları içeren prosedürler anestezi olmadan uygulanmaz.

(2) Anestezi kullanımının uygun olup olmadığına karar verirken aşağıdaki hususlar dikkate alınır:

a) Anestezinin canlı için prosedürden daha travmatik olup olmadığı.

b) Anestezinin prosedürün amacına uygun olup olmadığı.

(3) Canlıların ağrı hissetmesini engellemek amacıyla anestezi veya analjezik dışında başka bir ilaç verilemez. Aksini gerektirecek bir durum oluşması halinde, anestetik veya analjezik rejimin ayrıntıları hakkında bilimsel bir gerekçe sağlanır.

(4) Anestezinin etkisi geçmeye başladığında sıkıntı çeken bir canlı, prosedürün amacına uygun olması şartıyla, operasyon sırası ve sonrasında analjeziklerle veya başka ağrı kesici yöntemlerle tedavi edilir.

(5) Prosedür amacına ulaşır ulaşmaz, canlının sıkıntısını en alt düzeye indirmek için uygun önlem alınır.

Prosedürlerin şiddet sınıflandırması

MADDE 20 – (1) Tüm prosedürler Ek-3'te belirtilen tanımlama kriterleri kullanılarak vaka bazında düzelmez, hafif, orta veya şiddetli olarak sınıflandırılır.

(2) Yerel etik kurullar istisnai durumlarda ve bilimsel olarak gerekçesi olması kaydıyla, uzun süreli ve iyileştirilmesi mümkün olmayan şiddetli ağrı, eziyet ve sıkıntı içeren bir prosedürün kullanımına izin verebilir.

(3) Yerel etik kurul veya sorumlu yönetici ikinci fıkraya bağlı kalarak, uzun süreli ve iyileştirilemeyen şiddetli ağrı, eziyet ve sıkıntının söz konusu olduğu prosedürün uygulanmasını engelleyebilir.

Tekrar kullanım

MADDE 21 – (1) Prosedür şartlarının, üzerinde herhangi bir prosedür uygulanmamış olan farklı bir canlının kullanılmasına izin verdiği durumlarda daha önce bir ya da birkaç prosedürde kullanılan bir canlının tür özelliklerine bağlı olarak tekrar kullanılması aşağıdaki şartlara bağlıdır:

- a) Daha önceki prosedürlerin gerçek şiddeti hafif veya orta ise.
b) Sucul omurgalı canlının genel sağlık durumu ve afiyeti tamamen eski haline dönmüşse.
c) Yeni prosedür hafif, orta veya şiddetli olarak sınıflandırılmışsa.
ç) Canlının ömür boyu deneyimini de dikkate alan uzmanın uygun görüşü mevcutsa.
(2) Şiddetli ağrı, eziyet veya eşdeğerini içeren bir prosedürde birden fazla kullanılmaması koşuluyla birinci fıkranın (a) bendindeki sucul omurgalı canlıların tekrar kullanılmasına, kullanım öncesi muayene edilmesi koşuluyla yerel etik kurullarca izin verilebilir.

Prosedürlerin tekrarlanmasının önlenmesi

MADDE 22 – (1) Bakanlık, taraf olunan uluslararası mevzuat tarafından tanınan prosedürler kullanılarak oluşturulan verileri halk sağlığı, güvenliği ve çevrenin korunması için o verilerle ilgili başka prosedürler gerekmedikçe aynı şekilde kabul eder.

Alternatif yaklaşımlar

MADDE 23 – (1) Bakanlık sucul omurgalı canlıların kullanıldığı prosedürlerde elde edilenlerle aynı veya daha yüksek düzeyde bilgi sağlayabilecek olan ancak sucul omurgalı canlı kullanımı içermeyen veya daha az sucul omurgalı canlının kullanıldığı veya daha az ağrı veren prosedürler içeren alternatif yaklaşımların gelişimine ve doğrulanmasına katkıda bulunacak ve bu alanda araştırmayı teşvik etmek için uygun gördüğü diğer adımları atabilir. Kuruluşlar aşağıdaki şartları yerine getirmekle yükümlüdür:

a) Bakanlık, söz konusu doğrulama çalışmalarının yapılması için, uygun uzmanlık sahibi ve kalifiye laboratuvar belirler ve bu laboratuvarla taraf olduğu anlaşmalar çerçevesinde bilgi paylaşımında bulunabilir.

b) Bakanlıkça belirlenmiş laboratuvar doğrulama çalışmaları için öncelikleri belirleyerek taraf olunan uluslararası kuruluşlarla ortak çalışma yürütebilir.

(2) Deneysel amaçlarla sucul omurgalı canlıları kullanmak üzere faaliyet gösteren üretici, kullanıcı, tedarikçi ve araştırmaya yetkili kuruluşlar;

a) Az sayıda sucul omurgalı canlının prosedürlerde kullanıldığı ya da sucul omurgalı canlıların prosedürlerde kullanılmadığı bir araştırmayı, başvuruda bulunulması halinde desteklemekle,

b) Sucul omurgalı canlıların prosedürlerde kullanılmasına alternatif yaklaşımların konu edildiği en az bir çalışmayı, başvuru yapılması halinde desteklemekle,

c) Deneysel amaçlarla sucul omurgalı canlıların kullanımının nedenlerinin konu edildiği, kamuoyunu bilgilendirici en az bir faaliyeti yürütmek ve bir önceki yıla ait bu konuda yürüttükleri faaliyetleri Ocak ayında Bakanlığa bildirmekle,
yükümlüdür.

(3) Bakanlıkça, doğrulama için önerilen alternatif yaklaşımların düzenleyici bilgisi ve uygunluğu konularında tavsiyelerde bulunmak üzere tek bir temas noktası görevlendirilir.

Alternatif metot, azaltma ve iyileştirme ilkesi

MADDE 24 – (1) Mümkün olan her durumda prosedür yerine, canlı sucul omurgalı canlıların kullanılmasını içermeyen ve bilimsel olarak tatminkâr bir yöntem veya test stratejisi geliştirmek esastır.

(2) Projelerde kullanılan sucul omurgalı canlı sayısını, projenin hedeflerini tehlikeye düşürmeden minimum düzeye indirmek esastır.

(3) Üretim, bakım ve barınma ile prosedürlerde kullanılan yöntemleri iyileştirmek, sucul omurgalı canlılarda olası ağrı, eziyet, sıkıntı ve kalıcı hasarı minimum düzeye indirmek veya ortadan kaldırmak esastır.

(4) Bu maddede belirtilen esaslar 18 inci maddede belirtilen yöntem seçimleri hükümlerine göre uygulanır.

(5) Sucul omurgalı canlıların bakım, barınma ve üretim konuları hariç olmak üzere, birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarda belirtilen hususların uygulanmasında etik kurullar yetkilidir.

Prosedürün sonu

MADDE 25 – (1) Bir prosedür, o prosedürle ilgili olarak yapılacak gözlemi sonlandırılıyorsa veya yeni genetiği değiştirilmiş sucul omurgalı canlı soylarıyla ilgili olarak bu canlılardan yeni nesil oluşturulamıyorsa ya da sucul omurgalı canlının tekrar yaşayacağı tecrübe bir iğnenin batırılmasına eşdeğer veya daha fazla ağrı, eziyet, sıkıntı ve kalıcı hasar oluşturuyorsa sonlandırılır.

(2) Prosedürün sonunda, sucul omurgalı canlının yaşamasına ilişkin karar sorumlu yönetici tarafından verilir. Prosedür sonunda canlı orta veya şiddetli ağrı, eziyet, sıkıntı ve kalıcı hasarla yaşamaya devam ederse öldürülmesine karar verilir.

(3) Bir sucul omurgalı canlının yaşamaya devam etmesi durumunda, sağlık durumuna uygun bakım ve barınma şartları sağlanır.

Öldürme yöntemleri

MADDE 26 – (1) Kuruluşlar aşağıdaki tedbirleri uygulamakla yükümlüdür:

a) Kuruluşlar sucul omurgalı canlıların en az ağrı, eziyet ve sıkıntı çekerek öldürülmesini sağlarlar.

b) Kuruluşlarda bulunan sucul omurgalı canlılar üretici, tedarikçi, araştırmaya yetkili veya kullanıcı kuruluşun içinde; sorumlu yönetici tarafından veya sorumlu yöneticinin gözetiminde öldürülür. Öldürme işlemi, yöneticinin veteriner hekim olmaması halinde 29 uncu maddenin on üçüncü fıkrasındaki hizmetin alınması suretiyle gerçekleştirilebilir.

c) Sucul omurgalı canlıların öldürülmesinde aşağıda belirtilen uygun öldürme metotlarından biri uygulanır:

1) Gerekli durumda, önceden sakinleştirici vererek anestezi doz aşımıyla.

2) Sürüngeçler dışındakiler özel ekipmanıyla elektroşok tabancası kullanarak.

3) Sürüngeçler şok tabancasıyla.

4) Sürüngeçler yalnızca deneyimli keskin nişancılar tarafından, saha şartlarında uygun tüfek, tabanca ve mühimmatlar kullanılarak.

ç) Sorumlu yönetici aşağıdaki durumlarda (c) bendindeki öldürme metoduna istisna getirebilir:

1) Kullanılacak metodun daha insani olduğunun bilimsel olarak ispatlanması ve bunun belgelendirilmesi.

2) Bilimsel gerekçeye istinaden, prosedürün amacının belirtilen öldürme yöntemi kullanılarak gerçekleştirilememesi ve bu durumun belgelendirilmesi.

d) Hayvan sağlığı, hayvan refahı, halk sağlığı, halk güvenliği veya çevresel nedenlerle aciliyet gerektirmesi durumunda, bu fıkranın (b) ve (c) bentlerindeki yer ve öldürme metoduna uyulmayabilir.

Organ ve doku paylaşımı

MADDE 27 – (1) Kullanıcı kuruluşlar bünyelerinde daha önce öldürülen sucul omurgalı canlıların organ ve dokularını diğer kullanıcı kuruluşlarla paylaşabilir. Genetiği değiştirilmiş sucul omurgalı canlıların organ ve dokularını veren, nakleden ve alan kuruluşlar bu Yönetmelik ile Bakanlıkça belirlenmiş usul ve esaslara uymakla yükümlüdür.

ALTINCI BÖLÜM

Personelin Yetki ve Sorumlulukları

Personelin genel yetki ve sorumlulukları

MADDE 28 – (1) Her üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşta yeterli sayıda personel bulundurulur.

(2) Kuruluşlarda görev yapan personel hayvan refahı, sucul omurgalı canlıların sağlığı ve halk sağlığının korunması konularında yeterli eğitim almış olmalıdır.

(3) Sucul omurgalı canlılar üzerinde prosedür uygulayanların aşağıdaki fonksiyonların herhangi birini yerine getirmeden önce belirtilen bu konularda yeterli eğitim ve öğretim almış olması şarttır:

- a) Sucul omurgalı canlılar üzerinde prosedür uygulamak.
- b) Prosedür ve projeleri tasarlamak.
- c) Sucul omurgalı canlılara bakmak.
- ç) Sucul omurgalı canlıları öldürmek.

(4) Prosedür ve proje tasarlayan kişilerin üstlendikleri işle ilgili bilimsel bir disiplinde eğitim almış ve türlere özgün bilgi birikimine sahip olması şarttır. Üçüncü fıkranın (a), (c) veya (ç) bentlerinde sözü edilen fonksiyonları icra eden kişiler, görevlerini icra etmeden önce gerekli yetkinliğe ulaşana kadar sorumlu yöneticiler gözetimi altında çalışır.

Sahip, sorumlu yönetici ve diğer personelin özel yetki ve sorumlulukları

MADDE 29 – (1) Her üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşun bir sorumlu yönetici istihdam etmesi zorunludur.

(2) Sorumlu yönetici olarak görev yapacaklarda aşağıdaki nitelikler aranır:

a) Sorumlu yönetici olarak görev yapacakların, sucul omurgalı canlılar üzerinde prosedür uygulama, prosedür ve projeleri tasarlama konularında gerekli eğitimi almış olması şarttır. Üniversitelerde görev alan sorumlu yönetici ve araştırmacıların doktora derecesine sahip olmaları durumunda, ayrıca eğitim almaları şartı aranmaz.

b) Sorumlu yönetici olarak görev yapabilmek için sucul omurgalı deney canlıları konusunda en az iki yıl çalışılmış olunması gereklidir. Ancak Ek-4’te belirtilen konularda eğitim alınması ve bu eğitimde başarılı olunması durumunda bu gereklilik aranmaz.

(3) Sorumlu yöneticinin görevleri aşağıda belirtilmiştir:

- a) Kurulustaki sucul omurgalı canlıların refah ve bakımını gözetmek.
- b) Birimde çalışan personelin kuruluştaki barınan türlere ait bilgilere erişimini sağlamak.
- c) Personelin yeterli eğitime ve yetkinliğe sahip olmalarını, sürekli eğitimlerini ve gerekli yetkinliği gösterene kadar gözetim altında çalışmalarını sağlamak.
- ç) Deneysel amaçlarla sucul omurgalı canlıları üretim, kullanım, tedarik ve araştırmaya yetkili kuruluşlarda; gelen, üretilen, satılan, deneyde kullanılan, ölen veya nakledilen sucul omurgalı canlıların türü, ırkı, cinsi, geliş, doğum, ölüm, satış, nakil tarihleri, uygulanan işlemler, satın almak veya kullanmak amacı ile başvuran şahsın isim ve adresi ile sucul omurgalı canlıların akıbetlerinin kayıtlarını yapmak veya yaptırmak.

d) Denetim defterini muhafaza etmek ve Bakanlık tarafından belirlenen bilgi ve belgeleri istenildiği takdirde ilgililere göstermek.

e) Kuruluşun genel temizlik ve bakımı ile çalışma, plan ve programını, acil eylem planını hazırlamak.

(4) Sorumlu yönetici, kuruluşun bu Yönetmelik hükümlerine uygun faaliyet göstermesi, çalışan personelin sağlığının korunması, oluşan atık ve artıkların çevre ve toplum sağlığına zarar vermesini önleyecek doğru tedbirlerin alınmasından işverenle birlikte sorumludur.

(5) Kuruluşlardaki sorumlu yöneticiler başka bir işte çalışamaz ve çalışmaya zorlanamaz. Fakat yükseköğretim kurumlarındaki öğretim elemanları ile araştırma enstitülerinde idarece görevlendirilen kişiler sorumlu yönetici olarak görevlendirilebilir.

(6) Kuruluşlar, sorumlu yöneticilerine işlerini yürütebilmesi ve diğer personele eğitim vermesi veya toplantı yapabilmesi için yeterli büyüklükte oda ya da odalar sağlamakla yükümlüdür.

(7) Görevinden ayrılan sorumlu yönetici, görevden ayrılışından itibaren en geç on beş gün içerisinde bir dilekçe ile durumu il müdürlüğüne bildirmekle yükümlüdür.

(8) Sorumlu yöneticinin görevden ayrılması durumunda en geç bir ay içerisinde kuruluşların yeni bir sorumlu yönetici ataması zorunludur.

(9) Projenin genel uygulanışından ve proje yetkisine uyumundan sorumlu olan kişiler aşağıda belirtilen konularda sorumlu yönetici ile birlikte sorumludur:

a) Bir prosedür sırasında sucul omurgalı bir canlıya gereksiz şekilde verilen ağrı, eziyet, sıkıntı veya kalıcı hasarın durdurulması.

b) Projelerin izin verilmiş prosedüre uygun olarak yapılmasından, prosedür uygulayanların prosedüre uymaması durumunda düzeltme için gerekli önlemlerin alınması ve kayda geçirilmesi, durumun Bakanlıkça onaylanmış kullanıcı kuruluş bünyesindeki yerel etik kurula ve gerektiğinde Bakanlığa bildirilmesi.

(10) Kuruluşun sahibi, hayvan refahı, sucul omurgalı canlıların sağlığı ve halk sağlığının korunması amacıyla sorumlu yönetici ve diğer personelin görevlerini yerine getirmesinde kullanacağı her türlü araç, gereç ve imkânları sağlamak ve işlerin yürütülmesi için yeterli personel istihdam etmekle yükümlüdür.

(11) Bir şekilde genetik yapıları değiştirilmiş gen aktarımlı, nakavt gibi sucul omurgalı canlıların bulunduğu araştırmaya yetkili, üretici ve kullanıcı kuruluşlarda genetik konusunda eğitim görmüş ve ayrıca bu konuda uzmanlık, yüksek lisans veya doktora yapmış sorumlu yöneticilik için aranan lisans eğitimlerinden mezun olmuşların görevlendirilmesi zorunludur.

(12) Mikrobiyolojik özelliklerinden dolayı özel bakım gerektiren germfree, patojen ari, spesifik patojen free ve benzeri sucul omurgalı canlıların bulunduğu üretici ve kullanıcı kuruluşlarda mikrobiyoloji konusunda eğitim görmüş ve ayrıca bu konuda uzmanlık, yüksek lisans veya doktora yapmış sorumlu yöneticilik için aranan lisans eğitimlerinden mezun olmuş uzmanların görevlendirilmesi zorunludur.

(13) Üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşlar ihtiyaç olması durumunda veteriner hekim hizmeti alır. Bu hizmet, sucul omurgalı canlıların sağlığı, tedavisi ve öldürülmesi ile halk sağlığının korunması gibi işlemleri kapsar. Bu hizmet için yükseköğretim kurumlarında, veteriner hekim lisanslı öğretim elemanları görevlendirilebilir.

(14) Kuruluşlar birinci, on birinci, on ikinci ve on üçüncü fıkralarda belirtilen personel değişikliklerini buldukları ildeki il müdürlüğüne; il müdürlükleri de kendilerine ulaşan personel değişikliklerini Genel Müdürlüğe bildirmekle yükümlüdür.

YEDİNCİ BÖLÜM

Bilgilendirme, Kayıtlar, İşaretleme ve Kimliklendirme

Bilgilendirme ve kayıtlar

MADDE 30 – (1) Kuruluşlar, Bakanlık tarafından istenilen bilgileri istenilen sıklık ve süre içerisinde Bakanlığa bildirmek zorundadırlar. Herhangi bir yerde gerçekleştirilen prosedürler hakkında, o prosedürlerden sorumlu gerçek veya tüzel kişinin izni olmaksızın, kamuoyuna herhangi bir şekilde açıklamada bulunulamaz, bilgi verilemez. Gerekli görüldüğü takdirde Bakanlık veya Bakanlıkça tayin edilecek gerçek veya tüzel kişiler tarafından kamuoyuna açıklamada bulunulabilir. Kuruluşlardan elde edilen bilgiler Bakanlık tarafından yayınlanarak kullanıma sunulabilir. Bu durum kişilerin mülkiyet haklarına halel getirmeden ve gizlilik gerektiren bilgilerin saklı kalmasına özen gösterilerek gerçekleştirilir.

(2) Üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşların sucul omurgalı canlılarla ilgili kayıtları tutmaları zorunludur. Deneysel amaçlarla sucul omurgalı canlı üreten, kullanan veya tedarik eden kuruluşlar bir önceki yıla ait bilgileri içeren formları her yılın Ocak ayında il müdürlüğüne teslim ederler. Bu amaçla üretici ve araştırmaya yetkili kuruluşlar Ek-5'te, tedarikçi kuruluşlar Ek-6'da ve kullanıcı kuruluşlar Ek-7'de yer alan formları kullanır. İl müdürlükleri bu belgeleri Ocak ayı sonunda Bakanlığa gönderir. Bakanlık bu belgelere yenilerini ekleyebilir, istenme sıklığını ve istenilen belgelerin içeriğini değiştirebilir.

(3) İkinci fıkrada belirtilen kayıtlar üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşlarda en az 5 yıl süreyle saklanır.

(4) Bakanlıkça uygun veri tabanının oluşturulması durumunda kuruluşlara ait bilgiler bu veri tabanına kaydedilir. Veri tabanına kayıtlı ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

İşaretleme ve kimliklendirme

MADDE 31 – (1) Sucul omurgalı canlıların tanınmalarını ve ayırt edilmelerini sağlamak amacıyla işaretleme ve kimliklendirme yapılması esastır. Sucul omurgalı canlıların bulunduğu barındırma alanları üzerinde sucul omurgalı canlıların türünü, sayısını, mümkün olduğu durumlarda cinsiyetlerini, yaşlarını, prosedürde kullanılmaları halinde bunun başlama ve bitiş tarihlerini gösterir bilgileri içerir tanıtım kartları yer alır.

(2) İşaretlemenin mümkün olmadığı durumlarda üretici, tedarikçi ve kullanıcı araştırmaya yetkili kuruluşlar sucul omurgalı canlıların işaretlememesinin nedenlerini denetime gelen Bakanlık temsilcilerine bildirmekle yükümlüdür. Denetçiler işaretleme nedenini sucul omurgalı canlının sağlık ve refahını da dikkate alarak ikna edici bulmamaları durumunda işaretlemenin yapılması için süre vererek kuruluş yetkililerini uyarır.

(3) Deneysel amaçlarla kullanılan sucul omurgalı canlıların işaretleme için kuyruk, solungaç veya herhangi bir organının kesilmesi işaretleme veya bir yöntem olarak kabul edilemez.

(4) Tüm genetiği değiştirilmiş sucul omurgalı canlılara daimi bir bireysel kimlik işareti yapılır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM⁽¹⁾

Sucul Omurgalı Canlı Deneyleri Etik Kurullarının Kuruluşu, Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları

SOCMEK'in kuruluşu

MADDE 31/A- (Ek:RG-23/12/2022-32052)

(1) SOCMEK;

a) Bakanlıktan; ilgili genel müdür veya görevlendireceği genel müdür yardımcısı başkanlığında, genel müdürlükten bir daire başkanı, bir teknik personel, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğünden bir temsilci ve Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünden bir hukukçu,

b) Üniversitelerin su ürünleri mühendisliği, balıkçılık teknolojisi mühendisliği, su bilimleri ve mühendisliği, biyoloji bölümleri ile veteriner fakültelerinin konuyla ilgili çalışma yapan öğretim üyelerinden birer temsilci olmak üzere beş öğretim üyesi,

c) Ziraat Mühendisleri Odasından bir temsilci,

ç) TÜBİTAK'ta görev yapan sorumlu bir temsilci,

d) Sucul omurgalı canlılar ile ilgili sivil toplum örgütlerinden bir üye, olmak üzere on üç üyeden oluşur.

(2) SOCMEK, üyelerin en az üçte ikisinin katılımı ile toplanır. Kararlar oy çokluğu ile alınır, oyların eşit olması halinde başkanın oyu yönünde karar verilir. Üyelerin birer oy hakkı vardır.

(3) Üyelerin görev süresi dört yıldır. Görev süresi biten üye yeniden görevlendirilebilir. İzinsiz ve mazeretsiz olarak üst üste iki kez toplantıya katılmayan üyenin üyeliği kendiliğinden düşer. Üyelik sıfatının ölüm, emeklilik, ayrılma gibi herhangi bir sebeple sona ermesi veya üyeliğin düşmesi halinde, yerine aynı usulle ve kalan süreyi tamamlamak üzere ayrılan üyenin niteliklerini taşıyan yeni bir üye görevlendirilir.

(4) SOCMEK ve SOCYEK arasındaki koordinasyon Genel Müdürlük tarafından sağlanır. SOCMEK sekreteryası hizmetleri, ilgili daire başkanlığınca yürütülür.

(5) SOCMEK, başkanın belirleyeceği gündemle altı ayda bir toplanır. Toplantı gündemini de içeren davet yazısı, toplantı tarihinden en geç on gün öncesinden SOCMEK

üyelerine gönderilir. Kurul, başkanın gerek görmesi halinde üyelere en geç on gün öncesinden haber verilmek suretiyle de toplanabilir.

SOCMEK'in görevleri

MADDE 31/B- (Ek:RG-23/12/2022-32052)

(1) SOCMEK'in görevleri şunlardır:

a) Sucul omurgalı canlıların deneylerde kullanılmasına dair etik ilkeleri belirlemek.
b) SOCYEK yönergelerini onaylamak ve 34 üncü maddeye göre feshetmek.
c) SOCYEK'lerin bu Yönetmelik hükümlerine göre çalışıp çalışmadığını denetlemek, yıllık raporlarını değerlendirmek.

ç) SOCMEK tarafından onaylanan yönergeye ve ilgili diğer mevzuata aykırı hareket eden SOCYEK'lerin çalışmalarını 34 üncü maddeye göre durdurmak.

d) SOCYEK'lerin hizmet verdiği üretici ve kullanıcı kurum ve kuruluşlardaki deney şartlarını ve laboratuvarları bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde denetlemek.

e) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı olarak sucul omurgalı canlıların kullanılmasını engellemek amacıyla gerekli girişimleri yapmak.

f) SOCYEK'lerin verdiği kararlara yapılan itirazları değerlendirmek, gerekli görülmesi halinde dosyaları yeniden incelemek üzere gerekçeleri ile birlikte ilgili SOCYEK'e geri göndermek.

g) SOCYEK'lerin sucul omurgalı canlıların kullanımını ve bakımı ile ilgili araştırmacı ve diğer yardımcı personele yönelik verilen eğitim programlarının usul ve esaslarını belirlemek ve denetlemek.

ğ) Sucul omurgalı canlıların kullanım sertifikalarının denkliklerini değerlendirmek.

h) Ülke çapında sucul omurgalı canlıların deneylerde kullanılmasına dair yıllık istatistik bilgileri toplamak ve yayınlamak.

ı) Gerektiğinde eğitim programları düzenlemek.

(2) SOCMEK'in çalışma usul ve esasları Bakanlıkça belirlenir.

SOCYEK'in kuruluşu

MADDE 31/C- (Ek:RG-23/12/2022-32052)

(1) SOCYEK aşağıdaki şekilde kurulur:

a) Bakanlıktan çalışma iznli deney ünitesi bulunan resmi, özel kurum ve kuruluşlar SOCYEK kurar. SOCYEK ve sucul omurgalı canlı refahı birimi bulunmayan kurum ve kuruluşlarda sucul omurgalı canlılarla deney yapılamaz.

b) SOCYEK'in kurulabilmesi için, Bakanlıktan çalışma iznli bir araştırma veya deney ünitesi bulundurulması zorunludur.

(2) SOCYEK'te asgari olarak aşağıda nitelikleri belirtilen üyelerin bulunması gereklidir:

a) Kurum veya kuruluş içinde sucul omurgalı canlı yetiştirilmesi, üretilmesi, bakımından sorumlu, sucul omurgalı canlı kullanım sertifikasına sahip, üniteye çalışan, en az iki yıl tecrübeli; veteriner hekimi, su ürünleri, balıkçılık teknolojisi, su bilimleri ve mühendisliği, biyoloji, zooloji ve hidrobiyoloji alanlarından birisinde lisans veya lisansüstü eğitim almış bir kişi.

b) Kurum veya kuruluş içinden sucul omurgalı canlılar ile çalışma yapan birimlerden birer temsilci.

c) Kurum veya kuruluş ile çıkar ilişkisi olmayan ve sucul omurgalı canlılar ile ilgili sivil toplum kuruluşuna üye bir kişi.

(3) SOCYEK, en az beş en fazla on bir üyeden oluşur.

(4) SOCYEK'te görev alacak en az bir üyenin sucul omurgalı canlılarla ilgili bilim dallarında doktora derecesine sahip olması gereklidir. Kurum ve kuruluşlar ihtiyaçlarına ve idari yapılarına göre SOCYEK'in üye yapısını belirleyebilirler. SOCYEK gerektiğinde başka alanların uzmanlarından görüş alabilir, bu kişileri toplantılara davet edebilir.

(5) SOCYEK, salt çoğunlukla toplanır. Kararlar oy çokluğu ile alınır; oyların eşit olması halinde başkanın oyu yönünde karar verilir. Üyelerin birer oy hakkı vardır.

(6) SOCYEK üyelerinin görevlendirilmesi aşağıdaki şekilde gerçekleştirilir:

a) SOCYEK başkanı, başkan vekili ve üyeleri; üniversitelerde rektör, diğer kurum ve kuruluşlarda ise en üst düzey yönetici onayı ile görevlendirilir.

b) SOCYEK başkanı ve sorumlu yönetici kuruluş çalışanı olmak zorundadır. Bunun dışındaki SOCYEK üyeleri, kurum veya kuruluş dışından da görevlendirilebilir.

c) Atamalar veya onay ile görevlendirilmelere dair değişiklikler bir ay içinde SOCYEK'e bildirilir.

ç) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket ettiği tespit edilen kişiler SOCYEK üyesi olarak görevlendirilemez.

(7) Kurum ve kuruluşlarda SOCYEK sekretaryası, üniversitelerde rektör, diğer kurum ve kuruluşlarda ise en üst düzey yönetici onayı ile görevlendirilir. SOCYEK'in düzenli çalışması, başvuruların alınması, değerlendirilmesi ve arşivlenmesi amacıyla ayrı bir çalışma birimi oluşturulur.

(8) SOCYEK üyelerinin görev süresi dört yıldır. Görev süresi biten üye yeniden görevlendirilebilir. İzinsiz ve mazeretsiz olarak üst üste iki kez toplantıya katılmayan üyenin üyeliği düşer. Üyelik sıfatının ölüm, emeklilik, ayrılma gibi herhangi bir sebeple sona ermesi halinde, yerine aynı usulle ve kalan süreyi tamamlamak üzere ayrılan üyenin niteliklerini taşıyan yeni bir üye görevlendirilir.

SOCYEK'in görevleri

MADDE 31/Ç- (Ek:RG-23/12/2022-32052)

(1) SOCYEK'in görevleri şunlardır:

a) Bu Yönetmelik hükümlerine göre, SOCYEK'in belirlediği etik ilkeler ve iyi laboratuvar uygulamaları çerçevesinde kendi çalışma usul ve esasları hakkında yönerge hazırlamak.

b) Sucul omurgalı canlılar üzerinde yapılacak tüm işlemlerin etik yönden kabul edilebilir sınırlarını belirleyerek yapılacak işlemlere ilişkin protokolleri onaylamak veya gerekçeli olarak reddetmek.

c) Kurum içinde sucul omurgalı canlıların kullanılması sürecinin etik kurallara uygun olarak sürdürülmesini denetlemek, bu amaçla gerekli düzenlemeleri yapmak.

ç) Sucul omurgalı canlılar kullanılarak elde edilenlerle aynı veya daha yüksek düzeyde bilgi sağlayabilecek ancak sucul omurgalı canlıların kullanılmadığı veya en az sayıda sucul omurgalı canlının kullanıldığı ya da daha az acı verilen prosedürler içeren alternatif yöntemlerin geliştirilmesine ve doğrulanmasına katkıda bulunacak ve bu alanda araştırmayı teşvik edecek uygulamalar yapmak.

d) Sucul omurgalı canlıların üzerinde yapılacak işlemlerin onaylanmış protokole uygun olarak yapılmasını sağlamak, gerektiğinde sonlandırılmasına karar vermek.

e) Sucul omurgalı canlılar ile çalışacak personelin gerekli eğitimi almasını sağlamak ve sucul omurgalı canlı kullanım sertifikası bulunması şartıyla sucul omurgalı canlı deneyleri yapılmasına izin vermek. Bu amaçla gerektiğinde sertifika programları düzenlemek.

f) Sucul omurgalı canlıların üretim, yetiştirme, barındırma ve nakil şartları ile deneylerin yapıldığı laboratuvar şartları ve ekipmanın etik yönden uygun olup olmadığını denetlemek.

g) Sucul omurgalı canlıların kullanımını ile ilgili olarak istatistiki veri tabloları ile yıllık faaliyet raporunu hazırlayarak SOCMEK'e sunmak.

ğ) Düzenlenecek eğitim sertifika programlarını otuz gün önce SOCMEK'e bildirmek.

h) Düzenledikleri sertifika eğitim programları ve eğitim sonunda başarılı olarak sertifika alan kursiyerler ile ilgili bilgileri SOCMEK'e bildirmek.

(2) Kuruluş dışında gerçekleştirilecek prosedürler için, 15 inci maddenin ikinci fıkrası kapsamında Bakanlıktan izin alındıktan sonra, prosedürün gerçekleştirileceği yere en yakın SOCYEK'ten izin alınması zorunludur.

(3) SOCYEK'in çalışma usul ve esasları Bakanlıkça belirlenir

DOKUZUNCU BÖLÜM

Denetimler, İzinlerin İptali, Kapatma, Değişiklik ve İlaveler

Denetimler ve kriterleri

MADDE 32 – (1) Üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşlar, tesisin ve faaliyetlerin mevzuat hükümlerine uygunluğunun tespiti için Bakanlık görevlilerince düzenli aralıklarla denetlenir.

(2) Bu Yönetmelik hükümleri doğrultusunda Bakanlıktan çalışma izni almış kuruluşların denetimleri risk analizine göre yapılır. Risk analizinde aşağıdaki kriterler ve gerektiğinde Bakanlıkça belirlenmiş ek kriterler dikkate alınır:

a) Barındırılan sucul omurgalı canlı sayısı ve türleri.

b) Üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşların mevzuat hükümlerine uyma sicili.

c) Söz konusu kullanıcı kuruluş tarafından gerçekleştirilen proje sayısı ve türleri.

ç) Bu Yönetmeliğe uyulmadığına dair herhangi bir bilgi ve belge.

(3) Denetimlerin en az %50'si önceden haber verilmeksizin yapılır.

(4) Denetleme kayıtlarının en az 5 yıl süreyle saklanması zorunludur.

(5) Bakanlık gerek gördüğünde yaptığı denetimlerle ilgili bilgileri taraf olunan uluslararası kurum ve kuruluşlarla paylaşabilir. Bu kurum ve kuruluşların önerilerini dikkate alabilir.

(6) Risk analizi ve risk değerlendirmesiyle ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

Kapatma, değişiklik ve ilaveler

MADDE 33 – (1) Çalışma izni almış kuruluşlarda; Bakanlığın izni olmadan herhangi bir değişiklik ile kısmen veya tamamen yenileme yapılması, üretim kapasitesinin artırılması veya azaltılması, yeni bazı sucul omurgalı canlı türlerini veya suşlarını üretme maksadıyla yeni üniteler açılması yasaktır. Bakanlık bu gibi değişikliklere izin vermek için bu Yönetmelikte geçen bilgi ve belgeleri tekrar isteyebilir.

(2) Verilen çalışma izni; üzerinde yazılı gerçek ve tüzel kişi adı, adresi ve faaliyet alanı için geçerlidir. Bunlardan herhangi birinin değişmesi halinde çalışma izni geçerliliğini kaybeder.

(3) Kuruluşun sahibi tarafından kapatılması, sahip veya unvan değiştirilmesi hallerinde, durum en az bir ay önceden Genel Müdürlüğe gönderilmek üzere, il müdürlüğüne verilen müracaat dilekçesiyle bildirilir. Dilekçe ekinde Bakanlığa gönderilmek üzere

değişiklikler ile ilgili bilgi ve belgeler bulunur. Genel Müdürlükçe uygun görülmesi halinde, yeni sahip ve unvan üzerinden, eski çalışma izni iptal edilerek yeni çalışma izni verilir. Gerekli görülmesi durumunda kuruluş mahallinde incelenir.

İdari yaptırımlar

MADDE 34 – (1) Çalışma izni almamış veya çalışma izni alma niteliklerini kaybetmesinden dolayı çalışma izni belgesi iptal edilen ve kuruluşlarında Bakanlıkça istenilen kayıtları tutmayan üretici ve tedarikçi kuruluş yetkililerine 5996 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde belirtilen miktarda idari para cezası verilir.

(2) Bu Yönetmelik çerçevesinde hayvan refahının sağlanması amacıyla, sucul omurgalı canlıların barınma, bakım, beslenme, sağlık ve diğer ihtiyaçlarını karşılamayan, sorumluluklarındaki sucul omurgalı canlıların insan, hayvan ve çevre sağlığı üzerinde oluşturabilecekleri olumsuz etkilere karşı gerekli önlemleri almayan kuruluşların sahipleri veya bakımından sorumlu kişiler ile nakillerle ilgili esaslara aykırı hareket edenlere 5996 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde belirtilen miktarda idari para cezası verilir.

(3) Canlı sucul omurgalı canlıların sevklerinde, nakil ile ilgili şartlara ve bunlara ilişkin işlemlere aykırı hareket edenler hakkında 5996 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde belirtilen miktarda idari para cezası verilir.

(4) Kuruluşlarındaki sucul omurgalı canlıların kayıtlarını yaptırmayan veya kuruluşlarındaki sucul omurgalı canlıları kimliklendirmeyenler hakkında 5996 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde belirtilen miktarda idari para cezası verilir.

(5) İzin almadan faaliyet gösteren kullanıcı kuruluşların tespiti veya çalışma izni almış kuruluşun izin alma şartlarını kaybetmesi nedeniyle çalışma izin belgesinin iptal edilmesi durumunda bu kuruluşlar gerekli yasal işlemin yapılması için Genel Müdürlüğe bildirilir.

(6) Genetiği değiştirilmiş sucul omurgalı canlıların bilimsel amaç dışında üretimi, onay alınmaksızın piyasaya sürülmesi, kullanılması veya kullandırılması, amaç ve alan dışında kullanımı, insan veya hayvanlar için gıda veya yem olarak piyasaya sürülmesi, gerekli tedbirler alınmadan sevk edilmesi, canlı veya ölüleri ile atık ve artıklarının çevreye bırakılması yasaktır. Belirlenen usul ve esaslara aykırı hareket edenler hakkında 5977 sayılı Kanun çerçevesinde işlem yapılır.

(7) **(Ek:RG-23/12/2022-32052)** SOCMEK tarafından yapılan denetimler sonucunda, bu Yönetmeliğe aykırı hareket eden SOCYEK'lere eksikliklerini bir ay sürede tamamlamaları ile ilgili yazılı uyarıda bulunulur ve SOCYEK çalışmaları düzenlemeler yapılıncaya kadar bir ay askıya alınır, eğer gerekli düzenlemeler yapılmaz ise SOCYEK çalışmaları altı ay durdurulur. Altı ay içerisinde belirtilen eksiklikleri düzeltmeyen SOCYEK'in yönergesi feshedilir.

ONUNCU BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Avrupa Birliği mevzuatına uyum

MADDE 35 – (1) Bu Yönetmelik, Bilimsel Amaçlarla Kullanılan Hayvanların Korunmasına Dair 22/10/2010 tarihli ve 2010/63/AB sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi dikkate alınarak Avrupa Birliği mevzuatına uyum çerçevesinde hazırlanmıştır.

Çalışma izinli kuruluşlarda izinlerin geçerliliği

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 13/12/2011 tarihli ve 28141 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Deneysel ve Diğer Bilimsel Amaçlar İçin Kullanılan Hayvanların Refah ve Korunmasına Dair Yönetmelik kapsamında çalışma izni almış sucul omurgalı canlılara yönelik faaliyet gösteren kuruluşların izinleri, bu Yönetmelik kapsamında izin talep etmemeleri halinde, süreleri sonuna kadar geçerlidir. Bu kuruluşların, çalışma izin süreleri

sonunda bu Yönetmelikte belirtilen hususlara uygunluk sağlayarak yeniden izin almaları zorunludur.

Faaliyet alanındaki değişiklik talepleri

GEÇİCİ MADDE 2- (Ek:RG-23/12/2022-32052)

(1) 13/12/2011 tarihli ve 28141 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Deneysel ve Diğer Bilimsel Amaçlar İçin Kullanılan Hayvanların Refah ve Korunmasına Dair Yönetmelik kapsamında, sucul omurgalı canlılara yönelik faaliyet göstermek üzere çalışma izni almış kuruluşların, faaliyet alanında herhangi bir değişiklik talep etmeleri durumunda, bu Yönetmelik kapsamında çalışma izni almaları zorunludur.

Yerel Etik Kurulların geçerliliği

GEÇİCİ MADDE 3- (Ek:RG-23/12/2022-32052)

(1) Deneysel ve Diğer Bilimsel Amaçlar İçin Kullanılan Hayvanların Refah ve Korunmasına Dair Yönetmelik kapsamında çalışma izni almış, sucul omurgalı canlılara yönelik faaliyet gösteren kuruluşlarda mevcut kurullar geçerlidir.

Sertifikaların geçerliliği

GEÇİCİ MADDE 4- (Ek:RG-23/12/2022-32052)

(1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce alınan sucul omurgalı canlıları da kapsar nitelikteki deney hayvanları kullanım sertifikası geçerliliğini muhafaza eder.

Yürürlük

MADDE 36 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 37 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

**MAVIDİL HASTALIĞINA KARŞI KORUNMA VE MÜCADELE
YÖNETMELİĞİ**

Resmî Gazete Tarihi: 15.04.2018 Resmî Gazete Sayısı: 30392

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Mavidil hastalığının kontrolü, izlenmesi, gözetimi, eradikasyonu ile kısıtlı bölgelere hastalıkla ilişkili hayvan ve hayvansal ürünlerin giriş, çıkış ve transit hareketlerinin sınırlandırılmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; Mavidil hastalığına ilişkin hayvan ve hayvansal ürünlerin kısıtlı bölgelere giriş, çıkış ve transit hareketi ile ilgili kontrol, izleme, gözetim ve sınırlamaları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 4 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
- b) Birincil Mavidil mihrakı: Aynı bölgede çıkan önceki bir mihrakla epidemiyolojik olarak ilişkili olmayan veya farklı bir bölgede çıkan ilk mihrakı,
- c) Canlı zayıflatılmış aşılardan: Mavidil virüsünün doku kültüründe veya embriyolu tavuk yumurtasında pasajlanması ile üretilen aşırı,

ç) Doğrulama: Mavidil virüsü için inceleme yapılarak ve objektif bulgular dikkate alınarak belirlenen şartların karşılanıp karşılanmadığının tespiti için yapılan laboratuvar kontrolünü; bununla birlikte, bir salgın olması halinde yetkili otoritenin klinik ve/veya epidemiyolojik sonuçlara dayanarak hastalık varlığının tespitini,

d) Duyarlı türler: Tüm geviş getiren (ruminant) hayvanları,

e) Hayvan: Vahşi hayvanlar dışındaki duyarlı türlerden birine ait hayvanı,

f) Hayvan sahibi veya bakıcısı: Hayvanların mülkiyet hakkını üzerinde bulunduran veya ödeme karşılığında ya da ödeme olmaksızın bakımlarından sorumlu olan gerçek veya tüzel kişiyi/kişileri,

g) İşletme: Mavidil hastalığına duyarlı hayvan türlerinin sürekli veya geçici olarak barındırıldığı, tutulduğu, bakıldığı ve beslendiği herhangi bir tesis, kuruluş veya etrafı çevrili açık alan çiftliği durumundaki yerleri,

ğ) Kısıtlı bölge: Yetkili otorite tarafından Mavidil hastalığıyla bağlantılı coğrafi, idari, ekolojik ve epidemiyolojik faktörlerle birlikte kontrole yönelik düzenlemeler göz önüne alınarak belirlenen koruma ve gözetim bölgelerinden oluşan alanı,

h) Mavidil vakası: Mavidil enfeksiyonunu akla getiren klinik bulgu ve laboratuvar test sonuçlarının, aşılı veya seropozitif hayvanların kısıtlı bölgeye girişinden değil, hayvanların tutulduğu işletmedeki virüs sirkülasyonundan kaynaklandığını gösteren bir seri epidemiyolojik veri ile birlikte şu durumlardan herhangi birini;

1) Mavidil hastalığına uyumlu klinik bulgular gösteren hayvanlar veya önceki testte negatif serolojik sonuç göstermesine rağmen, daha sonra en az bir Mavidil serotipine karşı negatiften pozitif sero-değişim gösteren gözcü hayvanı,

2) Mavidil virüsünün izole edildiği ve tanımlandığı hayvanı,

3) Mavidil serolojik testlerinde pozitiflik gösteren hayvanı,

4) Bir veya daha fazla Mavidil serotipine karşı viral antijen veya viral ribonükleik asitin (RNA) tanımlandığı hayvanı,

ı) Mavidil mihrakı: Mavidil antijeni tespit edilen bir veya daha fazla vakanın resmi olarak doğrulandığı işletmeyi,

i) Mevsimsel vektör-arı bölge: Yılın belli bir dönemi için gözetim sonucunda Mavidil virüsü bulaşmasıyla veya Mavidil vektörü olabilecek ergin Culicoides ile ilgili bir bulgunun belirlenmediği epidemiyolojik olarak ilişkili coğrafi alanı,

j) Resmi veteriner hekim: Bakanlık adına görev yapan Bakanlık personeli veteriner hekimi,

k) Şüpheli: Hastalığın bulunması ihtimalini ortaya koyan bir dizi epidemiyolojik veri ile birlikte, hastalığa duyarlı bir türde, Mavidil hastalığına işaret eden herhangi bir klinik belirtinin görülmesini,

l) Vektör: Mavidil hastalığını taşıyabilen Culicoides imicola türünden veya Culicoides cinsine ait herhangi bir insekti,

m) Yetkili otorite: İl/İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüklerini,

n) Transit geçiş: Kısıtlı bölgeden çıkış veya bu bölgeden geçişi; Kısıtlı bölgeden çıktıktan sonra kısıtlanmamış bölgeden geçerek aynı kısıtlı bölgeye dönüşü veya kısıtlı bölgeden çıktıktan sonra kısıtlanmamış bölgeden geçerek kısıtlı başka bir bölgeye hayvan hareketini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

İzleme, Gözetim ve Bilgi Paylaşımı

Hastalık bildirim

MADDE 5 – (1) Mavidil virüsünün varlığından şüpheli duyulması veya varlığının doğrulanması ile ilgili, hayvan sahipleri ve bakıcıları, veteriner hekimler ile muhtarlar, köy

korucuları, cepler, çobanlar, gemi kaptanları, istasyon ya da gümrük memur veya idarecileri gibi ilgililer derhal yetkili otoriteye bildirimde bulunmak zorundadır.

Şüph

MADDE 6 – (1) Mavidil hastalığına yakalandığından şüph duyulan bir veya birden fazla hayvan varsa, resmi veteriner hekim hastalığın varlığını doğrulamak veya bu ihtimali ortadan kaldırmak için derhal resmi araştırma yöntemlerini uygular.

(2) Hastalığın varlığından şüph duyulduğuna dair bildirimde bulunulmasını takiben resmi veteriner hekim en kısa sürede;

a) Şüphelenilen işletme veya işletmeleri resmi gözetim altına alır.

b) Aşağıdaki tespitleri gerçekleştirir:

1) Hayvanların envanterini hazırlar, envanterde, her bir tür için hâlihazırda ölmüş olan, enfekte olan veya enfekte olması muhtemel hayvanların sayılarını belirtir ve hastalıktan şüphelenilen dönem içerisinde doğan veya ölen hayvanları tespit etmek için bu envanteri günceller; bu envanterdeki veriler istek üzerine hayvan sahibi ya da bakıcısı tarafından ibraz edilir; veriler her ziyaret sırasında kontrol edilebilir.

2) Vektörün hayatta kalabilmesini kolaylaştıracak veya barınması muhtemel yerlerin ve özellikle de üremesi için müsait olan alanların bir envanterini hazırlar.

3) 9 uncu maddeye uygun olan epidemiyolojik survey yürütür.

c) İşletme veya işletmelere düzenli ziyaretlerde bulunur ve her seferinde ölen veya enfekte olduğundan şüphelenilen hayvanlar üzerinde ayrıntılı bir klinik muayene veya nekropsi yapar ve laboratuvar testleri aracılığıyla hastalığı teyit eder.

ç) Aşağıdaki uygulamaların yürütülmesini sağlar:

1) Şüpheli işletmelere veya buralardan başka işletmelere hayvanların hareketinin yasaklanmasını.

2) Vektörlerin aktif olduğu zamanlarda hayvan hareketlerinin kısıtlanması için hayvanların belli sınırlar içerisinde tutulmasını.

3) Hayvanların ve hayvanların barındırıldığı binalar ile binaları çevreleyen alanların (özellikle *Culicoides* popülasyonlarının geliştiği ortamların) düzenli ruhsatlı insekt öldürücülerle (insektisitlerle) ilaçlanmasını.

4) İşletmedeki ölü hayvanların yakılarak veya gömülerek imha edilmesini.

d) Diğer işletmelerin konumları, coğrafi durumları veya hastalıktan şüphelenilen işletmeye olan temasları kontaminasyon ihtimalinden şüphelenmek için yeterli gerekçe oluşturuyor ise, resmi veteriner hekim bu işletmelerde de ikinci fıkrada değinilen önlemleri uygulayabilir.

(3) İkinci fıkradaki hükümlere ek olarak, hayvanların serbestçe yaşadıkları korumalı doğa alanları için spesifik hükümler uygulanabilir.

(4) Mavidil hastalığının varlığından duyulan şüph yetkili otorite tarafından giderilene kadar, bu maddede değinilen önlemler kaldırılmaz.

(5) İkinci fıkranın (ç) bendinde belirtilen önlemler uygulamaya koyulana kadar, enfekte olmasından şüph duyulan herhangi bir hayvanın sahibi veya bakıcısı, ikinci fıkranın (ç) bendinin birinci ve ikinci alt bentlerindeki hükümlerine uymak için tüm koruyucu önlemleri alır.

Aşılama

MADDE 7 – (1) Mavidil hastalığına karşı aşılama ancak Bakanlık tarafından yürütülen risk değerlendirmesi sonucunda yapılan programlamaya göre uygulanabilir.

(2) Uygulanacak aşıya Bakanlık tarafından karar verilir. Aşılama alanı, Bakanlık tarafından başka şekilde talimatlandırılmadığı takdirde 10 uncu maddede belirtilen koruma ve gözetim bölgesini kapsar.

Resmi teyit

MADDE 8 – (1) Mavidil hastalığının varlığı resmen doğrulanınca, resmi veteriner hekim aşağıdaki işlemleri yapar:

- a) Mavidil hastalığının görüldüğü işletme ve hayvanları tespit eder.
- b) Hastalığın tespit edildiği işletmede bulunan tüm duyarlı türden hayvanların yakma veya gömülme yoluyla imha ve itlaf edilmesi emrini verir.
- c) 6 ncı maddede belirtilen önlemleri, enfekte olmuş işletme veya işletmelerin çevresindeki 20 kilometre yarıçaplık bir bölge dahilindeki işletmelere kadar 10 uncu maddede tanımlanan koruma bölgesi içinde genişletir.
- ç) Bakanlık tarafından kabul edilen herhangi bir aşılama programı veya diğer alternatif önlemlere ilişkin tedbirleri uygulamaya koyar.
- d) 9 uncu maddeye uygun olarak bir epidemiyolojik survey yürütür. Ancak birinci fıkranın (c) bendinde değişiklik yapmak suretiyle, hayvanların söz konusu bölgede hareketine ilişkin uygulanabilecek hükümler Bakanlıkça kabul edilebilir.

(2) Birinci fıkranın (c) bendinde değinilen bölge epidemiyolojik, coğrafi, ekolojik veya meteorolojik durumlara dayanarak yetkili otorite tarafından genişletilebilir veya daraltılabilir.

Epidemiyolojik survey

MADDE 9 – (1) Epidemiyolojik survey şunlarla ilgili olacaktır:

- a) Mavidil hastalığının işletmede varlığını sürdürmüş olabileceği sürenin uzunluğu.
- b) İşletmede Mavidil hastalığının muhtemel kökeni ve aynı kaynaktan enfekte veya kontamine olmuş olabilecek hayvanların bulunduğu diğer işletmelerin tanımlanması.
- c) Hastalığın vektörlerinin varlığı ve dağılımı.
- ç) Hayvanların söz konusu işletmelere veya işletmelerden hareketi ile işletmelerden hayvan karkaslarının ayrılması.

(2) Mavidil hastalığının mümkün olan en kısa sürede yok edilmesini sağlamak ve epidemiyolojik surveyi yürütmek için gerekli olan genel koordinasyonu gerçekleştirmek amacıyla Bakanlık tarafından ulusal düzeyde bir kriz merkezi oluşturulur. Ulusal Hastalık Kriz Merkezinin kurulmasına ilişkin genel kurallar Bakanlık tarafından belirlenir.

Koruma ve gözetim bölgesi

MADDE 10 – (1) Yetkili otorite, 8 inci maddede belirtilen önlemlere ek olarak, koruma ve gözetim bölgelerinin sınırlarının belirlenmesini sağlar. Bölgelerin sınırları belirlenirken, Mavidil hastalığı ile bağlantılı coğrafi, idari, ekolojik ve epidemiyolojik faktörlerle birlikte hastalığın kontrolüne yönelik düzenlemeler göz önüne alınır.

(2) Koruma ve gözetim bölgeleri aşağıdaki şekilde oluşturulur:

- a) Koruma bölgesi, enfekte olmuş işletmenin çevresinde en az 100 kilometre yarıçapında bir alandan oluşur.
- b) Gözetim bölgesi, koruma bölgesinin sınırlarından itibaren en az 50 kilometre yarıçapında olan ve önceki on iki ay boyunca Mavidil hastalığına karşı Bakanlık tarafından başka bir şekilde talimatlandırılmadığı takdirde canlı zayıflatılmış aşılarla aşılama işleminin yapılmadığı bölgeyi kapsar.

(3) Yetkili otorite aşağıda belirtilen bilgiler ışığında ikinci fıkrada tanımlanan bölgelerin sınırlarında değişiklik yapmak üzere karar verebilir:

- a) Coğrafi ve ekolojik faktörler.
- b) Meteorolojik koşullar.
- c) Vektörün varlığı ve dağılımı.
- ç) 9 uncu maddeye uygun olarak gerçekleştirilen epidemiyolojik çalışmaların sonuçları.
- d) Laboratuvar test sonuçları.
- e) Özellikle dezenfektan uygulamaları gibi karşı önlemlerin alınması.

Koruma bölgesinde alınacak kontrol önlemleri

MADDE 11 – (1) Yetkili otorite aşağıdaki önlemlerin koruma bölgesinde uygulanmasını sağlar:

- a) Bölge içerisinde hayvanların bulunduğu tüm işletmeler tanımlanır.
- b) Duyarlı tür hayvanlardan oluşan gözcü grupların ve vektör popülasyonlarının izlenmesine dayanan ve yetkili otorite tarafından belirlenen bir epidemiyolojik survey programı resmi veteriner hekimler tarafından uygulanır.
- c) Bölgeden hayvanların ve bunlara ait semen, ovum ve embriyoların ayrılması yasaklanır.

(2) Ancak, yetkili otorite tarafından belirlenen prosedüre göre, bölgenin özellikle viral dolaşımın veya vektörlerin yokluğunun kanıtlandığı kısmında bulunan hayvanlar için çıkış yasağından muafiyetlere karar verilebilir.

(3) Birinci fıkrada belirlenen önlemlere ek olarak, koruma bölgesindeki hayvanların tanımlanması ve Mavidil hastalığına karşı aşılınması Bakanlık tarafından belirlenecek prosedüre göre yapılır.

Gözetim bölgesinde alınacak kontrol önlemleri

MADDE 12 – (1) Yetkili otorite şunları sağlayacaktır:

- a) 11 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen önlemler gözetim bölgesinde geçerlidir.
- b) Bakanlık tarafından talimatlandırılmadığı takdirde gözetim bölgesinde Mavidil hastalığına karşı canlı zayıflatılmış aşı uygulanmaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hayvanların ve Onların Semen, Ovum ve Embriyolarının Hareketlerine İlişkin Kısıtlamalar

Kısıtlı bölgeler

MADDE 13 – (1) Yetkili otorite kısıtlı bölgeleri ve bu bölgelerdeki herhangi bir değişikliği yirmidört saat içinde Bakanlığa bildirir.

(2) Yetkili otorite epidemiyolojik olarak ilişkili bir alanı kısıtlı bölgeden çıkartmaya yönelik herhangi bir karar alırken, 17 nci maddeye göre gerçekleştirilen Mavidil izleme ve surveylans uygulamalarını takiben, iki tam vektör aktivitesi sezonunu içeren iki yıllık bir periyod boyunca söz konusu bölgede Mavidil virüsünün sirküle olmadığını gösteren kanıtlanmış bilgiyi Bakanlığa sunar.

(3) Bakanlık gerekli gördüğü takdirde sadece bilgi amaçlı olarak kendi web sayfasında kısıtlı bölgelerin güncel listesini yayımlar. Bu liste her kısıtlı bölgede sirküle olan virüs serotipleriyle ilgili bilgiyi içerir. Böylece 10 uncu ve 11 inci maddelerdeki amaçlara uygun olarak aynı Mavidil virüs serotiplerinin sirküle olduğu kısıtlı bölgelerin tanımlanması sağlanır.

Aynı kısıtlı bölge içinde hareket koşulları

MADDE 14 – (1) Yetkili otorite tarafından aynı Mavidil virüsü serotip veya serotiplerinin sirküle olduğu aynı kısıtlı bölge içindeki hayvan hareketlerine, nakil günü hayvanlarda Mavidil hastalığına ilişkin herhangi bir klinik bulgu görülmemesi şartıyla izin verilir ve bu şart tüm hareket uygulamalarının ön koşulu olarak ele alınır.

(2) Koruma bölgesinden gözetim bölgesine hayvan hareketlerine sadece aşağıdaki durumlarda izin verilebilir:

- a) 23 üncü, 24 üncü ve 25 inci maddelerde belirtilen şartlara uyan hayvanlar.
- b) Hayvanların hareketinden önce çıkış yapacağı noktadaki yetkili otorite tarafından istenen ve varış noktasındaki yetkili otorite tarafından onaylanan, Mavidil virüsü yayılımına karşı önlemler ve vektör saldırılarına karşı korumaya ilişkin risk değerlendirme sonuçlarının uygun olmasına dayanılarak verilen diğer hayvan sağlığı garantilerine uygun hayvanlar.
- c) Acil kesimi yapılmak üzere transfer edilen hayvanlar.

(3) Yetkili otorite kısıtlı bölgenin epidemiyolojik olarak ilişkili bir bölümünü, söz konusu alanda bir tam vektör aktivitesi sezonunu içeren bir yıllık bir periyod süresinde 20 nci maddeye göre gerçekleştirilen Mavidil izleme ve surveylans uygulamaları ile spesifik Mavidil virüsü serotip ve serotip kombinasyonlarına ilişkin Mavidil virüs sirkülasyonunun olmadığına kanıtlanması şartıyla “geçici ari bölge” olarak sınırlandırabilir. Kısıtlı bölgeyi veya bu bölgenin bir kısmını “geçici ari bölge” olarak sınırlandırmak isteyen bir yetkili otorite, bu isteğini 20 nci maddede bahsi geçen bilgilerle birlikte Bakanlığa bildirir.

(4) Hayvanların kısıtlı bölge içindeki bir yerden aynı Mavidil virüsü serotip ve serotiplerinin sirküle olduğu aynı kısıtlı bölge içinde sınırlandırılmış “geçici ari bölgeye” hareketine sadece aşağıdaki durumlarda izin verilebilir:

a) 23 üncü, 24 üncü ve 25 inci maddelerde belirtilen şartlara uyan hayvanlar.

b) Hayvanların hareketinden önce çıkış yapacağı noktadaki yetkili otorite tarafından istenen ve varış noktasındaki yetkili otorite tarafından onaylanan, Mavidil virüsü yayılımına karşı alınan önlemler ve vektör saldırılarına karşı korunmaya ilişkin risk değerlendirme sonuçlarının uygun olmasına dayanılarak verilen hayvan sağlığı garantilerine uygun hayvanlar.

c) Acil kesimi yapılmak üzere transfer edilen hayvanlar.

(5) Çıkış yerindeki yetkili otorite Bakanlığa en kısa sürede ikinci fıkranın (b) bendi ve dördüncü fıkranın (b) bendinde bahsi geçen hayvan sağlığı garantileri ile ilgili bilgilendirir.

(6) Bu maddenin diğer fıkralarında değinilen hayvanlara ilişkin olarak sağlık sertifikalarına aşağıdaki ifade eklenir:

“ Mavidil Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliğininin 14 üncü maddesinin (ikinci, üçüncü veya dördüncü fıkraları ve bunların ilgili bendlerinden uygun olanı belirtilecek.) fıkrası/bendinde belirtilen şartlara uygun olan hayvanlar.”

Çıkış yasağından serbestlik için koşullar

MADDE 15 – (1) Kısıtlı bölgedeki bir işletme, semen deposu veya depo merkezinden hayvan ve bunlara ait semen, ovum ve embriyoların hareketleri sadece aşağıdaki durumlarda 11 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendi ve 12 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendi gereği uygulanan çıkış yasağından muaf tutulur:

a) 23 üncü, 24 üncü ve 25 inci maddelerdeki bildirilen koşulların sağlanması durumunda.

b) Hayvanların hareketinden önce çıkış yaptığı noktadaki yetkili otorite tarafından istenen ve varış noktasındaki yetkili otorite tarafından onaylanan, Mavidil virüsü yayılımına karşı önlemler ve vektör saldırılarına karşı korunmaya ilişkin risk değerlendirme sonuçlarının uygun olmasına dayanılarak verilen diğer herhangi hayvan sağlığı garantisine uygun hayvanlar olması durumunda.

(2) Varış yerindeki yetkili otoritenin kontrolü altında zorlayıcı bir prosedür düzenlenerek hayvanların ve bunlara ait semen, ovum ve embriyoların hareketlerinin birinci fıkranın (b) bendinde bulunan koşullara uyumlu olması sağlanır.

(3) Aşağıdaki koşulların sağlanması durumunda kısıtlı bir bölgedeki işletmeden acil kesim için hayvan hareketleri, 11 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendi ve 12 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendi gereği uygulanan çıkış yasağından muaf tutulur:

a) Orijin işletmede nakilden en az otuz gün öncesine kadar herhangi bir Mavidil mihrakı görülmemiş olması.

b) Hayvanların veteriner hekim denetimi altında varış itibarıyla yirmidört saat içinde kesilecekleri varış kesimhanesine nakli ve hayvanların aynı kısıtlı bölgedeki kontrol noktasında nakledilmesi sırasında hayvan refahı kapsamında öngörülen bir dinlenme periyodu yok ise doğrudan nakli.

c) Transfer noktasındaki yetkili otorite tarafından planlanan hayvan hareketlerini, hayvanların yüklenmesinden en az kırksekiz saat önce varış noktasındaki yetkili otoriteye bildirmesi.

(4) Birinci fıkranın (b) bendine rağmen, varış noktasındaki yetkili otorite risk değerlendirmesine dayanarak, orijin yerdeki yetkili otoriteden hayvanların tayin edilen kesimhaneye naklinin başka bir yere uğramaksızın, doğrudan gerçekleştirilmesini isteyebilir. Bu şekilde belirlenen herhangi bir kesimhane 26 ncı maddede düzenlenen kriterleri göz önüne alan risk değerlendirmesine göre tanımlanır. Belirlenen kesimhanelerle ilgili bilgi Bakanlık tarafından ulaşılabilir hale getirilir.

(5) Hayvanların ve bunlara ait semen, ovum ve embriyolarının kısıtlı bölgedeki işletmeden ihracat için gümrük çıkış noktasına, birinci fıkraya göre onaylanmayan doğrudan hareketi, aşağıdaki koşulların sağlanması durumunda 11 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendi ve 12 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendi gereği uygulanan çıkış yasağından muaf tutulur:

a) Orijin işletmede nakilden en az otuz gün öncesine kadar herhangi bir Mavidil mihrakı görülmemiş olması.

b) Hayvanların resmi gözetim altında çıkış noktasına nakli ve hayvanların aynı kısıtlı bölgedeki kontrol noktasında nakil sırasında hayvan refahı kapsamında öngörülen bir dinlenme periyodu yok ise doğrudan nakli.

(6) Birinci, üçüncü ve beşinci fıkralarda değinilen hayvan ve bunlara ait semen, ovum ve embriyolara ilişkin olarak sağlık sertifikalarına aşağıdaki ifade eklenir:

“Mavidil Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliğinin (15 inci maddesinin birinci fıkrası (a) veya (b) bendi veya üçüncü fıkrası veya beşinci fıkrasından uygun olanı belirtilecek.) fıkrasına/bendine uygun olan (hayvanlar, semen, embriyo ve ovumlardan uygun olanı belirtilecek.)”

Hayvan hareketleri için ilave durumlar

MADDE 16 – (1) Yetkili otorite tarafından hayvanların hareketine aşağıdaki durumların oluşması şartıyla izin verilir:

a) Yükleme sırasındaki uygun temizlik ve dezenfeksiyon sonrası, transferi yapılacak hayvanlar ruhsatlı insektisit ve/veya repellent ile muamele edilir. Bu uygulama kısıtlı bir bölgeden ayrılma ve kısıtlı bölgeye girişteki her durumda yapılır.

b) Kısıtlı bölgedeki hareketi sırasında hayvanlar için kontrol noktasında bir günden fazla bir dinlenme periyodu öngörülmüşse, hayvanlar vektör saldırılarına karşı koruyucu ve 22 nci maddede belirlenen kriterlere uygun vektör korunaklı bir işletmede tutulur.

(2) Birinci fıkra aşağıdaki hayvan hareketleri için geçerli değildir:

a) 21 inci maddeye uyumlu olarak tanımlanan mevsimsel vektör-ari periyod boyunca yalnızca kısıtlı bölgedeki epidemiyolojik olarak ilişkili coğrafi alanlardan orjin alan veya bu alanlardan geçiş yapılan hayvan hareketi.

b) 14 üncü maddenin üçüncü ve dördüncü fıkralarına uygun olarak “geçici ari bölge” olarak tanımlanan kısıtlı bölge alanlarından orjin alan veya bu bölgelerden geçişin söz konusu olduğu hayvan hareketi.

(3) Birinci fıkrada sözü edilen hayvanlar için değinilen ilgili sağlık sertifikalarına aşağıdaki ifade eklenir:

“Mavidil Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliğinin 16 ncı maddesine uygun olarak (tarihinde) (ürünün adı) ile insektisit/repellent tedavisi yapılmıştır.”

Mavidil izleme ve surveyans programları

MADDE 17 – (1) Yetkili otorite 18 inci, 19 uncu, 20 nci ve 21 inci maddeler ile düzenlenmiş olan asgari gerekliliklere uygun olarak Bakanlığın talimatı ile Mavidil izleme ve surveyans program/programlarını uygular.

Muhtemel Mavidil virüsü girişini belirlemeye yönelik Mavidil izleme ve surveylans programları için genel gereklilikler

MADDE 18 – (1) Mavidil izleme ve surveylans programları aşağıdaki amaçlarla gerçekleştirilir:

a) Muhtemel Mavidil virüsü girişini tespit etmek.

b) Uygun olması durumunda, virüsün bazı serotiplerinin tüm ülkede veya epidemiyolojik olarak ilişkili bir coğrafi bölgede olmadığı gösterilmesi.

c) Mevsimsel olarak vektörden ari dönemin belirlenmesi (entomolojik surveylans).

(2) Mavidil izleme ve surveylans amaçları doğrultusunda kullanılacak coğrafi referans birim, özel çevresel koşullardan dolayı farklı bir boyutun kullanılması söz konusu olmadığı sürece, yaklaşık 45 x 45 km'lik (yaklaşık 2 000 km²) bir grid (bir haritada kesişen yatay ve dikey hatlar sistemi) ile tanımlanır.

Muhtemel Mavidil virüsü girişini belirlemeye yönelik Mavidil izleme ve surveylans programları

MADDE 19 – (1) Muhtemel herhangi bir Mavidil virüsü girişini tespit etmeyi amaçlayan Mavidil izleme ve surveylans programları en azından pasif klinik surveylans ve aktif laboratuvar temelli aktif surveylansı içerir. Bu programlar aşağıda açıklandığı gibi uygulanır:

a) Pasif klinik surveylans şüphelerin bildirilmesine yönelik bir erken uyarı sistemini de içeren, her şüphenin tespit edilmesi ve incelenmesi amacıyla resmi nitelikte ve uygun şekilde belgelenen devamlı bir sistemden oluşur. Hayvan sahibi, bakıcı ve veteriner hekimler herhangi bir şüphe halinde, durumu en kısa sürede yetkili otoriteye bildirir.

b) Laboratuvar temelli aktif surveylans gözcü hayvanlarla serolojik/virolojik izleme, serolojik/virolojik survey veya risk değerlendirmeye dayalı risk hedefli izleme ve surveylansdan biri veya bunların kombinasyonundan oluşan yıllık programdan oluşur. Program hazırlanırken aşağıdaki hususlara dikkat edilir:

1) Örneklemeye yıl boyunca önceden belirlenmiş aralıklarla gerçekleştirilebilir fakat en az senede bir kez ve yılın enfeksiyon veya sero-dönüşümün olması en muhtemel döneminde gerçekleştirilir.

2) Mavidil izleme ve surveylans programları, örneklerin epidemiyolojik olarak ilişkili coğrafi alandaki duyarlı hayvan popülasyon yapısını temsil edecek duyarlı hayvanlardan (aşılanmamış ve kompetan vektöre maruz kalmış hayvanlar) alınmasını sağlayacak şekilde planlanır.

3) Örnek büyüklüğü epidemiyolojik olarak ilişkili coğrafi bölgedeki duyarlı hayvan popülasyonunda % 95 güven aralığı ile hedef popülasyonda bilinen riske dayalı dizayn prevalansını belirlemek üzere hesaplanır. Hedef popülasyonda beklenen prevalansla ilgili bilimsel bilgilerin olmaması durumunda örnek büyüklüğü % 20'lik prevalansı tespit etmek üzere hesaplanır.

4) Örneklerin hayvanlardan bireysel olarak alınmadığı durumda örnek büyüklüğü uygulanan tanı prosedürlerin sensitivitesine göre ayarlanır.

5) Laboratuvar-tabanlı surveylans sirküle olan spesifik serotipi belirlemek üzere planlanır; pozitif tarama testlerinin ardından epidemiyolojik olarak ilişkili coğrafi bölgede olması beklenen Mavidil serotip veya serotiplerini hedefleyen serotip spesifik serolojik/virolojik testlerin yapılmasını kapsar.

Tüm ülke veya epidemiyolojik olarak ilişkili bir coğrafi bölgede bazı Mavidil virüs serotiplerinin olmadığı gösterilmesi amacıyla yapılan Mavidil izleme ve surveylans programları

MADDE 20 – (1) Mavidil virüs sirkülasyonunun olmadığını göstermeyi amaçlayan Mavidil izleme ve surveylans programları 19 uncu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde belirtilen koşullara uyumlu olur. Laboratuvar-temelli aktif surveylans için örnek

büyükülüğü % 95 güven aralığında %5'lik prevalansı tespit etmek üzere hesaplanır. Buna ek olarak aşağıdaki bentler göz önüne alınır:

a) 8 inci maddenin ikinci fıkrasında bahsi geçen, epidemiyolojik olarak ilişkili coğrafi bir alanın kısıtlı bir bölgeden çıkarılması için, yetkili otorite iki vektör aktivitesi sezonunu içeren en az iki yıllık süre boyunca Mavidil virüs sirkülasyonunun olmadığını göstermek zorundadır.

b) Yetkili otorite uygulamada olan izleme ve surveylans programları ile ilgili uygun geçmiş bilgisini ve en azından aşağıdaki bilgileri kapsayan en az son üç yılda elde edilmiş yıllık sonuçları Bakanlığa sunar:

1) Halihazırda gerçekleştirilmekte olan surveylerin ve uygulanan tanı testlerinin (ELISA, serum nötralizasyon, PCR, virüs izolasyonu) tanımlanması.

2) Örneklenen türler ve her duyarlı hayvan test edilen serum havuzlarına karşılık gelen tahmini hayvan sayısı.

3) Örneklerin coğrafi kapsamı.

4) Örnek sıklığı ve zamanlaması.

5) Hayvan türleri ve coğrafi konumlarına göre belirtilen pozitif örnek sayısı.

c) 14 üncü maddenin üçüncü ve dördüncü fıkralarında bahsi geçen "geçici ari bölgenin" belirlenmesi amacıyla, yetkili otorite bir vektör aktivitesi sezonunu içeren en az bir yıl boyunca virüs sirkülasyonunun olmadığını kanıtlar. Yetkili otorite uygulamada olan izleme ve surveylans programları ile ilgili uygun geçmiş bilgisini ve en azından birinci fıkranın (b) bendinde belirtilen bilgileri kapsayan en az son iki yılda elde edilmiş yıllık sonuçları Bakanlığa sunar.

Entomolojik surveylans

MADDE 21 – (1) Mevsimsel vektör ari dönemin belirlenmesine yönelik Mavidil izleme ve surveylans programı olan entomolojik surveylans aşağıdaki gereklilikleri karşılar:

a) Vektörün popülasyon dinamiğinin belirlenmesi amacıyla kalıcı olarak yerleştirilen tuzaklar yoluyla en az bir yıllık aktif vektör yakalama programını içerir.

b) Ultraviyole ışıklarla donanmış tuzaklar önceden oluşturulan protokollere uygun olarak kullanılır. Tuzakların çalıştırıldığı ilk üç senede elde edilen veriler göz önüne alınarak bu tuzakların çalıştırılma sıklığı ayarlanabilir; tuzaklar tüm gece boyunca ve en az aşağıda belirtilen sıklıkta çalıştırılır:

1) Beklenen mevsimsel vektör-ari dönemin tahmin edilen başlangıcından önceki ay ve periyodun tahmin edilen bitişinden önceki ay boyunca haftada bir gece.

2) Mevsimsel vektör-ari periyod boyunca ayda bir gece.

3) Mavidil mevsimsel ari bölgenin tümünde epidemiyolojik olarak ilişkili her alana en az bir tuzak yerleştirilir. Tuzaklarda toplanan sinekler belli bir oranda şüpheli vektör türlerini tanımlama ve sayımını yapma donanımına sahip uzmanlaşmış bir laboratuvara gönderilir.

Vektör korunaklı işletme için kriterler

MADDE 22 – (1) Vektör korunaklı bir işletme en az aşağıdaki şartları taşır:

a) Giriş ve çıkış noktalarında uygun fiziksel bariyerlere sahip olur.

b) Vektör korunaklı işletmenin açıklıkları, onaylı insektisitlerle üretici talimatlarına göre düzenli olarak muamele edilen uygun ölçüde tel örgü ile vektör yönünden taranır.

c) Vektör korunaklı işletme içinde ve etrafında vektör surveylans ve kontrolü gerçekleştirilir.

ç) Vektör korunaklı işletme civarında sinek üreme alanlarını sınırlandırmak ve elimine etmek için önlemler alınır.

d) Vektör korunaklı işletmenin işleyişi ve yükleme yerine hayvanların nakli için, destek ve alarm sistemlerinin de tanımlanmasını içeren standart operasyon prosedürleri uygulamada olur.

(2) Eğer birinci fıkrada belirtilen şartları karşılıyorsa, yetkili otorite işletmeyi vektör korunaklı olarak onaylar. Ayrıca en az gerekli koruma periyodu süresince üç defa (periyod başında, sonunda ve sürecinde) vektör korunaklı işletme içinde vektör tuzağı yoluyla uygulanan önlemlerin etkinliğini doğrular.

Ticarete konu olan hayvanların hareketi

MADDE 23 –(1) Hayvanlar, varış yerine kadar nakliye sırasında Culicoides vektörünün saldırılarına karşı korunur. Buna ek olarak aşağıdaki koşullardan en az biri sağlanır:

a) Hayvanlar, 21 inci maddeye uyumlu olarak tanımlanan mevsimsel olarak vektörden ari dönem içinde dağıtıma kadar, hareket tarihinden en az altmış gün öncesinden başlayarak Mavidil mevsimsel ari bir bölgede tutulur ve hareket tarihinden en çok yedi gün önce, Dünya Hayvan Sağlığı Örgütü (OIE)'nün Kara Hayvanları İçin Diagnostik Testler ve Aşılama Kılavuzuna (OIE Kara Hayvanları Kılavuzu) göre gerçekleştirilen bir etken identifikasyon testinden negatif sonuçlar alınır. Ancak, 21 inci maddede tanımlanan şekilde, mevsimsel olarak vektörden ari dönemin, üç yıldan az olmamak üzere yürütülen bir izleme programını müteakip olarak elde edilmiş yeterli epidemiyolojik verilerle belirlendiği bölgeler için, etken identifikasyon testine gerek duyulmaz. Bu bağlamda anılan hayvanların, ticarete konu olması halinde, ilgili sağlık sertifikalarına aşağıdaki ek ifade ilave edilir:

“Dağıtıma kadar, hayvanlar, doğumdan itibaren veya en az altmış gün boyunca (tarih giriniz) tarihinde başlatılan mevsimsel olarak vektörden ari dönem içinde mevsimsel Mavidilden ari bir bölgede tutulmuş ve uygun olduğu hallerde (uygun olup olmadığını belirtiniz), buna müteakiben Mavidil Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliğinin 23 üncü maddesinin, birinci fıkrasının (a) bendine uygun şekilde, dağıtımdan yedi gün önce alınan numuneler üzerinde OIE Kara Hayvanları Kılavuzuna göre etken identifikasyon testi uygulanmış ve negatif sonuçlar alınmıştır.”

b) Hayvanlar, dağıtıma kadar ve bu tarihten en az altmış gün öncesinden başlayan bir dönem boyunca 22 nci maddede belirtilen kriterlere uyumlu vektör korunaklı bir işletmede vektör saldırılarına karşı korunacak şekilde tutulur. Bu bağlamda anılan hayvanların, ticarete konu olması halinde, ilgili sağlık sertifikalarına aşağıdaki ek ifade ilave edilir:

“Mavidil Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliğinin 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine uygun olan hayvan/hayvanlar”

c) Hayvanlar, 21 inci maddeye uygun olarak tanımlanan mevsimsel olarak vektörden ari dönem içinde dağıtıma kadar mevsimsel Mavidil ari bir bölgede tutulur; veya en az yirmi sekiz günlük periyod boyunca 22 nci maddede belirtilen kriterlere uyumlu vektör korunaklı bir işletmede vektör saldırılarına karşı korunur; ve bu periyod içinde vektörlerin saldırılarına karşı korunma veya mevsimsel olarak vektörden ari dönemin başladığı tarihten en az yirmi sekiz gün sonra söz konusu hayvanlardan toplanan numunelerden Mavidil virüs grubu antikörlerini tespit etmek üzere OIE Kara Hayvanları Kılavuzuna uygun olarak gerçekleştirilen serolojik test sonucu Mavidil antikörleri yönünden negatif sonuç alınır. Bu bağlamda anılan hayvanların, ticarete konu olması halinde, ilgili sağlık sertifikalarına aşağıdaki ek ifade ilave edilir:

“Mavidil Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliğinin 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine uygun olan hayvan/hayvanlar”

ç) Hayvanlar dağıtıma kadar, 21 inci maddeye uygun olarak tanımlanan mevsimsel vektörden ari dönem boyunca mevsimsel Mavidil ari bir bölgede tutulur; veya en az 14 gün boyunca 22 nci maddede belirtilen kriterlere uyumlu vektör korunaklı bir işletmede vektör saldırılarına karşı korunur ve bu süre zarfında söz konusu hayvanlardan vektörlere karşı korunma döneminin veya mevsimsel olarak vektörden ari dönemin başladığı tarihten en az 14 gün sonra toplanan numunelerde, OIE Kara Hayvanları Kılavuzuna uygun şekilde yapılan

etken identifikasyon testinden negatif sonuç alınır. Bu bağlamda anılan hayvanların, ticarete konu olması halinde, ilgili sağlık sertifikalarına aşağıdaki ek ifade ilave edilir:

“Mavidil Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliğinin 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine uygun olan hayvan/hayvanlar”

d) Epidemiyolojik olarak ilişkili orijin coğrafi alanda mevcut veya mevcut olması muhtemel serotipe/serotiplere karşı aşılanmış hayvanlar; halen aşı spesifikasyonunda garanti edilen bağışıklık dönemi içinde olan hayvanlar ve en az aşağıdaki gerekliliklerden birine uygun olan hayvanlar:

1) Hareket tarihinden en az altmış gün önce aşılanmış hayvanlar.

2) En az aşı spesifikasyonunda belirtilen ve bağışıklık korumasının başlaması için gerekli olan sayıda gün öncesinde, Bakanlıkça uygun görülmesi durumunda, inaktif aşıyla aşılanır ve söz konusu bağışıklığın başlangıcından en az on dört gün sonra OIE Kara Hayvanları Kılavuzuna göre gerçekleştirilen bir etken identifikasyon testinden negatif sonuç alınır.

3) Hayvanlar daha önce aşılanmış olduğu halde aşı spesifikasyonunda garanti edilen bağışıklık dönemi içerisinde, Bakanlıkça uygun görülmesi durumunda, inaktif aşıyla yeniden aşılanır.

4) Hayvanlar, aşılama tarihinden en az altmış gün öncesinden itibaren veya doğumdan itibaren 21 inci maddeye göre tanımlanan mevsimsel olarak vektörden ari dönem içinde mevsimsel olarak Mavidil ari bir bölgede tutulur; ve en az aşı spesifikasyonunda belirtilen bağışıklık korumasının başlaması için gerekli olan gün sayısı kadar önce, Bakanlıkça uygun görülmesi durumunda, inaktif aşıyla aşılanır.

5) Bu bağlamda anılan hayvanların, ticarete konu olması halinde, ilgili sağlık sertifikalarına aşağıdaki ek ifade ilave edilir:

“Hayvan/hayvanlar, Mavidil Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliğinin 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine uygun şekilde, (serotipi/serotipleri giriniz) Mavidil serotipine/serotiplerine karşı (aşının adını giriniz) ile inaktif/modifiye canlı aşıyla aşılanmıştır.”

e) Hayvanlar öncesinde birden fazla serotipin mevcut olmadığı ve olmasının mümkün olmadığı epidemiyolojik olarak ilgili coğrafi orijin alanında tutulmuş olması durumunda aşağıdaki şartlardan birini sağlar:

1) Hayvanlar Mavidil virüs serotipine karşı antikorları tespit etmek üzere, OIE Kara Hayvanları Kılavuzuna göre iki serolojik teste tabi tutulur ve pozitif sonuç alır. İlk testin hareket tarihinden altmış ila üçyüz altmış gün önce alınmış numuneler üzerinde gerçekleştirilmesi, ikinci testin ise hareket tarihinden en çok yedi gün önce alınmış numuneler üzerinde gerçekleştirilmesi gerekir.

2) Hayvanlar Mavidil virüs serotipine karşı antikorları tespit etmek üzere, OIE Kara Hayvanları Kılavuzuna göre bir serolojik teste tabi tutulur ve pozitif sonuç alır. Bu testin hareket tarihinden en az otuz gün önce alınmış numuneler üzerinde gerçekleştirilmesi ve OIE Kara Hayvanları Kılavuzuna göre, hareket tarihinden en çok yedi gün öncesinde gerçekleştirilecek bir etken identifikasyon testinden negatif sonuç alınması gerekir.

3) Bu bağlamda anılan hayvanların, ticarete konu olması halinde, ilgili sağlık sertifikalarına aşağıdaki ek ifade ilave edilir:

“Hayvan/hayvanlar, Mavidil virüsü (serotipi belirtiniz) serotipine karşı antikorları tespit etmek üzere, Mavidil Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliğinin 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) bendine uygun şekilde OIE Kara Hayvanları Kılavuzuna göre bir serolojik teste tabi tutulmuştur.”

f) Hayvanlar epidemiyolojik olarak ilgili coğrafi menşe alanında mevcut olan veya mevcut olması muhtemel olan bütün Mavidil virüs serotiplerine karşı spesifik antikorları

tespit edebilecek, OIE Kara Hayvanları Kılavuzuna uygun ve yeterli iki serolojik teste tabi tutulur, bunlardan pozitif sonuç alır ve bu testler aşağıdaki aralıklarla yapılır:

1) İlk testin hareket tarihinden altmış ila üçyüz altmış gün önce alınmış numuneler üzerinde gerçekleştirilmesi, ikinci testin ise hareket tarihinden en çok yedi gün önce alınmış numuneler üzerinde gerçekleştirilmesi.

2) OIE Kara Hayvanları Kılavuzuna göre Mavidil virüs serotiplerine karşı serolojik testler hareket tarihinden en az otuz gün önce gerçekleştirilerek bundan pozitif sonuç alınır ve hayvanların hareket tarihinden en çok yedi gün önce OIE Kara Hayvanları Kılavuzuna göre gerçekleştirilen bir etken identifikasyon testinden negatif sonuç alınması gerekir.

3) Bu bağlamda anılan hayvanların, ticarete konu olması halinde, ilgili sağlık sertifikalarına aşağıdaki ek ifade ilave edilir:

“Hayvan/hayvanlar, mevcut olan veya mevcut olması muhtemel bütün Mavidil virüsü (serotipi belirtiniz) serotiplerine karşı antikorları tespit etmek üzere, Mavidil Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliğinin 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendine uygun şekilde OIE Kara Hayvanları Kılavuzuna göre spesifik bir serolojik teste tabi tutulmuştur.”

g) Mavidil virüsü serotip 8 için kısıtlı bir bölgeden hareketi yapılan gebe hayvanların tohumlama veya çiftleşmeden önce bu fıkranın (d), (e) ve (f) bentlerinde belirtilen koşullardan birine veya (c) bendine uyum sağlıyor olması gereklidir. (c) bendinde bahsedilen bir serolojik testin gerçekleştirilmesi durumunda test hareketten en çok yedi gün önce gerçekleştirilir. Bu bağlamda anılan hayvanların ticarete konu olması halinde, ilgili sağlık sertifikalarına aşağıdaki ek ifade ilave edilir:

“Hayvan/hayvanlar gebe değildir” veya “Hayvan/hayvanlar gebe olabilir ve Mavidil Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliğinin (23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen koşula veya tohumlama ya da çiftleştirmeden önce 23 üncü maddenin birinci fıkrasının (d), (e), (f) bentlerinde belirtilen koşullara uygun olanı belirtiniz.) uygundur.”

Ticarete konu olan hayvan semeni

MADDE 24 – (1) Hayvan semeni, aşağıdaki koşullardan en az birini sağlayan donör hayvanlardan alınır:

a) Hayvanların, semen toplama işlemi başlatılmasından en az altmış gün önce ve bu işlem sırasında kısıtlı bir bölgenin dışında tutulmuş olması.

b) Hayvanların, semen toplama işlemi başlatılmasından en az altmış gün önce ve bu işlem sırasında 22 nci maddede belirtilen kriterlere uygun vektör korunaklı bir işletmede vektör saldırılarına karşı korunmuş olması.

c) Hayvanlar, semen toplama işleminin başlatılmasından önce en az altmış gün boyunca ve bu işlem sırasında, 21 inci maddeye uygun şekilde tanımlanan mevsimsel olarak vektörden ari dönem içinde Mavidil hastalığından mevsimsel olarak ari bir bölgede tutulur ve semen toplama işleminin başlatıldığı tarihten en çok yedi gün önce bu hayvanlarda OIE Kara Hayvanları Kılavuzuna göre gerçekleştirilen bir etken identifikasyon testinden negatif sonuç alınmış olması gerekir. Ancak 21 inci maddeye göre tanımlanan mevsimsel olarak vektörden ari dönemin, üç yıldan az olmamak üzere yürütülen bir izleme programını müteakip olarak elde edilmiş yeterli epidemiyolojik verilerle doğrulanması durumunda etken identifikasyon testine gerek duyulmaz.

ç) Semen toplama dönemi boyunca en az her altmış günde bir ve sevk edilecek semenin son kez toplanmasını takip eden yirmi bir ila altmışıncı günler arasında Mavidil virüs grubuna karşı antikorları tespit etmek üzere, OIE Kara Hayvanları Kılavuzuna göre serolojik teste tabi tutulan hayvanlardan negatif sonuç alınmış olması.

d) Toplanan kan örnekleri üzerinde aşağıdaki zaman çerçevesinde OIE Kara Hayvanları Kılavuzuna göre uygulanan bir etken identifikasyon testine tabi tutulan hayvanlardan negatif sonuç almış olması:

1) Sevk edilecek semenin başlangıç ve son kez toplanmasında; ve semen toplama dönemi boyunca virüs izolasyon testi söz konusu ise en az yedi günde bir, Polimeraz zincir reaksiyonu söz konusu ise, en az yirmisekiz günde bir.

e) Bu kısımda anılan semenin ticarete veya başka bir ülkeye ihracata konu olması halinde, ilgili sağlık sertifikalarına aşağıdaki ek ifade ilave edilir:

“Semen, Mavidil Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliğinin 24 üncü maddesinin (birinci fıkrasının (a), (b), (c), (ç) veya (d) bendleri arasından uygun olanı belirtiniz) ile uygunluk gösteren donör hayvanlardan elde edilmiştir.”

Ticarete konu olan hayvan ovumları ve embriyoları

MADDE 25 – (1) Sığır cinsi hayvanların in vivo olarak alınan embriyo ve ovumları, toplama gününde Mavidil hastalığının herhangi bir klinik belirtisini göstermeyen donör hayvanlardan elde edilir.

(2) Sığır cinsi hayvanlar haricindeki hayvanların embriyo ve ovumları ve in vitro alınmış sığır embriyoları, aşağıdaki koşullardan en az birine uygun donör hayvanlardan elde edilir:

a) Hayvanların, embriyo/ovum toplama işleminin başlamasından en az altmış gün önce ve bu işlem sırasında kısıtlı bir bölgenin dışında tutulmuş olması.

b) Hayvanların, embriyo/ovum toplama işlemine başlanmasından en az altmış gün önce ve bu işlem sırasında 22 nci maddede belirtilen kriterlere uygun vektör korunaklı bir işletmede vektör saldırılarına karşı korunmuş olması.

c) Embriyo/ovum toplanmasını takip eden yirmibir ila altmışıncı günler arasında Mavidil virüs grubuna karşı antikorları tespit etmek üzere, OIE Kara Hayvanları Kılavuzuna göre, bir serolojik teste tabi tutulan hayvanlardan negatif sonuç alınmış olması.

ç) Embriyo/ovum toplama gününde alınan kan örnekleri üzerinde OIE Kara Hayvanları Kılavuzuna göre bir etken identifikasyon testine tabi tutulan hayvanlardan negatif sonuç alınmış olması.

(3) Bu maddede bahsedilen embriyo/ovumların ticarete veya başka ülkeye ihracata konu olması halinde, ilgili sağlık sertifikalarına aşağıdaki ifade ilave edilir:

“Embriyolar/ovumlar, Mavidil Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliğinin 25 inci maddesinin (birinci fıkrasının ve ikinci fıkrasının (a), (b), (c) veya (ç) bendleri arasından uygun olanı belirtiniz.) ile uygunluk gösteren donör hayvanlardan elde edilmiştir.”

a) Mavidile ilişkin olarak veteriner yasağı veya karantina tedbirlerine tabi işletmelerde tutulan donör hayvanlardan toplanan ovum ve embriyolar için geçerli değildir.

Çıkış yasağından muaf olacak kesimhanelerin belirlenmesine yönelik kriterler

MADDE 26 – (1) Hayvanların kısıtlı bir bölgede bulunan bir işletmeden, derhal kesime götürülmesiyle ilgili hareketlerine yönelik kesimhanelerin belirlenmesi için risk analizi yapılması amacıyla, varış noktasındaki yetkili otorite tarafından asgari olarak aşağıdaki kriterler kullanılır:

a) Vektörün aktivitesiyle ilgili olanlar başta olmak üzere, izleme ve surveylans programları aracılığıyla elde edilen veriler.

b) Kısıtlı olmayan bölgeye giriş noktasından kesimhaneye kadar olan uzaklık.

c) Hareket güzergahına ilişkin entomolojik veriler.

ç) Vektörlerin aktivite saatlerine göre, günün nakliyatın gerçekleştirileceği zamanı.

d) Olası böcek ilacı ve kovucu kullanımı.

e) Kesimhanenin, hayvancılık işletmelerine göre konumu.

f) Kesimhanede uygulanmakta olan biyogüvenlik tedbirleri.

Ulusal laboratuvar

MADDE 27 – (1) Yetkili otorite, bu Yönetmelikte belirtilen laboratuvar testlerinin yürütülmesinden sorumlu laboratuvarları tayin eder.

(2) Ulusal teşhis laboratuvarları, 28 inci maddede bahsi geçen ulusal referans laboratuvarı ile koordinasyon halinde çalışır.

Referans laboratuvarı

MADDE 28 – (1) Ulusal referans laboratuvarı yetki ve görevleri EK-1’de yer almaktadır.

Acil durum planı

MADDE 29 – (1) Bakanlık, bu Yönetmelikte bildirilen önlemleri hangi vasıtalarla uyguladığını gösteren bir acil durum planı hazırlar. Bu plan, hastalığın hızla ve etkili bir şekilde eradikasyonunu mümkün kılmak için gerekli her türlü teçhizat, ekipman, personel ve uygun olan tüm diğer imkanlara erişimi sağlar.

(2) Birinci fıkrada değinilen planın hazırlanmasında uygulanacak kriterler EK- 2’de yer alır.

(3) Planlar daha sonra, durumdaki gelişmeler göz önüne alınarak değiştirilebilir veya buna ilaveler yapılabilir.

Bilgilendirme

MADDE 30 – (1) Yetkili otorite, koruma ve gözetim bölgelerindeki tüm kişilerin yürürlükteki kısıtlamalar konusunda bütünüyle bilgilendirilmiş olmalarını sağlamak için gerekli olan tüm önlemleri alır ve söz konusu önlemlerin doğru biçimde uygulamaya konması için gerekli her türlü düzenlemeyi yapar.

(2) Enfekte işletme nedeni ile oluşturulan koruma ve gözetim bölgelerinde uygulanan kısıtlamalar, son iyileşme, ölüm, kesim veya imhayı takiben yapılan temizlik ve dezenfeksiyon işleminden kırk gün sonra kaldırılır ve yetkili otorite tarafından ilgililer bilgilendirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Avrupa Birliği mevzuatına uyum

MADDE 31 – (1) Bu Yönetmelik, Avrupa Birliği Komisyonunun 1266/2007 AT sayılı Mavidil Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği ve Mavidil Hastalığının Kontrolü ve Eradikasyonu için Spesifik Hükümleri belirleyen 2000/75/AT sayılı direktifine paralel olarak hazırlanmıştır.

(2) Mavidil hastalığı ile mücadele için Avrupa Birliği mevzuatına uyum kapsamında çıkarılmış diğer yönetmeliklerde yer alan hükümlere ilaveten bu Yönetmelikte yer alan hükümler uygulanır.

(3) 10 uncu maddede belirtilen koruma ve gözetim bölgelerine dahil alanlar, Avrupa Birliği tam üyeliği gerçekleşene kadar, koruma bölgesi için enfekte işletmenin çevresinde yarıçapı en az 3 km yarıçapında, gözetim bölgesi için koruma bölgesinin sınırından itibaren en az 7 km yarıçapında olacak şekilde uygulanır.

(4) 8 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen enfekte işletmelerin çevresindeki 20 km yarıçaplık mesafe, Avrupa Birliği tam üyeliği gerçekleşene kadar 10 km yarıçaplık mesafede uygulanır.

Düzenleme yetkisi

MADDE 32 – (1) Bu Yönetmelikteki Mavidil hastalığına yakalanmış ya da Mavidil hastalığından şüpheli hayvanların itlaf edilmesine dair hükümler, Bakanlıkça belirlenen yerlerde uygulanır.

Yürürlük

MADDE 33 – (1) Bu Yönetmeliğin;

a) 14 üncü, 15 inci, 16 ncı, 22 nci, 23 üncü, 24 üncü, 25 inci ve 26 ncı maddeleri Avrupa Birliğine tam üyeliğin gerçekleştiği tarihi takip eden ilk pazartesi günü,

b) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,
yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 34 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

KÜÇÜK KAPASİTELİ KESİMHANELERİN GENEL VE ÖZEL HİJYEN KURALLARINA DAİR YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 03.03.2018 Resmî Gazete Sayısı: 30349

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, küçük kapasiteli kesimhaneler için genel ve özel hijyen gereklilikleri ile bu işletmelerin onay işlemlerine dair usul ve esasları belirlemektir.

(2) Bu Yönetmelik;

a) Hayvan refahı,

b) Hayvanların tanımlanması ve hayvansal gıdaların izlenebilirliği,

c) Nakledilebilir süngerimsi beyin hastalıklarından korunma, kontrol ve yok edilmesi için belirlenen kurallar dâhil hayvan ve halk sağlığı,

konusundaki mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmeyecek şekilde uygulanır.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, küçük kapasiteli olarak faaliyet gösteren evcil tırnaklı hayvanların kesildiği kesimhaneleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 30 uncu, 31 inci, 41 inci ve 44 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) 5996 sayılı Kanunun 3 üncü maddesindeki, 17/12/2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gıda Hijyeni Yönetmeliğinin 4 üncü maddesindeki, 27/12/2011 tarihli ve 28155 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hayvansal Gıdalar İçin Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliğinin 4 üncü maddesindeki ve 17/12/2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gıda İşletmelerinin Kayıt ve Onay İşlemlerine Dair Yönetmeliğin 4 üncü maddesindeki tanımlara ilave olarak bu Yönetmelikte geçen;

a) Kesim ünitesi: Küçük kapasiteli kesimhanelerde kesim kapasitesinin belirlenmesinde kullanılan, 1 baş sığır/manda/deveye veya 3 baş koyun/keçiye veya 1 baş tek tırnaklı hayvana veya 3 baş domuza karşılık gelen birimi,

b) Küçük kapasiteli kesimhane: 5 inci maddenin birinci fıkrasında yer alan sayılarda evcil tırnaklı hayvanların kesiminin yapıldığı ve kesim sürecinin yavaş ilerlediği kesimhaneyi,

c) Küçük kapasiteli kesimhane onay belgesi: İstenilen bilgi ve belgeleri tamamlanmış ve yerinde yapılan resmi kontrol sonucu uygun bulunan, küçük kapasiteli kesimhanenin faaliyete geçmesi için yetkili merci tarafından verilen, iptal edilebilen veya askıya alınabilen Ek-2’de yer alan İşletme Onay Belgesini,

ç) Küçük kapasiteli kesimhane onay numarası: Küçük kapasiteli kesimhane onay belgesi üzerinde yer alan ve Ek-3'te belirtilen Küçük Kapasiteli Kesimhane Onay Numarası Kodlamasını,

d) Yetkili merci: Bu Yönetmelik kapsamındaki iş ve işlemlerin yürütülmesinde Bakanlık il müdürlüğünü, il müdürlüğünce yetki verilmesi halinde Bakanlık ilçe müdürlüğünü, bu iş ve işlemlerin tetkik ve denetiminde Bakanlığa, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Küçük Kapasiteli Kesimhanelerin Hijyen Gereklilikleri ile İşletmelerin Onay İşlemleri

Genel hükümler

MADDE 5 – (1) Küçük kapasiteli kesimhanede kesilecek olan evcil tırnaklı hayvan sayısı, günlük 8 kesim ünitesini geçemez.

(2) Beşinci fıkradaki durum hariç olmak üzere, küçük kapasiteli kesimhanelerde kesilen hayvanların etleri kesimhanenin bulunduğu ilçe sınırları dışına arz edilmez, sadece ilçe sınırları içerisinde yer alan ve sadece son tüketiciye satış yapan perakendecilere arz edilir.

(3) Küçük kapasiteli kesimhanelerde aynı iş günü içerisinde kesilecek olan hayvanların kesimi gün içerisinde zaman aralığı verilmeksizin ve yetkili merci tarafından belirlenen mesai saatleri göz önünde bulundurularak gerçekleştirilir.

(4) Küçük kapasiteli kesimhanelerde hasta veya hastalıktan şüpheli hayvanların kesimi yapılmaz.

(5) Ölüm öncesi muayenede herhangi bir hastalık bulgusu olmayan ancak ölüm sonrası muayene sonucu hastalık tespit edilen etler imha edilir veya brusella, tüberküloz, salmonella gibi zoonotik etkenlerin eradikasyonu ve kontrolüne yönelik özel şartların uygulanması ile insan tüketimine uygun hale gelebilecek olan etler, bu işlemlerin uygulanabileceği kesimhaneye veya işleme tesisine resmi veteriner hekimin gözetimi altında nakledilir.

Küçük kapasiteli kesimhane onayı usul ve esasları

MADDE 6 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında yer alan küçük kapasiteli kesimhane işletmecisi faaliyete geçmeden küçük kapasiteli kesimhane onay belgesi almak zorundadır.

(2) Kesimhane işletmecisi küçük kapasiteli kesimhane onayı almak üzere aşağıdaki bilgi ve belgelerle yetkili mercie başvurur:

a) Ek-1'de yer alan Küçük Kapasiteli Kesimhane Onay Belgesi Başvuru ve Beyannamesi.

b) Kesimhanenin teknik resim kurallarına göre çizilmiş en az A3 boyutunda yerleşim krokisi.

c) Hayvanların kesimi ve etlerinin muamelesi sonucu oluşan atıkların uzaklaştırma şekli ve sıklığı hakkında bilgi ve yetkili merci tarafından istenmesi durumunda belge.

ç) Tehlike analizi ve kritik kontrol noktaları/HACCP ilkelerine dayalı oluşturulan prosedürler.

(3) Yetkili merci, başvuru dosyasını başvuru tarihinden itibaren on beş iş günü içerisinde inceler.

a) Bilgi ve belgelerin eksik veya yanlış hazırlanmış olması durumunda, yetkili merci tarafından eksiklikler resmi yazı ile başvuru sahibine bildirilir. Eksiklikleri bir ay içerisinde tamamlanmayan dosya başvuru sahibine iade edilir.

b) Bilgi ve belgelerin tamamlanması ve doğru olması durumunda yirmi iş günü içerisinde kontrol görevlileri tarafından 5996 sayılı Kanunun ilgili maddelerinde belirtilen hükümler ile bu Yönetmelikte yer alan bina, altyapı ve ekipman gerekliliklerine ilişkin hükümlere uygunluğu ile tehlike analizi ve kritik kontrol noktaları/HACCP ilkelerine dayalı oluşturulan prosedürler açısından işletme yerinde resmi kontrole tabi tutulur.

(4) Yerinde yapılan resmi kontrol sonucunda;

a) Kesimhanenin uygun bulunmaması halinde eksiklikler belirtilerek başvuru dosyası başvuru sahibine iade edilir.

b) Kesimhanenin uygun bulunması halinde kesimhane işletmesine onay belgesi ve onay numarası verilir.

(5) Domuz ve tek tırnaklı hayvanların kesiminin yapıldığı küçük kapasiteli kesimhanelerin onayı aşağıdaki hususlara uygun olarak gerçekleştirilir:

a) Domuz ve tek tırnaklı hayvanlar dışındaki hayvan türlerinin kesiminin yapıldığı küçük kapasiteli kesimhanelerde domuz ve tek tırnaklı hayvanların kesimi yapılmaz.

b) Domuz ve tek tırnaklı hayvanların kesimi her iki tür için ayrı ayrı onaylı küçük kapasiteli kesimhanelerde yürütülür.

(6) Bakanlık, küçük kapasiteli kesimhanelerin listesini oluşturur ve bu listeleri güncel tutar.

Küçük kapasiteli kesimhane onay belgesinin ve numarasının geçerlilik şartları

MADDE 7 –(1) Yetkili merci resmi kontrolleri yürütürken kesimhanenin, küçük kapasiteli kesimhane onay şartlarını gözden geçirir.

(2) Kesimhanenin küçük kapasiteli kesimhane onay şartlarının devam etmediğinin tespit edilmesi durumunda;

a) Yetkili merci tarafından, insan sağlığı ve gıda güvenilirliği açısından tehlike oluşturan ve acil tedbirleri gerektiren durumlar dışında tespit edilen eksikliklerin giderilmesi için kesimhane işletmecisine altı ayı aşmamak üzere süre verilir. Verilen süre sonunda uygunsuzlukların giderilmemesi durumunda kesimhanenin küçük kapasiteli kesimhane onayı askıya alınır. Küçük kapasiteli kesimhane onayı askıya alınan kesimhanenin uygunsuzlukları askıya alınma tarihinden itibaren bir yıl içerisinde giderilmediği takdirde verilen küçük kapasiteli kesimhane onay belgesi ve küçük kapasiteli kesimhane onay numarası yetkili merci tarafından iptal edilir.

b) Yetkili merci, insan sağlığı ve gıda güvenilirliği açısından tehlike oluşturan ve acil tedbirleri gerektiren eksiklikler tespit ederse kesimhanenin küçük kapasiteli kesimhane onayını askıya alır. Küçük kapasiteli kesimhane onayı askıya alınan kesimhanenin uygunsuzluklarının bir yıl içerisinde giderilmemesi halinde verilen küçük kapasiteli kesimhane onay belgesi ve küçük kapasiteli kesimhane onay numarası yetkili merci tarafından iptal edilir.

c) Onayı askıya alınan küçük kapasiteli kesimhane faaliyet gösteremez.

(3) Küçük kapasiteli kesimhane onay belgesi üzerinde yazılı olan ticaret unvanı, gerçek veya tüzel kişi, işletme adresi ve faaliyet konusu için geçerlidir. Bu bilgilerden herhangi birinin değişmesi durumunda küçük kapasiteli kesimhane onay belgesi geçerliliğini kaybeder. Kesimhane işletmecisi, değişiklik durumlarında gerekli bilgi ve belgelerle birlikte küçük kapasiteli kesimhane onay belgesinin aslını bir dilekçeye ekleyerek üç ay içerisinde yetkili mercie başvurur. Yetkili merci, uygun görmesi durumunda küçük kapasiteli kesimhane onay belgesini yeniden düzenler.

(4) Yetkili merciin uygun bulması halinde aşağıdaki durumlarda küçük kapasiteli kesimhane onay belgesi yeniden düzenlenir:

a) Kesimhane işletmecisi;

1) Küçük kapasiteli kesimhane onay belgesinin kaybolması halinde ülke genelinde dağıtımı yapılan gazetelerden birine zayı ilanı vermek suretiyle belgenin geçersizliğinin ilan edildiği gazetenin aslını,

2) Küçük kapasiteli kesimhane onay belgesinin okunamayacak şekilde tahrip olması hâlinde ise tahrip olmuş belgenin aslını,

dilekçeye ekleyerek yetkili mercie başvurur.

(5) Kesimhane işletmecisi, faaliyeti durdurduğunu üç ay içerisinde yetkili mercie bildirmek zorundadır. Kesimhane işletmecisinin, kesimhanesini yeniden faaliyete geçirmek

istememesi durumunda yetkili merci tarafından yerinde resmi kontrol yapılır ve uygun bulunması halinde kesimhanenin faaliyetine izin verilir.

Çalıştırılması zorunlu personel

MADDE 8 – (1) 5996 sayılı Kanuna göre küçük kapasiteli kesimhanelerde çalıştırılması zorunlu olan personel ile ilgili aşağıdaki hususlar uygulanır:

a) Kesimhane işletmecisi, veteriner hekimlik lisans eğitimi almış ise kendi işletmesinde çalıştırılması zorunlu personel olarak çalışabilir.

b) Kesimhane işletmecisi, çalıştırılması zorunlu olan personelin herhangi bir sebeple işten çıkarılması veya çıkması durumunda çalıştırılması zorunlu olan personelin değişikliğine ilişkin yetkili merciin güncel bilgilere sahip olmasını sağlamak zorundadır.

c) Kesimhane işletmecisi, kesimhanenin faaliyette bulunduğu çalışma gün ve saatlerine göre çalıştırılması zorunlu personel istihdam etmek zorundadır. Kesimhanede çalışan zorunlu personel, kesimhanenin faaliyette bulunduğu çalışma gün ve saatleri içerisinde başka bir işte çalışamaz.

Resmi veteriner hekim görevlendirilmesi

MADDE 9 – (1) Yetkili merci, küçük kapasiteli kesimhanelere, küçük kapasiteli kesimhane onayı verilmesini takiben en az bir resmi veteriner hekim görevlendirir. Resmi veteriner hekimin kesimhanedeki mesai saatleri, kesimhanenin çalışma gün ve saatleri dikkate alınarak belirlenir.

(2) Yetkili merci, 17/12/2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hayvansal Gıdaların Resmi Kontrollerine İlişkin Özel Kuralları Belirleyen Yönetmelik uyarınca, gerekli faaliyetleri yerine getirebilecek özelliklere sahip olan resmi yardımcıyı, resmi veteriner hekimin otoritesi ve sorumluluğu altında çalıştırmak üzere küçük kapasiteli kesimhanelerde görevlendirebilir.

(3) Kesimhane işletmecisi veya yetkili merci tarafından faaliyeti durdurulan bir kesimhanede daha önce görevlendirilmiş olan resmi veteriner hekim yetkili merci tarafından geri çekilir. Kesimhanenin yeniden faaliyete geçirilmek istenmesi ve yerinde yapılan resmi kontrol sonucunda uygun bulunması halinde, kesimhaneye yeniden resmi veteriner hekim görevlendirilir.

(4) Kesimhane işletmecisi kesimin başlayacağı saati en az bir iş günü öncesinde resmi veteriner hekime bildirir. Ancak bildirim belirlenen süreden daha kısa bir süre içerisinde yapılması durumunda, kesim gün ve saati iş programı dikkate alınarak resmi veteriner hekim tarafından belirlenir.

Genel hijyen gereklilikleri

MADDE 10 – (1) Kesimhane işletmecisi, ikinci fıkrada belirtilen istisnayı dikkate alarak Gıda Hijyeni Yönetmeliğinin 5 inci, 6 ncı, 7 nci, 10 uncu, 11 inci, 13 üncü, 14 üncü, 15 inci, 16 ncı, 17 nci, 18 inci, 19 uncu, 21 inci ve 22 nci maddelerinde yer alan gereklilikleri yerine getirir.

(2) Kesimhanede üretim alanında çalışan personel sayısının en fazla 5 kişi olması şartıyla, temiz ve kirli alan olarak adlandırılan bölümlerde çalışan personel için tek bir soyunma ve giyinme odası bulunabilir.

Tehlike analizi ve kritik kontrol noktaları/HACCP ilkelerine dayanan prosedürlerin amaçları

MADDE 11 – (1) Kesimhane işletmecisi, tehlike analizi sonucunda belirlenen ve Gıda Hijyeni Yönetmeliğinin 22 nci maddesindeki genel gereklilikler ile ikinci fıkrada yer alan özel gereklilikleri içeren prosedürleri oluşturur.

(2) Prosedürler kesimhaneye kabul edilen her bir hayvanın;

a) Uygun bir şekilde tanımlanmasını,

b) Menşe çiftlik bünyesinde yer alan gıda zinciri bilgisinin eşlik etmesini,

- c) Bakanlığın gerekli gördüğü durumlar hariç, hayvan veya halk sağlığı nedenleriyle hareket yasağı veya diğer sınırlamanın olduğu çiftlikten veya alandan gelmemesini,
ç) Temiz olmasını,
d) Kesimhane işletmecisinin sahip olduğu bilgiye göre sağlıklı olmasını,
e) Kesimhaneye geldiğinde hayvan refahı açısından uygun durumda olmasını,
sağlar.

Canlı hayvanların kesimhaneye nakli

MADDE 12 – (1) Canlı hayvanları kesimhaneye nakleden gıda işletmecisi hayvanlara, toplama ve nakliye süresince gereksiz strese ve acıya yol açmayacak şekilde davranılmasını sağlar.

(2) Hastalık belirtisi gösteren veya halk sağlığı açısından önemli olan hastalık etkenleriyle bulaşmış olduğu bilinen sürülerden gelen hayvanlar küçük kapasiteli kesimhanelere nakledilmez.

Gıda zinciri bilgisi

MADDE 13 – (1) Kesimhane işletmecisi, kesimhaneye gönderilen hayvanlar için Hayvansal Gıdalar İçin Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliğinin 10 uncu maddesinde yer alan gıda zinciri bilgisine ilişkin gereklilikleri yerine getirmek zorundadır.

Hayvan bekleme yerleri için gereklilikler

MADDE 14 – (1) Kesimhaneye getirilen hayvanların hemen kesime alınması halinde kesimhanenin, hayvanların kabulü ve bekletilmesi için kullanılacak olan imkânlara sahip olmasına gerek yoktur.

(2) Hayvanlar hemen kesime alınmayacak ise kesimhanede hayvanların kabulü ve bekletilmesi için imkânlar bulunur ve bu imkânlar aşağıda belirtilen gereklilikleri taşır:

a) Kolay temizlenebilen, dezenfekte edilebilen, havalandırma ve gerektiğinde uygun iklimlendirmeye izin veren, yeterli ve hijyenik, atık suların drenajının gıda güvenilirliğini tehlikeye sokmadan sağlandığı, gerektiğinde yemleme imkânlarının bulunduğu hayvan bekleme yerlerine sahip olur.

b) Hayvan bekleme yerinin büyüklüğü hayvan refahını sağlayacak şekilde belirlenir. Bu yer, hayvanların tanımlanması ve ölüm öncesi muayenesine imkân verecek şekilde yapılır.

Kesimhane binaları için gereklilikler

MADDE 15 – (1) Kesimhane, ete bulaşmaların önlenmesi amacıyla aşağıdaki şartları taşır:

a) Yürütülmekte olan işlemlere uygun ve yeterli sayıda odaya sahip olur.

b) Kanın akıtılması, derinin yüzülmesi, iç organların çıkarılması ve karkasın ileri muamelesi, domuz türü hayvanlarda ise derinin yüzülmemesi halinde haşlama, kılların alınması, kalan kılların kazınması ve hafifçe yakılması için kullanılan oda; karkasların ve etlerin odadan uzaklaştırılmasından sonra sakatatların hazırlanması ve muamelesi işlemleri, yüzülmüş başların muamelesi, mide ve bağırsakların boşaltılması ve temizlenmesi işlemleri, sakatatların paketlenmesi ve etlerin sevkiyatı işlemleri için de kullanılabilir. Ancak bu oda, tüm işlemler arasında ve her kullanımdan önce temizlenir ve gerektiğinde dezenfekte edilir.

c) Etin zemin, duvar ve tüm sabit donanımlarla temasını önleyecek imkânlar bulunur.

ç) Kesimhanede 82 °C'den az olmamak üzere temin edilen sıcak su veya eşdeğer bir etkiye sahip alternatif bir sistem ile aletleri dezenfekte etmek için olanaklar bulunur.

d) Etle teması olan personel tarafından kullanılan el yıkama işleminin yapıldığı lavabolar, bulaşmanın yayılmasını önlemek üzere tasarlanmış musluklara sahip olur.

e) Şüphelenilerek alıkonulan etlerin soğutularak depolanması ile insan tüketimi için uygun olmadığı belirlenen etlerin depolanması için kilitlenebilen ayrı ayrı imkânlara sahip olur.

f) Canlı hayvanların nakliyesinde kullanılan araçların temizlenmesi, yıkanması ve dezenfeksiyonu için kesimhane yakınında resmi izine sahip olan yerler kullanılabilir. Bu durumda kesimhanenin bu tür yer ve imkânlarla sahip olmasına gerek yoktur.

g) Resmi veteriner hekimin kullanımına yönelik yeterli donanıma sahip, kilitlenebilir bir oda veya dolap bulunur.

ğ) Gübre veya sindirim kanalı içeriği işletmede depolanacak ise bu amaç için ayrılmış özel bir alan veya yer bulunur.

Kesim hijyeni

MADDE 16 – (1) Hayvanların kesimi aşağıdaki gerekliliklere uygun olarak yapılır:

a) Kesimhaneye kabul edilen hayvanlara ilişkin olarak;

1) (2) numaralı alt bentte belirtilen hayvanların dışında kalan hayvanlar, kesimhanede kesimden önce ölmüş ise etleri insan tüketimi için kullanılmaz.

2) Kesimhanede meydana gelen kaza sonucu kesime tabi tutulan hayvanların etleri, kesimhanede yapılan muayenede kaza sebebiyle meydana gelen lezyonlar dışında hiçbir ciddi lezyon bulunmazsa, insan tüketiminde kullanılabilir.

b) Küçük kapasiteli kesimhane işletmecisi kesim için gönderilen hayvanların menşei izleyebilmek için kendi izlenebilirlik sisteminin bir parçası olarak hayvanları tek tek tanımlar.

c) Hayvanlar temiz olur.

ç) Kesimhane işletmecisi, kesilecek her hayvanın Hayvansal Gıdaların Resmi Kontrollerine İlişkin Özel Kuralları Belirleyen Yönetmelik hükümleri doğrultusunda ölüm öncesi muayenesinin uygun şartlar altında yapılabilmesi için resmi veteriner hekimin talimatlarına uyar.

d) Kesim salonuna alınan hayvanlar, gereksiz yere bekletilmeden kesilir.

e) Kanın akıtılması, deri yüzme, iç organ çıkarma ve karkasın diğer işlemleri; gereksiz yere geciktirilmeden ve ete bulaşmaları önleyecek şekilde yapılır. Özellikle;

1) Deri ve postların uzaklaştırılması esnasında; deri ve postların dış kısmı ile karkas arasında temas önlenir. Deri ve postların dış yüzeyi ile temas eden personel ve ekipman, etlere temas ettirilmez.

2) İç organların çıkarılması sırasında ve sonrasında sindirim kanalı içeriğinin dökülmesinin önlenmesi sağlanır ve sersemletme işlemini takip eden süreçte, mümkün olan en kısa sürede iç organların çıkartılması işlemi tamamlanır.

3) Memelerin uzaklaştırılması sırasında karkasa, süt veya kolostrum bulaştırılmaz.

f) Karkaslar ve gövdenin insan tüketimi için amaçlanan diğer kısımları tamamen yüzülmüş olur. Ancak domuz türü hayvanların tüm gövdesi; koyun, keçi ve danaların başları ile koyun, keçi ve sığır/mandanın ayakları; sığır/mandaların ağız burun bölgesi ile dudakları için bu uygulama zorunlu değildir. Ağız burun bölgesi ve dudaklar dahil olmak üzere baş ve ayaklar bulaşmaya yol açmayacak şekilde muamele edilir.

g) Domuz türü hayvanlar yüzülmediklerinde kılları derhal uzaklaştırılır. Bu işlem için kullanılan haşlama sıcaklığındaki sudan kaynaklanan etin bulaşma riski en aza indirilir. Bu işlem için sadece izin verilen katkı maddeleri kullanılır. Bu işlem sonrasında domuz türü hayvanlar, içilebilir su ile tamamen durulanır.

ğ) Karkaslarda, görünür dışkısal bulaşma engellenir. Herhangi bir görünür bulaşmanın olması durumunda, bulaşık bölge derhal kesilerek veya eşdeğer bir etkiye sahip alternatif yollarla uzaklaştırılır.

h) Karkaslar ve sakatatın zemin, duvar veya çalışma tezgâhları ile temas etmesi önlenir.

1) Kesimhane işletmecisi, kesilen tüm hayvanların Hayvansal Gıdaların Resmi Kontrollerine İlişkin Özel Kuralları Belirleyen Yönetmelik doğrultusunda ölüm sonrası muayenelerinin uygun şartlar altında yapılabilmesi için resmi veteriner hekimin talimatlarına uyar.

i) Hayvanın ölüm sonrası muayenesi tamamlanıncaya kadar kesilen hayvanın parçalarının;

1) Hangi karkasa ait olduğu tanımlanır.

2) Ölüm sonrası muayenesi tamamlanmış olanları dâhil, diğer karkas, sakatat veya iç organlarla temas ettirilmemesi gerekir.

3) Herhangi bir patolojik lezyon göstermediği belirlenen penis hemen atılabilir.

j) Sığır ve domuz türü hayvanlarda böbrek ve böbrek yağları uzaklaştırılır.

k) Ölüm sonrası muayenenin tamamlanmasından önce birkaç hayvanın kanı veya diğer sakatatları, aynı yerde toplanıyorsa ve şayet bu hayvanlardan bir veya birkaç tanesine ait karkasın insan tüketimi için uygun olmadığı belirlenirse tüm bu hayvanlara ait bir arada bulunan kan ve sakatatlar da insan tüketimine sunulmaz.

1) Ölüm sonrası muayeneden sonra;

1) Sığır ve domuz türü hayvanların tonsilleri hijyenik bir şekilde uzaklaştırılır.

2) İnsan tüketimi için uygun olmayan kısımlar, tesisin temiz kısımlarından mümkün olduğunca çabuk uzaklaştırılır.

3) Kesimhane işletmecisi, etin yüzeyindeki bulaşmayı ortadan kaldırmak için, içilebilir su dışında başka bir madde kullanamaz.

4) Hastalık şüphesi olan etler veya insan tüketimi için uygun olmadığı belirlenen etler ve yenmeyen yan ürünler, insan tüketimi için uygun olduğu belirlenen etlerle temas ettirilmez.

5) İç organlar veya karkasta kalan iç organ parçaları tamamen ve mümkün olduğunca çabuk uzaklaştırılır.

m) Hayvanların bütün haldeki karkasları yarım veya çeyrek parçaya, yarım karkaslar ise en fazla üç parçaya ayrılabilir.

n) Kesim işlemleri ve ölüm sonrası muayenenin tamamlanmasından sonra et, 19 uncu maddede belirtilmiş olan gerekliliklere uygun olarak depolanır.

Sağlık işareti

MADDE 17 – (1) Kesimhane işletmecisi, kesimhanesinde kesilen hayvanların karkaslarını bu Yönetmelik hükümlerine uygun sağlık işareti uygulanmadan piyasaya arz edemez.

(2) Resmi veteriner hekim sağlık işareti ile ilgili olarak aşağıdaki hususları temin eder:

a) Sağlık işareti Hayvansal Gıdaların Resmi Kontrollerine İlişkin Özel Kuralları Belirleyen Yönetmelik uyarınca ölüm öncesi ve ölüm sonrası muayeneden geçen ve eti insan tüketimine uygun olan hayvanların karkaslarına uygulanır.

b) Sağlık işareti karkasın yarım karkas veya çeyrek karkasa ayrılması ya da yarım karkasın üç parçaya ayrılması durumunda her bir karkas parçasının dış yüzeyine görülecek şekilde mürekkeple veya sıcak damga olarak uygulanır.

(3) Sağlık işareti 6,5 cm genişliğinde ve 4,5 cm yüksekliğinde oval bir işaret şeklinde olur. Karakterler okunaklı olur ve aşağıdaki bilgileri içerir:

a) İşarete kesimhanenin, küçük kapasiteli kesimhane onay numarası belirtilir.

b) Etin sağlık muayenesini yapan resmi veteriner hekime ait işareti de içerebilir.

(4) Harfler en az 0,8 cm yüksekliğinde, sayılar ise 1 cm yüksekliğinde olur. Küçük kapasiteli kesimhane onay numarasında yer alan ilçe adının uzun olduğu durumlarda harfler okunabilecek uygun yüksekliğe küçültülebilir. İşaretin boyutları ve karakterleri kuzuların, oğlakların ve domuz yavrularının sağlık işaretleri için küçültülebilir.

(5) Sağlık işareti için gıda kodeksine uygun renklendirici kullanılır.

(6) Bu madde, sağlık işaretlemesine ilişkin hayvan sağlığı kurallarına aykırılık oluşturmayacak şekilde uygulanır.

Tanımlama işareti

MADDE 18 – (1) Kesimhane işletmecisi, kesimhanesinde kesilen hayvanların sakatatlarını bu Yönetmelik hükümlerine uygun tanımlama işareti uygulanmadan piyasaya arz edemez.

(2) Kesimhane işletmecisi, sakatalara tanımlama işaretini bu Yönetmelik şartlarını taşıyan kesimhanelerde üretilmesi halinde uygular.

(3) Tanımlama işaretinin uygulanması aşağıdaki şekildedir:

a) Tanımlama işareti, sakatatlar kesimhaneden ayrılmadan önce uygulanır.

b) Tanımlama işaretinin şekli aşağıdaki gibidir:

1) İşaret; okunaklı, silinemez, anlaşılır şekilde olur ve kolayca görülebilir bir yerde bulunur.

2) İşaret küçük kapasiteli kesimhane onay numarasını içerir.

3) İşaret oval şekilde olur.

c) Tanımlama işaretinin uygulama yöntemleri aşağıda belirtilmiştir:

1) İşaret, pakete yapıştırılarak veya basılarak etikete uygulanır ve bu etiket paket açıldığında işaret bütünlüğü bozulacak şekilde paketin üzerine basılır. Ancak paketi açma işlemi paketin bütünlüğünün ortadan kalkmasına neden olursa, etiket paketin herhangi bir yerine yerleştirilir. Ambalajlamanın, paketleme ile aynı korumayı sağladığı durumlarda etiket ambalajın üzerine yapıştırılabilir.

2) Sakatatlar, son tüketiciye doğrudan arzı için paketlenmişse işaretin sadece o paketin dış yüzeyine uygulanması yeterlidir.

Depolama ve nakliye

MADDE 19 – (1) Kesimhane işletmecisi, aşağıdaki gerekliliklere uygun olarak evcil tırnaklı hayvanların etlerinin depolanmasını ve nakledilmesini sağlar:

a) Kesilen hayvanların etleri ölüm sonrası muayeneyi takiben derhal, etin her tarafında sakatatlar için 3 °C, diğer etler için 7 °C'den fazla olmayan bir sıcaklığa düşürülmek üzere soğutma işlemine tabi tutulur, depolama ve nakliye süresinde de etlerin bu sıcaklık derecesinde kalması sağlanır. Ancak ölüm sonrası muayenenin ardından uygun soğutuculu araçlarla sevkiyatın hemen yapılması halinde soğutma işlemi kesimhanede yapılmayabilir. Bu durumda soğutma işlemi etin arz edildiği işletmede gerçekleştirilir.

b) Açık etler ve paketlenmiş etler ayrı ayrı depolanır ve nakledilir. Ancak depolamanın, farklı zamanlarda veya paketleme materyali ve depolama şeklinin, et için bulaşma kaynağı olmayacak şekilde yapılması durumunda bu gereklilik aranmaz. Bu uygulama nakliye işlemleri için de geçerlidir.

İdari yaptırım

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmeliğe aykırı davranışlar hakkında 5996 sayılı Kanunun ilgili maddelerine göre idari yaptırım uygulanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 21 – (1) 7/2/2016 tarihli ve 29617 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Küçük Kapasiteli Kesimhanelerin Genel ve Özel Hijyen Kurallarına Dair Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce onay almış küçük kapasiteli kesimhaneler bu Yönetmeliğe göre onay almış sayılır.

Yürürlük

MADDE 22 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 23 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

**KEDİ, KÖPEK VE GELİNCİKLERİN KİMLİKLENDİRİLMESİ VE KAYIT
ALTINA ALINMASINA DAİR YÖNETMELİK**

Resmî Gazete Tarihi: 26.02.2018 Resmî Gazete Sayısı: 30344

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (Değişik:RG-22/4/2022-31817)

(1) Bu Yönetmeliğin amacı; hayvan hareketlerinin takibini ve hastalıklarının kontrolünü daha etkin düzeyde sağlamak için; sahipli kedi, köpek ve gelinciklerin dijital yöntemlerle kimliklendirilmesi ve kayıtlarının düzenli tutulması ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; sahipli köpek, kedi ve gelinciklerin bireysel olarak kimliklendirilmesini, kimliklendirmede kullanılacak yöntemi, malzeme tipi ve özelliklerini, kimliklendirilen hayvanlar ile bunların buldukları işletmelerin veya sahiplerinin kayıt altına alınmasını, kayıt altına alınan hayvanlara düzenlenecek belgeleri, denetim ve kontrol ile idari yaptırımlara ilişkin hususları kapsar.

(2) **(Mülga:RG-22/4/2022-31817)**

(3) **(Değişik:RG-22/4/2022-31817)** Bu Yönetmelik sahipsiz hayvanlar ile Cumhurbaşkanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı bünyesinde bulunan ev hayvanlarını kapsamaz.

Dayanak

MADDE 3 – (Değişik:RG-22/4/2022-31817)

(1) Bu Yönetmelik; 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 7 nci ve 11 inci maddeleri ile 24/6/2004 tarihli ve 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununun 4 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanım ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) **(Değişik:RG-22/4/2022-31817)** Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,

b) **(Değişik:RG-22/4/2022-31817)** Ev hayvanı: Bu Yönetmelikte geçen sahipli kedi, köpek ve 8/10/2011 tarihli ve 28078 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ev Hayvanlarının Üretim, Satış, Barınma ve Eğitim Yerleri Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre çalışma izin belgesi almış ev hayvanı üretim merkezinde üretilen gelincikleri,

c) Ev hayvanı sahibi: Ev hayvanların mülkiyet hakkını üzerinde bulunduran 16 ve üzeri yaşta gerçek veya tüzel kişiyi,

ç) Genel Müdürlük: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünü,

d) Hayvan barınağı: Hayvanların sahiplendirilinceye veya alındığı ortama geri bırakılıncaya kadar rehabilite edildiği ve bu süre içerisinde geçici olarak barındırıldığı tesisi,

e) **(Değişik:RG-22/4/2022-31817)** İl/ilçe müdürlüğü: İl/ilçe tarım ve orman müdürlüklerini,

f) **(Değişik:RG-22/4/2022-31817)** İşletme: Bu Yönetmelik kapsamında bulunan hayvanların, üretildiği, alınıp satıldığı, Ev Hayvanlarının Üretim, Satış, Barınma ve Eğitim Yerleri Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre çalışma izin belgesi almış üretim ve satış yerlerini,

g) **(Mülga:RG-22/4/2022-31817)**

ğ) Kanun: 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununu,

h) (**Değişik:RG-22/4/2022-31817**) Mikroçip: İçinde 15 karakterli kod numarası bulunan ve deri altına özel bir cihazla uygulanan, salt-okunur pasif radyofrekans tanımlama malzemesini,

1) Okuyucu: Ev hayvanlarına belli bir uzaklıktan tutularak, uygulandığı hayvana ait mikroçipteki bilgileri görüntüleyen tarayıcıyı,

i) Pasaport: Ev hayvanı için düzenlenmiş içerisinde hayvana ve sahibine ait bilgileri içeren bu Yönetmelik kapsamında düzenlenen belgeyi,

j) Resmî veteriner hekim: Bu Yönetmelik kapsamında verilen görevleri Bakanlık adına yapan Bakanlık personeli veteriner hekimi,

k) (**Değişik:RG-22/4/2022-31817**) Sahipli hayvan: Ev, işyeri, arazi ve benzeri sınırlar içinde gerçek ya da tüzel kişilik tarafından kontrolü sağlanan ya da doğrudan denetimi altında tutulan evcil hayvanlarını,

l) Sahipsiz hayvan: Barınacak yeri olmayan veya sahibinin ya da koruyucusunun ev ve arazisinin sınırları dışında bulunan ve herhangi bir sahip veya koruyucunun kontrolü ya da doğrudan denetimi altında bulunmayan evcil hayvanları,

m) Serbest veteriner hekim: 9/3/1954 tarihli ve 6343 sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanuna göre mesleğini serbest olarak icra etme yetkisine sahip veteriner hekimi,

n) (**Mülga:RG-22/4/2022-31817**)

o) (**Değişik:RG-22/4/2022-31817**) Yetkili veteriner hekim: Resmî veteriner hekimi veya Bakanlık tarafından yetki verilen serbest veteriner hekimi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Yetki, Sorumluluk ve Yükümlülükler

Yetki ve sorumluluk

MADDE 5 – (1) Bu Yönetmelik çerçevesindeki ev hayvanlarının kimliklendirilmesi, kayıt altına alınması, mikroçip basımı ve dağıtımı ile ilgili tüm işlemlerin yürütülmesinde Bakanlık yetkilidir. Bakanlık, gerektiğinde bu yetkinin bir kısmını veya tamamını kontrol ve denetimi altında olmak şartıyla yeterli altyapıya sahip, ev hayvanları konusunda faaliyet gösteren kurum, kuruluş, gerçek veya tüzel kişilere devredebilir.

(2) Genel Müdürlük; hayvan hareketleri ve sağlığına yönelik bilgisayar destekli ve Bakanlık hayvan kayıt sistemi ile ilişkilendirilecek veri tabanının oluşturulması, il/ilçe müdürlükleri arasında bilgi akışının sağlanması, il/ilçe müdürlükleri ile yetki verilmesi halinde yetki verilen kurum veya kuruluşların çalışmalarının kontrolü, denetimi ve eğitimi ile merkezi veri tabanının geliştirilmesi, işletilmesi ve işlemlerin uygulanması ile yetkili, görevli ve sorumludur.

(3) İl/ilçe müdürlüğü; kendi yetki, görev ve sorumluluk sahasında bulunan ev hayvanlarının kimliklendirilmesinde kullanılacak cihazların, bu Yönetmelikte belirtilen şartlara uygunluğunu onaylamak, ev hayvanlarını bireysel olarak kimliklendirmede kullanılacak numaraların işletmelere tahsisini sağlamak, işletmelerdeki ev hayvanlarının kontrol ve denetimlerini yapmak, kontrollere ilişkin raporlar hazırlamak, yetki verilmesi halinde yetki verilen kurum veya kuruluşların çalışmalarının kontrolü, denetimi ve eğitimini sağlamak, bu Yönetmelik hükümlerinin ihlal edilmesi halinde gerekli yaptırımları uygulamak ve bu Yönetmeliğin ilgili diğer hükümlerini uygulama konularında yetkili, görevli ve sorumludur.

(4) Ev hayvanı sahibi; ev hayvanlarının kimliklendirilmesini sağlamak, doğum, ölüm, kayıp, sahip değişikliği ile ilgili bilgileri il/ilçe müdürlüğüne (**Ek ibare:RG-22/4/2022-31817**) ya da Bakanlıkça yetki verilmiş kurum/kuruluş, gerçek veya tüzel kişilere süresi içerisinde bildirmekle sorumlu ve yükümlüdür. Ev hayvanı sahibi bu Yönetmelikte yer alan

yükümlülüklerini yerine getirmemesinden, eksik ya da hatalı vermiş olduğu beyanları nedeniyle oluşacak tüm olumsuzluk ve hatalardan sorumludur. Ev hayvanı sahipleri ev hayvanlarının her türlü bakım ve beslenmesinden sorumlu olup, ev hayvanlarını terk edemezler. Ev hayvanı sahipleri 16 yaşından gün almış fakat 18 yaşını doldurmamış ise bu Yönetmelik çerçevesinde belirlenen sorumluluklar veli ve/veya vasisine aittir.

Sağlık şartları

MADDE 6 –(1) Ev hayvanlarının sağlık şartları ile ilgili olarak aşağıdaki yükümlülüklerin yerine getirilmesi zorunludur:

- a) Hayvanlara yapılmış olan kuduz aşuları pasaporta işlenir.
- b) Ekinokokkus multiokularis etkeninin tedavisi yapılması durumunda bu bilgiler pasaporta işlenir.
- c) Kuduz antikor titrasyon testleri Bakanlıktan çalışma izni bulunan, Uluslararası Proficiency Test programlarını takip eden ve testlerde başarılı olan laboratuvarlarda yapılır.
- ç) Kuduz aşularının etkinliğini izlemek için serolojik testlerin doğrulaması Avrupa Birliği Kuduz Referans Laboratuvarında yapılır.
- d) Kuduz aşuları minimum 12 haftalıktan itibaren yapılır.
- e) Kuduz antikor titrasyon testini gerçekleştirmek için gerekli olan kan örneği yetkili veteriner hekim tarafından alınır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kimliklendirme ve Kayıt Altına Alma

Sistemin unsurları

MADDE 7 – (1) Ev hayvanlarının kimliklendirilmesi ve kayıt altına alınmasına ilişkin bilgi sistemi aşağıdaki unsurlardan oluşur:

- a) **(Değişik:RG-22/4/2022-31817)** Ev hayvanlarının kimliklendirilmesi için mikroçip ve okuyucudan oluşan kimliklendirme araçları.
- b) Pasaport belgeleri,
- c) Bilgisayar destekli veri tabanı,
- ç) Ev hayvanlarına takılan mikroçiplerin seri numaralarının ve ev hayvanı sahipleri ile adreslerinin kaydedildiği kayıt defteri **(Ek ibare:RG-22/4/2022-31817)** veya formu.

Bilgi erişimi

MADDE 8 – (1) Genel Müdürlük bu Yönetmelik çerçevesindeki tüm bilgilere; il/ilçe müdürlüğü de kendi görev, yetki ve sorumluluk sahasındaki bilgilere erişebilir. Bakanlık, ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde bilgi gizliliğinin ve korunmasının sağlanması şartıyla, ilgili kurum, kuruluş, gerçek ve tüzel kişilere, gerekli önlemleri alarak paydaşların uygun şartları haiz olmaları halinde bu bilgilere erişimleri için izin verebilir. Bu bilgiler arasında kişisel verilerin bulunması halinde, bu nitelikteki veriler gerekli teknik ve idari tedbirler alınarak 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu hükümlerine uygun şekilde ilgili üçüncü kişilerle paylaşılabilir.

Ev hayvanlarının kimliklendirilmesi

MADDE 9 –(1) Kimliklendirme ISO 11784 standardı ve HDX ya da FDX-B teknolojisine uygun mikroçip ile yapılır.

(2) Mikroçip uygulaması veteriner hekimler tarafından veya veteriner hekim gözetiminde veteriner sağlık teknisyeni/veteriner sağlık teknikeri tarafından yapılır.

(3) **(Değişik:RG-22/4/2022-31817)** Yeni doğan ev hayvanının sahibi Ek-1’de yer alan Beyanname ile doğum tarihinden itibaren en geç altı ay içinde il/ilçe müdürlüğüne ya da Bakanlıkça yetki verilmiş kurum/kuruluş, gerçek veya tüzel kişilere yazılı veya elektronik ortamda başvuru yapmakla yükümlüdür.

(4) **(Değişik:RG-22/4/2022-31817)** Mikroçip uygulanan ev hayvanları Ek-2’de yer alan pasaport düzenlenerek on beş gün içinde yetkili veteriner hekim tarafından veri tabanına kaydedilir.

(5) Veri tabanına kaydedilmiş ev hayvanlarına ait aşı uygulaması, sahip değişikliği gibi pasaporttaki ve veri tabanındaki bilgilerin değişmesi halinde değişikliğin bildirilmesini takiben en geç on beş gün içinde yeni bilgilerin kayıt edilmesi zorunludur.

(6) Mikroçip, iki skapula arasına veya sol tarafta boynun kulağa yakın kısmına deri altına uygulanır.

(7) Mikroçip, ISO 11785 sayılı standarda uygun okuyucular tarafından okunmalıdır.

(8) Kontrolleri esnasında mikroçipi okunamayan ya da düştüğüne kanaat getirilen ev hayvanları için sahibinin ibraz ettiği belge veya bilgiler ile veri tabanındaki bilgiler doğrultusunda yeniden mikroçip uygulaması yapılır.

(9) Daha önce ISO 11784 sayılı standarda uygun olarak kimliklendirilen ev hayvanlarının çip bilgilerinin ISO 11785 sayılı standarda uygun okuyucular tarafından okunması durumunda bu hayvanlara yeniden çip takılmaz.

(10) **(Ek:RG-22/4/2022-31817)** Tanımlanan ev hayvanlarının mikroçip numaraları, hayvanlarla ilgili olarak hazırlanacak hayvan sigortaları, hayvan sağlığı ve hayvancılıkla ilgili olarak laboratuvar için numune alınması ve gönderilmesine ilişkin belgeler, laboratuvar analizleri ile ilgili belgeler ve analiz raporları, hayvan alış ve satışları ile ilgili proforma fatura veya faturalar, ev hayvanlarının sahiplendirilmesi ile ilgili belgeler, her türlü hayvan sertifikaları ve ev hayvanları ile ilgili olarak tanzim edilecek her türlü diğer belgede mutlaka belirtilir.

Mikroçiplerin gerçek ve tüzel kişiliklere tahsisi ve uygulanması

MADDE 10 – (1) Gerektiğinde üzerinde bireysel tanımlama numaraları bulunan mikroçipler, Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslar dâhilinde ilgili il/ilçe müdürlüğü tarafından kendi görev, yetki ve sorumluluk sahasındaki gerçek ve tüzel kişiliklere tahsis edilebilir.

(2) Gerektiğinde üzerinde bireysel tanımlama numaraları bulunan mikroçipler, Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslar dâhilinde ilgili il/ilçe müdürlüğü, serbest veteriner hekim, kurum ya da kuruluşlar tarafından kendi görev, yetki ve sorumluluk sahasındaki ev hayvanlarına uygulanır.

Pasaport ile ilgili işlemler

MADDE 11 – (1) Ev hayvanı sahibi, ev hayvanlarına ait pasaportların kaybolması, çalınması veya imhası halinde en geç altmış gün içinde durumu bağlı bulunduğu il/ilçe müdürlüğüne bildirir. Ev hayvanı sahibinin talebi üzerine il/ilçe müdürlüğü on beş gün içinde ev hayvanları için yeniden pasaport düzenler.

Kimliklendirilmiş ev hayvanlarının satışı, el değiştirmesi, kayıp ve ölüm hâli

MADDE 12 – (1) **(Değişik:RG-22/4/2022-31817)** Ev hayvanlarının sahip değişikliği işlemi için Ek-3'te yer alan Ev Hayvanı Sahip Değişikliği Belgesi, yurt dışından ithal edilmiş hayvanlar için ise ithalat belgesinin bir örneği ve varsa pasaportu ile altmış gün içerisinde ev hayvanının yeni sahibi, il/ilçe müdürlüklerine ya da Bakanlıkça yetki verilmiş kurum/kuruluş, gerçek veya tüzel kişilere başvurur. Yetkili veteriner hekim tarafından veri tabanı ve pasaportuna, sahip değişikliği işlenir. İthal edilmiş hayvanlar için yeni pasaport düzenlenir.

(2) **(Değişik:RG-22/4/2022-31817)** Sahipsiz hayvanların hayvan barınakları tarafından gerçek veya tüzel kişiliklere verilmesi halinde sahipsiz hayvan edinme formu ve varsa hayvanın sağlık karnesi ile sahiplendirme tarihinden itibaren en geç otuz gün içerisinde il/ilçe müdürlüklerine başvurulur. Resmî veteriner hekim tarafından hayvan için yeni pasaport düzenlenir ve veri tabanına kaydedilir. Gerektiğinde, Bakanlık ev hayvanı sahibinden ek bilgi ve belge talep edebilir.

(3) **(Değişik:RG-22/4/2022-31817)** Kayıtlı ev hayvanlarının ölümü halinde otuz gün içerisinde, kaybolması halinde yedi gün içerisinde ev hayvanı sahibi durumu il/ilçe

müdürlüğüne ya da Bakanlıkça yetki verilmiş kurum/kuruluş, gerçek veya tüzel kişilere bildirir. Yetkili veteriner hekim tarafından ev hayvanının durumu veri tabanına işlenir.

(4) Terk edilmiş hayvanı bulan kişilerin bu hayvanları sahiplenmek istemeleri halinde Ek-1’de yer alan Beyannameyi doldurarak il/ilçe müdürlüklerine kayıtlarını yaptırırlar. Eğer hayvanın resmî kayıtlarda daha önce sahipli olduğuna dair bilgi ve bulguya rastlanırsa önceki sahibine durum ivedilikle bildirilir ve ev hayvanını gelip teslim alması için (**Değişik ibare:RG-22/4/2022-31817**) yetmiş iki saat süre verilir. Bu süre içerisinde ev hayvanı yediemin olarak bulunduğunu beyan eden ve kayıt için müracaatta bulunan kişiye teslim edilir. Süre sonunda sahibinin hayvanını teslim almaması halinde yeni sahibi adına kaydı yapılır. Tebligata rağmen hayvanını teslim almaya gelmeyen kişiler hayvanı terk etmiş olarak değerlendirilir. (**Ek cümle:RG-22/4/2022-31817**) Hayvanı bulan kişi sahiplenmek istemediği durumlarda terk edilen sahipli ev hayvanı, bakımevi bulunan en yakın belediye tarafından hayvan bakımevine götürülür.

(5) Barınak yetkilileri, 1 Nisan tarihi başlangıç olmak üzere her üç ayda bir, son üç ay içerisinde sahiplendirilen hayvanlara ait sahiplendirme formlarının birer nüshasını il/ilçe müdürlüğüne bildirmekle yükümlüdür.

Denetim ve kontroller

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki işletmelerin denetim ve kontrolleri Genel Müdürlük veya ilgili il/ilçe müdürlüğü tarafından yılda en az bir kez yapılır.

Masraflar

MADDE 14 – (1) Sahipli ev hayvanlarının kimliklendirilmesi ve kayıt altına alınmasına ilişkin masraflar ev hayvanı sahipleri tarafından karşılanır.

(2) Sahipli ev hayvanlarının kimliklendirilmesi araçlarının uygulama ücreti Bakanlıkça belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Veri Tabanı ve Kayıt**

Bilgisayar destekli veri tabanı

MADDE 15 – (1) Genel Müdürlük tarafından 16 ncı madde hükümlerine uygun olarak bilgisayar destekli bir veri tabanı kurulur. Bu Yönetmelik gereği kaydedilen tüm bilgiler süresiz olarak söz konusu bilgisayar destekli veri tabanında saklanır. Bilgisayar destekli veri tabanına kaydedilen kişisel veriler ise 6698 sayılı Kanun ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan ilgili mevzuata uygun olacak şekilde ve süre ile saklanır.

(2) (**Ek:RG-22/4/2022-31817**) Bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak tanımlanmış ev hayvanlarına hayvan hastalıklarını önleme amacı dışında veri tabanında kısıtlama konulmaz.

Veri tabanında bulunması gereken bilgiler

MADDE 16 – (1) Bilgisayar destekli veri tabanında asgari aşağıdaki bilgiler bulunur:

- a) Mikroçip numarası, yeri, yerleştirildiği tarihi,
- b) Pasaport numarası,
- c) Ev hayvanı sahibinin adı, soyadı, T.C. kimlik numarası, adresi, posta kodu, telefon numarası,
- ç) Aşılarla ait; aşının adı, imalatçı firma, parti no, son kullanma tarihi, aşılama tarihi, geçerlilik tarihi (aşının verdiği bağışıklık süresi),
- d) Aşiyı uygulayan; veteriner hekimin adı, soyadı, diploma numarası, T.C. kimlik numarası,
- e) Ev hayvanın adı, türü, ırkı, cinsiyeti, doğum tarihi, belirgin işaret ve rengi,
- f) Ev hayvanının ana ve baba bilgileri,
- g) Kayıp bildirim tarihi,
- ğ) Operasyon tarihi,
- h) Doğum tarihi,

- 1) Yetiştirilme amacı,
- i) Varsa hayvana ait kalıtsal kusur,
- j) Bakanlık gerektiğinde veri tabanına kaydetmek için ek bilgi toplayabilir ve bu bilgileri veri tabanına kaydeder.

Veri tabanında bilgi erişimi

MADDE 17 – (1) İlgili mevzuat hükümleri çerçevesinde bilgi gizliliğinin korunması şartıyla, Bakanlık tarafından tanınan ve uygun şartları taşıyan tüm ilgili taraf ve paydaşların da veri tabanındaki bilgilere erişimleri için gerekli önlemler alınır. Bu bilgiler arasında kişisel verilerin bulunması halinde, bu nitelikteki veriler gerekli teknik ve idari tedbirler alınarak 6698 sayılı Kanun hükümlerine uygun şekilde ilgili üçüncü kişilerle paylaşılabilir.

Kayıt

MADDE 18 – (1) 8/10/2011 tarihli ve 28078 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ev ve Süs Hayvanlarının Üretim, Satış, Barınma ve Eğitim Yerleri Hakkında Yönetmelik çerçevesinde izin verilen işletmelerdeki ev hayvanları için işletme sahibi veya yetkilisi tarafından işletme kayıt defteri/formu tutulur.

(2) (**Değişik ibare:RG-22/4/2022-31817**) İşletme _____ sahibi işletme kayıt defteri/formunda güncel kayıtları tutar; işletmeye gelen veya işletmeden ayrılan tüm ev hayvanlarının hareketlerinin tarih, gittiği veya geldiği işletmesinin bilgileri, ev hayvanı sahiplerinin bilgileri ile işletme içindeki tüm ev hayvanının mikroçip numarası, doğum tarihi, cinsiyeti, ırkı, rengi ve ölüm tarihi bilgilerini işletme kayıt formuna kayıt ederek bildirim süresi içinde bağlı bulunduğu il/ilçe müdürlüğüne bildirir. Ek-4’teki Ev Hayvanları İçin İşletme Kayıt Defteri/Formunda yer alan bilgiler asgari bilgiler olup, Bakanlık gerektiğinde bu maddede belirtilenlere ilave bilgilerin kayıt defterinde yer almasını isteyebilir.

(3) (**Değişik:RG-22/4/2022-31817**) İşletme kayıt defteri/formu, tanımlanan ve tescil edilen her bir işletme tarafından Ek-4’te belirtilen şekilde elle yazılı formda veya bilgisayar ortamında tutulur, en az beş yıl saklanır ve il/ilçe müdürlüğü tarafından talep edilmesi hâlinde işletme sahibi tarafından ibraz edilir.

İşletme kayıt defteri/formunun kaybolması, çalınması veya imha edilmesi

MADDE 19 – (Değişik:RG-22/4/2022-31817)

(1) Ev hayvanlarına ait bilgileri içeren işletme kayıt defteri/formu kaybolmuş, çalınmış veya imha edilmiş ise işletme sahipleri en geç altmış gün içinde durumu yazılı veya elektronik ortamda ilgili il/ilçe müdürlüğüne bildirir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

İdari yaptırımlar

MADDE 20 – (Değişik:RG-22/4/2022-31817)

(1) Bu Yönetmelik kapsamında kedi ve köpeklerini kimliklendirmeyen ve kayıt altına aldırılmayanlara 5199 sayılı Kanununun 28 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi hükmü, gelinciklerini kimliklendirmeyen ve kayıt altına aldırılmayanlara 5996 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi hükmü uygulanır ve hayvanlar kimliklendirilerek kayıt altına alınır.

(2) Bu Yönetmelik kapsamında sahip değişikliklerini, kayıp ve ölüm halini bildirmeyen ev hayvanı sahipleri ile ev hayvanlarının kimliklendirilmesinde kullanılması gereken malzemeleri kullanmayanlara ve kayıtlarında tahrifat yapanlara 5996 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi hükmü uygulanır.

(3) Ev hayvanlarını kimliklendirmiş fakat kayıt işlemini gerçekleştirilmemiş serbest veteriner hekimlere, 5996 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi hükmü uygulanır.

(4) Ev hayvanlarını terk eden hayvan sahiplerine 5199 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin birinci fıkrasının (j) bendi hükmü uygulanır.

Avrupa Birliği mevzuatına uyum

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelik, köpek, kedi ve gelinciklerin ticari olmayan hareketi için model kimlik dokümanlarını, üçüncü ülke listelerinin oluşturulmasını ve 576/2013 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğünde öngörülen belirli koşullara uygunluğu tasdik eden beyannamelerin format, düzen ve dil gerekliliklerini belirleyen (AB) 577/2013 sayılı Komisyon Uygulama Tüzüğü kısmen dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Geçiş süreci

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Tüm köpek sahiplerinin 1/1/2021 tarihinden itibaren en geç bir yıl içinde Ek-1’de yer alan Beyannamayı doldurarak il/ilçe müdürlüklerine başvurmaları ve her yaştaki köpeklerinin kimliklendirme-kayıt işlemlerini yaptırmakla yükümlüdür.

(2) Tüm kedi ve gelincik sahiplerinin 1/1/2022 tarihinden itibaren en geç bir yıl içinde Ek-1’de yer alan Beyannamayı doldurarak il/ilçe müdürlüklerine başvurmaları ve her yaştaki kedi ve gelinciklerinin kimliklendirme-kayıt işlemlerini yaptırmakla yükümlüdür.

Geçiş süreci

GEÇİCİ MADDE 2- (Ek:RG-22/4/2022-31817)

(1) Tüm kedi, köpek ve gelincik sahipleri, il/ilçe müdürlüğüne ya da Bakanlıkça yetki verilen kurum/kuruluş, gerçek veya tüzel kişilere Ek-1’de yer alan Beyanname ile başvuru yaparak her yaştaki hayvanlarını en geç 31/12/2022 tarihine kadar kimliklendirerek kayıt altına aldırarakla yükümlüdür.

Yürürlük

MADDE 22 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 23 – (Değişik:RG-22/4/2022-31817)

(1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

TEK TIRNAKLI HAYVANLARIN TANIMLANMASI VE İZLENMESİNE DAİR YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 20.02.2018 Resmî Gazete Sayısı: 30338

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, tek tırnaklıların kayıt altına alınması, hareketlerinin izlenmesi, tek tırnaklı hastalıklarının etkin kontrolünün sağlanması, ilgili birimlerce sağlık, ıslah ve istatistik kayıtlarının daha düzenli tutulması amacıyla tek tırnaklı hayvancılık işletmelerinin belirlenmesi ve bu işletmelerde bulunan tek tırnaklıların tanımlanmasını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, her yaş grubunda bulunan tek tırnaklıların bireysel olarak tanımlanmasını, tanımlamada kullanılacak yöntemi, malzeme tipi ve özelliklerini, numaralama sistemine dair teknik özellikleri, tanımlanan hayvanlar ile buldukları işletmelerin ve hayvan sahiplerinin kayıt altına alınmasını, bilgisayar destekli veri tabanının kurulması ve işletilmesini, tanımlanan hayvanlar ve buldukları işletmelerle ilgili bilgi ve verilerin değişimini, sistem içerisinde tek tırnaklıların hareketlerinin takip ve kontrollerinin sağlanmasını, tek tırnaklıların sağlıklarına ilişkin bilgilerin kaydedilmesini, tanımlanan hayvanlar ve işletmelerin kontrol ve denetimlerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 7 nci, 8 inci ve 36 ncı maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Afrika At Vebasından arı AB üye ülkesi: Son 2 yılda bölgesinde Afrika At Vebasına dair epidemiyolojik, serolojik (aşısız tek tırnaklılarda) veya klinik bulgu bulunmayan ve son 12 ayda hastalığa karşı aşılama yapılmayan herhangi AB üye ülkesini,

b) Akıllı kart: Veri depolayabilen, bu verileri bilgisayar sistemlerine elektronik olarak iletebilen ve bir bilgisayar çipi ileştirilmiş plastik bir cihazı,

c) Atların Evrensel Yaşam Numarası (UELN) sistemi: Dünya çapında at yetiştiricileri ve yarışmaları kuruluşları arasında kabul edilen ve kullanılan sistemi,

ç) **(Değişik:RG-10/4/2021-31450)** Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,

d) Bakıcı: Mali kazancı olsun ya da olmasın, nakil de dâhil, pazarlar, yarışmalar, yarışlar veya kültürel etkinlikler sırasında, tek tırnaklının sahibi veya ona geçici veya kalıcı olarak bakmakla yükümlü olan kişiyi,

e) Damızlık ve üretim amaçlı tek tırnaklı: Bu fıkranın (l) ve (m) bentlerinde atıfta bulunulanlar haricindeki tek tırnaklıları,

f) **(Değişik:RG-10/4/2021-31450)** Düzenleme kuruluşu: İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü veya Yüksek Komiserler Kurulunu,

g) Geçici belge: Bakıcının başvurusu veya Bakanlığın talebi üzerine düzenleme kuruluşu tarafından hazırlanan ve Ek-3'teki bilgileri içeren, tek tırnaklının ülke içinde 45 günden fazla olmayacak şekilde hareketine veya nakline izin veren geçici belgeyi,

ğ) Geçici kabul: Yabancı ülkeden gelen ve 90 günden az bir süre için ülkeye kabul edilen kayıtlı atın durumunu,

h) Genel müdürlük: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünü,

ı) Hayvan sahibi: Tek tırnaklının sahibi olan gerçek veya tüzel kişiyi,

i) İşaret: Tek tırnaklının, doğuştan veya sonradan kazanılan, görünür veya görüntülenebilir olan ve kimliklendirme amacıyla kayıt edilebilen herhangi ayırt edici bir özelliğini,

j) İşletme: Tek tırnaklının barındırıldığı, yetiştirildiği ahır, tesis, bina veya özgür olarak yaşadığı doğal koruma alanını, tarımsal veya eğitim kurumunu,

k) İhbarı mecburi hayvan hastalıkları: 22/1/2011 tarihli ve 27823 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İhbarı Mecburi Hayvan Hastalıkları ve Bildirimine İlişkin Yönetmeliğin Ek-1'inde yer alan hastalıkları,

l) Kalıcı giriş: 90 gün veya daha fazla süre için ülkeye ithal edilen üçüncü ülke menşeli tek tırnaklının durumunu,

m) Kayıtlı tek tırnaklı;

1) Soy kütüğüne giriş ve kayıt için belirlenen kriterlere uyumlu şekilde, bir soy kütüğüne girmiş veya kayıtlı ve girmeye elverişli, tek tırnaklı kimlik belgesiyle kimliklendirilmiş tek tırnaklıları,

2) At yarışı veya yarışması düzenleyen uluslararası birlik veya örgüt tarafından kayıtlı ve bu birlik veya örgütün ulusal şubeleri tarafından kimliklendirilen, poniler de dâhil olmak üzere atları,

n) Kimlik belgesi: Bakanlık, Yüksek Komiserler Kurulu ve düzenleme kuruluşlarınca tanzim edilen Ek-1 Birinci Bölümünde yer alan belgeyi,

o) Özel yaşam numarası: Evrensel Tek Tırnaklı Yaşam Numarası (UELN) kodlama sistemine uygun olarak bilgilerin ilk kaydedildiği veri tabanı ile ülke ve merkezi veri tabanı için altı haneli UELN ile uyumlu bir kimlik kodu, onu izleyen tek tırnaklıya tahsis edilen dokuz haneli bireysel tanımlama numarasını kapsayan 15 haneli alfa numerik özel bir kodu,

ö) Resmi veteriner hekim: Bu Yönetmelik kapsamında verilen görevleri Bakanlık adına yapan Bakanlık personeli veteriner hekimi,

p) Soy kütüğü: Bakanlık tarafından resmi olarak tanınan bir örgüt, birlik veya resmi bir kuruluş tarafından düzenlenen, tek tırnaklının bilinen tüm atalarının, Yüksek Komiserler Kurulu tarafından Safkan Arap ve İngiliz atlarının girildiği veya kayıtlı olduğu ve girmeye elverişli olduğu herhangi kitap, kayıt, dosya veya veri ortamını,

r) Tek tırnaklı: Atgiller familyasının Equus cinsine dâhil tüm türler (at, eşek ve benzerleri) ve bunların melezlerinden (katır, bardo ve benzerleri) vahşi veya evcil sert toynaklı memelileri,

s) Transponder: ISO 11784 standardıyla uyumlu, Full Duplex (FDX veya FDX-B) veya Half Duplex (HDX) teknolojilerini uygulayan ve ISO 11785 standardıyla uyumlu bir okuma cihazı tarafından asgari 12 cm uzaklıktan okunabilen, sadece okunabilir pasif radyo frekanslı kimliklendirme aracını,

ş) **(Değişik:RG-10/4/2021-31450)** Yüksek Komiserler Kurulu: 10/7/1953 tarihli ve 6132 sayılı At Yarışları Hakkında Kanununun 8 inci maddesi ile 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 436 ncı maddesi hükümlerine göre oluşturulan sürekli kurulu,

t) Zootečni otoritesi: Tek tırnaklıların ticaretini düzenleyen zootečni ve kalıtsal koşulların uygulanması veya kayıtlı tek tırnaklıların soy kütüklerinin kurulması ve idaresini sağlayan birlik ve örgütleri tanıyan veya onaylayan Bakanlık, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Prensipler ve Tek Tırnaklı Kimliklendirme Zorunluluğu, Tek Tırnaklıların Kimliklendirilmesi Sistemi

Genel prensipler ve tek tırnaklı kimliklendirme zorunluluğu

MADDE 5 – (1) Tek tırnaklıların bu Yönetmelik hükümlerine göre kimliklendirilmesi zorunludur.

(2) Bakıcının tek tırnaklının sahibi veya sahiplerinden biri olmadığı durumlarda, bu Yönetmelikle uyumlu olarak sahibinin adına ve sahibinin onayıyla hareket edilir.

(3) Bakanlık ve 7 nci maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde yer alan düzenleme kuruluşları, hayvan sahibi tarafından bir kimlik belgesi edinmek veya mevcut kimlik belgesindeki kimliklendirme detaylarının değiştirilmesi için bir düzenleme kuruluşuna başvurunun yapılmasını talep eder.

(4) Bakanlık, resmi kontroller aracılığıyla tek tırnaklıların bakıcıları ve düzenleme kuruluşlarının bu Yönetmelikteki yükümlülüklerini yerine getirmesini sağlar.

Tek tırnaklıların kimliklendirilmesi sistemi ve sistemin unsurları

MADDE 6 – (1) Tek tırnaklıların kimliklendirme sistemi aşağıdaki unsurlardan oluşur:

a) Yaşam boyu geçerli olan tek tırnaklı kimlik belgesi, düzenleyen kuruluşa aittir ve aşağıdaki bilgileri içerir:

1) Tek tırnaklıyı anlatan, eşkâl, işaret ve nişanelerinin kaydedildiği açıklama.

2) Açıklamada kaydedilen nişane ve işaretlerin çizildiği bir taslak şema.

3) Kimliklendirme detaylarına ilişkin onaylı değişiklikleri açıklayan boş alan.

b) Tek tırnaklı kimlik belgesi ve düzenlendiği tek tırnaklı arasında kesin bir bağ kuran ve tek tırnaklının kimliklendirme sürecine girdiğini gösteren bir kimlik doğrulama metodu.

c) Kimlik belgesi düzenlenen tek tırnaklıya ilişkin bilgileri, kimlik belgesi başvurusu yapan bakıcıya ait bilgileri ve hayvana tahsis edilen özel yaşam numarasını kaydeden, 37 nci maddede açıklanan bir veri tabanı.

ç) 38 inci maddede açıklanan merkezi bir veri tabanı.

(2) Tek tırnaklının bu Yönetmelikle uyumlu olarak kimliklendirilmesi aşağıdaki şartlarda kabul edilir:

a) Tek tırnaklı aşağıdaki hükümlerden biriyle uyumlu olarak düzenlenen bir kimlik belgesi taşır:

- 1) Ülkemizde doğan tek tırnaklılar için 11 inci madde hükümleri.
- 2) İthal edilen tek tırnaklılar için 16 ncı madde hükümleri.
- 3) Kimlik belgesi suretinin taşındığı durumda 30 uncu veya 31 inci madde hükümleri.
- 4) Yenilenen kimlik belgesi taşındığı durumda 32 nci madde hükümleri.

b) Tek tırnaklı aşağıdaki şartlara uyumlu olarak kimliklendirilir:

1) Geçici belge taşıyan tek tırnaklıların nakli veya hareketleri için istisnalar hakkında 26 ncı madde hükümleri.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kimlik Belgesinin Düzenlenmesi, İçeriği, Yetkili Kuruluşlar, Kimliklendirme Süresi ve İstisnalar

Tek tırnaklılar için kimlik belgesi düzenlemeye yetkili kuruluşlar

MADDE 7 – (1) Tek tırnaklı kimlik belgesi;

a) Kayıtlı tek tırnaklılar için;

1) Tek tırnaklıların girdiği veya kayıtlı olduğu ve girmeye elverişli olduğu soy kütüğünü düzenleyen, resmi olarak onaylanan veya tanınan bir birlik, örgüt veya Bakanlık.

2) Safkan Arap ve İngiliz atları için Yüksek Komiserler Kurulu.

b) Damızlık ve üretim amaçlı tek tırnaklılar için;

1) Tek tırnaklının bulunduğu işletmenin bağlı olduğu il/ilçe müdürlüğü veya yetki devri yapılan ve Bakanlık tarafından denetlenen kurum/kuruluş,

2) Safkan Arap ve İngiliz atları için Yüksek Komiserler Kurulu,

3) Gerçek veya tüzel kişi,

tarafından düzenlenir.

(2) Bu Yönetmelik çerçevesinde, tek tırnaklıların kimliklendirilmesi ve kayıt altına alınması ile ilgili işlemlerin yürütülmesinden Bakanlık yetkili ve sorumludur. Bakanlık gerektiğinde bu yetkinin bir kısmını ve tamamını aşağıdaki şartları sağlayan ilgili kurum, kuruluş, gerçek veya tüzel kişilere devredebilir:

a) Düzenleme kuruluşunun yürütmeyi talep ettiği görev ve sorumluluklar ile bunları yürütmesine ilişkin şartlar hakkında açık ve anlaşılır tanımlamalar bulunur.

b) Düzenleme kuruluşu; kendisine devredilen görevleri yürütmek için gerekli uzmanlık, ekipman ve altyapıya, uygun nitelikte ve deneyimli yeterli sayıda personele, bu Yönetmelikte belirtilen kimlik belgesi modeline sahip ve devredilen görevlerin yürütülmesi konusunda tarafsız olması gerekir.

c) Düzenleme kuruluşu, bu Yönetmelik gereklilikleriyle herhangi bir uyumsuzluğu önlemek ve düzeltmek için Bakanlık ile işbirliği içerisinde çalışır.

ç) Bakanlık ve yetkilendirilmiş kurum/kuruluş gerçek veya tüzel kişi arasında etkin koordinasyonu sağlaması gerekir.

(3) Bakanlık, düzenleme kuruluşunun bu Yönetmelikte belirlenen hükümlere uymadığından şüphelendiği durumlarda, konuya ilişkin gerekli araştırmayı yapar. Bakanlık tarafından yapılan araştırma sonlanana ve uyumsuzluk düzeltilene kadar düzenleme kuruluşu tarafından kimlik belgesi düzenlenmez.

(4) Düzenleme kuruluşu bu Yönetmelikte belirtilen hükümlere uyum sağlamazsa, Bakanlık tek tırnaklı kimlik belgesi düzenleme iznini tek taraflı iptal eder. İzin iptal edilmesini takiben Bakanlık, sorumluluğu altındaki tek tırnaklıları bu Yönetmelikle uyumlu olarak kimliklendirmeye devam eder. Düzenleme kuruluşu tarafından verilen kimlik

belgesinin iade edilmesini sağlar. İade edilen kimlik belgelerinin il/ilçe müdürlüklerince veya bu görevini devrettiği düzenleme kuruluşu tarafından muhafaza edilmesini sağlar.

Kimlik belgesi düzenlemeye yetkili kuruluşlarla ilgili bilgiler

MADDE 8 – (1) Bakanlık, bu Yönetmelik çerçevesinde, tek tırnaklıların kimliklendirilmesi ve kayıt altına alınması ile ilgili işlemlerin yürütülmesi için yetkilendirdiği düzenleme kuruluşlarının listesini tutar, günceller ve kuruluşların detaylı iletişim bilgilerinin içeren listeyi internet sitesinde yayımlar.

Tek tırnaklılar için düzenlenen belgelerin içeriği ve formatı

MADDE 9 – (1) Tek tırnaklılar, yaşam süreleri için düzenlenen tek bir kimlik belgesiyle, Ek-1'in birinci bölümünde yer alan kimlik belgesi ve ikinci bölümündeki ek gerekliliklere uygun olarak kimliklendirilir.

(2) Düzenleme kuruluşları kimlik belgesinde kayıtlı tek tırnaklılar için, 1'den 9'a kadar; damızlık ve üretim amaçlı tek tırnaklılar için, 1'den 4'e kadar olan kısımları içerecek sayıda yeterli sayfa sağlar.

(3) Düzenleme kuruluşları kimlik belgesindeki sıra ve numaralandırılmanın değiştirilmeden kalmasını ve çoklu girişler için yer bırakılmasını sağlar.

(4) Düzenleme kuruluşları, boş ve tamamlanmış kimlik belgelerinin güvenli şekilde muhafaza edilmesinden sorumludur.

(5) 6 ncı maddenin birinci fıkrası saklı kalmak koşuluyla, düzenleme kuruluşları tek tırnaklıların ölümü, veya kaybolması halinde kimlik belgesini, sahibine teslim etmeden önce hileli kullanımını engelleyecek şekilde geçersiz hale getirir.

(6) Bakanlık, düzenleme kuruluşları tarafından düzenlenen kimlik belgelerinin bir örneğini sağlamak için idari düzenlemeler yapar.

Kimlik belgelerinin düzenlenmesine ilişkin Bakanlığın yükümlülükleri

MADDE 10 – (1) Bakanlığın sorumluluğu altındaki düzenleme kuruluşlarının ve Yüksek Komiserler Kurulunun yükümlülükleri aşağıda belirtilmiştir:

a) 9 uncu maddede belirtilen formatla uyumlu kimlik belgesi düzenlemek.

b) Talep edildiğinde, kimlik belgesinin kendileri tarafından düzenlenip düzenlenmediğini doğrulamak için; varsa stoklarındaki, Ek-1'in birinci bölümde belirtilen boş kimlik belgelerinin Kısım I, II ve III'ü içeren sayfalarında seri numaralarının basılı bir şekilde bulundurulmasını sağlamak.

Tek tırnaklılar için kimlik belgelerinin düzenlenmesi

MADDE 11 – (1) Düzenleme kuruluşları tarafından 9 uncu maddede belirtilen formatla uyumlu olarak düzenlenen Ek-1'in birinci bölümde belirtilen tek tırnaklı kimlik belgelerinin, I. Kısım A Bölümünde yer alan kimlik bilgileri, IV.Kısım'da yer alan sahip bilgileri ve bu maddenin ikinci fıkrasıyla uyumlu olarak V. Kısım'da yer alan menşe sertifikası doldurulur.

(2) Soy kütüğü oluşturmaya yetkili düzenleme kuruluşu, soy kütüğüne girmiş veya girmeye elverişli kayıtlı tek tırnaklıları, soy kütüğü kurallarına uygun şekilde kimliklendirir ve menşe sertifikasını doldurur.

(3) Kimlik belgesinin V. Kısım, soy kütüğü oluşturan birlik veya örgüt kuralları gereği tam pedigrî bilgisini ve soy kütüğü sınıfını içerir.

(4) Yarış veya yarışma atlarını kimliklendiren düzenleme kuruluşu; birinci fıkraya uygun bir kimlik belgesi düzenler veya kimlik belgesini tanır ve doğrular. Bir atın kayıtlı yarış veya yarışma atına dönüştürüldüğü veya kaydedildiği durumda, kimlik belgesi mevcut duruma uyarlanamıyorsa yeni bir kimlik belgesi düzenler.

(5) Safkan Arap ve İngiliz atlarının kimlik belgesinin kaybolması durumunda Yüksek Komiserler Kurulu tarafından yenisi verilir.

Kimlik belgesinin Kısım I ve IV'teki belirli bilgilerin tamamlanmasına ilişkin istisnalar

MADDE 12 – (1) Bakanlık yarış veya yarışma atlarını kimliklendiren ve kimlik belgesini düzenleyen düzenleme kuruluşunun, transponder veya buna eş onaylanmış alternatif kimlik doğrulama metodu uygulanmış olması ve fotoğraf veya baskı yoluyla tek tırnaklıya ilişkin bilgilerin gösterilmesi şartlarıyla, Ek-1'in birinci bölümde belirtilen kimlik belgesinin Kısım I Bölüm B'de yer alan taslak şemasının çizilerek doldurulmamasını kabul eder.

(2) Kayıtlı tek tırnaklılar için belirlenmiş düzenleme kuruluşları, birinci fıkrada belirtilen istisnaları kullandırmayabilir. Bu durumda bu Yönetmelikte belirtilen kimlik belgesi formatına uyarlar.

(3) Kimlik belgesindeki sahip bilgileri, düzenleme kuruluşunun veri tabanına sahiplik sertifikası veya kayıtlı bir kart olarak kaydedilir. Söz konusu belgeler; kimlik doğrulaması için onaylı alternatif metot veya transponder kodu ile hayvanın özel yaşam numarası ve kimlik belgesi numarasını içerir. Hayvanın öldüğü, öldürüldüğü, kesildiği, satıldığı veya çalındığı durumlarda, hayvan sahibi sertifikası veya kayıtlı kart düzenleme kuruluşuna iade edilir.

Kimlik belgesine ilişkin uygulamalar

MADDE 13 – (1) Bakıcılar tek tırnaklıların kimlik belgelerinin düzenlenmesi için, tek tırnaklı bulunduğu işletmenin bağlı olduğu düzenleme kuruluşuna başvuruda bulunur ve bu Yönetmelik uyarınca gerekli tüm bilgileri verir.

(2) Bakanlık, 14 üncü veya 15 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen kimliklendirmeye ilgili başvuru/bildirim süresi için kısıtlama getirebilir.

Kimliklendirilme süresi ve istisnalar

MADDE 14 – (1) Tek tırnaklılar, 11 inci maddede belirtilen hükümlere uygun olarak bir kimlik belgesiyle, hayvanın doğumundan itibaren en geç 12 ay içinde, sütten kesilmemiş tay olması halinde hayvan 12 aydan önce doğduğu işletmeyi terk edecekse işletmeyi terk etmesinden önce kimliklendirilir.

(2) Bakanlık tek tırnaklıların kimliklendirilmesi için izin verilen azami süreyi 6 ay veya doğduğu takvim yılıyla sınırlayabilir.

(3) İstisna olarak, Bakanlık veya onun talebi üzerine düzenleme kuruluşu tarafından, 11 inci maddede belirtilen hükümlere uygun bir şekilde;

a) Mevcut kimlik belgesi formatıyla uyum sağlamadığı veya Ek-1'in birinci bölümde belirtilen kimlik belgesinin Kısım I, II veya V'te belirtilen bilgilerin doğru girilmediği durumlarda,

b) Damızlık ve üretim amaçlı tek tırnaklıların durumunun kayıtlı tek tırnaklı haline geldiği ve mevcut kimlik belgesinin uyum sağlamadığı durumda,

c) Bir atın yarış veya yarışma amaçlı kayıtlı ata dönüştürüldüğü veya kaydedildiği ve mevcut kimlik belgesinin uyum sağlamadığı durumda,

ç) Ek-1'in birinci bölümde belirtilen kimlik belgesinin Kısım I Bölüm B'deki taslak şemanın çizilerek doldurulması yerine fotoğraf/baskı kullanılması ancak söz konusu işlemin kimlik belgesi formatına uyum sağlamaması durumunda,

d) Transpondere geçiş ve mevcut kimlik belgesinin bu geçişe uyum sağlamadığı durumlarda,

e) Bakanlık tarafından soruşturma amacıyla kimlik belgesine el konulduğu durumda, yeni bir kimlik belgesi düzenlenebilir. Yeni bir kimlik belgesinin düzenlendiği durumda, mevcut kimlik belgesi geçersiz sayılır ve düzenleme kuruluşu tarafından geri alınarak veri tabanına kayıt edilir.

Doğal ortamında yaşayan yabancı tek tırnaklıların kimliklendirilmesine ilişkin istisnalar

MADDE 15 – (1) Belli alanlarda yaşayan ve yabancı veya yarı yabancı popülasyonları oluşturan tek tırnaklılar, denetim altında bir popülasyondan diğerine hareket hariç,

popülasyondan çıkarıldığı veya evcil kullanıma getirildiği durumlarda, Bakanlık veya düzenleme kuruluştan tarafından 11 inci madde veya 19 uncu maddenin dördüncü fıkrası uyarınca düzenlenen kimlik belgesiyle kimliklendirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

AB Dışındaki Ülkelerden İthal Edilen Tek Tırnaklıların Kimliklendirilmesi ve Kimlik Belgeleri İçin Başvuru

AB dışındaki ülkelerden ithal edilen tek tırnaklıların kimliklendirilmesi

MADDE 16 – (1) AB'ye üye ülkeler dışındaki ülkelerden ithal edilen tek tırnaklılar özel yaşam numarası değiştirilmeden, ilgili mevzuat gereği yapılması gereken kontrol sonrasında ve karantina süresinin bitişini takip eden 20 gün içinde varış işletmesinde ve işletmeyi terk etmeden önce orijinal özel yaşam numarası ile veri tabanına kayıt edilir.

(2) AB'ye üye ülkeler dışındaki ülkelerde düzenlenen kimlik belgeleri;

a) Kayıtlı tek tırnaklılar için, 8/12/2011 tarihli ve 28136 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Suni Tohumlama, Tabii Tohumlama ve Embriyo Transferi Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik kapsamında pedigri sertifikasını düzenleyen üçüncü bir ülkedeki kurum tarafından düzenlenmesi,

b) Damızlık ve üretim amaçlı tek tırnaklılar için, kimlik belgesi düzenleyen uluslararası birlik veya örgütün üçüncü ülkelerde bulunan merkeziyle, yarışma veya yarış atlarını ayarlayan uluslararası birlik veya örgütün ulusal temsilcisi tarafından düzenlenmesi,

c) Diğer durumlarda tek tırnaklının menşei olan üçüncü ülkenin resmi otoritesi tarafından düzenlenmesi,

ç) Düzenleme kuruluşlarının listesinin Bakanlık tarafından yayımlanması, durumunda geçerli kabul edilir.

AB dışındaki ülkelerden ithal edilen tek tırnaklıların kimlik belgeleri için başvuru

MADDE 17 – (1) Tek tırnaklının bakıcısı, tek tırnaklının ithalatı veya kayıtlı atın geçici izninin kalıcı girişe dönüştürülmesi amacıyla, 9 uncu maddede belirtilen içerik ve formata uygun bir kimlik belgesinin düzenlenmesi veya mevcut kimlik belgesinin veri tabanına kaydı için, gümrük işlemlerinin tamamlanmasından sonraki 30 gün içerisinde hayvanın kategorisine uygun bir belge ile düzenleme kuruluşuna başvurur.

(2) Mevcut kimlik belgesinin 9 uncu maddenin ikinci fıkrasına uymaması halinde, bakıcının talebi doğrultusunda kimlik belgesi, madde gereklilikleriyle uyum sağlayacak şekilde düzenleme kuruluşu tarafından tamamlanır ve veri tabanına kaydedilir.

(3) Mevcut kimlik belgesi 9 uncu maddenin ikinci fıkrasına uyum sağlayacak şekilde düzenlenemiyorsa geçersiz sayılır. Tek tırnaklının asgari bilgilerini içeren mevcut kimlik belgesi, yeni bir kimlik belgesi ile değiştirilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Kimlik Belgesinin Doğrulanması, Doğrulama İçin Uygulanan Metodlar, Alternatif Metot Kullanan Düzenleme Kuruluşları ve Bakıcıların Yükümlülükleri

Kimlik belgesinin doğrulanması

MADDE 18 – (1) Kimlik belgesi düzenlemeden önce, düzenleme kuruluşu veya yetkili kişi, tek tırnaklı için düzenlenen herhangi bir kimlik belgesi olmadığını tespit eder ve birden fazla kimlik belgesinin düzenlenmemesi için gerekli önlemleri alır.

(2) Söz konusu önlemler; belgelerin ve elektronik kayıtların incelenmesi, tek tırnaklının yaşının hesaplanması, tek tırnaklının daha önce yapılmış kimliklendirmeye dair herhangi bir işaret veya iz açısından kontrol edilmesidir.

Daha önce yapılan kimliklendirilmenin tespiti

MADDE 19 – (1) Daha önce yapılan kimliklendirmeye ait belirleyici işaret veya izleri saptamak için aşağıdaki uygulamalar gerçekleştirilir:

a) Vücut yüzeyiyle doğrudan temastayken, HDX ve FDX-B transponder yerleştirildiği noktada okuyabilen ISO 11785 ile uyumlu bir okuyucu cihazıyla, daha önce yerleştirilen herhangi bir transponderin tespiti.

b) 23 üncü madde gereğince tek tırnaklıya uygulanan kimliklendirme doğrulamasına ilişkin alternatif metoda dair işaret veya belirtinin tespiti veya daha önce uygulanan işaretin cerrahi olarak çıkarıldığını, değiştirildiğini veya daha önce bir transponderin yerleştirildiğini gösteren herhangi klinik bulgunun tespiti.

(2) Bakıcının kimlik belgesi düzenlenmesi için düzenleme kuruluşuna başvurusunu takiben, daha önce yerleştirilen bir transponder veya alternatif kimlik doğrulama metoduyla önceki kimliklendirmeye ait herhangi bir tespit halinde, mevcut bilgilere bağlı olarak kimlik belgesinin sureti veya yenisi düzenlenir. Ek-1'in birinci bölümünde belirtilen kimlik belgesinin I. Kısım Bölüm B'de yer alan taslak şema ve Bölüm A'daki form alanlarına gerekli bilgiler girilir.

(3) Birinci fıkranın (b) bendinde belirtilen alternatif kimlik doğrulama metodunun veya transponderin belgelendirilmeden çıkarıldığının doğrulanması halinde kimlik belgesi yenilenir.

(4) Bakanlık, yabancı veya yarı yabancı ortamda yaşayan, transponder taşıyan, transponder yerleştirildiği tarihte taşıyıcı transponder kodunun düzenleme kuruluşunun veri tabanına kayıtlı olduğu, ancak henüz kimlik belgesi düzenlenmemiş yabancı tek tırnaklılar için kimlik belgesi düzenlenmesine izin verir.

Kimlik doğrulama için elektronik metotlar

MADDE 20 –(1) Düzenleme kuruluşu transponderin tek tırnaklıya ilk defa uygulandığından emin olur.

(2) Transponder aseptik koşullar altında, baş ve omuz başları arasına, nukal ligament bölgesinde boynun ortasına parenteral (deri altına) olarak uygulanır. Ancak Bakanlık, transponderin hayvanın refahını bozmaması ve transponderin yer değiştirmesine sebep olmaması şartıyla tek tırnaklının boynunda başka bir yere yerleştirilmesine alternatif olarak izin verebilir.

(3) Bakanlık transponderin hayvana uygulanmasındaki asgari nitelikleri ve bu tür işlemler için görevlendirilen sorumlu/yetkilendirilmiş meslek veya nitelikli kişiyi belirler.

(4) Kayıtlı tek tırnaklıları kimliklendiren düzenleme kuruluşları, alternatif kimlik doğrulama metoduyla kimliklendirilen hayvanların soy kütüğüne girişi/kaydı veya kayıtlı atların yarışma amacıyla kaydı için bir transponder işaretlenmesini talep eder.

(5) Düzenleme kuruluşları, tanımlanan tek tırnaklılara, kimlik doğrulama amacıyla bir transponder uygulanmasını aşağıdaki hallerde talep edebilir:

a) Daha önce uygulanan ve kayıtlı transponderler fonksiyonel değilse.

b) Alternatif kimlik doğrulama metodu olarak kaydedilmiş kalıtsal veya sonradan edinilen işaret bu amaç için artık uygun değilse.

c) Kimlik doğrulanmasının sağlanmasını gerekli görüyorsa.

Transponderden görüntülenen kodun benzersizliğinin sağlanması

MADDE 21 –(1) Bakanlık, düzenleme kuruluşları tarafından kimlik belgesi düzenlendiği hallerde, transponderden görüntülenen kodların benzersizliğini sağlamak amacıyla ilgili standartlar çerçevesinde diğer ülkelerdeki kayıtlı tek tırnaklıları kimliklendiren düzenleme kuruluşlarının sistemleriyle uyumlu kurallar koyar ve uygular.

Kimlik belgesine transponder kodunun kaydedilmesi

MADDE 22 – (1) Transponder uygulandığında, düzenleme kuruluşu aşağıdaki bilgileri kimlik belgesinin ilgili bölümüne girer:

a) Transponder tarafından iletilen ve okuyucuda görüntülenen kodun 15 hanesi, mümkünse kendinden yapışkanlı bir barkod uygulanmasını takiben sayfanın mühürlenmesi veya bu barkodun baskısı.

b) Transponderin uygulandığı yerin Bölüm B’de yer alan taslak şemada 12 veya 13 numaralı alanda yuvarlak içine alınması.

c) Kimlik belgesinin ilgili alanlarını dolduran ve transponder kodunu okuyarak kimliklendirmeyi yürüten veteriner hekim veya bu işi yapmaya yetkin kişinin imzası veya düzenleme kuruluşunun kurallarına uygun olarak kimlik belgesi suretini düzenleyen kişinin imzası.

(2) Tek tırnaklıya ISO 11784 ile uyumsuz bir transponderin uygulandığının tespit edilmesi halinde, okuyucu sistem veya okuyucu sistemi üreten firmanın adı kimlik belgesinin kimlik bilgileri bölümünde ilgili alana girilir.

Kimlik doğrulaması için alternatif metotların onaylanması

MADDE 23 – (1) Bakanlık, 20 nci maddenin birinci fıkrasına istisna olarak tek tırnaklılar için kimlik belgesi düzenleyen kuruluşların gerekliliklerini sağlayan, işaretler de dâhil alternatif metotları onaylar ve tek tırnaklı hayvanların kimliğinin doğrulanmasını sağlar.

(2) Bakanlık kimlik doğrulaması için alternatif metodların onaylanması için aşağıdaki iş ve işlemleri yürütür:

a) Tek tırnaklıların çoğunluğu için alternatif metotların kullanılmasına izin vermez.

b) Damızlık ve üretim amaçlı tek tırnaklılara uygulanan işaretlerin, ilgili düzenleme kuruluşları tarafından kayıtlı tek tırnaklılarda kullanılanlarla karıştırılmamasını sağlar.

c) Kimlik doğrulaması için herhangi bir onaylı alternatif metot veya en azından transponder uygulanmasıyla aynı teminatları sağlayan metotların kombinasyonunu temin eder.

ç) Bireysel tek tırnaklıya uygulanan alternatif metot hakkındaki bilgilerin dijitale çevrilebilen bir formatta ve düzenleme kuruluşunun veri tabanından sorgulanacak şekilde olmasını sağlar.

(3) Bakanlık, internet sitesinde onaylanmış alternatif metotları kamuoyuna duyurur.

Kimlik doğrulama için alternatif metot kullanan düzenleme kuruluşları ve bakıcıların yükümlülükleri

MADDE 24 – (1) Onaylı alternatif metot uygulamasının kontrol edildiği, metodun kimlik belgesinin Bölüm A’sının 6 ncı veya 7 nci alanına veya At Kestanesi kısmına girildiği ve transponder kodunun veri tabanına kaydedildiği durumlar haricinde, düzenleme kuruluşu tek tırnaklı için bir kimlik belgesi düzenlenmediğinden emin olur.

(2) Kimlik doğrulaması onaylı bir alternatif metot kullanıldığı durumda, bakıcı kimlik bilgilerine ulaşılmasını sağlar, hayvanın kimlik doğrulanmasında gecikme yaşanması durumunda masrafları karşılar.

ALTINCI BÖLÜM

Kayıtlı Tek Tırnaklılar, Damızlık ve Üretim Amaçlı Tek Tırnaklılar ve Geçici Belgesi

Bulunan Tek Tırnaklıların Hareket ve Nakilleri, Akıllı Kart ile Hareket

Kayıtlı tek tırnaklılar ve damızlık ve üretim amaçlı tek tırnaklıların hareket ve nakilleri

MADDE 25 – (1) Ulusal mevzuat gerektirdiği takdirde, tek tırnaklıların karkaslarının hayvansal yan ürün olarak işlenmesi için onaylı işletmeye nakilleri de dâhil olmak üzere, kayıtlı tek tırnaklılar ile damızlık ve üretim amaçlı tek tırnaklılar için düzenlenen kimlik belgelerinin nakil esnasında yanlarında bulundurulması zorunludur.

(2) İstisna olarak, kayıtlı tek tırnaklıların ve damızlık ve üretim amaçlı tek tırnaklıların aşağıdaki hallerde kimlik belgesinin yanlarında bulundurulması zorunlu değildir:

a) Hayvanların ahırda veya çayırda bulunduğu ve kimlik belgesinin bakıcı tarafından gecikme olmaksızın gösterilebildiği durumlarda.

b) Geçici olarak binilen, sürülen, güdülen veya götürülen hayvanların kimlik belgesinin; gecikmeden gösterilebileceği yakınlıktaki bir işletmede bulunması veya hayvanların yazın kayıtlı otlaklara, mera veya yaylalara getirilip götürüldüğü dönemlerde çıkış işletmesinde gösterilebilmesi halinde.

c) Sütten kesilmemiş yavrunun anasına eşlik etmesi halinde.

ç) Binicilik yarışması testi ve eğitimine katılma veya yarışma, eğitim ve etkinlik mekânını geçici olarak terk etmelerini gerektiren bir durumda.

d) Hayvanın kendisini veya bulunduğu işletmeyi ilgilendiren acil bir durumdaki hareketi veya nakli sırasında.

Geçici belgesi bulunan tek tırnaklıların hareket ve nakilleri

MADDE 26 – (1) Kimlik bilgilerinin güncellenmesi amacıyla düzenleme kuruluşu veya Bakanlığa mevcut kimlik belgesi teslim edildiğinde, bakıcının başvurusu veya Bakanlığın talebi halinde düzenleme kuruluşu, Ek-3'teki bilgileri içeren ve tek tırnaklının ülke içinde 45 günden fazla olmayacak şekilde hareketine veya nakline izin veren geçici belge düzenler.

(2) Geçici belge süresi içerisinde, tek tırnaklının diğer bir ülkeye nakledileceği hallerde, kayıtlı olsun veya olmasın, geçici belgeye ek olarak ilgili AB mevzuatıyla uyumlu bir sağlık sertifikası bulundurulur.

Akıllı kart ile hareket

MADDE 27 – (1) Bakanlık, 25 inci maddenin birinci fıkrasına istisna olarak, kimlik belgesi yanında bulunmayan kayıtlı tek tırnaklılar ile damızlık ve üretim amaçlı tek tırnaklıların, aynı düzenleme kuruluşu tarafından düzenlenen ve Ek-2'deki bilgileri içeren akıllı kartın nakil esnasında bulundurulması şartıyla yurt içindeki hareket veya nakillerine izin verir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Kimlik Devamlılığının Sağlanması İçin Bakıcı ve Düzenleme Kuruluşlarının Yükümlülükleri, Kimlik Belgesi Suretinin Düzenlenmesi, Kimlik Belgesinin Yenilenmesi, Hareket İçin Geçerliliğinin Askıya Alınması

Kimlik devamlılığının sağlanması için bakıcının yükümlülükleri

MADDE 28 – (1) Tek tırnaklının yaşamı boyunca kimlik devamlılığının sağlanması için bakıcının yükümlülükleri şunlardır:

a) Tek tırnaklının kimlik belgesinde; hayvanın kayıtlı tek tırnaklı veya damızlık ve üretim amaçlı tek tırnaklı olması durumunun ve tek tırnaklının sahiplik bilgilerinin daima güncel ve doğru olmasını sağlar.

b) Düzenleme kuruluşuna bakılmaksızın, bakıcı, hayvanın kategorisine uygun ve işletmenin bulunduğu AB üyesi devletteki düzenleme kuruluşu tarafından veri tabanına kaydedilmesi gereken bilgileri sağlamak amacıyla aşağıdaki hallerde 30 gün içerisinde kimlik belgesini sunar:

1) AB üye devleti dışında bulunan bir düzenleme kuruluşu tarafından kimlik belgesinin düzenlenmesi.

2) 90 günlük süre için yarışmalara, yarışlara, gösterilere, eğitimlere katılan ve taşımacılıkta kullanılan tek tırnaklılar, ıslah dönemi boyunca yurt içindeki aygırlar ve 90 günü geçmeyen ıslah dönemi için yurt içindeki kısraklar, tıbbi amaçlarla bir veterinerlik tesisinde barındırılan tek tırnaklılar, girişlerinden itibaren 10 gün içerisinde kesilecek tek

tırnaklılar hariç işletmenin başka bir AB üye devletinde olması halinde, tek tırnaklının AB üye devletine girişi.

c) Düzenleme kuruluşunun veri tabanına kaydedilmesi gereken kimlik bilgilerini güncelleme ihtiyacı doğduğunda, bakıcı, 30 gün içerisinde hayvanın kategorisine uygun düzenleme kuruluşuna kimlik belgesini sunar.

Kimlik devamlılığının sağlanması için düzenleme kuruluşunun yükümlülükleri

MADDE 29 – (1) Düzenleme kuruluşu kimlik devamlılığını sağlamak için aşağıdaki yükümlülükleri yerine getirir:

a) Kimlik belgesinde gerekli güncellemeleri yapar.

b) Kimlik belgesi düzenlenmediği hallerde, Ek-1 birinci bölümde belirtilen kimlik belgesinin I.Kısım-C Bölümüne, UELN ile uyumlu veri tabanı numarasını da içeren, düzenleme kuruluşunca talep edilen asgari bilgileri girer.

c) Düzenleme kuruluşu veya ulusal mevzuat kuralları uyarınca sahipliğin değişmesinin talep edilmesi halinde, kimlik belgesine yeni sahiplik bilgilerini girer.

ç) Düzenleme kuruluşu veri tabanına, kimlik belgesinde yer alan kimlik bilgilerinin kayıtlarını girer veya tamamlar.

d) Merkezi veri tabanına gerekli bilgileri girer.

Kimlik belgesi suretinin düzenlenmesi

MADDE 30 – (1) Kimlik belgesi sureti aşağıdaki şekilde düzenleme kuruluşu tarafından düzenlenir:

a) Kimlik belgesinin aslının kaybolduğu ve hayvanın kimliğinin transponder tarafından iletilen kodla veya alternatif kimlik doğrulama metoduyla saptanabildiği durumda.

b) Belirlenen süre içerisinde hayvan kimliklendirilmemişse, biyolojik anne veya embriyo transferi yapılmış taşıyıcı annenin kimliklendirildiği ve açıklayıcı bir sertifikanın mevcut olduğu durumda.

c) Bakanlığın elinde, mevcut kimlik belgesinde yer alan kimlik bilgilerinin tek tırnaklıyla uyummadığına dair kanıt varsa ve 14 üncü maddenin üçüncü fıkrasının (a) bendinin uygulanmadığı durumda.

(2) Bakıcının başvurusu veya Bakanlığın talebi üzerine tek tırnaklıya transponder veya onaylı alternatif kimlik doğrulama metodu uygulanır. Kimlik belgesi suretini; hayvanı ilk defa kimliklendiren ve kaybolan kimlik belgesini düzenleyen düzenleme kuruluşunun veri tabanına, birinci fıkranın (b) bendinde bahsi geçen hayvanlar için kimlik belgesi suretini düzenleyen düzenleme kuruluşunun veri tabanına özel yaşam numarasıyla birlikte ilgili düzenleme kuruluşunca kaydedilir. Düzenleme kuruluşunca Ek-1'in birinci bölümünde belirtilen kimlik belgesi suretinin II. Kısımının II. Bölümündeki tek tırnaklıyı, insan tüketimi için kesilmediğine dair sınıflandırır.

(3) İkinci fıkra uyarınca düzenlenen kimlik belgesi suretindeki bilgiler, düzenleme kuruluşunun veri tabanına özel yaşam numarasıyla birlikte girilir ve merkezi veri tabanına iletilir.

(4) Kayıp kimlik belgesini düzenleyen kuruluş artık faaliyet göstermiyorsa, kimlik belgesi sureti bu maddenin ikinci fıkrası uyarınca, kategorisine uygun ilgili düzenleme kuruluşu tarafından düzenlenir.

İthal edilen tek tırnaklılar için kimlik belgesi sureti düzenlenmesi

MADDE 31 – (1) 16 ncı maddenin ikinci fıkrasının (a) bendinde bahsi geçen üçüncü ülkedeki bir düzenleme kuruluşunca düzenlenen asıl kimlik belgesinin kaybolması durumunda, yeni kimlik belgesi üçüncü ülkedeki düzenleme kuruluşu tarafından aşağıdaki şartlar altında düzenlenir:

a) Hayvanın insan tüketimi amacıyla kesilmediğine dair sınıflandırmasının yapıldığı, bilgilerin düzenleme kuruluşu ve merkezi veri tabanına özel yaşam numarasıyla birlikte girilerek kimlik belgesi sureti olarak işaretlendiği durumda, kaybolan kimlik belgesini

düzenleyen düzenleme kuruluşundan temin edilen kimlik belgesi suretinin hayvanın kategorisine ilişkin düzenleme kuruluşuna gönderilmesi.

b) Yeni kimlik belgesinin, düzenlenme kuruluşu veya Bakanlık tarafından bakıcıya veya ulusal mevzuat gerektirdiği takdirde hayvan sahibine iletilmesi durumunda.

Kimlik belgesinin yenilenmesi

MADDE 32 – (1) Düzenleme kuruluşunca aşağıdaki durumlarda hayvanın kategorisine uygun yeni bir kimlik belgesi düzenlenir.

a) Asıl kimlik belgesi kayıpsa ve hayvanın kimliği tespit edilemiyorsa.

b) Düzenleme kuruluşunca daha önce kimlik belgesinin bu hayvan için düzenlendiğine dair bir belge yoksa.

c) Hayvan bu Yönetmelikte belirtilen süre sınırlamaları içerisinde kimliklendirilmemişse.

(2) Birinci fıkrada belirtilen durumlarda, bakıcının başvurusu veya Bakanlığın talebi doğrultusunda, işletmenin bulunduğu yerdeki tek tırnaklılar için yetkili düzenleme kuruluşu;

a) Hayvana alternatif kimlik doğrulama metodu veya transponder uygulayabilir.

b) Üzerinde kimlik yenileme belgesi ibaresi bulunan yenilenmiş kimlik belgesi, veri tabanındaki kaydına karşılık gelen ve yeni atanan özel yaşam numarasıyla birlikte düzenlenir.

c) Yenilenen kimlik belgesinin II. Kısımının II. Bölümünde “insan tüketimine yönelik kesim amaçlı değildir” şeklinde düzenlenir.

(3) İkinci fıkra uyarınca düzenlenen kimlik yenileme belgesinin detayları, düzenleme kuruluşunun veri tabanına, özel yaşam numarasıyla birlikte girilir ve merkezi veri tabanına iletilir.

Kimlik belgesinin hareket amaçları için geçerliliğinin askıya alınması

MADDE 33 – (1) Tek tırnaklı, Afrika At Vebasından arı olmayan bir ülkede bulunuyorsa veya ülkede Afrika At Vebasıyla enfekte bir bölgede yer alan işletmeden geliyorsa; resmi veteriner hekim Ek-1 birinci bölümde belirtilen kimlik belgesinin III. Kısımına uygun giriş yaparak, kimlik belgesinin geçerliliğini askıya alır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Tek Tırnaklının Ölümü, Kaybolması Halinde Resmi Veteriner Hekimin, Bakıcının, Belge Düzenleme Kurumunun ve İl/İlçe Müdürlüğünün Yükümlülükleri

Tek tırnaklının ölümü halinde resmi veteriner hekimin yükümlülükleri

MADDE 34 – (1) Tek tırnaklının ölümü halinde aşağıdaki önlemler alınır:

a) Transponderin hileli kullanılmasının önüne geçilmesi için transponder çıkarılarak veya uygulandığı yerde (boyunda) imha edilir.

b) Tek tırnaklı kimlik belgesinin her sayfası “geçersiz” şeklinde mühürlenir veya her sayfaya standart delgeçten küçük olmayan çapta delik açılarak kimlik belgesi geçersiz kılınır.

(2) Tek tırnaklı kimlik belgesi, hayvanın öldüğü il/ilçe müdürlüğü tarafından resmi denetim altında yok edilir. Düzenleme kuruluşuna doğrudan veya temas noktası aracılığıyla; hayvanın öldüğü tarih ve belgenin imha tarihi hakkında bildirim yapılır. Geçersiz olarak mühürlenmiş kimlik belgesi, C Bölümünde bahsi geçen düzenleme kuruluşuna iade edilir. Hayvanın hastalık nedeniyle öldürülme tarihi bilgisiyle birlikte, doğrudan veya temas noktası aracılığıyla düzenleme kuruluşuna iletilerek veri tabanında güncellenir.

(3) Birinci fıkradaki önlemler; hastalık nedeniyle itlaf edilmesi durumunda düşük kapasiteli bir yakma tesisinde imhası veya Bakanlıkça belirlenen itlaf metodları resmi veteriner hekimin denetimi altında yürütülür.

Tek tırnaklının ölümü veya kaybolması halinde bakıcının ve düzenleme kuruluşunun yükümlülüğü

MADDE 35 – (1) Tek tırnaklının ölümü veya kaybolması halinde bakıcı, tek tırnaklıya ait kimlik belgesini, belgeyi düzenleyen kuruluşa iade eder. Düzenleme kuruluşunca kimlik belgesinin kastrasyon, tanımlamanın doğrulanması ve veri tabanına kaydına ilişkin kısmı, 29 uncu maddenin birinci fıkrasının (b) bendine uygun olarak atın kaybı veya ölümünden sonraki 30 gün içerisinde güncellenir.

(2) 34 üncü madde uyarınca tek tırnaklının ölümü veya kaybı hakkında bilgi verilen düzenleme kuruluşu, verileri kendi veri tabanına kaydeder ve merkezi veri tabanına iletir.

Tek tırnaklının ölümünden sonra bilgi akışının sağlanması için Bakanlığın yükümlülükleri

MADDE 36 – (1) Bakanlık, geçersiz kılınmış kimlik belgelerinin iadesine ilişkin prosedürleri uygular.

(2) Bakanlık, kimlik belgelerini kendi sınırları içerisinde ilgili düzenleme kuruluşlarına dağıtmak üzere temas noktası belirleyebilir.

(3) İkinci fıkra uyarınca, varsa temas noktasının iletişim bilgileri merkezi veri tabanında yer alır ve Bakanlık internet sitesinden kamuya açık tutulur.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Veri Tabanı, Merkezi Bir Veri Tabanı Kurulması, Merkezi Veri Tabanlarının Koordinasyonu

Veri tabanı

MADDE 37 – (1) Düzenleme kuruluşu, kimlik belgesini düzenlerken veya daha önce düzenlenen kimlik belgelerini kayıt ederken, tek tırnaklıya ilişkin aşağıdaki bilgileri kendi veri tabanına kaydeder:

- a) Özel yaşam numarası.
- b) Türü.
- c) Cinsiyeti.
- ç) Donu.
- d) Bakıcı tarafından beyan edilen doğum tarihi (gün/ay/yıl).
- e) Transponder kodunun 15 hanesi ya da ISO 11784 standardına uymayan radyo frekanslı kimliklendirme cihazı tarafından iletilen kod veya alternatif kimlik doğrulama metodu.
- f) Bakıcı tarafından beyan edilen doğum yeri.
- g) Kimlik belgesi düzenleme tarihi ve yapılan herhangi bir değişikliğin tarihi.
- ğ) Başvuruyu yapan veya güncelleme amacıyla kimlik belgesini sunan bakıcının isim ve adresi.
- h) Hayvanın kayıtlı tek tırnaklı veya damızlık ve üretim amaçlı tek tırnaklı olma durumu.
- ı) Bakıcı tarafından beyan edilen hayvanın adı (doğum adı ve mümkünse ticari adı).
- i) Hayvanın “İnsan tüketimi için kesimi amaçlanmayan” olarak bilinen durumu.
- j) Kimlik belgesinin seri numarası, yeni kimlik belgesi, suret veya yenilenen kimlik belgesine ilişkin herhangi bir bilgi.
- k) Bakıcı tarafından beyan edilen, tek tırnaklının bulunduğu işletmenin yer aldığı ülke.
- l) Bakıcı tarafından beyan edilen hayvanın ölüm ya da kaybolma tarihi.

(2) Düzenleme kuruluşu birinci fıkrada belirtilen bilgileri, en az 35 yıllık bir süre boyunca veya hayvanın ölümünün bildirildiği tarihten sonraki 2 yıl boyunca, kendi veri tabanında kayıtlı tutar.

(3) Düzenleme kuruluşu birinci fıkrada belirtilen bilgilerin kaydından sonra 15 gün içerisinde, söz konusu bilgileri merkezi veri tabanına iletir.

Merkezi bir veri tabanı kurulması

MADDE 38 – (1) Bakanlık, bu Yönetmeliğin amaçlarına uygun merkezi bir veri tabanı kurar.

(2) “Kayıtlı tek tırnaklılar” ve “damızlık ve üretim amaçlı tek tırnaklılar” için ayrı bir veri tabanının bulunduğu ve durumları “kayıtlı tek tırnaklı” veya “damızlık ve üretim amaçlı tek tırnaklı” olarak kategorize edilen hayvanların kimlik bilgilerini güncellemek üzere birbiriyle etkin şekilde iletişim ve işbirliği sağladığı ve Bakanlığın bu veri tabanlarına doğrudan erişimi olduğu durumda merkezi bir veri tabanı gerekli değildir.

(3) Bakanlık merkezi veri tabanlarının isim, adres ve iletişim bilgilerini Bakanlığın resmi internet sitesinden kamuya açık hale getirir.

Merkezi veri tabanlarının koordinasyonu

MADDE 39 – (1) Bakanlık, tek tırnaklılara ilişkin bilgileri merkezi veri tabanına veya merkezi veri tabanına bağlı olan düzenleme kuruluşlarının veri tabanlarına kaydedilmesini sağlar.

ONUNCU BÖLÜM

İdari Yaptırımlar

İdari yaptırımlar

MADDE 40 – (1) Tanımlama süresi geçtikten sonra hayvanların kimliklendirilmesi, 5996 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendine göre hayvan sahibine/bakıcısına idari para cezası verildikten sonra gerçekleştirilir.

Hayvan satış yerleri ile ilgili kısıtlamalar

MADDE 41 – (1) Bu Yönetmeliğe göre kimliklendirilmeyen ve beraberlerinde kimlik belgesi veya veteriner sağlık raporu bulunmayan ya da belgelerinde yanlış bilgileri bulunan tek tırnaklıların hayvan satış yerlerine girişine izin verilmez.

(2) Hayvan satış yerlerine kimliklendirilmemiş tek tırnaklının gelmesi durumunda hayvan sahibine, 5996 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi hükmü gereği hayvan sevklerinde Bakanlıkça belirlenen belgeleri bulundurmaması nedeniyle idari para cezası uygulanır. Hayvan sahibine/bakıcısına verilen idari para cezasının onaylanmasını takiben tek tırnaklılar kimliklendirilir ve kayıt altına alınır.

Nakil sırasında yakalanan kimliklendirilmemiş tek tırnaklılarla ilgili işlemler

MADDE 42 – (1) Kimliklendirilmemiş tek tırnaklıların nakil sırasında yakalanması hâlinde yakalandığı il veya ilçe sınırları içindeki il/ilçe müdürlüğü tarafından hayvan sahibine/bakıcısına, 5996 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi hükmü gereği hayvan sevklerinde Bakanlıkça belirlenen belgeleri bulundurmaması nedeniyle idari para cezası uygulanır. Hayvan sahibine verilen idari para cezasının uygulanmasını takiben tek tırnaklılar kimliklendirilerek kayıt altına alınır ve gideceği yere kadar sevkine izin verilir.

Kimliklendirme araçlarında yapılan tahrifat ve sahtecilik

MADDE 43 – (1) Hayvanların kimliklendirilmesinde kullanılan tanımlama araçlarında tahrifat yapanlara, sahtelerini üretenlere veya uygulayanlara 5996 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi hükmü gereği idari para cezası uygulanır. Fiilin suç oluşturduğu durumlarda 5996 sayılı Kanununun 42 nci maddesinin birinci fıkrasına göre savcılığa suç duyurusunda bulunulur.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Milli güvenlik kapsamındaki kurumlara ait tek tırnaklılar

MADDE 44 – (1) Milli Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı kapsamındaki kurumlara ait tek tırnaklılar için Bakanlık tarafından kimliklendirme şartı aranmaz. Ancak bu kurumlar ulusal ve uluslararası spor müsabakalarına katılmak amacıyla talep etmeleri durumunda buldukları yere en yakın kimlik belgesi düzenlemeye yetkili kuruluşa başvurarak tek tırnaklı hayvanlara kimlik belgesi temin edebilirler.

Avrupa Birliği mevzuatına uyum

MADDE 45 – (1) Bu Yönetmelik 90/427/AET ve 2009/156/AT sayılı Konsey Direktifleri ile Tek Tırnaklıların Kimliklendirilmesine İlişkin Kuralları belirleyen 17/2/2015 tarihli ve AB 2015/262 sayılı Komisyon Uygulama Tüzüğüne uyumlu hazırlanmıştır.

Tanımlama süresi, Yüksek Komiserler Kurulunca kimliklendirilen atlar ve merkezi veri tabanı kurulması

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Herhangi bir nedenle bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak tanımlanmayan her yaştaki tek tırnaklı hayvanlar, 14 üncü maddenin birinci fıkrasında belirtilen 12 aylık tanımlama süresine bakılmaksızın bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden itibaren **(Değişik ibare:RG-10/4/2021-31450)** 24 ay içerisinde tanımlama ve kayıt işlemleri yapılır.

(2) 31/12/2019 tarihine kadar Yüksek Komiserler Kurulu tarafından kimliklendirilen Safkan Arap ve İngiliz atları bu Yönetmelik uyarınca kimliklendirilmiş kabul edilir.

(3) Bakanlıkça, 31/12/2019 tarihine kadar merkezi bir veri tabanı kurulur.

Yürürlük

MADDE 46 – (1) Bu Yönetmelik 31/12/2019 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 47 – **(Değişik:RG-10/4/2021-31450)**

(1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

ETÇİ TAVUKLARIN KORUNMASI İLE İLGİLİ ASGARI STANDARTLARA İLİŞKİN YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 20.01.2018 Resmî Gazete Sayısı: 30307

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; etçi tavukların gelişmesi, uyumu ve evcilleşme durumları ile fizyolojik, etolojik ihtiyaçları ve davranışları dikkate alınarak bakıldıkları ve yetiştirildikleri koşulların asgari standartlarını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, etçi tavukların korunması ile ilgili asgari standartları belirleyen hükümleri kapsar.

(2) Bu Yönetmelik, kapalı alanda ekstansif yetiştirilen ve açık alanlarda beslenen tavukları, organik olarak yetiştirilen tavukları, etçi tavuk sayısı 500 adetten az olan işletmeleri, sadece damızlık amaçlı yetiştiricilik yapan işletmeleri ve kuluçkahaneleri kapsamaz.

(3) Bu Yönetmelik, hem damızlık hem de etçi tavuk yetiştirilen işletmelerde sadece etçi tavuk sürülerine uygulanır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 9 uncu maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Altlık: Tavukların fizyolojik ve etolojik ihtiyaçlarını gidermelerine imkân veren ufulanabilir uygun bir materyali,

b) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,

c) Etçi tavuk: Et üretimine yönelik yetiştirilen Gallus gallus türü kanatlıları,

ç) Günlük mortalite oranı: Bir kümeste herhangi bir gün içerisinde hastalık veya başka bir sebepten dolayı kesimi yapılan tavuk sayısının söz konusu gün kümeste bulunan tavuk sayısına bölünüp 100 ile çarpılması sonucu elde edilen sayıyı,

- d) Hayvan sahibi veya bakıcısı: Hayvanların mülkiyetini haiz veya ücret karşılığında ya da ücretsiz olarak hayvanları muhafaza etmekle görevlendirilen gerçek veya tüzel kişi/kişileri,
- e) İl/ilçe müdürlüğü: Bakanlık il ve ilçe müdürlüğünü,
- f) İşletme: İçinde hayvanların yetiştirildiği veya muhafaza edildiği herhangi bir kuruluşu,
- g) Kullanılabilir alan: Tavukların istedikleri her zaman erişebilecekleri altlık serili alanı,
- ğ) Kümes: Tavuk sürülerinin yetiştirildiği işletme içerisinde yer alan binayı,
- h) Kümülatif günlük mortalite oranı: Günlük mortalite oranlarının toplamını,
- ı) Resmi veteriner hekim: Bakanlık adına görev yapan Bakanlık personeli veteriner hekimi,
- i) Sürü: Bir işletme içerisinde yer alan bir kümese yerleştirilmiş olan ve söz konusu kümeste aynı anda bulunan bir grup tavuğu,
- j) Sürü yoğunluğu: Kullanılabilir alanın metrekaresi başına düşen bir kümes içerisinde aynı anda bulunan tavukların toplam canlı ağırlığını,
- k) Yetkilendirilmiş veteriner hekim: Bakanlıkta görevli veteriner hekimler dışında, verilecek resmî görevleri yürütmek üzere Bakanlık tarafından yetki verilen veteriner hekimi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Yetiştirme ile İlgili Gereklilikler

İşletmelerle ilgili gereklilikler

MADDE 5 – (1) İşletmeler aşağıdaki hususları garanti altına almakla yükümlüdür:

- a) Tüm kümeslerin 9 uncu maddede yer alan gereklilikler ile uyumlu olması sağlanır.
- b) Gerekli olan tüm denetimler, izleme ve takip faaliyetleri il/ilçe müdürlüğü tarafından veya yetkilendirilmiş veteriner hekim tarafından gerçekleştirilir.

(2) Bir işletmede veya bir işletme içerisinde yer alan bir kümeste maksimum sürü yoğunluğu 33 kg/m² değerini geçemez.

(3) 9 uncu maddede yer alan gerekliliklere ilave olarak 10 uncu maddede belirtilen gereklilikler ile uyumlu olmak şartı ile işletme sahipleri veya bakıcılar tavukları daha yüksek sürü yoğunluklarında da bulundurabilirler.

(4) Üçüncü fıkrada yer alan değişikliğin ortaya çıkması durumunda herhangi bir işletmede veya bir işletme içerisinde yer alan bir kümeste maksimum sürü yoğunluğu 39 kg/m² değerine yükseltilebilir.

(5) 12 nci maddede belirtilen kriterler yerine getirildiğinde, dördüncü fıkrada yer alan maksimum sürü yoğunluğunun 3 kg/m² daha artırılmasına il/ilçe müdürlüğü tarafından izin verilebilir.

Tavuklar ile ilgilenen kişilerin eğitimi ve yönlendirilmesi

MADDE 6 – (1) İşletmeler, bakıcıların işlerini yapabilmeleri için yeterli eğitimi almalarını sağlamakla yükümlüdür.

(2) İl/ilçe müdürlüğü tarafından bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak eğitim programları düzenlenir ve eğitime katılanlara sertifika verilir. Bakıcı olarak çalışacakların eğitim programını tamamladığını belirten bir sertifikaya sahip olması zorunludur.

(3) Eğitim programları refah ile ilgili hususlara odaklanır ve aşağıdaki hususları kapsayacak şekilde düzenlenir:

- a) Bu Yönetmeliğin 9 ve 10 uncu maddesi hükümleri,
- b) Fizyoloji, özellikle yeme ve içme ihtiyaçları, hayvan davranışları ve stres konsepti,
- c) Hayvanların dikkatli bir şekilde elde tutulması, yakalanması, araçlara yüklenmesi ve nakledilmesi ile ilgili hususlar,
- ç) Acil tedavi, öldürme ve itlaf,

d) Koruyucu biyogüvenlik önlemleri.

(4) İşletme sahibi veya bakıcısı, işletmelerde yapılan ayıklama uygulamaları da dâhil olmak üzere, tavukların bakımı, yakalanması veya yüklenmesi gibi işlemler için istihdam edilen personele, hayvan refahına yönelik talimatlar veya kılavuzlar hazırlayabilir.

Denetimler

MADDE 7 – (1) İl/ilçe müdürlüğü, bu Yönetmeliğin gereklilikleri ile uyumluluğun teyit edilebilmesi için denetimlerde bulunur. Söz konusu denetimler, her bir ilde yetiştirilen hayvanların sayısı dikkate alınarak yeterli oranda uygulanır. Denetimler, 17/12/2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gıda ve Yemin Resmî Kontrollerine Dair Yönetmelik çerçevesinde farklı amaçlar için yapılan kontroller sırasında da yürütülebilir.

(2) İl/ilçe müdürlükleri her yıl 30 Haziran itibarıyla birinci fıkrada belirtilen denetimler ile ilgili bir önceki yıla ait yıllık raporlarını Bakanlığa sunar. Raporda, tespit edilen temel refah problemlerine yönelik alınan, başlıca önlemleri içeren bir listeye de yer verilir.

İyi işletme uygulamaları kılavuzu

MADDE 8 – (1) İl/ilçe müdürlüğü bu Yönetmelik ile uyumluluk konusundaki yönlendirmeleri de içeren iyi işletme uygulamalarının geliştirilmesine yönelik kılavuzların yaygınlaşmasını ve kullanımını teşvik eder.

İşletmelerde uygulanacak hükümler

MADDE 9 – (1) Suluklar etrafa en az miktarda su dökülecek şekilde yerleştirilir ve bakımları yapılır.

(2) Yemlerin sürekli mevcut olması veya öğünlük olarak verilmesi sağlanır ve planlanan kesim zamanına 12 saat kalana kadar hayvanlara yem verilmeye devam edilir.

(3) Tüm tavukların sürekli olarak yüzeydeki kuru altlığa ulaşabilir durumda olması sağlanır.

(4) Havalandırmanın aşırı sıcaklığı engelleyecek yeterlilikte olması ve gerektiği zaman ısıtma sistemi ile birlikte çalıştırılmak suretiyle ortamdaki fazla nemi ortadan kaldırması gerekmektedir.

(5) Ses seviyesinin asgari düzeyde olması sağlanır. Havalandırma fanları, yem makinaları ve diğer makinalar en düşük seviyede ses yapacak şekilde yerleştirilir, çalıştırılır ve bu makinaların bakımları yapılır.

(6) Tüm bina içerisinde aydınlatmanın tavukların göz seviyesinde en az 20 lux yoğunluğunda olması ve kullanılabilir alanların en az % 80’inde aydınlatma bulunması gerekmektedir. Gerekli görüldüğünde veteriner hekim tavsiyesiyle ışıklandırma seviyesi geçici olarak düşürülebilir.

(7) Tavukların binaya yerleştirildiği günden itibaren yedi gün içerisinde ve öngörülen kesim zamanına üç gün kalana kadar ışıklandırma 24 saat esasına göre ve en az 4 saati kesintisiz olmak üzere toplamda en az 6 saatlik karanlık dönemi içerecek şekilde ve karartma süreleri hariç olmak kaydı ile yapılır.

(8) İşletmede bulunan tüm tavuklar günde en az iki defa olmak üzere kontrole tabi tutulur. Hayvan refahı ve/veya hayvan sağlığında meydana gelen herhangi bir kötüleşme veya olumsuzluk belirtisine azami dikkat gösterilir.

(9) Ciddi şekilde yaralanmış veya yürüme zorluğu, şiddetli ascites veya malformasyon gibi belirgin sağlık problemleri yaşayan veya bunlara maruz kalması muhtemel tavukların bir veteriner hekim tarafından tedavileri yapılır veya derhal kesimleri ya da itlafları gerçekleştirilir.

(10) Tavuklarla temasın gerçekleştiği bina bölümleri, ekipman veya aletler, yeni sürü içeri alınmadan önce ve bir önceki üretim periyodundaki tavukların tamamının boşaltılmasından sonra her defasında tamamen ve detaylı şekilde temizlenir ve dezenfekte edilir. Kümesten tavukların çıkarılması sonrasında tüm altlık tamamen kaldırılarak yerine yenisi konulur.

(11) İşletme sahibi veya bakıcı, işletmedeki her bir kümes için Ek-1’de yer alan formu doldurmak zorundadır.

(12) Söz konusu kayıtlar en az üç yıl süresince saklanarak il/ilçe müdürlüğünün yaptığı denetimler sırasında veya herhangi bir başka nedenden dolayı talep edildiğinde ibraz edilir.

(13) Tedavi veya tanı amacı dışındaki nedenlere bağlı olarak gerçekleştirilen ve vücudun hassas kısımlarından birinin zarar görmesine veya kaybedilmesine veya kemik yapısında değişikliğe yol açan tüm cerrahi müdahaleler yasaktır.

(14) Ancak tüy gagalama ve kanibalizm gibi durumların engellenmesi hususunda diğer yöntemlerin yetersiz kalması halinde gaga kesimi sadece bir veteriner hekimin konsültasyonu ve tavsiyesi ile uzman bir kişi tarafından ve 10 günlükten daha küçük civcivler üzerinde gerçekleştirilebilir.

(15) Konuyla ilgili özel eğitim almış bir personel tarafından ve veteriner hekim gözetiminde kastrasyon yapılabilir.

Sürü yoğunluklarının artırılması ile ilgili gereklilikler

MADDE 10 – (1) İşletme sahibi veya bakıcı 33 kg/m² canlı ağırlıktan daha yüksek bir sürü yoğunluğu kullanmak istediğine dair talebini il/ilçe müdürlüğüne bildirir. Başvuruyu yapan net sayıyı belirtir ve sürünün kümese yerleştirilmesinden en az 15 gün önce sürü yoğunluğunda meydana gelen değişiklikler ile ilgili olarak il/ilçe müdürlüğünü bilgilendirir. İl/ilçe müdürlüğü tarafından talep edilmesi durumunda söz konusu bildirim, ikinci fıkrada belirtilen dokümanlarda yer alan bilgileri özetleyen bir belge ekinde yapılır.

(2) İşletme sahibi veya bakıcı üretim sistemi ile ilgili detaylı bilgileri içeren dokümanları kümeste hazır bulundurur. Söz konusu dokümanlar özellikle kümesle ilgili teknik detaylar, ekipman ve aşağıdaki hususlar ile ilgili bilgileri kapsar:

a) Tavukların işgal ettiği alanın boyutları da dâhil olmak üzere kümes planı,

b) Yerleştirildikleri yerler de dâhil olmak üzere havalandırma ve varsa soğutma ve ısıtma sistemleri ve hava akımı hava hızı ve sıcaklık gibi hedef hava kalitesi parametrelerini detaylandıran bir havalandırma planı,

c) Yem ve su sistemleri ile bunların yerleri,

ç) Hayvanların sağlık ve refahı için gerekli olan otomatik veya mekanik ekipmanların herhangi birinde bir arıza olması durumunda devreye girecek alarm sistemleri veya yedek sistemler,

d) Zemin özellikleri ve normal şartlarda kullanılan altlıklar.

(3) Söz konusu dokümanlar il/ilçe müdürlüğünün talep etmesi durumunda sunulmak üzere hazır ve güncel halde bulundurulur. Özellikle havalandırma ve alarm sistemleri ile ilgili gerçekleştirilen teknik incelemelerin kaydı tutulur.

(4) İşletme sahibi veya bakıcısı, ekipmanda veya prosedürlerde meydana gelen ve tavukların refahını etkileyebilecek olan değişiklikleri gecikmeksizin il/ilçe müdürlüğüne bildirir.

(5) İşletme sahibi veya bakıcısı, işletmede yer alan her bir kümesin havalandırma sistemiyle teçhiz edilmesini ve gerekli olduğu takdirde ısıtma ve soğutma sistemlerinin aşağıdaki hususlara uygun şekilde tasarlanmasını, inşa edilmesini ve kullanılmasını sağlar:

a) Tavukların baş hizaları itibarıyla amonyak (NH₃) konsantrasyonu 20 ppm’i, karbondioksit (CO₂) konsantrasyonu ise 3000 ppm’i geçemez.

b) Dış mekan sıcaklığı gölgede 30 °C’yi aştığı zamanlarda iç mekan sıcaklığı dış mekan sıcaklığından 3 °C’den daha fazla olamaz.

c) Dış mekan sıcaklığı 10 °C’nin altında olduğunda 48 saat içerisinde ölçülen kümes içi ortalama bağıl nem oranı % 70’i aşamaz.

Kesimhanede gözlem ve izleme

MADDE 11 – (1) Sürü yoğunluğunun 33 kg/m²'den daha yüksek olduğu durumlarda işletme sahibi veya bakıcısı tarafından düzenlenen dokümanlarda tavukların ırkları belirtilerek günlük mortalite oranı ile kümülatif günlük mortalite oranlarına yer verilir.

(2) Söz konusu verilerle birlikte işletme ismi ve kümes numarası belirtilmek suretiyle resmi veteriner hekim ya da yetkilendirilmiş veteriner hekim gözetiminde varışta ölen etçi tavuk sayısı kayıt altına alınır. Kesimi yapılan etçi tavuk sayısı ile kesimhaneye varışta ölen etçi tavuk sayısı göz önüne alınmak suretiyle verilerin ve kümülatif günlük mortalite oranlarının makul olup olmadığı kontrol edilir.

(3) Gerçekleştirilen kontroller esnasında resmi veteriner hekim ya da yetkilendirilmiş veteriner hekim işletmede veya işletme içerisinde yer alan herhangi bir kümeste normal olmayan seviyelerde kontakt dermatit, parazitizm ve sistematik hastalıklar gibi yetersiz refah şartlarını gösteren olası diğer indikatörleri belirlemek için post mortem muayenenin sonuçlarını değerlendirir.

(4) Birinci ve ikinci fıkrada belirtilen mortalite oranları veya üçüncü fıkrada belirtilen post mortem muayene sonuçları yetersiz hayvan refahı şartlarının mevcut olduğuna işaret ediyorsa resmi veteriner hekim ya da yetkilendirilmiş veteriner hekim, hayvanların sahibine veya bakıcısına ve il/ilçe müdürlüğüne söz konusu verileri bildirir. Hayvanların sahibi, bakıcısı ve il/ilçe müdürlüğü tarafından gerekli önlemler alınır.

Artırılmış sürü yoğunluğunun üst sınırı ile ilgili kriterler

MADDE 12 – (1) Sürü yoğunluğunun 5 inci maddenin beşinci fıkrası uyarınca artırılabilmesi için;

a) Son iki yıl içerisinde il/ilçe müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen işletme denetimleri sırasında bu Yönetmelikte yer alan gerekliliklere yönelik herhangi bir eksikliğin tespit edilmemiş olması,

b) İşletme sahibi veya bakıcı tarafından gerçekleştirilen izlemenin 8 inci maddede belirtilen iyi işletme uygulamaları kullanılmak suretiyle gerçekleştirilmiş olması,

c) Günlük kümülatif mortalite oranı $< 0,06 \times \text{kesim yaşı (gün)} + 1$ olarak kabul edilmekle birlikte, bir kümeste bulunan sürülere art arda gerçekleştirilen en az yedi kontrol sırasında sürünün gün cinsinden kesim yaşıyla çarpılan kümülatif günlük mortalite oranının $\%1 + \%0,06$ 'dan düşük olması,

kriterlerinin sağlanmış olması gerekir.

(2) Son iki yıl içerisinde il/ilçe müdürlüğü tarafından işletmede herhangi bir izleme gerçekleştirilmemiş olması durumunda en az bir denetim yapılarak birinci fıkranın (a) bendindeki gerekliliğin yerine getirilip getirilmediğinin kontrol edilmesi gerekmektedir.

(3) İl/ilçe müdürlüğü, işletme sahibinin veya bakıcının istisnai özelliğe sahip bir günlük kümülatif mortalite oranının varlığı ile ilgili tatmin edici bir açıklamada bulunması veya kendi kontrolü dışındaki şartların mevcut olduğunu göstermesi durumunda sürü yoğunluğunun artırılmasına karar verebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Avrupa Birliği mevzuatına uyum

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmelik, 2007/43/AT sayılı Et Üretimi İçin Yetiştirilen Tavukların Korunması ile İlgili Asgari Standartları Belirleyen Avrupa Birliği Konsey Direktifi dikkate alınarak Avrupa Birliği mevzuatına uyum çerçevesinde hazırlanmıştır.

Saklı hükümler

MADDE 14 – (1) 22/11/2014 tarihli ve 29183 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Çiftlik Hayvanlarının Refahına İlişkin Genel Hükümler Hakkında Yönetmelik hükümleri saklıdır.

İdari yaptırımlar

MADDE 15 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı davrananlar hakkında 5996 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine göre idari yaptırımlar uygulanır.

Eğitime ilişkin geçiş süreci

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) İl/ilçe müdürlükleri, gerçekleştirilen işletme denetimleri sırasındaki değerlendirmeleri uyarınca 1/6/2022 tarihine kadar bakıcıların mevcut tecrübelerinin konuyla ilgili bir eğitim programına katılım ile eş değer olduğunu kabul edebilir. Bu durumda il/ilçe müdürlüğü söz konusu eş değerliği tasdik edecek bir sertifika düzenler.

Yürürlük

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmelik 31/12/2019 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

**AV TURİZMİ KAPSAMINDA AVLANMALARA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR
HAKKINDA YÖNETMELİK**

Resmî Gazete Tarihi: 14.04.2016 Resmî Gazete Sayısı: 29684

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı;

- Sürdürülebilir avcılık ve doğal hayatın korunması ilkeleri gözetilerek, popülasyonları ve yıllık artım miktarları belirlenmiş av ve yaban hayvanlarının av turizmi kapsamında yerli ve yabancı avcılarca avlanmalarına yönelik usul ve esasları belirlemek,
- Acentelerin av turizmi kapsamında av organizasyonları ile av ve yaban hayvanı gözlem turu, fotoğraf ve film çekimleriyle ilgili faaliyetlerini düzenlemek,
- Yöre insanların yaban hayatı kaynaklarının varlığından oluşan katma değerden yararlandırılarak kırsal kalkınmaya katkıda bulunmak ve av kaynaklarının ekonomiye faydalı olacak şekilde değerlendirilmesini sağlamak,
- Av organizasyonlarında görev alacak kişilerin eğitimi ve yetiştirilmesiyle ilgili usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, yerli ve yabancı avcılarının avlanma usul ve esasları ile av organizasyonlarını yürütecek acente ve görevlilerin yapacakları iş ve işlemleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 1/7/2003 tarihli ve 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununun (**Değişik ibare:RG-8/5/2021-31478**) 9 uncu ve 15 inci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- (A) grubu seyahat acentesi: Türk vatandaşları ve yabancı uyruklulara ulaştırma, konaklama, gezi, spor ve eğlence olanakları sağlayan, onlara turizmle ilgili bilgiler veren, bu konuya ilişkin tüm hizmetleri gören, 14/9/1972 tarihli ve 1618 sayılı Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu uyarınca faaliyette bulunan ticari kuruluşları,
- Acente: 1618 sayılı Kanun kapsamında faaliyette bulunan (A) ve (C) grubu seyahat acentesi işletme belgesi sahibi olanlardan Genel Müdürlükçe av turizmi izin belgesi verilenleri,
- Av dönemi: Merkez Av Komisyonu kararının Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihte başlayıp yeni kararın Resmî Gazete’de yayımlandığı zamana kadar geçen süreyi,

- ç) Av hayvanı: Kanun kapsamında avlanan, korunan ve Bakanlıkça belirlenen listede yer alan hayvanları,
- d) Av kılavuzu: Öncelikle yöre halkı ile yerel avcı kuruluşu üyelerinden belirlenen, av ve yaban hayatı ile ilgili organizasyonlarda yardımcı olmak üzere eğitilen kişiyi,
- e) Av organizasyonu: Kanun ve bu Yönetmelik kapsamında avına izin verilen av ve yaban hayvanı türlerini, belirlenen usul ve esaslarla ölü ele geçirmek üzere yapılan avla ilgili düzenlemelerin tümünü,
- f) **(Değişik:RG-15/5/2018-30422)** Av organizatörü: Av organizasyonlarıyla ilgili işleri yürüten, av ve yaban hayatı gözlem turları ile fotoğraf ve film çekimlerinin yapılmasını düzenleyen veya yardımcı olan, bölge müdürlüğü veya ildeki şube müdürlüklerince açılan sertifika programını başarıyla tamamlayıp av organizatörü kimliği alan kişiyi,
- g) Av turizmi: Avcı niteliğine sahip kişilerin avlanma amaçlarını gerçekleştirmek üzere belirlenmiş ilkelerle yaptıkları etkinlikleri,
- ğ) Av turizmi izin belgesi: Acentelerin yerli ve yabancı avcılara av organizasyonları, av ve yaban hayatı gözlem turları ile fotoğraf ve film çekimleri düzenleyebilmelerine olanak sağlayan Genel Müdürlükçe verilen belgeyi,
- h) Av yılı: 1 Nisan'dan başlayarak takip eden yılın 31 Mart sonuna kadar olan süreyi,
- ı) Av yılı av turizmi uygulama talimatı: Av turizmi kapsamındaki av organizasyonları için Komisyonca alınan karar ile bu kararın dışında uygulamaya yönelik bilgilerin yer aldığı, sorumluluk, düzen ve ilkeleri içine alan kurallar bütünü,
- i) Avcı kuruluşu: Kuruluş statüsünde, avcılık ile av ve yaban hayatının korunması, geliştirilmesi ve düzenlenmesine ilişkin hükümlerin yer aldığı dernekleri ve bunların oluşturduğu federasyon ve konfederasyonları,
- j) Avcılık belgesi: On sekiz yaşını doldurmuş, silah taşıma ehliyetine sahip, Kanuna göre avcılık belgesi almaya engel hâli bulunmayan, avcılık ve av yaban hayatı ile ilgili eğitim almış ve sınavda başarılı olmuş kişilere başvuruları halinde verilen belgeyi,
- k) Avlak: Av ve yaban hayvanlarının doğal olarak yaşadıkları veya sonradan salındıkları sahaları,
- l) Avlama ücreti: Av turizmi kapsamında avına izin verilen sahalarda avlanma izin ücreti dışında, av ve yaban hayvanı tür, ağırlık ve trofe değerlerine göre ayrıca alınan ücretleri,
- m) Avlanma: Kanun kapsamında avına izin verilen yaban hayvanı türlerini, izin verilen yerlerde, tespit edilen zaman ve miktarlar ile belirlenen esas ve usullerle canlı veya ölü ele geçirmeye çalışmayı veya ele geçirmeyi,
- n) Avlanma izin ücreti: Her av yılı için, av ve yaban hayvanı tür veya gruplarına ve avcılık belgesi çeşitlerine göre tespit edilen ücretleri,
- o) **(Değişik:RG-8/5/2021-31478)** Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,
- ö) Bek ve yürüyüş avı: Avcılar tarafından, av ve yaban hayvanlarının geçiş yollarında bekleyerek ya da yürüyerek yapılan avlanma şeklini,
- p) Bölge müdürlüğü: Bakanlık Doğa Koruma ve Milli Parklar Bölge Müdürlüğünü,
- r) (C) grubu seyahat acentesi: Sadece Türk vatandaşları için yurt içi turlar düzenleyen, 1618 sayılı Kanun uyarınca faaliyette bulunan ticari kuruluşları,
- s) Çantacı: Avcıların avla ilgili ekipman ve besinlerini taşıyan kişiyi,
- ş) Devlet avlağı: Devlet ormanları, toprak muhafaza ve ağaçlandırma sahaları ve benzeri yerlerle devlet tarım işletmeleri, baraj gölleri ve emniyet sahalalarında, ilgili kuruluşun muvafakatı alınarak Bakanlıkça avlak olarak ayrılan yerleri,
- t) Döner sermaye işletmesi: Kanun çerçevesinde toplanan gelirlerin, yine sadece Kanun çerçevesinde kullanılmak üzere yatırıldığı, 29/6/2011 tarihli ve 645 sayılı Orman ve Su İşleri Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 22 nci maddesine göre kurulan işletmeleri,

u) Geçici avcılık belgesi: Türkiye'ye gelecek yabancı turist avcılar ile yabancı devlet misafirlerine av organizasyonlarına katılmalarına yönelik verilen avlanma izin belgesini,

ü) Genel avlak: Özel ve devlet avlakları dışında kalan bütün av sahaları ile göl, lagün, bataklık ve sazlık gibi sahaları,

v) Genel Müdürlük: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğünü,

y) Kanun: 4915 sayılı Kanunu,

z) Katılım payı: Av turizmi kapsamında elde edilen avlama gelirlerinden; yaban hayatının korunması, av ve yaban hayvanlarının korunması, bakımı ve üretimi ile avcılığın düzenlenmesi hizmetlerinin karşılığı olarak avlak ve sahalarda alanı olan belde belediyesi ve köy tüzel kişiliği ile büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan ilçe belediyelerine verilecek ücreti,

aa) Komisyon: Av yılı av turizmi uygulama kararını almak üzere Genel Müdürlükçe oluşturulan çalışma ekibini,

bb) Kota: Avına izin verilen av ve yaban hayvanının sayısını,

cc) Köy tüzel kişiliği: 18/3/1924 tarihli ve 442 sayılı Köy Kanununa göre faaliyet gösteren kamu tüzel kişiliğine sahip mahalli idare kuruluşunu,

çç) Merkez Av Komisyonu: Merkezde kurulan ve Bakanın veya Müsteşarın başkanlığında, Bakanlık ve Genel Müdürlük merkez teşkilâtı ilgili birimlerinden üç, bir bitki koruma uzmanı ve bir veteriner hekim olmak üzere Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığında iki, Jandarma Genel Komutanlığı, Orman Genel Müdürlüğü, Spor Genel Müdürlüğü ile orman fakülteleri ve gönüllü kuruluşları temsilen birer, dokuz coğrafi bölge esas alınarak belirlenecek avcı kuruluşlarından dokuz, özel avlak temsilcisi bir olmak üzere toplam yirmi bir üyeden teşekkül eden Komisyonu,

dd) **(Değişik:RG-15/5/2018-30422)** İldeki şube müdürlüğü: Bölge müdürlüğüne bağlı ildeki şube müdürlüğünü,

ee) Örnek avlak: Devlet avlakları ve genel avlaklar içinde Bakanlıkça belirlenecek esaslara göre ayrılan ve işletilen veya işletirilen avlakları,

ff) Özel avlak: Bir bütün teşkil eden özel mülkiyetteki tapulu arazilerden, Bakanlığın avlaklar için tespit ettiği ve tanımladığı şartlara uygun olan avlakları,

gg) Özel avlanma izin belgesi: Yerli avcılara, Türkiye'de yaşayan yabancılara, Türklük belgesi sahibi Batı Trakyalı Türklere, Türkiye'deki diplomatik ve konsüler temsilciliklerle uluslararası kuruluşlarda çalışan kırmızı bantlı kimlik kartı hamili görevlilere ve karşılıklılık ilkesine bağlı olmak kaydıyla diplomatik ve konsüler temsilciliklerde görev yapan yeşil bantlı kimlik hamili olanlara av turizmi kapsamında avlanmaları için her av organizasyonu için verilen avlanma izin belgesini,

ğğ) Sürek avı: Av ve yaban hayvanlarının av köpeği ve sürenciler tarafından belirli bir yöne doğru sürülerek belirli noktalarda konuşlanan ikiden fazla avcı tarafından yapılan avlanma şekli,

hh) Sürenci: Sürek avlarında av köpekleri, ses çıkaran aletler ve benzerleriyle avına izin verilen av hayvanlarını avcı yönüne yönlendirmede görev alan kişiyi,

ıı) TRACES (TRAde Control and Expert System): Avrupa Birliği ticaret kontrol ve muayene web tabanlı veteriner sistemini,

ii) Trofe: Av ve yaban hayvanının boynuz, diş, post ve benzeri hatıra değeri taşıyan parçalarını,

jj) TÜRSAB: Türkiye Seyahat Acentaları Birliğini,

kk) Yaban hayvanı: Sadece suda yaşayan memeliler dışında kalan ve Bakanlıkça belirlenen bütün memelileri, kuşları ve sürüngenleri,

ll) Yabancı: Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişiyi,

mm) Yasa dışı avlanma: Kanun kapsamında korunan veya avına izin verilen yaban hayvanı türlerini; izin verilen yerler, belirlenen zamanlar ve miktarlar dışında ve/veya

zehirleyerek, tuzak ve kapan kurarak veya men edilen diğer usullerle canlı veya ölü ele geçirmeye çalışmayı veya ele geçirmeyi,

nn) Yerleşim birimi: Kendisine ulaşan karayolları üzerinde sınırları belirlenmiş olan yerleşme, çalışma ve barınma amacıyla insanların yararlandıkları yapı ve tesislerin bir arada bulunduğu, karayolu trafiğine etkileri tespit edilmiş ve idari taksimatla belirlenmiş olan, bir kimsenin sürekli kalma niyetiyle oturduğu il, ilçe, belde belediyesi ve köy tüzel kişilikleri ile büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan ilçe belediyesini,

oo) Yerli avcı: Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan avcıyı,

pp) (Ek:RG-17/1/2020-31011) Bakanlık kotası: Envanter sonuçlarına göre ayrılan ve avına izin verilen kanatlı ve memeli türlerden oluşan, Bakanın belirleyeceği usul ve esaslar kapsamında kullanılan kotayı, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Av Turizmi İzin Belgesi, Gözlem Turları ile Fotoğraf ve Film Çekimleri, Acentelerin Sorumlulukları

Av turizmi izin belgesi

MADDE 5 – (1) 1618 sayılı Kanun kapsamında Kültür ve Turizm Bakanlığında (A) ve (C) grubu seyahat acentesi işletme belgesi alan acentelere; av organizasyonları, av ve yaban hayvanı gözlem turları ile fotoğraf ve film çekimleri düzenleyebilmelerini sağlamak üzere Genel Müdürlükçe Av Turizmi İzin Belgesi (Ek-1) verilir.

(2) (A) grubu seyahat acenteleri, yabancı turist avcılara, yabancı uyruklulara ve yerli avcılara av organizasyonları, av ve yaban hayatı gözlem turları ile fotoğraf ve film çekimleri; (C) grubu seyahat acenteleri, sadece yerli avcılara av organizasyonları, av ve yaban hayatı gözlem turları ile fotoğraf ve film çekimleri düzenleyebilirler.

(3) Av turizmi izin belgesi devredilemez.

(4) (Değişik:RG-15/5/2018-30422) Acentelere ilişkin güncel bilgiler, Genel Müdürlük internet sitesinden duyurulur ve ilgililerce buradan takip edilir.

(5) Acenteler, av turizmi izin belgesinde yer alan herhangi bir değişikliği en geç otuz gün içinde Genel Müdürlüğe bildirir. Genel Müdürlük, değişikliklere göre av turizmi izin belgesini yeniler. Bu süre içinde değişiklikleri bildirmeyen acentelerin av turizmi izin belgesi geçersizdir.

(6) (Mülga:RG-15/5/2018-30422)

Av turizmi izin belgesi başvurusu

MADDE 6 – (Değişik:RG-15/5/2018-30422)

(1) Av turizmi izin belgesi için başvuru, talebi içerir Av Turizmi İzin Belgesi Başvuru Formu (Ek-19) ile yapılır.

Gözlem turları ile fotoğraf ve film çekimleri

MADDE 7 – (1) Türkiye’de av ve yaban hayvanları gözlem ve av turları ile fotoğraf ve film çekimleri, Genel Müdürlükten av turizmi izin belgesi alan acenteler aracılığıyla yapılır.

(2) Gözlem turları ile fotoğraf ve film çekimlerinde uygulanacak ücretler ve süreler, her av yılı için Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

(3) Av ve yaban hayvanı gözlem ve av turları ile fotoğraf ve film çekimi faaliyetlerinin yürütülmesi için Genel Müdürlük veya (Değişik ibare:RG-15/5/2018-30422) ildeki şube müdürlüğünden izin alınır, belirlenen programlar ile esaslara uyulur ve yeter sayıda kılavuz görevlendirilir.

(4) İzin başvuruları şahsen veya posta, faks ve elektronik postayla yapılır ve beş iş günü içinde sonuçlandırılır.

(5) (Değişik ibare:RG-15/5/2018-30422) ildeki şube müdürlüğüne yapılan başvurular ve sonuçları hakkında Genel Müdürlüğe bilgi verilir.

(6) Çalışma konu ve koşullarının dışına çıkılması, av ve yaban hayatı ile Türkiye'nin güvenliği açısından sakınca doğuracak faaliyet ve davranışların tespiti halinde izinler iptal edilir.

(7) Gözlem turları ile fotoğraf ve film çekimlerinde, av ve yaban hayvanlarına zarar verici, onları ürkütücü ve barınma ortamlarından uzaklaştırıcı davranışlarda bulunulamaz.

(8) İzin verilerek araştırma ya da inceleme yapan kişiler, hazırlayacakları fotoğraf, film ve raporların bir örneğini izin veren birime verir.

(9) Av turizmi izin belgesi alınmadan av ve yaban hayvanları gözlem turları, fotoğraf ve film çekimleri yaptıran acente ile (A) ve (C) grubu seyahat acentelerine, Kanunun 25 inci maddesi uygulanır.

Acentelerin sorumlulukları

MADDE 8 – (1) Acenteler;

a) Düzenleyecekleri av organizasyonlarında av organizatörü çalıştırmak,

b) Av organizasyonlarında bulunacak av organizatörlerinin yetki belgesini; av turizmi izin belgesinin alınmasından sonraki en geç bir ay içinde Genel Müdürlüğe, av organizasyonu (**Değişik ibare:RG-15/5/2018-30422**) öncesi ildeki şube müdürlüğüne vermek,

c) Av turizmi kapsamında düzenleyecekleri av organizasyonları, av ve yaban hayatı gözlem turları ile fotoğraf ve film çekimleri için bu Yönetmelikle belirlenen usul ve esaslara uymak,

zorundadır.

(2) Acenteler, av turizmi izin belgesi ve avlanma izin belgesi almadan av turizmi kapsamında av organizasyonları düzenleyemez; yabancıları, yabancı avcılık belgesi veya geçici avcılık belgesi almadan ve bu belgeleri yanlarında bulundurmadan avlatamaz.

Av turizmi izin belgesinin iptali

MADDE 9 – (1) 1618 sayılı Kanun çerçevesinde, Kültür ve Turizm Bakanlığınca işletme belgeleri iptal edilen (A) ve (C) grubu seyahat acentelerinin veya işletme belgeleri geri alınan seyahat acentelerinin av turizmi izin belgeleri Genel Müdürlükçe iptal edilir.

(2) Bakanlıkça koruma altına alınan yaban hayvanları ile bu yaban hayvanlarından av turizmi kapsamında avına izin verilenlerini yasa dışı avlattıran av turizmi izin belgesi sahibi (A) ve (C) grubu seyahat acentelerinin av turizmi izin belgesi Genel Müdürlükçe iptal edilir. Bu acentelere av turizmi izin belgesi bir daha verilmez.

(3) Bakanlıkça koruma altına alınan yaban hayvanları ile bu yaban hayvanlarından av turizmi kapsamında avına izin verilenlerin dışındaki av ve yaban hayvanlarını yasa dışı olarak avlattıran av turizmi izin belgesi sahibi (A) ve (C) grubu seyahat acentelerinin av turizmi izin belgesi Genel Müdürlükçe bir yıl askıya alınır.

(4) Av ve yaban hayvanı gözlem turları ile fotoğraf ve film çekimleri düzenleyecek acentelerin Genel Müdürlükçe belirlenen yükümlülükleri ihlal etmesi durumunda av turizmi izin belgesi bir yıl askıya alınır.

(5) Kanun ve bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket eden acenteler; fiilleriyle ilgili olarak ayrıca 1618 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilmeleri için Kültür ve Turizm Bakanlığına bildirilir.

(6) Kültür ve Turizm Bakanlığı, işletme belgeleri iptal edilen (A) ve (C) grubu seyahat acentelerini Bakanlığa bildirir.

(7) İşletme belgeleri iptal edilmesine rağmen av organizasyonları, av ve yaban hayatı gözlem turları ile fotoğraf ve film çekimleri düzenleyen acenteler hakkında 1618 sayılı Kanunun ilgili hükümleri ve Kanunun 25 inci maddesi uygulanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Avlanma İzin Belgeleri, Avlanma ve Avlandırma Esasları

Yabancı turist avcılar için geçici avcılık belgesi

MADDE 10 – (1) Acente aracılığıyla veya acentelere bağlı kalmaksızın avlanmak üzere Türkiye’ye gelecek yabancı turist avcılara, Yabancı Turist Avcılar İçin Geçici Avcılık Belgesi (Ek-2) (**Değişik ibare:RG-15/5/2018-30422**) ildeki şube müdürlüğüne verilir.

(2) Yabancı turist avcılar, geçici avcılık belgesi almadan Türkiye’de avlanamaz.

(3) Geçici avcılık belgesinde; yabancı turist avcı, avlak, saha, avlanma tarihleri, av silahları, avlanacak av ve yaban hayvanı türleri ile ilgili bilgiler yer alır.

(4) Geçici avcılık belgesinin süresi, yabancı turist avcının 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununda belirtilen Türkiye’de kalma süresi kadardır.

(5) Özel avlakta özel avlak işleticisi ya da seyahat acentesi tarafından yapılacak geçici avcılık belgesi başvurusu; 12 nci maddenin ikinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen belgelerin talep edilen avlanma izin tarihinin başlangıcından Komisyonca belirlenecek süre öncesinde (**Değişik ibare:RG-15/5/2018-30422**) ildeki şube müdürlüğüne ibraz edilmesiyle yapılır.

(6) Geçici avcılık belgesi, ilgililere gönderilir.

Bağımsız olarak avlanacak yabancı turist avcılarının geçici avcılık belgesi başvurusu ve avlanma esasları

MADDE 11 – (1) Bağımsız olarak avlanmak üzere Türkiye’ye gelen yabancı turist avcılar sadece özel avlaklar ile gerçek veya tüzel kişiler tarafından işletilen avlaklarda avlanabilirler.

(2) Yabancı turist avcılar adına geçici avcılık belgesi başvuruları avlak işletmecisince (**Değişik ibare:RG-15/5/2018-30422**) ildeki şube müdürlüğüne yapılır.

(3) Başvurular;

a) Geçici Avcılık Belgesi Başvuru Formu (Ek-3),

b) 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunuyla belirlenen avcılık belgesi harç makbuzu,

c) Avlanma izin ücreti ve/veya avlama ücreti dekontu,

ile birlikte talep edilen avlanma izin tarihinin başlangıcından Komisyonca belirlenecek süre öncesinde yapılır.

(4) Bağımsız olarak avlanacak yabancı turist avcı, 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun ve 1/6/1991 tarihli ve 20888 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik kapsamında Türkiye’ye getirilen tüfek ile mermilere ait silah ve mermi geçici giriş belgesini (**Değişik ibare:RG-15/5/2018-30422**) ildeki şube müdürlüğüne verir.

Acente aracılığıyla geçici avcılık belgesi başvurusu ve avlanma esasları

MADDE 12 – (1) Acente aracılığıyla Türkiye’ye gelecek yabancı turist avcılar, av yılı av turizmi uygulama talimatı doğrultusunda avlanabilir.

(2) Geçici avcılık belgesi başvurusu;

a) Geçici avcılık belgesi başvuru formu,

b) 492 sayılı Kanunla belirlenen avcılık belgesi harç makbuzu,

c) Avlanma izin ücreti dekontu,

ç) Avlama ücreti dekontu,

ile birlikte talep edilen avlanma izin tarihinin başlangıcından Komisyonca belirlenecek süre öncesinde (**Değişik ibare:RG-15/5/2018-30422**) ildeki şube müdürlüğüne yapılır.

Devlet misafirleri için geçici avcılık belgesi ve başvurusu

MADDE 13 – (1) Devlet Başkanı, Başbakan ve Bakan düzeyindeki yabancı devlet misafirlerine Türkiye’de avlanabilmeleri için, Yabancı Devlet Misafirleri İçin Geçici Avcılık Belgesi (Ek-4) Genel Müdürlükçe verilir, belgenin bir örneği Dışişleri Bakanlığına gönderilir.

(2) Avlanma izni, Dışişleri Bakanlığı aracılığıyla Bakanlıktan alınır. Bu tür davetler yapılmadan önce Dışişleri Bakanlığınca Bakanlığın olumlu görüşünün alınması zorunludur. Bakanlık görüşü, mevzuattaki özel hükümler saklı kalmak üzere en geç on beş gün içinde verilir. Görüşlerde on beş günü geçmemek üzere ek süre kullanılabilir. Ek süre sonuna kadar görüş verilmediği takdirde olumlu görüş verilmiş sayılır. Bakanlıkça uygun görülen başvurular için 492 sayılı Kanun ile belirlenen avcılık belgesi harcının Dışişleri Bakanlığı aracılığıyla yatırılması zorunludur.

Devlet misafirlerinin avlanma esasları

MADDE 14 – (1) Yabancı devlet misafirleri, avlak ve sahalarla göre belirlenen kotalar göz önünde bulundurularak av turizmi kapsamında avına izin verilen av ve yaban hayvanları ile merkez av komisyonu kararıyla avına izin verilen av hayvanlarını avlayabilirler.

(2) (**Değişik ibare:RG-8/5/2021-31478**) Yabancı devlet misafirlerinden ikili veya çok taraflı sözleşmelere ve karşılıklılık esasına bağlı olarak avlanma izin ücreti ve avlama ücreti alınmayabilir.

Yerli avcılar için özel avlanma izin belgesi

MADDE 15 – (1) Yerli avcılar bağımsız olarak veya acente aracılığıyla, her av organizasyonu için ayrı olmak üzere (**Değişik ibare:RG-15/5/2018-30422**) ildeki şube müdürlüğünden alacakları Yerli Avcılar İçin Özel Avlanma/Avlandırma İzin Belgesi (Ek-5) ile avlanır.

Başvuru ve değerlendirme ile avlanma esasları

MADDE 16 – (1) Yerli avcılar, av yılı av turizmi uygulama talimatı ile belirlenen kurallar çerçevesinde avlanır.

(2) Yerli avcılar için özel avlanma/avlandırma izin belgesi başvurusu;

a) Avcılık belgesinin onaylı örneği,

b) Yivsiz tüfek ruhsatnamesi veya yivli silah taşıma ruhsatının onaylı örneği,

c) Yerli Avcılar İçin Özel Avlanma/Avlandırma İzin Başvuru Formu (Ek-6),

ç) (**Ek:RG-15/5/2018-30422**) Bu Yönetmeliğin 16 ncı maddesinin ikinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde sayılan belgeler ildeki şube müdürlüğünce kontrol edilir ve mevcut olmaması durumunda yerli avcı tarafından ibraz edilir.

ile birlikte Komisyonca belirlenecek birime yapılır.

(3) Yerli avcılar için özel avlanma/avlandırma izin belgesi; avlanma izin ücretinin ve/veya avlama ücretinin Komisyonca belirlenecek tarihe kadar ödenmesinden sonra düzenlenir.

(4) Özel avlaklarda avlanma izni, özel avlak sahibi ya da işletmecisi tarafından verilir.

(5) İzin belgesi, ilgililere gönderilir.

(6) (**Değişik:RG-15/5/2018-30422**) Acente tarafından avcı adına yapılacak başvurular; bu Yönetmeliğin 16 ncı maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen usul doğrultusunda, avlanma izninin alınması, av organizasyonunun yürütülmesi, avlanma izin ve avlama ücretleriyle ilgili iş ve işlemlerin yapılması için acentenin yetkili kılındığına ilişkin avcı tarafından verilen ait olduğu av yılı için geçerli olan noter onaylı vekâletnameyle yapılır.

Bilimsel araştırma amaçlı avlanma izni ve başvuru

MADDE 17 – (1) Av turizmi kapsamında avına izin verilen av ve yaban hayvanlarıyla ilgili bilimsel araştırmalar, 24/10/2005 tarihli ve 25976 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Av ve Yaban Hayvanlarının ve Yaşam Alanlarının Korunması, Zararlılarıyla Mücadele Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik doğrultusunda yapılır.

(2) Av turizmi kapsamında bilimsel araştırma amacıyla avına izin verilen av ve yaban hayvanlarıyla ilgili ücretlendirme av yılı av turizmi uygulama talimatı ile belirlenir.

Yabancı avcılık belgesi

MADDE 18 – (Mülga:RG-15/5/2018-30422)

Başvuru ve değerlendirme

MADDE 19 – (Mülga:RG-15/5/2018-30422)

Yabancıların avlanma esasları

MADDE 20 – (Başlığı ile Birlikte Değişik:RG-15/5/2018-30422)

(1) 6458 sayılı Kanun kapsamında olan yabancılar ile Türklük belgesi sahibi Batı Trakyalı Türkler avcılık belgesiyle avlanır.

a) Av turizmi kapsamındaki avlamlarda av ve yaban hayvanı türlerini seyahat acentesi aracılığıyla ya da seyahat acentesine bağlı kalmaksızın Yabancı Avcılar İçin Özel Avlanma İzin Belgesini (Ek-9) alarak avlayabilirler.

(2) Av turizmi kapsamında avına izin verilen türlere ilişkin kota başvurusu, avcılık belgesiyle birlikte Genel Müdürlüğe; yabancı avcılar için özel avlanma izin belgesi başvurusu, Yabancı Avcılar İçin Özel Avlanma İzin Belgesi Başvuru Formu (Ek-10) ile ildeki şube müdürlüğüne yapılır.

(3) Yabancı avcılar için özel avlanma izin belgesi, ilgililere gönderilir.

Diplomatik kimlik sahibi görevliler için yabancı avcılık belgesi

MADDE 21 – (Mülga:RG-15/5/2018-30422)

Başvuru ve değerlendirme

MADDE 22 – (Mülga:RG-15/5/2018-30422)

Diplomatik kimlik sahibi kişiler için avlanma esasları

MADDE 23 – (Başlığı ile Birlikte Değişik:RG-15/5/2018-30422)

(1) Yabancı avcılık belgesi verilen Türkiye'deki diplomatik veya konsüler temsilciliklerle, uluslararası kuruluşlarda çalışan kırmızı bantlı kimlik kartı hamili görevliler ve karşılıklılık ilkesine bağlı olmak kaydıyla diplomatik ve konsüler temsilciliklerde görev yapan yeşil bantlı kimlik hamili olanlar, acente aracılığıyla ya da acenteye bağlı kalmaksızın Komisyonca her av yılı için belirlenen avlamlarda Yabancı Avcılar İçin Özel Avlanma İzin Belgesini (Ek-9) alarak avlanabilirler.

(2) İşletilen avlamlarda, ikili veya çok taraflı sözleşmeler ve karşılıklılık esaslarıyla ilgili Dışişleri Bakanlığının görüşü doğrultusunda, bu Yönetmeliğin 23 üncü maddenin birinci fıkrasında belirtilenler ile devlet misafirlerinden avlanma izin ücreti veya avlama ücreti alınmayabilir. Bu kişilerin özel avlak ya da işletirilen avlamlarda avlanmak istemeleri durumunda avlanma izin ücreti alınır, avlama ücreti ise özel avlak ya da işletirilen örnek avlak sahibi tarafından belirlenir.

(3) Yabancı avcılar için özel avlanma izin belgesi başvurusu, Yabancı Avcılar İçin Özel Avlanma İzin Belgesi Başvuru Formu (Ek-10) ile birlikte, avcı tarafından veya acente aracılığıyla Genel Müdürlüğe yapılır.

(4) Yabancı avcılar için özel avlanma izin belgesinin birer nüshası müdürlüğe ve Dışişleri Bakanlığına gönderilir.

Özel avlakta avlanma esasları

MADDE 24 – (Değişik:RG-24/9/2017- 30190)

(1) Özel avlakta avlanabilecek türler şunlardır:

- a) İzin verilerek üretilen türler,
- b) İzin verilerek yerleştirilen türler,
- c) Merkez Av Komisyonu kararıyla avına izin verilen türler.

(2) Avcılar, özel avlakta avlak sahibi veya işleticisinin izniyle avlanabilir. Yabancı turist avcılar özel avlakta geçici avcılık belgesiyle avlanabilir.

(3) Merkez Av Komisyonu kararıyla avına izin verilen türler, Komisyonca belirlenen avlanma izin ücreti ve/veya avlama ücretinin özel avlak sahibi veya işleticisi tarafından döner sermaye işletmesi hesabına yatırılması şartıyla özel avlakta avlanabilir.

(4) Özel avlakta üretilen veya yerleştirilen türlere ilişkin ücretler, avlak sahibi veya işleticisi tarafından belirlenerek alınır. Alınan bu ücretlerin % 10'u döner sermaye işletmesine yatırılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Avda Kullanılacak Silahlar ve Aksamı ile Mermilerin Türkiye'ye Getirilmesi ve Çıkartılması

Avda kullanılacak silahlar

MADDE 25 – (1) Yabancı avcılar; Kanun hükümlerine göre getirdikleri veya Türkiye'den edindikleri yivli veya yivsiz tüfek, mermi ve ok-yay ile avlanabilir.

(2) Yerli avcılar, kendilerine ait yivsiz tüfek ruhsatnamesi veya yivli tüfek taşıma ruhsatı ve ok-yay ile avlanabilir.

Silah ve aksamı ile mermilerin Türkiye'ye getirilmesi ve taşınması

MADDE 26 – (1) Yabancı turist avcılar ile yabancı uyruklular, 6136 sayılı Kanun ile Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik kapsamında tüfek ve aksamı ile mermilerini geçici olarak Türkiye'ye getirebilirler.

(2) Yabancılar, yivli veya yivsiz av tüfeklerini 6136 sayılı Kanun ve 11/9/1981 tarihli ve 2521 sayılı Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanun ile Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik hükümleri saklı kalmak koşuluyla Türkiye'de taşıyabilirler.

Silah ve aksamı ile mermilerin Türkiye'den çıkartılması

MADDE 27 – (1) Yabancı turist avcılar tarafından Türkiye'ye geçici olarak getirilen ok-yay, yivli veya yivsiz av tüfekleri ile aksamlarının ve sarf edilmeyen mermilerin, 6136 sayılı Kanun ile Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik çerçevesinde yabancı turist avcılar tarafından Türkiye'den çıkarılması zorunludur.

(2) Av Turizmi Kapsamında Yapılan Avlanmalarda Av Sırasında Sarf Edilen Mermilerle İlgili Bilgi Formu (Ek-12), Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik gereğince gümrük kapılarındaki emniyet makamlarına verilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Avlak ve Sahalar, Tür ve Cinsiyetler, Kotalar ve Kullanımı, Başvuru, Değerlendirme, Duyuru

Av organizasyonlarının yapılacağı avlak ve sahalarda

MADDE 28 – (1) Av turizmi kapsamında av organizasyonlarına izin verilecek avlak ve sahalarda aşağıda belirtilmiştir:

- İşletilen ya da işletirilen örnek avlaklar,
- Devlet avlakları,
- Genel avlaklar,
- Avlanma planı çerçevesinde avlanmanın yapılabilmesine izin verilen yaban hayatı geliştirme sahaları ile özel kanunlarla korunan sahalarda,
- Özel avlaklar.

(2) Kanunun 12 nci maddesi ile bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde, Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (11), (12) ve (13) numaralı bentlerinde tanımlanan saha ve istasyonlar ile özel kanunlarla veya merkez av komisyonunca avlanmanın yasaklandığı yerlerde, av ve yaban hayvanlarının çoğaldığı ve zararlı olduğu durumlarda avlanmaların av turizmi kapsamında yapılmasına Bakanlıkça izin verilebilir.

Tür ve cinsiyet ile kotaların belirlenmesi ve avlanma şekli

MADDE 29 – (1) Özel avlak dışındaki avlak ve sahalarda avlanacak av ve yaban hayvanlarının tür, cinsiyet ve kotaları; etüt-envanter ve izleme çalışmalarıyla (**Değişik ibare:RG-15/5/2018-30422**) ildeki şube müdürlüğünce belirlenir ve Genel Müdürlüğe bildirilir.

(2) Genel Müdürlüğe bildirilen kotalar; Komisyonca değerlendirilir, gerekçesi belirtilmek suretiyle değişiklikler de yapılarak onaylanır, av yılı av turizmi uygulama talimatı ile yürürlüğe girer.

(3) Av organizasyonları, bek ve yürüyüş avı ile süreklilik avlanma şekilleriyle yapılır.

Kota dağılımı, başvuruları, değerlendirme ve kullanımı

MADDE 30 – (1) Kota dağılımı; acente, yerli avcı, yabancı avcı ve devlet misafiri ile diplomat kotası olmak üzere ayrı ayrı, saha ve avlak bazında Komisyonca belirlenir.

(2) Acente kotası, acente aracılığıyla avlanacak yabancı turist ya da yerli avcılara; yerli avcı kotası, acente aracılığıyla veya acentelere bağlı olmaksızın avlanacak yerli ve yerel avcılar ile Batı Trakyalı Türklere; yabancı avcı kotası, yabancı avcılık belgesi verilenlere kullandırılır.

(3) Kota başvurularının ne şekilde yapılacağı Komisyonca belirlenir, başvurular Komisyonca belirlenen kurallar doğrultusunda değerlendirilir.

(4) (**Değişik ibare:RG-8/5/2021-31478**) Yerli avcı ve acente kotaları, ihale veya tahsis yöntemiyle değerlendirilir.

(5) İhale edilmeyen kotalara yapılacak başvurular Komisyonca belirlenecek yöntemle değerlendirilir.

(6) Av veya yaban hayvanının yaralanmış olması kotanın kullanılması anlamını taşır.

(7) Av veya yaban hayvanını avlayan ya da yaralayan yerli ve yerel avcılara, bir sonraki av yılında avlanan ya da yaralanan tür için kota tahsisi yapılmaz; ancak kotaların boş olması durumunda kota tahsisi yapılabilir.

(8) Av yılı içerisinde kotalara talep olmaması ya da kotaların boşalması durumunda yeni kota tahsisi, Komisyonca belirlenecek usullerle yapılır.

(9) Yerli ve yabancı avcı ile acentelere tahsis edilen kotalar, izin verilen avlak veya sahalarda kullanılır.

(10) Av organizasyonunun avlanma izin tarihi başlangıcından önce iptal edilmesi durumunda, acente veya avcının mazeretini kanıtlaması koşuluyla tahsise konu olan aynı kota, avlanma izin ücreti alınmadan Komisyonca belirlenecek başka bir tarihte yeniden kullandırılabilir.

(11) Av organizasyonunun olumsuz hava koşulları nedeniyle tamamlanamadığı, av organizasyonuna katılan görevlinin av organizatörü ve av kılavuzlarıyla birlikte düzenlediği Günlük Avlanma Raporu ve Ödeme Taahhünamesinin (Ek-13) (**Değişik ibare:RG-15/5/2018-30422**) ildeki şube müdürlüğüne uygun görülmesiyle; avcının hastalanması durumu ise raporla belirlenir. Av organizasyonunun ötelenme koşulları Komisyonca belirlenir.

(12) İzin belgesindeki avın başlangıç ve bitiş tarihleri arasındaki herhangi bir günde olumsuz hava koşulları veya avcının hastalanması nedeniyle av organizasyonunun tamamlanamaması durumunda avlanma izni;

a) Yabancı turist avcılar için geçici avcılık belgesinin geçerlilik süresi içinde kalmak koşuluyla kalan avlanma süresi kadar,

b) Yerli avcılar ile 18 inci ve 21 inci maddeler kapsamındaki avcılara; av organizasyonunun iptal edildiği tarihten sonra, Komisyonca belirlenen süre içinde sadece avlanma izin süresinden kalan süre kadar,

(**Değişik ibare:RG-15/5/2018-30422**) ildeki şube müdürlüğüne uzatılır. Bu durumda yeniden izin belgesi düzenlenmez, avlanma izin ücreti alınmaz.

(13) Acenteler, izin belgelerinde belirtilen kişiler dışında kotayı bir başkasına kullandıramaz.

(14) Avcılar, tahsis ile aldıkları kotayı devredemez.

(15) Av veya yaban hayvanının avlanamaması durumunda bu kota; iznin verildiği avlak veya sahada ikinci kez kullandırılabilir.

(16) (**Ek:RG-17/1/2020-31011**) Bakanlık kotasının tespit ve tahsisi ile kullanımına dair hususlar Bakan tarafından belirlenir.

Başvuru dönemi ve değerlendirme

MADDE 31 – (1) Kota tahsisi ve izin belgeleri için başvuru dönemi Komisyonca belirlenir ve duyurulur.

(2) Yerli ve yabancı avcılar ile acenteler tarafından yapılacak başvurular, en fazla yedi iş günü içinde değerlendirilir.

Duyuru

MADDE 32 – (1) Av yılı av turizmi uygulama talimatı, Genel Müdürlük ile bölge müdürlüğü ve **(Değişik ibare:RG-15/5/2018-30422) ildeki şube müdürlüğünün** internet sitelerinden duyurulur.

ALTINCI BÖLÜM

Ücretler ve Katılım Payı ile Avlanma Dönem ve Süresi

Avlak ve sahalarda ücretler

MADDE 33 – (1) Avlama ücretleri, av organizasyonları sonucu elde edilen avlama gelirlerinden iş birliği yapılan yerleşim birimlerine verilecek katılım payının miktar ve oranı ile avlanma izin ücreti Komisyonca belirlenir ve duyurulur.

(2) **(Ek:RG-8/5/2021-31478)** Bakanlık kotası kullanımlarında avlanma izin ücreti ve avlama ücreti alınmaz.

Avlanma izin ücreti

MADDE 34 – (1) Avlanma izin ücreti her av yılı için belirlenir.

(2) Avlanma izin ücreti, izin belgesindeki her bir avcıdan, her av veya yaban hayvanı türü ve her bir kota için peşin olarak alınır.

(3) Avlanma izin ücreti, **(Değişik ibare:RG-15/5/2018-30422) ildeki şube müdürlüğünün** döner sermaye işletmesi hesabına yatırılır.

Avlama ücretleri

MADDE 35 – (1) Avlama ücretleri, av veya yaban hayvanının tür, cinsiyet ve trofe ağırlığı ile trofe niteliklerine göre her av yılı için belirlenir.

(2) Avlama ücretlerinin tahsil şekli Komisyon tarafından belirlenir.

(3) Avlama ücretinin dışındaki ücretler, av organizasyonunun izin bitim tarihini izleyen beş iş günü içinde, günlük avlanma raporu ve ödeme taahhünamesine dayanarak hazırlanacak Av Bildirim Formu (Ek-14) ile tahakkuk ettirilir ve bildirim tarihinden itibaren on beş gün içinde ödenir.

(4) **(Ek:RG-8/5/2021-31478)** Yerli avcı kotalarında, tür ve miktar gözetilmeden avlama ücretlerinin %50'sine kadar yapılacak indirim oranı komisyon tarafından belirlenir.

İş birliği protokolü ve katılım payı

MADDE 36 – (1) Kanununun 11 inci maddesi kapsamında, özel avlak dışındaki avlak ve sahalarda alanı bulunan köy tüzel kişiliği, belde belediyesi, avcı kuruluşları büyükşehir belediyesi bulunan illerdeki büyükşehir ilçe belediyeleriyle koruma, üretim, bakım ve avcılığın düzenlenmesi amacıyla yapılacak iş birliğinde ilgili köy ve belediyelerin mülki hudutları esas alınır.

(2) İş birliği esasları, avlağın veya sahanın bağlı bulunduğu **(Değişik ibare:RG-15/5/2018-30422) ildeki şube müdürlüğünün** yerleşim birimleriyle yapacağı iş birliği protokolü ile belirlenir.

(3) Av turizmi kapsamında elde edilen avlama gelirlerinden iş birliği yapılan yerleşim birimlerine verilecek katılım payı; iş birliği protokolü, avlak ve sahaların özellikleri ile av ve yaban hayvanı türlerine göre miktar veya oranı, dağıtım esasları ve kurallar, Bakanlıkça çıkarılacak Yönerge ile belirlenir.

(4) Katılım payı, günlük avlanma raporu ve ödeme taahhünamesine dayanılarak **(Değişik ibare:RG-15/5/2018-30422) ildeki şube müdürlüğünce** hazırlanacak av bildirim formu ile tahakkuk ettirilir. Tahakkuk ettirilen katılım payları **(Değişik ibare:RG-15/5/2018-30422) ildeki şube müdürlüğü** döner sermaye işletmesi emanet

hesaplarına alınır ve hazırlanacak Yönerge doğrultusunda ödemenin yapılmasını izleyen otuz gün içinde müdürlük tarafından yerleşim birimlerinin banka hesaplarına aktarılır.

(5) Katılım payı, 442 sayılı Kanun, 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda kullanılır.

(6) Katılım payı, iş birliği protokol hükümlerine uyulması durumunda ödenir.

(7) İş birliği protokolündeki yükümlülükler (**Değişik ibare:RG-15/5/2018-30422**) ildeki şube müdürlüğünce takip edilir. Protokol hükümlerine uyulmaması durumunda yazılı uyarı yapılır. Bir av döneminde iki kez yazılı uyarı yapılan yerleşim birimleriyle izleyen yıldan itibaren iki yıl süreyle iş birliği yapılmaz.

(8) Katılım payı, KDV hariç avlama ve trofe ücretlerinden verilir. İhale edilen avlak ve sahalarda ise muhammen bedelin artırımlı miktarından KDV hariç olmak üzere katılım payı verilir.

(9) Katılım payının hak sahibi idarelere zamanında ödenmemesi, eksik ödenmesi veya hiç ödenmemesinden doğan sorumluluk (**Değişik ibare:RG-15/5/2018-30422**) ildeki şube müdürlüğüne aittir.

Ücretlerin tahakkuku ve ödenmesi

MADDE 37 – (1) 34 üncü, 35 inci, 36 ncı ve 46 ncı maddelerde belirtilen ücret ve katılım payı, (**Değişik ibare:RG-15/5/2018-30422**) ildeki şube müdürlüğünce tahakkuk ettirilir ve (**Değişik ibare:RG-15/5/2018-30422**) ildeki şube müdürlüğünün döner sermaye işletmesi hesabına yatırılır.

Avlanma dönemi

MADDE 38 – (1) Av turizmi kapsamında avına izin verilen av ve yaban hayvanlarının hangi dönemlerde avlanabileceği Komisyon tarafından belirlenir.

(2) Özel avlaklarda avlanma tarihi Bakanlıkça belirlenir.

Avlanma süresi

MADDE 39 – (1) Yerli ve yabancı avcılar kaç gün süreyle avlanacakları Komisyon tarafından belirlenir. Bu süre yerli avcılar için birbirini izleyen yedi gün, yabancı avcılar için birbirini izleyen on günden fazla olamaz; ancak ayı av organizasyonu yirmi günlük süreyle yapılabilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Av Organizasyonu ile İlgili Belgeler, Görev Alacak Personel ile Diğer Görevliler ve Eğitimleri

Günlük avlanma raporu ve ödeme taahhütnamesi

MADDE 40 – (1) Av bildirim formunun düzenlenmesi ve ücretlerin tahakkuku için dayanak belge yerine geçen (Ek-13)'teki Günlük Avlanma Raporu ve Ödeme Taahhütnamesi, av organizasyonunun yapıldığı her günü içerecek şekilde görevli tarafından düzenlenir.

(2) Günlük avlanma raporu ve ödeme taahhütnamesi, işlettirilen örnek avlaklarda bağımsız olarak avlanan yabancı turist avcı ya da av organizatörü tarafından imzalanır.

(3) Günlük avlanma raporu ve ödeme taahhütnamesi; yerli avcı, av organizatörü, av kılavuzu ve temsilci tarafından imzalanır.

Av bildirim formu

MADDE 41 – (1) Av bildirim formu; izin belgesi ile avlak ve sahaya ilişkin bilgiler, ava katılma gün sayısı; avlanan av ve yaban hayvanının türü, sayısı, ağırlığı ve trofe nitelikleri; yaralama; Bakanlık ile katılım paylarının tutar ve dağılımı ile hesap numarası bilgilerini içerir.

(2) Av bildirim formu, günlük avlanma raporu ve ödeme taahhütnamesindeki bilgilere dayanarak (**Değişik ibare:RG-15/5/2018-30422**) ildeki şube müdürlüğünce düzenlenir.

(3) Av bildirim formu, muhasebe işlem fişine dayanak belge yerine geçer.

(4) Av bildirim formu, bedellerin tahsili için ilgililere gönderilir.

Av sırasında sarf edilen mermiler ile ilgili bilgi formu

MADDE 42 – (1) Yabancıların 6136 sayılı Kanun doğrultusunda Türkiye’ye getirdikleri mermilerden av organizasyonunda sarf edilenleri, görevli tarafından (Ek-12)’deki forma kayıt edilir. Formun bir nüshası ilgiliye verilir.

Nakliye tezkeresi

MADDE 43 – (1) Avlanan av ve yaban hayvanı; tür, cinsiyet, yaş ve trofe özelliklerinin yer aldığı nakliye tezkeresiyle kayıt altına alınarak avlak veya sahadan çıkarılır.

(2) Nakliye tezkeresi alınmadan, avlanan av ve yaban hayvanının avlaktan çıkarılması veya bulundurulması durumunda Kanun hükümleri uygulanır.

(3) Nakliye tezkeresinin şekli, düzenlenmesi ve kullanımına ilişkin esaslar Genel Müdürlükçe belirlenir.

(4) Avlanan av veya yaban hayvanı ve bunlardan elde edilecek ürünlerin Türkiye içinde taşınmasında, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ve bu Kanun gereğince çıkarılan ilgili mevzuat hükümleri saklıdır.

Av organizasyonlarında yer alacak görevliler

MADDE 44 – (1) Avlaklar ile koruma statüsündeki sahalarda av organizasyonuna eşlik üzere görev alacaklara ilişkin usul ve esaslar, her av yılı için Komisyonca belirlenir.

(2) Av organizasyonuna katılacak görevliler aşağıdaki hususları yerine getirir:

a) Avlanmanın, Kanun ve bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde yapılmasını sağlamak,

b) Avcıların kimlik, avcılık ve izin belgeleri ile av tüfeği ve belgelerinin kontrolünü yapmak,

c) Av turizmi kapsamında yapılan avlanmalarda av sırasında sarf edilen mermilerle ilgili bilgi formu, günlük avlanma raporu ve ödeme taahhütnamesi ve nakliye tezkeresi düzenlemek,

ç) Trofe ölçümlerini yapmak.

Av organizasyonlarında yer alacak yardımcı elemanlar

MADDE 45 – (1) Acente, her av organizasyonunda acente adına yetkili bir av organizatörü bulundurmak zorundadır.

(2) Acentelere bağlı olmaksızın avlanacak avcılar ile acenteler; izin verilen tür, avlanma şekli ve av organizasyonlarına göre, yetki ve sayıları Komisyonca belirlenecek av kılavuzunu bulundurmak zorundadır.

(3) Av organizasyonlarında görev alacak av kılavuzları, öncelikle yöre halkı ile yerel avcı kuruluşu üyelerinden, sürençi ve çantacılar ise öncelikle avlaklara sınırı bulunan belde ile köy ve mahalle muhtarlıklarından seçilir.

Av organizatörü ve av kılavuzlarının belirlenmesi

MADDE 46 – (Değişik:RG-15/5/2018-30422)

(1) Bölge müdürlükleri veya ildeki şube müdürlükleri, av organizatörü belirlemek amacıyla av organizatörlüğü sertifika programı düzenler.

(2) Av organizatörlüğü sertifika programında; av turizmi ve mevzuatı, av turizmi uygulamaları, av turizminde düzenlenmesi zorunlu belgeler, av hukuku, uluslararası sözleşmeler; av ve yaban hayatıyla ilgili genel bilgiler, ekoloji; trofe çıkarımı ve ölçümleri; iletişim, ilk yardım ve harita bilgisi; silah, ekipman, teçhizat ve optik aletler konuları ile av organizatörlerinin görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin konular yer alır.

(3) Sertifika programı, teorik ve uygulamalı olmak üzere iki aşamalı olarak yapılır ve program sonunda başarılı olanlara Bölgesel/Ulusal Av Organizatörü Kimlik Kartı (Ek-15) verilir. Av organizatörlerinin isimleri, Genel Müdürlüğe ve TÜRSAB’a bildirilir, Genel Müdürlük ve ildeki şube müdürlüğü ile TÜRSAB’ın internet sitelerinde yayımlanır.

(4) Av organizatörü ve av kılavuzlarının kimlikleri, kimlik sahiplerinin talepleri üzerine ildeki şube müdürlüğünce iptal edilir. Av organizatörü ve av kılavuzlarının kimlikleri aşağıdaki durumlarda ildeki şube müdürlüğünce askıya alınır ya da iptal edilir:

a) Kanunda suç olarak belirlenen fiilleri işleyenlerin kimlikleri iptal edilir ve 10 yıl süre ile yeni kimlik düzenlenmez. Belirtilen sürenin sonunda sertifika programına katılarak başarılı olmaları halinde, bu kişilere yeniden kimlik verilebilir. Ancak bu kişilerin yeniden suç işlemesi halinde kimlikleri süresiz olarak iptal edilir.

b) İzinsiz ve yetkisiz av organizasyonu düzenleyenlerin kimlikleri ile Kanunda kabahat olarak belirlenen fiilleri işleyenlerin kimlikleri, bu durumun tespiti tarihinden itibaren 3 yıl süre ile askıya alınır.

(5) Av ve yaban hayatı konularında en az beş yıl süreyle çalışan Bakanlık personeli için av organizatörü ve av kılavuzluğu sertifika programlarına katılım şartı aranmaz, Bakanlık personelinin talebi üzerine av organizatörlüğü için Genel Müdürlükçe, av kılavuzluğu için ildeki şube müdürlüklerince kimlik kartı verilir.

(6) Sürdürülebilir avcılığın eğitilen kişilerce yapılması, belirlenen kurallar doğrultusunda av organizasyonlarının başarılı ve verimli sonuçlanmasını sağlamaya yönelik av kılavuzluğu sertifika programı ildeki şube müdürlüğü tarafından düzenlenir.

(7) Av kılavuzluğu sertifika programında; av turizmi ve mevzuat, av turizmi uygulamaları, av turizminde düzenlenmesi zorunlu belgeler, uluslararası sözleşmeler; yaban hayatı, yaban ve av hayvanları bilgisi, ekoloji; harita bilgisi, takip, bulma ve belirleme; trofenin çıkartılması, trofe ölçümü; ilk yardım, iletişim; silah, ekipman, teçhizat, optik aletler bilgisi; av kılavuzunun görev, sorumluluk ve yetkileri konuları yer alır.

(8) Av kılavuzluğu sertifika programı sonunda başarılı olanlara Av Kılavuzluğu Sertifikası (Ek-16) verilir. Sertifika sahibi av kılavuzlarına talepleri halinde görev yapabilmelerini sağlayacak Av Kılavuzluğu Kimlik Kartı (Ek-17) verilir.

(9) Av organizatörü ve av kılavuzuyla ilgili; adayların seçimi, görev, sorumluluk ve çalışma ile uygulama konuları, sertifika programı, iptal ve askıya almalar, Genel Müdürlükçe çıkarılacak esaslar doğrultusunda belirlenir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Trofe ve Etler, Trofe Ölçümü ve Değerlendirilmesi ile Av Silahları

Av ve yaban hayvanının eti ve trofesi

MADDE 47 – (1) Av turizmi kapsamında avlanan av ve yaban hayvanının trofesi avcındır.

(2) Av ve yaban hayvanı türüne göre et bedeli ve değerlendirilme şekli Komisyon tarafından belirlenir.

(3) Avcı, acente ve işleticiler; avlanan av ve yaban hayvanlarının trofelerinin Türkiye’den çıkarılması ya da gönderilmesi amacıyla, ulusal mevzuat ve alıcı ülke mevzuatı ile Türkiye’nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerdeki taahhütlerini dikkate alarak, 24/12/2011 tarihli ve 28152 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İnsan Tüketimi Amacıyla Kullanılmayan Hayvansal Yan Ürünler Yönetmeliği kapsamında kayıtlı veya onaylı ve Avrupa Birliği’nin TRACES Sisteminde yayınlanmış bir işletmede işlenerek Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının ilgili biriminden sağlık sertifikası alınmasını da sağlayacak (Ek-18)’deki Avlanan Av ve Yaban Hayvanları İçin Trofe Belirleme ve Bulundurma ile Trofe İhraç Sertifikasını (**Değişik ibare:RG-15/5/2018-30422**) ildeki şube müdürlüğünden alır.

(4) Yerli avcılar, trofenin kendisine ait olduğunu belgelendirmek ve ev veya işyerinde bulundurmamak amacıyla (Ek-18)’deki sertifikayı alır.

(5) Avlanan av ve yaban hayvanının eti ile yenilen kısımlarının Türkiye dışına çıkarılmasında 5996 sayılı Kanun ve bu Kanun gereğince çıkarılan mevzuat hükümleri saklıdır.

(6) Trofe ile ilgili işlemler, avcı veya acentenin sorumluluğundadır.

Trofe ölçüm ve değerlendirme

MADDE 48 – (1) Av turizmi kapsamında avlanan av ve yaban hayvanlarının trofe ölçüm ve değerlendirmesi Komisyonca belirlenen kriterler çerçevesinde (**Değişik ibare:RG-15/5/2018-30422**) ildeki şube müdürlüğünce yapılır.

(2) Avlanan av ve yaban hayvanlarının trofelerinin tescili için, uluslararası trofe değerlendirme kuruluşlarının kriterleri dikkate alınarak bu kuruluşlarla iş birliği içerisinde ulusal ve bölgesel komisyonlar kurulabilir. Avcılar, trofenin ölçümlendirilerek tescili için Bakanlık eksperleri ve sivil eksperlerden oluşan ulusal veya bölgesel komisyonlara başvurabilirler.

(3) Genel Müdürlük, trofenin nitelikli değer taşıması durumunda avcıya Türkiye'yi temsil eden ve hatıra değeri taşıyan sertifika veya madalya verebilir.

Av organizasyonlarında kullanılacak silahlar

MADDE 49 – (1) Yaban domuzu, tilki ve çakal avında yivli ya da yivsiz, küçük memeli av hayvanı ve kuş avında yivsiz, diğer büyük av ve yaban hayvanlarının avında ise çapı asgari 6,5 mm, azami 9,8 mm olan yivli av tüfeği veya ok ve yay kullanılır.

(2) Karaca av organizasyonunda yivsiz tüfek kullanımı, av yılı esas alınarak Komisyonca belirlenir.

(3) Avda kullanılacak silahlarla ilgili 6136 sayılı Kanun ile 2521 sayılı Kanun hükümleri saklıdır.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Özel Hükümler

Komisyon ve görevleri

MADDE 50 – (1) Komisyon; avcılıkla ilgili genel müdür yardımcısının başkanlığında, av yönetimi daire başkanı, yaban hayatı daire başkanı, döner sermaye işletme müdürlüğü muhasebe yetkilisi, av yönetimi dairesi ve yaban hayatı daire başkanlığına bağlı etüt ve envanter şube müdürleri, koruma ve kontrol şube müdürü ile av turizmi ve avlak yönetimi şube müdürü ve bir teknik eleman olmak üzere dokuz kişiden oluşur.

(2) Komisyonun sekretarya görevini av turizmi ve avlak yönetimi şube müdürlüğü yürütür.

(3) Komisyon, bu Yönetmelikte belirtilen görevleri yapar.

(4) Komisyonun aldığı kararlar, Genel Müdürlükçe onaylandıktan sonra yürürlüğe girer.

Olumsuz propaganda

MADDE 51 – (1) Kanun ve bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket ettiği, usulsüz av yaptırdığı, diğer ülkelerde ve dış basında gerçek dışı, mevzuata aykırı ilan ve reklamlarla usulsüz avlanmaları teşvik ettiği, yabancı avcıları mağdur ederek Türkiye aleyhinde olumsuz propagandaya neden olduğu belirlenen acentelere Kanun ve 1618 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

Av köpekleri

MADDE 52 – (1) Yabancı avcı turistler, en az otuz gün öncesinden aşı yapıldığına ve aşı bağışıklık süresinin geçmemiş olduğuna ilişkin bilgileri içeren uluslararası orijin ve sağlık sertifikaları ile aşı karneleri bulunan av köpeklerini av organizasyonlarında kullanabilirler.

Orman içi sulara amatör balıkçılık turizmi

MADDE 53 – (1) Orman içi sulara amatör balıkçılık turizmi, 22/3/1971 tarihli ve 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu ve bu Kanun gereğince çıkarılan mevzuat ile Genel Müdürlük talimatı kapsamında uygulanır.

İş birliği

MADDE 54 – (1) Bakanlık, bu Yönetmelik hükümlerinin uygulanması, av turizminin ve ülkeler arasında avcılığın geliştirilmesi, av ve yaban hayvanları ile yaşama ortamlarının

korunması amacıyla kamu ve özel sektör, avcı ve sivil toplum kuruluşları, yabancı kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapabilir.

ONUNCU BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 55 – (1) 8/1/2005 tarihli ve 25694 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yerli ve Yabancı Avcıların Av Turizmi Kapsamında Avlanmalara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Av turizmi izin belgelerinin geçerliliği

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin Resmî Gazete’de yayımından önce alınan av turizmi izin belgelerinden iptal edilenler hariç verilmiş olanları geçerlidir.

Av rehberleri ve av kılavuzlarının görev yapabilmeleri

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Av organizasyonlarında görevlendirilen av rehberi niteliğindeki kişiler, bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde sertifika programı düzenleninceye kadar av organizatörü olarak görevlerini sürdürebilirler. Ancak, av organizatörleri bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten sonra görev yapabilmeleri için, düzenlenecek av organizatörleri sertifika programına katılıp kimlik almak zorundadırlar.

(2) Bu Yönetmelikten önce av kılavuzu kimliği almış olanlar, bu Yönetmeliğin yayımından sonra Genel Müdürlükçe belirlenen esaslar doğrultusunda görev yapabilirler.

Yürürlük

MADDE 56 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 57 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini (**Değişik ibare:RG-8/5/2021-31478**) Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

YUMURTACI TAVUKLARIN KORUNMASI İLE İLGİLİ ASGARI STANDARTLARA İLİŞKİN YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 22.11.2014 Resmî Gazete Sayısı: 29183

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; yumurtacı tavukların, gelişmesi, uyumu ve evcilleşme durumları ile fizyolojik, etolojik ihtiyaçları ve davranışları dikkate alınarak bakıldıkları ve yetiştirildikleri koşulların asgari standartlarını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, yumurtacı tavukların korunması ile ilgili asgari standartları belirleyen hükümleri kapsar.

(2) Bu Yönetmelik, yumurtacı tavuk sayısı 350 adetten az olan işletmeler ile damızlık amaçlı yetiştiricilik yapan işletmelerde bulunan kanatlıları kapsamaz.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik;

a) 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 9 uncu maddesine dayanılarak,

b) 1999/74/EC sayılı, Yumurtacı Tavukların Korunması ile İlgili Asgari Standartları Belirleyen Avrupa Birliği Konsey Direktifine ve 2002/4 sayılı Yumurtacı Tavuk İşletmelerinin Kayıt Altına Alınmasına İlişkin Avrupa Birliği Komisyon Direktifine paralel olarak,

hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Alternatif sistem: Tüm kafessiz sistemleri,
 - b) Altlık: Tavukların etolojik ihtiyaçlarını gidermelerine imkan veren ufalanabilir uygun bir materyali,
 - c) (**Değişik:RG-18/10/2022-31987**) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,
 - ç) Folluk: Zemini ağ şeklinde telden yapılmamış, tek veya bir grup tavuğun yumurtlaması için hazırlanmış ayrı bir alan veya bölmeleri,
 - d) Hayvan sahibi veya bakıcısı: Hayvanların mülkiyetini haiz veya ücret karşılığında veya ücretsiz, muhafaza etmekle görevlendirilen, gerçek veya tüzel kişi veya kişileri,
 - e) İşletme: İçinde hayvanların yetiştirildiği veya muhafaza edildiği herhangi bir kuruluşu,
 - f) Kullanılabilir alan: En az 30 cm genişliğinde ve baş üstü boşluk alanı en az 45 cm olan ve zemin eğimi % 14'ü geçmeyen alanı, (Folluk alanları kullanılabilir alanlar olarak değerlendirilemezler.)
 - g) Kümes: Tavuk sürülerinin yetiştirildiği işletme içerisinde yer alan binayı,
 - ğ) (**Değişik:RG-18/10/2022-31987**) Yetkili otorite: İl/ilçe tarım ve orman müdürlüklerini,
 - h) Yumurtacı tavuk: Kuluçka amacıyla olmayan; yumurtaların ticari üretimi için yetiştirilen ve yumurtlama olgunluğuna ulaşmış Gallus gallus türündeki kanatlıları,
 - ı) Zenginleştirilmiş kafes sistemi: Zenginleştirilmiş kafes sistemleri ile ilgili uygulanacak hükümlerde geçen ve bir altlık alanı, follukları ve tünekleri tarif eden bir kafes sistemini,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Yetiştirme ile İlgili Gereklilikler

Yetiştirme sistemleri

MADDE 5 – (1) Yumurtacı tavuk yetiştiriciliği yapan işletme sahipleri ya da bakıcıları aşağıda bahsi geçen sistemlerin her birine özel olan şartları uygular. Bu sistemler;

- a) Alternatif sistemler için uygulanacak hükümlere,
 - b) Zenginleştirilmemiş kafes sistemleri ile ilgili uygulanacak hükümlere,
 - c) Zenginleştirilmiş kafes sistemleri ile ilgili uygulanacak hükümlere,
- uygun olması gerekir.

Alternatif sistemler için uygulanacak hükümler

MADDE 6 – (1) Bu bölümde bahsi geçen tüm üretim sistemleri en az aşağıda verilen koşulları sağlayacak şekilde tasarlanır:

- a) Her tavuk için en az 10 cm ayrılması şartıyla ya doğrusal bir yemlik ya da her tavuk için asgari 4 cm ayrılması şartıyla dairesel yemlik bulundurulur.
- b) Her tavuk için en az 2,5 cm ayrılması şartıyla ya doğrusal suluk ya da her tavuk için asgari 1 cm ayrılması şartıyla dairesel suluklar, buna ilaveten, damlama aletlerinin ya da su kaplarının kullanılması durumunda, her 10 tavuk için en az bir damlama aleti ya da su kabı ayrılır. Her tavuğun erişimi kapsamında en az iki su kabı ya da damlama aletinin olması gerekir.
- c) Her yedi tavuk için en az bir folluk temin edilir. Grup folluklarının kullanılması durumunda, azami 120 tavuk için en az 1 m² folluk alanı ayrılır.
- ç) Her tavuk için en az 15 cm keskin kenarı olmayan yeterli sayıda tünek ayrılır. Tünekler altlığın üzerine yerleştirilmez ve tünekler arasındaki yatay mesafe en az 30 cm ve tünek ile duvar arasındaki yatay mesafe de en az 20 cm'dir.

d) Altlıklı alan her tavuk için en az 250 cm²'dir ve zemin yüzeyinin en az üçte biri altlıklıdır.

(2) Tesisin zemini her ayağın pençelerinin öne bakan bölümlerini destekleyecek şekilde inşa edilir.

(3) Bu maddenin birinci ve ikinci fıkralarında ortaya konulan hükümlere ilaveten,

a) Farklı seviyeler arasında yumurtacı tavukların serbestçe hareket edebildiği büyütme sistemlerinin kullanıldığı durumlarda;

1) Dört kattan daha fazla kat olamaz.

2) Katlar arasındaki baş üstü boşluğu en az 45 cm olur.

3) Sulama ve yemleme tertibatı tüm tavukların erişiminin olabileceği bir şekilde dağıtılır.

4) Katlar, aşağıdaki katlara damlaların düşmesini engelleyecek bir şekilde düzenlenir.

b) Yumurtacı tavukların açık dolaşıma erişiminin olması durumunda;

1) Dış alana doğrudan geçiş veren birkaç adet çıkış deliği olur. Bu deliklerin boyutları en az 35 cm yükseklikte ve 40 cm genişliğindedir ve binanın tüm uzunluğu boyunca yerleştirilir. Her halükarda, 1.000 tavuktan oluşan bir grup için 200 cm büyüklüğünde toplam çıkış sağlanır.

2) Açık dolaşım alanları her m²'ye düşen tavuk sayısına uygun bir büyüklükte ve herhangi bir ciddi toprak kontaminasyonunu engellemek üzere uygun bir zemin yapısında olur. Sert hava koşullarından ve yırtıcı hayvanlardan korunması ve tavukların her zaman suya erişimi sağlanır.

(4) Her m² kullanılabilir alan için sürü yoğunluğu dokuz tavuğu geçmez. Ancak, kullanılabilir alanın, kullanılabilir zemin yüzeyine eşit olması durumunda, bu Yönetmeliğin yayım tarihinden önce kurulmuş işletmeler için kullanılabilir her m² alan için besi yoğunluğu (**Değişik ibare:RG-18/10/2022-31987**) 31/12/2025 tarihine kadar on iki tavuk olabilir.

Zenginleştirilmemiş kafes sistemleri ile ilgili uygulanacak hükümler

MADDE 7 – (1) Bu bölümde bahsi geçen tüm kafes sistemleri aşağıda belirtilen koşulları karşılar:

a) Her bir yumurtacı tavuk için, en azından yatay şekilde ölçülen 550 cm² lik serbest kullanım alanı temin edilir. Bu alan, sabit veya sabit olmayan ekipmanla kısıtlanmaz.

b) Kısıtlama olmadan kullanılacak bir yemlik temin edilir. Yemliğin uzunluğu en az kafesteki tavuk sayısı çarpı(X) 10 cm olması gerekir.

c) Damlama aletlerinin veya su kaplarının temin edilmediği durumlarda, her kafeste bu fıkranın (b) bendinde bahsi geçen yemlik ile aynı uzunlukta olan sürekli bir suluğun sağlanması gerekir. Sulama noktaları tesis edildiğinde her bir tavuğun ulaşabileceği en az iki damlama aleti ya da en az iki su kabı temin edilir.

ç) Kafesler, kafes alanının en az % 65'inin üzerinde, en az 40 cm yüksekliğinde olup hiç bir noktada 35 cm'den daha alçak olamaz.

d) Kafeslerin zeminleri her ayağın öne bakan bölümlerini destekleyecek şekilde inşa edilir. Zemin eğimi % 14'ten fazla ve %8'den aşağı olamaz. Dikdörtgen gözenekli tellerin dışında zeminler kullanılması durumunda, daha yüksek eğimlere izin verilebilir.

e) Kafeslere, uygun tırnak aşındırıcı araçlar yerleştirilir.

Zenginleştirilmiş kafes sistemleri ile ilgili uygulanacak hükümler

MADDE 8 – (1) Bu bölümde bahsi geçen tüm kafesler en az aşağıda belirtilen koşulları karşılar:

a) Her tavuk için ayrılan kafes alanı en az 750 cm² olur. Bu kafes alanının 600 cm²'si kullanılabilir alan ve bu kullanım alanının dışında kalan alanlar ise; en az 20 cm yüksekliğinde olur. Ancak, hiçbir kafesin toplam alanı 2000 cm²'den az olamaz.

b) Yumurtacı tavuklara; bir folluk, gagalama ve eşelenmenin mümkün olduğu altlık ve her tavuk için en az 15 cm uzunluğunda uygun tünekler, temin edilir.

c) Kısıtlama olmadan kullanabilecekleri bir yemlik temin edilir. Yemliğin uzunluğu en az kafesteki tavuk sayısı çarpı(X) 12 cm olması gerekir.

ç) Her kafeste grup büyüklüğüne uygun bir içme suyu sistemi olur. Damlama aleti ya da su kapları kullanıldığında, her tavuğun erişebileceği en az iki damlama aleti ya da en az iki su kabı temin edilir.

d) Tavukların kontrolü ile kafeslere doldurulması ve boşaltılması işlemlerini kolaylaştırmak için, kafes katları arasında en az 90 cm genişliğinde koridorlar olur ve kafeslerin tabanı ile bina zemini arasında en az 35 cm genişliğinde bir boşluk bırakılır.

e) Kafeslere, uygun tırnak aşındırıcı araçlar yerleştirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kayıt, Denetim ve Aydınlatma

Kayıt ve işletme numarası

MADDE 9 – (1) Bakanlık, tüm yetiştirme sistemlerindeki işletmelerin kayıt altına alınmasını ve insan tüketimi için pazara sürülen yumurtaların izlenebilirliği için her birine ayırt edici numara verilmesini temin eder.

(2) İşletme sahibi veya bakıcı aşağıdaki hususlar ile ilgili işletmedeki her bir kümes için kayıt ek-1’de yer alan formu tutmak zorundadır.

(3) Yumurtaların elde edildiği yetiştirme sistemine göre farklı olmak üzere, Bakanlıkça belirlenen usullere göre bir tanımlama numarası verilir.

Denetim

MADDE 10 – (1) Farklı amaçlar için yapılan kontroller sırasında yürütülecek denetimler, her yıl kullanılan farklı yetiştiricilik sistemlerini istatistiki olarak temsil eden örnekleri kapsar.

Kontrol

MADDE 11 – (1) Hayvan sahibi veya bakıcısı tarafından sıklıkla dikkat edilmesinin gerekli olduğu yetiştirme sistemlerinde barındırılan yumurtacı tavuklar, refahlarının sağlanması için, günde en az bir kere kontrol edilir.

Gürültü seviyesi

MADDE 12 – (1) Gürültü seviyesi asgariye indirilir. Sürekli ya da ani gürültülerden kaçınılır. Havalandırma fanları, yem makineleri ya da diğer ekipman mümkün olan en az gürültüyü oluşturacak şekilde inşa edilir, yerleştirilir, çalıştırılır ve bakımı yapılır.

Aydınlatma

MADDE 13 – (1) Tüm binalarda, tavukların birbirlerini görmelerine, açıkça görsel olarak etraflarını araştırabilmelerine ve doğal davranışlarına imkan tanıyacak yeterlilikte aydınlatma seviyesi sağlanır. Doğal aydınlatmanın olması durumunda, kümeste pencereler ışığın eşit bir şekilde dağıtılmasına imkan verecek şekilde düzenlenir.

(2) Adaptasyonun ilk günlerinden sonra, aydınlatma saatleri sağlık ve davranışsal problemleri engelleyecek şekilde ayarlanır. Aynı zamanda aydınlatma saatleri 24 saatlik bir ritmi takip eder ve yaklaşık bir günün 8 saatinden az olmamak üzere, tavukların dinlenebilmeleri, immundepresyon ve göz anomalilerinin engellenmesi için yeterli bir süre için kesintisiz karanlık sağlanır. Işıklar kapatıldığında, tavuklara rahatsızlık vermeden ve yaralanmaya neden olmadan yerleşmelerine imkan tanıyan yeterli bir süre için bir alacakaranlık sağlanır.

Temizlik ve dezenfeksiyon

MADDE 14 – (1) Kümes bölümleri, ekipman ve aletler düzenli aralıklarla ve boşaltmadan sonra yeni bir tavuk grubunun girmesinden önce tamamen temizlenir ve dezenfekte edilir. Kafeslerin dolu olduğu durumlarda, yüzeyler ve tüm ekipman yeterince temiz tutulur.

(2) Dışkılar gerekli olduğu ölçüde sık sık uzaklaştırılır ve ölen tavuklar her gün uzaklaştırılarak usulüne uygun şekilde imha edilir.

Kafesler

MADDE 15 – (1) Kafesler tavukların kaçmasını önleyecek şekilde tasarlanır.

(2) İki ya da daha fazla katlı kafeslerden oluşan yerleşimlerde, tüm kafeslerin zorluk çekilmeden kontrol edilmesine ve tavukların çıkartılmasının kolaylaştırılmasına imkan tanıyan önlemler alınır veya buna uygun araçlarla donatılır.

(3) Kafes kapakları yetişkin bir tavuğun gereksiz yere acı çekmesine ya da yaralanmasına neden olmayacak şekilde çıkarılmasına imkan verecek boyutlarda ve tasarımda yapılır.

Uygun olmayan müdahaleler

MADDE 16 – (1) Yumurtacı tavuklara tedavi amaçlı olmayan müdahaleler yapılmaz.

(2) Yetkili otorite, tüy yolma veya kanibalizmin engellenmesinin diğer yöntemlerle mümkün olmadığı durumlarda, eğitilmiş personel tarafından yapılması şartıyla on günden küçük olan Gallus gallus türü yumurtacı tavuk amaçlı civcivlerin gagalarının kesilmesine izin verir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde 22/11/2014 tarihli ve 29183 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çiftlik Hayvanlarının Refahına İlişkin Genel Hükümler Hakkında Yönetmelik hükümleri uygulanır.

İdari yaptırımlar

MADDE 18 – (1) Bu Yönetmeliğe aykırı davranışlar hakkında 5996 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine göre idari yaptırımlar uygulanır.

Uyum zorunluluğu

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Çalışmakta olan mevcut işletmelerde; 7 nci maddenin birinci fıkrasında yer alan büyütme kafesleri, (**Değişik ibare:RG-18/10/2022-31987**) 1/1/2026 tarihinden itibaren kullanılmaz.

Yürürlük

MADDE 19 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini (**Değişik ibare:RG-18/10/2022-31987**) Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

ÇİFTLİK HAYVANLARININ REFAHINA İLİŞKİN GENEL HÜKÜMLER HAKKINDA YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 22.11.2014 Resmî Gazete Sayısı: 29183

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; ürün ve hizmetinden yararlanan hayvanların, gelişmesi, uyumu ve evcilleşme durumları ile fizyolojik, etolojik ihtiyaçları ve davranışları dikkate alınarak bakıldıkları ve yetiştirildikleri koşulların asgari standartlarını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, çiftlik amaçlı yetiştirilen veya beslenen hayvanların korunması ile ilgili asgari standartları belirleyen hükümleri kapsar.

(2) Bu Yönetmelik, yabancı ortamlarda yaşayan hayvanları, yarışmalarda, gösterilerde, kültürel ve sportif faaliyetlerde ya da organizasyonlarda kullanılması amaçlanan hayvanları, deney ve laboratuvar hayvanlarını, herhangi bir omurgasız hayvanı kapsamaz.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik;

- a) 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 9 uncu maddesine dayanılarak,
- b) 98/58/EC sayılı, Çiftlik Amaçlı Yetiştirilen Hayvanların Korunmasına İlişkin Avrupa Birliği Konsey Direktifine paralel olarak, hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
- b) Hayvan: Balıklar, sürüngenler ya da amfibikler dahil olmak üzere gıda üretimi amacıyla bakılan veya yetiştirilen hayvanı,
- c) Hayvan sahibi veya bakıcısı: Hayvanların mülkiyetini haiz veya ücret karşılığında veya ücretsiz, muhafaza etmekle görevlendirilen, gerçek veya tüzel kişi veya kişileri,
- ç) İşletme: İçinde hayvanların yetiştirildiği veya muhafaza edildiği herhangi bir kuruluşu,
- d) Yetkili otorite: İl/ilçe gıda tarım ve hayvancılık müdürlüklerini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Uygulama esasları

MADDE 5 – (1) Bakanlık, hayvan sahibi ya da bakıcısı tarafından korumaları altında olan hayvanların refahının sağlanması için uygun önlemlerin alınması ve hayvanların gereksiz yere acı ve ızdırap çekmelerine ya da yaralanmalarına neden olacak koşulların önlenmesine yönelik gerekli hükümleri belirler.

(2) Balıklar, sürüngenler ya da amfibik dışındaki hayvanlar, türleri, gelişme evresi, adaptasyon ve evcilleşme durumu ile bilimsel bilgiler ve tecrübeler ile ortaya konan fizyolojik ve etolojik ihtiyaçları dikkate alınarak yetiştirildikleri veya bakıldıkları koşullar, bu Yönetmelikte belirlenen hükümlere uygun olarak sağlanır.

(3) Bakanlık ve yetkili otorite; bu Yönetmelik hükümlerine uyulmasını sağlamak için, denetim yapmaya ve yaptırmaya yetkilidir. Söz konusu denetimler, farklı amaçlar için yapılan kontroller sırasında da yürütülebilir. Her yıl yetkili otorite tarafından toplanan Ek-1'de yer alan bilgiler yıllık rapor haline getirilerek Bakanlığa gönderilir.

Personel

MADDE 6 – (1) Çiftlik hayvanlarının bakımı; uygun kabiliyet, bilgi ve mesleki yeterliliğe sahip yeterli sayıda personel tarafından gerçekleştirilir.

(2) Bakanlık, hayvanların bakımından sorumlu olan bakıcı ile işletme sorumlularına hayvan refahı konularında eğitim kursları düzenler.

Kontrol

MADDE 7 – (1) Hayvan sahibi veya bakıcısı tarafından sıklıkla dikkat edilmesinin gerekli olduğu yetiştirme sistemlerinde barındırılan çiftlik hayvanlarının refahlarının sağlanması amacıyla, günde en az bir kere kontrol edilir. Bunun dışındaki sistemlerde bakılan ve yetiştirilen çiftlik hayvanları ise herhangi bir mental veya fiziksel acıdan kaynaklanan olumsuzluğun önlenmesi için yeterli olacak aralıklarla kontrol edilir.

(2) Çiftlik hayvanları için, herhangi bir zamanda kontrol edilebilmelerine imkân tanıyan sabit ya da taşınabilir yeterli düzeyde aydınlatma sağlanır.

(3) Hasta ya da yaralı olabilecek herhangi bir çiftlik hayvanının gecikmeksizin uygun bir şekilde tedavisi veteriner hekime yaptırılır. Söz konusu tedaviye cevap vermeyen hayvanlar için; derhal veteriner hekime yeniden başvurulur. Gerekli olması durumunda, hasta ya da yaralı hayvanlar kuru, rahat altlığı olan uygun bir ayrı bölmede izole edilir.

Kayıtların tutulması

MADDE 8 – (1) Çiftlik hayvanlarının sahipleri ya da bakıcıları; çiftlik hayvanlarının bulunduğu işletmelerde, hayvanlara uygulanan tüm tedaviler ile her kontrolde tespit edilen ölüm sayılarına ilişkin kayıtları tutar.

(2) Söz konusu kayıtlar, en az üç yıl süreyle muhafaza edilir. Bu kayıtlar denetim sırasında veya yetkili otorite tarafından talep edilmesi durumunda sunulur.

Hareket özgürlüğü

MADDE 9 – (1) Çiftlik hayvanlarının türüne, edinilen tecrübeye ve bilimsel bilgilere uygun olarak hareket özgürlüğü alanları sağlanmalıdır. Bu alanlarda, gereksiz yere acı veya yaralanmaya neden olacak unsurlar bulundurulmaz.

(2) Çiftlik hayvanlarının devamlı veya düzenli aralıklarla bağlanması ya da hareketinin kısıtlanmasının söz konusu olduğu durumlarda, hayvanın fizyolojik ve etolojik ihtiyaçlarına uygun yeterli bir alan sağlanır.

İşletmeler ve işletme içi düzenlemeler

MADDE 10 – (1) İşletmelerin inşası için kullanılan malzeme ve özellikle hayvanların temasta bulunabileceği donanımı içeren bölmeler; hayvanlara zarar vermeyecek şekilde, tam olarak temizlenmeye ve dezenfekte edilmeye elverişli olması gerekir.

(2) Çiftlik hayvanlarının yaşadığı bölümler; herhangi bir zorluk olmadan yatabileceği, dinlenebileceği, ayağa kalkabileceği, dışkı ve idrar yapabileceği bir şekilde inşa edilir.

(3) Çiftlik hayvanlarının bulunduğu işletmelerde alet ve donanımlar; çapraz bulaşmayı ve hastalık taşıyıcı organizmaların oluşmasını engellemek amacıyla, düzgün bir şekilde temizlenip dezenfekte edilir. Dışkı, idrar ve yem artıkları ile saçılmış yemler ise; kokuyu asgariye indirmek, sinek veya kemirgenler için cazip olmasını engellemek amacıyla gerekli sıklıklarda temizlenir.

(4) Çiftlik hayvanlarının emniyeti için yapılan işletme içi düzenlemeler ve tesisatlar; hayvanlarda yaralanmaya veya acı çekmelerine sebep olabilecek herhangi bir keskin kenar ya da çıkıntılar olmayacak şekilde inşa edilir. Zemin ise sert, düz ve dayanıklı yüzeyden yapılmış ve yaralanmaları engellemek üzere, kaygan olmayacak şekilde, hayvanların boyutu ve ağırlığına uygun olmak zorundadır. Yatma alanının rahat ve temiz olması gerekir. Hayvanların tür ve yaşlarına uygun altlıklar kullanılır.

(5) İşletme binalarının yalıtımı, ısıtma ve havalandırması; hava dolaşımı, toz seviyeleri, sıcaklık, göreceli hava rutubeti ve gaz konsantrasyonları hayvanlar için zararlı olmayan sınırlar içerisinde tutulur.

(6) İşletme binalarında barındırılan hayvanlar; sürekli karanlık ya da yapay aydınlatmada, yeterli dinlenme süresi verilmeden bulundurulamaz. Davranış ve fizyolojik ihtiyaçlarını karşılamak üzere, farklı iklim şartları için uygun doğal ya da suni aydınlatmaya imkân tanıyan tertibat düzenlenir. Mevcut doğal ışığın hayvanın fizyolojik ve etolojik ihtiyaçlarının karşılanmasında yetersiz olması durumunda, en azından doğal ışık süresine eşdeğer bir süre için uygun olan 8 saatlik suni aydınlatma sağlanır.

İşletme binalarında barındırılmayan çiftlik hayvanları

MADDE 11 – (1) İşletme binalarında barındırılmayan çiftlik hayvanları, gerekli ve mümkün olması durumunda; olumsuz hava koşullarından, yırtıcı hayvanlardan ve sağlıkları için risk teşkil eden unsurlardan korunur ve günde en az bir kere kontrol edilir.

Otomatik ya da mekanik donanımlar

MADDE 12 – (1) Çiftlik hayvanlarının sağlığı ve refahı için gerekli olan tüm otomatik ve mekanik donanımlar günde en az bir kere kontrol edilir. Sorunların tespit edilmesi

durumunda, bunlar derhal giderilir. Sorun giderilene kadar, hayvanların sağlığının ve refahının güvenceye alınması için özellikle alternatif besleme metotları kullanılır ve yeterli bir ortam sağlanmak üzere, uygun önlemler alınır.

(2) Yapay bir havalandırma sisteminin kullanıldığı ve bu sistemin bozulması durumunda, hayvanların sağlığının ve refahının korunması için yeterli düzeyde havanın yenilenmesini temin edecek bir destekleyici sistem kurulur. Bu bozulma ile ilgili olarak hayvanların bakıcısını uyararak bir alarm sistemi temin edilir. Alarm sistemi düzenli aralıklarla test edilir.

Yem, su ve diğer maddeler

MADDE 13 – (1) Çiftlik hayvanları sağlıklarının sürdürülmesi ve besin ihtiyaçlarının karşılanması için; yaşlarına, ağırlıklarına, davranışlarına ve fizyolojik ihtiyaçlarına göre uyarlanmış yeterli miktarlarda uygun bir yemle beslenir. Hiç bir hayvana, gereksiz yere acı çektirecek ya da yaralanmalarına yol açabilecek her türlü maddeyi ihtiva eden gıdalar ya da sıvılar verilemez.

(2) Tüm hayvanların, fizyolojik ihtiyaçlarına uygun olan aralıklarda kolayca yeme erişebilme imkânı sağlanır.

(3) Tüm hayvanların yeterli miktarlarda, taze suya erişimi sağlanarak günlük sıvı alımı ihtiyaçları giderilir.

(4) Beslenme ve içme suyu donanımı; gıdanın ve suyun kontamine olmasını engelleyecek ve hayvanlar arasındaki rekabetin zararlı etkilerini asgariye indirgeyecek şekilde tasarlanarak inşa edilir ve yerleştirilir.

(5) Tedavi, koruma ya da zooteknik tedavi amacıyla Bakanlıkça kullanımına izin verilen maddeler dışında herhangi bir başka maddenin kullanımına, bilimsel çalışmalar ya da edinilen tecrübe ile söz konusu maddenin etkisinin hayvanın sağlığı ya da refahına zararlı olmadığı gösterilmedikçe izin verilmez.

Uygun olmayan müdahaleler

MADDE 14 – (1) Hayvanlara tedavi amaçlı olmayan müdahaleler yapılmaz.

Üreme usulleri

MADDE 15 – (1) Çiftlik hayvanlarında, acı duymalarına ve yaralanmalarına neden olan veya neden olması muhtemel, doğal ya da suni üreme prosedürleri uygulanamaz. Yönetmeliğin bu maddesi; hayvanların minimum ya da kalıcı düzeyde acı çekmelerine ya da yaralanmalarına yol açabilecek veya yaralanmalarına sebep olmayacak müdahalelerin gerekli olduğu bazı prosedürlerin uygulanmasına, Ulusal hükümlerce izin verildiği takdirde engel değildir.

(2) Bir hayvan, genotipi ve fenotipi gereği sağlığına ve refahına zarar verilmemesi şartıyla bakılabilir veya yetiştirilebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

İdari yaptırımlar

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmeliğe aykırı davranışlar hakkında 5996 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine göre idari yaptırımlar uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 17 – (1) 23/12/2011 tarihli ve 28151 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çiftlik Hayvanlarının Refahına İlişkin Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 18 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

BUZAĞILARIN KORUNMASI İLE İLGİLİ ASGARİ STANDARTLARA İLİŞKİN YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 22.11.2014 Resmî Gazete Sayısı: 29183

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; besicilik ve yetiştirme amaçlı bakılan buzağuların korunması ile ilgili asgari standartları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, buzağuların refahlarının sağlanması ve hayvanların gereksiz yere ağrı, acı çekmelerine veya yaralanmalarına yol açacak koşulların önlenmesi için gerekli hükümleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik,
a) 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 9 uncu maddesine dayanılarak,
b) 2008/119/EC sayılı, Buzağuların Korunması ile İlgili Asgari Standartları Belirleyen Avrupa Birliği Konsey Direktifine paralel olarak,
hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;
a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
b) Bireysel bölme: Buzağuların bireysel olarak yetiştirilmesi için ayrılan bölmeyi,
c) Buzağı: Sığır türünde altı aylığa kadar olan hayvanı,
ç) Hayvan sahibi veya bakıcısı: Hayvanların mülkiyetini haiz veya ücret karşılığında veya ücretsiz, muhafaza etmekle görevlendirilen, gerçek veya tüzel kişi veya kişileri,
d) İşletme: İçinde hayvanların yetiştirildiği veya muhafaza edildiği herhangi bir kuruluşu,
e) Yetkili otorite: İl/ilçe gıda, tarım ve hayvancılık müdürlüklerini,
ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Barınma

MADDE 5 – (1) 8 haftalıktan büyük olan buzağular, veteriner hekim tarafından sağlığı ya da davranışları nedeniyle tedavi görmesinin gerekli olduğu onaylanmadıkça, bireysel bölmelerde barındırılmaz. Bu bölmelerin genişliği ayaktaki buzağının cidago yüksekliğinden, uzunluğu ise burun ucundan kuyruğa kadar olan uzunluğun 1.1 ile çarpımından az olamaz.

(2) Gruplar halinde barındırılan buzağularda, her buzağı için ayrılan kullanım alanı, canlı ağırlığı 150 kilogramdan düşük olan her buzağı için en az 1,5 m², canlı ağırlığı 150-220 kilogram olan buzağular için en az 1,7 m² ve canlı ağırlığı 220 kilogram ve daha fazla olan buzağular için en az 1,8 m² olması gerekir. Ancak, altıdan daha az sayıda buzağısı olan işletmelerde ve annelerini emmesi için tutulan buzağularda uygulanmaz.

İşletmeler ve işletme içi düzenlemeler

MADDE 6 – (1) Buzağının kalacağı yerin yapımında kullanılan malzemeler ve özellikle buzağuların temas edebileceği kutular ve ekipman buzağulara zarar vermeyecek türde ve iyice temizlenebilir ve dezenfekte edilebilir yapıda olur.

(2) Binanın yalıtımı, ısıtması ve havalandırması, hava dolaşımının, toz seviyesinin, sıcaklığın, havanın bağıl neminin ve gaz konsantrasyonunun buzağılara zararlı olmayacak seviyede tutulması sağlanır.

(3) Buzağuların kalacağı yer, her bir buzağının zorlanmadan yatmasına, dinlenmesine, ayağa kalkmasına ve eğilmesine imkân sağlayacak şekilde inşa edilir.

(4) Buzağuların bulunduğu barınaklar, alet ve donanım çapraz bulaşmayı ve hastalık taşıyıcı organizmaların oluşmasını engellemek amacıyla, düzgün bir şekilde temizlenip dezenfekte edilir. Dışkı, idrar ve yem artıkları ile saçılmış yemler, kokuyu asgariye indirmek, sinek veya kemirgenler için cazip olmasını engellemek amacıyla gerekli sıklıklarda temizlenir.

(5) Zemin, pürüzsüz ve buzağuların yaralanmaması için kaygan olmamalıdır. Bu nedenle zeminin yapısı; buzağuların ayakta dururken veya uzanırken, yaralanmaya veya acıya neden olmayacak özellikte olması gerekir. Buzağuların büyüklüğü ve ağırlığına uygun olmalı ve sert, düzgün ve sabit bir yüzey oluşturulmalıdır. Yatacakları alan rahat, temiz ve yeterince kuru olmalı ve buzağuları olumsuz bir şekilde etkilememelidir. İki haftalıktan küçük tüm buzağular için uygun bir yatak temin edilir.

(6) İşletme binalarında barındırılan buzağular, sürekli karanlık ya da yapay aydınlatmada, yeterli dinlenme süresi verilmeden bulundurulamaz. Davranış ve fizyolojik ihtiyaçlarını karşılamak üzere, farklı iklim şartları için uygun, doğal ya da suni aydınlatmaya imkân tanıyan tertibat düzenlenir. Mevcut doğal ışığın hayvanın fizyolojik ve etolojik ihtiyaçlarının karşılanmasında yetersiz olması durumunda, en azından doğal ışık süresine eşdeğer bir süre için uygun olan 8 saatlik suni aydınlatma sağlanır.

(7) Besleme ve sulama ekipmanları, buzağuların yem ve sularının kirlenmesini en aza indireyecek şekilde tasarlanır, yerleştirilir ve muhafaza edilir.

Kontrol

MADDE 7 –(1) İşletme binalarında barındırılan buzağular, sahipleri veya hayvanlardan sorumlu kişi tarafından günde en az iki defa kontrol edilmeli ve dışarıda tutulan buzağular ise günde en az bir defa kontrol edilir. Hasta veya yaralı olduğu tespit edilen buzağının gecikmeksizin uygun bir şekilde tedavisi veteriner hekime yaptırılır. Söz konusu tedaviye cevap vermeyen herhangi bir buzağı ile ilgili olarak, derhal, veteriner hekime yeniden başvurulur. Gerekirse hasta veya yaralı buzağular, kuru ve rahat bir yerde diğerlerinden ayrı bir şekilde izole edilerek tutulur.

(2) Buzağuların herhangi bir zamanda kontrol edilebilmelerine imkân tanıyan, sabit ya da taşınabilir yeterli düzeyde aydınlatma sağlanır.

Otomatik ya da mekanik donanımlar

MADDE 8 –(1) Buzağuların sağlığı ve refahı için gerekli olan tüm otomatik ve mekanik donanımlar günde en az bir kere kontrol edilir. Sorunların tespit edilmesi durumunda, bu sorunlar derhal giderilir. Öncelikle hayvanların sağlığının ve refahının güvenceye alınabilmesi için, sorunlar giderilene kadar; özellikle alternatif besleme metotları kullanılarak ve yeterli bir ortam sağlanmak suretiyle, uygun önlemler alınır.

(2) Yapay bir havalandırma sisteminin kullanıldığı durumlarda; sistemin bozulması durumunda, hayvanların sağlığının ve refahının korunması amacıyla yeterli düzeyde havanın yenilenmesini temin edecek destekleyici bir sistem kurulur. Bu sistemin bozulması ile ilgili olarak, hayvanların bakıcısını uyararak üzere bir alarm sistemi temin edilir. Bu alarm sistemi düzenli aralıklarla test edilir.

Elektrik donanımı

MADDE 9 –(1) Barınaklarda elektrik ekipmanının bulundurulması halinde, donanım buzağılara elektrik şoku vermeyecek şekilde yerleştirilir.

Hayvanların bağlanması

MADDE 10 – (1) Grup halinde barındırılan buzağular, süt ile beslendikleri dönem dışında bağlanamazlar, bağlı kaldıkları süre bir saati geçemez. Bu bağlar hayvanın yaralanmasına yol açmamalı, yatmasına izin verecek uzunlukta olmalı ve düzenli olarak kontrol edilmelidir.

Beslenme ve su

MADDE 11 – (1) Yeni doğan buzağuların, doğumdan hemen sonra ve/veya en geç ilk 6 saat içerisinde kolostrum almaları gerekir.

(2) Tüm buzağular günde en az iki kere beslenir.

(3) Buzağuların gıdaları asgari 4,5 mmol/litre düzeyinde ortalama kan hemoglobini temin etmek üzere yeterli ölçüde demir ihtiva eden ve 2 haftadan büyük her buzağı için, yaşları sekiz ila 20 nci haftalar arasında iken, günlük miktarı en az 50 g'dan 250 g'a arttırılacak şekilde, lifli gıdadan oluşan bir günlük rasyon verilir. Buzağulara ağızlık takılmaz.

(4) Buzağuların gruplar halinde barındırıldığı ve otomatik bir besleme sistemi ile beslenmedikleri durumlarda, her buzağının aynı anda gıdaya erişmesi temin edilir.

(5) İki haftadan büyük tüm buzağuların yeterli miktarlarda, taze suya erişimi sağlanarak günlük sıvı alımı ihtiyaçları giderilir.

Denetim

MADDE 12 – (1) Denetimler, bu Yönetmeliğin gereklilikleri ile uyumluluğunun teyit edilebilmesi amacıyla Bakanlık ve yetkili otorite tarafından yapılır. Söz konusu denetimler, kullanılan farklı çiftlik sistemlerinin her yıl istatistiksel olarak temsili bir örneğini kapsar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde 22/11/2014 tarihli ve 29183 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Çiftlik Hayvanlarının Refahına İlişkin Genel Hükümler Hakkında Yönetmelik hükümleri uygulanır.

İdari yaptırımlar

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmeliğe aykırı davranışlar hakkında 5996 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine göre idari yaptırımlar uygulanır.

Yürürlük

MADDE 15 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

HAYVAN DENEYLERİ ETİK KURULLARININ ÇALIŞMA USUL VE ESASLARINA DAİR YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 15.02.2014 Resmî Gazete Sayısı: 28914

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, deney hayvanları ile yapılacak olan bilimsel araştırma, test, eğitim, öğretim gibi temel etkinliklerde kullanılan yöntem ve materyaller ile ilgili kabul edilebilir etik standartların belirlenmesine, hayvan deneyleri merkezi etik kurulu ve hayvan deneyleri yerel etik kurullarının kuruluş ve çalışmalarına, yapılması planlanan işlemlerin sunulmasına, araştırma ve çalışma önerilerinin incelenmesi ve izin verilmesine, uygulamaların izlenmesine, deney hayvanları üzerinde yapılan bütün prosedürlerin kayıt altına alınmalarına ve bu prosedürlerin anında ya da geriye doğru izlenebilmelerine, bütün

işlemlerin denetlenebilirliğinin sağlanmasına ve ilgili işlemlerin gerektiğinde sonlandırılmalarına ilişkin esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, kamu kurum ve kuruluşları ile özel kuruluşlarda deney amacıyla kullanılacak hayvanların kullanımından önce alınması gereken izinleri, bu amaçla hayvan deneyleri merkezi etik kurulu ile hayvan deneyleri yerel etik kurullarının oluşturulması, bu kurulların çalışma usul ve esasları, görevleri, eğitim, denetim ve yükümlülüklerini kapsar.

(2) Bu Yönetmelik;

- a) Deneysel olmayan tarımsal uygulamaları,
- b) Deneysel olmayan klinik veteriner hekimliği uygulamalarını,
- c) Veteriner sağlık ürünlerine pazarlama yetkisi verilebilmesi için gereken klinik deneyleri,
- ç) Kayıtlı veya onaylı hayvancılık işletmelerinin yapmakla yükümlü olduğu uygulamaları,
- d) Birincil amacı bir hayvanın kimliklendirilmesi olan uygulamaları, kapsamaz.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik 24/6/2004 tarihli ve 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununun 9 uncu ve 17 nci maddelerine dayanılarak ve 2010/63/EU sayılı Bilimsel Amaçlarla Kullanılan Hayvanların Korunmasına İlişkin Avrupa Birliği Direktifine paralel olarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Orman ve Su İşleri Bakanlığını,
- b) CITES Sözleşmesi: 20/6/1996 tarihli ve 22672 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Nesli Tehlikede Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşmeyi,
- c) Çalışma izni: Deney hayvanı kullanıcı, üretici ve tedarikçi kuruluşlara Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca verilen belgeyi,
- ç) Deney: Bilimsel amaçlarla hayvanlar üzerinde gerçekleştirilecek her türlü prosedür veya prosedürler bütünü,
- d) Deney hayvanı: Prosedürlerde kullanılan, serbest yaşayan veya çoğalan larva biçimleri, canlı kafadanbacaklılar ve normal fetal gelişimlerinin son üçte birlik döneminden itibaren memeliler dahil, insan olmayan herhangi bir omurgalı canlıyı,
- e) Deney ünitesi: Hayvanlar üzerinde her türlü prosedür veya prosedürlerin gerçekleştirildiği, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından çalışma izni bulunan birimleri,
- f) Etik: Araştırmalarda kullanılacak hayvanlarla ilgili olarak insan ve hayvan yaşamını ilgilendiren bilimlerde yapılabilecek hareketlerin sınırları, hayvana yönelik yapılacak tutum ve davranışa yol gösterici evrensel kuralları,
- g) Genel Müdür: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürünü,
- ğ) Genel Müdürlük: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğünü,
- h) HADMEK: Hayvan Deneyleri Merkezi Etik Kurulunu,
- ı) HADYEK: Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulunu,
- i) Hayvan refahı birimi: Üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşlarda kurulması zorunlu olan, hayvanların refahı ve bakımından sorumlu, veteriner hekim, veteriner sağlık teknikeri veya veteriner sağlık teknisyeni unvanına sahip en az bir kişiden, kullanıcı kuruluşlarda ise bu unvanlardan birine sahip bir kişiye ilaveten biri yerel etik kurul üyesi olmak üzere en fazla üç kişiden oluşan birimi,

- j) İnsancıl öldürme metodu: Hayvanın kendi türüne has, en az fiziksel ve duyuşsal ağrı, eziyet ve sıkıntıya maruz kalacağı şekilde yaşamının sonlandırılmasını,
- k) İn vivo deney: Canlı ortamda yapılan deneyi,
- l) İyi laboratuvar uygulamaları: Klinik çalışmalar dışındaki sağlık ve çevre güvenliği çalışmalarının planlanması, yapılması, izlenmesi, kaydedilmesi, arşivlenmesi ve rapor edilmesi şartları ve yönetim usulleri ile ilgili kalite sistemini,
- m) Kullanıcı: Hayvanları prosedürlerde kullanmaya yetkili olan kişiyi,
- n) Kuruluş: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca çalışma izni bulunan, müştemilatı ile birlikte açık, kapalı, yarı açık, her türlü sabit ya da taşınabilir tesis, bina veya binalar grubunu,
- o) Proje: Tanımlanmış bilimsel bir amacı olan ve bir ya da daha fazla prosedürü kapsayan iş programını,
- ö) Prosedür: Hayvanların; doğurtulması, kuluçkadan çıkarılması ya da genetiği değiştirilmiş hayvan soyunun devam ettirilmesi süreçleri dahil, iyi veteriner hekimlik uygulamalarına uygun olarak bir iğnenin batırılmasının yarattığına eşit veya daha fazla acı, eziyet, ızdırap veya kalıcı hasara sebep olabilecek şekilde, bilinen veya bilinmeyen sonuçları olan, deneysel, diğer bilimsel veya eğitici amaçlarla kullanılmasını,
- p) Sekreteryä: Etik kurullarda gerekli koordinasyonu sağlayan, yazışmaları yapan ve kayıtları tutan kişi veya kişileri,
- r) Tekniker: Lise öğrenimi üzerine iki yıl süreli Veteriner Sağlık Önlisans programlarından mezun olan kişiyi,
- s) Teknisyen: Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Tarım Meslek Lisesi Veteriner Sağlık Bölümü ile daha önce Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına bağlı olan Veteriner Sağlık Meslek Lisesi, Hayvan Sağlığı Memurları Okulu, Hayvan Sağlığı Memurları Meslek Lisesi okullarından herhangi birinden mezun kişiyi,
- ş) TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunu,
- t) Tür: Ortak özellikler taşıyan ve kendi aralarında döllenerek üreyebilen akraba canlıları içeren biyolojik grubu,
- u) 3R ilkesi: Mümkün olan her durumda, canlı hayvan yerine bilimsel açıdan geçerli başka alternatif bir yöntem ya da deneme stratejisinin uygulaması, proje hedeflerinden ödün vermeden kullanılacak hayvan sayısının olabildiğince azaltılması, hayvanlara acı, eziyet, ızdırap çektirecek ve kalıcı hasar yapacak prosedürlerin iyileştirilerek hayvan refahının artırılmasını,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Deney Hayvanının Kullanılma Amaçları, Etik Kurulların Kuruluş, Görev Süresi, Çalışma Yöntemi, Görev ve Yetkileri

Deney hayvanının kullanılma amaçları

MADDE 5 – (1) Deney hayvanlarının kullanılma amaçları aşağıda belirtilmiştir:

- a) Temel araştırmalar.
- b) Aşağıdaki amaçlardan herhangi birini taşıyan translyasyonel veya uygulamalı araştırmalar:
- 1) İnsan, hayvan veya bitkilerdeki hastalık, sağlık bozuklukları ve diğer anormalliklerin önlenmesi, tanı, tedavisi veya bunlardan kaçınma.
 - 2) İnsan, hayvan veya bitkilerdeki fizyolojik bozuklukların incelenmesi, belirlenmesi, düzeltilmesi veya modifikasyonu.
 - 3) Hayvanların refahı ve tarımsal amaçlarla yetiştirilen hayvanların üretim şartlarının iyileştirilmesi.

c) (b) bendinde belirtilen amaçlardan herhangi biri için, ilaçlar, gıda hammaddeleri, yem hammaddeleri, başka maddeler ve ürünlerin kalite, etkinlik ve güvenilirliklerinin geliştirilmesi, üretilmesi ve test edilmesi.

ç) İnsan ve hayvan sağlığı ve refahı için doğal çevrenin korunması.

d) Türlerin korunmasını amaçlayan araştırmalar.

e) Mesleki becerilerin kazandırılması, sürdürülmesi veya geliştirilmesi için yüksek öğrenim veya eğitimi.

f) Adli tıp soruşturmaları.

HADMEK'in kuruluşu ve çalışma yöntemi

MADDE 6 – (1) HADMEK bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde teşekkül eder. HADMEK;

a) Bakanlıktan; genel müdür, genel müdür yardımcısı, daire başkanı, şube müdürü ve hukuk müşavirliğinden bir hukukçu üye,

b) Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından hayvan deneylerinde en az iki yıl tecrübeli üç temsilci,

c) Sağlık Bakanlığından hayvan deneylerinde en az iki yıl tecrübeli üç temsilci,

ç) Veteriner fakültelerinden hayvan deneylerinde en az iki yıl tecrübeli üç öğretim üyesi,

d) Tıp fakültelerinden hayvan deneylerinde en az iki yıl tecrübeli üç öğretim üyesi,

e) Türk Tabipleri Birliğı ve Türk Veteriner Hekimleri Birliğınden birer temsilci,

f) TÜBİTAK'tan bir veteriner hekim temsilci,

g) Hayvanları korumaya yönelik sivil toplum örgütlerinden bir üye, olmak üzere yirmibir üyeden oluşur.

(2) HADMEK üyelerinin seçimi;

a) Genel Müdür, genel müdür yardımcısı, daire başkanı, şube müdürü ve hukukçu üye HADMEK'in daimi üyesidir.

b) HADMEK üyelerinden daimi üyeler hariç diğer kurum ve kuruluşlarca belirlenen üyelerin atamaları Bakanlık tarafından yapılır.

(3) HADMEK toplantısına, Bakanlık üyelerinden katılım sağlayan en üst düzey temsilci başkanlık eder.

(4) Daimi üyeler hariç diğer üyelerin görev süresi dört yıldır. Görev süresi biten üye yeniden atanabilir. Bir takvim yılı içerisinde izinsiz ve mazeretsiz olarak üst üste üç toplantıya katılmayan üyenin üyeliğı kendiliğınden düşer. Üyelik sıfatının ölüm, emeklilik, ayrılma gibi herhangi bir sebeple sona ermesi veya üyeliğın düşmesi halinde, yerine aynı usulle ve kalan süreyi tamamlamak üzere ayrılan üyenin niteliklerini taşıyan yeni bir üye görevlendirilir.

(5) HADMEK ve HADYEK arasındaki koordinasyon genel müdürlük tarafından sağlanır. HADMEK sekreteryası hizmetleri, ilgili şube müdürlüğüne yürütülür.

(6) HADMEK, başkanın belirleyeceği gündemle üç ayda bir toplanır. Toplantı gündemini de içeren davet yazısı, toplantı tarihinden en geç on gün öncesinden HADMEK üyelerine gönderilir. Kurul, başkanın gerek görmesi halinde üyelere en geç on gün öncesinden haber verilmek suretiyle de toplanabilir.

(7) HADMEK, üyelerin en az üçte ikisinin katılımı ile toplanır. Kararlar oy çokluğu ile alınır, oyların eşitliğı halinde başkanın oyu yönünde karar verilir.

HADMEK'in görevleri

MADDE 7 – (1) HADMEK'in görevleri şunlardır:

a) Deney hayvanlarının kullanılmasına dair etik ilkeleri belirlemek.

b) HADYEK yönergelerini onaylamak ve 21 inci maddeye göre feshetmek.

c) HADYEK'lerin bu Yönetmelik hükümlerine göre çalışıp çalışmadığını denetlemek, yıllık raporlarını değerlendirmek.

ç) HADMEK tarafından onaylanan yönergeye ve bu Yönetmeliğe aykırı hareket eden HADYЕК'lerin çalışmalarını 21 inci maddeye göre durdurmak.

d) HADYЕК'lerin hizmet verdiği üretici ve kullanıcı kurum ve kuruluşlardaki deney şartlarını ve laboratuvarları bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde denetlemek.

e) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı olarak deney hayvanı kullanılmasını engellemek amacıyla gerekli girişimleri yapmak.

f) HADYЕК'lerin verdiği kararlara yapılan itirazları değerlendirmek, gerekli görülmesi halinde dosyaları yeniden incelemek üzere gerekçeleri ile birlikte ilgili HADYЕК'e geri göndermek.

g) HADYЕК'lerin deney hayvanı kullanımı ve bakımı ile ilgili araştırmacı, tekniker, teknisyen, hayvan bakıcıları ve diğer yardımcı personele yönelik verilen eğitim programlarının usul ve esaslarını belirlemek ve denetlemek.

ğ) Deney hayvanı kullanım sertifikalarının denkliklerini değerlendirmek.

h) Ülke çapında deney hayvanlarının deneylerde kullanılmasına dair yıllık istatistik bilgileri toplamak ve yayınlamak.

ı) Gerektiğinde eğitim programları düzenlemek.

HADYЕК'in kuruluşu ve çalışma yöntemi

MADDE 8 – (1) HADYЕК aşağıdaki şekilde kurulur:

a) 5199 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi hükmü gereğince, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından çalışma iznli deney hayvanı ünitesi bulunan resmi ve özel kurum ve kuruluşlar ile yüksek öğretim kurumları HADYЕК kurabilir. HADYЕК ve hayvan refahı birimi bulunmayan kurum ve kuruluşlarda hayvan deneyleri yapılamaz.

b) HADYЕК kurulabilmesi için, kurum bünyesinde asgari olarak hayvanların tür özellikleri gözetilerek, stressiz ve sakin bir hayat sürdürebilecekleri, veteriner hizmetlerinin verildiği Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından çalışma iznli bir deney hayvanı ünitesi bulundurulması zorunludur.

(2) HADYЕК'de asgari olarak aşağıda nitelikleri belirtilen üyelerin bulunması gereklidir:

a) Kurum veya kuruluş içinde deney hayvanı yetiştirilmesi, üretilmesi bakımından sorumlu ve deney hayvanları kullanım sertifikasına sahip, tam gün üniteye çalışan, hayvan deneyleri konusunda en az bir yıl tecrübeli bir veteriner hekim.

b) Kurum veya kuruluş içinde deney hayvanları ile çalışma yapan birimlerden bir temsilci.

c) Kendisi ve birinci derece yakınları, hayvanlar üzerinde deneysel çalışma yapmayan ve kuruluş ile çıkar ilişkisi olmayan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı bir kişi.

ç) Kurum veya kuruluş ile çıkar ilişkisi olmayan sivil toplum kuruluşuna üye Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı bir kişi.

(3) HADYЕК'te görev alacak en az bir üyenin in vivo hayvan deneylerinde en az bir yıl tecrübeli ve doktora veya tıpta uzmanlık derecesine sahip olması gereklidir. HADYЕК'te tıp veya veteriner hekim etiği uzmanlarının da bulunması tercih edilir. Kurum ve kuruluşlar ihtiyaçlarına ve idari yapısına göre HADYЕК kompozisyonunu belirleyebilirler. HADYЕК gerektiğinde başka alanların uzmanlarından görüş alabilir, toplantılara davet edebilir. HADYЕК en az beş, en fazla 21 üyeden oluşur.

(4) HADYЕК üyelerinin görevlendirilmesi ile ilgili olarak;

a) HADYЕК başkanı, başkan vekili ve üyeleri; üniversitelerde rektör, diğer kurum ve kuruluşlarda ise en üst düzey yönetici onayı ile görevlendirilir.

b) HADYЕК başkanı ve veteriner hekim kurum veya kuruluşun tam zamanlı çalışanı olmak zorundadır. Bunun dışındaki üyeler, kurum veya kuruluş dışından da görevlendirilebilir.

c) Atamalar veya onay ile görevlendirilmelere dair değişiklikler bir ay içinde HADMEK'e bildirilir.

ç) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket ettiği tespit edilen kişiler HADYEK üyesi olarak görevlendirilemez.

(5) Kurum ve kuruluşlarda HADYEK sekreteryası, üniversitelerde rektör, diğer kurum ve kuruluşlarda ise en üst düzey yönetici onayı ile görevlendirilir. HADYEK'in düzenli çalışması, başvuruların alınması, değerlendirilmesi ve arşivlenmesi amacıyla ayrı bir çalışma birimi oluşturulur.

(6) HADYEK üyelerinin görev süresi dört yıldır. Görev süresi biten üye yeniden atanabilir veya onay ile görevlendirilebilir. Bir takvim yılı içerisinde izinsiz ve mazeretsiz olarak üst üste üç toplantıya katılmayan üyenin üyeliği düşer. Üyelik sıfatının ölüm, emeklilik, ayrılma gibi herhangi bir sebeple sona ermesi halinde, yerine aynı usulle ve kalan süreyi tamamlamak üzere ayrılan üyenin niteliklerini taşıyan yeni bir üye görevlendirilir.

(7) HADYEK, yönergesi HADMEK tarafından onaylandıktan sonra faaliyetine başlar.

(8) HADYEK aşağıda belirtildiği şekilde çalışır:

a) HADYEK, kurul başkanının belirleyeceği gündemle en az ayda bir defa, üyelerin en az üçte ikisinin katılımı ile toplanır.

b) HADYEK toplantısında kararlar oy çokluğu ile alınır. Oy eşitliği halinde başkanın oyu yönünde karar verilir.

c) Her kurul kendi çalışma usul ve esaslarını belirleyen bir yönerge hazırlar.

ç) Kurumlarda kullanılan tüm deney hayvanlarına ilişkin kayıtlar, hayvan refahı biriminde görevli deney hayvanı yetiştirilmesi, üretimi ve bakımından sorumlu veteriner hekim tarafından tutulur veya tutturulur. Söz konusu kayıtlarda temin edilen hayvanların sayıları, türleri, temin edildikleri yerler, kullanıcı kuruluşa geldiği tarih ve yapılan tüm işlemler bulunur. Bu kayıtlar en az beş yıl süreyle muhafaza edilir.

d) HADYEK, yapılacak başvuruları değerlendirmek için bir form hazırlar. Formda aşağıdaki bilgilerin bulunması zorunludur:

1) Proje adı.

2) Proje yürütücüsü ve diğer araştırmacıların adı, adresi, görev yeri, imzası.

3) Prosedürün yapılacağı yer ve süresi.

4) Canlı hayvanlar üzerinde prosedür uygulayacakların eğitim sertifikaları.

5) Başvuru tarihi.

6) Proje önerisi.

7) Günlük dille yazılmış teknik olmayan proje özeti.

8) Hayvan kaynakları, tahmini hayvan sayısı, türü ve yaşı.

9) Hayvanlar üzerinde gerçekleştirilecek prosedürler.

10) Prosedürlerin sebep olacağı acı, eziyet, ızdırap ve kalıcı hasar düzeyi.

11) 3R ilkesinin prosedürlerde uygulanma şekli.

12) Kullanılması planlanan anestezi, analjezi ve diğer ağrı kesici yöntemler.

13) Hayvanların yaşamları boyunca acı ve ızdırap çekmemesi ya da çektikleri ızdırabın azaltılması için alınacak önlemler.

14) Prosedürlerin sonlandırılmasında insancıl öldürme metodunun belirlenmesi.

15) Hayvan sayısını ve prosedürlerin sebep olacağı acı, eziyet, ızdırap ya da olası çevresel etkileri asgariye indirmek için uygulanacak deneysel veya gözlemsel stratejiler ile veri analiz usulleri.

16) Hayvanların birden fazla projede kullanılıp kullanılmayacağı.

17) Hayvanların barındırma, yetiştirme ve bakım şartları.

18) Projede yer alanların yetkinliği.

19) Taahhütname.

e) HADYЕК tarafından projelere azami beş yıl süre ile izin verilir, süre uzatımı talebi olması halinde, talebin gerekçelendirilmesi şartıyla ek süre verilebilir.

f) Bütün başvurular ve alınan kararlar, tarih ve sayı numarası verilerek kayıt altına alınır. Kayıtlar en az beş yıl süreyle muhafaza edilir.

g) Başvurular, proje yürütücüsü tarafından yapılır. Tez çalışmaları için yürütücü, danışman öğretim üyesidir.

ğ) HADYЕК, yaptığı değerlendirme neticesinde uygun, düzeltilmesi gerekir, şartlı olarak uygun ya da uygun değildir şeklinde karar verir. Kararlar başvuru sahibine başvurunun yapıldığı tarihten itibaren kırk iş günü içinde yazılı olarak bildirilir. Bu süre proje değerlendirmesini de kapsar. Projenin karmaşıklığı veya birden çok bilim dalını ilgilendirdiği hallerde, HADYЕК sözü edilen süreyi bir defaya mahsus olmak üzere onbeş iş gününü geçmeyecek şekilde uzatabilir. Uzatma sebebi ve süresi gerekçelendirilerek, süre sona ermeden yürütücü bilgilendirilir. HADYЕК, bir projenin yapılabilirliğini sınamak amacıyla az sayıda hayvan üzerinde ön deneylerin yapılmasını isteyebilir. Bu durumda kesin karar, “şartlı olarak uygun” kararı verilen projelerdeki usullere göre verilir.

h) HADYЕК üyelerine ait başvurular görüşülürken ilgili kurul üyesi görüşmelere katılamaz ve oy kullanamaz.

ı) Hakkında “Düzeltilmesi gerekir” kararı verilen projeler, düzeltildikten sonra tekrar değerlendirilir. “Şartlı olarak uygun” kararı verilen projeler, HADYЕК tarafından belirlenecek bir süre boyunca, hayvan refahı birimi tarafından izlenip, istenen şartların yerine getirilip getirilmediği değerlendirildikten sonra uygun ya da uygun değildir şeklinde karara bağlanır ve proje ile ilgili HADYЕК’e rapor verilir.

i) İzin verilen projelerde hayvan refahını olumsuz etkileyecek herhangi bir değişiklik olup olmadığı yerel etik kurulu tarafından denetlenir. Yerel etik kurulu, onaylanan projeye uyulmaması durumunda, verilen izni iptal eder. İznin iptal edilmesi durumunda; hayvan refahı birimi tarafından, projede kullanılan veya kullanılması öngörülen hayvanların refahının olumsuz yönde etkilenmemesi sağlanır.

j) HADYЕК onayı alındıktan sonra projedeki ve çalışmaya katılacak kişilerdeki değişiklikler proje yürütücüsü tarafından HADYЕК’e yazılı olarak bildirilir ve onayı alınır.

k) Aşağıdaki müdahaleler HADYЕК iznine tabi değildir:

1) Teşhis ve tedavi amaçlı klinik uygulamalar.

2) Ölü hayvan veya dokusu, mezbaha materyalleri, atık fetuslar ile yapılan prosedürler.

3) Süt sağma.

4) Dışkı veya altlık örneği toplama.

5) Sürüntü ile örnek alma.

l) Tür tanımlama ile ilgili doğadan yabanı hayvanı kullanılmasında Genel Müdürlükten alınan izin, HADYЕК izni yerine geçer.

m) Saha araştırmalarının birden fazla ilde yürütülmesi halinde sadece bir yerin HADYЕК onayının alınması yeterlidir.

n) Kayıtlar HADMEK ve Bakanlığın denetimine açık tutulur. HADYЕК, gerektiğinde konusunda deneyimli uzmanların yazılı görüşlerini alabilir veya HADYЕК toplantısına davet ederek sözlü veya yazılı görüş isteyebilir.

HADYЕК’in görevleri

MADDE 9 – (1) HADYЕК’in görevleri şunlardır:

a) Bu Yönetmelik hükümleri ile HADMEK’in belirlediği etik ilkeler ve iyi laboratuvar uygulamaları çerçevesinde kendi çalışma usul ve esasları hakkında yönerge hazırlamak.

b) Deney hayvanları üzerinde yapılacak tüm işlemlerin etik yönden kabul edilebilir sınırlarını belirleyerek yapılacak işlemlere ilişkin protokolleri onaylamak veya gerekçeli olarak red etmek.

c) Kurum içinde deney hayvanı kullanılması sürecinin 3R ilkelerine ve etik kurallara uygun olarak sürdürülmesini denetlemek, bu amaçla gerekli düzenlemeleri yapmak.

ç) Deney hayvanı kullanılarak elde edilenlerle aynı veya daha yüksek düzeyde bilgi sağlayabilecek ancak hayvan kullanılmayan veya en az sayıda hayvan kullanılan ya da daha az acı verilen prosedürler içeren alternatif yöntemlerin geliştirilmesine ve doğrulanmasına katkıda bulunacak ve bu alanda araştırmayı teşvik edecek uygulamalar yapmak.

d) Deney hayvanları üzerinde yapılacak işlemlerin onaylanmış protokole uygun olarak yapılmasını sağlamak, gerektiğinde sonlandırmasına karar vermek.

e) Deney hayvanlarıyla çalışacak personelin gerekli eğitimi almasını sağlamak ve deney hayvanı kullanım sertifikası bulunması şartıyla hayvan deneyleri yapılmasına izin vermek. Bu amaçla gerektiğinde sertifika programları düzenlemek.

f) Deney hayvanlarının üretim, yetiştirme, barındırma ve nakil şartları ile deneylerin yapıldığı laboratuvar şartlarının ve ekipmanının etik yönden uygun olup olmadığını denetlemek.

g) Deney hayvanı kullanımı ile ilgili olarak istatistiki veri tabloları ile yıllık faaliyet raporunu hazırlayarak HADMEK'e sunmak.

ğ) Deneysel çalışmalar sonunda ortaya çıkan atıklar ve tıbbi atıkların 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili mevzuat çerçevesince bertarafını sağlamak.

h) 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununun ve ilgili mevzuatın getirdiği hükümler çerçevesinde, deney hayvanlarının kayıt altına alınmalarını ve izlenebilmelerini sağlamak.

1) Düzenlenecek eğitim sertifika programlarını otuz gün önce HADMEK'e bildirmek.

i) Düzenledikleri sertifika eğitim programları ve eğitim sonunda başarılı olarak sertifika alan kursiyerler ile ilgili bilgileri HADMEK'e bildirmek.

j) Deneyde kullanılan hayvanların, prosedür sonrası sahiplendirilmesi veya çiftçilik sistemine iadesinde sakınca görülüp görülmediği hakkında karar vermek.

HADYEK'in çalışma ilkeleri

MADDE 10 – (1) HADYEK aşağıda belirtilen ilkeler doğrultusunda çalışır:

a) Bilimsel araştırmalarda kullanılması zorunlu olan deney hayvanlarına kötü muameleleri engellemek.

b) Deney hayvanlarının 5 inci maddede belirtilen amaçlar kapsamında kullanılmasını sağlamak.

c) Ağır acı, stres ya da buna denk eziyet veren deneylerde bir hayvanın bir defadan fazla kullanılmamasını, zorunlu olarak kullanılması gerekiyorsa bunun sağlam bilimsel gerekçelere dayandırılmasını sağlamak.

ç) Eğitim amaçlı kongre, konferans ve seminerlerde ağrı ve acı veren deneylerin yapılmamasını sağlamak.

d) Bilimsel açıdan güvenilir verinin, hayvanlara mümkün olduğu kadar az acı çektirerek ve onları en az strese sokarak elde edilmesini sağlamak.

e) Araştırmalar süresince kullanılan deney hayvanlarına, türüne uygun şartlar hazırlamak ve en iyi fizyolojik, davranışsal ve çevresel şartların teminini sağlamak.

f) Uygun şekilde eğitilmiş personel tarafından uygun şartlarda deney hayvanı bakımını sağlamak.

g) Canlı hayvanlarda yapılacak deney amaçlı çalışmaların sorumlu veteriner hekim gözetiminde yapılmasını sağlamak.

ğ) Araştırmacılar tarafından, deneylerin hangi durumlar yerine getirildiğinde sonlandırılacağına dair hedef noktaların belirlenmesini sağlamak.

h) Araştırılan bilginin elde edilmesinde geçerliliği ispatlanmış alternatif usuller varsa hayvan deneylerini etik olarak uygun görmemek ve daha önceden ayrıntılı olarak yapılmış deneylerin tekrar edilmesine engel olmak.

1) Deneý için en uygun hayvan türü ve yöntemin seçilmesini ve bilimsel olarak anlamlı sonuç verebilecek en az sayıda hayvan kullanılmasını sağlamak.

i) Deneý hayvanlarına gereksiz acı ve ağrı verecek deneýlerde uygun bir anestezi usulünün uygulanmasını ve araştırmalarda uygun ağrı kesici ve anestezi kullanılmasını sağlamak.

j) Anestezinin, hayvan için deneýin kendisinden daha fazla travmatik olması ve deneýin amacına uygun olmaması durumunda yapılmasını engellemek.

k) Deneýin etik ilkeler çerçevesinde yapılması ve amacına uygun olması için veteriner hekim kararı ile;

1) Anesteziden çıktığında önemli oranda acıya maruz kalacak olan hayvanın ağrı kesici ile tedavi edilmesini, tedavi edilmesi mümkün değilse insancıl bir metotla öldürülmesini,

2) Deneý hayvanının araştırma sürecinde ya da sonunda hayatına son verilmesi işlemlerinin uygun gerekçelerle yapılmasını,

3) Şiddetli ve sürekli ağrı çeken veya normal hayatını sürdüremeyecek duruma gelen deneý hayvanları ile sağlığı ve çevresi için risk oluşturabilecek deneý hayvanlarının insancıl bir metotla yaşamalarına son verilmesini,

sağlamak.

l) Araştırmada kullanılan ve yaşamalarını sürdüren deneý hayvanlarına, deneý sonunda sağlıklı yaşam şartlarının teminini sağlamak.

m) Hayvanları ağır ve uzun süreli acıya maruz bırakacak deneýlerin yapılmasına, etik ilkeler ile araştırmadan elde edilecek fayda ve hayvanların çekeceği acı dikkate alınarak karar vermek.

n) Bilimsel hedeften uzaklaşılmadığı ve hayvanın refahının bozulmadığı sürece hayvanlar üzerinde birden fazla uygulama yaparak, deneýde kullanılan hayvanların sayısını azaltmak.

o) Deneýde kullanılarak ölen hayvanların doku ve organlarının paylaşılması kapsamında diğer başvurularda değerlendirilmesini sağlamak.

ö) Uzun süreli olması muhtemel şiddetli acı, eziyet ve ızdırapla sonuçlanan ve düzeltilmesi mümkün olmayan uygulamalardan kaçınmak.

p) Yalnızca kendi bünyesindeki hayvan refahı biriminin denetiminde gerçekleştirilecek prosedürlere izin vermek.

r) Onay verilen projelerde, içerikte ve çalışmaya katılacak kişilerde yapılacak değişiklikleri takip etmek ve gerekli izinlerin alınmasını sağlamak.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Deneý Hayvanı ve Arařtırmalara İliřkin Uygulamalar

Deneý hayvanları

MADDE 11 – (1) HADYЕК'in çalışmalarında kullanılacak hayvanlara ilişkin hususlar:

a) Deneý hayvanları üzerinde yapılacak tüm prosedürlerin HADYЕК tarafından onaylanmış olması zorunludur.

b) HADYЕК tarafından yapılan düzenlemelere uygun olarak alınmış bir genel veya özel istisna olmadıkça, deneýlerde kullanılacak;

1) Fare (*Mus musculus*),

2) Sıçan (*Rattus norvegicus*),

3) Kobay (*Cavia pocellus*),

4) Suriye (altın) hamsteri (*Mesocricetus auratus*),

5) Çin hamsteri (*Cricetulus griseus*),

6) Moğolistan gerbili (*Meriones unguiculatus*),

7) Tavşan (*Oryctolagus cuniculus*),

8) Köpek (*Canis familiaris*),

9) Kedi (*Felis catus*),

10) İnsan dışı primatların bütün türleri

11) Kurbağa [*Xenopus (laevis, tropicalis)*, *Rana (temporaria, pipiens)*],

12) Zebra balığı (*Danio rerio*),

türlerinin ve deneyde kullanılacak tüm hayvanların kayıtlı yasal deney hayvanı üreticisi ve tedarikçilerinden alınmış olması şartı aranır.

c) Kedi, köpek gibi evcil türlerin sokakta başıboş olanları, deneylerde kullanılmaz. Ancak, hayvanların sağlık ve refahı ile ilgili çalışmalara ihtiyaç duyulması, çevre, insan ve hayvan sağlığına karşı ciddi tehlike oluşturması ve çalışmanın amacının sadece başıboş hayvan kullanılarak gerçekleştirilebileceğine dair bilimsel gerekçeler sunulması hallerinde bu hayvanlar deneylerde kullanılabilir.

ç) İnsan dışı primatların deneylerde kullanılmasına, istisnai durumlarda ve prosedürün amacının insan dışı primatlar dışında bir tür kullanılarak gerçekleştirilemeyeceğine dair bilimsel bir gerekçe mevcutsa izin verilir.

d) Büyük kuyuksuz maymunlar deneylerde kullanılamaz.

e) Ulusal mevzuat ve uluslararası sözleşmeler çerçevesinde nesli tehlike altında olan ve korunan türler ile CITES Sözleşmesinin Ek-1 Listesindeki türlerin kullanılmasına aşağıda belirtilen durumlarda izin verilir:

1) Prosedür, 5 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) numaralı alt bendi ile (c) ve (d) bentlerinde belirtilen amaçlardan birine sahipse.

2) Prosedürün amacının söz konusu türlerin dışındaki türler ile gerçekleştirilemeyeceğine dair bilimsel bir gerekçe mevcutsa.

f) Doğadan alınmış yaban hayvanı üzerinde yapılacak deney bir bilimsel gerekçeyle; ancak diğer hayvanların deneyin amacı bakımından yeterli olmaması halinde onaylanır. Bu konuda yapılan çalışmalarda HADYEK onayından sonra Genel Müdürlükten izin alınır.

Anestezi ve anestezi uygulanması, öldürme ve deneylerde şiddet sınıflandırması ile ilgili işlemler

MADDE 12 – (1) Anestezi ve anestezi uygulanması, öldürme ve deneylerde şiddet sınıflandırması ile ilgili işlemler Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca 13/12/2011 tarihli ve 28141 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Deneysel ve Diğer Bilimsel Amaçlar İçin Kullanılan Hayvanların Refah ve Korunmasına Dair Yönetmeliğin 21 inci ve 22 nci maddeleri ile Ek-8 ve Ek-9’a göre yapılır.

Hayvanların deneylerde tekrar kullanımı

MADDE 13 – (1) Daha önce bir ya da birkaç deneyde kullanılan bir hayvanın tekrar kullanılmasına aşağıdaki durumlarda izin verilir:

a) Daha önceki deneylerin gerçek şiddeti “hafif” veya “orta” ise.

b) Hayvanın genel sağlık durumu tamamen eski haline dönmüşse.

c) Yeni deney “hafif”, “orta” veya “düzelmeyen” olarak sınıflandırılmışsa.

ç) Hayvan üzerinde daha önce gerçekleştirilen prosedürleri değerlendirebilecek bir veteriner hekim tarafından uygun bulunmuşsa.

(2) İstisnai durumlarda, (a) bendini uygulama dışı bırakacak şekilde ve hayvanın veteriner hekim tarafından muayene edilmesinden sonra, hayvanın şiddetli acı, ızdırap veya eşdeğerini içeren bir deneyde birden fazla kullanılmaması şartıyla bir hayvanın tekrar kullanılmasına izin verilebilir.

Deneyin sonlandırılması

MADDE 14 – (1) Deneyle ilgili olarak daha fazla gözlemin yapılamayacağı hallerde ya da genetiği değiştirilmiş hayvan soyları ve nesilleri artık takip edilmiyorsa veya sürekli devam eden bir şekilde iğne batırılmasına eşdeğer ya da daha fazla acı, eziyet, ızdırap ve kalıcı hasar yaşaması bekleniyorsa deney sonlandırılır.

(2) Deneyin sonunda, bir hayvanın yaşamaya devam etmesine dair karar bir veteriner hekim tarafından alınır. Bir hayvanın yaşatılmaya devam etmesi durumunda, sağlık durumuna uygun bakım ve barınma hizmeti sağlanır. Hayvan orta veya şiddetli acı, eziyet, ızdırap ve kalıcı hasar yaşamaya devam ediyorsa öldürülür.

Projelerin değerlendirilmesi

MADDE 15 – (1) Projeler;

- a) Bilimsel, eğitsel veya yasal gerekçeleri,
- b) Hayvan kullanımı gerekçeleri,
- c) Prosedürlerin mümkün olan en insani ve çevreye duyarlı şekilde gerçekleştirilmesinin tasarlanması,
- ç) Tahmin edilen bilimsel faydaları ve eğitim yönünden değeri,
- d) 3R ilkesine uyumu,
- e) Prosedür şiddetinin sınıflandırılması,
- f) Elde edilecek fayda ve hayvanların çekeceği acı,
- g) Öldürme metotları, prosedürler, anestezi, tekrar kullanım, bakım ve barınma şartlarının mer'i mevzuata uygunluğu,
- ğ) Geriye dönük değerlendirmenin yapılıp yapılmayacağı ve ne zaman yapılacağına karar verilmesi,

kriterlerine göre HADYEK tarafından değerlendirilir.

(2) HADYEK tarafından proje değerlendirmesini yapacak uzmanların; 3R ilkesi, deney tasarımı, hayvan deneyleri pratik uygulamaları, yaban hayvanları deneyleri pratik uygulamaları veya hayvan bakım ve beslenmesi konusunda yetkin olmasına göre seçilmesine dikkat edilir.

(3) Proje değerlendirmesi şeffaf olmalıdır. Fikri mülkiyet haklarının ve gizli bilgilerin korunması için, proje değerlendirmesi tarafsız bir şekilde gerçekleştirilir ve bağımsız tarafların görüşlerini de kapsayabilir.

Proje özetleri

MADDE 16 – (1) Fikri mülkiyet hakkı ve gizli bilgilerin korunmasına tabi olarak, teknik olmayan proje özeti aşağıdaki hususları kapsar:

- a) Tahmin edilen hasar ve faydalar ile kullanılan hayvan kimliği de dahil, projenin hedefleri hakkında bilgiyi.
- b) 3R ilkesine uyulduğunu.

(2) Teknik olmayan proje özeti anonim olacak şekilde ve kullanıcı ile personelin ad ve adreslerini içermeyecek şekilde hazırlanır.

(3) HADYEK, teknik olmayan proje özetinde projenin geriye dönük değerlendirme sürecine tabi tutulup tutulmayacağı ve bu sürenin sınırının belirtilmesini talep edebilir. Bu durumda, teknik olmayan proje özetinin geriye dönük değerlendirmenin sonuçlarıyla güncelleştirilmesini sağlar.

(4) Bakanlıkça veri tabanı oluşturulması durumunda, yetki verilen projelerin teknik olmayan proje özetleri ve bunlarda yapılan güncellemeler bu veri tabanında yayınlanır.

Geriye dönük değerlendirme

MADDE 17 – (1) HADYEK izni alınarak sonuçlandırılan projeler ile ilgili geriye dönük değerlendirme yapılması kararı alınması halinde HADYEK'e ibraz edilen dokümanlara göre aşağıdaki hususlar değerlendirilir:

- a) Projenin amaçlarına ulaşıp ulaşılmadığı.
- b) Kullanılan hayvan türlerinin sayısı, hayvanlara verilen zarar ve prosedürlerin şiddeti.
- c) 3R prensibinin uygulanmasına katkıda bulunabilecek unsurlar.

(2) İnsan dışı primatların kullanıldığı tüm projeler ve uzun süreli ve iyileştirilemeyen şiddetli ağrı, eziyet ve ızdırap içeren prosedürler de dahil "şiddetli" olarak sınıflandırılan prosedürleri içeren projeler geriye dönük değerlendirmeye tabi tutulur.

(3) İkinci fıkra hükümleri dışındaki projeler geriye dönük değerlendirmeden muaf tutulabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Eğitim

Deney hayvanı ile uğraşacak personelin eğitimi

MADDE 18 – (1) Deney hayvanı ile uğraşacak personelin eğitiminde uyulması gerekli hususlar aşağıda belirtilmiştir:

a) Deney hayvanı ile uğraşan veya uğraşacak araştırmacıların eğitilmesi için eğitim programlarının düzenlenmesi, deney hayvanları kullanım sertifika programlarının açılması, düzenlenmesi ve yürütülmesinden HADYEK sorumludur. Bu programlarda başarılı olanlara, ilgili HADYEK tarafından deney hayvanı kullanım sertifikası verilir.

b) Deney hayvanı kullanarak her türlü eğitim, araştırma, uygulama ve test yapmak isteyen veya bu programların yapılmasında deney hayvanlarına dokunarak katkıda bulunan öğrenciler, araştırmacılar, akademik, sağlık, teknik ve idari personel deney hayvanı kullanıcısı olarak kabul edilir.

c) Deney hayvanı kullanıcıları, sertifika almadan bu hayvanlar üzerinde deney, eğitim, test amacıyla işlem yapamaz ve çalışma mekanlarında bu hayvanları barındıramazlar. Çiftlik hayvanlarıyla yapılacak araştırmalarda araştırma ekibinin içinde bir veteriner hekimin bulunması zorunludur. Bu durumda veteriner hekimin deney hayvanları kullanım sertifikası bulunması gerekli değildir.

ç) HADYEK; deney hayvanı üretilmesi ve yetiştirilmesi ile sorumlu personelin asgari olarak bilgilendirilmesi ve uyulması gereken usul ve esasları içeren bir meslek içi eğitim programı hazırlar ve periyodik olarak uygulanmasını denetler.

d) HADYEK onayına sunulan çalışmada, deney hayvanı kullanan kişinin kullanım sertifikası olmaması halinde bu çalışmaya onay verilmez.

e) Bir araştırmacı, kendi sertifikası olmaması halinde araştırma yürütücüsü olarak başka kişilerle ortak çalışma yapmak amacıyla HADYEK'e başvurabilir. Kendisinin katıldığı, ancak doğrudan deney hayvanlarıyla prosedür uygulamayan araştırmacılar, sertifikalı deney hayvanı kullanıcılarının yardımıyla deneylerini sürdürebilirler.

f) Deney hayvanları kullanım sertifikası programlarının içeriği HADMEK tarafından alınacak kararla belirlenerek tüm HADYEK'lere bildirilir.

g) HADMEK gerektiğinde sertifika programlarını güncelleyebilir.

ğ) Deney hayvanları kullanım sertifika programlarında derslerin %80'ine devam etmek zorunludur.

h) Kursiyerlerin sertifika alabilmeleri için kurs sonunda yapılacak olan sınavda 100 üzerinden en az 70 puan almaları gereklidir.

ı) Sertifika eğitim programlarının nasıl yürütüleceği HADYEK tarafından belirlenir.

i) Bu Yönetmelik hükümlerine göre düzenlenen deney hayvanları kullanım sertifika programlarına kayıt yaptırarak devam ve başarı şartlarını yerine getiren kursiyerlere "Deney Hayvanları Kullanım Sertifikası" verilir. Deney hayvanları kullanım sertifikası, ilgili HADYEK başkanı ve üniversitelerde rektör, diğer kurum ve kuruluşlarda ise en üst düzey yönetici tarafından imzalanır.

j) HADYEK'ler düzenleyecekleri sertifika eğitim programlarını otuz gün önce HADMEK'e bildirmekle yükümlüdür.

k) HADYEK'ler düzenledikleri sertifika eğitim programları sonunda başarılı olarak sertifika alan kursiyerler ile bilgileri HADMEK'e bildirmekle yükümlüdür.

l) Bu Yönetmelik hükümleri haricinde başka kurumlardan alınmış olan deney hayvanları kullanım sertifikaları ya da benzerlerinin bu Yönetmelik hükümlerine göre eşdeğer olup olmadıklarına HADMEK karar verir.

m) Lisans veya yüksek lisans düzeyinde deney hayvanı kullanımı ile ilgili alınmış olan eğitimlerin sertifika programına eşdeğer olup olmadığına HADYEK karar verir, uygun olduğuna karar verilen eğitim programlarını tamamlayanlara HADYEK tarafından sertifika verilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Kayıt ve deney hayvanlarının kimliklendirilmesi

MADDE 19 – (1) Deney hayvanlarının kayıt altına alınması ve kimliklendirilmesi, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca 13/12/2011 tarihli ve 28141 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Deneysel ve Diğer Bilimsel Amaçlar İçin Kullanılan Hayvanların Refah ve Korunmasına Dair Yönetmeliğin 34, 35 ve 36 ncı maddelerine göre yapılır. Kayıtlar HADMEK kararı doğrultusunda Bakanlıkça istenilen istatistik formlarında belirlenen bilgileri kapsar.

Denetim ve denetleme

MADDE 20 – (1) 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununun 17 nci maddesine istinaden bu Yönetmelik hükümlerinin tamamı HADMEK’in vereceği görüş doğrultusunda Bakanlık denetimine tabidir. Denetimler Bakanlıkça haber verilmeksizin yapılabilir.

Cezalar

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelikte belirtilen hususlara uymayanlara ve yetkisi olmadığı halde hayvan deneyi yapanlara 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununun 28 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi gereğince idari para cezası uygulanır.

(2) HADMEK tarafından yapılan denetimler sonucunda, bu Yönetmeliğe aykırı hareket eden HADYEK’lere eksikliklerini bir ay sürede tamamlamaları ile ilgili yazılı uyarıda bulunulur ve HADYEK çalışmaları düzenlemeler yapılmıyaya kadar bir ay askıya alınır, eğer gerekli düzenlemeler yapılmaz ise HADYEK çalışmaları altı ay durdurulur. Altı ay içerisinde belirtilen eksiklikleri düzeltmeyen HADYEK’in yönergeleri feshedilir.

Gizlilik

MADDE 22 – (1) Yerel etik kurullarının yazışmaları gizli olup, bu Yönetmelikte belirtilen yetkili kurumlar dışında üçüncü şahıslara bilgi verilmez.

(2) Bakanlık bu Yönetmeliğin uygulaması ile ilgili bilgileri, gerek gördüğünde ülkemizin de taraf olduğu uluslararası sözleşmeler kapsamında kurum ve kuruluşlarla paylaşır.

(3) Canlı hayvanların kullanıldığı projelerin, mülkiyet haklarını ihlal etmemek ve gizli bilgileri açığa vurmamak kaydıyla halkın bilgilendirilmesini sağlamak amacıyla objektif bilgiler verilir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 23 – (1) 6/7/2006 tarihli ve 26220 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hayvan Deneyleri Etik Kurullarının Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş hükümleri

MADDE 24 – (1) Yeniden HADMEK oluşturuluncaya kadar mevcut HADMEK görevine devam eder.

(2) Yönergeleri onaylı HADYEK’lerin yönergelerinin bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içerisinde bu Yönetmeliğe uyumlu hale getirilmesi zorunludur.

Yürürlük

MADDE 25 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 26 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Orman ve Su İşleri Bakanı yürütür.

HAYVAN HASTALIKLARINDA TAZMİNAT YÖNETMELİĞİ

Resmî Gazete Tarihi: 06.03.2013 Resmî Gazete Sayısı: 28579

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; hayvan hastalıklarıyla mücadele kapsamında, 25/11/2011 tarihli ve 2011/2489 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Tazminatlı Hayvan Hastalıkları ve Tazminat Oranlarına Dair Yönetmelik'te yer alan hayvan hastalıklarından hangilerine tazminat ödeneceğini, ödeme yapılacak yeri ve uygulama zamanını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, tazminatlı hayvan hastalıklarından dolayı, hayvanlara uygulanacak kesim, itlaf ve imha işlemleri ile hayvan sahiplerine yapılacak ödemelerle ilgili usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 5 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
- b) Hayvan: Suda yaşayan hayvanlar dahil omurgalı ve omurgasız canlıları,
- c) Hayvan sahibi: Hayvanların mülkiyet hakkını üzerinde bulunduran gerçek veya tüzel kişiyi,
- ç) Hayvansal ürün: İnsan tüketimine sunulan hayvansal gıda, hayvansal yan ürün ve üreme ürünleri dahil tüm hayvansal ürünleri,
- d) (Mülga: RG-8/4/2022-31803)
- e) Resmi laboratuvar: Bakanlığımızca çalışma izni verilmiş veteriner teşhis ve analiz laboratuvarlarını,
- f) Resmi veteriner hekim: Bakanlık adına görev yapan Bakanlık personeli veteriner hekimi,
- g) Tazminat: Tazminatlı hastalıklar nedeniyle tazminat ödenmesine karar verilen hayvanlar ile hastalığa bağlı olarak imhasına karar verilen ürün ve ekipmanların imha ve dezenfeksiyonu için ödenecek bedeli,
- ğ) Yetkilendirilmiş veteriner hekim: Bakanlıkta görevli veteriner hekimler dışında, verilecek resmî görevleri yürütmek üzere Bakanlık tarafından yetki verilen veteriner hekimi, ifade eder.

Tazminat verilecek hastalıklar

MADDE 5 – (1) (Değişik paragraf: RG-25/5/2018-30431) (Değişik cümle:RG-5/6/2021-31502) Ruam, sığır tüberkülozu, sığır brusellozu, koyun ve keçi brusellozu, sığır vebası, Afrika at vebası, tavuk vebası, kuduz, sığırların nodüler ekzantemi, şap, scrapie, sığırların süngerimsi beyin (BSE) ve şarbon (antraks) hastalıklarından dolayı yerel kıymet takdir komisyonu tarafından belirlenen miktarlar üzerinden aşağıda belirtilen esaslara göre hayvanların sahiplerine tazminat ödenir. Yarış atlarının kıymet takdirleri yapılırken damızlık ve yarış atı değeri dikkate alınmaz. At bedeli olarak kıymet takdiri yapılır.

a) Mallein testi uygulanması sonucunda veya bakteriyolojik ve serolojik muayenede ruam hastalığına yakalandıkları tespit edilen tek tırnaklı hayvanların takdir edilecek kıymetlerinin dörtte üçü,

b) (Değişik: RG-25/9/2020-31255) Tüberkülin testi uygulanması sonucunda sığır tüberkülozu hastalığına yakalandıkları tespit edilen sığır cinsi hayvanlar ile karantina sürecinde test sonucu şüpheli ya da menfi çıkan hayvanlardan ölen ya da ölüm öncesi kesime tabi tutulup nekropsi sonucunda tüberküloz tespit edilen sığır cinsi hayvanların takdir edilecek kıymetlerinin onda dokuzu,

c) Mezbahada ya da Kurban Bayramı süresince Kurban Hizmetleri Komisyonu tarafından kurbanlık hayvanlar için belirlenen kesim yerlerinde sığır tüberkülozu hastalığının varlığı tespit edilen sığır cinsi hayvan karkaslarının takdir edilecek kıymetlerinin dörtte üçü,

ç) **(Değişik: RG-25/9/2020-31255)** Serolojik veya bakteriyolojik muayene sonucunda bruselloz hastalığına yakalandığı tespit edilen sığır cinsi hayvanlar ile koyun ve keçi türü hayvanların takdir edilecek kıymetlerinin onda dokuzu,

d) **(Değişik: RG-25/9/2020-31255)** Sığır vebası ve Afrika at vebası hastalıklarında, hastalığın açık belirtisini göstermesi sebebiyle veya laboratuvar muayenesi sonunda teşhis konularak öldürülen sığır cinsi ve tek tırnaklı hayvanların takdir edilecek kıymetlerin tamamı,

e) **(Değişik: RG-25/9/2020-31255)** Tavuk vebası hastalığında,

1) Ticari kanatlı işletmesinde laboratuvarında hastalığın tespit edilmesi sonrası öldürülen hayvanların takdir edilecek kıymetlerinin dörtte ikisi,

2) Köy kanatlı işletmesinde laboratuvarında hastalığın tespit edilmesi sonrası öldürülen hayvanların takdir edilecek kıymetlerinin tamamı,

3) Hastalıktan şüphe edilmesi sebebiyle öldürülen hayvanların takdir edilecek kıymetlerinin tamamı,

4) Hastalık çıkışı sonrası laboratuvarında hastalık tespit edilmediği halde yapılan risk esaslı değerlendirme neticesinde koruma ve/veya gözetim bölgesinde bulunan işletmelerde itlaf kararı alınması halinde söz konusu işletmelerden alınan numune sonucu negatif ise öldürülen hayvanların takdir edilecek kıymetlerinin tamamı, pozitif ise öldürülen hayvanların takdir edilecek kıymetlerinin dörtte ikisi,

f) **(Değişik: RG-25/9/2020-31255)** Kuduz hastalığına yakalandığı laboratuvar muayenesi ile tespit edilen sığır cinsi, koyun keçi türü ve tek tırnaklı hayvanlar ile kuduz olduğu tespit edilen hayvan tarafından ısırıldığı için öldürülen sığır cinsi, koyun ve keçi türü ve tek tırnaklı hayvanların takdir edilecek kıymetlerinin beşte dördü,

g) **(Değişik: RG-25/9/2020-31255)** Sığırların nodüler ekzantemi hastalığına yakalandığı laboratuvar muayenesi ile tespit edilen sığır cinsi hayvanlar ile hastalık tespit edildikten sonra oluşturulan koruma ve gözetim bölgelerinde hastalığın açık belirtisini göstermesi sebebiyle öldürülen veya kestirilen sığır cinsi hayvanların takdir edilecek kıymetlerinin tamamı,

ğ) **(Ek: RG-15/1/2014-28883) (Değişik: RG-25/5/2018-30431)** Şap hastalığında, Bakanlıkça belirlenen bölgelerde hastalığın açık belirtisini göstermesi sebebiyle veya laboratuvarca hastalığın varlığı ve tipi tespit edildikten sonra öldürülen veya kestirilen şap hastalığına duyarlı hayvanların takdir edilecek kıymetlerinin tamamı,

h) **(Ek: RG-25/5/2018-30431) (Değişik: RG-25/9/2020-31255)** Sığırların süngerimsi beyin (BSE) hastalığına yakalandığı laboratuvar muayenesi ile tespit edildikten sonra, 15/12/2011 tarihli ve 28143 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Nakledilebilir Süngerimsi Beyin Hastalıklarına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği kapsamında öldürülen sığır cinsi hayvanların takdir edilecek kıymetlerinin tamamı,

ı) **(Ek: RG-25/5/2018-30431) (Değişik: RG-25/9/2020-31255)** Scrapie hastalığında, hastalığa yakalandığı laboratuvar muayenesi ile tespit edildikten sonra, Nakledilebilir Süngerimsi Beyin Hastalıklarına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği kapsamında öldürülen koyun ve keçi türü hayvanların takdir edilecek kıymetlerinin tamamı,

i) **(Ek: RG-5/6/2021-31502)** Şarbon (antraks) hastalığına yakalandığı laboratuvar muayenesi ile tespit edilen sığır cinsi, koyun keçi türü ve tek tırnaklı hayvanların takdir edilecek kıymetlerinin dörtte üçü,

(2) Birinci fıkradaki hallerde, hayvanların sarf ve tüketimi mümkün olan et, deri ve diğer kısımlarının bedeli hak ettiği tazminattan düşülür.

(3) **(Değişik: RG-25/5/2018-30431) (Değişik cümle: RG-5/6/2021-31502)** Birinci fıkradaki hastalıklardan sığır brusellozu, koyun ve keçi brusellozu **(Mülga ibare: RG-**

8/4/2022-31803) ve şarbon (antraks) hastalıklarının resmi laboratuvarlarca tespiti, diğer hastalıkların ise resmi veteriner hekim, yetkilendirilmiş veteriner hekim ya da resmi laboratuvarlarca tespiti tazminat ödemesi için esastır. Hastalıkların teşhisi için alınan numuneler resmi veteriner hekim tarafından alınır ve resmi yazı ile laboratuvarlara gönderilir.

Hayvanlara el koyma, kesim, itlaf ve imha

MADDE 6 – (1) Bu Yönetmelikte belirtilen tazminatlı hastalıklara yakalanan ya da hastalıktan şüpheli hayvanlara, tazminatı ödenmek üzere Bakanlık tarafından el konur ve bakım masrafları sahibi tarafından karşılanmak üzere, sahibine yediemin olarak teslim edilir.

(2) Bakanlık, hayvan hastalıklarının yayılmasının önlenmesi ve halk sağlığının korunması amacıyla, bu Yönetmelikte belirtilen tazminatlı hastalıklara yakalanmış ya da tazminatlı hastalıktan şüpheli hayvanlar hakkında kesim, itlaf ya da imha kararı verir. **(Değişik cümle:RG-21/10/2020-31281)⁽⁴⁾** Ancak kuduz hastalığında, kuduz hayvan tarafından ısırılan ya da hastalıktan şüpheli hayvanların sahipleri, hayvanlarının öldürülmelerine rıza göstermez ise sığır cinsi ve tek tırnaklı hayvanlar altı ay, koyun ve keçi türü hayvanlar üç ay, masrafları sahibine ait olmak üzere karantinaya alınır ve karantina süresince sahibine yediemin olarak teslim edilir.

(3) Tazminatlı hastalıklara yakalanan hayvanlar ile Bakanlığın kesilmesini uygun gördüğü tazminatlı hastalıktan şüpheli hayvanlar otuz gün içerisinde kestirilir. Bu süre içerisinde uygun kesim yeri bulunmadığı takdirde söz konusu hayvanlar mahallinde Bakanlıkça itlaf ve imha edilir.

Hayvansal ürün, yem, madde ve malzemelerin tazminatı

MADDE 7 – (Değişik: RG-21/10/2020-31281)⁽⁴⁾

(1) Tazminat verilecek hastalık tespit edilmesi durumunda hayvansal ürün, yem, madde ve malzemelerin imhası, ilgili hastalığın korunma ve mücadele yönetmelikleri doğrultusunda gerçekleştirilir. Hayvansal ürün, yem, madde ve malzemelerin bedelleri ile imha, nakliye ve dezenfeksiyon masraflarının tamamı, yerel kıymet takdir komisyonu tarafından belirlenen miktarlar üzerinden, aşağıda açıklandığı şekilde sahiplerine tazminat olarak ödenir:

a) Ruam, sığır vebası, Afrika at vebası, tavuk vebası, scrapie, sığırların süngerimsi beyin (BSE) **(Ek ibare: RG-5/6/2021-31502)**, şarbon (antraks) hastalıkları nedeniyle imha edilen hayvansal ürünlerin, yem, madde ve malzemelerin bedelleri ile imha, nakliye ve dezenfeksiyon masraflarının tamamı.

b) Şap, sığır tüberkülozu, sığırların nodüler ekzantemi, sığır brusellozu, koyun ve keçi brusellozu hastalıklarında süt hariç, imha edilen diğer hayvansal ürünlerin yem, madde ve malzemelerin bedelleri ile imha, nakliye ve dezenfeksiyon masraflarının tamamı.

c) Kuduz hastalığında, imha edilen yem, madde ve malzemelerin bedelleri ile imha, nakliye ve dezenfeksiyon masraflarının tamamı.

(2) Kuduz hastalığından şüpheli sığır cinsi ve tek tırnaklı hayvanlar altı ay, koyun ve keçi türü hayvanlar üç ay, masrafları sahibine ait olmak üzere karantinaya alınır ve karantina süresi içerisinde elde edilecek hayvansal ürünler halk sağlığının korunması için imha edilir ve tazminat ödenmez.

Aşı ve serum uygulaması sonucu ölen hayvanların tazminatı

MADDE 8 – (1) İhbarı mecburi bir hastalığa karşı koruma sağlamak amacıyla, resmî veteriner hekim veya sorumluluğundaki yardımcı sağlık personeli ile yetkilendirilmiş veteriner hekim tarafından yapılan aşı ve serum uygulaması nedeniyle öldüğü veya ölüm öncesi kesime tabi tutulduğu resmî veteriner hekim raporu ile tespit edilen hayvanların bedellerinin tamamı, yerel kıymet takdir komisyonu tarafından belirlenen miktarlar üzerinden hayvan sahiplerine tazminat olarak ödenir.

Tazminat verilmeyecek durumlar

MADDE 9 – (1) Resmi kuruluşlara ve belediyelere ait hayvanlar için tazminat ödenmez.

(2) Sahipleri tarafından hasta oldukları Bakanlıkça belirlenen usullere göre bildirilmeyen veya hastalıklı oldukları bilinerek satın alınmış olanlar ile Bakanlıkça belirlenen belgeler bulunmaksızın sevk olunan veya (**Ek ibare: RG-8/4/2022-31803**) şarbon (antraks) hastalığı hariç resmi veteriner hekime muayene ettirilmeden ölen hayvanlar için tazminat verilmez.

(3) İhbarı zorunlu hastalık çıkışının Bakanlık tarafından açıklanması ve aşılama, ilaçlama veya test uygulanmasına karar verildiği halde, hayvanlarına bu uygulamaları yaptırmayan hayvan sahiplerine tazminat ödenmez.

(4) İhbarı zorunlu hastalıklara karşı yapılan aşı, serum, ilaç uygulamaları nedeniyle oluşan verim kayıpları için tazminat ödenmez.

(5) (**Ek: RG-25/5/2018-30431**)⁽³⁾ (**Değişik: RG-25/9/2020-31255**) Bu Yönetmelikte yer alan tazminat verilecek durumların Tarım Sigortaları Havuzu tarafından hasarı ödenmiş ise ayrıca tazminat ödemesi yapılmaz.

Yerel kıymet takdir komisyonu ve tazminatın belirlenmesi

MADDE 10 – (1) Yerel kıymet takdir komisyonu, Bakanlık temsilcisi resmi veteriner hekim başkanlığında olmak üzere, mahallin mülkî idare amirinin belirlediği bir üye ve hayvan sahibinin konuyla ilgili sivil toplum kuruluşları temsilcileri arasından seçeceği bir üyenin katılımı ile üç kişiden oluşur.

(2) Yerel kıymet takdir komisyonu, işletmenin bulunduğu mahallin rayiç bedellerini dikkate alarak tazminat ödenecek hayvanlar için tazminat bedelini, tazminatlı hastalıklar nedeniyle imha edilen hayvansal ürünler, yem, madde ve malzemeler ile imha, nakliye ve dezenfeksiyon masraflarını Bakanlıkça belirlenen esaslar çerçevesinde tespit eder.

(3) Kurulan yerel kıymet takdir komisyonu rayiç bedelin tespitinde anlaşamadığı ve karar alamadığı takdirde mahallin mülki amirinin onayı ile yeni bir komisyon kurulur ve karar oy çokluğu ile alınır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 11 – (1) 14/1/2012 tarihli ve 28173 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hayvan Hastalıklarında Tazminat Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 12 – (1) Bu Yönetmelik, 1/1/2013 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

YERLİ EVCİL HAYVAN GENETİK KAYNAKLARININ KULLANILMASI VE YURT DIŞINA ÇIKARILMASI HAKKINDA YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 21.09.2012 Resmî Gazete Sayısı: 28418

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; yerli evcil hayvan genetik kaynaklarının (YEHGK) kullanılması ve yurt dışına çıkarılması ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu, 3/6/2011 tarihli ve 639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 24/6/2004 tarihli ve 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu, 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu ile 21/11/1996 tarihli ve 96/8857 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Alt komite: Ulusal Komitenin belirleyeceği konu ile ilgili uzmanlardan oluşan komiteyi,

b) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,

c) Başvuru ve izin belgesi: YEHGK ile bilimsel çalışma talebinde bulunan tüzel kişiler tarafından Genel Müdürlüğe onaylanması için verilen ve ek-1’de belirtilen Bilimsel Araştırmalar İçin YEHGK Kullanımı Başvuru ve İzin Belgesini,

ç) Evcil hayvan türleri: İhtiyaçları karşılamak için insanlar tarafından evrim süreci etkilenmiş ve ek-7’de belirtilen Evcil Hayvan Türlerinde belirtilen türleri,

d) Gen bankası: Embriyo, sperma, ovum, hücre, doku, DNA ve diğer hayvansal genetik materyallerin yapay yöntemlerle ve ağırlıklı olarak dondurularak koruma altına alındığı yeri,

e) Gen bankasındaki YEHGK transfer anlaşması: Gen bankasındaki materyal ile çalışma talebinde bulunan kurumla gen bankası arasında imzalanması ve Genel Müdürlük tarafından onaylanması zorunlu olan ve ek-3’te belirtilen Gen Bankasındaki YEHGK’nın Transfer Anlaşmasında verilen metni,

f) Genel Müdürlük: Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğünü,

g) Genetik kaynaklar: Bugün veya gelecek için değer taşıyan genetik materyali,

ğ) İl müdürlüğü: Gümrük çıkışı yapılabilen gıda, tarım ve hayvancılık il müdürlüklerini,

h) Materyal transfer anlaşması (MTA): YEHGK ile çalışma talebinde bulunan gerçek ve tüzel kişiler ile Genel Müdürlük arasında imzalanması zorunlu olan ve ek-2’de belirtilen Materyal Transfer Anlaşmasında verilen metni,

ı) Nesli tehdit altındaki YEHGK: Ulusal ve uluslararası esaslara göre yakın bir gelecekte neslinin tükenme riski kritik seviyeye ulaşan yerli evcil hayvan genetik kaynaklarını,

i) Nesli tehlike altındaki YEHGK: Ulusal ve uluslararası esaslara göre yakın bir gelecekte tükenme riski yüksek olan yerli evcil hayvan genetik kaynaklarını,

j) Sağlık karnesi: Hayvanın ilk sağlık kontrolünde özel veya resmi veteriner hekim tarafından düzenlenen belgeyi,

k) Tescil: Evcil Hayvan Tescil Komitesi tarafından, 22/12/2011 tarihli ve 28150 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Evcil Hayvan Genetik Kaynaklarının Tesciline İlişkin Yönetmelik kapsamında yapılan tescilleri,

l) TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunu,

m) Ulusal Komite: Evcil Hayvan Genetik Kaynaklarının Korunması ve Sürdürülebilir Kullanımı Hakkında Yönetmelik kapsamında oluşturulan Evcil Hayvan Genetik Kaynaklarını Koruma Ulusal Komitesini,

n) Yerli evcil hayvan genetik kaynakları (YEHGK): Evcilleştirilmiş hayvan türlerine ait Türkiye'ye özgü veya özel niteliklere sahip ırk, tip, hat, ekotip ve topluluklarını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar

Genel esaslar

MADDE 4 – (1) YEHGK ile ilgili iş ve işlemler Bakanlık tarafından yürütülür.

(2) Bakanlığın izni olmadan, herhangi bir nedenle yurt dışına YEHGK çıkarılamaz.

(3) Yabancı uyruklu tüzel kişiler, yurt içinde yürütecekleri araştırma faaliyetlerinde kullanacakları YEHGK için Genel Müdürlükten izin almak zorundadır.

(4) Türk araştırmacılar, yurt dışında yapacakları araştırma faaliyetlerinde kullanacakları YEHGK için Genel Müdürlükten izin almak zorundadır.

(5) Canlı YEHGK'nın yurt dışına çıkış başvuruları doğrudan il müdürlüğüne yapılır.

(6) Türk araştırmacılar, gen bankasındaki materyali kullanarak yurt içinde yürütecekleri araştırma faaliyetleri için Genel Müdürlükten izin almak zorundadır.

(7) Tescil edilmemiş olan YEHGK araştırma amacı dışında yurt dışına çıkarılamaz.

(8) Tescili yapılmış olmasına rağmen hakkında yeterli bilgi bulunmayan YEHGK yurt dışına çıkarılamaz. Yurt dışına çıkarılamayacak YEHGK listesi Ulusal Komite tarafından belirlenir. Bu liste ile bu Yönetmelik kapsamında yer alan YEHGK listeleri Ekonomi Bakanlığı tarafından yayımlanacak bir tebliğ ile duyurulur.

(9) Nesli tehlike ve tehdit altında olan YEHGK ticari amaçla yurt dışına çıkarılamaz.

(10) Nesli tehlike ve tehdit altında olan çeşitli türlere ait YEHGK'ndan kişi adına kayıtlı ev hayvanlarının yolcu beraberinde yurt dışına çıkarılabilmesi için 5 inci maddede belirtilen şartların sağlanması ve ek-4'te belirtilen Yurt Dışına Çıkarılan Kanatlı ve Küçük Evcil Hayvanlar İçin Kullanılan Belgenin eksiksiz olarak doldurulması gereklidir.

(11) Yabancı uyruklu tüzel kişiler tarafından yapılacak bilimsel çalışmalarda kullanılacak YEHGK, Başvuru ve İzin Belgesi ve MTA olmaksızın yurt dışına çıkarılamaz.

(12) Gen bankasındaki genetik materyalin yurt dışına çıkış talepleri, stokların sınırlı olması durumunda karşılanmaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Başvuru, Değerlendirme, İzin ve Kayıt

Ev hayvanlarına ilişkin başvuru

MADDE 5 – (1) Nesli tehlike ve tehdit altında olan YEHGK'dan ev hayvanı olarak yetiştirilen kedi, köpek, güvercin ve tavşan gibi kanatlı ve küçük evcil hayvan türlerinin yurt dışına çıkarılabilmesi için aşağıdaki şartlar aranır.

a) Görevi nedeniyle yurt dışına giden ve yurt dışında sürekli oturma hakkı bulunmayan Türk vatandaşları, sahip olduğu aynı tür ve ırktan yalnızca bir veya aynı cinsiyetten en fazla iki hayvanı yurt dışına çıkarabilir.

b) Yabancı uyruklu kimseler ile yurt dışında sürekli oturma hakkına sahip Türk vatandaşları için en az üç yıl süreyle kayıtlı olarak sahip olduğu ev hayvanlarından aynı tür ve ırk için yalnızca bir veya aynı cinsiyetten en fazla iki hayvanı yurt dışına çıkarabilir. Bu kimseler, ek-5'te belirtilen Kanatlı ve Küçük Evcil Hayvanlara İlişkin Taahhütname'den muafır.

c) Hayvan sahipleri, hayvanı yurt dışına çıkarmak için ikamet ettiği yerin il müdürlüğüne müracaat eder.

ç) Yurt dışına çıkış işlemlerinde başvuru konusu hayvanların ırkının belirlenebilmesi için dış görünüm olarak incelenmesi şarttır. Bu çıkış işleminde aşağıda belirtilen bilgi ve belgelerin sağlanması gerekir.

- 1) Hayvana ait sağlık karnesi,
- 2) Hayvanın önden ve yandan olmak üzere tüm görünümünü içeren ikişer adet 4x5cm boyutlarında renkli fotoğraf,
- 3) Hayvan sahibinin T.C. kimlik numarası beyanı,
- 4) Hayvan sahibinin yurt dışında görev ve kalma süresini bildiren belge,
- 5) Ek-4'te belirtilen Yurt Dışına Çıkarılan Kanatlı ve Küçük Evcil Hayvanlar İçin Kullanılan Belge,
- 6) Ek-5'te belirtilen Kanatlı ve Küçük Evcil Hayvanlara İlişkin Taahhütname.

Bilimsel araştırmalara ilişkin başvuru

MADDE 6 – (1) Yabancı uyruklu tüzel kişiler tarafından Türkiye'de yürütülecek bilimsel araştırmalar için YEHGK kullanım izin başvuruları; iki nüsha halinde olmak üzere ek-1'de belirtilen Bilimsel Araştırmalar İçin YEHGK Kullanımı Başvuru ve İzin Belgesi ile ek-6'da belirtilen Bilimsel Araştırmalara İlişkin Taahhütname, bilimsel araştırmaya katılacak yabancı uyruklu kimselerin listesi, bilimsel araştırmaya katılacak yabancı uyruklu kimselerin pasaport fotokopisi ve özgeçmişleri ile planlanan faaliyetin başlama tarihinden en az bir ay önce Genel Müdürlüğe yapılır.

(2) YEHGK kullanılarak yurt dışında yürütülecek araştırma başvuruları; iki nüsha halinde olmak üzere ek-1'de belirtilen Bilimsel Araştırmalar İçin YEHGK Kullanımı Başvuru ve İzin Belgesi ile ek-6'da belirtilen Bilimsel Araştırmalara İlişkin Taahhütname, bilimsel araştırmaya katılacak kişiler ile Türk vatandaşı olan araştırmacıların T.C. kimlik numaralarını içeren listesi veya pasaportlarının fotokopisi, özgeçmişleri ve görevli oldukları kurumdan alacakları çalışma ve araştırmaya mahsus izin belgeleri ile Genel Müdürlüğe yapılır.

(3) Üniversiteler, TÜBİTAK ve araştırma enstitü/istasyonlarının yürütecekleri bilimsel araştırma için gen bankasındaki genetik materyallerin kullanım izin başvuruları; iki nüsha halinde olmak üzere ek-1'de belirtilen Bilimsel Araştırmalar İçin YEHGK Kullanımı Başvuru ve İzin Belgesi ile ek-6'da belirtilen Bilimsel Araştırmalara İlişkin Taahhütname, bilimsel araştırmaya katılacak kişilerin T.C. kimlik numaralarını içeren listesi ve özgeçmişleri ile planlanan faaliyetin başlama tarihinden en az bir ay önce Genel Müdürlüğe yapılır.

Başvuru dosyasının kabulü

MADDE 7 – (1) Başvuru dosyaları Genel Müdürlük tarafından incelenerek, başvuru formundaki bilgilerin tam olup olmadığı on iş günü içinde kontrol edilir.

(2) Eksik belge ve bilgi varsa tamamlanması için başvuru sahibine eksiklikler yazılı olarak bildirilir. Bu bildirimden sonra bir ay içinde tamamlanmayan dosyalar başvuru sahibine iade edilir. Başvurusu iade edilenler, eksiklerini tamamlayarak tekrar başvuru yapabilirler.

(3) 6 ncı maddenin ikinci fıkrası kapsamında uygun olarak yapılan başvurular Genel Müdürlük tarafından alt komiteye gönderilir.

Başvuruların değerlendirilmesi

MADDE 8 – (1) Ev hayvanlarına yönelik yapılan başvurular aşağıdaki şekilde değerlendirilmeye alınır.

a) Yurt dışına çıkarılacak hayvanın ırk tespiti, il mahallinde konusunda uzman en az üç kişiden oluşan bir komisyon tarafından dış görünüm özellikleri dikkate alınarak yapılır.

b) Hayvanın incelenmesinden sonra sağlık karnesi fotoğraflanarak mühürlenir.

c) Hayvanın incelenmesinden sonra melez olduğu kanaatine varıldığı takdirde başvuru için 5 inci maddenin birinci fıkrasının (ç) bendinin (3), (4), (5) ve (6) numaralı alt bentlerinde yer alan belgelerin teslim şartı aranmaz.

ç) Hayvanın incelenmesinden sonra melez olmadığı kanaatine varılırsa sağlık karnesinin fotokopisi alınır ve 5 inci maddenin birinci fıkrasının (ç) bendinin (3), (4), (5) ve (6) numaralı alt bentlerindeki belgeler ve bilgilerin eksik olup olmadığı kontrol edilir. Belgelerdeki eksik, yetersiz ve yanlış bilgiler ret nedeni olarak kabul edilir.

(2) 6 ncı maddenin birinci fıkrası kapsamında yapılan başvuruların değerlendirilmesi Genel Müdürlük tarafından bilimsel, teknik, kültürel, sosyal ve ekonomik açılardan yapılır.

(3) 6 ncı maddenin ikinci fıkrası kapsamında yapılan başvuruların değerlendirilmesi, alt komite tarafından aşağıdaki şekilde yapılır.

a) Başvuru dosyası bilimsel, teknik, kültürel, sosyal ve ekonomik açılardan değerlendirilir. Yurtdışında bir araştırma kurumunda çalışan konusunda uzman yabancı uyruklu başvuru sahibinin yine konusunda uzmanlaşmış yurt içindeki bir araştırma kurumuyla işbirliği yapması şartı aranır.

b) Alt komite gerekli gördüğü takdirde başvuru sahibini dinlemek üzere çağırabilir ve konu ile ilgili yeni bilgi veya belgeler talep edebilir.

c) Alt komitenin kararları başvuru sahibine yazılı olarak bildirilir.

(4) 6 ncı maddenin üçüncü fıkrası kapsamında yapılan başvurular, gen bankalarında saklanan genetik materyallerin stok durumuna göre ve genetik kaynakların tanımlanması, korunması ve sürdürülebilir kullanımına katkı sağlayacak projeler için gen bankasındaki YEHGK'nın MTA kapsamında karşılanabilir. Taleplerin karşılanamaması durumunda, nedeni bir ay içinde başvuru sahibine bildirilir.

İzin

MADDE 9 – (1) 5 inci madde kapsamında yer alan hayvanların yurt dışına çıkış izni, bu Yönetmelikle belirtilen esaslara bağlı kalınması kaydıyla il müdürlüğü tarafından verilir.

(2) 6 ncı maddenin birinci ve üçüncü fıkrası kapsamında materyal kullanım izni, bu Yönetmelikte belirtilen esaslara bağlı kalmak kaydıyla Genel Müdürlük tarafından verilir.

(3) 6 ncı maddenin birinci ve üçüncü fıkrası kapsamında yapılacak araştırmalar için verilen izinlerde, ek-1’de belirtilen Bilimsel Araştırmalar İçin YEHGK Kullanımı Başvuru ve İzin Belgesi onaylanarak bir nüshası başvuru sahibine gönderilir. Ancak;

a) Başvuruda verilen çalışma planına uyulmaması,

b) Bir yıldan uzun sürececek araştırmalar için; altışar aylık dönemler halinde gelişme raporunun ve araştırma tamamlandıktan sonra ise en geç altı ay içinde sonuç raporunun Genel Mdrlge gönderilmemesi,

c) Altı aydan kısa sürececek araştırmalar için; araştırma tamamlandıktan sonra üç ay içinde sonuç raporunun Genel Mdrlge gönderilmemesi,

hallerinde başvuru sahiplerine üç yıl süreyle, tekrarı halinde ise süresiz olarak materyal kullanım izni verilmez.

(4) 6 ncı maddenin ikinci fıkrası kapsamında yapılan başvurularla ilgili karar, belirlenen esaslara bağlı kalmak kaydıyla alt komite kararları doğrultusunda Genel Müdürlük tarafından verilir. Araştırma amaçlı YEHGK kullanım izni için gerçek ve tüzel kişi ile Genel Müdürlük arasında MTA imzalanır. Verilen izne istinaden ek-1’de belirtilen Bilimsel Araştırmalar İçin YEHGK Kullanımı Başvuru ve İzin Belgesi onaylanarak bir nüshası başvuru sahibine verilir. Araştırma izinlerinde aşağıdaki hususlara uyulması zorunludur. Aşağıdaki hususlara uymayan başvuru sahiplerine süresiz olarak izin verilmez.

a) Başvuruda verilen çalışma planına uygun olarak hareket edilmesi,

b) MTA’ya aykırı bir işlem yapılmaması,

c) Genetik materyalin yurt dışına çıktığı andan kullanıldığı ve araştırma sonunda MTA’da belirtilen Şekilde teslim edildiği sürece kadar faaliyetlerin yurt içindeki bir araştırma kurumunda görevli Türk araştırmacı nezdinde yapılması,

) Araştırmaya katılacak Türk araştırmacıların masraflarının karşılanmasının taahhüt edilmesi,

d) YEHGK kullanılması ile elde edilecek bilgilerin Genel Müdürlükle paylaşılması,

e) Araştırmaya dayalı yayınların, birlikte çalıştığı Türk araştırmacıyla birlikte hazırlanması,

f) YEHGK ve YEHGK’dan elde edilecek çıktılar üzerinde hiçbir sahiplik, fikri ve sınai hak iddia edilmemesi.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kayıt, İzleme, Arşivleme, Denetim ve Geri Kazanım

Kayıt ve arşivleme

MADDE 10 – (1) 8 inci maddenin birinci fıkrası kapsamında yapılan değerlendirme sonucunda yurt dışına çıkarılmasına izin verilen nesli tehlike ve tehdit altındaki hayvanlar için istenen tüm belgeler, arşivlenmek ve veri tabanı oluşturmak üzere il mdrlğu tarafından Genel Mdrlge gönderilir.

(2) 8 inci maddenin ikinci, nc ve dördüncü fıkraları kapsamında yapılan değerlendirme sonucunda araştırma amaçlı YEHGK kullanım izni verilen bilimsel araştırmalar için kayıt işlemleri, varsa gelişme ve sonuç raporlarını içerecek Şekilde Genel Müdürlük tarafından YEHGK arşiv sistemine uygun Şekilde kaydı yapılarak muhafaza edilir.

Bilgiler sadece Ulusal Komite üyeleri ile paylaşılır. Ancak araştırma başlıkları kamuoyuna duyurulur.

(3) Genel Müdürlük, bu Yönetmelikte belirtilen çalışmalarla ilgili gönderilmesi zorunlu olan her türlü rapor veya görüş gibi bilgi veya belgeleri arşivler ve bu arşivler Genel Müdürlüğün belirleyeceği esaslar çerçevesinde araştırmacıların kullanımına açılır.

İzleme

MADDE 11 – (1) YEHGK'nın yurt dışına çıkarılmalarına ilişkin bu Yönetmeliğe aykırı davranışı tespit edilen kişilerle ilgili bilgiler, Bakanlık ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı arasında paylaşılır.

(2) Bu Yönetmelik kapsamında yurt dışına çıkarılmasına izin verilen YEHGK için oluşturulacak veri tabanındaki ilgili bilgiler İçişleri Bakanlığı ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı arasında paylaşılır.

Denetim

MADDE 12 – (1) Bu Yönetmelik hükümleri kapsamında il müdürlüğü tarafından düzenlenecek yurt dışına çıkış izni, bilimsel çalışmalarda kullanılacak YEHGK için düzenlenen MTA ve Başvuru ve İzin Belgesi gümrük işlemleri sırasında gümrük idarelerince aranır.

(2) Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, bu Yönetmeliğin gümrük uygulamaları çerçevesinde gerekli düzenlemeleri yapar.

(3) YEHGK'nın yurt dışına izinsiz çıkışının önlenmesi amacıyla gümrüklü saha dışında kalan alanlarda İçişleri Bakanlığı gerekli tedbirleri alır.

İzinsiz çıkarılan materyalin geri kazanımı

MADDE 13 – (1) Yapılan yayın taramalarında yurt dışında izinsiz olarak YEHGK kullanıldığının tespiti veya bu Yönetmelik hükümlerine aykırılık teşkil eden uluslararası işlemlerde Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi hükümleri ve bu Sözleşmenin taraflar toplantı kararları ile onaylanan uluslararası düzenlemeler gereğince, izinsiz çıkartılan materyalin veya bu materyalden elde edilen faydaların Türkiye'ye geri kazanımına yönelik uluslararası süreç Bakanlıkla işbirliği halinde Dışişleri Bakanlığı tarafından yürütülür.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

İdari yaptırımlar

MADDE 14 – (1) Uyuşmazlıklarla ilgili iş ve işlemler Bakanlık tarafından yürütülür. Başvuru sahibinin yapacağı iş ve işlemlere ilişkin ulusal veya toplumsal çıkarlar ile genel çevreye karşı aykırılıkların tespiti halinde Bakanlık adına Genel Müdürlük, Ulusal Komitenin görüşünü almak kaydıyla bu iş ve işlemleri durdurma yetkisine sahiptir. Kendisine verilen süre içinde durdurma kararına uymayanlar hakkında, yapılan iş ve işlem esas alınarak 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun ilgili maddeleri uygulanır.

Başvuru formlarında ve sonuç raporlarında kullanılacak dil

MADDE 15 – (1) Başvuru dili Türkçedir. Yabancı uyruklu kişiler tarafından başvuru Türkçe ve İngilizce olarak düzenlenir.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce başlamış ve devam eden araştırmalar, araştırmanın başladığı tarihte yürürlükte olan mevzuat hükümleri doğrultusunda değerlendirilir.

Yürürlük

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmelik 1/1/2013 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

SU ÜRÜNLERİ GENETİK KAYNAKLARININ KORUNMASI VE SÜRDÜRÜLEBİLİR KULLANIMI HAKKINDA YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 29.08.2012 Resmî Gazete Sayısı: 28396

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Türkiye iç su ve denizlerinde yaşayan su ürünleri genetik kaynaklarının tanımlanması, korunması, sürdürülebilir kullanımı, politika ve alt yapı oluşturulması ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 10 uncu maddesinin birinci ve beşinci fıkralarına, 3/6/2011 tarihli ve 639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesi ve 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (g) bentlerine, 22/3/1971 tarihli ve 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununun 14 üncü maddesine, 18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanununun 10 uncu maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
- b) Gen bankası: Embriyo, sperma, ovum, hücre, doku, DNA ve diğer su ürünleri genetik materyallerinin yapay yöntemlerle ve ağırlıklı olarak dondurularak koruma altına alındığı yeri,
- c) Genel Müdürlük: Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğünü,
- ç) Koordinatör: Hayvan Genetik Kaynakları Ulusal Koordinatörünü,
- d) Koruma: SÜGK'nın korunmasını,
- e) Sekreteryaya: Su ürünleri genetik kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımı ile ilgili iş ve işlemlerden sorumlu Genel Müdürlük bünyesinde oluşturulan sekreteryayı,
- f) SÜ: Su ürünlerini; yaşamının tamamını ya da bir kısmını suda geçiren organizmaları,
- g) SÜGK: Su ürünleri genetik kaynakları; gıda, yem ve tarımsal üretim amaçlı kullanılan ya da potansiyel kullanım alanı bulunan, su ürünlerine ait tür, alt tür, varyete, hat, ekotip, suş ve topluluklar ile yeni oluşturulan varyete, hat ve hibritleri,
- ğ) SÜ Koordinatörü: Su ürünleri araştırmaları çalışma grubu koordinatörünü,
- h) Sürdürülebilir kullanım: SÜGK'nın arz, talep, ekonomik, teknik ve teknolojik olanaklarının geliştirilerek, uzun dönemde çeşitliliklerinin azalmasına yol açmayacak şekilde ve oranda kullanımını,

- 1) Tavsiye komisyonları: Sekretarya'nın belirleyeceği konularda çözüm, planlama ve uygulama önerileri oluşturmak üzere ilgili uzmanlardan oluşturulan daimi komisyonları,
i) Ulusal Komite: Su Ürünleri Genetik Kaynaklarını Koruma Ulusal Komitesini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Sekretaryanın Görevleri Ulusal Komite ve Tavsiye Komisyonlarının Kuruluşu, Çalışma Esasları ve Görevleri

Sekretaryanın görevleri

MADDE 4 – (1) Koruma ve sürdürülebilir kullanım ile ilgili iş ve işlemler Sekretarya tarafından yürütülür.

(2) Sekretaryanın görevleri aşağıda belirtilmiştir;

a) SÜGK'nın tanımlanması, dökümünün yapılması, risk ve eğilimlerinin belirlenip izlenmesi, koruma ve sürdürülebilir kullanımı, politika, kurum ve altyapı geliştirme çalışmalarının yürütülmesi için gerekli eşgüdümü sağlamak,

b) SÜGK'nın mevcut tüm yöntemlerle canlı olarak ve gen bankalarında korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla tedbirler almak,

c) Tavsiye komisyonlarının toplantılarını koordine etmek, korumada karşılaşılan sorunları değerlendirip önceliklendirerek ilgili tavsiye komisyonu ile birlikte geliştirilen çözüm önerilerini uygulamaya koymak ve denetlemek, alınan kararları Ulusal Komiteye bildirmek,

ç) Uluslararası platformda Bakanlığın temsilen, Genel Müdürlük sorumluluğundaki görevleri yürütmek, ülke raporlarını hazırlamak, teknik işbirliği sağlamak, gelişmeler hakkında ilgili paydaşları bilgilendirmek, çalışma konularında ilgili birim, kurum ve kuruluşlar arasında eşgüdüm ve işbirliği sağlamak, eğitim gereksinim ve konularını belirlemek, yurt içi ve yurt dışı eğitimleri organize etmek,

d) SÜGK'nın ve korunmasının kamuoyuna tanıtımı, benimsetilmesi, yetiştirici katkı ve desteğinin sağlanması amacıyla her türlü yayım faaliyetini düzenlemek,

e) Sekretarya toplantı gündemi ve ilgili bilgi ve belgeleri olağan toplantılarda toplantı tarihinden en az otuz gün, olağanüstü toplantılarda ise en az on beş gün önceden komite üyelerine göndermek.

Ulusal Komitenin kuruluşu

MADDE 5 – (1) Ulusal Komite Bakanlık Müsteşar Yardımcısı başkanlığında ve aşağıda belirtilen üyelerden oluşur;

a) Bakanlık ilgili birimlerinden sekiz temsilci,

1) Genel Müdürlükten; Genel Müdür, ilgili Genel Müdür Yardımcısı, Hayvancılık ve Su Ürünleri Araştırmaları Dairesi Başkanı, Koordinatör, SÜ Koordinatörü,

2) Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürü,

3) Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünden ilgili Genel Müdür Yardımcısı,

4) Tarım Reformu Genel Müdürlüğünden ilgili Genel Müdür Yardımcısı,

b) Çevre ve Şehircilik Bakanlığında ilgili Genel Müdür Yardımcısı,

c) Orman ve Su İşleri Bakanlığında iki temsilci,

1) Su Yönetimi Genel Müdür Yardımcısı,

2) Devlet Su İşleri Genel Müdür Yardımcısı,

ç) İçişleri Bakanlığın Sahil Güvenlik Komutanlığından bir temsilci,

d) Ziraat, su ürünleri, deniz bilimleri ve fen fakülteleri ilgili bölümlerinden yedi temsilci,

e) İlgili meslek ve sivil toplum kuruluşlarından dört temsilci.

Ulusal Komitenin çalışma esasları

MADDE 6 – (1) Ulusal Komitenin çalışma esasları aşağıda belirtilmiştir;

a) Ulusal Komite, Ekim ayında olağan, gerektiğinde Bakanlığın daveti veya üyelerin en az 1/3'ünün Genel Müdürlüğe yazılı olarak toplantı talebinde bulunması halinde olağanüstü olarak toplanır,

b) Ulusal Komite, üyelerin en az 2/3'ü ile toplanır,

c) Kararlar, toplantıya katılan üyelerin 2/3 çoğunluğu ile alınır.

Ulusal Komitenin görevleri

MADDE 7 – (1) Ulusal Komitenin görevleri aşağıda belirtilmiştir;

a) Koruma faaliyetleri ile ilgili ilkeleri, hedefleri ve politikaları belirlemek,

b) Konu ile ilgili önceki dönem çalışmalarını değerlendirmek ve sonraki dönem çalışma programını yapmak,

c) Uygulamada karşılaşılan sorunlar ve bunların çözümleri ile ilgili teklifleri hazırlamak,

ç) Koruma ve SÜGK'nın yetiştirilmesi faaliyetleri ile ilgili araştırma ve eğitim çalışmalarında ana hedefleri belirlemek,

d) Koruma amaçlı olarak, SÜGK'nın envanteri, tespiti, değerlendirilmesi ve hedeflere ulaşılabilmesi için önerilerde bulunmak,

e) Gerektiğinde, SÜGK'nı koruma ve sürdürülebilir kullanım ile ilgili konularda tavsiye komisyonlarını oluşturmak ve bu komisyonların çalışma konularını belirlemek,

f) SÜGK'nın yurt içi ve yurt dışı kullanımı, ithalatı ve ihracatı ile ilgili tavsiye kararları almak,

g) Ulusal Komite çalışmalarında nesli tükenmekte veya tehlikede olan SÜGK'na öncelik vererek, önerilerde bulunmak.

Tavsiye komisyonlarının kuruluşu

MADDE 8 – (1) Tavsiye komisyonları; Sekretarya tarafından tanımlanma, koruma, sürdürülebilir kullanım, politika ve alt yapı oluşturma ana başlıkları altında, gerekli görülen konularda ve belirlenecek en az üçer üyeden oluşmak üzere Bakanlık oluruyla oluşturulur.

Tavsiye komisyonlarının çalışma esasları

MADDE 9 – (1) Tavsiye komisyonlarının çalışma esasları aşağıda belirtilmiştir;

a) Tavsiye komisyonları, Sekretaryanın koordinasyonunda yılda bir kez Şubat ayında olağan, komisyon üyelerinin kararı ile gerekli görüldüğü sıklıkta olağanüstü olarak toplanır,

b) İlk toplantıda kapalı oylama ile en çok oy alan üye, tavsiye komisyonu başkanı seçilir,

c) Her tavsiye komisyonu çalışma yöntemini kendisi belirler,

ç) Tavsiye komisyonları, üyelerin en az 2/3'ü ile toplanır,

d) Tavsiye komisyonlarının kararları, toplantıya katılan üyelerin çoğunluğu ile alınır,

e) Tavsiye komisyonlarının kararları rapor halinde Sekretarya'ya sunulur.

Tavsiye komisyonlarının görevleri

MADDE 10 – (1) Tavsiye komisyonlarının görev konuları Sekretarya tarafından belirlenir.

(2) Görevli olduğu konuda, yetkili karar organı olarak Sekretaryaya ve Ulusal Komiteye danışmanlık yapar.

(3) Sekretarya tarafından görevlendirildiği hususlardaki faaliyetler ile ilgili mevcut durumu tespit eder, ilkeleri, hedefleri belirler ve çalışma desenini oluşturur, en etkin uygulama tekniklerini saptar ve değerlendirir, karşılaşılan sorunlar ve bunların çözümleri ile ilgili rapor hazırlar, görüş geliştirir ve hedeflere ulaşılabilmesi için Sekretaryaya önerilerde bulunur.

(4) Bir sonraki toplantının gündemini oluşturur ve yapılacak çalışmaları belirler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Uygulama ve Uluslararası İşbirliği

Uygulama

MADDE 11 – (1) Onaya sunulacak Ulusal Komite tavsiye kararları Bakanlığa bildirilir ve Bakanlığın onayı ile yürürlüğe girer.

Uluslararası işbirliği

MADDE 12 – (1) Genel Müdürlük, SÜGK'nın korunması ile ilgili uluslararası kuruluşların faaliyetlerine katılarak Bakanlığın bu kuruluşlar nezdinde temsil edilmesini sağlar. Bu kuruluşlar ile işbirliği halinde araştırma, eğitim ve bilimsel faaliyetler gerçekleştirebilir.

(2) Koruma altına alınan SÜGK'nın yurt dışına çıkarılması, yabancı kişi ve kuruluşların bu kaynaklar üzerinde yapacakları çalışmalar mevcut mevzuat ve/veya Ulusal Komitenin tavsiyesi ile Bakanlığın iznine bağlıdır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlük

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

**İPEKBÖCEĞİ YUMURTASI ÜRETİMİ VE KONTROLÜNE İLİŞKİN
YÖNETMELİK**

Resmî Gazete Tarihi: 08.06.2012 Resmî Gazete Sayısı: 28317

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; hastalıktan ari damızlık ve hibrid ipekböceği yumurtası üretimi ve kontrolüne ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, ipekböceği yumurtası üretimi yapan üretici kuruluşlarınca uygulanacak yöntemleri ve üretilen yumurtaların ne şekilde ve kimler tarafından kontrol edileceği hususlarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 10 uncu maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,

b) Damızlık yumurta: İnficar programı ve iş planı gereğince damızlık yaş koza üretimi için ayrılan yumurta miktarını,

c) Genel Müdürlük: Hayvancılık Genel Müdürlüğünü,

ç) Hibrid: Çeşitli yöntemlere göre ayrı saf F1'lerin birleştirilmesi ile üretilen hibritleri,

d) İl müdürlüğü: İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğünü,

e) İmha: Hastalıklı veya hastalık ihtimali bulunan saf hat veya hibrid larva, kelebek, yumurta ve üretim dönemi sonunda üretimde kullanılmadığı için arta kalan yumurtaların tutanakla yakılmasını,

f) İpekböceği Yumurtası Üretim Belgesi: İpekböceği yumurtası üretimi yapan işletmede yumurta üretimini gerçekleştiren personelin, Bakanlık tarafından düzenlenen "İpekböceği Yumurtası Üretimine İlişkin Eğitim" programına katılarak almakla yükümlü oldukları belgeyi,

g) Japon baraj metodu: Her bir yumurtlama kağıdına ikiyüz dişi kelebek yumurtlatılarak ipekböceği yumurtası üretilmesini,

ğ) Kontrol: Hastalıktan arı damızlık ve hibrid ipekböceği yumurtası üretimine ilişkin kontrolleri,

h) Saf ırk: İpekböceği yumurtası üretiminde kullanılan saf hatları,

ı) Yumurta: İpekböceği yumurtasını,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

İşletme Özellikleri, İpekböceği Yumurtası Üretimi İçin Müracaat ve Üretim

İşletmelerde aranacak özellikler

MADDE 5 – (1) Damızlık ve hibrid ipekböceği yumurtası üretecek işletmelerin, üretim yerlerinde;

a) Üretim kapasiteleri için yeterli tesis ve ekipmanları,

b) Yeterli sayıda dişi ve erkek kelebek tablaları,

c) Dişi ve erkek krizalit tablaları,

ç) Kerevetler,

d) Havan ve mikroskoplar,

e) Termometre ve higrometre,

f) Yumurta yıkama, döllü-dölsüz yumurtaların ayrılması ve kurutma ekipmanlarını, bulundurmaları gereklidir.

Personel durumu

MADDE 6 – (1) Damızlık ve hibrid ipekböceği yumurtası üreten işletmelerin, İpekböceği Yumurtası Üretimi Belgesine sahip en az bir teknik eleman istihdam etmesi ve ipekböceği yumurtası üretiminin bu eleman sorumluluğunda gerçekleştirmesi ve yıllık yumurta üretim kapasitesine yetecek sayıda teknik eleman ve tecrübeli usta işçi çalıştırması gerekir.

İpekböceği yumurtası üretimi için müracaat

MADDE 7 – (1) İpekböceği yumurtası üretimi için müracaatın, her üretim yılı için 1 Mayıs tarihine kadar, bu günün hafta sonuna denk gelmesi halinde ise sonraki ilk iş gününe kadar yapılması gereklidir.

(2) İpekböceği yumurtası üreticisi işletmenin, damızlık yaş koza üreten yetiştiricilerin müracaat dilekçesini hangi ırktan ne miktarda yumurtayı üretime alacağını gösterir liste ile birlikte, il müdürlüğüne vermesi gerekir.

(3) Müracaatı kabul gören ipekböceği yumurta üreticisi işletme, iş planı ve inficar programını, inficar işlemlerine başlamadan önce, en geç 15 Mayıs tarihine kadar il müdürlüğüne bildirmek zorundadır.

Üretim

MADDE 8 – (1) Larva besleme döneminde;

a) Damızlık yumurtaların, damızlık yaş koza üreticisine yumurta üretici işletme tarafından inficar ettirilmiş larva halinde verilmesi gerekir.

b) Üretim döneminde damızlık besleme evleri, il müdürlüğü teknik elemanlarınca en az üç defa kontrol edilir.

c) İpekböceği yumurtası üreticisi işletmenin teknik elemanı tarafından, damızlık yaş koza yetiştirici evlerinde, il müdürlüğünden örnekleri alınacak besleme kartlarına; inficar tarihi, yaşların ilk ve son yem tarihleri, hastalıklar ve benzeri hususların düzenli olarak işlenmesi gereklidir.

ç) Hazırlanan bakım ve besleme cetvelleri, besleme sonunda il müdürlüğüne teslim edilecektir.

d) Larva döneminde ırk karakterini göstermeyen larvalar damızlık besleyici tarafından ayıklanarak imha edilir ve il müdürlüğünce yapılacak kontrollerde bu yönde görülen karışık partiler damızlık beslemeden çıkarılır.

(2) Koza döneminde;

a) Damızlık yaş koza yetiştiricisi tarafından üretilen ve yumurta üretici işletmeye teslim edilen damızlık kozaların; ırkı, miktarı ve bir gram yumurta için yaş koza verimini de içeren liste, ipekböceği yumurtası üreticisi işletme tarafından il müdürlüğüne bildirilir.

b) Üretilen damızlık yaş kozalardan koza şekillerine göre ırk özelliği göstermeyen kozalar yumurta üretiminde kullanılmayacaktır.

c) Damızlık koza seçimleri ipek zenginliği esasına göre azami dikkat ve ırk özellikleri dikkate alınarak yapılacaktır.

ç) Her partide krizalit ve ilk çıkan kelebeklerin muayene edilerek partilerdeki karataban-pebrin hastalığı durumuna göre kese usulü, onlu veya yirmili tava usulü, Japon baraj sistemi üretim metotlarından herhangi biri veya ayrı ayrı partilerde olmak üzere her üç metot birden uygulanabilecektir.

d) Hibrid ipekböceği yumurtası üretiminde kullanılan aynı ırktan çiftleşmiş kelebekler ayrılarak yumurtlamadan imha edilecektir.

e) Japon baraj sistemi uygulamasında; yumurta kağıtlarının numaralanması, üretilen yumurtaların her gün tartılması, yumurta kağıtlarının adet olarak sayılması ve herhangi bir karışıklığa meydan vermeden asılması, üretim dönemi sonunda her partinin yumurta kağıt adedi brüt ve net yumurta miktarlarını gösterir üretim cetvelinin il müdürlüğüne verilmesi gerekir.

f) Kese metodunda; her kese üzerine parti numarası ve tür işareti konulacaktır.

g) Onlu veya yirmili tava metodunda; gerek tava gerekse kelebek keselerinde numara ve tür işaretleri karşılıklı olarak yazılacaktır.

ğ) Japon baraj sistemi uygulamasında; partiden kelebek muayenesi için numune kelebeklerin tesadüfi olarak alınması, kurutularak muayene için saklanması gereklidir.

h) Kese metodunda; kelebek ve yumurtasının aynı kese içinde bulunması nedeniyle ayrıca numune alınmayacaktır.

ı) Onlu ve yirmili tava usulünde; her tava içinde bulunan kelebeklerin birer kese kağıdı içine konulması, kese kağıdının ağzının kıvrılarak kapatılması, üzerine parti ve tava numaralarının ayrı ayrı yazılması ve kurutularak muayene için saklanması gereklidir.

i) Üretici işletme tarafından, kelebek numuneleri için günlük defter tutulacaktır.

j) Japon baraj metodu ile yapılacak üretimde kelebek numuneleri Ek-1 ve Ek-2'de verilen toplam miktarlardan % 40 fazla alınır.

k) Japon baraj metodunda kelebek numuneleri kelebeklerin ilk çıkışından son çıkışına kadar, bir oran dahilinde ve tesadüfi örnekleme esasına göre alınır.

1) Japon baraj metodu uygulaması için alınan kelebek numunelerinin kurutulduktan sonra torbalara konulması, torba ağızlarının il müdürlüğü teknik elemanı ve üretici işletmenin resmi temsilcisi huzurunda mühürlenerek muayene için üretim yerinde muhafaza edilmesi gerekir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Muayene, Muayene Yöntemleri ve Hastalıklı Yumurtaların İmhası

Kelebek muayenesi

MADDE 9 – (1) İpekböceği yumurtası üretiminde kullanılan kelebeklerin muayeneleri aşağıdaki şekillerde gerçekleştirilir;

a) Kесе metoduyla damızlık ipekböceği yumurtası elde edilen kelebeklerin muayenesi yumurta üreticisi kuruluşun teknik elemanlarınca, hibrit yumurta üretiminde kullanılan kelebeklerin muayeneleri ise il müdürlüğü teknik elemanlarınca gerçekleştirilir.

b) Dişi kelebeklerin muayenelerinde; kese, tava, japon baraj metotlarından biri veya üretim metodu zorunluluğuna göre her üçü birden geçici olarak uygulanır.

c) Japon baraj metodunda muayene il müdürlüğü teknik elemanlarınca, kese ve tava usulünde ise yumurta üretici işletme teknik elemanlarınca yapılır, ancak kese ve tava metodunda son kontroller yine il müdürlüğü teknik elemanlarınca japon baraj metodu esaslarına göre yapılır.

ç) Japon baraj metodunda, partilerden alınan kelebeklerin her birinin bütün olarak havanda ezilmesi ve havan içeriğinden alınarak hazırlanan numunenin il müdürlüğü teknik elemanlarınca incelenmesi suretiyle muayene edilmesi gerekir.

d) Alınması ve muayene edilmesi gereken kelebek adetleri ile baraj sayısı Ek-1 ve Ek-2’de verilmiştir.

Muayene yöntemleri

MADDE 10 – (1) Japon baraj metodu;

a) Muayene edilen kelebeklerden, hastalıklı kelebek sayısı Ek-1’de verilen hastalıklı kelebek sayısı kadar ya da daha fazla ise partinin tamamı hastalıklı kabul edilir. Ancak istek üzerine Ek-2’de verilen şekilde numune alınır ve muayene tekrarlanır, bunun hastalıklı kelebek adedine ilk muayenede rastlanan hastalıklı kelebek adedi de eklenir. İkinci muayenenin yapılması veya yapılmaması durumunda da barajı aşmış olan partiler hastalıklı kabul edilir.

b) Muayene edilen kelebeklerde hastalıklı kelebek sayısı baraj sayısını bulmaz veya aşmazsa Ek-2’ye göre numune kelebek alınır ve bunlar ayrı ayrı muayene edilir. Birinci partide gösterilen hastalıklı kelebek sayısını bulur veya aşarsa bu partinin de tamamı hastalıklı kabul edilir.

c) Muayenede karataban hastalığı veya başka bir hastalığa rastlanmaz ise ikinci bir muayeneye gerek kalmaksızın bu parti kelebek yumurtalarının tamamı hastalık yönünden hastaliksız yumurta niteliğini kazanır.

ç) İl müdürlüğü teknik elemanlarınca yapılan kelebek muayenelerinde, ipekböceği yumurtası üretici işletmenin tam yetkili üretim elemanı da hazır bulunur ve hastalıklı kelebek numunesi mikroskop altında kendisine gösterilir.

d) Muayenesi yapılan her parti için iki nüsha tutanak düzenlenir. Düzenlenen tutanaklardan bir sureti yumurta üretici işletmeye bir sureti de il müdürlüğüne teslim edilir.

e) Muayenesi yapılan ve hastalıklı olduğuna karar verilen partilerin yumurta kağıtları aynı gün sayılır, defter kayıtlarından kontrol edilir, tartılır ve durum bir tutanakla tespit edilerek, imha edileceği güne kadar ayrı bir yerde muhafaza edilir.

f) Hastalıklı partilerin yumurta kağıtları, yumurtaları ile birlikte il müdürlüğü teknik elemanları kontrolü altında, yakılmak suretiyle imha edilir ve imha edildiğine dair iki nüsha tutanak düzenlenir, tutanaklardan biri yumurta üretim işletmesine bir adedi de il müdürlüğüne teslim edilir.

(2) Kесе metodu;

a) Kесе metoduyla yapılan yumurta üretiminde, bütün kelebekler usulüne uygun olarak yumurta üreticisi veya yetkilisi tarafından muayene edilir, hastalıklı kelebeğin kese içindeki yumurtaları ayrılır, parti içindeki tüm hastalıklı kelebekler bu şekilde seçildikten sonra il müdürlüğüne bu partilerin karataban hastalığı kontrolleri, Japon baraj metodu esaslarına göre yapılır.

b) İkinci bir muayene zorunlu olduğu takdirde yumurta üreticisi, partinin tamamını ikinci bir defa muayene ve kontrolden geçirerek hastalıklı keseleri ayıklar.

c) Son kontrol il müdürlüğü elemanlarınca japon baraj metodu esaslarına göre yapılır.

(3) Tava metodu;

a) Tava metoduyla yapılan üretimde yumurtalara ait kelebeklerin tamamının muayeneleri, yumurta üreticisi veya yetkilisi tarafından yapılır, tava içindeki on veya yirmi kelebekten bir tanesi dahi hasta olsa aynı numarayı taşıyan tavadaki yumurtaların tamamı hasta kabul edilir. Muayene sonunda hastalıklı tavaların numaraları ve sayıları bir tutanakla tespit edilir.

b) Muayenesi ve kontrolleri yapılan partiler üzerinde il müdürlüğüne yapılacak muayene ve kontrollerde Japon baraj metodu esasları aynen uygulanır.

c) İkinci bir muayene zorunlu olursa, yumurta üreticisi, partinin tamamını yeniden muayene eder.

ç) Son kontrol il müdürlüğü elemanlarınca japon baraj metodu esaslarına göre yapılır.

Hastalıklı yumurtaların imhası

MADDE 11 – (1) Yumurta üretimi hangi metotla yapılmış olursa olsun hastalıklı olduğuna karar verilen yumurtalara ait partilerin tamamı veya hastalıklı kese veya tavalara ait kelebeklerin yumurtalarının tamamı, yumurta üretici işletme temsilcisinin de hazır bulunduğu yumurta üretim işletmesinde, il müdürlüğü elemanlarının kontrolü altında yakılmak suretiyle imha edilir, bu durum tutanakla tespit edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yumurtaların Muayenesi, Yıkanması, Kutulanması, İmha ve Üretim Kayıtları

Damızlık yumurtaların muayenesi

MADDE 12 – (1) Yumurta üretici işletme tarafından üretilen damızlık yumurtaların kelebek muayeneleri ve kontrolleri üretici işletmece yapılır. Bütün kelebek muayenelerinin sonuçları, mikroskop muayene sonuçları, il müdürlüğü yetkili elemanları ve üretici işletme temsilcisinin ortak hazırladıkları raporla il müdürlüğüne bildirilir.

Yumurtaların yıkanması

MADDE 13 – (1) İpekböceği yumurtalarının yıkanması aşağıdaki şekilde gerçekleştirilir:

a) Yumurtaların yıkama zamanı il müdürlüğüne tespit edilir ve yumurta üretici işletmeye bildirilir.

b) Teknik şartlara uyulmak suretiyle yıkanan yumurtalar yıkandığı gün, yumurta üretici işletmenin kendi kışlaklarında muhafaza altına alınır.

c) Kışlaklara teslim edilecek yumurtalar havalanmayı mümkün kılan bez torbalar içinde ve her torbada beş yüz gramı geçmeyecek miktarda bulundurulur. Bez torbaların ölçüsü 25x25 cm'den küçük olamaz.

ç) Bez torbaların üzerinde üretici işletmenin logosunu taşıyan bir işaret bulundurulması ve torba ağızlarının dikildikten sonra üretici işletme tarafından mühürlenmesi gerekir.

d) Kışlağa teslim edilen torbalar daralı olarak tartılır ve bu şekilde muhafaza altına alınır.

e) Yumurtalar en geç aralık ayının yirminci gününe kadar yıkanır ve kışlağa teslim edilir, kışlağa teslimin gecikmesi durumunda, ipekböceği yumurtalarının kışlakta kalması gereken süreyi tamamlayamaması nedeniyle ortaya çıkabilecek kayıplardan il müdürlüğü sorumlu tutulamaz.

f) Yıkanan ve kışlağa teslim edilen yumurtaların her partisinden onar gramlık numuneler alınır ve kışlakta ayrıca muhafaza edilir. Yumurta sayımı, inficar ve embriyo kontrolleri bu numunelerden yapılır.

Yumurtaların kutulanması

MADDE 14 – (1) Yumurtaların tartılması ve kutulanması aşağıdaki şekilde gerçekleştirilir:

a) Kışlakta bulunan tohumların her partisinin bir gramında bulunan yumurta adetleri, kuru ve dölllenmiş yumurta adedi ile inficar oranlarının tespit işlemleri il müdürlüğünce yapılır.

b) Yumurtaların ikinci embriyo kontrolleri il müdürlüğünce yapılır.

c) Sonuçlara göre 20.000 veya 10.000 adet sağlam yumurtayı verecek tartı ağırlıkları il müdürlüğünce tespit edilir.

ç) Yumurtaların tartısı il müdürlüğü elemanlarının kontrolü altında yapılır.

d) Tartılıp kutulanan yumurtaların etiketlenmesini takiben il müdürlüğünce etiket üzerine “KONTROL EDİLMİŞTİR” damgası vurulur.

e) Tartılıp kontrol işlemi biten yumurta kutuları, onarlık demetler halinde bağlanıp kışlakta muhafaza edilir.

f) Hibrit ipekböceği yumurtası üretiminde kullanılacak saf ırkların ne kadar süre ile kullanılabilceği il müdürlüğünce tespit edilir.

g) Irk özellikleri ve teknolojik testler sonucuna göre damızlık olarak üretimine izin verilen yumurtaların muayeneleri inficar kontrolleri, yumurta sayımları ve tartıları üretim işletmesince yapılır.

ğ) Damızlık yumurtalar da tartılarak yumurta üretici işletme kışlağında muhafaza edilir, damızlık için ayrılan yumurta miktarından arta kalan yumurtalar için de iki nüsha tutanak düzenlenir, tutanaklardan biri yumurta üretim işletmesine bir adedi de il müdürlüğüne teslim edilir.

h) Yumurtaların tartım işlemleri en geç mart ayının ilk yarısında sonuçlandırılır.

ı) Yumurta üretici işletme, ürettiği ipekböceği yumurtalarının her varyetesinden altı kutuyu, denemelerde kullanılmak üzere ücretsiz olarak il müdürlüğüne verir.

Üretimde kullanılmayarak arta kalan yumurtaların imhası

MADDE 15 – (1) Yaş koza üretiminde kullanılmayarak arta kalan damızlık ve hibrit ipekböceği yumurtalarının tamamı, yumurta üretici işletme temsilcisinin de hazır bulunduğu yumurta üretim işletmesinde, il müdürlüğü elemanlarının kontrolü altında yakılmak suretiyle imha edilir, bu durum tutanakla tespit edilir.

Üretim kayıtları

MADDE 16 – (1) Yumurta üretim kayıtlarının tutulması; ipekböceği yumurta üreticisi işletme veya şahıs, yumurta üretimiyle ilgili her türlü kaydı işletme defterinde toplayarak il müdürlüğü kontrolü için hazır bulundurur.

(2) İpekböceği yumurtası üretim yerleri, il müdürlüğü kontrol ve denetimine tabidir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Eğitim ve kontroller

MADDE 17 – (1) Bakanlık, gerekli görülmesi halinde ipekböceği yumurtası üretimine ilişkin eğitim yapabilir ya da yaptırabilir.

(2) Genel Müdürlük, damızlık ve hibrid ipekböceği yumurtası üretim dönemlerinde çalışmaları yerinde inceleyerek kontroller yapabilir.

Müeyyideler

MADDE 18 – (1) 5996 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendi gereğince, Bakanlıktan izin almadan faaliyette bulunanlara onbin Türk Lirası idarî para cezası verilir; bunların faaliyeti durdurulur, ürünlerine el konur ve ürünlerin üreme amaçlı kullanımına izin verilmez.

Yürürlük

MADDE 19 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

BULAŞICI HAYVAN HASTALIKLARI İLE MÜCADELEDE UYGULANACAK GENEL HÜKÜMLERE İLİŞKİN YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 20.01.2012 Resmî Gazete Sayısı: 28179

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, hayvan ve hayvansal ürünlerden insan ve hayvanlara geçebilen hastalıklardan korunma ve bulaşıcı hayvan hastalıkları ile mücadelede uygulanacak genel esas ve usulleri tespit etmektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, hayvan sağlığını korumaya, bulaşıcı hayvan hastalıklarıyla mücadeleye ve bu hususta her türlü tedbiri almaya dair yapılacak genel iş ve işlemleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 4 ve 43 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
- b) Bulaşmadan şüpheli hayvan: Hastalığın hiç bir belirtisini, göstermemekle beraber, hastalığı almış olduğu kabul edilen hayvanları,
- c) Gözetim: Herhangi bir hayvancılık işletmesinin, işletmecisinin veya bunların faaliyetlerinin dikkatli bir şekilde gözlemlenmesini,
- ç) Gözetim bölgesi: Hastalık çevresinde, koruma bölgesini de içine alacak biçimde, koruma bölgesi dışında hastalığın yayılmasını önlemek için gerekli ön tedbirlerin uygulandığı ve hastalığın etkileyebileceği tüm türlerin sağlık durumunun dikkatlice izlendiği bölgeyi,
- d) Hastalıktan şüpheli hayvan: Açık ve tam olmayan hastalık belirtisi gösteren hayvanları,
- e) Hayvan sahibi: Hayvanların mülkiyet hakkını üzerinde bulunduran gerçek veya tüzel kişiyi,
- f) Hayvan sahibi vekili: Noterlikçe düzenlenmiş belge ile kendisine yetki verilmiş olan kişiyi,
- g) Hayvansal ürün: İnsan tüketimine sunulan hayvansal gıda, hayvansal yan ürün ve üreme ürünleri dâhil tüm hayvansal ürünleri,
- ğ) Hayvansal yan ürün: Yetiştiricilikte kullanılmayacak olan sperma, ovum, embriyo dahil, insanlar tarafından tüketimi amaçlanmayan hayvan kökenli ürünler veya hayvanların bütün vücut veya parçaları ile artıklarını,
- h) İl/ilçe müdürlüğü: İl gıda, tarım ve hayvancılık müdürlükleri ile ilçe müdürlüklerini,
- ı) Karantina: Bulaşıcı bir hayvan hastalığına yakalanmış hayvanların, hastalığın yayılmasının önlenmesi için geçici olarak diğerlerinden ayrılması biçiminde alınan önlemi,
- i) Kordon: Hayvan hastalığı görülen alanın gözetim altında tutulması, giriş ve çıkışların kontrol altına alınmasını,
- j) Koruma bölgesi: Hayvan hastalığının ve zararlı organizmanın yayılmasını önlemek amacıyla hastalık görülen alanın çevresinde oluşturulan ve gerektiğinde insan hareketlerinin kısıtlanması dâhil, canlı hayvan, bitki, hayvansal ve bitkisel ürünlerin hareketlerinin kısıtlandığı bölgeyi,
- k) Korunmuş bölgeler: 5996 sayılı Kanun kapsamında yer alan, bir veya birden fazla bölgede yerleşik olan, bir veya birden fazla zararlı organizmanın o bölge için endemik olmadığı, çevre koşulları söz konusu zararlı organizmanın yerleşmesine uygun olmasına rağmen, o bölgede yerleşmemesi için korunan veya bu bölgelerde bulunmalarına rağmen eradikasyona tâbi tutulan ve bu koşulların sağlandığı Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara

göre uygun sörvey sonuçları ile kanıtlanarak tanınan, düzenli ve sistematik olarak izlenen, söz konusu organizmanın o bölgede ortaya çıkması durumunda bildirim zorunlu olan ve özel önlem alınan bölgeleri,

l) Mahalli idari makam: Belediyeleri, il özel idarelerini ve muhtarlıkları,

m) Resmi veteriner hekim: Bakanlık adına görev yapan Bakanlık personeli veteriner hekimleri,

n) Serbest veteriner hekim: 9/3/1954 tarihli ve 6343 sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanunda belirtilen şartları haiz veteriner hekimleri,

o) Silahlı Kuvvetler: Türk Silahlı Kuvvetlerini,

ö) Tazminat: Tazminatlı hastalıklar listesinde yer alan hastalık nedeniyle tazminat ödenmesine karar verilen hayvanlar ile tazminatlı hastalığa bağlı olarak imhasına karar verilen ürün, yem, madde ve malzemelerin imha, nakliye ve dezenfeksiyonu için ödenecek bedeli,

p) Tecrit: Hasta ve hastalıktan şüpheli hayvanların sağlıklı hayvanlardan ayrılması, temas etmelerinin önlenmesi,

r) Üreme ürünleri: Hayvanların üremesinde kullanılan sperma, ovum, embriyo ve kuluçkalık yumurtayı,

s) Veteriner biyolojik ürünleri: Hayvanlarda aktif veya pasif bağışıklık oluşturmak, bağışıklığın seviyesini ölçmek veya hastalık teşhisi için hazırlanmış aşı, serum gibi ürünler ile teşhis kitlerini,

ş) Veteriner tıbbî ürünleri: Hayvana uygulanmak ya da hayvan için kullanılmak amacıyla tüm üretim aşamalarından geçerek kullanıma hazır hâle getirilmiş etkin madde ihtiva eden ürünleri ve veteriner biyolojik ürünleri,

t) Yardımcı sağlık personeli: Bakanlık adına ve resmi veteriner hekim sorumluluğunda görev yapan Bakanlık personeli veteriner sağlık tekniker ve teknisyenlerini,

u) Yerel kıymet takdir komisyonu: Tazminat ödenecek hayvanların bedellerini mahalli rayice göre tespit edecek komisyonu,

ü) Yetkilendirilmiş veteriner hekim: Bakanlıkta görevli veteriner hekimler dışında, verilecek resmî görevleri yürütmek üzere Bakanlık tarafından yetki verilen veteriner hekimleri,

v) Yetkili otorite: İl/ilçe müdürlüklerini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Hastalık İhbarı

Hastalık ihbarı

MADDE 5 – (1) Bulaşıcı hayvan hastalığı ya da sebebi belli olmayan hayvan ölümlerinden haberdar olan hayvan sahipleri ve bakıcıları, veteriner hekimler ile muhtarlar, köy korucuları, celepler, çobanlar, gemi kaptanları, istasyon ya da gümrük memur veya idarecileri gibi ilgililer durumu yetkili otoriteye ihbar etmek zorundadır.

Hastalık çıkan bölgelere yakın çevrede ihbar şekli

MADDE 6 – (1) Bulaşıcı hayvan hastalığının yaygın olarak hüküm sürdüğü bölgelere yakın yerlerde bir hayvanın hastalanması veya ölmesi halinde dahi hayvan sahibi, hayvan sahibi vekili ve bakıcısı, köy muhtarı, korucusu, çobanı veya celepler ile muayene eden veteriner hekimler yetkili otoriteye haber vermek zorundadır.

Silahlı Kuvvetlere ait hayvanlardaki hastalık çıkışında yapılacak işlemler

MADDE 7 – (1) Silahlı Kuvvetlere ait hayvanlarda çıkan hastalığın adı, çıkış zamanı, hasta ve ölen hayvan sayısı, nereden bulaştığı, sirayete maruz hayvan sayıları, hastalığın söndürülmesi için alınan tedbirler yetkili otoriteye bildirilir.

(2) Silahlı Kuvvetlere ait hayvanlarda çıkan hastalıkların mücadelesi ve hastalığın söndürülmesi, Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara göre Silahlı Kuvvetlerce yapılır.

(3) Silahlı Kuvvetlere ait hayvanlarda çıkan hastalığın söndürülmesi için ilgili komutanlıkça Yetkili Otoriteden yardım istendiği takdirde mevcut imkanlara göre aşı, serum, biyolojik madde yardımı yapılır; resmi veteriner hekim ve diğer ilgili personel görevlendirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hastalık Çıkışında Alınacak Genel Tedbirler

Resmi veteriner hekim gelinceye kadar yapılacak işlemler

MADDE 8 – (1) Bir yerde bulaşıcı hayvan hastalığının çıktığı ihbar edildiğinde, resmi veteriner hekim hastalık çıkan yere gelinceye kadar o yerdeki idari makamlar, belediye yahut köy ihtiyar heyeti ölen hayvanları resmi veteriner hekimin muayenesi için muhafaza altına alır. Hasta hayvanları ayrı bir yerde, sağlam hayvanları başka bir yerde bulundurur. Hasta hayvanların bulunduğu yere giriş ve çıkışları önler. Hastaların temas ettiği ve hastalara ait her çeşit eşya, hayvan yemi ve hayvan maddelerinin dışarıya çıkarılmasını yasaklar. Hasta hayvanların bakımı için bir kişi görevlendirilir. Görevli kişinin dışında tecrit mahalline hiç kimsenin girmesine izin verilmez.

Tecrit edilen hayvanların bakımı

MADDE 9 – (1) Bulaşıcı hayvan hastalığı nedeniyle tecrit edilen hayvanların suları ve yiyecekleri o mahalde bulunan ve dışarıyla temas ettirilmeyen kaplarla verilir. Hastalıklı yerden hayvan çıkarılmaz; buraya başka yerden hayvan sokulmaz.

Ölen hayvanlara yapılacak işlem

MADDE 10 – (1) Hastalık çıkan yere resmi veteriner hekim gelinceye kadar ölen hayvanlar muayene için muhafaza altına alınır. Ölen hayvanın kokuşması halinde, bu hayvanların derileri yüzülmeden ve uygun bir şekilde nakledilerek diğer hayvanların temas etmeyeceği, akarsulardan uzak, yeraltı sularını kirletmeyecek şekilde en az iki metre derinliğindeki çukurlara kireçlenerek gömülmeleri veya yakılmaları mahalli idari makamlar tarafından sağlanır.

Resmi veteriner hekimin hastalık yerine gitmesi, koruma ve gözetim bölgesinin tespiti

MADDE 11 – (1) Bir yerde salgın hayvan hastalığı çıktığını haber alan resmi veteriner hekim en seri vasıta ile en geç 24 saat içinde hastalık yerine gider. İl yahut ilçe müdürü gerekli vasıtayı temin etmekle yükümlüdür. Hastalık yerine gidilmesi için il veya ilçe müdürlüğünün

imkanlarının yeterli olmadığı durumlarda mülki ve mahalli idare makamları gereken her türlü kolaylığı ve yardımı göstermeye mecburdur.

(2) Salgın hayvan hastalığı çıkışlarında resmi veteriner hekim kordon konulması amacıyla koruma ve gözetim bölgesinin sınırlarını belirler ve durumu bir raporla Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyonuna bildirir.

Kordon ve karantinada mülki amirin sorumluluğu

MADDE 12 – (1) Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyonu kararına göre hastalık bölgesine konulan kordon ve karantinanın yürütülmesi ve korunması köylerde bekçi ve korucular ile mahalli jandarma, il ve ilçelerde ise polis ve belediye zabıtası tarafından sağlanır. Mülki amir kordon ve karantinanın yürütülmesi için gerekli bütün tedbirleri almakla yükümlüdür.

Hastalık yerinin ilanı

MADDE 13 – (1) Hastalıklı hayvanlar ile bulaşmadan şüpheli hayvanların, hayvansal ürünlerin ve bulaşmaya vasıta olacak eşyanın kordon altından veya tecrit edildikleri yerden çıkarılmalarını önlemek için hastalık sahası belirlenerek mahalli vasıtalarla ilan edilir. İlan edilen hastalık sahasının sınırlarını belirlemek için giriş-çıkış noktalarına hayvan hastalığının işareti olarak hastalığın adı yazılı levhalar dikilir.

Kordon ve tecrit mahallerindeki giriş-çıkış yasağı

MADDE 14 – (1) Kordon ve tecrit mahallerinde giriş-çıkış yasağı olan haller şunlardır:

a) Kordon altından veya tecrit yerlerinden hastalıklı, hastalıktan veya bulaşmadan şüpheli hayvanlar ile hayvansal ürünlerin ve bulaşmaya vasıta olabilecek eşya ve yemlerin çıkarılmasına izin verilmez.

b) Kordon altındaki yer ile tecrit mahallerine, çıkan hastalığa hassas hayvanların girişine izin verilmez.

c) Kordon altında bulunan yerdeki mezbaha ve kombinaya kesilmek üzere getirilen hayvanların girişine izin verilir. Kesilmeyen hayvanların kordon dışına çıkışına müsaade edilmez.

ç) Kordon altındaki sahadan veya tecrit yerinden izinsiz hayvan çıkarıldığında hayvanlara el konularak karantina ve bakımı sahiplerine ait olmak üzere 21 gün süre ile karantinaya alınır. Karantina sonunda sağlam oldukları anlaşılanlar masrafı sahibine ait olmak üzere temizlik ve dezenfeksiyona tabi tutulduktan sonra sahibine teslim edilir. Hasta veya bulaşmadan şüpheli hayvanların etinden istifade edilmesinde sakınca yoksa, kesilmek ve tüm masrafları sahibine ait olmak üzere, en yakın mezbahaya sevk edilir.

d) Kordon altından veya tecrit edildikleri yerden kesilmek üzere hayvanların çıkarılması gerektiği hallerde hastalığı takiple görevli resmi veteriner hekime müracaat edilir. Resmi veteriner hekim durumu inceler ve bir raporla tespit eder. Uygun görürse kesime sevk kararı verir.

e) Kesime sevkine karar verilen hayvanlar kordon altından veya tecrit edildikleri yerden kapalı ve dışarı ile teması olmayan vasıtalarla yüklenir. Hayvanlar kesim yerine varıncaya kadar buldukları vasıttan indirilmez. Yem artıkları, eşyaları ve gübrelere bir yerde toplanarak imha edilir. Kullanılabilir durumdaki eşyalar dezenfekte edilerek sahiplerine verilir. Hayvanların kesildikten sonra derileri dezenfeksiyona tabi tutulur. İmhası gerekli organlar imha edilir. Kesim yapılan yer dezenfekte edilip yıkandıktan sonra başka hayvanların kesimine müsaade edilir.

f) Hayvanların sevkinde kullanılan vasıtalar resmi veteriner hekim nezaretinde dezenfekte edilir. Dezenfeksiyonu yapılmayan vasıtaların hareketine izin verilmez.

g) Kordon altından veya tecrit yerinden kesilmek üzere mezbahaya sevk edilecek hayvanlar şap hastalığına yakalanmış ise nakil vasıtalarının kapalı ve hastaların akıntularını sızdırmayacak yapıda olması zorunludur. Kesilen hastalıklı hayvanların başları, memeleri ve ayakları derhal imha edilir. Derileri dezenfeksiyona tabi tutulur.

ğ) Kordon bölgesinden hastalığa tutulabilecek hayvanlara ait maddelerin dışında kalan ve resmi veteriner hekimin gerekli gördüğü tedbirler alındıktan sonra çıkarılmasına izin verdiği maddeler çıkarılabilir.

h) Kordon bölgesinden izinsiz hayvan maddesi çıkarılamaz. Çıkarılanlara bir tutanağa istinaden el konularak, masrafları sahibine ait olmak üzere laboratuvar muayeneleri yapılır. Laboratuvar sonuçlarına göre hastalıklı ve bulaşmadan şüpheliler imha edilir, diğerleri serbest bırakılır.

Tecrit yeri

MADDE 15 – (1) Hastalık çıkan yerlerde hasta ve hastalıktan şüpheli hayvanlar sahipleri tarafından tecrit edilmek zorundadır.

(2) Köy ihtiyar heyeti veya belediyeler hasta ve hastalıktan şüpheli sahipsiz hayvanların diğer hayvanlarla temas etmemesi için ahır, ağıl gibi kapalı veya etrafı çeşitli şekilde ihata edilmiş açık tecrit yeri temin etmekle yükümlüdür. Buraya konulan sahipsiz hayvanlar hakkında resmi veteriner hekim tarafından karar verilmeye kadar, iaşe masrafları köy ihtiyar heyeti veya belediyeler tarafından temin edilir.

Tecrit yerine giriş-çıkışlar

MADDE 16 – (1) Hasta ve hastalıktan şüpheli hayvanların bulunduğu yere resmi veteriner hekim ve bakıcı dışında kimse giremez. Resmi veteriner hekim giriş ve çıkış için fenni tedbirleri almakla yükümlüdür.

Bölgesel salgın hastalıklarda giriş ve çıkış yasağı

MADDE 17 – (1) Bir bölgede hastalık salgın bir hal aldığı zaman hayvan sağlık zabıtası komisyonu kararı ile bölgedeki iskele, istasyon ve hava alanları, genel geçiş yolları, hayvan park, pazar ve panayırıları hastalığın söndürülmesine kadar kısmen veya tamamen aynı hastalığa hassas hayvanlara kapatılır. Kesilmek üzere mezbaha ve diğer kesim yerlerine nakledilecek hayvanların bölgeye girmesine veya çıkmasına izin verilir.

Kordonun kaldırılması

MADDE 18 – (1) Kordon altına alınan yerlerdeki hayvanların sağlık durumları resmi veteriner hekimler tarafından kontrol edilir. Hastalığın söndüğü ve bulaşma tehlikesinin yok olduğu anlaşıldığında resmi veteriner hekim kordonun kaldırılmasını hayvan sağlık zabıtası komisyonuna bir raporla teklif eder. Hayvan sağlık zabıtası komisyonu bu rapora göre her hastalık nevine ait kordon müddeti sonunda kordonun kaldırılmasına karar verir. Resmi veteriner hekim hastalıklı yerde gerekli temizlik ve dezenfeksiyonu yaptırır. Kordonun kaldırıldığı Bakanlığa ve diğer illere bildirilir. Hastalığı takiple görevli resmi veteriner hekimin düzenlediği hastalık sönüş raporu Bakanlığa gönderilir.

Kordon sahasındaki sürülerin hareket ve bakımı

MADDE 19 – (1) Kordon altında bulunan yerlerde, hastalığa hassas olan sürülerin bir biriyle temas etmesine izin verilmez. Bu sürülerin kordon mıntıkası dışına çıkarılması yasaktır.

(2) Resmi veteriner hekim hastalık tamamen söndükten sonra kordonun kaldırılmasını takiben sürülerin hareketine müsaade eder. Kordon altındaki yerlerdeki sürülerin bakım ve iâşe masrafları sahipleri tarafından karşılanır.

Kordon sahasındaki toplu barınaklarda hareket

MADDE 20 – (1) Kordon sahası içinde bulunan park, pazar, borsa, panayır ve sergi gibi hayvanların toplu bulunduğu yerler ve yollar, çıkan hayvan hastalığına hassas olan hayvanlara kapatılır. Buralarda bulunan istasyon ve iskelelerden hastalığa hassas bulunan hayvanların çıkmasına izin verilmez. Kesilmek üzere resmi veteriner hekimin izin vermesi halinde istasyon ve iskeleden hayvan girişine izin verilir. Bulaşmaya sebep olabilecek ot, saman ve benzeri hayvan yemlerinin kordon sahasından dışarı çıkarılması yasaktır. Çıkarılanlara el konularak imha edilir.

Hayvanların imhası

MADDE 21 – (1) Hastalık nedeniyle ölen ya da öldürülen hayvanların imhası il ve ilçelerde belediye başkanı, köylerde muhtar tarafından görevlendirilen kişilerce resmi veteriner hekim nezaretinde yapılır. Ölen ya da öldürülen hayvanlar gömülür, yakılır veya kimyevi maddelerle imha edilir. Yapılan işlemlere dair tanzim edilen tutanak il veya ilçe müdürlüğünde muhafaza edilir.

Gömülme yeri

MADDE 22 – (1) Hastalık çıkan yerlerde hastalıktan ölen, öldürülen ve imha edilecek hayvanlar için belediye ve köy ihtiyar heyeti su, yol ve meskenlerden uzak gömülme yerleri tespit etmekle yükümlüdürler.

Temizlik ve dezenfeksiyon

MADDE 23 – (1) Hastalık çıkan yerlerde bulaşmaya vasıta olabilecek eşya ve maddelerden temizlenmesi ve dezenfekte edilmesi mümkün olanlar temizlenir ve dezenfekte edilir. Mümkün olmayanlar yakılarak imha edilir. Eşya ve maddelerin temizlik ve dezenfeksiyonu sahipleri tarafından Bakanlık il veya ilçe müdürlüklerince temin olunan dezenfektanlarla resmi veteriner hekimin gözetiminde yapılır.

Hayvanların hastalıklı yerlerden geçirilmesi

MADDE 24 – (1) Mahalli hayvan sağlık zabıtası komisyonlarınca hastalıklı olduğu ilan edilen yerlerden veteriner sağlık raporu olsa bile, o hastalığa hassas hayvanların geçirilmeleri yasaktır. Ancak hastalıklı yerlerden geçirilmelerinde zaruret olan hayvanlar için sahipleri veya nakliyecileri en yakın Bakanlık il veya ilçe müdürlüğünden izin alır. Hastalıklı yerlerden geçirilmesine izin verilen hayvanların geçişi tamamlanıncaya kadar resmi veteriner hekim denetler.

(2) Hastalıklı yerlerden geçirilmesine izin verilen hayvanların bu yerde vasıtalarından indirilmesine müsaade edilmez. İndirilen hayvanlar buldukları yerde 21 gün karantinaya alınır. Karantina sonunda resmi veteriner hekimince sağlam oldukları tespit edilenlerin kapalı vasıtalar içinde hastalıklı yerden çıkarılmasına müsaade edilir. Hastalıklı yerlerden geçirilen hayvanlara hastalıklı bölgedeki su ve yemler verilmez.

Veteriner tıbbi ürünlerin uygulanması

MADDE 25 – (1) Hayvan hastalıklarının teşhisi maksadı ile veteriner biyolojik ürün kullanılması gereken durumlarda uygulamalar resmi veteriner hekimler ile Bakanlıkça yetkilendirilmiş veteriner hekimler tarafından yapılır. Uygulama sonuçları tatbikatı yapan

veteriner hekim tarafından bir raporla il veya ilçe müdürlüğüne bildirilir. İl veya ilçe müdürlüğü ihbarı ve takibi mecburi bir hastalık teşhis olduğunda gerekli işlemleri yapar.

(2) Bakanlıkça ihbarı zorunlu olarak tespit ve ilan edilen hastalıklardan birinin çıkışında hastalıkla mücadele, tedavi ve koruma amacı ile aşı, serum ve ilaç uygulaması resmi veteriner hekim, yetkilendirilmiş veteriner hekim veya onların sorumluluğunda yardımcı sağlık personeli tarafından yapılır.

(3) Hastalık tehlikesi görülen yerlerde veya evvelki yıllarda hastalık çıkmış mahallerde koruyucu aşılama ve ilaçlamalar Bakanlığın vereceği program ve emirlere göre resmi veteriner hekimler, yetkilendirilmiş veteriner hekimler, serbest veteriner hekimler veya bunların sorumluluğunda yardımcı sağlık personeli tarafından yapılır.

(4) Bakanlıkça ihbarı zorunlu olarak tespit ve ilan edilen hastalıklara karşı koruyucu aşılama yapacak serbest veteriner hekimler, aşılamadan önce aşılama yeri ve zamanını, aşı uygulanacak hayvan nevi ve sayılarını il/ilçe müdürlüklerine bildirir. Serbest veteriner hekimler uyguladıkları aşılarda Bakanlık veri tabanına 10 gün içerisinde işler. Bu süre içerisinde serbest veteriner hekimlerce sisteme kayıt edilmemiş aşı uygulamaları, uygulanmamış kabul edilir.

(5) Serbest veteriner hekimler yaptıkları aşılamaların cinsini, yerini, tarihini, hayvan nevi ve sayılarını her ayın ilk haftasında il/ilçe müdürlüklerine bildirmekle yükümlüdür.

(6) Serbest veteriner hekimler almış oldukları aşılarda usulüne uygun olarak nakletmek, muhafaza için işyerlerinde soğutucu bulundurmamak ve prospektüsünde yazılı şekilde saklamak ve uygulamak zorundadır. Bu hususlar il/ilçe müdürlüğüne denetlenir.

(7) İhbarı zorunlu hastalıklara karşı tedavi veya koruyucu amaçla resmi veteriner hekim, yetkilendirilmiş veteriner hekim ya da yardımcı sağlık personeli tarafından yapılacak Bakanlıkça programlanmış aşı, serum ve ilaç uygulamalarını hayvan sahipleri yaptırmaya mecburdur. Hayvan sahipleri bu maksatla gerekli araç ve gereçleri temin eder ve resmi veteriner hekimin alınmasını istediği tedbirleri alır. Aşı, serum ve ilaç uygulamaları resmi veteriner hekimin tespit edeceği yerde veya ayrı ayrı yerlerde yapılır.

(8) İhbarı mecburi hastalıklarla diğer hayvan hastalıklarına karşı mücadele için, tedavi veya koruyucu olarak resmi veteriner hekim, yetkilendirilmiş veteriner hekim veya sorumluluğundaki yardımcı sağlık personeli tarafından hayvanlara uygulanan aşı, serum ve ilaç tatbikatı için hayvan başına sahiplerince Bakanlıkça tespit edilmiş olan ücret ödenir. Aşı, serum ve ilaç tatbikatı sonucu hayvan sahiplerinden alınan ücret için, Bakanlıkça düzenlenmiş ve sadece aşı, serum veya ilaç uygulandığını belirtir belge niteliğini taşıyan bir makbuz, tatbikatı yapan tarafından hayvan sahibi, hayvan sahibi vekili veya bakıcısına verilir. Bakanlık emri veya programına göre hastalıklarla mücadele, tedavi ve koruyucu maksatla veya hayvan sahibinin isteği üzerine yapılan aşı, serum ve ilaç uygulama ücreti uygulamayı yapana aittir.

(9) Hayvancılık işletmelerinde görev yapan sözleşmeli veteriner hekimler aşı uygulaması yapabilmek için aşağıdaki hususlara uyar.

a) Kendilerini istihdam eden hayvan sahibi veya vekili ile yaptıkları sözleşmede aşı uygulamaları yapacaklarına dair hüküm bulunur.

b) İmzaladıkları sözleşme örneği ile veteriner hekimler odasına üye olduklarına dair belgeyi il/ilçe müdürlüklerine ibraz eder.

c) İşletmede yapacakları koruyucu aşılama ve ilaçlamayı, uygulama öncesinde il/ilçe müdürlüklerine bildirilir.

ç) Uygulanacak aşular Bakanlıkça onaylanmış ve halen sahada sirküle olan suşlara karşı bağışıklık oluşturmak üzere üretilmiş olmalıdır.

d) Uyguladıkları aşulamaları her ayın ilk haftasında il/ilçe müdürlüklerine bildirir.

e) Uyguladıkları aşulamaları TÜRKVET/KKKS veri tabanına uygulamadan sonraki 10 gün içerisinde kayıt eder.

f) Almış oldukları aşularını usulüne uygun olarak nakleder, muhafaza için işletmelerinde soğutucu bulundurur, prospektüsünde yazılı şekilde saklar ve uygular.

g) İl müdürlüğünce yapılan denetlemelerde yapılan uygulamalara ait belgeler ibraz edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Hastalıklarla Mücadele ve Denetim

Korunmuş bölgelerde uygulama

MADDE 26 – (1) Bakanlık bir ya da daha fazla bölgede yok ettiği ya da yok etmeyi hedeflediği hayvan hastalığı oluşturan zararlı organizmaların, o bölgede görülmesini önlemek için bazı hayvan türlerinin belirlenen korunmuş bölgeye girişine yasaklama veya kısıtlama getirebilir.

(2) Bakanlıkça hayvan hastalıkları ile mücadele kapsamında bazı hayvan türleri için oluşturulan korunmuş bölgelere, Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslar dışında sevk edilen hayvanlar, tüm masrafları sahibene ait olmak üzere en yakın mezbahada doğrudan kesime sevk edilir.

(3) Bakanlıkça hastalıktan arı olarak belirlenen korunmuş bölgelerde yer alan hayvancılık işletmelerinde bulunan hayvanların tümü Bakanlık veri tabanında kayıtlı olmalıdır. Bakanlık veri tabanında kayıtlı olmayan hayvanlar Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslar dışında korunmuş bölgeye sevk edilmiş kabul edilerek tüm masrafları sahibine ait olmak üzere en yakın mezbahada doğrudan kesime sevk edilir.

Mahalli idarelerin yükümlülüğü

MADDE 27 – (1) İl özel idareleri ve belediyeler hayvan hastalıkları ile mücadele için mali imkanlarını ve hayvan varlığını göz önüne alarak her yıl bütçelerine yeterli miktarda ödenek koymak ve mücadeleye katılmak zorundadır.

(2) Bakanlık il veya ilçe müdürlüğü yıl içinde uygulayacağı mücadele programları veya çıkan salgın ve bulaşıcı hayvan hastalığının söndürülmesinde gerekli aşı, ilaç, alet, dezenfektan, malzeme ve taşıma masrafları ile geçici olarak çalıştırılması gerekli olan personel giderlerinin ve akaryakıt bedelinin bütçe imkanlarına göre özel idare ve belediye bütçelerinden temin edilmesi için mülki idare amirine ihtiyaç bildirir. Mülki idare amirleri, özel idare ve belediyelerin mali imkanları ölçüsünde hayvan hastalıkları ile mücadeleye katılmalarını sağlamakla yükümlüdür.

(3) Hayvan hastalıkları ile yapılacak mücadeleye özel idare ve belediyelerin katılma şekilleri hayvan sağlık zabıtası komisyonunca tespit edilir. İl özel idareleri ve belediyeler kuduz vakalarında mali imkan, vasıta ve personeli ile hastalığın söndürülmesi çalışmalarına iştirak etmek zorundadır.

Hayvan sağlığı danışma komisyonu

MADDE 28 – (1) Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanının veya Müsteşarının başkanlığında Bakanlıkça seçilecek üyelerden meydana gelen Hayvan Sağlığı Danışma

Komisyonu kurulabilir. Komisyonda incelenecek konulara göre üniversite, kamu ve özel sektör mensupları ile mesleki kuruluş temsilcileri de komisyonda üye olarak görevlendirilebilir. Gıda ve Kontrol Genel Müdürü kurulun sekreteryasını yürütür.

Hayvan sağlık zabıtası komisyonları

MADDE 29 – (1) Hayvan sağlığını korumak, bulaşıcı hayvan hastalıkları ile mücadele etmek, ülke içindeki hayvan hareketleri ile hayvan ve maddelerinin sevkine dair tedbirleri tespit etmek ve uygulamaya konulmasını sağlamak üzere hayvan sağlık zabıtası komisyonları aşağıda belirlenmiş üyelerin katılımı ile kurulur.

a) İl hayvan sağlık zabıtası komisyonu; vali veya görevlendireceği vali yardımcısı başkanlığında, belediye başkanı, il emniyet müdürü, il jandarma komutanı, ticaret ve ziraat odaları başkanları, il sağlık müdürü, bakanlık il müdürü, hayvan sağlığı, yetiştiriciliği ve su ürünleri şube müdürü, bir il daimi encümen üyesi ve ticaret borsası bulunan illerde ticaret borsası başkanı ve bir resmi veteriner hekimi,

b) İlçe hayvan sağlık zabıtası komisyonu; kaymakam başkanlığında belediye başkanı, ilçe emniyet müdürü, ilçe jandarma komutanı, ilçe sağlık grup başkanı, ilçe müdürü, resmi veteriner hekim ve ziraat odası başkanı,

c) Belde hayvan sağlık zabıtası komisyonu; resmi veteriner hekim başkanlığında, belde belediye başkanı ve mahalle muhtarları,

ç) Köy hayvan sağlık zabıtası komisyonu; resmi veteriner hekim başkanlığında, köy muhtarı, ihtiyar heyeti ve köyün bekçi veya korucusu.

(2) Hayvan sağlık zabıtası komisyonlarının toplanma ve karar alma usulleri ile görevleri şunlardır.

a) Hayvan sağlık zabıtası komisyonları ihbarı zorunlu hastalıklardan birinin çıkışında resmi veteriner hekimin düzenlediği hastalık çıkış raporu üzerine veya il/ilçe müdürünün teklifini görüşmek için başkan tarafından derhal toplantıya çağrılır.

b) Hayvan sağlık zabıtası komisyonunda kararlar oy çokluğu ile alınır. Çekimser oy verilmez. Oy eşitliğinde komisyon başkanının oyu doğrultusunda karar alınır. Komisyonun aldığı kararların uygulanması ile ilgili hususlar resmi veteriner hekimce denetlenir.

c) Tazminat ödenecek hastalıklar kapsamında yetiştiriciye ödenecek tazminatı belirlemek için kurulan Yerel Kıymet Takdir Komisyonuna katılmak üzere, hastalığın il ya da ilçede oluşuna göre vali/vali yardımcısı ya da kaymakam tarafından il veya ilçe hayvan sağlık zabıtası komisyonu üyelerinden biri görevlendirilir.

ç) Hayvan sağlık zabıtası komisyonları mahallince yapılması mümkün olmayan husus ve ihtiyaçlarını bir üst hayvan sağlık zabıtası komisyonuna bildirir. İl hayvan sağlık zabıtası komisyonu en üst komisyondur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

İdari yaptırımlar

MADDE 30 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı davranışlar hakkında 5996 sayılı Kanununun ilgili hükümlerine göre idari yaptırımlar uygulanır.

Yürürlük

MADDE 31 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 32 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

KUDUZ HASTALIĞINDAN KORUNMA VE KUDUZ HASTALIĞI İLE MÜCADELE YÖNETMELİĞİ

Resmî Gazete Tarihi: 18.01.2012 Resmî Gazete Sayısı: 28177

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; kuduz hastalığına karşı hazırlıklı olmak, hastalıktan korunmak ve hastalıkla mücadele etmek için alınması gereken tedbirlere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; evcil, sahipsiz ve yabani hayvanlarda kuduz hastalığından korunma amaçlı alınacak önlemler ve koruyucu uygulamaları, kuduz hastalığının teşhisi, bildirim ve takibini, hastalık çıkan yerlerde alınacak önlemleri, temizlik ve dezenfeksiyon uygulamalarını, hastalığın teşhisinden sorumlu laboratuvarlar ile referans laboratuvarının görevlerini, aşılama ve aşıları hayvanların tanımlanması için hükümleri, hastalıktan korunma ve hastalık ile mücadele çalışmalarında gerçek ve tüzel kişilerin görev ve sorumluluklarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 4 üncü maddesi ile 3/6/2011 tarihli ve 639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 7 nci maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
- b) Bakımevi: Hayvanların geçici olarak bulunduğu, bakım ve beslemesinin yapıldığı yerleri,
- c) Enstitü müdürlüğü: Kuduz hastalığının teşhisinden, mücadelesinden ve gözetim programlarından sorumlu olan doğrudan Bakanlığa bağlı enstitü müdürlüklerini,

ç) Hastalık teyidi: Laboratuvar sonuçlarına dayalı olarak veya bir salgın halinde klinik ve/veya epidemiyolojik sonuçlara da dayalı olarak yetkili otorite tarafından kuduz hastalığının varlığının ilanını,

d) Hayvan sağlık zabıtası komisyonu: Bulaşıcı hayvan hastalığı şüphesi meydana geldiğinde veya hastalığın resmî olarak teyit edildiği yerde, hastalığın sağlıklı hayvanlara bulaşmasını önlemek ve hastalıkla mücadele etmek, hayvan ve maddelerinin sevkine dair tedbirleri tespit etmek ve uygulamaya konulmasını sağlamak amacıyla kurulan komisyonu,

e) Hayvan sahibi veya bakıcı: Hayvanların mülkiyetine haiz veya ücret karşılığında veya ücretsiz, muhafaza etmek ve bakımlarını yapmakla görevlendirilen, gerçek veya tüzel kişi veya kişileri,

f) İl müdürlüğü: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı il müdürlüğünü,

g) İlçe müdürlüğü: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ilçe müdürlüğünü,

ğ) İşletme: İçinde hayvanların yetiştirildiği veya muhafaza edildiği yeri,

h) Karantina: Resmi veteriner hekim tarafından belirlenen hayvanların belirlenen bir süre boyunca zorunlu olarak diğer hayvanlardan doğrudan veya dolaylı şekilde izole edilerek gözlem ve kontrol altında tutulmasını,

ı) Mihrak: Yetkili otorite tarafından kuduz hastalığı varlığının doğrulandığı, hastalığın seyri, yerleşim yerinin topoğrafik yapısı, hastalığa duyarlı hayvanların kapalı alanlarda tutulup tutulmadığı dikkate alınarak belirlenen işletme veya yerleşim yeri veya bölgeyi,

i) Müşahede: Hastalıktan şüpheli bir hayvanın, hasta olup olmadığının tespit edilebilmesi için belirli bir süre için gözlem ve kontrol altına alınmasını,

j) Resmi veteriner hekim: Bakanlık adına görev yapan Bakanlık personeli veteriner hekimi,

k) Şüpheli mihrak: Resmi veteriner hekimin kuduz hastalığının varlığından şüphelendiği, hastalığın seyri, yerleşim yerinin topoğrafik yapısı, hastalığa duyarlı hayvanların kapalı alanlarda tutulup tutulmadığı dikkate alınarak belirlenen işletme veya yerleşim yeri veya bölgeyi,

l) Ulusal referans laboratuvarı: Kuduz hastalığı ile ilgili olarak fonksiyon ve görevleri 5 inci maddenin ikinci fıkrasında açıklanan ve Bakanlıkça yetkilendirilen laboratuvarı,

m) Yetkili Otorite: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı il/ilçe müdürlüklerini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Ulusal Referans Laboratuvarı, Laboratuvarlar ve Hastalık Teşhisi

Ulusal referans laboratuvarı

MADDE 5 – (1) Ulusal referans laboratuvarı Bakanlıkça belirlenir.

(2) Ulusal referans laboratuvarı, teşhis materyallerinin kullanımı ve aşılardan denemesi için standartları ve teşhis metotlarını koordine etmekten sorumludur. Bu amaçla ulusal referans laboratuvarı:

a) Ülkede kullanılacak teşhis materyallerinin kalitesini kontrol eder, uygunluk görüşü verir.

b) Düzenli aralıklarla karşılaştırmalı testler yapar.

c) Ülkede teyit edilmiş vakalardan alınan kuduz virüsünün izolatlarını saklar.

ç) Bölgesel teşhis laboratuvarlarında elde edilen pozitif sonuçların teyit edilmesini sağlar.

d) Teşhiste kullanılacak antijenleri ve standart serumları değerlendirir.

e) Ülkede kullanılan teşhis metotları ile uygulanan testlerin tüm sonuçları hakkındaki verileri toplar, düzenler, değerlendirir, epidemiyolojik rapor hazırlar.

f) Ülkede hastalığın epidemiyolojisini ortaya koymak için kuduz virüsünü karakterize eder, araştırmalar yapar.

g) Hastalığın kontrolü ve yok edilmesine yönelik araştırmaları koordine eder, ilgili bilgi ve raporları toplar, karar vericilere tavsiyelerde bulunur.

ğ) Ülkede kullanılacak aşılardan karar vericilere görüş bildirir.

h) Kullanılacak teşhis metotlarının bir örnekliğinin sağlanması için eğitim çalışmaları yapar ve karar vericilere görüş bildirir.

Laboratuvarlar

MADDE 6 – (1) Ülkede kuduz hastalığının teşhisini yapacak laboratuvarlar Bakanlıkça belirlenir ve yetkilendirilir. Yetkilendirilen laboratuvarlar ulusal referans laboratuvarı tarafından denetlenir.

(2) Laboratuvarlar kendilerine hastalık şüphesi ile gelen tüm örnekleri ve bunlara ait sonuçlar hakkındaki verileri ulusal referans laboratuvarının belirttiği şekilde raporlayarak Bakanlığa, ulusal referans laboratuvarına ve ilgili il veya ilçe müdürlüklerine bildirir.

(3) Laboratuvarlar tespit ettikleri kuduz vakalarına ait beyin dokularının muhafazasından ve bunların kayıt altına alınarak biyogüvenlik koşullarına uyularak ulusal referans laboratuvarına ulaştırılmasından sorumludur.

Hastalık teşhisi

MADDE 7 – (1) Kuduz hastalığının teşhisi, Bakanlıkça uygulamaya konulan teşhis kılavuzuna uygun olarak gerçekleştirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kimliklendirme, Aşılama, Önleyici Tedbirler

Kimliklendirme

MADDE 8 – (1) Üç aydan büyük köpek ve altı aydan büyük kedi sahibi olanlar hayvanlarını kayıt altına aldirmekle yükümlüdür. Sahipli olan köpek ve kedilere sahibinin talebi halinde daha genç yaşlarda da olmak üzere veteriner hekimler tarafından mikroçip uygulanarak onaylanmış kimlik belgesi verilir. Bu hayvanlar köylerde muhtarlıklar, belediye sınırları içerisinde belediyeler tarafından tutulmakta olan sahipli hayvan kayıt defteri ile Bakanlık veri tabanına kaydedilir. Belediyelerde tutulmakta olan kayıtlar Bakanlık tarafından denetlenir. Sahipli hayvanların kimliklendirme çalışmalarında aşağıda belirtilen hususlara riayet edilir:

a) Sahipli köpek ve kedilerin sahiplerine ait bilgiler, sahip değişiklikleri, aşı kayıtları uygulamayı yapan belediye veteriner hekimleri, resmi veteriner hekimler ve serbest veteriner hekimler tarafından Bakanlık veri tabanına kaydedilir, gerektiğinde kayıtlar güncellenir.

b) Hayvan sahipleri köpek ve kedilerinin ölümü halinde durumu hemen belediyelere veya bağlı buldukları il veya ilçe müdürlüklerine bildirmekle yükümlüdür. Ölüm sebebinin kuduz hastalığı nedeniyle şekillenmesinden şüphe edilmesi durumunda il veya ilçe müdürlükleri bu tür hayvanlardan aldıkları materyalleri ilgili laboratuvara göndermekle yükümlüdür. Belediyeler ölen hayvanlara ait kayıtları Bakanlık veri tabanı ile sahipli hayvan defterinde güncellemek zorundadır.

(2) Belediyeler sorumluluk alanındaki sahipsiz köpek ve kedilerin sayısı ile bunlara ait bilgileri belediye kayıtları ve Bakanlık veri tabanında güncel bir halde tutmak zorundadır. Sahipsiz köpek ve kediler belediyelerce uygun bir yöntem ile bireysel veya sürü bazında işaretlenir, belediye veteriner hekimleri tarafından belediye sahipsiz hayvan kayıt defterine işlenir, sayıları ve aşılama bilgileri hakkında bilgiler belediye veteriner hekimleri tarafından Bakanlık veri tabanına işlenir, gerektiğinde güncellenir. Bakımevlerinde bulunan köpek ve kedilerin kimliklendirilmesi aşağıdaki hususlar çerçevesinde yapılır:

a) Bakımevlerinde bulunan köpek ve kediler bakımevi sorumlu veteriner hekimi tarafından uygun bir yöntem kullanılarak bireysel veya sürü bazında işaretlenir, kısırlaştırma bilgileri ve aşı uygulamalarına ait veriler tutulur, bu verilerin belediye sahipsiz hayvan kayıt defterine kaydedilmesi ve Bakanlık veri tabanında güncel bir şekilde bulunması sağlanır.

b) Bakımevlerinde sahiplendirilen köpek ve kedilere bakımevi sorumlu veteriner hekimi tarafından mikroçip uygulanır, kimlik belgesi verilir, sahiplendirme kaydının belediye sahipli hayvan kayıt defterine işlenmesi, sahip ve aşı bilgilerinin Bakanlık veri tabanında güncellenmesi sağlanır.

(3) Ev ve süs hayvanı satış yeri sahipleri iş yerlerinde ticari amaçlı bulunan köpek ve kedilere veteriner hekim tarafından mikroçip takılmasını sağlayarak Bakanlık veri tabanına kaydettirmekle, satışı yapılan köpek ve kedilere sahibi adına kimlik belgesi verilerek kime

satıldığı, aşı uygulamaları gibi bilgileri belediye kayıtları ile Bakanlık veri tabanına işletmekle yükümlüdür.

Aşılama

MADDE 9 – (1) Sahipli ya da sahihsiz tüm kedi ve köpeklerin yılda bir defa hastalığa karşı aşılınması ile aşı kayıtlarının tutulması zorunludur. Sahipli ya da sahihsiz tüm kedi ve köpeklerin aşılınması ve aşı kayıtlarının tutulması aşağıdaki hususlar çerçevesinde yapılır:

a) Üç aydan büyük köpek ve kedi sahipleri hayvanlarını yılda bir defa hastalığa karşı aşılatmakla yükümlüdür. Aşı uygulamasından önce yapılacak parazit tedavileri ve destekleyici uygulamalara veteriner hekim karar verir. İlk aşı uygulamasından sonra yapılacak rapel aşısı üretici firma aksini belirtmemiş ise yirmi bir gün sonra yapılır. Devam eden yıllarda ise üretici tarafından farklı bir süre belirtilmedikçe yılda bir kere aşı tekrarlanır.

b) Belediye sorumluluk alanındaki veya muhtarların yazılı talebi üzerine köylerdeki üç aydan büyük sahihsiz köpek ve kedilerin belediye veteriner hekimleri tarafından yılda bir defa aşılınması, aşılananların işaretlemesi (mikroçip uygulaması, küpeleme ve benzeri) ve kayıt altına alınması zorunludur. Belediye veteriner hekimleri sahihsiz köpek ve kedilere yapılan aşılamaları kayıt altına almak ve Bakanlık veri tabanına işlemekle yükümlüdür.

c) Bakımevlerinde bulunan üç aydan büyük köpek ve kedilerin bakımevi sorumlu veteriner hekimi tarafından hastalığa karşı aşılınması zorunludur. Bakımevi sorumlu veteriner hekimi aşı kayıtlarını tutmak, aşı bilgilerini sahiplendirilen hayvanların kimlik belgelerine işlemek ve kayıtları Bakanlık veri tabanına işlemekle yükümlüdür.

(2) Ev ve süs hayvanı satış yeri sahipleri iş yerlerinde satış amaçlı bulunan üç aydan büyük köpek ve kedileri hastalığa karşı aşılatmakla, aşı bilgilerini kimlik belgelerine işletip satışları halinde sahiplerine teslim etmekle, bu bilgilerin Bakanlık veri tabanına kaydedilmesini sağlamakla yükümlüdür.

(3) Aşı uygulamasını yapan resmi veteriner hekimler, belediye veteriner hekimleri ve serbest veteriner hekimler uygulamaya ait bilgiler ile sonraki aşılama tarihini hayvanın kimlik belgesine işlemekle ve hayvana ait aşı kaydını Bakanlık veri tabanında güncellemekle yükümlüdür.

(4) Evcil hayvanlarda hastalığa karşı yapılacak aşılamada sadece inaktif aşılar kullanılır. Kuduz kontrol programına zarar vermeyecek durumlarda bilimsel araştırmalar için inaktif aşılar dışındaki aşılarda ulusal referans laboratuvarının olumlu görüşüne dayanarak Bakanlığın vereceği izne tabidir.

(5) Hastalık şüphesi ya da hastalık teyidi durumlarında, kuduz şüpheli bölge veya kuduz risk alanında bulunan hastalık şüphesi taşımayan kedi ve köpekler hastalığa karşı aşılanır. Söz konusu bölgelerde hastalıktan şüpheli olmayan çiftlik hayvanlarında yapılacak aşı uygulamaları resmi veteriner hekim raporu doğrultusunda il ve ilçe müdürlüklerince ilan edilir.

(6) Yabani hayvanlarda hastalık tespit edildiğinde, evcil hayvanlardan yabani hayvanlara hastalık bulaşma ihtimali bulunduğu, hastalık görülmeyen bir bölgeye yabani

hayvanlar yolu ile hastalığın taşınması ihtimali ortaya çıktığında Bakanlık yaban hayatını aşılama kararı almaya, aşılamanın yer, şekil, zaman ve süresini belirlemeye yetkilidir.

Önleyici tedbirler

MADDE 10 – (1) Hayvan sahipleri hastalıkla mücadele amacıyla Yetkili Otorite tarafından yazılı olarak bildirilen talimatları yerine getirmekle yükümlüdür. Hastalığın önlenmesi amacıyla hayvan sahipleri tarafından aşağıdaki tedbirler alınır:

a) Hayvan sahipleri hayvanlarını hiçbir şekilde terk edemezler. Hayvan sahipleri hayvanlarının diğer hayvanlarla ya da insanlar ile kontrolsüz bir şekilde temasını engelleyecek tedbirleri almak ve şüpheli temasları il ve ilçe müdürlüklerine bildirmekle yükümlüdür.

b) Çeşitli nedenler ile hayvan bakmaktan vazgeçenler ya da hayvanlarına bakamayacak hale gelenler durumlarını belediyeler ve bakımevlerine bildirmekle yükümlüdür. Bu kişilerin hayvanları bakımevleri, gönüllü kuruluşlar veya belediyeler tarafından yeniden sahiplendirilmek ya da koruma altına alınmak zorundadır.

c) Köpek sahipleri; aşılamayacak yükseklikte çit veya duvar benzeri engellerle sınırlanmış halde bulunan köpekler, avda olan av köpekleri ile sürüleri koruyan çoban köpekleri istisna olmak üzere köpeklerinin serbestçe dolaşmalarına izin veremezler, tasma ve kayış benzeri sınırlayıcı bir önlem almaksızın köpeklerini dolaştırıramazlar.

ç) Tüm hayvan sahipleri hayvanlarının diğer hayvanlar ile ısırma veya ısırılma ile sonuçlanan temaslarını ya da böyle bir ihtimali düşündüren durumları aynı gün içinde il ve ilçe müdürlüklerine bildirmekle yükümlüdür. Ayrıca temas konusu olan insan ise durumun aynı zamanda en yakın sağlık kuruluşuna bildirilmesi zorunludur.

d) Hayvan sahipleri hayvanlarının kaybolması halinde bu durumu belediyeler ile il ve ilçe müdürlüklerine bildirmekle yükümlüdür.

(2) Belediyeler ve muhtarlıklar hastalıkla mücadele amacıyla Bakanlık ile il ve ilçe müdürlükleri tarafından yazılı olarak bildirilen talimatları yerine getirmekle, şüpheli hayvanları müşahede altına almak amacı ile kullanılacak müşahede yerlerini önceden hazırlamakla yükümlüdür. Ayrıca aşağıda belirtilen önlemleri alırlar:

a) Belediyeler gönüllü kuruluşlar ve muhtarlıklar ile işbirliği içerisinde bakımevleri kurmak, sahipsiz hayvanları hastalığa karşı korumak ve sahipsiz hayvan sayısını kontrol altına almakla yükümlüdür.

b) Belediyeler, gönüllü kuruluşlar ya da şahıslar tarafından kurulmuş olan bakımevlerini hastalığa karşı alınacak önlemler konusunda desteklemekle yükümlüdür. Bakımevlerindeki hayvan sağlığı uygulamalarını denetlemek ve gerekli uyarıları yapmak Bakanlığın yetkisinde olup bakımevi yetkilileri Bakanlığın yazılı uyarıları doğrultusunda gereken uygulamaları yapmakla yükümlüdür.

c) Bakımevlerine getirilen hayvanların alındığı yerlerin kayıt altına alınması, diğerleri ile temas etmeden önce tedavi ve kısırlaştırmalarının yapılması bireysel olarak ayrılmış bir alanda on dört gün boyunca karantina ve gözlem altında tutulması zorunludur.

ç) Karantina süresini tamamlayan hayvanların tam olarak iyileştikten sonra hastalığa karşı aşılama zorunludur. İlk aşı uygulamasından sonra yapılacak rapel aşısı üretici firma aksini belirtmemiş ise yirmi bir gün sonra yapılır.

d) Kısırlaştırılmayan ve hastalığa karşı aşılanmayan hayvanlar bakımevlerinden salınamaz, alındıkları ortama geri bırakılamaz.

(3) Köpek ve kedi gösterileri ya da içeriğinde köpek ve kedilerin yer aldığı herhangi bir organizasyonu tertip edenler organizasyonun başlangıç tarihinden en az bir ay önce il ve ilçe müdürlüklerinden izin almak zorundadır. İl ve ilçe müdürlükleri hastalık tehdidini dikkate alarak organizasyonların süresini kısıtlama, tarihini değiştirme, ilave tedbirler aldırma ya da tamamen yasaklama konusunda yetkilidir.

(4) Bakanlık hastalık taşıma ihtimalini bertaraf etmek üzere yurt dışından giriş yapacak köpek, kedi ve kemiricilerin taşınması gereken şartları belirleme konusunda yetkilidir. Yetkili otorite yurt dışından gelecek köpek, kedi ve kemiricilerde aşağıdaki hususları dikkate alır:

a) Sahipleri refakatinde yurt dışından getirilecek köpek, kedi ve kemiricilerin bir mikroçip veya uygun bir yöntem ile işaretlenmiş olması, geldiği ülke tarafından resmi olarak düzenlenmiş hastalığa karşı aşı ve bağışık (0,5 IU/ml veya üzerinde anti kuduz antikoru taşıyanlar) olduğunu belgeleyen sağlık sertifikasına sahip olması zorunludur.

b) Yetkili Otorite resmi bir sağlık sertifikasına sahip olmaları şartı ile doğumlarından itibaren hastalığa karşı bağışık annelerinin yanından ayrılmamış ve hastalık şüphesi olan hayvanlarla temas etmemiş olduğu ispatlanan üç aydan küçük aşılanmamış köpek, kedi ve kemiricilerin girişine izin vermeye yetkilidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Hastalığın Bildirimi, Hastalık Şüphesi Durumunda Alınacak Önlemler

ve Hastalık Teyit Edildikten Sonra Alınacak Önlemler

Hastalığın bildirimi

MADDE 11 – (1) Hastalık şüphesi oluşturan sıra dışı davranışlar, ısırma veya ısırılma bulguları, yabani hayvanlarla temas ve sebebi belli olmayan hayvan ölümlerinden haberdar olan hayvan sahipleri ve bakıcıları, veteriner hekimler ile muhtarlar, köy korucuları, cepler, çobanlar, gemi kaptanları, istasyon ya da gümrük memur veya idarecileri gibi ilgililer durumu aynı gün içerisinde yetkili otoriteye bildirmek zorundadır. Belediyeler, muhtarlar ve hayvan sahipleri resmi veteriner hekim gelene kadar il ve ilçe müdürlüklerinin yazılı ya da sözlü talimatlarını uygulamakla yükümlüdür.

Hastalık şüphesi durumunda alınacak önlemler

MADDE 12 – (1) Kuduz hastalığı şüphesine dair bildirim alan resmi veteriner hekim aşağıdaki önlemleri alır:

a) Durumu ilgili sağlık kuruluşuna bildirir, derhal şüphenin olduğu yere gider, hayvan sağlık zabıtası komisyonunu toplar, şüphe durumu kesinlik kazanıncaya kadar alınması gerekli tedbirleri karara yazdırarak imza altına aldırır. Belediyeler, muhtarlıklar, hayvan sahipleri ve diğer kurumlar hayvan sağlık zabıtası komisyon kararında belirtilen hususlar ile resmi veteriner hekim tarafından bildirilen önlemleri uygulamakla yükümlüdür.

b) Belediyeler, muhtarlar ve hayvan sahipleri hastalık şüphesi bulunan hayvanları diğer hayvanlar ile insanlarla temas etmeyecek şekilde kapalı bir alanda kontrol altında tutmakla yükümlüdür.

c) Ölen ya da saldırganlıkları nedeniyle sahiplerince öldürülen hayvanlar ile saldırı sebebiyle öldürülmüş olan yabani hayvanlar hava şartlarına maruz kalmayacak, diğer hayvanlar ile insanlarla temas etmeyecek bir yerde tutulmak zorundadır. Bu hayvanların resmi veteriner hekimin izni ve gözetimi olmadan bulunduğu yerden çıkarılmaları yasaktır.

ç) Saldırganlıkları ya da başka bir hayvan veya insanları ısırmaları nedeniyle öldürülmüş olan hayvanlar ile müşahede altında ölen hayvanların beyin dokuları veya başı resmi veteriner hekim tarafından ayrılarak teşhis için biyogüvenlik kurallarına uyularak laboratuvara gönderilir. Bu hayvanların derileri ile kadvraları imha edilir.

d) Bir yıldan az bir süre önce hastalığa karşı aşılandığı ispatlanan şüpheli hayvanlar ve aşısız olup da teşhis amaçlı öldürülmesine sahibi tarafından rıza gösterilmeyen şüpheli hayvanlar sorumluluğu hayvan sahibine ait olmak üzere aşağıda belirtilen hususlar çerçevesinde müşahede altına alınır:

1) Müşahede altındaki hayvanın güvenliğinin sağlanması, diğer hayvanlar ile insanlarla temasının engellenmesi ve bakım masrafları hayvan sahibine aittir.

2) Herhangi bir sebep ile müşahede altındaki hayvanların müşahede yerinden çıkartılması, işe sürülmesi, verimlerinden yararlanılması, kesilip etlerinin tüketilmesi yasaktır, sütleri imha edilir. Müşahede altında doğum yapan hayvanların yavruları hemen annelerinden ayrılır, başka hayvanların sütleri ile beslenir.

3) Hayvan sahipleri Resmi veteriner hekimin ziyaretlerinde gerekli kolaylığı sağlamak ve müşahede süresinin tamamlandığına dair onayı alana kadar verilen talimatlara uymak zorundadır.

e) Aşılı olsalar dahi başka bir hayvan ile insanları ısırarak hayvanlar on gün süre ile müşahede altına alınır. Resmi veteriner hekim müşahede altında bulunan hayvanın durumuna göre gerekli gördüğü kararları almakta ve aşağıda belirtilen hususlarda yetkilidir:

1) Resmi veteriner hekim ısırarak hayvanın müşahede süresince açık hastalık belirtisi göstermesi halinde, müşahede sonucunu beklemeden hayvanı öldürerek teşhis için laboratuvara gönderebilir.

2) Isıran hayvanlar müşahede süresince hastalık belirtisi göstermemiş ve müşahede sonunda sağlıklı iseler resmi veteriner hekim tarafından verilen onay ile müşahedeleri kaldırılır.

f) Isıran hayvanın yakalanamaması ya da müşahede yerinden kaçması halinde durumun fark edildiği anda yetkili otoriteye bildirilmesi zorunludur. Bu durumda hayvan sağlık zabıtası komisyonu toplanarak yeni önlemler getirilir, kuduz şüpheli bölgede sesli uyarılar yapılır, hayvanların serbestçe dolaşması yasaklanır. Bu önlemlere ek olarak aşağıdaki önlemler alınır:

1) Hastalık şüphesi bulunan il veya ilçe müdürlüğünce kuduz şüpheli bölge içindeki diğer il ve ilçe müdürlükleri, sağlık kuruluşları, belediyeler ve muhtarlıklar bilgilendirilir, belediyeler ve muhtarlıklar tarafından il ve ilçe müdürlüklerinin belirlediği sıklıkta sesli uyarı yapılır.

2) Belediyeler ve muhtarlıklara kaçan hayvanın eşkâli bildirilir. Belediyeler ve muhtarlıklar kaçan hayvanın yakalanması için ekip kurup il ve ilçe müdürlüklerine yardımcı olmakla yükümlüdür.

3) Sahipli köpek ve kedilerin bir araç ile taşınmaları dışında sahipleri nezaretinde dahi olsa dolaşması yasaklanır. Resmi veteriner hekimin gerekli görmesi halinde kuduz şüpheli bölgenin tamamı ya da bir kısmında diğer sahipli hayvanların serbestçe dolaşmasına yasaklama getirilir.

4) Kuduz şüpheli bölgenin yasaklama getirilmeyen kısımlarında çoban köpekleri sadece sürülerin yayıldığı yerler ile ağıllar içerisinde serbest bırakılır, diğer zamanlarda bağlı tutulur ve diğer hayvanlar ile temasları engellenir.

g) Evcil veya yabani bir hayvan tarafından ısırılan hayvanlar aşıllı olup olmadıklarına bakılmaksızın ısırılan hayvan kedi, köpek, et yiyen, tek tırnaklı ve sığır ise altı ay, koyun, keçi, domuz ve kanatlı ise üç ay müşahede altına alınır. Müşahede esnasında aşağıdaki hususlar dikkate alınır:

1) Müşahede altındaki hayvanlar ile bu hayvanların ait olduğu işletmedeki tüm hayvanların sütleri imha edilir. Resmi veteriner hekim tarafından yapılacak değerlendirme sonucu işletmedeki ısırılan ya da diğer hayvanların vakit geçirilmeden kesimine izin verilebilir. Bu hayvanların ısırılan bölgeleri ve sinir dokularının imha edilmesi şartı ile etlerinin tüketimine izin verilir.

2) Isıran hayvan müşahede altına alınır ve müşahede sonucunda sağlıklı olduğu tespit edilirse ısırılan hayvanın da müşahedesini kaldırılır.

3) Isıran hayvan müşahede altında ölür ise, ısırılan hayvanın laboratuvar sonucu beklenmeden ısırılan hayvan öldürülür ve imha edilir.

4) Isıran hayvan öldürülmüş ve teşhis için laboratuvara gönderilmiş ise ısırılan hayvanın hasta olmadığına dair laboratuvar raporu alındığında ısırılan hayvanların müşahedeleri kaldırılır.

5) Isırılma nedeni ile müşahede altında bulunan hayvanların açık hastalık belirtisi gösterdiği resmi veteriner hekim tarafından tespit edilir ise bu hayvanlar öldürülür, başı ayrılarak laboratuvara gönderilir ve derileri ile kadavraları imha edilir.

6) Isırılan hayvanın müşahede yerinden kaçması halinde birinci fıkranın (f) bendinde belirtilen hükümler uygulanır.

(2) Hastalık şüphesi olan yer merkez kabul edilmek suretiyle kırk kilometre yarıçapında alan kuduz şüpheli bölge olarak belirlenir ve ilan edilir. Bölgenin coğrafi durumu ve hayvan varlığı göz önüne alınarak bölge sınırları değiştirilebilir, bölgenin birden çok il ve ilçe müdürlüğü görev alanına girmesi durumunda, her il ve ilçe müdürlüğü kendi görev alanında alınacak tedbirlerden sorumludur.

(3) Hastalık şüphesinin tespit edildiği il veya ilçe müdürlüğü yarıçapı kırk kilometre olan kuduz şüpheli bölge içerisinde kalan il veya ilçe müdürlüklerini bilgilendirir.

(4) Kuduz şüpheli bölgede yeni bir hastalık şüphesi meydana geldiğinde yeni şüphenin oluştuğu yer merkez alınarak kırk kilometre yarıçapında bir alan belirlenir ve eski alana ilave edilir. Aralarında kırk kilometre ve daha az mesafe olan kuduz şüpheli bölgeler birleştirilerek ortak tedbirler uygulanır.

(5) İl ve ilçe müdürlükleri hastalık şüphesinin meydana geldiği yeri dikkate alarak kuduz şüpheli bölge ve çevresindeki meraların bir kısmını ya da tamamını yasaklamakta yetkilidir.

(6) Kuduz şüpheli bölgeye giden yollar ve bölgenin uygun yerlerine üzerinde kuduz şüpheli bölge yazan okunaklı ve dayanıklı tabelalar yerleştirilir. Belediyeler ve muhtarlıklar tabelaların güvenliğinden, şüphe durumu kaldırılana kadar yerlerinde durmasından sorumludur.

(7) Aşılı olmaları şartıyla avda olan av köpekleri, sürüleri koruyan çoban köpekleri, tasma ve kayış benzeri sınırlayıcı bir önlemlerle birlikte kendisine eşlik eden bir insan refakatinde bulunan köpekler istisna olmak üzere köpek ve kedilerin kuduz şüpheli bölgede dolaşmaları yasaklanır.

(8) Belediyeler ve köy muhtarlıkları tarafından aşılı olup olmadıklarına bakılmaksızın kuduz şüpheli bölgedeki tüm sahihsiz ya da başıboş köpek ve kediler toplanır, bakımevlerine konulur. Bakımevlerine önceden getirilen köpekler ile şüphe durumundan sonra getirilen köpeklerin teması engellenir. İl veya ilçe müdürlüğü tarafından şüphe durumu kaldırılana kadar bakımevlerinden salınamazlar.

(9) Kuduz şüpheli bölgede bakımevi bulunmaması ya da şüphe durumunda toplanacak hayvanlar için yeterli yer kalmaması durumunda, sahihsiz ya da başıboş hayvanların kuduz şüpheli bölge dışındaki bakımevlerine taşınmasına izin verme konusunda gönderen ve kabul eden yerlerdeki il veya ilçe müdürlükleri yetkilidir.

(10) Sahipsiz ya da başıboş hayvanların kuduz şüpheli bölge dışındaki bakımevlerine taşınmasına izin verilir ise gönderen ve kabul eden yerdeki il ve ilçe müdürlükleri taşınma işi

ve sonrasına dair koşulları belirleyip bildirirler. Belediyeler ve bakımevleri bildirilen koşulları titizlikle uygulamakla yükümlüdür.

(11) Taşınma söz konusu olduğunda, şüphe durumundan önce bakımevlerine getirilmiş olan hayvanların kuduz şüpheli bölge dışına taşınmasına öncelik verilir, toplanacak yeni köpek ve kediler için kuduz şüpheli bölgedeki bakımevlerinde yer açılması esas alınır.

(12) Bakımevlerinde ya da hayvan otellerinde hastalık şüphesi meydana geldiğinde, şüpheli hayvan altı aydan kısa bir süre öncesinde bakımevine getirilmiş ise, hayvanın alındığı yer ve bakımevi merkez kabul edilerek iki kuduz şüpheli bölge belirlenir ve bunlar birleştirilir.

(13) Bakımevlerinde ya da hayvan otellerinde bulunan hayvanların hastalık belirtisi göstermesi halinde bu hayvanlar öldürülür ve başları laboratuvara gönderilir. Hastalık belirtisi gösteren hayvanla aynı yerden altı aydan kısa bir süre öncesinde bakımevine getirilen hayvanlar ile bakımevinde bunlarla teması olan diğer hayvanlar ayrı bir bölümde altı ay süre ile karantina altına alınır.

(14) Bakımevinde ya da hayvan otellerinde on ikinci ve on üçüncü fıkra nedeniyle karantina uygulandığında, hastalık belirtisi gösteren hayvanın alındığı bölgedeki tüm sahipsiz ya da başıboş kedi ve köpekler toplanır, bakımevinde diğerlerinden ayrı bir bölümde altı ay süre ile karantinaya alınır.

(15) Bakımevleri ve hayvan otellerindeki on üçüncü ve on dördüncü fıkralara tabi olmayan diğer hayvanların karantina altındaki hayvanlar ile temasına izin verilmez.

(16) On ikinci ve on üçüncü fıkra nedeniyle karantina uygulanan bakımevleri ya da hayvan otellerinden karantina süresince herhangi bir şekilde hayvan çıkışına izin verilmez.

(17) On üçüncü fıkra doğrultusunda uygulanan karantina tedbirleri laboratuvar sonucunun menfi çıkması halinde resmi veteriner hekim tarafından teklif edilerek il veya ilçe müdürlükleri tarafından kaldırılır. Karantina tedbirlerinin kaldırıldığı konusunda kuduz şüpheli bölge içerisinde kalan il veya ilçe müdürlükleri bilgilendirilir.

Hastalık teyit edildikten sonra alınacak önlemler

MADDE 13 –(1) Şüpheli bir hastalık durumunun kuduz vakası olduğunun laboratuvar tarafından teyit edilmesinden sonra, durum sağlık müdürlüğüne bildirilir, resmi veteriner hekim vakanın olduğu yere gider, hastalık çıkış raporu düzenler, hayvan sağlık zabıtası komisyonunu yeniden toplar, gerekli tedbirleri karara yazdırarak imza altına alır. Belediyeler, muhtarlıklar, hayvan sahipleri ve diğer kurumlar hayvan sağlık zabıtası komisyon kararında belirtilen hususlar ile resmi veteriner hekim tarafından teklif edilen önlemleri uygulamakla yükümlüdür.

(2) Kuduz hastalığı teyit edildikten sonra resmi veteriner hekim aşağıdaki önlemleri alır:

a) Hastalık şüphesi esnasında kuduz şüpheli bölge olarak belirlenen alan ya da alanlar aşağıda belirtilen hususlar dikkate alınarak kuduz risk alanı olarak ilan edilir:

1) Arazi özellikleri, çevre şartları ve işletmelerin biyogüvenlik koşulları dikkate alınarak, bazı yer ve işletmelerin kuduz risk alanına dahil edilmesi ya da dışına çıkarılması il ve ilçe müdürlüklerinin yetkisindedir. Bu yetki dahilinde resmi veteriner hekim raporu neticesinde hayvan sağlık zabıtası komisyon kararı ile kuduz risk alanı hastalık teyit edilen işletmeyle sınırlandırılabilir. Kuduz risk alanı içerisinde birden çok il ve ilçe müdürlüğü görev alanına girmesi durumunda, her il ve ilçe müdürlüğü kendi görev alanında alınacak tedbirlerden sorumludur. Hastalık teyit edilen il veya ilçe müdürlüğü kuduz risk alanı içerisinde kalan il veya ilçe müdürlüklerini bilgilendirir.

2) İl ve ilçe müdürlükleri hastalık vakasının tespit edildiği yer ve epidemiyolojik durumu dikkate alarak gerekli görülmesi durumunda kuduz risk alanında ve dışında bulunan meraların bir kısmını ya da tamamını yasaklamakta yetkilidir.

3) Kuduz risk alanı dışındaki meraların yasaklanması ile bazı yer ve işletmelerin kuduz risk alanına dahil edilmesi ya da çıkarılması, bu doğrultudaki resmi veteriner hekim raporu neticesinde hayvan sağlık zabıtası komisyon kararı alınmasından sonra il ve ilçe müdürlüklerince gerçekleştirilir.

b) Kuduz risk alanına giden tüm yollar ve bölgenin uygun yerlerine üzerinde Kuduz Risk Bölgesi yazan okunaklı ve dayanıklı tabelalar yerleştirilir. Belediyeler ve muhtarlıklar tabelaların güvenliğinden, hastalık sönüşü yapılarına kadar yerlerinde durmasından sorumludur.

c) Aşılı olmaları şartıyla, avda olan av köpekleri, sürüleri koruyan çoban köpekleri, tasma ve kayış benzeri sınırlayıcı bir önlemlerle birlikte kendisine itaat ettikleri bir insan refakatinde bulunan köpekler istisna olmak üzere aşılı dahi olsalar köpek ve kedilerin kuduz risk alanında dolaşmaları yasaklanır.

(3) Hastalık teyidi yapıldıktan sonra kuduz risk alanı içinde teyit edilen vaka ile teması tespit edilen işletmelerdeki hayvanlar işletme dışına çıkamaz, bu işletmelere yeni hayvan getirilemez. Hastalık teyit edilen hayvanlar ile bu hayvanın ait olduğu işletmedeki hayvanların sütleri imha edilir. Hastalık teyit edilen işletmenin dışındaki hayvanlardan elde edilen sütler, pastörizasyon veya sterilizasyon işlemlerinden birine tabi tutularak pastörize süt veya sterilize süt olarak tüketime sunulur.

(4) Teyit edilen vaka ile teması olmayan kuduz risk alanı içindeki diğer işletmelerde uygulanacak hareket kısıtlamaları resmi veteriner hekim tarafından teklif edilir ve hayvan sağlığı zabıtası komisyonu kararında belirtilir.

(5) Hareket kısıtlaması uygulanan işletmelerde bulunan hayvanlar bir yıl öncesinden aşılansın ve hastalık şüphesi durumunda teması takiben aşılama tekrarlanmış ise, 12 nci maddenin birinci fıkrasının (g) bendi gereğince uygulanan hareket kısıtlaması ikinci aşılama tarihinden sonraki iki ay sonunda resmi veteriner hekim görüşü alınarak kaldırılabilir.

(6) 12 nci maddenin sekizinci fıkrası gereğince toplanarak bakımevlerine konmuş olan kedi ve köpekler hastalık sönüşü yapıp il veya ilçe müdürlüğüne resmi olarak izin verilene kadar bakımevlerinden salınamazlar.

(7) 12 nci maddenin sekizinci ve dokuzuncu fıkrasında belirtilen hükümlerin yerine getirilmemesi durumunda, hastalık vakasının teyit edildiği yerdeki sahipsiz kedi ve köpekler öldürülerek imha edilir.

(8) Teyit edilen vaka ile doğrudan temasları olmaması koşulu ile 12 nci maddenin birinci fıkrasının (d) ve (e) bentleri kapsamında müşahede altına alınmış olan hayvanların müşahedelerine hastalığın resmi olarak teyit edilmesinden sonra da devam edilir. İlgili madde hükümleri hastalığın resmi olarak teyidinden sonra da geçerliliğini sürdürür.

(9) Isırılma nedeniyle müşahede altına alınan hayvanları ısırılan hayvanda kuduz hastalığının resmi olarak teyit edilmesi halinde bu hayvanın ısırıldığı hayvanlar müşahede sonucu beklenilmeden öldürülür ve imha edilir.

(10) Hastalık belirtisi göstermeyen ısırılan hayvanlar resmi veteriner hekimin uygun görüş vermesi ile üçüncü ve dokuzuncu fıkra hükümlerine istisna olarak vakit geçirilmeden kesilebilir. Bu hayvanların ısırılan bölgeleri ve sinir dokuları imha edilir, kesimin yapıldığı kombinada kavurma yapılması şartı ile etleri tüketime sunulabilir.

(11) Resmi olarak hastalık teyidinin yapıldığı yerlerde ısırılan hayvanların müşahede yerinden kaçması halinde 12 nci maddenin birinci fıkrasının (f) bendinde belirtilen hükümler uygulanır, kaçan hayvanlar yakalanarak öldürülür ve imha edilir.

(12) Bakımevlerinde ya da hayvan otellerinde hastalığın resmi olarak teyit edilmesi halinde şüphe durumunda belirlenmiş olan alanlar kuduz risk alanı olarak ilan edilir. Kuduz risk alanında değişiklik yapılması gerektiğinde ikinci fıkranın (a) bendinde belirtilen hükümler uygulanır.

(13) Bakımevlerinde ya da hayvan otellerinde hastalığın resmi olarak teyit edilmesi durumunda, hastalık teşhis edilen hayvanla temasta bulunan hayvanlar öldürülür ve imha edilir. Diğer hayvanlar için 12 nci maddenin onüçüncü ve ondördüncü fıkralarında belirtilen karantina tedbirleri altı ay süreyle uygulanır.

(14) Yabani memeli hayvanlarda bir kuduz vakası tespit edildiğinde resmi veteriner hekim aşağıdaki önlemleri alır:

a) Vaka merkez kabul edilerek kırk kilometre yarıçaplı alan kuduz risk alanı ilan edilir. Bu alanda bulunan köpeklerin aşılması en kısa sürede tamamlanır.

b) Yabani hayvan vakaları sebebiyle ilan edilen kuduz risk alanında meraların yasaklanması, köpekler için hareket kısıtlamaları ile kısıtlanacak yerler ve çiftlik hayvanlarında aşılama yapılacak yerler resmi veteriner hekim raporu doğrultusunda il ve ilçe müdürlüklerince ilan edilir.

c) Yarasalarda kuduz vakası tespit edildiğinde, Ulusal Referans Laboratuvarı görüşü alınarak kuduz risk alanı ilan edilebilir. Bu durumda uygulanacak aşılama ve kısıtlama tedbirleri Ulusal Referans Laboratuvarı görüşü alınarak belirlenir.

(15) 12 nci maddenin birinci fıkrasının (g) bendi ve bu maddenin dokuzuncu, onuncu, onbirinci fıkraları ile hareket ve kesim konularına getirilen istisnalar bu madde hükümleri için de geçerlidir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Tedbirlerin kaldırılması

MADDE 14 – (1) Hastalık teyidinden sonra, kuduz risk alanında yeni bir vaka görülmemesi ve karantina altındaki hayvanların tamamının hasta olmadıkları anlaşıldığında hastalık sönüşü yapılır ve yürürlükte olan tedbirler kaldırılır.

(2) Karantina altına alınan hayvanların kedi, köpek, et yiyen, sığır, manda ve tek tırnaklı olması durumunda, yeni bir vaka görülmemesi şartı ile karantina başlangıcından altı ay sonra hastalık sönüşü yapılarak tedbirler kaldırılır.

(3) Karantina altına alınan hayvanların koyun, keçi, domuz ve kanatlı olması durumunda, yeni bir vaka görülmemesi şartı ile karantina başlangıcından üç ay sonra hastalık sönüşü yapılarak tedbirler kaldırılır.

(4) Karantina tedbirlerinin yabani hayvan saldırıları nedeniyle uygulandığı durumlarda, yeni bir vaka görülmemesi şartı ile karantina başlangıcından altı ay sonra hastalık sönüşü yapılarak tedbirler kaldırılır.

(5) Hastalık vakasının diğer hayvanlar ile teması olmadığı ya da sınırlı bir temas olduğu kesin olarak tespit edilir ve temas ettiği hayvanlar öldürülerek veya kesilerek bertaraf edilirse, resmi veteriner hekim tarafından teklif edilerek bu maddede belirtilen süreler beklenilmeden hastalık sönüşü yapılabilir ve tedbirler kaldırılabilir.

(6) Karantina esnasında yeni bir vaka görülmesi halinde, yeni vakanın görülme tarihinden itibaren hayvan türüne göre tedbirler üç ya da altı ay uzatılır.

(7) Karantina tedbirlerinin kaldırıldığı konusunda kuduz risk alanı içerisinde kalan il veya ilçe müdürlükleri bilgilendirilir.

Temizlik ve dezenfeksiyon

MADDE 15 – (1) Yetkili otorite tarafından, temizlik, dezenfeksiyon ve kuduz virüsünün elimine edilmesi için aşağıdaki önlemler alınır:

a) Dezenfeksiyonda kullanılacak dezenfektanlar ve konsantrasyonları yetkili otorite tarafından belirlenir.

b) Temizleme, dezenfeksiyon ve arındırma işlemleri, resmi gözetim altında hastalık etkeninin yayılma ve hayatta kalma riskini yok edecek şekilde yürütülür.

c) Dezenfeksiyon işleminden önce, işletme ve çevresinin mekanik temizliği tam olarak yapılır.

ç) Kuduz virüsü ile kontamine veya olması muhtemel olan ve temizlenip dezenfekte edilmesi etkin bir şekilde yapılamayacak alet, ekipman ve materyal imha edilir.

İdari yaptırımlar

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı davrananlar hakkında 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 36 ncı maddesinin ilgili hükümlerine göre idari yaptırımlar uygulanır.

Yürürlük

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

CANLI HAYVAN TİCARETİ YAPAN SATICILARIN ÇALIŞMA VE DENETLENMESİ İLE İLGİLİ USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 18.01.2012 Resmî Gazete Sayısı: 28177

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmelik; doğrudan ya da dolaylı olarak sığır cinsi hayvanlar, koyun ve keçi türü hayvanlar ile domuz türü hayvanların alım ve satımını yapan satıcıların, teknik, hijyenik ve sağlıklı şartlarda çalışmalarını sağlamak ve hayvan hastalıklarının yayılmasını engellemek amacıyla satıcılara çalışma izni verilmesi ve denetlenmesi ile ilgili usul ve esasları belirlemek amacıyla düzenlenmiştir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; canlı hayvan ticareti yapan satıcıların, çalışma izni almak için yapacakları müracaatı ve izin işlemlerini, sorumluluklarını, eğitimlerini, denetimlerini ve yaptırımlarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 8, 11, 31 ve 36 ncı maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) **(Değişik:RG-18/2/2020-31043)** Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,
- b) Genel Müdürlük: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünü,
- c) **(Değişik:RG-18/2/2020-31043)** İl/ilçe müdürlüğü: İl/ilçe tarım ve orman müdürlüklerini,
- ç) İşletme: Bu Yönetmelik kapsamında bulunan hayvanların, barındırıldığı, tutulduğu, bakıldığı veya beslendiği herhangi bir tesis, kuruluş veya etrafı çevrili açık alan çiftliği durumundaki yerleri,
- d) Kanun: 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununu,
- e) Kayıt sistemi: Hayvanların kimliklendirilerek kayıt altına alındığı ve hareketlerinin izlendiği, hayvancılık işletmelerinin ve satıcıların kayıt altına alındığı bilgisayar destekli, Bakanlık bünyesinde oluşturulmuş veri tabanını,
- f) Koyun ve keçi türü hayvan: Et, süt, yapağı üretimi, damızlık veya diğer amaçlarla yetiştirilen her yaştaki koyun ve keçileri,
- g) **(Değişik:RG-12/6/2020-31153)** Satıcı: Doğrudan ya da dolaylı olarak ticari hayvan alım satımı yapan, bu hayvanlarla bağlantılı olarak düzenli bir cirosu bulunan veya hayvanların ilk bulunduğu yerden kendi mülkiyetinde bulunan ve bulunmayan başka bir yere taşıyan ve bu Yönetmelikte belirtilen koşulları karşılayan her türlü gerçek veya tüzel kişileri,
- ğ) Sığır cinsi hayvan: Et üretimi, süt üretimi, damızlık veya diğer amaçlarla yetiştirilen Bison bison ve Bubalus bubalus türü hayvanlar dahil her yaştaki sığır ve mandaları,
- h) Sürü: Bir işletmede aynı sağlık statüsünde bulunan hayvanları veya aynı işletmede barındırılan fakat değişik sağlık statüsünde bulunan farklı hayvan gruplarını,
- ı) Veteriner sağlık raporu: Yurtiçi hayvan ve hayvansal ürün nakilleri için hayvan ve hayvansal ürünlerin Kanun'da belirlenen sağlık şartlarına uygun olduğunu gösteren, resmi veya yetkilendirilmiş veteriner hekim tarafından düzenlenen belgeyi,
- i) Yetkili otorite: 5996 sayılı Kanun veya bu Yönetmelik çerçevesinde fiziksel kontrolleri ve idari işleri yerine getirmekle yükümlü olan Genel Müdürlük ve il/ilçe müdürlüklerini veya bu yetkilerin devredildiği kurum veya kuruluşu,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Çalışma İzni İçin Müracaat ve İzin İşlemleri

Çalışma izni için müracaat

MADDE 5 – (1) Doğrudan ya da dolaylı olarak sığır cinsi hayvanlar, koyun ve keçi türü hayvanlar ile domuz türü hayvanların alım ve satımını yapan satıcılar, işletmelerinin bağlı bulunduğu il/ilçe müdürlüğünden çalışma izni almak zorundadır. **(Değişik cümle:RG-18/2/2020-31043)** Çalışma izni için aşağıdaki bilgi ve belgelerle birlikte fiziki olarak veya elektronik ortamda mülki idare amirliğine müracaat edilir.

a) Dilekçe,

b) Çalışma izni alacak satıcı, bir şirket adına alım ve satım yapıyorsa şirketin kuruluşunu gösterir Ticaret Sicil Gazetesinin fotokopisi,

c) Satıcıların iş ile bağlantılı olarak kullandıkları işletmeler, kendilerine ait değilse işletme sahipleri ile yaptıkları kira sözleşmeleri,

ç) Satıcının kayıtlı olduğu meslek odasınınca verilen kimlik belgesi fotokopisi.

Çalışma izni verilmesi

MADDE 6 – (1) 5 inci maddede belirtilen bilgi ve belgeleri tamam olan satıcılar, ilgili il/ilçe müdürlüğünce iş ile bağlantılı olarak kullanılan işletmeler ile birlikte kayıt altına alınır. Kayıt altına alınan işletmelerde kontroller yapılarak satıcılara Ek-1’de örneği verilen çalışma izin belgesi verilir.

(2) Çalışma izni; gerçek veya tüzel kişi adına, satıcıların iş ile ilgili olarak kullandıkları işletmeler için düzenlenir. Çalışma izni verilen satıcılar, il/ilçe müdürlüklerince, kayıt sistemine kaydedilir.

(3) İl/ilçe müdürlüğü, çalışma izni alan satıcılar ve satıcılar tarafından iş ile bağlantılı olarak kullanılan kayıtlı işletmeler ve çalışma izin numaralarının bir listesini hazırlar, güncel tutar ve Bakanlığın internet sitesinden yayımlar.

(4) Çalışma izin belgesinin rengi, ebadı ve diğer özellikleri Bakanlıkça belirlenir.

Çalışma izin numarasının verilmesi

MADDE 7 – (1) İl/ilçe müdürlüklerince çalışma izin belgesi düzenlenirken aşağıdaki şekilde bir çalışma izin numarası verilir:

a) Çalışma izin numarası verilirken; önce izni veren ilin il trafik kodu, sonra sığır cinsi hayvancılık işletmelerini simgeleyecek olan (S) harfi veya koyun ve keçi türü hayvancılık işletmelerini simgeleyecek (K) harfi veya domuz türü hayvancılık işletmelerini simgeleyecek olan (D) harfi, daha sonra ildeki ruhsat veriliş sırası rakam olarak yazılır.

b) Çalışma izin numarası kayıt sisteminden alınır.

Çalışma izin belgesinin kaybolması veya değişiklikler

MADDE 8 – (1) Çalışma izninin kaybolması veya okunmayacak şekilde tahrip olması durumunda, gazete ilanı ya da tahrip olmuş çalışma izninin eklendiği bir dilekçeyle çalışma izninin verildiği il/ilçe müdürlüğüne müracaat edilir. Uygun görülmesi halinde çalışma izin belgesi yeniden düzenlenir.

(2) Çalışma izni almış satıcılar, izin belgesinde bulunan bilgilerden birinin değişmesi halinde bir ay içerisinde çalışma izninin aslı ve bir dilekçe ile çalışma izninin verildiği il/ilçe müdürlüğüne başvurur. Değişiklik için il/ilçe müdürlükleri gerekli hallerde ilave bilgi ve belgeleri isteyerek çalışma izni üzerinde gerekli düzeltmeyi yapar veya il/ilçe müdürlüğü tarafından yeniden çalışma izni verilir. Yeni çalışma izni verilirken izin numarası değiştirilmeden yeni tarih ile verilir.

(3) Çalışma izninde yapılan değişiklikler kayıt sistemine kaydedilir.

Çalışma izin belgesinin geri alınması

MADDE 9 – (1) Satıcılar, faaliyetini sonlandırmak istediklerinde çalışma izin belgesi ve bir dilekçe ile bu durumu il/ilçe müdürlüğüne bildirir. Bu durumda il/ilçe müdürlüklerince çalışma izin belgesi iptal edilir.

(2) Bu Yönetmeliğin diğer ilgili hükümleri veya sağlık kısıtlamalarına ilişkin diğer mevzuata uygun hareket edilmemesi durumunda, il/ilçe müdürlüğü verilen çalışma iznini askıya alabilir veya geri çekebilir.

(3) İl/ilçe müdürlüğü satıcının bu Yönetmeliğin bütün hükümlerine uyduğunu tespit etmesi durumunda, çalışma iznini satıcıya geri verir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Satıcıların Yükümlülükleri

Kullanılan işletmelerde bulunması gereken özellikler

MADDE 10 – (1) Satıcıların iş ile bağlantılı olarak kullandıkları işletmeler resmi veteriner hekim tarafından kontrol altında tutulur ve bu işletmeler ulusal düzenlemelerde yer alan yasaklama veya kısıtlama bulunan bölgelerde kurulamaz.

(2) Satıcıların iş ile bağlantılı olarak kullandıkları işletmelerde bulunması gereken hayvan refahı ile asgari teknik ve hijyenik şartlar aşağıda belirtilmiştir.

a) İşletmelerinin kayıt sisteminde kayıtlı olması,

b) Yeterli kapasiteye sahip uygun işletmeler olması,

c) İşletmelerdeki hayvanların barındırıldığı binalarda ve yerlerde, hava akımının, toz seviyesinin, ısının, havadaki bağıl nemin ve gaz yoğunluğunun hayvanlara zarar vermeyecek limitlerde tutulması,

ç) Barınakların inşasında kullanılan malzemelerin, özellikle hayvanların temasta bulunabileceği donanımı içeren bölmelerin hayvanlara zarar vermeyecek şekilde temizlenmeye ve dezenfekte edilmeye elverişli olması,

d) Hayvanların yaşadığı bölümlerin, hayvanların herhangi bir zorluk olmadan yatabileceği, dinlenebileceği, ayağa kalkabileceği, dışkı ve idrar yapabileceği bir şekilde olması,

e) Barınak içi düzenlemelerin ve tesisatların, hayvanlarda yaralanmaya veya acı çekmelerine sebep olabilecek herhangi bir keskin kenar ya da çıkıntı olmayacak şekilde inşa edilmiş olması,

f) İşletme zemininin sert, düz ve dayanıklı olması, yaralanmaları engellemek üzere, kaygan olmaması, hayvanların boyutu ve ağırlığına uygun olması,

g) Hayvanların yatma alanının rahat ve temiz olması, hayvanların tür ve yaşlarına uygun altlıklar temin edilmesi,

ğ) Barınaklar, alet ve ekipmanların çapraz bulaşmayı ve hastalık taşıyıcı organizmaların oluşmasını engellemek amacıyla, düzgün bir şekilde temizlenip dezenfekte edilmesi,

h) Barınaklardaki dışkı, idrar ve yem artıklarının kokuyu asgariye indirmek, sinek veya kemirgenler için cazip olmasını engellemek amacıyla yeterli sıklıkta temizlenmesi,

ı) Hayvanların sağlık ve refahının yapay bir havalandırma sistemine bağlı olduğu durumlarda, bu sistemin bozulması halinde uyarıda bulunacak bir alarmin ve devreye girecek yedek bir sistemin bulunması, alarmin düzenli olarak kontrol edilmesi,

i) İşletmelerde hem hayvanlar hem de denetimler için yeterli ışıklandırma olması, hayvanların kalıcı biçimde karanlıkta veya yapay ışıklandırma altında bırakılmaması için gerekli önlemlerin alınması, doğal ışığın hayvanların psikolojik ve etolojik ihtiyaçlarını karşılamaları için yetersiz kalması halinde yapay ışıklandırmanın temin edilmesi,

j) Tüm hayvanların, fizyolojik ihtiyaçlarına uygun olan aralıklarda, yaşları ve cinslerine uygun olan yeterli ölçüde yeme ve suya erişebilme imkânının olması, sıcak hava koşullarında ya da hasta olan hayvanlar için, her zaman taze içme suyunun hazır olması, yem ve suyun hayvanlara gereksiz acı verecek ve yaralayacak herhangi madde içermemesi, yem ve su düzeneklerinin dizaynının, inşasının ve yerleştirilme biçiminin, yem ve suyun etrafa bulaşmasını ve hayvanlar arası rekabeti en aza indirmesini temin edecek şekilde olması,

k) Açık alanda barındırılan hayvanların mümkün ve gerekli olması durumunda, olumsuz hava koşullarından, yırtıcı hayvanlardan ve sağlıkları için risk teşkil eden unsurlardan korunması ve günde en az bir kere kontrol edilmesi,

l) Bir bulaşıcı hastalığın ortaya çıkması durumunda hasta hayvanların tecrit edilebilmesini sağlayan karantina bölümlerinin ve hasta hayvanların tedavisi için uygun tedavi bölümünün bulunması,

m) İşletmelerin girişinde ve sürülerin barındırıldığı bölümlerin girişinde ayak dezenfeksiyonunun yapılabileceği düzeneklerin bulunması,

n) İşletmeler içinde giyilmek üzere özel kıyafet ve ayakkabı veya çizme bulundurulması,

o) İşletmede ilaç bulunduruluyorsa kullanılan ilaçlar için ecza dolabı bulundurulması,

ö) İşletmelerde musluk ve lavabo olması, lavabolarda da sıvı temizlik malzemesi ve dezenfektan bulundurulması,

p) İşletmelerde hayvanların standartlara uygun bir şekilde indirilmesi ve bindirilmesi için uygun yerlerin bulunması,

r) Çöplerin ve atıkların konulması için su geçirmez, paslanmaz, kolay temizlenir ve dezenfekte edilebilir nitelikte, taşınabilir ekipmanların bulundurulması,

s) İşletmelerde çöp ve gübrenin alınmasına uygun bir alanın olması,

ş) İşletmelerde atık suyun toplanmasına uygun bir sistemin bulunması,

t) İşletmede içme suyu deposu ve su tank sistemi bulunuyorsa, bunların dezenfekte edilebilir nitelikte olması,

u) İşletmelerde yem konulan bölümün duvarları ile tabanlarının temizlik ve dezenfeksiyona uygun olması, bu bölümün kuru, havadar ve temiz olması, yem çuvallarının altında tahtadan bir ızgara, yem çuvalları ile duvar arasında da en az 10 cm. boşluk bırakılması ve istiflerin 5 çuvaldan fazla olmaması,

ü) İşletme içinde ölen hayvanların bekletilmeden imha edilmesi, ölen hayvanların imhası için gömme yöntemi veya yakma fırını kullanılması.

(3) İşletmelerde bulunan buzağı veya domuz gibi hayvan türleri için Bakanlıkça belirlenen hayvanların korunması ile ilgili özel standartlar aranır.

İşletmelerde tutulması gereken kayıtlar

MADDE 11 – (1) Satıcıların, hayvanların nakilleri sırasında bulundurulması gereken belgeler, hayvanların tanımlama numaraları ya da işaretlerine dayalı olarak bir kayıt tutması ve aşağıdaki verileri en az üç yıl muhafaza etmesi gerekir.

a) Satın alınan sığır cinsi hayvanların pasaportları veya koyun ve keçi türü hayvanların nakil belgeleri, sahibinin adı, menşei işletmesi, satın alma tarihi, kategorileri, sayısı ve tanımlama numarası, satın alınan domuzların menşei işletmesi veya menşe sürüsünün kayıt numarası,

b) Nakliyecinin kayıt numarası veya hayvanları teslim eden ve alan aracın plaka numarası,

c) Hayvanları satın alan tarafın adı ve adresi ile hayvanların gideceği yerin işletme numarası ve varış yeri,

ç) Güzergâh planlarının nüshaları veya uygulanabilir olduğu durumlarda veteriner sağlık raporlarının seri numarası,

d) İlke olarak işletmelere ziyaretçi kabul edilmemesi, buna rağmen ilgili personel dışında herhangi bir nedenle ziyaretçi kabul etmek zorunda kalınırsa, satıcıların gerekli hijyen tedbirlerini alması ve ziyaretçilerin adı soyadı, ziyaret tarihi, ziyaretçinin adresi ve ziyaret sebebini içeren bir kayıt tutulması,

e) İşletmelerde hastalık görülmesi durumunda; hastalık teşhisine ait veteriner hekim raporu veya numune alma ve göndermeye ait belgeler, laboratuvar sonuç raporları ve yapılan işlemlere ait diğer tüm dokümanlar bulundurulması.

(2) Satıcıların, hayvanlarda kullanılan aşı, yem ve ilaç ile ilgili tutulması gereken ve Bakanlıkça belirlenen kayıtlar ile belgeleri, yem ve ilaca ait fatura veya irsaliyeleri en az beş yıl muhafaza etmesi gerekir.

(3) İşletmelerde haşere, kemirici ve diğer zararlılara karşı mücadele için ilaç kullanılıyorsa ilaçların faturaları ve yapılan mücadele ile ilgili kayıtlar bulundurulur.

(4) Hayvanların alındığı işletmelerde yapılan aşılama bilgilerini gösteren bir belge bulunur. Veteriner sağlık raporunda aşılama bilgileri belirtilmişse bu belge aranmaz.

Satıcıların çalışmaları esnasında uyacakları hususlar

MADDE 12 – (1) Satıcılar, çalışmaları esnasında aşağıdaki hususlara uyar.

a) Hayvan sağlığı koşulları nedeniyle karantina altına alınan veya kısıtlama uygulanan yerlerden hayvan satın almaz,

b) Tanımlanmamış hayvanların alım satımını yapmaz,

c) Hayvanları doğrudan işletmelerden alırken, gezdiği tüm işletmelere giriş yaparken koruyucu tek kullanımlık tulum ve galoş giyer, işletmeden çıkarken çıkardığı tulum ve galoşları imha edilmek için işletmede bırakır. Bir işletmede giydiği tulumu ve galoşları kesinlikle başka bir işletmede giymez,

ç) Hayvanların nakli için Bakanlıkça belirlenen sağlık şartlarının yerine getirilmesini sağlar,

d) Bakanlıkça belirlenen hayvan sevkleri ve hayvanlarıyla ilgili yapması gereken bildirimleri zamanında yetkili otoriteye bildirir,

e) Farklı türlerdeki hayvanları bir arada bulundurmaz,

f) İşletmelerin kullanımından önce ve kullanım sırasında sorumlu veteriner hekimin talep ettiği şekilde temizlenmesi ve dezenfekte edilmesini sağlar,

g) Hayvanlardan sorumlu personele, bu Yönetmelik hükümlerinin uygulanması hususunda, hayvanların bakımı ve refahı ile ilgili olarak özel eğitim verilmesini sağlar,

ğ) Hayvanların korunması, gözetilmesi, bakımı ve kötü muamelelerden uzak tutulması, rahat yaşamalarının sağlanması, insanlar ve hayvanların hijyen, sağlık ve güvenlikleri için 23/12/2011 tarihli ve 28151 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çiftlik Hayvanlarının Refahına İlişkin Yönetmelikte belirtilen şartlara uyar,

h) Hayvanların nakil araçlarından indirilmesi veya nakil araçlarına bindirilmesinde hayvan refahı kurallarına uyulmasını sağlar,

ı) Hayvanları doğrudan işletmelerden veya Bakanlıktan ruhsatlı hayvan pazarı, borsaları veya panayırlardan alır, satar,

i) Gereken durumlarda hayvanlar üzerinde resmi veteriner hekim tarafından düzenli olarak kontrol ve testler yapılmasını temin eder ve hastalığın tespit edilmesi halinde yayılmaması için gerekli tüm önlemleri alır,

j) Kurban bayramı için hayvan alım satımlarında Bakanlıkça belirlenen kurallara uyar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Eğitim ve Denetim

Eğitim

MADDE 13 – (1) Yetkili otorite tarafından çalışma izni verilecek olan satıcılara, bu Yönetmeliğin uygulanması ile ilgili hususlar, hayvan refahı ve bakımı, hayvan sağlığı, yurt içi hayvan ve hayvansal ürünlerin sevkleri ve sevklerde sağlanması gereken sağlık koşulları, hayvanların tanımlanması hakkında eğitimler verilir.

(2) Eğitimlerin planlanması ve organizasyonunda ilgili meslek odası, birlik, federasyon ve üst kuruluşları ile işbirliği yapılır.

(3) Eğitimlerin hangi aşamalarda ve nasıl yapılacağı Bakanlık tarafından belirlenir.

Denetim

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelik gereksinimlerinin yerine getirildiğinin tespit edilmesi için, yetkili otorite satıcılara ait işletmelerde düzenli denetimler gerçekleştirir.

(2) Satıcıların işletmeleri, yetkili otorite tarafından işletmelerde bulunması gereken asgari teknik, hijyenik ve sağlık şartları, işletmelerde tutulması zorunlu olan kayıtlar ve belgeler ile çalışmalarını esnasında uyacakları hususlar yönünden denetlenir.

(3) Yetkili otorite en az yılda iki defa periyodik olarak ve gerektiğinde süreye bakılmaksızın bu Yönetmelik kapsamında satıcılara ait işletmeleri denetler ve Ek-2’de yer alan denetim tutanağı ile eksiklikleri belirler.

(4) Eksikliklerin giderilmesi için eksikliğin durumuna göre en fazla bir ay süre verilir, durum yazılı olarak işletme sahibine bildirilir. Verilen süre sonunda satıcıların işletmeleri yeniden denetlenir. Yapılan yanlış uygulamalar konusunda 16 ncı maddede belirtilen yaptırımlar uygulanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yetki ve sorumluluk

MADDE 15 – (1) Bu Yönetmelik çerçevesinde canlı hayvan alım ve satımı yapan satıcılara çalışma izni verilmesi ve satıcıların kullandıkları işletmelerde yapılan denetim ve kontrollerden Bakanlık yetkili ve sorumludur. Gerektiğinde bu yetkinin bir kısmını veya tamamını Bakanlığın kontrol ve denetimi altında olmak şartı ile ilgili kurum veya kuruluşlara devredebilir.

Yaptırımlar

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini yerine getirmeyen satıcılar il/ilçe müdürlüklerince süre verilerek uyarılır. Hastalık, ölüm gibi mücbir sebep dışında verilen süre içerisinde yönetmelik hükümlerini yerine getirmeyen satıcıların çalışma izni belgeleri il/ilçe müdürlüğü tarafından iptal edilir.

(2) İşletmelerde 5996 sayılı Kanun hükümlerine aykırı uygulamalar tespit edilirse Kanunun ilgili hükümlerine göre idari yaptırımlar uygulanır. Yanlış uygulama ikinci defa tespit edilirse satıcının çalışma izin belgesi iptal edilir.

(3) **(Mülga:RG-12/6/2020-31153)**

Yürürlük

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelik 31/12/2013 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18 – (Değişik:RG-18/2/2020-31043)

(1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

SIĞIR VEBASI, KOYUN VE KEÇİ VEBASI, DOMUZLARIN VEZİKÜLER HASTALIĞI, MAVİ DİL HASTALIĞI, GEYİKLERİN EPİZOOTİK HEMORAJİK HASTALIĞI, KOYUN KEÇİ ÇİÇEĞİ, VEZİKÜLER STOMATİTİS, SIĞIRLARIN NODÜLER EKZANTEMİ, AFRIKA DOMUZ VEBASI, KLASİK DOMUZ VEBASI VE RİFT VADİSİ HUMMASINA KARŞI KORUNMA VE MÜCADELE YÖNETMELİĞİ

Resmî Gazete Tarihi: 04.01.2012 Resmî Gazete Sayısı: 28163

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; sığır vebası, koyun ve keçi vebası veya PPR, domuzların veziküler hastalığı, mavi dil hastalığı, geyiklerin epizootik hemorajik hastalığı veya EHD, koyun keçi çiçeği, veziküler stomatitisi, sığırların nodüler ekzantemi veya lumpy skin, Afrika domuz vebası, klasik domuz vebası ve rift vadisi humması hastalıklarına karşı hazırlıklı olmak, hastalıklardan korunmak ve hastalıklarla mücadele etmek için alınması gereken tedbirlere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; Ek 1’de sıralanan hastalıkların bildirim, şüpheli hastalık mihraklarında ve hastalık teyidinde mihrak işletmelerde alınacak önlemler ile buralarda yapılacak kapsamlı epidemiyolojik araştırmaları, mihrak etrafında koruma ve gözetim bölgelerinin oluşturulmasını ve bu bölgelerde alınacak olan tedbirleri, hayvan ve hayvansal ürün hareketlerinin kontrolü, temizlik ve dezenfeksiyon uygulamalarını, hastalığın teşhisinden sorumlu laboratuvarlar ile referans laboratuvarının görevlerini, aşılama ve aşıli hayvanların kimliklendirilmesine ilişkin hükümleri ve hastalığın yayılmasını önleyen tedbirleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 4 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Acil eylem planı: Ek 1’de yer alan hastalıklarla ilgili oluşacak acil durumlarda devreye sokulacak ve ihtiyaç duyulması halinde güncellenecek planı,
- b) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
- c) Birincil mihrak: Ülkede ilk defa görülen veya epidemiyolojik bağlantısı olmadan aynı veya farklı bir bölgede ortaya çıkan ilk hastalık mihrakını,
- ç) Enfeksiyon teyidi: Laboratuvar sonuçlarına dayalı olarak veya bir salgın halinde klinik ve/veya epidemiyolojik sonuçlara da dayalı olarak yetkili otorite tarafından hastalık varlığının ilanını,
- d) Enstitü müdürlüğü: Ek 1’de yer alan hastalıkların teşhisinden, mücadelesinden ve gözetim programlarından sorumlu olan doğrudan Bakanlığa bağlı enstitü müdürlüklerini,
- e) Genel Müdürlük: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünü,
- f) Hastalık: Sığır vebası, koyun ve keçi vebası veya PPR, domuzların veziküler hastalığı, mavi dil hastalığı, geyiklerin epizootik hemorajik hastalığı veya EHD, koyun keçi çiçeği, veziküler stomatitisi, sığırların nodüler ekzantemi veya lumpy skin, Afrika domuz vebası, klasik domuz vebası ve rift vadisi humması hastalıklarından herhangi birini,
- g) Hayvan: Ek 1’de yer alan hastalıklardan doğrudan etkilenmesi muhtemel bir evcil hayvan türü veya taşıyıcı veya enfeksiyon kaynağı olarak hareket etmek suretiyle hastalığın yayılmasına katılması muhtemel herhangi bir omurgalı yabani hayvanı,

- ğ) Hayvan sahibi veya bakıcı: Hayvanların mülkiyetini haiz veya ücret karşılığında veya ücretsiz, muhafaza etmekle görevlendirilen, gerçek veya tüzel kişi veya kişileri,
- h) İl müdürlüğü: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı il müdürlüğünü,
- ı) İlçe müdürlüğü: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ilçe müdürlüğünü,
- i) İşletme: İçinde hayvanların yetiştirildiği veya muhafaza edildiği zirai veya diğer herhangi bir kuruluşu,
- j) Karantina: Veteriner servisi tarafından belirlenen hayvanların belirlenen bir süre boyunca zorunlu olarak diğer hayvanlardan doğrudan veya dolaylı şekilde izole edilerek gözlem ve kontrol altında tutulmasını,
- k) Kontak işletme: Hastalıktan şüpheli veya enfekte işletmelerle konumu nedeniyle, insan, hayvan, araç ve diğer yollarla herhangi bir şekilde teması bulunduğu tespit edilen işletmeleri,
- l) Kuluçka veya inkübasyon dönemi: Ek 1’de yer alan hastalıklar için Ek 1’de belirtilen süreleri içeren, hastalık etkenine maruz kalış ile klinik semptomların başlaması arasında geçmesi muhtemel olan zaman periyodunu,
- m) Mihrak: Yetkili otorite tarafından hastalık varlığının doğrulandığı, hastalığın seyri, yerleşim yerinin topoğrafik yapısı, hayvanların kapalı alanlarda tutulup tutulmadığı dikkate alınarak belirlenen işletme veya yerleşim yeri veya bölgeyi,
- n) Resmî veteriner hekim: Bakanlık adına görev yapan Bakanlık personeli veteriner hekimi,
- o) Şüpheli mihrak: Resmî veteriner hekimin hastalık varlığından şüphelendiği, hastalığın seyri, yerleşim yerinin topoğrafik yapısı, hayvanların kapalı alanlarda tutulup tutulmadığı dikkate alınarak belirlenen işletme veya yerleşim yeri veya bölgeyi,
- ö) Ulusal referans laboratuvarı: Hastalıklar ile ilgili olarak fonksiyon ve görevleri 21 inci maddede açıklanan ve Bakanlıkça yetkilendirilen laboratuvarı,
- p) Vektör: Mekanik veya biyolojik yollardan söz konusu hastalığın ajanını taşıması ve yayması muhtemel herhangi bir omurgalı veya omurgasız yabancı hayvanı,
- r) Yetkili otorite: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Merkez ve Taşra Teşkilatında görev yapan 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ve bu Yönetmelik çerçevesinde fiziksel kontrolleri ve idari işleri yerine getirmekle yükümlü olan yetkiliyi veya bu yetkilerin devredildiği otoriteyi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Hastalık Bildirimi ve Şüpheli Mihraklarda Alınacak Önlemler

Hastalığın bildirimi

MADDE 5 – (1) Ek 1’de yer alan hastalıklardan herhangi birinin varlığından şüphelenilen veya varlığı tespit edilen vakalar, hayvan sahipleri ve bakıcıları, veteriner hekimler ile muhtarlar, köy korucuları, celepler, çobanlar, gemi kaptanları, istasyon ya da gümrük memur veya idarecileri gibi hastalığı bildirmekle yükümlü olan kişiler tarafından derhal yetkili otoritelere, yetkili otoriteler tarafından da Bakanlığa bildirilir.

Şüpheli mihraklarda alınacak önlemler

MADDE 6 – (1) Bir işletmede bulunan hayvanların Ek 1’de sıralanan hastalıklardan biriyle enfeksiyonundan veya kontaminasyonundan şüphelenirse resmi veteriner hekim hastalığın varlığını teyit etmek veya var olmadığını belirlemek amacıyla özellikle laboratuvar incelemesi yapmak üzere gerekli numuneleri almak veya alınmasını sağlamak için hemen resmi araştırma çalışmalarını başlatır. Söz konusu hayvanlardan alınan numuneler, hastalığın yayılmasını önlemek için gerekli tedbirleri alan yetkili otoritenin yönetimi altında, laboratuvarlara taşınır.

(2) Hastalık şüphesi haber verilir verilmez, yetkili otorite, işletmeye geçici kordon ve karantina koyar ve özellikle aşağıdakilerin yapılmasını ister.

a) Hastalığa duyarlı olan tüm hayvan türleri kategoriye ayrılarak sayılır, her bir kategorideki hayvanların ölüm, hasta, şüpheli ve hastalığa maruz olan, hayvanların sayısı kaydedilir. İşletmeye yapılan her ziyarette işletmede bulunan hayvanlar, hayvan sahipleri tarafından gösterilir, şüphe dönemi süresince doğan veya ölen hayvanlar dikkate alınarak sayımdaki bilgiler güncellenir.

b) İşletmede hastalığa duyarlı tüm hayvanlar, vektörlerin muhtemel rolünü dikkate alarak izole edilebilecekleri, kendi barınaklarında veya başka bir yerde uygun olan yerlerde kapalı tutulur.

c) Hastalığa duyarlı türden hiçbir hayvanın işletmeye girmesine veya işletmeden çıkmasına izin verilmez.

ç) Aşağıdaki tüm hareketler, hastalığın yayılması riskini önlemek için şartları ortaya koyacak olan yetkili otoritenin iznine tabi olur.

1) Kişilerin ve hastalığa duyarlı olmayan diğer tür hayvanların ve araçların işletmeye giriş ve çıkışları,

2) Et veya hayvan karkasları veya hayvan yemi, ekipman, atık, dışkı, çöp, gübre veya söz konusu hastalığı taşıması muhtemel olan herhangi bir şey.

d) Binaların veya hastalığa duyarlı hayvanları barındıran yerlerin ve işletmenin giriş ve çıkışlarında uygun dezenfeksiyon vasıtaları kurulur.

e) 11 inci maddeye uygun olarak bir epidemiyolojik araştırma başlatılır.

(3) Şüpheli işletmedeki hayvan sahibi veya bakıcısı, yukarıda belirtilen resmi önlemler uygulanıncaya kadar, (e) bendi hariç olmak üzere, ikinci fıkraya uymayı sağlamak için her türlü tedbiri almak zorundadır.

(4) Yetkili otorite, diğer işletmelerin yeri, yerleşimi veya hastalık şüphesi olan işletme ile temaslarını dikkate alarak hastalığın diğer işletmelere de muhtemelen bulaştığından şüphe ederse ikinci fıkrada yer alan önlemleri diğer işletmelere de uygular.

(5) Bu maddenin birinci ve ikinci fıkrasında yer alan önlemler, resmi veteriner hekim tarafından hastalık şüphesi durumu ortadan kalkıncaya kadar kaldırılmaz.

Şüpheli mihraklardaki işletmelerde uygulanacak önlemlerin süresi

MADDE 7 – (1) 6 ncı maddede belirtilen şüpheli mihraklardaki işletmelerde alınan önlemler, resmi veteriner hekim hastalık şüphesinin tamamen ortadan kalktığını tespit edene kadar devam eder.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hastalık Tespit Edilen İşletmeler, Yabani Hayvanlar, Ayrı Üretim Birimleri, Epidemiyolojik Araştırma ve Kriz Merkezleri ile Kontak İşletmelerde Alınacak Önlemler

Hastalık tespit edilen işletmelerde alınacak önlemler

MADDE 8 – (1) Bir işletmede Ek 1 'de sıralanan hastalıklardan birisinin varlığı resmi olarak teyit edildiğinde, yetkili otorite 6 ncı maddede ve aşağıda belirtilen önlemleri alır.

a) İşletmede bulunan duyarlı tüm hayvanlar gecikmeksizin yerinde itlaf edilir. Ölmüş veya itlaf edilmiş hayvanlar yerinde yakılır veya gömülür veya mümkünse bir hayvan atık tesisinde imha edilir. Bu işlemler, hastalık etkeninin yayılma riskini en aza indirecek şekilde yapılır.

b) Hayvan yemi, çöp, gübre veya sulu gübre gibi, hastalık etkeni bulaşmış olması muhtemel herhangi bir madde veya atık imha edilir veya uygun şekilde işlenir. İşleme tabi tutma işlemi resmi veteriner hekimin talimatına uygun olarak yürütülür ve bu işleme tabi tutma işlemi hastalık etkeninin imha edilmesini sağlayacak şekilde yapılır.

c) (a) ve (b) bentlerinde belirtilen işlemleri yaptıktan sonra, hastalığa duyarlı hayvan türlerini barındırmak için kullanılan binalar, çevreleri, taşıma için kullanılan araçlar ve bulaşmış olması muhtemel tüm ekipman 19 uncu maddeye uygun olarak temizlenir ve dezenfekte edilir.

ç) 11 inci maddeye uygun olarak epidemiyolojik araştırma yapılır.

(2) Gömme yoluna başvurulduğunda, gömme işlemi, etobur hayvanların leşleri veya birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen atıkları kazıp çıkarmasını önleyecek kadar derinlikte ve taban suyunun kirlenmesini veya herhangi bir çevresel rahatsızlığı önlemek için uygun zeminde yapılır.

(3) Yetkili otorite, diğer işletmelerin yeri, yerleşimi veya hastalık şüphesi olan işletme ile temaslarını dikkate alarak hastalığın diğer işletmelere de muhtemelen bulaştığından şüphe ederse bu maddenin birinci fıkrasında yer alan önlemleri diğer işletmelere de uygular.

(4) İşletmeye yeniden hayvan konulmasına, resmi veteriner tarafından, 19 uncu maddeye uygun olarak yapılan temizleme ve dezenfeksiyon işlemlerinin tatminkâr sonuç veren muayenesinden sonra, yetkili otorite tarafından izin verilir.

Yabani hayvanlarda hastalık tespiti

MADDE 9 –(1) Yabani hayvanlar enfekte olmuşsa veya olduklarından şüpheleniliyorsa yetkili otorite yukarıda belirtilen gerekli uygun önlemleri alır ve bu önlemleri Bakanlığa bildirir.

Farklı üretim birimlerinde hastalık durumunda alınacak önlemler

MADDE 10 –(1) İki veya daha fazla üretim biriminin bulunduğu bir işletmede Ek 1’de sıralanan hastalıklardan birisi olursa, resmi yetkili otorite enfekte olmuş bir işletmenin sağlıklı üretim birimleri için 8 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen önlemlerin bazılarını hastalık kontrolünü tehlikeye düşürmeksizin istisnai tutar. Bu tip istisnalar; işletme yapısını, büyüklüğünü, uygulamalarını, barınma, muhafaza, personel, ekipman ve besleme bakımını dikkate alarak resmi veteriner hekimin bir üniteden diğerine hastalık ajanının yayılmasını önleyecek şekilde tamamen ayrı olduğunu kanaat getirdiği iki veya daha fazla üretim birimi için geçerli olacaktır.

(2) Birinci fıkrada belirtilen istisnai durumun uygulanmasına aşağıdaki şekilde başvurulması gerekir.

a) Bu istisna ancak resmi veteriner hekim tarafından yürütülen hastalığın varlığı veya yokluğunu doğrulamak için yürütülen resmi inceleme esnasında söz konusu işletmenin değerlendirilmesi sonucu verilir.

b) İşletmede yapılan değerlendirmede resmi veteriner hekim hastalığın olası yayılması ile ilgili her koşulu ve durumu dikkate alır.

(3) Birinci fıkrada belirtilen istisnanın verilebilmesi için yetkili otorite farklı işletmeler arasında hastalığın yayılması riskini değil, söz konusu işletmenin değişik üretim birimleri arasında hastalık etkeninin yayılma riskinin olmadığını tespit eder.

(4) Sağlıklı hayvanlar bulunan yoğun üretim birimleri aşağıdaki şartları taşır.

a) Sağlıklı hayvanlar, enfekte hayvanların bulunduğu üretim birimlerinden ayrı binalar içerisinde, aralarında herhangi bir bağlantı ve ortak hava boşluğu bulunmayacak şekilde tutulur.

b) Bu üretim birimlerinin ekipman, yem, atık ve varsa süt için farklı depoları bulundurulur.

c) Binaların giriş ve çıkışlarında özel dezenfeksiyon sistemleri kurulur.

ç) Her üretim birimine ayrı personel görevlendirilir.

d) Sağlıklı ve enfekte birimler arasında hastalığın bulaşmasına neden olabilecek çiftlik makinaları veya diğer ekipmanların, enfekte birimden sağlıklı birimlere doğru hastalığı iletebilecek hayvan, hayvansal ürünler, hayvan yemi, hayvanlara ait malzemeler, yün, kıl, atık gibi diğer maddeler veya nesnelere hiçbir alış verişinin olmadığı tespit edilir.

(5) Resmi veteriner hekimin, bu maddenin üçüncü ve dördüncü fıkrasında yer alan tedbirlerin, enfeksiyonun işletmeye 11 inci maddede belirtilen epidemiyolojik inceleme sonucu tespit edilen muhtemel giriş tarihinden her hastalığa ilişkin azami kuluçka süresi kadar işletmede uygulanmakta olduğu kanaatine varmış olması gerekir.

Epidemiyolojik araştırma ve kriz merkezleri

MADDE 11 – (1) Acil eylem planında yer alacak epidemiyolojik araştırma ve kriz merkezleri aşağıda belirtilen hususları sağlar.

a) Epidemiyolojik araştırmalar acil eylem planı içerisinde bulunan Mihrak Araştırma Formuna göre yapılır. Mihrak araştırma formunda aşağıdaki bilgilerin tam ve eksiksiz olmasına dikkat edilir.

1) Hastalığın işletmede farkına varılmadan veya kuşulanılmadan önce mevcut olabileceği sürenin uzunluğu,

2) İşletmede hastalığın muhtemel kaynağı ve enfekte olmuş veya bulaşmış olabilecek hastalığa duyarlı türden hayvanların bulunduğu diğer kontak işletmelerin belirlenmesi,

3) Hastalık etkenini söz konusu işletmelere veya işletmelerden taşınması muhtemel olan kişilerin, hayvanların, karkasların, araçların, ekipman veya diğer maddelerin hareketinin tespit edilmesi ile ilgili bilgiler,

4) Hastalık etkeninin veya vektörlerinin durumu ve yayılımının uygun şekilde tespit edilmesi ile ilgili bilgiler.

(2) Bakanlık tarafından bu Yönetmelikte yer alan önlemlere benzer ek kontrol önlemlerinin uygulanıp uygulanmayacağına ve bu Yönetmelikteki istisnai durumların uygulanmasına karar verilirken yapılan epidemiyolojik araştırmalar dikkate alınır.

(3) Eğer yapılan epidemiyolojik araştırmalar başka illere hastalığın bulaşabileceğini ortaya koyuyorsa, Bakanlık ve diğer ilgili illerdeki İl Müdürlüklerine bilgi verilir.

(4) Acil eylem planında yer alan Kriz merkezleri hastalığın mümkün olduğunca çabuk söndürülmesi için gerekli tüm tedbirlerin alınmasını sağlamak ve epidemiyolojik araştırmaları yapmak için kurulur.

Kontak işletmelerde alınacak önlemler

MADDE 12 – (1) Yetkili otorite yapılan epidemiyolojik araştırmalara dayanarak bir işletmenin, kontak işletme olup olmadığına karar verir. Yetkili otorite tarafından kontak işletmelerde aşağıdaki önlemler alınır.

a) Şüpheli işletmeden dolayı kontak olan işletmeler, 6 ncı maddeye uygun olarak resmi gözetim altına alınır. Bu gözetim, hastalık varlığı resmi olarak ortadan kalkana kadar, kaldırılamaz.

b) Hastalık mihrakı olan işletmeden dolayı kontak olan işletmeler 6 ncı maddeye uygun olarak resmi gözetim altına alınır. Bu gözetim, hastalığın varlığı resmi olarak ortadan kalkana kadar kaldırılamaz.

(2) Yetkili otorite, bir işletme birinci fıkranın (b) bendinde belirtilen hükümlere tabi olduğunda 6 ncı maddede belirtilen hükümleri, 11 inci maddeye göre uygulanan epidemiyolojik araştırma tarafından belirlenen enfeksiyonun muhtemel başlangıç zamanını takiben her hastalığa ilişkin azami kuluçka süresi kadar işletmede yürürlükte tutar.

(3) Yetkili otorite şartların uygun olması durumunda birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen önlemlerin, 10 uncu maddede belirtilen şartları karşılaması şartıyla işletmenin bir bölümüne ve orada bulundurulmuş hayvanlara veya yalnızca hastalığa duyarlı türden hayvanlar için uygulanmasını sağlar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Koruma ve Gözetim Bölgeleri

Hastalık salgını durumunda koruma ve gözetim bölgelerinin oluşturulması

MADDE 13 – (1) Yetkili otorite, Ek 1’de yer alan hastalıklardan birinin teşhisi resmi olarak teyit edildiğinde, acilen aşağıda belirtilen bölgeleri oluşturur;

a) Mihrak etrafında yarıçapı en az üç kilometre olacak şekilde bir koruma bölgesi,

b) Koruma bölgesini de içerecek şekilde mihrak etrafında yarıçapı en az on kilometre olacak şekilde bir gözetim bölgesi.

(2) Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen koruma ve gözetim bölgeleri oluşturulurken yetkili otorite tarafından aşağıdaki kriterler göz önüne alınır;

- a) Coğrafi durum, özellikle ekolojik faktörler,
- b) Meteorolojik şartlar,
- c) 11 inci maddede belirtilen epidemiyolojik araştırmaların sonucu,
- ç) Laboratuvar testlerinin sonuçları,
- d) Gerçekte uygulanan kontrol önlemleri.

(3) Eğer koruma, gözetim veya diğer kısıtlı bölgeler farklı bir ülkenin topraklarını kapsıyorsa, ilgili ülkelerin yetkili otoriteleri ile bu bölgelerin oluşturulması için işbirliği yapılır.

Koruma bölgelerinde alınması gereken önlemler

MADDE 14 –(1) Yetkili otorite, koruma bölgelerinde aşağıdaki önlemlerin alınmasını sağlar.

a) Bölge içinde hastalığa duyarlı türden hayvanlara sahip bütün işletmeler belirlenir.
b) Tespit edilen işletmelere resmi veteriner hekim tarafından periyodik ziyaretler yapılır. Bu ziyaretlerde resmi veteriner hekimler tarafından klinik muayene yapılır ve gerektiğinde teşhisine uygun olarak laboratuvar testleri için numuneler alınır. Bu ziyaretlerin kayıtları ve bulguları kayıt altına alınarak saklanır. Koruma bölgeleri kaldırılmadan önce de bu işletmeler yine resmi veteriner hekim tarafından ziyaret edilir.

c) İşletmelerin servis yolları hariç olmak üzere, kamuya ait yollarda hastalığa duyarlı hayvanların hareketi ve taşınması yasaklanır, ancak yetkili otorite karayolu veya demiryolu ile bu bölgede hiç durmadan ve yükleme yapmadan yapılacak transit geçişler için istisna verir.

ç) Hastalığa duyarlı türden hayvanlar içinde barındırıldıkları işletmede tutulur. Ancak, duyarlı türden hayvanlar acil kesim için o bölgede bulunan bir mezbahaya veya o bölgede veteriner hekim gözetimi altında mezbaha yoksa gözetim bölgesinde yetkili otorite tarafından belirlenen bir mezbahaya resmi gözetim altında doğrudan taşınmaları için izin verir. Yetkili otorite bu taşımaya resmi veteriner hekim tarafından işletmedeki hastalığa duyarlı türden hayvanların muayenesini yapması ve hiç birinde enfeksiyon kuşkusu bulunmadığını teyit etmesinden sonra izin verir. Ayrıca mezbahadan sorumlu yetkili otorite, hayvanların o mezbahaya gönderilme niyetinden haberdar edilir.

(2) Bu maddede belirtilen önlemlere, enfekte olan işletmedeki duyarlı hayvanların 8 inci maddeye göre itlafı ve 19 uncu maddede yer alan prosedürlere göre işletmede yapılan temizlik ve dezenfeksiyon işleminden sonra en az söz konusu hastalığa ilişkin azami kuluçka süresi kadar devam edilir. Ancak, hastalığın bir böcek vektör tarafından taşındığı durumda, önlemlerin süresini yetkili otorite belirler ve muhtemel nöbetçi hayvan uygulaması için gereken düzenlemeleri yapar. Yetkili otorite böyle bir durumda almış oldukları önlemleri Bakanlığa derhal bildirir.

(3) Bu maddenin birinci fıkrasında belirtildiği şekilde önlemlerin uygulanmasına artık gerek kalmadığında ve ikinci fıkrada belirtilen periyodun sona ermesi üzerine gözetim bölgesinde uygulanan kurallar gözetim bölgesinin kaldırılmasına kadar koruma bölgesine de uygulanır.

Gözetim bölgelerinde alınması gereken önlemler

MADDE 15 –(1) Yetkili otorite gözetim bölgelerinde aşağıdaki önlemlerin alınmasını sağlar.

a) Hastalığa duyarlı türden hayvanların bulunduğu işletmeler belirlenir.
b) Hastalığa duyarlı hayvanların kamu yollarındaki hareketi, otlak veya hayvan barınaklarına götürme amacı dışında yasaklanır. Ancak yetkili otorite karayolu veya demiryolu ile bu bölgede hiç durmadan ve yükleme yapmadan yapılacak transit geçişler için istisna verir.

c) Hastalığa duyarlı hayvanların gözetim bölgesi içerisinde taşınması yetkili otoritenin iznine tabidir.

ç) Hastalığa duyarlı hayvanlar hastalığın en son kaydedilen vakasından sonra azami kuluçka dönemi kadar gözetim bölgesinin içinde tutulur. Bu dönem sona erdikten sonra hayvanlar acil kesim için yetkili otorite tarafından belirlenen bir mezbahaya resmi gözetim altında doğrudan taşınmaları için bölge dışına çıkarılmasına izin verir. Yetkili otorite bu taşımaya resmi veteriner hekim tarafından işletmedeki hastalığa duyarlı türden hayvanların muayenesini yapması ve hiç birinde enfeksiyon kuşkusu bulunmadığını teyit etmesinden sonra izin verir. Ayrıca mezbahadan sorumlu yetkili otorite, hayvanların o mezbahaya gönderilme niyetinden haberdar edilir.

(2) Bu maddede belirtilen önlemlere, enfekte işletmedeki hayvanlar metoduna uygun olarak imha edildikten ve 19 uncu maddeye göre ön temizlik ve dezenfeksiyonu tamamlandıktan sonra en az yirmi sekiz gün süreyle devam edilir. Ancak, hastalığın bir böcek vektör tarafından taşındığı durumda, yetkili otorite önlemlerin süresini belirler ve muhtemel nöbetçi hayvan uygulaması için hükümleri koyar. Yetkili otorite böyle bir durumda almış oldukları önlemleri Bakanlığa derhal bildirir.

Hayvanların bir işletmeden çıkarılması

MADDE 16 – (1) Yetkili otorite 14 ve 15 inci maddelerin birinci fıkralarının (ç) bentlerinde belirtilen yasakların, ilave hastalık vakalarının çıkması nedeniyle otuz günden fazla süreyle uygulanması ve bunun sonucunda, hayvanların muhafazasında sorunların yaşanması halinde, hayvan sahibinin gerekçeli başvurusunu müteakip aşağıda belirtilen şartlar altında koruma ve gözetim bölgesindeki hayvanların işletmeden çıkarılmasına izin verir.

- a) Resmi veteriner hekim tarafından gerekçeli başvurunun gerekçesinin doğrulanmış olması,
- b) İşletmedeki tüm hayvanların muayenesinin yapılması,
- c) Taşınacak hayvanların klinik muayenesinin yapılması ve sonuçlarının negatif olması,
- ç) Her bir hayvanın, Bakanlıkça belirlenen bir yöntem ile kimliklendirilmiş ve kayıt altına alınmış olması,
- d) Varış işletmesinin, ya koruma bölgesi ya da gözetim bölgesi içinde yer alması.

(2) Bu taşıma boyunca hastalık etkeninin yayılma riskini önlemek için, özellikle taşımadan sonra kamyonların temizlenmesi ve dezenfekte edilmesi yoluyla, gerekli tüm önlemler alınır.

Koruma ve gözetim bölgesi uygulamalarının duyurusu

MADDE 17 – (1) Yetkili otorite, koruma ve gözetim bölgesinde oturan kişileri, yürürlükteki kısıtlamalardan haberdar etmek için tüm önlemlerin alınmasını ve bu önlemlerin uygun şekilde uygulanması için gerekli tüm düzenlemelerin yapılmasını sağlar.

İstisnaların uygulanması

MADDE 18 – (1) Ek 1’de sıralanan hastalıkların kontrolü ve eradikasyonuna ilişkin özel hükümler için bu Yönetmelikte ortaya konulan genel hükümlerden istisnaların uygulanması;

- a) Domuz veziküler hastalığı için sekizinci bölümde yer alan istisnalar,
- b) Ek 1’de sıralanan diğer hastalıkların her biri için ise Bakanlıkça gerekli görülen istisnalar, çerçevesinde yapılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Temizlik ve Dezenfeksiyon

Temizlik ve dezenfeksiyon

MADDE 19 – (1) Yetkili otorite tarafından; temizlik ve dezenfeksiyon için aşağıdaki önlemler alınır.

a) Dezenfeksiyonda kullanılacak dezenfektanlar ve konsantrasyonları yetkili otorite tarafından belirlenir.

b) Temizleme, dezenfeksiyon ve haşereden arındırma işlemleri, resmi gözetim altında resmi veteriner hekim tarafından verilen talimata uygun ve hastalık etkeninin yayılma ve hayatta kalma riskini elimine edecek şekilde yürütülür.

c) Bu fıkranın (b) bendindeki işlemlerin tamamlanması üzerine resmi veteriner hekim, önlemlerin uygun şekilde yürütülmesini ve hastalığa duyarlı hayvanların tekrar getirilmesinden önce söz konusu hastalığın tamamen söndürülmesini temin etmek için yirmibir günden az olmayan uygun bir sürenin geçmiş olmasını sağlar.

(2) Enfekte olmuş bir işletmeyi temizleme ve dezenfekte etmek amacıyla;

a) Domuz veziküler hastalığı için sekizinci bölümde yer alan prosedür çerçevesinde,

b) Ek 1’de sıralanan diğer hastalıkların her biri için ise Bakanlıkça hazırlanan prosedürler çerçevesinde uygulama yapılır.

ALTINCI BÖLÜM

Laboratuvarlar ve Ulusal Referans Laboratuvarları

Ulusal referans laboratuvarlarının belirlenmesi

MADDE 20 – (1) Ulusal referans laboratuvarları Bakanlıkça belirlenir. Bakanlıkça belirleme yapılırken, laboratuvarların salgın sırasında daima ve özellikle söz konusu hastalık ilk ortaya çıktığı zaman, virüsün tipi, alt tipi ve varyantını gösterebilen, bölgesel teşhis laboratuvarlarında elde edilen sonuçların teyit edilmesini sağlayan ve uzman personele sahip olan laboratuvarlar olması nitelikleri aranır.

Ulusal referans laboratuvarlarının görev ve fonksiyonları

MADDE 21 – (1) İlgili hastalıkların her biri için belirlenen ulusal referans laboratuvarlarının görev ve fonksiyonları aşağıdaki şekildedir.

a) Ulusal referans laboratuvarı, ilgili hastalığın varlığını saptamada ve virüs izolatlarının genetik tip tayininde kullanılan laboratuvar testlerinin teşhis kılavuzu çerçevesinde yapılmasını sağlamaktan sorumludur. Bu amaçla, uluslararası referans laboratuvarı veya diğer ulusal laboratuvarlarla özel anlaşmalar yapar.

b) Ulusal referans laboratuvarı, ülkedeki ilgili hastalık laboratuvarlarındaki standartları ve teşhis metotlarını koordine etmekle yükümlüdür. Bu amaçla;

1) Ulusal laboratuvarlara diagnostik reagent sağlar.

2) Ülkede hastalığın teşhisinde kullanılan tüm diagnostik reagentlerin kullanımı ile ilgili metot birliğini sağlar. Diagnostik reagentlere sahip özel laboratuvarların işleyişlerini denetler.

3) Periyodik olarak teşhis prosedürleri için karşılaştırmalı testler düzenler.

4) Ülkede saptanan mihraklardan virüs izolatlarını saklar.

5) Ülke içinde kullanılan teşhis yöntemleri ve yapılan testlerin sonuçları üzerinde verileri ve bilgileri toplar ve birleştirir.

6) Moleküler epidemiyoloji çalışmaları organize eder ve uygular, gelişmiş metotlar kullanarak saha izolatlarının karakterizasyonunu sağlar.

7) Hızlı ayırt edici teşhis sağlamak için hastalık virüsü ve diğer ilgili virüsler hakkında uzmanlığını muhafaza eder.

8) Hastalığın eradikasyonu ve kontrol etmede kullanılan aşı ve/veya immünoloji ürünlerini hazırlar ve kullanımı hakkında eksiksiz bilgi edinir.

c) Dünya genelinde ilgili hastalığın gözetimi, salgın durumu ve önlenmesindeki gelişmeleri takip eder.

ç) Bölge enstitülerinde yapılan teşhisleri teyit eder, karakterizasyon ve salgın etütleri için izolatları alarak, ülke içinde çıkan ilgili hastalığın ortaya çıkışlarının teşhisinde aktif olarak görev alır.

d) Ülke genelinde diagnostik tekniklerinin uyumlulaştırılması amacıyla laboratuvar teşhisinde uzmanların eğitimi veya tekrar eğitimini sağlar.

e) Ulusal referans laboratuvarları, bu Yönetmelik kapsamındaki hastalıklar konusunda Dünya Hayvan Sağlığı Teşkilatı OIE referans laboratuvarlarıyla işbirliği yapar.

YEDİNCİ BÖLÜM

Aşılama

Aşılama

MADDE 22 – (1) Ek 1’de sıralanan hastalıklara karşı aşılama, aşağıdaki hükümlere uygun olarak, yalnızca hastalık çıktığında alınan önlemleri desteklemek amacıyla yapılır.

a) Bakanlık, kontrol önlemlerine bir ilave olarak aşılama uygulamaya koyma kararı alabilir.

b) Uygulama kararı aşağıdaki kriterlere göre alınır.

- 1) Etkilenen bölgede bulunan ilgili hayvan türlerinin konsantrasyonu,
- 2) Kullanılan her aşının özellikleri ve bileşimi,
- 3) Aşıların dağıtım, depolama ve kullanımının gözetimi için prosedürler,
- 4) Aşı yapılacak veya yapılması gereken hayvanların türleri ve yaşı,
- 5) Aşılanmanın yapılabileceği veya yapılması gerektiği bölgeler,
- 6) Aşılama kampanyasının süresi.

(2) Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen durumda;

a) Şüpheli işletmelerde hastalığa duyarlı hayvanların aşılama veya tekrar aşılama yasaklanır.

b) Hiper-immun serum enjeksiyonu yasaklanır.

(3) Aşılamanın uygulanması durumunda;

a) Aşılama tüm hayvanlar Bakanlık tarafından belirlenen bir yöntemle uygun olarak açık ve okunaklı bir şekilde kimliklendirilir ve kayıt edilir.

b) Aşılama tüm hayvanlar, acil kesim için yetkili otorite tarafından belirlenen bir mezbahaya gönderilmedikçe aşılama bölgesi içinde kalır. Hayvanların bir mezbahaya gönderilmesi durumunda hayvanların taşınmasına, yalnızca resmi veteriner hekimin işletmedeki duyarlı hayvanları muayene etmesi ve hiç birinin enfekte olduğundan kuşku bulunmadığını teyit etmesinden sonra izin verir.

(4) Aşılama işlemleri tamamlandığında, hastalığa duyarlı hayvanların aşılama bölgesinden hareket etmelerine yetkili otorite tarafından belirlenen bir süre sonra, yetkili otorite tarafından izin verilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Domuzların Veziküler Hastalığını Kontrol Etmek İçin Özel Önlemler

Hastalığın tanımı ve varlığının teyidi

MADDE 23 – (1) Domuz veziküler hastalığı, klinik olarak şap hastalığından ayırt edilemeyen, burun, dudaklar, dil üzerinde ve parmakların koroner bantlarında keseciklere neden olan, şiddet bakımından büyük ölçüde farklılık gösteren, klinik lezyonlarla kendini göstermeksizin bir domuz sürüsünü enfekte edebilen ve azami kuluçka dönemi yirmisekiz gün olan bir domuz hastalığıdır.

(2) Domuzların veziküler hastalığı şüphesi veya hastalık varlığı tespit edilen vakalar, hastalığı bildirmekle yükümlü olan kişiler tarafından derhal yetkili otoritelere, yetkili otoriteler tarafından da Bakanlığa bildirilir.

(3) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (ç) bendinde ifade edilen hastalık teyidinden farklı olarak, hastalığın varlığı aşağıdaki koşullarda teyit edilir.

a) Domuz veziküler hastalık virüsünün domuzlardan veya çevreden izole edildiği işletmelerde,

b) Domuz veziküler hastalığı için seropozitif olan domuzları içeren işletmelerdeki bu domuzlar veya işletmedeki diğer domuzlarda hastalığa özgü lezyonların görülmesi durumunda,

c) Hastalığın klinik işaretlerini gösteren veya seropozitif olan domuzları içeren işletmelerde teyit edilen hastalık ile doğrudan epidemiyolojik bir bağlantının varlığı durumunda,

ç) Seropozitif domuzların tespit edildiği diğer sürülerde, yetkili otorite, hastalığın varlığını teyit etmeden önce, özellikle örnek almalar arasında en az yirmisekiz günlük bir aralık ile tekrar örnek alarak ve tekrar test ederek ilave araştırmalar yapar. 6 ncı maddede belirtilen şüpheli işletmelerde alınacak önlemler, bu tür araştırmalar tamamlanıncaya kadar devam eder. Eğer müteakip araştırmalar, domuzların hala seropozitif olmasına rağmen, hastalığın klinik belirtilerini göstermezse, bu durumda yetkili otorite, test edilen domuzların kendi gözetimi altında öldürülmesini ve imha edilmesini veya ülke içinde belirlemiş olduğu bir mezbahada kendi gözetimi altında kesilmesini sağlar. Yetkili otorite, mezbahaya varan domuzların, diğer domuzlardan ayrı tutulmasını ve kesilmesini, etlerinin uygun şartlarda ülke içi pazarda kullanılmasını sağlar.

Koruma bölgesi

MADDE 24 – (1) Koruma bölgesinin büyüklüğü, 13 üncü maddede tanımlandığı şekilde olur.

(2) Domuz veziküler hastalığı durumunda 14 üncü maddedeki önlemlerin yerine aşağıdaki önlemler uygulanır.

a) Bölge içindeki, hastalığa duyarlı türden hayvanların bulunduğu tüm işletmeler belirlenir.

b) Hastalığa duyarlı türden hayvanların bulunduğu işletmelere periyodik ziyaretler yapılır. Bu işletmelerdeki hayvanlara klinik muayene yapılır, gerekirse laboratuvar incelemesi için örnekler alınır. Ziyaretlerin sıklığı, daha büyük risk taşıyan işletmelerde hayvan salgın hastalığının ağırlığına orantılı olmak üzere, ziyaret ve bulguların kaydı tutulur.

c) İşletmelerin servis yolları hariç olmak üzere, kamuya ait yollarda hastalığa duyarlı hayvanların hareketi ve taşınması yasaklanır, ancak yetkili otorite karayolu veya demiryolu ile bu bölgede hiç durmadan ve yükleme yapmadan yapılacak transit geçişler için istisna verir.

ç) Ancak, koruma bölgesinin dışından gelen ve o bölgede bulunan bir mezbahaya gitmekte olan kesimlik domuzlar için bir muafiyet tanınır.

d) Koruma bölgesinde, domuzları veya diğer çiftlik hayvanlarını veya kirlenmiş olabilecek yem, gübre, sulu gübre vs. malzemeyi taşımak için kullanılan kamyonlar ve diğer araçlar ve ekipman, yetkili otorite tarafından ortaya konulan prosedürlere uygun olarak temizlenmeden ve dezenfekte edilmeden, koruma bölgesinde bulunan bir işletmeyi, koruma bölgesini veya bir mezbahayı terk edemez.

e) Domuzlar, 19 uncu maddede de ortaya konulduğu şekilde enfekte olmuş işletmelerin ilk temizleme ve dezenfeksiyonunun tamamlanmasından sonra yirmibir gün boyunca muhafaza edildikleri işletmeden çıkarılamazlar. Ancak yirmibir günden sonra anılan işletmeden domuzları çıkarmak için izin verilir.

f) Yetkili otorite, domuzların acil kesim için tercihen koruma ve gözetim bölgesi içinde belirlenen bir mezbahaya resmi gözetim altında doğrudan taşınmalarına aşağıdaki önlemlerin alınmasından sonra izin verir.

1) İşletmedeki tüm domuzların klinik muayenesi yapılır.

2) Kesime götürülecek olan domuzların da ayrıca klinik muayenesi yapılır.

3) Domuzlar, Bakanlık tarafından belirlenen bir yöntemle kimliklendirilip, kayıt altına alındıktan sonra sevkine izin verilir.

4) Domuzlar yetkili otorite tarafından mühürlenmiş araçlarla taşınır.

5) Mezbahadan sorumlu yetkili otorite, domuzların kesimhaneye gönderilme niyetinden haberdar edilir.

6) Mezbahaya vardıktan sonra domuzlar diğer domuzlardan ayrı olarak muhafaza edilir ve kesilir.

7) Domuzların taşınmasında kullanılan araç ve ekipman, mezbahayı terk etmeden önce temizlenir ve dezenfekte edilir.

8) Mezbahada yapılan kesim öncesi ve kesim sonrası muayenede, domuzların veziküler hastalığı virüsünün varlığına ilişkin belirtiler dikkate alınır. Ayrıca kesilen domuzların kanlarından istatistiksel açıdan sürüyü temsil edecek şekilde örnekler alınır. Domuzların veziküler hastalığının teyidinde yol açan bir pozitif sonuç bulunması durumunda, 26 ncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendindeki hükümler uygulanır.

g) Yetkili otorite, domuzların koruma bölgesi içindeki bir işletmeden diğer işletmelere gönderilmesine aşağıdaki önlemlerin alınmasından sonra istisna olarak izin verir.

1) İşletmedeki tüm domuzların muayenesi yapılır,

2) Taşınacak domuzların klinik muayenesi yapılır ve negatif sonuçlar alınır,

3) Her bir domuz Bakanlıkça belirlenen bir yönteme göre kimliklendirilmiş ve kayıt altına alınmış olacaktır.

ğ) İkinci fıkranın (f) bendine göre kesilen domuzların taze eti Bakanlıkça belirlenen bir yöntemle işaretlenir, Bakanlıkça belirlenen bir kuruluşa taşıma araçları mühürlenerek gönderilir ve orada etin merkez iç sıcaklığı 70° olacak şekilde ısıl işleme tabi tutularak değerlendirilmesi sağlanır.

(3) Koruma bölgesindeki önlemlere, aşağıdaki uygulamalar yapıncaya kadar devam edilir.

a) 19 uncu maddesinde ortaya konulan temizlik ve dezenfeksiyon önlemleri uygulanacaktır.

b) Bölgedeki tüm işletmelere aşağıdaki uygulamalar yapılır.

1) Domuzların klinik muayenesi yapılır ve hastalığın varlığını gösteren belirtilerin olmadığı tespit edilir.

2) Domuzların istatistiksel bir örnekleme metodu ile serolojik muayenesi yapılır ve hastalığa karşı antikor bulunmadığı tespit edilir. Serolojik tarama programı, domuz veziküler hastalığının taşınması ve domuzların bakılma şeklini dikkate alınarak yapılır. Program, Bakanlık tarafından belirlenir. Klinik muayene ve örnekleme, enfekte olan işletmede ilk temizleme ve dezenfeksiyon önlemlerinin tamamlanmasından sonra yirmisekiz gün geçmeden yapılmaz.

(4) Bu maddenin 3 üncü fıkrasında belirtilen periyodun sona ermesi üzerine, gözetim bölgesine uygulanan kurallar koruma bölgesine de uygulanır.

(5) İkinci fıkranın (d) bendinde belirtilen yasakların, ilave hastalık vakalarının çıkması nedeniyle otuz günden fazla süreyle uygulanması ve bunun sonucunda, hayvanların muhafazasında sorunların yaşanması halinde, hayvan sahibinin gerekçeli başvurusunu müteakip aşağıda belirtilen şartlar altında koruma ve gözetim bölgesindeki hayvanların işletmeden çıkarılmasına izin verir.

Gözetim bölgesi

MADDE 25 – (1) Gözetim bölgesinin büyüklüğü, 13 üncü maddede belirtilen şekilde olur.

(2) Domuzların veziküler hastalığı durumunda, 15 inci maddedeki önlemlerin yerine aşağıdaki önlemler uygulanır.

a) Bölge içindeki, hastalığa duyarlı türden hayvanlara sahip tüm işletmeler belirlenir.

b) Domuzların, gözetim bölgesindeki bir işletmeden doğrudan bir mezbahaya hareketi dışında kalan hareketine aşağıdaki şartlarda yetkili otorite tarafından izin verilir.

1) Hareketten önceki yirmibir günde o işletmeye hiçbir domuz taşınmamış olduğu tespit edilir.

2) Hayvanların sahibi veya sorumlusu tarafından tüm domuz hareketlerinin kayıt altına alındığı tespit edilir.

c) Yetkili otorite, gözetim bölgesinden domuzların hareketine aşağıdaki şartların yerine getirilmesinden sonra izin verir.

1) İşletmedeki tüm domuzlar hareketten kırksekiz saat önce muayene edilir.

2) Taşınacak domuzlar hareketten kırksekiz saat önce klinik olarak muayene edilir ve sonuçların negatif olduğu tespit edilir.

3) Taşınacak domuzların hareketten ondört gün önce istatistiksel bir örnekleme metodu ile serolojik muayenesi yapılmış ve hastalığa karşı antikorların bulunmamış olması gerekmektedir. Ancak, kesimlik domuzlarda serolojik muayene, yetkili otorite tarafından belirlenen varış mezbahasında alınan kan örnekleri üzerinde yapılabilir. Domuzların veziküler hastalık varlığını teyit eden pozitif sonuçların çıkması durumunda 26 ncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendindeki hükümler uygulanır.

4) Her bir domuz Bakanlıkça belirlenen bir yöntemle göre kimliklendirilip, kayıt altına alındıktan sonra sevkine izin verilir.

5) Domuzların taşınmasında kullanılan araç ve ekipman, mezbahayı terk etmeden önce temizlenir ve dezenfekte edilir.

ç) Gözetim bölgesinde, domuzları veya diğer çiftlik hayvanlarını veya kirlenmiş olabilecek malzemeyi taşımak için kullanılan kamyonlar, diğer araçlar ve ekipman, yetkili oto tarafından belirlenen prosedürlere uygun olarak temizlenmeden ve dezenfekte edilmeden, bölgeyi terk edemez.

(3) Gözetim bölgesinin büyüklüğü, 13 üncü maddenin ikinci fıkrasında ortaya konulan hükümlere uygun olarak değiştirilir.

(4) Gözetim bölgesindeki önlemlere, aşağıdakiler yapıncaya kadar devam edilir.

a) 19 uncu maddede ortaya konulan temizlik ve dezenfeksiyon önlemleri uygulanır,

b) Koruma bölgesinde gerekli tüm önlemlerin alındığı tespit edilinceye kadar devam edilir.

Genel ve ortak önlemler

MADDE 26 – (1) Domuzların veziküler hastalığında aşağıdaki ilave önlemler uygulanır.

a) Hastalığın varlığı resmi olarak teyit edildiği zaman, 6 ncı maddenin ikinci fıkrası ve 8 inci maddede ortaya konulan önlemlere ilaveten, hastalığın işletmeye muhtemel girişi ile resmi önlemlerin uygulamaya konulması arasındaki periyod boyunca kesilen etlerin, mümkün olan hallerde takip edilmesi ve hastalık virüsünün yayılma riskini önleyecek şekilde resmi gözetim altında imha edilmesi sağlanır.

b) Resmi veteriner hekim, kişi, hayvan veya araç hareketi sonucunda veya başka bir şekilde herhangi bir işletmede bulunan domuzlara bulaşma olduğundan kuşkulanırsa, işletmedeki domuzlar, aşağıdaki uygulamalar yapıncaya kadar 12 nci maddedeki hareket kısıtlamaları altında kalır.

1) Domuzların klinik muayenesi yapılır ve sonuçların negatif olduğu tespit edilir.

2) Domuzların istatistiksel bir örnekleme metoduna dayanarak serolojik muayenesi yapılır ve hastalığa karşı antikor bulunmadığı tespit edilir. Söz konusu klinik ve serolojik muayene, kişi, hayvan veya araçların hareketi sonucunda ve başka bir şekilde mekânın muhtemel bulaşmasından sonra yirmisekiz gün geçmedikçe yapılmaz.

c) Bir mezbahada hastalığın varlığı teyit edilirse, yetkili otorite şunları sağlar.

1) Mezbahadaki tüm domuzlar gecikmeksizin kesilir.

2) Enfekte olmuş ve bulaşmış domuzların bedenleri ve sakatları, hastalık virüsünün yayılması riskini önleyecek şekilde resmi gözetim altında imha edilir.

3) Bina, ekipmanlar ve araçların temizlik ve dezenfeksiyonu, yetkili otorite tarafından ortaya konulan talimata uygun olarak resmi veteriner hekim gözetiminde yapılır.

4) 11 inci maddeye uygun olarak bir epidemiyolojik araştırma yapılır.

5) Temizlik ve dezenfeksiyon işlemlerin tamamlanmasından sonra en az yirmidört saat süreyle kesim için hiçbir domuz mezbahaya sokulmaz.

Enfekte işletmelerin temizlik ve dezenfeksiyonu

MADDE 27 – (1) 19 uncu maddede ortaya konulan temizlik ve dezenfeksiyon önlemlerine ilaveten, aşağıdaki önlemler de uygulanır.

a) İlk temizlik ve dezenfeksiyon prosedürü

1) Domuzların karkasları çıkarılır çıkarılmaz, domuzların barındırıldığı mekân bölümleri ve kesim esnasında bulaşmış olabilecek diğer mekân bölümleri, yetkili otorite tarafından belirlenen bir dezenfektan ile, hastalık için uygun konsantrasyonda spreylenebilir. Dezenfektanın en az yirmidört saat boyunca yüzeyde kalması sağlanır.

2) Kesim esnasında saçılmış olabilecek dokular veya kan dikkatlice toplanır ve hayvan karkaslarıyla birlikte atılır. Kesim, daima geçirgen olmayan bir yüzeyde yapılır.

b) İlave temizlik ve dezenfeksiyon prosedürü

1) Tüm gübre, altlık, bulaşık yem binalardan çıkarılır, yığın haline getirilir ve yetkili otorite tarafından belirlenen dezenfektan ile dezenfekte edilir. Sulu gübre, virüsü öldürmek için uygun bir yöntemle muamele edilir.

2) Tüm portatif tesisat mekândan sökülür ve ayrı olarak temizlenerek, dezenfekte edilir.

3) Gres ve diğer kirler, yüzeyleri degresleme ajanı ile ıslatmak suretiyle yüzeylerden sökülür ve basınçlı su ile yıkanır.

4) Dezenfektan bir kez daha tüm yüzeylere spreylenebilir suretiyle uygulanır.

5) Sızdırmazlığı sağlanabilen odalar gazla dezenfekte edilir.

6) Resmi veteriner hekimin muayenesi sonrasında hasarlı tabanlara, duvarlara vs. tamirler yapılır.

7) Tamamlanmış tamirlerin tatminkâr yapıldığını görmek için kontrol yapılır.

8) Yanabilir malzemeden tamamen arınmış olan mekân bölümleri, alev tabancası kullanılarak sıcak muameleye tabi tutulur.

9) Tüm yüzeyler 12,5'ten daha büyük pH değerine sahip bir alkali dezenfektan veya izin verilen başka bir dezenfektanla, dezenfekte edilir. Dezenfeksiyona kırksekiz saat sonra tekrar yapılır.

c) Nihai temizleme ve dezenfeksiyon prosedürü çerçevesinde, alev tabancası veya alkali dezenfektan ile muamele 14 gün sonra tekrarlanır.

Enfekte işletmelere yeniden hayvan konulması

MADDE 28 – (1) 8 inci maddenin dördüncü fıkrasında ortaya konulan önlemlere ilaveten, aşağıdaki önlemler uygulanır.

a) Yeniden hayvan koyma, mekânın ilk tam dezenfeksiyonunun, yani temizleme ve dezenfeksiyon prosedürünün, tamamlanmasından sonra dört hafta geçmeden yapılmaz.

b) Domuzların enfekte işletmeye yeniden konulmasında, işletmede uygulanan çiftçilik türünü dikkate alarak aşağıdaki prosedürlerden birine uygunluğu sağlanır.

1) Açık hava domuz işletmelerinde, hayvanları yeniden koyma, hastalık virüsüne karşı antikorların varlığı kontrol edilen ve negatif bulunan sınırlı sayıda nöbetçi domuz yavrusu ile başlar. Nöbetçi domuz yavruları, yetkili otoritenin şartlarına uygun olarak, enfekte olmuş işletmenin her bir yerine temas edecekleri şekilde yerleştirilir. İşletmeye yerleştirildikten yirmisekiz gün sonra klinik muayeneye tabi tutulur ve serolojik testler için örnekler alınır. Domuz yavrularının hiçbirisi Domuz veziküler hastalığının klinik belirtilerini göstermiyor veya hastalığın virüsüne karşı antikor geliştirmemiş ise, tam olarak yeniden hayvanlar konulur.

2) Domuz veziküler hastalığı nedeniyle kısıtlanmış alanların dışında bulunan işletmelerden getirilen ve seronegatif olan tüm domuzlar sekiz günlük bir periyot içinde işletmeye gelir. Son domuzların gelişinden sonra altmış günlük bir süre için hiçbir domuz işletmeden ayrılmaz. Tekrar nüfuslandırılmış sürü, yetkili otoritenin şartlarına uygun olarak klinik ve serolojik muayeneye tabi tutulur. Bu muayene en erken, son domuzların gelişinden yirmisekiz gün sonra yapılabilir.

DOKUZUNCU BÖLÜM **Kontroller, Acil Eylem Planı**

Kontroller

MADDE 29 – (1) Bakanlık, bu Yönetmeliğin bir örnek olarak uygulanması için hayvan sağlığı ve refahına uygun olarak il/ilçe müdürlükleri ile resmi ve özel laboratuvarların çalışmalarını yerinde incelemek üzere gerekli kontrolleri yapar.

Acil eylem planı

MADDE 30 – (1) Bakanlık, acil eylem planı ile ilgili aşağıdaki uygulamaları yapar.

a) Herhangi bir salgın durumunda uygulanacak ulusal önlemleri özelleştiren ve bu maddenin ikinci fıkrasında yer alan kriterlere uygun olarak acil eylem planı hazırlar.

b) Acil eylem planı, salgının hızlı ve etkili bir şekilde eradikasyonu için gereken olanaklara, ekipmana, personele ve diğer tüm materyallere ulaşılmasını sağlar.

(2) Acil eylem planları en azından aşağıdaki kriterlere uygun olarak hazırlanır:

a) İlgili hastalıkların kontrol ölçülerini koordine edecek ulusal düzeyde bir kriz merkezi kurulur.

b) Hastalık kontrol ölçülerini yerel düzeyde koordine etmek için uygun olanaklara sahip yerel hastalık kontrol merkezlerinin bir listesi oluşturulur.

c) Kontrol önlemlerinde görev alan personelin yetenekleri, sorumlulukları ve kendileri hakkında detaylı bilgi verilir.

ç) Her bir yerel hastalık kontrol merkezi ile doğrudan veya dolaylı olarak salgında yer alan kişiler ve kuruluşlar arasında hızlı bir iletişim sağlanır.

d) Hastalık kontrol önlemlerini etkili olarak gerçekleştirmek için yeterli ekipman ve materyal bulundurulur.

e) Enfeksiyon veya kontaminasyondan şüphelenilmesi veya tespit edilmesi durumunda yapılacaklar hakkında, karkasların önerilen şekilde imhasını da içeren detaylı talimatlar bulundurulur.

f) Saha ve uygulama prosedürlerinde kişisel gelişim sağlamak için eğitim programları oluşturulur.

g) Teşhis laboratuvarları otopsi yapacak şekilde düzenir. Serolojik ve histolojik muayeneleri yapabilecek kapasitede olması ve hızlı teşhis yapacak alt yapıya sahip olması sağlanır. Örneklerin hızlı taşınması için düzenlemeler yapılır. Acil eylem planı aynı zamanda laboratuvarın teşhis kapasitesini ve salgın hastalıkla başa çıkabilecek kaynakların durumunu da belirlemiş şekilde bilgileri içerir.

ğ) Acil aşılama başvurma halinde gerekli olabileceği tahmin edilen aşı miktarı hakkında ayrıntılı bilgiyi içerir.

h) Acil eylem planlarının uygulanması için gerekli kanuni tedbirlerin uygulanmasını sağlamak için düzenlemeler yapılır.

ONUNCU BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

İtlaf uygulamaları

MADDE 31 – (1) Bu Yönetmelikteki hastalıklardan birine, yakalanmış ya da şüpheli hayvanların itlaf edilmelerine dair hükümler Bakanlıkça belirlenen yerlerde uygulanır.

Yürürlük

MADDE 32 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 33 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

YEMLERİN PİYASAYA ARZI VE KULLANIMI HAKKINDA YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 27.12.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28155

BİRİNCİ BÖLÜM**Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç**

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; 5996 sayılı Kanunda genel prensipleri belirtilen yem güvenilirliğini en yüksek düzeyde sağlamak, hayvan sağlığı ve halk sağlığını korumak, kullanıcı ve tüketicilerin yeterince bilgilendirilmesini sağlamak ve yemlerin piyasaya arzı ve kullanımı ile ilgili şartları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; ilaçlı yemler, yemlerde istenmeyen maddeler, yem katkı maddeleri, insanlar tarafından tüketimi amaçlanmayan hayvansal yan ürünler, genetiği değiştirilmiş yemler, organik ürünler, nakledilebilir süngerimsi beyin hastalığı ile ilgili getirilen özel düzenlemelerdeki hükümler saklı kalmak şartıyla, gıda amaçlı yetiştirilen hayvanlar ile gıda amaçlı olmayan hayvanlar için yemlerin piyasaya arzı ve kullanımı, etiketlenmesi, paketlenmesi ve sunumu ile ilgili hususları kapsar.

(2) Bu Yönetmelik, hayvanlar tarafından doğrudan veya dolaylı alınan suyu kapsamaz. Ancak suya ilave edilmek üzere hazırlanan yemi kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik,

a) 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 21, 22 ve 24 üncü maddelerine dayanılarak,

b) Avrupa Birliğinin 13/7/2009 tarihli ve 767/2009 sayılı Yemlerin Piyasaya Arzı ve Kullanımına İlişkin Tüzüğüne paralel olarak, hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,

b) Bulaşık yem: Kabul edilebilir düzeylerin üzerinde istenmeyen maddeleri içeren yemi,

c) En kısa depolama ömrü: Uygun depolama koşulları altında, yemin etiketlenmesinden sorumlu kişi tarafından yem ile ilgili beyan edilen özelliklerin korunduğunun garanti edildiği süreyi,

ç) Etiket: Yemin ambalajı veya kabına eklenen veya üzerine iliştirilen künyeyi, sembolü, resmi, yazıyı, baskıyı, deseni, işareti, kabartmayı veya diğer tanımlayıcı nesneyi,

d) Etiketleme: Reklam amacı dâhil, yemle birlikte bulunan ve yemi tanımlayan ifadeler, özellikler, ticari işaretler, marka adı, resim veya sembol gibi bilgilerin yeme ait paket, kap, etiket, doküman, halka, kuşak veya internet gibi araçlarla bildirimini,

e) Ev ve süs hayvanı: İnsanlar tarafından beslenen, yetiştirilen veya bakılan ancak, insan tüketimi için kullanılmayan hayvanı,

- f) Gıda amaçlı hayvan: İnsan tüketimi için kullanılan, gıda üretimi amacıyla beslenen, yetiştirilen veya bakılan hayvanı,
- g) Gıda amaçlı olmayan hayvan: İnsanlar tarafından beslenen, yetiştirilen veya bakılan ancak insan tüketimi için kullanılmayan kürk hayvanları, ev ve süs hayvanları, laboratuvarlar, hayvanat bahçeleri ve sirklerde barındırılan hayvanı,
- ğ) Günlük rasyon: Belli tür, yaş ve verimdeki bir hayvanın tüm besin madde ihtiyaçlarını karşılamak için ihtiyaç duyduğu, % 12 nem içeriği üzerinden hesaplanan günlük toplam yem miktarını,
- h) Hayvanları ağızdan besleme: Hayvanların besin madde ihtiyaçlarının karşılanması ve/veya sağlıklı, normal bir hayvanın üretkenliğinin sürdürülmesi amacıyla yemin ağız yoluyla hayvana verilmesini,
- ı) İşleme yardımcıları: Tek başına yem olarak tüketilmeyen, yemlerin ya da yem maddelerinin işlenmesi sırasında teknolojik amaçla kullanılan, teknik olarak önlenemeyen kalıntıları bırakma ihtimali olan ancak bu kalıntıların hayvan, insan veya çevre üzerinde olumsuz etkileri olmayan ve nihai ürün üzerinde herhangi bir teknolojik etki göstermeyen maddeleri,
- i) İşletme: Yem işi alanında faaliyet gösteren kuruluşu,
- j) Karma yem: Hayvanların ağızdan beslenmesi için tam veya tamamlayıcı yem şeklinde, yem katkı maddelerini içeren veya içermeyen, en az iki yem maddesinin karışımını,
- k) Kürk hayvanı: Kürkü için beslenen, yetiştirilen, bakılan, insan tüketimi için kullanılmayan hayvanı,
- l) Mineral yem: En az % 40 ham kül içeren tamamlayıcı yemi,
- m) Özel besleme amacı: Sindirim, emilim veya metabolizma işlemleri geçici veya geri dönüşmez bir şekilde bozulmuş ya da bozulma ihtimali olan ve bu nedenle kendi durumlarına uygun yemler verilmek suretiyle özel besin ihtiyaçlarının karşılanmasını,
- n) Özel besleme amacı taşıyan yem: Kendi özel bileşimi veya üretim metoduyla özel besleme amacını karşılayabilen, ilaçlı yemleri kapsamayan ve diğer yemlerden farklı olan yemi,
- o) Parti veya seri: Orijin, çeşit, ambalaj şekli, paketleyici, sevkiyatçı, etiketleme gibi sahip olunan ortak özellikleri bakımından ayırt edilebilir miktardaki bir yemi, bir üretim prosesinde ise üniform üretim parametreleri kullanılarak bir işletmedeki bir ünite üretim miktarını ya da seri üretim halinde ve birlikte depolandığında ünitelerin sayısını,
- ö) Piyasaya arz: Bu Yönetmelik kapsamındaki yemlerin, bedelli veya bedelsiz piyasaya sunulmasını,
- p) Premiks: Hayvanlara doğrudan yedirilmeyen, yem katkı maddelerinin karışımı ya da bir veya birden fazla yem katkı maddesinin taşıyıcı olarak kullanılan bir yem maddesi veya suyla karışımını,
- r) Sunum: Yemin şekli, görünümü, ambalajı, kullanılan ambalaj materyalleri ile tanıtımı ve sergilenmesini,
- s) Süt ikame yemi: Kolostrum sonrası, tamamlayıcı veya ikame olarak, buzağı, kuzu, oğlak gibi genç hayvanların beslenmesi için kuru formda veya seyreltilmek suretiyle sıvı formda verilen karma yemi,
- ş) Tam yem: Bileşimi bakımından günlük rasyon için yeterli olan yem karışımını,
- t) Tamamlayıcı yem: Bileşimi itibariyle belirli maddeler bakımından zengin içeriğe sahip, başka bir yemle birlikte kullanıldığında günlük rasyon için yeterli olan karma yemi,

u) Taşıyıcı: Bir yem katkı maddesini teknolojik fonksiyonunu değiştirmeden veya teknolojik etkisini azaltmadan çözmek, seyreltmek, yaymak veya bunların dışında o katkı maddesini fiziksel olarak değiştirmek ya da taşınmasını, uygulanmasını kolaylaştırmak amacıyla kullanılan maddeyi,

ü) Yem: Hayvanların ağız yoluyla beslenmesi amacıyla kullanılan işlenmiş, kısmen işlenmiş veya işlenmemiş yem katkı maddeleri dâhil her türlü madde veya ürünü,

v) Yem işi: Kâr amaçlı olsun veya olmasın, kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek veya tüzel kişiler tarafından kendi hayvanlarını beslemek üzere üretim, işleme ve depolama yapan üreticiler dâhil yemin üretimi, imalatı, işlenmesi, depolanması, nakliyesi veya pazarlanması ile ilgili faaliyeti,

y) Yem işletmecisi: Kendi sorumluluğu altında yürütölen yem işinin bu Yönetmelik hükümlerine uygunluğunun sağlanmasından yasal olarak sorumlu olan gerçek veya tüzel kişiyi,

z) Yem katkı maddesi: Yem katkı maddeleri için tanımlanan fonksiyonlardan bir veya birkaçına sahip, yeme veya suya katılan, yem maddesi ve premiksler dışındaki maddeler, mikroorganizmalar veya preparatları,

aa) Yem maddeleri: Hayvanların besin maddesi ihtiyaçlarını karşılayan, doğal, taze, korunmuş halde olan bitkisel veya hayvansal orijinli ürünler ve bunlardan endüstriyel işleme sonucu elde edilen ürünler ile hayvanların ağızdan beslenmesi amacıyla, premikslerde taşıyıcı olarak ya da karma yemlerin hazırlanmasında doğrudan ya da işlenerek kullanılan, yem katkı maddesi içeren ya da içermeyen organik veya inorganik maddeleri, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Yem güvenilirliği ve piyasaya arz

MADDE 5 – (1) Yem, güvenilir ise ve hayvan refahı ve çevre üzerinde doğrudan olumsuz bir etkisi yoksa piyasaya arz edilebilir ve kullanılabilir. Güvenilir olmayan yem piyasaya sürülemez.

(2) Yem işletmecisi;

a) Piyasaya arz ettiği yemin güvenilir, tanımlanan veya beyan edilen özelliklerine ve amacına uygun, bozulmamış ve ticari olarak uygun kalitede olmasını,

b) Mevzuata uygun olarak etiketlenmesini, paketlenmesini ve piyasaya arzını, sağlamakla yükümlüdür.

(3) Yem, Ek-1’de belirtilen teknik şartlara uygun olmalıdır.

(4) Onayı zorunlu olan yemler, Bakanlıktan onay alınmadan üretilemez, ithalatı yapılamaz ve piyasaya arz edilemez. Yem katkı maddeleri ile özel besleme amaçlı yemler; onay alınması zorunlu yemlerdir.

Yem işletmecilerinin sorumlulukları ve yükümlölükleri

MADDE 6 – (1) Yem işletmecileri, yemlerin izlenebilirliği, piyasadadan geri çekme ve hijyen ile ilgili yem mevzuatında belirtilen kurallara uymak ve kontrolleri altındaki üretim, işleme ve dağıtımın her aşamasında mevzuata uygunluğu sağlamakla yükümlölüdürler.

(2) Yemi etiketleyen yem işletmecisi, karma yemde kullanılan yem maddelerinin isimlerini, tam olarak ağırlık oranları dâhil etiketleme bilgilerini, pazara sunulan yemin iddia

edilen özelliklerinin veya içeriklerinin doğruluğunun tespiti için Bakanlık tarafından istenen her türlü bilgiyi sağlamakla yükümlüdür.

(3) İnsan veya hayvan sağlığı veya çevreye ilişkin herhangi bir acil durum ortaya çıkması durumunda, üretici ve alıcıların ilgili kanuni hakları korunarak, Bakanlık uygun gördüğü takdirde ve alıcının talebi halinde, imzalı teminat karşılığında ikinci fıkrada belirtilen bazı bilgileri alıcıya sağlayabilir.

Kısıtlama ve yasaklar

MADDE 7 – (1) Hayvan besleme amacıyla piyasaya arz edilen yemler, kullanımı yasaklanan maddeleri içeremez, kısıtlanan maddeleri ise ancak belirlenen sınırlarda içerebilir. Yasaklı maddeler ve kısıtlanan maddeler Ek-2’de belirtilmiştir. Acil önlem alınması gereken durumlarda Ek-2’de yapılacak değişiklik prosedürü tamamlanıncaya kadar, ihtiyati tedbir olarak Bakanlık, bazı yem maddelerinin kullanımını geçici olarak yasaklayabilir veya kısıtlayabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Belirli Özellikteki Yemlerin Piyasaya Arzı

Yem çeşitlerinin özellikleri ve yem katkı maddesi içerikleri

MADDE 8 – (1) Bakanlık, yem maddeleri, yem katkı maddeleri, veteriner ilaçları ve bunun gibi diğer başka ürünler arasındaki ayrımı netleştirmek amacıyla yemler ile ilgili ayırt edici özellikleri belirleyebilir.

(2) Bakanlık, gerekli hallerde, yem mevzuatında tanımlanmayan yeni bir ürünle ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde, söz konusu ürünün yem olup olmayacağına, değerlendirme yaparak karar verebilir.

(3) Yem maddeleri ve tamamlayıcı yemlerdeki yem katkı maddelerinin düzeyi, yem katkı maddelerinin onaylanması ile ilgili mevzuattaki kullanım koşulları saklı kalmak kaydıyla, tam yemlerde belirlenen maksimum miktarların yüz katını aşamaz. Koksidiyostatlar ve histomonostatlar ise tam yemlerde belirlenen miktarların beş katını aşmaz.

(4) 9 uncu maddede belirtilen özel besleme amaçlı yem yapımında kullanılacak yem maddeleri ve tamamlayıcı yemlerdeki katkı maddesinin düzeyi, üçüncü fıkrada belirtilen tam yemlerde belirlenen maksimum miktarın yüz katını aşabilir. Bu tür yemler ile ilgili olarak;

a) Kullanım şartları ayrıca belirtilir.

b) Yem Hijyeni Yönetmeliğinin Ek-6 ikinci bölümünde yer alan yem katkı maddelerini kullanarak üretim yapan işletmeler, Bakanlıktan onay alırlar.

Özel besleme amaçlı yemlerin piyasaya arzı

MADDE 9 – (1) Özel besleme amaçlı yemler, ancak özel besleme amaçlı yemler için hedeflenen amaçları ve gerekli besinsel özellikleri karşılıyor ise piyasaya arz edilebilir.

(2) Özel besleme amaçlı yemler, kullanım amaçlarıyla ilgili en az bir özel kullanım amacına sahip olmalıdır. Bakanlık, özel besleme amaçlı yemlerin kullanım amacını geri çekebilir, kullanım amacıyla ilgili özel koşullar ilave edebilir, kaldırabilir veya değiştirebilir. Özel besleme amaçlı yemler ile ilgili Bakanlıkça kullanım amaçları listesi oluşturularak Bakanlık internet sitesinde yayımlanır. Bu liste yapılan değişikliklerle güncellenir.

(3) Özel besleme amaçlı yemler için gerçek veya tüzel kişi tarafından Bakanlığa başvuruda bulunulur. Başvurunun değerlendirilebilmesi için, söz konusu yemin özel bir

yapıda olduğunu, arzu edilen özel besleme amacını karşıladığını, insan ve hayvan sağlığına, çevreye ve hayvan refahına olumsuz bir etkisinin olmadığını gösteren bilgi ve dokümanlar Bakanlığa sunulur.

(4) Bakanlık, mevcut bilimsel ve teknolojik bilgilere dayanarak özel besleme amaçlı yemler ile ilgili başvuruyu değerlendirir ve birinci ve ikinci fıkralardaki şartları sağlaması durumunda o yemi özel besleme amaçlı yem olarak onaylar. Uygun bulunmayan dosyalar gerekçeli bir yazı ile iade edilir. Bakanlık özel besleme amaçlı yemlerle ilgili yapılan başvuruları altı ay içerisinde değerlendirerek karara bağlar. Değerlendirme sırasında talep edilebilecek bilgi, belge, araştırma ve analizler için geçen süre, bu süreye dâhil edilmez.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Etiketleme, Sunum ve Paketleme

Etiketleme ve sunum

MADDE 10 – (1) Yemin etiketlenmesi ve sunumu, kullanıcıyı yanıltıcı veya aldatıcı şekilde olamaz. Etiketleme ve sunumda;

a) Yemin özelliğine veya kullanım amacına göre, özellikle yapısı, işleme veya üretim metodu, niteliği, bileşimi, içeriği, miktarı, dayanıklılığı, yemin amaçlandığı hayvan türleri veya kategorileri göz önüne alınır.

b) Yemde olmadığı halde birtakım etkiler veya özellikler varmış gibi veya benzer yemler ile aynı özelliklere sahip olduğu halde, diğerlerinden farklı özelliklere sahipmiş gibi gösterilemez.

c) Etiketleme, yem kataloğunda belirlenen kriterlere ve etiketleme ile ilgili kurallara uygun olmalıdır.

ç) Türkiye’de piyasaya arz edilecek yemlerde Türkçe etiket bilgileri yer alır.

(2) Yem maddeleri ve karma yemlerin dökme, açık ambalaj veya kaplarda piyasaya arz edilmesi halinde, beraberinde bu Yönetmelikte istenen tüm zorunlu etiket bilgilerini içeren bir belge bulundurulur.

(3) Yemlerin iletişim araçları ile uzaktan satışı halinde, tüketicilerin korunması amacıyla satış öncesinde, parti ya da seri numarası, en kısa depolama ömrü, net ağırlığı ve etiketlemeden sorumlu yem işletmecisinin isim ve adresi dışında etikette bulunması zorunlu bilgiler iletişim araçlarında gösterilir. Diğer bilgiler yemin teslim zamanına kadar alıcıya ulaştırılmalıdır.

(4) Etiketleme, bu maddede belirtilen kurallara ilave olarak Ek-3’te belirtilen etiketleme kurallarına göre yapılır.

(5) Resmi kontroller sırasında, bir yem maddesinin veya karma yemin etiket bilgilerinde belirtilen besin maddesi bileşen değerleri ile resmi kontrol için yapılan analiz sonucu bulunan değerler arasındaki farklılığın değerlendirilmesinde kullanılacak tolerans değerleri Ek-4’te verilmiştir.

Etiketleme ile ilgili sorumluluk

MADDE 11 – (1) Yemi etiketleyen yem işletmecisi, yemin etiket bilgilerinden ve doğruluğundan sorumludur.

(2) Yemi ilk pazarlayan veya kendi adına ya da şirket adına pazarlayan yem işletmecisi etiketlemeden sorumludur.

(3) Yem işletmecisinin kontrolü altındaki faaliyetlerinde yaptığı değişiklik, yemin etiket bilgilerinde değişikliği gerektiriyor ise yem işletmecisi etiketlemenin bu Yönetmeliğe uygun olarak yapılmasını sağlar.

(4) Yemin etiketlenmesinde doğrudan bir sorumluluğu bulunmayan, dağıtım veya perakende faaliyetlerini yürüten yem işletmecisi, yemlerin etiketleme kurallarına göre etiketlenip etiketlenmediğine dikkat eder, etiketleme kurallarına uygun olmayan yemleri piyasaya sunamaz.

(5) Yem işletmecisi, zorunlu etiketleme bilgilerinin yemin son kullanıcıya kadar yem zinciri boyunca iletilmesinin sağlanması hususunda kendi kontrolü altındaki faaliyetlerden sorumludur.

Etiketlerde yemlerle ilgili özel iddialar

MADDE 12 – (1) Yem maddelerinin ve karma yemlerin etiketinde ve sunumunda, yemdeki bir maddenin varlığı ya da yokluğuna, belirli besinsel özelliklerine, işleme veya belirli bir fonksiyona yönelik olarak dikkat çekici özel iddialarda bulunulabilir. Bu iddiaların yapılabilmesi için aşağıdaki şartlar karşılanmalıdır:

a) İddia edilen husus, gerçek, Bakanlıkça doğrulanabilir ve yem kullanıcısı tarafından anlaşılabilir olmalıdır.

b) Bakanlığın talebi halinde, iddianın bilimsel olarak kanıtlanması ya kamunun erişimine açık bilimsel delillere dayalı referanslar ile ya da belgelenmiş şirket araştırması yoluyla sağlanır. İddia edilen hususların kanıtlanması ile ilgili bilimsel dayanak, yemin piyasaya arzından önce sağlanmış olmalıdır. İddia edilen hususun yeterince kanıtlanmadığı sonucuna varılırsa, bu gibi iddiaya ait etiketlemenin 10 uncu maddede belirtilen etiketleme kurallarına göre, yanıltıcı olduğu kabul edilir. Bakanlık bilimsel dayanak konusunda şüpheye düşerse, gerekli inceleme ve araştırmaları yaparak veya yaptırarak karar verir. Bu tür yemleri satın alanlar iddia edilen hususun doğruluğu hakkındaki şüphelerini Bakanlığa bildirme hakkına sahiptir.

(2) Birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerindeki şartlar karşılanmak koşuluyla, üçüncü fıkranın (a) bendinde belirtilen hususlarla ilgili iddialar dışında, hayvanlarda fizyolojik durumların korunması, desteklenmesi veya optimum beslenme ile ilgili iddialarda bulunulabilir.

(3) Yem maddelerinin ve karma yemlerin etiketlerinde veya sunumunda aşağıdaki iddialar yer alamaz:

a) Yem katkı maddeleri mevzuatına göre onaylanmış koksidiyostatlar, histomonostatlar haricinde, bir hastalığı önleyici ya da tedavi edici yönündeki iddialar. Ancak patolojik semptomların tedavisi hariç besin dengesizliklerinin karşılanmasına dair iddialar bunun dışındadır.

b) 9 uncu maddede belirtilen özel besleme amaçlı yemler ile ilgili iddialar.

(4) Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen hususlar ile ilgili özel hükümler, 24 üncü maddede belirtilen iyi etiketleme uygulama kılavuzları içerisinde yer alabilir.

Etiket bilgilerinin sunumu

MADDE 13 – (1) Zorunlu etiket bilgileri, tüm ambalaj ya da kabın üzerinde veya bunlara iliştirilmiş etiket üzerinde ya da dökme yemlerin beraberindeki belgelerde belirgin olarak yer almalıdır. Etiket bilgileri açık, görünecek şekilde, okunaklı ve silinmeyecek şekilde olmalıdır.

(2) Zorunlu etiket bilgileri, kolaylıkla ayırt edilebilmeli ve başka bilgiler ile anlaşılması zorlaştırılmamalıdır. Etiket bilgilerinin sunulmasında kullanılan renk, yazı karakteri ve büyüklükleri, uyarıcı açıklamaların gerekli olduğu haller dışında, bazı bilgileri örtecek şekilde ya da önemliymiş gibi gösterecek şekilde olmamalıdır.

(3) Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen hususlar ile ilgili özel hükümler ile isteğe bağlı etiketlemede sunum ile ilgili özel hükümler 24 üncü maddede belirtilen iyi etiketleme uygulama kılavuzları içerisinde yer alabilir.

Zorunlu genel etiketleme kuralları

MADDE 14 – (1) Etiketinde aşağıdaki bilgilerin belirtilmediği bir yem maddesi ya da karma yem piyasaya arz edilemez:

- a) Yemin tipi: Yem maddesi, tam yem veya tamamlayıcı yem gibi,
- b) Yem işletmecisinin adı ya da şirket adı ve adresi,
- c) Onaylı yem işletmelerinin onay numarası,
- ç) Parti ya da seri numarası,
- d) Katı ürünler için birim kütle miktarı, sıvı ürünler için ise birim kütle veya hacim miktarı,
- e) Yem katkı maddelerinin onaylanması ile ilgili mevzuatta belirtilen etiketleme kuralları saklı kalmakla beraber, yem katkı maddesi ilave edilmesi halinde Ek-6 veya Ek-7'nin birinci bölümünde belirtilen hususlara göre yem katkı maddelerinin listesi,
- f) Nem miktarı; Ek-1'in altı numaralı maddesinde belirtilen şekilde.

Yem maddeleri için zorunlu özel etiketleme kuralları

MADDE 15 – (1) Yem maddelerinin etiketlenmesinde 14 üncü maddede belirtilen şartlara ilaveten, aşağıdaki hususlar da belirtilir:

- a) Yem maddesinin ismi; 23 üncü maddedeki yem maddeleri kataloğuna göre isimlendirilmesi halinde katalogda belirtilen kriterlere uygun olur.
- b) Ek-5'teki listede belirtilen yem kategorilerine karşılık gelen zorunlu bildirimler bulunur veya bunların yerine, 23 üncü maddede belirtilen yem maddeleri kataloğundaki yem maddelerine karşılık gelen özel bildirimler belirtilir.

(2) Yem maddelerine, yem katkı maddeleri katılması halinde, birinci fıkrada belirtilen hususlara ilave olarak, aşağıdaki hususlar da etiketlerde yer alır:

- a) Söz konusu yem katkı maddelerinin, tüm hayvan türleri için değil, bazı türler için kullanımının amaçlanması ya da bazı türler için maksimum limitlerde kullanılmasına izin verilmesi halinde, yem maddelerinin kullanılacağı hayvan türleri, kategorileri ve limitleri,
- b) Yem maddelerinin uygun kullanımı için Ek-3'ün üç numaralı maddesinde yem maddeleri ile ilgili belirtilen bilgiler,
- c) Yem maddelerine ilave edilen teknolojik katkı maddeleri haricindeki yem katkı maddeleri için en kısa depolama ömrü.

Karma yemler için zorunlu özel etiketleme kuralları

MADDE 16 – (1) Karma yemlerin etiketlenmesinde 14 üncü maddede belirtilen şartlara ilaveten, aşağıdaki hususlar da belirtilir:

- a) Karma yemlerin kullanılacağı hayvan türü veya kategorisi,
- b) Yemin kullanım amacı ve uygun kullanımına ilişkin açıklamalar, Ek-3'ün üç numaralı maddesinde belirtilen hususlara uygun olmalıdır.
- c) Üreticinin başkası adına üretim yapması ve etiketlemeden sorumlu yem işletmecisi olmadığı durumlarda aşağıdaki hususlar etikette belirtilir:

- 1) Yemi üreten yem işletmecisinin adı veya ticari adı ve adresi,
- 2) Yemi üreten yem işletmesinin onay numarası ya da kayıt numarası.
- ç) En kısa depolama ömrü, aşağıdaki şekilde belirtilir:

1) Yapısal özelliklerinden dolayı kolay bozulabilen yemlerde kesin bir tarih "... tarihinden önce kullanılmalıdır." ifadesi yer alır.

2) Diğer karma yemlerde belirli bir ay belirtilerek "en uygun ...den önce kullanılmalıdır." ifadesi yer alır.

3) Etiket üzerinde üretim tarihi gösteriliyor ise, en kısa depolama ömrü, üretim tarihinden itibaren gün veya ay zaman periyodu olarak belirtilir.

d) Karma yemi oluşturan yem maddelerinin isimleri bileşiminin belirtildiği kısımda, karma yemdeki nem içeriği üzerinden hesaplanmış ağırlıklarına göre, büyükten küçüğe doğru listelenir. Bu liste yüzde miktarları üzerinden de verilebilir. Bunlardan başka, karma yemlerin bileşimleri ile ilgili olarak;

1) Bir yem maddesi, dikkat çekecek şekilde kelimelerle, grafikte veya resimle gösterilebilir. Bu şekillerde gösterilmesi halinde, o yem maddesinin ağırlık itibariyle yüzdesi ve ismi de belirtilir,

2) Eğer karma yemi oluşturan yem maddeleri ağırlıkları itibariyle yüzde olarak belirtilmemişse, etiketlemeden sorumlu yem işletmecisi, alıcının talebi üzerine yemin bileşimini oluşturan yem maddeleri ile ilgili bilgileri yüzde olarak, +/- % 15'lik değer aralığı içerisinde alıcıya sağlar.

3) Kürk hayvanları haricindeki gıda amaçlı olmayan hayvanlar için hazırlanan karma yemlerin bileşiminde, yem maddelerinin ismi yerine, yem maddelerinin ait olduğu yem kategorisinin ismi de belirtilebilir.

e) Karma yemler için Ek-6 veya Ek-7'nin ikinci bölümünde yer alan bildirim zorunlu bilgiler etikette belirtilir.

(2) Kürk hayvanlarının haricindeki gıda amaçlı olmayan hayvan yemlerinin etiketlerinde belirtilebilen yem kategorileri Ek-9'da belirtilmiştir.

(3) İnsan veya hayvan sağlığı veya çevreye ilişkin herhangi bir acil durum ortaya çıkması durumunda, üretici ve alıcıların ilgili kanuni hakları korunarak, Bakanlık, uygun gördüğü takdirde, alıcının talebi halinde, imzalı teminat karşılığında karma yemin bileşimi ve özellikleri ile ilgili bilgileri alıcıya sağlayabilir.

Özel besleme amaçlı yemler için zorunlu ilave etiketleme kuralları

MADDE 17 – (1) Özel besleme amaçlı yemlerin etiketlenmesinde, 14, 15 ve 16 ncı maddelerde yer alan zorunlu etiketleme kurallarına ilave olarak aşağıdaki hususlar da belirtilir:

- a) Özel besleme amaçlı yemlerde, 14 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen yem tipinin yanına "diyetetik" ifadesi,
- b) 9 uncu maddede belirtilen kullanım amaçları ile ilgili bilgiler,
- c) Yemi kullanmadan önce veya kullanım süresini uzatmadan önce, veteriner hekim veya hayvan besleme uzmanına danışılmasına dair not, yazılır.

Ev ve süs hayvanı yemleri için zorunlu ilave etiketleme kuralları

MADDE 18 – (1) Ev ve süs hayvan yemi satın alanların, zorunlu etiket bilgilerinin yanında, yeme ilave edilen yem katkı maddeleri ve kategorilerine göre yem maddeleri

hakkında da ilave bilgi edinebilmeleri amacıyla ev ve süs hayvanı yemi etiketi üzerinde irtibat kurulabilecek bir telefon numarası belirtilir.

Kullanımı uygun olmayan ancak, işlemden geçirilmek suretiyle kullanılabilir hale getirilmesi mümkün olabilen yemler için zorunlu ilave etiketleme kuralları

MADDE 19 – (1) İstenmeyen maddeler ile bulaşmış ve yem mevzuatına uygun olmayan yemlerin etiketlerinde 14, 15, 16 ve 17 nci maddelerde yer alan zorunlu etiketleme kurallarına ilave olarak, Ek-8'deki özel hususlar da belirtilir.

Etiketleme ile ilgili istisnalar

MADDE 20 – (1) Yem alıcısının, 14 üncü maddenin birinci fıkrasının (c), (ç), (d) ve (f) bentleri ile 15 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen etiket bilgilerine gerek olmadığına dair yazılı talebi halinde, bu alıcıya ait yemlerin etiketlerinde bu bilgilerin belirtilme zorunluluğu yoktur. Her sipariş birkaç sevkiyattan oluşabilir.

(2) Paketli yemlerde, 14 üncü maddenin birinci fıkrasının (c), (ç) ve (d) bentleri ve 15 inci maddenin ikinci fıkrasının (c) bendi veya 16 ncı maddenin birinci fıkrasının (c), (ç) ve (d) bentlerinde belirtilen bilgiler, ambalaj üzerinde de belirtilebilir. Bu bilgilerin ambalajın neresinde yer aldığı belirtilir.

(3) Kendi hayvanları için kullanmak üzere doğrudan yetiştiricilere yapılan satışlarda, koruyucular ve silaj katkı maddeleri dışında yem katkı maddeleri içermeyen yem maddelerinin satışında, yem hijyeni ile ilgili hükümler saklı kalmak kaydıyla 14 üncü maddenin birinci fıkrasının (c), (ç), (d) ve (f) bentleri ile 15 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen bilgilerin bulunması zorunlu değildir.

(4) Bitki danelerinin, tohumlarının ve meyvelerinin bütün halde karışımları için, 16 ncı maddenin birinci fıkrasının (e) bendinde belirtilen zorunlu bildirimler gerekli değildir.

(5) Karma yemin en fazla üç yem maddesinden oluşması ve kullanılan bu yem maddelerinin açıkça tanımlanması halinde, 16 ncı maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde belirtilen bilgiler gerekli değildir.

(6) Son kullanıcıya dökme halde 20 kg'ı aşmayan miktarlarda satılan yem maddeleri veya karma yemler için, 14, 15 ve 16 ncı maddelerde belirtilen bilgiler zorunlu olmayıp, istenmesi halinde, satış noktasında not olarak alıcının bilgisine sunulabilir. Bu durumlarda, 14 üncü maddenin birinci fıkrası (a) bendinde ve 15 inci maddenin birinci fıkrası veya 16 ncı maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde yer alan bilgilerin bulunduğu not, istenmesi halinde alıcıya teslimatta veya fatura ile birlikte sunulur.

(7) Paket halinde ambalaj içerisinde satılan toplam ağırlığı 10 kg'ı aşmayan ev ve süs hayvanı yemleri için, 14 üncü maddenin birinci fıkrasının (b), (c), (e) ve (f) bentleri ve 16 ncı maddenin birinci fıkrasının (b), (c), (d) ve (e) bentlerinde belirtilen bilgiler, her bir paket yerine, paketlerin taşındığı ambalajın dış kısmında da yer alabilir.

(8) Bakanlık, deney amaçlı olduğu etiketinde açıkça belirtilmesi şartıyla, bilimsel veya deneysel amaçlı kullanılacak hayvan yemleri ile ilgili istisnai hükümler uygulayabilir.

İsteğe bağlı etiketleme

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelikte belirtilen genel hükümlere uygun olmak şartı ile karma yem ve yem maddelerinin etiketlerinde, zorunlu etiketleme kurallarına ilave olarak, isteğe bağlı bazı bilgilere de etikette yer verilebilir.

(2) İsteğe bağlı etiketleme ile ilgili ayrıntılı hususlar, 24 üncü maddede belirtilen iyi etiketleme uygulama kılavuzları içerisinde yer alabilir.

Paketleme

MADDE 22 –(1) Yem maddeleri ve karma yemler kapalı paketlerde veya ambalajlarda pazarlanabilir. Kapalı paket veya ambalaj açıldığında bozulacağından, bu paket veya ambalajlar tekrar kullanılamaz.

(2) Aşağıda belirtilen yemler, birinci fıkradan istisna olarak dökme halde, açık paket ve ambalajlarda piyasaya sürülebilir:

- a) Yem maddeleri,
- b) Tahıl ve meyvelerin bütün halde karıştırılarak elde edildiği karma yemler,
- c) Karma yem üreticileri arasındaki teslimatlar,
- ç) Karma yem üreticisinden doğrudan yetiştiricilere yapılan teslimatlar,
- d) Karma yem üreticilerinden paketleme firmalarına yapılan teslimatlar,
- e) Son kullanıcıya, ağırlığı 50 kg'ı aşmayan miktarlarda yapılan satışlarda kapalı paketten veya ambalajdan alınan karma yemler,
- f) Blok yemler veya yalama taşları.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yem Maddeleri Kataloğu ve İyi Etiketleme Uygulama Kılavuzları

Yem maddeleri kataloğu

MADDE 23 – (1) Bakanlık, ürün özellikleri hakkında bilgi oluşturmak ve bilgi alış verişini kolaylaştırmak, yem maddeleri ve karma yemlerin etiketlenmesinde ve yem sektöründe kullanılmak üzere yem maddeleri kataloğu hazırlar ve Bakanlığın internet sitesinde yayımlar. Bu katalog ihtiyaca göre ilgili sektör paydaşları ile birlikte görüşülerek değiştirilebilir ve güncellenebilir. Bir yem maddesi katalogta tanımlanırken en az aşağıdaki bilgiler belirtilmelidir:

- a) İsmi,
- b) Ayırt edici kimlik numarası,
- c) Yem maddesinin üretim işlemi ve ürün özellikleri ile ilgili açıklama,
- ç) 15 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen zorunlu bildirim yerine geçen bilgiler,
- d) Katalogda belirtilen terimler sözlüğüne uygun, üretim işlemleri ve teknik açıklamaların yer aldığı bilgiler.

(2) Katalogda yapılacak değişiklik ve güncellemeler, sektörün ihtiyaçları ve görüşleri doğrultusunda bilimsel ve teknolojik gelişmeler göz önünde bulundurularak yapılır.

(3) Yem maddeleri kataloğu ile ilgili bu madde hükümleri, 5 inci maddede belirtilen yem güvenilirliği ile ilgili hükümler saklı kalmak kaydıyla uygulanır.

(4) Yem maddeleri kataloğunun kullanımı yem sektöründe isteğe bağlıdır. Ancak, katalogda yer alan isimlerin kullanılması durumunda yem maddeleri, katalogda o isimle belirtilen özelliklere uygun olmalıdır.

(5) Katalogda yer almayan bir yem maddesini ilk defa piyasaya arz edecek olanlar, Bakanlığa bildirimde bulunur ve bununla ilgili izni alırlar. Bakanlıktan izin alınmadan bu yem maddeleri piyasaya arz edilemez. Bu yem maddeleri ile ilgili yem sektörü de bilgilendirilir, bildirimler ile ilgili internet ortamında bir kayıt sistemi oluşturulur ve sistem düzenli olarak güncellenir.

İyi etiketleme uygulama kılavuzları

MADDE 24 – (1) Yemlerde etiketlemenin uygun ve doğru yapılmasını sağlamak amacıyla, biri gıda amaçlı hayvan yemleri, diğeri ev ve süs hayvanları yemleri için olmak üzere, ilgili sektör paydaşları tarafından iyi etiketleme uygulama kılavuzları oluşturulur. Belirlenen bu iyi etiketleme uygulama kılavuzları Bakanlığın incelemesinden sonra onayı alınarak kullanılır. Bakanlık, iyi etiketleme uygulama kılavuzlarının geliştirilmesini ve sektörde uygulanmasını teşvik eder.

(2) İyi etiketleme kılavuzları; genel etiketleme kurallarını karşılama yanı sıra, 12, 13 ve 21 inci maddelerde belirtilen hükümleri de kapsayacak şekilde iyi etiketleme uygulanmasının geliştirilmesine yönelik olmalıdır.

(3) İyi etiketleme kılavuzları, yem sektörü tarafından isteğe bağlı olarak kullanılır.

(4) İlgili sektör paydaşlarının talebi ve görüşleri doğrultusunda bilimsel ve teknolojik gelişmelere göre iyi etiketleme kılavuzlarında değişiklik yapılabilir.

ALTINCI BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

İdari yaptırımlar

MADDE 25 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine uymayanlar hakkında 5996 sayılı Kanunun ilgili maddelerine göre işlem yapılır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce piyasaya sunulmuş olan yemler, bu Yönetmeliğin yayımından itibaren bir yıl süre ile piyasada bulunabilir.

(2) Yem işletmeleri, bu Yönetmeliğin yayımından önce ilgili yem mevzuatına uygun olarak bulundukları mevcut etiketleri altı ay süreyle kullanabilirler. Bu etiketlerin kullanıldığı yemler, bu Yönetmeliğin yayımından itibaren bir yıl süre ile piyasada bulunabilir.

Yürürlük

MADDE 26 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 27 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

YEM HİJYENİ YÖNETMELİĞİ

Resmî Gazete Tarihi: 27.12.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28155

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; yem hijyeni ile ilgili genel kuralları, yem işletmelerinin kayıt ve onayı ile yemlerin izlenebilirliğinin sağlanması için gerekli şartları belirlemek ve bu konularla ilgili düzenlemeleri yapmaktır.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik,
a) Yem işletmecilerinin birincil üretim dâhil birincil üretimden itibaren, yemlerin piyasaya arzını da kapsayan tüm aşamalarda faaliyetlerini,
b) Gıda amaçlı hayvanların beslenmesini,

c) Yemlerin ithalat ve ihracatı ile ilgili hususları, kapsar.

(2) Bu Yönetmelik,

a) Kişisel tüketim amacıyla beslenen gıda amaçlı hayvanlar ile gıda amaçlı olmayan hayvanların beslenmesi için kişisel amaçlı yem üretimini ve yemleri,

b) Kişisel tüketim için gıda amaçlı hayvanların beslenmesini,

c) Gıda amaçlı olmayan hayvanların beslenmesini,

ç) Birincil üretim yapan üreticilerin yerel üreticilere veya yetiştiricilere çiftliklerinde kullanılmak üzere yapılan küçük miktarlardaki yem arzını,

d) Birincil üretim yapan üreticilerin doğrudan nihai tüketiciye veya doğrudan nihai tüketiciye ulaştırılmak üzere perakende satış yerlerine küçük miktarlardaki yem arzını,

e) Ev ve süs hayvanları yemlerinin perakende satışlarını,

kapsamaz.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik,

a) 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 21, 22, 24, 25, 29 ve 30 uncu maddelerine dayanılarak,

b) Avrupa Birliğinin 12/1/2005 tarihli ve 183/2005 sayılı Yem Hijyeni ile ilgili Tüzüğüne paralel olarak,

hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,

b) Birincil yem üretimi: Özellikle ürün yetiştirme, hasat, süt sağımı, kesim öncesi hayvan yetiştiriciliği veya balıkçılıkta hasat, toplama ya da yakalama sonrası basit fiziksel işlemler dışında herhangi bir işleme tabi tutulmadan elde edilen ürünler dâhil olmak üzere tarımsal ürünlerin üretimini,

c) İşletme: Yem işi alanında faaliyet gösteren bir kuruluşu,

ç) Kanun: 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununu,

d) Yem: Hayvanların ağız yoluyla beslenmesi amacıyla kullanılan işlenmiş, kısmen işlenmiş veya işlenmemiş, yem katkı maddeleri dâhil her tür madde veya ürünü,

e) Yem hijyeni: Yemin kullanım amacı göz önünde bulundurularak tehlikelerin kontrol altına alınması ve yemin hayvan tüketimine uygunluğunun sağlanması için gerekli önlem ve koşulları,

f) Yem işletmecisi: Kendi sorumluluğu altında yürütülen yem işinin bu Yönetmelik hükümlerine uygunluğunun sağlanmasından yasal olarak sorumlu olan gerçek veya tüzel kişiyi,

g) Yem katkı maddesi: Yem katkı maddeleri mevzuatında belirtilen fonksiyonlardan bir veya birkaçına sahip, yeme veya suya katılan, yem maddesi ve premiksler dışındaki maddeler, mikroorganizmalar veya preparatları,

ğ) **(Ek:RG-20/11/2015-29538)**⁽¹⁾ Bitkisel yağlardan elde edilen ürünler: Rafine yağ dışında, oleokimyasal veya biyodizel işleme ya da damıtma, kimyasal veya fiziksel rafine işlemi yoluyla geri kazanılan bitkisel yağdan veya ham bitkisel yağdan elde edilen ürünü,

h) **(Ek:RG-20/11/2015-29538)**⁽¹⁾ Parti veya seri: Orijin, çeşit, ambalaj şekli, paketlenici, sevkiyatçı, etiketleme gibi sahip olunan ortak özellikleri bakımından ayırt edilebilir miktardaki bir yemi, bir üretim prosesinde ise üniform üretim parametreleri kullanılarak bir işletmedeki bir ünite üretim miktarını ya da seri üretim halinde ve birlikte depolandığında ünitelerin sayısını,

1) (Ek:RG-20/11/2015-29538)⁽¹⁾ Yağ karıştırma işlemi: Karışık yağ üretmek üzere, yalnızca ardışık partiler hariç, ham yağ, rafine yağ, hayvansal yağ, gıda sanayinden geri kazanılan yağ ve/veya onlardan elde edilen ürünleri karıştırma işlemini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM Yükümlülükler

Genel yükümlülükler

MADDE 5 – (1) Yem işletmecisi üretim, işleme ve dağıtımın tüm aşamalarında kendi kontrolü altında yürütülen faaliyetlerin yem mevzuatı ile ilgili hükümlere ve bu Yönetmelikte belirtilen hijyen şartlarına ve iyi üretim uygulamalarına uygunluğunu sağlamakla yükümlüdür.

(2) Gıda amaçlı hayvanların beslenmesinde hayvan yetiştiricileri; yemlerin, hayvanların ve hayvansal ürünlerin biyolojik, kimyasal ve fiziksel bulaşma risklerini kabul edilebilir en düşük düzeyde tutmak için gerekli tedbirleri almak ve uygulamakla yükümlüdürler.

Özel yükümlülükler

MADDE 6 – (1) Yem işletmecileri, yemlerin birincil üretimi ve bu yemlerin üretim yerlerinde taşınması, depolanması, muamele edilmesi veya üretim yerlerinden bir işletmeye taşınması veya kendi hayvanları için silaj katkı maddesi dışında hiçbir katkı ya da premiks kullanmadan yemlerin karıştırılması gibi faaliyetlerde bulunuyorsa yaptıkları işlemlerle ilgili Ek-1’de belirtilen şartlara uymakla yükümlüdür.

(2) Kendi hayvanları için silaj katkısından başka yem katkı maddeleri ya da premiks kullanarak yem karışımı yapanlar dâhil birinci fıkrada belirtilen faaliyetler dışında faaliyet gösteren yem işletmecileri, yaptıkları işlemlerle ilgili Ek-2’de belirtilen şartlara uymakla yükümlüdür.

(3) Yem işletmecisi, Bakanlıkça belirlenen mikrobiyolojik kriterlere uymak ve hedeflenen kriterleri karşılamak için gerekli tedbirleri almak ve uygulamakla yükümlüdür.

(4) Yem işletmecileri, 14 üncü maddede belirtilen kılavuzları, bu Yönetmelikteki yükümlülüklerini yerine getirmede yardımcı olarak kullanabilirler.

(5) Gıda amaçlı hayvan besleyen yetiştiriciler Ek-3’te belirtilen şartlara uymakla yükümlüdür.

(6) Yem işletmecileri ve hayvan yetiştiricileri kullanacakları yemleri bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak onaylı veya kayıtlı işletmelerden temin etmekle yükümlüdürler. Çiftçi kayıt sisteminde veya Bakanlığın başka bir sisteminde kayıtlı olan birincil üretim yapan çiftçiler bu Yönetmelik kapsamında da kayıtlı kabul edilir.

Tehlike analizi ve kritik kontrol noktaları sistemi

MADDE 7 – (1) 6 ncı maddenin birinci fıkrasında belirtilenler dışında faaliyet gösteren yem işletmecileri tehlike analizi ve kritik kontrol noktaları ilkelerine dayalı yazılı bir prosedürü oluşturmak, uygulamak ve sürdürmek zorundadırlar.

(2) Tehlike analizi ve kritik kontrol noktalarına ilişkin ilkeler aşağıdadır:

a) Önlenmesi, yok edilmesi ya da kabul edilebilir düzeye çekilmesi gereken tehlikelerin belirlenmesi,

b) Bir tehlikeyi önlemek, yok etmek ya da kabul edilebilir düzeye çekebilmek için kontrol edilmesi gereken yerlerdeki kritik kontrol noktalarının belirlenmesi,

c) Belirlenmiş tehlikeleri önlemek, yok etmek ya da azaltmak için kritik kontrol noktalarında kabul edilebilir kritik limitler oluşturulması,

ç) Kritik kontrol noktalarında etkili izleme prosedürlerinin oluşturulması ve uygulanması,

d) Yapılan izleme bir kritik kontrol noktasının kontrol altında olmadığını gösterdiğinde, düzeltici faaliyet prosedürlerinin oluşturulması ve uygulanması,

e) (a), (b), (c), (ç) ve (d) bentlerinde belirtilen tedbirlerin eksiksiz olduğu ve etkin bir şekilde çalıştığını doğrulamak için prosedürlerin oluşturulması ve bu doğrulama prosedürlerinin düzenli olarak uygulanması,

f) Yem işletmesinin yapısı ve büyüklüğüne göre, (a), (b), (c), (ç), (d) ve (e) bentlerinde belirtilen tedbirlerin etkin olarak uygulandığını gösteren gerekli dokümanların ve kayıtların oluşturulması.

(3) Bir ürünün kendisinde, üretim sisteminde ya da üretim, işleme, depolama ve dağıtımın herhangi bir aşamasında bir değişiklik yapıldığında, yem işletmecisi prosedürü gözden geçirir ve gerekli değişiklikleri yapar.

(4) Yem işletmecileri, birinci fıkrada belirtilen tehlike analizi ve kritik kontrol noktaları uygulamaları hakkında hazırlanan kılavuzların yanında bu sistemin bir parçası olarak 14 üncü maddeye göre geliştirilmiş iyi uygulama kılavuzlarını da kullanabilir.

(5) Bakanlık, küçük işletmeler dâhil, bu maddede belirtilen uygulamaları kolaylaştırıcı tedbirler getirebilir ve uygulamalar yapabilir.

Tehlike analizi ve kritik kontrol noktaları sistemi ile ilgili dokümanlar

MADDE 8 – (1) Yem işletmecileri, 7 nci maddede belirtilen hükümlere uyulduğunu, belgeleri ile birlikte istendiğinde Bakanlığa sunar ve uygulanan prosedürleri açıklayan dokümanları güncel tutar.

(2) Bakanlık, birinci fıkrada belirtilen gerekliliklerin yerine getirildiğini yem işletmesinin yapısı ve büyüklüğünü de göz önünde bulundurarak değerlendirir.

(3) Bakanlık, bu maddenin uygulanması ile ilgili gerekli düzenlemeler yapabilir.

Resmi kontroller, bildirim ve işletmelerin kayıt altına alınması

MADDE 9 – (1) Yem işletmecisi, kendi sorumluluğu altındaki faaliyetlerin bu Yönetmelik ve yem ile ilgili diğer mevzuata uygunluğunun sağlanmasında ve resmi kontroller ile ilgili hususlarda Bakanlıkla işbirliği yapar.

(2) Yem işletmecileri, kendi kontrolleri altında yemlerin üretimi, işlenmesi, depolanması, dağıtımı ile ilgili faaliyetleri sürdüren işletmelerinin kayıt altına alınması için Ek-4’te yer alan başvuru formunu doldurarak Bakanlığa bildirimde bulunur. Kayda tabi yem işletmeleri Ek-5’te belirtilmiştir. Kayda tabi olan yem işletmelerinin Bakanlığa kaydının yaptırılması zorunludur. Kayıt yaptırmayan işletmeler faaliyetlerini sürdüremez. Yem işletmecileri, kontrolleri altındaki işletmeler ile ilgili bilgileri güncel tutar. Faaliyetlerinde önemli bir değişiklik olması veya işletmenin kapanması durumunda, bu durumu Bakanlığa bildirir.

(3) Bakanlık yem işletmeleri için bir kayıt sistemi oluşturur.

(4) **(Değişik:RG-5/1/2013-28519)** İşletmelere verilen işletme kayıt belgeleri, diğer kamu kurum veya kuruluşlardan ilgili mevzuat gereği izin veya ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz.

Yem işletmelerinin onayı

MADDE 10 – (1) Aşağıda belirtilen konularda faaliyet gösteren yem işletmecileri, faaliyete geçmeden önce Bakanlıktan onay alır. Onaya tabi yem işletmeleri Bakanlıktan onay almadan faaliyet gösteremez.

a) Ek-6 birinci bölümünde belirtilen, yem katkı maddeleri ve/veya biyoproteinleri üreten ve/veya piyasaya sunan işletmeler,

b) Ek-6 ikinci bölümünde belirtilen, yem katkı maddelerinden premiks üreten ve/veya piyasaya sunan işletmeler,

c) Ek-6 üçüncü bölümünde belirtilen yem katkı maddelerini ya da bu katkıları içeren premiksleri kullanarak piyasaya sunmak üzere karma yem imal eden ya da kendi hayvanlarının ihtiyacı için karma yem üreten işletmeler.

ç) (Ek:RG-20/11/2015-29538)⁽¹⁾ Ek-2’de bulunan Tesis ve Ekipmanlar başlığı altında belirtilen işletmeler.

(2) Yem işletmelerinin onayı için;

a) Başvuru formu,

b) (Mülga:RG-5/1/2013-28519)

c) (Mülga:RG-5/1/2013-28519)

ç) İş akış diyagramı,
gereklidir.

(3) Bakanlık, müracaatı yapılan yem işletmesini yerinde inceleyerek bu Yönetmelikte belirtilen ilgili şartların karşılanması halinde işletmeye onay verir.

(4) Bakanlıkça yerinde yapılan incelemede, işletmede yem üretimi için gerekli altyapı ve ekipmanın tamamlanmış olmasına rağmen yem güvenilirliğini olumsuz etkilemeyecek bazı tali eksikliklerin tespit edilmesi durumunda, işletmeye şartlı olarak geçici onay verilebilir. Şartlı verilen onay süresi altı aydan fazla olamaz. İşletmenin tam onay alabilmesi için mevzuatta belirlenen tüm gereklilikleri yerine getirmesi gerekir.

(5) Ürünleri tesislerinde bulundurmadan sadece ticaretini yapan işletmeler üçüncü fıkrada belirtilen yerinde incelemeden muaf tutulur. Bu tür işletmeler piyasaya sundukları yemlerin bu Yönetmelikte belirtilen şartlara uygun olduğunu belirtmek için Ek-7’de yer alan form ile Bakanlığa taahhütte bulunur.

(6) (Ek:RG-5/1/2013-28519) Veteriner tıbbi ürünlerin perakende satışı için izin alan veteriner muayenahaneleri, poliklinikleri ve hayvan hastaneleri, yem katkı maddesi ve/veya premiks satmaları durumunda bu Yönetmelikte aranan hijyen gerekliliklerini sağlamak koşulu ile onaylı yem işletmesi olarak kabul edilir.

(7) (Ek:RG-5/1/2013-28519) İşletmelere verilen işletme onay belgeleri, diğer kamu kurum veya kuruluşlardan ilgili mevzuat gereği izin veya ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz.

İşletmenin kayıt ya da onayında değişiklik

MADDE 11 – (1) Bir işletmenin faaliyetleri ile ilgili kapasitesini geliştirmesi ya da yeni bir faaliyete geçmesi durumunda, bu değişikliği gerçekleştirdiğini Bakanlığa bildirmesi ve belgelendirmesi halinde, Bakanlık işletmenin kayıt ya da onayında bu değişikliği yapar.

Kayıt veya onayın askıya alınması ve iptali

MADDE 12 – (1) Bakanlık, bir yem işletmesinde yapılan denetim sonucunda, ikinci fıkrada belirtilen onay iptalini gerektiren eksikliklerden başka, yem üretimini ve güvenilirliğini olumsuz etkileyecek düzeyde eksiklik bulunduğu bu işletmenin eksiklik bulunan bir veya daha fazla veya tüm faaliyetleri ile ilgili kayıt veya onayı geçici olarak askıya alır. Askıya alma süresi eksikliklerin tamamının giderilmesine kadar devam eder. Eksikliklerin bir yıl içerisinde karşılanmaması halinde kayıt veya onay iptal edilir.

(2) Bakanlık bir işletmede aşağıda belirtilen hususların tespiti halinde, o işletmenin bir veya birden fazla veya tüm faaliyeti ile ilgili kayıt veya onayını iptal eder.

a) İşletmenin bir ya da birden fazla faaliyetine son vermesi,

b) İşletmenin faaliyetlerini sürdürmesi için gerekli şartları bir yıl içerisinde karşılayamaması,

c) İşletmenin güvenilir yem üretimi bakımından ciddi eksikliklerinin olması ve sık sık üretimini durdurması ve gelecekte üretimine devam etmesi için yeterli güvencenin bulunmaması.

Kayıtlı ve onaylı yem işletmeleri listesi

MADDE 13 – (1) Bakanlık kayıt altına aldığı her bir işletme ve faaliyeti için bir kayıt listesi oluşturur. Kayda tabi yem işletmeleri Ek-8’de belirlenen formata göre kayıt numarası verilerek listeye kaydedilir.

(2) Onaylı yem işletmeleri Ek-9'un ikinci bölümünde belirlenen formata göre ayrı bir kimlik numarası verilerek birinci bölümünde belirtilen şekilde listeye kaydedilir.

(3) Bakanlık yem işletmeleri ile ilgili kayıt listelerini, askıya alma, iptal ve değişiklik durumlarına göre güncel tutar.

(4) Bakanlık kayda ve onaya tabi yem işletmeleri ile ilgili listeleri kamunun erişimine sunar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İyi Uygulama Kılavuzları

İyi uygulama kılavuzlarının hazırlanması

MADDE 14 – (1) Tehlike analizi ve kritik kontrol noktaları sistemi ilkelerinin uygulanması ve yem sektöründe iyi uygulamalara yönelik kılavuzların hazırlanması, yaygınlaştırılması ve kullanımı için Bakanlık gerekli katkıları yapar.

(2) Hazırlanan bu kılavuzlar yem işletmecileri tarafından isteğe bağlı olarak kullanılır.

(3) İyi uygulama kılavuzları yem sektörü tarafından aşağıdaki hususlar dikkate alınarak hazırlanır ve yaygınlaştırılır.

a) Kılavuzlar hazırlanırken Bakanlık ve kullanıcı grupları gibi ilgili tüm paydaşların görüşleri alınır.

b) Kodeks Alimentariusun bu konudaki düzenlemeleri dikkate alınır.

c) Yemlerin birincil üretimlerinde Ek-1'de belirtilen gereklilikler dikkate alınır.

(4) Bakanlık, iyi uygulama kılavuzlarının üçüncü fıkraya göre hazırlanması, içerik yönünden sektörde uygulanabilirliği ve 5, 6 ve 7 nci maddelerde belirtilen hükümlere uygunluğunun sağlanması hususunda gerekli değerlendirmeleri yapar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İthalat ve İhracat

İthalat

MADDE 15 – (1) İthalatı yapılacak yemler; Kanun, bu Yönetmelik ve yem ile ilgili diğer mevzuatta belirlenen şartları taşır.

(2) İkili anlaşmalarda anlaşma hükümleri uygulanır.

(3) Bakanlık, ithalatta yemlerle ilgili model sertifikalar oluşturabilir.

İhracat

MADDE 16 – (1) Gıda amaçlı olmayan hayvanlar için üretilen yemler dâhil yemlerin ihracatında; Kanun, bu Yönetmelik ve yem ile ilgili diğer mevzuatta belirlenen hükümler uygulanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yayımından önce Bakanlıktan ruhsat almış olan yem işletmeleri, (**Değişik altı çizili ibare:RG-5/1/2013-28519**) 1/1/2014 tarihine kadar bu Yönetmelik hükümlerini yerine getirerek kayıt veya onay işlemlerini yaptırırlar.

(2) Bu Yönetmeliğin yayım tarihinden önce onay ya da kayda tabi olmadan faaliyette bulunan ancak bu Yönetmeliğe göre onay ya da kayıt altına alınması gereken işletmeler, (**Değişik altı çizili ibare:RG-5/1/2013-28519**) 1/1/2014 tarihine kadar bu Yönetmelik hükümlerini yerine getirerek kayıt veya onay işlemlerini yaptırırlar.

(3) Bakanlık, işletmeler ile ilgili verilerin toplandığı mevcut bir sistemi göz önünde bulundurarak, işletme sahiplerinden bu Yönetmelik hükümlerini yerine getireceğini taahhüt eden sadece ilave bazı bilgi ve belgeler sağlamasını isteyebilir.

Eklerde değişiklik

MADDE 17 – (1) Bakanlık ekler ile ilgili değişikliklerde aşağıdaki hususları dikkate alır.

- a) İy uygulama kurallarındaki gelişmeler,
- b) Tehlike analizleri ve kritik kontrol noktaları sisteminin uygulanmasından elde edilen tecrübeler,
- c) Bilimsel ve teknolojik gelişmeler,
- ç) Risk değerlendirme sonucu yapılan bilimsel tavsiyeler,
- d) Yem güvenilirliği hedefleri,
- e) Özel işlemler ile ilgili hususlardaki gelişmeler.

İstisna

MADDE 18 – (1) Bakanlık gerekli hallerde Ek-1, Ek-2 ve Ek-3'te, bu Yönetmelikte belirtilen amaçlara ulaşmayı etkilememek koşulu ile özel nedenlerden dolayı istisnai uygulamalar yapabilir.

Hızlı uyarı sistemi

MADDE 19 – (1) Gıda amaçlı olmayan hayvanlar için üretilen yemler dâhil herhangi bir yemde, insan veya hayvan sağlığı ya da çevre ile ilgili ciddi risklerin belirlenmesi durumunda Kanun kapsamında hızlı uyarı sistemi uygulanır.

İdari yaptırımlar

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmelikte belirlenen hükümlere uyulmaması halinde Kanunun ilgili maddelerinde belirtilen cezalar uygulanır.

Yürürlük

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 22 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

**HAYVANLARIN NAKİLLERİ SIRASINDA REFAHI VE KORUNMASI
YÖNETMELİğİ**

Resmî Gazete Tarihi: 24.12.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28152

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, canlı omurgalı hayvanların yurt içindeki nakilleri sırasında korunmalarını ve hayvan refahı kurallarına uyulmasını güvence altına almak ve bu kapsamda yapılacak olan resmî kontrollerde uygulanacak esas ve usulleri belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, yurtiçinde canlı omurgalı hayvanların nakilleri sırasında hayvan refahına uygun olarak korunması için uyulması gereken usul ve esaslar ile gerçek ve tüzel kişi ve kuruluşlara ait nakil araçlarının taşıyacağı teknik ve sağlığa uygun asgari şartları, nakil sırasında hayvanlara refakat eden bakıcılar ile nakil araçlarının sürücülerine yeterlilik belgesi, nakil yapan nakliyecilere yetki belgesi ve hayvan naklinde kullanılan araçlara onay belgesi verilmesi veya bu belgelerin iptal edilmesi için yapılacak iş ve işlemler ile denetim ve yaptırımlarla ilgili olarak yapılacak diğer işleri kapsar.

(2) Coğrafi koşullardan dolayı mevsimsel göçer hayvancılığın yapılmasına bağlı olarak hayvanların nakliyesinin gerektiği durumlarda veya hayvanların sahibi tarafından kendi işletmelerinden 50 kilometre altındaki bir mesafe için kendi nakil araçları ile taşınmasının söz konusu olduğu durumlarda sadece 5 inci ve 56 ncı maddeler uygulanır.

(3) Bu Yönetmelik, ekonomik bir faaliyet ile bağlantılı olarak gerçekleşmeyen hayvan nakliyesi ile veteriner hekimin önerisi kapsamında doğrudan veteriner hekim muayenehane, poliklinik veya hayvan hastanesine getirilip götürülen hayvanların naklinde uygulanmaz.

(4) Bu Yönetmelik, canlı balıkları kapsamaz.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 8 inci ve 9 uncu maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Ayrılış yeri: Hayvanın, hareket saatinden önce en az 48 saat süre ile orada kalmış olması şartı ile nakil aracına ilk kez bindirildiği yeri, hayvanların ilk bindirilme yeri ile hayvan pazarı arasında kat edilen mesafenin 100 kilometrenin altında olması ya da hayvan pazarından ayrılma saatinden önce hayvanların en az 6 saat süre ile yeterli altlık malzemesi ile bağlanmadan ve su verilerek dinlendirilmesi şartı ile hayvan pazarını,

b) (**Değişik:RG-31/12/2019-30995**) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,

c) Bakıcı: Hayvanların refahından doğrudan sorumlu olan ve yolculukta hayvanlara refakat eden kişiyi,

ç) Çıkış noktası: 5996 sayılı Kanunun 34 üncü maddesine göre belirlenmiş hayvanların Türkiye'yi terk ettiği gümrük çıkış kapılarını ve veteriner sınır kontrol noktalarını,

d) Dinlendirme ya da aktarma yeri: Hayvanların indirilerek ya da indirilmeden, nakil aracı değiştirdikleri herhangi bir yer veya yolculuk sırasında durulan varış yeri dışındaki herhangi bir mola yerini,

e) Genel Müdürlük: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünü,

f) GPS sistemleri: Küresel, sürekli, doğru ve garantili zamanlama ve konumlandırma hizmetleri veren uydu tabanlı alt yapılar ya da bu Yönetmeliğin amacına uygun olarak eşdeğer kabul edilen hizmetleri sağlayan herhangi bir teknolojiyi,

g) Hayvan: Balıklar hariç canlı omurgalı hayvanları,

ğ) Hayvan refahı: Hayvanların tüm yolculuk süresince bakımı, beslenmesi, barındırılması ve nakliyesinin acı, ağrı ve eziyetten uzak, sağlıklı bir şekilde yapılmasını,

h) Hayvan sahibi: Hayvanların mülkiyet hakkını üzerinde bulunduran gerçek veya tüzel kişiyi,

ı) Hayvan taşıma deniz aracı: Ro-ro gemisi ve içinde hayvanların hareket ettirilebilir konteynerler içerisinde taşındığı gemiler dışında kalan, evcil atgiller ya da sığır cinsi ve koyun ve keçi türü hayvanlar ile domuzgiller türlerine ait evcil hayvanların taşınması için kullanılan ya da kullanılması düşünülen bir deniz aracını,

i) (**Değişik:RG-31/12/2019-30995**) İl/ilçe müdürlüğü: İl/ilçe tarım ve orman müdürlüklerini,

j) Konteyner: Hayvanların nakli için kullanılan ancak kendi başına bir nakil aracı olmayan sandık, kasa, kafes, kutu, kap ya da diğer herhangi bir sert yapıyı,

k) Kontrol istasyonları: Nakliyesi yapılan hayvanların dinlendirilmesi, yemlenmesi ve sulanması amacıyla en az (**Değişik ibare:RG-31/12/2019-30995**) 24 saat süreyle seyahate ara verilen yeri,

l) Nakil aracı: Hayvan nakli için kullanılan kara, deniz, hava ve demiryolu araçlarını,

m) Nakliye: Varış yerinde indirme işlemi tamamlanmaya dek hayvanların bir ya da birden fazla nakil aracı ile gerçekleştirilen hareketleri ve bindirme, indirme, aktarma ve dinlendirme dahil bununla ilgili işlemleri,

n) Nakliyecisi: Kendisi veya başkası adına hayvan taşıyan herhangi bir gerçek ya da tüzel kişiyi,

- o) Organizatör: Yolculuğun bir bölümü için, en az bir taşıeron nakliyecisi tutmuş veya yolculuk için birden fazla nakliyecisi ile sözleşme yapmış ve yolculuk kütüğünde ilgili bölümleri imzalamış olan gerçek veya tüzel kişiyi,
- ö) Resmî veteriner hekim: 5996 sayılı Kanun ve bu Yönetmelik kapsamında verilen görevleri Bakanlık adına yapan Bakanlık personeli veteriner hekimi,
- p) Ro-ro gemisi: Kara ya da demiryolu araçlarının bindirilmesi ve indirilmesi için gerekli olanaklara sahip deniz aracını,
- r) Sınır kontrol noktası: Sınır gümrük kapılarında yer alan gümrüklü yer ve sahalarda canlı hayvan ve hayvansal ürünlerin ülkeye girişinde kontrollerinin yapıldığı yeri,
- s) Terbiye edilmemiş tek tırnaklılar: Heyecan, acı ya da ıstıraba neden olmaksızın bağlanması ya da bir yular ile güdülmesi mümkün olmayan atgilleri,
- ş) Tescilli tek tırnaklılar: 19/4/2011 tarihli ve 27910 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Safkan Arap ve İngiliz Atlarının Soy Kütüğü Kayıtları, İthalat ve İhracatı Hakkında Yönetmelik kapsamında soy kütüğüne kaydı yapılmış atları ve atların menşei olan ülkede bulunan ve söz konusu ırk için geçerli soy kütüğünden ve kayıtlardan sorumlu yetiştirici birliği veya diğer bir yetkili otorite ya da yarış, konkur ve dresaj atlarıyla ilgili herhangi bir uluslararası birlik veya kuruluş tarafından düzenlenmiş bir kimlik belgesiyle tanımlanmış atları,
- t) Uzun yolculuk: Nakliyedeki ilk hayvanın hareket ettirildiği andan başlamak üzere 8 saatten daha uzun süren yolculuğu,
- u) Varış yeri: Hayvanın nakil aracından indirildikten sonra en az 48 saat süreyle tutulduğu veya kesildiği yeri,
- ü) Yetiştirici: Sürekli ya da geçici olarak, hayvanların bakımından sorumlu ya da bu tür bakımlarını yapan ve nakliyecisi dışındaki herhangi bir gerçek ya da tüzel kişiyi,
- v) Yolculuk: Hayvanların ayrılış yerinden dinlendirme ya da aktarma yerinde veya herhangi bir başka ara noktada indirme, dinlendirme ve bindirme dâhil varış yerine kadar olan tüm nakliye işlemini,
- y) (Ek:RG-31/12/2019-30995) Kümes hayvanı: Yumurta ve et üretimi veya herhangi bir yetiştirme amacıyla beslenen veya kapalı alanda tutulan tüm kanatlıları, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Hayvan Nakline İlişkin Genel Şartlar

Genel şartlar

MADDE 5 – (1) Hayvanlar gereksiz yere yaralanacak ya da acı hissedecek biçimde nakledilmez, naklettirilmez.

(2) Yolculuk süresini asgariye indirmek ve yolculuk sırasında hayvanların ihtiyaçlarını karşılamak için önceden gerekli tüm düzenlemeler yapılır.

(3) Hayvanların sağlık şartları bakımından yolculuk yapmaya uygun durumda olması gerekir.

(4) Nakil araçları ile hayvanların nakil aracına bindirilmesi ve nakil aracından indirilmesinde kullanılan araç ve gereç; hayvanların güvenliğini sağlayacak, yaralanmalarını ve acı çekmelerini önleyecek şekilde tasarlanır, imal edilir, bakımları yapılır ve işletilir.

(5) Hayvanlarla ilgilenen personelin bu alanda eğitilmiş ya da deneyimli olması ve görevlerini gereksiz korku, yaralanma ya da acıya neden olabilecek herhangi bir şiddet ya da yöntem kullanmadan yerine getirmesi gerekir.

(6) Nakliye esnasında hayvanların refah durumları düzenli olarak kontrol edilir ve hayvanlar varış yerine gecikme olmadan ulaştırılır.

(7) Hayvanlar için cinsiyetlerine, türlerine, yaş gruplarına, canlı ağırlıklarına ve öngörülen yolculuğa uygun olarak Ek-2’de belirtilen yeterli alan ve yükseklik sağlanır.

(8) Uygun aralıklarla 45 ve 46 ncı maddeler ile Ek-1’de belirtildiği şekilde cinsiyetlerine, türlerine, yaş gruplarına ve canlı ağırlıklarına göre hayvanlara uygun kalitede ve miktarda su ve yem sağlanır ve dinlendirilme imkânı sunulur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Nakliye Sırasında Bulundurulması Gereken Belgeler ve Hayvan Nakli Planlama Yükümlülükleri

Nakliye sırasında bulundurulması gereken belgeler

MADDE 6 – (1) Hayvanların nakilleri sırasında;

a) Hayvanların menşeyini gösteren belge, nakil beyannamesi veya veteriner sağlık raporunun,

b) Ayrılış yeri, tarihi ve saatinin,

c) Planlanan varış yerinin,

ç) Yolculuğun tahmini süresinin,

belirtildiği belgeler araçta bulundurulmadan hayvan nakledilmez.

Belge kontrolü

MADDE 7 – (1) Nakliyeciyi, talep edilmesi halinde 6 ncı maddede öngörülen belgeleri il/ilçe müdürlüğüne sunar.

Hayvan nakli için planlama yükümlülükleri

MADDE 8 – (1) Nakillerde, 15 inci maddenin birinci fıkrası ya da 16 ncı maddenin birinci fıkrasına uygun olarak yetki verilmiş nakliyecilerin dışında bir kimse ile hayvan nakli sözleşmesi ve taşeronluk anlaşması yapılamaz.

(2) Organizatörler, yolculuğun farklı bölümlerinde koordinasyon yetersizliğinden dolayı hayvanların refahının tehlikeye sokulmamasını ve yolculuğun hava koşulları dikkate alınarak planlanması, yürütülmesi ve tamamlanmasını sağlar.

(3) Nakliyeciler, nakliye için sorumlu gerçek bir kişi belirler ve kendilerinin kontrolü altındaki yolculuk bölümünün planlanması, yürütülmesi ve tamamlanmasına ilişkin bilgilerin temin edilmesini sağlar.

Uzun yolculuklarda yolculuk kütüğüne uyma yükümlülüğü

MADDE 9 – (1) Nakliyeciyi ve organizatörleri uzun yolculuklarda, 52 nci maddede belirtilen yolculuk kütüğüne ilişkin hükümlere uyar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yetki, Sorumluluk ve Yükümlülükler

Genel müdürlük ve il/ilçe müdürlüğünün yetki ve sorumlulukları

MADDE 10 – (1) Hayvanların bu Yönetmelikte öngörülen refah koşullarına uygun teknik ve hijyenik şartlar altında nakledilmesinin sağlanması için;

a) Nakliyecilere yetki belgesi ile il müdürlüğü tarafından verilecek eğitim ve yapılacak sınav sonucunda sürücülere ve bakıcılara yeterlilik belgesi verilmesi, bu belgelerin geçerlilik sürelerinin uzatılması, iptal edilmesi ve elektronik veri tabanında kayıt altına alınması,

b) Nakillerde kullanılan araçların kayıt altına alınması, araçlarda bu Yönetmelikte öngörülen teknik ve hijyenik şartların aranması, nakil araçları onay belgesi verilmesi/iptal edilmesi/geçerlilik süresinin uzatılması,

ile ilgili işlemlerin yürütülmesinden il müdürlükleri yetkili ve sorumludur.

(2) Bakanlık, hayvan nakillerine yönelik nakliyecilerin ve nakil araçlarının kayıt altına alınması için bilgisayar destekli veri tabanının oluşturulması, il/ilçe müdürlükleri arasında

bilgi akışının sağlanması, il/ilçe müdürlükleri çalışmalarının kontrolü, denetimi ile merkezi veri tabanının işletilmesi, geliştirilmesi ve işlemlerin uygulanması ile yetkili, görevli ve sorumludur.

(3) İl müdürlükleri; nakliyecileri, bu Yönetmelikte belirtilen kuralları karşılamak için gerekli personel, ekipman ve operasyonel prosedürlere ve gerektiğinde iyi uygulama kılavuzlarına sahip olduklarını kanıtlamaları koşuluyla hayvan nakli yapmak üzere yetkilendirir.

(4) İl müdürlükleri, yetki belgesi başvurusunda bulunan nakliyecilerin başvuru tarihinden önceki son üç yıl içerisinde bu Yönetmelik hükümlerinin ihlaline dair kaydı bulunmadığını teyit eder. Bu hüküm, başvuru sahibinin Bakanlığa Yönetmelikte belirtilen kuralların yeniden ihlal edilmemesi yönünde gerekli önlemlerin alındığını kanıtlaması durumunda geçerli değildir.

(5) İl müdürlükleri, sekiz saatten kısa süreli hayvan nakilleri yapacak nakliyecilerin yetki belgelerini Ek-8’de verilen örneğe uygun olarak düzenler. Bu yetki belgeleri, veriliş tarihinden itibaren beş yıl süreyle geçerlidir ve uzun yolculuklar için geçerli değildir.

Nakliyecilerin sorumluluk ve yükümlülükleri

MADDE 11 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine göre gerçek ya da tüzel kişiler 15 inci maddenin birinci fıkrası ya da 16 ncı maddenin birinci fıkrasına uygun olarak il müdürlüğü tarafından verilmiş bir yetki olmadan nakliyecisi olarak çalışamaz. Yetki belgesinin bir sureti, hayvanlar nakledilirken il/ilçe müdürlüğüne sunulur.

(2) Nakliyeciler, 15 inci maddenin birinci fıkrası ya da uzun yolculuklar için 16 ncı maddenin birinci fıkrasında atıfta bulunulan bilgi ve belgelere ilişkin herhangi bir değişikliği, söz konusu değişikliğin meydana geldiği tarihten itibaren en geç 15 iş günü içinde yetki belgesini düzenleyen il müdürlüğüne bildirir.

(3) Nakliyeciler; 33 ila 51 inci maddeler ile Ek-1 ve Ek-2’de öngörülen teknik kurallara uygun olarak hayvanların nakledilmesini sağlar.

(4) Nakliyeciler, hayvanların bakılması işini 33 ila 52 nci maddeler ile Ek-1 ve Ek-2’nin ilgili hükümleri konusunda eğitim almış olan kişilere verir.

(5) Yeterlilik belgesine sahip olmayan kişiler evcil tek tırnaklılar, sığır cinsi hayvanlar, koyun ve keçi türü hayvanlar (**Ek ibare:RG-31/12/2019-30995**), kümes hayvanları ile domuz türlerine ait evcil hayvanların taşındığı bir karayolu aracını kullanamaz ya da burada bakıcı olarak görev alamaz. Yeterlilik belgesinin sureti, hayvanlar nakledilirken il/ilçe müdürlüğüne sunulur.

(6) (**Değişik cümle:RG-5/2/2014-28904**) Nakliyeciler aşağıdaki durumlar dışında hayvan nakline bir bakıcının eşlik etmesini sağlar.

a) Hayvanların yeterli havalandırmaya sahip, planlanan yolculuk süresinin iki katına kadar yetecek yem ve devrilmeyen kaplarda su bulunan ve güvenli konteynerlerde taşınması.

b) Şoförün bakıcının görevlerini yapması.

(7) Ayrılış yeri ile varış yeri arasında en fazla 65 kilometrelik bir mesafeye kadar hayvan nakli yapan kişiler için birinci, ikinci, dördüncü ve beşinci fıkralar uygulanmaz.

(8) Nakliyeciler, talep edilmesi halinde, hayvanların taşındığı araçlar için 24 ve 28 inci maddelerin birinci fıkralarında belirtilen yetki belgelerini il/ilçe müdürlüğüne sunar.

(9) Uzun karayolu yolculuklarında, tescilli tek tırnaklılar dışında evcil tek tırnaklılar, sığır cinsi hayvanlar, koyun ve keçi türü hayvanlar (**Ek ibare:RG-31/12/2019-30995**), kümes hayvanları ile domuz türlerine ait evcil hayvanları taşıyan nakliyeciler, GPS sistemi kullanır. GPS sisteminden alınan kayıtlar en az üç yıl saklanır. Kayıtlar özellikle nokta kontrollerde talep edilmesi halinde denetleyenlere sunulur.

Nakil vasıtaları ile ilgili sorumluluk ve yükümlülükler

MADDE 12 – (1) 24 ve 25 inci maddelere göre onay belgesi verilen kara nakil araçları haricindeki diğer kara nakil araçları uzun yolculuklar için hayvan nakillerinde kullanılamaz.

(2) 28 inci maddeye göre onay belgesi verilen deniz nakil araçları haricindeki diğer deniz nakil araçları 10 deniz milini aşan yolculuklar için evcil tek tırnaklıların, sığır cinsi hayvanların, koyun ve keçi türü hayvanlar (**Ek ibare:RG-31/12/2019-30995**), kümes hayvanları ile domuzların naklinde kullanılamaz.

(3) Birinci ve ikinci fıkralardaki hükümler evcil tek tırnaklıların, sığır cinsi hayvanların, koyun ve keçi türü hayvanlar (**Ek ibare:RG-31/12/2019-30995**), kümes hayvanları ile domuzların kara veya deniz yoluyla uzun yolculuklarında kullanılan konteynerleri için de geçerlidir.

Yetiştiricilerin sorumluluk ve yükümlülükleri

MADDE 13 – (1) Ayrılış, dinlendirme, aktarma ya da varış yerindeki hayvan yetiştiricileri,

a) Nakledilen hayvanlarla ilgili olarak 33 ila 51 inci maddeler ile Ek-1 ve Ek-2'deki teknik kuralların yerine getirilmesini sağlar.

b) Yetiştiriciler, aktarma ya da varış yerine ulaşan hayvanların, yurtiçi nakillerinde uzun bir yolculuğa maruz bırakılıp bırakılmadıklarını kontrol eder. Tescilli tek tırnaklılar dışında kalan evcil tek tırnaklılar, sığır cinsi hayvanlar, koyun ve keçi türü hayvanlar ile domuz türlerine ait evcil hayvanların uzun yolculuklarının söz konusu olduğu hallerde, yetiştiriciler 52 nci maddede öngörülen yolculuk kütüğündeki hükümlere uyar.

Hayvan pazar ve borsaları yetkililerinin sorumluluk ve yükümlülükleri

MADDE 14 – (1) Hayvan pazarlarının ve borsalarının yetkilileri;

a) Hayvanlara muamelenin 33 ila 51 inci maddeler ile Ek-1 ve Ek-2'deki teknik kurallara uygunluğunu sağlar.

b) Hayvanlarla ilgilenme görevini sadece 33 ila 51 inci maddeler ile Ek-1 ve Ek-2'de öngörülen ilgili teknik kurallar konusunda eğitim almış kişilere verir.

c) Bu Yönetmelik hükümlerinin ihlal edilmesi durumunda bildirim yapılacağı il/ilçe müdürlüğüne ihlalle ilgili ayrıntılı bilgi verir. Hayvan pazarları ile borsalarına giriş yapan kişilere bu Yönetmelik kapsamındaki görev ve yükümlülüklerini ve bunlara uymamaları halinde uygulanacak idari yaptırımları düzenli olarak bildirir.

ç) Hayvan pazarına gelenlerin bu Yönetmelik hükümlerine uymaması halinde, il/ilçe müdürlüğünün yapacağı işlemlere hanel getirmeden, uygunsuzluğu gidermek ve yeniden tekrarlanmasını önlemek için gerekli tedbirleri alır.

d) Bu maddede belirtilen hükümlerin yerine getirilmesi için gerekli iç tüzüğü oluşturur, izler ve uygular.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Nakliyeciler Yetki Belgesi, Sürücü ve Bakıcı Yeterlilik Belgesine İlişkin Şartlar

Nakliyeciler için genel şartlar

MADDE 15 – (1) İl müdürlüğü, başvuru yapan gerçek ya da tüzel kişilerin;

a) Bu Yönetmelik hükümlerinin yerine getirilmesine imkân verecek yeterli ve uygun personel, teçhizat ve çalışma prosedürlerine sahip olduklarını ortaya koymaları,

b) İşyeri merkezlerinin ya da temsilciliklerinin başvurunun yapıldığı ilin idari sınırları içerisinde bulunması,

c) Nakil sırasında uyulması gereken kurallar kılavuzlarını hazırlamaları,

ç) Son üç yıl içinde hayvanların korunması ile ilgili herhangi bir kanunun ihlalden dolayı olumsuz sicilinin olmaması,

d) (**Değişik ibare:RG-31/12/2019-30995**) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca verilmiş taşımacılık yetki belgesine sahip olması, şartları ile nakliyecilere yetki belgesi verir.

(2) İl müdürlüğü, yetki belgelerini Ek-8'deki örneğe uygun olarak düzenler. Söz konusu yetki belgeleri, veriliş tarihinden itibaren beş yıl süre ile geçerlidir. Bu belge uzun yolculuklar için geçerli değildir.

Uzun yol nakliyecilerinin yetkilendirilmesine ilişkin şartlar

MADDE 16 – (1) İl müdürlüğü, uzun yolculuk yapan nakliyecilerin başvurusu üzerine;

a) 15 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen nakliyeciler için yetki belgelerine ilişkin şartları karşılamaları,

b) Başvuru sahiplerinin,

1) Uzun yolculuklarda görevlendirilen tüm sürücü ve bakıcılar için sürücü ve bakıcı yeterlilik belgeleri,

2) Uzun yolculuklar için kullanılacak tüm karayolu nakil araçları için 25 inci maddede öngörülen biçimde geçerli onay belgeleri,

3) Nakliyecilere sorumlulukları altında bulunan karayolu araçlarının hareketlerini izleyip kayıt etme ve uzun yolculuklar sırasında sürücülerle istenildiği vakit temas kurmalarına imkân veren prosedürlere ilişkin ayrıntıları,

4) Acil durumlarda uygulanmak üzere geliştirilmiş acil durum planlarını, tamamlamaları koşuluyla yetki belgesi verir.

(2) Tescilli tek tırnaklılar hariç tek tırnaklı, sığır cinsi hayvanlar, koyun ve keçi türü hayvanlar (**Ek ibare:RG-31/12/2019-30995**) , kümes hayvanları ile domuz türlerine ait evcil hayvanların uzun yolculukta nakillerini yapan nakliyeciler, 11 inci maddenin dokuzuncu fıkrasında belirtildiği şekilde GPS hizmetlerini temin edecek eşdeğer teknoloji sistemini kullanır.

(3) İl müdürlüğü, söz konusu yetki belgelerini Ek-9'da verilen örneğe uygun olarak düzenler. Uzun yolculuk yetki belgeleri, veriliş tarihinden itibaren beş yıl süre ile tüm yolculuklar için geçerlidir.

Yetki belgesi ve yeterlik belgesi başvurularına ilişkin sınırlamalar

MADDE 17 – (1) Başvuru sahipleri yetki veya yeterlik belgesi alabilmek için sadece bir il müdürlüğüne başvuruda bulunabilir.

İl müdürlüğü tarafından nakliyeciler için yetki belgesi, sürücü ve bakıcı için yeterlilik belgesi düzenlenmesi

MADDE 18 – (1) İl müdürlüğü tarafından müracaatı uygun bulunarak değerlendirilen ve sekiz saatten kısa süreli hayvan nakli yapacak nakliyeciler için Ek-8, uzun yol nakliyecileri için Ek-9'da örneği verilen yetki belgeleri, eğitime tabi tutulduktan sonra yapılan sınavda başarılı olan sürücü ve bakıcılar için Ek-10'da örneği bulunan yeterlilik belgeleri (**Ek ibare:RG-10/4/2021-31450**) fiziki olarak veya elektronik ortamda düzenlenir.

(2) İl müdürlüğü, hayvanların nakli sırasında yapılan denetimlerde belirlenen durumlara göre 15 inci maddenin birinci fıkrası ya da uzun yolculuklar için 16 ncı maddenin birinci fıkrasına göre düzenlenmiş nakliyeciler için yetki belgesinin kapsamını kısıtlayabilir.

(3) Yetki belgelerine mükerrer olmayan bir numara verilir. Nakliyecinin diğer ülkelerde çalışmasının söz konusu olduğu durumlarda belgenin İngilizce nüshası düzenlenir.

(4) Yetki belgeleri, başta bu Yönetmelik şartlarının ihlali olmak üzere nakliyecilerin hızlı biçimde tespit edilmesine imkân verecek biçimde kayıt edilir.

(5) İl müdürlüğü yetki belgelerini elektronik bir veri tabanına kaydeder. Nakliyecinin adı ve yetki numarası, söz konusu yetki belgesi yürürlükte olduğu sürece veri tabanı isteyen kişilerin yararlanmasına açık bulundurulur. Mahremiyetin korunmasıyla ilgili mevzuata uyulması kaydı ile nakliyecilerin yetki belgelerine ilişkin diğer verilere isteyen kişilerin erişimi sağlanır.

(6) Sürücü ya da bakıcının diğer ülkelerde de faaliyette bulunmasının söz konusu olduğu durumlarda yeterlilik belgelerinin İngilizce nüshaları da hazırlanır.

(7) Yetki belgesinin kapsamı, belirli bir hayvan türünün ya da belirli hayvan türlerinin nakli ile sınırlandırılabilir.

Uzun yolculuklar öncesi il/ilçe müdürlükleri tarafından yerine getirilecek kontroller ve yolculuk kütüğü ile ilgili diğer önlemler

MADDE 19 – (1) Tek tırnaklı, sığır cinsi hayvanlar, koyun ve keçi türü hayvanlar (**Ek ibare:RG-31/12/2019-30995**), kümes hayvanları ile domuz türlerine ait evcil hayvanların yurtiçinde uzun yolculuklarının söz konusu olduğu hallerde, ayrılış yerindeki il/ilçe müdürlüğü;

a) Yolculuk kütüğünde belirtilen nakliyecilerin yapacakları nakil için gerekli geçerli nakliyeciler yetki belgelerine, kullanılacak nakil araçları için uzun yolculuklarda kullanım için düzenlenmiş geçerli onay belgelerine ve sürücüler ile bakıcılar için geçerli yeterlilik belgelerine sahip olduklarını,

b) Organizatör tarafından sunulmuş olan yolculuk kütüğünün uygulanabilir ve gerçekçi bir planlama olduğunu ve bu Yönetmeliğe uyulduğunu, doğrulamak için gerekli kontrol ve uygulamaları yapar.

(2) Birinci fıkrada öngörülen kontrollerin sonuçlarının olumsuz olduğu durumlarda, organizatörden, bu Yönetmeliğe uyulması için uzun yolculuğa ait düzenlemelerde değişiklik yapılmasını talep eder.

(3) Birinci fıkrada öngörülen kontrollerin sonuçlarının olumlu olduğu durumlarda, il/ilçe müdürlüğü yolculuk kütüğünü mühürleyip onaylar.

(4) İl/ilçe müdürlüğü, yolculuk kütüğünde öngörülen uzun yolculuğa ilişkin ayrıntıları, varış noktası, çıkış noktası ya da kontrol noktasına mümkün olan en kısa sürede bildirir.

(5) Yolculuk kütüğünün mühürlenmesi, GPS sistemin kullanıldığı hayvan nakilleri için gerekli değildir.

Uzun yolculuğun herhangi bir aşamasında il/ilçe müdürlüğü tarafından yapılacak kontroller

MADDE 20 – (1) İl/ilçe müdürlüğü, uzun yolculuğun herhangi bir aşamasında, beyan edilen yolculuk saatlerinin gerçeğe, yolculuğun bu Yönetmelik hükümlerine ve özellikle yolculuk saatlerinin ve dinlenme sürelerinin 45 ve 46 ncı maddelerde öngörülen sınırlamalara uygunluğunu doğrulamak için, rastgele ya da hedeflenmiş kontroller yapar.

(2) Yurtiçi ve yurtdışına uzun yolculuklarda, 33 üncü maddede öngörüldüğü biçimde, hayvanların nakledilmeye uygunluğunu belirlemek için ayrılış yerindeki kontroller, öngörülen süre sınırlamaları içinde ve hayvan sağlığı kontrolleri kapsamında hayvanların nakil aracına bindirilmesinden önce yapılır.

(3) Varış yerinin kesimhane olması halinde, birinci fıkrada öngörülen kontroller 17/12/2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hayvansal Gıdaların Resmî Kontrollerine İlişkin Özel Kuralları Belirleyen Yönetmeliğin öngördüğü biçimde ve hayvan refahı kontrolü kapsamında yapılabilir.

(4) Karayolu nakil araçlarının hareketlerine ilişkin GPS sisteminden alınan kayıtlar, bu kontrollerin yerine getirilmesinde kullanılabilir.

İl/ilçe müdürlüğünün personel eğitimi ve donanımı

MADDE 21 – (1) İl/ilçe müdürlüğü, karayolu nakillerinde kullanılan kayıt donanımı ve GPS sistemi tarafından kayıt edilmiş olan verilerin kontrolünü yapacak personelinin uygun şekilde eğitilmiş ve gerekli ekipmanla donatılmış olmasını sağlar. Eğitim için ilgili kurum ya da konu uzmanlarından yararlanır.

Eğitim ve eğitim kursları

MADDE 22 – (1) İl müdürlüğü, bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak nakliyeciler, bakıcı ve sürücü için eğitim kursları düzenler.

(2) Söz konusu eğitim, hayvanların nakli sırasında korunmasına ilişkin teknik ve idari hususlar ile aşağıdaki konuları içerir:

a) Hayvan nakline ilişkin genel şartlar ve nakliye sırasında bulundurulması gereken belgeler, nakil sırasında uyulması gereken teknik kurallar ve nakil araçlarına ilişkin hükümler.

b) Hayvan fizyolojisi ve özellikle su içme ve beslenme ihtiyaçları, hayvan davranışı ve stres kavramı.

c) Hayvanlara yapılacak muameleler ve uygulamaya yönelik çalışmalar.

ç) Sürücü davranışlarının nakledilen hayvanların refahı ve et kalitesine olan etkisi.

d) Hayvanların acil bakımı.

e) Hayvanlara muameleden sorumlu personelin güvenliğine ilişkin unsurlar.

Sürücü/bakıcı yeterlilik belgesi için müracaat

MADDE 23 – (1) Sürücü/Bakıcı yeterlilik belgesi almak için il müdürlüğüne (**Ek ibare:RG-10/4/2021-31450**) fiziki olarak veya elektronik ortamda yapılan başvurularda;

a) T.C. kimlik numarası beyanı,

b) Sürücü yeterlilik belgesi için başvuranların sürücü belgelerinin fotokopisi,

c) (**Mülga:RG-5/2/2014-28904**)

aranır.

(2) Bu bilgi ve belgeler il müdürlüğüne incelenir. İnceleme sonucu başvurusu uygun olarak değerlendirilen adaylar il müdürlüğüne açılan kurslarda eğitime ve eğitim sonunda sınava tabi tutulur.

(3) Eğitim sonunda yapılan sınavda başarılı olanlar için il müdürlüğüne Ek-10'da örneği verilen yeterlilik belgesi (**Ek ibare:RG-10/4/2021-31450**) fiziki olarak veya elektronik ortamda düzenlenir. Yeterlilik belgesinin kapsamı belirli bir hayvan türü veya belirli hayvan türleri ile sınırlandırılabilir. Yurtdışında da çalışan sürücü ve bakıcılar için yeterlilik belgelerinin İngilizce nüshaları düzenlenir.

ALTINCI BÖLÜM

Hayvan Naklinde Kullanılan Karayolu Nakil Araçları İçin Onay Belgesi

Müracaat ve tescil

MADDE 24 – (1) Gerçek ve tüzel kişilere ait karayolu araçlarının uzun yolculuklarda hayvan nakli yapabilmesi için araç sahibi ikamet ettiği yerdeki il müdürlüğüne bir dilekçe ile (**Ek ibare:RG-10/4/2021-31450**) fiziki olarak veya elektronik ortamda müracaat ederek aşağıdaki bilgi ve belgeleri verir.

a) T.C. kimlik numarası beyanı.

b) Araç ruhsatının fotokopisi.

(2) Bu bilgi ve belgeler il müdürlüğü tarafından incelenir ve müracaatı uygun bulunan uzun yolculuklar için kullanılan karayolu nakil araçlarının tasarımı veya imalatının 34 üncü maddedeki şartlara uygunluğu kontrol edilir.

İl müdürlüğü tarafından karayolu nakil araçlarına uzun yolculuklara ilişkin araç onay belgesi verilmesi

MADDE 25 – (1) İl müdürlüğü tarafından gerekli koşulları taşıyan araçlar bir raporla tespit edildikten sonra bu araçlara Ek-11'deki örneğe uygun olarak düzenlenmiş ve taşıma izin belge numarası da içeren onay belgesi verilir.

(2) Onay belgesine mükerrer olmayan bir tanımlama numarası verilir. Nakil aracının yurtdışına nakillerde kullanımının söz konusu olduğu durumlarda onay belgesinin İngilizce nüshası da hazırlanır.

(3) İl müdürlüğü, onay belgesini; bu Yönetmelik hükümlerinin ihlalinde yapılan işlemlerin de kaydedileceği, Genel Müdürlük ve il/ilçe müdürlüklerinin de hızlı bir biçimde ulaşmasına imkân verecek şekilde elektronik veri tabanına kaydeder.

Nakil araçları onay belgesinin süresi

MADDE 26 – (1) Onay belgesinin geçerlilik süresi düzenlenme tarihinden itibaren beş yıldır. Onay belgesinin süresi biten araçlar hayvan naklinde kullanılamaz. Hayvanların nakil sırasındaki refahını etkileyecek değişikliklere veya onarıma tabi tutulmuş olan nakil araçlarının onay belgesi geçerliliğini yitirir.

Onay belgesinin süresini uzatma

MADDE 27 – (1) Onay belgesinin süresi biten araç sahibi, onay belgesini aldıkları veya buldukları il müdürlüğüne (**Ek ibare:RG-10/4/2021-31450**) fiziki olarak veya elektronik ortamda müracaat ederek araçlarının kontrolünü yaptırır ve onay belgesinin süresini uzatır.

Hayvan taşıma deniz araçları onay belgesi

MADDE 28 – (1) Gerçek veya tüzel kişilerin başvurusu üzerine il müdürlüğü hayvan taşıma deniz araçlarına ilişkin imalat ve donanım hususunda 43 üncü maddeye uygunluğunun tespit edilmesi koşuluyla onay belgesi verir.

(2) Onay belgesine mükerrer olmayan bir tanımlama numarası verilir. Nakliyecinin diğer ülkelerde çalışmasının söz konusu olduğu durumlarda belgenin İngilizce nüshası da hazırlanır.

(3) İl müdürlüğü, onay belgesini 25 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen özelliklere uygun olarak elektronik veri tabanına kaydeder.

(4) Belgeler, düzenlenme tarihinden itibaren beş yıl süre ile geçerlidir. Hayvanların nakil sırasındaki refahını etkileyecek değişikliklere veya onarıma tabi tutulmuş olan deniz taşıtlarının onay belgesi geçerliliğini yitirir.

Hayvan naklinde kullanılan hayvan deniz araçlarının hayvanların indirilmesi ve bindirilmesi işlemleri bakımından kontrolü

MADDE 29 – (1) İl/ilçe müdürlüğü, hayvanların bindirilmesinden önce hayvan deniz araçlarını;

a) Hayvan deniz aracının, nakil edilecek hayvan sayısı ve hayvan türüne göre imal edildiğini ve buna göre donatıldığını,

b) Hayvanların kalacağı bölmelerin tasarımlarının uygun olduğunu,

c) 43 üncü maddede belirtilen donanımın çalışır durumda olduğunu, kontrol eder.

(2) İl/ilçe müdürlüğü, hayvanların araçlara bindirilmesinden veya indirilmesinden önce ya da bu işlemler sırasında hayvanların;

a) Sağlık şartları bakımından yolculuk yapmaya uygun durumda olduğunu,

b) İndirme/bindirme işlemlerinin 38, 39, 40, 41 ve 42 nci maddelere uygun olarak yürütüldüğünü,

c) Yem ve su düzeneklerinin 44 üncü madde ve Ek-1'deki şartlara uygun olduğunu, kontrol eder.

YEDİNCİ BÖLÜM

Kontroller ve Nakliye Sırasında Gecikme

Çıkış noktaları ve sınır kontrol noktalarında kontroller

MADDE 30 – (1) Çıkış noktalarında ya da sınır kontrol noktalarında görevli resmî veteriner hekimler;

a) Hayvanların bu Yönetmeliğe uygun olarak nakledildiklerini,

b) Nakliyecilerin, yetki belgesinin bir suretini sunduklarını,

c) Tek tırnaklı, sığır cinsi hayvanlar, koyun ve keçi türü hayvanlar (**Ek ibare:RG-31/12/2019-30995**), kümes hayvanları ile domuz türlerine ait evcil hayvanlar ya da kümes hayvanları taşıyan karayolu araçlarının sürücüleri ile bakıcıların yeterlilik belgesini,

ç) Hayvanların sağlık şartları bakımından yolculuk yapmaya uygun durumda olduklarını,

d) Hayvanların yolculuklarını sürdürecekleri nakliye araçlarının uygun olup olmadığını,

e) İhracatın söz konusu olduğu durumlarda, ayrılış yerinden başlayıp nihai varış yerindeki ilk indirme yerine kadar olan yolculuğun, 17/4/1975 tarihli ve 1886 sayılı Kanunla uygun bulunan Hayvanların Uluslararası Nakliyat Sırasında Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesine uygun olduğunu,

kontrol eder.

(2) Tek tırnaklı, sığır cinsi, koyun ve keçi türü hayvanlar (**Ek ibare:RG-31/12/2019-30995**), **kümes hayvanları** ile domuz türlerine ait evcil hayvanların uzun yolculuklarında, çıkış noktaları ve kontrol noktalarındaki resmî veteriner hekimler, Ek-5'te örneği bulunan varış yeri formundaki listelenmiş olan kontrolleri yapar ve kayıtları tutar. Kontrollere ait kayıtlar ile birinci fıkradaki kontrole ilişkin kayıtların ya da çıktının bir sureti de dahil olmak üzere, çıkış veya sınır kontrol noktasındaki birim tarafından üç yıl süre ile saklanır.

(3) Resmî veteriner hekimin hayvanların yolculuklarına devam edecek durumda olmadıklarına karar vermesi halinde hayvanlar indirilir, su ve yem verilerek dinlendirilir.

Nakliye sırasında gecikme

MADDE 31 – (1) İl/ilçe müdürlüğü ya da çıkış veya sınır kontrol noktasındaki birim, önceden tahmin edilemeyen koşulların bu Yönetmeliğin uygulanmasını engellediği hallerde, nakliye sırasında gecikme meydana gelmesini önlemek, bu tür bir gecikmeyi asgari düzeye indirmek ya da hayvanların acı çekmesini en aza indirmek için gerekli tedbirleri alır, bu hayvanların nakline öncelik verilmesi için aktarma yerleri, çıkış noktaları ve sınır kontrol noktalarında özel düzenlemelerin yapılmasını sağlar.

(2) Hayvanların refahı ya da kamu güvenliği için gerekli olmadıkça, hiçbir hayvan nakliye sırasında alıkonulmaz.

(3) Bindirmenin tamamlanması ile hareket arasında gerekli olmadıkça hiçbir gecikme olamaz. Herhangi bir hayvan nakliyesinin iki saatten fazla bir süre ile alıkonulması gerektiği durumlarda, il/ilçe müdürlüğü ya da çıkış veya sınır kontrol noktasındaki birim, hayvanların bakımı, beslenmesi, su verilmesi, indirilmesi ve barındırılması için masrafları nakliyeciden karşılanmak üzere uygun tedbirlerin alınmasını sağlar.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Yürütme ve Teknik Kurallar

Nakliyenin öngörülen şartlarda yapılmaması halinde alınacak acil tedbirler

MADDE 32 – (1) İl/ilçe müdürlüğü ya da çıkış veya sınır kontrol noktasındaki birim, bu Yönetmelik hükümlerine uyulmadığını tespit etmesi halinde, hayvanların refahını güvence altına almak için gerekli tedbirleri ya kendisi doğrudan alır ya da nakilden sorumlu kişiye aldırır.

(2) Bu tedbirlerin, hayvanların gereksiz yere ya da fazla acı çekmelerine neden olmaması ve risklerin ciddiyeti ile orantılı olması gerekir. İl/ilçe müdürlüğü ya da çıkış veya sınır kontrol noktasındaki birim, söz konusu tedbirlerin giderlerinin nakliyeciden karşılanmasını sağlar. Bu durumlarla ilgili tüm koşullar için alınacak tedbirler arasında;

a) Sürücü ya da bakıcının değiştirilmesi,

b) Hayvanların o an yaralanmalarını önlemek için nakil aracının geçici tamiri,

c) Hayvanların tamamını ya da bir bölümünü başka bir nakil aracına aktarma,

ç) Hayvanların refahına uygun olması şartıyla, hayvanların en kestirme güzergâh üzerinden hareket yerlerine geri gönderilmesi veya hayvanların en kestirme güzergâh üzerinden varış yerlerine varması için yollarına devam etmelerine müsaade edilmesi,

d) Hayvanların refahı bakımından daha uygun olanı tercih edilmek üzere, en kestirme güzergâh üzerinden gerçekleştirilmek koşuluyla, hayvanların ayrılış yerlerine geri gönderilmesi veya varış yerlerine gönderilmesi için nakillerine müsaade edilmesi,

e) Hayvanların nakil aracından indirilmesi ve sorun çözülmüncüye kadar, masrafları nakliyeciden karşılanmak üzere, hayvanların uygun yerde tutulması ve bakımlarının uygun şekilde yaptırılması,

f) Hayvanların refahını güvence altına alacak başka herhangi bir imkân olmadığı takdirde, hayvanların insancıl yöntemlerle kesilmesi ya da itlaf edilmesi, yer alabilir.

(3) 32 nci maddenin birinci fıkrasında öngörüldüğü biçimde bu Yönetmeliğe uyulmamasından dolayı tedbir alındığı ancak nakliyenin gerekli olduğu durumlarda, il/ilçe müdürlüğü, hayvanların nakli için geçici bir yetki/yeterlilik belgesi verir. Yetki/yeterlilik belgesinde, söz konusu hayvanlar belirtilir ve bu Yönetmeliğe tam olarak uyulana kadar hayvanların naklinin gerçekleşebileceği koşullar tanımlanır. Bu tür yetki/yeterlilik belgesi hayvanlarla birlikte bulundurulur.

(4) İl/ilçe müdürlüğü, nakilden sorumlu kişi ile temas kurulamaması halinde ya da bu kişinin talimatlara uymaması halinde derhal ikinci fıkrada belirtilen gerekli tedbirleri alır ya da aldırır.

(5) İl/ilçe müdürlüğü tarafından alınan kararlar ile bu kararlara ilişkin gerekçeler 15 inci maddenin birinci fıkrası ya da uzun yolculuklar için 16 ncı maddenin birinci fıkrasına göre yetki belgesi verilmiş, nakliyeciden ya da onun temsilcisine ve yetki belgesini vermiş olan il müdürlüğüne en kısa süre içinde bildirilir. Gerekli olması halinde il/ilçe müdürlüğü, acil tedbirlerin alınmasında nakliyeciyeye yardımcı olur.

Nakliyesi uygun olan hayvanlar

MADDE 33 – (1) Hayvanlar yaralanmamaları ya da gereksiz yere acı çekmemeleri güvence altına alınan koşullarda nakledilir. Planlanan yolculuk için uygun durumda olmayan hiçbir hayvan nakledilemez.

(2) Yaralı olan veya fizyolojik zayıflık ya da patolojik rahatsızlık belirtileri gösteren hayvanlar özellikle;

a) Acı çekmeden kendi başlarına hareket edemiyorlarsa ya da yardım olmadan yürüyemiyorlarsa,

b) Üzerlerinde ciddi açık bir yara ya da şişlik/sarkıklık varsa,

c) Tahmini gebelik süresinin % 90'ı geçmiş gebe hayvanlar ya da nakilden önceki son hafta içinde doğum yapmış hayvanlar ise,

ç) Göbekleri tamamen iyileşmemiş yeni doğan memeli yavrular ise,

d) 100 kilometrenin altında bir mesafede taşınmadıkça, on günlükten küçük buzağular, bir haftalıktan küçük kuzular ve üç haftalıktan küçük domuz yavruları ise,

e) Yanlarında anneleri bulunmayan, sekiz haftalıktan küçük kedi ve köpek yavruları ise,

f) Boynuzları halen kadife katmanı altında kemikleşmesini sürdüren geyikler ise, nakliye için uygun kabul edilmez.

(3) Hasta ya da yaralı hayvanlar;

a) Şüpheli durumda resmî veteriner hekim görüşü alınması kaydıyla; hastalıkları ya da yaraları hafif ise ve nakliye işlemi fazla bir acıya yol açmayacaksa,

b) Söz konusu hastalık ya da yara, bilimsel bir araştırma programı kapsamına giriyorsa ve bilimsel ve deney amaçlı hayvanların korunmasına dair mevzuatta belirtilen hayvan refahı şartlarına uygun olarak naklediliyorsa,

c) Gereksiz acı ya da kötü muamele söz konusu olmamak kaydıyla, veteriner hekim tedavisi veya teşhisi için ya da bu tür tedavi veya teşhis işlemlerinden sonra, veteriner hekim gözetimi altında naklediliyorsa,

ç) Boynuz kesme ya da kısırlaştırma gibi veteriner hekimlik işlemlerine tabi tutulmuşsa yaraları tamamıyla iyileşmiş olmak şartıyla, nakledilebilir.

(4) Nakliye sırasında hastalanan ya da yaralanan hayvanlar diğerlerinden ayrılır ve en kısa sürede ilkyardım müdahalesi yapılır. Bu hayvanların veteriner hekim tarafından tedavi edilmeleri sağlanır ve acil olarak kesilmeleri ya da itlaf edilmeleri gerekiyorsa bu işlem, gereksiz yere acı çekmelerine yol açmayacak şekilde yapılır.

(5) Hayvanların refahını temin etmek için gerekli olmadıkça nakledilecek hayvanlara sakinleştirici verilmez. Sakinleştirici verilmesi gereken durumlarda bu tür uygulamalar veteriner hekim gözetimi altında yapılır.

(6) Laktasyon döneminde olan fakat yanlarında yavruları bulunmayan sığır cinsi ve koyun keçi türü hayvanlar 12 saati geçmeyecek aralıklarla sağılır.

(7) Yolculuk sırasında yanlarında bir bakıcı bulundurulması koşuluyla, tescilli dişi atların, yaklaşan doğumları için hayvan sağlığı ve refahı koşullarının iyileştirilmesi amacıyla ve yeni doğmuş tayların yanlarında anaları olan tescilli kısraklar bulunmak kaydıyla gerçekleştirilen nakilleri ikinci fıkranın (c) ve (ç) bentlerinde belirtilen şartlara tabi değildir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Nakil Araçları

Tüm nakil araçlarına ilişkin hükümler

MADDE 34 – (1) Nakil araçları, konteynerler ve bunların donanımı aşağıda belirtilen asgari şartları karşılayacak nitelikte olur.

a) Hayvanların yaralanmalarını ve acı çekmelerini engelleyen ve güvenliğini sağlayan.
b) Hayvanları aşırı sıcak ve soğuğa, kötü hava koşullarına ve hava koşullarındaki olumsuz değişikliklere karşı koruyan.

c) Hayvanların kaçmasını ya da araçtan düşmesini önleyen ve hareketliliğin yarattığı zorlamalara dayanabilen.

ç) Zemini, kaygan olmayan bir malzeme ile kaplanmış olan.

d) Zemin döşemesi, idrar ve dışkı sızıntısını asgariye indiren.

e) Nakliye sırasında hayvanların kontrol edilebilmesi ve bakımı için yeterli aydınlatma imkânı sağlayan.

(2) Hayvanların doğal hareketleri hiçbir şekilde kısıtlanmaksızın, doğal ayakta durma pozisyonunda iken hayvanların üzerinde yeterli havalandırma olmasını teminen, hayvanların nakil aracında içinde tutuldukları bölmelerde ve çok katlı taşıma sistemlerinde her bir katta yeterli alan oluşturulur.

(3) Yabani hayvanlar veya tek tırnaklı, sığır cinsi hayvanlar, koyun ve keçi türü hayvanlar (**Ek ibare:RG-31/12/2019-30995**), kümes hayvanları ile domuz türü hayvanların evcilleri dışındaki türler taşınacaksa beraberinde şu belgeler bulundurulur.

a) Hayvanların yabani, ürkek ya da tehlikeli olduğunu gösteren uyarı tabelası.

b) Besleme ve su verme işlemleri ile yerine getirilmesi gerekli herhangi bir özel bakım için yazılı talimatlar.

(4) Bölmelerin, hayvanların ağırlığına dayanacak güçte, nakil aracına montajı yapılan tertibat ise çabuk ve kolay monte edilebilecek şekilde tasarlanmış olması gerekir.

(5) 20 kg altındaki kuzular, altı aydan küçük buzağı ve dört aydan küçük taylar, 10 kg altındaki yavru domuzlar için nakli yapılan hayvan türü ve sayısı, yolculuk süresi ve hava koşullarına uygun olarak hayvanların konforunu teminen uygun yataklık malzeme ya da eşdeğer malzeme kullanılır. Bu malzeme idrar ve dışkının yeterli düzeyde emilimini sağlayacak nitelikte olur.

(6) Deniz aracı, uçak ya da demiryolu araçlarının vagonundaki nakliyenin üç saatten fazla süreceği hallerde mürettebat ve yolcu güvenliğine ilişkin ülke yasalarına herhangi bir hanel getirmeden, araçta bulunan ve bu görevi insani ve etkin bir biçimde yapması için gerekli yeteneğe sahip bakıcı ya da sorumlu kişiye, söz konusu türleri kesme ya da itlaf etme imkânı sağlanır.

Karayolu ya da demiryolu nakliyesine ilişkin ek hükümler

MADDE 35 – (1) İçinde hayvanların nakledileceği araçlar, 38 inci maddenin birinci fıkrasına göre işaretlenmiş konteynerler içinde nakledilen hayvanlar hariç olmak üzere, canlı hayvanların bulunduğunu gösterir şekilde açık ve görülür biçimde işaretlenir.

(2) Karayolu araçlarının hayvanları indirilmesi ve bindirilmesi için uygun donanım bulunur.

(3) Tren vagonları bir araya getirilirken ve demiryolu vagonlarının diğer tüm hareketleri sırasında, içinde hayvanların bulunduğu vagonların sarsılmaması için her tedbir alınır.

Ro-ro gemilerinde yapılan nakliyeye ilişkin ek hükümler

MADDE 36 – (1) Kaptan deniz aracına bindirme yapılmadan önce ve tüm araçlar yüklendiğinde;

a) Kapalı güvertelerde, deniz aracının uygun havalandırma sistemi ile teçhiz edildiğini, arıza halinde kullanılmak üzere yedek bir güç kaynağı ve alarm sistemi ile donatılmış olduğunu,

b) Açık güvertelerde, deniz suyuna karşı uygun korumanın sağlanmış olduğunu,

c) Deniz aracına yüklenecek olan karayolu araçları ve demiryolu vagonlarının, araca güvenli bir şekilde bağlanmalarına imkân veren, yeterli sayıda tasarlanmış, konumlandırılmış ve bakımı yapılmış sabitleme noktaları ile teçhiz edildiğini,

ç) Deniz yolculuğu başlamadan önce karayolu araçları ve tren vagonlarının deniz aracının hareketi sonucu yerlerinden çıkmasını engellemek için deniz aracına sıkıca bağlandığını,

doğrulaması gerekir.

Havayolu ile nakliyeye ilişkin ek hükümler

MADDE 37 – (1) Hayvanlar, hava kalitesi, sıcaklık ve basıncın, ancak yolculuk boyunca nakledilen hayvan türlerine uygun bir aralıkta tutulabileceği koşullar altında nakledilir.

Konteyner içinde nakliyeye ilişkin ek hükümler

MADDE 38 – (1) İçinde hayvanların taşınacağı konteynerler açık ve gözle görülebilir bir şekilde işaretlenir, üzerlerinde içinde canlı hayvan bulunduğu hususunda yazı ile konteynerin üst kısmını gösteren bir işaret bulunur.

(2) Nakliye taşıma, indirme, bindirme gibi işlemlerde, konteynerler dik tutulur, sallama ve sarsıntılar asgariye indirilir. Konteynerler, nakliye araçlarının hareketlerinden dolayı yer değiştirmelerini önlemek için sıkıca bağlanır.

(3) 50 kilogram üzerindeki konteynerlerin, yüklenecekleri nakliye aracına güvenli biçimde bağlanabilmelerine imkân veren uygun tasarımı, konumlu ve bakımı yapılmış bağlama noktaları ile donatılmış olması gerekir.

ONUNCU BÖLÜM

Nakliye Sırasındaki Uygulamalar

İndirme, bindirme ve hayvanlara muamele

MADDE 39 – (1) Yabani hayvan gibi belli hayvan guruplarının, planlanan yolculuktan önce nakliye atmosferine kendilerini alıştırmaya gereksinimlerine gereken dikkat gösterilir.

(2) Kümes hayvanları dışında, bindirme ya da indirme işlemlerinin dört saatten fazla sürdüğü durumlarda;

a) Nakil aracı dışında hayvanların bağlanmadan tutulması, beslenmesi ve sulanması için uygun tesislerin mevcut olması gerekir.

b) IŐlemler yetkili bir veteriner hekim tarafından kontrol edilerek bu işlemler sırasında hayvanların refahının uygun biçimde sürdürülmesini sağlamak için özel tedbirler alınır.

Ekipman ve prosedürler

MADDE 40 – (1) Bindirme ve indirme tesisatları/araç, gereçleri ve döŐemeler;

a) Hayvanların güvenliğini sağlayan, hareketleri sırasında hayvanların yaralanmasını ve ıŐrabını önleyen ve heyecanlanmaları ile strese maruz kalmaları olasılığını asgariye indiren nitelikte olur. Özellikle, zemin yüzeyinin kaygan olmamasına ve hayvanların kaçmasını önlemek için yan koruma tertibatı sağlanmasına  zen gösterilir.

b) Temizlenebilir ve dezenfekte edilebilir özellikte olur.

(2) Rampalar, buzağı, at ve domuzlar için yatayına %36,4'e denk gelen 20 derecelik bir açı ve koyunlar ile buzağı dışındaki sığırlar için yatayına %50'ye denk gelen 26 derece 34 dakikalık bir açıdan daha büyük bir diklikte olamaz. EĞimin yatayına %17,6'ya denk gelen 10 dereceden daha büyük bir diklikte olması halinde, rampalar üzerinde, hayvanların herhangi bir riske maruz kalmadan ya da zorluk çekmeden tırmanmalarını ve inmelerini sağlayacak ayak çıkıntıları yer alır.

(3) Kaldırma platformları ve nakil aracındaki çok katlı taşıma sistemlerinin üst katlarında, hayvanların indirme ve bindirme işlemleri sırasında düşmesini ve kaçmasını önleyecek güvenlik bariyerleri bulunur.

(4) Hayvanlarla aynı nakil araçlarında nakledilen eşyalar, hayvanların yaralanmalarına, acı ya da sıkıntı çekmelerine neden olmayacak bir Şekilde yerleştirilir.

(5) Bindirme ve indirme sırasında uygun aydınlatma sağlanır.

(6) Nakil aracında içinde hayvan yüklü konteynerlerin birbiri üzerine konulması halinde aşağıda sıralanan tedbirler alınır.

a) Altta bulunan hayvanların üzerine idrar ve dışkı düşmesi engellenir ya da kümes hayvanları, tavşanlar ve kürk hayvanları söz konusu olduğunda bu durum sınırlandırılır.

b) Konteynerlerin dengesi sağlanır.

c) Havalandırma engellenemez.

Yasaklar ve uygulamalar

MADDE 41 – (1) Hayvanlara aşağıda sıralandığı Şekilde muamele edilmesi yasaktır.

a) Vurma ya da tekmeleme.

b) Gereksiz yere acı çekmelerine neden olacak Şekilde vücutlarının herhangi bir hassas yerine baskı uygulanması.

c) Mekanik araçlarla askıda tutulması.

 ) Kafalarından, gözlerinden, kulaklarından, boynuzlarından, kuyruklarından, yönlerinden/derilerinden tutarak kaldırılması ya da sürüklenmesi, gereksiz yere acı verecek biçimde muamele edilmesi.

d) Sivri uçları olan değnek ya da diğer aletlerin kullanılması.

e) Sevk ve idarelerinde bilerek hareketlerinin kısıtlanması.

(2) Elektrik Şoku vermek için kullanılan elektrikli cihaz kullanımından mümkün  l de kaçınılır. Bu cihazlar sadece hareket etmemek için direnç gösteren yetişkin sığır cinsi hayvanlar ve yetişkin domuzlar için ve bunların önünde hareket edebilecekleri alan bulunması durumunda kullanılır. Şoklar bir saniyeden fazla sürmeyecek, aralarında yeterince süre bulunacak ve hayvanların arka kaça kaslarına tatbik edilecek Şekilde uygulanır. Hayvanın tepkide bulunmaması halinde üst üste Şok uygulanmaz.

(3) Pazar ve toplama merkezlerinde gerektiğinde hayvanların iple bağlanması için donanım bulundurulur. Bağlanmaya alışık olmayan hayvanlar bağlanmadan tutulur. Hayvanların suya erişimine imkân sağlanır.

(4) Hayvanlar boynuzlarından ya da burun halkalarından bağlanamaz. Buzağuların ağızları kapatılamaz. Sekiz aylık olanların dışında ve evcilleştirilmemiş atlar hariç olmak üzere evcil tek tırnaklılara tasma/yular takılır. Hayvanların iki ayakları birlikte bağlanamaz. Hayvanlar bağlanacakları vakit, kullanılan halat, ip ya da diğer benzeri şeyler;

- a) Normal nakliye koşulları sırasında kopmayacak kadar sağlam,
- b) Gerektiğinde hayvanların yatmalarına, yeme ve içmelerine imkân verecek biçimde,
- c) Boğulma ya da yaralanma tehlikesini ortadan kaldıracak biçimde ve hayvanların çabucak serbest bırakılmalarına imkân verir biçimde, olur.

Hayvanları ayırma

MADDE 42 – (1) Hayvanlar aşağıdaki hallerde birbirlerinden ayrı olarak nakledilir ve muameleye tabii tutulur.

- a) Değişik türlerdeki hayvanlar.
- b) Önemli ölçüde farklı büyüklükte ya da yaşta olan hayvanlar.
- c) Yetişkin damızlık erkek domuz ya da aygırlar.
- ç) Cinsel yönden yetişkin erkekler ve dişiler.
- d) Boynuzlu hayvanlar ve boynuzsuz hayvanlar.
- e) Birbirine düşman olan hayvanlar.
- f) Bağlanmış ve serbest hayvanlar.

(2) Birinci fıkranın (a), (b) ve (d) bentlerindeki hayvanların uygun gruplar içinde yetiştirildiği, birbirlerine alışık oldukları, ayırmanın sıkıntıya neden olacağı ya da dişilerin yanında bunlara muhtaç yavruların bulunduğu hallerde uygulanmaz.

Nakliye

MADDE 43 – (1) Nakil sırasında hayvanlara ayrılan alanların büyüklüğü, asgari olarak, Ek-2’de hayvan türleri ve nakil araçlarına göre belirtilen rakamlara uygun olur.

(2) Yavruları ile yolculuk yapan kısrakların dışında evcil tek tırnaklılar, araç bir ro-ro gemisine yüklendiği hallerde ayrı bölmelerde nakledilir.

(3) Tek tırnaklı, hayvanların üstlerindeki katta hiçbir hayvanın bulunmadığı durumlar hariç en alt kata yüklendikleri, çok katlı araçlarda nakil edilemez. Bölmenin asgari iç yüksekliği, en uzun boylu hayvanın omuz başının yüksekliğinden en az 75 cm daha yüksek olur.

(4) Ehlileştirilmemiş tek tırnaklılar, dörtten fazla gruplar halinde nakledilemez.

(5) 41 inci maddenin üçüncü ve dördüncü fıkraları ile 42 nci maddenin birinci ve ikinci fıkraları, nakil araçları için söz konusu durumların zorunlu kıldığı gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra uygulanır.

(6) Özellikle nakledilecek hayvan sayısı ve türü ile yolculuk sırasında beklenen hava koşulları dikkate alınarak hayvanların ihtiyaçlarının tamamen karşılanmasını sağlamak için yeterli havalandırma sağlanır ve konteynerler, birbirlerinin havalandırılmasını engellemeyecek biçimde yerleştirilir.

(7) Nakliye sırasında, hayvanlara, uygun aralıklarla ve özellikle 44 ve 45 inci maddelerde belirtildiği şekilde, tür ve yaşlarına uygun biçimde su, yem ve dinlenme imkânı sağlanır. Aksi belirtilmedikçe, memeliler ve kuşlar, en az 24 saatte bir beslenir ve bunlara en az 12 saatte bir su verilir. Su ve yemin, iyi kalitede olması gerekir ve bunlar hayvanlara kirliliği en düşük seviyeye çekecek biçimde sunulur. Hayvanların yeni beslenme ve su içme biçimlerine alışma ihtiyaçlarına gereken dikkat gösterilir.

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Hayvan Deniz Araçları Ya Da Deniz Konteyneri Taşıyan Deniz Araçlarına İlişkin Ek Hükümler

Hayvan nakillerinde kullanılan deniz araçlarına ilişkin yapım ve donanım koşulları

MADDE 44 – (1) Kümes rayları ve güverte güçlerinin, nakledilen hayvanlara uygun olması gerekir. Kümes rayları ve güverte güç hesaplamalarının, yetkili makam tarafından onaylanmış bir tasnif kurumu tarafından hayvan deniz aracının yapımı ya da dönüşümü sırasında doğrulanması gerekir.

(2) Hayvan nakillerinde kullanılan deniz araçları, hayvanların nakil edilecekleri bölmelerdeki havayı değiştirmeye yetecek cebri bir havalandırma sistemi ile teçhiz edilir. Bu havalandırma sistemi,

a) Bölme tamamen kapalı ise ve açık yükseklik 2.30 metreden az ya da bu mesafeye eşit ise saatte 40 hava değişikliği,

b) Bölme tamamen kapalı ve açık yükseklik 2.30 metrenin üzerinde ise saatte 30 hava değişikliği,

c) Bölme kısmen kapalı ise bölme hacminin % 75'ini değiştirme, kapasitesine sahip olur.

(3) Taze su depolama ya da üretim kapasitesi, planlanan yolculukların azami süresi de dahil, nakledilecek hayvanların azami sayısı ve türü dikkate alınarak 49 uncu maddede öngörülen su ihtiyacını karşılayacak şekilde olur.

(4) Taze su sisteminin, her hayvan bölgesinde sürekli taze su sağlayacak özellikte olması ve tüm hayvanların taze suya kolay ve sürekli ulaşabilmelerini sağlamak için yeterli düzeneklerin mevcut olması gerekir. Ana pompa sisteminin arızalanması halinde su teminini sağlamak için yedek pompa donanımı sağlanır.

(5) Drenaj sisteminin, tüm koşullar altında kümes/kafes/etrafı çevrili tertibat ve güvertelerden gelen sıvıların drenajını yapacak kapasitede olması gerekir. Dren boruları ve kanallarının, sıvıları kuyu ya da tank içinde toplanması ve burada lağım suyu, pompa ya da püskürtgeçer vasıtası ile boşaltılması zorunludur. Ana pompalama sisteminin arızalanması halinde drenaj sağlamak için kullanılmak üzere yedek pompalama donanımı sağlanır.

(6) Hayvan barındırma alanları, geçiş yolları ve hayvan barınaklarına giden rampalar için yeterli aydınlatma sağlanır. Ana elektrik tesisatında arıza meydana gelmesi halinde devreye girecek acil aydınlatma temin edilir. Bakıcının hayvanları gerektiğinde kontrol etmesi ve bakımlarını yapabilmesi için yeterli kapasitede portatif aydınlatma sağlanır.

(7) Tüm hayvan barınma yerlerinde yangın sistemi kurulur ve hayvan barınma alanları içindeki yangın donanımı, yangından korunma, yangın tespiti ve yangın söndürme çalışmaları hususunda Uluslararası Denizde Can Emniyeti Uluslararası Sözleşmesi (SOLAS) standartlarının taraf olunan koşullarına uygun olur.

(8) Hayvanlara ilişkin şu sistemler, dümen kısmında bir izleme, kontrol ve alarm sistemi ile teçhiz edilir.

a) Havalandırma.

b) Taze su temini ve drenaj.

c) Aydınlatma.

ç) Gerektiğinde taze su üretimi.

(9) Hayvan deniz aracındaki normal çalışma koşulları altında ikinci, dördüncü, beşinci, altıncı fıkralarda bahsi geçen hayvan sistemleri için sürekli olarak güç verilmesi için bir ana güç kaynağının kâfi olması gerekir. Kesintisiz üç günlük bir süre için ana güç kaynağının yerine geçmek üzere ikincil bir güç kaynağı bulundurulur.

Hayvan nakillerinde kullanılan deniz araçları ya da deniz konteynerleri taşıyan deniz araçlarında yem ve su temini

MADDE 45 – (1) 24 saati aşan yolculuklarda, evcil tektırnaklılar ile büyükbaş ve küçükbaş hayvan ile domuz nakleden deniz araçları ya da deniz konteynerleri taşıyan deniz araçlarında, planlanan yolculuk için Ek-1'deki Tablo 1'de öngörülen asgari günlük yem ve su ihtiyaçlarını karşılayacak yeterli yem ve su ve yeterli altlığa ilaveten, hangisi daha uzun süre yeterli olacak ise, %25 oranında veya üç günlük yedek altlık, yem ve su bulundurulur.

(2) Kaba yemin yerini konsantre yem ve konsantre yemin yerini kaba yem alabilir. Ancak, belli hayvan kategorilerinin metabolik ihtiyaçları doğrultusunda beslenme değişikliğine alışmalarının sağlanması hususuna gereken dikkat gösterilir.

ONİKİNCİ BÖLÜM

Su Verme ve Besleme Aralıkları, Yolculuk Saatleri ve Dinlenme Süreleri

Evcil tek tırnaklılar, sığır cinsi hayvanlar, koyun ve keçi türü hayvanlar (Ek ibare:RG-31/12/2019-30995), kümes hayvanları ile domuz türlerine ait evcil hayvanlar

MADDE 46 – (1) Bu bölümde öngörülen şartlar, hava yolu ile yapılan nakliyeler hariç tescilli tek tırnaklılar dışındaki evcil tek tırnaklılar, sığır cinsi hayvanlar, koyun ve keçi türü hayvanlar (**Ek ibare:RG-31/12/2019-30995**), kümes hayvanları ile domuz türlerine ait evcil hayvanların hareketleri için uygulanır.

(2) Birinci fıkrada bahsi geçen (**Ek ibare:RG-31/12/2019-30995**) kümes hayvanları hariç türlerin yolculuklarının uzunluğu, sekiz saati geçemez.

(3) İkinci fıkrada belirtilen azami yolculuk süresi, on üçüncü bölümdeki ek şartlar yerine getirildiği takdirde uzatılabilir.

(4) Hayvanların karayolu araçları ile naklinde, üçüncü fıkrada belirtilen hususlar karşılanmak şartı ile su verme ve besleme aralıkları, yolculuk saatleri ve dinlenme süreleri aşağıda belirtilmiştir.

a) Sütle beslenmeye devam eden süttan kesilmemiş buzağı, kuzu, oğlak ve taylar ile süttan kesilmemiş domuz yavrularının dokuz saatlik bir yolculuktan sonra, kendilerine özellikle sıvı ve gerektiğinde de yem verilmesine yetecek şekilde en az bir saat süre ile dinlendirilmesi gerekir. Bu dinlenme süresinden sonra, 9 saat daha taşınabilirler.

b) Domuzlar en fazla 24 saat süre ile taşınabilirler. Yolculuk sırasında suya sürekli erişimleri sağlanır.

c) Evcil tektırnaklılar, en fazla 24 saat süre ile taşınabilirler. Yolculuk sırasında her sekiz saatte bir sıvı ve gerektiğinde yem verilir.

ç) Birinci fıkrada geçen (**Ek ibare:RG-31/12/2019-30995**) kümes hayvanları hariç türlere ait diğer tüm hayvanların, on dört saatlik bir yolculuktan sonra, kendilerine sıvı ve gerektiğinde de yem verilmesine yetecek şekilde en az bir saat süre ile dinlendirilmesi gerekir. Bu dinlenme süresinden sonra, 14 saat daha taşınabilirler.

d) (**Ek:RG-31/12/2019-30995**) Kümes hayvanları, yeterli miktarda uygun yem ve suya ulaşabilmesi şartıyla, bindirme ve indirme süresi hariç 12 saate kadar, bunların civcivleri ise yumurtadan çıktıktan sonraki 72 saat içinde tamamlanması kaydı ile en fazla 24 saat yolculuk yapabilir.

(5) Öngörülen yolculuk süresinin bitiminde, hayvanların nakil aracından indirilmesi, yem ve su verilmesi ve en az 24 saat süre ile dinlendirilmesi gerekir.

(6) Deniz yolu ile taşımada;

a) Yolculuk süreleri ve dinlenme süreleri dışında üçüncü ve dördüncü fıkralarda öngörülen şartlar yerine getirilmedikçe, azami yolculuk süresinin sekiz saati geçmesi halinde hayvanlar denizyolu ile taşınmaz.

b) Ülkenin iki coğrafi noktası arasında, hayvanlar indirilmeksizin deniz araçlarına yüklenen nakil araçları vasıtası ile düzenli ve doğrudan bir hat üzerinden denizyolu ile

gerçekleştirilen nakillerde, denizdeki yolculuk süresi, yolculuk ikinci ve dördüncü fıkra kapsamındaki genel plana dahil edilebilecek bir nitelikte olmadıkça, hayvanların, deniz aracından indirildikten sonra varış limanında ya da varış limanının hemen yakınındaki bir yerde 12 saat dinlendirilmesi gerekir.

(7) Hayvanların menfaatine yönelik olarak, üçüncü ve dördüncü fıkralardaki yolculuk süreleri, varış yerinin yakınlığı göz önünde tutularak iki saat uzatılabilir.

Diğer türler

MADDE 47 – (Değişik:RG-31/12/2019-30995)

(1) Evcil kuşlar ve evcil tavşanlar yeterli miktarda uygun yem ve suya ulaşabilmesi şartıyla, bindirme ve indirme süresi hariç 12 saate kadar yolculuk yapılabilir.

(2) Kümes hayvanları dışındaki tüm kanatlı hayvan civcivleri, yumurtadan çıktıktan sonraki 72 saat içinde tamamlanması kaydı ile en fazla 24 saat yolculuk yapılabilir.

(3) Taşınan köpek ve kedilere 24 saati geçmeyecek aralıklarla yem ve 8 saati geçmeyecek aralıklarla su verilir. Besleme ve su verme ile ilgili açık yazılı talimatlar verilmiş olur.

(4) Birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarda bahsi geçenlerin dışındaki diğer türler, besleme ve su verme hususundaki yazılı talimatlara uygun olarak ve gerekli görülen özel bakım koşulları göz önünde bulundurularak taşınır.

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Evcil Tektırnaklılar ile Sığır Cinsi Hayvanlar, Koyun ve Keçi Türü Hayvanlar ile

Domuz Türlerine Ait Evcil Hayvanları Kapsayan Uzun Yolculuklara İlişkin Ek Hükümler

Uzun yolculuklara ilişkin hükümler

MADDE 48 – (1) Nakil aracı, açık renkte bir çatı ile donatılır ve uygun biçimde izole edilir.

(2) Nakledilen türlere, hayvan sayısına, yolculuk süresine ve hava koşullarına uygun biçimde hayvanların rahatını güvence altına alan uygun altlık malzeme ya da eşdeğer malzeme sağlanır. Bu malzeme idrar ve dışkının yeterince emilmesini sağlayan özellikte olur.

(3) Nakil aracında, söz konusu yolculuk sırasında hayvanların beslenme ihtiyaçlarını karşılamak için yeterli miktarda uygun yem bulunur. Yem toz, yakıt, egzoz gazı ve hayvan idrarı ve dışkı gibi kirletici maddeler ve hava koşullarından koruyacak şekilde olur.

(4) Hayvanların beslenmesi için özel beslenme donanımının kullanıldığı durumlarda, bu donanım nakil aracında bulundurulur.

(5) Dördüncü fıkroda belirtilen besleme donanımının kullanıldığı durumlarda, söz konusu donanımın ters dönmesini ve devrilmesini engellemek için gerektiğinde nakil aracına bağlanacak biçimde tasarlanır. Nakil aracı hareket halindeyken ve donanımın kullanılmadığı zamanlarda, bu donanım hayvanlardan ayrı bir yerde muhafaza edilir.

(6) Yavruları ile seyahat eden atlar hariç tek tırnaklılar ayrı bölmeler içinde nakledilir.

(7) Nakil aracının, ayrı bölmeler oluşturulabilmesi için, tüm hayvanlara suya serbest erişim olanağı sağlanmak koşuluyla, bölme duvarları ile donatılmış olması gerekir.

(8) Bölme duvarları, bölme ebadının, özel ihtiyaçlara ve hayvanların tür, büyüklük ve sayısına göre ayarlanabilmesini teminen farklı pozisyonlarda yerleştirilebilecek şekilde tasarlanmış olur.

(9) Annelerinin refakatinde oldukları hallerin dışında,

a) Tescilli tek tırnaklılar hariç, evcil tek tırnaklıların dört aydan büyük olması,

b) Buzağuların on dört günden büyük olması,

c) Domuzların 10 kilogramdan ağır olması,

koşuluyla yolculuklara izin verilir.

(10) Terbiye edilmemiş atların, uzun yolculuk yaparak nakledilmesine izin verilmez.

Karayolu, demiryolu ya da deniz konteynerleri ile nakliede su temini

MADDE 49 – (1) Nakil aracı ile deniz konteynerleri, her bir hayvanın suya erişimini teminen, gerektiğinde bakıcının yolculuk sırasında hayvanlara anında su vermesini mümkün kılan bir su sistemi ile donatılır.

(2) Su sistemi, çalışır durumda ve nakil aracındayken su verilecek hayvan türlerine uygun biçimde tasarlanmış ve yerleştirilmiş olur.

(3) Her bir nakil aracı için su tanklarının kapasitesi, aracın azami taşıma kapasitesinin en az % 1,5'ine eşit olur. Su tankları, her yolculuktan sonra boşaltılıp temizlenecek biçimde tasarlanır ve su seviyesinin kontrol edilmesine imkân veren bir sistem ile donatılmış olur. Bu sistemin, bölmeler içindeki suluklara bağlı ve çalışır durumda olması gerekir.

(4) Üçüncü fıkrada belirtilen şartlar, yalnızca deniz nakil araçlarında kullanılan ve deniz nakil aracının su tanklarından su temin eden deniz konteynerleri için aranmaz.

Karayolu nakil araçlarında havalandırma ve ısının izlenmesi

MADDE 50 – (1) Karayolu nakil aracında bulunan havalandırma sistemleri, yolculuğun herhangi bir anında, nakil aracı hareket halinde olsun ya da olmasın, nakil aracı içerisindeki ısının, hava sıcaklığına göre +/-5°C tolerans payıyla, tüm hayvanlar için 5oC ila 30oC aralığında korunmasını sağlayacak biçimde tasarlanmış, imal edilmiş ve bakımı yapılmış olur.

(2) Havalandırma sistemi, nominal kapasitesi, taşıma kapasitesinin 60 m³/h/KN düzeyinde olan asgari hava akışıyla eşit dağılım sağlayacak ve aracın motorundan bağımsız olarak en az 4 saat çalışabilecek kapasitede olur.

(3) Nakil aracı, bir ısı izleme sistemi ve ısı verilerini kaydedecek araçlarla donatılmış olur. Sensörler, tasarım özelliklerine bağlı olarak, kamyonun kötü iklim koşullarına maruz kalma ihtimali en yüksek olan kısımlarına yerleştirilmiş olur. Bu şekilde elde edilen ısı kayıtları tarihlendirilir ve talep edilmesi halinde yetkili makama sunulur.

(4) Karayolu nakil aracı, hayvanların bulunduğu bölmelerdeki ısı azami veya asgari düzeye ulaştığında sürücüyü ikaz edecek bir uyarı sistemi ile donatılmış olur.

GPS sistemi

MADDE 51 – (1) Hayvan nakliyesi için ilk defa trafiğe çıkan nakliye araçları ve halihazırda kullanılan nakliye araçları için Ek-6'da belirtilen yolculuk kütüğüne eşdeğer biçimde kayıt yapılmasına, bilgi sağlanmasına, ayrıca bindirme kapağının açılması ve kapanmasına ilişkin bilgi alınmasına imkân veren uygun bir GPS sistemi ile donatılır.

ONDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yolculuk Kütüğü

Yolculuk kütüğünün farklı bölümlerinin doldurulması ve saklanması

MADDE 52 – (1) Uzun yolculuk planlayan kişiler, Ek-3, Ek-4, Ek-5, Ek-6 ve Ek-7'de örnekleri verilen yolculuk kütüğünün sayfalarını tanzim eder, kaşeler, imzalar ve birbirine ekler.

(2) Yolculuk kütüğü şu kısımlardan oluşur.

- a) Planlama.
- b) Ayrılış yeri.
- c) Varış yeri.
- ç) Nakliyecisi beyanı.
- d) Aykırı durum raporu.

(3) Organizatörün yapması gereken iş ve işlemler aşağıda belirtilmiştir.

- a) Her bir yolculuk kütüğünü ayrı bir numara ile tanımlar.

b) Veteriner sağlık raporu numarası hariç eksiksiz bir biçimde doldurulmuş olan yolculuk kütüğü planlama formunun imzalanmış bir nüshasını, kalkış saatinden önceki iki gün içinde kalkış yerindeki il/ilçe müdürlüğüne teslim eder.

c) 19 uncu maddenin birinci fıkrası kapsamında, Genel Müdürlük ve il/ilçe müdürlüğü tarafından verilmiş olan her tür talimata uyar.

ç) Yolculuk kütüğünün 19 uncu maddeye uygun olarak mühürlenmiş olmasını sağlar.

d) Varış yerine ya da başka bir ülkeye ihracatın söz konusu olduğu durumlarda en azından çıkış noktası olarak belirlenmiş gümrük kapılarına ya da veteriner sınır kontrol noktalarına ulaşılmaya kadar yolculuk kütüğünün yolculuk sırasında hayvanların beraberinde bulundurulmasını sağlar.

(4) Ayrılış yerindeki yetiştiriciler ile varış yerindeki yetiştiriciler yolculuk kütüğünün ilgili bölümlerini doldurup imzalar. Yetiştiriciler, bu Yönetmeliğin hükümlerinin yerine getirilmesine dair herhangi bir çekincelerinin olması durumunda Ek-7'de örneği bulunan aykırı durum raporunu doldurarak en kısa süre içinde il/ilçe müdürlüğüne bildirimde bulunur.

(5) Varış yerindeki yetiştiriciler, Ek-6'daki nakliyecı beyanı formu hariç, yolculuk kütüğünü, varış yerine varma tarihinden itibaren en az üç yıl süre ile saklar.

(6) Nakliyecı, yolculuk tamamlandığında Ek-6'da örneği bulunan nakliyecı beyanı formunu doldurur ve imzalar.

(7) Hayvanların başka bir ülkeye ihraç edilmesi halinde, nakliyeciler, yolculuk kütüğünü, çıkış noktası olarak belirlenmiş gümrük kapısında görevli resmî veteriner hekime teslim eder.

(8) Ek-5'te örneği bulunan varış yeri formunda adı bulunan nakliyecı, onaylı yolculuk kütüğünün bir kopyasını saklar.

(9) Yolculuk kütüğündeki belgeler, doldurulduktan sonraki bir ay içinde, nakliyecı yetki belgesini düzenlemiş olan il müdürlüğüne ve talep edilmesi halinde ayrılış yerindeki il/ilçe müdürlüğüne sunulur. Bu belgeler nakliyecı tarafından kontrol tarihinden itibaren en az üç yıl süreyle saklanır.

(10) Yolculuk kütüğündeki belgeler, araçlarda GPS sistemi kullanılmıyor ise, yolculuğun tamamlanmasından sonra bir ay içinde ayrılış yerindeki yetkili makama iade edilir. Araçların GPS sistemi olduğunda, GPS sistemindeki kayıtlar yolculuk kütüğü olarak sunulur.

ONBEŞİNCİ BÖLÜM

İdari Yaptırımlar

Hayvan hareketlerinin kısıtlanması

MADDE 53 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine göre onay belgesi olmayan araçların ya da yeterlilik belgesi olmayan sürücü ve bakıcıların hayvanları nakletmesine izin verilmez; nakledilecek hayvanlar için veteriner sağlık raporu düzenlenmez.

İdari yaptırımlar

MADDE 54 – (1) Görevliler veya resmî veteriner hekimler tarafından yapılan denetimlerde bu Yönetmelik hükümlerine uyulmadığının tespiti, görülen aksaklıkların verilen süre içinde giderilmemesi, eksikliklerin ve ihlallerin devam etmesi durumunda nakil yapan gerçek ve tüzel kişilere 5996 sayılı Kanunun 36 ncı maddesine göre işlem yapılır.

İhlaller ve ihlallerin bildirilmesi

MADDE 55 – (1) Bu Yönetmeliğin ihlal edilmesi halinde, il/ilçe müdürlüğü, bu maddedeki tedbirleri alır.

(2) İl/ilçe müdürlüğü, herhangi bir, nakliyecinin, aracın veya sürücünün bu Yönetmelik hükümlerine uymadığını tespit etmesi durumunda; yetki/yeterlilik/onay

belgesini düzenlemiş il müdürlüğüne bildirir. Bu tür tebligatın ekinde yolculuk ile ilgili her tür veri ve belgeler bulunur.

(3) Varış yerindeki il/ilçe müdürlüğü, yolculuğun bu Yönetmeliğe uygun olarak yapılmadığını tespit etmesi halinde, bu durumu derhal ayrılış yerindeki il/ilçe müdürlüğüne bildirir. Bu tür tebligatın ekinde yolculuk ile ilgili her tür veri ve belgeler bulunur.

(4) İl/ilçe müdürlüğü, bir nakliyecinin bu Yönetmeliğin hükümlerine uymadığını ya da bir nakil aracının yine bu Yönetmeliği ihlal ettiğini tespit etmesi halinde ya da il/ilçe müdürlüğünden tebligat alması halinde, aşağıdakilerden birini uygular;

a) Nakliyeciyeye, tespit edilen ihlalin giderilmesi ve tekrar etmemesi için gerekli tedbirleri aldırır.

b) Hayvanların yüklenmesi sırasında özellikle bir veteriner hekim bulunmasını isteyerek, söz konusu nakliyeciyi ek kontrollere tabi tutar,

c) Nakliyecinin yetki belgesini ya da nakil aracının onay belgesini askıya alır ya da iptal eder.

(5) İl/ilçe müdürlüğü, yeterlilik belgesine sahip bir sürücü ya da bakıcının bu Yönetmeliği ihlal etmesi durumunda, sürücü ya da bakıcının, hayvanların bu Yönetmeliğe uygun olarak nakli için yeterli bilgi ya da bilince sahip olmadığını tespit edilmesi halinde, bu kişinin yeterlilik belgesini geri alır.

(6) Nakliyeciyeye ve nakil aracının bu Yönetmeliğin üst üste ihlal edilmesi halinde, yardımlaşma ve bilgi alışverişi ile sunulan tüm imkânlardan hiçbir sonuç alınmamış olması kaydı ile, il/ilçe müdürlüğü geçici olarak nakilden men için Genel Müdürlüğe bildirir.

(7) Nakliyeciyeye ve nakil aracının hayvan nakillerinde bu Yönetmelik kurallarına uymaması ve belgelerinin men edilmesi halinde bu bilgi veri tabanına işlenir ve nakil için tekrar belge verilmez.

ONALTINCI BÖLÜM **Kontroller ve Raporlar**

İl/ilçe müdürlükleri tarafından yapılacak kontroller ve hazırlanacak yıllık raporlar

MADDE 56 – (1) İl/ilçe müdürlüğü, bu Yönetmeliğin şartlarının yerine getirildiğini, hayvanlar, nakil araçları ve bunların beraberindeki belgeleri inceler ve kontrol eder.

(2) Uygulanacak kontrol sayısının bir yıl önceki nakil sayısının en az %5'i kadar olması gerekir.

(3) Kontroller, hayvan sağlığı veya diğer amaçlarla yapılan kontrollerle birlikte gerçekleştirilebilir.

(4) Düzenlenen kontrollerde bu Yönetmelik hükümlerinin karşılanmadığı tespit edilirse, belirtilen asgari kontrol oranı artırılır.

Kontrol edilecek taşıma araçlarının seçimi

MADDE 57 – (1) İl/ilçe müdürlüğü tarafından kontrol edilecek nakil araçlarının seçimi bir risk analizi temelinde yapılır.

Risk analizi

MADDE 58 – (1) Her bir nakil aracı için hazırlanacak risk analizinde aşağıdaki hususlar dikkate alınır.

a) Nakil aracının teknik ve hijyen kurallarına uyup uymadığı.

b) Hayvan nakilleri sırasında hayvanların korunması için uyulması gereken usul ve esaslara uyulup uyulmadığı.

c) Nakliye süresince bulunması gereken belgelerin olup olmadığı.

ç) Bakanlığın belirlediği diğer kriterler.

Rapor hazırlanması

MADDE 59 – (1) Hayvan nakilleri sırasında düzenlenen her bir kontrol sonucunda kontrolleri uygulayan kişi, kontrollerin sonuçlarını, olumsuz bulguları, kontrollerin nedenlerini ve kontroller sırasında bulunan şahısları belirten bir rapor hazırlar. Hazırlanan rapor, bakıcı/sürücüye de imzalatılır ve bir kopyası bakıcı/sürücüye verilir.

Yıllık raporlar

MADDE 60 – (1) İl müdürlükleri il düzeyinde yıllık bir rapor hazırlar ve her yıl Mayıs ayının son haftasından önce Bakanlığa gönderir. Bu rapor önceki yıllla ilgili olarak aşağıdaki bilgileri ihtiva eder.

- a) İl içinde onay verilen araçların sayısı.
- b) 56 ncı madde gereğince uygulanan kontrollerin sayısı.
- c) Kontrol edilen araçların sayısı.
- ç) Tespit edilen uygunsuzluklar.
- d) Uygunsuzluk tespit edilmesi halinde bu Yönetmelik gereğince uygulanan yaptırımlar.

Ülkesel yıllık raporlar

MADDE 61 – (1) Bakanlık tarafından, illerden gelen raporlar doğrultusunda her yıl Temmuz ayının son haftasından önce bir önceki yıl gerçekleştirilen kontroller sonucu il müdürlükleri tarafından düzenlenerek Bakanlığa gönderilen raporlardan elde edilen bilgiler doğrultusunda yıllık ülkesel bir rapor hazırlanır.

(2) Yıllık ülkesel rapor, yapılan kontrollerde belirlenen ana aksaklıkların bir analizini içerir.

ONYEDİNCİ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

GPS sistemi ile ilgili geçiş süreci

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 51 inci maddede öngörülen GPS sistemi donatımı en geç (**Değişik:RG-30/12/2021-31705 2.Mükerrer**) 31/12/2023 tarihine kadar yapılır.

Yürürlük

MADDE 62- (**Değişik:RG-5/2/2014-28904**)

(1)Bu Yönetmeliğin;

a) 9, 12, 16, 19, 20, 24, 25, 26, 27, 28, 46, 47 ve 52 nci maddeleri (**Değişik:RG-30/12/2021-31705 2.Mükerrer**) 31/12/2023 tarihinde,

b) 9 uncu madde dışında üçüncü bölüm, 16,19 ve 20 nci maddeleri dışındaki beşinci bölüm, 24, 25, 26, 27 ve 28 inci maddeleri dışındaki altıncı bölüm, yedinci, dokuzuncu, onüçüncü, onbeşinci ve onaltıncı bölümler ile 10, 11, 13 ve 32 nci maddeleri 31/12/2013 tarihinde,

c) Diğer maddeleri 13/12/2011 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 63 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini (**Değişik ibare:RG-31/12/2019-30995**) Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

HAYVAN SATIŞ YERLERİNİN RUHSATLANDIRILMA VE DENETLEME USUL VE ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 24.12.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28152

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; kasaplık, besilik, damızlık ve diğer amaçlı hayvanların alınıp satıldıkları, gerektiğinde (**Mülga ibare:RG-19/7/2020-31190**) (...) bekletildikleri yerlerin gerekli teknik, sağlık ve hijyenik şartlara kavuşturularak, salgın ve paraziter hayvan hastalıklarının yayılmasını engellemek, bunlardan korunmak, mücadele, kontrol ve eradikasyon çalışmalarını desteklemek, hayvanların sağlıklı ortamlarda alınıp satılmalarını temin etmek ve bu yerlerin atık ve artıklarının çevre ve toplum sağlığına zarar vermesini önlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, kasaplık, besilik, damızlık ve her ne amaçlı olursa olsun, gerçek ve tüzel kişi ve kuruluşlar ile resmi kuruluşlar tarafından kurulmuş ve kurulacak olan, hayvanların alınıp satıldıkları, gerektiğinde (**Mülga ibare:RG-19/7/2020-31190**) (...) bekletildikleri hayvan pazarları, canlı hayvan borsaları, (**Ek ibare:RG-19/7/2020-31190**) hayvan toplama ve satış merkezleri, hayvan park ve panayırlarının, teknik, sağlık ve hijyenik şartları ile bu yerlerin kuruluş, ruhsatlandırma, çalışma, denetleme ve bu Yönetmelik hükümlerine uyulmaması durumunda uygulanacak işlemleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 8, 11 ve 36 ncı maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) (**Değişik:RG-18/2/2020-31043**) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,
- b) (**Değişik:RG-19/7/2020-31190**) Hayvan satış yeri: Hayvan pazarı, canlı hayvan borsası, hayvan toplama ve satış merkezi ile hayvan park ve panayırlarını,
- c) Hayvan satış yeri kurma izni: Satış yeri kurulacak alanın ve sunulan projenin uygun görülmesi durumunda hayvan satış yerinin kurulması için il müdürlüklerince verilen izni,
- ç) Hayvan satış yeri çalışma izni: Hayvan satış yeri kurma izni verilmiş ve il müdürlüğünce uygun görülen projelerine göre yapılmış hayvan satış yeri tesisinin faaliyete geçmesi için il müdürlüğü tarafından verilen izin belgesini,
- d) (**Değişik:RG-18/2/2020-31043**) İl/ilçe müdürlüğü: İl/ilçe tarım ve orman müdürlüklerini,
- e) Kayıt sistemi: Hayvanların kimliklendirilerek kayıt altına alındığı ve hareketlerinin izlendiği, hayvancılık işletmelerinin kayıt altına alındığı bilgisayar destekli, Bakanlık bünyesinde oluşturulmuş veri tabanını,
- f) Komisyon: 18/8/2002 tarihli ve 24850 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kurban Hizmetlerinin Diyanet İşleri Başkanlığınca Yürütülmesine Dair Yönetmelikte belirtilen kurban hizmetleri komisyonunu,
- g) Sorumlu yönetici: Bu Yönetmelik kapsamındaki hayvan satış yerlerinin mevzuata uygun olarak faaliyet göstermesinden, hayvan satış yerinin sahibi ile birlikte sorumlu olan veteriner hekimi,
- ğ) Yetkili idare: Belediye sınırları ve mücavir alanlar dışı ile kanunlarda münhasıran il özel idaresine yetki verilen hususlarda il özel idaresini; büyükşehir belediyesi sınırları ve

mücavir alanlar içinde büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu konularda büyükşehir belediyesini, bunların dışında kalan hususlarda büyükşehir ilçe veya ilk kademe belediyesini; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyeyi ve organize sanayi bölgesi sınırları içinde organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Hayvan Satış Yeri Kurma İzni, Çalışma İzni İçin Müracaat ve İzin İşlemleri

Hayvan satış yeri kurma izni için müracaat ve tesis kurma izni verilmesi

MADDE 5 – (1) (Değişik cümle:RG-18/2/2020-31043) Hayvan satış yeri kurmak isteyen gerçek ve tüzel kişi ve kuruluşlar ile resmi kuruluşlar aşağıdaki bilgi ve belgelerle fiziki olarak veya elektronik ortamda ilgili valiliğe müracaat ederler.

- a) EK-1'e uygun olarak hayvan satış yeri sahibi tarafından doldurulmuş beyanname,
- b) Hayvan satış yerinin bulunduğu alanı belirleyen belge, yerleşim yeri ve çevresine ait üzerinde hayvan satış yerinin pazar sahası tesisleri, sosyal tesisler, idari tesisler, otopark vesairenin gösterildiği tesisin kurulacağı belediyenin uygun görüşü alınarak hazırlanmış ve ilgili imar müdürlüğünce tasdik edilmiş 1/500 veya 1/1000 ölçekli plan,
- c) Hayvan satış yerine ait tüm bölümleri içeren detaylı, teknik resim kurallarına göre hazırlanmış proje,
- ç) Hayvan satış yerinin hudutları içinde bulunduğu belediyeden su kullanma belgesi, şehir şebeke suyu bulunmayan yerlerde içme ve kullanma suyu temin projesi, suyun kapasite ve kullanımına yönelik açıklama raporu, derin kuyulardan suyun temin edilmesi halinde ise devlet su işlerinden alınacak kuyu suyu kullanma belgesi,

d) Kanalizasyon bulunmayan yerlerde fosseptik projesi, pazar sosyal ve idari tesisleri, pazar yerinin temizlik suları ile yağmur sularının izalesi ile ilgili proje ve açıklama raporu.

(2) (**Mülga cümle:RG-18/2/2020-31043**) (...) Söz konusu bilgi ve belgelerin il müdürlüğü tarafından yapılan incelenmesi sonucunda uygun bulunan yerlere EK-2'ye uygun olarak düzenlenen tesis kurma izni verilir.

Hayvan satış yeri çalışma izni için müracaat ve çalışma izni verilmesi

MADDE 6 – (1) (Değişik:RG-18/2/2020-31043) Hayvan satış yeri tesis kurma izni olarak tesislerini onaylı projelerine göre yapmış olan gerçek ve tüzel kişi ve kuruluşlar ile resmi kuruluşlar, çalışma izni alabilmek için ekinde hayvan satış yeri sorumlu yöneticisi veteriner hekim istihdamına dair belge bulunan dilekçe ile fiziki olarak veya elektronik ortamda valiliğe müracaat eder.

(2) Müracaat belgeleri il müdürlüğünce incelenir. İbraz edilen belgelerin tetkiki ve mahallinde yapılan inceleme sonunda teknik ve hijyenik yönden uygun bulunan hayvan satış yerine, mülki idare amirinin onayı alındıktan sonra il müdürlüğü tarafından, EK-3'te belirtilen çalışma izin belgesi düzenlendikten sonra EK-4'e uygun olarak ruhsat düzenlenir

(3) Çalışma izni verilen hayvan satış yeri için bir numara verilir ve bu numara kayıt sistemine kaydedilir.

(4) İl müdürlüğü çalışma izni verilen hayvan satış yeri ve hayvan satış yerine verilen kayıt numarası bilgilerini içeren bir yazı ile Bakanlığa bilgi verir.

(5) İl müdürlüğü tarafından çalışma izni verilen hayvan satış yerinin faaliyete başlayabilmesi için, ruhsatlandırma için müracaatı yapan gerçek ve tüzel kişi ve kuruluşlar ile resmi kuruluşlar yetkili idareden iş yeri açma ve çalışma ruhsatı alır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hayvan Satış Yeri Asgari Teknik, Sağlık ve Hijyenik Şartlar

Canlı hayvan borsası niteliğindeki hayvan satış yerine çalışma izni verilmesi için gerekli asgari teknik ve hijyenik şartlar

MADDE 7 – (1) Canlı hayvan borsası niteliğindeki hayvan satış yerine çalışma izni verilmesi için gerekli asgari teknik ve hijyenik şartlar şunlardır;

a) Şehir içinde meskûn mahalde olmamalı; su, elektrik, telefon, kanalizasyon ve fosseptik çukuru bulunmalıdır.

b) Etrafı, en az 1,5 metre yüksekliğinde sağlam bir ihata duvarı ile veya ihata duvarı amaçlarını temin edebilecek kafes tel, beton plaka veya Bakanlıkça uygun görülen bir malzeme ile çevrilmelidir.

c) Hastalıktan şüpheli hayvanların sağlıklı hayvanlarla temasının önlenmesi için bir karantina ahır ve bu ahıra ait bir rampa bulunmalıdır.

ç) Karantina ahırında beton yemlikler, her bir büyükbaş hayvan için ayrı olan pasif basınçlı kollektif suluk bulunmalıdır.

d) İdari, sosyal ve hizmet tesisleri için ayrılan yer dışında büyükbaş hayvanlar için hayvan başına 3 metrekare, küçükbaş hayvan için 1 metre kare yer bulunmalıdır.

e) Büyükbaş ve küçükbaş hayvanlar için ayrı ayrı padoklar bulunmalıdır. Büyükbaş hayvan padoklarında hayvanların bağlanması için bölme veya bağlama hattı bulunmalı, küçükbaş hayvan padokları ise sürülerin birbirine karışmayacağı bir yapıda olmalıdır. Padoklar servis yollarına %2 meyilli olmalıdır.

f) Hayvanlar satılana kadar birkaç gün bekleyeceği hayvan park yerleri bulunmalıdır.

g) Hayvanların pazara getirildiğinde indirilmesi, pazar çıkışında ise götürülmesi esnasında yüklenmesi için boşaltma/yükleme rampaları inşa edilmelidir. Rampalar hayvanların sağlık muayene kontrolleri ile işaretleme vesaire gibi hizmetlerin yapılmasına imkan verecek özellikte ve büyüklükte olmalı veya hayvan pazarının kapasitesi ile uyumlu olarak rampaların başlangıcında indirme rampasında ilk kabul padoğu, yükleme rampasında bekleme padoğu yapılmalıdır.

ğ) İndirme rampasından sonra sahayı terk edecek nakil vasıtalarının temizlik ve dezenfeksiyonu için uygun bir yerde dezenfeksiyon tertibatı bulunmalıdır.

h) Hayvanların gerektiğinde tartılmaları amacıyla bir kantar ve kantar görevlileri için bir tartı kulübesi bulunması zorunludur.

ı) Zemin tazyikli su ile temizlemeye uygun; beton, sıcak asfalt veya asfalt benzeri sıvı sızdırmaz bir malzemedan yapılmış olmalı, zeminde temizlik sularının tahliyesi için fosseptik bağlantı tesisatı bulunmalıdır.

i) Giriş ve çıkış kapıları hayvan nakil araçlarının rahatça girip çıkacağı genişlikte tek veya ayrı ayrı iki kapı halinde olmalıdır.

j) Servis yolları en az 3,5 metre genişlikte, temizlik vasıtalarının rahatça hareket etmesine imkan verecek şekilde yapılmalı, pazarlama padokları arasındaki sevk yolu 1,5 metre genişlikte olmalıdır.

k) Temizlik yapmaya uygun basınçlı su sistemi ve dezenfeksiyon için sabit veya seyyar dezenfeksiyon alet ve araçlarının bulunması zorunludur.

l) Gübre toplama yerinin kapasitesi uygun, gübrenin kolayca yüklenebileceği, çevre kirliliğine neden olmayacak şekilde zemini sıvı sızdırmaz asfalt veya beton malzemedan yapılmış olmalıdır.

m) İdari tesislerde sorumlu yönetici, veteriner hekim, muhasebe, temizlik ve güvenlik görevlileri gibi çalışan personel için çay ocağı, giyinme soyunma odaları, elbise dolapları, ambar, tuvalet, gibi hizmetlerin sağlanması zorunludur.

n) Alıcı satıcı ve diğer iş sahiplerinin çay, kahve, meşrubat ihtiyaçlarını karşılayacakları; sıcak ve soğuktan korunup dinlenebilecekleri lokal; yeterli sayıda tuvalet, lavabo, çeşme, kırtasiye ve malzeme satışının yapıldığı satış yeri, otopark, telefon kulübesi gibi sosyal ihtiyaçları karşılayacak hizmetler bulunmalıdır.

Hayvan pazarı niteliğindeki hayvan satış yerine çalışma izni verilmesi için gerekli asgari teknik ve hijyenik şartlar

MADDE 8 – (1) Hayvan pazarı niteliğindeki hayvan satış yerine çalışma izni verilmesi için 7 nci maddenin birinci fıkrasının (a), (b), (d), (e), (f), (g), (ğ), (ı), (i), (j), (k), (l) ve (m) bentlerinde belirtilen şartlar, asgari teknik ve hijyenik şart olarak aranır.

Hayvan toplama ve satış merkezi niteliğindeki hayvan satış yerlerine çalışma izni verilmesi için gerekli asgari teknik ve hijyenik şartlar

MADDE 8/A – (Ek:RG-19/7/2020-31190)

(1) Hayvan toplama ve satış merkezlerinin kurulması için ihtiyaç duyulan kapalı alan, kapalı ve açık hayvan barınma alanları ile karantina alanının büyüklüğü, hayvanların gece konaklamasına da imkân verecek şekilde, il tarım ve orman müdürü başkanlığında, il çevre ve şehircilik müdürlüğü temsilcisi, belediye başkanlığı temsilcisi, hayvan sağlığı, yetiştiriciliği ve su ürünleri şube müdürü/hayvan sağlığı ve yetiştiriciliği şube müdürü, bir ziraat mühendisi (zootekni bölümü) ve bir resmi veteriner hekimden oluşan yer seçim komisyonu marifetiyle belirlenir.

(2) Hayvan toplama ve satış merkezlerine çalışma izni verilebilmesi için 7 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen asgari teknik ve hijyenik şartlara ilave olarak aşağıdaki şartlar aranır:

a) Hayvanların günlük yem ihtiyacının karşılanması ve kötü hava koşullarında hayvanların yem ihtiyaçlarının depolanması amacıyla kaba yem deposu ve kesif yem deposu bulunur.

b) Hayvanların günlük su ihtiyacının karşılanması veya kötü hava koşullarında su ihtiyacının en az 48 saat süreyle sağlanması amacıyla mevsim ve harici şartlara karşı korunaklı su deposu bulunur.

c) Güvenlik noktası, tıbbi ve biyolojik atıkların depolanmasına imkân sağlayan kapalı ve muhafazalı depolama alanı, ısı ve iklimlendirme merkezi bulunur.

ç) Yeteri kadar otomatik gübre sıyırıcı ile 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanun uyarınca yürürlüğe konulan mevzuatta belirtilen şartları taşıyan gübre ve hayvansal atıkların toplandığı depolama alanı bulunur.

d) Farklı türdeki atıklar, kaynağında/üretildiği yerde diğer atıklarla karıştırılmaksızın, sınıflandırılarak ayrı ayrı toplanır ve bu atıklar 2872 sayılı Kanun uyarınca çevre izin ve lisansı almış atık işleme tesislerine gönderilir.

e) Hayvan toplama ve satış merkezinde yer alacak karantina alanı, işletmede bulunan diğer hayvanlardan izole, hayvan hastalıklarının bulaşmasını önleyecek mesafe ve yapıda ayrı bölme ve/veya padoklara sahip olur.

f) Hayvan toplama ve satış merkezinde hayvanların muayene ve kontrolleri ile aşı tatbiki, işaretleme, numune alımı, tüberkülin testi uygulaması ve benzeri işlemlerinin yapılabilmesi için uygun bir bölüm ve bu bölümde de bu işlemlerin yapılabilmesi için hayvanları kontrol altına alabilecek bir sistem bulunur.

g) Hayvan sahiplerinin veya bakıcılarının konaklama ve dinlenmelerine imkân sağlamak amacıyla hijyenik şartların sağlandığı ve sosyal ihtiyaçların karşılanacağı hizmetlerin sunulduğu konaklama yeri bulunur.

ğ) Resmi veteriner hekimin ziyaretlerinde kullanabileceği tam donanımlı (büro malzemesi, telefon, internet ve benzeri) büro ve dinlenme odası bulunur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Sorumlu Yönetici Veteriner Hekimin Sorumluluk ve Yükümlülükleri

Sorumlu yönetici veteriner hekim ile ilgili hususlar

MADDE 9 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında kurulan hayvan satış yerinin, veteriner hekim ünvanlı bir sorumlu yöneticisinin bulunması zorunludur.

(2) Hayvan satış yeri sahibi sorumlu yöneticinin görevlerini yerine getirmede kullanacağı araç, gereç ile görevliler dahil her türlü imkanı sağlamak zorundadır.

(3) (**Değişik:RG-3/5/2018-30410**) Sorumlu yöneticinin atanması, resmi yerler dışında sözleşme ile yapılır. Sözleşmenin bir örneği il müdürlüğüne gönderilir.

(4) Sorumlu yöneticinin görev ve sorumlulukları aşağıda belirtilmiştir;

a) Sorumlu yönetici, tesislerin mevcut yasalara uygun bir şekilde faaliyet göstermesinden, hayvan satış yerine sağlıklı hayvanların nakil belgesi, pasaport, veteriner sağlık raporu gibi Bakanlıkça belirlenen belgeler ile kabul edilip uygun şartlarda alınıp satılmasından, nakil vasıtaları ile hayvan satış yerinin temizlik ve dezenfeksiyonlarının yaptırılmasından, hayvan satış yerlerindeki atık ve artıkların çevre ve toplum sağlığına zarar vermesini önleyecek tedbirlerin alınmasından işveren ile birlikte sorumludur.

b) Hayvan satış yerine gelen ve satılan hayvanların miktar ve fiyatlarını, tür ve cinslerine göre kayıtlarını tutar veya tutturur. Kendilerine bildirilen zaman ve şekilde belli periyotlarla il veya ilçe müdürlüklerine gerekli bilgileri verir.

c) Sorumlu yönetici veteriner hekim tarafından hayvan satış yerine gelen hayvanların nakil belgesi, pasaport, veteriner sağlık raporu ve Bakanlıkça belirlenen belgeler olmaksızın kabul edildiğinin tespiti halinde sorumlu yönetici veteriner hekim hakkında gerekli işlemler ilgili kurumca yapılır.

Hastalık bildirim

MADDE 10 – (1) Hayvan satış yerlerinde hayvan hastalığı veya sebebi belli olmayan hayvan ölümleri görüldüğünde sorumlu yönetici bu durumu il veya ilçe müdürlüğüne derhal bildirmekle yükümlüdür.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Kapatma, Değişiklik, Denetim ve Yaptırımlar

Kapatma, değişiklik ve ilaveler

MADDE 11 – (1) Çalışma izni almış hayvan satış yeri tesislerinde il müdürlüğünün izni olmadan herhangi bir değişiklik ve ilave yapılamaz.

(2) Verilen çalışma izni, üzerinde yazılı adresteki gerçek veya tüzel kişiler için geçerlidir. Bunlardan herhangi birinin değişmesi halinde çalışma izni geçerliliğini kaybeder.

(3) Çalışma iznini alan kişinin veya ünvanının değişmesi hallerinde, durum en az bir ay önceden bir dilekçe ile ilgili valiliğe bildirilir. Dilekçeye il müdürlüğüne gönderilmek üzere değişiklikler ile ilgili bilgi ve belgelerle çalışma izninin aslı eklenir. İl müdürlüğü çalışma izni üzerinde gerekli düzeltmeyi yapar veya yeniden çalışma izni düzenler.

(4) Çalışma izin belgesinin kaybolması veya okunamayacak şekilde tahrip olması halinde gazete ilanı veya tahrip olmuş çalışma izin belgesinin aslı bir dilekçeye eklenerek valiliğe müracaat edilir. İl müdürlüğünce uygun görülmesi halinde çalışma izin numarası değiştirilmeden yeni çalışma izin belgesi düzenlenir.

(5) Hayvan satış yerinin veya tesisin faaliyetlerinin sahibi tarafından durdurulması veya kapatılması hallerinde bu durum bir yazı ile valiliğe bildirilir. İl müdürlüğü hayvan satış yerinin faaliyetinin durdurulması veya kapatılması ile ilgili Bakanlığa resmi yazıyla bilgi verir.

(6) Çalışma izninde yapılan değişiklikler kayıt sistemine kaydedilir.

Denetim

MADDE 12 – (1) Hayvan (Değişik ibare:RG-19/7/2020-31190) satış yerlerinin çalışmaları, 5996 sayılı Kanuna uyulup uyulmaması yönünden Bakanlık merkez ve il/ilçe müdürlüklerince görevlendirilen veteriner hekimlerin denetimine tabidir.

(2) Resmi veteriner hekim, en az yılda dört defa periyodik olarak ve gerektiğinde süreye bakılmaksızın bu Yönetmelik kapsamında hayvan satış yerlerini denetler ve EK-5'te yer alan formla eksiklikleri belirler. Denetim tutanağı hazırlayarak noksanlık varsa bunları ilgili öneriler ile birlikte, giderilmesi için belirli bir süre vererek hayvan satış yeri sahibine veya sorumlu yöneticisine bildirir. Yetkililerce eksikliklerin giderilmesi için verilecek süre üç aydan fazla olamaz.

(3) Denetim raporlarının tanziminden sonra hayvan satış yerinin durumu hakkında kapatma dahil karar, il veya ilçe hayvan sağlık zabıtası komisyonları tarafından verilir.

İdari yaptırımlar

MADDE 13 – (1) Hayvan satış yeri kurma ve çalışma izni almadan faaliyete geçen gerçek ve tüzel kişi ve kuruluşlar ile resmi kuruluşlara ait hayvan satış yerlerine 5996 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine göre idari yaptırımlar uygulanır ve bunlar faaliyetten men edilir.

(2) Hayvan satış yerlerinde Yönetmelik hükümlerinin ihlali veya Bakanlık merkez ve il/ilçe müdürlükleri tarafından yapılan denetimlerde mevzuata aykırı hususların tespiti, görülen noksanlıkların ve aksaklıkların verilen süre içerisinde giderilmemesi veya eksikliklerin devam etmesi hallerinde on beş gün arayla verilen iki kez yazılı ikazı takiben hayvan satış yeri il veya ilçe hayvan sağlık zabıtası komisyonları tarafından kapatılır.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Hayvan park ve panayırları ile ilgili hususlar

MADDE 14 – (1) (Değişik cümle:RG-18/2/2020-31043) Gerçek ve tüzel kişi ve kuruluşlar ile resmi kuruluşlar hayvan park ve panayırları açmak için mahallin en büyük mülki amirine açılış tarihinden en az 2 ay önce fiziki olarak veya elektronik ortamda müracaat eder. İl/ilçe müdürlükleri ve hayvan sağlık zabıtası komisyonu hayvan park ve panayırının kurulacağı yerin çevresindeki yerleşim yerlerine gürültü ve kötü koku nedeniyle rahatsız

etmeyecek uygun bir mesafede bulunup bulunmadığını inceler. Etrafındaki yerleşim alanlarında salgın hayvan hastalığı olup olmadığını araştırır. Belirtilen şartları taşımayan yerler için il/ilçe müdürlükleri ve hayvan sağlık zabıtası komisyonu tarafından müracaat olumsuz olarak değerlendirilir. Belirtilen şartlara uygun olan yerler için ise park ve panayır esnasında çıkması muhtemel hastalıklara karşı tedbirlerini alarak açılışından en az 21 gün önce Bakanlığa bildirerek açılma izni alır.

(2) Hayvan park ve panayırlarında bu Yönetmelikle belirlenen ruhsatlandırma şartları aranmaz.

Kurbanlık hayvanlarla ilgili hususlar

MADDE 15 – (1) Kurban bayramlarında kurbanlıkların alım satımının yapıldığı geçici hayvan satış yerlerine ait hususlar kurban hizmetleri komisyonu ve Bakanlıkça belirlenir.

Yürürlük

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 17 – (**Değişik:RG-18/2/2020-31043**)

(1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

ŞARBON HASTALIĞINA KARŞI KORUNMA VE MÜCADELE YÖNETMELİĞİ

Resmî Gazete Tarihi: 23.12.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28151

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; şarbon hastalığına karşı hazırlıklı olunması, hastalıktan korunma ve hastalıkla mücadele edilmesini sağlamaktır.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; şarbon hastalığından şüphe duyulması durumunda hastalığın bildiri, şüphe duyulan ve hastalık teyidi yapılan işletmelerde hastalığın kontrolü ve hastalıktan korunmak için alınması gereken önlemleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 4 üncü maddesi ile 3/6/2011 tarihli ve 639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 7 nci maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
- b) Enfeksiyon teyidi: Laboratuvar sonuçlarına dayalı olarak yetkili otorite tarafından hastalık varlığının ilanını,
- c) Gözetim: Herhangi bir hayvancılık işletmesinin, işletmecisinin veya bunların faaliyetlerinin dikkatli bir şekilde gözlemlenmesini,
- ç) Hayvan sahibi veya bakıcı: Hayvanların mülkiyetini haiz veya ücret karşılığında veya ücretsiz, muhafaza etmekle görevlendirilen, gerçek veya tüzel kişi veya kişileri,
- d) İl/ilçe müdürlüğü: İl gıda, tarım ve hayvancılık müdürlükleri ile ilçe müdürlüklerini,
- e) İmha: İtlaf edilen hayvanların veya hayvansal ürünlerinin toplanması, nakil edilmesi, depolanması ve çukura gömülerek veya yakma ünitelerinde yakılarak yok edilmesini,

f) İşletme: İçinde hayvanların yetiştirildiği veya muhafaza edildiği herhangi bir kuruluştur,

g) Kordon: Hayvan hastalığı görülen alanın gözetim altında tutulması, giriş ve çıkışların kontrol altına alınmasını,

ğ) Mihrak: Yetkili Otorite tarafından hastalık varlığının doğrulandığı, hastalığın seyri, dikkate alınarak belirlenen işletmeyi,

h) Resmî Veteriner Hekim: Bakanlık adına görev yapan Bakanlık personeli veteriner hekimi,

ı) Serbest Veteriner Hekim: 9/3/1954 tarihli ve 6343 sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanuna göre mesleğini serbest olarak icra etme yetkisine sahip veteriner hekimi,

i) Şarbon Hastalığı (Anthrax): Bacillus anthracis isimli bakteri tarafından oluşturulan, insanlara da bulaşabilen, memeli hayvanların bulaşıcı hastalığını,

j) Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğü: Hastalığın teşhisinden, mücadelesinden ve gözetim programlarından sorumlu olan doğrudan Bakanlığa bağlı Enstitü Müdürlüğünü,

k) Yetkilendirilmiş Veteriner Hekim: Bakanlıkta görevli veteriner hekimler dışında verilecek resmî görevleri yürütmek üzere Bakanlık tarafından yetki verilen veteriner hekimi,

l) Yetkili Otorite: İl ve ilçe müdürlüğünü, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Hastalık Bildirimi, Hastalıktan Şüphelenilmesinde ve Hastalığın Tespitinde Alınacak Önlemler, Epidemiyolojik Araştırma

Hastalığın bildirimi

MADDE 5 – (1) Şarbon hastalığının varlığı ya da varlığından şüphelenildiğinde hayvan sahibi, bakıcısı veya hastalığı takip eden serbest veteriner hekim tarafından yetkili otoriteye bildirilmesi zorunludur.

Hastalıktan şüphelenildiğinde alınacak önlemler

MADDE 6 – (1) Hayvanlarda şarbon hastalığından şüphelenildiğinde hastalıktan şüpheli ve sağlıklı hayvanlar birbirlerinden ayrılır.

(2) Şüpheli hayvanlardan resmi veteriner hekim veya yetkilendirilmiş veteriner hekimler tarafından alınan numunelerde, Veteriner Kontrol Enstitüsü tarafından yapılan incelemeler sonuçlanana kadar yetkili otorite, işletmeyi gözetim altında bulundurur.

(3) İşletmeye hastalığa duyarlı türden hiçbir hayvanın girmesine veya çıkmasına izin verilmez.

(4) Şüpheli hayvanların bulunduğu işletmede alınan önlemler, şarbon hastalığının varlığının veya şüphelenildiğinin ortadan kalktığına resmi olarak tespit edilmesine kadar devam eder.

Hastalık tespit edilmesinde alınacak önlemler

MADDE 7 – (1) Resmi veteriner hekim ya da yetkilendirilmiş veteriner hekim tarafından alınan numunelerin Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüklerince yapılan inceleme sonuçlarına göre şarbon hastalığı tespit edildiğinde, hastalığı haber alan resmi veteriner hekim ya da yetkilendirilmiş veteriner hekim hastalık çıkış raporunu düzenler.

(2) Hayvan sağlık zabıtası komisyonu resmi veteriner hekim ya da yetkilendirilmiş veteriner hekim raporuna göre hastalık çıkış kararı alır ve ilan eder.

(3) Şarbon hastalığının tespit edildiği hayvanların kullandığı mera ve su kaynakları dahil olmak üzere tüm yerleşim birimi kordon altına alınır.

(4) Şarbon hastalığından ölen hayvanların imha edilmesi veya en az iki metre derinliğindeki çukurlara, üzerlerine sönmemiş kireç dökülerek, derileri ile birlikte gömülmesi zorunludur.

(5) Hasta ve hastalıktan şüpheli hayvanların yem ve su kapları buldukları yerden dışarı çıkarılamaz ve diğer hayvanlar için kullanılmaz.

(6) Şarbon hastalığına yakalanmış hayvanlar öldürülür ve imha edilir. Hasta ve hastalıktan şüpheli hayvanların kesilmesi ve etlerinin tüketilmesi yasaktır. Deri, kıl, yapağı, süt, boynuz ve tırnaklarına el konulur, yakılarak ya da gömülerek imha edilir.

(7) Nakil sırasında şarbon hastalığının tespit edilmesi durumunda hastaliksız hayvanlar izlemeye alınır. Beş gün içinde hastaliksız hayvanlardan yeni bir hasta tespit edilmez ise sürünün yer değiştirmesine izin verilir.

(8) Şarbon hastalığından ölen hayvanlara otopsi yapılmaz. Ancak marazi madde almak için kadvralar gömülecek çukurun içinde açılır ve marazi madde alımından sonra üzerine sönmemiş kireç dökülerek çukur kapatılır.

(9) Şarbon hastalığının sönüşüne kadar kordon altına alınan bölgeye aşısız tektırnaklı, sığır, koyun, keçi ve domuzların girmesi yasaktır. Şarbon hastalığına karşı aşılannmalarının üzerinden en az onbeş gün geçmiş hayvanların girişine izin verilir.

(10) Kordon altına alınan bölgeden mezbahaya sevk edilmek istenen büyük ve küçükbaş hayvanlar resmi veteriner hekim tarafından muayene edilir. Hastaliksız oldukları tespit edilen hayvanlar kesilmek üzere kapalı vasıtalarla en yakın mezbahaya gönderilir. Resmi veteriner hekim durumu mezbahaya veteriner hekimine bildirir.

(11) Resmi veteriner hekim ya da yetkilendirilmiş veteriner hekim şarbon hastalığı insanlara da bulaşabileceğinden, hastalık hakkında, hayvan sahiplerine ve mahalli sağlık teşkilatına bilgi verir. Hasta ve hastalıktan şüpheli hayvanların bulunduğu yere çıplak ayakla girilmez. Hayvan bakıcılarının ellerinde ve açık yerlerinde yara bulunmamalıdır.

(12) Laboratuvar sonuçlarına göre şarbon mikrobu ile bulaştığı tespit edilen hayvan yemleri imha edilir.

(13) Şarbon hastalığı çıkan veya hasta ve hastalıktan şüpheli hayvanların muhafaza edildiği işletmelere temizlik ve dezenfeksiyon yapıldıktan sonra hayvan girişine müsaade edilir. Hasta ve hastalıktan şüpheli hayvanların bakım ve beslenmesinde kullanılan malzemeler temizlik ve dezenfeksiyonu yapılmadan sağlıklı hayvanlar için kullanılmaz.

Epidemiyolojik araştırma

MADDE 8 – (1) Epidemiyolojik araştırma aşağıda belirtilen hususları sağlar.

a) Hastalığın işletmede farkına varılmadan veya kuşkulandıktan önce mevcut olabileceği sürenin uzunluğu,

b) İşletmede hastalığın muhtemel kaynağı ve enfekte olmuş veya bulaşmış olabilecek hastalığa duyarlı türden hayvanların bulunduğu diğer işletmelerin belirlenmesi.

(2) Bakanlık tarafından bu Yönetmelikte yer alan önlemlere benzer ek kontrol önlemlerinin uygulanıp uygulanmayacağına ve bu Yönetmelikteki istisnai durumların uygulanmasına karar verilirken yapılan epidemiyolojik araştırmalar dikkate alınır.

Kordon kaldırılması

MADDE 9 – (1) Şarbon hastalığında konulan kordon son ölüm veya iyileşmeden onbeş gün sonra resmi veteriner hekim ya da yetkilendirilmiş veteriner hekim tarafından verilen talimata uygun olarak gerçekleştirilen temizlik ve dezenfeksiyondan sonra kaldırılır.

Aşılama

MADDE 10 – (1) Hastalık görülen mihraklarda bulunan büyükbaş, küçükbaş, tektırnaklı ve domuzların tamamı beş yıl boyunca aşılanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlük

MADDE 11 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 12 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

SIĞIRLARDA LÖYKOZ HASTALIĞINA KARŞI KORUNMA VE MÜCADELE YÖNETMELİĞİ

Resmî Gazete Tarihi: 23.12.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28151

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, löykozun kontrol ve eradikasyonu ile ilgili usul ve esaslar ile resmi olarak löykozdan ari sürü statüsü kazanılması için uygulanacak kuralları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, sığırların löykozdan korunması ile ilgili hususlar ile ulusal bir eradikasyon programının kuralları ve koşullarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 4 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
- b) Bölge: Ülkenin en az 2000 km² alana sahip ve yetkili birimin denetimine tabi ve içerisinde en az bir ilin bulunduğu bölümü,
- c) Damızlık ya da üretim hayvanı: Kültürel ve sportif aktivitelerde yer alan hayvanlar hariç olmak üzere, kesim amacı dışında, ıslah, süt ya da damızlık için yetiştirilen bison bison ve bubalus bubalus türleri dahil sığır cinsi hayvanı,
- ç) Eradikasyon: Hastalığın, yürütülen izleme ve koruma programları sonucunda, ülke genelinde veya herhangi bir bölgesinde ortadan kaldırılmasını,
- d) Hayvan sağlığı zabıtası komisyonu: Bulaşıcı hayvan hastalığının resmi olarak teyit edildiği yerde, hastalığın sağlıklı hayvanlara bulaşmasını önlemek ve hastalıkla mücadele etmek, hayvan ve maddelerinin sevkine dair tedbirleri tespit etmek ve uygulamaya konulmasını sağlamak amacıyla kurulan komisyonu,
- e) Isıl işlem: Kaynatma hariç, ısıtmayı içine alan her türlü uygulamadan hemen sonra alkali fosfataz testinde negatif reaksiyona neden olan işlemi,
- f) İl/ilçe müdürlüğü: Bakanlık il/ilçe müdürlüklerini,
- g) İşletme: İçinde hayvanların yetiştirildiği veya muhafaza edildiği herhangi bir kuruluşu,
- ğ) Karantina: Bulaşıcı bir hayvan hastalığına yakalanmış hayvanların, hastalığın yayılmasının önlenmesi için geçici olarak diğerlerinden ayrılması biçiminde alınan önlemi,
- h) Löykoz hastalığı: Bovine Leucosis Virus (BVL) tarafından oluşturulan, sığırların bulaşıcı hastalığını,
- g) Nakil araçları: Motorlu taşıtların, demiryolu taşıtlarının ve hava taşıtlarının yükleme için ayrılan bölümlerini, gemilerin ambarlarını, kara, deniz veya hava taşımacılığında kullanılan konteynerleri,
- ı) OIE: Dünya Hayvan Sağlığı Örgütünü,
- i) Resmi olarak löykozdan ari sürü: 12 ve 13 üncü maddelerde yer alan koşulları yerine getiren sürüyü,

j) Resmi olarak löykozdan ari ülke ya da bölge: 16 ncı maddede yer alan koşulları yerine getiren ülke ya da bölgeyi,

k) Resmi veteriner hekim: Bakanlık adına görev yapan Bakanlık personeli veteriner hekimi,

l) Sığır cinsi hayvan: Kültürel ve sportif aktivitelerde yer alan hayvanlar hariç olmak üzere, et üretimi, süt üretimi, damızlık ya da diğer amaçlarla yetiştirilen bison bison ve bubalus bubalus türü hayvanlar dahil her yaştaki sığır ve mandayı,

m) Sürü: Bir işletmede bir epidemiyolojik ünite olarak bulundurulmuş bir hayvan ya da hayvan grubunu, bir işletmede birden fazla hayvan grubunun bulunması durumunda, aynı sağlık statüsüne sahip her bir hayvan ya da hayvan grubunu,

n) Şüpheli hayvan: Löykoz hastalığı taşıdığına dair belirtiler gösteren ancak resmi olarak hastalık teyidi yapılmamış sığır cinsi hayvanı,

o) Tecrit: Hasta ve hastalıktan şüpheli hayvanların sağlıklı hayvanlardan ayrılması, temas etmelerinin önlenmesini,

ö) Yetkilendirilmiş veteriner hekim: Bakanlıkta görevli veteriner hekimler dışında, verilecek resmi görevleri yürütmek üzere Bakanlık tarafından yetki verilen veteriner hekimi,

p) Yetkili otorite: İl/ilçe müdürlüğünü, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel ve Özel Hükümler, Hastalık Tespiti, Enfekte Alanlar, Kesim Sonrası

İşlemler ve Hayvan Nakilleri

Genel hükümler

MADDE 5 – (1) Bakanlıkça, löykoz hastalığının prevalansı dikkate alınarak, hastalığın eradikasyonunun sağlanması için program hazırlanır. Programın başarısı için aşağıdaki önlemler alınır:

a) Eradikasyon ve koruyucu tedbirler kapsamına alınan ulusal sığır populasyonunun oranı, populasyonun tamamını kapsayana kadar her yıl artırılır.

b) Bakanlık tarafından löykoz hastalığını teşhis için ulusal referans laboratuvarı belirlenir. Teşhis yapılan laboratuvarın personel sayısının ve koşullarının hastalığın eradikasyonunun sağlanmasına imkan verecek düzeyde artırılması ve iyileştirilmesi için gerekli adımların atılmasını sağlar.

c) Löykoz ile mücadelede kullanılan tedbirlerin sistematik bir şekilde uygulanması sağlanır.

(2) Eradikasyonun tam ve etkili olmasını garanti etmek için yetkili otorite, bu maddede belirtilen tedbirlerin uygulanmasını sağlar.

Özel hükümler

MADDE 6 – (1) Sığır cinsi hayvanlarda löykozun varlığı ya da varlığından şüphe edilmesi durumunda özellikle lenfatik sistem ve diğer organlardaki tümörlerin varlığında derhal yetkili otoriteye bildirilmesi zorunludur.

(2) Sığır cinsi hayvanlarda löykozun tedavisine yönelik işlemlerin ve aşı uygulamasının yapılması yasaktır.

Sığır cinsi hayvanlarda kayıt ve kimliklendirme

MADDE 7 – (1) Yetkili otorite, hayvan hareketlerinin resmi olarak izlenmesi amacıyla, sığırların kalıcı bir şekilde kayıt altına alınmasını ve kimliklendirilmesini sağlar.

(2) Yetkili otorite, eradikasyon programı kapsamındaki sığır sürülerinin sağlık durumlarına göre resmi kaydını oluşturur ve güncel tutar.

Löykoz hastalığından şüpheli bir hayvan tespit edilmesi

MADDE 8 – (1) Yetkili otorite, sığır cinsi hayvanlarda löykoz şüpheli bir hayvan tespit edilmesi durumunda, hastalığın varlığını veya yokluğunu tespit edici resmi incelemelerin en kısa zamanda gerçekleştirilmesini sağlar.

(2) İncelemeler sonuçlanana kadar yetkili otorite, sürüyü gözetim altında bulundurur.
(3) Yetkili otoritenin kesime sevk için izin vermesi dışında, sürüye hayvan giriş çıkışı yasaklanır.

(4) Sürüdeki şüpheli hayvanların tecrit edilmesi sağlanır.

(5) Bu maddede belirtilen uygulamalar, söz konusu sürüde löykoz varlığının veya şüpheli durumunun ortadan kalktığına resmi olarak tespit edilmesine kadar devam eder.

Löykoz hastalığının ilanı

MADDE 9 – (1) Löykoz hastalığı tespit edildiğinde resmi veteriner hekim tarafından düzenlenen hastalık raporuna göre hayvan sağlık zabıtası komisyonu toplanır ve hastalık çıkış kararı alınır ve bu karar ilan edilir.

(2) Bir sürüde löykoz hastalığının varlığının resmi olarak tespit edildiği durumlarda resmi veteriner hekim ya da yetkilendirilmiş veteriner hekim hastalığın yayılmasını önlemek için gerekli tedbirleri alır ve aşağıdaki hususların yerine getirilmesini sağlar:

a) Bu sürüye hayvan giriş ve çıkışı yasaklanır, yalnızca yetkili birimin izni ile kesime sevk edilecek hayvanların hareketlerine izin verilir.

b) Söz konusu sürü izole edilerek sürüdeki sığırların başka sığırlarla temas etmesi önlenir.

c) Löykoz hastalığında karantina, hastalık çıkan işletme ile sınırlıdır.

ç) Enfekte hayvanın bulunduğu sürüdeki tüm sığırlar löykoz yönünden muayene edilir. Pozitif hayvanın ve bunun olası yavrularının sürüden çıkartılmasından üç ay sonra oniki aylıktan büyük tüm hayvanlar serolojik teste tabi tutulur.

d) Löykoz nedeniyle konulan karantina, teste tabi tutulan tüm sığırlarda son iki serolojik test negatif reaksiyon verene kadar devam eder. Birinci ve ikinci testin arası en az dört en fazla oniki ay olmalıdır.

e) Enfekte ineklerin sütleri, uygun ısı işleminden geçirildikten sonra aynı çiftlikteki hayvanların beslenmesinde kullanılabilir, böyle bir işlem için bir süt işletmesine nakledilebilir. İnsan gıdası olarak kullanılamaz. Isıl işleme tabi tutulmamış sütün hayvan beslenmesinde kullanımına yalnızca 10 uncu maddenin birinci fıkrasına uygun olarak kesime sevk edilen sürüler için izin verilebilir.

f) Enfekte bir sürüdeki ineklerden elde edilen sütler, uygun ısı işleminden geçirilmek amacıyla dışında süt işleme tesislerine nakledilemez, çiğ süt olarak satışa sunulamaz.

g) Enfekte sığırların hayvan yemi olarak kullanılması planlanan karkasları, yarım karkasları, kol ya da butları, parçaları ve sakatatı kontaminasyona yol açmayacak şekilde işleme tabi tutulur.

ğ) Hayvan sahibi, işletmesindeki bir sığırın ölümü ya da acil kesimini resmi veteriner hekime bildirir.

Kesim

MADDE 10 – (1) Löykozun resmi olarak teyit edildiği bir sürüdeki sığırların tamamının kesimi öngörüldüğü durumlarda bu hayvanlar otuz gün içerisinde kesime tabi tutulur.

(2) Löykoz hastalığı tespit edilen hayvanlara ait karkaslar şarta tabi tutularak kavurma yapıldıktan sonra tüketimine izin verilir. Kesilen hayvanlara ait iç organlar ile ilgili olarak; gözle görülebilir tümör, nekroze doku gibi hastalık lezyonları bulunması durumunda iç organlar imha edilir, lezyon görülmeyen iç organlar yüksek ısı işleme tabi tutularak tüketilebilir. Derileri ise işlenmemiş deri olarak kullanılamaz.

(3) Löykozun resmi olarak teyit edildiği sığırların kesimi, hayvan sahibi ya da bakıcısına, yapılan muayeneler ve yerine getirecekleri yükümlülüklerin resmi olarak bildirilmesinden sonra otuz gün içerisinde gerçekleştirilir.

Sürüye hayvan girişi ve çıkışı

MADDE 11 – (1) Yetkili otorite tarafından gecikmeksizin kesim amacıyla çıkış için izin verilenler dışında söz konusu sürüden hiçbir sığırın çıkışına izin verilmez.

(2) Söz konusu sürüde hastalığın ortadan kalktığını teyit etmek amacıyla löykoz testleri yapılır.

(3) Yalnızca yetkili otorite tarafından löykoz ile enfekte olmadığı kabul edilen sürülere ait olan hayvanların sürüye girişleri yapılabilir.

Dezenfeksiyon

MADDE 12 – (1) 10 uncu maddede belirtilen sığırların kesimi sonrası veya sürüye yeni hayvan girişi öncesi, ahırlar ve diğer bölmeler ile hayvanlar için kullanılan bütün konteynerler, ekipman ve diğer malzemeler resmi veteriner hekim tarafından verilen talimata uygun olarak resmi denetim altında temizlenir ve dezenfekte edilir.

(2) Hayvanların veya bu tür hayvanlarla temas etmiş olan materyaller veya maddelerin taşınması sonrasında bütün nakil araçları, konteynerler ve ekipman temizlenir ve dezenfekte edilir. Bu tür hayvanlar için kullanılan yükleme alanları da kullanımdan sonra temizlenir ve dezenfekte edilir.

(3) Kullanılacak dezenfektan ve bunların konsantrasyonları yetkili otorite tarafından belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Resmi Olarak Löykozdan Ari Sığır Sürüsü, Arılığın Devamı,
Statünün Askıya Alınması

Löykozdan ari sığır sürüsü

MADDE 13 – (1) Sığır sürüsü aşağıdaki koşulların varlığında löykoz hastalığından aridir:

a) Sürüde löykoz hastalığının klinik ya da laboratuvar test sonucu ile tespit edilmiş hiçbir belirtisinin bulunmaması ve geriye dönük iki yıl içinde de bu tür bir vakanın teyit edilmemiş olması.

b) Sürüde yirmidört aylık yaşın üzerindeki bütün hayvanlara son oniki ay içerisinde en az dört ay ara ile iki test yapılmış olmalı ve iki testten de negatif sonuç alınmış olması.

c) Menşei resmi olarak löykoz hastalığından ari ülke ya da bölgede yer almış olan sürünün (a) bendindeki hükümleri yerine getirmesi.

Sürünün löykozdan ari statüsünün devamı

MADDE 14 – (1) Sığır sürüsü;

a) 13 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendindeki hükümleri yerine getirmesi,

b) Sürüye yeni giren hayvanların resmi olarak löykoz hastalığından ari sürüden gelmiş olması,

c) Yirmidört aylık yaşın üzerindeki bütün hayvanların üç yıl ara ile yapılan teste negatif yanıt vermeye devam etmesi,

ç) Sürüye dahil edilen damızlık hayvanların ithalat mevzuatına uygun olarak ithal edilmiş olması,

halinde löykoz hastalığından ari statüsünü devam ettirir.

Sürünün löykozdan ari statüsünün askıya alınması ve askının kaldırılması

MADDE 15 – (1) Sürünün resmi löykozdan ari statüsü 14 üncü maddede belirtilen koşulların yerine getirilmemesi halinde veya laboratuvar testleri ya da klinik bulgulara dayalı bir ya da daha fazla sayıda sığır cinsi hayvanın löykoz taşıdığından şüphe edilmesi durumunda askıya alınır.

(2) Arilik statüsü askıya alınan bir sürü, aşağıda sıralanan koşulları sağlayana kadar askı hali devam eder:

a) Resmi olarak löykoz hastalığından ari sürüden yalnızca bir hayvanın 18 inci maddede belirtilen testlerden birine pozitif yanıt vermesi ya da bir sürüde bir hayvanın enfeksiyonu taşıdığından şüphe edilmesi durumunda;

1) Pozitif yanıt veren hayvanlar ve bunlardan doğan buzağılar yetkili otoritenin gözetimi altında kesim için sürüden uzaklaştırılır. Ancak, enfekte inekten doğan buzağının kesimi şartı, buzağının doğumundan hemen sonra annesinden ayrılması halinde yetkili otorite tarafından istisnaya tabi tutulabilir. Bu durumda söz konusu buzağı (b) bendinin (3) numaralı alt bendinde belirtilen hükümlere tabi tutulur.

2) Pozitif hayvanlar ve bunların buzağılarının sürüden uzaklaştırılmasından üç ay sonra sürüdeki oniki aylık yaşın üstündeki tüm hayvanlar 18 inci maddeye uygun olarak iki serolojik teste tabi tutulur, bu iki testin arası en az dört en fazla oniki ay olur, sürüdeki hayvanların bu iki serolojik testte negatif reaksiyon vermeleri gerekmektedir.

3) Epidemiyolojik araştırmalar yürütülerek negatif sonuçların elde edilmesi ve enfekte sürü ile epidemiyolojik yönden bağlantılı olan sürüler için (2) numaralı alt bentte belirtilen tedbirler uygulanır.

b) Resmi olarak löykozdan ari bir sürüye ait birden çok hayvanın 18 inci maddede belirtilen testlerden birine pozitif yanıt vermesi durumunda ya da sürüde birden çok hayvanda enfeksiyondan şüphe edilmesi durumunda:

1) Pozitif yanıt veren hayvanlar ve bunlardan doğan buzağılar yetkili otoritenin gözetimi altında kesim için sürüden uzaklaştırılır. Ancak, enfekte inekten doğan buzağının kesimi şartı, buzağının doğumundan hemen sonra annesinden ayrılması halinde yetkili otorite tarafından istisnaya tabi tutulabilir. Bu durumda söz konusu buzağı (3) numaralı alt bentte belirtilen hükümlere tabi tutulur.

2) Sürüde oniki aydan büyük bütün hayvanlar 18 inci maddeye uygun olarak en az dört ve en fazla oniki ay aralıklarla yapılan iki serolojik teste de negatif yanıt vermiş olmaları şarttır.

3) Yetkili otoritenin resmi gözetimi altında doğrudan kesime gönderilmesine izin verilmesi durumu hariç, sürüdeki diğer bütün hayvanlar, yirmidört aylık yaş geçene kadar işletmede kalırlar ve bu yaşa eriştiklerinde 18 inci maddeye uygun olarak teste tabi tutulurlar.

4) Epidemiyolojik araştırmalar yürütülerek negatif sonuçların elde edilmesi ve enfekte sürü ile epidemiyolojik yönden bağlantılı olan sürülerde, (2) numaralı alt bentte belirtilen tedbirler uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Resmi Olarak Löykozdan Ari Bölge ya da Ülke, Ari Statüsünün Devamı,
Askıya Alınması ve Teşhis Yöntemleri

Bir ülke ya da bölgenin resmi olarak löykozdan ari kabul edilmesi

MADDE 16 – (1) Ülke ya da bölgenin resmi olarak löykozdan ari kabul edilmesinin koşulları aşağıda belirtilmiştir:

a) 13 üncü maddede belirtilen tüm koşulların yerine getirilmiş olması ve sığır sürülerinin en az % 99,8 oranında resmi olarak löykozdan ari olması.

b) Ülke ya da bölgede son üç yıl içinde hiçbir löykoz vakasının bildirilmemiş olması, löykozdan kaynaklandığından şüphe edilen tümörlerin varlığının bildirilmesinin zorunlu olması ve nedeninin araştırılması, bütün ülke söz konusu olduğu durumda yirmidört aylık yaşın üzerindeki bütün hayvanlardan sürülerin en az % 10'unun tesadüfi seçimi ile, 18 inci maddeye uygun olarak test edilmiş olması ve son iki yıldaki testlerin negatif sonuç vermiş olması veya bir bölge söz konusu olduğunda yirmidört aylık yaşın üzerindeki bütün hayvanların 18 inci maddeye uygun olarak yapılan testlere son 2 yılda negatif sonuç vermiş olması.

c) % 99 güven aralığında bir metotla sürülerin % 0,2'sinden daha azının enfekte olduğunun ortaya konması.

(2) Bir ülke ya da bölgenin resmi olarak löykozdan ari statüsünü koruması aşağıdaki koşullara bağlıdır:

a) Ülke ya da bölgenin toprakları içinde kesilen bütün hayvanların resmi ölüm sonrası muayenelere tabi tutulması ve muayenelerde löykoz virüsünden ileri gelebilecek bütün tümörlerin laboratuvar muayenesine gönderilmesi.

b) Yetkili otoritenin bölgesinde bütün löykoz vakalarını Bakanlığa rapor etmesi.

c) 18 inci maddesiye uygun yapılan testlerden birinde pozitif yanıt veren bütün hayvanların kesilmesi ve bunların sürülerinin bu madde ile uyumlu olarak statülerinin yeniden sağlanmasına kadar kısıtlamalara tabi tutulması.

ç) İki yaşın üzerindeki tüm hayvanların, 18 inci maddeye uygun yapılan testler nezdinde statü verilmesini izleyen beş yılda bir kez ya da herhangi başka bir prosedür nezdinde statü verilmesini izleyen ilk beş yıl içerisinde, sürülerin %0,2'sinden daha azının enfekte olduğunu %99'luk bir kesinlik düzeyinde ortaya koyacak şekilde test edilmiş olması, bununla beraber bir ülke ya da bölgede en az üç yıl boyunca 10.000 sürüde 1 sürü oranında löykoz vakasının tespit edilmemiş olması.

(3) Her yıl tesadüfi seçim ile belirlenen sürülerin en az % 1'inde, oniki aydan büyük bütün sığır cinsi hayvanların, 18 inci maddeye uygun olarak teste tabi tutulması koşuluyla rutin serolojik testlerin azaltılmasına karar verebilir.

Resmi olarak löykozdan ari bölge ya da ülke statüsünün askıya alınması

MADDE 17 – (1) 16 ncı maddede belirtilen koşullara uygun olarak yapılan incelemelerin sonucunda, daha öncesinde löykozdan ari olarak kabul edilen bir ülke ya da bölgenin löykoz ile ilgili durumunda önemli değişiklik olduğuna ilişkin bulgular tespit edilmesi halinde, ülke ya da bölgenin löykozdan arılık statüsü askıya alınır. Resmi olarak löykozdan ari statüsü, Bakanlık tarafından tespit edilecek işlemlerin yerine getirilmesi ve aynı işlemler kapsamında tespit edilen kriterlerin tamamlanması sonucu yeniden kazanılabilir.

Teşhis yöntemleri

MADDE 18 – (1) Löykoz hastalığının teşhisi için OIE tarafından belirlenen teşhis teknikleri kullanılır. Kullanılan teknik, bunların standardizasyonu ve sonuçların yorumlanması OIE Diyagnostik Testler ve Aşılarla İlgili Standartlar Rehberinde löykoz hastalığı teşhisi için belirtilen güncel uygulamalarla uyumlu olur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlük

MADDE 19 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

RUAM HASTALIĞINA KARŞI KORUNMA VE MÜCADELE YÖNETMELİĞİ

Resmî Gazete Tarihi: 22.12.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28150

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Ruam hastalığına karşı hastalıktan korunma ve hastalıkla mücadele edilmesini sağlamaktır.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; Ruam hastalığından şüphe edilmesi durumunda hastalığın bildirimi, şüphe edilen ve hastalık teyidi yapılan işletmelerde hastalığın kontrolü ve hastalıktan korunmak için alınması gereken önlemleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 4 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
- b) Gözetim: Herhangi bir hayvancılık işletmesinin, işletmecisinin veya bunların faaliyetlerinin dikkatli bir şekilde gözlemlenmesini,
- c) Hastalık teyidi: İntradermik Mallein ya da laboratuvar sonuçlarına dayalı olarak yetkili otorite tarafından hastalık varlığının ilanı,
- ç) Hayvan sahibi veya bakıcısı: Hayvanların mülkiyetini haiz veya ücret karşılığında veya ücretsiz, muhafaza etmekle görevlendirilen, gerçek veya tüzel kişi veya kişileri,
- d) İl/ilçe müdürlüğü: İl gıda, tarım ve hayvancılık müdürlüğü ile ilçe müdürlüğünü,
- e) İmha: Öldürülen hayvanların veya öldürülen hayvanlara ait ürünlerin toplanması, nakil edilmesi, depolanması ve çukura gömülerek veya yakma ünitelerinde yakılarak yok edilmesini,
- f) İşletme: İçinde hayvanların yetiştirildiği veya muhafaza edildiği herhangi bir kuruluşu,
- g) Karantina: Bulaşıcı bir hayvan hastalığına yakalanmış hayvanların, hastalığın yayılmasının önlenmesi için geçici olarak diğerlerinden ayrılması biçiminde alınan önlemi,
- ğ) Mihrak: Yetkili otorite tarafından hastalık varlığının doğrulandığı, hastalığın seyrettiği işletmeyi,
- h) Resmî veteriner hekim: Bakanlık adına görev yapan Bakanlık personeli veteriner hekimi,
- ı) Ruam hastalığı (mankafa hastalığı): Burkholderia mallei isimli bakteri tarafından oluşturulan, insanlara da bulaşabilen, tektırnaklı hayvanların bulaşıcı hastalığını,
- i) Serbest veteriner hekim: 6343 sayılı Kanuna göre mesleğini serbest olarak icra etme yeteneğine sahip veteriner hekimi,
- j) Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğü: Hastalığın teşhisinden, mücadelesinden ve gözetim programlarından sorumlu olan doğrudan Bakanlığa bağlı Enstitü Müdürlüğünü,
- k) Yetkilendirilmiş veteriner hekim: Bakanlıkta görevli veteriner hekimler dışında, verilecek resmî görevleri yürütmek üzere Bakanlık tarafından yetki verilen veteriner hekimi,
- l) Yetkili otorite: İl ve ilçe müdürlüğünü,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Hastalık Bildirimi, Hastalıktan Şüphe Edilmesinde ve Hastalığın Tespitinde Alınacak Önlemler, Epidemiyolojik Araştırma

Hastalığın bildirimi

MADDE 5 – (1) Ruam hastalığının varlığı ya da varlığından şüphelenildiğinde, hastalığın; hayvan sahibi, bakıcısı veya hastalığı takip eden serbest veteriner hekim tarafından yetkili otoriteye bildirilmesi zorunludur.

Hastalıktan şüphe edilmesi halinde alınacak önlemler

MADDE 6 – (1) Tektırnaklı hayvanlardaki burun akıntısı, burunda ülser, çene altı lenf yumrularının ağrısız şişkinliği veya deride ağrısız şişkinlikler yahut sebepsiz zayıflayan, vücut harareti değişiklik gösteren, öksüren ve yapılan tedaviye cevap vermeyen, testisleri şişmiş ve iltihaplı hayvanlar Ruam hastalığından şüpheli kabul edilir.

- (2) Hastalıktan şüpheli tektırnaklı hayvanlar ayrı bir yerde muhafaza edilir.
- (3) Şüpheli hayvanlara resmi veteriner hekim veya yetkilendirilmiş veteriner hekimler tarafından mallein testi uygulanır.
- (4) İşletmeye tektırnaklı hayvan giriş çıkışı yasaklanır.
- (5) Şüpheli hayvanların bulunduğu işletmede alınan önlemler, Ruam hastalığının varlığının veya şüphe durumunun ortadan kalktığına resmi olarak tespit edilmesine kadar devam eder.

Hastalık tespit edilmesi halinde alınacak önlemler

MADDE 7 – (1) Mihraktaki şüpheli hayvanlara uygulanan mallein testi pozitif ise resmi veteriner hekim ya da yetkilendirilmiş veteriner hekim hastalık raporu düzenler. Toplanan hayvan sağlık zabıtası komisyonu hastalık çıkış kararı alır ve ilan eder. Hastalık teyit edilen işletmede karantina tedbirleri uygulanır. Ruam hastalığında uygulanan karantina tedbirleri hastalık teyit edilen işletmeyle sınırlıdır.

(2) Mallein uygulaması sonunda hasta oldukları anlaşılan tektırnaklı hayvanlar öldürülür ve imha edilir. Şüpheli hayvanlar sahibinin göstereceği ve resmi veteriner hekim veya yetkilendirilmiş veteriner hekim tarafından uygun bulunan bir yerde gözetim altına alınarak yirmi gün sonra yeniden teste tabi tutulur. Bu test sonucunda müspet ve şüpheli çıkanlar ruamlı kabul edilerek öldürülür; menfi çıkanlar ise serbest bırakılır.

(3) Ruam tespit edilen hayvanla aynı işletmede bulunan tüm tek tırnaklı hayvanlar hastalıktan şüpheli olarak intradermik mallein testine tabi tutulur. İşletmelerde, birinci teste menfi reaksiyon veren hayvanlara yirmi gün sonra tekrar test uygulaması yapılır. Bu uygulamada menfi çıkanlar serbest bırakılır. Müspet çıkanlar öldürülür. Şüpheli çıkanlar yirmi gün sonra tekrar teste tabi tutulur. Bu üçüncü test sonucunda müspet ve şüpheli bulunanlar öldürülür, menfi sonuç verenler serbest bırakılır.

(4) Ruam hastalığından ölen veya öldürülmesine karar verilen hayvanlar imha edilecekleri yerlere kapalı vasıtalarla sevk edilir. Nakil sırasında burun akıntılarının çevreye bulaşmaması için gerekli tedbirler alınır. Üzerine sönmemiş kireç dökülerek derin çukurlara gömülür. Nakilden sonra vasıtalar dezenfekte edilir.

(5) Ruam hastalığı çıkan veya hasta hayvanların muhafaza edildiği işletmeye dışarıdan hastalığa duyarlı hayvan girişine izin verilmez. Hastalık teyit edilen işletmeden her türlü madde ve malzeme ile hayvan yemlerinin çıkarılması yasaklanır, hasta hayvanlara ait gübreler yakılır.

(6) Bulaşmadan şüpheli olarak gözetim altına alınan hayvanların buldukları yerden çıkarılmaları yasaktır.

(7) Hasta hayvanların buldukları yerdeki yemlikler, zemin ve duvarlar ile alet, eşya ve malzemeler dezenfekte edilir.

(8) Ruam hastalığı insan sağlığı için tehlikeli olduğundan hastaların buldukları yerlere bütün vücudu kapatan koruyucu giysi, maske ve eldiven olmadan girilmesine izin verilmez. Daha sonra bu kıyafetlerin uygun koşullarda imha edilmesi gerekir.

Epidemiyolojik araştırma

MADDE 8 – (1) Epidemiyolojik araştırma aşağıda belirtilen hususları sağlar.

a) Hastalığın işletmede farkına varılmadan veya kuşkulandıktan önce mevcut olabileceği sürenin uzunluğu,

b) İşletmede hastalığın muhtemel kaynağı ve enfekte olmuş veya bulaşmış olabilecek hastalığa duyarlı türden hayvanların bulunduğu işletmelerin belirlenmesi.

(2) Bakanlık tarafından bu Yönetmelikte yer alan önlemlere benzer ek kontrol önlemlerinin uygulanıp uygulanmayacağına ve bu Yönetmelikteki istisnai durumların uygulanmasına karar verilirken yapılan epidemiyolojik araştırmalar dikkate alınır.

Karantinanın kaldırılması

MADDE 9 – (1) Hastalar dışındaki hayvanlarda test sonucu menfi ise test yirmi gün sonra tekrarlanır. İkinci test sonucu menfi olanlar hastaliksız kabul edilir ve karantina temizlik ve dezenfeksiyon yapılarak kaldırılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İntradermik Mallein Uygulama ve Değerlendirilmesi,
Serolojik Muayene ve Kontroller

İntradermik Mallein uygulama ve değerlendirilmesi

MADDE 10 – (1) Mallein uygulanırken aşağıdaki hususlara dikkat edilir.

a) Mallein testi uygulanacak hayvanlara ve sahiplerine ait bilgiler EK-1'e göre deftere kaydedilir.

b) Uygulama yeri olan hayvanın boynunun iki tarafındaki orta kısımdan biri üzerinde 10 cm² büyüklüğünde bir sahanın kılları kırpılır ve dezenfekte edilir.

c) Elin baş ve işaret parmakları arasında deride bir kıvrım yapılarak uygulama yeri kompasla ölçülür ve uygulama yerindeki deri kalınlığı deftere yazılır.

ç) Test uygulanacak bölgeye, 0,2 ml. Mallein deri içine enjekte edilir. Enjeksiyon yerinde mercimek büyüklüğünde bir şişkinliğin olması gerekir. Şayet şişlik görülmez ve malleinin tamamının enjekte edilmediğine veya deri altına enjekte edildiğine dair bir şüphe hasıl olursa, test boynun diğer tarafındaki bölgeye aynı şekilde yeniden uygulanır ve bu değişiklik deftere yazılır.

(2) Test sonuçları aşağıdaki hususlara göre değerlendirilir.

a) Testin sonucu mallein tatbikinden yetmiş iki saat sonra okunur.

b) Öncelikle genel reaksiyonlar değerlendirilir. Vücut ısısı kontrol edilir. Ağrı veya aşırı duyarlılık, sıcaklık ve şişkinlikle karakterize ödem gibi lokal reaksiyonlar dikkatle muayene edildikten sonra deri kalınlığı kompasla ölçülerek defterdeki yerine yazılır.

c) Mallein tatbikinden önceki ölçüye göre;

1) 0-3 mm. ye kadar olan (2,9 mm. dahil) deri kalınlaşmaları, menfi,

2) 3-5 mm. ye kadar olan (4,9 mm. dahil) deri kalınlaşmaları, şüpheli,

3) 5 mm. ve daha yukarı deri kalınlaşmaları, müspet,

olarak değerlendirilir.

Serolojik muayene

MADDE 11 – (1) Ruam teşhisinde serolojik test yapılmasına karar verildiği takdirde kan alma işi Mallein uygulamasından önce yapılır. Mallein uygulaması yapılmış ise uygulama tarihinden iki ay sonra kan numunesi alınarak serolojik test yapılır.

(2) Ruam hastalığının serolojik teşhisi, Bakanlıkça uygulamaya konulan teşhis kılavuzuna uygun olarak Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilir.

Kontroller

MADDE 12 – (1) Daha önce teste tabi tutulmamış olduğu tespit edilen hayvanlar ile riskli değerlendirilen veya kimlik belgesi bulunmayan tektırnaklı hayvanlar mallein testine tabi tutulur; eşekler klinik muayeneden geçirilir.

(2) Kaçak yollarla yurda girdiği tespit edilen at ve katırlar sağlık kontrollerinde mallein testine tabi tutularak müspet bulunanlar Bakanlığın belirlediği usul ve esaslara göre öldürülerek imha edilir.

(3) Damızlık, yarış veya atlı spor gibi sportif amaçla yetiştirilen tek tırnaklı hayvanlarda yapılacak olan ruam tarama muayenelerinde uygulanacak hükümler Bakanlıkça belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlük

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

HAYVANLARIN TANIMLANMASI İLE VETERİNER BİYOLOJİK ÜRÜNLERİN UYGULAMA ÜCRETLERİ YÖNETMELİĞİ

Resmî Gazete Tarihi: 22.12.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28150

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; ihbarı mecburi hayvan hastalıkları ve diğer hayvan hastalıklarına karşı resmî, yetkilendirilmiş veteriner hekim veya yardımcı sağlık personeli tarafından Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının programlı veya projeli çalışmaları kapsamında hayvanlara uygulanacak veteriner biyolojik ürünler ile hayvanların tanımlanmasında kullanılan kulak küpesi, mikroçip gibi tanımlama araçları için hayvan sahipleri veya bakıcıları tarafından uygulayıcıya ödenecek uygulama ücretlerinin belirlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının programlı veya projeli çalışmaları kapsamında resmî, yetkilendirilmiş veteriner hekim veya yardımcı sağlık personeli tarafından yapılan veteriner biyolojik ürün uygulamalarını ve hayvanların tanımlanmasında kullanılan kulak küpesi, mikroçip ve benzeri tanımlama araçları ile ilgili uygulamaları kapsar.

(2) Bu Yönetmelik, püskürtme, dumanlama, pulverize ve içme suyu şeklinde yapılan kanatlı aşılama kapsamaz.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 7 nci maddesinin ikinci fıkrası ile 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
- b) Hayvan: Suda yaşayan hayvanlar, sürüngenler ve amfibik hayvanlar dâhil omurgalı ve omurgasız canlıları,
- c) Hayvan sahibi: Hayvanların mülkiyet hakkını üzerinde bulduran gerçek veya tüzel kişiyi,
- ç) Makbuz: Hayvanların tanımlanması ve veteriner biyolojik ürün uygulamasından sonra resmî, yetkilendirilmiş veteriner hekim veya yardımcı sağlık personeli tarafından hayvan sahiplerine veya bakıcılarına verilen ve uygulama ücretlerinin alındığını gösteren belgeyi,
- d) Resmî veteriner hekim: 5996 sayılı Kanun kapsamında verilen görevleri Bakanlık adına yapan Bakanlık personeli veteriner hekimi,
- e) Uygulayıcı: Hayvanların tanımlanması ve veteriner biyolojik ürün uygulamalarında görev alan resmî veteriner hekimi, yetkilendirilmiş veteriner hekim ve yardımcı sağlık personeli,
- f) Veteriner biyolojik ürünleri: Hayvanlarda aktif veya pasif bağışıklık oluşturmak, bağışıklığın seviyesini ölçmek veya hastalık teşhisi için hazırlanmış aşı, serum gibi ürünler ile teşhis kitlerini,
- g) Yardımcı sağlık personeli: Resmî veya yetkilendirilmiş veteriner hekime, hayvan sağlığı hizmeti sırasında yardımcı olan ve resmî veya yetkilendirilmiş veteriner hekim sorumluluğunda görev yapan hayvan sağlık teknisyeni/teknikerini, veteriner sağlık teknisyeni/teknikerini, laborantı,

ğ) Yetkilendirilmiş veteriner hekim: Bakanlıkta görevli veteriner hekimler dışında, verilecek resmî görevleri yürütmek üzere Bakanlık tarafından yetki verilen veteriner hekimi, ifade eder.

Hayvanların tanımlanması ile veteriner biyolojik ürün uygulamaları

MADDE 5 – (1) Koruyucu ve tedavi edici maksatla yurt içinde üretilen veya ithal edilen, hayvanlarda aktif veya pasif bağışıklık oluşturmak, bağışıklığın seviyesini ölçmek veya hastalık teşhisi için hazırlanmış aşı, serum gibi ürünler ile teşhis kitlerinin uygulandığı ihbarı mecburi hayvan hastalıkları ve diğer hayvan hastalıklarında bu Yönetmelikte belirtildiği şekilde hayvan sahipleri veya bakıcılarından veteriner biyolojik ürün uygulama ücreti alınır.

(2) Hayvanların kulak küpesi, mikroçip ve benzeri tanımlama araçları ile tanımlanması durumunda bu Yönetmelikte belirtildiği şekilde hayvan sahipleri veya bakıcılarından tanımlama ücreti alınır.

Hayvanların tanımlanması ile veteriner biyolojik ürün uygulama ücreti

MADDE 6 – (1) 5 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen şekilde hayvanlara yapılan her türlü veteriner biyolojik ürün uygulamalarının ve 5 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen tanımlama uygulamalarının ücretleri her yıl Bakanlık tarafından tespit edilir.

(2) Hayvanların tanımlanması ve veteriner biyolojik ürün uygulaması sonunda uygulayıcılar tarafından alınan ücret için Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslara göre makbuz düzenlenir.

(3) Hayvanların tanımlanma ile veteriner biyolojik ürün uygulama ücretleri uygulamayı yapana aittir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 7 – (1) 24/6/1989 tarihli ve 20205 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Aşılama ve Serumlama Ücretleri Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 8 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 9 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

ATLARIN ENFEKSİYÖZ ANEMİSİ HASTALIĞINA KARŞI KORUNMA VE MÜCADELE YÖNETMELİĞİ

Resmî Gazete Tarihi: 22.12.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28150

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; atların enfeksiyöz anemisi hastalığına karşı hastalıktan korunma ve hastalıkla mücadele edilmesini sağlamaktır.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; atların enfeksiyöz anemisi hastalığından şüphe edilmesi durumunda hastalığın bildirim, şüphe edilen ve hastalık teyidi yapılan işletmelerde hastalığın kontrolü ve hastalıktan korunmak için alınması gereken önlemleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 4 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,

b) Enfeksiyon teyidi: Laboratuvar sonuçlarına dayalı olarak yetkili otorite tarafından hastalık varlığının ilanını,

c) Gözetim: Herhangi bir hayvancılık işletmesinin, işletmecisinin veya bunların faaliyetlerinin dikkatli bir şekilde gözlemlenmesini,

ç) Hayvan sahibi veya bakıcısı: Hayvanların mülkiyetini haiz veya ücret karşılığında veya ücretsiz, muhafaza etmekle görevlendirilen, gerçek veya tüzel kişi veya kişileri,

d) İl/ilçe müdürlüğü: İl gıda, tarım ve hayvancılık müdürlükleri ile ilçe müdürlüklerini,

e) İmha: Öldürülen hayvanların veya hayvansal ürünlerinin toplanması, nakil edilmesi, depolanması ve çukura gömülerek veya yakma ünitelerinde yakılarak yok edilmesini,

f) İşletme: İçinde hayvanların yetiştirildiği veya muhafaza edildiği herhangi bir kuruluşu,

g) Karantina: Bulaşıcı bir hayvan hastalığına yakalanmış hayvanların, hastalığın yayılmasının önlenmesi için geçici olarak diğerlerinden ayrılması biçiminde alınan önlemi,

ğ) Mihrak: Yetkili Otorite tarafından hastalık varlığının doğrulandığı, hastalığın seyrettiği işletmeyi,

h) Resmî veteriner hekim: Bakanlık adına görev yapan Bakanlık personeli veteriner hekim,

ı) Serbest veteriner hekim: 9/3/1954 tarihli ve 6343 sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanuna göre mesleğini serbest olarak icra etme yetkisine sahip veteriner hekim,

i) Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğü: Hastalığın teşhisinden, mücadelesinden ve gözetim programlarından sorumlu olan doğrudan Bakanlığa bağlı Enstitü Müdürlüğünü,

j) Yetkilendirilmiş veteriner hekim: Bakanlıkta görevli veteriner hekimler dışında, verilecek resmî görevleri yürütmek üzere Bakanlık tarafından yetki verilen veteriner hekim,

k) Yetkili Otorite: İl ve ilçe müdürlüğünü, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Hastalık Bildirimi, Hastalıktan Şüphelenilmesinde ve Hastalığın Tespitinde

Alınacak Önlemler, Epidemiyolojik Araştırma

Hastalığın bildirimi

MADDE 5 – (1) Atların Enfeksiyöz Anemisi hastalığının varlığı ya da varlığından şüphelenildiğinde hayvan sahibi, bakıcısı veya hastalığı takip eden serbest veteriner hekim tarafından yetkili otoriteye bildirilmesi zorunludur.

Hastalıktan şüphelenildiğinde alınacak önlemler

MADDE 6 – (1) Hastalıktan şüpheli tek tırnaklı hayvanlar ayrı bir yerde muhafaza edilir.

(2) Şüpheli hayvanlardan resmi veteriner hekim veya yetkilendirilmiş veteriner hekimler tarafından alınan kan serumlarında yapılan incelemeler sonuçlanana kadar yetkili otorite, işletmeyi gözetim altında bulundurur.

(3) İşletmeye tek tırnaklı hayvan giriş çıkışı yasaklanır.

(4) Şüpheli hayvanların bulunduğu işletmede alınan önlemler, Atların Enfeksiyöz Anemisi hastalığının varlığının veya şüphelenilmesinin ortadan kalktığına resmî olarak tespit edilmesine kadar devam eder.

Hastalık tespit edilmesinde alınacak önlemler

MADDE 7 – (1) Resmi veteriner hekim ya da yetkilendirilmiş veteriner hekim tarafından alınan numunelerin Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüklerince yapılan inceleme sonuçlarına göre Atların Enfeksiyöz Anemisi hastalığı tespit edildiğinde, hastalığı haber alan resmi veteriner hekim ya da yetkilendirilmiş veteriner hekim hastalık çıkış raporunu düzenler.

(2) Hayvan sağlık zabıtası komisyonu, resmi veteriner hekim ya da yetkilendirilmiş veteriner hekimin raporunu inceleyerek hastalık çıkış kararı alır ve ilan eder.

(3) Enfeksiyonun teyid edildiği mihrak işletme karantina altına alınır.

(4) Enfeksiyonun teyid edildiği mihrak işletmede bulunan hasta hayvanlar öldürülür ve imha edilir.

(5) Atların Enfeksiyöz Anemisi hastalığının tespit edildiği işletmenin bulunduğu yerleşim yerinde bulunan duyarlı tüm hayvanlar hastalıktan şüpheli olarak kabul edilir resmi veteriner hekim ya da yetkilendirilmiş veteriner hekim tarafından kan numunesi alınarak hastalık kontrolü yapılır.

(6) Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğünce yapılan testlerde seropozitif sonuç veren hayvanlar hasta kabul edilerek öldürülür ve imha edilir.

(7) Hastalıktan ve bulaşmadan şüpheli hayvanların buldukları yerdeki yemlikler, zemin ve duvarlar ile alet, eşya ve malzemeler dezenfekte edildikten sonra kullanılır.

(8) Atların Enfeksiyöz Anemisi hastalığının tespit edildiği işletmenin bulunduğu yerleşim yerindeki hayvan hareketleri, Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğünce yapılan testler negatif sonuçlanana kadar kısıtlanır.

Epidemiyolojik araştırma

MADDE 8 – (1) Epidemiyolojik araştırma aşağıda belirtilen hususları sağlamalıdır;

a) Hastalığın işletmede farkına varılmadan veya kuşkulandıktan önce mevcut olabileceği sürenin uzunluğu,

b) İşletmede hastalığın muhtemel kaynağı ve enfekte olmuş veya bulaşmış olabilecek hastalığa duyarlı türden hayvanların bulunduğu işletmelerin belirlenmesi.

(2) Bakanlık tarafından bu Yönetmelikte yer alan önlemlere benzer ek kontrol önlemlerinin uygulanıp uygulanmayacağına ve bu Yönetmelikteki istisnai durumların uygulanmasına karar verilirken yapılan epidemiyolojik araştırmalar dikkate alınır.

Karantinanın kaldırılması

MADDE 9 – (1) Atların Enfeksiyöz Anemisi hastalığı çıkan mihrak işletmede bulunan hasta hayvanlar öldürülerek imha edildikten 3 ay sonra şüpheli hayvanlar serolojik muayeneye tabi tutulur. Muayene sonuçları negatif ise temizlik ve dezenfeksiyon yapılarak Atların Enfeksiyöz Anemisi hastalığı sebebi ile konulan karantina kaldırılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlük

MADDE 10 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

ÜLKEYE GİRİŞTE VETERİNER KONTROLLERİNE TABİ OLAN HAYVAN VE ÜRÜNLERE DAİR YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 21.12.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28149

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; ülkeye girişte veteriner sınır kontrol noktalarında veteriner kontrollerine tabi olan hayvan ve ürünleri belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, ülkeye girişte veteriner sınır kontrol noktalarında veteriner kontrollerine tabi olan hayvan ve ürünleri, hayvan ve ürünlerin veteriner kontrollerini ve kompozit ürünlere eşlik etmesi gereken belgeleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik;

a) 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 34 üncü maddesine dayanılarak,

b) 91/496/EEC ve 97/78/EC sayılı Konsey Direktifleri gereğince Veteriner Sınır Kontrol Noktalarında Kontrollere Tabi Olan Hayvan ve Ürünlere İlişkin 2007/275/EC sayılı Komisyon Kararına paralel olarak,

hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

a) Et ürünleri: Hayvansal Gıdalar İçin Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliğinde tanımlanan ürünleri,

b) İşlenmiş ürünler: Hayvansal Gıdalar İçin Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliğinde tanımlanan et ürünlerini, süt ürünlerini, yumurta ürünlerini, işlenmiş balıkçılık ürünlerini, eritilmiş hayvansal yağları, donyağı tortusunu, jelâtinini, kolajeni, işlenmiş mide, mesane ve bağırsakları,

c) Kompozit ürün: İlk ürünün işlenmesinin, son ürünün üretilmesinin ayrılmaz bir parçası olduğu ürünleri kapsayan ve işlenmiş hayvansal ürünler ile bitkisel ürünlerin her ikisini de içeren insan tüketimine yönelik gıdayı,

ç) Süt ürünleri: Hayvansal Gıdalar İçin Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliğinde tanımlanan ürünleri, ifade eder.

(2) Birinci fıkrada yer alan tanımlara ilave olarak Ürünlerin Ülkeye Girişinde Veteriner Kontrollerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmeliğin 4 üncü maddesindeki tanımlar da geçerlidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Veteriner Kontrolleri ve Belgeler

Hayvan ve ürünlerin veteriner kontrolleri

MADDE 5 – (1) Ek-1’de listelenen hayvan ve ürünler, Ülkeye Giriş Yapan Canlı Hayvanlarda Yürütülecek Veteriner Kontrollerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmeliğe ve Ürünlerin Ülkeye Girişinde Veteriner Kontrollerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmeliğe uygun olarak veteriner sınır kontrol noktalarında veteriner kontrollerine tabidir.

(2) Bu Yönetmelik, kompozit ürünlerde halk sağlığı kurallarına uygunluğu sağlamak için gerekli olan kontroller saklı kalmak kaydıyla uygulanır.

(3) Ek-1’in birinci sütununda belirtilen tarife pozisyonu numaraları bazında yapılan veteriner kontrolleri için ürünlerin ilk seçimi, üçüncü sütunda belirtilen açıklamalar dikkate alınarak yapılır.

Veteriner kontrollerine tabi olan kompozit ürünler

MADDE 6 – (1) Aşağıdaki kompozit ürünler veteriner kontrollerine tabidir:

a) İşlenmiş et ürünü içeren kompozit ürünler.

b) İçeriğinin yarısı veya daha fazlası işlenmiş et ürünü dışında herhangi bir işlenmiş hayvansal ürün olan kompozit ürünler.

c) İçeriğinde işlenmiş et ürünü olmayan ve 8 inci maddede yer alan şartları karşılamayan son ürünlerden içeriğinin yarısından azı işlenmiş süt ürünü olan kompozit ürünler.

Veteriner kontrollerine tabi olan kompozit ürünlere eşlik etmesi gereken belgeler

MADDE 7 – (1) Diğher herhangi bir hayvansal ürün içeriğine bakılmaksızın işlenmiş et ürünü içeren kompozit ürünlere, ÷lkeye girişte Bakanlıkça belirlenen et ürünleri için ilgili sertifika eşlik etmelidir.

(2) 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentlerinde belirtilen işlenmiş süt ürünü içeren kompozit ürünlere, ÷lkeye girişte Bakanlıkça belirlenen ilgili sertifika eşlik etmelidir.

(3) Sadece işlenmiş balıkçılık veya yumurta ürünleri içeren kompozit ürünlere, ÷lkeye girişte Bakanlıkça belirlenen ilgili sertifika veya sertifika talep edilmemesi durumunda ticari bir belge eşlik etmelidir.

Veteriner kontrollerine tabi olmayan belirli kompozit ürünler ve gıda maddeleri

MADDE 8 – (1) Herhangi bir et ürünü içermeyen insan tüketimine yönelik aşağıdaki kompozit ürünler veya gıda maddeleri veteriner kontrollerine tabi değildir:

a) İçeriğinin yarısından azı et ürünü dışında herhangi bir diğher işlenmiş ürün olan ve aşağıdaki koşulları karşılayan kompozit ürünler:

1) Ortam sıcaklığında rafta bozulmadan kalabilen veya herhangi bir ham ürünün denatüre olacak şekilde üretim süreci boyunca içeriği tamamen pişirilmiş veya ısıl işleminden geçirilmiş.

2) İnsan tüketimine yönelik olduğu açıkça tanımlanmış.

3) Temiz konteynerlerde güvenli bir şekilde paketlenmiş veya mühürlenmiş.

4) Kompozit ürünün paket sayısı, miktarı ve doğası, içerik, üretici ve menşee ÷lke hakkındaki bilgileri bir arada verecek şekilde ticari bir belgenin eşlik ettiği ve Türkçe etiketlenmiş.

b) Ek-2’de listelenen kompozit ürünler veya gıda maddeleri.

(2) Ancak, kompozit ürünlerin içerdiiği süt ürünleri, sadece Bakanlıkça belirlenen ÷lkelerden elde edilmiş ve bu ÷lkeler için öngör÷ldüğü gibi işlem görmüş olmalıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Veteriner kontrolleri, ÷lkeye girişte veteriner sınır kontrol noktası müdürlüklerinin bulunmadığı yerlerde, yeterli veteriner sınır kontrol noktası müdürlükleri kuruluncaya kadar, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile birlikte belirlenen gümrük giriş kapılarında Bakanlıkça yetkilendirilen il müdürlükleri tarafından yürütülür.

GEÇİCİ MADDE 2 – (Ek:RG-29/9/2018-30550)

(1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce çıkış ÷lkesinde ihraç amacıyla taşıma belgesine bağlanmış veya gümrük mevzuatı uyarınca gümrük idarelerine sunulmuş, bu Yönetmeliğin EK-1’inde yer alan 1901 ve 2309 tarife pozisyonları için bu maddeyi ihdas eden Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önceki hükümleri uygulanır.

(2) Bu Yönetmeliğin EK-1’inde yer alan 1901 ve 2309 tarife pozisyonları dışında kalanlar ile EK-2’sinde yer alan tarife pozisyonları için 1/1/2019 tarihinden önce çıkış ÷lkesinde ihraç amacıyla taşıma belgesine bağlanmış veya gümrük mevzuatı uyarınca gümrük idarelerine sunulmuş olanlara bu maddeyi ihdas eden Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önceki hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 9 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 10 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

DURIN HASTALIĞINA KARŞI KORUNMA VE MÜCADELE YÖNETMELİĞİ

Resmî Gazete Tarihi: 21.12.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28149

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; tek tırnaklı hayvanlarda durin hastalığına karşı hastalıktan korunma ve hastalıkla mücadele edilmesini sağlamaktır.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; tek tırnaklı hayvanlarda, durin hastalığından şüphe edilmesi durumunda hastalığın bildirimi, şüphe edilen ve hastalık teyidi yapılan işletmelerde hastalığın kontrolü ve hastalıktan korunmak için alınması gereken önlemleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 4 üncü maddesi ile 3/6/2011 tarihli ve 639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 7 nci maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
- b) Durin hastalığı: Trypanosoma Equiperdum isimli protozoon tarafından oluşturulan, tek tırnaklı hayvanların bulaşıcı hastalığı,
- c) Enfeksiyon teyidi: Laboratuvar sonuçlarına dayalı olarak yetkili otorite tarafından hastalık varlığının ilanını,
- ç) Gözetim: Herhangi bir hayvancılık işletmesinin, işletmecisinin veya bunların faaliyetlerinin dikkatli bir şekilde gözlemlenmesini,
- d) Hayvan sahibi veya bakıcı: Hayvanların mülkiyetini haiz veya ücret karşılığında veya ücretsiz, muhafaza etmekle görevlendirilen, gerçek veya tüzel kişi veya kişileri,
- e) İl/ilçe müdürlüğü: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı il müdürlükleri ile ilçe müdürlüklerini,
- f) İmha: Öldürülen hayvanların veya hayvansal ürünlerinin çukura gömülerek veya yakma ünitelerinde yakılarak yok edilmesini,
- g) İşletme: İçinde hayvanların yetiştirildiği veya muhafaza edildiği herhangi bir kuruluşu,
- ğ) Karantina: Bulaşıcı bir hayvan hastalığına yakalanmış hayvanların, hastalığın yayılmasının önlenmesi için geçici olarak diğerlerinden ayrılması biçiminde alınan önlemi,
- h) Mihrak işletme: Yetkili otorite tarafından hastalık varlığının doğrulandığı işletmeyi,
- ı) Resmî veteriner hekim: Bakanlık adına görev yapan Bakanlık personeli veteriner hekimi,
- i) Serbest veteriner hekim: 9/3/1954 tarihli ve 6343 sayılı Kanuna göre mesleğini serbest olarak icra etme yeteneğine sahip veteriner hekimi,
- j) Yetkilendirilmiş veteriner hekim: Bakanlıkta görevli veteriner hekimler dışında, verilecek resmî görevleri yürütmek üzere Bakanlık tarafından yetki verilen veteriner hekimi,
- k) Yetkili otorite: Bakanlık il ve ilçe müdürlüklerini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Hastalık Bildirimi, Hastalıktan Şüphe Edilmesinde ve Hastalığın Tespitinde Alınacak Önlemler, Epidemiyolojik Araştırma

Hastalığın bildirimi

MADDE 5 – (1) Durin hastalığının varlığı ya da varlığından şüphelenildiğinde hayvan sahibi, bakıcısı veya hastalığı takip eden serbest veteriner hekim tarafından yetkili otoriteye bildirilmesi zorunludur.

Hastalıktan şüphe edilmesi halinde alınacak önlemler

MADDE 6 – (1) Hastalıktan şüpheli tek tırnaklı hayvan cinsi temastan alıkonur ve ayrı bir yerde karantina altına alınır.

(2) Şüpheli hayvanlardan resmi veteriner hekim veya yetkilendirilmiş veteriner hekimler tarafından alınan numunelerde yapılan incelemeler sonuçlanana kadar yetkili otorite, işletmeyi gözetim altında bulundurur.

(3) Şüpheli hayvanların bulunduğu işletmeye tek tırnaklı hayvan giriş çıkışı yasaklanır.

(4) Şüpheli hayvanların bulunduğu işletmede alınan önlemler durin hastalığının varlığının veya şüpheli durumunun ortadan kalktığına resmi olarak tespit edilmesine kadar devam eder.

Hastalık tespit edilmesi halinde alınacak önlemler

MADDE 7 – (1) Resmi veteriner hekim ya da yetkilendirilmiş veteriner hekim tarafından alınan numunelerin Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüklerince yapılan inceleme sonuçlarına göre durin hastalığı tespit edildiğinde, hastalığı haber alan resmi veteriner hekim ya da yetkilendirilmiş veteriner hekim hastalık çıkış raporunu düzenler.

(2) Hayvan sağlık zabıtası komisyonu resmi veteriner hekim ya da yetkilendirilmiş veteriner hekimin raporunu inceleyerek hastalık çıkış kararı alır ve ilan eder.

(3) Enfeksiyonun teyid edildiği mihrak işletme karantina altına alınır.

(4) Durin hastalığına yakalanan aygır ve kısraklarda, hastalık tedavi edilemeyecek derecede ilerlemiş ise bu hayvanlar, hayvan sağlık zabıtası komisyonu kararı ile öldürülür ve imha edilir.

(5) Durin hastalığının tespit edildiği işletmenin bulunduğu yerleşim birimindeki tüm tek tırnaklı hayvanlar resmi veteriner hekim ya da yetkilendirilmiş veteriner hekimce muayene edilir. Yapılan muayenede hastalıktan şüphe edilen hayvanlardan numune alınarak Veteriner Kontrol Enstitüsüne gönderilir.

(6) Durin hastalığına yakalanmış aygırlar kastre edilir, kısrakların tedavi edilmiş olsalar bile damızlıkta kullanılması yasaklanır.

(7) Durin hastalığına yakalanmış veya hastalıktan şüpheli hayvanlar iki haftada bir resmi veteriner hekim ya da yetkilendirilmiş veteriner hekimce muayene edilir. Bunların buldukları yerden ayrılmaları yasaklanır.

(8) Hastalığın bulaşmasından şüphe edilen tek tırnaklı hayvanlar buldukları yerden çıkarılmaz ve yavru almak için çiftleşmede kullanılmaz.

(9) Hasta hayvanların bir yıl içerisinde cinsi temasta bulunduğu aygır veya kısraklar da hastalık yönünden kontrol edilir.

Epidemiyolojik araştırma

MADDE 8 – (1) Epidemiyolojik araştırma aşağıda belirtilen hususları sağlamalıdır:

a) Hastalığın işletmede farkına varılmadan veya kuşkulandıktan önce mevcut olabileceği sürenin uzunluğu,

b) İşletmede hastalığın muhtemel kaynağı ve enfekte olmuş veya bulaşmış olabilecek hastalığa duyarlı türden hayvanların bulunduğu diğer işletmelerin belirlenmesi.

Karantinanın kaldırılması

MADDE 9 – (1) Enfeksiyonun teyit edildiği mihrak işletmelerde bir yıl süre ile müşahedeye alınan hayvanlardan, hasta ve hastalıktan şüpheli erkekler kastre edilip, kısraklar öldürüldükten sonra dezenfeksiyon yapılarak karantina tedbirleri kaldırılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlük

MADDE 10 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

BAL ARILARININ KÜÇÜK KOVAN KURDU İLE TROPİLEAPS AKARI HASTALIĞINA KARŞI KORUNMA VE MÜCADELE YÖNETMELİĞİ

Resmî Gazete Tarihi: 21.12.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28149

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; küçük kovan kurdu ile tropileaps akarı olarak adlandırılan hastalıklardan korunmak ve mücadele etmek için alınması gereken tedbirlere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik arılarda küçük kovan kurdu ile tropileaps akarı salgını olduğunda uygulanacak minimum kontrol önlemlerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 4 üncü maddesi ile 3/6/2011 tarihli ve 639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 7 nci maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Arılık: Arılı kovanların bulunduğu açık ya da kapalı tesis ve yerleri,
- b) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
- c) Gezgin Arıcı: Bitkilerdeki farklı çiçeklenme döneminden üst düzeyde faydalanmak ve kış koşullarından arıyı korumak amacıyla kolonilerini yer değiştiren arıcıyı,
- ç) Hayvan sağlık zabıtası komisyonu: Bulaşıcı hayvan hastalığının resmi olarak teyit edildiği yerde, hastalığın sağlıklı hayvanlara bulaşmasını önlemek ve hastalıkla mücadele etmek, hayvan ve maddelerinin sevkine dair tedbirleri tespit etmek ve uygulamaya konulmasını sağlamak amacıyla kurulan komisyonu,
- d) İtlaf: İtlaf edilen arı ailesi ile çerçevelerin petekleri ile birlikte yakılarak, çukura gömülme yöntemi ile yok edilmesini,
- e) İşletme: Arıların beslendiği ve korunduğu üretme çiftliklerini,
- f) İtlaf: Yetkili otorite kararı ile hayvanların öldürülme işlemini,
- g) Karantina: Hastalık veya zararlı organizmaların ülkeye girişini veya ülke içinde yayılmasını önlemek amacıyla, hayvan, hayvansal ürün, bitki, bitkisel ürün ve diğer maddeler ile bulaşma ihtimali bulunan madde ve malzemelerin kontrol altına alınmasını,
- ğ) Koloni: Yumurtlayan ana arısı bulunan ve koloni faaliyetlerinin sürdürüldüğü arı ailesini,
- h) Kordon: Hayvan hastalığı görülen alanın gözetim altında tutulması, giriş ve çıkışların kontrol altına alınmasını,
- ı) Kovan: Taşınabilir arı ailesi barınağı,
- i) Küçük kovan kurdu: Larvaları bal veya polen dolu peteğin içerisinden tünel kazarak peteğe zarar veren veya bunları yok eden, bala dışkı bırakan, balın rengini değiştiren ve balda

mayalanmaya ve köpüklenmeye yol açan bir böcek tarafından meydana getirilen enfeksiyonu,

j) Resmi veteriner hekim: Bakanlık adına görev yapan Bakanlık personeli veteriner hekimi,

k) Tropileaps akarı: Yavru arılarda yüksek düzeyde ölümlere, 1 mm'ye kadar uzanan kırmızı kahverengi bir akar tarafından meydana getirilen enfeksiyonu,

l) Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğü: Amerikan yavru çürüklüğü hastalığının teşhisinden, mücadelesinden ve gözetim programlarından sorumlu olan doğrudan Bakanlığa bağlı enstitü müdürlüğünü,

m) Yetkili otorite: Bakanlık il ve ilçe müdürlüklerini ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Hastalık Bildirimi ile Hastalık Şüphesi ve Resmi Teyit

Hastalık bildirimi

MADDE 5 – (1) Küçük kovan kurdu ile tropileaps akarı hastalığından şüphe eden veya bu hastalığın varlığından haberdar olan hayvan sahipleri ve bakıcıları, veteriner hekimler ile muhtarlar, köy korucuları, celepler, çobanlar, gemi kaptanları, istasyon ya da gümrük memur veya idarecileri gibi ilgililer tarafından yetkili otoritelere, yetkili otoriteler tarafından ise derhal Bakanlığa bildirilir.

Hastalık şüphesi

MADDE 6 – (1) Resmi veteriner hekim hastalık şüphesi olan yere gelinceye kadar o yerdeki idari makamlar, belediye veya köy muhtarı hastalıktan şüpheli kovanları muayene ve teşhis için muhafaza altına aldırır.

(2) Kordon konularak hastalıklı kovanların bulunduğu yere giriş ve çıkışlar önlenir. Hastalıklı yerden kovan çıkarılmasına, bu bölgeye başka yerden kovan girmesine ve hastalıklı kovanlarda kullanılan malzemelerin, hastalık mahallinin dışına çıkışına izin verilmez.

(3) Bu hastalığın teşhisi için resmi veteriner hekim tarafından marazi madde alınmadan, herhangi bir işlem yapılmaz.

(4) Alınan tedbirlerin uygulanmasından köylerde muhtarlar ve arı sahipleri, kasabalarda belediyeler, mahalle muhtarı ve arı sahipleri, gezginci arılarda ise arı bakıcısı ve arı sahipleri sorumludur.

(5) Hastalık ihbarını alan resmi veteriner hekim en seri vasıta ile en geç yirmidört saat içinde hastalık yerine gider.

(6) Resmi veteriner hekim hastalık mahallinde hastalığa el koyar, kovanlardaki yavru gözlü petekleri muayene ve kontrol eder, karantina tedbirlerini alır. Gerekli marazi maddeyi alarak bağlı bulunduğu veteriner kontrol enstitüsü müdürlüğüne gönderir.

(7) Hastalığın çıkışı ve seyri hakkında aşağıda belirtilen bilgiler toplanır.

a) Hastalığın çıkış tarihi,

b) Hastalığın başlangıcından bugüne kadar kaç kovanda larva ölümlerinin olduğu,

c) Hastalıklı kovanların diğer arılıklardaki arılarla temasının olup olmadığı,

ç) Arılığa yabancı kovan getirilip getirilmediği,

d) Kordon konmadan önce başka herhangi bir yere koloni nakli yapıp yapılmadığı, yapıldıysa kime, nerelere, ne zaman ve ne kadar yapıldığı,

e) İlaç kullanılıp kullanılmadığı, eğer kullanıldıysa hangi ilaçların kullanıldığı.

Resmi teyit

MADDE 7 – (1) Laboratuvar raporu ile hastalık teyit edildiğinde hastalık çıkan saha kordon altına alınarak bulaşmaya vasıta olabilecek her türlü alet, malzeme ve ekipmanlar pürmüzle yakılarak kullanımına izin verilir. Kordon altındaki bölgede hastalık görülmeyen

işletmelerde resmi veteriner hekimin kontrolünde gerekli tedbirler alındıktan sonra koloni hareketine izin verilir.

(2) Hastalığın varlığı laboratuvar raporu ile teyit edildikten sonra mahallin hayvan sağlık zabıtası komisyonu toplanarak resmi veteriner hekimin dzenlediği hastalık çıkış raporunu görüşür.

(3) Hayvan sağlık zabıtası komisyon kararlarında aşağıda belirtilen hususlar yer alır;

- a) Hastalıklı kovanların bulunduğu yerler,
- b) Kordon altına alınacak yerler,
- c) Komşu köy, kasaba, ilçe, şehir veya arıcılara haber verme şekli,
- ) Hastalık olduğuna dair levhaların dikileceği yerler,
- d) Toplanan bilgilerin nasıl değerlendirileceği,
- e) Yeni hastalanan ve ölen larvalı kovanlar için yapılacak işlemler,
- f) Kordon altındaki bölgede serbest, şartlı serbest veya yasak olan hususlar,
- g) Transit geçişlere yapılacak işlemler,
- đ) Kordon bölgesinde zirai mücadele yapılacağı zaman kolonilerin hangi bölgeye taşınacağı.

CNC BÖLÜM

Arıların İtlafı ve İmha İşlemleri, Hastalığın Sönüşü

Arıların itlafı ve imha işlemleri

MADDE 8 – (1) Hastalığın tespit edildiği kolonilerin ve çerçevelerin petekleri ile birlikte hepsi yakılarak imha edilir.

(2) Arıların itlafında aşağıdaki hususlar dikkate alınır.

- a) İtlaf akşam üzeri gerçekleştirilir.
- b) İtlaf işlemine kovanın uçma deliği kapatılarak başlanır.
- c) erevelerin üzerine kalsiyum siyanid, etilasetat ya da herhangi bir insektisit uygulanarak arılar itlaf edilir.

(3) İmha işleminde aşağıdaki hususlara dikkat edilir.

- a) Kazılan çukura, çerçeveler petekleri ile birlikte ve ölmüş arılar toplanır, imha edilir.
- b) Yakma işi tamamlandıktan sonra çukur toprakla kapatılır ve bütün bu işlemler arılıktan uzak bir yerde yapılır.
- c) Isıya dayanıklı kovanın gövde, kapak ve dip tahtası ile işletmede kullanılan her türlü malzeme yüzeyler iyice kazındıktan sonra pürmüzle yakılarak kullanılmasına izin verilir.

Hastalığın sönüşü

MADDE 9 – (1) Kordon kaldırılmadan önce hastalık görülen koloniler son bir kez daha kontrol edilerek, marazi madde alınır ve bölge veteriner kontrol enstitüsü müdürlüğüne gönderilir.

(2) Laboratuvar muayeneleri ile hastalığın tamamen ortadan kalktığı teyit edilir.

(3) Hastalığın ortadan kalkmasının teyidinden ve hastalık belirtilerinin ortadan kalkmasından iki ay sonra temizlik ve dezenfeksiyon yapılarak kordon ve karantina kaldırılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlük

MADDE 10 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

BAL ARILARININ AMERİKAN YAVRU ÇÜRÜKLÜĞÜ HASTALIĞINA KARŞI KORUNMA VE MÜCADELE YÖNETMELİĞİ

Resmî Gazete Tarihi: 21.12.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28149

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Amerikan Yavru Çürüklüğü olarak adlandırılan hastalıktan korunmak ve hastalıkla mücadele etmek için alınması gereken tedbirlere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik;

a) Amerikan Yavru Çürüklüğü hastalığına karşı koruyucu önlemlerin alınması, hastalığın erken tespit edilerek izlenmesi ve yetkililerin ve yetiştirici birliklerinin bilgilendirilmesi için alınması gereken koruyucu önlemleri,

b) Bal arılarında Amerikan Yavru Çürüklüğü hastalığı salgını olduğunda uygulanacak asgari kontrol önlemlerini,

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 4 üncü maddesi ile 3/6/2011 tarihli ve 639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 7 nci maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Amerikan Yavru Çürüklüğü: Yavru arılarda Paenibacilluslarvae tarafından oluşturulan infeksiyöz ve oldukça bulaşıcı hastalığı,

b) Arılık: Arılı kovan ve ekipmanların bulunduğu açık ya da kapalı tesis ve alanları,

c) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,

ç) Gezgin arıcı: Bitkilerdeki farklı çiçeklenme döneminden üst düzeyde faydalanmak ve kış koşullarından arılarını korumak amacıyla kolonilerinin yerini değiştiren arıcıyı,

d) İmha: İtlaf edilen arı ailesi ile çerçevelerin petekleri ile birlikte yakılarak, çukura gömülme yöntemi ile yok edilmesini,

e) İşletme: Arıların beslendiği ve korunduğu üretme çiftliklerini,

f) İtlaf: Hastalığın teyidinden sonra resmî veteriner hekim nezaretinde gerçekleştirilen hayvanların öldürülme işlemi,

g) Karantina: Hastalık veya zararlı organizmaların ülkeye girişini veya ülke içinde yayılmasını önlemek amacıyla, hayvan, hayvansal ürün, bitki, bitkisel ürün ve diğer maddeler ile bulaşma ihtimali bulunan madde ve malzemelerin kontrol altına alınmasını,

ğ) Koloni: Yumurtlayan ana arısı bulunan ve arı faaliyetlerinin sürdürüldüğü arı ailesini,

h) Kordon: Hayvan hastalığı görülen alanın gözetim altında tutulması, giriş ve çıkışların kontrol altına alınmasını,

ı) Kovan: Taşınabilir arı ailesi barınağını,

i) Resmî veteriner hekim: Bakanlık adına görev yapan Bakanlık personeli veteriner hekimi,

j) Temel petek: Ham maddesi saf balmumu olan, mekanik olarak tekniğine göre sterilize edilerek imal edilen levhaları,

k) Teşhis kılavuzu: Hastalığa ait teşhis rehberini,

l) Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğü: Amerikan Yavru Çürüklüğü hastalığının teşhisinden, mücadelesinden ve gözetim programlarından sorumlu olan doğrudan Bakanlığa bağlı enstitü müdürlüğünü,

m) Yetkili otorite: Bakanlık il ve ilçe müdürlüklerini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Hastalık Bildirimi ile Hastalık Şüphesi ve Resmî Teyit

Hastalık bildirimini

MADDE 5 – (1) Amerikan Yavru Çürüklüğü hastalığından şüphe eden veya bu hastalığın varlığından haberdar olan hayvan sahipleri ve bakıcıları, veteriner hekimler ile muhtarlar, köy korucuları, celepçiler, çobanlar, gemi kaptanları, istasyon ya da gümrük memur veya idarecileri gibi ilgililer tarafından yetkili otoritelere bildirim yapılır; durum yetkili otoriteler tarafından ise derhal Bakanlığa bildirilir.

Hastalık şüphesi

MADDE 6 – (1) Resmî veteriner hekim hastalık şüphesi olan yere gelinceye kadar o yerdeki idari makamlar, belediye yahut köy muhtarı hastalıktan şüpheli kovanları muayene ve teşhis için muhafaza altına aldırır.

(2) Kordon konularak hastalıklı kovanların bulunduğu yere giriş ve çıkışlar önlenir. Hastalıklı yerden kovan çıkarılmasına, bu bölgeye başka yerden kovan girmesine ve hastalıklı kovanlarda kullanılan malzemelerin, hastalık mahallinin dışına çıkışına izin verilmez.

(3) Hastalıklı kovanların bakımı için bir kişi görevlendirilir. Görevli kişinin dışında tecrit mahalline hiç kimsenin girmesine izin verilmez.

(4) Bu hastalığın teşhisi için resmî veteriner hekim tarafından marazi madde alınmadan, herhangi bir işlem yapılmaz.

(5) Alınan tedbirlerin uygulanmasından köylerde muhtarlar ve arı sahipleri, kasabalarda belediyeler, mahalle muhtarı ve arı sahipleri, gezginci arılarda ise arı bakıcısı ve arı sahipleri sorumludur.

(6) Hastalık ihbarını alan resmî veteriner hekim, en seri vasıta ile en geç yirmidört saat içinde hastalık yerine gider.

(7) Resmî veteriner hekim hastalık mahallinde hastalığa el koyar, kovanlardaki yavru gözlü petekleri muayene ve kontrol eder, karantina tedbirlerini alır. Gerekli marazi maddeyi sekizinci fıkrada belirtilen esaslar kapsamında alır ve EK-1’de yer alan protokolü doldurarak bağlı bulunduğu veteriner kontrol enstitüsü müdürlüğüne gönderir.

(8) Marazi madde alımında ve gönderilmesinde dikkat edilecek hususlar aşağıda gösterilmiştir.

a) Petek numunesi en az 10 x 10 cm ebadında ve mümkün olduğu kadar renk değişikliğine sahip ve ölü larva içerir şekilde olur.

b) Numunede hiç bal olmaz ya da çok az bal içerir.

c) Numune gevşek şekilde ambalajlanır ve ambalaj işleminde plastik çanta, alüminyum folyo, yağlı kağıt, teneke veya cam gibi malzemeler kesin teşhisi imkansız hale getirdiği için kullanılmaz.

ç) Eğer peteğin bir kısmı gönderilemiyorsa herhangi bir test için yeterince materyal içeren petek gözü de yeterli olabilir.

(9) Hastalığın çıkışı ve seyri hakkında aşağıda belirtilen bilgiler toplanır.

a) Hastalığın çıkış tarihi,

b) Hastalığın başlangıcından bugüne kadar kaç kovanda larva ölümlerinin olduğu,

c) Hastalıklı kovanların diğer arılıklardaki arılarla temasının olup olmadığı,

ç) Arılığa yabancı kovan getirilip getirilmediği,

d) Kordon konmadan önce başka herhangi bir yere koloni nakli yapıp yapılmadığı, yapıldıysa kime, nerelere, ne zaman ve ne kadar yapıldığı,

e) İlaç kullanılıp kullanılmadığı, eğer kullanıldıysa hangi ilaçların kullanıldığı.

Resmî teyit

MADDE 7 – (1) Laboratuvar raporu ile hastalık teyit edildiğinde hastalık çıkan yerde yarıçapı 6 kilometre olan bir saha kordon altına alınarak bulaşmaya vasıta olabilecek her türlü alet, malzeme ve ekipmanlar ruhsatlı ve Amerikan Yavru Çürüklüğü hastalığına etkili olan dezenfektan maddelerle dezenfekte edilir. Kordon altındaki bölgede hastalık görülmeyen işletmelerde resmî veteriner hekimin kontrolünde gerekli tedbirler alındıktan sonra koloni hareketine izin verilir.

(2) Hastalığın varlığı laboratuvar raporu ile teyit edildikten sonra mahallin Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyonu toplanarak resmî veteriner hekimin düzenlediği Amerikan Yavru Çürüklüğü Hastalık Çıkış Raporunu görüşür. Alınan tedbirleri gözden geçirir, önerileri değerlendirir ve o mahaldeki Amerikan Yavru Çürüklüğü hastalığına karşı yürütülecek mücadele esaslarını karara bağlar.

(3) Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyon kararlarında aşağıda belirtilen hususlar yer alır.

a) Hastalıklı kovanların bulunduğu yerler,

b) Kordon altına alınacak yerler,

c) Komşu köy, kasaba, ilçe, şehir veya arıcılara haber verme şekli,

ç) Hastalık olduğuna dair levhaların dikileceği yerler,

d) Toplanan bilgilerin nasıl değerlendirileceği,

e) Yeni hastalanan ve ölen larvalı kovanlar için yapılacak işlemler,

f) Kordon altındaki bölgede serbest, şartlı serbest veya yasak olan hususlar,

g) Transit geçişlere yapılacak işlemler,

ğ) Kordon bölgesinde zirai mücadele yapılacağı zaman kolonilerin hangi bölgeye taşınacağı.

(4) Üçüncü fıkrada belirtilen kararlar alınırken, birinci fıkradaki önlemlere ek olarak aşağıdaki hususlar yerine getirilir.

a) Kordon altına alınan bölgenin sınırlarına büyük harflerle “Burada Arılarda Amerikan Yavru Çürüklüğü Hastalığı Vardır!” levhaları asılır.

b) Kordon yerinden çıkarken alınan tedbirler resmî veteriner hekim tarafından kontrol edilir, noksan olanlar tamamlattırılır.

(5) Hastalığı takip eden resmî veteriner hekim bölgeyi kontrol eder ve hastalık ile ilgili konularda arı yetiştiricilerini bilgilendirir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Arıların İtlatı ve İmha İşlemleri, Hastalığın Sönüşü

Arıların itlatı ve imha işlemleri

MADDE 8 – (1) Hastalığın tespit edildiği koloniler ve çerçeveleri petekleri ile birlikte yakılarak hepsi imha edilir.

(2) Arıların itlafında aşağıdaki hususlar dikkate alınır.

a) İtlaf akşamüzeri gerçekleştirilir.

b) İtlaf işlemine kovanın uçma deliği kapatılarak başlanır.

c) Çerçevelerin üzerine kalsiyum siyanid, etilasetat ya da herhangi bir insektisit uygulanarak arılar itlaf edilir.

(3) İmha işleminde aşağıdaki hususlara dikkat edilir.

a) Kazılan çukura, petekleri ile birlikte çerçeveler ve ölmüş arılar toplanır; daha sonra bunlar benzin veya benzeri maddeler dökülerek yakılır.

b) Yakma işi tamamlandıktan sonra çukur toprakla kapatılır ve bütün bu işlemler arılıktan uzak bir yerde yapılır.

c) Isıya dayanıklı kovanın gövde, kapak ve dip tahtası ile işletmede kullanılan her türlü malzeme, ruhsatlı ve Amerikan Yavru Çürüklüğü hastalığına etkili olan dezenfektan maddelerle dezenfekte edilir ve yüzeyler iyice kazındıktan sonra pürmüzle yakılır. Bunların kullanımına iki gün güneşte kurutulduktan sonra izin verilir.

ç) Strofor kovanların kullanımına ise çamaşır suyu ile yıkandıktan ve iki gün güneşte kurutulduktan sonra izin verilir.

Hastalığın sönüşü

MADDE 9 – (1) Kordon kaldırılmadan önce hastalık görülen koloniler son bir kez daha kontrol edilerek, marazi madde alınır ve bölge veteriner kontrol enstitüsü müdürlüğüne gönderilir.

(2) Laboratuvar muayeneleri ile hastalığın tamamen ortadan kalktığı teyit edilir.

(3) Hastalığın ortadan kalkmasının teyidinden ve hastalık belirtilerinin ortadan kalkmasından iki ay sonra, ruhsatlı ve Amerikan Yavru Çürüklüğü hastalığına etkili olan dezenfektan maddelerle dezenfeksiyon yapılarak kordon ve karantina kaldırılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Temel Petek Üretim Yerleri, Teşhis Yöntemleri ile Teşhis Kılavuzu,
Referans Laboratuvarları

Temel petek üretim yerleri

MADDE 10 – (1) Hastalığın yayılmasını engellemek için temel petek üretimi yapan petek üreticileri, bal mumlarını 120 °C’de 1 atmosfer basınç altında 10-15 dakika süreyle sterilize ettikten sonra piyasaya sürer.

(2) Yetkili otorite tarafından temel petek üretimi yapan yerler belirlenerek her yılın Ocak ayı sonuna kadar Bakanlığa bildirilir.

(3) Üretim izni alan tüm yerlerden, imalatın yoğun olduğu Şubat, Mart, Nisan, Mayıs ve Haziran ayları olmak üzere yılda en az iki kez, özellikle renklerinde değişim olan veya görünümü, kokusu hoş olmayan üç bütün temel petek numune olarak alınır ve hastalık açısından incelenmek üzere bölge veteriner kontrol enstitüsü müdürlüğüne gönderilir.

(4) Bal mumu numunelerinin, laboratuvarında yapılan analizleri sonucunda hastalık etkeninin tespit edilmesi durumunda; imalathanenin üretimi durdurulur, mevcut stoklara el konularak satışı engellenir.

(5) İmalathanedeki tüm stokun birinci fıkrada belirtilen sterilizasyon işlemine tabi tutulmasından ve üretimde kullanılan kazan ve ekipmanların dezenfeksiyonundan sonra tekrar numune alınarak bölge veteriner kontrol enstitüsü müdürlüğüne gönderilir.

(6) Laboratuvar muayenelerinin hastalık etkeni yönünden menfi çıkmasından sonra imalathanenin tekrar üretim ve satışına izin verilir.

(7) Temel petek üretim yerlerinden alınan numune sonuçları ve yapılan işlemleri gösteren EK-2’de yer alan Temel Petek Üretim Yerleri Faaliyet Raporu her yılın Temmuz ayı sonuna kadar Bakanlığa gönderilir.

Teşhis yöntemleri ile teşhis kılavuzu

MADDE 11 – (1) Arılarda, Amerikan Yavru Çürüklüğü hastalığının varlığını tespit etmek amacıyla örnekleme, teşhis yöntemleri ve laboratuvar testleri Bakanlıkça uygulamaya konulan teşhis kılavuzuna uygun olarak gerçekleştirilir.

Referans laboratuvarları

MADDE 12 – (1) Ulusal referans laboratuvarı Bakanlıkça belirlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlük

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

AFRİKA AT VEBASI HASTALIĞINA KARŞI KORUNMA VE MÜCADELE YÖNETMELİĞİ

Resmî Gazete Tarihi: 21.12.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28149

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Afrika at vebası hastalığına karşı hazırlıklı olmak, hastalıktan korunmak ve hastalıkla mücadele etmek için alınması gereken tedbirlere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; hastalığın bildirimini, şüpheli hastalık mihraklarında ve hastalık teyidinde mihrak işletmelerde alınacak önlemler ile buralarda yapılacak kapsamlı epidemiyolojik araştırmaları, mihrak etrafında koruma ve gözetim bölgelerinin oluşturulmasını ve bu bölgelerde alınacak olan tedbirleri, hayvan hareketlerinin kontrolü, temizlik ve dezenfeksiyon uygulamalarını, hastalığın teşhisinden sorumlu laboratuvarlar ile referans laboratuvarının görevlerini, aşılama ve aşıları hayvanların tanımlanması için hükümleri ve hastalığın yayılmasını önleyen tedbirleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 4 üncü maddesi ile 3/6/2011 tarihli ve 639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 7 nci maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Acil eylem planı: Afrika at vebası hastalığı ile ilgili oluşacak acil durumlarda devreye sokulacak ve ihtiyaç duyulması hâlinde güncellenecek planı,
- b) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
- c) Enfeksiyon teyidi: Laboratuvar sonuçlarına dayalı olarak veya bir salgın halinde klinik ve/veya epidemiyolojik sonuçlara da dayalı olarak yetkili otorite tarafından Afrika at vebasının varlığının ilanını,
- ç) Enstitü Müdürlüğü: Afrika at vebası hastalığının teşhisinden, mücadelesinden ve gözetim programlarından sorumlu olan doğrudan Bakanlığa bağlı Enstitü Müdürlüğünü,
- d) Hayvan sahibi veya bakıcı: Hayvanların mülkiyetine haiz veya ücret karşılığında veya ücretsiz, muhafaza etmek ve bakımlarını yapmakla görevlendirilen, gerçek veya tüzel kişi veya kişileri,
- e) İl müdürlüğü: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı il müdürlüğünü,
- f) İlçe müdürlüğü: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ilçe müdürlüğünü,
- g) İşletme: İçinde hayvanların yetiştirildiği veya muhafaza edildiği yeri,
- ğ) Karantina: Resmi veteriner hekim tarafından belirlenen hayvanların belirlenen bir süre boyunca zorunlu olarak diğer hayvanlardan doğrudan veya dolaylı şekilde izole edilerek gözlem ve kontrol altında tutulmasını,
- h) Kayıt altına alınmış tek tırnaklı hayvan: Yetkili otorite tarafından ya da herhangi bir uluslararası birlik, örgüt veya resmi yarış otoritesi tarafından verilen bir tanımlama belgesi aracılığıyla tanımlanmış olan tek tırnaklı hayvanı,

ı) Mihrak: Yetkili otorite tarafından Afrika at vebasası hastalığı varlığının doğrulandığı, hastalığın seyri, yerleşim yerinin topoğrafik yapısı, tek tırnaklı hayvanların kapalı alanlarda tutulup tutulmadığı dikkate alınarak belirlenen işletme veya yerleşim yeri veya bölgeyi,

i) Resmi veteriner hekim: Bakanlık adına görev yapan Bakanlık personeli veteriner hekim,

j) Şüpheli mihrak: Resmî veteriner hekimin Afrika at vebasası hastalığının varlığından şüphelendiği, hastalığın seyri, yerleşim yerinin topoğrafik yapısı, tek tırnaklı hayvanların kapalı alanlarda tutulup tutulmadığı dikkate alınarak belirlenen işletme veya yerleşim yeri veya bölgeyi,

k) Tek tırnaklı hayvan (Equidae): At türünden (zebralar dahil) ya da eşek türünden olan vahşi ya da evcilleştirilmiş hayvanlar ya da bu hayvanların yavruları ya da söz konusu türlerin melezleri,

l) Ulusal referans laboratuvarı: Afrika at vebasası olarak adlandırılan hastalık ile ilgili olarak fonksiyon ve görevleri 18 inci maddenin ikinci fıkrasında açıklanan ve Bakanlıkça yetkilendirilen laboratuvarı,

m) Vektör: Culicoidesimicola ve Afrika at vebasasını nakletme olasılığı olan Culicoides türleri,

n) Yetkili otorite: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatında görev yapan 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ve/veya bu Yönetmelik çerçevesinde fiziksel kontrolleri ve idari işleri yerine getirmekle yükümlü olan yetkiliyi veya bu yetkilerin devredildiği otoriteyi,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Hastalık Bildirimi ve Şüpheli Mihraklarda Alınacak

Önlemler ve Epidemiyolojik Araştırma

Hastalığın bildirimi

MADDE 5 – (1) Afrika at vebasasının varlığı ya da varlığından şüphe edilmesi durumunda derhal yetkili otoriteye bildirilmesi zorunludur.

Şüpheli mihraklarda alınacak önlemler

MADDE 6 – (1) Bir işletmede Afrika at vebasası ile enfekte olduğundan şüphe duyulan bir ya da daha fazla sayıda tek tırnaklı hayvanın olması durumunda, resmi veteriner hekim derhal hastalığın teyit edilmesine ya da söndürülmesine yönelik epidemiyolojik araştırmaları yapar.

(2) Bir enfeksiyon şüphesi ile ilgili bildirimde bulunulduğu andan itibaren, resmi veteriner hekim aşağıdaki önlemleri alır:

a) Şüpheli işletme veya işletmeler karantina altına alınır.

b) Hastalık şüphesinin bulunduğu işletme veya işletmelerde resmi veteriner hekim aşağıdaki çalışmaları yapar:

1) Hastalık şüphesinin bulunduğu işletme veya işletmelerde hastalıktan ölen, hastalıkla enfekte veya enfekte olması ihtimali bulunan bütün tek tırnaklı hayvanların sayısı tespit edilir. Hastalık şüphesinin devam ettiği süre boyunca doğan ya da ölen hayvanlarda dikkate alınarak sayımın güncellenmesi yapılır.

2) Hastalık etkenini taşıyan vektörlerin yaşamasını ya da yerleşmesini kolaylaştıran yerlerin tespiti yapılır, hastalığın yayılmasını engellemek amacıyla söz konusu yerlerde vektör mücadelesi yapılır.

3) 9 uncu maddeye uygun olarak bir epidemiyolojik araştırma yapılır.

c) Düzenli aralıklar ile işletme veya işletmeler ziyaret edilir ve ziyaretler sırasında:

1) İşletmede bulunan tek tırnaklı hayvanlar muayene edilir.

2) Şüpheli hayvanların klinik muayenesi yapılır. Ölü hayvanlara otopsi yapılır.

Hastalığın kesin teşhisi için marazi madde alınır.

ç) Hastalık şüphesi bulunan işletme veya işletmelerde aşağıdaki hususlar temin edilmelidir:

1) Tek tırnaklı hayvanlar hastalığı nakleden vektörlere karşı muhafazalı bölümlerde barındırılır.

2) Hastalığa duyarlı türden hiçbir hayvanın işletmeye girmesine veya çıkmasına izin verilmez. Bunu temin için, resmi veteriner hekimler tarafından ilgili köy muhtarı ve azaları ile belediye görevlileri ile köy veya mahalle halkı, işletme sahibi ve hayvan bakıcılarının, Afrika at vebasası hastalığı hakkında genel olarak ve özellikle hijyen konusunda bilgilendirilmeleri sağlanır.

3) Tek tırnaklı hayvanların barındırıldığı binaların içinde ve çevresinde vektörmücadelesi yapılır.

4) İşletmede ölen tek tırnaklı hayvanların karkasları yerinde yakılır veya iki metre derinliğinde bir çukura resmi veteriner hekim gözetiminde gömülerek üzeri kireçle örtülür. Bu işlemler, hastalık virüsünün yayılma riskini en aza indirecek şekilde yapılmalıdır.

(3) İkinci fıkrada belirtilen resmi önlemlerin uygulanmasına başlanana kadar, ikinci fıkranın (ç) bendinde belirtilen hükümlerin uygulanmasında hastalıktan şüphe duyulan hayvanların sahibi ya da bakıcısı gerekli olan tüm tedbirleri alır.

(4) Resmi veteriner hekim, yerleşimlerini, coğrafi konumlarını veya şüpheli işletme ile temaslarını dikkate alarak hastalığın diğer işletmelere de bulaştığından şüphe ederse, ikinci fıkrada belirtilen resmi önlemlerden herhangi birini diğer işletmelere de uygular.

(5) İkinci fıkrada belirtilen hükümlerin yanı sıra, sahipsiz olarak yaşayan tek tırnaklı hayvanların bulunduğu, korumaya alınmış doğal araziler için özel hükümler Bakanlıkça tespit edilir.

(6) Bu maddenin kapsadığı önlemler hastalık şüphesi ortadan kalkana kadar devam eder.

Aşılama

MADDE 7 – (1) Afrika at vebasasına karşı aşılama, sadece bu Yönetmelik ile ortaya konan hükümlere uygun olarak, hastalık çıktığında alınan önlemleri desteklemek amacıyla yapılır.

Hastalık tespit edilen işletmelerde alınacak önlemler

MADDE 8 – (1) Afrika at vebasasının resmi olarak teyit edilmesi durumunda resmi veteriner hekim hastalık çıkan yere gelir ve hastalık çıkış raporunu düzenler. Yetkili otorite hükümet veteriner hekiminin raporunu inceler ve hastalık çıkış kararı alır ve ilan eder. Hastalık tespit edilen işletmelerde aşağıdaki önlemler alınır.

a) Hastalık tespit edilen işletmede bulunan Afrika at vebasası ile enfekte olmuş veya bu hastalığın klinik semptomlarını (yüksek ateş, ödem, ağız ve burun akıntısı) gösteren tüm tek tırnaklı hayvanlar resmi kontrol altında tazminatlı olarak itlaf edilir.

b) Hastalığa duyarlı türden hiçbir hayvanın işletmeye girmesine veya çıkmasına izin verilmez. Bunu temin için, resmi veteriner hekimler tarafından ilgili köy muhtarı ve azaları ile belediye görevlileri ile köy veya mahalle halkı, işletme sahibi ve hayvan bakıcılarının, Afrika at vebasası hastalığı hakkında genel olarak ve özellikle hijyen konusunda bilgilendirilmeleri sağlanır.

c) İşletmede ölen veya itlaf edilen tek tırnaklı hayvanların karkasları yerinde yakılır veya iki metre derinliğinde bir çukura resmi veteriner hekim gözetiminde gömülerek üzeri kireçle örtülür. Bu işlemler, hastalık virüsünü yayılma riskini en aza indirecek şekilde yapılır.

ç) 6 ncı maddede belirtilen önlemler, enfekte işletmenin 20 km. yarı çapındaki bir alanda (koruma bölgesine dahil olan) bulunan diğer işletmelerde de uygulanır.

d) (ç) bendinde ortaya konan bölgede, yetkili otorite tarafından izin verilmiş olan bir aşı kullanılarak tüm tek tırnaklı hayvanlar sistematik bir şekilde aşılanır. Aşılanan hayvanlar

onaylanmış bir yöntem kullanılarak işaretlenir. Ancak, epidemiyolojik, meteorolojik, coğrafi ya da iklimsel koşullara dayanarak, aşılama şartları yetkili otorite tarafından değiştirilebilir.

e) Tek tırnaklı hayvanlar hastalığı nakleden vektörlere karşı muhafazalı bölümlerde barındırılır.

f) Tek tırnaklı hayvanların barındırıldığı binaların içinde ve çevresinde vektör mücadelesi yapılır.

g) At vebasası hastalığını bulaştıran sokucu sinekler su birikintileri ve bataklıkların bulunduğu yerlerde yaşadıklarından buralara tek tırnaklı hayvanların girmesine müsaade edilmez, mümkünse buralar ilaçlanır.

ğ) Yurdumuza sınır olan devletlerde veya başka ülkelerde at vebasası hastalığı çıktığında tesis edilecek tampon bölgeler ve aşı uygulamaları Bakanlıkça belirlenir.

h) Afrika at vebasası hastalığında, hastalığın açık belirtisini göstermesi sebebiyle veya laboratuvar muayenesi sonunda teşhis konularak öldürülen hayvanlar için takdir edilecek kıymetlerin tamamı ödenir.

ı) Yabancı ülkelere yurdumuza gelen ve geri çevrilmesi mümkün olmayan tek tırnaklı hayvanlarda Afrika at vebasası hastalığı tespit edildiği takdirde, hasta, hastalıktan şüpheli ve bunlarla temas eden hassas hayvanlar tazminatsız olarak öldürülür ve imha edilir. Bu hastalıkların bulaşmasına vasıta olabilecek diğer hayvanların ise, karantina süresi sonunda tazminat verilmeden sahipleri hesabına kestirilerek etlerinin tüketimine ve satışına müsaade edilir.

i) At vebasası hastalığında konulan karantina tedbirleri son ölüm/öldürülmeden ve hastalığın tamamen söndüğünden emin olunduktan itibaren oniki ay sonra dezenfeksiyon yapılarak kaldırılır. Resmi veteriner hekim hastalık sönüş raporu düzenleyerek Bakanlığa bildirir.

(2) Yetkili otorite, birinci fıkrada öngörülen önlemleri; coğrafi, ekolojik ya da meteorolojik durum ya da hastalığın teyit edildiği işletme ya da hastalığın bulunduğu işletmeden tüm hareketleri dikkate alarak Afrika at vebasasının yayılmasından şüphelenilen durumlarda, birinci fıkranın (ç) bendinde değinilen bölgenin dışına da genişletebilir.

Epidemiyolojik araştırmalar

MADDE 9 – (1) Epidemiyolojik araştırma aşağıdaki bilgileri kapsamalıdır:

a) Afrika at vebasası hastalığının işletmede ne zamandan beri bulunduğu,

b) İşletmede Afrika at vebasasının muhtemel kökeni ve aynı kökenden enfekte olmuş olabilecek ya da kontamine olmuş olabilecek tek tırnaklı hayvanların bulunduğu diğer işletmelerin tespit edilmesi,

c) Hastalık vektörlerinin mevcudiyeti ve dağılımı,

ç) Tek tırnaklı hayvanların, enfekte işletmeye veya söz konusu işletmeden dışarıya hareketi ya da enfekte işletmeden uzaklaştırılan tüm tek tırnaklı karkasları.

(2) Mümkün olan en kısa zamanda Afrika at vebasası hastalığının eradikasyonunu sağlamak için gerekli olan önlemlerin alınmasında tam anlamıyla koordinasyonun sağlanması ve epidemiyolojik araştırma yürütülmesi amacıyla, bir kriz merkezinin oluşturulması sağlanır. Ulusal kriz merkezine ilişkin genel kurallar Bakanlık tarafından ortaya konur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Koruma ve Gözetim Bölgeleri ve Temizlik

Koruma bölgesi ve gözetim bölgesi

MADDE 10 – (1) 6 ncı maddede ortaya konan önlemlere ilaveten, yetkili otorite bir koruma bölgesi ile bir gözetim bölgesi oluşturur. Söz konusu bölgelerin oluşturulmasında, Afrika at vebasası ile ilişkili coğrafi, idari, ekolojik ve epidemiyolojik faktörler ile kontrol yapıları dikkate alınmalıdır.

(2) Koruma ve gözetim bölgesinin sınırları aşağıdaki şekilde belirlenir.

a) Koruma bölgesi enfekte işletmenin çevresinde en az 100 km yarıçaplı bir alanı içine alır.

b) Gözetim bölgesi, koruma bölgesinin en az 50 km ötesine genişletilmiş olan ve son on iki ayda Afrika at vebasası hastalığına karşı aşılamanın yürütülmemiş olduğu alanı kapsamalıdır.

(3) Yetkili otorite aşağıdaki hususları dikkate alarak söz konusu bölgelerin sınırlarını değiştirebilir:

a) Bölgelerin coğrafi konumları ve ekolojik faktörler,

b) Meteorolojik koşullar,

c) Afrika at vebasası hastalığı etkenini nakleden vektörün mevcudiyeti ve dağılımı,

ç) 6 ncı maddeye uygun olarak yürütülen epizootiyolojik çalışmaların sonuçları,

d) Laboratuvar incelemelerinin sonuçları,

e) Özellikle vektör mücadelesi olmak üzere kontrol önlemlerinin uygulanması.

Koruma bölgesi içerisinde alınması gereken kontrol önlemleri

MADDE 11 – (1) Yetkili otorite koruma bölgesinde aşağıdaki önlemleri alır.

a) Koruma Bölgesi içerisindeki tek tırnaklı hayvan işletmelerinin tanımlanarak kayıt altına alınmalarını sağlar.

b) Resmi veteriner hekim tarafından tek tırnaklı hayvan işletmeleri periyodik olarak ziyaret edilir. Ziyaretler sırasında, gerekli gördüğü taktirde laboratuvar incelemesi için marazi madde alınması da dahil, tek tırnaklı hayvanların klinik muayenesi yapılır ve ziyaretler kayıt altına alınır.

c) Tek tırnaklı hayvanların, karantina altında o bölge içerisinde bulunan bir mezbahaya ya da söz konusu bölgede bir mezbaha yok ise yetkili otorite tarafından gözetim bölgesi içerisinde tayin edilen bir mezbahaya doğrudan nakledilmeleri için buldukları işletmeden yalnızca acil kesim amacıyla ayrılmalarına müsaade edilir.

(2) Birinci fıkrada öngörülen önlemlere ilaveten, resmi veteriner hekim tek tırnaklı hayvanlarda Afrika at vebasasına karşı sistematik aşılama ve koruma bölgesi içerisinde tanımlanmalarını yapar.

Gözetim bölgesinde alınması gereken kontrol önlemleri

MADDE 12 – (1) Yetkili otorite aşağıdaki hususların gerçekleştirilmesini temin eder.

a) Gözetim bölgesinde 11 inci maddenin birinci fıkrasında öngörülen önlemler uygulanmalıdır. Ancak, gözetim bölgesinde mezbaha yoksa, tek tırnaklı hayvanların kesimi yetkili otorite tarafından gözetim bölgesi dışında tayin edilen bir mezbahada yapılabilir,

b) Gözetim bölgesi içinde Afrika at vebasasına karşı tüm aşılama yasaklanır.

Kontrol önlemlerinin uygulandığı ve sürdürüldüğü dönemler

MADDE 13 – (1) 8, 10, 11 ve 12 nci maddelerde belirtilen önlemlerin uygulandığı ve sürdürüldüğü süre, 8 inci maddenin birinci fıkrası ile 11 inci maddenin ikinci fıkrasına uygun olarak aşılama yapılması durumunda, on iki aydan daha kısa olmamalıdır.

(2) 11 inci maddenin birinci fıkranın (c) bendi ile 12 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen hükümler dışında;

a) Koruma bölgesindeki ve gözetim bölgesindeki tek tırnaklı hayvanlar aşağıdaki şartlar altında yetkili otoritenin nezaretinde nakledilir;

1) Hayvanlar ancak, vektörlerin etkinliğine göre yılın belirlenen belli dönemlerinde nakledilirler,

2) Hayvanlar muayene gününde Afrika at vebasasının klinik semptomlarından herhangi birini göstermemelidir ve muayene yükleme ve boşaltmadan önceki kırk sekiz saat içinde yürütülür,

3) Hayvanlar Afrika at vebasasına karşı aşılanmamışlarsa yirmi bir ila otuz gün aralıkla ve ikincisi nakil gününden 10 gün önce olmak şartıyla iki defa, C-ELISA testine sokulmalı ve negatif reaksiyon vermelidirler,

4) Hayvanlar aşılanmışlarsa, önceki iki ay boyunca aşılama yapılmaz ve sözü geçen aralıklarda ve antikor sayılarında artış kaydedilmeksizin C-ELISA testi tatbik edilmez,

5) Hayvanlar nakilden önce en az kırk gün boyunca karantina istasyonunda tutulur,

6) Hayvanlar karantina dönemi boyunca ve karantina istasyonundan nakil bölgesine taşıma esnasında vektörlere karşı korunur.

b) Tek tırnaklı hayvanların aynı statüye sahip bölgeler içindeki hareketi aşağıdaki kurallar temelinde yetkili otoritenin iznine tabidir:

1) Nakilden önce klinik muayenesi yapılır. Nakil esnasında beraberinde tek tırnaklı hayvanlara ait kimlik belgesi bulunan hayvanlar için resmi veteriner hekimlerce veteriner sağlık raporu düzenlenir ve hareketine izin verilir.

2) Yetkili otorite, her durumda, altmış günden daha kısa bir zaman önce aşılanan tek tırnaklı hayvanların, aşılanmanın yapıldığı sırada buldukları işletmelerinden ayrılmasına müsaade etmez.

Temizlik ve dezenfeksiyon

MADDE 14 – (1) Yetkili otorite tarafından, temizlik ve dezenfeksiyon için aşağıdaki önlemler alınır.

a) Dezenfeksiyonda kullanılacak dezenfektanlar ve konsantrasyonları yetkili otorite tarafından belirlenir.

b) Temizleme, dezenfeksiyon ve arındırma işlemleri, resmi veteriner hekim tarafından hastalık etkeninin yayılma ve hayatta kalma riskini yok edecek şekilde resmi gözetim altında yürütülür.

c) Dezenfeksiyon işleminden önce, barınaklar ve çevresinin mekanik temizliği tam olarak yapılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İlave Önlemler, Bilgilendirme ve Acil Eylem Planı

İlave önlemler

MADDE 15 – (1) Afrika at vebası hastalığı belirli bir bölgede salgın özelliği kazanırsa Bakanlık ilave önlemler alabilir.

Bilgilendirme

MADDE 16 – (1) Yetkili otorite koruma ve gözetim bölgelerinde ikamet eden yetiştiricilerin, yürürlükteki kısıtlamalar ve söz konusu önlemlerin uygun biçimde yerine getirilmesi hakkında tam olarak bilgilendirilmeleri için gerekli tüm önlemleri alır.

Acil eylem planı

MADDE 17 – (1) Bakanlık, bu Yönetmelikte sayılan önlemlerin ne şekilde yerine getirileceğini gösteren bir Acil Eylem Planı hazırlar. Bu plan hastalığın hızlı ve etkili eradikasyonu için gerekli tüm kurumlar, ekipman, personel ve diğer uygun materyalin kullanımını kapsar. Plan hazırlanırken uygulanacak kriterler aşağıda belirtilmiştir.

a) Ülkedeki tüm kontrol önlemlerini koordine etmesi gereken ulusal seviyede bir kriz merkezi oluşturulur.

b) Yerel seviyede hastalık kontrol önlemlerini koordine etmek üzere uygun donanıma sahip yerel hastalık kontrol merkezlerinin bir listesi hazırlanır.

c) Kontrol önlemlerinde yer alan personel ile ilgili olarak, yetenekleri ve sorumlulukları gibi ayrıntılı bilgi verilir.

ç) Her bir yerel hastalık kontrol merkezi, bir salgında doğrudan ya da dolaylı olarak yer almış olan kişiler/kuruluşlar ile hızlı bir şekilde temasa geçer.

d) Hastalık kontrol önlemlerinin düzgün bir şekilde yürütülebilmesine imkan tanıyan alet ve materyaller hazır olur.

e) Enfeksiyon ya da kontaminasyondan şüphelenilmesi ya da teyit edilmesi durumunda, karkasların imha edilme yolları da dahil, alınması gereken önlemlerle ilgili ayrıntılı talimatlar hazırlanır.

f) Sahada ve idari prosedürlerde becerilerin edinilebilmesi ve geliştirilebilmesi için eğitim programları oluşturulur.

g) Teşhis laboratuvarları kesim sonrası muayene için gerekli donanım ve seroloji, histoloji, vb. için gerekli kapasiteye sahip olur ve hızlı teşhis için becerilerini sürdürür (bu kapsamda numunelerin hızlı nakli için gerekli düzenlemeler yapılır).

ğ) Acil aşılama yapılması gereken durumlarda tahmini ne kadar Afrika at vebası aşısı gerekeceğine ilişkin detaylar sunulur.

h) Acil eylem planının uygulanması için gereken yasal yetkilerin sağlanmasına ilişkin hükümler getirilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Ulusal referans laboratuvarı

MADDE 18 – (1) Ulusal referans laboratuvarı Bakanlıkça belirlenir.

(2) Ulusal referans laboratuvarı, teşhis materyallerinin kullanımı ve aşılardan denemesi için standartları ve teşhis metotlarını koordine etmekten sorumludur. Bu amaçla ulusal referans laboratuvarı:

a) Ülkede kullanılan teşhis materyallerinin kalitesini kontrol eder.

b) Düzenli aralıklarla karşılaştırmalı testler yapar.

c) Ülkede teyit edilmiş vakalardan alınan Afrika at vebası virüsünün izolatlarını saklar.

ç) Bölgesel teşhis laboratuvarlarında elde edilen pozitif sonuçların teyit edilmesini sağlar.

(3) Afrika at vebasının teşhisi, teşhiste bir örnekliliği sağlamak amacıyla örnekleme, teşhis yöntemleri ve laboratuvar testleri Bakanlıkça uygulamaya konulan teşhis kılavuzuna uygun olarak gerçekleştirilir.

Yürürlük

MADDE 19 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

YURT İÇİNDE CANLI HAYVAN VE HAYVANSAL ÜRÜNLERİN NAKİLLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 17.12.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28145

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, ülke içindeki sperma, ovum, embriyo (**Ek ibare:RG-28/11/2020-31318**), göçer hayvanlar hariç olmak üzere hayvansal ürünler ve canlı hayvan nakillerinde uygulanacak kuralları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; ülke içindeki sperma, ovum, embriyo (**Ek ibare:RG-28/11/2020-31318**), göçer hayvanlar hariç olmak üzere hayvansal ürünler ve canlı hayvan nakillerini, nakillerde kullanılacak belgeleri, hayvanların yüklenmesi, boşaltılması ve taşınmasını, (**Mülga ibare:RG-28/11/2020-31318**) (...) hayvan alım ve satımlarını, hayvanların hastalıklı yerlerden geçirilmesini, hayvan nakil araçları ve hayvanla nakliyecilik yapanlar ile ilgili hususları, nakil araçlarının dezenfeksiyonunu, görevlilerin yükümlülüklerini, belgesiz ve tanımlanmamış hayvanların nakilleri ile nakillerle ilgili diğer işlemleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 7 nci, 8 inci, 31 inci, 32 nci, 36 ncı ve 43 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) **(Değişik:RG-18/2/2020-31043)** Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,
- b) Balıkçılık ürünleri: Canlı çift kabuklu yumuşakçalar, canlı denizkestaneleri, canlı gömlekliler ve canlı deniz karından bacaklıları ve bütün deniz memelileri, sürüngenler ve kurbağalar dışında kalan, doğadan veya yetiştiricilik yoluyla elde edilen, bütün deniz ve tatlı su hayvanlarının yenilebilir tüm biçimlerini, kısımlarını ve ürünlerini,
- c) Birincil arı ürünleri: Süzme bal, petekli bal, polen, balmumu, propolis ve arı sütü gibi arı ürünlerini,
- ç) Çiftlik av hayvanı: Evcil tırnaklılar tanımında belirtilenlerin dışında kalan, çiftlikte yetiştirilen devekuşugilleri ve kara memelilerini,
- d) Evcil tırnaklı hayvan: Sığır, manda, bizon, koyun, keçi, tek tırnaklı hayvan, deve ve domuzu,
- e) Hayvan: Suda yaşayan hayvanlar, sürüngenler ve amfibik hayvanlar dâhil omurgalı ve omurgasız canlıları,
- f) Hayvan kayıt sistemi: Hayvanların kimliklendirilerek kayıt altına alındığı ve hareketlerinin izlendiği bilgisayar destekli, Bakanlık bünyesinde oluşturulmuş veri tabanlarını,
- g) Hayvan pasaportu: 2/12/2011 tarihli ve 28130 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği kapsamında Bakanlıkça belirlenen sığır cinsi hayvana ait bilgileri içeren il/ilçe müdürlüğü veya yetkilendirilmiş kurum veya kuruluş tarafından düzenlenen, veri tabanından alınan imzalı ve onaylı belgeyi,
- ğ) Hayvan sahibi: Hayvanların mülkiyet hakkını üzerinde bulunduran gerçek veya tüzel kişileri,
- h) Hayvan sağlık zabıtası komisyonu: 5996 sayılı Kanun kapsamındaki görevleri yerine getirmek için il, ilçe, belde ve köylerde, il/ilçe müdürlükleri, ilgili kişi ve kurumların katılımlarıyla kurulmuş komisyonları,
- ı) Hayvansal ürün: İnsan tüketimine sunulan hayvansal gıda, hayvansal yan ürün ve üreme ürünleri dâhil tüm hayvansal ürünleri,
- i) Hayvansal yan ürün: Yetiştiricilikte kullanılmayacak olan sperma, ovum, embriyo dâhil, insanlar tarafından tüketimi amaçlanmayan hayvan kökenli ürünler veya hayvanların bütün vücut veya parçaları ile artıklarını,
- j) **(Değişik:RG-18/2/2020-31043)** İl/ilçe müdürlüğü: İl/ilçe tarım ve orman müdürlüklerini,
- k) Kanun: 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununu,
- l) Kesimhane: Etleri insan tüketimine uygun olan hayvanların kesim ve yüzüm işlemlerinin yapıldığı, iç organlarının çıkartıldığı, karkas ve sakatatların soğutulduğu veya dondurulduğu işletmeyi,
- m) Nakil belgesi: Resmi veteriner hekim, hayvan sahibi, hayvan satış yeri yetkilisi veya Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş kişi, kurum veya kuruluş tarafından düzenlenen, 2/12/2011 tarihli ve 28130 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği’nde örneği verilen imzalı ve onaylı belgeyi,

n) Nakil Beyannamesi: Kanatlı hayvan, damızlık kanatlı işletmesinden kuluçkahaneye nakledilen damızlık yumurta, kanatlı işletmesinden ambalajlama ve etiketleme ünitesine nakledilen yumurta, (**Mülga ibare:RG-23/2/2018-30341**) ilk üreticisi tarafından nakledilen birincil arı ürünleri, (**Mülga ibare:RG-24/5/2022-31845**) gibi cinsi ve türü Bakanlıkça belirlenen canlı hayvan ve hayvansal ürünlerin sevkinde kullanılan, sorumlu veteriner hekim, hayvan veya hayvansal ürün sahibi tarafından düzenlenen, Ek-1'de örneği verilen beyannameyi,

o) Resmî veteriner hekim: 5996 sayılı Kanun kapsamında verilen görevleri Bakanlık adına yapan Bakanlık personeli veteriner hekimi,

ö) Sevk veya nakil işlemi: Hayvan ve hayvansal ürünlerin nakil vasıtaları ile veya yaya olarak, çıkış işletmesinden varış işletmesine mevzuatla belirlenen belgelerle yapılan (**Mülga ibare:RG-28/11/2020-31318**) hareket işlemlerini,

p) Sorumlu veteriner hekim: Ticari olarak faaliyet gösteren etçi ve yumurtacı kanatlı işletmelerinin varsa sözleşmeli veteriner hekimini veya 20/3/2007 tarihli ve 26468 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kuluçkahane ve Damızlık Kanatlı İşletmeleri Yönetmeliği kapsamındaki işyerlerinin, sağlıklı üretim göstermesinden işverenle birlikte sorumlu olan veteriner hekimi,

r) Tavşanımsılar: Tavşanları, yaban tavşanları ve kemirgenleri,

s) Veteriner Sağlık Raporu: Hayvan ve hayvansal ürünlerin 5996 sayılı Kanunda belirlenen sağlık şartlarına uygun olduğunu gösteren, resmi veteriner hekim veya yetkilendirilmiş veteriner hekim tarafından düzenlenen belgeyi,

ş) Yetkilendirilmiş veteriner hekim: Bakanlıkta görevli veteriner hekimler dışında, verilecek resmî görevleri yürütmek üzere Bakanlık tarafından yetki verilen veteriner hekimi,

t) Zati ihtiyaç kabul edilen hayvansal ürünler: Ticarete konu olmamak kaydıyla 50 kg et, üç adet küçükbaş hayvan derisi, bir adet büyükbaş hayvan derisi, 50 kg yapağı, 10 kg tiftik, 30 kg bal ile 10 kilograma kadar diğer hayvansal ürünleri,

u) (**Ek:RG-28/11/2020-31318**) Göçer hayvan: Belirli bir otlatma alanına sahip olmayan, yılın her mevsiminde hayvanları ile birlikte başka yerlere geçici olarak konaklayarak hayvancılık yapan kişilere ait deve, sığır, manda, koyun ve keçiler ile tek tırnaklı hayvanları,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler, Nakil Beyannamesi ve

Veteriner Sağlık Raporu

Genel hükümler

MADDE 5 – (1) Kanun ve ilgili mevzuatta belirtilen bulaşıcı hayvan hastalığı taşıyan, taşıma riski bulunan veya sağlık durumu nakle uygun olmayan hayvanlar nakledilemez. Resmi veteriner hekim veya yetkilendirilmiş veteriner hekim uygun görmesi halinde tedavi, kesim veya zorunlu kesim amacıyla bu tür hayvanların sevkine izin verir.

(2) Bakanlık insan ve hayvan sağlığının korunması amacıyla, gerekli hallerde hayvan ve hayvansal ürün sevklerine kısmi veya tam kısıtlama getirebilir.

(3) Hayvan ve hayvansal ürün nakillerinde, bu Yönetmelikte belirtilen belgelerin nakil veya sevk işleminin başlangıcından sonuna kadar hayvan ve hayvansal ürünlerin beraberinde bulundurulması zorunludur.

(4) Hayvan sahibi işletmesine, yaylaya, meraya veya kışlaklarına getirdiği sığır cinsi hayvanlar ile koyun ve keçi türü hayvanların nakillerinde bulundurulması gereken belgeleri, il/ilçe müdürlüğüne yapacağı bildirim kadar saklamak ve istenildiğinde görevlilere ibraz etmekle yükümlüdür.

(5) (**Mülga:RG-14/5/2013-28647**)

(6) **(Ek cümle:RG-28/11/2020-31318)** 27/12/2011 tarihli ve 28155 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hayvansal Gıdalar İçin Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliğindeki şartları taşımayan hayvan ve hayvansal ürünlerin nakillerine müsaade edilmez.

Nakil beyannamesi

MADDE 6 – (1) Kanatlı hayvan, damızlık kanatlı işletmesinden kuluçkahaneye nakledilen damızlık yumurta, kanatlı işletmesinden ambalajlama ve etiketleme ünitesine nakledilen yumurta, **(Mülga ibare:RG-23/2/2018-30341)** ilk üreticisi tarafından nakledilen birincil arı ürünleri, **(Mülga ibare:RG-24/5/2022-31845)** gibi cinsi ve türü Bakanlıkça belirlenen canlı hayvan ve hayvansal ürünlerin sevklerinde sorumlu veteriner hekim, hayvan veya hayvansal ürün sahibi tarafından düzenlenen nakil beyannamesinin bulundurulması zorunludur.

(2) Nakil beyannamesi söz konusu hayvan veya hayvansal ürünlerin menşei hakkında bilgi verir.

(3) Nakil beyannamesinin geçerlilik süresi tanzim tarihinden itibaren beş gündür.

(4) Nakil beyannamesinin kullanımı ile ilgili diğer hususlar Bakanlıkça belirlenir ve Bakanlık internet sayfasında yayımlanır.

Veteriner sağlık raporu

MADDE 7 – (1) Hayvan ve hayvansal ürün nakillerinde, resmi veteriner hekim veya yetkilendirilmiş veteriner hekim tarafından muayene ve kontrolden geçirilerek nakli uygun görülen hayvan ve hayvansal ürünler için veteriner sağlık raporu düzenlenir.

(2) **(Değişik:RG-14/5/2013-28647)** Ticarete konu olmayan ev ve süs hayvanlarının nakilleri haricinde, iller arasında yapılacak olan hayvan ve hayvansal ürünlerin sevkleri esnasında veteriner sağlık raporunun bulundurulması zorunludur.

(3) Veteriner sağlık raporu düzenlenmesi için yapılan muayene ve kontroller, il/ilçe hayvan sağlık zabıtası komisyonlarınca tespit edilmiş muayene yerlerinde gerçekleştirilir. Muayene yeri dışındaki hayvanların muayenesi il/ilçe müdürlüğünün uygun görmesi halinde sahiplerince temin olunacak vasıta ile mahalline gidilerek yapılır. Masrafları hayvan sahibi tarafından karşılanır.

(4) Hayvan ve hayvansal ürünlerin nakli için resmi veteriner hekim veya yetkilendirilmiş veteriner hekim tarafından düzenlenmiş veteriner sağlık raporunun nakil sırasında ve yasal hareket bildirimi süresince varış işletmesinde bulundurulması zorunludur.

(5) Veteriner sağlık raporu, hayvan kayıt sistemi üzerinden veya zorunlu hallerde Bakanlığın uygun göreceği matbu evraklarla düzenlenir. Hayvanların ve hayvansal ürünlerin hareketlerine ait bilgiler veri tabanına kayıt edilir.

(6) Veteriner sağlık raporunun hayvan kayıt sistemi üzerinden alınamaması halinde Bakanlıkça cilt ve seri numaralı olarak bastırılıp soğuk damga yaptırılarak illere dağıtılan veteriner sağlık raporları kullanılır. İl müdürlükleri gönderilen rapor ciltlerini muhafaza altında bulundurur, ilçelere ve şube müdürlüğüne verdikleri raporların cilt ve seri numaralarını özel bir deftere yazar. İl/ilçe müdürlüğü hayvan ve hayvansal ürünlerin sevklerinde görevlendirdikleri resmi veteriner hekim veya yetkilendirilmiş veteriner hekimlere cilt ve seri numarası kayıtlı bir cilt raporu kullandırır. Veteriner sağlık raporları her bir resmi veteriner hekime veya yetkilendirilmiş veteriner hekime zimmetle teslim edilir, teslim edilen cilt bitmeden yeni bir ciltten rapor verilmez. Bitmiş veteriner sağlık raporlarının dip koçanları il/ilçe müdürlüklerine teslim edilir ve il/ilçe müdürlüklerince saklanır.

(7) Düzenlenen veteriner sağlık raporunun bir sureti hayvan veya hayvansal ürün sahibine imza karşılığı verilir, diğer sureti ise il/ilçe müdürlüğü tarafından muhafaza edilir.

(8) Veteriner sağlık raporunun her iki suretinde de;

- a) Çıkış ve varış işletmesi veya sahip bilgileri,
- b) Nakil yolu ve araç bilgileri,

c) Mevzuatı gereği tanımlanmış hayvanların bireysel tanımlama numarası veya bireysel tanımlama numarasını içeren ekli liste,
ç) Nakledilen hayvan ve hayvansal ürünün cinsi, türü ve miktarı,
d) Sürücüye ait bilgiler,
e) Nakillerde aranan aşı bilgileri,
f) Düzenleyen resmi veteriner hekim veya yetkilendirilmiş veteriner hekimin bilgileri,
g) Veteriner sağlık raporunun hayvan kayıt sistemi üzerinden düzenlenmesi halinde hologram, hayvan kayıt sisteminden alınamaması halinde resmi mühür,
bulunur.

(9) Veteriner sağlık raporu düzenlenmesi için yapılan sağlık muayenesi ve resmi kontroller fiziki olarak gerçekleştirilir. Resmi veteriner hekim gerekli gördüğü hallerde sağlık durumunun tespiti için ilave test, muayene ve analizler isteyebilir.

(10) Veteriner sağlık raporu hayvan ya da hayvansal ürünün çıkış işletmesinin idari olarak bağlı bulunduğu yerdeki il/ilçe müdürlüğünden alınır.

(11) Veteriner sağlık raporunun geçerlilik süresi (**Değişik ibare:RG-28/11/2020-31318**) göçer yapılan sevkler haricinde en fazla beş gündür. (**Mülga cümle:RG-28/11/2020-31318**) (...)

(12) Zati ihtiyaç kabul edilen hayvansal ürünler için veteriner sağlık raporu aranmaz.

(13) Bu Yönetmeliğin 8, 9, 10, 11, 12, 13, 21, 22, 23, 24, 25 ve 26 ncı maddelerinde belirtilen hayvan ve hayvansal ürün sevklerinde aranan belgeleri bulunmayan hayvan ve hayvansal ürünler için veteriner sağlık raporu düzenlenmez.

(14) Hayvan ve hayvansal ürünlerin sevklerinde veteriner sağlık raporlarının düzenlenmesine ilişkin diğer hususlar Bakanlıkça belirlenir ve Bakanlık internet sayfasında yayımlanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yurt İçinde Çeşitli Hayvan Türlerinin Nakilleri

Sığır cinsi hayvanların nakilleri

MADDE 8 – (1) (Değişik:RG-14/5/2013-28647) Sığır cinsi hayvanların il içi nakillerinde hayvan pasaportlarının nakil esnasında hayvanların beraberinde bulundurulması zorunludur. İller arası sevklerinde, işletmenin bağlı bulunduğu il/ilçe müdürlüğü tarafından hayvan pasaportları kontrol edilerek veteriner sağlık raporu düzenlenir.

(2) (Mülga:RG-14/5/2013-28647)

(3) Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliğine göre küpelenmemiş ve kayıt altına alınmamış sığır cinsi hayvanların sevkine izin verilmez.

Koyun ve keçi türü hayvanların nakilleri

MADDE 9 – (1) (Değişik:RG-14/5/2013-28647) Koyun ve keçi türü hayvanların il içi nakillerinde nakil belgesinin nakil esnasında hayvanların beraberinde bulundurulması zorunludur. İller arası sevklerinde işletmenin bağlı bulunduğu il/ilçe müdürlüğü tarafından nakil belgesi kontrol edilerek veteriner sağlık raporu düzenlenir.

(2) Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliğine göre küpelenmemiş ve kayıt altına alınmamış koyun ve keçi türü hayvanların sevkine izin verilmez.

Kanatlı hayvanların nakilleri

MADDE 10 – (1) (Değişik:RG-14/5/2013-28647) Kanatlı hayvanların il içi sevkleri nakil beyannamesi ile yapılır.

(2) (Değişik:RG-14/5/2013-28647) İller arasında yapılacak olan kanatlı hayvan sevklerinde nakil beyannamesine istinaden düzenlenen veteriner sağlık raporunun bulundurulması zorunludur.

(3) (**Değişik:RG-28/11/2020-31318**) Çıkma tavukların ihracat amacı dışında ya da kesimhane veya rendering dışındaki yerlere nakillerine izin verilmez.

(4) Kaz ciğeri üretimi amacıyla menşeye çiftlikte kesimi yapılan kanatlı hayvanlar ile menşeye çiftlikte kesimi yapılan ve iç organlarının çıkartılması geciktirilen kanatlı hayvanların kesimhaneye nakillerinde, (Ek ibare:RG-24/5/2022-31845) 17/12/2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hayvansal Gıdaların Resmi Kontrollerine İlişkin Özel Kuralları Belirleyen Yönetmeliğin 25 inci maddesinde belirtilen sağlık raporunun bulundurulması zorunludur.

(5) (Ek:RG-28/11/2020-31318) (Mülga:RG-24/5/2022-31845)

Balıkçılık ürünlerinin nakilleri

MADDE 11 – (Değişik:RG-23/2/2018-30341)

(1) Yetiştiricilik veya avcılık yoluyla elde edilen balıkçılık ürünlerinin su ürünleri toptan satış merkezine, su ürünleri haline veya işleme tesisine nakilleri ile canlı olanlarının nakillerinde 10/3/1995 tarihli ve 22223 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Su Ürünleri Yönetmeliği kapsamında belirlenen belgeler kullanılır.

(2) Yetiştiricilik veya avcılık yoluyla elde edilen canlı balık ve balıkçılık ürünlerinin su ürünleri toptan satış merkezinden veya su ürünleri halinden başka illere nakillerinde birinci fıkrada belirtilen belgelere istinaden düzenlenen veteriner sağlık raporunun bulundurulması zorunludur.

Arı nakilleri

MADDE 12 – (1) (Değişik:RG-14/5/2013-28647) Arıların il içi nakillerinde Bakanlık veri tabanından alınmış, işletme tescil belgesinin bulundurulması zorunludur.

(2) (Değişik:RG-23/2/2018-30341) Gezginci arıcılar, her yılın ilk hareketinde arılarını başka illere sevk ederken, (Mülga ibare:RG-18/2/2020-31043) (...) veteriner sağlık raporu düzenlenmesi için il/ilçe müdürlüklerine (Ek ibare:RG-18/2/2020-31043) fiziki veya elektronik ortamda başvurur. Aynı yıl içinde, 31 Aralık tarihine kadar yapacakları iller arası hareketler için, örneği Bakanlıkça belirlenen vize belgesi ilk hareket sırasında il/ilçe müdürlüğünden alınarak veteriner sağlık raporuna eklenir. Arıların gittikleri yerdeki il/ilçe müdürlüklerinde resmi veteriner hekim tarafından gerekli sağlık muayene ve kontrollerin yapılmasından sonra vize belgesi onaylanarak arılar bir sonraki yere sevk edilir.

(3) İlaçlama ve benzeri mücbir sebeplerle il içi hareketlerde vize işlemi aranmaz. Bu durumda nakil sonrasında ilgili il veya ilçe müdürlüğüne bilgi verilir.

Tek tırnaklı hayvan nakilleri

MADDE 13 – (Değişik:RG-14/5/2013-28647)

(1) (Değişik:RG-28/11/2020-31318) Yarış atlarının nakillerinde pedigrî/pasaportun bulundurulması zorunludur.

(2) Yarış ve atlı spor gibi sportif amaçla yetiştirilen pedigrîli/pasaportlu atların dışındaki at, katır ve eşeklerin il içi nakillerinde tek tırnaklı hayvan kimlik belgesi bulundurulması zorunludur. İller arası sevklerinde tek tırnaklı hayvan kimlik belgesi kontrol edildikten sonra veteriner sağlık raporu düzenlenir.

Diğer hayvan nakilleri

MADDE 14 – (1) Menşeye çiftlikte ölüm-öncesi muayeneye tabi tutulan ve kesime gönderilecek olan evcil domuzların kesimhaneye nakillerinde, Hayvansal Gıdaların Resmi Kontrollerine İlişkin Özel Kuralları Belirleyen Yönetmeliğin 24 üncü maddesinde belirtilen sağlık raporu bulundurulur.

(2) Menşeye çiftlikte ölüm-öncesi muayeneye tabi tutulan ve kesime gönderilecek olan çiftlikte yetiştirilen tavşanımsıların kesimhaneye nakillerinde, Hayvansal Gıdaların Resmi Kontrollerine İlişkin Özel Kuralları Belirleyen Yönetmeliğin 26 ncı maddesinde belirtilen sağlık raporu bulundurulur.

(3) Menşeye çiftlikte ölüm -öncesi muayeneye tabi tutulan ve kesime gönderilecek olan çiftlikte yetiştirilen av hayvanlarının kesimhaneye nakillerinde, Hayvansal Gıdaların Resmi

Kontrollerine İlişkin Özel Kuralları Belirleyen Yönetmeliğin 27 nci maddesinde belirtilen sağlık raporu bulundurulur.

(4) Bu maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında belirtilen nakillerde veteriner sağlık raporu aranmaz.

(5) **(Ek:RG-24/5/2022-31845)** Kedi, köpek ve gelinciklerin yurt içi nakillerinde pasaportlarının bulundurulması zorunludur.

(6) Bu Yönetmeliğin 8, 9, 10, 11, 12 ve 13 üncü maddeleri ile **(Değişik ibare:RG-24/5/2022-31845)** bu maddenin birinci, ikinci, üçüncü ve beşinci fıkralarında belirtilen nakiller haricindeki diğer hayvan nakillerinde bulundurulacak belgeler ve nakledilen hayvanın menşeinin belirlenmesi amacıyla uygulanacak olan ilave hükümler Bakanlıkça belirlenir ve Bakanlık internet sayfasında yayınlanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Hayvanların Yüklenmesi, Boşaltılması ve Taşınması⁽¹⁾

Hayvanların yüklenmesi, boşaltılması ve taşınması

MADDE 15 – (1) Hayvanların uygun rampalarla, yaralanmalarına sebep olmayacak ve gereksiz yere acı ve ıstırap çekmeyecek şekilde yüklenmeleri, taşınmaları ve boşaltılmaları sağlanır.

(2) Nakil araçlarına normalden fazla hayvan yüklenmez ve değişik türlerden hayvan yüklenmesi durumunda araçlar içinde ayrı bölmeler oluşturulur.

(3) Aracın taban döşemeleri üzerine en az 2 cm. kalınlığında yataklık, sap, saman, talaş veya benzeri hayvan sağlığına ve refahına zarar vermeyen maddeler serilir.

(4) Zorunlu kesimler dışında, hayvanların fiziksel ve sağlık şartları nakle uygun olmalıdır.

(5) Hayvanlar nakil araçlarına yaralanma veya gereksiz yere acı ve ıstırap çekmelerine neden olabilecek şekilde yüklenmez.

(6) Nakil araçları hayvanların dışkı, döküntüsü veya yemlerinin araçtan sızmasını veya dökülmesini engelleyecek şekilde tasarlanmış olmalıdır.

(7) Bu maddenin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı fıkralarında belirtilen şartların gerçekleşmediği nakillere müsaade edilmez, veteriner sağlık raporu düzenlenmez.

(8) Hayvanların yüklenmesi, boşaltılması ve taşınması ile ilgili diğer hususlar Bakanlıkça belirlenir ve Bakanlık internet sayfasında yayınlanır.

Hayvan sürülerinin hareketi

MADDE 16 – (Mülga:RG-28/11/2020-31318)

BEŞİNCİ BÖLÜM

Hayvanların Alım ve Satımları ve Hastalıklı Yerlerden Geçirilmesi,

Hayvan Nakil Araçları ve Hayvanla Nakliyecilik Yapanlar

Hayvan alım ve satımları

MADDE 17 – (1) Hayvancılık işletmelerinden doğrudan yapılan satışlar hariç hayvanların alım ve satımlarının, ruhsatlı hayvan pazarı, borsalar ve Bakanlıktan izinli hayvan panayırlarında yapılması mecburidir.

(2) Kurbanlık hayvan alım ve satımları bu madde hükmüne tabi değildir. Kurbanlık hayvan alım ve satımları her yıl Bakanlıklar arası kurban hizmetlerinin yürütülmesi amacıyla oluşturulan komisyonca belirlenen yerlerde yapılır.

(3) Teşhir için fuar ve sergilere getirilen hayvanların bu Yönetmelikte belirtilen nakil belgelerinin bulunması ve bu yerlerde hayvanların sağlık kontrolü altında tutulması şarttır.

(4) Hayvan panayırlarının açılış zamanı ve süresi için açılışından en az 21 gün önce Bakanlıktan izin alınır.

(5) Hayvan satışı yapılan yerlerin sorumlu veteriner hekimince bu yerlere hayvan ve araç giriş ve çıkışlarında bu Yönetmelik hükümlerince gerekli olan belge ve şartların kontrolü sağlanır.

(6) İl/ilçe müdürlükleri bu maddenin beşinci fıkrasında belirtilen şartların yerine getirilip getirilmediğini düzenli olarak denetler, bu denetimler ile ilgili kayıt tutar.

Hayvanların hastalıklı yerlerden geçirilmesi

MADDE 18 – (1) Hayvan sağlık zabıtası komisyonlarınca hastalıklı olduğu ilan edilen yerlerden, veteriner sağlık raporu olsa bile, o hastalığa hassas hayvanların geçirilmeleri yasaktır. Ancak hastalıklı yerlerden geçirilmelerinde zaruret olan hayvanlar için sahipleri veya nakliyecileri en yakın il/ilçe müdürlüğünden izin alır.

(2) Hastalıklı yerlerden geçirilmesine izin verilen hayvanların geçişi resmi veteriner hekimin kontrolünde gerçekleşir.

(3) Hastalıklı yerlerden geçirilmesine izin verilen hayvanların bu yerde nakil araçlarından indirilmesine müsaade edilmez. İndirildiği tespit edilen hayvanlar buldukları yerde masrafları sahibine ait olmak üzere 21 gün karantinaya alınır. Karantina sonunda resmi veteriner hekimce sağlam oldukları tespit edilenlerin, kapalı nakil araçları içinde, gerekli temizlik ve dezenfeksiyon işlemlerinden sonra hastalıklı yerden çıkarılmasına müsaade edilir. Hastalıklı yerlerden geçirilen hayvanlara hastalıklı bölgedeki su ve yemler verilmez.

(4) Şap hastalığına duyarlı türden olan hayvanların koruma ve gözetim bölgelerinden geçişlerinde 4/2/2011 tarihli ve 27836 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan Şap Hastalığının Kontrolüne İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre hareket edilir.

Hayvan nakil araçları

MADDE 19 – (1) Nakil araçları hayvanların güvenli bir biçimde nakledilmelerini sağlayacak şekilde olmalıdır.

(2) Hayvan nakleden araç ve konteynerlere dışarıdan görülecek şekilde, hayvan nakil aracı yazılı levha asılır.

(3) Nakil araçlarının üzerleri hava şartlarına uygun ve hayvanlara yeterli hava sağlayacak şekilde kapatılır. Araçların kapakları sağlam ve hayvanların atlama ve kaçmalarını engelleyecek şekilde tasarlanır.

(4) Nakil araçlarında hayvanların hacimlerine ve planlanan yolculuğa uygun yeterli alan ve yüksekliğin olması sağlanır.

(5) Bu maddenin birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkrasında belirtilen şartların gerçekleşmemesi durumunda bu sevkler müsaade edilmez, veteriner sağlık raporu düzenlenmez.

Hayvanla nakliyecilik yapanlar

MADDE 20 – (1) Hayvanla nakliyecilik yapanlar mahalli belediyeye dilekçe ile müracaat ederek ruhsat almak zorundadır.

(2) Belediye bu müracaatı il/ilçe müdürlüğüne bildirir.

(3) Resmi veteriner hekim nakliyecilikte çalıştırılacak hayvanı muayene eder. Tek tırnaklı hayvanlara mallein uygulayarak ruam hastalığını araştırır. Sağlam bulunan hayvanlar için rapor düzenleyerek belediyeye verir.

(4) Belediye, olumlu rapor almış olan hayvanların nakliyecilikte çalıştırılacağına dair ruhsat tanzim eder.

(5) Nakliyecilikte çalıştırılan tek tırnaklı hayvanların altı ayda bir ruam hastalığı bakımından resmi veteriner hekime kontrol ettirilmeleri ve belge almaları mecburidir.

(6) Kontrol belgesi istendiğinde nakliyeciler göstermek zorundadır.

ALTINCI BÖLÜM

Yurt İçinde Çeşitli Hayvansal Ürünlerin Nakilleri

Etlerin nakilleri

MADDE 21 – (Değişik:RG-24/5/2022-31845)

(1) Kesimhanede kesilen, 26/1/2017 tarihli ve 29960 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Gıda Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliği kapsamında etiketlenen ve Hayvansal Gıdaların Resmi Kontrollerine İlişkin Özel Kuralları Belirleyen Yönetmeliğe göre sağlık işareti uygulanan evcil tırnaklı hayvan karkaslarının nakilleri aşağıdaki şekilde yapılır:

a) Kesimhanelerde, evcil tırnaklı hayvanların bütün haldeki karkasları yarım veya çeyrek parçaya, yarım karkaslar ise en fazla üç parçaya ayrılabilir ve karkaslar bu şekilde sevk edilir.

b) Kesimhanelerden yapılacak il içi karkas nakillerinde, kesimhanede görevli resmî veteriner hekim tarafından düzenlenmiş ve örneği Bakanlıkça belirlenen kesim raporu bulundurulur.

c) Kesimhanelerden başka illere yapılacak karkas nakillerinde kesim raporu düzenlenmez, bu sevklerde kesimhanede görevli resmî veteriner hekim tarafından düzenlenen veteriner sağlık raporunun bulundurulması zorunludur.

(2) Kanatlı ve tavşanımsı etlerinin, sevkinden önce Türk Gıda Kodeksi Gıda Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliği ve Hayvansal Gıdalar İçin Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliği kapsamında üretildiği gıda işletmesinde; etiketlenmesi, ambalajlanması ve tanımlama işaretinin uygulanmış olması zorunludur. Kanatlı ve tavşanımsı etlerinin sevklerinde veteriner sağlık raporu düzenlenmez.

(3) Parça et, kıyma ve sakatatların, sevkinden önce Türk Gıda Kodeksi Gıda Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliği ve Hayvansal Gıdalar İçin Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliği kapsamında üretildiği gıda işletmesinde; etiketlenmesi, ambalajlanması ve tanımlama işaretinin uygulanmış olması zorunludur. Parça et, kıyma ve sakatatların sevklerinde veteriner sağlık raporu düzenlenmez.

(4) Gıda işletmecisi, izlenebilirliği sağlamak amacıyla etlerin elde edildiği hayvanlara ait bilgilerin takibinin yapılabilmesi için bir sistem oluşturmak zorundadır. Bu zorunluluk etlerin naklinde de geçerlidir.

Deri, bağırsak, kan, tırnak ve kemik nakilleri

MADDE 22 – (Mülga:RG-24/5/2022-31845)

Yün, tiftik ve yapağı nakilleri

MADDE 23 – (Mülga:RG-24/5/2022-31845)

Yumurta nakilleri

MADDE 24 – (Değişik:RG-14/5/2013-28647)

(1) Damızlık yumurtaların, damızlık kanatlı işletmelerinden kuluçkahanelere (**Ek ibare:RG-24/5/2022-31845**) veya ihracat amaçlı yapılacak olan il içi nakillerinde nakil beyannamesi bulundurulur.

(2) İller arasında damızlık kanatlı işletmelerinden kuluçkahanelere (**Ek ibare:RG-24/5/2022-31845**) veya ihracat amaçlı yapılacak olan damızlık yumurta sevklerinde nakil beyannamesine istinaden düzenlenen veteriner sağlık raporunun bulundurulması zorunludur.

(3) İnsan tüketimine sunulan yumurtaların kanatlı işletmesinden ambalajlama ve etiketleme ünitesine il içi nakillerinde nakil beyannamesi bulundurulur. İl dışındaki ambalajlama ve etiketleme ünitesine yapılacak sevklerde nakil beyannamesine istinaden düzenlenen veteriner sağlık raporunun bulundurulması zorunludur. İnsan tüketimine sunulan ve mevzuatına uygun olarak ambalajlanmış ve etiketlenmiş yumurta nakillerinde veteriner sağlık raporu aranmaz.

Avlanmış av hayvanlarının nakilleri

MADDE 25 – (Değişik:RG-14/5/2013-28647)

(1) Avlanmış av hayvanlarının il içi nakilleri, 16/6/2005 tarihli ve 25847 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Av ve Yaban Hayvanları ile Bunlardan Elde Edilen Ürünlerin Bulundurulması, Üretimi ve Ticareti Hakkında Yönetmelik ile 8/1/2005 tarihli ve 25694

sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yerli ve Yabancı Avcıların Av Turizmi Kapsamında Avlanmalarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre yapılır. Avlanmış av hayvanlarının iller arası sevklerinde veteriner sağlık raporu bulundurulması zorunludur.

Birincil arı ürünlerinin nakli

MADDE 26 – (1) (Değişik:RG-14/5/2013-28647) Birincil arı ürünlerinin üretici dışındaki gerçek veya tüzel kişiler tarafından il içi nakillerinde müstahsil makbuzu, fatura, irsaliye veya irsaliyeli fatura bulundurulması zorunludur. Bu belgeler iller arası sevklerde veteriner sağlık raporuna çevrilir.

(2) **(Değişik:RG-14/5/2013-28647)** Üreticinin kendine ait olan birincil arı ürünlerinin il içi nakillerinde nakil beyannamesi bulundurulması zorunludur. Nakil beyannamesi iller arası sevklerde veteriner sağlık raporuna çevrilir.

(3) Birincil arı ürünlerinin 5996 sayılı Kanun kapsamında kayıt veya onayı yapılmış işletmelerde paketlenip etiketlenmesi durumunda veteriner sağlık raporu aranmaz.

Diğer hayvansal ürün nakilleri

MADDE 27 – (1) Kesimhanede kesilen ve karkasları ölüm-öncesi ve ölüm-sonrası muayenede insan tüketimi için uygun olduğu belirlenen hayvanlardan veya karkasları insan tüketimine uygun olduğu belirlenen yaban av hayvanlarının deri ve postlarından elde edilen jelatin veya kollajen hammaddesinin nakli, Hayvansal Gıdalar İçin Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliğinin 73 üncü ve 79 uncu maddelerinde belirtilen belge ile yapılır.

(2) Bu Yönetmeliğin 21, 22, 23, 24, 25 ve 26 ncı maddeleri ile bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen nakiller haricindeki diğer hayvansal ürünlerin nakillerinde bulundurulacak belgeler ile nakledilen hayvansal ürünün menşeinin belirlenmesi amacıyla uygulanacak olan ilave hükümler Bakanlıkça belirlenir ve Bakanlık internet sayfasında yayımlanır.

Köylerden pazarlara getirilen süt, yumurta, bal ve gübre

MADDE 28 – (1) Hastalık sebebi ile hayvan sağlık zabıtası komisyonlarınca alınan kararlar dışında, köylerden pazarlara getirilen süt, yumurta, bal ve gübre için herhangi bir belge aranmaz, bu maddeler için veteriner sağlık raporu düzenlenmez.

YEDİNCİ BÖLÜM

Nakil Araçlarının Dezenfeksiyonu, Görevlilerin Yükümlülüğü

Hayvan ve hayvansal ürün nakil araçlarının dezenfeksiyonu

MADDE 29 – (1) Hayvan nakil araçlarının yükleme yapılmadan önce temizlik ve dezenfeksiyonu yapılır.

(2) Dezenfekte edilen her türlü nakil aracına dezenfekte edildiğine dair dezenfeksiyon belgesi verilir.

(3) Dezenfeksiyon belgesinde bulunması gereken bilgiler ve dezenfeksiyon belgesinin tasarımı Bakanlıkça belirlenir ve Bakanlık internet sayfasında yayımlanır.

(4) Dezenfeksiyon belgesi bulunmayan nakil araçlarıyla hayvan ve hayvansal ürünlerin nakline izin verilmez.

(5) Hayvan veya hayvansal ürünleri nakleden kara, deniz ve hava araçlarının nakil sonunda sahipleri tarafından temizlenmesi ve dezenfekte edilmesi mecburidir.

(6) Hayvan nakil araçlarının dezenfeksiyon işlemleri il/ilçe müdürlükleri, ruhsatlı hayvan pazar ve borsaları, ruhsatlı kesimhaneler tarafından veya sadece kendi işletmelerine ait hayvan veya hayvansal ürünü taşıyan araçlara uygulanmak üzere sorumlu veteriner hekimi bulunan hayvancılık işletmeleri tarafından yapılır.

(7) Dezenfeksiyon işlemleri Bakanlıkça uygun görülmesi halinde özelleştirilebilir.

Görevlilerin yükümlülüğü

MADDE 30 – (1) Polis, jandarma, belediye zabıta memurları ile iskele ve liman memurları, köy muhtarları, koruma bekçileri, köy ve mahalle bekçileri görevli oldukları

bölgelerde her türlü hayvan ve hayvansal ürünlerin naklinde kullanılan pasaport, nakil belgesi, veteriner sağlık raporu ve nakil beyannamesi gibi belgeleri aramakla ve ilgili belgeler olmadan yapılan hayvan ve hayvansal ürünleri alıkoyarak idari olarak bağlı bulunduğu en yakın mülki idare amirine bildirmekle yükümlüdür.

(2) Mülki amir il/ilçe müdürlüğüne haber vererek gerekli idari ve fenni tedbirlerin alınmasını temin eder.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Belgesiz Nakillerde Yapılacak İşlemler Tanımlanmamış

Hayvanlarla İlgili İşlemler

Belgesiz nakillerde yapılacak işlemler

MADDE 31 – (1) Hayvan ve hayvansal ürünlerin bu Yönetmelik hükümlerine uygun olmayan şekillerde nakledildiğinin, nakil sırasında ve sonrasında Yönetmeliğin 30 uncu maddesinde yer alan görevliler tarafından, nakil sonrası saha kontrollerinde Bakanlık personeli tarafından tespiti halinde Kanunda yazılı cezai işlem uygulanır.

a) Hayvan ve hayvansal ürünlerin bu Yönetmelikte belirtilen nakil belgeleri olmaksızın nakledildiğinin tespiti halinde, hayvan veya hayvansal ürünler kolluk kuvvetlerince alıkonularak mülki idare amirine bildirilir. Mülki amir ilgili il/ilçe müdürlüğüne haber vererek gerekli idari ve fenni tedbirlerin alınmasını temin eder. İlgili il/ilçe müdürlüğü hayvan veya hayvansal ürünlerin menşeyini araştırır.

b) Hayvanların veya hayvansal ürünlerin menşeyinin tespiti halinde ilgili il/ilçe müdürlüğü ile irtibat kurularak hastalık durumu araştırılır.

c) Hayvanların menşeyinde hastalık bulunmadığı anlaşılır ve resmi veteriner hekim tarafından yapılan muayene sonucunda hayvanlar sağlıklı bulunursa, hayvan ve nakil vasıtası sahipleri hakkında Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrası (f) bendi hükmü gereği idari para cezası uygulanmakla beraber veteriner sağlık raporu düzenlenerek hayvanların nakline izin verilir. Piyasaya arz amacı dışında değerlendirilmesi mümkün olmayan canlı hayvanlar bütün masrafları sahiplerine ait olmak üzere Kanunun 32 nci maddesinin birinci fıkrası (ç) bendi hükmü gereği Bakanlığın gözetiminde sahipleri veya işletmecisi tarafından itlaf ve imha edilir.

ç) Hayvansal ürünlerin menşeyinde hastalık bulunmadığı tespit edilirse hayvansal ürün ve nakil vasıtası sahipleri hakkında Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrası (f) bendi hükmü gereği idari para cezası uygulanmakla beraber, resmi veteriner hekim tarafından yapılan muayene sonucunda hayvansal ürünlerin sağlık açısından tehlike oluşturmadığı kanaatine varılırsa veteriner sağlık raporu düzenlenerek nakline izin verilir. Resmi veteriner hekim tarafından yapılan muayene sonucunda hayvansal ürünlerin insan ve hayvan sağlığı açısından tehlike oluşturduğu ve mevzuat şartlarını taşımadığı tespit edilirse, bütün masrafları sahiplerine ait olmak üzere Kanunun 32 nci maddesinin birinci fıkrası (ç) bendi hükmü gereği Bakanlığın gözetiminde sahipleri veya işletmecisi tarafından itlaf ve imha edilir.

d) Hayvansal ürünlerin menşeyinin tespit edilemediği hallerde bütün masrafları sahiplerine ait olmak üzere Kanunun 32 nci maddesinin birinci fıkrası (ç) bendi hükmü gereği Bakanlığın gözetiminde sahipleri veya işletmecisi tarafından itlaf ve imha edilir.

e) Menşeyinde hastalık bulunan hayvan veya hayvansal ürün sahipleri hakkında Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrası (a) ve (f) bentlerinde yazılı cezai işlem uygulanmakla beraber; piyasaya arz amacı dışında değerlendirilmesi mümkün olan canlı hayvan ve hayvansal ürünlerin, Bakanlık ve diğer ilgili kurumların kontrolünde değerlendirilmesine izin verilir. Piyasaya arz amacı dışında değerlendirilmesi mümkün olmayan canlı hayvan ve hayvansal ürünler, Bakanlığın gözetiminde sahipleri veya işletmecisi tarafından itlaf ve imha edilir.

(2) (**Değişik:RG-24/5/2022-31845**) İşletmesine getirdiği hayvanların nakillerinde bulundurulması gereken belgeleri, il/ilçe müdürlüğüne yapacağı bildirim kadar saklamayan ve istenildiğinde görevlilere ibraz etmeyen hayvan sahiplerine, Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi hükmü gereği idari para cezası verilir. Hayvanın çıkış işletmesinin bulunduğu il/ilçe müdürlüğüne bilgi verilerek hayvan talep edilir. Hayvanların varış işletmesine, talep tarihinden itibaren hayvan bazlı kısıt konularak hayvanlar otuz gün süreyle karantina altına alınır. Cezalı olarak talep edilen hayvanların karantina süresi içinde Bakanlıkça belirlenen programlı aşılama tamamlanır. Cezalı olarak talep edilen hayvanların, karantina işletmesini terk ettiğinin veya karantina sürüsüne yeni hayvan girişinin tespiti halinde hayvan sahibine Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereği idari para cezası verilir. Karantinadaki hayvanların kesimhaneye, geçici kurban kesim yerine veya ihracat amaçlı sevkleri karantina süresine bakılmaksızın resmî veteriner hekim tarafından yapılabilir. Bu iş ve işlemler için yapılacak tüm masraflar sahibi tarafından karşılanır. İmha ve itlaf hâlinde Bakanlıkça herhangi bir tazminat ödenmez.

(3) Hayvan pazarı, borsası, panayırları, kurbanlık hayvan satış yerleri ve kesimhanelere hayvanların nakillerinde bulundurulması gereken belgeleri olmadan gelen hayvan ve nakil vasıtası sahiplerine, Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrası (f) bendi hükmü gereği idari para cezası uygulanır.

(4) (**Ek:RG-24/5/2022-31845**) Sığır cinsi ile koyun ve keçi türü hayvanların yakalandığı il/ilçe sınırları içindeki il/ilçe müdürlüğü tarafından hayvan sahibine, Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi hükmü gereği hayvan başı idari para cezası verilir, idari para cezası uygulanan hayvanlar, karantina altına alınmak üzere sahibinin bildirdiği varış işletmesine sevk edilir. Hayvanların varış işletmesine gidip gitmediğinin kontrol edilmesi ve karantina işlemlerinin kontrolü için varış işletmesinin bulunduğu il/ilçe müdürlüğüne bilgi verilir, hayvanların karantina işlemleri varış işletmesinin bulunduğu il/ilçe müdürlüğü tarafından yürütülür. Hayvanların varış işletmesine, talep tarihinden itibaren sürü bazlı kısıt konularak hayvanlar otuz gün süreyle karantina altına alınır. Hayvan sahibinin hayvanlarını götüreceği bir varış işletmesi beyan edemediği veya işletme kaydı bulunmadığı durumlarda, hayvanlar yakalandığı yerde tüm masrafları sahibi tarafından karşılanmak üzere otuz gün süreyle karantina altına alınır.

(5) (**Ek:RG-24/5/2022-31845**) Hayvanların, karantina uygulanacak varış işletmesine gitmediğinin, karantina işletmesini terk ettiğinin veya karantina sürüsüne yeni hayvan girişinin tespiti halinde hayvan sahibine Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereği idari para cezası verilir. Karantina sürüsüne yeni hayvan girişinin tespiti halinde otuz günlük karantina süresi baştan başlatılır. Cezalı olarak talep edilen hayvanların karantina süresi içinde Bakanlıkça belirlenen programlı aşılama tamamlanır. Bu iş ve işlemler için yapılacak tüm masraflar sahibi tarafından karşılanır. İmha ve itlaf hâlinde Bakanlıkça herhangi bir tazminat ödenmez. Karantinadaki hayvanların kesimhaneye, geçici kurban kesim yerine veya ihracat amaçlı sevkleri karantina süresine bakılmaksızın resmî veteriner hekim tarafından yapılabilir.

Kesimhane veya hayvan satış yerine getirilen tanımlanmamış hayvanlarla ilgili işlemler (Değişik başlık:RG-24/5/2022-31845)

MADDE 32 – (1) Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliğine göre tanımlanmayan ve beraberlerinde pasaportu bulunmayan sığır cinsi hayvanlar ile Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili İzlenmesi Yönetmeliğine göre tanımlanmamış veya nakil belgesi bulunmayan ya da nakil belgelerinde yanlış bilgileri bulunan koyun ve keçi türü hayvanların kesimhanede kesimlerine, hayvan pazarı ve borsaları ile kurbanlık hayvan satış yerlerine girişine izin verilmez. Tanımlanmamış ve belgesiz hayvan kesimine izin veren kesimhanelere Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrası (e) bendinde yazılı cezai işlem uygulanır.

(2) **(Değişik:RG-24/5/2022-31845)** Kesimhaneye tanımlanmamış hayvanın gelmesi durumunda hayvan ve nakil vasıtası sahiplerine, Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi hükmü gereği hayvan sevklerinde Bakanlıkça belirlenen belgeleri bulundurmaması nedeniyle idari para cezası verilir, hayvanlara kulak küpesi takılır, kayıt altına alınır. Tanımlattırılmamış gebe hayvanlar, altı aylıktan küçük koyun ve keçiler ile bir yaşından küçük sığır cinsi hayvanlar hariç olmak üzere, tanımlattırılmamış hayvanlar, tüm masrafları sahibi tarafından karşılanarak kestirilir ve sahibine teslim edilir.

(3) **(Değişik:RG-24/5/2022-31845)** Hayvan satış yerine tanımlanmamış hayvanın gelmesi durumunda hayvan ve nakil vasıtası sahiplerine, Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi hükmü gereği hayvan sevklerinde Bakanlıkça belirlenen belgeleri bulundurmaması nedeniyle idari para cezası verilir, hayvanlara kulak küpesi takılır ve kayıt altına alınır. Tanımlattırılmamış gebe hayvanlar, altı aylıktan küçük koyun ve keçiler ile bir yaşından küçük sığır cinsi hayvanlar hariç olmak üzere, tanımlattırılmamış hayvanlar, tüm masrafları sahibi tarafından karşılanarak Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi hükmü gereği ilgili il/ilçe müdürlüğünce uygun görülen en yakın kesimhanede kestirilir ve hayvan sahibine teslim edilir.

Nakil sırasında yakalanan tanımlanmamış hayvanlar ile ilgili işlemler

MADDE 33 – (Değişik:RG-24/5/2022-31845)

(1) Tanımlattırılmamış sığır cinsi hayvanlar ile koyun ve keçilerin nakil sırasında yakalanması halinde ilgili il/ilçe müdürlüğü tarafından hayvan ve nakil vasıtası sahiplerine, Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi hükmü gereği hayvan sevklerinde Bakanlıkça belirlenen belgeleri bulundurmaması nedeniyle idari para cezası verilir, hayvanlara kulak küpesi takılır ve kayıt altına alınır. Gebe hayvanlar, altı aylıktan küçük koyun ve keçiler ile bir yaşından küçük sığır cinsi hayvanlar hariç olmak üzere, nakil sırasında yakalanan tanımlattırılmamış hayvanlar, tüm masrafları sahibi tarafından karşılanarak Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi hükmü gereği ilgili il/ilçe müdürlüğünce uygun görülen en yakın kesimhanede kestirilir ve hayvan sahibine teslim edilir.

(2) Resmî veteriner hekim bu hayvanlardan elde edilecek hayvansal ürünlerin piyasaya arz amacı dışında değerlendirilmesinin mümkün olmadığına kanaat getirirse hayvanlar, Bakanlığın gözetiminde sahipleri veya işletmecisi tarafından itlaf ve imha edilir.

(3) Tanımlattırılmamış gebe hayvanlar, altı aylıktan küçük koyun ve keçiler ile bir yaşından küçük sığır cinsi hayvanlar nakil esnasında yakalanması durumunda kestirilmez, karantina altına alınmak üzere sahibinin bildirdiği varış işletmesine sevk edilir. Hayvanların varış işletmesine gidip gitmediğinin kontrol edilmesi ve karantina işlemlerinin kontrolü için varış işletmesinin bulunduğu il/ilçe müdürlüğüne bilgi verilir, hayvanların karantina işlemleri varış işletmesinin bulunduğu il/ilçe müdürlüğü tarafından yürütülür. Hayvanların gideceği işletmeye, varış tarihinden itibaren sürü bazlı kısıt konularak hayvanlar otuz gün süreyle karantina altına alınır. Hayvan sahibinin hayvanlarını götüreceği bir varış işletmesi beyan edemediği veya işletme kaydı bulunmadığı durumlarda, hayvanlar yakalandığı yerde tüm masrafları sahibi tarafından karşılanmak üzere otuz gün süreyle karantina altına alınır.

(4) Hayvanların, karantina uygulanacak varış işletmesine gitmediğinin, karantina işletmesini terk ettiğinin veya karantina sürüsüne yeni hayvan girişinin tespiti halinde hayvan sahibine Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereği idari para cezası verilir. Karantina sürüsüne yeni hayvan girişinin tespiti halinde otuz günlük karantina süresi baştan başlatılır. Bu iş ve işlemler için yapılacak tüm masraflar sahibi tarafından karşılanır. İmha ve itlaf hâlinde Bakanlıkça herhangi bir tazminat ödenmez. Karantinadaki hayvanların kesimhaneye, geçici kurban kesim yerine veya ihracat amaçlı sevkleri karantina süresine bakılmaksızın resmî veteriner hekim tarafından yapılabilir.

(5) Bakanlıkça hastalıktan ari olarak belirlenen korunmuş bölgelerde, tanımlatılmamış sığır cinsi hayvanlar ile koyun ve keçilerin nakil sırasında yakalanması halinde bu Yönetmelikle belirlenen süreler içinde tanımlanmamış olduğu tespit edilen sığır cinsi ile koyun ve keçi türü hayvanlar için 20/1/2012 tarihli ve 28179 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bulaşıcı Hayvan Hastalıkları ile Mücadelede Uygulanacak Genel Hükümlere İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre hareket edilir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlük

MADDE 34 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 35 – (Değişik:RG-18/2/2020-31043)

(1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

ÜLKEYE GİRİŞ YAPAN CANLI HAYVANLARDA YÜRÜTÜLECEK VETERİNER KONTROLLERİNİN DÜZENLENMESİNE DAİR YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 17.12.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28145

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, yolcu beraberinde gelen tek tırnaklı hayvanlar dışındaki ev ve süs hayvanları hariç, diğer canlı hayvanların ülkeye girişinde tabi olacağı veteriner kontrollerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik;

a) 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 34 üncü maddesine dayanılarak,

b) Avrupa Birliğine üçüncü ülkelerden gelen canlı hayvanların veteriner kontrollerine ilişkin 91/496/EEC sayılı Konsey Direktifi ve 97/794/EC sayılı üçüncü ülkelerden ithal edilecek canlı hayvanlarda veteriner kontrolleri ile ilgili 91/496/EEC sayılı Konsey Direktifinin uygulanmasına yönelik kurallara ilişkin Komisyon Kararı ile paralel olarak, hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
b) Belge kontrolü: Veteriner sağlık sertifikası ve sevkiyata eşlik eden diğer belgelerin kontrolünü,

c) Fiziksel kontrol: Numune alma ve laboratuvar testlerini de içeren sevkiyatın kendisi üzerinde ve/veya gerekli olduğunda karantina süresinde yapılan kontrolü,

ç) Giriş: Malların Türkiye gümrük bölgesine ve serbest bölgelere girişi, ithalatı ve transit rejimine tabi tutulmasını,

d) İl/ilçe müdürlüğü: İl gıda, tarım ve hayvancılık müdürlükleri ile ilçe müdürlüklerini,

e) İthalatçı veya yükten sorumlu kişi: Gümrük mevzuatı uyarınca, sevkiyat ile ilgili gümrük mevzuatının kapsadığı çeşitli durumların gelişiminden sorumlu gerçek veya tüzel kişi ve ayrıca bu kişinin bu Yönetmelik ile belirlenen kontrolleri ve/veya formaliteleri izleme sorumluluğunu üstlenen temsilcisini,

f) Kimlik kontrolü: Veteriner sağlık sertifikası ve mevzuatın belirlediği sevkiyata eşlik eden diğer belgelerde beyan edilen bilgilerle sevkiyatın ve sevkiyat üzerindeki işaretlerin varlığı ve doğruluğunu anlamak amacıyla görsel olarak yapılan kontrolü,

g) Merkezi yetkili makam: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünü,
ğ) Resmî veteriner hekim: Bu Yönetmelikteki görevleri Bakanlık adına yapan Bakanlık personeli veteriner hekim,

h) Sevkiyat: Aynı tipten olan, aynı veteriner sağlık sertifikası veya ilgili mevzuatın öngördüğü başka bir belgenin eşlik ettiği, aynı nakliye vasıtaları ile taşınan ve aynı yabancı ülkeden/bölgeden gelen bir miktar canlı hayvanı,

ı) Veteriner giriş belgesi: Canlı Hayvan ve Hayvansal Ürünlerin Ülkeye Girişinde Ön Bildirim ve Veteriner Kontrollerine Dair Yönetmeliğin Ek-1'inde örnekleri verilen belgeyi,

i) Veteriner kontrolü: Veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğünde, merkezi yetkili makam tarafından yetkilendirilen ilgili personelin, hayvan ve insan sağlığını doğrudan veya dolaylı olarak korumak amacıyla yürütülen belge, kimlik ve fiziksel kontrolleri kapsayan her türlü resmi kontrolü,

j) Veteriner sağlık sertifikası: Bu Yönetmelik kapsamındaki hayvanların Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu kapsamında sağlık şartlarına uygun olduğunu gösteren, resmi veteriner hekim tarafından düzenlenen belgeyi,

k) Veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğü: Merkezi yetkili makam tarafından 11 inci maddede yer alan hükümler uyarınca onaylanmış ve yetkilendirilmiş olan, canlı hayvan, hayvansal ürünler ve hayvan hastalığı bulaştırma riski olan sap, saman gibi bitkisel ürünlerin ülkeye girişlerinde veteriner kontrollerinin yürütüldüğü gümrüklü saha içindeki doğrudan merkeze bağlı birimi,

l) Yardımcı sağlık hizmetleri personeli: Bu Yönetmelik uyarınca, gerekli faaliyetleri yerine getirebilecek özelliklere sahip olan, Bakanlık tarafından görevlendirilen ve resmi veteriner hekimin yetki ve sorumluluğu altında çalışan veteriner sağlık teknisyeni, veteriner sağlık teknikeri ve laborantı,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Ülkeye giriş

MADDE 4 – (1) Ülkeye girişte aşağıdaki işlemler uygulanır:

a) İthalatçılar, hayvanların giriş yapacağı veteriner sınır kontrol noktasına hayvanların sayısını, türlerini ve tahmini varış zamanını bir gün önceden haber verir.

b) Hayvanlar, resmi gözetim altında veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğüne ya da uygun olduğu durumlarda, EK-1'deki şartları karşılayan karantina merkezine götürülür.

c) Aşağıdaki hususlar sağlanmadıkça hayvanların ülkeye giriş için veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğünden veya karantina merkezinden ayrılmalarına izin verilmez;

1) Bahsi geçen hayvanların veteriner kontrollerinin, 5 ve 13 üncü maddelere uygun olarak veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğündeki veteriner hekimin onayı ile veteriner giriş belgesinde yapıldığı gösterilir.

2) Veteriner kontrollerinden doğan masraflar ödenir ve geçerli olan durumlarda, 13 üncü ve 15 inci maddelerde belirtilen tüm ücretleri kapsayan depozit teslim edilir.

ç) Gümrük idaresi bu fıkranın (c) bendinde belirtilen şartların karşılandığına dair belgeler sunulmadığı sürece, canlı hayvanların ülke topraklarında serbest dolaşımına izin vermez.

Veteriner kontrolleri

MADDE 5 – (1) Ülkeye giriş yapacak her türlü sevkiyat, varış gümrüğü dikkate alınmaksızın, ülke topraklarında bulunan ve canlı hayvanların ithalat kontrolleri için onaylı bir veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğünde, resmi veteriner hekim tarafından aşağıdaki hususları teyit etmek amacıyla belge ve kimlik kontrolüne tabi tutulur. Belge kontrolü, aşağıda belirtilen kontrolleri kapsayacak şekilde EK-3'e uygun olarak yürütülür.

a) Hayvanların menşesi,

- b) Hayvanların transit geçişi durumunda bir sonraki varış ülkesi,
c) Sertifikalarda veya belgelerde yer alan bilgilerin, ilgili mevzuat ile belirlenmiş garantileri karşılması,
ç) Ulusal veri tabanında yapılan kontrollerde, sevkiyatın daha önceden reddedilmemiş olması.

(2) Resmi veteriner hekim, veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğüne gelen hayvanların fiziksel kontrollerini yapar. Bu kontroller ulusal veri tabanına sevkiyat hakkında tüm bilgiler girildikten sonra yapılır. Bu kontrollerde;

- a) Hayvana eşlik eden sertifika veya belgelerde yer alan bilgilerin doğruluğunu tespit etmek amacıyla, hayvanlar klinik yönden muayeneye tabi tutularak sağlıklı olduklarının tespiti yapılır. Bakanlığın belirleyeceği usul ve esaslara uygun olarak, belirli koşullara bağlı olmak kaydıyla ve aynı esaslar kapsamında oluşturulan kurallara uygun olarak, belirli kategoriler ve hayvan türleri açısından tek tek klinik muayene ilkesinde istisnalar yapılabilir,
b) Gerekli görülen veya ulusal mevzuat çerçevesinde yapılması öngörülen laboratuvar testleri yapılır,
c) Gerekli hallerde numuneler kalıntı açısından incelenir ve en kısa sürede analiz edilir,
ç) Uluslararası nakliye sırasında, hayvanların korunmasına ilişkin olarak Hayvanların Nakilleri Sırasında Refahı ve Korunması Yönetmeliği ile düzenlenen asgari gereksinimler sağlanır.

(3) Resmi veteriner hekim, varış işletmesinin bulunduğu il müdürlüğüne faks veya diğer bir elektronik haberleşme aracı ile gerekli bilgileri iletir.

(4) Kontroller, ulusal veri tabanında gerekli incelemelerden sonra yapılır.

(5) Bu maddenin birinci ve ikinci fıkralarına istisna olarak, ülke toprakları içerisinde bulunan hava veya deniz limanlarına giriş yapan hayvanlar için, hayvanların kimlik ve fiziksel kontrolleri aynı uçak veya gemi ile seyahat etmeleri ve varış yerinde bir hava veya deniz limanı veteriner sınır kontrol noktası bulunması şartıyla varış yerinde yapılabilir. Doküman kontrollerini yürüten veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğündeki resmi veteriner hekim, ya direk ya da il/ilçe müdürlükleri vasıtası ile varış yerindeki resmi veteriner hekime söz konusu hayvanların, bulunduğu veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğünden geçtiğini yazılı veya elektronik ortamda bildirir.

(6) Bu maddenin uygulanması sırasında yapılan tüm kontrollerden doğan harcamalar sevkiyatçı, alıcı veya bunların temsilcileri tarafından ödenir.

Kimlik kontrolü

MADDE 6 – (1) Sevkiyattaki tüm hayvanlar kimlik kontrolüne tabi tutulur.

(2) Bu maddenin birinci fıkrasına istisna olarak kimlik kontrolü, sevkiyattaki hayvan miktarı fazla olduğu takdirde, kontrol edilecek tüm sevkiyatı temsilen en az 10 hayvan olmak üzere sevkiyatın %10'undan yapılabilir. İlk kontrollerde şüphe duyulan bir durum olması halinde, sevkiyat miktarına bakılmaksızın kontrol edilen hayvan sayısı artırılabilir ve hayvanların tümü kimlik kontrolünden geçirilebilir.

(3) Bu maddenin birinci fıkrasına istisna olarak kimlik kontrolü, bireysel kimliklendirilmesi sağlanamayan hayvanlar için temsili sayıda paketlerin ve/veya konteynırların işaret kontrollerinden oluşur. İlk kontrollerde şüphe duyulan bir durum olması halinde, sevkiyat miktarına bakılmaksızın kimlik kontrolünden geçirilen paketlerin/konteynırların sayısı artırılabilir ve paketlerin/konteynırların tümü kimlik kontrolünden geçirilebilir. Tür tespiti amacı ile kimlik kontrolü, temsili sayıda paketlerde ve/veya konteynırlarda yer alan hayvanların görsel muayenesini içerir.

Fiziksel kontrol

MADDE 7 – (1) Resmi veteriner hekim, çift tırnaklı ve atgiller ailesine ait hayvanlarda 5 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen fiziksel kontrolleri yapar. Fiziksel kontrolleri yaparken özellikle tüm hayvanların sınır kontrol noktasında boşaltıldığından emin olur.

(2) Hayvanlar, nakliye için uygun olup olmadıkları yönünden muayeneye ve numune almayı da içeren klinik muayeneye tabi tutulur. Bu muayeneler ve numunelerin alınması EK-4'e göre yürütülür.

(3) Numuneler, veteriner sağlık sertifikasında belirtilen şartlara uygunluğunun kontrolü için onaylı bir laboratuara gönderilir.

(4) Numune alınan her bir hayvan için, aşağıda verilen bilgiler kayıt edilir.

a) Veteriner sağlık sertifikasının referans numarası ve sevkiyata veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğü tarafından verilen seri numarası,

b) Hayvanların kimlik numarası,

c) Talep edilen laboratuvar testleri,

ç) Test sonuçları ve devamında alınan tedbirler,

d) Sevkiyatın varış yerinin tam adresi.

(5) Bu maddenin ikinci fıkrasında bahsedilen klinik muayene, tüm hayvanların görsel muayenelerini içerir. Damızlık veya üretim amacı ile ithal edilen hayvanlar da EK- 4 hükümleri gereğince, klinik muayeneye tabi tutulur. Klinik muayene bütün sevkiyatı temsilen seçilen minimum 10 hayvan olacak şekilde hayvanların en az % 10 nu üzerinden yürütülür. Sevkiyatın 10 hayvandan daha az olması durumunda sevkiyattaki her bir hayvan muayeneye tabi tutulur. Kesim amacı ile ithal edilen hayvanlar da EK- 4 hükümleri gereğince, klinik muayeneye tabi tutulur. Klinik muayene bütün sevkiyatı temsilen seçilen minimum 5 hayvan olacak şekilde hayvanların en az % 5 i üzerinden yürütülür. Sevkiyatın 5 hayvandan daha az olması durumunda sevkiyattaki her bir hayvan muayeneye tabi tutulur. İlk kontrollerde şüphe duyulan bir durum olması halinde, kontrol edilen hayvan sayısı artırılabilir ve hayvanların tümü klinik muayeneden geçirilir.

(6) Ülke ve hayvan sağlığı açısından şüphe duyulması halinde, laboratuvar sonuçları elde edilinceye kadar hayvanlar sınırdaki bekletilir.

(7) Veteriner sınır kontrol noktası müdürlükleri laboratuvar sonuçlarını, bu maddenin dördüncü fıkrasında bahsi geçen bilgiler ile birlikte, merkezi yetkili makama her altı ayda bir bildirir ve hastalıklara ilişkin pozitif sonuç elde edildiği zaman derhal ilgili veteriner sağlık sertifikası ile birlikte merkezi yetkili makama göndermek ile yükümlüdür.

Bireysel olarak fiziksel kontrole tabi tutulmayan hayvan türleri

MADDE 8 – (1) Aşağıda verilen hayvan türleri, bireysel olarak klinik muayeneye tabi tutulmayabilir;

a) Kümes hayvanları,

b) Kuşlar,

c) Canlı balık dahil yetiştiriciliği yapılan su hayvanları,

ç) Kemirgenler,

d) Tavşanımsılar,

e) Arılar ve diğer uçan böcekler,

f) Sürüngenler ve amfibiler,

g) Tehlikeli olduğu bilinen, çift tırnaklı ve atgiller de dahil olmak üzere belli bazı sirk ve hayvanat bahçeleri hayvanları,

ğ) Diğer omurgasızlar,

h) Kürk hayvanları.

(2) Bu maddenin birinci fıkrasında geçen hayvanlar için klinik muayene, tüm grubun ya da tüm hayvanları temsil edecek sayıda hayvanın davranış ve sağlık durumlarının gözlemlenmesini içerir. İlk kontrollerde şüphe duyulan bir durum olması halinde, kontrol edilen hayvan sayısı artırılabilir. Eğer kontrol sonuçları herhangi bir uygunsuzluk olduğunu gösterir ise, numune alma şeklinde daha sıkı kontroller uygulanabilir.

(3) Canlı balık, kabuklu hayvanlar ve yumuşakçalar, onaylanmış özel sağlık statüsüne sahip bilimsel araştırma merkezleri için ithal edilen kontrol edilmiş çevresel şartlar altında

mühürlenmiş konteynırlarda taşınan hayvanların, ithalatında, numune alma ve klinik muayene, yalnızca hayvanların türlerine veya orijinine ilişkin özel bir risk olması durumunda veya bir başka uygunsuzluk tespit edildiğinde yürütülür.

Belge kontrolü

MADDE 9 – (1) Her bir sevkiyat için, veteriner sınır kontrol noktasındaki resmi veteriner hekim, ithalatçı veya yükten sorumlu kişiye sevkiyata ait orijinal veteriner sağlık sertifikası ve diğer orijinal veteriner belgelerinin onaylı bir kopyası ile veteriner giriş belgesini verir. Bu sertifika ve belgelerde sınır kontrol noktası tarafından sevkiyata verilen sertifika seri numarası bulunur.

(2) Resmi veteriner hekim, sevkiyata ait orijinal veteriner sağlık sertifikası veya orijinal veteriner belgelerini ve veteriner giriş belgelerinin bir kopyasını saklar.

(3) Her bir sevkiyat için, aşağıda verilen bilgiler kayıt edilir ve veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğünde saklanır;

- a) Veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğü tarafından verilen seri sertifika numarası,
- b) Veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğüne sevkiyatların varış tarihleri,
- c) Sevkiyatın büyüklüğü,
- ç) Hayvanların kullanım kategorileri ve türleri ve mümkün ise yaşları,
- d) Sertifikaların referans numarası,
- e) İhracatçı ülke,
- f) Varış ili,
- g) Sevkiyat hakkındaki karar,
- ğ) Yürütülen numune alma işlemlerinin referansları.

(4) Kayıtlı atların kimlik belgeleri, özellikle atların geçici ithalatında kimlik belgelerine ilaveten orijinal veteriner sağlık sertifikaları, hayvanlara eşlik etmek üzere verilir.

(5) Veteriner sınır kontrol noktasında reddedilen sevkiyatlara ilişkin tüm veteriner sertifikaları ve belgelerinin her bir sayfası EK-5'te gösterildiği şekilde kırmızı renkte "REDDEDİLDİ" olarak kaşelenir.

(6) Resmi veteriner hekim, sevkiyata ilişkin sertifikaları, diğer veteriner belgelerini ve veteriner giriş belgesinin kopyasını ve 7 nci madde ile bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen kayıtları, veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğünde en az 3 yıl süre ile tutmak zorundadır.

Hayvanların ülkeye girişlerine izin verilmeyen haller

MADDE 10 – (1) Kontroller sonucunda aşağıdaki durumların tespiti halinde hayvanların ülkeye girişine izin verilmez;

- a) İlgili hayvan türleri için ülkeye girişi yasaklanmış bir yabancı ülke veya bu ülkenin bir bölgesinden geliyorsa,
- b) Hayvanlarda insan veya hayvan sağlığı için risk teşkil eden bir hastalık şüphesi veya varlığının tespit edilmesi durumlarında,
- c) İhracatçı ülkenin, ulusal mevzuat tarafından belirlenen şartları karşılayamadığı durumlarda,
- ç) Hayvan refahı açısından, hayvanların yolculuklarını tamamlayacak durumda olmamaları halinde,
- d) Hayvanlara eşlik eden veteriner sağlık sertifikası veya diğer belgelerin ulusal mevzuat ile belirlenen koşulları karşılamaması ve/veya sevkiyat ile uyumsuz olması durumunda.

Veteriner sınır kontrol noktası müdürlükleri

MADDE 11 – (1) Canlı hayvanların ülkeye girişlerinde, veteriner kontrollerinin yürütüleceği veteriner sınır kontrol noktası müdürlükleri EK-1'de belirtilen özelliklere sahip; ülke topraklarına giriş yerlerindeki gümrüklü sahada ve resmi veteriner hekimin yetkisi altındadır.

(2) İthalat kontrollerine ilişkin eğitim almış yardımcı sağlık personeli, resmi veteriner hekimin yetki ve sorumluluğu altında çalışabilir.

(3) Veteriner sınır kontrol noktası müdürlüklerinin listesi, aşağıda verilen bilgileri de kapsayacak şekilde Bakanlıkça hazırlanır ve gerektiğinde güncellenir.

a) Veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğünün türü; deniz limanı, hava alanı, karayolu veya demir yolu sınır kontrol noktası olduğu,

b) Mevcut ekipman ve personel göz önüne alınarak, söz konusu veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğünün hangi tür canlı hayvanlar için yetkilendirileceği ve kayıtlı atlar için yetkilendirilen veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğünün hangi saatler arasında faaliyet gösterdiği,

c) Veteriner kontrollerinde görevli resmi veteriner hekim ile özel eğitim almış resmi yardımcı sağlık personeli ve idari personelin sayısı,

ç) Belge kontrolü, fiziksel kontrol, numune alma, gerekli olduğu düşünülen laboratuvar testlerini gerçekleştirecek ekipman ve tesislerin tanımı,

d) Test sonuçlarının beklenmesi sürecinde, hayvanların barınabilmesi için tesislerin kapasitesi,

e) Özellikle diğer veteriner sınır kontrol noktası müdürlükleri ile bilgi paylaşımı başta olmak üzere, hızlı bilgi paylaşımını sağlayan ekipmanların türü,

f) Veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğünden geçen canlı hayvanların türleri ve sayılarını belirten ticaret hacmi.

Hayvanların transit

MADDE 12 – (1) Canlı hayvanların bir yabancı ülkeden bir diğer yabancı ülkeye transit geçişine aşağıdaki koşullarda izin verilir;

a) İlgili hayvan türlerinin ithalatına izin verilen bir ülke veya bu ülkenin bir bölgesinden gelmesi ve Bakanlıkça belirlenen şartları karşılaması,

b) Canlı hayvanların transit geçişlerinde, 5 inci maddede bahsedilen kontrollerin yapılacağı veteriner sınır kontrol noktasının resmi veteriner hekimi tarafından ve gerekli hallerde merkez yetkili makam tarafından önceden izin verilmesi,

c) İthalatçı veya yükten sorumlu kişinin, transit geçişine izin verilen hayvanların gönderdikleri ilk yabancı ülke tarafından ithaline veya transit geçişine izin verdiği, hayvanları hiç bir koşulda reddedilmeyeceğini veya geri gönderilmeyeceğini ve hayvanların nakliyesi sırasında korunmasına ilişkin ulusal kuralların gözetileceğine dair vereceği taahhüt,

ç) 5 inci maddede bahsi geçen kontroller sonucunda, gerekli hallerde ise hayvanlar, karantina merkezinde tutulduktan sonra veteriner hekimin, hayvanların bu Yönetmeliğin şartlarını ve ilgili hayvan türüne ilişkin hayvan sağlığı kurallarına uygunluğunu karşıladığının teyidi,

d) Giriş veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğünün, hayvanların transitine ilişkin tüm bilgileri faks ya da diğer elektronik haberleşme araçlarıyla, çıkış veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğüne iletmiş olması.

(2) Bu madde kapsamında yapılan tüm masraflar, sevkiyatın göndericisi, alıcısı veya temsilcileri tarafından karşılanır.

Karantina

MADDE 13 – (1) Mevzuat gereği canlı hayvanların karantinaya alınması veya izole edilmesi gerektiği durumlarda, hayvanlar aşağıdaki koşulları karşılayan karantina veya izolasyon yerlerinde tutulur;

a) İhracatçı ülkede Türkiye tarafından onaylanan ve düzenli olarak denetlenen karantina veya izolasyon merkezlerinde,

b) Ülke toprakları içinde kurulmuş olan ve EK-2’de belirtilen şartları karşılayan yerlerde,

c) İl/ilçe müdürlüklerinin onayı halinde varış işletmesinde.

(2) Veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğünden karantina merkezlerine ve varış işletmesine hayvanların nakliyesinde uygulanacak olan güvenlik önlemlerine ilişkin kurallar Bakanlıkça belirlenir.

(3) Veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğünde görevli resmi veteriner hekim, Bakanlıkça karantina uygulaması zorunlu tutulmayan canlı hayvanların karantina altına alınmasına karar verirse, bu karantina, resmi veteriner hekimin tespit ettiği risk düzeyine bağlı olarak, muayene edilen veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğünde veya veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğünün hemen yakınında uygun bir alanda, varış işletmesinde ya da varış noktasının hemen yakınında bulunan bir karantina merkezinde de olabilir.

(4) Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen karantina merkezleri EK-2'de belirtilen şartları karşılar. Değişik hayvan türleri için ihracatçı ülkede veya ülkemizde karantina uygulamasına ilişkin kurallar Bakanlıkça belirlenir.

(5) Bu madde kapsamında yapılan tüm masraflar gönderen, alıcı veya temsilcileri tarafından karşılanır.

İdari tedbirler

MADDE 14 –(1) Resmi kontrolleri yürüten veteriner hekim, ithal edilecek hayvanların ilgili mevzuatına uygun olmadığından veya hayvanların kimliğinden şüphe ederse, uygun göreceği tüm veteriner kontrollerini yapmaya yetkilidir.

(2) Ulusal mevzuatın tüzel veya yasal kişilerce ihlal edildiğinin saptandığı durumlarda, özellikle hayvanlara eşlik eden sağlık sertifikaları veya belgelerle ilgili bir tutarsızlık tespit edildiğinde veya kimlik işaretlerinin uygun olmadığı saptandığında veya hayvanlar veteriner sınır kontrol noktası müdürlüklerinde kontrole tabi tutulmadan ülke içerisine girişi yapıldığında veya hayvanlar başlangıçta bildirilen varış noktasına gönderilmediğinde, idari ya da cezai işlemler uygulanır.

Koruma önlemleri

MADDE 15 –(1) Bu Yönetmelikte bahsi geçen kontroller sonucunda, hayvanların ulusal mevzuat ile belirlenmiş şartlara haiz olmadıkları anlaşılır ise veya söz konusu kontroller sonucunda bir uygunsuzluk tespit edilir ise, veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğündeki veteriner hekim, ithalatçı veya yükten sorumlu kişi ile görüşükten sonra, aşağıda belirtilen koruma önlemlerini almaya yetkilidir;

a) Hayvanları barındırmak, yem vermek, su vermek ve gerekirse tedavi etmek,
b) Duruma göre, sevkiyatı karantinaya almak ya da izole etmek,
c) Hayvan sağlığı veya hayvan refahı şartlarının uygun olması koşulu ile merkezi yetkili makam tarafından belirlenen süre içerisinde geri gönderilmesini sağlamak.

(2) Hayvanların geri gönderilmesi durumunda, veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğündeki resmi veteriner hekim;

a) Merkezi yetkili makama sevkiyat ile ilgili detaylı bilgileri verir ve diğer veteriner sınır kontrol noktası müdürlüklerini faks ya da elektronik yolla bilgilendirir,

b) Reddedilmiş sevkiyata eşlik eden veteriner sertifikasını ve diğer belgeleri iptal eder.

(3) Geri gönderme özellikle hayvan refahı nedeniyle mümkün değilse, resmi veteriner hekim:

a) Merkezi yetkili makamın onayı ve ölüm-öncesi (ante-mortem) muayeneden sonra, ulusal mevzuatlar ile düzenlenen kurallar kapsamında insan tüketimi için hayvanlarının kesimini onaylar.

b) İnsanların tüketimi dışında bir amaç için hayvanların kesimleri veya karkasların imha edilmesi yönünde karar verilirse, elde edilen ürünlerin kullanımı ile ilgili kontrollerin koşullarını belirleyerek talimat verir.

(4) Bu maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında bahsi geçen tedbirlerin uygulanması, sevkiyatın imha edilmesi veya etin farklı bir amaç için kullanılmasından doğacak tüm masraflar ithalatçı veya yükten sorumlu kişi tarafından karşılanır. Bu maddenin

birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen ürünlerin satışından elde edilen gelirler, yukarıda bahsedilen masraflar çıkarıldıktan sonra, ithalatçı veya yükten sorumlu kişiye verilir.

İstisnai durumlar

MADDE 16 – (1) Bakanlık tarafından belirlenen koşullar altında ve diğer ülkelerle mütakabiliyet ilkesine dayanarak, nakil sırasında hayvan refahı şartlarına uyulmasına yönelik kontroller saklı kalmak kaydıyla ve bu Yönetmelik çerçevesinde yapılan kontrollerin sonuçları da göz önünde bulundurularak, ithalatta daha az sıklıkta kimlik kontrolü ve/veya fiziksel kontrol uygulanabilir. Merkezi yetkili makam bu tür istisnalara onay verirken aşağıdaki kriterleri göz önünde bulundurur.

- a) Ulusal mevzuata uygunluk açısından, ihracatçı ülke tarafından verilen garantiler,
- b) İhracatçı ülkenin hayvan sağlığı durumu,
- c) Dünya Hayvan Sağlığı Teşkilatı (OIE)'nda geçen hastalıklar başta olmak üzere, ihracatçı ülkenin topraklarında mevcut enfeksiyöz veya bulaşıcı hayvan hastalıklarına ilişkin bilgilerin Dünya Hayvan Sağlığı Teşkilatı (OIE)'na bildirimindeki düzenlilik,
- ç) İhracatçı ülkenin hayvan hastalıkları ile mücadele ve izleme programları ile ilgili kuralları,
- d) İhracatçı ülkenin veteriner servisinin yapısı ve yetkileri,
- e) İhracatçı ülkenin canlı hayvan ve hayvansal ürünlerde kalıntı izleme programı,
- f) Bakanlık tarafından görevlendirilen uzmanların ihracatçı ülkede yürütülen inceleme raporları,
- g) Yürütülen ithalat kontrollerinin sonuçları.

Bildirim

MADDE 17 – (1) Veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğü tarafından bu Yönetmelik kapsamında alınan kararlar ve bu kararların gerekçeleri, merkezi yetkili makama ve ithalatçı veya yükten sorumlu kişiye bildirilir.

(2) İthalatçı veya yükten sorumlu kişinin talebi doğrultusunda, itiraz hakkı dahil, uygulanan prosedür, kararlar ve gerekçeleri kendisine yazılı olarak iletilebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Güvenlik Önlemleri

Güvenlik önlemleri ve yetki

MADDE 18 – (Başlığı ile birlikte değişik:RG-17/3/2017-30010)

(1) Bakanlık, yabancı bir ülkede hastalık çıkması durumunda, hastalığın türüne göre bu ülkenin tamamından veya belirli bir bölgesinden, canlı hayvanların ülkeye girişine ve transit geçişine tamamen veya kısmen sınırlama ve yasak getirebilir. Yasağın kapsamı, hastalığın seyrine göre daraltılabilir veya genişletilebilir.

(2) Bakanlık, söz konusu olan yabancı ülkenin tümünden ya da bir kısmından gelen hayvanlar ile ilgili özel koşullar oluşturabilir.

(3) Bu Yönetmelikle belirlenen kontroller sonucu hayvanların, hayvan ya da insan sağlığına bir risk teşkil ettiği tespit edilirse veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğündeki veteriner hekim derhal aşağıdaki tedbirleri alır:

- a) Sevkiyata el koyar ve itlaf eder.
- b) 15 inci maddenin ikinci fıkrası uyarınca derhal diğer veteriner sınır kontrol noktası müdürlüklerini ve Bakanlığı haberdar eder.

(4) Bakanlık, birinci fıkrada belirtilen bir durum söz konusu olduğunda, 13 üncü madde kapsamındaki hayvanlar ile ilgili geçici koruyucu tedbirler alabilir.

(5) Bakanlık, veteriner sınır kontrol noktası müdürlüklerinde ya da ilgili karantina merkezinde, söz konusu ülkeden gelen hayvanlar için kontrolleri arttırabilir.

(6) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında ortaya çıkan zorunlu ve öngörülmeven durumları, inceleyerek sonuçlandırmaya Bakan yetkilidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Denetim

Denetim

MADDE 19 – (1) Veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğünde veya yurtiçinde gerçekleştirilen kontrollere dayalı olarak, hayvanların ithalatının gerçekleştiği veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğünde bu Yönetmeliğe uyulmadığının tespiti durumunda;

a) Hayvanların bulunduğu il/ilçe müdürlükleri gerekli tüm tedbirleri alır ve Bakanlık yapılan kontrollerin niteliği, alınan kararlar ve bu tür kararların alınma sebepleri konusunda bilgilendirir,

b) Bakanlık, söz konusu veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğünde denetim gerçekleştirilebilir ve gereken idari ve cezai işlemler uygulanabilir.

Eğitim programları

MADDE 20 – (1) Bakanlık, ülkeye giriş yapan canlı hayvanların veteriner kontrollerini yapmaya yetkili resmi veteriner hekim ve yardımcı sağlık personellerine, deneyim elde etmelerine yönelik gerekli eğitim ve değişim programları hazırlayabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Ülkeye girişte veteriner sınır kontrol noktası müdürlüklerinin bulunmadığı yerlerde, veteriner sınır kontrol noktası müdürlükleri kuruluncaya kadar, belirlenen gümrük müdürlüklerinde Bakanlıkça yetkilendirilen il müdürlükleri tarafından veteriner kontrolleri yürütülür.

Yürürlük

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 22 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

BOMBUS ARISI YÖNETMELİĞİ

Resmî Gazete Tarihi: 15.12.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28143

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; yerli gen kaynaklarımızdan olan bombus arısının doğadan toplanmasını ve yurt dışına kaçırılmasını önlemek, denetimli koşullarda yetiştirilmesini teşvik etmek, sağlıklı ve kaliteli bitkisel ürünler üretimi için seralarda kullanımını yaygınlaştırmak ile ilgili esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, bombus arılarında; üretim izni, damızlık materyal elde etme ve korunması için her türlü tedbirin alınması, polinasyon, ihracat, ithalat ve projelendirme ile ilgili işlemleri, örtü altı tarımında bombus arısı kullanımını artırıcı tedbirlerin alınması konularını kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 3/6/2011 tarihli ve 639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 10 uncu maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Ana arı (Kraliçe): Yuva kurmamış, denetimli olarak çiftleştirilmiş bombus ana arısını,
- b) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
- c) Bombus arısı (Bombus terrestris): Örtü altı tarımında polinasyon hizmetinde kullanılmak üzere denetimli koşullarda yetiştirilebilen, doğal koşullarda genellikle toprak altında yaptığı yuvada koloni halinde yaşayan bir yaban arısı cinsini,
- ç) Firma: Laboratuvar şartlarında bombus arısı üretimi için Bakanlıktan izin almış tüzel kişiyi,
- d) İl ve ilçe müdürlüğü: Bakanlık il ve ilçe müdürlüklerini,
- e) Koloni: Canlı döllere üretebilen bir ana arı ve bunun dölleri olan işçi arılardan oluşan birimi,
- f) Komisyon: Bakanlıkça, Hayvancılık Genel Müdürlüğü ve üniversitelerden oluşturulan teknik inceleme ve ruhsat komisyonunu,
- g) Polinasyon: Çiçekli bitkilerde döllemenin gerçekleştirilmesini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Üretim izni

MADDE 5 – (1) Firma, kapasite durumu, üretim aşamaları ve yatırımın terminini içeren proje hazırlar. Bombus arı kolonisi üretiminde kullanacağı materyali ve üretim teknolojisini nereden temin edeceğini belirtir. Teknolojisini yurt dışı firmadan alacak ise, ilgili bombus firması ile yapacağı üretim sözleşmesi ile Bakanlığa başvurur. Yatırım için ön izin alır.

(2) Yatırım tamamlandıktan sonra komisyon işletmeyi inceler. Üretim laboratuvarı alt yapısı ve materyal temini konularında yapılacak değerlendirme sonucu yeterli bulunan firmaya üretim izni, Nisan, Mayıs ve Haziran ayları içerisinde verilir. Firmalar, işletmelerinde ürettikleri ana arıları kullanarak koloni üretimine geçmek zorundadır. Bu firmaların dışa bağımlı kalmadan laboratuvar şartlarında üretime geçmeleri esastır.

(3) Bakanlıktan izin alınması kaydı ile araştırma müdürlükleri ve üniversitelerin araştırmaya yönelik çalışmaları hariç, bombus arısı türlerinin doğadan toplanması yasaktır.

İthalat ve ihracat izni

MADDE 6 – (1) Bombus arısı ithali ve ihracı, 5996 sayılı Kanun ve Ekonomi Bakanlığınca yayımlanan ithalat ve ihracat ile ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde yapılır.

(2) Firma, il veya ilçe müdürlüğünde görevli konu uzmanı ziraat mühendisi veya veteriner hekimin, laboratuvarında üretildiğine ilişkin raporuna istinaden, bombus arısı ihracatı yapar.

Bombus arısı kullanımının teşviki

MADDE 7 – (1) Polinasyonda bombus arısı kullanımını geliştirici ve özendirici tedbirler Bakanlıkça alınır.

Hastalık tedbirleri

MADDE 8 – (1) Bombus arısı üretim işletmesinde herhangi bir salgın arı hastalığının görülmesi durumunda, mutlaka en yakın il veya ilçe müdürlüğüne hastalık ihbarı yapılır. İl veya ilçe müdürlüğü tarafından hastalıkla mücadelede 5996 sayılı Kanunun ilgili hükümleri uygulanır.

Denetim

MADDE 9 – (1) İl veya ilçe müdürlükleri; gerek gördüğü tarihlerde, üretilen bombus arısı, kovan ve her türlü malzemenin kontrol ettirilmesine ve rapor tanzimine yetkilidir.

Koloni satışı

MADDE 10 – (1) Üretilen bombus kolonisi kutusunun üzerinde firma ismi, adresi, telefonu, uygun taşıma ve kullanım koşulları firma tarafından ayrıca belirtilir.

Firmanın sorumlulukları**MADDE 11 – (1)** Firma;

a) Polinasyon amacıyla kullanılan bombus arısı ve bu türün alt türlerine ait ana arı ve kolonileri doğadan toplayamaz, toplatan gerçek ve tüzel kişilerden satın alamaz ve toplama işlemi yapan kişilerle ilgili bilgi edinildiğinde bu bilgileri Bakanlığa bildirir.

b) Gerçekleştirmek istenilen yatırımların gerek kuruluş ve üretim aşamasında gerekse daha sonraki dönemde kontrolü amacı ile Bakanlık ve üniversitelerden gelen görevlilerin masraflarını karşılar.

c) Bombus arısı ile ilgili üretim, ithalat ve ihracat rakamlarını Bakanlığa üçer aylık dönemler halinde faaliyet cetveli olarak gönderir.

ç) Herhangi bir nedenle üretimine bir süre ara vermesi veya üretimini tamamen durdurması halinde Bakanlığa on beş gün içinde bilgi verir.

d) Sorumluluklarına uymadığı takdirde Bakanlık üretim iznini iptal eder.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**Çeşitli ve Son Hükümler****Yürürlükten kaldırılan yönetmelik**

MADDE 12 – (1) 1/10/2004 tarihli ve 25600 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bombus Arısı Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

**NAKLEDİLEBİLİR SÜNGERİMSİ BEYİN HASTALIKLARINA KARŞI
KORUNMA VE MÜCADELE YÖNETMELİĞİ**

Resmî Gazete Tarihi: 15.12.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28143

BİRİNCİ BÖLÜM**Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç**

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; nakledilebilir süngerimsi beyin hastalıkları olarak adlandırılan hastalıklardan korunmak ve mücadele etmek için alınması gereken tedbirlere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik sığır, koyun veya keçi gibi hayvanlarda, nakledilebilir süngerimsi beyin hastalıklarının ortaya çıkması durumunda uygulanacak minimum kontrol önlemlerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 4 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,

b) Bovine spongiform encephalopathy (BSE): Sığırlarda görülebilen nakledilebilir süngerimsi beyin hastalığını,

c) İmha: İnsan tüketimine sunulmayan ve itlaf edilen hayvanların veya hayvansal ürünlerinin yakılarak çukura gömülme yöntemi veya yakma ünitelerinde yakılarak yok edilmesini,

- ç) İşletme: Bu Yönetmelik kapsamındaki hayvanların tutulduğu, barındırıldığı, yetiştirildiği veya kullanıldığı herhangi bir yeri,
d) İtlaf: Yetkili otorite kararı ile hayvanların öldürülme işlemini,
e) Resmi veteriner hekim: Bakanlık adına görev yapan Bakanlık personeli veteriner hekim,
f) Skrapi: Koyun veya keçilerin nakledilebilir süngerimsi beyin hastalıklarını,
g) Transmissible spongiform ensefalopati (TSE): Hayvanlarda görülen BSE ve skrapi gibi tüm nakledilebilir süngerimsi beyin hastalıklarını,
ğ) Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğü: TSE'lerin teşhisinden, mücadelesinden ve izleme programlarından sorumlu olan doğrudan Bakanlığa bağlı enstitü müdürlüğünü,
h) Yetkili otorite: Bakanlık il ve ilçe müdürlüğünü, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Hastalık Şüphesi ve Bildirimi ile Resmi Teyit ve Yapılacak Uygulamalar

Hastalık şüphesi ve bildirim

MADDE 5 – (1) Sinirsel semptomlarla seyreden hastalık belirtileri gösteren ya da hiçbir belirti göstermeden ölen sığır, koyun ve keçiler; TSE hastalığına yakalanmış olabileceğinden hayvan sahipleri ve bakıcıları, veteriner hekimler ile muhtarlar, köy korucuları, celepler, çobanlar, gemi kaptanları, istasyon ya da gümrük memur veya idarecileri gibi ilgililer tarafından yetkili otoritelere, yetkili otoriteler tarafından ise derhal Bakanlığa bildirilir.

(2) TSE ile enfekte olduğundan şüphelenilen herhangi bir hayvan resmi veteriner hekim tarafından yapılan klinik muayene ve epidemiyolojik araştırma sonuçları alınana veya laboratuvar muayenesi için öldürülene kadar resmi hareket kısıtlaması altına alınır.

a) Bir işletmedeki sığır cinsi bir hayvanda BSE'den şüphelenildiği takdirde, aynı işletmedeki tüm sığır cinsi hayvanların, inceleme sonuçları alınana kadar hareketleri kısıtlanır.

b) Bir işletmede bulunan koyun veya keçi cinsi hayvanda skrapiden şüphelenildiği takdirde, aynı işletmede bulunan tüm diğer koyun ve keçi cinsi hayvanların incelemenin sonuçları alınana kadar hareketleri kısıtlanır.

c) TSE şüphesi bulunan hayvanın bulunduğu işletmenin, hayvanın TSE'ye maruz kalmış olabileceği işletme olma olasılığı düşükse, yetkili otorite yalnızca enfekte olduğundan şüphelenilen hayvanın hareketlerinin kısıtlama altına alınmasına karar verebilir. Gerekli görüldüğü takdirde, mevcut epidemiyolojik bilgilere bağlı olarak yetkili otorite ayrıca diğer işletmelerin veya yalnızca hastalığa maruz kalınan işletmenin resmi kontrol altına alınması yönünde bir karar verebilir.

(3) Resmi veteriner hekimin, TSE olasılığının göz ardı edilemeyeceğine karar vermesi halinde, hayvan halen canlı ise öldürülür; hayvanın beyni ve resmi veteriner hekimin belirleyeceği tüm diğer dokuları çıkartılır ve incelenmek üzere veteriner kontrol enstitü müdürlüğüne veya hastalıkla ilgili ulusal referans laboratuvarına gönderilir.

(4) Şüpheli hayvanın, postu dahil olmak üzere, tüm vücut parçaları negatif bir teşhis konulana kadar resmi kontrol altında tutulur veya imha edilir.

Resmi teyit ve yapılacak uygulamalar

MADDE 6 – (1) Veteriner kontrol enstitü müdürlüğü veya hastalıkla ilgili ulusal referans laboratuvarı tarafından, TSE'nin varlığı resmi olarak teyit edildiğinde, yetkili otorite mümkün olan en kısa sürede aşağıdaki önlemleri alır.

a) Kayıtlar için alıkonan numuneler dışında, hayvanın vücudunun tüm kısımları bütünüyle imha edilir.

b) Risk altında bulunan tüm hayvanların belirlenebilmesi için bir epidemiyolojik araştırma yürütülür.

c) Hastalık riski taşıdığı tespit edilen tüm hayvanlar itlaf ve imha, hayvansal ürünler ise imha edilir.

(2) TSE varlığının teyit edildiği hayvanın bulunduğu işletme kontrol altına alınır ve ilgili hayvanların ve hayvansal ürünlerin anında izlenmesini ve tanımlanmasını sağlamak amacıyla TSE'ye karşı duyarlı olan hayvanların ve bunlardan elde edilen hayvansal ürünlerin işletmeden çıkışı veya işletmeye girişi yetkili otoritenin iznine tabidir.

(3) TSE varlığı teyit edildiğinde, hastalıktan etkilenen hayvanın bulunduğu işletmenin, hayvanın TSE'ye maruz kaldığı işletme olma olasılığının düşük olduğuna dair kanıt varsa, yetkili otorite hayvanın daha önce bulunduğu işletmenin de resmi kontrol altına alınması yönünde bir karar verebilir.

(4) Hastalığın tespit edildiği hayvanların bulunduğu aynı sürü içinde ve hastalıktan etkilenmiş olan hayvanın doğduğu tarihin oniki ay öncesi veya sonrasında doğmuş olan hayvanlar ve hasta hayvanla, bu hayvanın yaşamının ilk yılı boyunca, birlikte yetiştirilen hayvanlar hastalıktan şüpheli olarak itlaf ve imha edilir. Ayrıca söz konusu işletmede bulunan hayvanların beslenmesinde kullanılan yemler imha edilir.

(5) Dördüncü fıkrada belirtilen uygulamaların tamamlanması ile birlikte işletmede yapılan temizlik ve dezenfeksiyondan sonra alınan tedbirler kaldırılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TSE'nin İzlenmesi

TSE'nin izlenmesi

MADDE 7 – (1) Bakanlık tarafından, TSE yönünden klinik incelemelere dayalı olarak pasif izleme ile TSE açısından hastalığın varlığının izlenmesi için aktif izleme çalışmaları yaptırılır.

(2) Resmi veteriner hekimlerce yapılan pasif izleme amaçlı klinik kontrollerde TSE hastalıklarından şüphelenilen hayvanların tespitinde bu Yönetmelik hükümleri uygulanır.

(3) TSE'nin varlığının izlenmesi amacıyla aşağıdaki hayvanlar ile hayvan gruplarından alınan numuneler hastalık yönünden incelenir.

a) Otuz ay ve üzeri yaştaki sinirsel semptomla seyreden hastalık belirtileri gösteren ve bu belirtileri göstererek ölen veya kesilen sığırların tamamı,

b) Otuz ay ve üzeri yaştaki herhangi bir hastalık belirtisi göstermeksizin aniden ölen sığırların tamamı,

c) İnsan tüketimi için mezbahalarda normal kesime tabi tutulan; otuzaltı ay ve üzeri yaştaki ithal hayvanlar ve bunlardan doğarak halen otuzaltı ay ve üzerinde olan tüm sığırlardan alınacak numuneler,

ç) İnsan tüketimi için mezbahalarda normal kesime tabi tutulan otuzaltı ay ve üzeri yaştaki sığırların tamamından alınacak numuneler,

d) Özel acil kesime tabi tutulan otuz ay ve üzeri yaştaki tüm sığırlardan alınan numuneler,

e) Mezbahada veteriner hekimce yapılan muayenelerde BSE yönünden şüpheli bulunan otuz ay ve üzeri yaştaki tüm sığırlardan alınacak numuneler,

f) Sinirsel semptomla seyreden hastalık belirtileri gösteren onsekiz ay ve üzeri yaştaki tüm koyun ve keçilerden alınan numuneler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlük

MADDE 8 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 9 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

KANATLI TİFOSU İLE KANATLILARDA PULLORUM HASTALIĞINA KARŞI KORUNMA VE MÜCADELE YÖNETMELİĞİ

Resmî Gazete Tarihi: 13.12.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28141

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; kanatlı tifosu ile kanatlılarda pullorum olarak adlandırılan hastalıklardan korunmak ve hastalıkla mücadele etmek için alınması gereken tedbirlere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; kanatlı tifosu ile kanatlılarda pullorum salgını durumunda uygulanacak minimum kontrol önlemlerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 4 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
- b) İmha: İnsan tüketimine sunulmayacak olan ve itlaf edilen kanatlı hayvanların veya hayvansal ürünlerinin toplanması, nakil edilmesi, depolanması ve çukura gömülerek veya yakma ünitelerinde yakılarak yok edilmesini,
- c) İtlaf: Yetkili otorite kararı ile hayvanların öldürülme işlemi,
- ç) Kanatlılarda pullorum: Kanatlı hayvanlarda salmonella pullorum tarafından meydana getirilen enfeksiyonu,
- d) Kanatlı tifosu: Kanatlı hayvanlarda salmonella gallinarum tarafından meydana getirilen enfeksiyonu,
- e) Karantina: Hastalık veya zararlı organizmaların ülkeye girişini veya ülke içinde yayılmasını önlemek amacıyla, hayvan, hayvansal ürün, bitki, bitkisel ürün ve diğer maddeler ile bulaşma ihtimali bulunan madde ve malzemelerin kontrol altına alınmasını,
- f) Kordon: Hayvan hastalığı görülen alanın gözetim altında tutulması, giriş ve çıkışların kontrol altına alınmasını,
- g) Resmi veteriner hekim: Bakanlık tarafından atanan ve Bakanlık tarafından yetkilendirilen veteriner hekimi,
- ğ) Teşhis kılavuzu: Hastalığa ait teşhis rehberini,
- h) Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğü: Kanatlı tifosu ve kanatlılarda pullorum hastalığının teşhisinden, mücadele ve gözetim programlarından sorumlu olan doğrudan Bakanlığa bağlı enstitü müdürlüğünü,
- ı) Yetkili otorite: Bakanlık il ve ilçe müdürlüklerini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Hastalık Bildirimi ile Hastalık Şüphesi ve Resmi Teyit

Hastalık bildirimi

MADDE 5 – (1) Kanatlı tifosu ile kanatlılarda pullorum hastalığından şüphe eden veya bu hastalığın varlığından haberdar olan hayvan sahipleri ve bakıcıları, veteriner hekimler ile muhtarlar, köy korucuları, celepler, çobanlar, gemi kaptanları, istasyon ya da gümrük memur veya idarecileri gibi ilgililer tarafından yetkili otoritelere, yetkili otoriteler tarafından ise derhal Bakanlığa bildirilir.

Hastalık şüphesi

MADDE 6 – (1) Kanatlı tifosu ile kanatlılarda pullorum hastalığının çıktığını haber alan resmi veteriner hekim hastalık mahallinde gerekli muayene ve incelemeleri yapar, kordon ve karantina tedbirlerini alır.

(2) Kanatlı tifosu ile kanatlılarda pullorum hastalığından şüpheli sürülerden alınan ölü veya hasta hayvanlardan birkaç tanesi kesin teşhis için, usulüne uygun olarak bağlı bulunduğu Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğüne gönderilir. Laboratuvara hasta ve ölü hayvan gönderilmesinin mümkün olmadığı durumlarda; hastalıklı kanatlılara ait iç organlar, uzun kemikler, gaita, kloakal sıvıplar, yumurta ve kan serumları laboratuvara gönderilir.

Hastalık teyiti

MADDE 7 – (1) Laboratuvar raporuna istinaden veteriner hekim hastalık çıkış raporunu düzenler, derhal mahalli hayvan sağlık zabıtası komisyonunu toplar, komisyon hükümet veteriner hekiminin raporuna istinaden hastalık çıkış kararı alır ve ilan eder.

(2) Laboratuvar muayenesine göre bu hastalığın tespit edildiği kümeslerde ölen kanatlılar imha edilirler. Enfeksiyondan şüpheli genel durumu bozuk olan kanatlılar da itlaf edilerek imha edilirler.

(3) Hastalığın tespit edildiği ticari kümeslerdeki yumurtacı veya broyler sürülerinde laboratuvar muayenesi 21 gün ara ile tekrarlanır. Son iki muayenenin menfi çıkması halinde sürü hastaliksız kabul edilir.

(4) Bu hastalıkların tespit edildiği kümeslerdeki sürüler damızlık olarak kullanılmaz. Damızlık kanatlı işletmesinde bu hastalıkların görülmesi durumunda hastalığın görülmesinden 7 gün öncesine kadar bu işletmeden civciv temin eden işletmeler hastalık yönünden takip edilir.

(5) Damızlık kanatlı işletmeleri ile kuluçkahanelerde söz konusu hastalıkların tespit edilmesi durumunda, 20/3/2007 tarihli ve 26468 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kuluçkahane ve Damızlık Kanatlı İşletmeleri Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

(6) Yurtdışından ithal edilen yumurtalar ve canlı kanatlı hayvanlar, gümrük kapılarında bu hastalık bakımından laboratuvar muayenesine tabi tutulur ve sonuçların menfi çıkması durumunda yurda girişine izin verilir. Sonucun müspet çıkması durumunda 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu hükümleri uygulanır.

(7) Kanatlı tifosu ile kanatlılarda pullorum hastalığı sebebiyle alınan kordon ve karantina tedbirleri, üçüncü fıkrada yer alan şart yerine getirildikten sonra temizlik ve dezenfeksiyon yapılarak kaldırılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Teşhis yöntemleri ile teşhis kılavuzu

MADDE 8 – (1) Kanatlı tifosu ile kanatlılarda pullorum hastalığının varlığını tespit etmek, teşhiste bir örnekliliği sağlamak amacıyla örnekleme, teşhis yöntemleri ve laboratuvar testleri Bakanlıkça uygulamaya konulan teşhis kılavuzuna uygun olarak gerçekleştirilir.

Referans laboratuvarlar

MADDE 9 – (1) Ulusal referans laboratuvarı Bakanlıkça belirlenir.

Yürürlük

MADDE 10 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

DENEYSEL VE DİĞER BİLİMSEL AMAÇLAR İÇİN KULLANILAN HAYVANLARIN REFAH VE KORUNMASINA DAİR YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı deneysel ve diğer bilimsel amaçlar için kullanılacak hayvanların yetiştirilmesi, beslenmesi, barındırılması, bakılması; üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluş iş ve işlemlerini, hayvanların menşei, üremesi, işaretlenmesi, bakım ve barınması ile öldürülmesi iş ve işlemlerini, gerektiğinde hayvanların prosedürlerde kullanılmasıyla ilgili projelerin değerlendirilmesi ve prosedürlerin yetkilendirilmesi, çalışan personelin nitelikleri, tutulacak kayıtlar, prosedürlerde kullanılmak üzere izinli kuruluşlarda üretilmesi zorunlu türler, hayvan türlerini ve kuruluşların uyacağı esasları belirlemek, prosedürlerde kullanılmak üzere üretilen, tedarik edilen veya prosedürlerde kullanılan hayvanların refah ve güvenliklerini sağlamaktır.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik,

a) Deneysel ve diğer bilimsel amaçlar için kullanılan hayvanların korunması için;

1) Prosedürlerde kullanılan hayvanların azaltılması, hayvan yerine kullanılabilecek alternatif metodun geliştirilmesi ile bakım, barınma, yetiştirme ve prosedürlerde kullanım şartlarının en iyi hale getirilmesini,

2) Hayvanların menşei, üreme, bakım, barınma, kimliklendirilmesi ve öldürülmesini,

3) Üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşların işlemlerini,

4) Gerektiğinde hayvanların prosedürlerde kullanılmasıyla ilgili projelerin değerlendirilmesi ve yetkilendirilmesini,

b) Prosedürlerde kullanılması düşünülen veya kullanılacak hayvanlarda ya da bu hayvanların organ ve dokularının bilimsel amaçlarla kullanılması şartıyla özel olarak üretildiklerinde; sözü edilen bu hayvanlar öldürülene, ev hayvanı olarak verilene, doğal ortamlarına salıverilene veya hayvancılık sistemine verilene kadar olan süreci; ağrı, eziyet, sıkıntı ve kalıcı hasarın anestezi, analjezi veya diğer yöntemler kullanılarak başarılı bir şekilde ortadan kaldırılsa bile prosedürlerde hayvan kullanımını,

c) İnsan-dışı canlı omurgalıların, bağımsız olarak beslenen larva formlarının ve fetal evrenin ilk üçte ikisini geçirmiş ve daha büyük memeli fötüslerinin ve canlı kafadanbacaklıların deneysel ve diğer bilimsel amaçlar için kullanımını,

ç) Bu fıkranın (c) bendinde atıfta bulunulandan daha erken bir gelişim evresinde olsa bile söz konusu gelişim aşamasının sonrasında yaşamasına izin verilecekse ve uygulanan prosedür sonucunda normal gelişmişlik düzeyine ulaştıktan sonra ağrı, eziyet, sıkıntı ve kalıcı hasar oluşması ihtimali varsa, gelişimin daha erken aşamasında olan hayvanları,

d) Deneysel ve diğer bilimsel amaçlar için kullanılacak hayvanların yetiştirilmesi, beslenmesi, barındırılması, bakılması; deney hayvanı üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırma yetkili kuruluşlarının ruhsatlandırılması, çalışan personelin nitelikleri, tutulacak kayıtlar, ne tür hayvanların yetiştirileceği ve kuruluşların uyacağı esaslar ile bu yerlerin teknik, sağlık ve hijyenik şartlara uygun kurulması, işletilmesi, hayvanların refah ve güvenliklerinin sağlanması ile bu Yönetmelik hükümlerine uyulmaması durumunda uygulanacak işlemleri, kapsar.

(2) Bu Yönetmelik; deneysel olmayan tarımsal ve klinik veterinerlik uygulamaları, veteriner sağlık ürünlerinin ruhsatı için yapılan saha denemeleri, kayıtlı veya onaylı hayvancılık işletmelerinin yapmakla yükümlü oldukları uygulamaları, birincil amacı bir hayvanın kimliklendirilmesi olan uygulamalar, iyi veterinerlik uygulamalarına uygun olarak bir iğnenin batırılmasıyla oluşan ağrıya eşit veya daha fazla ağrı, eziyet, sıkıntı ve kalıcı hasar oluşturma olasılığı bulunmayan uygulamaları kapsamaz.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik;

a) 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 7, 8, 9, 11, 25, 31, 36 ve 43 üncü maddeleri, 24/6/2004 tarihli ve 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununun 9 ve 10 uncu maddelerine ve 18/3/2010 tarihli ve 5977 sayılı Biyogüvenlik Kanununa dayanılarak,

b) 2010/63/EC sayılı Bilimsel Amaçlarla Kullanılan Hayvanların Korunmasına Dair Avrupa Birliği Direktifi ilgili hükümlerine paralel olarak, hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Açılma raporu: Üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırma yetkili kuruluşların amaç için yeterli görüldüğünü gösterir komisyon tarafından düzenlenen ve onaylanan belgeyi,

b) Araştırmaya yetkili kuruluş: 13/8/2010 tarihli ve 27671 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve Ürünlerine Dair Yönetmeliğin 5 inci maddesi çerçevesinde hayvanlarda gen transferi üzerinde çalışan; araştırma enstitülerini, Bakanlıkların araştırma yapmakla görevlendirilmiş kuruluşlarını, üniversitelere ve TÜBİTAK’a bağlı araştırma yapan kuruluşlar ile Bakanlıkça yetkilendirilmiş özel sektör araştırma kuruluşlarını,

c) **(Değişik:RG-8/7/2019-30825 Mükerrer)** Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,

ç) Çalışma izni: Kuruluş izni ile yer, proje ve belgeleri uygun bulunmuş, yapılan incelemelerde hiçbir eksikliğin bulunmadığı tespit edilmiş üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşların faaliyet gösterebilmeleri için Bakanlıkça verilen izin belgesini,

d) Çiftlik hayvanı: Et, süt, yumurta da dâhil olmak üzere gıda, deri, kürk, yün, tüy veya diğer ürünlerin temini için veya işgücü amacıyla insanlar tarafından yetiştirilen ve beslenen hayvanları,

e) Enstitü müdürlüğü: Kuruluşun bulunduğu ilin veteriner hizmetleri yönünden bağlı olduğu veteriner kontrol enstitüleri ile Veteriner Kontrol Merkez Araştırma Enstitü Müdürlüğünü,

f) Gen aktarımlı (transgenik) hayvan: Kendi genomunda başka bir organizmaya ait rekombinant bir geni taşıyan hayvanı,

g) Genel müdürlük: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünü,

ğ) Güçsüzleştirilen klinik durum: Bir canlının normal fiziksel veya psikolojik işlev görme yeteneğindeki bir azalmayı,

h) **(Değişik:RG-8/7/2019-30825 Mükerrer)** İl müdürlüğü: Tarım ve Orman Bakanlığı il müdürlüklerini,

ı) **(Değişik:RG-8/7/2019-30825 Mükerrer)** İlçe müdürlüğü: Tarım ve Orman Bakanlığı ilçe müdürlüklerini,

i) İnsancıl öldürme metodu: Hayvanın kendi türüne has, en az fiziksel ve duyuşsal ağrı, eziyet ve sıkıntıya maruz kalacağı şekilde yaşamının sonlandırılmasını,

j) Kendi kendine yeterli koloni: Hayvanların kesinlikle yaban hayatından alınmadığı, özel bir koloni içinde üretildiği veya kaynak olarak özel yetiştirilen diğer bir koloniden alındığı ve bu hayvanların insanlara alışık bir ortamda barındırıldığı ve yetiştirildiğini,

k) Komisyon: İlin bağlı bulunduğu enstitü müdürlüğünden iki uzman veteriner hekim, kuruluşun merkez ilçe ve köylerinde olması durumunda hayvan sağlığı, yetiştiriciliği ve su ürünleri şube müdürlüğünden bir veteriner hekim, kuruluşun ilçe ve köylerinde olması durumunda ise ilçe müdürlüğünden bir veteriner hekimin katılımıyla oluşan grubu,

l) Kullanıcı: Kâr amaçlı olsun ya da olmasın, hayvanları prosedürlerde kullanan herhangi bir gerçek veya tüzel kişiyi,

m) Kuruluş: Müştemilatı ile birlikte açık, kapalı, yarı açık her türlü sabit veya portatif tesis, bina, binalar topluluğunu,

n) Kuruluş izni: Tesis kurulacak yer, proje ve belgelerin uygun görülmesi durumunda; üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşların kurulabilmesi için Bakanlıkça verilen izin belgesini,

o) Nakavt (knock-out): Genetikte bir genin fiziksel olarak genomdan çıkarılması veya baskılayıcılarla çalışmasının engellenmesi ile etkisinin görülmemesi durumuna verilen adı,

ö) Özel yetiştirme hayvanlar: Deneysel veya bilimsel amaçlar için kullanılmak üzere bu Yönetmelikle belirlenmiş türlerden ve çalışma izni verilmiş kuruluşlarda özel olarak yetiştirilen hayvanları,

p) Patojen ari (patojen free) hayvan: Gösterilebilen tüm patojenlerin olmadığı bir hayvanı,

r) Proje: Bir ya da daha fazla prosedürü içeren ve belirli bir bilimsel amacı olan iş programını,

s) Prosedür: Hayvanların yalnızca organları veya dokularını kullanmak için öldürülmesi hariç; bir hayvanın doğumu, kuluçkadan çıkması, herhangi bir biçimde genetiği değiştirilmiş hayvan soyunun oluşturulması ve devam ettirilmesi süreçlerini de kapsayan, invaziv veya invaziv olmayan, bilinen veya bilinmeyen sonuçları olan deneysel, diğer bilimsel veya eğitici amaçlar için hayvanda iyi veterinerlik uygulamalarına uygun olarak bir iğnenin batırılmasıyla oluşan ağrıya eşit veya daha fazla ağrı, eziyet, sıkıntı veya kalıcı hasara yol açabilen kullanımını,

ş) Sorumlu yönetici: Kuruluşun yönetim ve işletmesinden kuruluş sahibi ile birlikte sorumlu olan ve statüsünde bu durumu belirtilmiş olan veteriner hekimi,

t) Tedarikçi: Üretici dışında, prosedürlerde kullanılmak veya bilimsel amaçlarla doku veya organlarından yararlanılmak üzere, kâr amaçlı olsun ya da olmasın, hayvanları tedarik eden herhangi bir gerçek veya tüzel kişiyi,

u) Üretici: Prosedürlerde kullanılmak veya bilimsel amaçlarla doku veya organlarından yararlanılmak üzere bu Yönetmelikle belirlenmiş türler veya özellikle bu amaçlarla yetiştirilen diğer hayvanları, kâr amaçlı olsun ya da olmasın, üreten herhangi bir gerçek veya tüzel kişiyi,

ü) Veteriner hekim: Veteriner Fakültelerinde beş yıllık eğitim sürecini başarıyla tamamlayıp diploma almış, 9/3/1954 tarihli ve 6343 sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanuna göre veteriner hekim unvanı kazanmış kişiyi,

v) Veteriner sağlık teknikeri: Lise öğrenimi üzerine iki yıl süreli veteriner sağlık önlisans, laborant ve veteriner sağlık önlisans, hayvan sağlığı ve yetiştiriciliği önlisans veya büyük ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliği önlisans programlarından birinden mezun olan teknikerleri,

y) Veteriner sağlık teknisyeni: Milli Eğitim Bakanlığına bağlı tarım meslek lisesi veteriner sağlık bölümü ile daha önce Tarım ve Köyişleri Bakanlığına bağlı olan veteriner sağlık meslek lisesi, hayvan sağlığı memurları okulu, hayvan sağlığı memurları meslek lisesi okullarından herhangi birinden mezun teknisyenleri,

z) Yer seçim raporu: Üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşların kurulması için komisyon tarafından düzenlenen ve onaylanan belgeyi,

aa) Yetkili otorite: Bu Yönetmelikle yetki verilen Genel Müdürlük, enstitü müdürlükleri, il müdürlükleri, hayvan refah birimleri ve sorumlu yöneticileri, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluşlarda Hayvanların Bakım, Barınma ve Nakillerinde Genel Standartlar, Hayvan Refah Biriminin Oluşturulması ve Görevleri,

İnsan-Dışı Primatlar için Üretim Stratejisi

Teçhizat veya ekipmanla ilgili gerekler

MADDE 5 – (1) Bütün araştırmaya yetkili kuruluşlar ile üretici, tedarikçi ve kullanıcı kuruluşların barındırdıkları hayvan türlerine ve prosedürler uygulanması halinde ise uygulanan prosedürlere uygun teçhizat ve ekipmana sahip olması zorunludur.

(2) Birinci fıkrada sözü edilen teçhizat ve ekipmanın tasarım, inşa ve işleyiş yöntemi ile prosedürlerin mümkün olduğu kadar etkin bir biçimde gerçekleştirilmesi esastır. Prosedürler minimum sayıda hayvan kullanarak ve minimum derecede ağrı, eziyet, sıkıntı ve kalıcı hasara yol açarak güvenilir sonuçlar elde edilmesini hedefler.

(3) Birinci ve ikinci fıkranın uygulanması için gerekli asgari standartlar Ek-1’ de belirtilmiştir.

(4) Hayvanları barındıran ve prosedürlerde kullanan kuruluşlar, odaların ısı ve nem değerini ölçmek için gerekli alet, hayvanların tartılabilmesi için uygun tartı ve Bakanlıkça belirlenmiş diğer teçhizat ve ekipmanı bulundurması zorunludur.

Bakım, barınma ve nakiller

MADDE 6 – (1) Araştırmaya yetkili kuruluşlar ile üretici, kullanıcı ve tedarikçi kuruluşlar hayvanları bakım, barınma ve nakillerinde;

a) Kuruluşlarındaki veya nakil sırasında tüm hayvanların sağlık durumlarına uygun ve iyilik hallerinin devamı için gereken barınak, çevre, yem, su ve bakımını,

b) Bir hayvanın fizyolojik ve davranışsal gereksinimlerini yerine getirmesine konulan kısıtlamaların asgariye indirilmesini,

c) Hayvanların üretildiği, barındırıldığı ve kullanıldığı çevre koşullarının, yem ve suyun her gün kontrol edilmesini,

ç) Tespit edilen bir özür veya önlenemez ağrı, eziyet, sıkıntı veya kalıcı hasarın mümkün olan en kısa zamanda ortadan kaldırılması için gerekli düzenlemelerin yapılmasını,

d) Hayvanların nakilleri sırasında türe özgü hareketlerini kısıtlamadan, uygun havalandırma ve ısı aralıkları sağlanması ve gerekirse nakil öncesi sakinleştirilmesini, sağlamakla yükümlüdür.

(2) Kuruluşlar birinci fıkrada belirtilen amaçlar için 7 nci madde ile Ek-1’ de belirtilen bakım ve barınma standartlarını sağlamakla yükümlüdür.

(3) Bilimsel bir gerekçe, hayvan refahı veya hayvan sağlığı nedenleriyle birinci fıkranın (a) bendindeki veya ikinci fıkradaki durumlara ancak Bakanlık istisna getirebilir.

(4) Hayvanların nakliyle ilgili diğer şartlar aşağıda belirtilmiştir.

a) Hayvanların nakillerine ilişkin ulusal mevzuatta belirtilen esaslara ek olarak ilçe dışı nakillerde hayvanların sağlık, üretim, yetiştirme ve benzeri gibi bilgilerini içeren sorumlu yönetici tarafından düzenlenmiş belge ile il veya ilçe müdürlüğüne başvurularak buradan alınmış belge, ilçe içi nakillerde ise Bakanlıkça verilen çalışma izninin bir sureti ile hayvanların nakilleri yapılır.

b) Taşınacak hayvanlarının sağlık durumları, taşınma için yeterli derecede uygun olmalıdır. Bu durumdan hayvanları gönderen ve tedarikçi sorumludur.

c) Hayvanların nakilleri mümkün olan en kısa zamanda, alanında uzman kişi ve görevlilerinin kontrolü ve gözetimi altında, çevresel kirlenme riski en aza indirilerek yapılır.

ç) Hayvanların nakilleri sırasında kullanılan kafes ve ortamın hayvana, hayvanın da ortama zarar vermesini engelleyecek özellikte olur.

d) Hayvanların kurum içi veya üretim tesisinden uygulama laboratuvarına sevkinde de hayvan sağlığı ve refahı ile halk sağlığının korunmasına dönük tedbirlerin alınması esastır.

e) Mikrobiyolojik olarak tanımlanmış hayvanların nakilleri sırasında gerekli özel hijyenik kurallara uyulur.

f) Nakil sırasında oluşabilecek kavgaları önlemek amacıyla, farklı kafeslerde yetiştirilen hayvanlar farklı taşıma kafeslerinde taşınmalıdır.

(5) Kullanıcı, araştırmaya yetkili ve tedarikçi kuruluşlar genetiği değiştirilmiş hayvanların bakımları, barındırılmaları ve nakilleri sırasında kazara çevreye salınımlarının önlenmesi ve kazara çevreye salınımları durumunda ise en kısa sürede geri toplamak veya bertaraf edilmelerine dönük tedbirleri almak ve kaza durumunda vakit geçirmeden Bakanlığa bildirmekle yükümlüdür.

(6) Balıkların nakillerinden bir veya iki gün öncesinde yeminin azaltılması, yemden kesilmesi veya nakil aracında su değişiminin ve havalandırılmasının yapılmasına dönük tedbirlerin alınması zorunludur.

Kuruluşlar ve hayvanların bakım ve barınması için genel bölümlerin özellikleri

MADDE 7 – (1) Fiziki yapılarda aşağıdaki standartların sağlanması zorunludur.

a) Fonksiyonlar ve genel tasarım bakımından;

1) Bütün kuruluşlar tesislerini, bu tesislerinde tutulan türlerin fizyolojik ve davranışsal gereksinimlerini dikkate alan bir çevre sağlayacak şekilde inşa ederler. Kuruluşlar yetkisi olmayan kişiler ve başka hayvanların tesislerine girişini ve kuruluşlarındaki hayvanların da kaçışını engelleyecek şekilde tasarlar, inşa eder ve yönetir.

2) Kuruluşlar, bina ve ekipmanda oluşabilecek her türlü hatayı önceden önleyici ve hata oluşması durumunda da acilen giderici aktif bir program oluşturur.

b) Barındırma odaları bakımından;

1) Kuruluşlar, odalarla ilgili düzenli ve etkin bir temizlik programı oluşturur ve sürekli olarak hijyen standartlarını sağlar.

2) Duvar ve zemin gerek hayvanlar tarafından oluşturulabilecek ve gerekse de temizlik sırasında oluşabilecek ağır yıpranma ve aşınmaya dayanıklı bir malzemeyle kaplanır. Bu malzeme hayvan sağlığı için zararlı olmayacak ve hayvanların kendilerine zarar vermesine yol açmayacak yapıda olur. Kuruluşlar, ekipmana ve demirbaşlara, hayvanlar tarafından zarar verilmesini önleyecek ve aynı zamanda hayvanların yaralanmalarına engel olacak gerekli önlemleri alır.

3) Av ve avcı gibi uyumlu olmayan türler aynı odada hatta birbirinin görüş, koku veya ses alanı içinde, farklı çevre şartları gerektiren hayvanlar ise aynı odada barındırılmaz.

4) Genetiği değiştirilmiş hayvanlar aynı türde dahi olsalar diğer hayvanlar ile aynı odada, hatta birbirlerinin görüş veya koku alanı içinde barındırılmazlar.

c) Genel ve özel amaçlı prosedür odaları:

1) Kuruluşlar, basit tanısal testlerin ve ölüm sonrası (post mortem) incelemelerin yapılacağı ve/veya başka bir yerde daha yoğun laboratuvar incelemesine tabi olacak örneklerin alınacağı basit girişim odası ve şiddet kategorisinde orta ve şiddetli olarak belirlenen kategoride prosedür uygulanmış hayvanlar olması halinde de operasyon sonrası bakım odalarına sahip olur. Prosedür ve gözlemlerin barındırma odalarında yapılmasının uygun olmadığı, cerrahi işlem veya diğer prosedürlerde kullanılan hayvanların sağlıklı hayvanları olumsuz etkilememesi için genel ve özel amaçlı prosedür odaları oluşturulmalıdır.

2) Kuruluşlara yeni gelen hayvanların sağlık durumları belirlenene ve potansiyel sağlık riski değerlendirilip asgariye indirilene kadar izole edilmelerini sağlayacak karantina odalarına sahip olur. Karantina süreleri fare, sıçan, kobay, Suriye ve Çin hamsteri, gerbil, tavşan ve kurbağa için yedi gün, balık türleri, kedi, köpek ve diğer türler için yirmibir gündür. Eğer hayvan üzerinde yapılacak çalışmanın amacı, belirtilen sürelerden daha kısa sürede hayvanın prosedürde kullanılmasını gerektiriyorsa bu durum il müdürlüğüne bildirilir. İl müdürlüğü bu hayvanların, türleri ve yetiştirilme şartlarını da dikkate alarak karantina süresini kısaltabilir veya tamamen kaldırabilir. Bu durumdaki hayvanları prosedürde kullanacak kişiler söz konusu hayvanlardan hastalık bulaşma riskine karşı sorumlu yönetici tarafından bilgilendirilir ve gerekli tedbirlerin alınması konusunda uyarılır.

3) Kuruluşa yeni gelen hayvanlar sorumlu yönetici tarafından gerekli kontrol ve muayeneleri yapıldıktan sonra araçlardan indirilerek karantina bölümlerine, kafeste barınan

hayvanlar ise önce temiz kafeslere yerleştirilerek karantina odasına alınır. Hayvanların yem ve su ihtiyaçları öncelikle giderilir. Taşıma araçlarının uygun bir şekilde dezenfeksiyonu, gerekli olduğu durumlarda da sterilizasyonları yapılır. Hayvanlardan numune alınmasını gerektiren bir durum oluşması halinde, laboratuvar testleri için numuneler karantina odalarında alınır, analizlerinin yapılmasını takiben negatif sonuç alınan hayvanlar bakım odalarına yerleştirilir. İhbarı mecburi hastalık tespit edilen hayvanlar hakkında bu konudaki ulusal mevzuat çerçevesinde işlem yapılır.

4) Hasta ve yaralı hayvanların ayrı olarak tutulacağı barındırma odaları bulundurulur.

ç) Hizmet odaları bakımından;

1) Depolar, yem ve hayvan yataklarının kalitesinin korunmasını sağlayacak şekilde tasarlanır, kullanılır ve bakımı yapılır. Bu odalarda haşarat ve böceklerin girmesini ve barınmasını engelleyecek gerekli tedbirler alınır. Kontamine olabilecek veya hayvan ve personel için zararlı olabilecek diğer malzemeler ayrı yerde depolanır.

2) Temizlik ve yıkama alanları, kullanılan ekipmanın arındırılması ve temizlenmesi için gereken donanımı barındıracak ve yeterli genişlikte olur. Temizlik prosesi, yeni temizlenmiş ekipmanın kontaminasyonunu engellemek için temiz ve kirli ekipmanın akışını ayıracak şekilde düzenlenir.

3) Kuruluşlar, karkasların ve hayvansal atıkların hijyenik depolanması ve güvenli bir şekilde elden çıkarılması için gerekli tedbirleri alır. Tıbbi atıklar, evsel nitelikli atıklardan ayrı olarak sınıflandırılır, toplanır ve taşınır. Genetiği değiştirilmiş hayvanların ölüleri, hayvanların atıkları ve artıkları yakıldıktan, çevre ve halk sağlığını koruyacak gerekli önlemler alındıktan sonra kuruluştan uzaklaştırılır. Kuruluşlarda oluşan tıbbi atıkların, 22/7/2005 tarihli ve 25883 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliğine göre izale, bertaraf ve tahliyesi yapılır.

4) Aseptik koşullarda ameliyat prosedürlerinin uygulanması gereken durumlarda bir ya da birden fazla uygun teçhizata sahip oda ve ameliyat sonrası iyileşmeyi sağlamak için odalar bulundurulur.

(2) Uygun çevre ve kontrolünün sağlanması için zorunlu şartlar aşağıda belirtilmiştir.

a) Havalandırma ve sıcaklık bakımından;

1) Barındırma odalarının izolasyonu, ısıtılması ve havalandırılması hava akımının, toz düzeyinin ve gaz konsantrasyonunun barındırılan hayvanlar için zararlı olmayacak sınırlar dâhilinde tutulması sağlanır.

2) Barındırma odalarındaki sıcaklık ve bağıl nem barındırılan türlere ve yaş gruplarına göre Ek-2’ de belirtilen değerlere uygun olarak sağlanır. Sıcaklık ve nem her gün ölçülür ve bu iş için hazırlanmış kayıt çizelgesine işlenir.

3) Hayvanlar kendileri için tehlike yaratacak iklim şartları altında açık alanda bulunmaya zorlanamaz.

b) Aydınlatma bakımından;

1) Doğal ışığın uygun ışık/karanlık döngüsünü sağlamadığı durumlarda, hayvanların biyolojik ihtiyaçlarını karşılamak ve tatmin edici bir çalışma ortamı sağlamak için kontrollü aydınlatma yapılır. Kuruluş bu amaca uygun donanımı sağlar.

2) Aydınlatma, hayvan yetiştirme prosedürlerinin yerine getirilmesi ve incelenmesi için gereken ihtiyaçları karşılayacak düzeyde olur.

3) Türler uygun, düzenli ışık aralıkları ve ışık şiddeti sağlanır.

4) Albino hayvanlar bulundurulduğunda, aydınlatma, ışığa olan duyarlılık dikkate alınarak ayarlanır.

c) Gürültü bakımından;

1) Ultrason da dâhil gürültü düzeyi, hayvan refahını olumsuz yönde etkilemeyecek şekilde düzenlenir.

2) Kuruluşlarda, insanların işitebilecekleri düzeyde, aynı zamanda hayvanlarında hassas olduğu ses aralığı dışında uyarı veren alarm sistemi bulundurulur.

3) Barındırma odaları, gereken durumlarda, gürültü yalıtımı ve ses emici özelliği olan malzemelerle donatılır.

4) Hayvanların bulunduğu odaların içinde ya da yakınında telefon, radyo ve televizyon gibi elektronik aletler bulundurulmaz.

5) Personel alanları ve gürültüye sebep olan aktivitelerin gerçekleştirildiği odalar, hayvanların bulunduğu yerlere uzak olur ya da bu bölümlerde mutlaka ses yalıtımları yapılır.

6) Gürültü açısından köpek, domuz, keçi ve insan dışı primatlar gibi hayvanlar, bunlara göre daha sessiz olan kemirgenlerle aynı binalarda barındırılmaz ya da kemirgenlerin olduğu bölümlerde yeterli düzeyde ses yalıtımı sağlanır.

7) Hayvanların bakımlarını yapan personel, bakım, beslenme, temizlik ve dezenfeksiyon işlemleri sırasında gürültüyü en aza indirgeyerek çalışır.

ç) Alarm sistemleri bakımından;

1) Çevrenin kontrolü ve korunması için elektrik ve mekanik donanımına sahip kuruluşlar önemli hizmetler ve acil aydınlatma sistemlerini devreye sokmak ve alarm sistemlerinin işletim dışı kalmasını önlemek için hazırda bekleyen yedek bir sistem bulundurulur.

2) Isıtma ve havalandırma sistemleri izleme cihazları ve alarmlarla donatılır.

3) Acil eylem prosedürleri ve talimatlar açık ve görünür bir yerde bulundurulur.

(3) Hayvanların bakımı için gerekli şartlar aşağıda belirtilmiştir.

a) Sağlık şartı bakımından;

1) Kuruluşların, hayvan refahını koruyacak ve bilimsel gereklilikleri karşılayacak, hayvanların sağlıklı olmasını sağlayacak belirlenmiş bir stratejisi bulunur. Bu strateji sağlığın düzenli olarak gözlenmesini, mikrobiyolojik gözetim programını ve sağlık bozukluklarıyla mücadele planlarını içerir ve yeni hayvanların alınması için sağlık parametrelerini ve prosedürlerini tanımlar.

2) Hayvanlar en az günde bir kez sorumlu yönetici veya onun görevlendirdiği bir veteriner hekim tarafından kontrol edilir. Kontrollerde tüm hasta veya yaralı hayvanlar belirlenir ve gerekli tedbirler alınır.

b) Yaban hayatından alınan hayvanlar bakımından;

1) Hayvanlar muayene veya tedavi için taşınması gerekiyorsa, ilgili türlere uyarlanmış taşıma konteynerleri ve araçları yakalama yerlerinde bulundurulur.

2) Doğadan alınan hayvanların iklime alıştırılması, karantinaya alınması, barındırılması, yetiştirilmesi ve bakımı için özel dikkat gösterilir ve uygun önlemler alınır. Prosedürlerin sonunda serbest bırakılmaları için hazırlık yapılır. Serbest bırakma, söz konusu hayvanların yaban hayatında; halk sağlığına, hayvan sağlığına veya çevreye zarar oluşturmayacaklarının kesinliği şartıyla yapılır.

c) Barındırma ve zenginleştirme bakımından;

1) Doğal olarak yalnız yaşayan hayvanlar dışındakiler birbirine uyumlu bireylerden oluşan gruplar halinde barındırılır. 6 ncı maddenin üçüncü fıkrasına uygun olarak tek başına barınmaya izin verilen hâller dışında, gerekli süre minimum düzeyde tutulur. Aynı zamanda görsel, işitsel, koklama ve dokunma yoluyla hayvanların birbirleriyle temas etmesi sağlanır. Hayvanların önceden oluşturulmuş gruplara veya ayrıldığı gruba tekrar katılmalarının, uyumsuzluk problemlerine ve sosyal ilişki bozukluklarına neden olmaması için durumları dikkatle izlenir.

2) Tüm hayvanlara, davranışsal özelliklerini rahatlıkla yapabilecekleri yeterli büyüklükte yer ayrılır. Hayvanların, stres kaynaklı davranışlarının azaltılması amacıyla çevrelerini seçme ve kontrol etmelerini sağlayacak şartlar oluşturulur. Kuruluşların, hayvanların yapabilecekleri faaliyetler dizisini genişletmek ve başa çıkma faaliyetlerini

artırmak için türe uygun fiziksel egzersiz, yiyecek arama, el becerisine dayalı ve bilişsel faaliyetleri içeren uygun zenginleştirme teknikleri bulundurulur. Hayvan bölmelerinin çevresel zenginleştirilmesi türe ve ilgili hayvanın bireysel ihtiyaçlarına uygun hale getirilir. Zenginleştirme stratejileri düzenli olarak gözden geçirilir ve güncelleştirilir.

3) Hayvan bölmeleri hayvan sağlığı için zararlı malzemelerden yapılamaz. Tasarımları ve inşaları hayvanların yaralanmasına yol açmayacak şekilde olur. Kullanıldıktan sonra atılabilen cinsten olmadıkça, temizlikte arındırma tekniklerine dayanıklı malzemelerden yapılır. Hayvan bölmelerinin tabanları, türlere ve hayvanların yaşına uygun olarak ve dışkının çıkarılmasını kolaylaştıracak şekilde tasarlanır. Tabanlar hayvanın sağlık ve refahına uygun olur. Hayvanın sağlık ve refahının korunması için uygun malzemedan altlık kullanılır.

ç) Beslenme bakımından;

1) Diyetin biçimi, içeriği ve sunumu hayvanların beslenme ve davranış ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte olur.

2) Hayvanların diyeti yenilebilir nitelikte olur ve kontamine olmuş diyet beslenmede kullanılamaz. Hammaddelerin seçimi, gıdanın üretimi, hazırlığı ve sunumunda kuruluşlar; kimyasal, fiziksel ve mikrobiyolojik kirlenmeyi önlemek için gerekli önlemler alınır.

3) Ambalaj, nakliye ve depolama kontaminasyonu, bozunmayı ve tahribi önleyecek şekilde olur. Besleme için kullanılan tüm besleme hazneleri, yemlikler ve diğer kaplar düzenli olarak temizlenir ve gerekiyorsa sterilize edilir.

4) Rekabeti sınırlandıracak şekilde yeterli beslenme yeri sağlanarak her hayvanın yiyeceğe erişebilmesi sağlanır.

d) Sulama bakımından;

1) Tüm hayvanlar için temiz ve kontamine olmamış içme suyu sağlanır.

2) Otomatik sulama sistemi kullanılıyorsa, sistem düzenli olarak kontrol edilir, bakımı yaptırılır ve kazaları önlemek için bol suyla temizlenir. Sert tabanlı ve deliksiz tabanlı kafesler kullanılıyorsa, su basması riskini asgariye indirecek tedbirler alınır.

3) Akvaryum ve tanklardaki su miktarını bireysel balık, amfibi ve sürüngen türlerinin ihtiyaç ve tolerans sınırlarına uyumlaştıracak şekilde tedbirler alınır.

e) İstirahat ve uyuma alanları bakımından;

1) Türler uyarlanmış altlık malzemeleri veya uyuma yapıları, gebe ve doğum yapmış hayvanlar için ise yuva malzemeleri ve yapıları sürekli bulundurulur.

2) Hayvanların bulunduğu bölümlerde, türlere uygun olacak şekilde, tüm hayvanlar için sağlam, rahat istirahat alanları sağlanır. Tüm uyku alanları temiz ve kuru olması sağlanır.

f) Eğitim bakımından;

1) Kuruluşlar, hayvanlar için prosedürler ve projenin süresi de dikkate alınarak uygun alıştırmaya ve eğitim programları oluşturur.

(4) Bu Yönetmelikle bakım, barınma, nakil, ısı, nem ve diğer gereklilikleri belirlenmeyen hayvan türleri için gerekli standartlar Bakanlıkça belirlenir.

Hayvan refahı birimi

MADDE 8 – (1) Her üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşta bir hayvan refahı birimi kurması zorunludur.

(2) Üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşlarda hayvan refahı birimi, hayvanların refahı ve bakımından sorumlu, veteriner hekim, veteriner sağlık teknikeri veya veteriner sağlık teknisyeni unvanına sahip en az bir kişiden, kullanıcı kuruluşlarda ise bu unvanlardan birine sahip bir kişiye ilaveten biri yerel etik kurul üyesi olmak üzere en fazla üç kişiden oluşur. Hayvan refahı birimi sorumlu yönetici veya veteriner hekimden bilgi temin edebilir.

(3) Birden fazla alanda faaliyet gösteren kuruluşlarda yalnız bir hayvan refah birimi kurulması yeterlidir. Bu birim kuruluşun izinli tüm faaliyet alanlarıyla ilgili konularda görev yapar.

(4) Küçük üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşlarda hayvan refah birimi; sorumlu yönetici ve hayvan bakımından sorumlu bir personel ile en az iki kişiden, küçük kullanıcı kuruluşlarda ise bunlara ilaveten bir yerel etik kurul üyesi olmak üzere en az üç kişiden oluşur.

(5) Kuruluşların küçük, orta ya da büyük olarak sınıflandırılmalarına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

Hayvan refahı biriminin görevleri

MADDE 9 – (1) Hayvan refahı birimi aşağıdaki görevleri yerine getirmekle yükümlüdür.

a) Birimde çalışan personele, hayvanların elde edilmeleri, bakım, barınma ve kullanımları konularında, hayvanların refahıyla ilgili bilgi vermek,

b) İkame, azaltma ve iyileştirme ilkesinin uygulanması ve bu ilkeyle ilgili teknik ve bilimsel gelişmeler hakkında personele bilgi vermek,

c) Kurulmuşta barındırılan veya kullanılan hayvanların refahıyla ilgili olarak izleme, raporlama ve takip konularında iş akış şemaları oluşturmak ve bunları gözden geçirmek,

ç) Prosedürde kullanılan hayvanlar üzerindeki etkilerini dikkate alarak projelerin gelişimini ve neticelerini takip etmek ve ikame, azaltma ve iyileştirmeye katkıda bulunabilecek unsurları belirlemek ve tavsiyelerde bulunmak,

d) Aile yanına verilecek hayvanların sosyalleştirilmesi de dâhil aile yanına verme programları hakkında bilgi vermek.

(2) Gerekğinde Bakanlık hayvan refah birimine ek görevler verebilir.

(3) Hayvan refahı birimi tarafından verilen herhangi bir tavsiyenin ve o tavsiyeyle ilgili olarak alınan kararların kayıtları en az üç yıl saklanması ve talep edilmesi halinde, denetimle yetkili Bakanlık temsilcilerine bu kayıtların gösterilmesi zorunludur.

İnsan-dışı primatlar için üretme stratejisi

MADDE 10 – (1) İnsan-dışı primat üreticilerinin, üretimde tutsaklık altında üretilmiş insan-dışı primatların soyundan gelen hayvanların oranını artırmak için elverişli bir strateji belirlemeleri şarttır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Üretici, Tedarikçi, Kullanıcı ve Araştırmaya Yetkili Kuruluşlarla İlgili Yetkilendirme ve Diğer Gereklere

Kuruluş izni

MADDE 11 – (1) (Değişik:RG-8/7/2019-30825 Mükerrer)⁽¹⁾ Deneysel veya diğer bilimsel amaçlar için kullanılan veya kullanılması planlanan tüm hayvanların üretimi, tedariki ve kullanımıyla uğraşan tüm gerçek ve tüzel kişiler yer onaylarını yaptırmaları zorunludur. Bu amaçla, bir adet ıslak veya elektronik imzalı dilekçe, ekinde aşağıdaki belgelerden oluşan bir adet fiziki veya elektronik ortama aktarılmış dosya ile birlikte mülki idari amirliğine müracaat edilir.

a) Ek-3'e uygun olarak kuruluşun sahibi veya idaresinden yetkili kişi tarafından doldurulmuş beyanname,

b) Kuruluşun yerini belirleyen, yerleşim yeri ve çevresine ait bilgileri içeren vaziyet planı veya hali hazır durumunu gösteren plan,

c) Kuruluşun tüm bölümlerini içeren detaylı ve teknik kurallarına göre hazırlanmış, ölçeği belli, bu konuda yetkili mühendis ya da mimar tarafından imzalanmış kat planı,

ç) Bu fıkra da belirtilen bilgi ve belgelere, ilgili kurum/kuruluşların elektronik ortamda kamu kurum ve kuruluşlarına erişim yetkisi vermesi halinde, kuruluş yetkilisince bu bilgi ve belgelere erişim sağlayabilmek için gerekli bilgileri içeren beyan verilmesi yeterlidir.

(2) **(Değişik:RG-8/7/2019-30825 Mükerrer)⁽¹⁾** İl müdürlüğüne ulaşan belgeler bu konuda sorumlu birim tarafından incelendikten sonra bilgi ve belgeleri uygun görülen kuruluşa ait planlar ve beyanname il müdürlüğüne ilgili enstitü

müdürlüğüne 15/12/2014 tarihli ve 2014/7074 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Resmî Yazışmalarda Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümleri çerçevesinde gönderilerek uygunlukları hakkında yazılı görüş sorulur.

(3) Belgeler enstitünün ilgili bölümünde görevli iki uzman veteriner hekim tarafından hayvan refahı ve sağlığı açısından incelenir ve planlamanın uygunluğu hakkında olumlu ya da olumsuz rapor düzenlenerek il müdürlüğüne gönderilir.

(4) Görüşün uygun olması durumunda söz konusu kuruluşun bulunduğu yer; komisyon marifetiyle bu Yönetmelik çerçevesinde hayvan refahı, hayvan sağlığı ve halk sağlığı açısından mahallinde incelenerek Ek-4' te bulunan yer seçim raporu düzenlenir.

(5) Bilgi ve belgeleri uygun görülen kuruluşlara valilikçe bir yıl süreyle kuruluş izni verilir. Bu süre bitmeden süre uzatımı talebiyle ilgili mülki idari amirliğine başvuruda bulunanlara, valiliğin de uygun görmesi durumunda bir yıl ek süre verilir. Kuruluş izni veya kuruluş izni süre uzatımı verilen yerlere ait; kuruluş sahibinin adı, ticari adı, adresi, telefon ve faks bilgileri, izin/süre uzatım tarih ve sayısı, faaliyet alanları ve Bakanlıkça istenilen diğer bilgiler il müdürlüğüne yazılı olarak izin verilmesini takiben Genel Müdürlüğe bildirilir.

(6) **(Ek:RG-8/7/2019-30825 Mükerrer)**⁽¹⁾ İl müdürlüğüne fiziki olarak teslim edilen belgelerin genişliği 21 cm, yüksekliği ise 29,7 cm'den (A4boyutundan) büyük olması halinde belgelerin kopyasının elektronik ortama aktarılması işlemi müracaat sahibi sorumluluğundadır.

Çalışma izni

MADDE 12 – (1) (Değişik:RG-8/7/2019-30825 Mükerrer)⁽¹⁾ Kuruluş izni olarak onaylı planlarına göre kuruluşlarını yapmış olan gerçek ve tüzel kişiler, çalışma izni almak için, bir adet ıslak veya elektronik imzalı dilekçe, ekinde aşağıdaki belgelerden oluşan bir adet fiziki veya elektronik ortama aktarılmış dosya ile birlikte mülki idari amirliğine müracaat edilir.

a) Kuruluş sorumlu yöneticisi olan veteriner hekim ile laboratuvarında çalışacak olan diğer veteriner hekimlerin buldukları meslek odalarından almış oldukları belge ve sözleşme, kamu kurum ve kuruluşlarında çalışacak devlet memuru ve işçi statüsündeki personel için ise görevlendirme yazısı ve bu personelin diploma suretleri,

b) Hayvan sağlığı ve hayvan refahı amacıyla kuruluştaki kullanılacak aletlerin teknik özellik ve kapasiteleri ile kullanılacak olan kimyasal ve biyolojik madde gibi materyallerin listeleri,

c) Kuruluştaki çalışacak uzmanların uzmanlık alanlarını gösterir belge suretleri ve personel listesi,

ç) Yangın ve patlamalar için gerekli önlemlerin alındığına dair itfaiye müdürlüğünden alınan fiziki veya elektronik ortamda oluşturulmuş ve onaylanmış belge, kamu kurum ve kuruluşlarında ise ilgili birimlerince hazırlanmış sivil savunma planı ve acil durum eylem planı kopyası,

d) Açılması istenen işyeri bir şirket olması durumunda şirket sözleşmesi 1/10/2003 tarihinden önce yayınlanmış ise şirket sözleşmesinin yayımlandığı ticaret sicil gazetesinin kurumca tasdikli ve elektronik ortama aktarılmış sureti, belirtilen tarihten sonra kurulmuş ise şirketin kayıtlı olduğu ticaret sicil memurluğu adı ve ticaret sicil numarasının elektronik ortamda beyanı,

e) Genetiği değiştirilmiş organizma veya genetiği değiştirilmiş hayvan üretimi yapan kuruluşlar için faaliyetlerini her yılsonu Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğüne bildireceklerine dair beyan,

f) Bu fıkrada belirtilen bilgi ve belgelere, ilgili kurum/kuruluşların elektronik ortamda kamu kurum ve kuruluşlarına erişim yetkisi vermesi halinde, kuruluş yetkilisince bu bilgi ve belgelere erişim sağlayabilmek için gerekli bilgileri içeren beyan verilmesi yeterlidir.

(2) İl Müdürlüğüne ulaşan bu belgelerin tetkiki sonucunda bilgi ve belgeleri uygun görülen kuruluşlar; komisyon marifetiyle mevzuata uygunluğu açısından mahallinde incelenerek Ek-5' te bulunan açılma raporu düzenlenir.

(3) **(Değişik:RG-8/7/2019-30825 Mükerrer)**⁽¹⁾ Mahallinde incelemesi de uygun bulunan kuruluşa ait birinci ve ikinci fıkralardaki belgelerin elektronik ortama aktarılmış birer sureti il müdürlüğüne Genel Müdürlüğe gönderilir. Bilgi ve belgeleri incelenen kuruluşlar gerek görüldüğünde Genel Müdürlükçe de mahallinde incelenebilir. Genel Müdürlükçe bilgi ve belgeleri uygun görülen kuruluşlara fiziki veya elektronik ortamda düzenlenmiş çalışma izni verilir. Çalışma izni, ilgili valiliğe yazı ile bildirilir.

(4) **(Değişik:RG-8/7/2019-30825 Mükerrer)**⁽¹⁾ Çalışma izni gerçek ve tüzel kişi adı, adresi ve faaliyet alanı için geçerlidir.

(5) Beyannamelerinde hangi tür hayvanların üretileceği, kullanılacağı ve tedarik edileceği belirtilerek çalışma izni almış kuruluşlar, farklı tür hayvanlarla ilgili faaliyette bulunabilmeleri için faaliyet değişikliğiyle ilgili işlem yaptırımları zorunludur. Çalışma iznli kullanıcı kuruluşlarda; kuruluşa gelir gelmez genel anesteziye alınarak yine genel anestezi altında prosedür uygulanacak ve prosedür sonrası yaşamasına izin verilmeyecek ve bu prosedürle ilgili yerel etik kurul izninde durumun açık olarak belirtildiği omurgalı tür için çalışma izin belgesinde o tür için izin verilmiş olma şartı aranmaz.

(6) Çalışma izinleri verilmiş tarihinden itibaren on yıl süreyle geçerlidir.

(7) Bir üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşunun yapısında veya fonksiyonunda hayvan refahını olumsuz yönde etkileyecek önemli bir değişiklik meydana gelmesi durumunda, Bakanlık süreye bakılmaksızın çalışma izninin yenilenmesi isteyebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Prosedürlerin Amacı ve Bazı Türlerin Prosedürlerde Kullanılma Şartları

Prosedürlerin amacı

MADDE 13 – (1) Prosedürler, sadece aşağıdaki izin verilen amaçlar doğrultusunda gerçekleştirilir.

- a) Temel araştırmalarda,
- b) Translasyonel veya uygulamalı araştırmalardan insan, hayvan veya bitkilerdeki hastalık, rahatsızlık ve diğer anormalliklerden veya bunların etkilerinden kaçınma, önleme, tanı veya tedavilerinde,
- c) Translasyonel veya uygulamalı araştırmalardan insan, hayvan veya bitkilerdeki fizyolojik şartların değerlendirilmesi, belirlenmesi, düzeltilmesi veya modifikasyonunda,
- ç) Translasyonel veya uygulamalı araştırmalardan hayvanların refahı ve tarımsal amaçlarla yetiştirilen hayvanların üretim şartlarının iyileştirilmesinde,
- d) İlaç, aşı, gıda, yem ile diğer maddeler ya da bunların ürünlerinin kalitesinin, etkinliğinin ve güvenilirliğinin geliştirilmesi, imalatı veya test edilmesi için (b) , (c) ve (ç) bentlerindeki amaçlardan herhangi birinde,
- e) İnsan ya da hayvanların sağlık veya refahı için doğal çevrenin korunmasında,
- f) Türlerin korunmasını amaçlayan araştırmalarda,
- g) Mesleki becerilerin elde edilmesi, sürdürülmesi veya geliştirilmesi için yükseköğretim veya eğitimde,
- ğ) Adli tıp araştırmalarında.

Prosedürlerde kullanılmak üzere üretilen hayvanlar

MADDE 14 – (1) Ek-6' da yer alan türlere ait hayvanlar, prosedürlerde kullanılmak üzere bu Yönetmelik çerçevesinde izin verilen kuruluşlarda üretildiği durumlarda, yalnızca prosedürlerde kullanılabilir. Ek-7' de belirtilen tarihlerden itibaren ve bu ekte yer alan insandışı primatlar, yalnız tutsaklık altında yetiştirilen insandışı primatların soyundan geldikleri veya kendi kendine yeterli kolonilerden alındıkları taktirde prosedürlerde kullanılmasına izin

verilir. Bakanlık bu fıkroda konulan şart ve Ek-7' de belirtilen tarihleri hayvan sağlığı ve refahını dikkate alarak değiştirebilir.

(2) Bakanlık bilimsel bir gerekçenin olması durumunda birinci fıkraya istisna getirebilir.

(3) Araştırmacılar ve kullanıcı kuruluşlar Ek-6' da belirtilen türlerden yalnız özel olarak üretilmiş ve Bakanlıktan izin almış kuruluşlarda üretilen hayvanları satın almaları ve prosedürlerde kullanmaları zorunludur. Aksini gerektiren bilimsel bir gerekçe olması ve yerel etik kuruldan izin alınması kaydıyla izinli kuruluşlar dışından sağlanan hayvanlar da prosedürlerde kullanılabilir.

Nesli tehlikede olan türler

MADDE 15 – (1) Orman ve Su İşleri Bakanlığı ilgili mevzuatı ve Ülkemizin de taraf olduğu uluslararası sözleşmeler çerçevesinde; nesli tehlike altında olan türlerin, aşağıdaki istisnalar dışında prosedürlerde kullanılmasına izin verilmez.

a) Prosedürlerin, 13 üncü maddenin birinci fıkrasının (b), (d) ve (f) bentlerinde belirtilen kapsamda olması,

b) Bilimsel gerekçeye istinaden, nesli tehlike altında olan ve korunan hayvanlardan birinin kullanılmasının zorunlu olması.

(2) Birinci fıkra insan-dışı primatları kapsamaz.

İnsan-dışı primatlar

MADDE 16 – (1) Nesli tehlike altında olan ve korunan insan dışı primatların aşağıdaki istisnalar dışında prosedürlerde kullanılmasına izin verilmez.

a) Prosedürün amaçlarından birinin 13 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) ve (d) bentlerinde belirtilen kapsamda ve insanları güçsüzleştiren veya potansiyel olarak yaşamı tehdit eden klinik durumlardan kaçınma, önleme, tanı veya tedavisi için üstlenilen amaçlar olması veya 13 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ya da (f) bentlerindeki amaçlardan birinin mevcut olması,

b) Prosedür amacının, insan-dışı primatlar dışında bir tür kullanılarak gerçekleştirilemeyeceğine dair bilimsel bir gerekçe mevcut olması.

(2) Orman ve Su İşleri Bakanlığı ilgili mevzuatı ve Ülkemizin de taraf olduğu uluslararası sözleşmeler çerçevesinde insan-dışı primat örneklerinin aşağıdaki istisnalar dışında prosedürlerde kullanılmasına izin verilmez.

a) Prosedürün amaçlarından birinin 13 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) ve (d) bentlerinde belirtilen kapsamda ve insanları güçsüzleştiren veya potansiyel olarak yaşamı tehdit eden klinik durumlardan kaçınma, önleme, tanı veya tedavisi için üstlenilen amaçlar olması veya 13 üncü maddenin birinci fıkrasının (f) bendindeki amaçlardan birinin mevcut olması,

b) Prosedür amacının insan-dışı primatlar dışında bir tür kullanılarak gerçekleştirilemeyeceğine dair bilimsel bir gerekçe mevcut olması.

Doğal yaşamdan alınan hayvanlar

MADDE 17 – (1) Prosedürlerde doğal yaşamdan alınan hayvanlar kullanılamaz.

(2) Prosedürün amacının prosedürlerde kullanılmak üzere yetiştirilen bir hayvan kullanılarak gerçekleştirilemeyeceğine dair bir bilimsel gerekçe olması, doğadan alınacak hayvanın su ürünleri kapsamında olması halinde Bakanlığımızdan, diğer hayvan türleri için ise Orman ve Su İşleri Bakanlığından izin alınması kaydıyla birinci fıkraya yerel etik kurullarca istisna getirilebilir.

(3) Hayvanların doğada yakalanması, bu hususta tecrübeli ya da konuyla ilgili eğitim almış kişiler tarafından hayvanlarda ağrı, eziyet, sıkıntı ve kalıcı hasara yol açmayan yöntemler kullanarak gerçekleştirilir. Yakalanma sırasında veya sonrasında, yaralanmış hâlde veya sağlığı bozulmuş durumda bulunan herhangi bir hayvan, bir veteriner hekime muayene ettirilir ve hayvanın acısının asgari düzeye indirilmesi için önlem alınır. Bilimsel

bir gerekçenin yazılı olarak belgelendirilmesi kaydıyla hayvandaki ağrı ve sıkıntının asgari düzeye indirilmesi için önlem alınmasına Bakanlık il veya ilçe müdürlüğünde görevli veteriner hekim istisna getirebilir. İstisna il veya ilçe müdürlüğünce yazılı olarak müracaat sahibine bildirilir.

Evcil türlerden başıboş ve yırtıcı hayvanlar

MADDE 18 – (1) Kedi, köpek ve benzeri evcil türlerden başıboş ve yırtıcı olanları prosedürlerde kullanılamaz.

(2) Sahibinin tespit edilmesi için gerekli yasal sürecin tamamlanması ve aşağıdaki gerekçelerin oluşması durumunda birinci fıkranın uygulanmasına, Orman ve Su İşleri Bakanlığı veya bu Bakanlıkça yetki verilmiş merciler tarafından istisna getirilebilir.

a) Hayvanların sağlık ve refahı ile ilgili çalışmalara önemli bir ihtiyaç olması veya çevre, insan ve hayvan sağlığına karşı ciddi bir tehlike olması,

b) Prosedürün amacının ancak başıboş veya yırtıcı hayvan kullanılarak gerçekleştirilebileceğine dair bilimsel gerekçe olması.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Prosedürler, Yöntem Seçimi, Anestezi, Prosedürlerin Şiddet Sınıflandırması, Alternatif Yaklaşımlar, Tekrar Kullanım ve Önlenmesi ile Prosedürün Sonu Prosedürler

MADDE 19 – (1) (**Değişik:RG-8/7/2019-30825 Mükerrer**)⁽¹⁾ Prosedürler Bakanlıktan izinli kullanıcı kuruluşlarda gerçekleştirilebilir. Kullanıcı kuruluş dışında gerçekleştirilecek prosedürler için İl Müdürlüğünden önceden izin alınması zorunludur. İzin için proje yöneticisi; proje özeti, prosedürde kullanılacak hayvan sayısı ve türleri ile prosedürün uygulanacağı yer hakkında açıklama içeren bilgilerle il müdürlüğüne müracaat eder. İl müdürlüğü gerektiğinde ek bilgi ve belge isteyebilir. Gerektiğinde il müdürlüğü veya Bakanlık projenin uygulanacağı yerde hayvan sağlığı, halk sağlığı ve hayvan refahına uygunluğu için inceleme yapar. İzin proje çerçevesinde gerçekleştirilecek prosedürler için verilir ve proje süresince geçerlidir. Proje bazlı izinler en fazla üç yıl süreli olabilir.

(2) Bakanlık prosedürlerde kullanılan hayvanların korunmasına veya prosedürlerde kullanımının kontrolü ve sınırlandırılmasına ilişkin önlemler alabilir.

Yöntem seçimi

MADDE 20 – (1) İstenilen sonucu elde etmek için Ülkemizin de taraf olduğu uluslararası sözleşmeler çerçevesinde canlı hayvan kullanımını gerektirmeyen başka bir yöntem veya test stratejisi mevcut olmaması halinde hayvanlar üzerinde prosedür uygulanır.

(2) Prosedürler arasında seçim yaparken, büyük ölçüde, aşağıdaki gerekleri yerine getiren ve tatminkâr sonuç verme olasılığı en yüksek olan prosedür tercih edilir.

a) Minimum sayıda hayvan kullanımı,

b) Ağrı, eziyet, sıkıntı ve kalıcı hasar oluşma ihtimali en düşük olan hayvanların kullanımı,

c) En az ağrı, eziyet, sıkıntı ve kalıcı hasar veren prosedürün uygulanması.

(3) Bir prosedürün sonunda ölümün gerçekleşmesi mümkün olduğu ölçüde engellenecek ve daha erken sonuç veren ve insani bir son ile yer değiştirilecektir. Son nokta olarak ölümün kaçınılmaz olduğu durumlarda prosedür aşağıdaki şekilde tasarlanır.

a) Mümkün olduğu kadar az sayıda hayvanın ölümünün sağlanması,

b) Hayvanın çektiği acının süresini ve yoğunluğunu asgari düzeye indirecek ve mümkün olduğunca acısız ölüm sağlayacak bir yöntemin kullanılması.

(4) Yöntem seçimiyle ilgili bir uygunsuzluğun Bakanlığımız denetçileri tarafından tespiti durumunda bu prosedürün durdurulması için Orman ve Su İşleri Bakanlığı ilgili birimlerine yazılı olarak bildirimde bulunulur.

Anestezi

MADDE 21 – (1) Anestezi kullanımına uygunsuz bir durum olmadıkça, prosedürler genel veya sınırlı uyuşturma altında yapılır. Gerektiğinde ağrı, eziyet ve sıkıntının asgariye indirilmesine imkân veren analjezi veya başka metotlar kullanılabilir. Şiddetli ağrılara yol açabilecek ciddi yaralanmaları içeren prosedürler anestezi olmadan uygulanmaz.

(2) Anestezi kullanımının uygun olup olmadığına karar verirken aşağıdaki hususlar dikkate alınır:

- a) Anestezinin hayvan için prosedürden daha travmatik olup olmadığı,
- b) Anestezinin prosedürün amacına uygun olup olmadığı.

(3) Hayvanlara ağrı hissetmesini engellemek amacıyla anestezi veya analjezik dışında başka bir ilaç verilmemelidir. Aksini gerektirecek bir durumun oluşması halinde, anestetik veya analjezik rejimin ayrıntıları hakkında bilimsel bir gerekçe sağlanır.

(4) Anestezinin etkisi geçmeye başladığında sıkıntı çeken bir hayvan, prosedürün amacına uygun olması şartıyla, ameliyat sırası ve sonrasında analjeziklerle veya başka ağrı kesici yöntemlerle tedavi edilir.

(5) Prosedür amacına ulaşır ulaşmaz, hayvanın sıkıntısını en alt düzeye indirmek için uygun önlem alınır.

Prosedürlerin şiddet sınıflandırması

MADDE 22 – (1) Tüm prosedürler Ek-8’ de belirtilen tanımlama kriterleri kullanılarak vaka bazında hafif, orta, şiddetli veya düzelmez olarak sınıflandırılır.

(2) Yerel etik kurul veya sorumlu yönetici bu maddenin üçüncü fıkrasına bağlı kalarak, uzun süreli ve iyileştirilemeyen şiddetli ağrı, eziyet ve sıkıntı söz konusu olduğu prosedürün uygulanmasını engelleyebilir.

(3) Yerel etik kurullar istisnai durumlarda ve bilimsel olarak gerekçesi olması kaydıyla, uzun süreli ve iyileştirilmesi mümkün olmayan şiddetli ağrı, eziyet ve sıkıntı içeren bir prosedürün kullanımına izin verebilir. Fakat söz konusu prosedürlerde insan-dışı primatların kullanımı konusunda kısıtlamaya gidebilir.

Tekrar kullanım

MADDE 23 – (1) Prosedür şartlarının, üzerinde herhangi bir prosedür uygulanmamış olan farklı bir hayvanın kullanılmasına izin verdiği durumlarda, daha önce bir ya da birkaç prosedürde kullanılan bir hayvanın tekrar kullanılması aşağıdaki şartlara bağlıdır:

- a) Daha önceki prosedürlerin gerçek şiddeti hafif veya orta ise,
- b) Hayvanın genel sağlık durumu ve afiyeti tamamen eski haline dönmüşse,
- c) Yeni prosedür hafif, orta veya düzelmez olarak sınıflandırılmışsa,
- ç) Hayvanın ömür boyu deneyimini de dikkate alan veteriner hekimin uygun görüşü mevcutsa.

(2) Hayvanın veteriner hekim tarafından muayene edilmesinden sonra, şiddetli ağrı, eziyet veya eşdeğerini içeren bir prosedürde birden fazla kullanılmaması koşuluyla birinci fıkranın (a) bendindeki hayvanların tekrar kullanılmasına yerel etik kurullarca izin verilebilir.

Prosedürlerin tekrarlanmasının önlenmesi

MADDE 24 – (1) Bakanlık, Ülkemizin de taraf olduğu uluslararası mevzuat tarafından tanınan prosedürler kullanılarak oluşturulan verileri, halk sağlığı, güvenliği ve çevrenin korunması için o verilerle ilgili başka prosedürler gerekmedikçe o prosedürü kabul eder.

Alternatif yaklaşımlar

MADDE 25 – (1) Bakanlık hayvanların kullanıldığı prosedürlerde elde edilenlerle aynı veya daha yüksek düzeyde bilgi sağlayabilecek olan ancak hayvan kullanımı içermeyen veya daha az hayvanın kullanıldığı veya daha az ağrı veren prosedürler içeren alternatif yaklaşımların gelişimine ve doğrulanmasına katkıda bulunacak ve bu alanda araştırmayı teşvik etmek için uygun gördüğü diğer adımları atabilir. Kuruluşlar aşağıdaki yükümlülükleri yerine getirmekle yükümlüdür.

a) Bakanlık, söz konusu doğrulama çalışmalarının yapılması için, uygun uzmanlık sahibi ve kalifiye laboratuvar belirler ve bu laboratuvarla taraf olduğu anlaşmalar çerçevesinde bilgi paylaşımında bulunabilir.

b) Bakanlıkça belirlenmiş laboratuvar doğrulama çalışmaları için öncelikleri belirleyerek ülkemizin taraf olduğu uluslararası kuruluşlarla ortak çalışma yürütebilir.

(2) Deney hayvanları konusunda faaliyet gösteren üretici, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşlar;

a) Az sayıda hayvanın prosedürlerde kullanıldığı ya da hayvanların prosedürlerde kullanılmadığı bir araştırmayı başvuru bulunması halinde desteklemekle,

b) Hayvanların prosedürlerde kullanılmasına alternatif yaklaşımların konu edildiği en az bir çalışmayı başvuru bulunması halinde desteklemekle,

c) Deney hayvanlarının kullanımının nedenlerinin konu edildiği, kamuoyunu bilgilendirici en az bir faaliyeti yürütmek ve bir önceki yıla ait bu konuda yürüttükleri faaliyetleri Ocak ayında Bakanlığa bildirmekle,

ç) Bakanlık, doğrulama için önerilen alternatif yaklaşımların düzenleyici ilgisi ve uygunluğu konularında tavsiyelerde bulunmak üzere tek bir temas noktası görevlendirebilir.

Alternatif metot, azaltma ve iyileştirme ilkesi

MADDE 26 – (1) Mümkün olan her durumda prosedür yerine, canlı hayvanların kullanılmasını içermeyen ve bilimsel olarak tatminkâr bir yöntem veya test stratejisi geliştirmek esastır.

(2) Projelerde kullanılan hayvan sayısının, projenin hedeflerini tehlikeye düşürmeden minimum düzeye indirmek esastır.

(3) Üretim, bakım ve barınma ile prosedürlerde kullanılan yöntemleri iyileştirmek, hayvanlarda olası ağrı, eziyet, sıkıntı ve kalıcı hasarı minimum düzeye indirmek veya ortadan kaldırmak esastır.

(4) Bu maddede belirtilen yöntem seçimleri 20 nci maddeye göre uygulanır.

(5) Bu maddenin birinci ve ikinci fıkralarıyla üçüncü fıkrada belirtilen hayvanların bakım, barınma ve üretim konuları hariç, uygulanmasında etik kurullar yetkilidir.

Prosedürün sonu

MADDE 27 – (1) Bir prosedür, o prosedürle ilgili olarak yapılacak gözlem sonlandırılıyorsa veya yeni genetiği değiştirilmiş hayvan soylarıyla ilgili olarak bu hayvanlardan yeni nesil oluşturulamıyorsa ya da hayvanın tekrar yaşayacağı tecrübe bir iğnenin batırılmasına eşdeğer veya daha fazla ağrı, eziyet, sıkıntı ve kalıcı hasar oluşturuyorsa sonlandırılır.

(2) Prosedürün sonunda, hayvanın yaşamasına ilişkin karar veteriner hekim tarafından verilir. Prosedür sonunda hayvan orta veya şiddetli ağrı, eziyet, sıkıntı ve kalıcı hasarla yaşamaya devam edecekse öldürülmesine karar verilir.

(3) Bir hayvanın yaşamaya devam etmesi durumunda, sağlık durumuna uygun bakım ve barınma şartları sağlanır.

ALTINCI BÖLÜM

Hayvanların Serbest Bırakılması veya Aile Yanına Verilmesi,

Öldürme Yöntemleri ile Organ ve Doku Paylaşımı

Hayvanların serbest bırakılması veya aile yanına verilmesi

MADDE 28 – (Değişik:RG-3/4/2012-28253)

(1) Genetiği değiştirilmiş olanlar hariç olmak üzere prosedürlerde kullanılan veya kullanılması amaçlanan hayvanların aile yanına verilmesi veya türlere uygun doğal bir ortama bırakılması veya çiftçilik sistemine iade edilmesine, aşağıdakilere uyulması halinde izin verilebilir.

a) Hayvanın sağlık durumunun elvermesi,

b) Halk sağlığına, hayvan sağlığına veya çevreye zarar vermeyecek durumda olması,

c) Hayvanın afiyetinin korunması için uygun önlemlerin alınmış olması.

Hayvanların aile yanına verilmesi veya serbest bırakılması için program

MADDE 29 – (Değişik:RG-3/4/2012-28253)

(1) Hayvanların aile yanına verileceği durumlarda üretici, tedarikçi ve kullanıcı kuruluşlar hayvanların sosyalleşmesini sağlayan Bakanlıkça belirlenecek aile yanına verme programına uymaları zorunludur. Aile yanına verme ve çiftçilik sistemine iade işlemleriyle ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

Öldürme yöntemleri

MADDE 30 – (1) Kuruluşlar aşağıdaki tedbirleri uygulamakla yükümlüdür:

a) Kuruluşlar hayvanların en az ağrı, eziyet ve sıkıntı çekerek öldürülmesini sağlarlar.

b) Kuruluşlarda bulunan hayvanlar üretici, tedarikçi, araştırmaya yetkili veya kullanıcı kuruluşun içinde; saha çalışmasında kullanılan hayvanlar ise kuruluşun içinde veya dışında; veteriner hekim tarafından veya veteriner hekim gözetiminde öldürülür.

c) Ek-9 kapsamındaki hayvanlarda yine bu ekte belirlenmiş uygun öldürme metotlarından biri uygulanır.

ç) Sorumlu yönetici veya veteriner hekim aşağıdaki durumlarda birinci fıkranın (c) bendindeki öldürme metoduna istisna getirebilir:

1) Kullanılacak metodun daha insani olduğunun bilimsel olarak ispatlanması ve bunun belgelendirilmesi,

2) Bilimsel gerekçeye istinaden, prosedürün amacının Ek-9'da belirtilen öldürme yöntemi kullanılarak gerçekleştirilememesi ve bu durumun belgelendirilmesi.

d) Hayvan sağlığı, hayvan refahı, halk sağlığı, halk güvenliği veya çevresel nedenlerle aciliyet gerektirmesi durumunda, bu fıkranın (b) ve (c) bentlerindeki yer ve öldürme metoduna uyulmayabilir.

Organ ve doku paylaşımı

MADDE 31 – (1) Kullanıcı kuruluşlar bünyelerinde daha önce öldürülen hayvanların organ ve dokularını diğer kullanıcı kuruluşlarla paylaşabilir. Genetiği değiştirilmiş hayvanların organ ve dokularını veren, nakleden ve alan kuruluşlar bu Yönetmelik ile Orman ve Su İşleri Bakanlığınca belirlenmiş usul ve esaslara uymakla yükümlüdür.

YEDİNCİ BÖLÜM

Personelin Yetki ve Sorumlulukları

Personelin genel yetki ve sorumlulukları

MADDE 32 – (1) Her üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşta yeterli sayıda personel bulundurulur.

(2) Hayvanlar üzerinde prosedür uygulayanların aşağıdaki fonksiyonların herhangi birini yerine getirmeden önce aşağıdaki konularda yeterli eğitim ve öğretimi almış olması şarttır.

a) Hayvanlar üzerinde prosedür uygulamak,

b) Prosedür ve projeleri tasarlamak,

c) Hayvanlara bakmak,

ç) Hayvanları öldürmek.

(3) Prosedür ve proje tasarlayan kişilerin üstlendikleri işle ilgili bilimsel bir disiplinde eğitim almış ve türlere özgün bilgi birikimine sahip olması şarttır. İkinci fıkranın (a), (c) veya (ç) bentlerinde sözü edilen fonksiyonları icra eden kişiler görevlerini icra etmeden önce gerekli yetkinliğe ulaşana kadar sorumlu yöneticiler gözetimi altında çalışır.

(4) Sorumlu yönetici olarak görev yapabilmek için 1/1/2013 tarihinden itibaren deney hayvanları konusunda en az iki yıl çalışmış olmaları şartı aranır. Ancak bu tecrübeye sahip olmayan sorumlu yöneticiler ile hayvanlar üzerinde prosedür uygulayanlarda Ek-10'da bahsedilen konularda eğitim alma ve bu eğitimde başarılı olma şartı aranır. Sorumlu

yöneticilerin ayrıca ikinci fıkranın (a) ve (b) bentlerindeki konularda gerekli eğitimi almış olması şarttır.

Sahip, sorumlu yönetici ve diğer personelin özel yetki ve sorumlulukları

MADDE 33 – (1) Her üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşun bir sorumlu yönetici istihdam etmesi zorunludur. Sorumlu yöneticinin görevden ayrılması durumunda en geç bir ay içerisinde kuruluşların yeni bir sorumlu yönetici ataması, sorumlu yöneticinin işlerini yürütebilmesi ve diğer personele eğitim vermesi veya toplantı yapabilmesi için yeterli büyüklükte oda ya da odalar sağlamakla yükümlüdür. Görevinden ayrılan sorumlu yönetici görevden ayrılışından itibaren en geç onbeş gün içerisinde bir dilekçe ile durumu il müdürlüğüne bildirmekle yükümlüdür. Sorumlu yöneticiler kuruluşların bu Yönetmeliğe uyumunu sağlamasından sorumludurlar. Sorumlu yöneticinin görevleri aşağıda belirtilmiştir.

- a) Kuruluştaki hayvanların refah ve bakımını gözetmek,
- b) Birimde çalışan personelin kuruluşta barınan türlere ait bilgilere erişimini sağlamak,
- c) Personelin yeterli eğitime ve yetkinliğe sahip olmalarını, sürekli eğitimlerini ve gerekli yetkinliği gösterene kadar gözetim altında çalışmalarını sağlamak,
- ç) Deney hayvanları üretim, kullanım, tedarik ve araştırmaya yetkili kuruluşlarda; gelen, üretilen, satılan, deneyde kullanılan, ölen veya nakledilen hayvanların, türü, ırkı, cinsi, geliş, doğum, ölüm, satış, nakil tarihleri, uygulanan işlemler, satın almak veya kullanmak amacı ile başvuran şahsın isim ve adresi ile hayvanların akıbetlerinin kayıtlarını yapmak veya yaptırmak,
- d) Denetim defterini muhafaza etmek ve Bakanlık tarafından belirlenen bilgi ve belgeleri istenildiği takdirde ilgililere göstermek,
- e) Kuruluşun genel temizlik ve bakımı ile çalışma, plan ve programını, acil eylem planını hazırlamak.

(2) Projenin genel uygulanışından ve proje yetkisine uyumundan sorumlu olan kişiler aşağıda belirtilen konularda sorumlu yönetici ile birlikte sorumludur.

- a) Bir prosedür sırasında bir hayvana verilen ağrı, eziyet, sıkıntı veya kalıcı hasarın durdurulması.
- b) Projelerin izin verilmiş prosedüre uygun olarak yapılmasından, prosedür uygulayanların prosedüre uymaması durumunda düzeltme için gerekli önlemlerin alınması ve kayda geçirilmesi, durumun Orman ve Su İşleri Bakanlığınca onaylanmış kullanıcı kuruluş bünyesindeki yerel etik kurula ve gerektiğinde Bakanlığa bildirilmesi.

(3) Sorumlu yönetici, kuruluşun bu Yönetmelik hükümlerine uygun faaliyet göstermesi, çalışan personelin sağlıklarının korunması, oluşan atık ve artıkların çevre toplum sağlığına zarar vermesini önleyecek doğru tedbirlerin alınmasından işverenle birlikte sorumludur.

(4) Kuruluşlardaki sorumlu yöneticiler başka bir işte çalışamaz ve çalışmaya zorlanamaz. Fakat eğitim-öğretim kurumlarında, veteriner hekim diplomasına sahip araştırma görevlileri sorumlu yönetici olarak görevlendirilebilir.

(5) Kuruluşun sahibi, hayvan refahı, hayvan sağlığı ve halk sağlığının korunması amacıyla sorumlu yönetici ve diğer personelin görevlerini yerine getirmesinde kullanacağı her türlü araç, gereç ve imkânları sağlamak ve işlerin yürütülmesi için yeterli personel istihdam etmekle yükümlüdür.

(6) Bir şekilde genetik yapıları değiştirilmiş gen aktarımlı, nakavt gibi hayvanların bulunduğu araştırmaya yetkili, üretici ve kullanıcı kuruluşlarda genetik konusunda eğitim görmüş ve ayrıca bu konuda uzmanlık, yüksek lisans veya doktora yapmış veteriner hekim, tıp doktoru veya biyolog, genetik yapıları değiştirilmiş balıklar söz konusu olduğunda ise genetik konusunda eğitim görmüş ve ayrıca bu konuda uzmanlık, yüksek lisans veya doktora yapmış veteriner hekim, su ürünleri mühendisi veya biyolog görevlendirilmesi zorunludur.

(7) Mikrobiyolojik özelliklerinden dolayı özel bakım gerektiren germfree, patojen ari, spesifik patojen free ve benzeri hayvanların bulunduğu üretici ve kullanıcı kuruluşlarda mikrobiyoloji konusunda eğitim görmüş ve ayrıca bu konuda uzmanlık, yüksek lisans veya doktora yapmış veteriner hekim, tıp doktoru veya biyolog görevlendirilmesi zorunludur.

(8) Üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşlar sorumlu yönetici dışında ihtiyaç olması durumunda ayrıca veteriner hekim istihdam ederler. Veteriner hekim, hayvan sağlığı ve tedavisi, hayvan refahı ve halk sağlığını korumak, kuruluşa hayvanların kabulü, bakımı, beslenmesi, üretilmesi, sağlık durumlarının takibi, hastalıklarının tedavisi, kayıtlarının tutulması ve yapılan araştırmaların veteriner hekimlik yönünden uygun olmasından sorumlu yönetici ile birlikte sorumludur. Sorumlu yöneticinin izinli ya da raporlu olduğu durumlarda birimdeki bu konuda en kıdemli veteriner hekim onun yerine bakmakla yükümlüdür.

(9) Kuruluşlarda görev yapan personel hayvan refahı, hayvan sağlığı ve halk sağlığının korunması konularında yeterli eğitim almış olmalıdır.

(10) (**Değişik:RG-3/4/2012-28253**) Kuruluşlar bu maddenin birinci, altıncı, yedinci ve sekizinci fıkralarında belirtilen personel değişikliklerini buldukları ildeki il müdürlüğüne bildirmekle, il müdürlükleri de kendilerine ulaşan personel değişikliklerini Genel Müdürlüğe bildirmekle yükümlüdür.

(11) Sorumlu yöneticiler, kuruluşlarının bu Yönetmeliğe uyumunun sağlanmasından sorumludur. Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen görevler mutlaka sorumlu yönetici tarafından yerine getirilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Bilgilendirme, Kayıtlar, İşaretleme ve Kimliklendirme

Bilgilendirme ve kayıtlar

MADDE 34 – (1) Kuruluşlar, Bakanlık tarafından istenilen bilgileri, istenilen sıklık ve zaman içerisinde Bakanlığa bildirmek zorundadırlar. Herhangi bir yerde gerçekleştirilen prosedürler hakkında, o prosedürlerden sorumlu gerçek veya tüzel kişinin izni olmaksızın, kamuoyuna herhangi bir şekilde açıklamada bulunulamaz, bilgi verilemez. Gerekli görüldüğü takdirde; Bakanlık tarafından veya Bakanlıkça tayin edilecek gerçek veya tüzel kişi tarafından kamuoyuna açıklamada bulunulabilir. Kuruluşlardan elde edilen bilgiler Bakanlık tarafından yayınlanarak kullanıma sunulabilir. Bu durum kişilerin mülkiyet haklarına halel getirmeden ve gizlilik gerektiren bilgilerin saklı kalmasına özen gösterilerek gerçekleştirilir.

(2) Üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşların hayvanlarla ilgili kayıtları tutmaları zorunludur. Deney hayvanı üreten, kullanan veya tedarik eden kuruluşlar bir önceki yıla ait bilgileri üretici ve araştırmaya yetkili kuruluşlar Ek-11, tedarikçi kuruluşlar Ek-12 ve kullanıcı kuruluşlar Ek-13'teki forma işleyerek ikişer nüsha olarak her yılın Ocak ayında il müdürlüğüne teslim ederler. İl müdürlükleri bu belgelerin birer nüshasını Ocak ayı sonunda Bakanlığa gönderir. Bakanlık bu belgelere yenilerini ekleyebilir, istenme sıklığını ve istenilen belgelerin içeriğini değiştirebilir. Kayıtlarda asgari olarak aşağıdaki bilgilerin bulunması zorunludur.

a) Üretilen, tedarik edilen, prosedürlerde kullanılan, serbest bırakılan veya aile yanına verilen türler ve sayıları,

b) Hayvanların orijini, prosedürler için üretilip üretilmedikleri, genetiği değiştirilmiş olup olmadıkları,

c) Hayvanların doğduğu, tedarik edildiği, serbest bırakıldığı veya aile yanına verildiği tarihler,

ç) Hayvanların kimden alındığı,

d) Her kuruluşa ölen veya öldürülen hayvanların sayısı ve türleri ile ölen hayvanların bulunduğu takdirde ölüm nedeni,

e) Kullanıcı kuruluşların hayvanları kullandığı projeler,

f) Hayvanların alıcısının adı ve adresi.

(3) Üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşların denetim defteri bulundurmaları ve bu defterleri kuruluşun bulunduğu ildeki il müdürlüğüne onaylatmaları zorunludur. Onaylanan defterde onaylayan yetkiliye ait isim, unvan, tarih bilgileri yer alır, her sayfası numaralandırılır ve mühürlenir.

(4) Birinci ve ikinci fıkrada belirtilen kayıtlar en az 5 yıl süreyle saklanır ve talep halinde Bakanlığa verilir.

(5) Bakanlıkça uygun veritabanının oluşturulması durumunda kuruluşlara ait bilgiler bu veritabanına kaydedilir. Veritabanına kayıtla ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

Köpekler, kediler ve insan-dışı primatlar hakkında bilgi

MADDE 35 – (1) Üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşlar her köpek, kedi ve insan-dışı primat için aşağıdaki bilgileri kaydetmek ve muhafaza etmek zorundadır.

a) Hayvanın kimliğini,

b) Eğer biliniyorsa doğum yeri ve tarihini,

c) Prosedürlerde kullanılmak üzere özel olarak üretilip üretilmediğini,

ç) İnsan-dışı primatlarda ise tutsaklık altında üretilen bir insan-dışı primatın soyundan gelip gelmediğini.

(2) Kuruluşlar her köpek, kedi ve insan-dışı primatın bu Yönetmeliğin amaçları için tutulduğu süre boyunca yapılan işlemleri de içeren bir bireysel geçmiş dosyasını tutar. Dosya hayvanın doğum tarihinde ya da mümkün olan en kısa zamanda oluşturulur. Dosya hayvanla ilgili üreme, veterinerlik hizmetleri hususları, bakım bilgileri, sosyal bilgiler ve hangi projelerde kullanıldığını kapsar.

(3) Bu maddede sözü edilen bilgiler, hayvan öldükten veya aile yanına verildikten sonra en az beş yıl süreyle saklanır ve talep halinde Bakanlığa teslim edilir. Aile yanına verilmesi durumunda ise ikinci fıkrada sözü edilen hayvanın bireysel geçmiş dosyasındaki veteriner hizmetleri, bakım bilgileri ve sosyal bilgileri içeren dosyanın bir nüshası hayvana eşlik eder.

İşaretleme ve kimliklendirme

MADDE 36 – (1) Her köpek, kedi ve insan-dışı primata en geç sütten kesildiğinde, en az ağıri verecek şekilde daimi bir bireysel kimlik işaretleme yapılır.

(2) Bir köpek, kedi ve insan-dışı primatın sütten kesilmeden önce bir üretici, tedarikçi veya kullanıcıdan başka birine devredildiği ve önceden işaretleme pratik olmadığı durumlarda, işaretleme yapılana kadar özellikle anne ve babasına ait bilgiler, alan kuruluşa teslim edilir. Bu kuruluş tarafından da bilgiler muhafaza edilir.

(3) Sütten kesilen ve henüz işaretlememiş bir köpek, kedi veya insan-dışı primatın üretici, tedarikçi veya kullanıcı tarafından alındığında, mümkün olan en kısa zamanda en az ağıri verecek şekilde daimi işaretleme yapılır.

(4) İşaretleme mümkün olmadığı durumlarda üretici, tedarikçi ve kullanıcı kuruluşlar hayvanın işaretlememesinin nedenlerini denetime gelen Bakanlık temsilcilerine bildirmekle yükümlüdür. Denetçiler işaretleme nedenini hayvanın sağlık ve refahını da dikkate alarak ikna edici bulmamaları durumunda hayvanın işaretleme için süre vererek kuruluş yetkililerini uyarır.

(5) Deney hayvanlarının işaretleme için kuyruk, ayak parmak, kulak veya herhangi bir organının kesilmesi işaretleme veya bir yöntem olarak kabul edilemez. Türlerine göre işaretleme ve kimliklendirme yöntemleri Ek-14'te verilmiştir.

(6) Tüm genetiği değiştirilmiş hayvanlara daimi bir bireysel kimlik işareti yapılır.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Denetimler, İzinlerin İptali, Kapatma, Değişiklik ve İlaveler

Denetimler ve kriterleri

MADDE 37 – (1) Bakanlık, enstitü müdürlüğü veya il müdürlüğü mevzuat hükümlerine uyulduğunu doğrulamak için tüm üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşları düzenli aralıklarla denetler.

(2) Bu Yönetmelik hükümleri doğrultusunda Bakanlıktan çalışma izni almış kuruluşların denetimleri risk analizine göre yapılır. Risk analizinde puanlama aşağıdaki kriterler ile gerektiğinde Bakanlıkça belirlenmiş ek kriterler dikkate alınır:

a) Barındırılan hayvan sayısı ve türleri,

b) Üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşların mevzuat hükümlerine uyma sicili,

c) Söz konusu kullanıcı kuruluş tarafından gerçekleştirilen proje sayısı ve türleri,

ç) Bu Yönetmeliğe uyulmadığına dair herhangi bir bilgi ve belge.

(3) İkinci fıkrada belirtilen risk analizine uygun olarak her yıl en azından kuruluşların üçte birine uygulanır. İnsan-dışı primat üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırmaya yetkili kuruluşların en azından yılda bir kere denetlenmesi zorunludur.

(4) Denetimlerin en az yüzde ellisi önceden haber verilmeksizin yapılır.

(5) Denetleme kayıtlarının en az beş yıl süreyle saklanması zorunludur.

(6) Bakanlık gerek gördüğünde yaptığı denetimlerle ilgili bilgileri Ülkemizin de taraf olduğu uluslararası kurum ve kuruluşlarla paylaşabilir. Bu kurum ve kuruluşların önerilerini dikkate alabilir.

(7) Risk analizi ve risk değerlendirmesiyle ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

Kapatma, değişiklik ve ilaveler

MADDE 38 – (1) Çalışma izni almış kuruluşlarda Bakanlığın izni olmadan herhangi bir değişiklik ile kuruluşta kısmen veya tamamen yenilenme, kuruluşta üretim kapasitesini artırma veya azaltma, yeni bazı hayvan türlerini veya suşlarını üretme maksadıyla yeni üniteler yapılamaz. Bakanlığın bu gibi değişikliklere izin vermesi için bu Yönetmelikte geçen bilgi ve belgeleri tekrar isteyebilir.

(2) (**Değişik:RG-8/7/2019-30825 Mükerrer**)⁽¹⁾ Verilen çalışma izni; üzerinde yazılı gerçek ve tüzel kişi adı, adresi ve faaliyet alanı için geçerlidir. Bunlardan herhangi birinin değişmesi halinde çalışma izninin yenilenmesi zorunludur.

(3) (**Değişik:RG-8/7/2019-30825 Mükerrer**)⁽¹⁾ Kuruluşun sahibi tarafından kapatılması, sahip veya unvan değiştirilmesi hallerinde, durum en az bir ay önceden Genel Müdürlüğe gönderilmek üzere ıslak veya elektronik imzalı bir dilekçe ile mülki idari amirliğe müracaat edilir. Dilekçe ekinde değişiklikler ile ilgili bilgi ve belgelerle çalışma izninin aslı bulunur. Değişiklik talebiyle ilgili belgelerin incelenmesi sonucunda uygun görülen kuruluşlarla ilgili bilgilerin elektronik ortama aktarılmış suretleri Genel Müdürlüğe gönderilir asılları ise il müdürlüklerinde kuruluşla ilgili dosyada muhafaza edilir. Genel Müdürlükçe uygun görülmesi halinde, yeni sahip ve unvan üzerinden kuruluş için çalışma izni verilir. Gerekli görülmesi durumunda kuruluş mahallinde incelenir.”

(4) (**Değişik:RG-8/7/2019-30825 Mükerrer**)⁽¹⁾ Çalışma izninin okunmayacak şekilde tahrip olması halinde tahrip olmuş çalışma izni belgesinin aslı bir dilekçeye eklenerek, kaybolması durumunda ise kayıpla ilgili durum bir dilekçeyle mülki idari amirliğe bildirilir. Kayıp ve tahribatla ilgili durum il müdürlüğünce Genel Müdürlüğe bildirilir. Genel Müdürlükçe uygun görülmesi halinde yeniden eski tarih ve sayı ile gerekli açıklama da yapılarak çalışma izin belgesi düzenlenir. Gerekli görülmesi durumunda kuruluş mahallinde incelenir.

(5) (**Ek:RG-8/7/2019-30825 Mükerrer**)⁽¹⁾ Genel Müdürlüğe bağlı Veteriner Kontrol Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, veteriner kontrol enstitü müdürlükleri ve Şap Enstitüsü Müdürlüğü bünyesinde kurulu bulunan üretici, tedarikçi, kullanıcı veya araştırmaya yetkili kuruluş izin belgelerinin, tahribatı, kaybolması, faaliyet değişikliği veya süresi dolduğunda belgenin yenilenmesi amacıyla müracaatlarını Genel Müdürlüğe yaparlar.

Bu kuruluşların tahrip olmuş veya geçerliliğini yitirmiş belgelerinin muhafazasını her Enstitü kendisi yapar.

Hayvanların korunması ve idari yaptırımlar

MADDE 39 – (1) Kuruluşların sahibi veya yetkililerinin bu Yönetmelik çerçevesinde üretici, kullanıcı, tedarikçi ve araştırmaya yetkili kuruluşlarına çalışma izni almaları zorunludur. Çalışma izni bulunmayan üretici ve tedarikçi kuruluşlar valilik oluru ile faaliyetten men edilir. Hayvanların yaşına bakılmaksızın en kısa süre içerisinde çalışma izni almış, aynı gerçek ya da tüzel kişiye ait bir izinli kuruluşa veya tüm masrafları gerçek ya da tüzel kişi tarafından karşılanmak kaydıyla farklı bir gerçek ya da tüzel kişiye ait izinli kuruluşa nakil ile men işlemi gerçekleştirilir. Ancak izinli yeri bulunmayan, izinli bir yerde barınma ücretlerini karşılayamayan, izinli bir yerde barınma ücretlerini karşılayacağını yazılı olarak bildirmeyen kuruluşlardaki hayvanlara Bakanlıkça bedelsiz olarak el konularak bu hayvanlar izinli bir kuruluşa bedelsiz olarak verilir.

(2) Denetim sonucunda bu Yönetmeliğin şartlarının karşılanmadığı tespit edilirse çalışma izninin iptaline karar verilir. Bu durumda üretici, kullanıcı ve tedarikçi kuruluşlardaki hayvanların refahı etkilenmeyecek şekilde birinci fıkrada belirtilen hükümler uygulanır.

(3) Çalışma izni almamış veya çalışma izni alma niteliklerini kaybetmesinden dolayı çalışma izni belgesi iptal edilen ve kuruluşlarında Bakanlıkça istenilen kayıtları tutmayan üretici ve tedarikçi kuruluş yetkililerine 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 36 ncı maddesi birinci fıkrası (i) bendinde belirtilen miktarda idari para cezası verilir.

(4) Bu Yönetmelik çerçevesinde hayvan refahının sağlanması amacıyla, hayvanların barınma, bakım, beslenme, sağlık ve diğer ihtiyaçlarını karşılamayan, sorumluluklarındaki hayvanların insan, hayvan ve çevre sağlığı üzerinde oluşturabilecekleri olumsuz etkilere karşı gerekli önlemleri almayan kuruluşların sahipleri veya bakımından sorumlu kişiler ile nakillerle ilgili esaslara aykırı hareket edenlere 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 36 ncı maddesi birinci fıkrası (g) bendinde belirtilen miktarda idari para cezası verilir.

(5) Canlı hayvanların sevklerinde, nakil ile ilgili şartlara ve bunlara ilişkin işlemlere aykırı hareket edenler hakkında 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 36 ncı maddesi birinci fıkrası (f) bendinde belirtilen miktarda idari para cezası verilir.

(6) Kuruluşlarındaki hayvanların ve kuruluşlarının kayıtlarını yaptırmayan veya kuruluşlarındaki hayvanları kimliklendirmeyenler hakkında 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 36 ncı maddesi birinci fıkrası (e) bendinde belirtilen miktarda idari para cezası verilir.

(7) İzin almadan faaliyet gösteren kullanıcı kuruluşların tespiti veya çalışma izni almış kuruluşun izin alma şartlarını kaybetmesi nedeniyle çalışma izin belgesinin iptal edilmesi durumunda bu kuruluşlar gerekli yasal işlemin yapılması için Orman ve Su İşleri Bakanlığının ilgili birimine bildirilir. Tespitin taşra teşkilatı personeline yapılması durumunda adı geçen Bakanlığın il veya bölge birimine, Bakanlığımız merkez teşkilatı personeline yapılması durumunda ise ilgili Genel Müdürlüğüne bildirim yapılır.

(8) Genetiği değiştirilmiş hayvanların bilimsel amaç dışında üretimi, onay alınmaksızın piyasaya sürülmesi, kullanılması veya kullandırılması, amaç ve alan dışında kullanımı, insan veya hayvanlar için gıda veya yem olarak piyasaya sürülmesi, gerekli tedbirler alınmadan sevk edilmesi, canlı veya ölü hayvanlar ile hayvanların atık ve artıklarının çevreye bırakılması yasaktır. Belirlenen usul ve esaslara aykırı hareket edenler hakkında 5977 sayılı Biyogüvenlik Kanunu çerçevesinde işlem yapılır.

ONUNCU BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Genel Müdürlüğe bağlı enstitülerle ilgili hususlar

MADDE 40 – (1) Genel Müdürlüğe bağlı Veteriner Kontrol Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, veteriner kontrol enstitü müdürlükleri ve Şap Enstitüsü Müdürlüğü bünyesinde kurulacak ya da açılacak üretici, tedarikçi, kullanıcı veya araştırmaya yetkili kuruluşlar, kuruluş ve çalışma izin müracaatlarını 11 ve 12 nci maddelerde belirtilen bilgi ve belgelerle birlikte doğrudan Genel Müdürlüğe yaparlar. Bu enstitülerdeki kuruluşların kuruluş ve çalışma izinleri için oluşturulacak komisyonlarda hangi enstitü uzmanlarının görev yapacağı Genel Müdürlükçe belirlenir.

(2) Genel Müdürlüğe bağlı Veteriner Kontrol Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ve veteriner kontrol enstitü müdürlüklerinin denetimleri, Genel Müdürlükte görevli veteriner hekimler ve/veya denetim için Genel Müdürlükçe yetki verilmiş enstitü müdürlüğünden iki uzman veteriner hekim ve enstitünün faaliyette bulunduğu vilayetteki il müdürlüğünden katılan en az bir veteriner hekim tarafından yapılır.

(3) Bu kuruluşlar bir önceki yıla ait yıllık istatistikî verilerini her yıl Ocak ayı sonuna kadar Genel Müdürlüğe gönderir.

Yetkili otorite

MADDE 41 – (1) Bakanlık bu Yönetmeliğin uygulanmasından sorumlu kamu kurumları dışında, yetkili özel otoriteler belirleyebilir. Bu otoritelerin en az aşağıdaki şartları sağlaması gerekir.

- Görevlerin ifası için gereken uzmanlık ve altyapıya sahip olması,
- Görevlerin ifasıyla ilgili çıkar çatışması bulunmaması.

(2) Bu şekilde belirlenen yetkili özel otoriteler bu Yönetmeliğin amaçları bakımından yetkili otorite sayılır.

Alt düzenleyici işlemler

MADDE 42 – (1) Bakanlık, bu Yönetmeliğin uygulanmasını sağlamak üzere diğer alt düzenleyici işlemleri çıkarmaya yetkilidir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 43 – (1) 16/5/2004 tarihli ve 25464 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Deneysel ve Diğer Bilimsel Amaçlar İçin Kullanılan Deney Hayvanlarının Korunması, Deney Hayvanlarının Üretim Yerleri ile Deney Yapacak Olan Laboratuvarların Kuruluş, Çalışma, Denetleme, Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Çalışma izinli kuruluşlarda izinlerin geçerliliği

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yayımından önce 16/5/2004 tarihli ve 25464 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Deneysel ve Diğer Bilimsel Amaçlar İçin Kullanılan Deney Hayvanlarının Korunması, Deney Hayvanlarının Üretim Yerleri ile Deney Yapacak Olan Laboratuvarların Kuruluş, Çalışma, Denetleme, Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik çerçevesinde çalışma izni almış kuruluşların izinleri, çalışma izni verilmiş tarihten itibaren on yıl süreyle geçerlidir. Süre sonunda kuruluşların çalışma izin belgeleri geçerliliğini kaybeder. Çalışma izin belgeleri geçerliliğini kaybeden kuruluşların bu Yönetmelik çerçevesinde yeniden izin almaları zorunludur. Genetiği değiştirilmiş hayvanlarla ilgili çalışma izni almış kuruluşlar 1/5/2012 tarihine kadar bu Yönetmelikle belirlenmiş ilave bilgi ve belgelerini tamamlayarak Genel Müdürlüğe ulaştırmakla yükümlüdürler.

Çalışma izinli kuruluşlarda uyum

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Bu Yönetmeliğin yayımından önce çalışma izni almış kuruluşların, kuruluşlarında mevcut hayvan kafeslerini 1/1/2013 tarihine kadar bu Yönetmelikle belirlenen kriterlere uygun hale getirmeleri zorunludur.

Çalışma izni almamış kuruluşlar

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) Bu Yönetmeliğin yayımından önce kurulmuş, ancak çalışma izni almamış kuruluşlar, 1/5/2012 tarihine kadar kuruluşlarını bu Yönetmelik hükümlerine göre düzenlemek ve çalışma izni almak zorundadırlar.

Yürürlük

MADDE 44 – (1) Bu Yönetmeliğin;

a) 10, 17, 18, 28 ve 29 uncu maddeleri 1/1/2013 tarihinde,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 45 – (Değişik:RG-8/7/2019-30825 Mükerrer)

(1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

**SUNİ TOHURLAMA, TABİİ TOHURLAMA VE EMBRİYO TRANSFERİ
FAALİYETLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK**

Resmî Gazete Tarihi: 08.12.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28136

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (Değişik:RG-18/12/2013-28855)

(1) Bu Yönetmeliğin amacı; tek tırnaklı, çift tırnaklı, kanatlı ve suda yaşayan hayvanlar ile arı ve her türlü hayvanın üretim ve ıslahına yönelik, kişi veya kuruluşlar tarafından yapılacak suni tohumlama, tabii tohumlama, embriyo transferi, genetik kopyalama ve diğer biyoteknolojik faaliyetlerin düzenlenmesi, denetlenmesi, uygulama izinlerinin verilmesi; sperma ve embriyo ithalatı, ihracatı; suni tohumlama kayıtları ile istatistiki bilgilerin derlenmesi; Bakanlık tarafından yapılacak suni tohumlama, tabii tohumlama ve embriyo transferi hizmetlerini düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, kişi veya kuruluşların suni tohumlama, tabii tohumlama, embriyo transferi ve diğer biyoteknolojik faaliyetlerine ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ile 9/3/1954 tarihli ve 6343 sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanuna dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) **(Değişik:RG-28/4/2020-31112)** Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,

b) Birlik: Her türden hayvan için ıslah esas olmak üzere yetiştirme ve pazarlama faaliyetlerini gerçekleştirmek amacıyla, gerçek ve tüzel kişiliği haiz yetiştiriciler ile kurum ve kuruluşların oluşturdukları Yetiştiriciler Birliğini,

c) Biyoteknolojik faaliyet: Hayvanların eşey hücrelerini veya üreme fizyolojilerini etkilemek veya yönlendirmek amacıyla yapılan her türlü faaliyeti,

ç) Damızlık: Irkına, tipine ve verimine özgü özellikleri gösteren vasıflı ve damızlık belgeli veya sertifikalı hayvanları,

d) Döl kontrolü (progeny testing): Soy kütüğü ve verim kayıtlarının düzenli tutulduğu yeterli teknik alt yapı, uzman personel ve hayvan varlığına sahip kuruluşlar tarafından yürütülen ve damızlıkları döllerinin verimlerine göre seçmeyi sağlayan uygulamaları,

e) Embriyo transferi: Damızlık hayvanlardan elde edilen embriyoların taze veya dondurularak uygun dönemdeki dişi hayvanların genital kanalına özel tekniklerle ve hijyenik koşullarda nakledilmesini,

f) Genetik kopyalama: Damızlık hayvanlara ait bir genomdan biyoteknolojik yöntemler kullanılarak onun tüm genotipik özelliklerini taşıyan yeni bir canlının elde edilmesini,

g) **(Değişik:RG-28/4/2020-31112)** İl müdürlüğü: Tarım ve Orman Bakanlığı İl Müdürlüklerini,

ğ) Kişi veya kuruluşlar: Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek veya tüzel kişileri,

h) Ön soy kütüğü: Sadece yetiştirme kayıtları tutulan işletmelerde mensup olduğu ırkın özelliklerini taşıyan hayvanlar için oluşturulan kayıt sistemini,

ı) Pedigri: Soy kütüğüne kayıt edilen damızlıklarla, safkan atların numara, isim, orijin, ırk, renk, eşkâl, cinsiyet, doğum tarihi, verim kayıtları, yetiştirici ve sahibi ile hayvanın cetlerine ait bilgileri ve verimlerini belirten belgeyi,

i) Serbest veteriner hekim: 6343 sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanun hükümleri uyarınca mesleğini serbest olarak icra eden veteriner hekimleri,

j) Soy kütüğü: Yetiştirme ve verim kayıtları tutulan işletmelerde mensup olduğu ırkın özelliklerini taşıyan hayvanlar için oluşturulan kayıt sistemini,

k) Sperma: Sağlıklı ve damızlık niteliği taşıyan erkek hayvanlardan belirli yöntemlerle alınan, ejakülatların spermatolojik muayeneleri yapıldıktan sonra, taze ya da dondurulmuş sperma porsiyonlarını,

l) Suni tohumlama: Uygun tohumlama zamanında, dişi hayvanın genital kanalına spermaların hijyenik koşullarda nakledilmesini,

m) Veteriner sağlık teknisyeni: Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Tarım Meslek Lisesi Veteriner Sağlık Bölümü ile daha önce Tarım ve Köyişleri Bakanlığına bağlı olan Veteriner Sağlık Meslek Lisesi, Hayvan Sağlığı Memurları Okulu, Hayvan Sağlığı Memurları Meslek Lisesi okullarından mezun teknisyenleri,

n) **(Ek:RG-18/12/2013-28855)** Veteriner sağlık teknikeri: Lise öğrenimi üzerine iki yıl süreli veteriner sağlık ile hayvan yetiştiriciliği ve sağlığı önlisans **(Danıştay Onuncu Dairesinin 18/6/2020 tarihli ve E.:2016/1738; K.:2020/2147 sayılı kararı ile iptal ibare; Danıştay İDDK'nın 11/11/2021 tarihli E.:2020/2992, K.:2021/2406 sayılı Onama kararı ile mezkûr karar kesinleşmiştir.)** öğrenim programlarından mezun olan teknikeri, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Suni Tohumlama, Embriyo Transferi ve Diğer Biyoteknolojik Faaliyetlerin Uygulanması, Kursları, İzni, Suni Tohumlama Hizmetlerinin Devri ve Tabii Tohumlama

Uygulama esasları

MADDE 5 – (1) Suni tohumlama ve embriyo transferi uygulaması aşağıdaki esaslar dâhilinde yapılır.

a) **(Değişik:RG-18/12/2013-28855)** Çift tırnaklı, tek tırnaklı ve diğer memeli hayvanlarda suni tohumlamayı, Bakanlıkça düzenlenen kursta başarılı olan veteriner hekim, veteriner hekim sorumluluğunda veteriner sağlık teknisyeni ve/veya veteriner sağlık teknikeri; embriyo transferini ise Bakanlıkça düzenlenen kursta başarılı olan veteriner hekim yapar. Kanatlı ve suda yaşayan hayvanlar ve arılarda suni tohumlamayı bu konularda eğitim almış fakülte, yüksek okul ve meslek lisesi mezunları yapar. Bakanlıktan izin almadan bu faaliyette bulunanlara 5996 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendi gereğince yaptırım uygulanır.

b) **(Değişik:RG-18/12/2013-28855)** Suni tohumlama izni almış bir veteriner hekimin sorumluluğunda en fazla üç veteriner sağlık teknisyeni ve/veya veteriner sağlık teknikeri suni tohumlama izni alarak çalışabilir.

c) Suni tohumlama ve embriyo transferi yapan kişi ve kuruluşlar yaptıkları uygulama ile ilgili olarak Bakanlık tarafından belirlenen belgenin bir nüshasını yetiştiriciye vermek zorundadır.

ç) Suni tohumlama yapan kişi ve kuruluşlar, kulak numarası olmayan hayvana suni tohumlama yapamaz.

d) **(Değişik:RG-18/12/2013-28855)** Suni tohumlama ve embriyo transferi izni almış kişi veya kuruluşlar, üretimine ve ithalatına Bakanlıkça izin verilen sperma ve embriyoları kullanmak zorundadır. Bakanlıkça kullanımına izin verilmeyen spermayı ve embriyoları kullanan veteriner hekimlerle ilgili olarak 5996 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendi gereğince yaptırım uygulanır. Suni tohumlama izinleri iptal edilir. Suni tohumlama izni iptal edilen veteriner hekimin sorumluluğunda çalışan veteriner sağlık teknisyenleri ve veteriner sağlık teknikerlerine, ceza alma nedeni kendi uygulamaları değil ise il müdürlüğünce başka bir veteriner hekimin yanında çalışma izni verilebilir.

e) Suni tohumlama ve embriyo transferi yapan kişi ve kuruluşlar, faaliyetleri ile ilgili olarak Bakanlıkça belirlenen kayıtları tutmak ve cetvelleri düzenlemek zorundadır.

f) Suni tohumlama, embriyo transferi ve diğer biyoteknolojik faaliyet yapma izni almış kişi veya kuruluşlar bu faaliyetlerinden vazgeçmeleri halinde bir ay içerisinde il müdürlüğü kanalıyla Bakanlığa bildirmek zorundadır.

g) **(Değişik:RG-18/12/2013-28855)** Kişi veya kuruluşların, bu Yönetmelik hükümlerini yerine getirmediği ya da kayıt ve belgelerde yanlış bilgiler aktardığı, suni tohumlama belgelerini zamanında düzenlemediği ve zamanında il/ilçe müdürlüğüne bildirimmediği, kayıt ve belgelerde **(Değişik:RG-1/4/2016-29671)** tahrifat yaptığı **(Mülga ibare:RG-1/4/2016-29671)** (...) tespit edildiğinde, izinleri il müdürlüğünce oniki ay süre ile geçici olarak askıya alınır ve faaliyeti durdurulur. İzni askıya alınan veteriner hekimin sorumluluğunda çalışan veteriner sağlık teknisyeni ve/veya veteriner sağlık teknikerine, ceza alma nedeni kendi uygulaması değil ise il müdürlüğünce başka bir veteriner hekimin yanında çalışma izni verilebilir.

ğ) **(Değişik:RG-18/12/2013-28855)** Embriyo transferi yapma izni alan serbest veteriner hekimin, yanında çalıştırdığı veteriner sağlık teknisyeni veya veteriner sağlık teknikerine embriyo transferi yaptırdığı tespit edildiği takdirde, sorumlu veteriner hekime 5996 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendi uygulanır.

h) **(Değişik:RG-18/12/2013-28855)** Suni tohumlama, embriyo transferi veya diğer biyoteknolojik faaliyetlerini özel sektöre devretmek isteyen il müdürlüğü, Bakanlıktan izin almak zorundadır. Suni tohumlama, embriyo transferi veya diğer biyoteknolojik faaliyetleri özel sektöre devredilen illerde kamu görevlisi (belediyede çalışanlar dahil) veteriner hekim, veteriner sağlık teknisyeni veya veteriner sağlık teknikerine suni tohumlama, embriyo transferi veya diğer biyoteknolojik faaliyet izni verilemez. Bu faaliyetlerde bulunan kamu görevlisi (belediyede çalışanlar dahil) veteriner hekim, veteriner sağlık teknisyeni veya veteriner sağlık teknikeri hakkında 5996 sayılı Kanununun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendi uygulanır.

ı) Bakanlıktan izin almadan suni tohumlama, embriyo transferi yapan, biyoteknolojik faaliyetlerde bulunanlar hakkında 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendi uygulanır ve izinsiz uygulama yapan veteriner hekimler ise; Veteriner Hekimler Odasına ve Türk Veteriner Hekimleri Birliği Merkez Konseyine bildirimini sağlar.

i) Suni tohumlama, iznini herhangi bir hayvancılık işletmesi için alan serbest veteriner hekim başka bir hayvancılık işletmesi için suni tohumlama izni alamaz.

j) Suni tohumlama ve embriyo transferi uygulama bilgileri soy kütüğü ve ön soy kütüğü kayıt sistemi olan türlerde bu sisteme kayıt edilmek zorundadır.

k) Diğer hayvan türleri ile ilgili uygulama esasları, Bakanlık tarafından belirlenir.

Suni tohumlama ve embriyo transferi kursları

MADDE 6 – (1) Suni tohumlama ve embriyo transferi kursları aşağıdaki esaslar dâhilinde yapılır.

a) Suni tohumlama ve embriyo transferi kurslarının düzenlenmesi, onayı, eğitici elemanların görevlendirilmesi ve sertifika düzenlenmesi Bakanlık tarafından yapılır.

b) Veteriner fakültelerinin, Dölerme ve Suni Tohumlama ile Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dallarında doktora veya uzmanlık yapmış olanlar için belgeleri ile müracaat etmeleri halinde kurs zorunluluğu aranmaz.

c) Suni tohumlama kursuna katılacak olanlar, ekinde diploma fotokopisi bulunan bir dilekçeyle ve il müdürlüğü aracılığıyla Bakanlığa başvurur. Embriyo transferi kursuna katılacaklar ekinde suni tohumlama sertifikası bulunan bir dilekçeyle ve il müdürlüğü aracılığıyla Bakanlığa başvurur.

ç) Çift tırnaklı ve tek tırnaklı hayvanlar ve diğer memeli hayvanlarla ilgili embriyo transferi kurslarına veteriner hekimler katılır.

d) **(Değişik:RG-18/12/2013-28855)** Çift tırnaklı ve tek tırnaklı hayvanlar ile diğer memeli hayvanlarla ilgili suni tohumlama kurslarına veteriner hekim, veteriner sağlık teknisyeni ve Bakanlığın öngördüğü eğitimleri tamamlayan veteriner sağlık teknikeri katılır.

e) **(Değişik:RG-18/12/2013-28855)** Kanatlılar, suda yaşayan hayvanlar ve arılar ile ilgili suni tohumlama kurslarına, bu konularla ilgili eğitim veren fakülte, ilgili meslek yüksek okulu ve meslek lisesi mezunları katılır.

f) Kurs katılanların kurs müddetince devam etmeleri mecburi olup, kurslarda başarılı olanlara Bakanlıkça onaylı sertifika verilir.

g) Kurs katılım ücretleri Bakanlık personeli hariç, kurs katılanlar tarafından ödenir ve kurs ücretleri Bakanlıkça belirlenir.

ğ) Suni tohumlama ve embriyo transferi kursları, katılım müracaatları il müdürlüğü aracılığıyla Bakanlığa bildirilerek ve Bakanlıktan izin alınması kaydıyla; Bakanlık il müdürlükleri, veteriner hekimleri odaları ve veteriner fakültelerinin Dölerme ve Suni Tohumlama Anabilim Dalı tarafından süresi en az beş iş günü olmak üzere düzenlenir ve başarılı olanlar Bakanlığa bildirilir. Sertifikalar, Bakanlıkça onaylandıktan sonra geçerlilik kazanır.

Suni tohumlama, embriyo transferi ve diğer biyoteknolojik faaliyetlerin izni

MADDE 7 – (1) Tek tırnaklı, çift tırnaklı ve diğer memeli hayvanlarda suni tohumlama ve embriyo transferi izni aşağıdaki esaslara göre yapılır.

a) Suni tohumlama ve/veya embriyo transferi yapmak için il müdürlüklerinden izin almak zorunludur. Suni tohumlama ve/veya embriyo transferi izni almak isteyen kişi ve kuruluşlar ekinde aşağıdaki belgelerin bulunduğu bir dilekçe ile il müdürlüğüne müracaat eder. Tüzel kişiliklerin suni tohumlama veya embriyo transferi yapma izni, sertifikası bulunan veteriner hekim adına verilir. İl müdürlükleri verilen suni tohumlama ve embriyo transferi izinlerini müracaatı takiben bir ay içerisinde Bakanlığa bildirir.

b) Serbest veteriner hekimlerinin dilekçelerine aşağıda yer alan belgeler eklenir.

1) Suni tohumlama ve/veya embriyo transferi kurs sertifikasının fotokopisi,

2) 6343 sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanuna uygun olarak alınmış muayenehane veya poliklinik açma ruhsatının fotokopisi.

c) Özel hayvan hastaneleri adına verilen dilekçelere aşağıda yer alan belgeler eklenir.

1) 19/4/1999 tarihli ve 23671 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hayvan Hastanelerinin Kuruluş, Açılış, Çalışma ve Denetleme Usul ve Esaslarına Dair Yönetmeliğe uygun olarak alınmış özel hayvan hastanesi ruhsatının fotokopisi,

2) Hastane adına suni tohumlama ve embriyo transferi yapacak veteriner hekime ait meslek odasına üye olduğuna dair belge ve suni tohumlama ve/veya embriyo transferi kurs sertifikasının fotokopisi.

ç) Suni tohumlama ve/veya embriyo transferi yapmak üzere kurulmuş olan şirketler adına verilen dilekçelere aşağıda yer alan belgeler eklenir.

1) Şirketin faaliyetleri ile ilgili Ticaret Sicil Gazetesi veya Bakanlıkça onaylı örneği,

2) Şirket adına suni tohumlama ve/veya embriyo transferi yapacak veteriner hekime ait meslek odasına üye olduğuna dair belge ve suni tohumlama ve/veya embriyo transferi kurs sertifikasının fotokopisi.

d) **(Değişik:RG-18/12/2013-28855)** Birlikler, kooperatifler ve hayvancılık işletmeleri adına verilen dilekçelere aşağıda yer alan belgeler eklenir:

1) Birlikler, kooperatifler ve hayvancılık işletmeleri adına suni tohumlama ve/veya embriyo transferi yapacak veteriner hekime ait meslek odasına üye olduğuna dair belge,

2) İş sözleşmesi,

3) Suni tohumlama ve/veya embriyo transferi kurs sertifikasının fotokopisi.

e) **(Değişik:RG-18/12/2013-28855)** Veteriner sağlık teknisyeni veya veteriner sağlık teknikeri dilekçelerine aşağıda yer alan belgeler eklenir:

1) İş sözleşmesi,

2) Suni tohumlama kurs sertifikasının fotokopisi.

(2) **(Değişik:RG-18/12/2013-28855)** Kanatlılar, suda yaşayan hayvanlar ile arılarda suni tohumlama yapma izni verilmesine ilişkin hususlar Bakanlıkça belirlenir.

Tabii tohumlama faaliyetleri

MADDE 8 – (1) İşletmesinde tabii tohumlama boğası kullanmak isteyen yetiştirici Bakanlıktan izin almak zorundadır. İzin alınmış tabii tohumlama boğası ticari amaçla kullanılamaz. Tabii tohumlamaya dair faaliyetlere ilişkin hususlar Bakanlıkça belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bakanlık Tarafından Yapılan Suni Tohumlama, Embriyo Transferinden Alınan Uygulama Ücreti ve Ücretin Tahsili

Uygulama ücreti

MADDE 9 – (Değişik:RG-18/12/2013-28855)

(1) Bakanlık personeli tarafından yapılan suni tohumlama, embriyo transferi ve diğer biyoteknolojik faaliyetler ücret karşılığında yapılır. Hayvan sahipleri veya bakıcıları tarafından uygulayıcılara ödenecek ücretler her yıl Bakanlıkça belirlenir.

Sığır suni tohumlama ve embriyo transferi uygulama ücretinin tahsili

MADDE 10 – (Değişik:RG-18/12/2013-28855)

(1) Sığır suni tohumlama uygulamalarında, birinci tohumlama ücret karşılığında yapılır ve izleyen ikinci tohumlamadan uygulama ücreti alınmaz. Müteakip uygulama ücrete tabidir. Embriyo transferinde bütün uygulamalar ücret karşılığında yapılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Sperma ve Embriyo İthalatı

Sperma ve embriyo ithalatı

MADDE 11 – (1) Sperma ve embriyo ithalatı yapacak gerçek ve tüzel kişi ve kuruluşlar, sperma ve embriyo depolama, dağıtım ve pazarlama için altyapıya sahip ve en az

bir veteriner hekim istihdam etmek koşulu ile Bakanlıktan izin almak zorundadır. İthalatta teknik ve sağlıkla ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(2) Sperma ve embriyo ithalatı yapacak gerçek ve tüzel kişi ve kuruluşlar; Bakanlıkça çıkarılan mevzuata uymak zorundadır. Mevzuata uymayanların ithalat için yaptıkları başvuru değerlendirmeye alınmayarak kontrol belgesi verilmez, faaliyetleri durdurulur ve diğer müracaatları kabul edilmez.

(3) Sperma ve embriyo ithalatı yapacak gerçek ve tüzel kişi ve kuruluşlar; ithal edilecek dondurulmuş sığır spermalarını, ithali müteakip 45 gün içinde Bakanlık tarafından belirlenmiş olan suni tohumlama laboratuvarları veya veteriner fakülteleri laboratuvarlarında sağlık ve kalite yönünden muayene ettirerek uygunluk belgesi almak zorundadır. Uygunluk belgesi alınmadan yurt içinde satış, pazarlama, suni tohumlama veya embriyo transferi uygulamaları yapılamaz.

(4) Bakanlıktan izin almadan sperma, ovum ve embriyo ithal eden, depolayan ve dağıtanlar hakkında 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendine göre işlem yapılır.

Sperma ve embriyo ithalatı için yeterlilik belgesi

MADDE 12 – (1) Sperma ve embriyo ithal eden kişi ve kuruluşların taşınması gereken fiziki ve teknik şartları Bakanlık belirler ve uygun görülenlere Bakanlıkça ithalat yeterlilik belgesi verilir. İthalat yeterlilik belgesi olmayanlar sperma ve embriyo ithalatı, dağıtım ve pazarlaması yapamaz.

Tutulması gerekli kayıtlar

MADDE 13 – (1) Sperma ve/veya embriyo ithal eden kişi veya kuruluşlar sperma ve embriyoları, Bakanlıktan suni tohumlama ve/veya embriyo transferi yapma izni almış kişi ve kuruluşlara pazarlamak, alıcılarla ilgili kayıtları tutmak ve bu kayıtları istenildiği takdirde Bakanlığa göndermek zorundadır. Bu zorunluluğa uymayanlar hakkında 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendine göre işlem yapılır ve diğer ithalat müracaatları dikkate alınmaz.

Embriyo transferi uygulama esasları

MADDE 14 – (1) Embriyo transferi uygulamaları aşağıdaki esaslar dahilinde yapılır.

a) Embriyo transferi uygulaması Bakanlıktan embriyo transferi izni almış veteriner hekimler tarafından yapılır.

b) Embriyo transferine ilişkin Bakanlıkça belirlenen belgenin bir nüshasını yetiştiriciye vermek zorundadır.

c) Embriyo uygulaması sonucu doğan her yavru, ön soy kütüğü ve soy kütüğüne kayıt edilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 15 – (1) 1/7/2003 tarihli ve 25155 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Suni Tohumlama, Tabii Tohumlama, Ovum ve Embriyo Transferi Faaliyetlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Başvuru alma

EK MADDE 1 – (Ek:RG-28/4/2020-31112)

(1) Bu Yönetmelik kapsamındaki faaliyetlerin sunumunda, gerekli alt yapının sağlanması halinde başvurular elektronik ortamdan alınabilir ve başka kurum ve kuruluşlar tarafından elektronik ortamda sunulan bilgi ve belgeler başvurudan talep edilmez.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 1/7/2003 tarihli ve 25155 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Suni Tohumlama, Tabii Tohumlama, Ovum ve Embriyo Transferi Faaliyetlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik kapsamında suni tohumlama ve embriyo transferi yapma izni almış olan kişi veya kuruluşların izinleri geçerlidir.

(2) İthalat iznine sahip olanlar, 30/6/2012 tarihine kadar Bakanlığa müracaat ederek bu Yönetmeliğe uygun şekilde hazırlanan ithalat yeterlilik belgesi almak zorundadır.

(3) Bakanlıkça; suni tohumlama, tabii tohumlama, ovum ve embriyo transferi faaliyetleri ile ilgili olarak yayımlanmış olan düzenleyici işlemlerin bu Yönetmeliğe aykırı olmayan hükümleri uygulanmaya devam edilir.

(4) Yürürlükten kaldırılan Yönetmeliğe yapılan atıflar bu Yönetmeliğin ilgili hükümlerine yapılmış sayılır.

Yürürlük

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 17 – (Değişik:RG-28/4/2020-31112)

(1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

HAYVANLARDA SOY KÜTÜĞÜ VE ÖN SOY KÜTÜĞÜ ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 05.12.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28133

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; damızlık amaçlı hayvanların yetiştirilmesi, kayıt altına alınması ve hayvan ıslahı çalışmalarının yürütülmesini sağlamak üzere soy kütüğü ve ön soy kütüğü sistemini oluşturmaktır.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; sığır, koyun, keçi, manda ve arı yetiştiriciliğinde soy kütüğü ve ön soy kütüğü sisteminin gerektirdiği kayıtlar ile verilerin depolanması, değerlendirilmesi, değerlendirme sonuçlarının yayınlanması, ıslah programı, belgelendirme ve ıslahla ilgili yapılacak iş ve işlemleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 10 uncu maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

- a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
- b) Birlik: Her türden hayvan için ıslah esas olmak üzere yetiştirme, pazarlama faaliyetlerini gerçekleştirmek amacıyla gerçek ve tüzel kişiliği haiz yetiştiriciler ile kurum ve kuruluşların il bazında oluşturdukları yetiştirici birliklerini,
- c) Damızlık: Irkına, tipine ve verimine özgü özellikleri gösteren vasıflı ve damızlık belgeli hayvanları,
- ç) Damızlık belgesi: Ana ve babası bilinen ve kayıt sisteminde kayıtlı damızlık hayvanlara verilen belgeyi,
- d) Islah programı: Türkiye koşullarına uyumlu kaliteli damızlıklar elde etmek amacıyla ulusal veya bölgesel olarak planlanan ıslah çalışmalarını düzenlemek ve yönlendirmek amacıyla yapılan çalışma planını,

- e) İl müdürlüğü: Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüklerini,
f) Kayıt sistemi: Hayvansal üretimin ve/veya ıslah programının gereği, toplanması öngörülen bilgilerin kaydedildiği, depolandığı ve değerlendirildiği tür bazında tutulan kayıt ortamını,
g) Merkez birliği: İl yetiştirici birliklerinin bir araya gelerek oluşturdukları ve faaliyetleri tüm yurdu kapsayacak şekilde her türden hayvan için ayrı kurulmuş merkez birliklerini,
ğ) Ön soy kütüğü: Sadece yetiştirme kayıtları tutulan işletmelerde mensup olduğu ırkın özelliklerini taşıyan hayvanlar için oluşturulan kayıt sistemini,
h) Soy kütüğü: Yetiştirme ve verim kayıtları tutulan işletmelerde mensup olduğu ırkın özelliklerini taşıyan hayvanlar için oluşturulan kayıt sistemini,
ı) Yetiştirici: Hayvanların mülkiyet hakkını üzerinde bulunduran gerçek veya tüzel kişiyi,
ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Yetki, Başvuru ve Denetleme

Yetki

MADDE 5 – (1) Soy kütüğü ve ön soy kütüğü çalışmaları aşağıda belirtilen kuruluşlar tarafından yürütülür:

a) İllerde; il müdürlüğü ve/veya birliklerin kurulduğu illerde, merkez birliğine üye ve merkez birliği aracılığıyla Bakanlıktan yetki almış olan birlik,

b) Ülke genelinde; Bakanlık ve/veya Bakanlıktan yetki almış merkez birliği.

(2) Soy kütüğü ve ön soy kütüğü sisteminin gerektirdiği tüm işlemler; soy kütüğüne kayıtlı işletmelerde birlikler, ön soy kütüğüne kayıtlı işletmelerde il müdürlükleri ve/veya birlikler tarafından yapılır.

(3) Bakanlık, birliklere teknik hizmetler, sağlık hizmetleri ve eğitim konusunda gerektiğinde aynı ve nakdi destek sağlayabilir.

Başvuru

MADDE 6 – (1) Soy kütüğü ve ön soy kütüğü sistemini yürütmek isteyen birlikler, içeriği merkez birliklerince belirlenen başvuru dosyasını hazırlayarak merkez birliğine müracaat eder. Merkez birliği en geç otuz işgünü içerisinde incelemesini yapar. Uygun görmemesi durumunda birliğe gerekçeli yazılı cevap verir. Uygun görmesi durumunda onay için birlik adına Bakanlığa başvurur. Bakanlık başvuruyu inceler ve en geç on beş işgünü içerisinde cevaplar.

(2) Bakanlık tarafından başvurunun uygun bulunması durumunda il müdürlüğü bilgilendirilir.

(3) Soy kütüğüne kayıtlı olmak isteyen yetiştirici, birliğe müracaat eder. Birlik kuruluş belgesindeki koşulları taşıyan, asıl veya geçici üye olan her yetiştirici ve işletmesindeki tüm hayvanlar soy kütüğü kapsamındadır.

(4) Kamu kurum ve kuruluşlarına ait hayvanlar soy kütüğü kapsamına alınacak ise üyelik şartı aranmaz. Bu kapsamdaki iş ve işlemler, merkez birliği ile yapılacak protokolle belirlenir.

(5) İşletmesini ve hayvanlarını ön soy kütüğüne kayıt ettirmek isteyen yetiştiriciler, yetkili kuruluşlara müracaat eder, uygun görülenler sisteme dâhil edilir.

(6) Ülke içerisinde, suni tohumlama ve embriyo transferi yapılan her sığır ve sığırın sahibi yetiştirici soy kütüğü veya ön soy kütüğüne kaydedilir.

Denetleme

MADDE 7 – (1) Soy kütüğü çalışmalarına yetki verilen merkez birliği Bakanlık tarafından, birlik ise merkez birliği ve/veya Bakanlık tarafından denetlenir. Kurallara ve taahhütlerine uymayanlar yazılı olarak uyarılır. En geç üç ay sonra yapılan denetimde

uymamanın devamı durumunda soy kütüğü çalışmalarını yürütme yetkisi geri alınır. Birliğin yetkisinin alınması durumunda soy kütüğü çalışmaları iptal edilir ve tüm işletmeler ön soy kütüğü kapsamına alınarak, çalışmalar il müdürlüğüne yürütülür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Genel Hususlar

Kayıt

MADDE 8 – (1) Suni tohumlama ve embriyo transferi yapılan her sığır ve işletmesi ile ülke içerisinde yapılan tüm suni tohumlama ve embriyo transferi bilgileri soy kütüğü ve ön soy kütüğü sistemine kayıt edilir.

Belgelendirme

MADDE 9 – (1) Ferdî, koloni, sürü bazında hayvanların satılması halinde yetiştiricinin birliğe talebi üzerine; içeriği ve şekli Bakanlık tarafından belirlenen damızlık belgesi verilir. Birlik olmayan illerde talep, il müdürlüğü üzerinden merkez birliğine yapılır. Bakanlıkça belirlenen kriterlere sahip olmayan hayvanlara damızlık belgesi düzenlenmez.

(2) Belge ücreti, Bakanlığın uygun görüşü ile merkez birliği tarafından belirlenir.

Bildirim

MADDE 10 – (1) Hayvanın başka bir şahsa satılması durumunda hayvan sahibi ve alıcısı tarafından; kesilmesi, ölmesi gibi sürü dışına çıkması durumlarında hayvan sahibi tarafından bir ay içerisinde soy kütüğü ve ön soy kütüğü sistemine işletilir.

Soy kütüğü

MADDE 11 – (1) Soy kütüğü, asgari aşağıdaki konu ve faaliyetleri içerir:

- Tanımlama,
- Soy bilgileri,
- İslaha konu olabilecek özellik ve bilgileri,
- Üremeye esas bilgiler,
- Sürüden ayrılma bilgileri,
- Veri tabanı oluşturulması ve verilerin depolanması,
- Verilerin değerlendirilmesi ve sonuçların yayınlanması,
- İslah programı,
- Damızlık belgesi verilmesi.

(2) Soy kütüğü ve ön soy kütüğü içerisinde ıslah programı kapsamındaki verilerin toplanması ile ilgili tüm iş ve işlemler merkez birliği tarafından yürütülür.

Ön soy kütüğü

MADDE 12 – (1) Ön soy kütüğü, asgari aşağıdaki konu ve faaliyetleri içerir:

- Tanımlama,
- Soy bilgileri,
- Üremeye esas bilgiler,
- Sürüden ayrılma bilgileri,
- Veri tabanı oluşturulması ve verilerin depolanması,
- Verilerin değerlendirilmesi ve sonuçların yayınlanması,
- Damızlık belgesi verilmesi.

Tanımlama

MADDE 13 – (1) Hayvanlar, ait oldukları türün özelliklerine göre ferdî, sürü veya koloni bazında tanımlanır.

Sığırlarda ıslaha konu olacak asgari özellik ve bilgiler

MADDE 14 – (1) Sığırlarda asgari aşağıdaki özellik ve bilgiler aranır:

a) Her bir ineğin verdiği süt miktarı ve ıslah programı kapsamındaki ineklerde sütün içeriği (yağ, protein ve benzeri) belirlenir. İslah amaçlarındaki değişiklik ve piyasa talepleri doğrultusunda Bakanlıkça diğer verim veya özellikler eklenebilir.

b) Soy kütüğüne kayıtlı ineklerde süt verim kontrolü yapılır.

c) İllerde süt verim kontrollerini yapma yetkisi Bakanlık tarafından soy kütüğü sistemini yürütmeye yetkili kılınan birliğe aittir.

Veri tabanı

MADDE 15 – (1) Veri tabanı, Bakanlık tarafından yetki verilmiş merkez birliği tarafından oluşturulur.

(2) Soy kütüğü ve ön soy kütüğü sisteminde tutulan tüm kayıtlar merkez birliğinde depolanır.

(3) Veri tabanından Bakanlık yararlanabilir.

(4) Veri tabanı oluşturulması ve geliştirilmesinde Bakanlık destek verebilir.

Verilerin değerlendirilmesi

MADDE 16 – (1) Soy kütüğü ve ön soy kütüğü sistemindeki tüm kayıtlar, yapılacak ıslah ve Bakanlık ve/veya merkez birliğinin belirleyeceği diğer çalışmalarda kullanılmak üzere değerlendirilir.

(2) Verilerin değerlendirilmesine ve damızlık değer tahmini yapılması veya yaptırılmasına Bakanlık ve/veya merkez birliği yetkilidir.

Islah programı

MADDE 17 – (1) Ülkesel ıslah programları, Bakanlık ve merkez birliği tarafından hazırlanır. Islah programları Bakanlık tarafından onaylandıktan sonra tür bazında hazırlanacak talimatla uygulamaya konulur.

(2) Islah programlarında yapılacak her türlü değişiklik Bakanlığın onayına sunulur.

(3) Islah programlarında; ıslah amacı, sürü büyüklüğü, kayıtlı sürü büyüklüğü, programın süresi, faaliyet planı ve diğer teknik detaylar belirlenir.

(4) Bir ıslah programı kapsamındaki popülasyonda birden fazla kuruluş ıslah programı yürütemez.

(5) Bakanlık uygulamayı izlemek ve programdan sapma olması durumunda yazılı uyarıdan altı ay sonra yapılacak denetimi takiben onayını geri çekebilir.

(6) Sığırlarda ıslah programını yürütecek kuruluşlar, sperma üretme istasyonuna sahip veya bir sperma üretme istasyonu ile sözleşme yapar.

(7) Islah programı kapsamındaki sığırlar soy kütüğüne kayıtlı olmalıdır.

(8) Sperma üretme istasyonuna sahip olup boğalarını test etmek isteyen kuruluş, merkez birliği ile işbirliği protokolü yapar.

Damızlık belgesi

MADDE 18 – (1) Soy kütüğü ve ön soy kütüğüne kayıtlı hayvanların satılması durumunda, damızlık belgesi verilir.

(2) Damızlık belgesi düzenleme ve onaylama yetkisi, Bakanlık ve/veya merkez birliğine aittir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Talimatlar

MADDE 19 – (1) Bakanlık;

a) Tür bazında damızlık belgesinin şekil ve içeriğini,
b) Tür bazında doğum, çoğalma, tohumlama, embriyo transferi ve çiftleştirmeye ilişkin bilgilerle ilgili çalışmaların usul ve esaslarını,

c) Tür bazında sürüden ayrılma bilgileri ile ilgili çalışmaların usul ve esaslarını,

ç) Islaha konu olabilecek özellik ve bilgiler ile bunlarla ilgili yapılacak çalışmaların usul ve esaslarını,

d) Soy kütüğü ve ön soy kütüğünde yer alması gereken asgari soy bilgilerinin neler olacağını,

e) Soy kütüğü ve ön soy kütüğüne girecek işletme ve hayvanlarla ilgili kriterler ve yetiştiricilerin uyacakları hususları,

çıkardacağı talimatlarla belirler.

İdari yaptırımlar

MADDE 20 – (1) Soy kütüğü ve ön soy kütüğünde kayıtlı hayvanlarla ilgili Bakanlıkça belirlenen esaslara aykırı olarak sahte belge düzenleyenlere, sunanlara veya belgede tahrifat yaparak ilgilileri yanıltanlara, 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi hükmü uygulanır.

(2) Hayvanın başka bir şahsa satılması, kesilmesi, ölmesi gibi sürü dışına çıkması durumlarını bir ay içerisinde soy kütüğü ve ön soy kütüğü sistemine işletmeyen hayvan sahipleri veya alıcıları hakkında 5996 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendi hükmü uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 21 – (1) 6/12/2001 tarihli ve 24605 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hayvanlarda Soykütüğü ve Önsoykütüğü Esasları ile Çalışma Usulleri Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 22 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 23 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

EV VE SÜS HAYVANLARININ TİCARİ OLMAYAN HAREKETLERİNDE UYGULANACAK HAYVAN SAĞLIĞI ŞARTLARINA DAİR YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 05.12.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28133

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; insan ve hayvan sağlığının korunmasını sağlamak ve türe özgü hayvan hastalıklarının yayılması riskini azaltmak için ev ve süs hayvanlarının ticari olmayan hareketlerinde uygulanacak hayvan sağlığı şartları ve yapılacak kontrollere dair usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, ev ve süs hayvanlarının ülke içerisindeki hareketleri, Türkiye’den diğer ülkelere hareketleri ile diğer ülkelere Türkiye’ye hareketlerinde uygulanacak hayvan sağlığı şartları ile ilgili usul ve esasları kapsar.

(2) 27/9/1994 tarihli ve 4041 sayılı Kanunla uygun bulunan Nesli Tehlikede Olan Yabanî Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme ve taraf olunan ekleri kapsamındaki türlerin korunmasına yönelik kurallar, hayvan sağlığı şartları ile ilgili olmayan, bazı tür ve ırkların hareketlerinin kısıtlanmasına ilişkin mevzuat hükümleri saklıdır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 34 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

(2) Bu Yönetmelik, Avrupa Birliğinin Pet Hayvanlarının Ticari Olmayan Hareketlerinde Uygulanan Hayvan Sağlığı Şartlarına Dair 998/2003 sayılı Konsey Tüzüğü ve 2004/824/EC sayılı Köpek, Kedi ve Gelinciklerin Üçüncü Ülkelerden Topluluğa Ticari Olmayan Hareketleri İçin Model Sağlık Sertifikasına Dair Komisyon Kararına paralel olarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
- b) Belge kontrolü: Veteriner sağlık sertifikası ve sevkiyata eşlik eden diğer belgelerin kontrolünü,
- c) CITES: 27/9/1994 tarihli ve 4041 sayılı Kanunla uygun bulunan Nesli Tehlikede Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme ve taraf olunan eklerini,
- ç) Ev ve süs hayvanı: Sahiplerinin ya da sahipleri adına sorumluluğunu almış kişilerin yanında bulunan, üçüncü bir şahsa satışı ya da devredilmesi amaçlanmayan arılar, kabuklu hayvanlar ve kümes hayvanları haricindeki omurgasızlar, amfibik hayvanlar, köpek, kedi, gelincik, süs balıkları, sürüngen, kemirgen, evcil tavşan ve tüm kuşları,
- d) Fiziksel kontrol: Numune alma ve laboratuvar testlerini de içeren sevkiyatın kendisi üzerinde yapılan kontrolü,
- e) Giriş: Malların Türkiye Gümrük Bölgesine ve serbest bölgelere girişi, ithalatı ve transit rejimine tabi tutulmasını,
- f) Hareket: Ev ve süs hayvanlarının ülke içi hareketlerini, Türkiye’den başka bir ülkeye veya başka bir ülkeden Türkiye’ye girişlerini veya tekrar girişlerini,
- g) Kimlik kontrolü: Veteriner sağlık sertifikası ve ilgili mevzuatta belirlenmiş sevkiyata eşlik eden diğer belgelerde beyan edilen bilgilerle sevkiyatın birbirini tutup tutmadığını anlamak amacıyla görsel olarak yapılan kontrolü,
- ğ) Merkezi Yetkili Makam: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünü,
- h) Pasaport: Ev ve süs hayvanını açık olarak tanımlayan ve bu Yönetmelik çerçevesinde kontrol edilecek hususlara ilişkin ev hayvanının durumunu belgeleyen belgeyi,
- ı) Resmî veteriner hekim: Bu Yönetmelikteki görevleri Bakanlık adına yapan Bakanlık personeli veteriner hekimi,
- i) Veteriner kontrolü: Veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğünde veya veteriner sınır kontrol noktasının bulunmadığı yerlerde Bakanlık il müdürlüklerinde, Merkezi Yetkili Makam tarafından yetkilendirilen ilgili personel tarafından, hayvan ve insan sağlığını doğrudan veya dolaylı olarak korumak amacıyla yürütülen belge, kimlik ve fiziksel kontrolleri kapsayan her türlü resmî kontrolü,
- j) Veteriner sağlık sertifikası: Bu Yönetmelik kapsamındaki ev ve süs hayvanlarının Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu kapsamında sağlık şartlarına uygun olduğunu gösteren, resmî veteriner hekim tarafından düzenlenen belgeyi,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Kimliklendirme

MADDE 5 – (1) Ek-1’de yer alan hayvan türlerinden kısım A ve kısım B’de sıralanan hayvan türlerinin, açıkça okunabilir bir dövme ya da elektronik bir kimliklendirme sistemi (mikroçip) sistemlerinden biri ile tanımlanmış olması gerekir.

(2) Hayvanın elektronik kimliklendirme sistemi ile kimliklendirilmesi durumunda, okuyucunun (transponder) Ek-1’in (A) bölümündeki hükümlere uygun olması gerekir. Aksi takdirde hayvan sahibi ya da sahibi adına hayvandan sorumlu olan kişi, yapılacak resmî kontrollerde hayvanın kimliğini tespit etmeye yarayacak okuyucuyu temin etmek zorundadır.

(3) Hayvanın kimliği, hayvan sahibinin adını ve adresini belirleyen ayrıntıları içerir.

Kuduz aşısı

MADDE 6 – (1) Kuduz aşılması ve periyodik aşılama, Ek-1’in (B) bölümüne uygun olarak yapılır.

Kuduz aşısı kontrolü

MADDE 7 – (1) Yetkili bir veteriner hekim tarafından son kuduz aşılamasından en az 30 gün sonra alınan kan serumu örneği, Avrupa Birliği tarafından kuduz hastalığı testi için

onaylanmış bir laboratuvara anti-kuduz antikor titrasyon testi için gönderilir. Nötralize edici antikor titresini en az 0,5 UI/ml. olarak veya eşdeğer düzeyde ölçülür.

(2) Laboratuvar test ücretleri ev ve süs hayvanlarının sahipleri tarafından karşılanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ev ve Süs Hayvanlarının Hareketleri

Ülke içerisindeki hareket

MADDE 8 – (1) Ev ve süs hayvanlarının sahipleri, seyahat ederken yanlarında eşlik eden ev ve süs hayvanlarına ait bir kimlik belgesi taşır ve yetkili makamlar tarafından sorulması durumunda, hayvana ait kimlik belgesini sunar.

Türkiye’den diğer ülkelere hareket

MADDE 9 – (1) Ev ve süs hayvanlarının Türkiye’den diğer ülkelere hareketleri, hayvanın gideceği ülkenin ulusal mevzuatına tabidir.

(2) Hayvan sahibi, varış ülkesinin yetkili makamına veya ülkenin Türkiye’de bulunan temsilciliğine gereken bilgileri hareket tarihinden en az 6 ay önce danışır.

(3) Temin edilen bilgiler, hayvana ilişkin istenen kan testi, veteriner sağlık sertifikası gibi sağlık şartlarının yerine getirilmesi için derhal hayvanın çıkış yapacağı ilgili veteriner teşkilatına bildirilir ve gerekli işlemler yapılır.

Ev ve süs hayvanlarının Türkiye’ye hareketleri

MADDE 10 – (1) Türkiye’ye kedi, köpek ve gelinciklerin yolcu beraberinde girişi, ancak Bakanlık tarafından belirlenmiş olan giriş kapılarından gerçekleşebilir. Kedi, köpek ve gelincikler;

a) 5 inci madde hükümlerine uygun olarak kimliklendirilmiş olur.

b) 6 ncı madde hükümleri doğrultusunda kuduz hastalığına karşı aşılanmış olur.

c) Hareketlerinden 3 ay önce ve son kuduz aşılamasından en az 30 gün sonra yetkili bir veteriner hekim tarafından alınan kan serumu örneklerinde antikor titrasyon testi, 7 ncı madde hükümlerine uygun olarak yapılır ve hayvanın kabul edilebilir anti-kuduz antikor titresine sahip olduğunu gösterir sonuç raporu Türkiye giriş gümrüğüne sunulmak üzere temin edilir.

ç) Kuduz antikor titrasyon testi, kabul edilebilir anti-kuduz antikor titresine sahip olduğu pasaportunda belirtilen ve kuduz hastalığına karşı aşılama düzenli ve 6 ncı maddeye uygun olarak aşılanan hayvanlar için tekrar talep edilmez.

d) Türkiye menşeli olan ev ve süs hayvanının, başka bir ülkeye gidip tekrar dönmesi durumunda; Türkiye’den hareketinden önce alınmış ve kabul edilebilir anti-kuduz antikor titresine sahip olduğunu gösterir sonuç raporu varsa, (c) bendinde geçen 3 aylık süre koşulu aranmaz.

e) Ev ve süs hayvanının menşe ülke veteriner servisi tarafından düzenlenmiş ve onaylanmış Ek-2’de örneği verilen bir veteriner sağlık sertifikasına sahip olması gerekir.

f) Ev ve süs hayvanlarına, yetkili bir veteriner hekimce verilen pasaport eşlik eder. Bu pasaportun, yetkili bir veteriner hekim tarafından uygulanmış olan kuduz aşısının 6 ncı madde hükümlerine uygunluğunu ve geçerlilik süresinin halen devam ettiğini, ayrıca türe özgü diğer hastalıklara karşı da aşı ve ilaç uygulamalarının yapıldığını doğrulaması gerekir.

(2) Türkiye’ye 3 aylıktan küçük aşılanmamış kedi, köpek ve gelinciklerin girişine, hayvanların getirildiği ülkenin kuduz hastalığına ilişkin hayvan sağlığı durumu göz önüne alınarak Bakanlığın belirlediği sağlık şartlarının karşılanması koşuluyla izin verilebilir.

(3) Ek-1’deki hayvan türlerinden kısım C’de yer alan hayvan türlerinin yolcu beraberinde ülkeye girişine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Resmî kontroller

MADDE 11 – (1) Türkiye’ye kedi, köpek ve gelinciklerin yolcu beraberinde girişine ilişkin resmî kontroller, ilgili gümrük müdürlüğü ile koordinasyon içerisinde yürütülür.

(2) Hayvan sahibi veya hayvandan sorumlu kişi, hayvanın bu Yönetmelikle belirlenen kuralları karşıladığını gösteren her türlü bilgi ve belgeyi resmî kontrollerden sorumlu otoritelere sunmak zorundadır.

(3) Yapılan kontroller sonucunda, bu Yönetmelik şartlarına uygun bulunmayan hayvanlar için, yetkili otorite resmî veterinerlere danışarak;

a) Menşe ülkeye geri gönderir.

b) Mümkün olan durumlarda hayvanlar, gerekli hayvan sağlığı koşullarını karşılayıp karşılamadıklarının tespiti için gereken süre kadar karantina altında tutulur.

c) Geri gönderilmesi veya karantina altına alınarak izole edilmesi mümkün olmayan hayvanlar tazminatsız olarak itlaf edilir.

(4) Ev hayvanlarının ticari olmayan hareketlerinde uygulanan sağlık şartları ve ülkeye girişi ile ilgili koşullara ilişkin bilgiler, kamuya açık ve kolay ulaşılabilir olarak sunulur.

(5) Kontrollere ve karantinaya ilişkin tüm masraflar hayvan sahibine aittir.

Koruma önlemleri

MADDE 12 – (1) Bakanlık gerek gördüğünde ev ve süs hayvanlarının ülkeye girişlerinde, ilgili mevzuat hükümleri gereğince koruma önlemleri alır.

Elektronik kimliklendirme sistemi

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 5 inci maddede belirtilen elektronik kimliklendirme sistemi ilgililerce 1/1/2013 tarihinden itibaren aranır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) 10 uncu maddenin birinci fıkrasının (c), (ç), (d), (e) ve (f) bentleri yürürlüğe girinceye kadar konuyla ilgili mevcut hükümlerin uygulamasına devam olunur.

Yürürlük

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmeliğin;

a) 10 uncu maddenin birinci fıkrasının (c), (ç), (d), (e) ve (f) bentleri yayımı tarihinden üç ay sonra,

b) Diğer hükümleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

KOYUN VE KEÇİ TÜRÜ HAYVANLARIN TANIMLANMASI, TESCİLİ VE İZLENMESİ YÖNETMELİĞİ

Resmî Gazete Tarihi: 02.12.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28130

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; hayvan hareketlerinin ve hayvan hastalıklarının daha etkin kontrolünü sağlamak, ülke veya bölgesel eradikasyon programlarının etkin yürütülmesini desteklemek, ilgili birimlerce gerekli sağlık, ıslah, istatistik ve destekleme ödemeleri kayıtlarının daha düzenli tutulması ve değerlendirilmesi amacıyla hayvancılık işletmelerinin belirlenmesi, tescili ile bu işletmelerde bulunan koyun ve keçi türü hayvanların tanımlanması, kayıt altına alınması ve hayvan hareketlerinin takibiyle ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; her yaş grubunda bulunan koyun ve keçi türü hayvanların **(Mülga ibare:RG-24/5/2022-31845)** tanımlanmasını, tanımlamada kullanılacak yöntemi, malzeme tipi ve özelliklerini, numaralama sistemine dair teknik özellikleri, tanımlanan hayvanlar ile bunların buldukları işletmelerin ve hayvan sahiplerinin kayıt altına alınmasını, bilgisayar destekli veri tabanının kurulması ve işletilmesini, tanımlanan hayvanlar ve bunların barındırıldığı işletmelerle ilgili bilgi ve verilerin değişimini, sistem içerisinde söz konusu hayvanların hareketlerinin takip ve kontrolünün sağlanması için nakil belgesi düzenlenmesini, sürü sağlığına ilişkin bilgiler ile destekleme ödemeleriyle ilgili bilgilerin kaydedilmesini, tanımlanan hayvanlar ve işletmelerin kontrol ve denetimleri ile idari yaptırımlara ilişkin hususları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik;

- a) 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 7 nci, 8 inci ve 36 ncı maddelerine dayanılarak,
- b) Avrupa Birliği Konseyinin 21/2004/EC sayılı Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Kimliklendirilmesi ve Kayıtları Konusunda Sistem Kurulması Tüzüğüne paralel,
- c) Avrupa Birliği Komisyonunun 1505/2006/EC sayılı Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Kimliklendirilmesi ve Kayıtlarına İlişkin Yürütülecek Asgari Kontroller Tüzüğüne paralel,

hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) **(Değişik:RG-3/11/2018-30584)** Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,
- b) Denetçi: Bu Yönetmeliğin sekizinci bölümünde belirtilen kontrolleri yapmak üzere Genel Müdürlük veya il/ilçe müdürlüğü tarafından görevlendirilen resmî veteriner hekimleri veya Bakanlığın yetkilendirdiği kişi, kurum ve kuruluşların görevlendirdiği veteriner hekimleri,
- c) Genel Müdürlük: Bakanlığın Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünü,
- ç) Hayvan sahibi: Hayvanların mülkiyet hakkını üzerinde bulunduran gerçek veya tüzel kişiyi,
- d) **(Değişik:RG-3/11/2018-30584)** İl/ilçe müdürlüğü: İl/ilçe tarım ve orman müdürlüklerini,
- e) İşletme: Bu Yönetmelik kapsamında bulunan hayvanların, veteriner klinik ve poliklinikleri dışındaki, devamlı veya geçici olarak tutulduğu, yetiştirildiği veya beslendiği herhangi bir tesis, kuruluş veya etrafı çevrili açık alan çiftliği durumunda bulunduğu çevreyi,
- f) Kanun: 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununu,
- g) Kısıtlama: Hayvanların piyasaya arzının, taşınmasının veya işletmeye giriş ve çıkışının yasaklanması, işletmede ve veri tabanında hayvan hareketlerini önlemeye yönelik tedbirleri,
- ğ) Kimliklendirici: Hayvancılık konusunda eğitim almış meslek mensupları ile hayvan kimliklendirilmesi konusunda yapılacak bilgilendirme sonunda uygun görülerek Bakanlık tarafından izin verilen yer ve süre içinde kimliklendirme yetkisi verilen kişiyi,
- h) Koyun ve keçi türü hayvan: Et, süt, yapağı üretimi, damızlık veya diğer amaçlarla yetiştirilen her yaştaki koyun ve keçileri,
- 1) **(Değişik:RG-28/11/2020-31318)** Nakil belgesi: Resmî veteriner hekim, hayvan sahibi, hayvan satış yeri yetkilisi veya Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş kişi, kurum veya kuruluş tarafından imzalı olarak veya elektronik ortamda düzenlenen, Ek-2’de yer alan belgeyi,

i) Resmî veteriner hekim: Bu Yönetmelik kapsamında verilen görevleri Bakanlık adına yapan Bakanlık personeli veteriner hekimi,

j) Tanımlama araçları: Hayvanların tanımlanmasında kullanılan plastik kulak küpesi, elektronik kulak küpesi, mikroçip, bolus veya bileklik gibi tanımlama araçlarını,

k) Veteriner sağlık raporu: Hayvan ve hayvansal ürünlerin Kanunda belirlenen sağlık şartlarına uygun olduğunu gösteren, resmi veya yetkilendirilmiş veteriner hekim tarafından düzenlenen belgeyi,

l) Yetkilendirilmiş veteriner hekim: Bakanlıkta görevli veteriner hekimler dışında, verilecek resmi görevleri yürütmek üzere Bakanlık tarafından yetki verilen veteriner hekimi,

m) **(Ek:RG-28/11/2020-31318)** Hayvan sağlık zabıtası komisyonu: 20/1/2012 tarihli ve 28179 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bulaşıcı Hayvan Hastalıkları ile Mücadelede Uygulanacak Genel Hükümlere İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre kurulmuş komisyonları,
ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Görev, Yetki, Sorumluluk ve Yükümlülükler

Yetki ve sorumluluk

MADDE 5 – (1) Bu Yönetmelik çerçevesindeki koyun ve keçi türü hayvanların tanımlanması, işletmede kayıt altına alınması ve işletmelerin tescili ile ilgili tüm diğer işlemlerin yürütülmesinden Bakanlık yetkili ve sorumludur. Gerektiğinde bu yetkinin bir kısmını veya tamamını Bakanlığın kontrol ve denetimi altında olmak şartı ile ilgili yeterli altyapıya sahip, hayvancılık konusunda faaliyet gösteren kurum, kuruluş, gerçek veya tüzel kişilere devredebilir.

Genel Müdürlüğün görev ve sorumlulukları

MADDE 6 – (1) Genel Müdürlük hayvan hareketleri ve sağlığına yönelik bilgisayar destekli veri tabanının oluşturulması, il/ilçe müdürlükleri arasında bilgi akışının sağlanması, il/ilçe müdürlükleri ile yetki verilen ilgili kurum veya kuruluşların çalışmalarının kontrolü, denetimi, eğitimi ile merkezî veri tabanının işletilmesi, geliştirilmesi ve işlemlerin uygulanması ile yetkili, görevli ve sorumludur.

İl/ilçe müdürlüğünün görev ve sorumlulukları

MADDE 7 – (1) İl/ilçe müdürlüğü kendi yetki, görev ve sorumluluk sahasında bulunan koyun ve keçi türü hayvanların tanımlanmasında kullanılacak tanımlama araçlarının, bu Yönetmelikte belirtilen şartlara uygunluğunu onaylamak, hayvanları **(Mülga ibare:RG-24/5/2022-31845)** tanımlamada kullanılacak kulak küpe numaralarını işletmelere tahsis etmek, il içi işletme numaralarının işletmelere tahsisini sağlamak, tanımlanan ve kayıt altına alınan hayvanlar ile bunların buldukları işletmeleri tescil etmek, 39 uncu maddede belirtilen bilgileri bilgisayar destekli veri tabanına kaydetmek, hayvan sahiplerinin işletmelerindeki koyun ve keçi türü hayvanlar için kayıt tutmalarını sağlamak, tanımlanan ve tescil edilen hayvanlar ile işletmelerin kontrol ve denetimlerini sağlamak, kontrollere ilişkin raporları hazırlamak, gerekli eğitimleri vermek, bu Yönetmelik hükümlerinin ihlal edilmesi halinde gerekli yaptırımları uygulamak ve bu Yönetmeliğin ilgili diğer hükümlerini uygulama konularında yetkili, görevli ve sorumludur.

Hayvan sahibinin sorumluluk ve yükümlülükleri

MADDE 8 – (1) Hayvan sahibi, işletme veya işletmelerinin tescil ettirilmesini ve tescil edilen işletme veya işletmelerindeki koyun ve keçi türü hayvanların tanımlanmalarını sağlamak, doğum, ölüm, kesim, zorunlu kesimleri ile işletmelerine ve işletmelerinden olacak tüm koyun ve keçi türü hayvan hareketleri ile ilgili kayıtları tutmak ve bunları ilgili il/ilçe müdürlüğüne bildirmek, işletmede ölen veya kesilen hayvanların kulak küpelerini il/ilçe

müdürlüğüne teslim etmek, işletmelerinin kontrolünde yetkililerce talep edilmesi halinde son üç yıl içerisinde sorumlu olduğu hayvanlara ilişkin orijin, kimliklendirme, varış yeri, yetiştirdiği, naklettiği, pazarladığı veya kesimi yapılan hayvanlara ilişkin bilgileri sunmak ve incelenmesinde denetçilere yardımcı olmak, **(Mülga ibare:RG-29/6/2018-30463)** (...) düşen kulak küpelerini il/ilçe müdürlüğüne bildirmek ve bu Yönetmeliğin hayvan sahipleriyle ilgili diğer hükümlerinin yerine getirilmesini sağlamak ile sorumlu ve yükümlüdür.

(2) Kayıtlar, Genel Müdürlük tarafından belirlenen şekilde, il/ilçe müdürlüğünün talebi halinde ibraz edilmek üzere yazılı veya bilgisayar veri tabanında en az üç yıl muhafaza edilir.

(3) Hayvan sahibi bu Yönetmelikte yer alan yükümlülüklerini yerine getirmemesinden, eksik ya da hatalı yerine getirmesinden, vermiş olduğu beyanları nedeniyle oluşacak tüm olumsuzluk ve hatalardan sorumludur.

Alıcı ve satıcıların sorumluluk ve yükümlülükleri

MADDE 9 – (1) Alıcı ve satıcılar, bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde aldıkları veya sattıkları koyun ve keçi türü hayvanların hayvan sağlığı ve refahı ile alım ve satımlarına ilişkin gerekli bildirimleri bildirim süresi içinde ilgili il/ilçe müdürlüğüne bildirmekle sorumlu ve yükümlüdür.

(2) Kurban amacıyla hayvan alan ve bu hayvanı kesen alıcıların bildirim yapması zorunlu değildir.

Kesimhane yetkililerinin sorumluluk ve yükümlülükleri

MADDE 10 – (1) Kesimhane yetkilileri, kesim için getirilen koyun ve keçi türü hayvanların bu Yönetmelik hükümlerine göre tanımlanıp, tanımlanmadıklarını ve yanlarında veteriner sağlık raporu veya nakil belgelerinin bulunup bulunmadığını kontrol etmek, bu Yönetmelik şartlarına göre tanımlanmamış, veteriner sağlık raporu veya nakil belgesi bulunmayan ya da belgelerinde yanlış bilgileri bulunan koyun ve keçi türü hayvanların kesimlerine izin vermemek, kesimleri sağlanan koyun ve keçi türü hayvanların nakil belgelerini en az üç yıl süre ile muhafaza etmek, kesimleri sağlanan koyun ve keçi türü hayvanların veri tabanından düşümlerini yapmak, kulak küpelerini biriktirerek Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslar gereğince buldukları yerin il/ilçe müdürlüğünün kontrolünde imhalarını sağlamak ve bu Yönetmeliğin kendileri ile ilgili diğer hükümlerini yerine getirmekle sorumlu ve yükümlüdürler.

(2) Tanımlanmamış veya mevzuattaki şartları taşımayan hayvanların kesimhaneye getirilmesi durumunda yetkilendirilmiş veya resmi veteriner hekim gerekli yasal işlemlerin uygulanmasını sağlamak üzere bağlı bulunduğu il/ilçe müdürlüğüne bildirimde bulunmakla yükümlüdür.

Hayvan satış yeri yetkililerinin sorumluluk ve yükümlülükleri

MADDE 11 – (1) Hayvan satış yeri yetkilileri, kurumlarına satış için getirilen koyun ve keçi türü hayvanların bu Yönetmelik hükümlerine göre tanımlanıp, tanımlanmadıklarını, yanlarında veteriner sağlık raporu veya nakil belgelerinin bulunup, bulunmadığını ve veri tabanındaki kayıtlarını kontrol etmek, bu Yönetmelik şartlarına göre tanımlanmamış veya belgesi bulunmayan ya da belgelerinde yanlış bilgileri bulunan koyun ve keçi türü hayvanların hayvan satış yerlerine girişlerine izin vermemek, pazara girişlerine izin verilen hayvanların nakil belgelerini hayvan sahiplerinden teslim almak, satışı olan veya olmayan hayvanlar için nakil belgesi düzenlemek, hayvan sahiplerine teslim etmek ve bu Yönetmeliğin kendileri ile ilgili diğer hükümlerini yerine getirmekle sorumlu ve yükümlüdürler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması ve Tescil Sistemi

Sistemin unsurları

MADDE 12 – (1) Koyun ve keçi türü hayvanların tanımlanması ve kayıt altına alınması sistemi aşağıdaki unsurlardan oluşur:

- a) Hayvanların tanımlanması için tanımlama araçları,
- b) İşletmelerde tutulan güncel kayıtlar,
- c) Nakil belgeleri,
- ç) Bilgisayar destekli veri tabanı.

Koyun ve keçi türü hayvanların tanımlanması ve müracaat

MADDE 13 – (1) (Değişik:RG-28/11/2020-31318) Koyun ve keçi türü hayvanların tanımlanması, doğumdan itibaren en geç bir yıl içinde veya ilk bir yılda hayvan işletmeyi terk edecekse işletmeyi terk etmesinden önce, ikinci ve üçüncü fıkralara uygun olarak gerçekleştirilir. Koyun ve keçi türü hayvanlar bu Yönetmelik şartlarına göre tanımlanmaksızın bulunduğu işletmeden nakledilemez.

(2) Bu Yönetmelikle belirlenen süreyi geçtikten sonra koyun ve keçi türü hayvanların tanımlanması, Kanunun ilgili hükümlerine göre hayvan sahibine idarî para cezası verildikten sonra gerçekleştirilir.

(3) Koyun ve keçi türü hayvanlar, hayvan sahiplerinin bağlı bulunduğu il/ilçe müdürlüğüne veya Bakanlıkça yetki verilen kişi, kurum veya kuruluşa müracaatları üzerine, bu Yönetmeliğin ilgili hükümleri çerçevesinde il düzeyindeki il/ilçe müdürlüğüne onaylanmış kulak küpeleri ile tanımlanır.

(4) Hayvanların her iki kulağına da uygulanan kulak küpesi de koyun ve keçi türü hayvanın bireysel olarak tanımlanmasını sağlayacak aynı özgün tanımlama kodunu taşır. **(Ek cümle:RG-24/5/2022-31845)⁽²⁾** Bakanlık, on iki aylıktan önce kesilmek üzere yetiştirilen ve doğduğu işletmeden doğrudan kesimhaneye sevk edilecek koyun ve keçi türü hayvanların sürü bazlı tanımlanabilmesi için tek kulağa uygulanabilecek farklı şekil ve boyutta tanımlama aracı belirleyebilir.

(5) Kulak yapısı kulak küpesi takmaya uygun olmayan koyun ve keçi türü hayvanların ön sağ ayak bileğine bireysel olarak tanımlanmasını sağlayacak özgün tanımlama kodunu taşıyan bilek künyesi takılır.

(6) **(Mülga:RG-28/11/2020-31318)**

(7) **(Mülga:RG-28/11/2020-31318)**

(8) **(Ek:RG-28/11/2020-31318)** İl hayvan sağlık zabıtası komisyonu tarafından alınan kararlar, ilin coğrafi yapısı, personel ve araç durumu, iklim şartları, doğal afet, idare kaynaklı gecikmeler veya mücbir sebepler nedeniyle bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak tanımlanmayan koyun ve keçi türü hayvanlar, birinci fıkrada belirtilen tanımlama süresine bakılmaksızın tanımlanır. İl hayvan sağlık zabıtası komisyonu kararları takvim yılını kapsar.

Kulak küpelerinin işletmelere tahsisi ve uygulanması

MADDE 14 – (1) Üzerinde **(Mülga ibare:RG-24/5/2022-31845)** tanımlama numaraları bulunan kulak küpeleri, Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslar dâhilinde il düzeyindeki ilgili il/ilçe müdürlüğü tarafından kendi görev, yetki ve sorumluluk sahasındaki işletmelere tahsis edilir.

(2) Üzerinde **(Mülga ibare:RG-24/5/2022-31845)** tanımlama numaraları bulunan kulak küpeleri, Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslar dâhilinde ilgili il/ilçe müdürlüğü veya yetki verilen hayvan sahibi, serbest veteriner hekim, kurum ya da kuruluşlar tarafından kendi görev, yetki ve sorumluluk sahasındaki işletmelerdeki koyun ve keçi türü hayvanlara uygulanır.

Kulak küpelerinin sökülmesi veya değiştirilmesi

MADDE 15 – (1) Kulak küpeleri Genel Müdürlük veya ilgili il/ilçe müdürlüğünün izni olmaksızın hiçbir surette sökülmez veya değiştirilmez.

(2) Kulak küpelerinin Genel Müdürlük veya ilgili il/ilçe müdürlüğünün izni olmaksızın sökülmesi ve değiştirilmesi durumunda Kanunun ilgili hükümleri uygulanır.

Düşen veya kayıp kulak küpeleri

MADDE 16 – (1) Hayvan sahibi, tanımlanan bir koyun veya keçi türü hayvanın kulak küpelerinden birinin ya da ikisinin de düştüğünü veya üzerlerindeki bilgilerin silindiğini tespit ederse otuz gün içinde (**Mülga ibare:RG-28/11/2020-31318**) (...) ilgili il/ilçe müdürlüğüne veya Bakanlıkça yetki verilmiş kurum veya kuruluşlara müracaat eder. Kaybolan ya da silinen kulak küpesinin yerine il/ilçe müdürlüğünün onayından sonra aynı (**Mülga ibare:RG-24/5/2022-31845**) numarayı içeren yenisi takılır.

(2) (**Değişik:RG-24/5/2022-31845**) İthal edilen koyun veya keçi türü hayvanların düşen ya da silinen kulak küpesi, ihracatçı ülke tarafından verilen orijinal tanımlama numarasını muhafaza eden ancak Bakanlığın logosunu taşıyan veya varış işletmesinde tahsis edilen tanımlama numarasını içeren yenisiyle değiştirilir.

(3) Bakanlık tarafından alımı ve dağıtımı yapılan kulak küpelerinin düşmesi, kaybolması ya da değiştirilmesiyle ilgili hususlar Bakanlıkça belirlenir.

Kulak küpesi numarasının belgelerde belirtilmesi

MADDE 17 – (1) Tanımlanan koyun ve keçi türü hayvanların kulak küpeleri üzerinde bulunan (**Mülga ibare:RG-24/5/2022-31845**) numaralar; koyun ve keçi türü hayvanlarla ilgili olarak hazırlanan hayvan sigortaları, hayvan sağlığı ve hayvancılıkla ilgili olarak laboratuvar için numune alınması ve gönderilmesi ile ilgili belgeler, laboratuvar analizleriyle ilgili belgeler ve analiz raporları, yurtiçi hayvan nakilleri için düzenlenenler dâhil hayvancılıkla ilgili her türlü veteriner sağlık sertifikaları, hayvanların sevklerinde düzenlenen nakil belgeleri, hayvan alış ve satışları ile ilgili proforma faturalar, her türlü hayvan sertifikaları, hayvanlardan elde edilen hayvansal ürünlerle ilgili her türlü belgeler ile koyun ve keçi türü hayvanlar ve hayvancılıkla ilgili olarak tanzim edilen diğer belgelerde belirtilir.

Nakil belgesi ile koyun ve keçi türü hayvanların yer değiştirmesi

MADDE 18 – (1) Tanımlanan koyun ve keçi türü hayvanların her bir işletme değiştirmesinde ek-2’de yer alan asgari bilgileri içerecek şekilde nakil belgesi düzenlenir ve hayvanların beraberinde bulundurulur. (**Ek cümle:RG-24/5/2022-31845**) On iki aylıktan önce kesilmek üzere yetiştirilen ve doğduğu işletmeden doğrudan kesimhaneye sevk edilecek sürü bazlı tanımlanan koyun ve keçi türü hayvanlar için düzenlenecek nakil belgelerinde işletme numarası ve hayvan sayısı belirtilir.

(2) Varış işletmesindeki hayvan sahipleri, nakil belgelerini nakil tarihinden itibaren en az üç yıl boyunca saklar. Bu belgeler il/ilçe müdürlüğü tarafından talep edilmesi hâlinde hayvan sahibi tarafından ibraz edilir.

(3) (**Değişik:RG-28/11/2020-31318**) Hayvanların varış işletmesine belgeli olarak geldiği ancak bildirimünün süresi içerisinde yapılmadığı veya belgesiz olarak geldiği tespit edilirse Kanununun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi hükmü gereği hayvan sahibine idari para cezası uygulanır.

(4) Varış işletmesine idari para cezasının verilmesini takiben, hayvanın çıkış işletmesinin bulunduğu il/ilçe müdürlüğüne bilgi verilir. Hayvanların çıkış işletmesinin sahibine Kanununun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi hükmü gereği gerekli bildirimde bulunmadığından dolayı idari para cezası uygulanır ve hayvanların veri tabanından nakli yapılır.

(5) (**Değişik:RG-28/11/2020-31318**) İşletme ziyaretleri veya aşılama çalışmaları sırasında; üçüncü ve dördüncü fıkraları, 8 inci maddede belirtilen hayvan sahibinin sorumluluk ve yükümlülükleri ile 60 ncı maddenin birinci fıkrasında belirtilen bildirim süresine bakılmaksızın; ölen veya kesilen hayvanların, ölüm, kesim ve işletmede zorunlu kesim işlemleri veri tabanında kaydedilir. İşletmede fiilen tespit edilemeyen ancak işletmede kayıtlı olan hayvanların nakilleri Bakanlıkça belirlenen işletmeye veri tabanında kaydedilir. İşletmede fiilen bulunan ancak il içinde başka işletmede kayıtlı olan hayvanların nakilleri fiilen buldukları işletmeye veri tabanında kaydedilir. İşletmede fiilen bulunan ancak il

dışında başka bir işletmede kayıtlı olan hayvanların nakilleri, Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi hükmü gereği idari para cezası uygulandıktan sonra fiilen buldukları işletmeye veri tabanında kaydedilir.

(6) **(Ek:RG-24/5/2022-31845)** On iki aylıktan önce kesilmek üzere yetiştirilen ve sürü bazlı tanımlanan koyun ve keçi türü hayvanların kesimhane dışında başka bir işletmede tespit edilmesi durumunda hayvan sahibine Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi hükmü gereği idari para cezası uygulandıktan sonra bireysel olarak tanımlanır.

Ölüm hâli

MADDE 19 – (1) Koyun ve keçi türü hayvanların ölümleri hâlinde, ölen hayvanlar buldukları işletmenin işletme defterine/formuna hayvan sahibi tarafından kaydedilir ve bağlı bulunduğu il/ilçe müdürlüğüne bildirilir.

Kesimhane dışında acil veya kurban için kesim

MADDE 20 - (Başlığı ile Birlikte Değişik:RG-24/5/2022-31845)

(1) Kesimhane dışında acil kesimi yapılan koyun ve keçi türü hayvanlar hakkında, 27/12/2011 tarihli ve 28155 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hayvansal Gıdalar İçin Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliği hükümlerine göre hareket edilir.

(2) Kurban için kesilecek koyun ve keçi türü hayvan satışlarında, kesilen hayvanların kayıtlardan düşülmesi maksadı ile satıcı bu hayvanların kurbanlık olarak satıldığını bildirim süresi içinde en yakın il/ilçe müdürlüğüne bildirir. Koyun ve keçi türü hayvanların kaybolması veya çalınması

MADDE 21 – (1) Eğer tanımlanmış koyun ve keçi türü hayvan kaybolur veya çalınır ise, hayvan sahibi yedi gün içinde durumu ilgili il/ilçe müdürlüğüne bildirir. Kaybolan veya çalınan hayvanların durumları il/ilçe müdürlüğüne veri tabanına kayıt edilir.

(2) Çalınan veya kaybolan hayvanlar daha sonra bulunur ise, bulunan hayvanların durumu il/ilçe müdürlüğüne bildirilir ve il/ilçe müdürlüğüne bu hayvanların veri tabanındaki kayıtları güncellenir.

İşletme kayıt defteri/formu

MADDE 22 – (1) Tescil edilen işletmelerdeki koyun ve keçi türü hayvanlar için hayvan sahipleri tarafından Ek-3’te yer alan güncelleştirilmiş işletme kayıt defteri/formu tutulur.

(2) **(Mülga cümle:RG-28/11/2020-31318)** (...) İşletmeye ait bilgileri içeren işletme kayıt defteri/formu, elle yazılı formda veya bilgisayar ortamında tutulur, en az üç yıl saklanır ve il/ilçe müdürlüğü tarafından talep edilmesi hâlinde hayvan sahibi tarafından ibraz edilir.

İşletme kayıt defterinin/formunun tutulması

MADDE 23 – (1) Hayvan sahibi, işletme kayıt defteri/formunda güncel kayıtları tutar; işletmeye gelen veya işletmeden ayrılan tüm koyun ve keçi türü hayvanların hareketlerini tarih, gittiği veya geldiği işletmenin bilgileri, hayvan sahiplerinin bilgileri ile işletme içindeki tüm koyun ve keçi türü hayvanların doğum, ölüm olaylarını tarihleri ile işletme kayıt defteri/formuna kayıt ederek bildirim süresi içinde bağlı bulunduğu il/ilçe müdürlüğüne bildirir.

(2) Genel Müdürlük adına kayıtların kontrolünü yapan denetçinin adı ve imzası raporda bulunur.

İşletme kayıt defteri/formu ve nakil belgelerinin kaybolması, çalınması veya imha edilmesi

MADDE 24 – (Değişik:RG-28/11/2020-31318)

(1) Koyun ve keçi türü hayvanlara ait bilgileri içeren işletme kayıt defteri/formu veya nakil belgeleri kaybolmuş, çalınmış veya imha edilmiş ise hayvan sahipleri bildirim süresi içinde durumu yazılı olarak veya elektronik ortamda ilgili il/ilçe müdürlüğüne bildirir.

Denetim ve kontroller

MADDE 25 – (1) İşletmeler ile koyun ve keçi türü hayvanların tanımlanması ve tesciline ilişkin kontrolleri ile kesimhane, hayvan satış yeri, kurban kesim yerleri ve sınır kontrol noktalarının bu Yönetmelik çerçevesindeki kontrolleri Genel Müdürlük veya ilgili il/ilçe müdürlüğü tarafından yapılır.

Masraflar

MADDE 26 – (1) 12 nci maddenin birinci fıkrasının (**Mülga ibare:RG-29/6/2018-30463**) (...) (b) ve (c) bentlerinde belirtilen unsurlara ilişkin masraflar hayvan sahipleri tarafından karşılanır.

(2) Tanımlama araçlarının uygulama ücreti Bakanlık tarafından belirlenir ve güncellenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İthalat ve İhracat

İthal hayvanların kaydı

MADDE 27- (Başlığı ile Birlikte Değişik:RG-24/5/2022-31845)⁽²⁾

(1) 17/12/2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ülkeye Giriş Yapan Canlı Hayvanlarda Yürütülecek Veteriner Kontrollerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmelik hükümlerine göre kontrollere tabi tutularak ithal edilen koyun ve keçi türü hayvanlar, söz konusu kontrolleri ve karantina süresinin bitişini takip eden yirmi gün içinde varış işletmesinde ve işletmeyi terk etmeden önce, ülke kodu bulunan bireysel tanımlama numarası ile tanımlanmış ise orijinal bireysel tanımlama numarasıyla, bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak tanımlanmamış ise varış işletmesinde tahsis edilen bireysel tanımlama numarası ile veri tabanına kaydedilir.

(2) İthal edilen hayvanların gideceği işletme bir kesimhane ise ve hayvanların birinci fıkrada belirtilen kontroller sonrasında beş gün içinde kesilmeleri durumunda yeni küpe uygulanmaz, hayvanların orijinal küpeleri ile veri tabanına kaydedilir ve düşümleri yapılır.

Avrupa Birliğine üye ülkelere ithalat

MADDE 28 – (Mülga:RG-24/5/2022-31845)

İhraç hayvanların kaydı

MADDE 29- (Başlığı ile Birlikte Değişik:RG-24/5/2022-31845)

(1) Koyun ve keçi türü hayvanların diğer ülkelere ihraç edilmesi durumunda, hayvanların nakil belgeleri ihracatçı tarafından ihracat yapılacak gümrük kapısının bulunduğu ildeki il/ilçe müdürlüğüne teslim edilir. Hayvan kayıtlarının veri tabanından düşümü, nakil belgelerinin teslim edildiği il/ilçe müdürlüğü tarafından yapılır.

Avrupa Birliğine üye ülkelere ihraç

MADDE 30 – (Mülga:RG-24/5/2022-31845)

BEŞİNCİ BÖLÜM

İşletmelerin Tanımlanması ve Tescili

Tescil

MADDE 31 – (1) Bünyesinde koyun ve keçi türü hayvan bulunduran tüm işletmeler tanımlanır ve tescil edilir.

İl/ilçe müdürlüğüne müracaat

MADDE 32 – (1) İşletmelerin tanımlanması ve tescili için hayvan sahibi tarafından işletmenin bulunduğu yerdeki il/ilçe müdürlüğüne müracaat edilir.

İşletmelerin tanımlanması

MADDE 33 – (1) İşletmeler, 35 inci maddeye göre her il için ilgili il düzeyindeki il/ilçe müdürlüğünce veya hayvan kayıt sisteminden tahsis edilecek il içi işletme tanımlama numarası ile tanımlanır.

İşletme tanımlama numarası

MADDE 34 – (1) 32 nci maddede belirtilen müracaat üzerine her bir işletme için özgün bir işletme tanımlama numarası tahsis edilir. Aynı hayvan sahibine ait birden fazla işletme bulunması durumunda, hayvan sahibinin her bir işletmesi için ayrı bir özgün işletme tanımlama numarası tahsis edilir.

İşletme tanımlama numaraları

MADDE 35 – (1) İşletme tanımlama numaraları aşağıda belirtilen şekilde tahsis ve kayıt edilir.

- a) İşletme tanımlama numarası, iki haneli ülke kodu ve iki haneli il trafik kodundan sonra verilecek en fazla on haneli bir sayıdan oluşur.
- b) İşletme tanımlama numarası, bilgisayar destekli veri tabanına, hareket belgelerine ve 36 ncı maddede belirtilen işletme tescil belgesine kaydedilir.

İşletmelerin tescili

MADDE 36 – (1) İşletmenin yerleşik bulunduğu yerdeki il/ilçe müdürlüğü tarafından müracaatı uygun bulunarak değerlendirilen ve işletme veya işletmeleri tanımlanan hayvan sahibine işletme tescil belgesi (**Mülga ibare:RG-28/11/2020-31318**) (...) teslim edilir.

ALTINCI BÖLÜM

Veri Tabanı

Bilgisayar destekli veri tabanı

MADDE 37 – (1) Genel Müdürlük tarafından 39 uncu madde hükümlerine uygun olarak bilgisayar destekli işlevsel bir veri tabanı kurulur. Bu Yönetmelik gereği talep edilen tüm bilgiler süresiz olarak söz konusu bilgisayar destekli veri tabanında saklanır.

Diğer veri tabanları ile uyumluluk

MADDE 38 – (1) Veri tabanında kayıtlar, ilgili diğer ulusal veri tabanları ile uyumlu ve bunlarla bilgi değişimine uygun olacak şekilde tutulur.

Veri tabanında bulunması gereken bilgiler

MADDE 39 – (1) Bilgisayar destekli veri tabanında asgari aşağıdaki bilgiler bulunur.

- a) Hayvanların bulunduğu işletmelerin kayıtları ve her bir işletme için;
 - 1) Ülke kodu ve iki haneli il trafik kodu ayrı olmak üzere en fazla on haneden oluşan bir işletme tanımlama numarası,
 - 2) İşletmenin ait olduğu veya kanuni olarak işletmeden sorumlu hayvan sahibinin adı, T.C. kimlik numarası, işletmenin adresi, coğrafi koordinatları ve varsa telefon/faks numarası ile elektronik posta adresi,
 - 3) Hayvanların bireysel (**Ek ibare:RG-24/5/2022-31845**) veya sürü bazlı tanımlama numarası,
 - 4) Hayvanların türleri ve ırkı,
 - 5) İşletmede bulunan hayvanların mevcudu,
 - 6) Yetiştirme tipi.
- b) Hayvanların hareket bilgileri;
 - 1) Hareket eden hayvan bilgisi ve sayısı,
 - 2) Hayvanların ayrıldığı işletme numarası,
 - 3) Hareket başlangıç tarihi,
 - 4) Hayvanların gideceği işletme numarası,
 - 5) Varış tarihi.
- c) Hayvan sağlığı bilgileri;

- 1) Aşılama bilgileri,
- 2) Hastalık durumu,
- 3) Kısıtlamalar.

Veri tabanına kayıt

MADDE 40 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine göre tanımlanmayan hiçbir koyun ve keçi türü hayvan veri tabanına kaydedilmez.

Veri tabanında bilgi erişimi

MADDE 41 – (1) Bakanlık, ilgili milli mevzuatın hükümleri çerçevesinde bilgi gizliliğinin ve korunmasının sağlanması şartıyla Bakanlık tarafından tanınan üretici ve tüketici örgütleri dahil tüm ilgili tarafların da bu bilgilere erişimleri için gerekli önlemleri alarak paydaşların uygun şartları taşımaları halinde izin verebilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Tanımlama Araçlarına İlişkin Hususlar

Tanımlama araçları

MADDE 42 – (1) Bireysel olarak (**Ek ibare:RG-24/5/2022-31845**) veya sürü bazlı tanımlanacak koyun ve keçi türü hayvanlar, Bakanlık tarafından belirlenen özelliklere sahip tanımlama araçlarıyla tanımlanır.

Plastik kulak küpelerinde bulunması gereken özellikler

MADDE 43 – (1) Bu Yönetmelik hükümleri gereği koyun ve keçi türü hayvanların tanımlanmasında kullanılacak plastik kulak küpelerinin üzerinde lazer tekniği ile silinmez şekilde baskılı asgari aşağıda belirtilen bilgi ve hususlar bulunur.

a) (**Değişik:RG-30/12/2014-29221 mükerrer**) Plastik kulak küpeleri, Bakanlık logosunu ihtiva eder.

b) Koyun ve keçi türü hayvanların plastik kulak küpeleri üzerindeki bireysel hayvan tanımlama numarası en fazla on üç karakterden oluşur. Bu karakterler;

1) İlk iki hane ülke kodu,

2) Ülke kodundan sonraki iki hane hayvanın doğduğu işletmenin yerleşik olduğu ilin trafik kodu,

3) İl trafik kodunu takip eden en fazla dokuz hane, hayvanın bireysel tanımlama numarasını oluşturur.

4) (**Ek:RG-24/5/2022-31845**) Koyun ve keçi türü hayvanların sürü bazlı tanımlama numarası on dört karakterden oluşan doğduğu işletme numarasıdır.

(2) Plastik kulak küpelerinin dişi yaprağı birinci fıkrada belirtilen bilgi ve hususları, erkek yaprağı ise sadece hayvanın bireysel (**Ek ibare:RG-24/5/2022-31845**) veya sürü bazlı tanımlama numarasını ihtiva eder.

Ülke kodu

MADDE 44 – (1) Plastik kulak küpelerinde ülke kodu TR şeklinde gösterilir.

Plastik kulak küpelerinin teknik özellikleri ve taşınması gereken şartlar

MADDE 45 – (1) Koyun ve keçi türü hayvanların tanımlanmasında kullanılacak plastik kulak küpelerinin teknik özellikleri ve taşınması gereken şartlar aşağıda belirtilmiştir:

a) Sağlam, büküldüğü zaman kırılmayacak, esnek, yüksek kaliteli plastik materyalden imal edilmiş ve Bakanlık tarafından belirlenen sarı renkte olmalıdır.

b) Hayvanın hayatı süresince dış etkilere ve farklı iklim şartlarına fiziksel olarak dayanıklı ve okunması kolay olmalıdır.

c) Yeniden kullanılabilir olmayan, dişi yaprakla erkek yaprağın birbirinden ayrılmasını engelleyecek yapıda ve kulağa takılı kalacak tarzda dizayn edilmiş olmalıdır.

ç) Kulak dokusuna ve hayvan sağlığına zarar vermeyecek hammaddelerden üretilmiş olmalıdır.

d) 43 üncü maddede belirtilen silinmez ve değiştirilemez bilgileri taşımalıdır.

Plastik kulak küpelerinin yapısı ve modeli

MADDE 46 – (1) Koyun ve keçi türü hayvanların tanımlanmasında kullanılacak plastik kulak küpelerinin yapısı ve modeli aşağıda belirtilmiştir.

a) Her bir plastik kulak küpesi, bir erkek ve bir dişi parça olmak üzere iki parçadan oluşur.

b) Her bir plastik kulak küpesi, lazer tekniği ile silinmez şekilde baskılı olarak 43 üncü maddede belirtilen bilgi ve hususları ihtiva eder.

c) Plastik kulak küpesinin dişi yaprağının eni en az 30 mm, boyu en az 40 mm, erkek yaprağının eni ise en az 30 mm, boyu en az 33 mm olacaktır. Plastik kulak küpesi üzerinde yer alan karakterler ile bu karakterlerin boyu erkek ve dişi yaprağın her ikisinde de aynı olacaktır.

ç) Plastik kulak küpesi üzerindeki il trafik kodundan sonraki (**Mülga ibare:RG-24/5/2022-31845**) numara, küpenin alt kısmında en az 12 mm yüksekliğinde, diğer kısımlar ise en az 7 mm yüksekliğinde olacaktır.

Diğer tanımlama araçları

MADDE 47 – (1) Bakanlık, koyun ve keçi türü hayvanların bir kulağına uygulanan plastik kulak küpesinin bu Yönetmelikte belirtilen hükümleri karşılama şartıyla, tanımlama için ilave olarak elektronik özellikte başka yapıda tanımlama araçları seçebilir. Bu ilave tanımlama araçlarının yapısı ve modeli Bakanlıkça belirlenir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Kontroller

Nokta kontroller

MADDE 48 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerinin uygulanmasını denetlemek amacıyla denetçi tarafından tesadüfî, işletme sahibine haber verilmeksizin nokta kontroller uygulanır. Ancak hayvanların işletmede toplanması mümkün değilse iki gün öncesinden işletme sahibine haber verilebilir.

(2) Bu kontroller, her yıl il/ilçe müdürlüklerinin kendi görev sahalarındaki hayvan sayısının en az yüzde beşini temsil etmek üzere işletmelerin en az yüzde üçünü kapsar.

(3) Düzenlenen kontrollerde bu Yönetmelik hükümlerinin karşılanmadığı tespit edilirse, belirtilen minimum kontrol oranı artırılır.

(4) Bir işletmedeki hayvan sayısı yirminin altında ise hayvanların tamamı, yirmi ve üzerinde ise örnekleme yöntemiyle hayvanların en az yüzde beşi kontrol edilir.

(5) Örnekleme yöntemiyle yapılan kontrollerde bu Yönetmelik hükümlerine uygun olmayan bir durum tespit edilirse işletmedeki tüm hayvanlar kontrol edilir.

Kontrol edilecek işletmelerin seçimi

MADDE 49 – (1) İl/ilçe müdürlüğü tarafından kontrol edilecek işletmelerin seçimi bir risk analizi bazında yapılır.

Risk analizi

MADDE 50 – (1) Her bir işletme için hazırlanacak risk analizinde aşağıdaki hususlar dikkate alınır.

a) İşletmedeki koyun ve keçi türü hayvanların sayısı ile bu Yönetmelik hükümleri gereğince tanımlanmış ve kayıt altına alınmış hayvanların sayısı,

b) Halk ve hayvan sağlığı ile ilgili hususlar, sürülerin sağlık statüleri ve özellikle işletmede daha önce hastalık mihraklarının bulunup bulunmadığı,

c) Özellikle işletmede tutulan kayıtlar ve işletmedeki mevcut koyun ve keçi türü hayvanlara ait nakil belgelerinin muhafazasına ilişkin olarak önceki yıllarda uygulanan kontrollerin sonuçları,

- ç) İşletme ve işletmedeki koyun ve keçi türü hayvanlarla ilgili bilgilerin il/ilçe müdürlüğüne uygun olarak iletilip iletilmediği,
d) Bir önceki yılda işletmeye ödenen koyun ve keçi destekleme primi miktarı,
e) Bir önceki yıldaki denetim raporunu kıyaslayarak ortaya çıkan önemli değişiklikler,
f) Bakanlıkça belirlenebilecek diğer kriterler.

Rapor hazırlanması ve gönderilmesi

MADDE 51 – (1) İşletmelere düzenlenen her bir kontrol sonucunda kontrolleri uygulayan denetçi tarafından, kontrollerin sonuçlarını, olumsuz bulguları, kontrollerin nedenlerini ve kontroller sırasında mevcut şahısları belirten bir rapor hazırlanır. Hayvan sahibi tarafından da imzalanan bu raporun bir sureti hayvan sahibine verilir. Diğer sureti de ilgili il/ilçe müdürlüğünde kalır.

(2) Bu Yönetmelik hükümlerinin ihlal edildiğinin tespiti durumunda, hazırlanan raporun bir sureti derhâl il/ilçe müdürlüğüne gönderilir ve gerekli yasal işlemler uygulanır.

Yıllık raporlar

MADDE 52 – (1) **(Değişik cümle:RG-24/5/2022-31845)** İlgili il müdürlükleri her yıl 1 Mart tarihinden önce elektronik ortamda yıllık rapor hazırlar. Bu rapor önceki yıllla ilgili olarak aşağıdaki bilgileri ihtiva eder:

- İl içinde koyun ve keçi türü hayvan bulunduran işletmelerin sayısı,
- Raporlama dönemi başlangıcındaki kayıtlı hayvan sayısı,
- Kontrol edilen işletme ve hayvan sayısı,
- Tespit edilen aksaklıklar,
- Bu Yönetmelik gereğince uygulanan yaptırımlar.

Ülke yıllık raporu

MADDE 53 – (1) Genel Müdürlük tarafından, **(Değişik ibare:RG-24/5/2022-31845)** illerin hazırladığı raporlar doğrultusunda her yıl **(Değişik ibare:RG-24/5/2022-31845)** elektronik ortamda ülke yıllık raporu hazırlanır.

DOKUZUNCU BÖLÜM

İdarî Yaptırımlar

Hayvan hareketlerinin kısıtlanması

MADDE 54 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine göre tanımlanmamış ve nakil belgesi beraberinde bulunmayan hiç bir koyun ve keçi türü hayvanın işletme dışına çıkışına yasal işlemler uygulanana kadar izin verilmez, bu tür hayvanlar için nakil belgesi ve veteriner sağlık raporu düzenlenmez.

İşletmede hayvan hareketlerinin kısıtlanması

MADDE 55 – (1) Bir işletmede bir ya da birden fazla koyun ve keçi türü hayvan, 13 üncü maddede belirtilen hükümlerin hiçbirisini karşılamıyorsa, yasal işlemler uygulanana kadar bu işletmeden veya bu işletmeye yapılacak tüm koyun ve keçi türü hayvan hareketlerine kısıtlama uygulanır.

(2) Bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak tanımlanmış koyun ve keçi türü hayvanlara ve tescil edilmiş işletmelere hayvan hastalıklarını önleme amacı dışında veri tabanında kısıtlama konulmaz.

Noksan şartlar

MADDE 56 – (1) 13 üncü maddede belirtilen tanımlama ve kayıt şartlarını sadece kısmi olarak karşılayan koyun ve keçi türü hayvanlar için, noksan şartların karşılanmasına kadar sadece bu hayvanların hareketleri kısıtlanır.

Destekleme ve tazminat

MADDE 57 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerinin ihlali hâlinde idarî yaptırımlar uygulanır ve bu Yönetmelik şartlarına göre tanımlanmayan ve kayıt altına alınmayan, işletme

kayıtlarını tutmayan ve bildirim yapmayan hiçbir işletmeye, koyun ve keçi türü hayvanı için destekleme ödemesi ve hastalık nedeniyle tazminat ödemesi yapılmaz.

İspat

MADDE 58 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine göre tanımlanmamış koyun ve keçi türü hayvanların yakalanması durumunda, eğer hayvan sahibi yakalanan hayvanların tanımlarını ve hayvanların kendisine ait olduğunu ispat edemez ise, yakalanan bu tür hayvanlar kaçak olarak kabul edilir ve hakkında Kanunun 41 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi hükümleri uygulanır.

Masrafların ödenmemesi

MADDE 59 – (1) Hayvan sahipleri, 26 ncı maddede belirtilen masrafları ödemezlerse, bu hayvan sahiplerine ait koyun ve keçi türü hayvanlar için veteriner sağlık raporu ve nakil belgesi düzenlenmez. Hayvan sahiplerinin masrafları ısrarla ödememeleri hâlinde bu hayvan sahiplerinin işletmelerinden ve işletmelerine olacak koyun ve keçi türü hayvan hareketleri kısıtlanır.

Bildirim

MADDE 60 – (1) (Değişik cümle:RG-28/11/2020-31318) Hayvan sahibi, işletmesine ve işletmesinden yapılan koyun ve keçi türü hayvan hareketlerini, ölümlerini, işletmede zorunlu kesimlerini, yetiştiricinin kendisine ve işletmesine ait bilgilerini otuz gün içinde, doğumlarını bir yıl içinde ilgili il/ilçe müdürlüğüne bildirir. **(Ek cümle:RG-8/7/2019-30825 Mükerrer)⁽¹⁾** Bildirimler elektronik ortamda da yapılabilir. Hayvan sahibi süresi içerisinde bildirimde bulunmaz ise, ilgili il/ilçe müdürlüğü bu işletmeye ve bu işletmeden yapılacak koyun ve keçi türü hayvan hareketlerini kısıtlar ve gerekli bildirimlerde bulunmadığından dolayı Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendine göre idari para cezası uygulanır.

(2) Koyun ve keçi türü hayvanların işletme değiştirmelerinde süresi içerisinde çıkış veya varış bildirimi yapılmadığının tespit edilmesi halinde, işletme sahibine Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrası (e) bendi hükmü gereği gerekli bildirimlerde bulunmadığından dolayı idari para cezası uygulanır. İdari para cezasının uygulanmasını takiben, hayvanın çıkış veya varış işletmesinin bağlı bulunduğu il/ilçe müdürlüğüne bilgi verilir.

Kesimhane ve hayvan satış yerleri ile ilgili kısıtlamalar

MADDE 61 – (1) Bu Yönetmelik gereği tanımlanmayan ve beraberlerinde nakil belgesi bulunmayan hiçbir koyun ve keçi türü hayvanın kesimhanede kesimine ve hayvan satış yerlerine girişine izin verilmez.

(2) **(Mülga:RG-24/5/2022-31845)**

(3) **(Mülga:RG-24/5/2022-31845)**

(4) **(Mülga:RG-24/5/2022-31845)**

(5) **(Mülga:RG-24/5/2022-31845)**

(6) **(Ek:RG-24/5/2022-31845)** Kesimhaneye veya hayvan satış yerine tanımlanmamış koyun ve keçi türü hayvanın gelmesi durumunda 17/12/2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yurt İçinde Canlı Hayvan ve Hayvansal Ürünlerin Nakilleri Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre hareket edilir.

Nakil sırasında yakalanan tanımlanmamış koyun ve keçi türü hayvanlar

MADDE 62 – (Değişik:RG-24/5/2022-31845)

(1) Tanımlanmamış koyun ve keçi türü hayvanların nakil sırasında yakalanması hâlinde Yurt İçinde Canlı Hayvan ve Hayvansal Ürünlerin Nakilleri Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre hareket edilir.

İşletmede tespit edilen kimliklendirilmemiş koyun ve keçi türü hayvanlar

Madde 63 – (Değişik:RG-4/4/2017-30028)

(1) Bu Yönetmelikle belirlenen süreler içinde tanımlanmamış olduğu tespit edilen koyun ve keçi türü hayvanlar için hayvan sahiplerine, Kanunun 36 ncı maddesinin birinci

fikrasının (e) bendi hükmü gereği idari para cezası uygulanır ve hayvanlar kimliklendirilerek kayıt altına alınır. **(Ek cümleler:RG-24/5/2022-31845)** Cezalı olarak tanımlanan hayvanlar, kayıt tarihinden itibaren hayvan bazlı kısıt konularak otuz gün süreyle karantina altına alınır, karantina süresi içinde Bakanlıkça belirlenen programlı aşılama tamamlanır, karantina süresi içerisinde hayvanların işletmeyi terk etmesi durumunda hayvan sahibine Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereği idari para cezası verilir. Karantinadaki hayvanların kesimhaneye veya geçici kurban kesim yerine sevkleri ile ihracat amaçlı sevkleri karantina süresine bakılmaksızın resmî veteriner hekim tarafından yapılabilir.

(2) **(Ek:RG-24/5/2022-31845)** Bakanlıkça belirlenen korunmuş bölgelerde, bu Yönetmelikle belirlenen süreler içinde tanımlanmamış olduğu tespit edilen koyun ve keçi türü hayvanlar için Bulaşıcı Hayvan Hastalıkları ile Mücadelede Uygulanacak Genel Hükümlere İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre hareket edilir.

Tanımlama araçlarında tahrifat ve sahtecilik

MADDE 64 – (Değişik:RG-24/5/2022-31845)

(1) Hayvanların tanımlanmasında kullanılan tanımlama araçlarında tahrifat yapanlar, sahtelerini üretenler veya uygulayanlar hakkında Cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunulur. Yetkili merci tarafından fiilin suç oluşturmadığına karar verilmesi durumunda Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi hükmü gereği idari para cezası verilir.

(2) 43 üncü, 44 üncü ve 45 inci maddenin birinci fıkrasının (a) ve (d) bentlerinde belirtilen özellikleri taşıyan tanımlama araçları Bakanlıktan küpe firması kayıt belgesi almış firmalar tarafından üretilebilir veya ithal edilebilir. Bakanlıktan küpe firması kayıt belgesi almadan üretim yapanlar veya ithal edenler hakkında Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi hükmü gereği Cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunulur.

ONUNCU BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 65 – (1) 10/2/2009 tarihli ve 27137 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Tanımlama aracı ücretleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 26 ncı maddede belirtilen ve hayvan sahibi tarafından karşılanacak masraflardan tanımlama araçları, Avrupa Birliği-Türkiye malî işbirliği çerçevesince IPA-1-2008 yılı programlaması proje paketi içinde yer alan TR080208 numaralı “Koyun ve Keçilerin Küpelenmesi ve Aşılması Projesi” kapsamında Bakanlık tarafından proje bitimine kadar karşılanır.

Doğum bildirim süresi

GEÇİCİ MADDE 2 – (Değişik:RG-25/12/2013-28862)

(1) **(Değişik ibare:RG-3/11/2018-30584)** 31/3/2019 tarihine kadar her yaştaki koyun ve keçi türü hayvana kimliklendirme ve kayıt işlemi yapılır.

Bildirim süresi

GEÇİCİ MADDE 3 –(Ek:RG-30/12/2014-29221 mükerrer)

(1) Herhangi bir nedenle bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak gerekli bildirimleri yapılmayan koyun keçi türü hayvanların hareket, ölüm, kesim, işletmede zorunlu kesimleri ile yetiştiricinin kendisine ve işletmesine ait bilgiler, 60 ncı maddesinin birinci fıkrasında belirtilen bildirim süresine bakılmaksızın **(Değişik ibare:RG-3/11/2018-30584)** 31/3/2019 tarihine kadar güncellenir.

Yürürlük

MADDE 66 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme**MADDE 67 –(Değişik:RG-3/11/2018-30584)**

(1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

ARICILIK YÖNETMELİĞİ

Resmî Gazete Tarihi: 30.11.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28128

BİRİNCİ BÖLÜM**Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç**

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; arıcılıkta yetiştiricilik, araştırma, gen kaynaklarının tespiti, muhafazası, ıslahı, suni tohumlama, yeni hatların oluşturulması, damızlık materyalin ithalat ve ihracatı, ticari maksatla ana arı yetiştiriciliği temel esaslarının belirlenmesi, yaygınlaştırılması ve arı sağlığının korunmasına yönelik tedbirlerin alınmasıdır.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; arıcılıkla ilgili her türlü üretim, ıslah, damızlık materyali elde etme, sabit ve gezginci arıcılık konusundaki esasların belirlenmesi, arı sağlığı ve nakline ilişkin gerekli tedbirlerin alınması, alet, makine ve malzemelerin standardizasyonu, eğitim, projelendirme, ballı bitkiler tarımının geliştirilmesi, ana arı yetiştiriciliği, bal arılarında suni tohumlama konularını kapsamaktadır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 3/6/2011 tarihli ve 639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununa dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Ana arı üreticisi: Ana Arı Yetiştiricisi Sertifikası sahibi olup, damızlık ana arılardan ana arı üretilen kişi veya tüzel kişileri,
- b) Ana arı üretimi: Aşılama tekniği kullanılarak, damızlık olarak seçilmiş farklı kolonilerden ana ve erkek arı yetiştirilip çoğaltılması,
- c) Arıcı: Arıcılık işlerini meslek edinen ve geçimlerini kısmen veya tamamen bu yoldan kazananları,
- ç) Arıcılık: Arıyı canlı materyal olarak kullanarak, arı ve arı ürünleri üzerinde fiilen yapılan çalışmaları,
- d) Arıcılık Kayıt Sistemi (AKS): Etiketlenmiş kovanlara ait bilgilerin merkezi bir veri tabanında kayıt altına alındığı, izlendiği, raporlandığı Bakanlık kayıt sistemini,
- e) Arıcı kimlik kartı: Merkez birlikleri tarafından üyelerine verilen arıcının bilgilerini içeren belgeyi,
- f) Arı Konaklama Belgesi (AKB): Arıcının kayıtlı olduğu il/ilçe dışında konaklamak için aldığı belgeyi,
- g) Arılık: Arılı kovan ve ekipmanların bulunduğu açık ya da kapalı tesis ve alanları,
- ğ) Arı ürünleri: Arıcılık çalışmaları sonunda üretilen bal, polen, balmumu, propolis, arı sütü, arı zehiri,
- h) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
- ı) Birlik: 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ve 29/6/2004 tarihli ve 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu çerçevesinde faaliyet gösteren arıcı örgütlerini,

i) Gezgin arıcı: Bitkilerdeki farklı çiçeklenme döneminden üst düzeyde faydalanmak ve kış koşullarından arılarını korumak amacıyla kolonilerinin yerini değiştiren arıcıyı,

j) İl müdürlüğü: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı il müdürlüğünü,

k) İlçe müdürlüğü: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ilçe müdürlüğünü,

l) İşletme tanımlama numarası: İl/ilçe müdürlüğü tarafından Türkvvet kayıt sisteminde tanımlanan her bir işletme için verilen numarayı,

m) İzole bölge: Bakanlıkça belirlenen ve yarıçapı en az 15 km olan yalnızca saf ırk, ekotip veya üretilecek hibritin baba hattını oluşturan kolonilerin bulunduğu yabancı kolonilerden arındırılmış ve dışarıdan arı girişine kapalı çiftleştirme bölgesi alanı,

n) Koloni: Yumurtlayan ana arısı bulunan ve üretim faaliyetlerinin sürdürüldüğü 3-4 açık ve kapalı yavrulu olmak üzere 6-8 ve üzeri çerçevesi arı ailesini,

o) Konaklama kapasitesi: Bir bölgede flora ve ekolojik şartlar dikkate alınarak, mevcut kolonilerin verimini düşürmeden, birim alanda bulundurulabilecek arılı kovan miktarını,

ö) Kovan: Taşınabilir arı ailesi barınağını,

p) Polinasyon: Çiçekli bitkilerde döllenmenin bal arıları tarafından gerçekleştirilmesini,

r) Sabit arıcı: Kolonilerini tüm yıl boyunca Türkvvet Kayıt Sisteminde İşletme Tanımlama Numarası ile kayıtlı olduğu yerde bulduran arıcıyı,

s) Suni tohumlama: Çiftleşme olgunluğuna gelmiş arının spermi alınarak alet yardımıyla çiftleşme olgunluğuna gelmiş ana arının döl yoluna verilmesini,

ş) Temel petek: Saf balmumundan sterilize edilerek, tekniğine göre imal edilen standart ölçülerdeki balmumu levhaları,

t) TSE: Türk Standartları Enstitüsünü,

u) Türkvvet kayıt sistemi: Bakanlık Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından, Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği çerçevesinde oluşturulan işletmelerin, yetiştiricilerin ve sığır cinsi hayvanların kimlik bilgilerinin kayıt altına alındığı veri tabanını,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Gezgin Arıcılık

Gezgin arıcılık

MADDE 5 – (1) Gezgin arıcı hareketleri, aşağıdaki hususlar çerçevesinde yürütülür.

a) Gezgin arıcıların yerleştirilmelerinde, il/ilçe müdürlükleri yetkilidir.

b) İl ve ilçe müdürlükleri; gezgin arıcıların konaklayacakları yerleri ve kapasiteleri; il/ilçe müdürlüğünde görevli arıcılık konusunda deneyimli iki teknik personel ve birlik/birliklerin temsilcilerinden oluşan en az üç kişilik bir komisyonla, bitki florası, topografik ve ekolojik yapısı, yerleşim birimleri varsa sabit arıcılara ait koloni varlığını da dikkate alarak belirler ve bunlar harita üzerinde işaretlenir. Orman bölgelerinin kapasiteleri belirlenirken Orman ve Su İşleri Bakanlığının temsilcisi de komisyonda yer alır. Bölge koloni kapasitesi, flora varlığında kayda değer değişiklik olması (iklimsel veya yeni yerlerin açılması) durumunda güncellenir.

c) Bölgeler için koloni kapasitesi belirlenirken nektar ve polen veren tüm bitki varlığı göz önünde bulundurulur.

ç) Aralıklar, arı kışlatma bölgelerinde flora kapasitesine bakılmadan en az 150 metre aralıkla yerleştirilir. Ancak narenciye alanlarında kışlatma yerleşimi yapılırken aralıklar arası mesafe bölgenin flora kapasitesine göre ve en az 300 metre olacak şekilde düzenlenir. Araziye özel durumlarda uzaklığı belirlemeye il/ilçe müdürlüğü yetkilidir.

d) **(Değişik:RG-22/3/2012-28241)** Belirlenmiş bölgede konaklayacak gezginci arıcı, konaklayacağı yer gerçek kişiye ait ise şahısla, köy tüzel kişiliği sorumluluğunda arazi ise köy muhtarlığıyla, diğer tüzel kişiliklere ait arazi ise yetkililerle, Devlet ormanlarında konaklayacak arıcılar da Orman ve Su İşleri Bakanlığının ilgili birimleri ile anlaşma yapar.

e) **(Değişik:RG-22/3/2012-28241)** Konaklayacağı yeri anlaşılarak belirleyen arıcı, çıkış yapacağı ilin il/ilçe müdürlüğüne gideceği adresi sözlü ya da yazılı beyan ederek Hayvan Sevklerine Mahsus Yurtiçi Veteriner Sağlık Raporu alır ve arılarını sevk eder. Rapordaki sevk adresi ile konaklayacağı adres aynı olmalıdır. Beş gün içerisinde konakladığı ilin il/ilçe müdürlüğüne, veteriner sağlık raporu ile başvurarak EK-1'de yer alan Arı Konaklama Belgesini (AKB) alır. AKB'si olmayan arıcının veteriner sağlık raporu vize edilmez. Gezginci arıcılık yapan, kayıtlı olduğu adrese ve/veya kendi arazisine dönen arıcının da arı hareketlerinin kontrolü ve takibi için AKB alması gerekir.

f) **(Değişik:RG-22/3/2012-28241)** Alınacak Hayvan Sevklerine Mahsus Yurtiçi Veteriner Sağlık Raporunda belirtilen adresten farklı bir adreste usule aykırı yerleşen arıcının arıları, il/ilçe müdürlüğünün talebi ile mülki amirlikçe güvenlik güçleri marifetiyle bulunduğu yerden kaldırılır. İl/ilçe müdürlüğü, işgal edenler hakkında 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 154 üncü maddesine göre işlem yapılmak üzere, Cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunur. Kaldırma sürecinde meydana gelen zarardan arıcı sorumludur. Nakliye ve işçilik ücreti arıcıdan alınır. Mücbir sebepten dolayı arısını izin aldığı adres dışına götürmek zorunda kalan arıcıya il/ilçe müdürlüğünce mazeretinin uygun görülmesi durumunda cezai işlem uygulanmaz, arıcı beş gün içerisinde izin aldığı adrese sevk edilir.

g) AKB işlemlerini arıcı adına üçüncü şahıslar takip edebilir.

ğ) Arazi sahipleri dışında herhangi bir muhtarlık ile kamu kurum ve kuruluşunca, arıcıdan konaklama ücreti dâhil hiçbir ad altında ücret alınmaz.

h) Konaklanan bölge için belirlenmiş koloni kapasitesi üzerindeki yerleşim taleplerine il/ilçe müdürlüklerince izin verilmez. Ancak konaklama planlamasında il/ilçe müdürlükleri sadece en son gelen arıcıyı mağdur etmeyecek şekilde bölge koloni kapasitesi üzerinde konaklama müsaadesi verir.

ı) Gezginci arıcılık yapan üreticiler, konaklama yapılan yerlerde arıların çevreye zarar vermemesi için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür. Arı konaklatılan alanlarda otlayan hayvanların arıdan zarar görmemesi için tedbirleri almak hayvan sahiplerinin sorumluluğundadır.

i) **(Mülga:RG-22/3/2012-28241)**

j) Arı gen kaynaklarının tespiti ve yerinde korunması amacıyla izole bölgeleri, bilimsel çalışmalar sonucunda oluşturulacak komisyon kararı doğrultusunda Bakanlık belirler. Komisyon, Hayvancılık Genel Müdürlüğünce; üniversite, birlik ve ilgili kurum ve kuruluşlardan temsilcilerin katılımıyla oluşturulur. İzole bölgelere dışarıdan arı girişleri yasaktır. İl/ilçe müdürlükleri, ilan edilen izole bölgeye yasa dışı girenler hakkında 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 154 üncü maddesine göre işlem yapılmak üzere Cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunur.

k) Arılıklar, trafiğin yoğun olduğu bölgelerde yoldan en az 200 metre, stabilize ara yollarda ise en az 30 metre uzaklığa yerleştirilir.

l) Gezginci arıcılık yapan arıcılar, arılarını çevreye rahatsızlık vermeyecek şekilde meskûn mahal dışında bir yere yerleştirir. Sabit arıcılar ise kolonilerini köy ve beldelerde çevreye rahatsızlık vermeyecek şekilde ve insanların toplu olarak hizmet aldıkları cami, okul, sağlık ocağı, karakol gibi benzeri alanlardan en az 200 metre uzağa yerleştirir. Yerleşimin dağınık olduğu bölgelerde ise bu mesafe en yakın eve en az 50 metre olmalıdır.

m) Meskûn mahal ve mücavir alan sınırları içinde arı konaklatılmasında ortaya çıkan ihtilafların giderilmesinde il/ilçe müdürlükleri yetkilidir.

n) Arılığın yerleşim yerinin komisyon tarafından onaylanması durumlarında, yaşanacak herhangi bir olumsuzluk arıcının sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

o) Devlet ormanlarında konaklayacak arıcıların izin ile ilgili usul ve esasları ile arı konaklama yer tanzimi, arılık içme suyu ve ulaşım yolları Orman ve Su İşleri Bakanlığınca sağlanır.

ö) 1/7/2003 tarihli ve 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu uyarınca ilan edilen Yaban Hayatı Koruma ve Geliştirme Sahalarındaki arıcılık faaliyetleri, ilgili mevzuat çerçevesinde hazırlanan Yönetim ve Gelişme Plan Kararları çerçevesinde yapılır.

p) Arıcı, arıcı kimlik kartını, resmî görevliler tarafından talep edilmesi durumunda birliğe kayıtlı olduğunu belgelemek için göstermek zorundadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Temel Petek ve Bal Standardı

Temel petek

MADDE 6 – (1) Piyasaya arz edilen temel petekler aşağıdaki özelliklere sahip olmalıdır.

a) Temel petek üretiminde kullanılan balmumu 1 atmosfer basınçta 120 °C de 15 dakika süreyle veya eş bir sterilizasyon işlemine tabi tutulmalıdır.

b) Temel peteğe, balmumunun doğal yapısında bulunmayan, parafin, serezin, iç yağı, reçine, oksalik asit, ağartıcılar gibi yabancı maddeler karıştırılmaz.

c) İl müdürlükleri temel petek üretim işletmelerini en az yılda iki kez standartlara uygunluğu yönünden kontrol eder.

(2) Bakanlıkça düzenleme yapıncaya kadar TSE standartları esas alınır.

Bal standardı

MADDE 7 – (1) Bal üretimi standardı, ilgili mevzuat çerçevesinde yürütülür.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ana Arı Yetiştiriciliği, Eğitimi ve Arılarda Suni Tohumlama

Ana arı yetiştiriciliği ve eğitimi

MADDE 8 – (1) Damızlık ana arı, ana arı yetiştiriciliği ve eğitimi uygulama usul ve esasları Bakanlıkça belirlenir.

(2) Bakanlık, arıcılara yönelik Ana Arı Yetiştiriciliği Sertifikası vermek üzere, ana arı yetiştiriciliği kursları düzenler ve düzenletir; kurs ücretleri dâhil olmak üzere bu kursların düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları belirler.

Arılarda suni tohumlama

MADDE 9 – (1) Suni tohumlama yapacak gerçek ve tüzel kişilere eğitim sonucunda Bakanlıkça sertifika verilir. Suni tohumlama ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Ballı Bitkiler ve Orman Amenajman Planı

Ballı bitkiler

MADDE 10 – (1) Ballı bitkiler tarımını ve polinasyonu geliştirici ve özendirici tedbirler Bakanlıkça alınır.

Orman amenajman planı

MADDE 11 – (1) Arıların istifade edebileceği orman ağaçlarının kesilmesi, Orman ve Su İşleri Bakanlığının yapacağı uygun bir amenajman planı çerçevesinde uygulanır.

(2) Bal üretimi için ayrılacak orman alanların; amenajman planlarının tespiti, faydalanma zamanı, süresi, şartları, faydalanmada öncelik alacak yetiştiricilerle ilgili kriterler ve birim alana konulacak kovan sayıları, Bakanlık İl Müdürlükleri, birlik ve ilgili Orman ve Su İşleri Bakanlığın Bölge Müdürlüğünce tespit edilir.

ALTINCI BÖLÜM

Zirai Mücadele Tedbirleri

Zirai mücadele tedbirleri

MADDE 12 – (1) İlaçlamada aşağıdaki hususlara uyulur.

a) Mevcut imkânlar ölçüsünde arılıkların ilaçlama yapılan alanlardan uzak yerlerde bulunmasına özen gösterilir.

b) Zirai mücadele yapılacak yerlerdeki ve çevresindeki arıcılara, mücadele yapacak kuruluş ve şahıslar tarafından yedi gün önceden, ilaçlama programına alınan bölgenin genişliği, kullanılacak ilacın cinsi, atılma zamanı, etki süresi ile bal arılarına olan etkisi duyurulur.

c) Arıcılar, il/ilçe müdürlüklerinden, buldukları yöredeki mücadele programları hakkında bilgi alır.

ç) Bitki koruma ürünleri, kullanıma arz edilen hâliyle ve etiketinde belirtilen tavsiyelere göre uygulanır. Buna aykırı uygulamalarda sorumluluk uygulayana ve uygulanmasına izin verene aittir.

d) Kullanılan bitki koruma ürünlerinin artık ve ambalajları kullanıcıları tarafından uygun şekilde imha edilmek zorundadır.

e) Zirai mücadelede bal arılarını korumak için öncelikle sıvı ilaç kullanılır.

f) İlaçlamalar sırasında arıların su içtiği kaynaklara ilaç bulaştırılmaz.

g) İlaçlamalar akşam üzeri veya sabah erken saatlerde, arıların uçuş yapmadıkları zamanlarda uygulanır.

(2) Bitki koruma ürünlerini etiket bilgilerine uygun şekilde kullanmayanlar ve bitki koruma ürünlerinin artık ve ambalajlarını Bakanlıkça belirlenen esaslara göre imha etmeyenler hakkında 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 39 uncu maddesine göre işlem yapılır.

(3) Bakanlıkça; arıcı, zirai mücadele yapacak olan yetiştirici ve ilaç tatbik eden elemanlara arıların ilaçlardan etkilenmemesi ve doğabilecek zararların önlenmesi için düzenli olarak eğitim çalışmaları yapılır veya yaptırılır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Tomruk Tahsisi, İthalat ve İhracat İzni

Tomruk tahsisi

MADDE 13 – (1) Kovan imal edecek özel ve tüzel kişi ve kuruluşlara kereste tahsisi, Orman ve Su İşleri Bakanlığınca yapılır.

İthalat ve ihracat izni

MADDE 14 – (1) Damızlık arı ve damızlık arı materyalleri ile arı hastalık ve zararlılarında kullanılacak veteriner müstahzarların imal, ithal ve ihracı, 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun uygulanmasını sağlamak üzere çıkarılan yönetmelikler ile Ekonomi Bakanlığınca yayımlanan ithalat ve ihracat ile ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde yapılır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Arı Sağlığı, Denetim, Kontrol ve Kayıt

Arı sağlığı

MADDE 15 – (1) Arı hastalık ve zararlıları ile etkin ve yaygın mücadele için merkez birlikleri, il birlikleri aracılığı ile belirli programlar dâhilinde toplu ilaçlama uygulaması yaptırır.

Denetim

MADDE 16 – (1) Bakanlıkça; gerçek ve tüzel kişilerin ürettikleri damızlık ana arılar ile ana arı yetiştiriciliği ve suni tohumlama konularındaki çalışmaları belirlenmiş ilgili mevzuat çerçevesinde denetlenir.

(2) Yapılan denetleme sonucunda ana arı yetiştiriciliği veya arı suni tohumlaması yapan gerçek veya tüzel kişilerin ya da ürettikleri ana arıların kusurlu veya yetersiz bulunmaları halinde sorumluları birinci defa yazılı olarak ikaz edilir, ihmalin veya kusurun sürdürülmesi halinde çalışma izinleri iptal edilir.

Kontrol

MADDE 17 – (1) İl ve ilçe müdürlükleri, arıcıların ilgili mevzuata uygun olarak bal üretimi yapmaları için gerekli tedbirleri alır, denetimleri yapar. Ayrıca diğer arı ürünlerinin yurt içi denetim ve kontrollerini 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu çerçevesinde yürütür.

(2) Arıcılar, veteriner tıbbi ürünlerinin kullanımında, ilgili mevzuata riayet etmek, kullandıkları veteriner tıbbi ürünleri kayıt altına almak, reçeteleri muhafaza etmek ve denetimlerde Bakanlığa sunmak zorundadır.

(3) İl/ilçe müdürlükleri; üretilen arı, arı ürünleri ve arıcılıkla ilgili her türlü alet, makine, petek, kovan ve arıcılık malzemesini, arıcılık konusunda yetişmiş personel aracılığıyla kontrol ettirmeye ve rapor tanzimine yetkilidir.

Kayıt

MADDE 18 – (1) Bakanlık, arıcılık kayıt sisteminin oluşturulmasına ilişkin usul ve esaslar ile kovan plakasının içeriği ve standartlarını belirler.

(2) Arıcılık Kayıt Sistemi aşağıdaki hususlar çerçevesinde yürütülür.

a) Arıcılık Kayıt Sistemi (AKS), Bakanlığın sorumluluk ve yetkisinde belirlenen esaslar dahilinde birlikler ile işbirliği halinde yürütülür.

b) Yetkilendirilmiş il/ilçe müdürlük personeli, Türkvat'te kayıtlı arıcılara işletme tanımlama numarası ile sistemde işletme açılması, açılan işletmelere, kovan plakalarının ve verilerinin girilmesi işlemlerinde yetkilidir. Birlik personelinin sisteme veri giriş yetkileri Bakanlıkça belirlenir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 19 – (1) 25/5/2003 tarihli ve 25118 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Arıcılık Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

VETERİNER HEKİM MUAYENEHANE VE POLİKLİNİK YÖNETMELİĞİ

Resmî Gazete Tarihi: 15.10.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28085

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, veteriner hekimler tarafından açılmış veya açılacak olan muayenehane ve polikliniklerin sahip olması gereken asgari teknik, hijyen ve sağlık şartları ile bu yerlerin açılma, çalışma ve denetlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, veteriner hekimler tarafından açılmış veya açılacak olan muayenehane ve poliklinikleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 9/3/1954 tarihli ve 6343 sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanun, 11/6/2010 tarihli 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 11 inci ve 36 ncı maddeleri ile 3/6/2011 tarihli ve 639 sayılı Gıda,

Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) **(Değişik:RG-8/7/2019-30825 Mükerrer)** Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,
- b) Genel Müdürlük: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünü,
- c) Hasta: Veteriner hekimin müdahalede bulunduğu hayvanı,
- ç) Hayvan: Suda yaşayan hayvanlar, sürüngenler ve amfibik hayvanlar dâhil omurgalı ve omurgasız canlıları,
- d) Hayvan sahibi: Hayvanın mülkiyetini elinde bulunduran gerçek veya tüzel kişiyi,
- e) İl müdürlüğü: İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüklerini,
- f) İlçe müdürlüğü: İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüklerini,
- g) Kaşe: Veteriner hekimin adı, soyadı, diploma numarası ve çalıştığı yerin adı yazılı damgayı,
- ğ) Merkez Konseyi: Türk Veteriner Hekimleri Birliği Merkez Konseyini,
- h) Muayenehane: Hayvanların ayakta muayene, teşhis ve tedavilerinin ve bunlarla ilgili uygulamalarının yapıldığı veteriner hekim veya veteriner hekimler tarafından açılmış iş yerini,
 - 1) Oda Haysiyet Divanı: 6343 sayılı Kanuna göre, iki yıl için seçilmiş ve beş üyeden oluşan, mezkûr Kanunun ilgili maddeleri çerçevesinde görevini yürüten divanı,
 - i) Pasaport: Hayvan için düzenlenmiş içerisinde hayvana ve sahibine ait bilgileri içeren Bakanlıkça belirlenen belgeyi,
 - j) Poliklinik: En az dört veteriner hekimin mesleklerini icra etmek için bir araya gelerek açmış oldukları muayenehaneler bütünü,
 - k) **(Değişik:RG-8/7/2019-30825 Mükerrer)** Reçete: Veteriner hekim tarafından, veteriner tıbbi ürün satış yetkisine sahip kişiye hitaben yazılan, hekimin kimlik ve adres bilgileri ile diploma numarasını, hayvana ait kimlik ve adres bilgilerini, kullanılması tavsiye edilen ürün veya terkipler ile uygulamalar hakkındaki bilgileri içeren fiziki ortamda düzenlenen ıslak imzalı veya Bakanlıkça belirlenmiş elektronik ortamda düzenlenmiş belgeyi,
 - l) Resmî veteriner hekim: 5996 sayılı Kanun kapsamında verilen görevleri Bakanlık adına yapan Bakanlık personeli veteriner hekimi,
 - m) Serbest veteriner hekim: 6343 sayılı Kanuna göre mesleğini serbest olarak icra etme yetkisine sahip veteriner hekimi,
 - n) Sorumlu veteriner hekim: Muayenehane veya polikliniğin, kuruluş, işleyiş ve denetimi ile ilgili her türlü işlemlerde birinci derecede sorumlu veteriner hekimi,
 - o) Tıbbi olmayan veteriner sağlık ürünleri: Hayvana uygulanmak ya da hayvan için kullanılmak amacıyla tüm üretim aşamalarından geçerek kullanıma hazır hâle getirilmiş ilaç niteliğinde olmayan ürünleri,
 - ö) Veteriner biyolojik ürünleri: Hayvanlarda aktif veya pasif bağışıklık oluşturmak, bağışıklığın seviyesini ölçmek veya hastalık teşhisi için hazırlanmış aşı, serum gibi ürünler ile teşhis kitlerini,
 - p) Veteriner hekim: Veteriner fakültelerinden diploma almış ve 6343 sayılı Kanuna göre veteriner hekim unvanı kazanmış kişiyi,
 - r) Veteriner hekimler odası: 6343 sayılı Kanunda belirtilen mesleki kuruluşu,
 - s) Veteriner sağlık ürünleri: Veteriner tıbbi ürünleri ve tıbbi olmayan veteriner ürünlerini,
 - ş) Veteriner tıbbi ürünleri: Hayvana uygulanmak ya da hayvan için kullanılmak amacıyla tüm üretim aşamalarından geçerek kullanıma hazır hâle getirilmiş etkin madde ihtiva eden ürünleri ve veteriner biyolojik ürünleri,

- t) Yardımcı personel: Hayvan sağlığı hizmeti dışında çalışan personeli,
u) Yardımcı sağlık hizmetleri personeli: Veteriner hekime, hayvan sağlığı hizmeti sırasında yardımcı olan ve veteriner hekim sorumluluğunda görev yapan hayvan sağlık teknisyeni veya teknikeri, veteriner sağlık teknisyeni veya teknikeri, laborantı,
ü) Yetkilendirilmiş veteriner hekim: Bakanlıkta görevli veteriner hekimler dışında, verilecek resmî görevleri yürütmek üzere Bakanlık tarafından yetki verilen veteriner hekimi,
v) Yüksek Haysiyet Divanı: 6343 sayılı Kanuna göre, Büyük Kongrece iki yıl için seçilmiş yedi üyeden oluşan ve mezkûr Kanunun ilgili maddeleri çerçevesinde görevini yürüten divanı,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Muayenehane Açma Usul ve Esasları

Muayenehane açma şartları

MADDE 5 – (1) Muayenehane açabilmek için aşağıdaki şartları taşımak gerekir.

a) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak veya 25/9/1981 tarihli ve 2527 sayılı Türk Soylu Yabancıların Türkiye'de Meslek ve Sanatlarını Serbestçe Yapabilmelerine, Kamu, Özel Kuruluş veya İşyerlerinde Çalıştırılabilmelerine İlişkin Kanun hükümlerinin sağladığı haklara sahip olmak.

b) Türkiye sınırları içindeki veteriner fakültelerinin birinden mezun olmak veya yabancı ülke veteriner fakültelerinden mezun olmuş ise, 6/11/2010 tarihli ve 27751 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yurtdışı Yükseköğretim Diplomaları Denklik Yönetmeliği hükümlerine göre, denklik belgesine sahip olmak.

c) 6343 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde belirtilen veteriner hekimlik mesleğinin icrasına engel bir hâli bulunmamak.

(2) Muayenehane bir veteriner hekim tarafından açabileceği gibi, aşağıdaki şartları yerine getirmek şartıyla en fazla üç veteriner hekim tarafından da açılabilir.

a) Muayenehane ruhsatı almış bir veteriner hekim, kendisi sorumlu veteriner hekim olmak şartıyla iki veteriner hekimle iş akdi yapabilir. Muayenehane açan veteriner hekime sorumlu veteriner hekim belgesi, sorumlu veteriner hekim dâhil her veteriner hekime de ayrı ayrı çalışma izin belgesi verilir.

b) Bir araya gelmiş en fazla üç veteriner hekim, adi ortaklık ya da şirket ortaklarının tamamı veteriner hekim olmak şartıyla şirket kurarak muayenehane ruhsatı alabilirler. Bir veteriner hekime sorumlu veteriner hekim belgesi, sorumlu veteriner hekim dâhil her veteriner hekime de ayrı ayrı çalışma izin belgesi verilir.

Muayenehane açmak için başvuru işlemleri

MADDE 6 – (Değişik:RG-8/7/2019-30825 Mükerrer)⁽¹⁾

(1) Muayenehane açmak isteyen ve gerekli şartları haiz olan veteriner hekim veya veteriner hekimler bir adet ıslak veya elektronik imzalı dilekçe, ekinde aşağıdaki belgelerden oluşan bir adet fiziki veya elektronik ortama aktarılmış dosya ile birlikte il müdürlüğüne müracaat ederler.

a) Diploma veya mezuniyet belgesinin aslı veya ilgili kurum onaylı sureti.

b) Varsa ihtisasını gösteren belgenin aslı veya ilgili kurum onaylı sureti.

c) T.C. kimlik numarası beyanı.

ç) İkişer adet fotoğraf.

d) Muayenehaneye ait bölümleri ve ne amaçla kullanıldığını gösterir, teknik resim kurallarına göre hazırlanmış bir adet plan örneği ve muayenehanenin adresi.

e) Bağlı buldukları bölge veteriner hekimler odasından alınan oda kayıt belgesinin aslı veya il müdürlüğü yetkililerince onaylı sureti.

f) İkametgâh adresi beyanı.

g) Bu fıkrada belirtilen bilgi ve belgelere, ilgili kurum/kuruluşların elektronik ortamda kamu kurum ve kuruluşlarına erişim yetkisi vermesi halinde, işyeri yetkilisince bu bilgi ve belgelere erişim sağlayabilmek için gerekli bilgileri içeren beyan verilmesi yeterlidir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen belgeler, il müdürlüğü hayvan sağlığı şube müdürlüğü/ hayvan sağlığı, yetiştiriciliği ve su ürünleri şube müdürlüğünce incelenir. Belgelerin tetkiki ve görevli veteriner hekimlerin mahallinde yaptıkları inceleme sonucunda bu Yönetmelik hükümlerine uygun bulunan muayenehaneye, il müdürlüğünce fiziki veya elektronik ortamda onaylı ruhsat verilir.

Muayenehanenin bölümleri, asgari ve teknik şartları

MADDE 7 – (1) Açılacak olan muayenehanelerde, aşağıdaki asgari ve teknik şartlara uyulur.

a) Hayvan sahipleri ile görüşmelerin yapıldığı, büro malzemeleriyle donanımlı ve her veteriner hekim için asgari 6m²'lik alan olacak şekilde tek veya bölünmüş veteriner hekim odası bulunur.

b) Hasta hayvanın muayene edileceği, veteriner hekimin aşısı, serum ve biyolojik madde uygulaması gibi görevleri icra edebileceği, içinde soğutucu dolap bulunan, müstakil bölümden oluşmuş asgari 6m² büyüklüğünde muayene odası bulunur.

c) Veteriner hekimin kullandığı alet, ekipman, giyeceklerin bulunduğu, içeriye hasta hayvan girişi ve çıkışının engellendiği, raflarla donanımlı ve diğer odalardan ayrı müstakil bir bölüm hâlinde asgari 4m² büyüklüğünde malzeme odası bulunur.

ç) Odalar arasındaki bölümler tabandan tavana kadar temizlenebilir ve dezenfekte edilebilir malzemelerle yapılmış, bütün bölümler aynı bina içinde ve birbirlerine bitişik konumda olur.

d) Her bağımsız bölümün ya da odanın kapısında 5x20 cm ebadında ne amaçla kullanıldığını belirtir tabela asılır.

e) Muayene odasında; 95x110x60 cm ebadında paslanmaz çelik ya da madeni malzemeden yapılmış muayene masası, veteriner hekimin mesleğini icra ederken kullanacağı alet ve malzemelerin muhafaza edildiği camlı dolap, belediye su sistemine bağlı ve akarı kanalizasyon şebekesine giden lavabo yer alır.

f) Muayenehanenin her müstakil bölümünde çöp kutusu bulundurulur.

g) Muayenehanede oluşan tıbbi atıklar, her iki yüzünde "DİKKAT TIBBİ ATIK" ibaresi bulunan kırmızı renkli torbalara konulup, muayenehane içinde muhafaza edilir, toplama aracı gelmeden önce muayenehane dışına çıkarılamaz.

ğ) Muayenehanenin zemini düz, kolay temizlenebilir ve dezenfekte edilebilir bir malzemeden, duvarlar açık renkli malzeme ile kaplı olur. Duvarlara veteriner hekimlik mesleğini ilgilendiren konuların dışında resim ve broşür asılamaz, asılı olan broşür ve resimler görünümü bozacak şekil ve sıklıkta olamaz.

h) Muayenehane içerisi yeteri kadar aydınlık ve havadar tutulur.

ı) Veteriner hekim odasında veteriner hekim diploması, muayenehane ruhsatı, veteriner hekim çalışma izin belgesi, sorumlu veteriner hekim belgesi, varsa ihtisasını gösteren belge, suni tohumlama belgesi, bölge veteriner hekimler odasının o yıla ait asgari ücret tarifesinden az olmamak üzere belirlenip asılmış ücret tarifesi, varsa ilaç bulundurma ve satma ruhsatı, hasta sahipleri tarafından görülebilecek bir yere asılır.

i) Yangın ve patlamalara karşı yangın söndürme cihazı bulundurulur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Poliklinik Açma Usul ve Esasları

Poliklinik açma şartları

MADDE 8 – (1) Poliklinik açabilmek için aşağıdaki şartlar aranır.

a) Bir veteriner hekim, kendisi sorumlu veteriner hekim olmak şartıyla en az üç veteriner hekimle iş akdi yapabilir. Polikliniği açan veteriner hekime sorumlu veteriner hekim belgesi, her veteriner hekime de ayrı ayrı çalışma izin belgesi verilir.

b) Bir araya gelmiş en az dört veteriner hekim, adi ortaklık ya da şirket ortaklarının tamamı veteriner hekim olmak şartıyla şirket kurarak poliklinik ruhsatı alabilirler. Ortaklardan bir veteriner hekime sorumlu veteriner hekim belgesi, sorumlu veteriner hekim dâhil her veteriner hekime de ayrı ayrı çalışma izin belgesi verilir.

(2) Bu hükümlere göre bir araya gelerek poliklinik açacak veteriner hekimlerin, aşağıdaki şartları taşıması gerekir.

a) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak veya 2527 sayılı Kanun hükümlerinin sağladığı haklara sahip olmak.

b) Türkiye sınırları içindeki veteriner fakültelerinin birinden mezun olmak veya yabancı ülke veteriner fakültelerinden mezun olmuş ise, Yurtdışı Yükseköğretim Diplomaları Denklik Yönetmeliği hükümlerine göre, denklik belgesine sahip olmak.

c) 6343 sayılı Kanununun 6 ncı maddesinde belirtilen veteriner hekimlik mesleğinin icrasına engel bir hâli bulunmamak.

(3) Her poliklinikte bir sorumlu yönetici bulunur. Şirket kurarak bir araya gelen veteriner hekimlerin açmış olduğu polikliniklerde, şirket müdürü aynı zamanda polikliniğin sorumlu yöneticisi görevini üstlenebilir.

Poliklinik açmak için başvuru işlemleri

MADDE 9 – (Değişik:RG-8/7/2019-30825 Mükerrer)⁽¹⁾

(1) Poliklinik açacak veteriner hekimler, polikliniğin adı, faaliyet göstereceği adresini belirten, sorumlu yönetici bir adet ıslak veya elektronik imzalı dilekçe, ekinde aşağıdaki belgelerden oluşan bir adet fiziki veya elektronik ortama aktarılmış dosya ile birlikte il müdürlüğüne müracaat ederler.

a) Diploma veya mezuniyet belgesinin aslı veya kopyası.

b) Varsa ihtisasını gösteren belgenin aslı veya kopyası.

c) İkişer adet vesikalık fotoğraf.

ç) T.C. kimlik numarası beyanı.

d) İkametgâh adresi beyanı.

e) Bağlı buldukları bölge veteriner hekimler odasından alacakları oda kayıt belgesi.

f) Polikliniğe ait bölümleri ve ne amaçla kullanıldığını gösterir, teknik resim kurallarına göre hazırlanmış bir adet plan örneği.

g) Poliklinik bir veteriner hekim tarafından açılıyorsa, diğer veteriner hekimlerle yapılmış ve bölge veteriner hekimler odası onaylı sözleşme.

ğ) Poliklinik, veteriner hekimler tarafından adi ortaklık şeklinde açılıyorsa ortaklık belgesi.

h) Açılması istenen işyeri bir şirket olması durumunda şirket sözleşmesi 1/10/2003 tarihinden önce yayımlanmış ise şirket sözleşmesinin yayımlandığı ticaret sicil gazetesinin kurumca tasdikli ve elektronik ortama aktarılmış sureti, belirtilen tarihten sonra kurulmuş ise şirketin kayıtlı olduğu ticaret sicil memurluğu adı ve ticaret sicil numarasının elektronik ortamda beyanı.

ı) Poliklinikte sorumlu yönetici olarak görev alacak kişinin, sorumlu veteriner hekim olarak çalışacağına dair sözleşme.

i) Bu fıkrada belirtilen bilgi ve belgelere, ilgili kurum/kuruluşların elektronik ortamda kamu kurum ve kuruluşlarına erişim yetkisi vermesi halinde, işyeri yetkilisince bu bilgi ve belgelere erişim sağlayabilmek için gerekli bilgileri içeren beyan verilmesi yeterlidir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen belgeler, il müdürlüğü hayvan sağlığı şube müdürlüğü/hayvan sağlığı, yetiştiriciliği ve su ürünleri şube müdürlüğüne incelenir. Belgelerin tetkiki

ve görevli veteriner hekimlerin mahallinde yaptıkları inceleme sonucunda bu Yönetmelik hükümlerine uygun bulunan polikliniğe, il müdürlüğünce ruhsat verilir.

(3) Poliklinikler aynı il sınırları içinde, poliklinik açma şartlarını yerine getirerek şube açabilirler.

Polikliniklerin bölümleri, asgari ve teknik şartları

MADDE 10 – (1) Açılacak olan polikliniklerde aşağıda belirtilen asgari ve teknik şartlar aranır.

a) Asgari 6m² büyüklüğünde sorumlu veteriner hekim odası ile hayvan sahibiyle görüşmelerin yapıldığı, büro malzemeleri ile donanımlı her veteriner hekim için asgari 6m²'lik alan olacak şekilde tek veya bölünmüş veteriner hekim odası olur.

b) Hayvanların muayene edileceği, aşı, serum, biyolojik madde uygulaması gibi veteriner hekimin görevini icra edebileceği, içinde soğutucunun bulunduğu asgari 6m² büyüklüğünde iki adet muayene odası olur.

c) Hastalara ait teşhis hizmetlerinde kullanılacak laboratuvar ve röntgen tertibatı oluşturulacaksa, bunlar için 4m² den az olmamak kaydıyla ayrı bir oda bulunur.

ç) Veteriner hekimlerin kullandığı alet, ekipman, giyecek ve suni tohumlama malzemelerinin bulunduğu, içeriye hasta hayvan girişi ve çıkışının engellendiği, raflarla donanımlı, diğer odalardan ayrı bir müstakil bölüm hâlinde asgari 4m² büyüklüğünde malzeme odası bulunur.

d) Hijyenik koşullara uygun tuvalet ve duşa kabin bulunur.

e) Bütün oda veya bölümlerin girişinde 5x20 cm ebadında, ne amaçla kullanıldığını belirtir tabela asılır.

f) Polikliniğin zemini düz, kolay temizlenebilir ve dezenfekte edilebilir bir malzemedir, duvarlar açık renkli malzeme ile kaplı olur, duvarlara veteriner hekimlik mesleğini ilgilendiren konuların dışında resim ve broşür asılamaz, asılı olan broşür ve resimler görünümü bozacak şekil ve sıklıkta olamaz.

g) Polikliniğin içerisi yeteri kadar aydınlatılmış ve havadar tutulur.

ğ) Poliklinikte yangın ve patlamalara karşı yangın söndürme cihazı bulunur.

h) Odalar arasındaki bölümler tabandan tavana kadar temizlenebilir ve dezenfekte edilebilir malzemelerle yapılır.

ı) Bütün bölümleri aynı bina içinde ve birbirlerine bitişik ya da çok katlı konumda olur.

i) Muayene odasında, 95x110x60 cm ebadında paslanmaz çelik ya da madeni malzemedir yapılmış, dezenfekte edilebilen muayene masası, veteriner hekimin mesleğini icra ederken kullanacağı alet ve malzemelerin bulunduğu camlı dolap ve belediye su sistemine bağlı ve akarı kanalizasyon şebekesine giden lavabo bulunur.

j) Poliklinikte her müstakil bölümünde çöp kutusu bulunur.

k) Poliklinikte oluşan tıbbi atıklar, her iki yüzünde "DİKKAT TIBBİ ATIK" ibaresi bulunan kırmızı renkli torbalara konulup, poliklinik içinde muhafaza edilir, toplama aracı gelmeden önce poliklinik dışına çıkarılamaz.

l) Hasta kabul ve kayıtların yapıldığı bekleme odasında, poliklinik ruhsatı, sorumlu veteriner hekim belgesi, veteriner hekimlerin çalışma izin belgesi, bağlı buldukları veteriner hekimler odasından alınmış o yıla ait asgari ücret tarifesinden az olmamak kaydıyla hazırlanmış ücret tarifesi, hasta sahipleri tarafından görülebilecek bir yere asılır.

Düzenlenecek belgeler

MADDE 11 – (1) Ruhsat verilmiş muayenehane ve polikliniğin sorumlu veteriner hekimine Ek-1'deki Sorumlu Veteriner Hekim Belgesi, muayenehane ve poliklinikte görev yapan veteriner hekimlere ayrı ayrı Ek-2'deki Veteriner Hekim Çalışma İzin Belgesi, muayenehane ve poliklinikte görev yapacak olan yardımcı sağlık personeline ayrı ayrı Ek-3'deki Yardımcı Sağlık Hizmetleri Personeli Çalışma İzin Belgesi, il müdürlüğünce düzenlenir. Düzenlenen bu belgelerin birer sureti il müdürlüğünde saklanır. Ruhsat verilmiş

muayenehane ve poliklinikteki veteriner hekimlerin adı-soyadı, muayenehane ve polikliniğin adresi, ruhsat tarih ve numarası bölge veteriner hekimler odasına bir yazıyla bildirilir.

Sorumlu veteriner hekim ve veteriner hekimler

MADDE 12 – (1) Muayenehane ve poliklinikte veteriner hekimlerden birisi sorumlu veteriner hekim olarak görevlendirilir. Sorumlu veteriner hekim olmadığı zamanlarda yerine bakacak olan yetkili veteriner hekimin kim olacağı daha önceden belirlenir. Sorumlu veteriner hekim adına aynı zamanda veteriner hekim çalışma izin belgesi de düzenlenir.

(2) Sorumlu veteriner hekimin görevleri, aşağıda belirtilmiştir.

a) Muayenehane ve polikliniklerin açılış ve işleyişi ile ilgili her türlü izin işlemlerini yürütmek.

b) Muayenehane ve polikliniklerde görevine son verilen veya ayrılan veteriner hekim ve yardımcı sağlık personeli ile ilgili çalışma izin belgelerini en geç bir hafta içinde il müdürlüğüne iade etmek.

c) Muayenehane ve polikliniklerin çalışma saatleri içinde hizmetlerin düzenli ve sürekli olarak yürütülmesini sağlamak.

ç) Muayenehane ve poliklinikler adına ilgili belgeleri onaylamak.

d) Denetimler sırasında yetkililere gereken bilgi ve belgeleri sunmak ve denetime yardımcı olmak.

e) Tıbbi atıkların usulüne uygun olarak torbalara konup toplama araçlarına teslim edilmesini sağlamak.

f) Şirket ortaklarında meydana gelen değişiklikleri on beş gün içinde il müdürlüğüne bildirmek.

(3) Sorumlu veteriner hekim, muayenehane ve polikliniğin kuruluşu, işleyişi, denetimi ile ilgili her türlü işlemlerde il müdürlüğü ve Bakanlığın birinci derecede muhatabıdır.

(4) Sorumlu veteriner hekim muayenehane ve poliklinikteki görevinden ayrılmak istediğinde veya sorumlu veteriner hekimlik görevine son verilmek istendiğinde bu durum bir hafta öncesinden il müdürlüğüne bildirilir.

(5) Veteriner hekimler, hastalara uyguladıkları tıbbi işlemlerden, yaptıkları işlemlerin kayıtlarının işlenmesinden, karşılaştıkları aksaklıkları sorumlu veteriner hekime bildirmekten, alet ve ekipmanların temizlik ve dezenfeksiyonundan sorumludurlar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çalışma Usul ve Esasları

Yardımcı personel istihdamı

MADDE 13 – (1) Veteriner hekimler açmış oldukları muayenehanelerinde ve polikliniklerde, özel kuruluşta daimi veya sürekli çalışmayan veteriner sağlık teknikeri, teknisyeni veya laborantı gibi personeli yardımcı sağlık hizmetleri personeli olarak çalıştırabilirler. Yanında yardımcı sağlık hizmetleri personeli çalıştırmak isteyen veteriner hekimler, il müdürlüğüne bir dilekçeyle başvurarak yardımcı sağlık hizmetleri personelinin diploma veya mezuniyet belgesinin aslı ya da onaylı örneğini, aralarında yaptıkları imzalı protokolün bir nüshasını iki resimle birlikte ibraz ederler. Yardımcı sağlık hizmetleri personeliyle yapılan iş akdi noter tasdikli olur. İl müdürlüğü hayvan sağlığı, yetiştiriciliği ve su ürünleri şubesinde incelenen evraklar uygun bulunduğu takdirde yardımcı sağlık hizmetleri personeli adına, Ek-3'teki örneğe uygun olarak yardımcı sağlık hizmetleri personeli çalışma izin belgesi düzenlenir.

(2) Muayenehanelerde veya polikliniklerde, yardımcı sağlık hizmetleri personeli adı altında görev yapacak olan personel, kendi yetkileri ile sınırlı işleri veteriner hekimin sorumluluğunda yürütebilir.

(3) Muayenehanesinde veya polikliniğinde, il müdürlüğünce düzenlenmiş yardımcı sağlık hizmetleri personeli çalışma izin belgesi olmadan, veteriner sağlık teknikeri, teknisyeni veya laborantı çalıştırılmaz.

(4) Muayenehanelerde veya polikliniklerde, hayvan sağlığı hizmeti dışında yardımcı personel çalıştırılacak ise, veteriner hekim tarafından, personelin hangi işlerde çalıştırılacağını içeren bir yazı ekine, personelin nüfus cüzdanı fotokopisi iliştirilerek il müdürlüğüne müracaat edilir.

Alet-malzeme

MADDE 14 – (1) Muayenehane ve poliklinikler bulundurulması gerekeni alet ve malzemeler Bakanlık tarafından belirlenir.

rn bulundurma ve satma

MADDE 15 – (1) Muayenehane veya poliklinik ruhsatı olan veteriner hekimler; muayenehane ve poliklinikte istenilen asgari teknik, hijyen ve sağlık şartlarının sağlanması koşuluyla veteriner sağlık ürünü, veteriner biyolojik ürünler ile karma yem, mineral yem ve yemlik preparat gibi ürünler için Bakanlıkça belirtilen mevzuat hükümleri doğrultusunda işlem yapabilir. Diğer konulardaki mevzuat hükümlerinde istenilen şartlar, bu Yönetmelik şartlarına ilave olarak yerine getirilir.

(2) Hayvanlara yönelik olan her çeşit malzeme satışı, muayenehane veya polikliniklerin 7 nci ve 10 uncu maddelerde belirtilen bölümlerinin dışında ayrı bir bölümde yapılabilir. Bu bölüm, muayenehane veya polikliniğin tüm alanının %25’inden fazla alana sahip olamaz. Bu bölümlere hasta giriş ve çıkışına izin verilmez. Satışı yapılan ürünlerin muayenehane veya polikliniğin bölümlerinde teşhiri yapılamaz.

Sorumluluk ve bildirim

MADDE 16 – (1) Muayenehane ve poliklinikte çalışan tüm veteriner hekimler meslekleriyle ilgili olarak aşağdaki konulardan sorumludurlar.

a) İhbarı mecburi hastalıkları resmî makamlara bildirmek.

b) Faaliyetleri ile ilgili her türlü bilgi, belge ve sonuçları istenen sürede ve eksiksiz olarak il veya ilçe müdürlüklerine bildirmek.

c) Gerekli kayıtları tutmak ve bunlarla ilgili defterleri bulundurmak.

Kayıt sistemi

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine tabi veteriner hekim muayenehaneleri ve poliklinikler aşağdaki doküman ve defterleri bulundurur.

a) (**Değişik:RG-8/7/2019-30825 Mükerrer**)⁽¹⁾ Muayenehane ve polikliniklerde, fiziki yada elektronik ortamda düzenlenen reçete kullanılır. Reçetede veteriner hekimin adı, soyadı, diploma numarası, varsa uzmanlık belgesi numarası, adres, tarih, hayvana ait kimlik ve adres bilgilerini, kullanılması tavsiye edilen ürün veya terkipler ile uygulamalar hakkındaki bilgileri bulunur.

b) (**Değişik:RG-8/7/2019-30825 Mükerrer**)⁽¹⁾ Gelen hastaların kayıt edildiği, Ek-4’teki örneğe uygun hayvan muayene kayıt defteri tutulur. Veteriner hekim teşhis, muayene, kontrol ve tedavi ettiği hayvanın cinsi, kulak numarası/mikroçip numarası, durumunu, sahibinin isim ve adresini, hayvana uygulanan işlemleri, verilen reçeteyi ve tarihini bu deftere kaydeder. Veteriner hekim ve sorumlu veteriner hekim, Ek-4’te istenilen tüm bilgileri sağlaması koşulu ile bu defteri elektronik ortamda da tutabilir ancak defterin elektronik ortamda tutulması durumunda elektronik kayıtların doğruluğu ve güvenliğinden sorumludurlar. Herhangi bir sebeple bu kayıtların zarar görmesi veya kayıtlarda eksiklik bulunması halinde, kayıtlar tutulmamış olarak kabul edilir. İlgili kayıtlar yapılacak denetim esnasında, bir önceki denetim tarihinden o güne kadarki tüm kayıtları içerecek şekilde hazırlanarak denetimde görevli personele ibraz edilir. Denetimin sonunda kayıtlar, denetimde görevli personel ile sorumlu veteriner hekim tarafından imzalanarak ilgililer tarafından birer nüshası muhafaza edilmek üzere teslim alınır.

c) Bakanlık merkez teşkilatı ve il müdürlükleri tarafından yapılacak denetim ve teftiş sonuçlarının yazıldığı Ek-5’teki örneğe uygun denetim defteri tutulur.

(2) Söz konusu defterlerin her sayfası il müdürlüğünün hayvan sağlığı şube müdürlüğünce mühürlenir. Muayenehane ve poliklinikler, muayene ve tedavi edilen hayvanlarla ilgili bilgileri Ek-6'daki örneğe uygun olarak üç ayda bir mahallindeki il veya ilçe müdürlüklerine bildirir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Tabela, Eğitim, Denetim, Kapatma, Değişiklik,

Faaliyetten Men ve Kısıtlamalar

Tabela

MADDE 18 – (1) Muayenehane ve polikliniklerin tanıtımı için işyerlerine açıklayıcı ve tanıtıcı tabela asılabilir.

(2) Tabelalarda, ilgili kanunlar uyarınca kazanılan unvanlar kullanılabilir. Bunun dışında yanıltıcı bilgiler, yanlış ifadeler ile mesleği küçük düşürücü ifadeler kullanılamaz. Muayenehane ve poliklinik dışındaki tabelaya, muayenehane veya polikliniğin adı, telefon numarası, veteriner hekimlerin adı, unvanı, varsa kazandığı ihtisasları yazılabilir. Tabelada başka bir unvan veya mevcut unvanların yabancı dildeki karşılıkları kullanılamaz.

Eğitim

MADDE 19 – (1) (**Mülga:RG-8/7/2019-30825 Mükerrer**)⁽¹⁾

(2) Ruhsatlı muayenehane ve polikliniği olan veteriner hekimler Bakanlık ve bölge veteriner hekimler odası tarafından düzenlenen eğitim ve seminerlere katılmakla yükümlüdürler. Daha önce aynı eğitime katılmış olanlar, belgelemek kaydı ile bu eğitime katılmayabilirler.

Denetim

MADDE 20 – (1) Muayenehane ve poliklinikler yılda en az bir defa, asgari teknik, hijyenik ve sağlık şartları yönünden denetlenir. Denetim, il müdürlüğü hayvan sağlığı, yetiştiriciliği ve su ürünleri şube müdürlüğünde görevli veteriner hekimler tarafından yapılır. Şikâyet, soruşturma, Genel Müdürlük veya il müdürlüğünün talebi üzerine yapılacak olağan dışı denetimler bunun haricindedir. İl müdürlüğü gerektiğinde ilçelerdeki muayenehane ve poliklinik denetim yetkisini ilçe müdürlüğüne devredebilir. İlçe müdürlüğünde bu denetimler veteriner hekimler tarafından yapılır. Denetimler sırasında tespit edilen hususlar Ek-5'teki denetim defterine kaydedilir.

(2) Muayenehane ve poliklinikler, meslek icrası yönünden kayıtlı oldukları bölge veteriner hekimleri odası tarafından, 6343 sayılı Kanun ve 13/9/2006 tarihli ve 26288 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Veteriner Hekimleri Birliği Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Uygulama Yönetmeliği kapsamında denetime tabi tutulur.

Kapatma, değişiklik ve faaliyetten men

MADDE 21 – (1) Ruhsatlı olan muayenehane ve polikliniklerde, il müdürlüğünün izni olmadan herhangi bir değişiklik ve ilave yapılamaz. Muayenehane veya polikliniğin faaliyet gösterdiği adresin değişmesi durumunda adres değişikliğinden etkilenen tüm başvuru evrakları yeni adrese göre düzenlenir. Düzenlenen evraklar ve adresi değişecek olan ruhsat beraberinde bir dilekçe ekine konularak yeniden ruhsat düzenlenmesi için (**Değişik ibare:RG-8/7/2019-30825 Mükerrer**)⁽¹⁾ il müdürlüğüne başvurulur. Muayenehane veya polikliniğin kapatılmak istenmesi durumunda, durum bir dilekçe ile (**Değişik ibare:RG-8/7/2019-30825 Mükerrer**)⁽¹⁾ il müdürlüğüne bildirilir. Dilekçeye ruhsatın aslı eklenir.

(2) Ruhsatın kaybolması hâlinde, gazetede yayımlanmış olan kayıp ilanı, ruhsatın okunamayacak şekilde tahrip olması hâlinde ise tahrip olmuş ruhsatın aslı bir dilekçeye eklenerek (**Değişik ibare:RG-8/7/2019-30825 Mükerrer**)⁽¹⁾ il müdürlüğüne müracaat edilir. İl müdürlüğünce yapılan incelemelerde durumun uygun görülmesi hâlinde yeni ruhsat düzenlenir.

(3) Muayenehane ve poliklinikte çalışan veteriner hekimlere, oda haysiyet divanı ve/veya yüksek haysiyet divanı tarafından verilen ve kesinleşen meslekten men cezaları,

merkez konseyi tarafından Bakanlığa ya da bölge veteriner hekimler odası tarafından il müdürlüğüne bildirilir. İl müdürlüğü, meslekten men cezası almış veteriner hekime cezayı tebliğ edip, ceza süresince çalışma izin belgesine el koyar. Veteriner hekimin kendi adına muayenehane ruhsatı varsa, ruhsata bu süre zarfında el konularak muayenehanenin faaliyetine son verilir. Ceza süresi bitiminde el konulan belgeler sahiplerine iade edilerek, durum bölge veteriner hekimler odasına bir yazı ile bildirilir.

(4) Kapatma ve değişiklik işlemleri bölge veteriner hekimler odasına bir yazıyla bildirilir.

Kısıtlamalar

MADDE 22 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında olan muayenehane ve poliklinikler için ön görülen kısıtlamalar aşağıda belirtilmiştir.

a) Muayenehane ve poliklinikler il müdürlüğünden ruhsat almadan faaliyete geçemezler.

b) İl müdürlüğünce çalışma izin belgesi verilmemiş veteriner hekim çalıştırılmaz.

c) Muayenehane ve polikliniklerde il müdürlüğünce yardımcı sağlık hizmetleri personeli çalışma izin belgesi verilmemiş veteriner sağlık teknisyeni ve veteriner sağlık teknikeri gibi personel çalıştırılmaz.

ç) Muayenehane ve poliklinikte görevli olan veteriner hekim veya yardımcı sağlık hizmetleri personeli başka bir muayenehane veya poliklinikte çalışamaz.

d) Muayenehanesi olan veteriner hekim aynı zamanda başka bir poliklinikte çalışamaz veya poliklinikte çalışan veteriner hekim ayrıca başka bir yerde muayenehane açamaz ve çalışamaz.

e) Muayenehane ve polikliniklerde, veteriner hekim dışında şirket ortağı olamaz.

f) Muayenehane ve polikliniklerde, şirketin faaliyet alanına giren diğer işler poliklinik bünyesinde yapılamaz.

g) Muayenehane ve polikliniklerin dış cephesinde, bu Yönetmelikte belirtilen tabelalardan başka bir tabela ve ibareler kullanılamaz.

ğ) Muayenehane ve poliklinikler dışında, ilgili mevzuatta olmayan her nevi isim altında iş yeri açılmaz.

h) Muayenehane ve polikliniklerde ruhsatta verilen isim dışında başka bir isim kullanılamaz.

ı) Muayenehane ve polikliniklerde geçici veya sürekli olarak satış, barınma ve eğitim amacıyla hayvan barındırılmaz.

i) Muayenehane ve polikliniklerde veteriner hekimliği hizmetleri dışında başka bir faaliyette bulunulamaz.

j) Muayenehane ve poliklinikler başka bir işyerinin içinde kurulamaz.

k) Veteriner hekim dışında kişi ve kuruluşlar tarafından, muayenehane veya poliklinik açılmaz.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

İdari yaptırımlar

MADDE 23 – (1) Bu Yönetmeliğe aykırı davranışlar hakkında, 5996 sayılı Kanunun 36 ncı ve 6343 sayılı Kanunun 67 nci maddelerine göre işlem yapılır. 6343 sayılı Kanunun 67 nci maddesindeki fiillerin tekrarı hâlinde, mezkûr Kanunun 72 nci maddesine göre işlem yapılır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 24 – (1) 18/6/2001 tarihli ve 24436 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Veteriner Hekim Muayenehane ve Poliklinik Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Mevcut muayenehane ve poliklinikler

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce 18/6/2001 tarihli ve 24436 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Veteriner Hekim Muayenehane ve Poliklinik Yönetmeliği kapsamında ruhsatlı muayenehanesi ya da polikliniği olup bu Yönetmelik hükümlerine uymayan veteriner hekimler, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içerisinde muayenehanelerini veya polikliniklerini bu Yönetmelikteki muayenehane veya poliklinik şartlarına uygun hâle getirerek, mülki idari amire müracaat edip muayenehane veya poliklinik ruhsatı almak zorundadırlar.

(2) Verilen süre içerisinde muayenehane ve polikliniklerini bu Yönetmelik hükümlerine uygun hâle getirerek başvuruda bulunmayanların ruhsatları il müdürlüğüne iptal edilir.

Yürürlük

MADDE 25 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 26 – (Değişik:RG-8/7/2019-30825 Mükerrer)

(1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

**EV HAYVANLARININ ÜRETİM, SATIŞ, BARINMA VE EĞİTİM YERLERİ
HAKKINDA YÖNETMELİK**

Resmî Gazete Tarihi: 08.10.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28078

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; ev (**Mülga ibare:RG-6/4/2022-31801**) hayvanlarının üretildikleri, alınıp satıldıkları, barındırıldıkları ve eğitim gördükleri yerlerin gerekli teknik ve sağlık şartları ile açılma, çalışma ve denetlenmelerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, gerçek ve tüzel kişiler tarafından ev (**Mülga ibare:RG-6/4/2022-31801**) hayvanları için açılacak olan üretim, satış ve eğitim yerleri ile belli süreler barındırılacağı yerleri kapsar.

(2) Sahipsiz ve güçten düşmüş hayvanlar için yerel yönetimler tarafından açılan bakımevleri ile hiçbir kazanç ve menfaat sağlamamak kaydıyla sadece insanî ve vicdanî amaçlarla sahipsiz ve güçten düşmüş hayvanlara bakan veya bakmak isteyen ve 24/6/2004 tarihli ve 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununda öngörülen şartları taşıyan gerçek ve tüzel kişilerin açacağı bakımevlerini kapsamaz.

(3) (**Ek:RG-18/2/2020-31043**) Arıları, kümes hayvanlarını, süs balıkları dışındaki balıkları, sarı ve kırmızı yanaklı su kaplumbağalarını, timsah ve karayılanları ile üretimi, sahiplendirilmesi, ülkemize girişi ve satışı yasak hayvan türlerini, yalnız gerçek veya tüzel kişilikçe kendi ihtiyacı için üretilen veya bulundurulan ve ticarete konu edilmeyen ev (**Mülga ibare:RG-6/4/2022-31801**) hayvanlarını kapsamaz.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 9/3/1954 tarihli ve 6343 sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanun ile 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununa dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen,

a) Amfibik hayvan: Karada ve suda hareket ve yaşam yeteneğine sahip hayvanı,

b) (**Değişik:RG-18/2/2020-31043**) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,

- c) Barınma yeri: Ev (**Mülga ibare:RG-6/4/2022-31801**) hayvanlarının, geçici süreler için barındırıldıkları konukevi, pansiyon ve otel gibi yerleri,
- ç) Çalışma izin belgesi: İl müdürlüğü tarafından kuruluş izni verilmiş üretim, satış, barınma ve eğitim yerlerinin faaliyete geçmesi için verilen belgeyi,
- d) (**Değişik:RG-18/2/2020-31043**) Denetim elemanları: Bu Yönetmelikte belirtilen denetimleri yapmaya ve kabahat teşkil eden fiilleri işleyenler hakkında işlem yapmaya, Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı ve/veya il müdürünce görevlendirilen veteriner hekim personeli,
- e) Dezenfeksiyon: Hastalık yapıcı mikroorganizmaların fiziki, kimyevi yöntemler ve ultraviyole ışınları ile yok edilmesi işlemini,
- f) Eğitim sertifikası: 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununa göre, ev (**Mülga ibare:RG-6/4/2022-31801**) hayvanı satış yeri sahibi veya sorumlu yöneticilerinin, yerel yönetimler tarafından düzenlenen eğitim programına katılarak, almakla yükümlü oldukları belgeyi,
- g) Eğitim yeri: Hayvan sahibinin isteği veya ilgili makamların gerekli görmesi durumunda, hayvanların itaat, tuvalet terbiyesi, hırçın hayvanların sakinleştirilmesi, koruma, bekçilik, sportif ve avcılık gibi özelliklerin kazandırılması amacıyla, veteriner hekim denetiminde faaliyet gösteren yerleri,
- ğ) (**Değişik:RG-18/2/2020-31043**) Ev (**Mülga ibare:RG-6/4/2022-31801**) hayvanı: Omurgasızlar, amfibi hayvanlar, köpek, kedi, gelincik, süs balıkları, sürüngen, kemirgen, evcil tavşan, kabuklu hayvanlar ve tüm kuşları,
- h) Genel Müdürlük: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünü,
- ı) (**Mülga:RG-18/2/2020-31043**)
- i) (**Değişik:RG-18/2/2020-31043**) İl Müdürlüğü: İl Tarım ve Orman Müdürlüklerini,
- j) İş yeri: Ev (**Mülga ibare:RG-6/4/2022-31801**) hayvanlarının üretildikleri, alınıp satıldıkları, geçici süreler barındıkları ve eğitildikleri il müdürlüğünce çalışma izni verilen yerleri,
- k) İş yeri veteriner hekimi: Ev (**Mülga ibare:RG-6/4/2022-31801**) hayvanları üretim, satış, barınma ve eğitim yerleri ile buralardaki hayvanların her türlü hijyenik ve sağlık sorunları ile koruyucu önlem ve aşılamalardan sorumlu veteriner hekimi,
- l) (**Değişik:RG-6/4/2022-31801**) Kimlik belgesi: Bakanlıkça tanımlanması gereken hayvan türlerine ait bilgileri, sahip bilgisini, mikroçip numarası ve benzeri bilgileri içeren belgeyi,
- m) Kuruluş izni: Kurulacak yer ve projelerinin uygun görülmesi durumunda işyeri kurulması için il müdürlüğü tarafından verilen izni,
- n) (**Ek:RG-18/2/2020-31043**)⁽¹⁾ Kümes hayvanı: Damızlık, gösteri ya da tüketime yönelik et veya yumurta ve av hayvanları tedariki için beslenen ya da tutulan tavuk, hindi, süs tavukları, ördek, kaz, bıldırcın, güvercin, sülün, keklük ve devekuşunu,
- o) Satış yeri: Ev (**Mülga ibare:RG-6/4/2022-31801**) hayvanlarının satıldığı yerleri,
- ö) Üretim belgesi: İl müdürlüğü tarafından çalışma izni almış üretim yerlerinde üretilen hayvanlar için düzenlenen belgeyi,
- p) Üretim yeri: Ev (**Mülga ibare:RG-6/4/2022-31801**) hayvanlarının türlerine uygun ihtiyaçları sağlanarak, hayvan sağlığı ve hayvan refahı başta olmak üzere ilgili mevzuat çerçevesinde üretildikleri yerleri,
- r) Veteriner sağlık ürünleri: Veteriner tıbbî ürünleri ile tıbbî olmayan veteriner ürünlerini,
- s) (**Değişik:RG-18/2/2020-31043**) Yer seçim komisyonu: Yer mahallinde uygunluğunu kontrol etmek üzere Hayvan Sağlığı Şube Müdürlüğü/Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğünde görevli en az 2 veteriner hekimden oluşan gruba,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM **Müracaat ve İzin İşlemleri**

Kuruluş izni almak için gerekli belgeler

MADDE 5 – (Değişik:RG-18/2/2020-31043)

(1) İş yeri açmak isteyen gerçek ve tüzel kişiler bir adet ıslak veya elektronik imzalı dilekçe, ekinde aşağıdaki belgelerden oluşan bir adet fiziki veya elektronik ortama aktarılmış dosya ile birlikte il müdürlüğüne müracaat eder:

a) Bu Yönetmeliğin ekinde yer alan Ek-1 Başvuru Dilekçesine uygun olarak işyeri sahibi tarafından doldurulmuş başvuru dilekçesi,

b) İş yerinin, yerleşim yeri ve çevresine ait bilgileri gösteren teknik resim kurallarına göre hazırlanmış vaziyet ya da hâlihazır planı,

c) İş yerinin tüm bölümleri ve ne amaçla kullanıldığını gösterir, teknik resim kurallarına göre hazırlanmış bir adet plan örneği ve adresi,

ç) İş yerinin bağlı bulunduğu belediyeden alınan su faturası sureti veya su kullanma belgesi,

d) Açılması istenen işyeri bir şirket olması durumunda şirket sözleşmesi 1/10/2003 tarihinden önce yayınlanmış ise şirket sözleşmesinin yayımlandığı ticaret sicil gazetesinin kurumca tasdikli ve elektronik ortama aktarılmış sureti, belirtilen tarihten sonra kurulmuş ise şirketin kayıtlı olduğu ticaret sicil memurluğu adı ve ticaret sicil numarasının elektronik ortamda beyanı.

(2) Birinci fıkrada belirtilen bilgi ve belgelere, ilgili kurum/kuruluşların elektronik ortamda kamu kurum ve kuruluşlarına erişim yetkisi vermesi halinde, işyeri yetkilisince bu bilgi ve belgelere erişim sağlayabilmek için gerekli bilgileri içeren beyan verilmesi yeterlidir.

(3) Birinci fıkrada belirtilen bilgi ve belgeler, il müdürlüğü bünyesinde yer alan ilgili şube müdürlüğüne incelenir. Belgelerin uygun bulunması halinde; yer seçim komisyonu tarafından yerinde inceleme yapılır. Yer seçimine ait esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(4) Yer seçim raporuna göre uygun bulunan yerlere, bu Yönetmeliğin eki Ek-2’de yer alan Kuruluş İzin Belgesine uygun olarak fiziki veya elektronik ortamda düzenlenmiş kuruluş izni verilir. Kuruluş izni barınma ve satış yerleri için üç ay, eğitim ve üretim yerlerinde ise altı ay için geçerlidir. Bu süre içinde iş yerlerini hazır hale getiremeyenlere, il müdürlüğüne uygun görüldüğü takdirde aynı miktarda ilave süre verilebilir.

Çalışma izni almak için gerekli belgeler

MADDE 6 – (Değişik:RG-18/2/2020-31043)

(1) İş yeri açacak gerçek ve tüzel kişiler, çalışma izni alabilmek için bir adet ıslak veya elektronik imzalı dilekçe, ekinde aşağıdaki belgelerle fiziki olarak veya elektronik ortamda il müdürlüğüne müracaat ederler:

a) Muayenehane, klinik, poliklinik veya hayvan hastanelerinde çalışan veteriner hekimle yapılmış en az bir yıllık bölge veteriner hekimler odası onaylı veteriner hekim sözleşmesi,

b) Eğitim yerlerinde görev yapacak uzman eğitimcinin çalışma izni verecek kurumca onaylı uzmanlık belgesinin aslı veya il müdürlüğüne onaylı fotokopisi.

c) (Ek:RG-6/4/2022-31801) Satış yerleri için 5199 sayılı Kanuna göre yerel yönetimler tarafından düzenlenen eğitim sertifikasının aslı veya il müdürlüğüne onaylı fotokopisi.

(2) Birinci fıkrada belirtilen bilgi ve belgelere, ilgili kurum/kuruluşların elektronik ortamda kamu kurum ve kuruluşlarına erişim yetkisi vermesi halinde, işyeri yetkilisince bu bilgi ve belgelere erişim sağlayabilmek için gerekli bilgileri içeren beyan verilmesi yeterlidir.

(3) Başvuru, il müdürlüğü bünyesinde yer alan ilgili şube müdürlüğünce incelenir. Belgelerin uygun bulunması halinde; mahallinde yapılan inceleme sonunda bu Yönetmeliğin eki Ek-3'te yer alan İş Yeri Açma Raporu düzenlenir. İş yeri açma raporuna istinaden mevzuata uygun bulunan yerlere, il müdürlüğünce fiziki veya elektronik ortamda düzenlenmiş ve onaylanmış Ek-4'te yer alan İş Yeri Çalışma İzin Belgesi verilir. Çalışma izni verilmiş iş yerlerine ait bilgiler bölge veteriner hekimler odasına bir yazı ile bildirilir.

Çalışma iznine ilişkin genel şartlar

MADDE 7 – (1) Çalışma izni verilmesi için iş yerlerinde aşağıdaki asgari teknik ve sağlık şartlarının bulunması zorunludur.

a) **(Değişik:RG-18/2/2020-31043)** İş yerleri, bitişiginde insan gıdası imal edilen iş yeri bulunması halinde gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

b) İş yeri zemini ve duvarları kolay yıkanabilen ve dezenfekte edilebilen su geçirmez açık renkli fayans, mermer veya benzeri bir malzeme ile kaplanır.

c) İş yeri zemini eğimli olur ve zeminde kanalizasyon veya fosseptiğe bağlı ızgaralı veya sifonlu yer süzgeci bulundurulur.

ç) İş yerlerinde, şehir şebekesine bağlı su tesisatı veya bu amaca yönelik yeterli kapasitede su deposu bulundurulur.

d) Zeminin ve duvarların temizlik ve dezenfeksiyonu için basınçlı su, musluk ve hortum düzeneği bulundurulur.

e) Hayvanları rahatsız edecek kadar güçlü veya yetersiz aydınlatma ile hayvanları doğrudan etkileyecek ışıklandırma yapılamaz.

f) İş yerlerinin dışarıya açılan pencere kanatları her türlü haşerenin girmesini engelleyecek tarzda kapatılır.

g) İş yerinin havasını, iklim, hayvan sayısı ve hayvan türü gibi koşullara bağlı olarak temizleyebilen havalandırma tesisatı bulundurulur.

ğ) Kafes ve ekipmanlar ile malzemeler, dezenfektanlara dayanıklı, paslanmaz ve kolay temizlenebilir malzemeden yapılır.

h) İş yeri, hastalık yapan mikroorganizmalara ve parazitlere karşı haftada bir olmak üzere, hastalık şüphesi durumu ile gerekli görülen zamanlarda da dezenfekte edilir.

ı) Her kafeste barındırılan hayvan türüne uygun yemlik, suluk ve altlık bulundurulur. Kafes, suluk ve yemlik gibi malzemeler her gün ve her hayvan değişiminden önce temizlenip dezenfekte edilir. Altlıklar her gün, gerekli durumlarda daha sık ve hayvan değişimlerinde mutlaka değiştirilir ve her değiştirilmede kafes dezenfekte edilir.

i) Hayvanların yaşam alanları ve standartlarının minimum ölçüleri, Bakanlıkça belirlenir.

j) Hayvanların türüne özgü şartlarda bakılması, beslenmesi ve barındırılması sağlanır.

k) **(Değişik cümle:RG-18/2/2020-31043)** İş yerlerinde farklı türde olan hayvanlar ayrı ayrı kafes veya bölümlerde bulundurulur. Aynı türden dahi olsa, birbirine zarar verebilecek hayvanlar bir arada tutulamaz.

l) İş yerlerinde bulunan hayvanların, türü, ırkı, yaşı ve diğer bilgilerini içeren etiketler, hayvanın tutulduğu ünite ya da kafes üzerine asılır.

m) İş yerlerinde çevreye rahatsızlık verecek hayvan seslerinin veya kötü kokunun yayılmaması için gerekli önlemler alınır.

n) Temizlik artıkları, kullanılmış altlıklar ve dışkılar, dayanıklı, ağız bağlanabilen naylon torbalar içinde muhafaza edilir ve işyeri dışına bırakılamaz.

o) İş yerinde ölen hayvanlar, işyeri veteriner hekimine bildirilir. Ölen hayvanlar tıbbi atık torbalarına konularak, uygun şartlarda muhafaza edilip, usulüne uygun şekilde bertaraf edilir.

ö) Bu Yönetmeliğe tabi iş yerlerinde, 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununa tabi ihbarı mecburi bir hastalık çıktığında, veteriner hekim durumu

en ivedi şekilde resmi makamlara haber vermek ve yetkililerce alınacak yasal tedbirleri uygulamakla yükümlüdür.

p) Bu Yönetmeliğe tabi iş yerlerinde bulunan hayvanlar, salgın hayvan hastalığı şüphesi durumunda il veya ilçe müdürlükleri tarafından sahiplerinin sorumluluğunda karantinaya aldırılır. Karantina süresince yapılan her türlü masraflar işyeri sahibine aittir.

r) İş yerlerinde ürün satışı yapılacak ise, ürünler zeminden en az 10 cm yükseklikte, hayvanların temas edemeyeceği, kolay temizlenebilir raflarda satışa sunulur.

s) İş yerlerinde hasta, yaralı veya sakat hayvanlar ayrı bir bölümde barındırılır.

ş) Altlık malzemesi, kuru, emici özellikte ve tozsuz olur.

t) İş yerinde, Bakanlıkça satışına izin verilen veteriner sağlık ürünleri bulundurulabilir. İş yerleri, bu ürünlerin bulunması ile ilgili usul ve esaslara uymak zorundadır.

u) İş yeri sahibi, iş yerine bu Yönetmelikte belirtilen şartları sağlamaktan sorumludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Üretim ve Satış Yerleri**

Kedi ve köpek üretim yerleri

MADDE 8 – (1) Kedi ve köpek üretim yerlerinin, aşağıdaki özelliklere sahip olması zorunludur.

a) Üretim yerlerinde; idari büro, veteriner hekim odası, duş, depo, tuvalet ve hayvan karantina ünitesi, hayvanların yiyeceklerinin hazırlandığı bölüm, temizlik ünitesi, kapalı ve açık gezdirme alanı bulunur.

b) Tüm açık bölümler rüzgar yönüne dönük olmayacak şekilde yapılır.

c) Kapalı bölümlerde, hayvanlara güneş ışığı gelebilecek büyüklükte, dışarıdan kemirgen, sinek ve benzeri haşerenin girmesine engel olacak tel ile kapatılmış pencereler bulunur.

ç) Toprak zeminli gezdirme alanları bulunur.

d) Hayvanların barındığı açık ve kapalı bölümlerin zemini ve duvarları, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir malzeme ile kaplanır.

e) Hayvanların yatabileceği ırklarına ve boyutlarına uygun, yerden en az 10 cm yükseklikte platformlar bulunur.

f) Üretim yerlerinde, diğer ünitelerden bağımsız, kapalı bir bölümde hayvanın ırkına uygun boyutta doğum ünitesi ve karantina ünitesi bulunur.

g) Üretim ünitelerinin kapalı bölümlerinin çatısı izolasyonlu uygun bir çatı malzemesi, açık alandaki kafesli bölümün yarısı yağmur ve güneşi engelleyen bir çatı malzemesi ile kapatılır.

ğ) Tüm kafeslerde, dezenfekte edilebilir su ve mama kapları bulundurulur.

h) Üretim yerlerinde hayvanlar ayrı ayrı bölümlerde bulundurulur.

ı) Üretim yerine koyulan hayvanların türü, ırkı, yaşı ve diğer bilgileri, ıslanmaz pvc gibi bir muhafaza ile her bir ünite üzerinde görünen bir yere asılır.

i) Kedi üretim yerinin içine, kedilerin yatabilmesi için yatak, yüksekliklere tırmanabilmesi ve oyun oynayabilmesi için oyun ve tırmanma platformları ve benzeri malzemeler konulur.

j) Üretim yerlerinde kimliklendirilmiş kedi ve köpek yavrularına, Bakanlık tarafından belirlenen zamanlarda aşı ve iç-dış parazit ilaçlaması yapılır. En son yapılan aşılama tarihi üzerinden on beş gün geçmiş yavrular satış yerine gönderilir.

Kemirgen ve evcil tavşan üretim yerleri

MADDE 9 – (1) Kemirgen üretim yerlerinin, aşağıdaki özelliklere sahip olması zorunludur.

- a) Üretim yerlerinde; veteriner hekim odası, duş, depo, tuvalet, hayvan karantina ünitesi, üretim üniteleri, hayvanların yiyeceklerinin hazırlandığı bölüm ve temizlik ünitesi bulunur.
- b) Üretim için kafesler zeminden ve tavandan 30 cm uzaklıkta ve kafes düzenekleri arasında koridor şeklinde en az 100 cm mesafe bulundurulur.
- c) Yeterli havalandırma sağlanır. Bölüm ısı, ses ve ışık yalıtımına uygun şekilde düzenlenir. Ayrıca insekt ve rodentlerin içeri girmesini engelleyecek önlemler alınır.
- ç) Üretim yerindeki hayvan odaları türün ihtiyaçlarına uygun olarak yapılır.
- d) Giriş bölümlerinde dezenfektan ya da antibakteriyel paspaslar kullanılır.
- e) Hayvanlar türlerine uygun odalarda ve kafeslerde barındırılır.
- f) Odaların zemin ve duvarları darbelere dayanıklı, su geçirmez, dezenfektan ve yüzey temizleyicilerine dayanıklı materyalden yapılır.
- g) Kapılarda gözlem pencereleri bulundurulabilir ve bu pencereler ışık geçirmeyecek şekilde kapatılır.
- ğ) Hayvanlara ait yiyecek, içecek, ilaç ve diğer malzemeler hayvanların bulunduğu odalarda depolanmaz.
- h) Hayvanlara kafes içerisinde güvenli bir ortam sağlanır.
- ı) Hayvanların yem ve suya sürekli ulaşabilmesi sağlanır.
- i) Kafeslerin kenar, köşe ve birleşim yerleri yuvarlatılmış ve aşınmaya dayanıklı malzemeden yapılır.
- j) Farelerin barındırıldıkları kafes kapaklarının tel aralığı 6 mm, ratların 12 mm'den daha geniş olamaz.

Kuş üretim yerleri

MADDE 10 – (1) Kuş üretim yerlerinin, aşağıdaki özelliklere sahip olması zorunludur.

a) Üretim yerlerinde; veteriner hekim odası, duş, depo, tuvalet, hayvan karantina ünitesi, üretim üniteleri, hayvanların yiyeceklerinin hazırlandığı bölüm ve temizlik ünitesi bulunur.

b) Üretim için kafesler zeminden ve tavandan 30 cm uzaklıkta ve kafes düzenekleri arasında koridor şeklinde en az 100 cm mesafe bulunur.

(2) **(Ek:RG-6/4/2022-31801)** Bu maddenin uygulanmasına yönelik usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

Süs balıkları, sürüngen ve diğer hayvanların üretim yerleri

MADDE 11 – (1) Süs balıkları, sürüngen ve diğer hayvanların üretim yerlerinde, 7 nci maddede belirtilen şartlara uyulması zorunludur.

Ev hayvanı satışı (Değişik başlık:RG-6/4/2022-31801)

MADDE 12 – (1) Ev (**Mülga ibare:RG-6/4/2022-31801**) hayvanlarının satışında, aşağıdaki hususlara uyulması esastır.

a) Ev (**Mülga ibare:RG-6/4/2022-31801**) hayvanı satışları, sahipsiz hayvanların buldukları barınaklarda, üretim yerlerinde ve yer seçim komisyonu tarafından uygun görülen yerlerde yapılır.

b) Kimliklendirilmiş kedi ve köpek yavrularına Bakanlık tarafından talimatla belirtilen zamanlarda aşı ve iç-dış parazit ilaçlaması yapılır. En son yapılan aşılama tarihi üzerinden on beş gün geçmiş yavruların satışı yapılabilir.

c) İthal yasak hayvanların satışı yasaktır.

ç) Onaltı yaşından küçük kişilere ev (**Mülga ibare:RG-6/4/2022-31801**) hayvanı satılamaz.

d) Müşterilerin kafeste bulunan hayvanlara direk teması ve ulaşmasını önleyecek gerekli tedbirler alınır.

e) Satış yerinde gebe veya yeni doğum yapmış hayvanlar ile tüylenmemiş kanatlı yavruları ve iki aylıktan küçük kedi ve köpek yavrusu bulundurulamaz.

f) Satış yerindeki tüm hayvanlara periyodik aşilar, iç ve dış parazit ilaçlar işyeri veteriner hekimi tarafından bir program dahilinde gününde yapılarak kayıt defterine işlenir.

g) Hayvan satış yerlerindeki hayvanların türü, ırkı, yaşı ve diğer bilgilerini içeren etiketler hayvanın bulunduğu ünite ya da kafes üzerine asılır.

ğ) Çevreden ve doğadan alınan veya izinli kuruluştan alınmayan hayvanların satışı yapılamaz.

h) Yuvadan erken alınmış veya tüylenmesini tamamlamamış yavru kuşlar satışa sunulmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Barınma ve Eğitim Yerleri**

Kedi ve köpek barınma ve eğitim yeri

MADDE 13 –(1) Hayvanların barınma ve eğitim yerlerinde aşağıdaki şartlara uyulması zorunludur.

a) Aynı arazi içinde idari büro, veteriner hekim odası, personel odası, duş, depo, tuvalet, hayvan karantina ünitesi, hayvanların yiyeceklerinin hazırlandığı mutfak ünitesi, temizlik ünitesi, kapalı ve açık gezdirme alanı ile bunlara ek olarak kapalı ve açık eğitim yeri bulundurulur.

b) Barınma ve eğitim yerlerinin kurulacağı alan, hayvan sayısına ve hayvan türleri için verilecek minimum ölçülere göre belirlenir. Hayvan türleri için verilecek minimum ölçüler, Bakanlıkça belirlenir.

c) Hayvanların gezdirileceği gezdirme alanlarının zemini toprak olur.

ç) Hayvanların barındığı yerlerin zemini, duvarları ve diğer kullanılabilen malzemelerin yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir nitelikte olması şarttır. Barınma yerlerine bitişik egzersiz alanlarının kenarları en az 150 cm yüksekliğinde duvarla, ön ve üst kısımları ise paslanmaz kafes telle kapatılır.

d) Hayvanların yatacağı yerlerde hayvanın türüne uygun altlıklar kullanılır.

e) Kapalı bölümlerin çatısı izolasyonlu uygun bir çatı malzemesi ile kaplanır.

f) Kolay temizlenebilir su ve mama kapları bulundurulur.

g) Barınma ve eğitim yerlerine bırakılan hayvanların yiyecek ihtiyaçları hayvan sahibi tarafından veya iş yerince temin edilir. Yiyeceğin kimin tarafından karşılanacağı ve özellikleri hayvan teslim tutanağında belirlenir.

ğ) Barınma ve eğitim yerlerine iki aylıktan küçük ve aşısı tamamlanmamış yavru köpekler kabul edilemez.

h) Barınma ve eğitim yerlerine kabul edilecek hayvanların aşı ve parazit ilaçlamalarının yapılmış olması şarttır.

ı) Eğitim yerlerinde, hayvanlara hangi eğitimin verileceği bir tutanağa yazılır. Bu tutanak eğitim yeri sorumlusu ve/veya sahibi ile hayvan sahibi tarafından imzalanır.

i) Barınma ve eğitim yerlerine bırakılan hayvanların hastalanması durumunda, hayvan sahibine bilgi verilerek tedavisi yapılır. Hayvan sahibine ulaşılmıyorsa işyeri veteriner hekiminin kararı uygulanır. Masraflar hasta hayvan sahibi tarafından karşılanır.

j) Barınma ve eğitim yerlerine bırakılan hayvanın ölmesi durumunda hayvan sahibine bilgi verilir ve talep etmesi halinde masraflar kendisine ait olmak üzere resmi kurumlarda otopsi ve laboratuvar analizleri yaptırılabilir.

k) Hayvan eğitim yerlerinde yeterli sayıda eğitim uzmanı ve bakıcı istihdam edilir.

l) Yabancı uyruklu eğitim uzmanlarına ait eğitimci belgelerinin resmi makamlara onaylatılması şarttır.

BEŞİNCİ BÖLÜM **Kayıt, Kapatma ve Denetime İlişkin Hükümler**

Hayvanların kimliklendirilmesi ve kayıt altına alınması

MADDE 14 – (1) (**Değişik:RG-6/4/2022-31801**) İşyerlerinde Bakanlıkça kimliklendirilmesi istenilen türlerin kimliklendirilmesi ve kayıt altına alınması zorunludur. Kimliklendirme ve kayıt altına alınma işlemlerine dair usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(2) İş yerlerinde bulunan ve iki aylık olan kedi ve köpek yavruları, veteriner hekim denetiminde kimliklendirilir.

(3) Kedi ve köpek üretim ve satış yerlerinde bulunan her bir hayvan için ayrı ayrı kimlik belgesi tanzim edilir. (**Değişik cümle:RG-6/4/2022-31801**) Kimlik belgesi, 26/2/2018 tarihli ve 30344 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kedi, Köpek ve Gelinciklerin Kimliklendirilmesi ve Kayıt Altına Alınmasına Dair Yönetmelikte belirtilen içerikte tanzim edilir.

İş yerinde tutulacak kayıtlar

MADDE 15 – (1) İş yerlerinde, ithal edilmiş hayvanlar için ithal edildiklerini gösteren gümrük belgelerinin, sağlık ve orijin sertifikalarının birer suretinin bulundurulması zorunludur.

(2) Üretim ve satış yerleri ile barınma ve eğitim yerlerinde bulunan hayvanlar, kayıt defterine işlenerek kayıt altına alınır.

(3) Satılan her hayvan için hayvan satış belgesi doldurulur. Hayvan satış belgesi iki nüsha halinde düzenlenerek bir nüshası hayvan sahibine verilir.

(4) Barınma ve eğitim yerlerinde bulunan hayvanlar için, hayvan teslim tutanağının bulunması şarttır. Teslim tutanaklarında hayvana, hayvanı teslim edene ve teslim alana ait bilgiler bulunur.

(5) İş yerlerinde denetim tutanağına göre denetim yapılır. Yapılan denetim sonucu tespit edilen konular denetim defterine kaydedilir.

(6) İş yerlerinde yapılan dezenfeksiyon işlemleri dezenfeksiyon defterine işlenir.

(7) Üretim yerlerinde üretilen hayvanlar için üretim belgesi düzenlenir.

(8) Barınma ve eğitim yerlerine getirilen hayvanlar için, taraflarca taahhütname düzenlenebilir.

(9) (**Değişik:RG-6/4/2022-31801**) Bu Yönetmelik hükümlerine göre iş yerlerinde bulundurulması gereken defterlerden sadece denetim defterinin her bir sayfasının, il müdürlüğü hayvan sağlığı şube müdürlüğü/hayvan sağlığı, yetiştiriciliği ve su ürünleri şube müdürlüğüne numaralandırılarak, mühürlenmesi ve onaylatılması şarttır.

(10) İş yeri sahibi ya da sorumluları, çalışmalarını ile ilgili faaliyet raporlarını altı ayda bir il/ilçe müdürlüğüne bildirir.

(11) (**Ek:RG-18/2/2020-31043**) (**Değişik:RG-6/4/2022-31801**) Zati ihtiyaç çerçevesinde hayvan sahibi olan gerçek ve tüzel kişiler, ihtiyaç fazlası hayvanlarını bu Yönetmelik kapsamında çalışma izin belgesi almış ev hayvanı üretim ve satış yerlerine devretmeleri halinde, bu işlemin iş yeri yetkililerince devredildiğine dair belgeyi sunmaları zorunludur.

(12) (**Ek:RG-18/2/2020-31043**) Ev (**Mülga ibare:RG-6/4/2022-31801**) hayvanı olarak da değerlendirilen av ve yaban hayvanları satışı yapan işyerleri 16/6/2005 tarihli ve 25847 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Av ve Yaban Hayvanları ile Bunlardan Elde Edilen Ürünlerin Bulundurulması, Üretimi ve Ticareti Hakkında Yönetmelik çerçevesinde izin almaları ve bu izinleri denetim yapan görevlilere ibraz etmeleri zorunludur.

Denetim

MADDE 16 – (1) İş yerlerinin denetimleri, 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ile bu Kanuna dayanılarak çıkarılan alt düzenleyici işlemlere uyulup uyulmadığı yönüyle ve yılda en az bir kez olmak üzere iki denetim elemanı tarafından yapılır. Denetim elemanları, denetim sonunda tespit edilen hususları denetim defterine

kaydedip, denetim tutanağını iki nüsha halinde hazırlar. Tutanağın bir nüshasını iş yeri sahibine ya da iş yeri veteriner hekimine verir.

(2) İş yeri veteriner hekimi, meslek icrası yönünden kayıtlı oldukları bölge veteriner hekimleri odası tarafından, 13/9/2006 tarihli ve 26288 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Veteriner Hekimleri Birliği Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Uygulama Yönetmeliği kapsamında denetime tabi tutulur.

Veteriner hekim istihdamı

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında kurulan, iş yerlerinde veteriner hekim istihdamı zorunludur.

(2) Veteriner hekimlik hizmetleri kamuda çalışanlar hariç, muayenehane, poliklinik veya hayvan hastanesinde görevli veteriner hekimler tarafından verilir.

(3) İş yeri veteriner hekiminin çalışma gün ve saatleri ile alacağı ücret bölge veteriner hekimler odası tarafından belirlenir. Belirlenen şartların, veteriner hekim ve iş yeri sahibi arasında yapılacak sözleşmede bulunması zorunludur.

(4) İş yeri sahibi, iş yeri veteriner hekiminin görevlerini yerine getirmesinde kullanacağı araç, gereç ve personel dahil her türlü imkanı sağlamak zorundadır.

(5) İş yeri veteriner hekimi işten ayrılmak istediği takdirde; bu isteğini bir ay önceden işyeri sahibine, **(Değişik ibare:RG-6/4/2022-31801) il müdürlüğüne** ve bağlı bulunduğu veteriner hekimler odasına bir dilekçe ile bildirmek zorundadır.

(6) İşveren, iş yeri veteriner hekiminin işine son vermek istemesi halinde, bir ay önceden veteriner hekime, veteriner hekimin bağlı bulunduğu veteriner hekimler odasına ve **(Değişik ibare:RG-6/4/2022-31801) il müdürlüğüne** bildirmek ve yeni bir işyeri veteriner hekimi istihdam edilene kadar bir önceki veteriner hekimle çalışmak zorundadır.

(7) İş yeri veteriner hekiminin bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket etmesi halinde, ilgili husus bölge veteriner hekimler odasına bir yazı ile bildirilir.

İş yeri veteriner hekiminin görev ve sorumlulukları

MADDE 18 – (1) İş yeri veteriner hekiminin görev ve sorumlulukları aşağıda belirtilmiştir.

a) İş yeri veteriner hekimi, bu Yönetmelikte belirlenen tüm görev ve sorumluluklarında, mesleki hizmete yönelik mevzuata, bağlı bulunduğu veteriner hekimler odasının almış olduğu kararlara ve tüm mesleki etik kurallara uymak zorundadır.

b) İş yeri veteriner hekimi, işyerlerinin sağlık ve teknik yönünden mevzuata uygun bir şekilde faaliyet göstermesinden; iş yerine sağlıklı hayvanların kabul edilip uygun şartlarda alınıp satılmasından; iş yerlerindeki hayvanların tür ve cinslerine göre aşılama ve ilaçlamalarının yapılmasından ve buradaki alet ve malzemelerin temizlik ve dezenfeksiyonlarının yaptırılmasından; atık ve artıklarının çevre ve toplum sağlığına zarar vermesini önleyecek tedbirlerin alınmasından işveren ile birlikte sorumludur.

c) İş yeri veteriner hekimi, iş yerine gelen ve satılan hayvanların miktarları, geliş ve çıkış tarihleri, tür ve cinslerine göre aşılama, ilaçlama tarihleri gibi kayıtları tutar. Kendilerine bildirilen zaman ve şekilde il veya ilçe müdürlüklerine gerekli bilgileri verir.

ç) İş yeri veteriner hekimi, iş yerlerini amacı dışında muayene, tedavi, ilaç ve aşı uygulaması gibi amaçlarla kullanamaz.

d) İş yerlerinde, 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununa göre ihbarı mecburi bir hastalık çıktığında, işyeri veteriner hekimi durumu en ivedi vasıta ile resmi makamlara haber vermek ve ilgililerce alınacak yasal tedbirleri uygulamakla yükümlüdür.

e) İş yerinde ölen hayvanların ölüm nedeni, iş yeri veteriner hekimi tarafından kayıt defterine işlenir. Varsa yapılan tahlil, uygulanan tedavi ve laboratuvar teşhisleri rapor halinde deftere işlenip iş yerinde muhafaza edilir.

Kapatma, değişiklik ve ilaveler

MADDE 19 – (1) (Değişik:RG-6/4/2022-31801) Çalışma izni almış hayvan üretim, satış, barınma ve eğitim yerlerinde, il müdürlüğünün izni olmadan vaziyet planlarında herhangi bir değişiklik veya ilave yapılamaz. Verilen çalışma izni, gerçek veya tüzel kişiler için olup, üzerinde yazılı olan adres, faaliyet alanı/alanları ve faaliyet gösterilen türler için geçerlidir. Bunlardan herhangi birinin değişmesi halinde çalışma izni geçerliliğini kaybeder. Çalışma izninde belirtilen sahip veya unvanın değişmesi hallerinde, durum en az bir ay önceden bir dilekçe ile il müdürlüğüne bildirilir. Dilekçeye, değişikliklerle ilgili bilgi ve belgeler ile çalışma izninin aslı eklenir. İl müdürlüğü çalışma izni üzerinde gerekli düzeltmeyi yapar veya yeniden çalışma izin belgesi düzenler.

(2) Çalışma izin belgesinin kaybolması veya okunamayacak şekilde tahrip olması halinde, gazete ilanı veya tahrip olmuş çalışma izin belgesinin aslı, bir dilekçeye eklenerek il müdürlüğüne müracaat edilir. **(Değişik cümle:RG-6/4/2022-31801)** İl müdürlüğünün uygun görmesi halinde yeniden eski tarih ve sayı ile çalışma izin belgesi düzenlenir.

(3) Bu Yönetmeliğe tabi iş yeri faaliyetinin sahibi tarafından durdurulması veya kapatılması hallerinde, bu durum bir ay öncesinden bir yazı ile il müdürlüğüne bildirilir.

(4) **(Ek:RG-18/2/2020-31043) (Mülga:RG-6/4/2022-31801)**

ALTINCI BÖLÜM Çeşitli ve Son Hükümler

İdari yaptırımlar

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmelikte belirtilen hükümlere aykırılık halinde 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu, 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu ve ilgili diğer mevzuat hükümlerine göre işlem yapılır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce, ruhsatlı **(Mülga ibare:RG-12/11/2011-28110)** (...) olarak faaliyet gösteren iş yeri sahipleri, 31/12/2012 tarihine kadar bu Yönetmeliğe uygun olarak çalışma izni almak zorundadır.

Satış yerlerinde kedi ve köpek türünün bulundurulması

GEÇİCİ MADDE 2- (Ek:RG-6/4/2022-31801)

(1) Sadece ev hayvanı satış yeri çalışma izni olan işyerlerinde, en geç 14/7/2022 tarihine kadar kedi ve köpek türü bulundurulabilir.

Mevcut çalışma izinlerinin yenilenmesi

GEÇİCİ MADDE 3- (Ek:RG-6/4/2022-31801)

(1) Bu maddenin yürürlük tarihinden önce alınmış olan çalışma izinleri 31/12/2022 tarihine kadar Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslar kapsamında yenisi ile değiştirilir.

Yürürlük

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 22 – (Değişik:RG-18/2/2020-31043)

(1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

YALANCI TAVUK VEBASI HASTALIĞINA KARŞI KORUNMA VE MÜCADELE YÖNETMELİĞİ

Resmî Gazete Tarihi: 04.09.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28044

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; kümes hayvanlarında, yarış güvercinlerinde ve diğer kapalı beslenen kuşlarda yalancı tavuk vebası (Newcastle)

hastalığına karşı hazırlıklı olunması, hastalıktan korunması ve hastalıkla mücadele edilmesine yönelik alınması gereken tedbirlere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik;

a) Kümes hayvanlarında, yarış güvercinlerinde ve diğer kapalı alanda beslenen kuşlarda yalancı tavuk vebası hastalığından şüphe duyulması durumunda hastalığın bildirim, şüphe duyulan ve hastalık teyidi yapılan işletmelerde hastalığın kontrolü, teşhisi ve hastalıktan korunmak için alınması gereken önlemleri; hastalığın tespit edilerek izlenmesi ve yetkililerin bilgilendirilmesi için alınması gereken koruyucu önlemleri kapsar.

b) Serbest yaşayan yabani kuşlarda yalancı tavuk vebası hastalığı saptandığında, bu Yönetmelik hükümleri uygulanmaz.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik;

a) 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 4 üncü maddesi ile 3/6/2011 tarihli ve 639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 7 nci maddesi hükümlerine dayanılarak,

b) Yalancı tavuk vebası hastalığının kontrol altına alınmasında önlemlerine ilişkin 92/66/EEC sayılı Avrupa Birliği Konsey Direktifine paralel olarak, hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Acil durum planı: Newcastle hastalığı ile ilgili oluşacak acil durumlarda devreye sokulacak ve ihtiyaç duyulması halinde güncellenecek planı,

b) Bakan: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanını,

c) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,

ç) Bulaşık olduğundan şüphe duyulan kümes hayvanı: Newcastle hastalığı virüsüyle doğrudan ya da dolaylı temas etmesi muhtemel herhangi bir kümes hayvanını,

d) Diğer kapalı beslenen kuşlar: Kümes hayvanları dışındaki gösteri, sergi, yarış, müsabakalar, yetiştirme ve satma için kapalı alanda beslenen kuşları,

e) Enfekte kümes hayvanı: Teşhis laboratuvarınca newcastle hastalığının varlığı resmi olarak teyit edildiği ya da hastalığın ikinci ya da bunu izleyen sürelerinde yeniden ortaya çıktığı durumlarda, newcastle hastalığına ilişkin klinik belirtilerin ya da ölüm sonrası lezyonların görüldüğü herhangi bir kümes hayvanını,

f) Enfekte olduğundan şüphe duyulan kümes hayvanı: Newcastle hastalığının varlığı konusunda şüphe uyandıracak klinik belirtilerin ya da ölüm sonrası lezyonların görüldüğü herhangi bir kümes hayvanını,

g) Günlük civciv: Yetmişiki saatten küçük ve henüz beslemeye alınmamış olan bütün kümes hayvanlarını ve beslemeye alınsın veya alınmasın yetmişiki saatten küçük carina moschata olarak isimlendirilen moskova ördeklerini veya moskova ördeklerinin melezi ırklarını,

ğ) Güvercin evi: Yarış güvercinlerinin barındırılması ya da yetiştirilmesi için kullanılan işletmeyi,

h) İl müdürlüğü: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı il müdürlüğünü,

i) İlçe müdürlüğü: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ilçe müdürlüğünü,

j) İmha: İnsan tüketimine sunulmayacak olan ve itlaf edilen kanatlı hayvanların veya hayvansal ürünlerinin toplanması, nakil edilmesi, depolanması ve çukura gömülerek veya yakma ünitelerinde yakılarak yok edilmesini,

k) İmha edilecek karkas: İnsan tüketimi için uygun olmayan ve ölen veya öldürülen kümes hayvanları veya diğer kapalı beslenen kuşlar veya bunların parçalarını,

k) İşletme: Kümes hayvanı veya kapalı alanda tutulan kuşların beslendiği ve korunduğu üretim çiftliklerini, kuluçkahaneleri, sirkleri, hayvanat bahçelerini, evcil hayvan dükkânlarını, kuş pazarlarını ve kuşhane gibi hayvancılık birimlerini,

l) İşletme sahibi: Ticari veya ticari olmayan amaçlarla, kümes hayvanı veya diğer kapalı beslenen kuşların gerçek veya tüzel sahibi olan veya bunların bakımı ile yükümlü olan kişi veya kişileri,

m) Karantina: Resmi veteriner hekim tarafından belirlenen hayvanların belirlenen bir süre boyunca zorunlu olarak diğer hayvanlardan doğrudan veya dolaylı şekilde izole edilerek gözlem ve kontrol altında tutulmasını,

n) Karkas: Tekniğine uygun olarak kesilmiş, kanı akıtılmış, tüyleri yolunmuş, içi boşaltılmış, baş ve ayakları kesilmiş, yıkama ve soğutma işlemi görmüş ve suyu sızdırılmış bir bütün halindeki kasaplık kanatlı hayvan gövdesini,

o) Kesim: Kümes hayvanı veya diğer kapalı alanda beslenen kuşların insan tüketimine sunulması için kanı akıtılarak öldürme işlemi,

ö) Kontak işletme: Newcastle hastalığından şüpheli veya enfekte işletmelerle konumu nedeniyle, insan, hayvan, araç ve diğer yollarla herhangi bir şekilde teması bulunduğu tespit edilen işletmeleri,

p) Kümes: Kümes hayvanları veya kapalı alanda beslenen kuşların bir arada tutulduğu tek bir üretim ünitesini,

r) Kümes hayvanı: Yumurta veya et üretimi için veya doğaya bırakılmak üzere beslenen av hayvanları da dahil tüm kanatlıları,

s) Kümes hayvanı bölümü veya kapalı alanda beslenen diğer kuşlar bölümü: Uygun gözetim, kontrol ve biyogüvenlik önlemleri olan belirgin bir sağlık durumuna sahip kümes hayvanı veya kapalı alanda beslenen kanatlı alt popülasyonu barındıran ortak biyogüvenlik yönetim sistemi olan kümes hayvanı işletmelerini,

ş) Mihrak: Yetkili otorite tarafından Newcastle hastalığı varlığının doğrulandığı, hastalığın seyri, yerleşim yerinin topoğrafik yapısı, kümes hayvanlarının kapalı alanlarda tutulup tutulmadığı dikkate alınarak belirlenen işletme veya yerleşim yeri veya bölgeyi,

t) Öldürme: Kesim işlemi dışında kümes hayvanlarının veya diğer kapalı beslenen kuşların ölümüne neden olan herhangi bir işlemi,

u) Resmi denetim: Bu Yönetmelik hükümlerinin mevzuata uygun olarak gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğinin denetimini,

ü) Resmi gözetim: Newcastle hastalığı nedeniyle bir işletmede bulunan kümes hayvanının veya diğer kapalı alanda beslenen kuşların sağlık durumunun yetkili otorite tarafından dikkatli bir şekilde izleme çalışmalarını,

v) Resmi kayıtlı nadir görülen kümes hayvanı veya kapalı alanda beslenen diğer nadir kuşlar: Acil durum planında yetkili otoriteler tarafından nadir ırk olarak belirtilen herhangi bir kümes hayvanı veya kapalı alanda beslenen kuşları,

y) Resmi veteriner hekim: Bakanlık tarafından atanan ve Bakanlık tarafından yetkilendirilen veteriner hekimi,

z) Şüpheli mihrak: Resmi veteriner hekimin newcastle hastalığının varlığından şüphelendiği, hastalığın seyri, yerleşim yerinin topoğrafik yapısı, kümes hayvanlarının kapalı alanlarda tutulup tutulmadığı dikkate alınarak belirlenen işletme veya yerleşim yeri veya bölgeyi,

aa) Teşhiste metot birliği kitapçığı: Hayvan hastalıkları teşhisinde metot birliğini sağlamak amacıyla Dünya Hayvan Sağlığı Teşkilatı (OİE) standart metotlarına uygun olarak Bakanlıkça hazırlanan ve 15 inci maddede belirtilen kitapçığı,

bb) Ticari kümes hayvanı işletmesi: Kümes hayvanlarının ticari amaçla barındırıldığı işletmeleri,

cc) Ticari olmayan kümes hayvanı işletmesi: Kendi ihtiyaçları veya tüketimleri için kümes hayvanlarını veya kapalı alanda beslenen diğer kuşları işletmelerinde barındıran veya ev hayvanı olarak bulunduran ticari amaçlı olmayan kümes hayvanı işletmelerini,

çç) Ulusal referans laboratuvarı: Newcastle hastalığı ile ilgili olarak fonksiyon ve görevleri 17 nci maddede belirtilen ve Bakanlıkça yetkilendirilen laboratuvarı,

dd) Üretim birimi: Yerleşimi ve orada bulunan kümes hayvanı veya kapalı alanda beslenen diğer kuşların günlük idareleri bakımından, aynı işletmedeki diğer birimlerden tamamen bağımsız olduğu resmi veteriner hekim tarafından onaylanan birimi,

ee) Veteriner Kontrol ve Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü: Newcastle hastalığının teşhisinden, mücadelesinden ve gözetim programlarından sorumlu olan doğrudan Bakanlığa bağlı enstitü müdürlüğünü,

ff) Yabani kuş: Herhangi bir işletmede tutulmayan serbest yaşayan kuşu,

gg) Yalancı tavuk vebası/Newcastle hastalığı: Kümes hayvanlarında veya kapalı beslenen kuşlarda 5 inci maddede belirtilen özelliklerinden birine sahip bir kanatlı Paramyxovirus tip 1 (APMV-1) virus suşu tarafından oluşturulan enfeksiyonu,

ğğ) Yarış güvercini: Güvercin evine geri dönmek ya da başka bir hedefe uçmak üzere serbest bırakılmak amacıyla güvercin evinden alınarak nakledilen ya da nakli amaçlanan herhangi bir güvercini,

hh) Yetkili otorite: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Merkez veya Taşra Teşkilatında görev yapan 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ve/veya bu Yönetmelik çerçevesinde fiziksel kontrolleri ve idari işleri yerine getirmekle yükümlü olan yetkiliyi veya bu yetkilerin devredildiği otoriteyi,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Newcastle Hastalığı ve Bildirimi ile Hastalık Şüphesi ve Resmi Teyit

Newcastle hastalığı ve hastalık bildirimi

MADDE 5 – (1) Newcastle hastalığına neden olan Paramyxovirus tip 1 (APMV-1) virüsünün sahip olduğu özellikler aşağıda belirtilmiştir.

a) Günlük civcivlerdeki (gallus gallus) intra cerebral patojenite indeks (ICPI) testi değerinin 0,7'den büyük bulunması.

b) Virusun, F2 proteininin karbon ucunda bulunan çoklu temel aminoasitlerin doğrudan veya bir bölümünün kesim yoluyla çıkarılarak gösterilmesi ve F1 proteininin azot ucunda 117 gende kalıntı olarak bulunan fenilalaninin amino asidinin belirlenmesi.

(2) Çoklu temel aminoasitler virüsün F2 proteininin 113 ve 116 genlerdeki kalıntılar arasında en azından üç arjinin veya lizin amino asitlerinin kalıntılarının bulunmasına işaret eder.

(3) Aminoasitler, F0 geninin nükleotid dizilimine bakılarak aminoasit dizisinin azot ucundan itibaren numaralandırılır. Bu durumda 113–116 genler, ayrılma bölgesinden -4 ve -1 kalıntılara karşılık gelir.

(4) Aminoasit kalıntılarının karakteristik yapısının ortaya konulmadığı durumlarda izolatan patojenitesinin ICPI testiyle belirlenmesi gerekmektedir.

(5) Newcastle hastalığından şüphe eden veya bu hastalığın varlığından haberdar olan hayvan sahipleri ve bakıcıları, veteriner hekimler ile muhtarlar, köy korucuları, celepeler, çobanlar, gemi kaptanları, istasyon ya da gümrük memur veya idarecileri gibi ilgililer tarafından yetkili otoritelere, yetkili otoriteler tarafından ise derhal Bakanlığa bildirilir.

Hastalık şüphesi

MADDE 6 – (1) Bir işletmedeki kümes hayvanlarının Newcastle hastalığıyla enfekte ya da bulaşık olmasından şüphe duyuluyorsa, resmi veteriner hekim hastalığın varlığını teyit etmek ya da olmadığını saptamak amacıyla laboratuvar incelemesi için gereken örnekleri alınır.

(2) Enfeksiyon şüphesi bildirildiğinde, resmi veteriner hekim tarafından işletme derhal resmi gözetim altına alınır ve aşağıda belirtilen şartların yerine getirilmesi istenir:

a) İşletmedeki tüm kümes hayvanları yaş gruplarına göre kayıt edilir, her yaş grubunda ölen, klinik belirtileri gösteren ve göstermeyen hayvan sayısı belirlenir. Bu kayıt, şüpheli durum süresince kuluçkadan çıkan ya da ölen kuşlar da dahil edilerek güncel tutulur ve bu veriler istenildiğinde hayvan sahibi tarafından yetkili otoriteye gösterilir. Bu kayıtlar her kontrolde resmi veteriner hekim tarafından incelenir.

b) İşletmedeki tüm kümes hayvanları kendi yaşama bölümlerinde ya da aynı işletme içerisinde diğer kümes hayvanlarıyla temas etmeksizin izolasyon altında olabilecekleri bir başka yerde tutulur.

c) Hiçbir kümes hayvanı işletmeye giremez ya da işletmeden çıkarılmaz.

ç) Yumurta ürünlerinin imal edildiği ve/veya işlendiği, Bakanlık tarafından onaylanmış bir işletmeye doğrudan gönderilen yumurtalar dışında, işletmeden dışarı yumurta çıkarılmaz. Yumurtalar yetkili otorite tarafından verilmiş bir izinle nakledilir ve bu iznin verilmesinde aşağıda belirtilen şartlar aranır.

1) Yumurta ürünleri üretiminde kullanılacak olan yumurtaların paketlenmiş olması zorunludur.

2) Şüpheli bir işletmede üretilen yumurta ürünlerinin üretiminde kullanılacak yumurtalar yalnızca insan tüketimine uygun, kuluçka safhasında olmayan yumurtalar olmak zorundadır ve ayrıca bu yumurtaların kabukları tam olarak gelişmiş, kabuklarında çatlak ve kırık bulunmayan özellikte olmaları zorunludur.

3) İnsanlar tarafından tüketilmesi sakıncalı olan yumurtalar tekrar insan tüketimine sunulamayacak şekilde uzaklaştırılır ve imha edilir. Bunlar derhal ayrı odalara alınır.

d) İşletme ile kümes hayvanlarının barındırıldıkları binaların giriş ve çıkışlarında uygun dezenfeksiyon araçları kullanılır.

e) 9 uncu madde uyarınca epidemiyolojik bir inceleme yapılır.

f) İnsanların, diğer hayvanların ve araçların işletmeye girişi veya oradan ayrılışı ile kümes hayvanlarının; eti, karkasları veya imha edilecek karkasları, hayvan yemleri, araç-gereçleri, atıkları, dışkıları, gübre ve altlıkları veya newcastle hastalığının geçişine neden olabilecek diğer etkenler yetkili otoritenin iznine tabi kılınır.

(3) İkinci fıkranın (ç) bendi ile dokuzuncu fıkrada belirtilen hususlara bir istisna olarak, üretildiği çiftlikteki paketlenme merkezlerinden doğrudan gönderilen ve bu işletmelerde kırılan çatlak yumurtalar en kısa zamanda üretimde kullanılabilir.

(4) Şüpheli bir işletmeden onaylı işletmeye doğrudan gönderilecek yumurtaların, şüpheli işletmeden sorumlu resmi veteriner hekim tarafından her bir kolisinin mühürlenmiş olması ve onaylı işletmeye taşınması işleminin sonuna kadar mühürlü kalması zorunludur.

(5) Şüpheli işletmeden sorumlu resmi veteriner hekimin, onaylı işletmenin bağlı olduğu yetkili otoriteye yumurtaların gönderilme amacı hakkında bilgi vermesi zorunludur.

(6) Onaylı işletmenin bağlı olduğu yetkili otorite aşağıdaki şartların sağlanmasından ve uygulanmasından sorumludur.

a) Üçüncü fıkrada belirtilen yumurtalar gelişlerinden itibaren işlemeye alınacakları zamana kadar diğer yumurtalardan ayrı, izole bir şekilde muhafaza edilir.

b) Üçüncü fıkrada belirtilen yumurtaların kabukları yüksek risk taşıyan materyal olarak kabul edilirler ve aşağıda belirtilen işlemlere tabi tutulurlar.

1) Yüksek risk taşıyan materyaller merkezi ısıları 133 °C olmak üzere 3 bar basınç altında en az 20 dakika ısı işlemine tabi tutulur.

2) Isı işlemini izlemek amacı ile ısıtma prosesinin kritik aşamalarında sıcaklık derecesi kaydedici termografların bulunması sağlanır.

3) Diğer ısı işlemi araçları mikrobiyolojik güvenlik yönünden eşit garantileri sağladığı Bakanlık tarafından onaylanmak şartı ile kullanılabilir.

(7) Üçüncü fıkrada belirtilen yumurtaların paketleme materyali, yumurta taşımada kullanılan nakil araçları ve yumurtaların temas etmesi söz konusu olan bütün bina ve bina bölümleri newcastle hastalığı virüsünü yok edecek şekilde temizlenmiş ve dezenfekte edilmesi gerekir.

(8) Şüpheli işletmeden sorumlu resmi veteriner hekime, işlenmiş yumurtalar hakkında bütün bilgiler iletilir.

(9) İkinci fıkranın (ç) bendinde belirtilen yumurta ürünlerinin imal edildiği ve/veya işlendiği işletmelerin ve ambalaj merkezlerinin denetimi ve izlenmesi düzenli olarak, yetkili otoritenin sorumluluğunda yürütülür. Yetkili otorite bu Yönetmeliğe uyulmasını sağlamak amacıyla işletmelerin bütün bölümlerini her zaman denetleyebilir ve bu denetimler gerekli şartların hepsinin karşılanmadığını ortaya koyarsa, yetkili otorite uygun önlemleri alır.

(10) Hastalık şüphesinin bulunduğu bir kümeste işletmenin sahibi ya da bakıcısı, ikinci fıkrada belirtilen önlemler yürürlüğe konana kadar, ikinci fıkranın (e) bendi haricinde tüm gerekli önlemleri alır.

(11) Yerleri, yapıları ya da hastalık şüphesinin bulunduğu kanatlı işletmesi ile temasları nedeniyle olası bulaşıklık şüphesi uyandıran diğer kanatlı işletmeleri için, resmi veteriner hekim, ikinci fıkrada öngörülen önlemlerden herhangi birini uygulayabilir.

(12) Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen önlemler, newcastle hastalığı şüphesinin ortadan kalktığına resmi veteriner hekim tarafından karar verilene kadar sürdürülür.

Resmi teyit

MADDE 7 – (1) Bir işletmede newcastle hastalığının varlığı resmi olarak teyit edildikten sonra, yetkili otorite 6 ncı maddenin ikinci fıkrasında belirtilen önlemlere ek olarak aşağıdaki önlemlerin de alınmasını sağlar.

a) İşletmedeki bütün kümes hayvanları geciktirilmeden mahallinde itlaf edilir. Ölen veya itlaf edilen tüm kümes hayvanları ile tüm yumurtalar imha edilir. İtlaf ve imha işlemleri uygun yöntemlerle ve hastalığın yayılma riskini en aza indirecek biçimde yapılır.

b) Bulaşmaya açık hayvan yemi, dışkı ya da atık gibi maddeler imha edilir ya da 13 üncü maddede belirtilen hükümlere uygun bir işleme tabi tutulur. Resmi veteriner hekimin talimatları doğrultusunda yürütülen bu işlemler, newcastle hastalığı virüsünün yok edilmesine kadar devam eder.

c) Hastalığın varsayılan inkübasyon dönemi sırasında işletmedeki kümes hayvanları kesilmiş ise, bu kümes hayvanlarından elde edilen etler mümkün olduğunca geriye dönük izlenerek imha edilir.

ç) Hastalığın varsayılan inkübasyon dönemi sırasında elde edilen ve işletmeden çıkan kuluçkalık yumurtalar mümkün olduğunca geriye dönük izlenerek imha edilir. Ancak bu yumurtalardan civciv çıkmış ise, bu hayvanlar resmi gözetim altına alınır. Hastalığın varsayılan inkübasyon dönemi sırasında elde edilen ve işletmeden çıkan sofralık yumurtaların, nakilden önce uygun bir şekilde dezenfekte edilmediğinin tespiti halinde mümkün olduğunca geriye dönük izlenerek imha edilir.

d) (a) ve (b) bentlerinde belirtilen işlemlerin yerine getirilmesinden sonra, kümes hayvanlarının barındırılmasında kullanılan binalar ve çevreleri, nakliye için kullanılan araçlar ve bulaşık olma olasılığı olan tüm ekipmanlar 13 üncü madde hükümlerine uygun olarak temizlenir ve dezenfekte edilir.

e) (d) bendinde öngörülen işlemlerin tamamlanmasını takiben yirmibir gün boyunca işletmeye hiçbir kümes hayvanı sokulmaz.

f) 9 uncu madde uyarınca bir epidemiyolojik inceleme yürütülür.

(2) Birinci fıkrada öngörülen önlemler, yerleri, yapıları ya da hastalık teyidinin olduğu işletmeyle temasları nedeniyle olası bulaşıklık şüphesi uyandıran komşu işletmeleri de kapsayacak biçimde yetkili otorite tarafından genişletilebilir.

(3) Newcastle hastalığının klinik belirtilerini göstermeyen bir kanatlı sürüsünde, Teşhiste Metot Birliği Kitapçığında açıklanan intraserebral patojenite indeksi (ICPI) 0,7'den yüksek ve 1,2'den düşük bir newcastle hastalığı virüsü suşu izole edildiği ve ulusal referans laboratuvarı tarafından söz konusu virüs izolatının zayıflatılmış bir newcastle hastalığı canlı aşısından kaynaklandığı tespit edilirse, yetkili otorite ilgili işletmenin otuz gün boyunca resmi gözetim altında kalmasını ve özellikle aşağıdaki şartların uygulanmasını sağlar.

a) 6 ncı maddenin ikinci fıkrasının (a), (b), (ç), (d) ve (f) bentleri ile dokuzuncu fıkralarında belirtilen hükümler uygulanır.

b) Yetkili otorite, göstereceği bir kesimhaneye doğrudan göndereceği kümes hayvanları dışında hiçbir kümes hayvanının işletmeden ayrılmaması kaydıyla, birinci fıkranın (a), (b), (c), (ç), (d) ve (e) bentlerinde belirtilen önlemleri almaktan istisna tutabilir.

c) Kesimhane sorumlu veteriner hekimi, bu kümes hayvanlarının kesim için kendilerine gönderilme isteğini yetkili otoriteye bildirerek kümes hayvanları kesimhaneye varır varmaz diğer kümes hayvanlarından ayrı tutulmasını ve ayrı kesilmesini sağlar.

(4) Üçüncü fıkrada sözü edilen kümes hayvanlarından elde edilen taze etler sağlık işareti taşır.

(5) Üçüncü fıkrada belirtilen koşullar, Avrupa Birliği ülkelerindeki newcastle hastalığı aşılarının kullanımına ait kuralların kabul edilmesi amacıyla bilimsel araştırmalardaki gelişmeler göz önüne alınarak değerlendirilir.

Bir işletmede birkaç ayrı sürü bulunması

MADDE 8 – (1) İki veya daha fazla ayrı sürü barındıran işletmelerde yetkili otorite, enfekte bir işletmenin sağlıklı sürülerine yönelik olarak, resmi veteriner hekimin bu işletmede, sürüleri barındırma, bakım ve besleme hususunda işlemlerin tamamen ayrı yürütüldüğünü ve böylece virüsün bir sürüden diğerine yayılmasının mümkün olmadığını teyit etmesi koşuluyla, 7 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen şartlardan istisna tutabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Epidemiyolojik Araştırma ve Resmi Kontrol

Epidemiyolojik araştırma

MADDE 9 – (1) Epidemiyolojik araştırmaların;

a) Newcastle hastalığının işletmede ya da güvercin evinde var olduğu düşünülen süre,
b) Newcastle hastalığının işletmede ya da güvercin evindeki olası kökeni ve aynı kaynaktan enfekte veya kontamine olması muhtemel olan kümes hayvanlarının, güvercinlerin ya da kapalı alanda beslenen diğer kuşların var olduğu diğer işletme veya güvercin evlerinin belirlenmesi,

c) Newcastle hastalığı virüsünü söz konusu işletme ya da güvercin evine veya işletme ya da güvercin evinden taşıma olasılığı olan kişilerin, kümes hayvanlarının, güvercinlerin ya da kapalı beslenen diğer kuşların, yumurtaların, et ve karkasların ve tüm diğer araç veya maddelerin hareketi,

konusunda olması zorunludur.

(2) Newcastle hastalığının eradikasyonunu sağlamak için gerekli tüm önlemlerin uygulanması, yürütülecek epidemiyolojik araştırmalar ve koordinasyon Bakanlık tarafından yapılır.

Resmi kontrol

MADDE 10 – (1) Yetkili otorite aşağıda belirtilen kontrolleri yapar.

a) Resmi veteriner hekim, herhangi bir işletmede kişilerin, hayvanların ya da araçların hareketiyle ya da başka bir nedenle kümes hayvanlarının kontaminasyonundan şüphe ettiği durumlarda, bu işletmeler (b) bendi uyarınca resmi kontrol altına alınır.

b) Resmi kontrolün amacı; newcastle hastalığı şüphelerini hemen saptayabilmek, kümes hayvanlarının sayımını yapmak ve hareketlerini izlemek ve uygun durumlarda birinci fıkranın (c) bendinde öngörülen tedbirleri almaktır.

c) Bir işletme birinci fıkranın (a) ve (b) bentleri kapsamında kontrol altında tutuluyorsa, yetkili otorite, resmi gözetim altında tutulan ve derhal kesimi yapılmak üzere, doğrudan bir kesimhaneye nakledilecek kümes hayvanları dışında, işletmeden kümes hayvanlarının çıkışını yasaklar. Derhal kesim yapılmak üzere, doğrudan bir kesimhaneye nakledilecek kümes hayvanları için bir izin verilmeden önce, resmi veteriner hekim tarafından işletmede newcastle hastalığının bulunmadığını belirlemek amacıyla klinik bir inceleme yapılır. Bu maddede sözü edilen hareket kısıtlamaları, olası bulaşmanın en son gününü takiben yirmibir gün süreyle uygulanır.

ç) Yetkili otorite, koşullar uygun olduğu sürece, kümes hayvanlarının ayrı bir görevli tarafından tamamen ayrı bir şekilde barındırılması, bakımı ve beslenmesi şartı ile bu maddede öngörülen önlemleri işletmenin bir kısmı ve kümes hayvanlarının içinde bulunduğu yer ile sınırlayabilir.

d) Resmi veteriner hekim; yarış güvercinlerinin ya da herhangi bir güvercin evinin newcastle hastalığı virüsüyle bulaşık olduğundan şüphelenmek için geçerli nedenleri olduğu takdirde, bu yarış güvercinlerinin güvercin evinin dışına tüm hareketlerinin yirmibir gün süreyle yasaklanması dahil olmak üzere, kısıtlamalara tabi tutulmasını sağlayacak gerekli bütün önlemleri alır.

Koruma ve gözetim alanları

MADDE 11 – (1) Newcastle hastalığı tanısı kümes hayvanlarında resmi olarak teyit edildikten sonra, yetkili otorite mihrak etrafında yarıçapı en az 3 kilometre olacak şekilde bir koruma alanı, koruma alanını da içerecek şekilde mihrak etrafında yarıçapı en az 10 kilometre olacak şekilde bir gözetim alanı oluşturur. Bu alanların oluşturulmasında newcastle hastalığına ilişkin coğrafik, idari, ekolojik ve epizootik unsurlar ve işletmelerin izlenmesi göz önüne alınır.

(2) Koruma alanında uygulanan önlemler aşağıda belirtilmiştir.

a) Alan içerisinde kümes hayvanı olan tüm işletmeler belirlenir.

b) Kümes hayvanı olan tüm işletmelere düzenli aralıklarla kontroller yapılır, gerekiyorsa laboratuvar incelemesi için numune alımı da dahil olmak üzere bu kümes hayvanlarının klinik muayenesi yapılarak bu kontrollerin ve bulguların kayıtları tutulur.

c) Tüm kümes hayvanları yaşadıkları bölmelerde ya da izole olacakları bir yerde tutulur.

ç) İşletmenin girişinde ve çıkışında uygun dezenfeksiyon işlemleri yapılır.

d) Alan içerisinde kümes hayvanları, bunların karkasları ve yumurtalarıyla uğraşan kişilerin hareketleri ile kümes hayvanlarını, bunların karkasları ve yumurtalarını taşıyan araçların hareketleri, ana otoyollardan ve demiryollarından transit geçiş dışında yasaklanır.

e) Yetkili otorite nakliye izni vermediği sürece, kümes hayvanlarının ve kuluçkalık yumurtaların buldukları işletmeden uzaklaştırılması konusunda aşağıdaki yasaklamalara uyulur;

1) Tercihen enfekte alanda yer alan bir kesimhaneye veya bu mümkün değilse, yetkili otorite tarafından koruma alanı dışında gösterilecek bir kesimhaneye derhal kesilmek üzere götürülecek kümes hayvanları resmi veteriner hekim tarafından veya onun gözetiminde mühürlenmiş araçlarla taşınır.

2) Birkaç günlük civcivler ya da yumurtlamaya hazır piliçlerin gözetim alanı içerisinde, başka kümes hayvanı içermeyen bir işletmeye gönderilmeleri için imkan yoksa yetkili otorite sözü edilen civcivlerin ve piliçlerin gözetim alanı dışında bir işletmeye gönderilmelerine izin verebilir. Söz konusu işletmeler 10 uncu maddenin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca resmi kontrol altında tutulur.

3) Kuluçkalık yumurtalarının yetkili otorite tarafından belirlenmiş bir kuluçkahaneye gönderilmesi için sevkiyat öncesinde, yumurtalar ve ambalajları dezenfekte edilir.

4) (1), (2) ve (3) numaralı alt bentlerde izin verilen hareketler resmi kontrol altında yürütülür. Bu hareketlere ancak resmi veteriner hekim tarafından işletmenin sağlık denetimi yapıldıktan sonra izin verilebilir. Nakliye araçları kullanım öncesinde ve sonrasında temizlenir ve dezenfekte edilir.

f) Kümes hayvanları gübresinin ve kümes atıklarının izinsiz olarak kaldırılması ya da yayılması yasaklanır.

g) Kümes hayvanlarının ya da diğer kuşların fuar, pazar, gösteri ya da başka amaçlarla toplanması yasaklanır.

(3) Koruma alanında uygulanan önlemler, 13 üncü madde uyarınca enfekte işletmede ön temizleme ve dezenfeksiyon işlemlerinin yapılmasını takiben yirmibir gün süreyle uygulanır.

(4) Gözetim alanında aşağıda belirtilen önlemler uygulanır.

a) Alan içerisinde kümes hayvanı olan tüm işletmeler belirlenir.

b) Alan içerisinde kümes hayvanları ve kuluçkalık yumurta hareketleri kontrollü yapılır.

c) Kümes hayvanlarının yetkili otorite tarafından alan dışında gösterilecek bir kesimhaneye doğrudan hareketi hariç, ilk yirmibir gün boyunca alan dışına hareketleri yasaklanır.

ç) Gözetim alanından kesimhaneye gönderilen kümes hayvanlarının etlerine özel bir sağlık işareti uygulanır.

d) Sevkiyat öncesinde yumurtaların ve ambalajlarının dezenfekte edilmesi şartı ile kuluçkalık yumurtaların, yetkili otorite tarafından belirlenmiş bir kuluçkahaneye gönderilmesi hariç, gözetim alanı dışına hareketleri yasaklanır.

e) Kümes hayvanları gübresinin ve kümes atıklarının alan dışına hareketleri yasaklanır.

f) Kümes hayvanlarının ya da diğer kuşların fuarlarda, pazarlarda, gösterilerde veya başka amaçlarla toplanması yasaklanır.

g) (a) ve (b) bentlerindeki hükümler saklı kalmak kaydıyla, kümes hayvanlarının ana otoyollardan ve demiryollarından transit geçişi dışında, nakliyeleri yasaklanır.

(5) Gözetim alanında uygulanan önlemler, 13 üncü madde uyarınca enfekte işletmede ön temizleme ve dezenfeksiyon işlemlerinin yapılmasını takiben en az otuz gün süreyle uygulanır.

(6) 9 uncu maddede sözü edilen epidemiyolojik araştırma sonucunun, hastalığın ortaya çıkışının bulaşma belirtileri içermeyen bir enfeksiyon nedeniyle olduğunu teyit etmesi durumunda, koruma ve gözetim alanlarının büyüklüğüyle süresi azaltılabilir.

Hareketlerin izlenmesi

MADDE 12 – (1) Yetkili otorite; yumurtaların, kümes hayvanlarının ve kapalı beslenen diğer kuşların hareketlerinin izlenmesine izin veren düzenlemeleri yapar.

(2) Kümes hayvanlarının ve/veya yarış güvercinlerinin ve/veya kapalı beslenen diğer kuşların sahipleri veya bakıcıları; yetkili otoritenin talep etmesi halinde, işletmesine giren ya da çıkan kümes hayvanları ve yumurtalarla ilgili bilgi ve bunun yanı sıra yarış güvercinlerinin katıldıkları yarışlara ya da gösterilere ilişkin bilgileri verir.

(3) Kümes hayvanlarının, yumurtaların, yarış güvercinlerinin ve kapalı beslenen diğer kuşların nakliyesi ya da pazarlamasıyla uğraşan kişiler; naklettikleri ya da pazarladıkları kümes hayvanlarının, yumurtaların, yarış güvercinlerinin ve kapalı beslenen diğer kuşların hareketine ilişkin olarak yetkili otoriteye bilgi verir.

Temizleme ve dezenfeksiyon

MADDE 13 – (1) Kullanılacak dezenfektanlar ve bunların bileşimleri yetkili otorite tarafından onaylanır. Temizleme ve dezenfeksiyon işlemleri; resmi veteriner hekim

tarafından verilen talimatlar ile enfekte bir işletmenin temizlenmesi ve dezenfeksiyonuna ilişkin aşağıda belirtilen esaslara uygun olarak yapılır.

a) Ön temizlik ve dezenfeksiyon: Kanatlı karkasları atık olarak atılmak üzere uzaklaştırıldığı anda, kanatlıların barındırıldığı barınaklar ve kesim veya postmortem muayene sırasında kontamine olmuş olan diğer binaların, avlu ve depo gibi tüm bölümleri bu fıkarda belirtilen şartlara uygun olarak kullanılması onaylanmış olan dezenfektanlarla dezenfekte edilir. Bina, avluları ve kullanım malzemelerini kontamine etme ihtimali bulunan bütün kanatlı dokuları veya yumurtalar dikkatli bir şekilde toplanarak karkaslarla birlikte atılmak üzere gerekli işlemlere tabi tutulur. Kullanılan dezenfektan, yüzeylerde en az yirmidört saat süre ile kalması gerekir.

b) Nihai temizlik ve dezenfeksiyon: Bütün yüzeylerdeki yağ ve kir, yağ giderici bir ajanla temizlendikten sonra yüzeyler su ile yıkanır. Bu işlemten sonra, dezenfektan ile spreyleme işlemi yapılır. Yedi gün sonra barınaklara tekrar yağ giderici ajanla muamele edilir, soğuk su ile yıkanır ve dezenfektan ile spreylenebilir ve tekrar su ile yıkanır. Kullanılan çöp ve gübreye, virüsü öldürme etkisi bulunan bir metot ile muamele edilir. Bu metot aşağıdaki uygulamalardan en az birisini içinde bulundurmak zorundadır.

- 1) Yakma ya da 70 °C sıcaklıkta buharla muamele,
- 2) Solucan ya da vahşi kuşların ulaşamayacağı derinlikte gömme,
- 3) Yığılma ve ıslatma (fermantasyon oluşturulması gerekiyorsa), 20 °C sıcaklığı muhafaza etmek amacı ile örtme ve bu örtüyü kırkiki gün boyunca devam ettirerek solucan ve vahşi kuşların erişimini engelleme.

Numunelerin toplanması ve testler

MADDE 14 – (1) Bakanlık hastalıkla mücadele için yapacağı programlar çerçevesinde veya ticarete konu olacak durumlarda damızlık kümesler ve kuluçkahaneler de dahil olmak üzere tüm kanatlı hayvan kümeslerinden numune alma planları yapılabilir.

(2) Numunelerin alınması ve newcastle hastalığı virüsünün varlığının saptanmasına yönelik laboratuvar testleri 15 inci maddede belirtilen Bakanlık tarafından hazırlanan teşhiste metot birliği kitapçığı uyarınca yapılır.

Teşhis yöntemleri

MADDE 15 – (1) Kümes hayvanları veya kapalı beslenen kuşlarda newcastle hastalığının varlığını tespit etmek, teşhiste bir örnekliği sağlamak amacıyla örnekleme, teşhis yöntemleri ve laboratuvar testleri Bakanlıkça uygulamaya konulan teşhiste metot birliği kitapçığına uygun olarak gerçekleştirilir.

(2) Teşhiste metot birliği kitapçığı aşağıda belirtilen hususları kapsar.

a) Newcastle hastalığının teşhisi için gereken testleri yapan ve yetkili otorite tarafından onaylanan laboratuvarlar tarafından tespit edilecek minimum biyogüvenlik gereksinimleri ve kalite standartlarını,

b) Newcastle hastalığının teşhisi için klinik veya postmortem muayeneler yapıldığında izlenecek kriterler ve prosedürlerini,

c) Newcastle hastalığının teşhisi ve bulaşmanın tespiti amacıyla numune alma yöntemlerini de içeren bu Yönetmeliğe uygun olarak gerçekleştirilen serolojik ve virolojik laboratuvar testleri için kümes hayvanları veya kapalı alanda beslenen kanatlı hayvanlardan numune toplanması için gereken kriterler ve prosedürlerini, uyulması gereken biyogüvenlik kurallarını,

ç) Newcastle hastalığının teşhisi için kullanılan laboratuvar testlerini;

- 1) Ayırıcı teşhis için testleri,
- 2) Aşılı ve saha suşuyla enfekte kanatlıları birbirinden ayırt etmek için yapılan testleri,

- 3) Laboratuvar testlerinin sonuçlarını değerlendirmek için kriterleri,

4) Newcastle hastalığı virüsü izolatlarının tiplendirilmesi için gereken laboratuvar teknikleri.

(3) Newcastle hastalığı virüsleri, genomları ve antijenleri ile teşhis, aşı araştırmaları ve üretimi sadece Bakanlık tarafından uygun biyogüvenlik önlemlerinin alındığı onaylanan laboratuvar veya kuruluşlarda gerçekleştirilir.

Bilgilendirme

MADDE 16 – (1) Yetkili otorite; koruma ve gözetim alanlarındaki kişilerin, yürürlüğe konan kısıtlamalar konusunda bilgilendirilmelerine ve söz konusu önlemlerin doğru biçimde uygulanmalarına yönelik tüm gerekli düzenlemeleri yapar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Laboratuvarlar ve Aşılama

Laboratuvarlar

MADDE 17 – (1) Bakanlık;

a) Newcastle hastalığı virüsünün eksiksiz antijenik ve biyolojik tiplendirmesini yapabilecek ve bölgesel tanı laboratuvarlarında elde edilen sonuçları teyit edecek teknik altyapı ve uzman personelin bulunduğu ulusal bir laboratuvarı,

b) Bölgesel laboratuvarlarda hastalığın teşhisinde kullanılacak test reaktiflerinin üretilip ve/veya kontrol edildiği ulusal bir referans laboratuvarını,

c) Ülkede profilaktik kullanımına izin verilen ya da acil kullanım için stoklanan aşılardan etki, potens ve saflık yönünden test edileceği ulusal bir referans laboratuvarını, belirler.

(2) Ulusal referans laboratuvarı uluslararası standart tanı metotlarının ve test reaktiflerinin kullanılmasından ve aşılardan test edilmesinin koordinasyonundan sorumludur. Ulusal referans laboratuvarı newcastle hastalığının varlığını saptamada ve virüs izolatlarının genetik tip tayininde kullanılan laboratuvar testlerinin Teşhiste Metot Birliği Kitapçığı çerçevesinde yapılmasını sağlar. Bu amaçla, uluslararası referans laboratuvarı veya diğer ulusal laboratuvarlarla özel anlaşmalar yapabilir.

(3) Ulusal referans laboratuvarı, ülkedeki Newcastle hastalığı teşhis laboratuvarlarındaki standartları ve teşhis metotlarını koordine etmekle yükümlüdür. Bu amaçla;

a) Tanı reaktiflerine sahip resmî veya özel laboratuvarlar kurulmasına teknik destek sağlayabilir.

b) Ülkede hastalığın teşhisinde kullanılan tüm tanı reaktiflerinin kalitesini kontrol eder.

c) Periyodik olarak karşılaştırmalı testler düzenler.

ç) Ülke içerisinde teyit edilen vakalardan elde edilen newcastle hastalığı virüsü izolatlarını toplar ve saklar.

d) Bölgesel laboratuvarlara test reaktiflerini temin eder.

e) Bölgesel teşhis laboratuvarlarında elde edilen pozitif sonuçların teyidini sağlar.

(4) Ulusal referans laboratuvarı, OIE'nin referans laboratuvarıyla ilişki kurar.

(5) Ulusal referans laboratuvarı Bakanlıkça belirlenir.

Aşılama

MADDE 18 – (1) Newcastle hastalığına karşı, Bakanlık tarafından izin verilen aşılardan kullanılarak, profilaktik amaçlarla ya da hastalık ortaya çıktığında yürütülecek kontrol önlemlerini tamamlamak amacıyla aşılama yapılabilir. Newcastle hastalığına karşı aşı kullanımına ilişkin kriterler Bakanlıkça belirlenir.

Güvercinlerin aşılama

MADDE 19 – (1) Bakanlık, yarış ve posta güvercinlerine yönelik bir aşılama programının oluşturulmasını sağlamakta yetkilidir. Böyle bir programın kapsamı saklı kalmak koşuluyla, yarış ve gösterilerin düzenleyicileri, sadece Newcastle hastalığına karşı

aşılmuş yarış güvercinlerinin yarış ve gösterilere alınmasını sağlayacak gerekli önlemleri alır.

Acil aşılama

MADDE 20 – (1) Newcastle hastalığı varlığının teyit edildiği durumlarda, yetkili otorite, bu Yönetmelikte öngörülen diğer kontrol önlemlerini tamamlamak amacıyla, belirlenen kümes hayvanı türlerinin resmi kontrol altında hızlı ve sistematik biçimde aşılacağı bir bölgesel alan ve süre belirleyebilir.

(2) Birinci fıkrada sözü edilen durumda, 6 ncı maddede sözü edilen kısıtlamalara tabi işletmedeki kümes hayvanlarının aşılması ya da yeniden aşılması yasaktır.

(3) Birinci fıkrada sözü edilen durumda;

a) Belirlenen kümes hayvanı türleri mümkün olan en kısa zamanda aşılır.

b) Günlük civciv ya da aşılama alanı içerisinde yer alan bir işletmeye nakledilen tüm kümes hayvan türleri aşılır veya aşılmuş olmak zorundadır.

c) (a) bendinde öngörülen aşılama işlemi süresince, aşılama alanı içerisindeki işletmelerde bulunan bütün kümes hayvanı türleri buldukları işletmelerde kalır. Ancak;

1) Aşılama alanı içerisinde aşılacakları bir işletmeye nakledilen birkaç günlük civcivlerin hareketlerine,

2) Derhal kesilmek üzere doğrudan aşılama alanı dışında bir kesimhaneye nakledilen kümes hayvanlarının hareketlerine, resmi veteriner hekimin işletmede bir sağlık incelemesi yapmasından sonra,

izin verilir.

ç) (a) bendinde öngörülen işlemler tamamlandığında aşılama alanı dışına hareketlerine;

1) Et üretimi amaçlı birkaç günlük civcivlerin aşılacakları bir işletmeye nakledilmeleri ve nakledilen kümes hayvanlarının kesilinceye kadar gözetim altında tutulmaları,

2) Derhal kesimi amaçlanan kümes hayvanlarının kesimden en az yirmibir gün önce aşılmuş olmaları,

3) En azından yirmibir gün önce aşılmuş damızlık kümes hayvanları kökenli kuluçkalık yumurtalar, sofralık yumurtalar ve ambalajlarının hareket öncesinde dezenfekte edilmesi,

koşuluyla izin verilebilir.

(4) Üçüncü fıkranın (b) ve (ç) bentleri, birinci fıkrada öngörülen aşılama işlemlerinin tamamlanmasını takiben üç ay süreyle uygulanır. Bir veya daha fazla tekrar için bu süre üç aylık sürelerle uzatılabilir.

(5) Üçüncü fıkranın (a) ve (b) bentlerine istisna olarak, yetkili otorite, özel bilimsel değeri olan sürüleri ve bu sürülerin sağlığının korunması için gereken tüm önlemlerin alınması ve periyodik olarak serolojik kontrollere tabi tutulmaları koşuluyla, sistematik aşılama muaf tutabilirler.

(6) Bakanlık hastalık durumunun gelişimini izler ve gerektiğinde özellikle hareket ve aşılamanın kontrolüne ilişkin kararlar alır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Taşıyıcı güvercinler ya da kapalı beslenen kuşlar

MADDE 21 – (1) Kapalı beslenen kuşların ya da posta güvercinlerinin newcastle hastalığı ile enfekte olmasından şüphelenildiği durumlarda, resmi veteriner hekim, hastalık varlığının teyit edilmesine ya da bildirilmesine ilişkin resmi araştırma prosedürlerini derhal başlatır. Özellikle laboratuvar incelemesi için yeterli numune alır.

(2) Yetkili otorite, şüpheye ilişkin bildirim alır almaz, işletmeyi ya da güvercin evini resmi kontrol altına alarak ve hiçbir güvercin ya da kapalı beslenen kuşun veya newcastle

hastalığını taşıyabilecek herhangi bir şeyin güvercin evi ya da işletme dışına çıkartılmaması için gereken önlemleri alır.

(3) Birinci ve ikinci fıkralarda öngörülen önlemler, resmi veteriner hekim tarafından newcastle hastalığı şüphesinin ortadan kalktığı bildirilene kadar devam eder.

(4) Newcastle hastalığı resmi olarak teyit edilir edilmez, yetkili otorite diğer önlemlerin yanı sıra aşağıdaki önlemleri alır.

a) 7 nci maddenin birinci fıkrasının (a), (b), (d) ve (e) bentlerinde öngörülen kontrol ve eradikasyon önlemlerinin taşıyıcı güvercinlere ya da kapalı beslenen kuşlara ve newcastle hastalığı ile enfekte güvercin evlerine uygulanmasını veya aşağıdaki şartların yerine getirilmesini sağlar.

1) Newcastle hastalığının klinik belirtilerinin kaybolmasını takiben en az altmış gün süreyle güvercinlerin ya da kapalı beslenen kuşların güvercin evi ya da işletme dışına hareketinin yasaklanması,

2) Bulaşıcı olma olasılığı bulunan her türlü madde ya da atığın imhası ve (a) bendinin (1) nolu alt bendinde sözü edilen altmış günlük süre boyunca biriken tüm atıkların tamamen imhasının sağlanması.

b) 9 uncu madde uyarınca bir epidemiyolojik araştırma yürütülmesini sağlar.

Yiyecek atıkları

MADDE 22 – (1) Gemiler, kara araçları ya da hava araçları gibi uluslararası nakliye biçimlerinden kaynaklanan yiyecek atıklarının kümes hayvanlarının beslenmesinde kullanımı yasaktır.

(2) Birinci fıkrada tanımlananlar dışındaki atıkların ya da kümes kaynaklı yiyecek atıklarının kümes hayvanlarının beslenmesinde kullanılacak ise uygun işletmelerde newcastle hastalığı virüsünün imhasını sağlayacak ısıl işlemlerin uygulanmasından sonra izin verilebilir.

Acil durum planı

MADDE 23 – (1) Bakanlık, newcastle hastalığının ortaya çıkması durumunda uygulanacak ulusal önlemleri belirleyen bir acil durum planı hazırlar.

(2) Planın hazırlanmasında uygulanacak kriterler aşağıda belirtilmiştir.

a) İlgili ülkede ulusal düzeyde bütün kontrol tedbirlerini koordine edecek bir kriz merkezi kurulur.

b) Yeterli imkanlara sahip yerel düzeyde hastalık kontrol tedbirlerini koordine edecek yerel hastalık kontrol merkezlerinin bir listesi bulundurulur.

c) Kontrol tedbirlerinin uygulanmasında görev alan personelin yeterlilikleri ve sorumlulukları hakkında ayrıntılı bilgi verilir.

ç) Her yerel hastalık kontrol merkezi bir salgında görev alan tüm kişi ve kuruluşlara süratli bir şekilde ulaşabilecek özellikte olmak zorundadır.

d) Hastalık kontrol tedbirlerini eksiksiz bir şekilde yerine getirebilmek amacı ile gerekli ekipman ve malzeme hazır bulundurulur.

e) Enfeksiyon ve kontaminasyon şüphesi veya teyidi durumunda, karkasların uzaklaştırılması ile ilgili araçlarda dahil olmak üzere alınacak önlemlere ilişkin talimatlar detaylı olarak hazırlanır.

f) Saha ve idari işlerle ilgili prosedürlerde becerileri geliştirmeyi, kapasite ve yetenek oluşturmak ve muhafaza etmek amacı ile eğitim programları oluşturulur.

g) Teşhis laboratuvarları post-mortem muayene imkanlarına ek olarak viroloji, seroloji ve histopatoloji gibi alanlarda gerekli kapasiteye sahip olacak; hızlı teşhis için gerekli kapasiteyi muhafaza edecek bir niteliğe sahip olması gerekir. Örneklerin hızlı bir şekilde nakli ve taşınması için düzenlemeler yapılır.

ğ) Acil bir aşılama kampanyası için gerekli newcastle aşısı miktarları tahmini olarak hesaplanarak bu bilgiler detaylı bir şekilde muhafaza edilir.

h) Acil durum planlarının uygulanması için gerekli kanuni tedbirlerin uygulanmasını sağlamak için düzenlemeler yapılır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 24 – (1) 4/2/2009 tarihli ve 27131 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yalancı Tavuk Vebası Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 25 – (1) Bu Yönetmeliğin;

a) 7 nci maddesinin dördüncü ve beşinci fıkraları ile 11 inci maddesinin dördüncü fıkrasının (ç) bendi Avrupa Birliğine tam üyeliğin gerçekleştiği tarihi takip eden aybaşında,
b) Diğer maddeleri ise yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 26 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

**TAVUK VEBASI HASTALIĞINA KARŞI KORUNMA VE MÜCADELE
YÖNETMELİĞİ**

Resmî Gazete Tarihi: 04.09.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28044

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; avian influenza veya tavuk vebası ya da kuş gribi olarak adlandırılan hastalığa karşı hazırlıklı olmak, hastalıktan korunmak ve hastalıkla mücadele etmek için alınması gereken tedbirlere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik;

a) Avian influenza hastalık riskine karşı hazırlıklı olunması, hastalığa karşı koruyucu önlemlerin alınması, hastalığın erken tespit edilerek izlenmesi ve yetkililerin ve yetiştirici birliklerinin bilgilendirilmesi için alınması gereken koruyucu önlemleri,

b) Kümes hayvanlarında ve kapalı alanlarda beslenen kuşlarda avian influenza salgını olduğunda ve avian influenza virüslerinin memelilere olası bulaşmasının erken tespiti durumunda uygulanacak minimum kontrol önlemlerini,

c) Kanatlı orijinli influenza virüslerinin diğer türlere bulaşmasını engellemek için diğer ek önlemleri,

kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik;

a) 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 4 üncü maddesi ile 3/6/2011 tarihli ve 639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 7 nci maddesi hükümlerine dayanılarak,

b) Avian influenza'nın kontrol altına alınması için önlemlerine ilişkin 92/40/EEC sayılı direktifin iptaline dair 20/12/2005 tarihli ve 2005/94/EC sayılı Avrupa Birliği Konsey Direktifine paralel olarak,

hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Acil durum planı: Avian influenza ile ilgili oluşacak acil durumlarda devreye sokulacak ve ihtiyaç duyulması hâlinde güncellenecek planı,

b) Avian influenza/Tavuk vebası/Kuş gribi: Ek-1’de belirtilen influenza enfeksiyonlarından herhangi birisini,

c) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,

ç) Birincil mihrak: İlk defa görülen veya epidemiyolojik bağlantısı olmadan aynı veya farklı bir bölgede ortaya çıkan ilk avian influenza mihrakını,

d) Diğer kapalı alanlarda beslenen kuşlar: Bu maddenin birinci fıkrasının (r) bendinde belirtilen kümes hayvanları dışındaki, gösteri, sergi, yarış, müsabakalar, yetiştirme ve satma için kapalı alanda tutulan kuşları,

e) Düşük patojeniteli avian influenza (LPAI): Ek-1’in ikinci ve üçüncü fıkrasının (b) bentlerinde belirtilen avian influenza enfeksiyonlarından herhangi birisini,

f) Enfekte hayvanların aşıllı hayvanlardan ayırt edilmesi yöntemi (DIVA yöntemi): Saha virüsüne karşı oluşan antikorları tespit etmek amacıyla diagnostik test uygulanarak aşıllı/enfekte ve aşıllı/enfekte olmayan hayvanların ayrımını sağlayan ve aşılanmamış gözcü kuşların kullanıldığı yöntemi,

g) Enfekte olduğundan şüphelenilen kümes hayvanı veya diğer kapalı alanlarda beslenen kuşlar: Avian influenza hastalığının varlığını gösterecek şekilde klinik belirti veya post-mortem lezyonları gösteren veya laboratuvar testlerine reaksiyon veren kümes hayvanı veya diğer kapalı alanlarda beslenen kuşları,

ğ) Günlük civciv: Yetmişiki saatten küçük ve henüz beslemeye alınmamış olan bütün kümes hayvanlarını ve beslemeye alınsın veya alınmasın yetmişiki saatten küçük carina moschata olarak isimlendirilen moskova ördeklerini veya moskova ördeklerinin melez ırklarını,

h) İl müdürlüğü: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı il müdürlüğünü,

ı) İlçe müdürlüğü: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ilçe müdürlüğünü,

i) İmha: İnsan tüketimine sunulmayacak olan itlaf edilen kanatlı hayvanların veya hayvansal ürünlerinin toplanması, nakil edilmesi, depolanması ve bu Yönetmelikte belirtilen şekilde çukura gömülme yöntemi veya yakma ünitelerinde yakılarak yok edilmesini,

j) İmha edilecek karkas: İnsan tüketimi için uygun olmayan, ölen veya öldürülen kümes hayvanları veya diğer kapalı alanlarda beslenen kuşlar veya bunların parçalarını,

k) İşletme: Kümes hayvanı veya kapalı alanda tutulan kuşların beslendiği ve korunduğu üretme çiftliklerini, kuluçkahaneleri, sirkleri, hayvanat bahçeleri, evcil hayvan dükkanları, kuş pazarları ve kuşhane gibi hayvancılık birimlerini,

l) İşletme sahibi: Ticari veya ticari olmayan amaçlarla, kümes hayvanı veya diğer kapalı alanlarda beslenen kuşların gerçek veya tüzel kişi olarak sahibi olan veya bunların bakımı ile yükümlü olan kişi veya kişileri,

m) Karantina: Veteriner servisi tarafından belirlenen hayvanların belirlenen bir süre boyunca zorunlu olarak diğer hayvanlardan doğrudan veya dolaylı şekilde izole edilerek gözlem ve kontrol altında tutulmasını,

n) Karkas: Tekniğine uygun olarak kesilmiş, kanı akıtılmış, tüyleri yolunmuş, içi boşaltılmış, baş ve ayakları kesilmiş, yıkama ve soğutma işlemi görmüş ve suyu sızdırılmış bir bütün hâlindeki kasaplık kanatlı hayvan gövdesini,

o) Kesim: Memeli, kümes hayvanı veya diğer kapalı alanlarda beslenen kuşların insan tüketimine sunulması için kanı akıtılarak öldürülmesi işlemi,

ö) Kontak işletme: Avian influenza hastalığından şüpheli veya enfekte işletmelerle konumu nedeniyle, insan, hayvan, araç ve diğer yollarla herhangi bir şekilde temas bulunduğu tespit edilen işletmeleri,

- p) Kümes: Kümes hayvanları veya kapalı alanda tutulan kuşların bir arada tutulduğu tek bir üretim ünitesini,
- r) Kümes hayvanı: Yumurta ve et üretimi veya herhangi bir yetiştirme amacıyla beslenen veya kapalı alanda tutulan tüm kanatlıları,
- s) Kümes hayvanı bölümü veya kapalı alanda tutulan diğer kuşlar bölümü: Uygun gözetim, kontrol ve biyogüvenlik önlemleri olan belirgin bir sağlık durumuna sahip kümes hayvanı veya kapalı alanda beslenen kanatlı alt popülasyonu barındıran ortak biyogüvenlik yönetim sistemi olan kümes hayvanı işletmelerini,
- ř) Memeli: Memeliler sınıfından bir hayvanı,
- t) Mihrak: Yetkili otorite tarafından avian influenza hastalığı varlığının doğrulandığı hastalığın seyri, yerleşim yerinin topoğrafik yapısı, kümes hayvanlarının kapalı alanlarda tutulup tutulmadığı dikkate alınarak belirlenen işletme veya yerleşim yeri veya bölgeyi,
- u)  ld rme: Kesim işlemi dışında memelilerin, kümes hayvanlarının veya diğer kapalı alanlarda beslenen kuşların ölümüne neden olan herhangi bir işlemi,
-  ) Resmî denetim: Bu Yönetmelik hükümlerinin mevzuata uygun olarak gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğinin denetimini,
- v) Resmî gözetim: Avian influenza nedeniyle ilgili olarak bir işletmede bulunan kümes hayvanı veya diğer kapalı alanlarda beslenen kuşların veya memelilerin sağlık durumunun yetkili otorite tarafından dikkatli bir şekilde izleme çalışmalarını,
- y) Resmî kayıtlı nadir görülen kümes hayvanı veya kapalı alanda tutulan nadir kuşlar: Acil Durum Planında yetkili otoriteler tarafından nadir ırk olarak belirtilen herhangi bir kümes hayvanı veya kapalı alanda tutulan kuşları,
- z) Resmî veteriner hekim: Bakanlık tarafından atanan ve Bakanlık tarafından yetkilendirilen veteriner hekimi,
- aa) şüpheli mihrak: Resmî veteriner hekimin avian influenza hastalığının varlığından şüphelendiği, hastalığın seyri, yerleşim yerinin topoğrafik yapısı, kümes hayvanlarının kapalı alanlarda tutulup tutulmadığı dikkate alınarak belirlenen işletme veya yerleşim yeri veya bölgeyi,
- bb) Teşhis kılavuzu: Hastalığa ait teşhis rehberini,
- cc) Ticari kümes hayvanı işletmesi: Kümes hayvanlarının ticari amaçla barındırıldığı işletmeleri,
-   ) Ticari olmayan kümes hayvanı işletmesi: Kendi ihtiyaçları veya tüketimleri için kümes hayvanı veya kapalı alanda tutulan diğer kuşları işletmelerinde barındıran veya ev hayvanı olarak bulunduran ticari amaçlı olmayan kümes hayvanı işletmelerini,
- dd) Ulusal aşı bankası: Bakanlık tarafından uygun görülen bir yerde avian influenza aşılarının depolanması için belirlenen kurumu,
- ee) Ulusal referans laboratuvarı: Avian influenza veya tavuk vebasası ya da kuş gribi olarak adlandırılan hastalık ile ilgili olarak fonksiyon ve görevleri Ek-2'de açıklanan ve Bakanlıkça yetkilendirilen laboratuvarı,
- ff)  retim birimi: Yerleşimi ve orada bulunan kümes hayvanı veya kapalı alanda tutulan diğer kuşların günlük idareleri bakımından, aynı işletmedeki diğer birimlerden tamamen bağımsız olduğu resmî veteriner hekim tarafından onaylanan birimi,
- gg) Veteriner Kontrol ve Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü: Avian influenza hastalığının teşhisinden, mücadelesinden ve gözetim programlarından sorumlu olan doğrudan Bakanlığa bağlı enstitü müdürlüğünü,
-   ) Yabani kuş: Herhangi bir işletmede tutulmayan serbest yaşayan kuşu,
- hh) Yetkili otorite: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Merkez ve Taşra Teşkilatında görev yapan 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ve/veya bu Yönetmelik çerçevesinde fiziksel kontrolleri ve idari işleri yerine getirmekle yükümlü olan yetkiliyi veya bu yetkilerin devredildiği otoriteyi,

11) Yüksek patojenik avian influenza (HPAI): Ek-1'in ikinci ve üçüncü fıkrasının (a) bentlerinde belirtilen avian influenza enfeksiyonlarından herhangi birisini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Koruyucu Biyogüvenlik, Gözetim, Hastalık Bildirimi ve Epidemiyolojik Araştırmalar

Koruyucu biyogüvenlik önlemleri

MADDE 5 – (1) Yetkili otorite tarafından belirlenerek işletmelere bildirilen koruyucu biyogüvenlik önlemlerine işletmeler tarafından uyulur.

Gözetim programları

MADDE 6 – (1) Bakanlık tarafından;

a) Farklı kümes hayvanı türlerinde kanatlı influenza virüsünün H5 ve H7 alt tipleri ile oluşan enfeksiyon yaygınlığını belirlemek,

b) Herhangi bir avian influenza virüsüyle ilgili vahşi kuşların oluşturduğu tehlike hakkında düzenli olarak gerçekleştirilen risk değerlendirmelerine dayanarak bilgi edinmek, amacıyla gözetim programları yürütülür.

(2) Bakanlık tarafından uygulamaya konulan gözetim programları il/ilçe müdürlükleri ile veteriner kontrol ve araştırma enstitüsü müdürlükleri tarafından gerçekleştirilir.

Hastalığın bildirimi

MADDE 7 – (1) Avian influenza hastalığından şüpheli veya varlığından haberdar olan hayvan sahipleri ve bakıcıları, veteriner hekimler ile muhtarlar, köy korucuları, cepler, çobanlar, gemi kaptanları, istasyon ya da gümrük memur veya idarecileri gibi ilgililer tarafından yetkili otoritelere, yetkili otoriteler tarafından da derhal Bakanlığa bildirilir.

(2) Ayrıca il/ilçe müdürlüklerince kesimhanelerde/kombinalarda, taşıma araçlarında, sınır kontrol noktalarında, diğer sınır yerlerinde, karantina tesislerinde ve diğer mekânlarda kümes hayvanları veya diğer kapalı alanlarda beslenen kuşlarda avian influenza hastalığının teşhis edilmesi durumunda Ek-3'e uygun olarak Bakanlığa hastalık bildirimi yapılır.

(3) İl/ilçe müdürlüklerince avian influenza nedeniyle şüphe sonucunda izlemeye alınan memeli hayvanlarda yapılan gözlem sonuçları hakkında da Bakanlığa bilgi verilir.

Epidemiyolojik araştırmalar

MADDE 8 – (1) Epidemiyolojik araştırmalar, 60 ıncı maddede belirtilen Acil Durum Planı içerisinde oluşturulan mihrak araştırma formuna göre yapılır.

(2) Epidemiyolojik araştırmalar yapılırken aşağıdaki bilgilerin tam ve eksiksiz olmasına dikkat edilir.

a) Avian influenza hastalığının işletmede veya nakliyat sırasında görülme süresi,

b) Avian influenza hastalığının muhtemel kaynağı,

c) İşletme ile kontak olan işletmelerin belirlenmesi,

ç) Avian influenza virüsünün yayılmasına neden olabilecek kümes hayvanlarının veya diğer kapalı alanlarda beslenen kuşların, teknik ve sağlık personelinin, çalışanların, memeli hayvanların, araçların veya herhangi bir materyalin taşınması veya hareketlerinin tespit edilmesi.

(3) Bakanlık tarafından bu Yönetmelikte yer alan önlemlere benzer ek kontrol önlemleri ile istisnai durumların uygulanıp uygulanmayacağına karar verilirken yapılan epidemiyolojik araştırmalar dikkate alınır.

(4) Yapılan epidemiyolojik araştırmalar başka illere avian influenza hastalığının bulaşabileceğini ortaya koyuyorsa, Bakanlık ve diğer ilgili illerdeki il müdürlüklerine bilgi verilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Şüpheli Mihraklar

Şüpheli mihraklarda alınacak önlemler

MADDE 9 – (1) Şüpheli mihraklarda, resmî veteriner hekim tarafından avian influenza hastalığının varlığını doğrulamak için hemen araştırmaya başlanır. Yapılan araştırma sonucunda avian influenza hastalığından şüphe edilmesi durumunda usulüne uygun olarak marazi madde alınarak, işletmeye geçici kordon konur ve karantina tedbirleri alınır. Ayrıca ikinci ve üçüncü fıkrada belirtilen önlemlerin uygulanması sağlanır.

(2) Resmî veteriner hekim tarafından şüpheli mihraklarda aşağıdaki önlemler alınır.

a) Kümes hayvanları veya diğer kapalı alanlarda beslenen kuşlar ve bütün memeliler sayılır ve türlerine göre sayıları belirlenir.

b) İşletmelerde bulunan hasta, ölü veya enfekte olma şüphesi bulunan kümes hayvanları, diğer kapalı alanda beslenen kuşların ve evcil memelilerin sayısını gösteren bir liste hazırlanır. Bu liste, işletmeler tarafından şüpheli hastalık süresi boyunca yumurtlama, kuluçkadan çıkan civcivler, çıkım ve ölümleri içerecek şekilde güncellenir ve resmî veteriner hekim tarafından yapılan kontrollerde istenmesi durumunda resmî veteriner hekime sunulur.

c) İşletmede bulunan kümes hayvanları veya diğer kapalı alanlarda beslenen kuşlar barındıkları binalara alınır ve kapalı şekilde tutulur. Bu durumun uygulanmadığı durumlarda veya hayvan refahı söz konusu olduğunda bu hayvanlar aynı işletmede bulunan diğer kümes hayvanları veya diğer kapalı alanlarda beslenen kuşlarla temas etmeyecekleri başka bir kapalı bölümde tutulur. Bu hayvanların yabani kuşlarla temas etmemesi için uygun bütün önlemler alınır.

ç) İşletmeye, kümes hayvanı veya diğer kapalı alanlarda beslenen kuşların giriş çıkışına izin verilmez.

d) İşletmede bulunan kümes hayvanları, diğer kapalı alanlarda beslenen kuşlar, ölü hayvan karkasları, kümes hayvanı eti, kümes hayvanı yemi, aletler, çöp, dışkı, kümes hayvanları veya diğer kapalı alanlarda beslenen kuşların gübresi, kullanılmış altlık veya hastalık taşıması muhtemel herhangi bir malzeme, avian influenza hastalığı riskini minimuma indirmek için uygun biyogüvenlik tedbirlerini takip eden resmî veteriner hekimin izni olmadan işletme dışına çıkarılamaz.

e) Yumurtaların işletme dışına çıkarılmasına izin verilmez.

f) İnsanlar, evcil memeli hayvanlar, araçlar, alet ve malzemelerin işletmeye giriş ve çıkışları şartlara ve yetkili otoritenin iznine bağlıdır.

g) İşletmede kümes hayvanları veya diğer kapalı alanlarda beslenen kuşların bulunduğu binaların giriş ve çıkışlarında resmî veteriner hekimin talimatına uygun olarak dezenfeksiyon yapılır.

(3) Resmî veteriner hekim tarafından bu Yönetmeliğin 8 inci maddesinde belirtilen epidemiyolojik çalışmalar eksiksiz olarak gerçekleştirilir.

(4) Resmî veteriner hekim tarafından birinci fıkra ile çelişmeyecek şekilde, daha sonra aynı işletmede çıkabilecek diğer vakalardan da numune alınıp gönderilebilir. Böyle durumlarda resmî veteriner hekim, ikinci fıkrada alınan önlemler devam ederken tekrar bu önlemlerin alınmasına gerek olmadığını dikkate alarak, hepsini veya bir kısmını göz ardı ederek uygulamalara devam edebilir.

Şüpheli mihraklardaki işletmelerde uygulanacak bazı önlemlerin istisnai durumları

MADDE 10 – (1) Şüpheli mihraklardaki işletmelerde uygulanacak bazı önlemlerin istisnai durumları aşağıda belirtilmektedir.

a) Resmî veteriner hekim, risk değerlendirmelerini temel alarak uygulanan önlemler ile kanatlıların ve ürünlerinin varış yerini göz önüne alarak 9 uncu maddenin ikinci fıkrasının (c), (ç) ve (d) bentlerinde belirtilen önlemlerden ayrı olarak bazı istisnai önlemleri kabul edebilir.

b) Resmî veteriner hekim, ticari olmayan işletmelerde bulunan diğer kapalı alanlarda beslenen kuşlar için 9 uncu maddenin ikinci fıkrasının (g) bendinde belirtilen bazı istisnai önlemleri kabul edebilir.

c) Yetkili otorite 9 uncu maddenin ikinci fıkrasının (e) bendine istisna olarak işletmeden yumurtaların çıkarılması, yumurta ürünleri üreten işletmelere doğrudan gönderilmesi ve Ek-4'te belirtilen şartların yerine getirilmesi durumunda izin verebilir veya imha edilmesini isteyebilir.

Şüpheli mihraklardaki işletmelerde uygulanacak önlemlerin süresi

MADDE 11 – (1) 9 uncu maddede belirtilen şüpheli mihraklardaki işletmelerde alınan önlemler, resmî veteriner hekim avian influenza şüphesinin tamamen ortadan kalktığına emin olana kadar devam eder.

Epidemiyolojik araştırmalara göre belirlenecek önlemler

MADDE 12 – (1) Şüpheli işletmelerin yüksek yoğunlukta kümes hayvanının bulunduğu bölgede yer alması durumunda, epidemiyolojik araştırmanın ilk bulguları da dikkate alınarak, yetkili otorite veya Bakanlık tarafından aşağıda belirtilen önlemler alınır.

a) Belirlenen bölge veya ülke genelinde kümes hayvanlarının veya diğer kapalı alanlarda beslenen kuşların veya yumurtaların giriş ve çıkışı, kanatlı sektörü tarafından kullanılan araçların hareketine yetkili otorite veya Bakanlık tarafından geçici kısıtlamalar getirilebilir.

b) Evcil memelilerin hareketlerine de (a) bendinde belirtilen kısıtlamalar getirilebilir, ancak bu durum doğruluğu ispatlanmadığı sürece yetmişiki saati geçemez.

c) 13 üncü maddede belirtilen mihraklardaki önlemler şüpheli işletmelere de uygulanabilir. Ancak şartların uygun olması durumunda aynı işletmede bulunan üretim bölümlerinden sadece şüpheli üretim bölümüne uygulanması ile kısıtlı olabilir. Teşhis Kılavuzuna uygun olarak şüpheli işletmelerde bir risk görülmesi nedeniyle kümes hayvanları veya diğer kapalı alanlarda beslenen kuşların öldürülmesi durumunda hastalığın teyit edilmesi veya olmadığına ispatlanması için bu hayvanlardan numuneler alınır.

ç) Şüpheli mihrak etrafında geçici kontrol bölgesi oluşturulabilir ve 9 uncu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen önlemlerin hepsi veya bir kısmı bu bölge içerisindeki işletmelere gerektiği takdirde uygulanabilir.

İKİNCİ KISIM

Yüksek Patojenik Avian İnfluenza (HPAI)

BİRİNCİ BÖLÜM

İşletmeler, Ayrı Üretim Bölümleri ve Kontak İşletmeler

Salgınlara doğrudan işletmelerde alınacak önlemler

MADDE 13 – (1) HPAI salgını durumunda, yetkili otorite 9 uncu maddenin ikinci ve üçüncü fıkrası ile aşağıda belirtilen önlemleri almak zorundadır.

a) İşletmedeki kümes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşlar gecikmeksizin resmî denetim altında öldürülür. Öldürme işlemi ve özellikle taşıma, avian influenza yayılma riski yaratılmayacak şekilde gerçekleştirilir. Bununla beraber, avian influenza yayılma riskinin değerlendirilmesine bağlı olarak, yetkili otorite kümes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşlar için istisnai davranabilir. Yetkili otorite, avian influenza hastalığının yabani kanatlılara yayılmasını engellemek için işletmede uygun önlemler alabilir.

b) İşletmedeki bütün karkaslar ve yumurtalar resmî denetim altında imha edilir.

c) İşletmede HPAI'nın fark edildiği tarih ile 9 uncu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen önlemlerin uygulanması arasındaki süre boyunca işletmeden elde edilen yumurtalardan çıkan kümes hayvanları resmî gözetim altında tutulur ve hastalık teşhis kılavuzuna uygun olarak araştırmalar yapılır.

ç) HPAI'nın işletmeye muhtemel giriş tarihi ile 9 uncu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen önlemlerin uygulanması arasındaki süre boyunca kesilen kümes hayvanlarının eti ve elde edilen yumurtalar toplanarak uygun bir yerde resmî gözetim altında imha edilir.

d) Kontamine olması muhtemel bütün maddeler, yem ve atıklar resmî veteriner hekimin talimatı doğrultusunda imha edilir veya kanatlı influenza virüsünün tamamen ortadan kalktığını garanti eden bir işleme tabi tutulur.

e) Kontamine olması muhtemel gübre ve altlıklar için 50 nci maddede belirtilen uygulamalardan bir veya birkaçına uygun olarak işlem yapılır.

f) Karkaslar imha edildikten sonra, bu karkasların yetiştirildiği kümesler, otlaklar, olası kontamine aletler ve kümes hayvanları ve kapalı alanlarda beslenen kuşların nakillerinde kullanılan araçlar, karkaslar, et, yumurta, yem, gübre, altlık ve olası kontamine materyaller için 50 nci maddeye göre gereği yapılır.

g) Kapalı alanlarda beslenen kuşların veya evcil memelilerin resmî veteriner hekimin izni olmaksızın işletmeye giriş çıkışına izin verilmez. Bu kısıtlama, insanlar ve yaşam alanından geçiş yapan evcil memelileri kapsamaz.

ğ) Primer salgın söz konusu olduğunda, genetik alt tipi tanımlamak için teşhis kılavuzundaki laboratuvar prosedürlerine uygun olarak izole edilen virüs hem ulusal avian influenza referans teşhis laboratuvarına hem de Dünya Hayvan Sağlığı Teşkilatının uluslararası referans laboratuvarlarından birine gönderilir.

Salgın doğrulandığında ticari işletmelere ilişkin istisnai durumlar

MADDE 14 – (1) 13 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi ile 15 inci ve 16 ncı maddeler gereğince uygulanacak istisnai durumlarla ilgili risk değerlendirmesine dayandırılarak hazırlanan usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(2) Yetkili otorite, 15 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde ve 16 ncı maddede açıklanan istisnai herhangi bir durumu uygulayacağı hallerde durumu derhal Bakanlığa bildirir ve avian influenza hastalığının yayılmasını önlemek için gereken tedbirleri alır.

Salgın doğrulandığında ticari olmayan işletmelere ilişkin istisnai durumlar

MADDE 15 – (1) Yetkili otorite tarafından bazı işletmelerde aşağıda belirtilen istisnai durumlar uygulanabilir.

a) Ticari olmayan bir işletme, sirk, hayvanat bahçesi, hayvan satış dükkanı, millî park, bilimsel amaçla veya soyu tükenmekte olan türlerin korunması için veya resmî kayıtlı nadir olarak bulunan kanatlı ırklarının bulunduğu kapalı alanda, bir HPAI salgını olduğunda hastalığın kontrolünü tehlikeye atmaksızın 13 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen önlemlerin bazılarını dikkate almayabilir. Bu bentte belirtilen şekilde bir istisnai durum söz konusu olduğunda ilgili kümes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşlar için aşağıdaki tedbirleri alır.

1) Kümes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşlar işletmeye ait bina içerisinde tutulur, eğer bu mümkün değilse veya hayvanların sağlığı ve refahı tehlikede ise işletmedeki diğer kümes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşlar ile temas etmeyecek şekilde aynı işletmeye ait başka bir yerde muhafaza edilirler. Bu hayvanların yabani kuşlarla temas etmemesi için gereken bütün önlemler alınır.

2) Teşhis kılavuzuna uygun olarak gözetim ve testlere tabi tutulurlar. Laboratuvar testleri ile HPAI'nın yayılma riski olmadığı belirlenene kadar nakledilemezler.

3) Kesim veya diğer bir işletmeye nakilleri dışında kendi işletmelerinden dışarı çıkarılamazlar. Ancak, resmî yetkili otoritenin talimatına uygun olarak ülke içerisinde başka bir işletmeye götürülebilir veya götürülecek ülkenin iznine tabi olarak başka bir ülkeye nakledilebilirler.

b) Yetkili otorite, yumurta ürünleri üretim merkezlerine gönderilecek yumurtaları, 13 üncü maddenin birinci fıkrasının (ç) bendinde belirtilen önlemlerden istisnai tutabilir. Yumurtaların işletmeden çıkarılması için Ek-4'te belirtilen şartlar uygulanır.

Farklı üretim birimlerindeki HPAI salgını durumlarında alınacak önlemler

MADDE 16 – (1) İki veya daha fazla üretim biriminin bulunduğu bir işletmede HPAI salgını olursa, resmî yetkili otorite HPAI'dan hiç şüphelenilmeyen kümes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşların bulunduğu üretim birimleri için 13 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen önlemlerin bazılarını hastalık kontrolünü tehlikeye düşürmeksizin istisnai tutabilir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen istisnaların; işletme yapısını, büyüklüğünü, uygulamalarını, kümes tipini, yem, su kaynağı, aletler, çalışanlar ve işletmeyi ziyaret edenleri, dikkate alarak resmî veteriner hekimin yerleşim ve kümes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşların günlük bakımı açısından diğer üretim birimlerinden tamamen bağımsız olduğuna kanaat getirdiği iki veya daha fazla üretim birimi için geçerli olması esastır.

Kontak işletmelerde alınacak önlemler

MADDE 17 – (1) Yetkili otorite, yapılan epidemiyolojik araştırmalara dayanarak bir işletmenin kontak işletme olup olmadığına karar verir. Yetkili otorite tarafından kontak işletmelerde aşağıdaki önlemler alınır. Yetkili otorite,

a) Teşhis kılavuzuna uygun olarak HPAI'nın varlığı ortadan kalkana kadar, kontak işletmede, 9 uncu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen önlemlerin alınmasını sağlar.

b) Epidemiyolojik araştırmalara dayanarak; kontak işletme, özellikle kanatlı popülasyonunun yoğun olduğu bir bölgede bulunuyorsa 13 üncü maddede belirtilen önlemleri alabilir. 13 üncü maddede belirtilen önlemlerin kontak işletmede uygulanmasına ilişkin göz önünde bulundurulacak ana kriterler Ek-5'te belirtilmiştir.

c) Kontak işletmelerde kümes hayvanlarının veya kapalı alanlarda beslenen kuşların öldürülmesi halinde, HPAI virüsünün varlığını veya ortadan kalktığını doğrulamak için teşhis kılavuzuna uygun olarak numuneler alınmasını sağlar.

ç) Kümes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşların öldürüldüğü veya imha edildiği ve daha sonra da avian influenza teşhisi konan herhangi bir işletmede, olası kontamine binalar ve aletler ve kümes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşlar, karkaslar, et, yem, gübre, altlık ve kontamine olması muhtemel diğer materyallerin 50 nci maddede belirtilen prosedürlerden bir ya da birden fazlasının uygulanmasını sağlar.

İKİNCİ BÖLÜM

Koruma, Gözetim ve Diğer Kısıtlanmış Alanlar

HPAI salgını durumunda koruma, gözetim ve diğer kısıtlı alanlar oluşturulması

MADDE 18 – (1) Yetkili otorite, bir HPAI salgını tespit etmesi halinde acilen aşağıda belirtilen alanları oluşturur.

a) Mihrak etrafında yarıçapı en az 3 kilometre olacak şekilde bir koruma alanı,

b) Koruma alanını da içerecek şekilde mihrak etrafında yarıçapı en az 10 kilometre olacak şekilde bir gözetim alanı.

(2) Ticari olmayan bir işletme, sirk, hayvanat bahçesi, hayvan satış yerleri, millî park, bilimsel amaçla veya soyu tükenmekte olan türlerin korunması amacıyla yetiştirilen diğer kanatlıların veya resmî olarak kayıtlı bulunan nadir kanatlı ırklarının bulunduğu kapalı alanda bir HPAI salgını doğrulanırsa, yetkili otorite bir risk değerlendirmesinin ardından, koruma ve gözetim alanlarının oluşturulması ve bu alanlarda alınacak tedbirlere ilişkin İkinci Kısımın ikinci, üçüncü ve dördüncü bölümlerindeki koşullardan bazılarını hastalığın kontrolünü tehlikeye düşürmeksizin istisna tutabilir.

(3) Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen koruma ve gözetim alanları oluşturulurken yetkili otorite tarafından aşağıdaki kriterler göz önüne alınır.

a) Epidemiyolojik araştırmalar,

b) Coğrafi durum ve doğal sınırlar,

c) İşletmenin yerleşim yeri ve uzaklığı ile işletmedeki kanatlı hayvan sayısı,

ç) Kumes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşların yer değiştirme şekli ve ticareti,

d) Kumes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşların öldürülmesi ve imhası söz konusu ise koruma ve gözetim alanları içerisinde onların karkaslarını, gübre ve altlıklarının hareketinin kontrolünü sağlamak için yeterli personel bulundurulması.

(4) Yetkili otorite, üçüncü fıkrada belirtilen kriterleri dikkate alarak koruma ve gözetim alanlarının etrafında veya yakınında farklı kısıtlanmış alanlar oluşturabilir.

(5) Koruma, gözetim veya diğer kısıtlı alanlar farklı bir ülkenin topraklarını kapsıyorsa, ilgili ülkelerin yetkili otoriteleri ile bu alanların oluşturulması için işbirliği yapılır.

Koruma ve gözetim alanlarında alınması gereken önlemler

MADDE 19 – (1) Yetkili otorite, koruma ve gözetim alanlarında aşağıdaki önlemleri alır.

a) Avian influenza virüsünün bulaşmasına neden olabilecek, kumes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşlar; et, yumurta, karkas, yem, altlık ve enfekte kumes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşlar ile temas hâlindeki insanlar veya kanatlı endüstrisinde kullanılan araçlar dâhil herhangi bir etkenin izlenmesini sağlayacak düzenlemeler yapılır.

b) İşletme sahipleri gerektiğinde yetkili otoriteye, işletmeye giren ve çıkan kumes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşlar ve yumurtalarına ilişkin bilgi verir.

(2) Yetkili otorite, koruma ve gözetim alanlarında kısıtlamalardan etkilenen bütün insanların kısıtlamaların tamamen bilincinde olması için gereken önlemleri alır. Alınan tedbirler konusunda görsel veya yazılı olarak kamuoyuna bilgi verebilir.

(3) Yetkili otorite, epidemiyolojik veya başka bir bulgu olduğunda, işletmelere veya risk altındaki alanlarda kumes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşların koruyucu amaçla kesim veya öldürülmesini kapsayan bir koruyucu eradikasyon programı uygulayabilir.

(4) Üçüncü fıkrada belirtilen önlemleri uygulayan yetkili otorite, durumu derhal Bakanlığa bildirir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Koruma Alanlarında Alınacak Önlemler

Resmî veteriner hekim ve resmî görevliler tarafından yapılan ziyaretler ve hayvan sayımı

MADDE 20 – (1) Yetkili otorite, koruma alanlarında aşağıdaki önlemlerin alınmasını sağlar.

a) Bütün işletmeler belirlenerek, en kısa zamanda işletmelerdeki hayvanların sayımı yapılır.

b) En kısa zamanda kumes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşların klinik muayenelerinin yapılması için bütün ticari işletmeler resmî veteriner hekim tarafından ziyaret edilir, gerektiğinde teşhis kılavuzuna uygun olarak laboratuvar testleri için numuneler alınır ve bu ziyaretlerin kayıtları ve bulguları kayıt altına alınarak saklanır. Koruma alanları kaldırılmadan önce ticari olmayan işletmeler de resmî veteriner hekim tarafından ziyaret edilir.

c) Koruma alanı içerisinde yer alan işletmelerde avian influenza'nın herhangi bir yayılımını tespit etmek amacıyla teşhis kılavuzuna uygun olarak acilen ek gözetim uygulanabilir.

Koruma alanlarındaki işletmelerde alınacak önlemler

MADDE 21 – (1) Yetkili otorite, koruma alanlarında aşağıdaki önlemlerin alınmasını sağlar.

a) Bütün kumes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşlar işletmeye ait binalara alınır ve orada tutulur. Mümkün değilse veya bu durum hayvanların sağlıklarını

tehlikeye atacaksa, aynı işletmede diğer kümes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşlarla temas edemeyecekleri başka bir yerde kapalı tutulurlar. Bu hayvanların vahşi kanatlılarla temas etmemesi için gerekli önlemler alınır.

b) Karkaslar en kısa sürede imha edilir.

c) Canlı kümes hayvanlarının veya kapalı alanlarda beslenen kuşların taşınmasında kullanılan araçlar ve aletler ile et, yem, gübre, altlık ve kontamine olması muhtemel diğer materyal gecikmeksizin 50 nci maddede belirtilen prosedürün bir veya birkaçına uygun şekilde işleme tabi tutulur.

ç) İşletmelere girip çıkan kişiler tarafından kullanılan ve kontamine olmuş olması muhtemel araçlar gecikmeksizin 50 nci maddede belirtilen prosedürün bir veya birkaçına uygun olarak işleme tabi tutulur.

d) Yetkili otoritenin izni olmaksızın işletmeye herhangi bir kümes hayvanı veya kapalı alanlarda beslenen kuşlar veya evcil memeli hayvanlar giremez veya çıkamaz. Bu kısıtlama; kümes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşlarla teması olmayan ve bunların bulunduğu kafesler veya bölgelere girmeyen ve sadece insanların bulunduğu bölgeden geçiş yapan memeliler için geçerli değildir.

e) Hastalık durumu veya hayvanlardaki ölüm sayılarındaki herhangi bir artış veya işletmenin üretim verilerindeki belirgin bir düşüş derhal resmî veteriner hekime bildirilir ve resmî veteriner hekim tarafından gereken araştırmalar teşhis kılavuzuna uygun olarak gerçekleştirilir.

f) İşletmeye giren ve çıkan kişiler, avian influenzanın yayılmasını önlemek için alınan uygun biyogüvenlik önlemlerini yerine getirir.

g) İşletme yetkilisi, hastalığın gözetimine ve kontrolüne katkıda bulunmak için işletmeyi ziyaret eden kişilerin kayıtlarını tutar ve kayıtları yetkili otorite istediğinde vermek üzere saklar. Ziyaretçilerin, kanatlıların bulunduğu bölgeye girmediği hayvanat bahçesi ve millî parklar gibi yerlerde kayıt tutma zorunluluğu yoktur.

İşletmelerdeki kullanılmış altlık, gübre ve sulu çamurun nakli

MADDE 22 – (1) Yetkili otorite tarafından izin verilmediği sürece işletmelerdeki kullanılmış altlık, gübre ve sulu çamurun çıkarılması veya nakliyatı yasaktır. Ancak yetkili otorite, bunların işletmelerden taşınmasına, işlenmek üzere belirlenmiş işletmeye veya olası avian influenza virüsünün imha edileceği işletmeye götürülmek üzere depolandığı yere, biyogüvenlik önlemleri altında veya Bakanlıkça belirlenen prosedürlere uygun olarak izin verebilir.

Av eti pazarları ve av hayvanlarının bulunduğu yerler

MADDE 23 – (1) Yetkili otorite;

a) Pazaryerleri, gösteriler veya kümes hayvanları ve kapalı alanlarda beslenen kuşların bir arada bulunduğu diğer yerlerin koruma alanları içerisinde kurulmasına ve bulunmasına,

b) Av eti depolanması için kümes hayvanları veya kapalı alanda beslenen diğer kanatlıların bir arada bulunduğu diğer yerlerin koruma alanları içerisinde bulunmasına, izin veremez.

Kanatlı hayvanlar, yumurtalar, kümes hayvanı eti ve karkaslarının taşınması

MADDE 24 – (1) Yetkili otorite aşağıdaki önlemleri alır.

a) Koruma alanı içinde bulunan kümes hayvanlarının veya kapalı alanlarda beslenen kuşların, yumurtlamaya hazır tavukların, günlük civcivlerin, yumurtaların ve karkasların koruma alanı içerisinde yer alan işletmelerin kendi özel servis yolları hariç, işletmelerden çıkıp karayolu veya tren yolu ile taşınmasını yasaklar.

b) Kümes hayvanı etlerinin mezbaha, kesimhane ve soğuk hava depolarından taşınması aşağıdaki durumlardan birinin gerçekleşmesi hâlinde yasaklanır;

1) Koruma alanı dışındaki kümes hayvanlarının etleri, koruma alanındaki kümes hayvanlarının etleriyle aynı depoda depolanması ve nakillerinin birlikte yapılması,

2) Etlerin, koruma alanındaki işletmelerde, enfeksiyonun ilk şüphe edildiği tarihten yirmibir gün öncesine kadar olan sürede üretilmesi veya bu tarihten sonra üretilen etlerle birlikte nakledilmesi ya da depolanması.

c) Kanatlı hayvan, yumurta, kümes hayvanı eti, karkas ve gübrelerin koruma alanı dışına naklinde resmî veteriner hekim tarafından veteriner sağlık sertifikası düzenlenmesi zorunludur.

(2) Birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerindeki yasaklar koruma alanında durmadan ve yük boşaltmadan karayolu veya tren yoluyla yapılacak geçişler için geçerli değildir.

Acil kesim, nakliyat ve et muayenesi için kümes hayvanlarının doğrudan taşınmasındaki istisnai durumlar

MADDE 25 – (1) Yetkili otorite, 24 üncü maddeye istisna olarak koruma alanı içerisinde bulunan bir işletmedeki kümes hayvanlarının ancak bir kesimhaneye/kombinaya acil kesim için gönderilmesine;

a) Kümes hayvanları kesim için kesimhaneye/kombinaya gönderilmeden yirmidört saat öncesinde işletmede resmî bir veteriner hekim tarafından klinik muayeneleri yapılarak sonucunun uygun bulunması,

b) Mümkün olan hâllerde, orijin işletmedeki kümes hayvanlarının teşhis kılavuzuna göre laboratuvar testinin yapılması ve test sonuçlarının uygun olması,

c) Kümes hayvanlarının resmî veteriner hekim tarafından veya gözetiminde mühürlenmiş araçlarla taşınması,

ç) Kesimhane/kombinadan sorumlu yetkili otoritenin bilgilendirilmesi ve kümes hayvanlarını teslim almayı ve daha sonra da kesim işlemini gerçekleştirmeyi kabul ettiğini bunların gönderildiği yerdeki yetkili otoriteye bildirmesi,

d) Kesimhane/kombinaya gelen koruma alanındaki kümes hayvanları, koruma alanı dışından gelen diğer kümes hayvanlarından ayrı tutulması ve diğer hayvanlardan ayrı olarak, tercihen günün sonunda kesilmesi, kesimden sonra tekrar diğer kümes hayvanlarının kesimine geçmeden önce temizlik ve dezenfeksiyon işleminin yapılması,

e) Kümes hayvanlarının kesimhaneye/kombinaya ulaştığında ve kesim sonrasında detaylı muayenelerinin yapılması ve daha sonra kesilmesinin sağlanmış olması,

f) Acil kesime tabi tutulan kümes hayvanlarının et ve et ürünleri, uluslararası ticarete sunulmayıp, sadece ülke içi tüketime sunulacak olması,

g) Acil kesime tabi tutulan kanatlı hayvanların, uluslararası ticaret için düşünülen kanatlı hayvanlardan ayrı olarak kesilip, taşınması ve depolanması; ayrıca hastalık riskinin giderilmesi için gereken işlemlere tabi tutulmadıkça veya Bakanlıkça aksi bir karar alınmadıkça, bunların uluslararası ticarete sunulacak hayvansal ürünlerde kullanılmasının önlenmesi,

durumunda izin verebilir.

(2) Yetkili otorite, 24 üncü maddede belirtilen durumların dışında, koruma alanı dışından acil kesim için koruma alanı içerisindeki bir kesimhane veya kombinaya kümes hayvanlarının gelmesine ve bu hayvanların etlerinin taşınmasına;

a) Kesimhane/kombinadan sorumlu yetkili otoritenin bilgilendirilmesi ve kümes hayvanlarının teslim alınıp kesim yapılabileceğini kabul etmesi ve bu durumun gönderen yetkili otoriteye bildirilmesi,

b) Kesimhane/kombinada koruma alanından gelen kümes hayvanlarının, koruma alanı dışından gelen kümes hayvanlarından ayrı tutulması ve aynı zamanda kesilmemesinin sağlanması,

c) Koruma alanı dışından getirilen kümes hayvanı etlerinin, koruma alanından getirilen kümes hayvanlarından ayrı olarak kesilip, taşındığı, depolandığı ve yan ürünlerinin imha edilmesi,

durumundan sonra izin verebilir.

Günlük civcivlerin doğrudan taşınmasına ilişkin istisnai durumlar

MADDE 26 – (1) Yetkili otorite, 24 üncü maddeye istisna olarak koruma alanındaki işletmelerden koruma ve gözetim alanının dışındaki başka bir işletmeye günlük civcivlerin doğrudan taşınmasına;

a) Civcivlerin resmî veteriner hekim tarafından veya gözetiminde damgalanan araçlarla taşınması,

b) Taşınma sırasında ve gönderilen yerde uygun biyogüvenlik önlemleri alınması,

c) Günlük civcivlerin gittikleri işletmelerde resmî gözetim altında yerleştirilmesi,

ç) Eğer civcivler koruma veya gözetim alanının dışındaki bir işletmeye götürülürse, kümes hayvanları gönderilen yerdeki işletmede en az yirmibir gün süreyle karantina altında tutulması,

durumunda izin verebilir.

(2) Yetkili otorite, koruma ve gözetim alanının dışında yer alan işletmelerden gelen yumurtalardan çıkan günlük civcivlerin, koruma ve gözetim alanlarının dışında yer alan bir diğer işletmeye gönderilmesine bu yumurtalar koruma alanındaki diğer yumurtalarla veya günlük civcivlerle temas etmediği ve böylece farklı sağlık koşullarına sahip olduğu sürece izin verebilir.

Yumurtlamaya hazır kümes hayvanlarının doğrudan taşınmasına ilişkin istisnai durumlar

MADDE 27 – (1) Yetkili otorite, 24 üncü maddeye istisna olarak yumurtlamaya hazır tavukların tercihen koruma ve gözetim alanlarındaki işletmelere doğrudan taşınmasına;

a) Öncelikle gönderilecek tavuklar olmak üzere işletmedeki diğer kümes hayvanlarının resmî veteriner hekim tarafından klinik muayenelerinin yapılması,

b) Mümkünse teşhis kılavuzuna uygun olarak işletmedeki kümes hayvanlarından laboratuvar testleri gerçekleştirilmesi,

c) Yumurtlamaya hazır tavuklar, resmî veteriner hekim tarafından veya gözetiminde mühürlenmiş araçlarla taşınması,

ç) Yumurtlamaya hazır tavukların işletmeye ulaşmasına müteakip, gittikleri işletmelerde resmî gözetim altına alınması,

d) Yumurtlamaya hazır tavuklar koruma veya gözetim alanının dışındaki bir işletmeye gönderiliyorsa, kümes hayvanları gittikleri işletmede en az yirmibir gün süreyle karantina altında tutulması,

durumunda izin verebilir.

Kuluçkalık ve sofralık yumurtaların doğrudan taşınmasına ilişkin istisnai durumlar

MADDE 28 – (1) Yetkili otorite, 24 üncü maddeye istisna olarak kuluçkalık yumurtaları, koruma alanı içerisinde yetkili otorite tarafından onaylanan başka bir işletmedeki kuluçkahaneye veya koruma alanındaki herhangi bir kuluçkahaneye gönderilmesine;

a) Kuluçkalık yumurtaların elde edildiği kümesler teşhis kılavuzuna uygun olarak muayene edilmesi ve bu işletmelerde avian influenzadan şüpheli bir durum bulunmaması,

b) Kuluçkalık yumurtaların ve ambalajının gönderilmeden önce dezenfekte edilmesi ve geriye dönük bu yumurtaların izlenebilirliğinin sağlanması,

c) Kuluçkalık yumurtaların yetkili otorite tarafından veya gözetiminde mühürlenmiş araçlarla taşınması,

ç) Kuluçkahanede yetkili otoritenin talimatlarına göre biyogüvenlik önlemlerin uygulanması,

durumunda izin verebilir.

(2) Yetkili otorite sofralık yumurtaların belirli merkezlere taşınmasına;

a) Yumurtaların, tek kullanımlık ambalajlarla paketlenmesi ve yetkili otorite tarafından istenilen bütün biyogüvenlik önlemlerinin alınması durumunda yumurta paketleme merkezine direkt nakil edilmesi,

b) Yumurtaların yürürlükteki ilgili mevzuat çerçevesinde üretim yapan yumurta ürünleri üretim merkezine direkt nakil edilmesi,

c) İmha edilmek üzere yumurtaların doğrudan taşınması, durumunda izin verir.

Karkasların doğrudan taşınmasına ilişkin istisnai durumlar

MADDE 29 – (1) Yetkili otorite, 24 üncü maddeye istisna olarak imha edilmek üzere taşındıkları sürece karkasların doğrudan taşınmasına izin verebilir.

Taşıma sırasında kullanılan araçların temizliği ve dezenfeksiyonu

MADDE 30 – (1) Yetkili otorite, 25, 26, 27, 28 ve 29 uncu maddelerde belirtilen taşıma işlemleri için kullanılan araç ve ekipmanın taşıma işleminden sonra gecikmeksizin 50 nci maddede belirtilen prosedürlerden bir veya birkaçına göre temizlenip dezenfekte edilmesini sağlar.

Alınacak önlemlerin süresi

MADDE 31 – (1) Bu bölümde belirtilen önlemlere, 50 nci maddede yer alan prosedürlere göre işletmede yapılan temizlik ve dezenfeksiyon işleminden sonra en az yirmibir gün süreyle ve koruma alanındaki işletmeler teşhis kılavuzuna göre test edilene kadar devam edilir.

(2) Birinci fıkrada belirtildiği şekilde önlemlerin uygulanmasına gerek kalmadığı takdirde, 32 nci maddede yer alan önlemler 33 üncü maddede belirtildiği şekilde önlem alınmasına gerek kalmadığı zamana kadar uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Gözetim Alanlarında Alınacak Önlemler

Gözetim alanlarında alınacak önlemler

MADDE 32 – (1) Yetkili otorite gözetim alanlarında aşağıdaki önlemlerin alınmasını sağlar.

a) Bütün ticari kanatlı işletmeler belirlenerek en kısa zamanda işletmelerde hayvanların sayımı yapılır.

b) Avian influenzanın yayılmasını önlemek için gereken biyogüvenlik önlemlerinin alınacağını garanti eden yetkili otoritenin izni olmaksızın gözetim alanındaki kümes hayvanları, yumurtlamaya hazır tavukların, günlük civcivlerin ve yumurtaların taşınması yasaklanır. Bu yasak gözetim alanında durmadan ve yükleme yapmadan doğrudan geçişler için geçerli değildir.

c) Kümes hayvanları, yumurtlamaya hazır tavukların, günlük civcivlerin ve yumurtaların gözetim alanı dışındaki işletmelere, kesimhanelere, paketleme merkezlerine veya yumurta ürünlerinin üretildiği yerlere taşınması yasaktır. Yetkili otorite; kümes hayvanlarının 25 inci maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (d) bentlerine göre acil olarak kesilmeleri amacıyla belirli kesimhanelere gönderilmesine izin verebilir. Ayrıca yetkili otorite;

1) Koruma ve gözetim alanlarından, gözetim alanında bulunan kesimhanelere kümes hayvanlarının acil kesim için gönderilmesine ve bu hayvanlardan elde edilen etin taşınmasına,

2) Yumurtlamaya hazır tavukların bu işletmeye yerleştirilmesinin resmî gözetim altında yapılması ve yumurtlamaya hazır tavukların işletmede en az yirmibir gün süreyle

karantina altında tutulması kaydıyla kümes hayvanının bulunmadığı başka bir işletmeye gönderilmesine,

3) Günlük civcivlerin bulunduğu işletmelerde uygun biyogüvenlik önlemleri alınıyor ve işletme resmî gözetim altında tutuluyorsa, günlük civcivler işletmeye alındıktan sonra en az yirmibir gün süreyle işletmede kaldıkları takdirde, ülke içindeki başka bir işletmeye gönderilmesine,

4) Gözetim ve koruma alanlarının dışında yer alan kanatlı işletmelerinden orijin alan kuluçkalık yumurtalar ve bu yumurtalardan çıkan civcivler, gözetim ve koruma alanlarındaki kümeslerde bulunan diğer yumurtalarla veya günlük civcivlerle temas etmemişse ve bunun için gerekli biyogüvenlik önlemleri alınmışsa, bu yumurta veya civcivlerin gözetim alanı içinde veya dışında bulunan bir kuluçkahaneye veya işletmeye yumurtaların ve ambalajlarının dezenfekte edilmesi, yumurtaların ve civcivlerin gittikleri yerlerde izlenebilmesi hâlinde gönderilmesine,

5) Yetkili otoritenin istediği bütün biyogüvenlik önlemleri alınması şartıyla ve sofralık yumurtaların tek kullanımlık ambalajlarla paketlenmesi durumunda, bu yumurtaların belirli paketleme merkezlerine gönderilmesine,

6) Yumurtaların, yürürlükteki ilgili mevzuat çerçevesinde gözetim alanı içinde veya dışında üretim yapan yumurta ürünleri üretim merkezine gönderilmesine,

7) Yumurtaların imhasına, izin verebilir.

ç) Gözetim alanı içerisinde bulunan işletmelere giren ve çıkan kişiler, avian influenzanın yayılmasını önlemek amacıyla alınan biyogüvenlik önlemlerine uymak zorundadır.

d) Yetkili otoritenin izni olmaksızın, kanatlıların bulunduğu işletmeye kümes hayvanları, kapalı alanlarda beslenen kuşlar veya evcil memeliler giremez veya çıkamaz. Bu kısıtlama sadece insanların bulunduğu yerleşim yerlerinden geçen kümes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşlar ile teması olmayan ve bunların bulunduğu kafes veya bölgelere girmeyen memeliler için geçerli değildir.

e) Morbidite veya mortalitedeki herhangi bir artış veya işletmenin üretim verilerindeki belirgin bir düşüş hemen yetkili otoriteye bildirilir ve yetkili otorite tarafından teşhis kılavuzuna uygun olarak gereken araştırmalar gerçekleştirilir.

f) Yetkili otoritenin izni olmadan altlık ve gübrenin taşınması yasaktır. Yetkili otorite gözetim alanındaki bir işletmeden altlık ve gübrenin taşınmasına ancak Ek-6'nın üçüncü fıkrasının (a) bendinde belirtilen işlemlerden biri yapıldığı takdirde ve Bakanlık talimatlarına uygun biyogüvenlik önlemleri altında taşınması durumunda izin verebilir.

g) Bu bölgede kümes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşlar ile ilgili fuar, sergi, yarış ve pazar alanlarının kurulması yasaktır.

ğ) Av amacıyla yetiştirilen kümes hayvanları kapalı tutulur ve sürüye yeni hayvan girişine müsaade edilmez.

h) Canlı kanatlı ve diğer kapalı alanlarda beslenen kuşların, karkasların, gübrelerin, çamurların, altlığın ve diğer materyal veya maddelerin taşınmasında kullanılan muhtemelen kontamine olmuş araçlar ve aletler, kontaminasyondan sonra gecikmeksizin Ek-6'da belirtilen prosedürlerin biri veya birkaçına göre dezenfekte edilir.

Önlemlerin süresi

MADDE 33 – (1) Bu bölümde belirtilen önlemlere, 50 nci maddeye göre enfekte işletmenin ön temizlik ve dezenfeksiyonu tamamlandıktan sonra en az otuz gün süreyle devam edilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Diğer Kısıtlanmış Alanlarda Uygulanması Gereken Önlemler

Diğer kısıtlı alanlarda uygulanması gereken önlemler

MADDE 34 – (1) Yetkili otorite, diğ er kısıtlı alanlarda aşağı da belirtilen önlemlerin alınmasını sağı lar.

a) İkinci kısmın, üçüncü ve dördüncü bölümlerinde belirtilen önlemlerin bazılarının veya hepsinin, 18 inci maddesinin dördüncü fıkrasında belirtilen önlemlerin uygulanmasını sağı lar.

b) Epidemiyolojik bilgiler veya diğ er bulgular doğ rultusunda, diğ er kısıtlı alan içerisinde yer alan risk altındaki bölgeler veya iş letmelerde Ek-5'teki kriterlere göre kümes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuş ların koruyucu amaçla kesilmesi veya öldürülmesini kapsayan bir koruyucu eradikasyon programı uygulayabilir. Bu iş letmelerin tekrar çalışması yetkili otoritenin talimatlarına uygun olarak gerçekleştirilir.

c) Birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen önlemleri uygulayacak olan yetkili otorite, yapılacak uygulamayı hemen Bakanlı ğ a bildirir. Bakanlık durumu en kısa zamanda göz den geçirir ve sonucu yetkili otoriteye bildirir.

ALTINCI BÖLÜM

Koruma, Gözetim ve Kısıtlı Alanlarda Alınacak Önlemlere İliş kin

İstisnai Durumlar ve İlave Biyogüvenlik Önlemleri

Koruma, gözetim ve kısıtlı alanlarda alınacak önlemlere iliş kin istisnai durumlar

MADDE 35 – (1) Bakanlık; 18, 25, 26, 27, 28 ve 29 uncu maddelerde belirtilen istisnai durumlarla ilgili usul ve esasları yapacağı risk değ erlendirmesine göre belirler.

(2) Yetkili otorite, risk değ erlendirmelerine dayanarak kuluç kahanelerde HPAI'nın doğ rulanması durumunda İkinci Kısmın üçüncü ve dördüncü bölümlerinde belirtilen önlemlerde istisnalar yapabilir.

(3) Yetkili otorite, ticari olmayan bir iş letme, sirk, hayvanat bahçesi, millî park, bilimsel araştırma veya soyu tükenen hayvanların korunması amacıyla kümes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuş ların bulunduğu alanlarda HPAI salgını olduğ unda 20 nci maddenin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentlerinde, 24 üncü maddede ve 32 nci maddenin birinci fıkrasının (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen önlemlerde azaltma yapabilir.

(4) HPAI salgını olduğ unda Bakanlık, risk değ erlendirmelerine dayanarak yarış güvercinlerinin koruma ve gözetim alanına girip çıkmasına iliş kin özel önlemler getirebilir.

(5) Bu maddede belirtilen istisnai durumlar sadece hastalı ğ ın kontrolünü tehlikeye sokmadığı zaman geçerlidir.

(6) Bu maddede belirtilen istisnai durumları uygulayan yetkili otorite durumu hemen Bakanlı ğ a bildirir.

(7) Bu maddede belirtilen istisnaların söz konusu olduğ u iş letmelerden günlük civcivler dâhil kümes hayvanları, kapalı alanlarda beslenen kuş lar, kuluç kalık yumurtalar, kullanılan altlık ve gübre uluslararası ticarete sunulamaz.

İlave biyogüvenlik önlemleri

MADDE 36 – (1) Avian influenzanın yayılmasını önlemek için, yetkili otorite İkinci Kısmın üçüncü, dördüncü ve beş inci bölümlerinde belirtilen önlemlere ek olarak; koruma, gözetim ve diğ er kısıtlı alanlardaki iş letmelerdeki kümes hayvanları ve kapalı alanda beslenen diğ er kanatlı bölümlerinde ek biyogüvenlik önlemlerinin alınmasını isteyebilir. Bu önlemler; yem sağı lanması, yumurta toplanması, kümes hayvanlarının kesimhaneye taş ınması, imha edilen karkasların toplanması, personel, çiftlik malzemesi tedarik eden kişiler ve veteriner hekimler için araçların hareketinin kısıtlanmasını iç erebilir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen önlemleri uygulayan yetkili otorite derhâl Bakanlı ğ ı bilgilendirir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Bazı Noktalarda Yüksek Patojenik Avian İnfluenzanın Doğ rulanması veya Ş üphelenilmesi Durumunda Alınacak Önlemler

Kesimhanelerde/kombinalarda ve taşıma yollarında HPAI varlığının araştırılması

MADDE 37 – (1) Kesimhanelerde/kombinalarda ve taşıma yollarında HPAI varlığından şüphelenildiğinde veya doğrulandığında, yetkili otorite hemen harekete geçerek kümes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşların orijin aldığı işletmede, teşhis kılavuzuna göre hastalığın varlığını veya yokluğunu doğrulamak için araştırmalar başlatır.

Kesimhanelerde/kombinalarda alınacak önlemler

MADDE 38 – (1) Bir kesimhanede/kombinada HPAI'dan şüphelenilirse veya doğrulanırsa yetkili otorite risk değerlendirmelerine dayanarak, kesimhanede/kombinada bulunan bütün kümes hayvanlarının en kısa sürede resmî gözetim altında öldürülmesini veya kesilmesini sağlar. Bu hayvanlar kesildiğinde, bu hayvanlardan elde edilen kümes hayvanı eti ve yan ürünleri ile kesim ve üretim işlemleri sırasında kontamine olan diğer kümes hayvanlarının eti ve yan ürünleri teşhis kılavuzuna göre yapılan araştırmalar tamamlanana kadar resmî gözetim altında ve ayrı olarak saklanır.

(2) HPAI'nın varlığı ispatlandığı takdirde, bu hayvanlardan elde edilen kümes hayvanı eti ve yan ürünleri ile kesim ve üretim işlemleri sırasında kontamine olan diğer kümes hayvanlarının eti ve yan ürünleri en kısa zamanda resmî gözetim altında imha edilir.

Sınırdaki denetim noktalarında veya transport yollarında uygulanacak önlemler

MADDE 39 – (1) Sınırdaki denetim noktalarında veya transport yollarında uygulanacak önlemler aşağıda belirtilmiştir.

a) Sınırdaki denetim noktalarında veya transport yollarında HPAI'dan şüphelenildiğinde veya doğrulandığında, yetkili otorite risk değerlendirmelerine dayanarak sınır denetim noktalarındaki ve transport yollarındaki bütün kümes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşların, diğer kanatlılardan ayrı olarak öldürülmesini, kesilmesini ve ayrı tutulmasını ve teşhis kılavuzuna göre yapılan araştırmalar tamamlanana kadar resmî gözetim altında tutulmasını sağlar. Ayrıca yetkili otorite, 9 uncu maddede belirtilen önlemleri uygular.

b) Yetkili otorite, kümes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşların öldürülecekleri, kesilecekleri veya ayrı tutulacakları bir başka yere gönderilmesine izin verebilir.

c) Yetkili otorite, sınır denetim noktalarında bulunan ve enfeksiyondan şüpheli kümes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşlarla temas etmemiş kümes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşların öldürülmemesi veya kesilmemesine karar verebilir.

ç) Birinci fıkrada belirtilen kümes hayvanları kesilirse, bu hayvanlardan elde edilen et ve yan ürünleri ile kesim ve üretim sürecinde kontamine olmuş olabilen diğer kanatlıların eti ve yan ürünleri ayrı tutularak teşhis kılavuzuna uygun olarak yapılan araştırmalar tamamlanana kadar resmî gözetim altında bulundurulur.

d) Eğer HPAI doğrulanırsa, bu hayvanlardan elde edilen et ve yan ürünleri ile kesim ve üretim sürecinde kontamine olmasından şüphelenilen diğer kanatlıların eti ve yan ürünleri en kısa zamanda resmî gözetim altında imha edilir.

Kesimhanelerde/kombinalarda, sınır denetim noktalarında veya transport yollarında uygulanacak ek önlemler

MADDE 40 – (1) Yetkili otorite; kesimhanelerde/kombinalarda, sınır denetim noktalarında veya transport yollarında HPAI'dan şüphelendiğinde veya doğrulandığında, aşağıda belirtilen ek önlemleri alır.

a) Binaların, ekipmanın ve araçların temizliği ve dezenfeksiyon işlemi, 50 nci maddede belirtilen prosedürlerden bir veya birkaçına uygun olarak ve resmî veteriner hekim gözetimi altında gerçekleştirilir.

b) 50 nci maddede belirtilen prosedürlerden bir veya birkaçına göre temizlik veya dezenfeksiyon işlemleri tamamlandıktan en az yirmidört saat sonrasına kadar kesimhanelere/kombinalara, sınır denetim noktalarına veya transport yollarına kümes

hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşlar giremez, sınır kontrol noktalarında ise bu giriş yasağı diğer hayvanları da kapsayacak şekilde genişletilebilir.

c) Epidemiyolojik araştırmalar yapılır.

ç) Enfekte kanatlılar ve karkasların bulunduğu işletmelerde ve bu işletme ile teması bulunan diğer işletmelerde, 9 uncu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen önlemler alınır.

d) 37 nci maddede belirtilen durum epidemiyolojik araştırmalarla ispatlanmadığı sürece, işletmede 13 üncü maddede belirtilen önlemler alınır.

e) İzole edilen avian influenza virüsü, virüs alt tipinin belirlenmesi için teşhis kılavuzuna göre laboratuvar testlerine tabi tutulur.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Düşük Patojeniteli Avian İnfluenza (LPAI)

BİRİNCİ BÖLÜM

Salgınların Doğrulandığı İşletmelerde Alınacak Önlemler

Alınacak genel önlemler

MADDE 41 – (1) LPAI salgını çıkması durumunda yetkili otorite tarafından işletmelerde aşağıdaki önlemler alınır.

a) LPAI salgını olduğunda, 9 uncu maddenin ikinci fıkrasının (a), (b), (c), (d), (f) ve (g) bentlerinde, üçüncü fıkrasında ve bu maddenin birinci fıkrasının (b), (c), (ç) ve (d) bentlerinde belirtilen önlemleri, risk değerlendirmelerine dayanarak ve asgari olarak Ek-7’de yer alan kriterleri göz önüne alarak yerine getirir.

b) LPAI’nın doğrulandığı işletmedeki kanatlılarda veya kapalı alanda beslenen diğer kanatlı türlerinde, avian influenza’nın yayılmasını önlemek için resmî gözetim altında sayılarının azaltılmasını sağlar. Sayının azaltılması, risk değerlendirmesine dayanarak işletmede avian influenza’nın diğer işletmelere yayılmasına neden olan kapalı alanlarda beslenen kuşları da kapsayabilir. Sayının azaltılmasından önce, resmî yetkili otoritenin izni olmaksızın hiçbir kümes hayvanı veya kapalı alanlarda beslenen kuşlar işletmeye giremez ve çıkamaz. Sayının azaltılması yapılırken yetkili otorite kümes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşların en kısa sürede hayvan refahına uygun olarak öldürülmesine veya (c) ve (ç) bentlerinde belirtilen şartlarda kesimhane/kombinada kesilmesine karar verir.

c) İşletmedeki kanatlılarda veya kapalı alanda beslenen diğer kanatlı türlerinde sayının azaltılması belirlenen bir kesimhane/kombinada gerçekleştirildiğinde kümes hayvanları gözetim ve testlere tabi tutulurlar. Yetkili otorite, kümes hayvanları tarafından virüsün saçılmasının derecesini belirlemek üzere teşhis kılavuzuna göre gerçekleştirilen araştırmalar ve laboratuvar testleri ile risk değerlendirmelerine dayanarak LPAI bulaşma riskinin çok az olduğunu doğrulayana kadar işletmeden kesimhaneye/kombinaya hayvan taşınmasına izin vermez.

ç) Belirlenen kesimhanede/kombinada gerçekleştirilecek olan kesim işlemi ancak aşağıdaki şartların sağlanması durumunda gerçekleştirilir.

1) Kümes hayvanlarının işletmeden kesimhaneye/kombinaya doğrudan gönderilmesi,

2) Her partinin, işletmeden sorumlu resmî veteriner hekim tarafından veya onun gözetiminde mühürlenmesi,

3) Her partinin belirlenen kesimhaneye/kombinaya gidene kadar yol boyunca mühürlü kalması,

4) Yetkili otorite tarafından belirlenen biyogüvenlik önlemlerinin alınması,

5) Kesimhaneden/kombinadan sorumlu yetkili otoriteye haber verilmesi ve diğer kontamine olması muhtemel materyallerin, 50 nci maddede ve Ek-6’da belirtilen prosedürlere göre temizlenmesi ve dezenfekte edilmesi,

6) Kesimhanede/kombinada hayvanların yan ürünlerinin imha edilmesi.

d) Karkaslar ve işletmedeki kuluçkalık yumurtalar, resmî gözetim altında imha edilir.

Yetkili otorite yumurtalar konusunda aşağıda belirtilen önlemlerin alınmasını sağlar.

1) LPAI'nın işletmeye girmesiyle bu Yönetmelikte belirtilen önlemlerin alınması arasındaki sürede işletmeden elde edilen kuluçkalık yumurtalar mümkünse takibe alınır ve civcivlerin resmî gözetim altında çıkması sağlanır,

2) LPAI'nın işletmeye girmesiyle bu Yönetmelikte belirtilen önlemlerin alınması arasındaki sürede işletmeden elde edilen yumurtalardan çıkan civcivler mümkünse resmî gözetim altına alınır ve teşhis kılavuzuna göre incelemeler gerçekleştirilir.

3) Birinci fıkranın (b) bendinde belirtilen hayvan sayısının azaltılmasından önce işletmede üretilen yumurtalar, LPAI yayılma riski minimuma indiğinde; yetkili otorite tarafından istenen bütün biyogüvenlik önlemleri alındığında ve tek kullanımlık ambalajlama yapıldığında, yine yetkili otorite tarafından belirlenen bir paketleme merkezine veya istenen bütün biyogüvenlik önlemleri alındığında, belirlenen yumurta ürünlerinin üretimi için bir merkeze ya da imha edilmek üzere imhanın yapılacağı yere taşınmasına izin verilir.

e) Kontamine olması muhtemel herhangi bir materyalin resmî veteriner hekimin talimatına uygun olarak gereği yapılır veya imha edilir.

f) Kontamine olması muhtemel binalar, alet ve malzemeler, taşıma işlemi için kullanılan araçlar, yem, gübre ve altlık 50 nci maddede ve Ek-6'da belirtilen prosedürlerden bir veya birkaçına göre uygun işleme tabi tutulur.

g) Yetkili otoritenin izni olmaksızın evcil memeliler işletmeye giremez veya çıkamaz. Bu kısıtlama insanların yaşadığı bölgelerden sadece geçiş yapan ve bölgedeki kümes hayvanlarıyla veya kapalı alanlarda beslenen kuşlarla temas etmeyen ve bu kanatlıların bulunduğu kümes veya alanlara girmeyen memeliler için geçerli değildir.

ğ) Primer LPAI salgını olduğunda izole edilen virüs izolatına, teşhis kılavuzuna uygun olarak virüsün alt tipinin identifiye edilmesi için laboratuvar testleri yapılır. Virüs izolatu en kısa sürede Dünya Hayvan Sağlığı Teşkilatının uluslararası referans laboratuvarlarından birisine gönderilir.

h) Birinci fıkranın (b), (ç) ve (d) bentlerinde belirtilen önlemler uygulandığında Bakanlık tarafından ilgili uluslararası kuruluşlar bilgilendirilir.

İstisnai durumlar

MADDE 42 – (1) İşletmeler için aşağıda belirtilen istisnai durumlar uygulanabilir.

a) Yetkili otorite, ticari olmayan bir işletme, sirk, hayvanat bahçesi, hayvan satış dükkanları, millî park, bilimsel amaçla beslenen kümes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşların veya resmî olarak kayıt altına alınmış kümes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşlarda LPAI salgını söz konusu olduğunda, 41 inci maddenin birinci fıkrasının (b) ve (d) bentlerinde belirtilen kuluçkalık yumurtaların resmî gözetim altına alınmasıyla ilgili önlemler konusunda hastalığın kontrolünü tehlikeye düşürmeyecek şekilde azaltabilir.

b) Yetkili otorite birinci fıkranın (a) bendinde belirtilen önlemlerde istisnai bir durum söz konusu olduğunda kümes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşların;

1) İşletmedeki bina içerisine alınmasını ve orada tutulmasını sağlar. Bu mümkün değilse veya hayvanların sağlığı tehlikeye girecekse, aynı işletmede diğer kümes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşlarla temas etmeyecekleri başka bir yerde tutulur. Yaban kuşlarıyla temaslarını en aza indirmek için gereken bütün önlemler alınır.

2) Kanatlılar teşhis kılavuzuna göre gözetim ve testlere tabi tutulur ve laboratuvar testleri ile LPAI bulaşma riskinin bulunmadığı belirlenene kadar hiçbir yere taşınmaz.

3) Kesim amacıyla başka işletmelere götürülmesi dışındaki, diğer hareketleri yasaktır. Ancak, yetkili otoritenin talimatlarına uygun olarak yurt içinde bulunan başka bir işletmeye götürülmesine veya gideceği ülkenin kabul etmesi durumunda başka ülkede bulunan bir işletmeye götürülmesine izin verilir.

c) Yetkili otorite, kuluçkahanelerde salgın durumu olduğunda, risk değerlendirmelerine göre, 41 inci maddede belirtilen önlemlerde azaltma yapabilir.

ç) Birinci fıkranın (a) ve (c) bentlerinde belirtilen istisnai durumların uygulanması için gerekli olan usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

d) Yetkili otorite, bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentlerinde belirtilen istisnaları uyguladıklarında hemen Bakanlığa bilgi verir.

e) Bakanlık, en kısa zamanda durumu gözden geçirir.

f) Bakanlık, Avian influenzanın yayılmasını önlemek için daha fazla önlem alınmasına karar verebilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Ayrı Üretim Birimleri ve Kontak İşletmeler

Ayrı üretim birimlerinde LPAI salgını olduğunda alınabilecek önlemler

MADDE 43 – (1) Ayrı üretim birimlerinde LPAI salgını olduğunda yetkili otorite aşağıdaki önlemleri alabilir.

a) İki veya daha fazla sayıda ayrı üretim biriminin bulunduğu bir işletmede LPAI salgını olduğunda, yetkili otorite, sağlıklı tavukların bulunduğu üretim birimlerinde hastalığın kontrolünü tehlikeye atmamak şartıyla, 41 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen önlemlerde azaltma yapabilir.

b) Hayvanların sağlığını garantiye alacak şekilde birinci fıkranın (a) bendinde belirtilen azaltmaları uygulamak için gerekli usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

c) Yetkili otorite birinci fıkranın (a) bendine göre yapılan azaltmaları hemen Bakanlığa bildirir.

ç) Bakanlık en kısa zamanda durumu gözden geçirir.

d) Bakanlık, avian influenzanın yayılmasını önlemek için daha fazla önlem alınmasına karar verebilir.

Kontak işletmelerde alınacak önlemler

MADDE 44 – (1) Yetkili otorite, yapılan epidemiyolojik araştırmalara dayanarak bir işletmenin kontak işletme olup olmadığına karar verir ve işletmelerde aşağıdaki önlemleri alır.

a) Teşhis kılavuzuna uygun olarak LPAI ortadan kalkana kadar kontak işletmelerde, 9 uncu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen önlemlerin uygulanmasını sağlar.

b) Epidemiyolojik araştırmalara dayanarak, 41 inci maddede belirtilen önlemleri özellikle kontak işletme kanatlı popülasyonunun fazla olduğu bir bölgede ise uygulayabilir. Kontak işletmede, 41 inci maddede belirtilen önlemlerin uygulanması sırasında göz önünde tutulması gereken ana kriterler Ek-5’te yer almaktadır.

c) Kontak işletmelerden LPAI varlığını veya yokluğunu doğrulamak için öldürülen kanatlılardan teşhis kılavuzuna göre örneklerin alınmasını sağlar.

ç) Kümes hayvanlarının veya kapalı alanlarda beslenen kuşların kesildiği, öldürüldüğü veya imha edildiği herhangi bir işletmede LPAI varlığı doğrulanırsa, kanatlıların bulunduğu binalar, otlaklar, çiftlik, kontamine olması muhtemel ekipman, kümes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşlar, karkaslar, et, yem, altlık, gübre ve kontamine olması muhtemel diğer materyalleri taşıyan araçların, 50 nci maddede belirtilen prosedürlere göre gereği yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kısıtlı Alan Oluşturulması ve Kısıtlı Alanda Alınacak Önlemler

LPAI salgını durumunda kısıtlı alan oluşturulması

MADDE 45 – (1) Yetkili otorite, LPAI salgınının belirlenmesinden hemen sonra işletme etrafında en az 1 kilometre yarıçapında bir kısıtlı alan belirler.

Kısıtlı alanda alınacak önlemler

MADDE 46 – (1) Yetkili otorite, kısıtlı alanda aşağıdaki önlemlerin alınmasını sağlar.

a) Bütün ticari kanatlı işletmeler belirlenerek en kısa zamanda hayvanların sayımı yapılır.

b) İşletme etrafındaki yarıçapı en az bir kilometre olan alanda bulunan işletmelerdeki ticari kümes hayvanlarında teşhis kılavuzuna uygun olarak laboratuvar testleri gerçekleştirilir.

c) Kısıtlı alan içerisindeki kümes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşlar, yumurtlamaya hazır kanatlılar, günlük civcivler ve yumurtaların taşınması izine ve yetkili otorite tarafından uygun görülen diğer kontrol önlemlerine tabidir. Bu kısıtlama karayolu ve tren yolu ile durmadan ve yükleme yapmadan doğrudan geçişler için geçerli değildir.

ç) Yetkili otorite kümes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşlar, yumurtlamaya hazır kanatlılar, günlük civcivler ve yumurtaların kısıtlı alandan;

1) Kümes hayvanlarının kesimi için bir kesimhane/kombinaya doğrudan nakline,

2) Canlı kümes hayvanlarının, içinde kümes hayvanı bulunmayan başka bir işletmeye götürülmesine, götürüldükleri işletmede en az yirmibir gün süreyle resmî gözetim altında tutulması şartıyla nakline,

3) Günlük civcivlerin, götürüldükleri işletmede en az yirmibir gün süreyle resmî gözetim altında tutulması şartıyla veya kısıtlı alanın dışındaki bir kanatlı işletmesinden orijin alan yumurtalardan çıkan civcivlerin, biyogüvenlik önlemlerin alındığı ve kısıtlı alan içerisindeki damızlık kanatlı kümeslerinden orijin alan günlük civcivlerle ve kuluçkalık yumurtalarla bir temasının bulunmadığının ispatlanması durumunda doğrudan nakline,

4) Kuluçkalık yumurtaların, yumurtalar ve ambalajları dezenfekte edilerek ve bu yumurtaların takibi yapılarak kuluçkahaneye doğrudan gönderilmesine,

5) Yetkili otorite tarafından istenen biyogüvenlik önlemleri alındığında ve tek kullanımlık ambalaj yapıldığı takdirde sofralık yumurtaların paketleme merkezine doğrudan nakline,

6) Yumurtaların, yürürlükteki ilgili mevzuat çerçevesinde yumurta ürünleri üretim merkezine doğrudan nakline,

7) Yumurtaların imhası için kısıtlı alan dışına doğrudan nakline, izin verebilir.

d) Karkaslar imha edilir.

e) Diğer kısıtlı alan içindeki işletmelere giren veya çıkan kişiler için, avian influenzanın yayılmasını önlemek amacıyla gerekli biyogüvenlik önlemlerinin alınması sağlanır.

f) Canlı kümes hayvanlarının veya kapalı alanlarda beslenen kuşların taşınmasında kullanılan araçlar ve aletler, et, yem, gübre, altlık ve kontamine olması muhtemel diğer materyal gecikmeksizin 50 nci maddede belirtilen prosedürün bir veya birkaçına uygun olarak tabi tutulur.

g) Yetkili otoritenin izni olmaksızın evcil memeliler işletmeye giremez veya çıkamaz. Bu kısıtlama insanların yaşadığı bölgelerden sadece geçiş yapan, bölgedeki kümes hayvanlarıyla veya kapalı alanlarda beslenen kuşlarla temas etmeyen ve bu kanatlıların bulunduğu kümes veya alanlara girmeyen memeliler için geçerli değildir.

ğ) Yetkili otoritenin izni olmaksızın, kullanılmış altlık ve gübrenin dışarı çıkarılması yasaktır. Sadece kısıtlı alan içerisinde yer alan bir işletmeden altlık ve gübrenin biyogüvenlik önlemleri alınarak Bakanlıkça izin verilen gübre işleme merkezlerine gönderilmesine izin verilir.

h) Kümes hayvanları ile kapalı alanlarda beslenen kuşların fuar, pazar, gösteri ve diğer amaçlarla bir araya toplanması yetkili otoritenin izni olmaksızın yasaktır.

(2) Yetkili otorite, risk değerlendirmelerine dayanarak bu bölümde yer alan önlemlere ilave olarak başka önlemlerin de alınmasını gerekli görebilir. Bu durumda belirlenen ilave önlemler Bakanlığa bildirilir.

(3) Bakanlık, avian influenzanın yayılmasını önlemek için daha fazla önlem alınmasına karar verebilir.

Önlemlerin süresi

MADDE 47 – (1) Enfekte işletmenin temizlik ve dezenfeksiyonunun 50 nci maddede yer alan prosedürlere göre tamamlanmasından sonra en az yirmibir gün veya salgının doğrulanmasından sonra en az kırkiki gün süreyle teşhis kılavuzuna uygun olarak diğer kısıtlı alan içerisinde gerçekleştirilen araştırmalar ve laboratuvar testlerine dayanarak yetkili otorite, LPAI'nın yayılımının önemsiz derecede olduğuna karar verene kadar önlemler sürdürülür.

(2) Önlemlerin süresi Bakanlık tarafından gerekli görülmesi durumunda uzatılır.

Kısıtlı alan oluşturulması ve alınacak önlemlere ilişkin istisnai durumlar

MADDE 48 – (1) Yetkili otorite tarafından aşağıda belirtilen istisnai durumlar uygulanabilir.

a) Bir kuluçkahanede LPAI tespit edilirse, yetkili otorite risk değerlendirmelerine dayanarak 45 inci ve 46 ncı maddelerinde belirtilen önlemlerin bazılarını veya hepsini göz ardı edebilir.

b) Ticari olmayan bir işletme, sirk, hayvanat bahçesi, evcil hayvan satış dükkanları, millî park, bilimsel araştırma veya soyu tükenen hayvanları veya resmî olarak kayıtlı nadir kanatlıların korunması amacıyla kapalı tutulan mekanlarda LPAI salgını tespit edildiğinde bu bölümde belirtilen önlemleri hastalığın kontrolünü tehlikeye atmayacak şekilde azaltabilir.

(2) Birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen azaltmaları yapan yetkili otoriteler, acil olarak Bakanlığa bilgi verir. Bakanlık ülke içindeki durumu en kısa zamanda gözden geçirir.

(3) Bakanlık, birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen istisnai durumlar için ilave önlemler alabilir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Alınacak Diğer Önlemler ve Teşhis

BİRİNCİ BÖLÜM

Avian İnfluenza Virüslerinin Diğer Türlere Bulaşmasını Engellemek İçin Alınacak Önlemler

Domuzlar ve diğer türlere ilişkin laboratuvar testleri ve diğer önlemler

MADDE 49 – (1) Herhangi bir işletmede avian influenza tespit edildikten sonra yetkili otorite tarafından işletmede bulunan domuzlar ve diğer türler için aşağıda belirtilen önlemler alınır. Yetkili otorite;

a) Domuzların, kanatlı influenza virüsü ile enfekte olup olmadığını belirlemek için teşhis kılavuzuna uygun laboratuvar testlerinin gerçekleştirilmesini sağlar. Bu testlerin sonuçları belli olana kadar domuzlar işletmeden çıkarılamaz.

b) Domuzlarda yapılan laboratuvar testleri avian influenza virüsü bulunduğuna dair pozitif sonuç verirse, yetkili otorite ancak bir sonraki testler avian influenzanın yayılma riskinin çok düşük olduğunu gösterdiğinde, bu domuzların bir başka işletmeye veya belirli bir kesimhaneye gönderilmesine izin verir.

c) Yetkili otorite tarafından birinci fıkranın (a) bendine göre yapılan laboratuvar testleri ciddi bir sağlık tehlikesi belirlediğinde, en kısa zamanda domuzların resmî gözetim altında ve bu Yönetmeliğe uygun olarak özellikle taşıma sırasında avian influenza virüsünün yayılmasını önleyecek şekilde öldürülmeleri sağlanır.

ç) Yetkili otorite, bir işletmede avian influenza tespit edildikten sonra risk değerlendirmelerine dayanarak birinci fıkranın (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen önlemleri, işletmede bulunan diğer memeli hayvanlar için uygulayabilir ve bu önlemleri kontak işletmelerde de alabilir.

d) Herhangi bir işletmedeki domuz veya diğer memelilerde avian influenza virüsü tespit edildikten sonra, virüsün yayılmasını identifiye etmek için teşhis kılavuzuna uygun olarak inceleme yapılır.

e) Bakanlık, avian influenza'nın diğer türlere bulaşmasını önlemek için ek önlemler alabilir.

(2) Bakanlık, bu maddeye dayanılarak alınan önlemleri ve yapılan testlerin sonuçlarını uluslararası kuruluşlara bildirir.

İKİNCİ BÖLÜM

Temizlik, Dezenfeksiyon ve Yeniden Üretime Başlama

Temizlik, dezenfeksiyon ve kanatlı influenza virüsünün elimine edilmesi için **gereken önlemler**

MADDE 50 – (1) Yetkili otorite tarafından; temizlik, dezenfeksiyon ve avian influenza virüsünün elimine edilmesi için aşağıdaki önlemler alınır.

a) Avian influenza virüsleri ile kontamine olması muhtemel materyallerin ve işletmelerin temizlik ve dezenfeksiyonu resmî veteriner hekimin talimatları ve Ek-6'da belirtilen temizlik ve dezenfeksiyon prosedürü kurallarına uygun olarak resmî gözetim altında gerçekleştirilir.

b) Avian influenza'nın tespit edildiği bir işletmede, tespit edilen avian influenza virüsünün elimine veya inaktive edildiği yetkili otorite tarafından kabul edilmediği sürece, kümes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşların kullandığı arazi ve otlaklar, kümes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşlar tarafından kullanılamaz.

c) Avian influenza virüsü ile kontamine olması muhtemel kesimhanelerin/kombinaların, araçların, diğer transport yolları, sınır kontrol noktaları ve materyallerin temizlik ve dezenfeksiyonu resmî veteriner hekimin talimatlarına göre resmî gözetim altında gerçekleştirilir.

ç) Avian influenza virüsü ile kontamine veya olması muhtemel olan ve temizlenip dezenfekte edilmesi etkin bir şekilde yapılamayacak alet, ekipman ve materyal imha edilir.

d) Dezenfeksiyonda kullanılacak dezenfektanlar ve konsantrasyonları yetkili otorite tarafından belirlenir.

İşletmelerin tekrar üretime geçmesi

MADDE 51 – (1) Yetkili otorite, işletmelerin tekrar üretime geçmesi için 13 üncü ve 41 inci maddelerde belirtilen önlemlerin uygulanmasından sonra, bu maddenin uygulanmasını sağlar.

a) Ticari kanatlı işletmeleri 50 nci maddede belirtilen son temizlik ve dezenfeksiyon işlemi tamamlandıktan sonra yirmibir gün süreyle tekrar üretime geçemez.

b) Kanatlı işletmelerinin tekrar üretime geçmesinden sonra yirmibir gün boyunca aşağıdaki önlemler gerçekleştirilir.

1) Kümes hayvanları en az bir kez resmî veteriner hekim tarafından muayene edilir. Bu klinik muayene veya birden fazla muayene yapılmışsa en son yapılan klinik muayene, yukarıda bahsedilen yirmibir günlük sürenin mümkün olduğunca sonuna doğru yapılır.

2) Laboratuvar testleri teşhis kılavuzuna uygun olarak gerçekleştirilir.

3) Tekrar üretime geçilme aşaması boyunca ölen kümes hayvanları teşhis kılavuzuna göre test edilir.

4) Ticari kanatlı işletmesine giren veya çıkan kişilerin, avian influenza'nın yayılmasını önlemeyi amaçlayan uygun biyogüvenlik önlemleri almaları sağlanır.

5) Tekrar üretime geçilme aşaması boyunca, yetkili otoritenin izni olmaksızın hiçbir kümes hayvanının ticari kanatlı işletmeyi terk etmesine izin verilmez.

6) İşletme sahibi, düzenli olarak yenilenmesi gereken morbidite ve mortalite verileri dâhil, tüm üretim verilerine ilişkin kayıtları tutmak zorundadır.

7) (6) numaralı alt bentte belirtilen üretim verilerine ilişkin herhangi bir önemli değişiklik veya anormallik yetkili otoriteye derhâl bildirilir.

c) Risk değerlendirmelerine dayanarak yetkili otorite (b) bendinde belirtilen prosedürlerin ticari kanatlı işletmeler dışındaki diğer işletmelere veya ticari kanatlı işletmelerdeki diğer türlere uygulanmasını isteyebilir.

ç) Kontak işletmelerdeki kümes hayvanlarının tekrar üretime geçmesi risk değerlendirmesine dayanarak yetkili otoritenin talimatlarına uygun olarak gerçekleştirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Teşhis Yöntemleri, Teşhis Kılavuzu ve Referans Laboratuvarlar

Teşhis yöntemleri ve teşhis kılavuzu

MADDE 52 – (1) Kümes hayvanları veya kapalı alanlarda beslenen kuşlarda veya memelilerde avian influzanın varlığını tespit etmek, teşhiste bir örnekliği sağlamak amacıyla örnekleme, teşhis yöntemleri ve laboratuvar testleri Bakanlıkça uygulamaya konulan teşhis kılavuzuna uygun olarak gerçekleştirilir.

(2) Teşhis kılavuzu aşağıda belirtilen hususları içermelidir.

a) Avian influzanın teşhisi için gereken testleri yapan ve yetkili otorite tarafından onaylanan laboratuvarlar tarafından tespit edilecek minimum biyogüvenlik gereksinimleri ve kalite standartlarını,

b) Avian influenza hastalığının teşhisi için klinik veya postmortem muayeneler yapıldığında izlenecek kriterler ve prosedürlerini,

c) Avian influenza hastalığının teşhisi ve bulaşmanın tespiti amacıyla numune alma yöntemlerini de içeren bu Yönetmeliğe uygun olarak gerçekleştirilen serolojik ve virolojik laboratuvar testleri için kümes hayvanları veya kapalı alanda beslenen kanatlı hayvanlardan numune toplanması için gereken kriterler ve prosedürlerini,

ç) Avian influenza hastalığının teşhisi için kullanılan laboratuvar testlerini,

1) Ayırıcı teşhis için testleri,

2) HPAI ve LPAI virüslerini ayırmak için testleri,

3) Aşılı ve saha suşuyla enfekte kanatlıları birbirinden ayırt etmek için yapılan uygun testleri,

4) Laboratuvar testlerinin sonuçlarını değerlendirmek için kriterleri.

d) Avian influenza virüsü izolatlarının tiplendirilmesi için gereken laboratuvar tekniklerini kapsar.

(3) Avian influenza virüsleri, genomları ve antijenleri ile aşı araştırmaları, aşı teşhis ve üretimi sadece Bakanlık tarafından uygun biyogüvenlik önlemlerinin alındığı onaylanan laboratuvar veya kuruluşlarda gerçekleştirilir.

Referans laboratuvarlar

MADDE 53 – (1) Ulusal referans laboratuvarı Bakanlıkça belirlenir. Ulusal referans laboratuvarı Ek-2’de belirtilen temel görevleri yapar.

BEŞİNCİ KISIM

Aşılama

BİRİNCİ BÖLÜM

Aşılama Prensipleri

Üretim, satış ve avian influenza aşılarının kullanımı

MADDE 54 – (1) Avian influzaya karşı aşılama yapılıp yapılmayacağına Bakanlıkça karar verilir. Kanatlı influenza aşılarının ülke içinde üretimi, depolanması, temin edilmesi, dağıtımı, satışı ve kullanımı, Bakanlığın resmî denetimi altında gerçekleştirilir. Avian influenza hastalığına karşı kullanılacak uygun aşılar Bakanlıkça belirlenir.

(2) Avian influenza aşı stoklarının temini ve depolanmasına ilişkin kurallar Bakanlıkça belirlenir.

İKİNCİ BÖLÜM

Acil Aşılama

Kümes hayvanlarının veya kapalı ortamda beslenen diğer kuşların acil olarak **aşılması**

MADDE 55 – (1) Bakanlık, yapılan risk değerlendirmelerine göre ülkede yayılan önemli ve acil bir avian influenza tehdidini belirlediğinde, bu salgını kısa zamanda önlemek amacıyla kümes hayvanlarını veya kapalı ortamda beslenen diğer kuşların acil olarak aşılmasına karar verebilir. Bu bölümde belirtilen aşılamanın olabilmesi için aşağıdaki şartlardan bir veya bir kaçının bulunması gerekir.

- a) Ülkede bir salgın,
- b) Ülkeye yakın bir bölgede salgın,
- c) Yakındaki bir üçüncü ülkede kümes hayvanları veya kapalı ortamda beslenen kuşlarda avian influenza hastalığının doğrulanması.

(2) Bakanlık birinci fıkra uyarınca acil bir aşılamaya karar verirse, aşılama ile ilgili acil aşılama planını da hazırlayıp onaylar. Acil aşılama planının, DIVA stratejisi ile uyumlu olması şarttır ve asgari olarak aşağıdaki bilgileri içerir.

- a) Acil aşılama gerektiren hastalık durumu,
- b) Acil aşılamanın yapılacağı coğrafi bölge, bu bölgedeki çiftlik sayısı ve aşılacak çiftlik sayısı,
- c) Aşılacak kümes hayvanı veya kapalı alanda beslenen kuşların türleri ve kategorileri,
- ç) Aşılacak kümes hayvanlarının veya kapalı alanda beslenen diğer kuşların ortalama sayısı,
- d) Aşı özelliklerinin özeti,
- e) Acil aşılama kampanyasının tahmini süresi,
- f) Aşılacak kümes hayvanları veya kapalı alanda beslenen diğer kuşların hareketine ilişkin İkinci Kısımın üçüncü, dördüncü ve beşinci bölümü ile Üçüncü Kısımın üçüncü bölümünde belirtilen önlemlerin şartsız olarak kabul edilmesini gerektiren özel koşullar,
- g) Çevredeki çiftliklerde acil aşı uygulamasının gerekip gerekmeyeceğine karar verilirken dikkate alınacak kriterler,
- ğ) Tutulan kayıtlar ve aşılacak kümes hayvanları veya kapalı alanda beslenen diğer kuşların kayıtları,
- h) Epidemiyolojik durum; acil aşılama kampanyasının etkinliğinin izlenmesi ve aşılacak kümes hayvanları ve kapalı alanda beslenen diğer kuşların hareketinin kontrolü için acil aşılama bölgesinde yer alan aşılacak çiftliklerde veya bölgedeki diğer çiftliklerde gerçekleştirilecek klinik ve laboratuvar testleri.

(3) Acil aşılama yapılması hâlinde kümes hayvanları ve diğer kapalı alanlarda beslenen kuşlar ile kanatlı hayvan ürünlerinin nakil şartları Ek-8’de belirtilen kurallara göre yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Koruyucu Aşılama

Kümes hayvanlarına veya kapalı ortamda beslenen diğer kuşlara koruyucu aşı uygulanması

MADDE 56 – (1) Bakanlık bazı bölgeleri, risk değerlendirmelerine dayanarak avian influenza riski altındaki kanatlı hayvanlara veya kapalı alanlarda beslenen diğer kuşlara bu bölümde belirtilen şartlara göre uzun vadeli bir önlem olarak koruyucu aşı uygulamasına karar verebilir. Bu durumda da Bakanlık koruyucu aşılama planını hazırlar ve onaylar. Koruyucu aşılama planının, DIVA stratejisi ile uyumlu olması şarttır ve asgari olarak aşağıdaki bilgileri içerir.

- a) Koruyucu aşının gerekçesine ilişkin hastalık hikâyesini de içeren açık bir teşhis ve tanımlama,

b) Koruyucu aşılamanın yapılacağı bölge, kanatlı hayvan tipi ve kümes hayvanı ve kapalı alanlarda beslenen diğer kuşların bazı kategorileri ve bu bölgedeki çiftlik sayısı ile aşılacak çiftliklerin sayı ve tipleri,

c) Aşılacak kümes hayvanı veya kapalı alanda beslenen kuşların türleri ve kategorileri,

ç) Aşılacak kümes hayvanlarının veya kapalı alanda beslenen diğer kuşların ortalama sayısı,

d) Aşı özelliklerinin özeti,

e) Koruyucu aşılama kampanyasının tahmini süresi,

f) Aşılacak kümes hayvanları veya kapalı alanda beslenen diğer kuşların hareketine ilişkin İkinci Kısımın üçüncü, dördüncü ve beşinci bölümü ile Üçüncü Kısımın üçüncü bölümünde belirtilen önlemlerin şartsız olarak kabul edilmesini gerektiren özel koşullar,

g) Çevredeki çiftliklerde acil aşı uygulamasının gerekip gerekmeyeceğine karar verirken dikkate alınacak kriterler,

ğ) Epidemiyolojik durum, koruyucu aşılama kampanyasının etkinliği ve aşılacak kümes hayvanları ve kapalı alanda beslenen diğer kuşların hareketinin kontrolünü izlemek için aşılama bölgesinde yer alan uygun sayıdaki diğer çiftliklerde yapılan testler ve gözlemlerle birlikte aşılamanın yapılacağı çiftliklerde Teşhis Kılavuzuna uygun olarak gerçekleştirilecek laboratuvar testleri.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Aşı Bankaları

Uluslararası aşı bankası

MADDE 57 – (1) Bakanlık, Avrupa Birliği ile ülkemiz arasında yapılan anlaşmalar çerçevesinde finansal ve teknik alanda hazırlayacağı detaylı düzenlemelerle uluslararası aşı bankasından yararlanılmasına karar verebilir.

Ulusal aşı bankası

MADDE 58 – (1) Bakanlık, avian influenza aşılarını acil veya koruyucu aşılamada kullanmak üzere saklamak için bir ulusal aşı bankası kurabilir.

ALTINCI KISIM

Çeşitli ve Son Hükümler

Kontroller

MADDE 59 – (1) Bakanlık, bu Yönetmeliğin bir örnek olarak uygulanması için hayvan sağlığı ve refahı ile gıda kanununa uygun olarak il/ilçe müdürlükleri ile resmî ve özel laboratuvarların çalışmalarını yerinde incelemek üzere gerekli kontroller yapabilir.

Acil durum planı

MADDE 60 – (1) Bakanlık, acil durum planı ile ilgili aşağıdaki uygulamaları yapar.

a) Herhangi bir salgın durumunda uygulanacak ulusal önlemleri belirten Ek-9'da yer alan kriterlere uygun acil durum planı hazırlar.

b) Acil durum planı, salgının hızlı ve etkili bir şekilde eradikasyonu için gereken olanaklara, ekipmana, personele ve diğer tüm materyallere ulaşılmasını ve ticari kanatlı işletmelerinin yerleşim bilgilerini ve sayısını verecek şekilde kayıt altına alınmasını sağlar nitelikte hazırlanır.

c) Acil durum planının; hayvan sağlığı, halk sağlığı, çevre konuları ve işçilerin sağlık ve güvenliği konuları başta olmak üzere, farklı sektörlerden sorumlu yetkili otoriteler arasında yakın işbirliği ile özellikle çiftçiler, sektör çalışanları ve halk arasında risk iletişimini sağlayacak hükümler içermesi gerekir.

ç) Hazırlanan acil durum planı en az beş yılda bir yenilenir.

d) Avian influenza'nın hızlı ve etkili eradikasyonunu sağlamak için (a) ve (b) bentlerinde belirtilen önlemlere ek olarak acil durum planı ile ilgili tatbikatları yapar.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 61 – (1) 10/4/2008 tarihli ve 26843 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Avian İnfluenza Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 62 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 63 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

ŞAP HASTALIĞININ KONTROLÜNE İLİŞKİN YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 04.02.2011 Resmî Gazete Sayısı: 27836

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, şap hastalığına karşı hazırlıklı olmak, hastalıktan korunmak ve hastalıkla mücadele etmek için alınması gereken tedbirlere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; virüsün tipi ne olursa olsun şap hastalığı salgını durumunda uygulanacak asgari kontrol önlemleri ile şap hastalığı konusunda çiftçilerin bilinç düzeylerinin, yetkili birimlerin ve tarım sektörünün hazırlık durumunun artırılmasını amaçlayan belirli koruyucu önlemleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 4 üncü maddesine dayanılarak ve şap hastalığının kontrolüne ilişkin 2003/85/EEC sayılı Konsey Direktifine paralel olarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Acil aşılama: 49 uncu maddeye uygun olarak yapılan aşılama,
- b) Acil kesim: Hayvan refahı gerekçeleri için kesim de dahil, acil durumlarda epidemiyolojik veriler, klinik tanı veya laboratuvar test sonuçlarına dayanarak şap virüsü ile enfekte veya kontamine olmadığı farz edilen hayvanların kan akıtmak suretiyle kesimi,
- c) Bakan: Tarım ve Köyişleri Bakanını,
- ç) Bakanlık: Tarım ve Köyişleri Bakanlığını,
- d) Baskılayıcı aşılama: Bir işletme veya bir alanda dolaşan şap virüsü miktarının ve virüsün bu yerlerin çevresinin dışına yayılma riskinin azaltılmasına acil ihtiyaç duyulan durumlarda uygulanan ve aşılama sonrasında hayvanların imha edileceği işletme veya alanlarda, itlaf politikası ile birlikte yürütülen acil aşılama,
- e) Birincil salgın: Aynı bölgede daha önce görülmüş ilk salgın ile epidemiyolojik bağlantısı olmayan ya da ülkenin başka bir bölgesinde ilk olarak ortaya çıkan salgını,
- f) Bölge: Ülkenin en az 2000 km² alana sahip ve yetkili birimin denetimine tabi ve içerisinde en az bir ilin bulunduğu bir bölümü,
- g) Bölgeselleşme: Bu Yönetmelik kısıtlamalarının uygulanmadığı ari bölgelere, şap hastalığının bulaşmasını engellemek amacıyla, 44 üncü maddeye uygun olarak oluşturulan kısıtlanmış bölgenin sınırlarının çizilmesi,
- ğ) Duyarlı türlerden olan hayvan: Çift tırnaklılar takımının geviş getirenler, domuzumsular ve topuk tabanlılardan deve, lama alt takımında olan evcil ve yaban hayvanları; özel önlemler için, özellikle 17 nci madde ile 66 ncı maddenin ikinci fıkrasının

uygulanmasında yer alan, kemiriciler veya hortumlular takımında yer alan şap hastalığına duyarlı hayvanları,

h) Hayvan sahibi: Duyarlı türlerden olan bir hayvanın sahibi veya mali karşılığı ödenerek veya ödenmeden hayvanın bakımı ile görevlendirilen doğal veya yasal kişileri,

ı) HTST (Yüksek Sıcaklık Kısa Zaman): Sütün en az onbeş saniye süre ile 72 °C'de kısa süreli yüksek sıcaklıkta pastörizasyonu veya alkali fosfataz testine negatif reaksiyon verilmesini sağlayan eşdeğer bir pastörizasyon etkisini,

i) İşleme tabi tutma: Şap virüsünün yayılması riskini önlemeye yönelik olarak bu Yönetmeliğe bağlı Ek-6, Ek-7 ve Ek-8'de yer alan uygulayıcı mevzuat ile ortaya konan yüksek riskli materyalin işlenmesi yöntemlerinden birini,

j) İşletme:

1) Ülke sınırları içerisinde yerleşik ve duyarlı türlerden olan hayvanların; sirkler de dahil olmak üzere geçici veya devamlı olarak beslendiği veya barındırıldığı herhangi bir tarımsal tesis veya diğer tesisleri,

2) Ancak 12 nci madde dahilinde, bu tanım; 66 ncı maddenin ikinci fıkrasında yer alanları da kapsayan duyarlı türden hayvanlar daimi veya geçici olarak barındırılmıyorsa, insanların yaşama alanlarını, kesimevleri, nakil araçları, sınır kontrol noktaları veya duyarlı türden hayvanların barındırıldığı veya avlanabildiği 12 nci maddede öngörülen önlemlerin uygulanmasını engellemeyecek büyüklükteki çevresi çitle kapalı alanları kapsamaz,

k) İzin: Yetkili birimler tarafından verilen ve ilgili mevzuat uyarınca, ülkenin ileri denetimleri için nüshalarının saklanması gerekli olduğu yazılı izini,

l) Koruyucu aşılama: Belirlenmiş bir alanda duyarlı türlerden olan ve aşılandıktan sonra canlı kalması istenen hayvanları, şap virüsünün hava ile veya diğer şekillerde yayılmasına karşı korumak için o alandaki işletmelerde yürütülen acil aşılama,

m) Kuluçka dönemi: Bu Yönetmelik amaçları uyarınca, büyükbaş hayvanlar ve domuzlar için ondört gün, koyun, keçi ve diğer duyarlı hayvan türleri için yirmibir günün içeren, enfeksiyon ile klinik semptomların oluşması arasında geçen zamanı,

n) Müdürlük: Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Şap Enstitüsü Müdürlüğünü,

o) İtlaf: Hayvanların ölümüne neden olan herhangi bir işlemi,

ö) Resmi veteriner hekim: Tarım ve Köyişleri Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatında görevli veteriner hekimi,

p) Sürü: Epidemiyolojik birim olarak bir işletmede bulundurulmuş bir hayvan ya da hayvan grubunu; eğer bir işletmede birden fazla sürü bulunuyorsa, aynı sağlık statüsüne sahip her bir ayrı sürüyü,

r) Şap hastalığı salgını: Ek-1'de belirlenen kriterlerden birini veya daha fazlasını karşılayan duyarlı hayvan türlerinin barındırıldığı işletmeyi,

s) Şap hastalığı vakası veya şap hastalığı ile enfekte olmuş hayvan: Ek-1'deki tanımlamalar dikkate alınarak; şap hastalığı ile tutarlı klinik semptomlara veya post-mortem (ölümden sonra) lezyonlara bağlı olarak ya da Ek-11 uyarınca yürütülen laboratuvar testlerinin neticesinde resmi olarak şap hastalığının teşhis edildiği herhangi bir duyarlı türden olan hayvan veya ondan elde edilen karkası,

ş) Şüpheli enfekte hayvan: Şap hastalığına benzer klinik semptomları veya post-mortem (ölümden sonra) lezyonları gösteren, laboratuvar testlerine verilen reaksiyonlar nedeniyle şap hastalığından şüphelenilmesi makul olan duyarlı türden hayvanı,

t) Şüpheli kontamine hayvan: Toplanan epidemiyolojik bilgilere göre, doğrudan veya dolaylı olarak şap virüsüne maruz kalmış duyarlı türden olan hayvanı,

u) UHT (Ultra Yüksek Sıcaklık): Süte en az bir saniye süre ile 132 °C' de yüksek sıcaklık uygulamasını,

ü) Yaban hayvanı: 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (j) bendinde tanımlanan işletmelerin veya 17 ve 18 inci maddelerde yer alan tesislerin dışında yaşayan duyarlı türden olan bir hayvanı,

v) Yaban hayvanlarında birincil şap hastalığı vakası: 66 ncı maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarına uygun önlemlerin olmadığı bir alandaki yaban hayvanda tespit edilen herhangi bir şap hastalığı vakasını,

y) Yetkilendirilmiş veteriner hekim: Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından yetkilendirilen ve resmi bir veteriner hekimin yetki ve sorumluluğu altında çalışan veteriner hekimi,

z) Yetkili birim: Bakanlık il ve ilçe müdürlüğünü, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Şap Hastalığı Salgınının Bildirimi, Önlemler ve Kontrolü

Şap hastalığının bildirim

MADDE 5 – (1) Ülkede;

a) Şap hastalığının bildirim zorunludur.

b) Hayvanlarla ilgilenen, nakil esnasında hayvana eşlik eden veya hayvanlara bakan herhangi biri veya hayvan sahibi, yetkili birimine veya resmi veteriner hekimine gecikmeksizin, şap hastalığının mevcut olduğunu veya şap hastalığı şüphesini bildirmek ve şap hastalığı ile enfekte olan veya enfekte olduğundan şüphelenilen hayvanları, şap hastalığı virüsü ile enfekte olma veya bulaşma riski altında olan duyarlı türlerden olan diğer hayvanlardan uzak olan yerlerde tutmakla yükümlüdür.

c) Yetkilendirilmiş veteriner hekimler, veteriner hekimler, veteriner laboratuvarları veya diğer resmi veya özel laboratuvarların üst düzey yetkilileri ile duyarlı türlere ait hayvanlar veya bu gibi hayvanlardan elde edilen ürünler ile mesleki nedenlerden dolayı ilişkisi olan herhangi biri, bu Yönetmelik çerçevesinde resmi müdahaleden önce, şap hastalığı varlığını veya şüphesi ile ilgili temin ettikleri bilgiyi, gecikme olmadan yetkili birime veya resmi veteriner hekimine bildirmekle yükümlüdür.

Şap hastalığı salgını şüphesi durumunda alınacak önlemler

MADDE 6 – (1) Yetkili birim, bir işletmede bir veya daha fazla hayvanın şap hastalığı ile enfekte veya kontamine olmasından şüphelendiği durumlarda aşağıdaki önlemleri alır.

a) Yetkili birim en kısa zamanda şap hastalığının varlığını ya da yokluğunu doğrulamak üzere resmi incelemeleri başlatır.

b) Yetkili birim kendi gözetimi altında, başta Ek-1’de tanımı yapılan salgının doğrulanması için gerekli laboratuvar incelemelerinde kullanılmak üzere örneklerin alınmasını sağlar.

(2) Resmi veteriner hekim, şüpheli enfeksiyon bildirildiği anda, şüpheli hayvan ya da hayvanların bulunduğu işletmeyi resmi olarak takip altına alır ve özellikle aşağıdaki hususların temin edilmesini;

a) İşletmedeki duyarlı türden olan her hayvan grubunda bulunan tüm hayvanların sayımının yapılmasını, hali hazırda ölmüş, enfekte veya kontamine olmasından şüphelenilen hayvanların sayısının kayıt altına alınmasını,

b) Hastalıktan şüphe duyulan dönem içerisinde yetkili birimin talebi üzerine ya da her ziyarette yetkili birim tarafından kontrol edilmek üzere (a) bendinde yer alan hayvan sayılarının güncel tutulması için doğan veya ölen duyarlı türden hayvan sayılarının hayvan sahibi tarafından kayıt altına alınmasını,

c) İşletmedeki süt ve süt ürünleri, et ve et ürünleri, karkaslar, post ve deriler, yün, sperma, embriyo, ova, sıvı ahır gübresi ve dışkı ile beraber işletmedeki hayvan yemi ve altlık stoklarının kayıt altına alınmasını ve bu kayıtların saklanması,

ç) 19 uncu maddede yer alan farklı epidemiyolojik birimlerden oluşan işletmeler hariç, duyarlı türlerden olan herhangi bir hayvanın işletmeye girmemesini veya işletmeden çıkmamasının temin edilmesi ve işletmedeki duyarlı türden olan tüm hayvanların kendi yerleşimlerinde veya izole edilebilecekleri farklı bir yerde barındırılmasını,

d) Duyarlı türlerden olan hayvanların barındığı bina ve yerlerin girişleri ile çıkışlarında ve işletmenin kendisinde uygun dezenfeksiyon yöntemlerinin kullanılmasını,

e) 15 inci maddeye uygun olarak epidemiyolojik bir araştırmanın yürütülmesini,

f) Epidemiyolojik araştırmayı kolaylaştırmak için, Ek-2'nin beşinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendi uyarınca laboratuvar testleri için gerekli örneklerin alınmasını,

sağlar.

Şap hastalığı salgını şüphesi durumlarında işletmeye giriş ve çıkışlar

MADDE 7 – (1) Şap hastalığı salgınından şüphelenildiğinde, 6 ncı maddedeki şart koşulan önlemlere ilaveten, işletmeye tüm giriş ve işletmeden tüm çıkışlar yasaktır. Yasak özellikle aşağıdaki hususlar için geçerlidir:

a) Duyarlı türlerden olan hayvanların et veya karkasları, et ürünleri, süt veya süt ürünleri, sperma, ova veya embriyoları veya hayvan yemi, kapları, nesnelere veya yün, post ve deri, kıllar veya hayvan atıkları, sıvı ahır gübresi ve dışkı gibi diğer maddeler veya şap virüsünü bulaştırması muhtemel herhangi bir maddenin işletme dışına hareketi,

b) Şap hastalığına duyarlı olmayan türlerden olan hayvanların hareketi,

c) Kişilerin işletmeye giriş veya çıkışları,

ç) Araçların işletmeye giriş veya çıkışları.

(2) Birinci fıkranın (a) bendindeki yasağın istisnası olarak, işletmedeki sütün depolanmasında zorluklarla karşılaşılması durumunda yetkili birim, işletmede sütün imha edilmesi emrini veya veteriner gözetimi altında ve şap virüsünün saçılmasını önleyecek donanımına sahip bir araçla imha edilmek veya şap virüsünü tahrip edecek bir işleme tabi tutulmak üzere mümkün olan en yakın yere nakledilmesine izin verir.

(3) Birinci fıkranın (b), (c) ve (ç) bentlerinde sayılan yasakların istisnası olarak, şap virüsünün yayılmasını önleyecek her türlü tedbirin alınması şartı ile yetkili birim tarafından işletmeye giriş ve çıkışlara izin verilir.

Önlemlerin diğer işletmelere genişletilmesi

MADDE 8 – (1) Yetkili birim, işletmelerin yerleşim yerleri ve yapıları nedeniyle veya 6 ncı maddede yer alan hayvanlarla temasları bir kontaminasyon şüphesi yaratıyorsa, 6 ncı ve 7 nci maddelerde öngörülen önlemler, diğer işletmelere genişletilir.

(2) Yetkili birim, duyarlı türden hayvanların bulunması nedeniyle şap hastalığı enfeksiyonu veya kontaminasyonu şüphesi yaratıyorsa 18 inci maddede yer alan tesislere veya nakil araçlarına, 6 ncı maddede ve 7 nci maddenin birinci fıkrasında öngörülen önlemleri uygular.

Geçici kontrol bölgesi

MADDE 9 – (1) Hastalığın epidemiyolojik durumunun gerektirmesi halinde ve özellikle bu durum duyarlı türden hayvanların yoğunluğunun yüksek olması, geniş çaplı hayvan hareketleri veya duyarlı türden hayvanlar ile irtibatla olan kişilerin olması, şüpheli durum bildiriminde gecikme olması veya şap virüsünün bulaşma yolları veya muhtemel kökeni ile ilgili bilginin yetersiz olmasını kapsıyor ise yetkili birim geçici kontrol bölgesi oluşturabilir.

(2) Geçici kontrol bölgesinde mevcut duyarlı hayvan türlerinin barındırıldığı işletmelerde, 6 ncı maddesinin birinci fıkrası ve ikinci fıkrasının (a), (b) ve (d) bentleri ile 7 nci maddenin birinci fıkrasında öngörülen önlemler uygulanır.

(3) Geçici kontrol bölgesinde alınan önlemler, daha geniş bir alanda veya tüm ülke sınırları içerisinde tüm hayvan hareketlerinin, geçici olarak Bakanlık tarafından

yasaklanması ile desteklenebilir. Ancak şap hastalığına duyarlı olmayan türlerden olan hayvanların hareketinin yasaklanması, gerekliliği istisnai olarak ispatlanmadıkça yetmişiki saati aşamaz.

Koruyucu eradikasyon programı

MADDE 10 – (1) Yetkili birim, epidemiyolojik bilgiler veya diğer bulgular gerektirdiğinde, kontamine olma ihtimali olan duyarlı türden hayvanların ve epidemiyolojik olarak bağlı üretim birimlerindeki veya bitişik işletmelerdeki hayvanların, koruyucu amaçlı öldürülmesi de dahil olmak üzere, bir koruyucu eradikasyon programı uygulayabilir.

(2) Böyle bir durumda, örneklerin alınması ve duyarlı türden olan hayvanların klinik açıdan muayene edilmesi, en azından Ek-2'nin birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları ile beşinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendine uygun olarak yürütülür.

Önlemlerin devam ettirilmesi

MADDE 11 – (1) Şap hastalığı şüphesi resmi olarak kaldırılana kadar, yetkili birim 6 ncı, 7 nci, 8 inci ve 9 uncu maddelerde belirtilen önlemleri geri çekemez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Şap Hastalığı Salgınının Doğrulması ve Alınacak Önlemler

Alınacak önlemler

MADDE 12 – (1) Şap hastalığı salgını doğrulandığı anda yetkili birim gecikmeksizin, işletmede 6 ncı, 7 nci ve 8 inci maddelerde öngörülen önlemlere ilaveten, aşağıdaki önlemleri de uygular.

a) Duyarlı türden olan tüm hayvanlar yerinde itlaf edilir. İstisnai durumlarda duyarlı türlerden olan hayvanlar, nakil ve itlaf etme esnasında şap virüsünün yayılması riskini önleyecek şekilde ve resmi gözetim altında, bu amaca uygun olan en yakın bir yerde öldürülür.

b) Duyarlı türlerden olan hayvanların itlaf edilmesinden önce veya itlaf edilmesi esnasında resmi yetkili birim, 15 inci maddede yer alan epidemiyolojik araştırmalar için gerekli tüm uygun örneklerin Ek-2'nin beşinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendine uygun olarak gereken miktarlarda alınmasını sağlar. Yetkili birim, epidemiyolojik olarak birincil kaynağa bağlı ikincil bir kaynak görülmesi durumunda ve birincil kaynaktan 15 inci maddede yer alan epidemiyolojik araştırmalar için ihtiyaç duyulan yeterli miktarda örnek, 6 ncı maddenin ikinci fıkrasına uygun olarak alındı ise aynı maddenin uygulanmaması kararını alabilirler.

c) İşletmede ölen veya birinci fıkranın (a) bendine uygun olarak itlaf edilen duyarlı türden olan hayvanların karkasları, şap virüsünün yayılma riskinin olmayacağı bir şekilde, resmi gözetim altında, vakit kaybetmeden işleme tabi tutulur. Özel durumlar, karkasların yerinde veya işletme dışında gömülmesini veya yakılmasını gerektiriyor ise, benzeri işlemler 57 nci maddede yer alan acil eylem planları çerçevesinde, önceden hazırlanmış olan talimatlara uygun olarak yürütülür.

ç) Kontaminasyon şüphesi ortadan kaldırılana kadar, 6 ncı maddenin ikinci fıkrasının (c) bendinde yer alan tüm ürün ve maddeler izole edilir veya resmi veteriner hekimin talimatları doğrultusunda şap virüsünün imha edilmesini sağlayacak şekilde bir işleme tabi tutulur.

(2) Yetkili birim, duyarlı türden hayvanların öldürülmesinden, işlenmesinden ve birinci fıkranın (ç) bendinde öngörülen önlemlerin alınmasının tamamlanmasından sonra;

a) Duyarlı türden hayvanların barındırıldığı binalar, çevreleri ve nakil için kullanılan araçlar ile kontamine olması muhtemel diğer binalar ve ekipmanların 13 üncü maddeye uygun olarak temizlenmesini ve dezenfekte edilmesini,

b) Buna ilaveten insanların yaşama alanlarının veya işletmedeki ofis alanların şap virüsü ile kontamine olduğuna dair makul bir şüphe varsa bu alanların da uygun yöntemlerle dezenfekte edilmesini,

c) İşletmeye yeni hayvan girişinin Ek-4'e uygun olarak yürütülmesini, sağlar.

Temizlik ve dezenfeksiyon

MADDE 13 – (1) Yetkili birim tarafından, bu Yönetmelik ile öngörülen önlemlerin ayrılmaz bir parçası olarak, temizlik ve dezenfeksiyon işlemleri belgelendirilir. Dezenfeksiyon işlemi şap virüsünün imha edilmesini temin etmek için, resmi veteriner hekim talimatları doğrultusunda ve resmi gözetim altında ve Bakanlık tarafından veteriner hijyenik ürünler mevzuatına uygun olarak resmi olarak izin verilmiş dezenfektanlar ve bu dezenfektanların uygun çalışma konsantrasyonları kullanılarak yürütülür.

(2) Yetkili birim, uygun zararlı kontrolü de dahil olmak üzere, temizlik ve dezenfeksiyon işlemlerinin çevre üzerine olumsuz etkilerini mümkün olduğunca azaltacak şekilde uygulanmasını temin eder.

(3) Yetkili birim, kullanılan herhangi bir dezenfektanın, etkin bir şekilde dezenfekte edebilmesinin yanı sıra mevcut en iyi teknolojiye uygun olarak, çevre ve halk sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerinin asgari düzeyde olmasını temin etmek için çaba sarf eder.

(4) Yetkili birim, temizlik ve dezenfeksiyon işlemlerini Ek-3'e uygun olarak yürütür.

Şap hastalığı salgını olan hayvanlardan veya bu hayvanlarla temas eden hayvanlardan elde edilen ürünlerin veya maddelerin işlenmesi ve takibi

MADDE 14 – (1) Şap hastalığı salgınının doğrulandığı bir işletmedeki duyarlı türden olan hayvanlardan elde edilen, 6 ncı maddenin ikinci fıkrasının (c) bendinde yer alan ürünler ve maddeler ile o işletmede bulunan duyarlı türden olan hayvanlardan, işletmeye hastalığın olası giriş tarihi ile resmi önlemlerin uygulandığı tarih arasında geçen sürede alınan sperma, ova ve embriyolar takip edilir ve işlenir veya sperma, ova ve embriyo dışındaki maddeler şap virüsünün imha edilmesi ve hastalığın yayılmasını engelleyecek şekilde, resmi gözetim altında muameleye tabi tutulur.

Epidemiyolojik araştırma

MADDE 15 – (1) Şap hastalığı salgınları ile ilgili epidemiyolojik araştırmaların, standartlaştırılmış, hızlı ve hedefe yönelik araştırmalar olmasını sağlamak için, epidemiyoloji eğitimi almış resmi veteriner hekimler tarafından, 57 nci maddede öngörülen acil eylem planları çerçevesinde hazırlanan anketler temelinde yürütülür. Bu araştırmalar;

a) Şap hastalığından şüphelenilmesinden veya bildirimının yapılmasından önce, hastalığın işletmede muhtemel bulunma süresinin uzunluğu,

b) İşletmedeki şap virüsünün muhtemel kaynağı ve aynı kaynaktan enfekte veya kontamine olmasından şüphe duyulan hayvanların bulunduğu diğer işletmelerin belirlenmesi,

c) Büyükbaş hayvanlar ve domuzlar dışında, diğer duyarlı türden hayvanlarda muhtemel enfeksiyon veya kontaminasyon ihtimali,

ç) Söz konusu işletmelerden şap virüsünü taşıyabilecek olan hayvanların, kişilerin, araçların ve 6 ncı maddenin ikinci fıkrasının (c) bendinde yer alan maddelerin giriş ve çıkışları,

ile ilgili hususları kapsamalıdır.

(2) Yetkili birimler, hastalığın epidemiyolojisi ve yayılımı konusunda Bakanlığa sürekli ve düzenli olarak bilgi verir.

Şap hastalığı salgınlarının doğrulanması durumunda alınacak ek önlemler

MADDE 16 – (1) Yetkili birim şap hastalığı salgınının doğrulandığı bir işletmede, duyarlı türden olan hayvanların yanı sıra, işletmedeki şap hastalığına duyarlı olmayan türden hayvanların da itlaf edilmeleri ve şap virüsünün yayılma riskini önleyecek şekilde işleme tabi tutulmaları emrini verebilir. Ancak, izole edilebilen, etkili bir şekilde temizlenebilen ve dezenfekte edilebilen, şap hastalığına duyarlı olmayan türlerden olan hayvanlar için, bireysel olarak tanımlanmaları koşuluyla, bu hüküm uygulanmaz.

(2) Yetkili birim, 12 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen önlemleri, epidemiyolojik bilgiler veya diğer bulgular olası bir bulaşmadan şüphelenilmesine neden oluyor ise, epidemiyolojik olarak bağlı üretim ünitelerine veya bitişik işletmelere uygulayabilir. Bu yönde bir uygulama yapılmadan önce Bakanlığa bildirilir. Bu durumda, örneklerin alınması ve hayvanların klinik muayenesine ilişkin işlemler, Ek 2 nin birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları ile beşinci fıkrasının, (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde belirlenen şekilde yürütülür.

(3) Yetkili birim, ilk şap hastalığının salgınının doğrulanmasından sonra, derhal 21 inci maddeye uygun olarak oluşturulan gözetim bölgesi kadar büyüklükteki bir alanda, acil aşılama yapılması için gerekli olan düzenlemelere yönelik hazırlıkları yapar.

(4) Yetkili birim, 9 uncu ve 10 uncu maddelerde öngörülen önlemleri uygulayabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Özel Durumlarda Uygulanacak Önlemler

Şap hastalığı salgını durumunda, duyarlı türden hayvanları barındıran özel işletmelerde veya çevresinde geçici veya sürekli uygulanacak önlemler

MADDE 17 – (1) Şap hastalığı salgını, laboratuvar, hayvanat bahçesi, yaban yaşam parkı ve çevresi çitle kapalı alanlar veya 5996 sayılı Kanuna uygun olarak onaylanan kurum, enstitü veya merkezler ve bilimsel amaçlı türlerin veya çiftlik hayvanı gen kaynaklarının korunması amacıyla hayvan barındırılan yerlerdeki duyarlı türden hayvanların enfekte olması için bir tehdit oluşturuyor ise yetkili birim, bu hayvanların enfeksiyondan korunması için tüm biyo-güvenlik önlemlerini alır. Bu önlemler, bu yerlere girişin yasaklanması veya girişin özel koşullara bağlanmasını içerebilir.

(2) Birinci fıkrada yer alan tesislerden birinde şap hastalığı salgını doğrulandığında, yetkili birim ülkenin hayvan sağlığı statüsünün tehlikeye atılmaması ve şap virüsünün yayılması riskinin önlenmesi için gerekli tüm önlemlerin alınması koşuluyla, 12 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendini uygulamayabilir.

(3) Yetkili birim bu maddenin ikinci fıkrası uyarınca aldığı, 12 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendini uygulamama yönündeki kararı derhal Bakanlığa bildirilir. Kararın çiftlik hayvanı gen kaynakları ile ilgili olması durumunda bildirim kapsamında, 62 nci maddenin ikinci fıkrasının (e) bendi uyarınca oluşturulan ve önceden hastalığa duyarlı hayvan türlerinin ırkının devamı için zaruri olarak belirlenen üretim tesisleri listesine atıf da bulunacaktır.

(4) Bu maddede belirtilen özel durumlar Bakanlık tarafından değerlendirilir ve şap virüsünün yayılımının önlenmesi açısından, başta 44 üncü madde uyarınca bölgeselleşme ile 49 uncu, 50 nci ve 51 inci maddeleri uyarınca acil durum aşılması ile ilgili olanlar olmak üzere gerekli tedbirlere karar verir ve bu kararların uygulanmasını sağlar.

Kesimevlerinde, sınır kontrol noktalarında ve nakil araçlarında uygulanacak önlemler

MADDE 18 – (1) Bir kesimevinde, bir sınır kontrol noktasında veya bir nakil aracında şap hastalığı vakası doğrulandığında, yetkili birim etkilenen kesimevleri, sınır kontrol noktaları ve nakil araçları ile ilgili olarak aşağıdaki önlemlerin uygulanmasını sağlar.

a) Bu tesislerdeki veya nakil araçlarındaki tüm duyarlı türden olan hayvanlar derhal itlaf edilir.

b) (a) bendinde yer alan hayvanların karkasları, şap virüsünün yayılması riskini önleyecek şekilde, resmi gözetim altında işleme tabi tutulur.

c) Enfekte olan veya enfekte olduğundan şüphelenilen hayvanların ve kontamine hayvanların, sakatat da dahil olmak üzere, diğer hayvansal atıkları, şap virüsünün yayılması riskini önleyecek şekilde, resmi gözetim altında işleme tabi tutulur.

ç) Bu tesislerdeki veya nakil araçlarında gübre, dışkı ve sıvı ahır gübresi resmi gözetim altında dezenfeksiyona tabi tutulur. Bu yerlerden sadece Bakanlık tarafından insan

tüketimine yönelik olmayan çıkarılacak hayvansal yan ürünlere ilişkin mevzuat hükümlerine göre işleme tabi tutulmak üzere uzaklaştırılır.

d) Vasıtalar veya nakil araçları da dahil olmak üzere, binaların ve ekipmanın temizliği ve dezenfeksiyonu, yetkili birim tarafından ortaya konan talimatlar doğrultusunda, 13 üncü maddeye uygun olarak, resmi veteriner hekiminin gözetimi altında gerçekleştirilir.

e) Epidemiyolojik araştırmalar 15 inci maddeye uygun olarak yürütülür.

(2) 20 nci maddede öngörülen önlemler, yetkili birim tarafından temas halinde olan işletmelerde de uygulanır.

(3) Yetkili birim tarafından, birinci fıkrada yer alan tesislere veya nakil araçlarına, birinci fıkranın (d) bendinde yer alan temizlik ve dezenfeksiyon işlemlerinin tamamlanmasından en az yirmidört saat sonrasına kadar kesim, muayene veya nakil için yeniden hayvan girişine izin verilmez.

(4) Epidemiyolojik olarak gerek duyulduğu, özellikle birinci fıkrada yer alan tesislere veya nakil araçlarına bitişik olan işletmelerdeki duyarlı türden olan hayvanların kontamine olduğundan şüphelenildiği durumlarda, yetkili birim tarafından 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (j) bendinin (2) numaralı alt bendinin istisnası olarak, birinci fıkrada yer alan tesislerde ve nakil araçlarında, salgın bildirim yapıldığı, 12 nci ve 21 inci maddelerde öngörülen önlemlerin uygulanması sağlanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Farklı Epidemiyolojik Üretim Birimlerinden Oluşan

İşletmeler ve Temastaki İşletmeler

İşletmeler

MADDE 19 – (1) İki veya daha fazla ayrı üretim birimleri olan işletmeler söz konusu ise, yetkili birim istisnai durumlarda ve riskleri de dikkate aldıktan sonra, bu gibi işletmelerin şap hastalığından etkilenmeyen üretim birimlerinde, 12 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendini uygulayabilir.

(2) Birinci fıkrada yer alan istisna, sadece 6 ncı maddenin ikinci fıkrasında belirtilen resmi araştırmalar sırasında resmi veteriner hekim tarafından şap virüsünün yayılmasının engellenmesi için birinci fıkrada yer alan üretim birimleri arasında işletmede şap virüsünün tespit edilmesinden en az iki kuluçka dönemi öncesinden başlamak kaydıyla

a) İdari kısım dahil olmak üzere tesisin yapısı ve büyüklüğü; ayrı bir hava boşluğu da dahil olmak üzere duyarlı türden farklı hayvan sürülerinin tamamıyla ayrılabilir ortamlarda bakım ve barındırılmasına imkan veriyorsa,

b) Farklı üretim birimlerindeki işlemlerin, özellikle ahır ve mera yönetimi, besleme, gübre ve dışkıının temizlenmesi tamamen birbirinden ayrılmış ve farklı personel tarafından gerçekleştiriliyorsa,

c) Üretim birimlerinde kullanılan makineler, şap hastalığına duyarlı olmayan türden çalıştırılan hayvanlar, ekipman, tertibat, araçlar ve dezenfeksiyon donanımları tamamen ayrı ise

uygulanabilir.

(3) Yetkili birim süt ile ilgili olarak, aşağıdaki koşulların sağlanması durumunda, süt üreten bir işletmeye 12 nci maddenin birinci fıkrasının (ç) bendinden muafiyet tanıyabilir.

a) Bu işletmeler ikinci fıkrada belirlenen koşulları sağlıyorsa.

b) Her birimdeki sağım işlemi tamamen ayrı olarak yürütülüyorsa.

c) Amaçlanan kullanıma bağlı olarak, süt Ek 8' in Bölüm (A) veya Bölüm (B) de anlatılan işlemlerden en azından birine tabi tutuluyorsa.

(4) Birinci fıkraya uygun olarak bir muafiyet verilmesi durumunda böyle bir muafiyet; bu konuda Bakanlık tarafından verilecek talimatta öngörülen kurallar çerçevesinde uygulanır.

(5) Bakanlık bu maddede sözü edilen işletmelerle ilgili durumu gözden geçirir ve gerekmesi durumunda bu maddedeki tedbirlerin uygulanmasının koordinasyonu için gerekli talimatları yetkili birime bildirir.

Temas işletmeleri

MADDE 20 – (1) Resmi veteriner hekim, şap virüsünün kişilerin, hayvanların, hayvansal kökenli ürünlerin veya vasıtaların hareketiyle veya herhangi başka bir yolla diğer işletmelerden 6 ncı veya 12 nci maddelerde yer alan işletmelere veya bu işletmelerden diğer işletmelere bulaşmış olabileceğini tespit eder veya doğrulanan verilere dayanarak bu kaniya varırsa, söz konusu işletmeler temas işletmeleri kabul edilir.

(2) Temas işletmeleri, 6 ncı maddenin ikinci fıkrası ve 7 nci maddede öngörülen önlemlere tabidir. Bu önlemler, söz konusu temas işletmelerinde şap virüsü varlığı şüphesi, Ek-1’deki tanıma uygun olarak ve Ek-2 nin beşinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde öngörülen tetkik şartlarına uygun bir şekilde, resmi olarak kaldırılana kadar devam ettirilir.

(3) Temas işletmelerinden tüm hayvanların uzaklaştırılması, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (m) bendinde ilgili olan türler için belirlenmiş kuluçka süresine denk gelen bir dönem için yasaktır. Ancak yetkili birim 6 ncı maddenin ikinci fıkrasının (ç) bendinden istisna olarak, duyarlı türden olan hayvanların acil kesimi için, resmi gözetim altında doğrudan en yakındaki seçilmiş bir kesimevine nakline izin verebilir. Böyle bir istisnaya karar vermeden önce resmi veteriner hekim, en azından Ek 2’nin birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarında öngörülen klinik muayeneyi yapmak zorundadır.

(4) Resmi veteriner hekim, epidemiyolojik durumun izin verdiği kanaatinde ise, epidemiyolojik üretim biriminin 19 uncu maddeye uyması koşulu ile, birinci fıkrada öngörülen temas işletme tanımını, tek bir epidemiyolojik üretim birimi ve bu birimdeki hayvanlarla sınırlandırabilir.

(5) Bir şap hastalığı salgınında 17 nci ve 18 inci maddelerde yer alan tesisler ve nakil araçları arasındaki epidemiyolojik bağ bertaraf edilemiyorsa, 6 ncı maddenin birinci ve ikinci fıkraları ile 7 nci maddede öngörülen önlemler, yetkili birim tarafından bu tesislere ve nakil araçlarına da uygulanır. Yetkili birim 10 uncu maddede öngörülen önlemlerin uygulanmasına karar verebilir.

(6) Bakanlık bu maddede sözü edilen işletmelerle ilgili durumu gözden geçirir ve gerekmesi durumunda bu maddedeki tedbirlerin uygulanmasının koordinasyonu için gerekli talimatları yetkili birime bildirir.

ALTINCI BÖLÜM

Koruma ve Gözetim Bölgeleri

Koruma ve gözetim bölgelerinin kurulması

MADDE 21 – (1) Resmi veteriner hekim, 9 uncu maddede öngörülen önlemlere dokunmaksızın, bir şap hastalığı salgınının doğrulanmasından hemen sonra, ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarda belirtilen önlemleri alır.

(2) Resmi veteriner hekim, birinci fıkrada yer alan şap hastalığı salgınına merkez olarak, yarıçapı asgari 3 km. olacak şekilde bir koruma bölgesi ve koruma bölgesini de kapsayacak ve yarıçapı asgari 10 km olan bir gözetim bölgesi oluşturur. Bu bölgelerin coğrafi sınırları oluşturulurken; idari sınırlar, doğal engeller, gözetim imkanları, hava veya diğer yollarla şap virüsünün muhtemel yayılmasının tahmin edilmesini mümkün kılan teknolojik ilerleme dikkate alınır. Bölgelerin sınırları, eğer gerekli ise bu gibi unsurlar ışığında yeniden gözden geçirilir.

(3) Resmi veteriner hekim, koruma ve gözetim bölgelerinin girişlerindeki yolların yeterli büyüklükteki levhalarla işaretlenmesini temin eder.

(4) Şap hastalığının mümkün olan en kısa zamanda eradike edilmesi için gerekli olan önlemlerin tam koordinasyonunu sağlayabilmek üzere, yetkili birim 59 uncu ve 61 inci

maddelerde yer alan ulusal ve yerel hastalık kontrol merkezlerini kurar veya kurdurur. 15 inci maddede yer alan epidemiyolojik araştırmanın yürütülebilmesi amacıyla, bu merkezler 63 üncü maddede öngörülen bir uzman grubu tarafından desteklenir.

(5) Resmi veteriner hekim vakit kaybetmeden, koruma bölgesindeki bir işletmede tahmini olarak enfeksiyonun görüldüğü ilk tarihten, en az yirmibir gün öncesinden başlayarak bu bölgelerden çıkan hayvanları takip etmeye başlar.

(6) Resmi veteriner hekim, şap virüsünün tahmini giriş tarihi ile ikinci fıkrada öngörülen önlemlerin yürürlüğe girdiği tarihler arasında koruma bölgesindeki duyarlı türden olan hayvanlardan elde edilen ve üretilen taze et, et ürünleri, çiğ süt ve çiğ süt ürünlerinin takibini yapar. Yetkili birim bunun gibi taze et, et ürünleri, çiğ süt ve çiğ süt ürünlerinin sırasıyla 25 inci, 26 ncı ve 27 nci maddelere uygun olarak işleme tabi tutulmasını veya şap virüsü kontaminasyon riski resmi olarak kaldırılana kadar el konulmasını sağlar.

Koruma bölgesindeki işletmelerde alınacak önlemler

MADDE 22 – (1) Resmi veteriner hekim gecikmeksizin koruma bölgelerinde aşağıdaki önlemleri alır.

a) Duyarlı türden olan hayvanları barındıran tüm işletmelerin kayıt altına alınmasını, bu işletmelerde bir an evvel mevcut bulunan tüm hayvanlar için bir sayım yapılmasını ve sayımın sürekli güncellenmesini sağlar.

b) Duyarlı türden olan hayvanların bulunduğu tüm işletmelerin, (a) bendinde yer alan kayıtlar ile şap virüsünün giriş veya çıkışını önlemek açısından uygulanan tüm önlemlere ilişkin belgelerin incelenmesini de içerecek biçimde, düzenli aralıklarla veteriner hekim denetimine tabi tutulmasını sağlar. Bu resmi veteriner hekim denetimi, EK-2'nin birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarında tanımlanan klinik muayene veya söz konusu ekin beşinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendi uyarınca duyarlı türden olan hayvanlardan örnek alınmasını da içerebilir.

c) Duyarlı türden olan hayvanların buldukları işletmeden çıkarılmamasını sağlar.

(2) Birinci fıkranın (c) bendinin istisnası olarak, duyarlı türden olan hayvanlar acil kesim amacıyla, aynı koruma bölgesi içindeki bir kesimevine veya eğer koruma bölgesi içerisinde bir kesimevi yok ise, yetkili birim tarafından koruma bölgesi dışında belirlenen bir kesimevine resmi veteriner hekiminin gözetiminde doğrudan nakledilebilir. Bu nakillerde kullanılan araçlar her defasında resmi gözetim altında temizlenir ve dezenfekte edilir.

(3) İkinci fıkrada yer alan hayvan hareketleri için izin verilmesi sadece işletmede bulunan duyarlı türden olan hayvanların resmi veteriner hekimi tarafından Ek 2'nin birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarına uygun klinik muayenesine dayanarak ve epidemiyolojik koşulların değerlendirilmesinden sonra, enfekte veya kontamine olduğundan şüphelenilmesine gerek olmadığına, yetkili birimin kani olması durumunda söz konusudur. Bu hayvanların eti 25 inci maddede belirtilen önlemlere tabidir.

Koruma bölgesinde hayvan ve hayvansal ürün hareketleri ile nakilleri

MADDE 23 – (1) Koruma bölgesi içerisinde;

a) Duyarlı türden olan hayvanların işletmeler arasındaki hareketi ve nakli,

b) Fuarlar, pazarlar, gösteriler gibi duyarlı türden hayvanların toplanması ve dağılmasını içeren faaliyetler,

c) Duyarlı türden olan hayvan yetiştiriciliği için seyyar hizmetler,

ç) Duyarlı türden olan hayvanlarda suni tohumlama veya bu hayvanlardan ova ve embriyo toplanması,

gibi tüm faaliyetler yasaktır.

İlave önlemler ve muafiyetler

MADDE 24 – (1) Resmi veteriner hekim 23 üncü maddedeki yasakları;

- a) Duyarlı türden olmayan hayvanların koruma bölgesi içinde yerleşik işletmeler arasında hareketi ve nakli veya koruma bölgesi içine bu tür hayvanların girişi veya bu bölgeden çıkışını,
- b) Koruma bölgesinden tüm hayvan türlerinin transit geçişini,
- c) Şap virüsü yayılması riskinin olduğu durumlarda, duyarlı türden olan hayvanlarla temasta olabilecek kişilerin bir araya geldiği toplantıları,
- ç) Şap hastalığına duyarlı olmayan türden olan hayvanlarda suni tohumlama veya bu hayvanlardan ova ve embriyo toplanmasını,
- d) Hayvan nakilleri için tasarlanmış olan taşıtların hareketini,
- e) Duyarlı türden olan hayvanların işletmede özel tüketim amaçlı kesimini,
- f) 33 üncü maddede yer alan malların, duyarlı türden olan hayvanları barındıran işletmelere nakledilmesini,

engelleyecek şekilde genişletebilir.

(2) Yetkili birim;

a) Bütün türlere ait hayvanlar için sadece ana yollar veya tren yolları kanalıyla koruma bölgesi üzerinden transit geçişine,

b) Koruma bölgesi dışındaki bir işletmeden geldiği resmi veteriner hekim tarafından belgelendirilmiş ve acil kesim için belirli bir kesimevine belli bir güzergah kullanılarak yönlendirilmiş duyarlı hayvanların nakline, nakil sonrası araçların kesimevinde resmi gözetim altında temizlenmesi ve dezenfekte edilmesi ve aracın seyir defterine kayıt edilmesi şartı ile,

c) İşletmedeki hayvanlara, işletmenin personeli tarafından aynı işletmedeki hayvanlardan toplanan veya işletmede depolanan sperma veya bir sperma merkezinden getirilerek işletme dışında teslim edilen sperma kullanılarak suni tohumlama yapılmasına,

ç) Ek-5'te belirlenen koşulları göz önünde bulundurarak tek tırnaklıların hareket ve nakline,

d) Duyarlı türden olan hayvanları barındıran işletmelere 33 üncü maddede yer alan yem, saman, kuru ot ve sapların belirli koşullar altında nakledilmesine, izin verebilir.

Koruma bölgesinde üretilmiş taze ete ilişkin önlemler

MADDE 25 – (1) Menşei koruma bölgesi olan duyarlı türden olan hayvanlardan elde edilen taze et, kıyım ve hazır et ürünlerinin pazara sürülmesi yasaktır.

(2) Koruma bölgesinde yerleşik olan tesislerde duyarlı türden olan hayvanlardan elde edilen taze et, kıyım ve hazır et ürünlerinin pazara sürülmesi yasaktır.

(3) Birinci fıkrada yer alan taze et, kıyım ve hazır et ürünleri resmi veteriner hekim tarafından ilgili mevzuat uyarınca damgalanır. Bunu takiben, kapalı konteynırlarda Ek 6'nın (A) bölümüne uygun olarak işleme tabi tutulan et ürünlerine dönüştürülmesi için, yetkili birim tarafından belirlenen bir tesise nakledilir.

(4) Koruma bölgesindeki bir işletmede enfeksiyonun tahmini başlangıç tarihinden en az yirmibir gün öncesinde üretilen ve bu tarihten sonra üretilen benzeri etlerden ayrı bir şekilde depolanıp nakledilmiş taze et, kıyım ve hazır et ürünlerine birinci fıkra hükümleri uygulanmaz.

(5) İkinci fıkrada sözü edilen yasak, aşağıda belirtilen koşulların karşılanması halinde, koruma bölgesinde yerleşik bir tesisten elde edilen taze et, kıyım ve hazır et ürünlerine uygulanmaz.

a) Tesis sıkı bir veteriner hekim kontrolü altında faaliyet göstermelidir.

b) Tesiste sadece dördüncü fıkrada anlatılan taze et, kıyım veya hazır et ürünleri veya koruma alanı dışında beslenen ve kesilen hayvanlardan veya tesise 24 üncü maddenin ikinci fıkrasının (b) bendindeki hükümlere uygun olarak nakledilen ve orada kesilen hayvanlardan elde edilen taze et, kıyım veya hazır et ürünleri işlenmelidir.

c) Bu şekilde elde edilen taze et, kıyma ve hazır et ürünleri resmi veteriner hekim tarafından ilgili mevzuat uyarınca damgalanır.

ç) Tüm üretim sürecinde, bu şekilde elde edilen tüm taze et, kıyma veya hazır et ürünleri açıkça tanımlanmalı ve bu Yönetmeliğe uygun olarak koruma bölgesinin dışına dağıtımı uygun olmayan taze et, kıyma veya et karışımlarından ayrı tutularak nakledilmeli ve depolanmalıdır.

(6) Beşinci fıkra kapsamındaki taze et, kıyma ve hazır et ürünlerinin dış ticarete sunulacak olması durumunda, beşinci fıkrada yer alan koşullara uygun olduğu resmi veteriner hekim tarafından belgelendirilir. Bakanlık ya da yetkili birim, resmi veteriner hekim tarafından yürütülen uygunluk kontrolünü denetler ve bu tür belgelendirme amacıyla onaylanan tesislerin bir listesini tutar.

(7) Bakanlık birinci fıkrada öngörülen yasaklamaya belirli koşullarda muafiyet getirebilir. Bu muafiyet özellikle koruma bölgesinde otuz günden daha uzun süre ile kalmış hayvanlardan elde edilen etleri kapsar.

Koruma bölgesinde üretilmiş et ürünlerine ilişkin önlemler

MADDE 26 – (1) Menşei koruma bölgesi olan duyarlı türden olan hayvanlardan elde edilen etlerden üretilen et ürünlerinin pazara sürülmesi yasaktır.

(2) Birinci fıkrada sözü edilen yasaklama, Ek-7'nin (A) bölümünde belirlenen işlemlerden birinden geçen veya 25 inci maddenin dördüncü fıkrasında yer alan etlerden üretilmiş olan et ürünlerine uygulanmaz.

Koruma bölgesinde üretilmiş süt ve süt ürünlerine ilişkin önlemler

MADDE 27 – (1) Menşei koruma bölgesi olan duyarlı türden olan hayvanlardan elde edilen sütün ve bu sütten üretilen ürünlerin pazara sürülmesi yasaktır.

(2) Koruma bölgesinde yerleşik olan tesislerde duyarlı türden olan hayvanlardan elde edilerek üretilen süt ve süt ürünlerinin pazara sürülmesi yasaktır.

(3) Birinci fıkrada belirtilen yasak, istisna olarak, koruma bölgesindeki bir işletmede enfeksiyonun tahmini başlangıç tarihinden en az yirmibir gün öncesinde üretilen süt ve süt ürünleri için, söz konusu süt ve süt ürünleri bu tarihten sonra üretilen süt ve süt ürünlerinden ayrı bir şekilde depolanıp, nakledilmiş ise uygulanmaz.

(4) İstisna olarak, koruma bölgesi menşeli duyarlı türden olan hayvanlardan elde edilen süt ile bu sütten elde edilen süt ürünleri kullanım amaçlarına bağlı olarak Ek- 8'in (A) veya (B) bölümlerinde ortaya konan işlemlerden birine tabi tutuldu ise, birinci fıkrada öngörülen yasak uygulanmaz. Sütün ve süt ürünlerinin işlenmesi beşinci fıkrada belirtilen tesislerde altıncı fıkrada belirlenen koşullarda yapılmalıdır. Ancak eğer koruma bölgesinde yerleşik bir işleme tesisi yok ise sekizinci fıkrada belirtilen koşullara uyularak koruma bölgesi dışındaki tesislerde kullanılır.

(5) İkinci fıkranın istisnası olarak, altıncı fıkrada belirtilen koşulların karşılanması durumunda, koruma bölgesinde yerleşik tesislerde hazırlanan süt ve süt ürünleri için ikinci fıkradaki yasaklama uygulanmaz.

(6) Dördüncü ve beşinci fıkralarda yer alan tesisler aşağıdaki koşullara uyum sağlar.

a) Tesis sürekli bir resmi veteriner hekim kontrolü altında faaliyet göstermelidir.

b) Tesiste kullanılan tüm sütler, üçüncü ve dördüncü fıkralar ile uyumlu olmalı veya çiğ süt, koruma alanı dışındaki hayvanlardan elde edilmelidir.

c) Tüm üretim süreci boyunca süt açıkça tanımlanmalı ve koruma alanı dışına gönderilmeyecek olan çiğ sütten ve çiğ süt ürünlerinden ayrı olarak nakledilmeli ve depolanmalıdır.

ç) Tesislere koruma bölgesi dışındaki yerleşik işletmelerden çiğ süt nakli, nakil işleminden önce temizlenmiş ve dezenfekte edilmiş ve daha sonra koruma bölgesi içerisinde duyarlı türden hayvanları barındıran işletmelerle temasta bulunmayan vasıtalar ile gerçekleştirilmelidir.

(7) Altıncı fıkra kapsamındaki sütün dış ticarete sunulacak olması durumunda, sütün altıncı fıkrada yer alan koşullara uygun olduğu resmi veteriner hekim tarafından belgelendirilir. Bakanlık ya da yetkili birim, resmi veteriner hekim tarafından yürütülen uygunluk kontrolünü denetler ve bu tür belgelendirme amacıyla onaylanan tesislerin bir listesini tutar.

(8) Koruma bölgesi içinde yerleşik olan işletmelerden, koruma bölgesi dışında yerleşik olan tesislere çiğ sütün nakledilmesi ve bu sütün işlenmesi aşağıdaki koşullara tabidir.

a) Koruma bölgesi içinde barındırılan duyarlı türden olan hayvanlardan elde edilen çiğ sütün, koruma bölgesi dışında yerleşik tesislerde işlenmesine, yetkili birimler tarafından izin verilmiş olmalıdır.

b) İzin, nakil esnasında uyulacak kurallar ve nakil rotasını da içermelidir.

c) Nakil, nakil işlemi başlamadan önce temizlenen ve dezenfekte edilen ve nakil esnasında süt sızıntısına müsaade etmeyecek şekilde yapılmış ve bu özelliğini devam ettiren ve sütün yüklenmesi ile boşaltılması sırasında hava yoluyla bulaşmayı engelleyecek şekilde donatılmış olan vasıtalarla gerçekleştirilmiş olmalıdır.

ç) Duyarlı türden olan hayvanların sütünün toplandığı işletmeden ayrılmadan önce vasıtanın bağlantı boruları, araba lastikleri, tekerlek muhafazaları ve alt kısımları ile süt döküntüleri temizlenmiş ve dezenfekte edilmiş olmalı ve son dezenfeksiyondan sonra ve koruma bölgesini terk etmeden önce vasıta, duyarlı türden hayvan barındıran diğer işletmelerle temasta bulunmamış olmalıdır.

d) Nakil araçları bir coğrafi veya idari alana tahsis edilmiş ve buna göre işaretlenmiş olmalı ve bir başka alana sadece resmi gözetim altında temizlendikten ve dezenfekte edildikten sonra hareket edebilmelidir.

(9) Koruma bölgesinde yerleşik olan işletmelerdeki duyarlı türden olan hayvanlardan çiğ süt örneklerinin alınması ve şap hastalığı tanısı için onaylanmış olan veteriner tanı laboratuvarları dışında, başka bir laboratuvara nakledilmesi ve söz konusu sütün buralarda işleme tabi tutulması yasaktır.

Koruma bölgesinde duyarlı türden olan hayvanlardan toplanmış sperma, ova ve embriyolara ilişkin önlemler

MADDE 28 – (1) Menşei koruma bölgesi olan, duyarlı türden olan hayvanlardan elde edilen sperma, ova ve embriyoların pazara sürülmesi yasaktır.

(2) Koruma bölgesindeki bir işletmede enfeksiyonun tahmini başlangıç tarihinden en az yirmibir gün öncesinde toplanan ve dondurulmuş olarak depolanan sperma, ova ve embriyolar için, birinci fıkrada öngörülen yasak uygulanmaz.

(3) İkinci fıkrada yer alan enfeksiyon tarihinden sonra toplanan dondurulmuş sperma ayrı bir şekilde depolanır ve sadece aşağıdaki hususlar gerçekleştiğinde serbest bırakılır.

a) 35 inci maddeye uygun olarak şap hastalığı salgınına ilişkin tüm önlemlerin kaldırılmış olması,

b) Sperma toplama merkezindeki tüm hayvanların klinik muayeneden geçirilmiş olması ve Ek-2'nin altıncı fıkrasına uygun olarak alınan örneklerin toplama merkezinde enfeksiyonun olmadığına doğrulanması için serolojik teste tabi tutulmuş olması,

c) Sperma toplanan hayvanın sperma toplama tarihinden en az yirmisekiz gün sonra serolojik teste tabi tutularak şap virüsü antikorları yönünden negatif olarak bulunması, gereklidir.

Koruma bölgesinde duyarlı türden olan hayvanlar tarafından üretilen gübre ve dışkıların nakledilmesi ve dağıtılması

MADDE 29 – (1) Duyarlı türden olan hayvanların barındırıldığı koruma bölgesinde yerleşik olan ve 18 inci maddede yer alan işletme, tesis ve nakil araçlarından dışkı veya gübrenin koruma bölgesi içinde nakli ve dağıtımı yasaktır.

(2) Birinci fıkradaki yasağın istisnası olarak, yetkili birim, koruma bölgesinde yerleşik olan bir işletmedeki duyarlı türden olan hayvanların gübrelerinin, Bakanlık tarafından çıkarılacak insan tüketimine yönelik olmayan hayvansal yan ürünlere ilişkin mevzuat hükümlerine göre bu amaç için belirlenmiş bir tesise işleme tabi tutulmak üzere nakledilmesine veya ara depolanmasına izin verebilir.

(3) Birinci fıkradaki yasağa karşın, yetkili birim, koruma bölgesinde yerleşik olan ve 6 ncı veya 12 nci maddelere tabi olmayan işletmelerdeki duyarlı türden olan hayvanların gübrelerinin belirlenen alanlara dağıtılması için sadece aşağıdaki koşullar altında muafiyet verebilir.

a) Gübrenin tümü, enfeksiyonun tahmini başlangıç tarihinden en az yirmibir gün önce, koruma bölgesindeki bir işletmede üretilmiş olmalı ve dışkı veya gübre duyarlı türden olan hayvanların barındırıldığı işletmelerden yeterli uzaklıkta bir araziye alçaktan serpilmeli ve bir an evvel toprakla karıştırılmalıdır.

b) Büyükbaş hayvanlara veya domuzlara ait gübreler söz konusu ise;

1) İşletmedeki tüm hayvanların, resmi veteriner hekimi tarafından muayenesi şap virüsü ile enfekte hayvan şüphesini ortadan kaldırmış olmalıdır.

2) Gübrenin tümü üçüncü fıkranın (b) bendinin (1) numaralı alt bendinde yer alan muayeneden en az dört gün önce üretilmiş olmalıdır.

3) Koruma bölgesinde duyarlı türden hayvan barındıran diğer işletmelerden yeterli uzaklıkta, menşei işletmeye yakın olarak seçilmiş arazilere serpilerek toprağa karıştırılmalıdır.

(4) Resmi veteriner hekim duyarlı türden hayvanların barındırıldığı işletmelerden dışkı ve gübrelerin çıkarılmasına, sızıntı yapmayan nakil araçlarına yükleme yapıldıktan sonra ve işletmeyi terk etmeden önce temizlenmesi ve dezenfeksiyonu başta olmak üzere, şap virüsünün yayılmasını engelleyen sıkı önlemler alınmasına bağlı olarak izin verir.

Koruma bölgesindeki duyarlı türden olan hayvanlara ait post ve derilerine ilişkin önlemler

MADDE 30 – (1) Menşei koruma bölgesi olan, duyarlı türden olan hayvanlardan elde edilen post ve derilerin pazara sürülmesi yasaktır.

(2) Aşağıdaki koşullardan birini yerine getiren post ve deriler için birinci fıkrada sözü edilen yasaklama uygulanmaz.

a) 12 nci maddenin birinci fıkrasında yer alan işletmede enfeksiyonun tahmini başlangıç tarihinden en az yirmibir gün öncesinde çıkartılan ve bu tarihten sonra çıkartılan post ve derilerden ayrı olarak saklanması.

b) Ek-6'nın (A) bölümünde ortaya konan şartlara uyması.

Koruma bölgesinde üretilen koyun yünü, geviş getiren hayvanların kılı ve domuz kılına ilişkin önlemler

MADDE 31– (1) Menşei koruma bölgesi olan, koyun yünü, geviş getiren hayvanların kılı ve domuz kılına pazara sürülmesi yasaktır.

(2) Aşağıdaki koşullardan birini yerine getiren işlenmemiş yün, kıl ve domuz kılı için, birinci fıkrada öngörülen yasaklama uygulanmaz.

a) 12 nci maddenin birinci fıkrasında yer alan işletmede enfeksiyonun tahmini başlangıç tarihinden en az yirmibir gün öncesinde elde edilen ve bu tarihten sonra elde edilen yün, kıl ve domuz kılından ayrı olarak saklanması.

b) Ek-6'nın (A) bölümüne uygun olarak işleme tabi tutulması.

Koruma bölgesinde üretilen diğer hayvansal ürünlere ilişkin önlemler

MADDE 32 – (1) 25 inci ile 31 inci maddeler arasında bahsi geçmeyen duyarlı türden olan hayvanlardan elde edilen hayvansal ürünlerin pazara sürülmesi yasaktır.

(2) Birinci fıkranın istisnası olarak, aşağıdaki koşullardan birini yerine getiren ürünler için, söz konusu fıkrada öngörülen yasak uygulanmaz.

a) İşletmede 12 nci maddenin birinci fıkrasında yer alan işletmede enfeksiyonun tahmini başlangıç tarihinden en az yirmibir gün öncesinde üretilen ve bu tarihten sonra üretilen ürünlerden ayrı olarak saklanması ve nakledilmesi.

b) Ek-6'nın (A) bölümüne uygun olarak işleme tabi tutulması.

c) Özel ürünlerin Ek-6'nın (A) bölümünde yer alan şartlarla uyumlu olması.

ç) Bulunması muhtemel şap virüsünün imha edilmesini sağlamak için bir işleme tabi tutulan hayvansal orijinli ürünleri içeren veya bu Yönetmelik hükümleri kapsamında kısıtlamaya tabi tutulmayan hayvanlardan elde edilmiş olan ve ileri bir işleme tabi tutulmayan bileşik ürünler olmaları.

d) In vitro tanı için veya laboratuvar kimyasalı olarak kullanılmak üzere, paketlenmiş ürünler olması.

Koruma bölgesinde üretilen yem, saman, kuru ot ve saplara ilişkin önlemler

MADDE 33 – (1) Menşei koruma bölgesi olan yem, saman, kuru ot ve saplara pazara sürülmesi yasaktır.

(2) Birinci fıkranın istisnası olarak, aşağıdaki durumlarda yem, saman, kuru ot ve sapsar için, söz konusu fıkrada öngörülen yasak uygulanmaz.

a) İşletmede 12 nci maddenin birinci fıkrasında yer alan enfeksiyonun tahmini başlangıç tarihinden en az yirmibir gün öncesinde üretilen ve bu tarihten sonra üretilen ürünlerden ayrı olarak saklanması ve nakledilmesi.

b) Yetkili birimlerin iznine tabi olarak koruma bölgesi dahilinde kullanımı amaçlanıyorsa.

c) Duyarlı türden olan hayvanları barındırmayan tesislerde üretilmişler ise.

ç) Ham maddesini ikinci fıkranın (c) bendinde yer alan tesislerden veya koruma bölgesi dışında yerleşik olan tesislerden alarak ve duyarlı türden olan hayvanları barındırmayan tesislerde üretilmiş ise.

(d) Duyarlı türden olan hayvanları barındıran işletmelerde üretilen ve Ek-6'nın (B) bölümünde yer alan şartlara uyan saman ve sap ise.

İstisnaların tanınması ve ek sertifikasyon

MADDE 34 – (1) 24 üncü ile 33 üncü maddeler arasında öngörülen yasaklarla ilgili istisnalar sadece, yetkili birim tarafından ürünler koruma bölgesini terk etmeden önce yeterli bir süre zarfında bütün gerekliliklerin yerine getirilmiş olmasına ve şap virüsünün yayılması riskinin olmadığı kanaatine varması sonucu alacağı özel bir kararla verilebilir.

Koruma bölgesinde önlemlerin kaldırılması

MADDE 35 – (1) Koruma bölgesinde uygulanan önlemler, aşağıdaki koşullar sağlanana kadar geçen süre içinde devam ettirilir.

a) 12 nci maddenin birinci fıkrasında yer alan işletmedeki duyarlı türden olan hayvanların öldürülmesi ve güvenli olarak imha edilmesinin ve 13 üncü maddeye uygun olarak yürütülen ön temizlik ve dezenfeksiyonun tamamlanmasının üstünden en az onbeş gün geçmesi.

b) Koruma alanı içerisinde yerleşik olan ve duyarlı türden olan hayvanları barındıran tüm işletmelerde tetkiklerin tamamlanması ve negatif sonuçların elde edilmesi.

(2) Koruma bölgesi için özel olan önlemlerin kaldırılmasından sonra, 36 ncı ve 41 inci maddeler arası öngörülen gözetim bölgesinde uygulanan önlemler, 43 üncü maddeye uygun olarak kaldırılana kadar, en az onbeş gün süre ile daha devam ettirilir.

(3) Birinci fıkranın (b) bendinde yer alan tetkik, Ek-2'nin birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarında yer alan kriterlere uygun olarak, enfeksiyonun olmadığını doğrulamak üzere gerçekleştirilir ve söz konusu Ek-2'nin beşinci fıkrasının (a) ve (c) bentlerinde belirlenen kriterleri esas alarak, aynı Ek-2'nin yedinci fıkrasında öngörülen önlemleri içerir.

Gözetim bölgesindeki işletmelere uygulanacak önlemler

MADDE 36 – (1) Gözetim bölgesinde 22 nci maddenin birinci fıkrasında hükme bağlanan önlemler uygulanır.

(2) 22 nci maddenin birinci fıkrasının (c) bendindeki yasağın istisnası olarak, gözetim bölgesi dahilinde yetersiz kesim kapasitesi olması veya kesim kapasitesinin olmaması durumunda, yetkili birimler, resmi gözetim altında, gözetim bölgesinde yerleşik işletmelerden duyarlı türden olan hayvanların kesim için doğrudan gözetim bölgesi dışında yerleşik olan bir kesimevine, aşağıdaki koşullara tabi olmak kaydıyla nakli için izin verebilirler.

a) 22 nci maddenin birinci fıkrasında yer alan kayıtların resmi olarak kontrole tabi tutulması ve işletmenin epidemiyolojik durumunun şap virüsü ile bulaşık veya enfekte olması şüphesi göstermemesi.

b) İşletmedeki duyarlı türden olan tüm hayvanların resmi veteriner hekimi tarafından yapılan muayenelerinde sonuçların negatif olması.

c) Ek-2'nin altıncı fıkrasında belirtilen istatistik parametreleri dikkate alarak temsili sayıda hayvanın klinik olarak enfekte hayvan varlığının veya enfekte hayvan şüphesinin kaldırılması için klinik muayeneye tabi tutulması.

ç) Kesimevinin yetkili birim tarafından seçilmiş olması ve gözetim bölgesine mümkün olan en yakın yerde bulunması.

d) Bu hayvanlardan elde edilen etlerin 38 inci maddede belirtilen işleme tabi tutulması.

Gözetim bölgesindeki duyarlı türden olan hayvanların hareketi

MADDE 37 – (1) Gözetim bölgesi dahilindeki işletmelerden duyarlı türlere ait hayvanlar nakledilmez.

(2) Birinci fıkranın istisnası olarak, aşağıda belirtilen amaçlardan herhangi biri söz konusu ise birinci fıkrada hükme bağlanan yasak uygulanmaz.

a) Koruma bölgesinde en son kaydedilen şap hastalığı salgınından en az onbeş gün geçtikten sonra, hayvanların diğer işletmelerin duyarlı türden olan hayvanları ile temasta bulunmadan, gözetim bölgesinde yerleşik meraya götürülmesi.

b) Hayvanların doğrudan aynı bölge içerisinde yerleşik bir kesimevinde kesilmek amacıyla resmi gözetim altında nakledilmeleri.

c) Hayvanları 36 ncı maddenin ikinci fıkrasına uygun olarak nakletmek.

ç) Hayvanları 24 üncü maddenin ikinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine uygun olarak nakletmek.

(3) İkinci fıkranın (a) bendinde öngörülen hayvan hareketlerine, yetkili birim tarafından sadece, işletmedeki duyarlı türden olan hayvanların Ek-2'nin altıncı fıkrasına uygun olarak alınan örneklerde test yapılması da dahil resmi veteriner hekimi tarafından muayene edilmesi sonucunda, hayvanların enfekte olduğu şüphesinin veya hayvanların kontamine olduğu şüphesinin kalkmasından sonra izin verilebilir.

(4) İkinci fıkranın (b) bendinde öngörülen hayvan hareketleri için izin, yetkili birim tarafından sadece, 36 ncı maddenin ikinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde öngörülen önlemlerin tatmin edici sonuçlarla tamamlanmasından sonra verilir.

(5) Resmi veteriner hekim vakit kaybetmeden, gözetim bölgesindeki bir işletmede tahmini olarak enfeksiyonun görüldüğü ilk tarihten en az yirmibir gün öncesinden başlayarak, bu bölgeden çıkan duyarlı türden olan hayvanları takip etmeye başlar ve takip sonuçları ile ilgili olarak, yetkili birimleri bilgilendirir.

Gözetim bölgeleri menşeli duyarlı türden olan hayvanların taze eti ve bu etlerden üretilen et ürünleri için uygulanacak önlemler

MADDE 38 – (1) Menşei gözetim bölgesi olan duyarlı türden olan hayvanlardan elde edilen taze et, kıyma ve hazır etler ile bu etlerden üretilen et ürünlerinin pazara sürülmesi yasaktır.

(2) Menşei gözetim bölgesi içinde yerleşik olan tesislerde duyarlı türden olan hayvanlardan üretilen taze et, kıyma, hazır etler ve et ürünlerinin pazara sürülmesi yasaktır.

(3) Birinci fıkranın istisnası olarak, gözetim bölgesindeki bir işletmede enfeksiyonun tahmini başlangıç tarihinden en az yirmibir gün öncesinde üretilen taze et, kıyma ve hazır etler için, söz konusu etler, bu tarihten sonra üretilen benzeri etlerden ayrı bir şekilde depolanıp, nakledilmiş ise söz konusu fıkra da öngörülen yasak uygulanmaz.

(4) Birinci fıkranın istisnası olarak, etin beşinci fıkra da öngörülen önlemlere tabi olması koşuluyla, en azından 36 ncı maddenin ikinci fıkrasının (a) ile (d) bentleri arasında öngörülen koşullar kadar sıkı koşullar altında nakledilen hayvanlardan elde edilen taze et, kıyma ve hazır etler için birinci fıkra da öngörülen yasak uygulanmaz.

(5) İkinci fıkranın istisnası olarak, gözetim bölgesinde yerleşik bir tesislerden elde edilen taze et, kıyma ve et karışımları için öngörülen yasak, aşağıda belirtilen koşullar altında uygulanmaz.

a) Tesis sıkı bir veteriner hekim kontrolü altında faaliyet göstermelidir.

b) Tesiste sadece, dördüncü fıkra da belirtilen ve Ek-7'nin (B) bölümünde öngörülen ek koşullara tabi olan taze et, kıyma ve hazır etler veya gözetim alanı dışında beslenen ve kesilen hayvanlardan veya tesise 24 üncü maddenin ikinci fıkrasının (b) bendinde yer alan hükümlere uygun olarak nakledilen ve orada kesilen hayvanlardan elde edilen taze et, kıyma ve hazır etler işlenmelidir.

c) Bu şekilde elde edilen taze et, kıyma ve hazır et ürünleri resmi veteriner hekim tarafından ilgili mevzuat uyarınca damgalanmalıdır.

ç) Bu şekilde elde edilen tüm taze et, kıyma veya hazır etler tüm üretim süreci boyunca açıkça tanımlanmalı ve bu Yönetmeliğe uygun olarak gözetim bölgesinin dışına dağıtımı uygun olmayan taze et, kıyma veya hazır etlerden ayrı tutularak nakledilmesi ve depolanması sağlanmalıdır.

(6) Birinci fıkranın istisnası olarak, gözetim bölgesi menşeli duyarlı türden olan hayvanlardan üretilen ve Ek-6'nın (A) bölümüne uygun olarak işleme tabi tutulmak üzere resmi gözetim altında seçilmiş bir tesise nakledilen et ürünleri için, birinci fıkra da öngörülen yasak uygulanmaz.

(7) İkinci fıkranın istisnası olarak, gözetim bölgesinde yerleşik tesislerde üretilen ve altıncı fıkradaki hükümler ile uyumlu olan et ürünleri için veya beşinci fıkra ile uyumlu olan etlerden üretilen et ürünleri için, ikinci fıkra da öngörülen yasak uygulanmaz.

(8) İç ve dış ticarete sunulacak olan taze et, kıyma ve hazır etlerin, beşinci ve yedinci fıkralarda yer alan koşullara uygun oldukları yetkili birim tarafından sertifikalandırılmalıdır. Bakanlık ya da yetkili birim, resmi veteriner hekimi tarafından yürütülen uygunluk kontrolünü denetler ve bu tür belgelendirme amacıyla onaylanan tesislerin bir listesini tutar.

(9) Bakanlık birinci fıkra da öngörülen yasaklamaya ve özellikle gözetim bölgesinde otuz günden daha uzun süre ile bulunan hayvanlardan elde edilen etlerin sağlık işareti ile işaretlenmesine belirli koşullara tabi tutulmak kaydıyla muafiyet getirebilir.

Gözetim bölgesindeki duyarlı türden olan hayvanlardan üretilen süt ve süt ürünlerine uygulanacak önlemler

MADDE 39 – (1) Menşei gözetim bölgesi olan duyarlı türden olan hayvanlardan elde edilen sütün ve bu süttten üretilen ürünlerin pazara sürülmesi yasaktır.

(2) Gözetim bölgesinde duyarlı türden olan hayvanlardan elde edilerek üretilen süt ve süt ürünlerinin pazara sürülmesi yasaktır.

(3) Birinci fıkranın istisnası olarak, gözetim bölgesinde bir işletmede enfeksiyonun tahmini başlangıç tarihinden en az yirmibir gün öncesinde üretilen süt ve süt ürünleri için, söz konusu süt ve süt ürünleri bu tarihten sonra üretilen süt ve süt ürünlerinden ayrı bir şekilde depolanıp, nakledildi ise söz konusu fıkra da öngörülen yasak uygulanmaz.

(4) Birinci fıkranın istisnası olarak, gözetim bölgesi menşeli duyarlı türden olan hayvanlardan elde edilen süt ile bu sütün kullanım amacına bağlı olarak Ek-8'in (A) ve (B) bölümlerinde ortaya konan işlemlerden birine tabi tutulması ile üretilen süt ürünleri için, birinci fıkrada öngörülen yasak uygulanmaz. Beşinci fıkrada yer alan tesislerde sütün işleme tabi tutulması, altıncı fıkrada belirlenen koşullar altında yürütülür ve eğer gözetim bölgesinde yerleşik bir tesis yok ise, yetkili birimler tarafından belirlenen koruma ve gözetim bölgesi dışında yerleşik tesislerde süt işleme tabi tutulur.

(5) İkinci fıkranın istisnası olarak, gözetim bölgesinde yerleşik tesislerde hazırlanan süt ve süt ürünleri için öngörülen yasak altıncı fıkrada zikredilen şartlarda uygulanmaz.

(6) Dört ve beşinci fıkralarda yer alan tesisler aşağıdaki koşulları sağlamalıdır.

a) Tesis sıkı bir veteriner hekim kontrolü altında faaliyet göstermelidir.

b) Tesiste kullanılan tüm sütler ya dördüncü fıkra ile uyumlu olmalı ya da gözetim ve koruma bölgesi dışındaki hayvanlardan elde edilmiş olmalıdır.

c) Tüm üretim süreci boyunca, süt açıkça tanımlanmalı ve gözetim alanı dışına gönderilmeyecek olan süt ve süt ürünlerinden ayrı olarak nakledilmeli ve depolanmalıdır.

ç) Tesislere, koruma ve gözetim bölgesi dışında yerleşik işletmelerden çiğ süt nakli, nakil işleminden önce temizlenmiş ve dezenfekte edilmiş ve daha sonra, koruma ve gözetim bölgesi içerisinde duyarlı türden hayvanları barındıran işletmelerle temasta bulunmayan vasıtalar ile gerçekleştirilmelidir.

(7) Ticareti amaçlanan süt için sütün, altıncı fıkrada yer alan koşullara uygun olduğu resmi veteriner hekim tarafından kontrol edilmelidir. Bakanlık ya da yetkili birim, resmi veteriner hekim tarafından yürütülen uygunluk kontrolünü denetler ve bu tür belgelendirme amacıyla onaylanan tesislerin bir listesini tutar.

(8) Gözetim bölgesi içinde yerleşik olan işletmelerden, koruma ve gözetim bölgeleri dışında yerleşik olan tesislere çiğ sütün nakledilmesi ve bu sütün işlenmesi aşağıdaki koşullara bağlıdır.

a) Gözetim bölgesi içinde barındırılan duyarlı türden olan hayvanlardan elde edilen çiğ sütün, koruma ve gözetim bölgeleri dışında yerleşik tesislerde işlenmesine yetkili birimler tarafından izin verilmiş olmalıdır.

b) İzin, seçilen tesiste uygulanacak talimatlarla beraber bu tesis, giden nakil rotasının belirlenmesini de içermelidir.

c) Nakil işlemi başlamadan önce temizlenen ve dezenfekte edilen ve nakil esnasında süt sızıntısına müsaade etmeyecek şekilde yapılmış ve bu özelliğini devam ettiren ve sütün yüklenmesi ile boşaltılması sırasında hava yoluyla bulaşmayı engelleyecek şekilde donatılmış olan vasıtalarla gerçekleştirilmelidir.

ç) Duyarlı türden olan hayvanların sütünün toplandığı işletmeden ayrılmadan önce, vasıtanın bağlantı boruları, araba lastikleri, tekerlek muhafazaları ve alt kısımları ile süt döküntüleri temizlenmiş ve dezenfekte edilmiş olmalı ve son dezenfeksiyondan sonra ve koruma ve gözetim bölgelerini terk etmeden önce vasıta, duyarlı türden hayvan barındıran diğer işletmelerle temasta bulunmamış olmalıdır.

d) Nakil araçları tanımlanmış bir coğrafi veya idari alana tahsis edilmiş ve buna göre işaretlenmiş olmalı ve bir başka alana sadece resmi gözetim altında temizlendikten ve dezenfekte edildikten sonra hareket edebilirler.

(9) Gözetim bölgesinde yerleşik olan işletmelerdeki duyarlı türden olan hayvanlardan çiğ süt örneklerinin alınması ve şap hastalığı tanısı için onaylanmış olan veteriner tanı laboratuvarları dışında başka bir laboratuvara nakledilmesi ve buralarda söz konusu sütün işleme tabi tutulması resmi izne ve şap virüsünün bulaşma ihtimalini önleyecek önlemlere tabidir.

Gözetim bölgesinde duyarlı türden olan hayvanlar tarafından üretilen gübre ve dışkıların nakledilmesi ve dağıtılması

MADDE 40 – (1) Duyarlı türden olan hayvanların barındırıldığı gözetim bölgesinde yerleşik olan ve 18 inci maddede yer alan işletme ve diğer tesislerden dışkı veya gübrenin gözetim bölgesi içine ve dışına nakledilmesi ve dağıtılması yasaktır.

(2) Birinci fıkrada öngörülen yasağın istisnası olarak, resmi veteriner hekimi istisnai durumlarda, dışkı ve gübrelerin, kullanımdan önce ve sonra iyice temizlenen ve dezenfekte edilen nakil araçları ile gözetim bölgesi dahilinde, duyarlı türden olan hayvanların barındırıldığı işletmelere yeterli uzaklıkta olan, belirlenen alanlara dağıtılması için nakline aşağıdaki koşullar altında izin verebilir.

a) İşletmedeki tüm hayvanlarda, resmi veteriner hekim tarafından yapılan muayene sonunda şap virüsü ile enfekte hayvan şüphesi bulunmuyorsa, gübre ve dışkı, aerosollerin oluşumunun engellenmesi için zemine yakın olarak dağıtılacak ve hemen ardından toprakla karıştırılacaksa.

b) İşletmedeki duyarlı türden olan hayvanların, resmi veteriner hekimi tarafından klinik muayenesinin yapılması sonucunda negatif sonuç elde edilmiş ve gübre toprağa enjekte edilecekse.

c) Gübre, 29 uncu maddenin ikinci fıkrasındaki hükme tabi ise.

Gözetim bölgesinde üretilen diğer hayvansal ürünlere ilişkin önlemler

MADDE 41 – (1) 38 inci ile 40 ıncı maddeler arasında yer alanlar dışındaki hayvansal kökenli ürünlerin piyasaya sürülmesi, 28 inci, 30 uncu, 31 inci ve 32 nci maddelerinde öngörülen koşullara tabidir.

Gözetim bölgesinde uygulanan ek önlemler

MADDE 42 – (1) 36 ncı ile 41 inci maddeler arasında öngörülen önlemlere ilaveten, yetkili birim özellikle etkilenen epidemiyolojik alanda hakim olan, hayvan yetiştiriciliği, ticari ve sosyal koşulları dikkate alarak, şap virüsünü sınırlamak için gerekli olduğu düşünülen ek özel önlemleri alabilir. Tek tırnaklı hayvanların hareketlerini kısıtlamak gerekli ise, alınacak önlemler Ek-5’te yer alan hükümler göz önünde bulundurularak alınır.

Gözetim bölgesinde önlemlerin kaldırılması

MADDE 43 – (1) Gözetim bölgesinde uygulanan önlemler, aşağıdaki koşullar sağlanana kadar devam ettirilir.

a) 12 nci maddenin birinci fıkrasında yer alan işletmedeki duyarlı türden olan hayvanların öldürülmesi ve güvenli olarak imha edilmesi ve 13 üncü maddeye uygun olarak yürütülen ön temizlik ve dezenfeksiyonun tamamlanmasının üstünden en az otuz gün geçmesi.

b) 35 inci maddede öngörülen şartların koruma bölgesinde yerine getirilmesi.

c) Tetkiklerin tamamlanması ve negatif sonuçların elde edilmesi.

(2) Birinci fıkranın (c) bendinde yer alan tetkik, enfeksiyonun kaybolduğunu doğrulamak üzere, Ek-2’nin birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarında öngörülen kriterlere uygun olarak gerçekleştirilir ve Ek-2’nin beşinci fıkrasında belirlenen kriterlere dayanır ve Ek-2’nin sekizinci fıkrasında öngörülen önlemleri içerir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Bölgeselleşme, Hareketlerin Kontrolü ve Tanımlama

Bölgeselleşme

MADDE 44 – (1) Bu Yönetmeliğe uygun olarak alınan önlemlere rağmen şap virüsünün yayılması devam ediyorsa ve salgın yaygınlaşıyorsa ve acil aşılama uygulandığı durumlarda, ülke bir veya daha fazla kısıtlanmış bölge ve ari bölgelere ayrılır.

(2) Kısıtlanmış bölgenin sınırları belirlenmeden önce, Bakanlık tarafından özellikle şap virüsünün girdiği olası zaman, muhtemel giriş yeri ve muhtemel yayılması ile şap virüsünü eradike etmek için gerekli olan muhtemel süre ile ilgili olmak üzere, durumla ilgili epidemiyolojik bir ön değerlendirme yapılır.

(3) Kısıtlanmış bölgenin sınırları mümkün olduğunca idari sınırlar veya coğrafi engeller esas alınarak belirlenir. Bölgeselleşme, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (f) bendinde tanımlanan bölgeler yerine daha büyük idari birimleri esas alır. Kısıtlanmış bölge 15 inci maddede öngörülen epidemiyolojik araştırmanın sonuçları doğrultusunda, alanı bir ilden az olmamak ve gerekli görüldüğü takdirde çevredeki illeri de kapsayacak şekilde ilan edilebilir. Şap virüsünün yayılması durumunda kısıtlanmış bölge, çevredeki ek illeri kapsayacak şekilde genişletilir.

Bölgeselleşmede uygulanacak önlemler

MADDE 45 – (1) Bölgeselleşme uygulanırken, aşağıdaki önlemler alınır.

a) Kısıtlanmış bölgede şap virüsünün potansiyel taşıyıcıları olarak, duyarlı türden olan hayvanların, hayvansal ürünlerin ve malların hareketi ve nakli ile nakil araçlarının hareketi kontrole tabi tutulur.

b) Taze et ve çiğ süt ile depolardaki kısıtlanmış bölge dışına gönderilmek için uygun olmayan diğer ürünler işaretlenir ve izlenir.

c) Duyarlı türden olan hayvanların ve bu hayvanlardan elde edilen ürünlerin sertifikalandırılması, insan tüketimine sunulmak üzere kısıtlanmış bölge dışına çıkarılması, resmi veteriner hekim tarafından uygun görülen ürünler için izin belgesi düzenlenir.

(2) Bölgeselleşmenin uygulandığı yerlerde, şap virüsünün muhtemel giriş tarihi ile bölgeselleşmenin uygulandığı tarihe kadar olan süre içerisinde, kısıtlanmış bölgeden yurt içi veya dışındaki diğer bölgelere giden duyarlı türden olan hayvanlar takip edilir, bu hayvanlar olası enfeksiyon yada kontaminasyon riski resmi olarak ortadan kalkana kadar, resmi veteriner hekiminin kontrolü altında izole edilir.

(3) Yetkili birimler şap virüsünün muhtemel giriş tarihi ile bölgeselleşmenin uygulandığı tarihe kadar olan süre içerisinde, kısıtlanmış bölgede üretilen, duyarlı türden olan hayvanlardan elde edilmiş taze et, çiğ süt ve çiğ süt ürünlerini takip eder. Bu taze et, Ek-6'nın (A) bölümüne uygun olarak işleme tabi tutulur, çiğ süt ve süt ürünlerinin de kullanımına bağlı olarak Ek-8'in (A) veya (B) bölümüne uygun olarak işleme tabi tutulur veya şap virüsü ile olası kontaminasyon riski resmi olarak kaldırılana kadar alıkonulur.

Duyarlı türden olan hayvanların tanımlanması

MADDE 46 – (1) Hayvanların tanımlanması, tescili ve izlenmesine ilişkin diğer mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, şap hastalığı salgınının görülmesi durumunda, duyarlı türden hayvanların barındırıldıkları işletmeyi, sadece yetkili birimlerin bu hayvanların hareketlerini, menşe işletmelerini veya hangi işletmeden geldiklerini, hızlı olarak takip etmelerine imkan tanıyacak şekilde, tanımlanmaları koşuluyla, terk etmelerine izin verilir. Ancak 17 nci ve 18 inci maddelerde yer alan özel durumlar için, yetkili birim, belirli koşullar altında, sağlık durumunu dikkate alarak, söz konusu hayvanların hareketlerini, menşe işletmelerini veya hangi işletmeden geldiklerini hızlı bir şekilde takip etmelerine imkan tanıyacak farklı yöntemlere izin verebilir. Söz konusu hayvanların tanımlanması veya menşe işletmelerinin takip edilmesi ile ilgili düzenlemeler Bakanlık tarafından kararlaştırılır.

(2) Bakanlık, 50 nci ve 51 inci maddeler uyarınca gerçekleştirilen aşılama söz konusu olduğunda, şap hastalığının kontrolü amacıyla hayvanların ilave olarak, daimi ve silinmez şekilde işaretlenmesine yönelik olarak yetkili birim tarafından alınan tedbirleri gözden geçirir ve gerekli hallerde değişiklik talep eder.

Şap hastalığı salgını durumunda hareketlerin kontrolü

MADDE 47 – (1) Şap hastalığı salgını görülmesi durumunda, 44 üncü maddeye uygun olarak oluşturulmuş kısıtlanmış bölgelerde, duyarlı türden olan hayvanların hareketlerinin kontrol edilebilmesi için aşağıdaki önlemler uygulanır.

a) Resmi veteriner hekiminin talebi üzerine, hayvan sahipleri işletmelerine giren ve çıkan hayvanlarla ilgili bilgiyi vermekle yükümlüdür. Duyarlı türden hayvanlarla ilgili olan

söz konusu bilgi Bakanlık tarafından ayrıca belirlenecek olan ve hayvanın doğum tarihi, cinsiyeti, rengi, annesinin kimlik bilgileri gibi gerekli tüm ayrıntıları içerir.

b) Duyarlı türden olan hayvanların nakli ve pazarlanması ile meşgul olan kişiler, yetkili birimin talebi üzerine, naklettikleri veya pazarladıkları söz konusu hayvanların hareketi ile ilgili bilgiyi yetkili birime vermekle yükümlüdür. Söz konusu bilgi, Bakanlık tarafından ayrıca belirlenecek olan ve hayvanların alındığı ve teslim edildiği işletmenin veya toplama merkezinin adı, adresi, hayvanların alınma ve teslim tarihi ve yeri, nakledilen hayvanların türü ve sayısı, dezenfeksiyon tarihi ve yeri, nakliyecinin kayıt numarası, sağlık sertifikasının seri numarası dahil gerekli diğer tüm ayrıntıları içerir.

(2) Bakanlık birinci fıkrada öngörülen önlemleri, ari bölgelerin bir kısmı için veya tamamı için genişletebilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Aşılama

Şap hastalığı aşılarının kullanımı, üretimi, satışı ve kontrolleri

MADDE 48 – (1) Şap hastalığı aşılarının üretimi, depolanması, tedariki, dağıtımı ve satışı Bakanlığın resmi kontrolüne tabidir.

(2) Şap hastalığı aşılarının pazarlanması Bakanlığın denetimi altında gerçekleştirilir.

(3) Şap hastalığı aşılarının, duyarlı türden olan hayvanlarda aktif immüniteyi tetiklemenin dışında, özellikle laboratuvar araştırmaları, bilimsel araştırma veya aşıların denenmesi amacıyla kullanımı Bakanlık tarafından verilecek izne tabi olup söz konusu işlemlerin uygun biyo-güvenlik koşulları altında yürütülmesi esastır.

Acil aşılamanın başlatılması kararı

MADDE 49 – (1) Aşağıdaki koşullardan birisinin gerçekleşmesi durumunda, acil aşılama başlatılması kararı alınır.

a) Şap hastalığı salgını tespit edilmiş ve salgının ülkenin tümüne yayılma ihtimali olması,

b) Şap hastalığı salgını nedeniyle, coğrafi yerleşime veya hüküm süren meteorolojik şartlara bağlı olarak diğer komşu ülkelerin de risk altında olması,

c) Şap hastalığı salgını olan duyarlı türden hayvanları barındıran işletmeler ile salgın olmayan diğer ülkelerin topraklarındaki işletmeler arasındaki epidemiyolojik irtibata bağlı olarak diğer ülkenin risk altında olması,

ç) Türkiyenin coğrafi konum veya hüküm süren meteorolojik şartlara bağlı olarak, komşu bir ülkedeki şap hastalığı salgını nedeniyle risk altında olması.

(2) Acil aşılama başlatılması kararı verilirken, 17 nci maddede öngörülen önlemler ile Ek-9'da belirtilen kriterler dikkate alınır.

(3) Acil aşılama kararı Bakanlık tarafından alınır.

Acil aşılama koşulları

MADDE 50 – (1) 49 uncu maddenin üçüncü fıkrasına uygun olarak acil aşılama başlatma kararında, aşılamanın hangi koşullar altında yürütüleceği belirlenir. Bu koşullar aşağıda belirtilmiştir.

a) 44 üncü maddeye uygun olarak acil aşılamanın yürütüleceği coğrafi alanın sınırları,

b) Aşılacak hayvanların türleri ve yaşları,

c) Aşılama kampanyasının süresi,

ç) Aşılınmış ve aşılınmamış duyarlı türden olan hayvanların ve ürünlerinin hareketlerine özel bir yasak,

d) Aşılınmış hayvanların özel olarak, 46 ncı maddenin ikinci fıkrası uyarınca hayvanların silinmez şekilde işaretlenmesini ve daimi tanımlanması ve özel kayıt altına alınması,

e) Acil durum için uygun olan diğer önlemler.

(2) Birinci fıkrada öngörülen acil aşılama koşulları, hayvanın aşılandıktan sonra hayatta kalması veya kesilmesinden bağımsız olarak, aşılamanın 51 inci maddeye uygun olarak yürütülmesini içerir.

(3) Bakanlık insan tüketimi için aşılanmış hayvanlardan elde edilen, et, süt ve süt ürünlerinin güvenliği ile ilgili olarak, halkın bilgilendirilmesi için bir bilgilendirme kampanyası yürütür.

Koruyucu aşılama

MADDE 51 – (1) Koruyucu aşılama uygulayan yetkili birim aşağıdaki hususların sağlanmasını temin eder.

a) Aşılama bölgesinin, 44 üncü madde uyarınca, gerekli görüldüğü durumlarda komşu ülkelerle yakın işbirliği içerisinde, bölgeselleştirilmesi.

b) Aşılamanın, şap virüsünün yayılmasını engellemek için hızlı olarak ve hijyen ve biyo-güvenlik kuralları ile uyumlu bir şekilde yürütülmesi.

c) Aşılama bölgesinde uygulanan tüm önlemlerin, 44 üncü, 45 inci, 46 ncı ve 47 nci maddelerde öngörülen önlemlere hanel getirmeden yürütülmesi.

ç) Aşılama bölgesinin koruma bölgesinin veya gözetim bölgesinin kısımlarını veya tamamını içermesi durumunda;

1) Bu Yönetmelik uyarınca koruma veya gözetim bölgesinde uygulanabilecek önlemlerin, aşılama bölgesinin o kısmında, söz konusu önlemler 35 inci veya 43 üncü maddelere uygun olarak kaldırılana kadar devam ettirilir.

2) Koruma ve gözetim bölgesinde uygulanan önlemlerin kaldırılmasından sonra, aşılama bölgesinde uygulanabilecek, 52 nci maddeye öngörülen önlemlerin uygulanmasına devam edilir.

(2) Koruyucu aşılamanın uygulandığı, aşılama bölgesinin çevresinden en az 10 km. yarıçaplı bir gözetim alanı çevrilmiş olmalı ve bu gözetim alanında,

a) Kapsamlı bir gözetim yürütülmeli.

b) Duyarlı türden olan hayvanların hareketleri yetkili birim tarafından yürütülen kontrollere tabi olmalı.

c) Bu Yönetmelik uyarınca şap hastalığı bitirilene ve enfeksiyondan arılık statüsüne geçilmesine kadar gözetime devam edilir.

Aşılama bölgesinde klinik ve serolojik tetkikler

MADDE 52 – (1) Yetkili birim, aşılama bölgesinde, acil aşılamanın tamamlanmasının üzerinden en az otuz gün geçtikten sonra başlayan ve klinik ve serolojik tetkiklerin tamamlanması ile sonlanan dönem içerisinde ikinci ve üçüncü fıkralarda öngörülen önlemleri uygular.

(2) Belirgin bir klinik semptom göstermeden, şap virüsü ile temasta olan, duyarlı türden hayvan sürülerinin tespit edilebilmesi amacıyla bir tetkik yürütür. Söz konusu tetkik, aşılama bölgesindeki tüm sürülerde, duyarlı türden olan tüm hayvanlarda klinik muayene ile üçüncü fıkraya uygun olarak yapılan laboratuvar testlerini kapsar.

(3) Laboratuvar testleri, Ek-11’de tanı testleri için ortaya konan kriterlere uygun olan testlerin kullanılmasıyla gerçekleştirilmeli ve aşağıdaki koşullarından en az birisini karşılamalıdır.

a) Şap virüsü enfeksiyonunun tespit edilmesine yönelik olarak ya şap virüsünün yapısal olmayan proteinlerine karşı oluşan antikorların tespitine yönelik bir test veya diğer bir onaylanmış metot uygulanmalıdır. Testlerin uygulanacağı işletmelerde yapılacak örneklemelerde Ek-2’nin altıncı fıkrasında belirtilen kriterlere uyulmalıdır.

b) Yetkili birimlerin ilaveten gözlem hayvanı kullanması durumunda, Ek-4’te belirtilen, enfekte işletmelere yeniden hayvan girişi için gerekli olan, koşullar da dikkate alınır.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Şap Virüsü ile Çalışan Laboratuvarlar ve Kuruluşlar

Laboratuvarlar ve kuruluşlar

MADDE 53 – (1) Araştırma tanı veya üretim amacıyla, canlı şap virüsü, virüsün genomu, antijenleri veya söz konusu antijenler kullanılarak hazırlanmış aşılar üzerinde çalışan laboratuvarlar ve kuruluşlar, Bakanlığın denetimine tabidir.

(2) Sadece Bakanlık tarafından onaylanmış ve denetim altında olan laboratuvarlar ve kuruluşlar aşı için inaktif antijen veya aşı üretimi veya bununla ilgili araştırmalarda canlı şap virüsü ile çalışabilir.

(3) Canlı şap virüsü ile ilgili olarak araştırma ve teşhis faaliyetleri sadece Müdürlük tarafından yapılır.

(4) İkinci ve üçüncü fıkralarda sözü edilen ve canlı şap virüsü ile çalışan ve çalışacak onaylı tüm kurum ve laboratuvarların Ek-10'da belirtilen biyo-güvenlik standartları doğrultusunda işletilmesi esastır.

Laboratuvarlar ve kuruluşların denetimi

MADDE 54 – (1) Bakanlıkça belirlenen biyo-güvenlik uzmanları, canlı şap virüsü üzerinde çalışan laboratuvarlar ve kuruluşları, Ek-10'da belirtilen biyo-güvenlik standartlarına uygunluğu açısından kontrol eder.

(2) Bakanlık bu kontrollerin sonuçları çerçevesinde, 53 üncü maddede sözü edilen kurum ve laboratuvarların onayını geri alabilir.

Şap enstitüsü müdürlüğü

MADDE 55 – (1) Şap hastalığına yönelik laboratuvar testleri, yetkili birimlerce söz konusu testleri yapmakla yetkilendirilmiş laboratuvarlarda yürütülür.

(2) Şap virüsü veya diğer veziküler hastalık virüslerinin varlığını saptamaya yönelik laboratuvar testleri, Müdürlük tarafından 56 ncı madde hükümlerine göre yürütülür.

(3) Şap hastalığı konusunda ulusal referans laboratuvarı Müdürlüktür. Müdürlük Ek-12'de bildirilen işlevleri ve görevleri yerine getirmekle yükümlüdür.

(4) Bu Yönetmelikte yer alan laboratuvar araştırmaları, öncelikle şap hastalığının varlığının saptanması ve ortadan kaldırılması, ayrıca diğer veziküler hastalıkların bertaraf edilmesi amacıyla yürütülür.

(5) Müdürlük tarafından şap hastalığının ortaya çıktığının doğrulandığı ve virüs serotipinin tanımlandığı bir bölgede, virüs, referans aşı suşları esas alınmak suretiyle antijenik olarak sınıflandırılır.

(6) Müdürlük gerekli hallerde şap hastalığının teşhisi amacıyla uluslararası veya bölgesel nitelikli referans laboratuvarlar ile ortak çalışmalar yürütür.

ONUNCU BÖLÜM

Şap Hastalığının Tanısı, Acil Eylem Planları ve

Gerçek Zaman Uyarı Uygulamaları

Şap hastalığını tanısı

MADDE 56 – (1) Şap hastalığının tanısı ile diğer veziküler hastalıkların ayırıcı tanısında, Ek-11'de belirtilen standartlar ve testler kullanılır.

Acil eylem planları

MADDE 57 – (1) Bakanlık, şap hastalığına yönelik yüksek düzeyde bir bilinç oluşturmak ve çevreyi korumak için alınması gerekli ulusal önlemleri belirleyen ve şap hastalığı salgını ortaya çıktığında uygulanacak bir acil eylem planı hazırlar.

(2) Acil eylem planı, ortaya çıkan şap hastalığı salgınının hızlı ve etkin eradikasyonu için gerekli tüm olanaklara, ekipman, personel ve diğer uygun malzemelere erişimi belirtir. Uygun hallerde, diğer ülkelerle yapılacak işbirliğinin koordinasyonunu temin eden eylemleri ortaya koyar.

(3) Acil eylem planında, Ek-13'ün onüçüncü fıkrasında sözü edilen ve yaşanabileceği tahmin edilen en kötü durumda alınması öngörülen önlemlerin nasıl uygulanacağını belirtir ve bu acil eylem planında aşağıdaki hususlara ilişkin bilgiler bulunur.

a) Acil aşılama durumunda öngörülen aşı gereksinimi.

b) Ek-9'da bildirilen kriterler dikkate alınmak suretiyle, Popülasyonu Yoğun Olan Hayvancılık Alanları.

(4) Acil eylem planı en üst düzeyde hastalık kontrolünü garanti eder. Çevreye verilebilecek önlenemez zararlar için gerekli düzenlemeleri de içerir. Bu düzenlemeler özellikle yerinde ölen veya öldürülen hayvan karkaslarının gömülmesi veya yakılmasının gerekli olduğu durumlarda uygulanacak metotları kapsar.

(5) Acil eylem planının hazırlanmasında, Ek-13'te belirtilen ölçütler ve gereksinimler dikkate alınır.

(6) Gerçek zamanlı uyarı uygulamalarının ışığında, Bakanlık her beş yılda bir acil eylem planlarını güncelleştirir.

Gerçek zamanlı uyarı uygulamaları

MADDE 58 – (1) Gerçek zamanlı uyarı uygulamaları, acil eylem planlarına ve Ek-13'e uygun şekilde yürütülür. Uygun hallerde, bu uygulamaların yürütülmesinde, diğer komşu ülkelerin yetkili birimleri ile de işbirliği yapılır.

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Kontrol Merkezleri ve Uzman Grubu

Ulusal/merkezi hastalık kontrol merkezlerinin kuruluş, işlev ve görevleri

MADDE 59 – (1) Bakanlık şap hastalığı salgını ortaya çıktığında derhal işlevsel bir ulusal/merkezi hastalık kontrol merkezi kurar.

(2) Ulusal/merkezi hastalık kontrol merkezi, öncelikle, 61 inci maddede öngörülen, yerel hastalık kontrol merkezlerinin çalışmalarının yönlendirilmesi ve izlenmesinden sorumludur. Başlangıçta ulusal/merkezi hastalık kontrol merkezinin sorumluluğu altındaki belirli işlevler, daha sonra yerel hastalık kontrol merkezine devredilebilir.

(3) Ulusal/merkezi hastalık kontrol merkezinin asgari sorumlulukları aşağıda belirtilmiştir.

a) Gerekli kontrol önlemlerinin belirlenmesi,

b) Söz konusu önlemlerin, yerel hastalık kontrol merkezleri tarafından zamanında ve etkin uygulanmasının temin edilmesi,

c) Yerel hastalık kontrol merkezlerine personel ve diğer kaynakların aktarımının sağlanması,

ç) Acil aşılama kampanyası düzenlenmesi ve aşılama bölgelerinin sınırlarının belirlenmesi,

d) Müdürlük ve diğer laboratuvarlar ile koordinasyonun sağlanması,

e) Veteriner ve çevre güvenliği uygulamalarının koordinasyonu amacıyla yetkili çevre makamları ile işbirliğinin sağlanması,

f) Basın ile işbirliğinin sağlanması,

g) Belirli yasal önlemlerin yeterli düzeyde uygulanmasını teminen, yürütme organları ile işbirliğinin sağlanması,

ğ) Uluslararası kuruluşlar ve diğer ülkelere bilgi akışının temin edilmesi.

Ulusal/merkezi hastalık kontrol merkezinin teknik gereksinimleri

MADDE 60 – (1) Bakanlık ulusal/merkezi hastalık kontrol merkezinin etkin bir eradikasyon kampanyası yürütülmesi için, personel, tesisler ve ekipman dahil olmak üzere, tüm gerekli araçlara sahip olmasına yönelik tüm tedbirleri alır.

(2) Birinci fıkrada öngörülen araçların asgari kapsamı aşağıda sıralanmıştır.

a) Tercihen bilgisayar destekli bir sürü saptayıcısı ve hayvan yerleşim sistemi,

b) Telefon ve faks da dahil olmak üzere, tüm uygun iletişim araçları ve mümkün olduğu takdirde, basın ile iletişim kurmak için gerekli olanaklar,

c) Tercihen bilgisayar destekli ve yerel hastalık kontrol merkezleri, laboratuvarlar ve diğer ilgili kurumlar ile bilgi alışverişine olanak tanıyan bir iletişim sistemi,

ç) Kontrol önlemlerinin yönlendirilmesinde kullanılacak haritalar ve diğer bilgi kaynakları,

d) Şap hastalığı salgını ile ilişkili gelişen tüm olayların kronolojik sırayla kayıt edileceği ve farklı etkinliklerin ilişkilendirilmesi ve koordinasyonuna olanak tanıyan, ilgili kişilerin paylaşımına açık günlük dergi,

e) Şap hastalığı salgını ile ilgili olabilecek ve bu tür bir vakanın ortaya çıkması durumunda temasa geçilebilecek ulusal ve uluslararası kurum ve laboratuvarların sıralandığı listeler,

f) Şap hastalığı salgınının ortaya çıkması durumunda, yerel hastalık kontrol merkezinde veya 63 üncü maddede öngörülen uzman gruplarında derhal görevlendirilmek üzere, bağlantıya geçilebilecek personelin ve diğer kişilerin listeleri,

g) Şap hastalığı salgınının ortaya çıkması durumunda bağlantı kurulacak yetkili çevre koruma kurumlarının ve birimlerinin listeleri,

ğ) İşleme tesislerinin bulunduğu yerleri gösteren haritalar,

h) Şap hastalığı salgınının ortaya çıkması durumunda görevlendirilebilecek ve hayvan karkasları ile hayvan atıklarının muamele edilmesi veya işlenmesi yetkisi verilen muamele ve işleme tesislerinin sıralandığı ve kapasite, adres ile temas kurulmasına yarayan diğer ayrıntıların yer aldığı listeler,

ı) Karkas çürümesi sonucunda, başta yerüstü ve yeraltı suları olmak üzere yakın çevreye, vücut dokusu ile sıvı ve dezenfektan akışının takibine ve kontrol edilmesine yönelik önlemlerin sıralandığı listeler.

Yerel hastalık kontrol merkezlerinin kuruluş, işlev ve görevleri

MADDE 61 – (1) Yetkili birim şap hastalığı salgınının ortaya çıkması durumunda Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyonunun alacağı kararları uygulamak üzere derhal, tümüyle işlevsel yerel hastalık kontrol merkezleri kurar.

(2) Bakanlık acil eylem planları kapsamında, yerel hastalık kontrol merkezlerinin olası yerleşimi, kurumsal yapısı, personeli, konumu, tesisleri ve ekipmanı, yönetim sistemleri, iletişim araçları ve bilgilendirme yöntemlerine ilişkin hükümlere yer verir.

(3) Yerel hastalık kontrol merkezleri, özellikle, 59 uncu maddenin üçüncü fıkrasının (b) bendinde öngörülen önlemlere ilişkin olarak, ulusal/merkezi hastalık kontrol merkezi ile koordinasyon ve yakın işbirliği içerisinde çalışır.

(4) Şap hastalığı salgınının ortaya çıkması durumunda, yerel hastalık kontrol merkezlerinin, bu Yönetmelikte yer verilen önlemlerin zamanında uygulanmasını temin edecek gerekli kurumsal yapıya sahip olmasını sağlar.

Yerel hastalık kontrol merkezlerinin teknik gereksinimleri

MADDE 62 – (1) Yetkili birim yerel hastalık kontrol merkezlerinin, gereksinim duyulan personel, tesisler ve ekipmana sahip olmasını ve epidemiyolojik araştırma çevre koruma, enfekte sürülere ait karkasların işlenmesi, bölgelerin resmi gözetimi, izleme, hayvan refahı ve acil kesimler temizlik ve dezenfeksiyon ile diğer hijyen önlemleri, acil aşılama ve politikaya ilişkin tüm diğer kararlar ile ilgili önlemlerin zamanında uygulanmasını temin edecek açık bir yönetsel yapıya ve etkin yönetime sahip olacak biçimde gerekli tedbirleri alır.

(2) Yerel hastalık kontrol merkezlerinde, en azından aşağıda belirtilenler bulunur.

a) Ulusal hastalık kontrol merkezi ile iletişim kurmak için ayrılmış bir telefon hattı ve yetiştiriciler ile diğer bölge vatandaşlarının, alınan önlemlere ilişkin güncel ve doğru bilgi edinebilecekleri erişilebilir telefon hatları,

b) Gerekli iletişim araçları ve verilerin etkin yönetimi için gerekli araçlar ile donatılmış saha personeli,

c) Tercihen bilgisayar destekli ve ulusal hastalık kontrol merkezi ile tüm gerekli veritabanları, laboratuvarlar ve diğer kurumlar ile bağlantılı bir kayıt sistemi,

ç) Şap hastalığı salgınının ortaya çıkması durumunda gelişen tüm olayların kronolojik sırayla kayıt edilmesi için tutulan ve farklı etkinliklerin ilişkilendirilmesi ve koordinasyonuna olanak tanıyan, ilgili kişilerin paylaşımına açık günlük dergi,

d) Her bölgede bulunan özel veteriner hekimler ve yerel kurumlar da dahil olmak üzere, şap hastalığı salgınının ortaya çıkması durumunda bağlantı kurulacak ve görev alabilecek kişilerin güncel listesi,

e) Şap hastalığı salgınının ortaya çıkması durumunda, 17 nci ve 19 uncu maddelerde yer alan hükümlerin uygulanabileceği işletmelerin güncel listeleri,

f) Bu Yönetmeliğe uygun şekilde itlaf edilen ve çevrenin korunmasına yönelik ulusal mevzuata uygun şekilde işlenecek hayvanların olası yakılma veya gömülme yerlerinin güncel envanterleri,

g) Şap hastalığı salgınının ortaya çıkması durumunda her bir bölgede bağlantı kurulması zorunlu olan ve görev alacak yetkili çevre kurumları ile diğer çevre birimlerinin güncel listesi,

ğ) Karkasların, başta yerüstü ve yeraltı suları olmak üzere çevreye zarar vermeden gömülebileceği uygun atık depolama yerlerini gösteren haritalar,

h) Hayvan karkasları ve hayvan atıklarının işlenmesi ve imha edilmesi yetkisi verilen işletmelerin listesi,

ı) Karkas çürümesi sonucunda, başta yerüstü ve yeraltı suları olmak üzere, yakın çevreye vücut dokusu ile sıvı ve dezenfektan akışının karışmasının takibine ve kontrol edilmesine yönelik önlemlerin sıralandığı listeler.

Uzman grubu

MADDE 63 – (1) Bakanlık, dengeli sayıda epidemiyolog, veteriner hekim araştırmacı ve virologdan oluşan ve şap hastalığı salgınının ortaya çıkması olasılığına karşı hazırlıklı olmayı teminen, yetkili birime uzmanlık bağlamında yardımcı olacak ve kalıcı olarak iş gören bir uzman grubu oluşturur.

(2) Şap hastalığı salgınının ortaya çıkmasından kuşkulandığı durumda, uzman grubun asgari sorumlulukları aşağıdaki gibidir.

a) Klinik tablo ve epidemiyolojik durumu değerlendirmek,

b) Şap hastalığı tanısı için gereksinim duyulan örnekleme ve analizler ile yerine getirilmesi gereken ek uygulamalar ve alınması gereken önlemler ile ilgili olarak önerilerde bulunmak,

(3) Şap hastalığı salgınının ortaya çıkması durumunda uzman grubunun asgari sorumlulukları şunlardır.

a) Aşağıda belirtilen konularda gerekli verilerin toplanmasını teminen, en azından ilk vaka üzerinde ve gerektiği takdirde, yerinde, klinik tablonun değerlendirilmesi ve epidemiyolojik araştırmanın analizinin yapılması;

1) Enfeksiyon kaynağı,

2) Enfeksiyon etkeninin giriş tarihi,

3) Hastalığın olası yayılışı.

b) Gerekli raporların Bakanlık yetkililerine ve ulusal/merkezi hastalık kontrol merkezine iletilmesi,

c) İşletmeler ve 18 inci maddede öngörülen yerlerde alınması gereken biyo-güvenlik önlemleri dahil tarama, örnekleme, test prosedürleri, kontrol ve alınması gereken diğer önlemler ile uygulanacak strateji ve acil aşılama ile ilgili önerilerde bulunulması,

ç) Epidemiyolojik araştırmanın izlenmesi ve yönlendirilmesi,

d) Epidemiyolojik verilerin, coğrafi, meteorolojik ve diğer gerekli bilgiler ile desteklenmesi,

e) Düzenli aralıklarla, epidemiyolojik verilerin analiz edilmesi ve risk değerlendirilmesi çalışmalarının yapılması,

f) Hayvan karkasları ve hayvan atıklarının işlenmesi uygulamalarının, çevre üzerindeki olumsuz etkilerini en aza indirgenerek yapılmasını temin etmek için yardımda bulunulması.

ONİKİNCİ BÖLÜM

Antijen ve Aşı Bankaları

Ulusal antijen ve aşı bankaları

MADDE 64 – (1) Bakanlık acil eylem planı çerçevesinde kullanımı onaylanmış antijenler veya aşılar ile acil aşılama durumlarında değerlendirilecek rezervlerin saklanacağı ulusal antijen ve aşı bankaları kurar ve bunların sürekliliğini sağlar.

(2) Acil aşılama gereği duyulması halinde kullanılacak aşuların paketlenmesi ve saklanması için, ücreti karşılığında, kurumların hizmetinden yararlanabilir.

(3) Bu madde uyarınca, antijen ve aşı bankalarındaki antijen ve aşuların özellikleri Bakanlık tarafından belirlenir.

Şap hastalığı aşularının test edilmesi

MADDE 65 – (1) Bakanlık aşuların etkinlik ve zararsızlık yönünden gerekli testlerin yapılmasını düzenler.

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Diğer Hayvan Türlerinde Şap Hastalığı

Şap hastalığının önlenmesi ve kontrolüne yönelik ek önlemler

MADDE 66 – (1) Yiyecek artıklarının hayvanların beslenmesi için kullanılması, söz konusu hayvanların kullanımı ve barındığı yer neresi olursa olsun, tüm hayvanlar için yasaktır.

(2) Resmi veteriner hekim duyarlı türlerden olan çift tırnaklılar takımının geviş getirenler, domuzumsular ve topuk tabanlılardan deve, lama alttakımında olan evcil ve yaban hayvanlar, kemiriciler veya hortumlular takımında yer alan şap hastalığına duyarlı hayvanların şap hastalığı ile enfekte olduklarına dair bilgi alır almaz, vurulan ya da ölü bulunan tüm yaban hayvanlarının laboratuvar testlerinin yapılması da dahil olmak üzere incelenerek hastalığın varlığını ya da yokluğunu teyit edecek tüm uygun önlemleri alır. Hastalığa karşı hassas hayvan türlerinin sahiplerini ve avcılarını bu hastalık konusunda bilgilendirir.

(3) Resmi veteriner hekim yabani hayvanların şap hastalığı ile enfekte olduğundan kuşkulandığına dair bilgilendirildiği anda, hastalığın yayılmasını sınırlandırmak için Ek-14'te yer alan konuları derhal uygular ve şap hastalığını, Ek-14'ün (B) bölümüne uygun şekilde eradike edebilmek için bir plan hazırlar. Yetkili kurum, duyarlı hayvan türleri yetiştiren çiftçileri ve avcılarını, doğrulanmış hastalık olgusu ile ilgili olarak bilgilendirir.

ONDÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Düzenleme yetkisi

MADDE 67 – (1) Bu Yönetmelikteki şap hastalığına yakalanmış ya da şap hastalığından şüpheli hayvanların itlaf edilmelerine dair hükümler, Bakanlıkça belirlenen yerlerde uygulanır.

Yürürlük

MADDE 68 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 69 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Köyişleri Bakanı yürütür.

İHBARI MECBURİ HAYVAN HASTALIKLARI VE BİLDİRİMİNE İLİŞKİN YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 22.01.2011 Resmî Gazete Sayısı: 27823

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; hayvan hastalıklarının eradikasyonu ve/veya profilaksisi konusundaki çalışmalarla ilgili özel hükümler hariç olmak üzere, ihbarı mecburi hayvan hastalıklarının çıkışı ve son mihrakın eradikasyonundan sonra bu hastalıklara ilişkin olarak getirilen kısıtlamaların kaldırılmasının bildirimine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, ihbarı mecburi hayvan hastalıklarının çıkışını ve son mihrakın eradikasyonundan sonra bu hastalıklara ilişkin olarak getirilen kısıtlamaların kaldırılmasını kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik;

- a) 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi ile altıncı fıkrasına dayanılarak,
- b) Hayvan hastalıklarının bildirimine ilişkin olarak 82/894/EEC sayılı Avrupa Birliği Konsey Direktifi ile hayvan hastalıklarının bildirimine ilişkin olarak hazırlanmış form ve kodları düzenleyen 2005/176/EC sayılı Avrupa Birliği Komisyon Kararına paralel olarak, hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen,

- a) Bakanlık: Tarım ve Köyişleri Bakanlığını,
- b) Birincil mihrak: Ülkede ilk defa görülen veya epidemiyolojik bağlantısı olmadan aynı veya farklı bir bölgede ortaya çıkan ilk mihrakı,
- c) İkincil mihrak: Enfekte bölgede birincil mihraktan sonra görülen aynı hastalığa ait diğer mihrakları,
- ç) İşletme: İçinde hayvanların yetiştirildiği ya da tutulduğu tarımsal olan veya olmayan bir kuruluş ya da tesisi,
- d) Mihrak: Ek-1’de yer alan hastalıklardan herhangi birinin varlığının doğrulandığı hayvan ya da hayvanların bir arada tutulduğu işletme, yerleşim yeri veya bölgeyi; hastalık karkasta tespit edilmişse, karkasın elde edildiği hayvanın bulunduğu işletme, yerleşim yeri veya bölgeyi,
- e) Resmi veteriner hekim: Bakanlık adına görev yapan Bakanlık personeli veteriner hekimi,
- f) Vaka: Ek-1’de yer alan herhangi bir hastalığın bir hayvan veya karkasta resmi teyidini,
- g) Yetkili otorite: Bakanlık il ve ilçe müdürlüklerini, ifade eder.

Bildirim

MADDE 5 – (1) Bulaşıcı hayvan hastalığı ya da sebebi belli olmayan hayvan ölümlerinden haberdar olan hayvan sahipleri ve bakıcıları, veteriner hekimler ile muhtarlar, köy korucuları, celepçiler, çobanlar, gemi kaptanları, istasyon ya da gümrük memur veya idarecileri gibi ilgililer durumu yetkili otoriteye bildirmek zorundadır.

(2) Resmi veteriner hekim, Ek-1’de yer alan herhangi bir hastalığa ait hem birincil mihrakın tespitinde hem de son mihrakın eradikasyonundan sonra bu hastalıklara ilişkin olarak getirilen kısıtlamaların kaldırıldığına ilişkin gerekli bildirimleri 24 saat içerisinde yetkili otorite aracılığı ile Bakanlığa yapar. Resmi veteriner hekim Ek-1’de yer alan herhangi bir hastalığa ait ikincil mihrakın tespitinde 48 saat içerisinde yetkili otorite aracılığıyla

Bakanlığa bildirimde bulunur. Ancak, birincil ve ikincil mihrakın tespiti ve son mihrakın eradikasyonundan sonra bu hastalıklara ilişkin olarak getirilen kısıtlamaların kaldırılmasında yapılacak olan bildirimlerin kapsamı, içeriği ve sıklığı, hastalığın ve özellikle epidemiyolojik gelişmelerin ışığı altında, Bakanlık tarafından geçici olarak değiştirilebilir.

(3) Bakanlık, Ek-1’de yer alan herhangi bir hastalığın birincil mihrakının tespitinde ve son mihrakın eradikasyonundan sonra bu hastalıklarla ilişkin olarak getirilen kısıtlamaların kaldırılmasında, 24 saat içerisinde Avrupa Komisyonuna gerekli bildirimleri yapar.

(4) Üçüncü fıkrada yer alan bildirim, Ek-2’de açıklanan bilgileri kapsar ve faks, e-posta gibi iletişim araçlarından biri ile yapılır.

(5) Avrupa Komisyonuna yapılacak hastalık bildirimleri için, Avrupa Birliği tarafından hayvan hastalıklarının bildirim için hazırlanmış form ve kodlar kullanılır.

(6) Bakanlık, hayvan hastalıklarının eradikasyonu ve/veya profilaksisi konusundaki çalışmalarla ilgili özel hükümler hariç olmak üzere, Ek-1’de yer alan herhangi bir hastalığın tespit edilen ikincil mihrakı ile ilgili olarak, Avrupa Komisyonuna en geç haftanın ilk çalışma günü bildirim yapar. Söz konusu bildirim Pazar günü gece yarısı sona eren haftanın öncesini kapsar.

(7) Bakanlık tarafından, Avrupa Komisyonuna altıncı fıkrada belirtilen süre içerisinde bildirim yapılmaması, bu süre içerisinde hiçbir ikincil mihrak görülmediği anlamındadır.

(8) Hayvanlarda Ek-1’de yer alan hastalıklara ait tespit edilen vaka Bakanlığa bildirilecek, ancak hastalık çıkışı yapılmayacaktır.

Düzenleme yetkisi

MADDE 6 – (1) Bakanlık bu Yönetmeliğin uygulamasını sağlamak üzere her türlü alt düzenlemeyi yapmaya yetkilidir.

Yürürlük

MADDE 7– (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 8 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Köyişleri Bakanı yürütür.

Ek-1

İhbarı Mecburi Hastalıklar Listesi

A. Kara hayvanlarının hastalıkları

- 1- Şap (FMD)
- 2- Sığır brusellozu
- 3- Sığır tüberkülozu
- 4- Kuduz
- 5- Mavidil
- 6- Sığır vebasası
- 7- Sığırların süngerimsi beyin hastalığı (BSE)
- 8- Koyun keçi brusellozu
- 9- Koyun ve keçi vebasası (PPR)
- 10- Koyun keçi çiçeği
- 11- Şarbon (Antraks)
- 12- Scrapie
- 13- Tavuk vebasası (Avian influenza)
- 14- Yalancı tavuk vebasası (Newcastle)
- 15- Pullorum
- 16- Kanatlı tifosu (Tavuk tifosu)
- 17- Ruam (Mankafa)
- 18- Durin (At frengisi)

- 19- Atların enfeksiyöz anemisi
20- Equine encephalomyelitis (tüm tipleri, Venezuela equine encephalomyelitis dahil)
21- Afrika at vebası
22- Afrika domuz vebası
23- Klasik domuz vebası
24- Domuzların veziküler hastalığı
25- Küçük kovan kurdu (Aethina tumida)
26- Arıların Amerikan yavru çürüklüğü
27- Tropilaelaps akarı (Tropilaelaps mite)
28- Kedilerin süngerimsi beyin hastalığı (FSE)
29- Sığırların nodüler ekzantemi (Lumpy skin)
30- Bulaşıcı stomatitis (Veziküler stomatitis)
31- Rift Vadisi humması
32- Bulaşıcı sığır plöropnömonisi (Contagious bovine pleuropneumonia)
33- Enzootik sığır löykozu
34- Geyiklerin epizootik hemorajik hastalığı (EHD)

B. Su hayvanlarının hastalıkları

- 1-Epizootik hematopoetik nekroz (Epizootic haematopoietic necrosis)
2-Epizootik ülseratif sendrom (Epizootic ulcerative syndrome)
3-Viral hemorajik septisemi (VHS)
4-Beyaz benek hastalığı (White spot disease)
5-Sarıbaş hastalığı (Yellowhead disease)
6-Taura sendromu (Taura syndrome)
7-Balıkların enfeksiyöz hematopoetik nekrozisi (IHN)
8-Enfeksiyöz somon anemisi (Infectious salmon anaemia)
9-Perkinsus marinus enfeksiyonu (Infection with Perkinsus marinus)
10-Microcytos mackini enfeksiyonu (Infection with Microcytos mackini)
11-Marteilia refringens enfeksiyonu (Infection with Marteilia refringens)
12-Bonamia ostreae enfeksiyonu (Infection with Bonamia ostreae)
13-Bonamia exitiosa enfeksiyonu (Infection with Bonamia exitiosa)
14-Koi herpes virus hastalığı (Koi herpes virus disease)
15-Sazanların bahar Viremisi (Spring Viraemia of Carp) (SVC)
16-Kerevit vebası (Crayfish plague)
17-Bakteriyel böbrek hastalığı (Bakterial kidney disease) (BKD)

BRUSELLOZ İLE MÜCADELE YÖNETMELİĞİ

Resmî Gazete Tarihi: 03.04.2009 Resmî Gazete Sayısı: 27189

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, brusellozun kontrol ve eradikasyonu ile ilgili hususlar ile resmi olarak “Brusellozdan Ari Sürü” statüsünün kazanılması için uygulanacak kuralları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; sığır, koyun ve keçi cinsinden hayvanların brusellozdan korunması ile ilgili hususlar ile ulusal bir eradikasyon programının kuralları ve koşullarını kapsar.

Dayanak**MADDE 3 – (1)** Bu Yönetmelik;

a) (Değişik:RG-15/12/2011-28143) 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununa dayanılarak,

b) “Sığır ve Domuzlarda Topluluk İçi Ticareti Etkileyen Hayvan Sağlığı Sorunları” ile ilgili 64/432/EEC sayılı Avrupa Birliği Konsey Direktifi ve 78/52/EEC sayılı “Sığırlarda Brusella Tüberküloz ve Enzotik Leukozun Hızlandırılmış Eradikasyonu Yönelik Ulusal Plan İçin Topluluk Kriterlerini Belirleyen” Avrupa Birliği Konsey Direktifi, 91/68/EEC sayılı “Koyun ve Keçilerin Topluluk İçi Ticareti Etkileyen Hayvan Sağlığı Sorunları” ile “Koyun ve Keçilerde Brusellosisin Eradikasyonu için Topluluğun Mali Tedbirlerini Ortaya Koyan” Avrupa Birliği Konsey Direktifine paralel olarak hazırlanmıştır.

Tanımlar**MADDE 4 – (1)** Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bakan: Tarım ve Köyişleri Bakanını,
b) Bakanlık: Tarım ve Köyişleri Bakanlığını,
c) Besi sürüsü: Mezbahaya götürülmesi amaçlanan sığır cinsi hayvanlardan oluşan sürüyü,

ç) Bölge: Ülkenin en az 2000 km² alana sahip ve yetkili birimin denetimine tabi ve içerisinde en az bir ilin bulunduğu bir bölümü,

d) B1 Tipi sığır sürüleri: Önceki klinik ve aşılama geçmişi ile serolojik durumu bilinmeyen sürüleri,

e) B2 Tipi sığır sürüleri: Önceki klinik ve aşılama geçmişi ile serolojik durumu bilinen ve Ek-3’e uygun bir şekilde B3 tipi ve B4 tipi sürüler statüsüne getirilmesi amaçlanan ve bu amaçla rutin izleme testlerinin yapıldığı sürüleri,

f) B3 Tipi sığır sürüleri: Ek-1’ de yer alan koşulları yerine getiren brusellozdan ari sürüleri (içerisinde Brusella S-19 aşılı hayvanlar bulunan),

g) B4 Tipi sığır sürüleri: Ek-1’ de yer alan koşulları yerine getiren resmi olarak brusellozdan ari sürüleri (Brusella S-19 aşısız hayvanlardan oluşan),

ğ) Damızlık ya da üretim hayvanı: Kültürel ve sportif aktivitelerde yer alan hayvanlar hariç olmak üzere, kesim amacı dışında, ıslah, süt ya da damızlık için yetiştirilen sığır cinsi hayvanları,

h) Isıl işlem: Kaynatma hariç ısıtmayı içine alan her türlü uygulamadan hemen sonra alkali fosfataz testinde negatif reaksiyona neden olan işlemi,

ı) İşletme: Yürürlükteki ulusal kuralların belirlediği şekilde sahip olunan, içinde hayvanların barındırıldığı ya da düzenli olarak tutulduğu tarımsal bir kuruluş ya da tesisleri,

i) M1 Tipi koyun ve keçi sürüsü: Önceki klinik ve aşılama geçmişi ile serolojik durumu bilinmeyen sürüyü,

j) M2 Tipi koyun ve keçi sürüsü: Önceki klinik ve aşılama geçmişi ile serolojik durumu bilinen ve Ek-4’e uygun olarak söz konusu işletmenin M3 tipi ya da M4 tipi statüsüne getirilmesinin amaçlandığı rutin izleme testlerinin yapıldığı bir sürüyü,

k) M3 Tipi koyun ve keçi sürüsü: Ek-2’ de yer alan koşulları yerine getiren brusellozdan ari koyun ve keçi sürüsünü (Brusella Rev-1 aşılı hayvanların da bulunduğu),

l) M4 Tipi koyun ve keçi sürüsü: Ek-2’ de yer alan koşulları yerine getiren, resmi olarak brusellozdan ari bir koyun ve keçi sürüsünü, (Brusella Rev-1 aşısız hayvanlardan oluşan),

m) Nakil araçları: Motorlu taşıtların, demiryolu taşıtlarının ve hava taşıtlarının yükleme için ayrılan bölümlerini, gemilerin ambarlarını ve kara, deniz veya hava taşımacılığında kullanılan konteynirleri,

n) Resmi bruselloz testi: Sığırlar için Ek-3, koyun ve keçiler için Ek-4’ te tanımlanan serolojik testleri,

o) Resmi olarak brusellozdan ari bölge: Ülkenin, Ek-1’de yer alan koşulları yerine getiren bir bölgesini,

ö) Resmi veteriner hekim: Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatında görevli veteriner hekimi,

p) Sürü: Bir işletmede bir epidemiyolojik ünite olarak bulundurulmuş bir hayvan ya da hayvan grubunu, bir işletmede birden fazla hayvan grubunun bulunması durumunda, her bir sürünün ayrı bir birim oluşturacağını ve aynı sağlık statüsüne sahip olacağını,

r) Şüpheli hayvan: Bruselloz hastalığı taşıdığına dair belirtiler gösteren ancak resmi olarak hastalık teyidi yapılmamış sığır, koyun ve keçi cinsi hayvanları,

s) Yetkilendirilmiş veteriner hekim: Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından yetkilendirilen ve resmi bir veteriner hekimin yetki ve sorumluluğu altında çalışan veteriner hekimi,

ş) Yetkili birim: Bakanlık il veya ilçe müdürlüğünü, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Önlemler

MADDE 5 – (1) Sığır, koyun ve keçi cinsi hayvanlarda brusellozun varlığı ya da varlığından şüphe edilmesi durumunda derhal yetkili birime bildirilmesi zorunludur.

(2) Sığır, koyun ve keçi cinsi hayvanlarda brusellozun tedavisine yönelik işlemlerin yapılması yasaktır.

(3) Bakanlık tarafından bruselloz için bir ulusal referans laboratuvarı belirlenir. Laboratuvar personeli ve laboratuvarında teşhis işlemlerinin yerine getirilmesi için gerekli şartların yerine getirilmesi gerekir. Ulusal referans laboratuvarının görev ve sorumlulukları Ek-3’ de belirtilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sığır Cinsi Hayvanlar İçin Özel Hükümler

Sığır cinsi hayvanlarda bruselloz eradikasyon programı

MADDE 6 – (1) Bakanlıkça, Sığırlarda Bruselloz hastalığının eradikasyonu için program hazırlanır. Bu eradikasyon programının başarısı için aşağıdaki önlemler alınır;

a) Eradikasyon ve koruyucu tedbirler kapsamına alınan Ulusal sığır populasyonunun oranı, populasyonun tamamını kapsayana kadar her yıl artırılır.

b) Resmi veteriner hekimin gerekli prosedürü tamamlaması ile Sığır Brusellozu hastalığından dolayı kesilen hayvanların tazminatı, yetiştiricilere en kısa zamanda ödenir.

Sığır cinsi hayvanlarda kayıt ve kimliklendirme

MADDE 7 – (1) Sığır cinsi hayvanların kayıt ve kimliklendirmesinde;

a) Hayvan hareketlerinin resmi olarak izlenmesi amacıyla, yetkili birim sığırların kalıcı bir şekilde kayıt altına alınmasını ve kimliklendirilmesini sağlar.

b) Yetkili birim, eradikasyon programı kapsamındaki sığır sürülerinin sağlık durumlarına göre sınıflandırılmış bir şekilde resmi kaydını oluşturup güncel tutar.

Aşılama

MADDE 8 – (1) Aşılama aşı uygulanması halinde, bruselloza karşı aşılamamanın resmi denetim altında yapılması sağlanır, ancak sürülerin resmi olarak brusellozdan ari statüsüne geçişi amacı ile Bakanlıkça belirlenen zamanda aşılama uygulamasına son verilir.

Sığır cinsi hayvanlarda bruselloz

MADDE 9 – (1) Bir sürüde bruselloz taşıdığından şüphe edilen hayvanların bulunması durumunda, yetkili birim tarafından hastalığın varlığı ya da bulunmadığının tespiti amacıyla en kısa zamanda resmi incelemeler başlatılır. İncelemelerin sonuçları alınana kadar geçen süre içinde yetkili birimler aşağıdaki hususları yerine getirir.

a) Sığır sürüsü resmi gözetim altında bulundurulur.

b) Bu sürüye hayvan giriş ve çıkışı yasaklanır, yalnızca yetkili birimin izni ile gecikmeksizin kesime sevk edilecek hayvanların hareketlerine izin verilir. Çiftlikte kastre edilmiş hayvanların kesime sevk edilmek üzere besi sürüsüne alınması şartı ile şüpheli hayvanların izole edilmesi sonrası, çiftlikte bulundurulmasına yetkili birim izin verebilir.

c) Sürüdeki şüpheli sığırlar izole edilir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen hususlar, söz konusu sürü ve işletmede brusellozun varlığı ya da varlığından şüphe edilmesi durumunun ortadan kalktığı resmi olarak açıklanmasına kadar kaldırılmaz.

(3) Bruselloz bir sürüde resmi olarak tespit edildiğinde, yetkili birim hastalığın yayılmasını önlemek için gerekli önlemleri alır ve özellikle aşağıda belirtilen hususları sağlar;

a) Resmi veteriner hekim hastalık çıkan yerde gerekli muayeneyi yapar ve laboratuvar raporuna istinaden hastalık çıkış raporunu düzenler. Hayvan sağlık zabıtası komisyonu hastalık çıkış kararı alır ve ilan eder.

b) Yetkili birim tarafından kesime sevk için izin verilmesi dışında, söz konusu sığır sürüsüne hayvan giriş ve çıkışı yasaklanır. Kastre edilmiş sığırların çiftlikteki hareketleri için sürüdeki enfekte hayvanların ve yetkili birim tarafından enfekte olduğu kabul edilen sığırların izolasyonu ve kesim öncesi işaretlenmesi sonrası, kastre edilmiş olan hayvanların mezbahaya sevki öncesi besi sürülerine alınmasına yetkili birim izin verebilir.

c) Bruselloz hastalığına yakalandığı resmi olarak tespit edilen hayvanlar ile bunlar tarafından enfekte edilmiş olma ihtimali bulunan hayvanlar sürü içinde izole edilir.

ç) Bruselloz hastalığına yakalandığı resmi olarak tespit edilen hayvanlar kesimlerine kadar izole edilir ve işaretlenir.

d) Enfekte ineklerin sütleri, uygun ısı işlemlerinden geçirildikten sonra aynı çiftlikteki hayvanların beslenmesinde kullanılabilir.

e) Enfekte bir sürüdeki ineklerden elde edilen sütler, uygun ısı işleminden geçirilmek amacıyla süt işleme tesislerine nakledilemez, çiğ süt olarak satışa sunulamaz.

f) Muayene için alıkonulması dışında, fötuslar, doğum sonrası brusellozdan ölmüş olan yeni doğan buzağular veya plasentalar derhal imha edilir.

g) Enfekte inek ve buzağularla veya plasentalar ile temas etmiş olan saman, çöp veya diğer maddeler, yakılır ya da dezenfekte edildikten sonra gömülerek derhal imha edilir.

ğ) Ahırlardan ya da hayvanlar tarafından kullanılan diğer bölmelerden çıkan gübre, çiftlik hayvanlarının kesinlikle ulaşamayacağı bir yerde tutulur, uygun bir dezenfektanla muamele edilir ve en az üç hafta süre ile bekletilir. Bu gübrenin enfekte olmayan gübre ya da toprak ile örtülmesi durumunda dezenfektan kullanılmayabilir. Eğer gübre ile aynı anda toplanmıyorsa, enfekte hayvanların kullandığı bölmelerden çıkan sıvı atıklar dezenfekte edilir.

h) Enfekte sürüden karantinanın kaldırılması için, sürüden enfekte hayvanlar ayrıldıktan en az otuz gün sonra birinci test, birinci testten otuz-altmış gün sonra ikinci test yapılır. Son iki testte tüm sürü negatif sonuç verdiğinde, ikinci testten altı ay sonra üçüncü test yapılır. Bu son testte de sürünün tamamı negatif sonuç verdiğinde karantina kaldırılır. Herhangi bir testte pozitif hayvan tespit edildiğinde test periyodu yeniden başlatılır.

ı) Serolojik olarak pozitif bulunmuş Brusellalı sığırlar tazminatlı olarak kesime sevk edilirler. Kesimi gerçekleştirilen sığırların etleri hakkında, ilgili mevzuata göre işlem yapılır. Enfekte sığırların hayvan yemi olarak kullanılması planlanan karkasları, yarım karkasları, kol ya da butları, parçaları ve sakatatı kontaminasyona yol açmayacak şekilde işleme tabi tutulurlar. İmha edilecek karkasların, imha edildiği tesislerin resmi kontrolü yapılır ve brusellozun yayılmasını önleyecek önlemler alınır.

Sığır cinsi hayvanlarda bruselloz tespiti

MADDE 10 – (1) Yetkili birim, bakteriyolojik, allerjik veya serolojik muayene sonrası bruselloz taşıdığı resmi olarak tespit edilen sığır cinsi hayvanların sahibine resmi olarak test sonuçları ve bununla ilgili yükümlülükleri hakkında resmi bildirimde bulunur. Yetkili birim tarafından enfekte sığırların resmi gözetim altında ve otuz günü geçmemek şartıyla kestirilmeleri sağlanır.

Brusellozla enfekte alanlar

MADDE 11 – (1) Yetkili birim enfekte alanlarda aşağıdaki hususların yerine getirilmesini sağlar;

a) Hayvanların kesiminden sonra ve yeni hayvan temininden önce kullanılan ahırlar ve diğer bölmeler ile hayvanlar için kullanılan bütün konteynırlar, ekipman ve diğer malzemeler resmi veteriner hekim ya da resmi veteriner hekim gözetiminde, yetkilendirilmiş veteriner hekim tarafından verilen talimata uygun olarak resmi denetim altında temizlenir ve dezenfekte edilir. Bu tür hayvanların üzerinde bulunmuş olduğu meralar bu hayvanların uzaklaştırılmasını müteakip altmış gün süre ile kullanılmaz. Yetkili birim istisna olarak, yalnızca kastre edilmiş olan ve bu meraları yalnızca kesim amaçlı terk edecek hayvanlar için ve besi sürülerine katılıp daha sonra kesimi amaçlanan hayvanlar için bu yasağı kaldırabilir.

b) Enfekte bir sürüden hayvanların, hayvan materyallerinin veya bu tür hayvanlarla temas etmiş olan madde ve malzemelerin taşınmasını müteakip bütün nakil araçları, konteynırlar ve ekipman temizlenir ve dezenfekte edilir. Bu tür hayvanlar için kullanılan yükleme alanları da kullanım sonrası temizlenir ve dezenfekte edilir.

c) Kullanılan dezenfektan ve onun konsantrasyonları yetkili birim tarafından belirlenir.

Sığır Brusellozu ile enfekte hayvanların kesimi sonrası yapılacaklar

MADDE 12 – (1) Yetkili birim, enfekte sığır cinsi hayvanların kesiminden sonra aşağıdaki hususları sağlar;

a) Enfekte bir sürüye ya da sürüden dışarı, yetkili birimin yalnızca gecikmeksizin kesim için sevkine izin verdiği hayvanlar dışında hiçbir hayvanın girişine ve çıkışına izin verilmez. Yetkili birim, kastre edilmiş hayvanların besi sürülerine katılıp daha sonra kesim amaçlı hareket kapsamında olmak koşuluyla çiftlik içi hareketlerine izin verebilir.

b) Söz konusu sürüde hastalığın elimine edildiğinin tespiti amacıyla resmi bruselloz testlerinin gerçekleştirilmesi zorunludur.

c) Enfekte sığır sürülerine, yetiştirme amacıyla oniki aylıktan büyük hayvanların bruselloz yönünden bir ya da iki resmi serolojik teste tabi tutulmadan girişine izin verilmez. Sürüde bütün sığırlar yedi aydan küçükken Bakanlık tarafından tespit edilen bir aşı ile aşılanmış ise bu testlerin yalnızca onsekiz aylık yaşı geçmiş olan hayvanlarda uygulanması gereklidir.

Sığır cinsi hayvanların bruselloz açısından sınıflandırılması

MADDE 13 – (1) Yetkili birim, sığır sürülerinin sağlık durumlarına göre kontrol ve eradikasyon programı kapsamında B1 Tipi, B2 Tipi, B3 Tipi ve B4 Tipi sığır sürüleri şeklinde sınıflandırılmalarını sağlar.

(2) Yetkili birim B1 Tipi ve B2 Tipi sürülerde, bu sürüler B3 ve B4 Tipi sürü statüsünü kazanana kadar resmi serolojik testlerin yapılmasını sağlar.

Sığır cinsi hayvan nakilleri

MADDE 14 – (1) Yetkili birim, B1 Tipi sürülerden B2 Tipi sürülere hayvan naklinde;

a) Oniki aylık yaştan büyük hayvanların hareket öncesi otuz gün içinde resmi bruselloz testine tabi tutulmasını ve bu işlemin yapıldığını gösteren resmi veteriner hekim tarafından verilmiş belgenin hareket sırasında hazır bulundurulmasını,

b) Yeni sürüye gelişte izole edilmelerini ve en az altmış gün süre ile izole şekilde tutulmalarını, hayvanlar oniki aylıktan büyükse B2 Tipi sürüye kabulünden önce resmi bruselloz testine daha tabi tutulmasını, sağlar.

(2) Yetkili birim, B2 Tipi sürüden diğer bir B2 Tipi sürüye hayvan naklinde;

a) Oniki aylık yaştan büyük hayvanlar hareket öncesi otuz gün içinde resmi bruselloz testine tabi tutulmuş ve bu işlemin yapıldığını gösteren belge resmi veteriner hekim tarafından verilmiş ise, nakil sırasında daha düşük sağlık statüsüne sahip olan hayvanlarla temas ettirilmemesini sağlar.

(3) Yetkili birimi, B3 ve B4 Tipi sürüler arasında hayvanların taşınmasında Ek-1' de yer alan şartlara uyulmasını sağlar.

Sığır cinsi hayvan hareketlerinin kontrolü ve izlenmesi

MADDE 15 – (1) Yetkili birim, hayvan hareketlerinin kontrolü ve izlenmesiyle ilgili olarak aşağıdaki hususların gerçekleşmesini sağlar;

a) Brusellozun elimine edildiği sığır sürülerinin diğer kaynaklardan yeniden enfeksiyonunu (reenfeksiyon) önlemek için resmi kontrol tedbirleri alınır.

b) Eradikasyon kapsamına alınan bütün sürüler ve bu sürüler arasındaki hayvan hareketleri resmi izlemeye tabi tutulur.

c) Brusellozdan ari ve resmi olarak brusellozdan ari sürülere ve bu sürülerden dışarı hayvan hareketleriyle ilgili önlemler çerçevesinde, hareket kontrol önlemleri uygulanabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Koyun ve Keçi Cinsi Hayvanlarla İlgili Özel Hükümler

Koyun ve keçi cinsi hayvanlarda bruselloz hastalığından eradikasyon

MADDE 16 – (1) Koyun ve keçilerde brusellozun eradikasyonu için program hazırlanır. Bu eradikasyon programının başarısı için aşağıdaki önlemler alınır;

a) Programı uygulayacak ve koordine edecek yetkili birimler belirlenmelidir.

b) Koyun ve keçi yetiştiriciliği yapılan çiftliklerin kayıt altına alınması sağlanmalıdır.

c) Koyun ve keçi hareketlerinin izlenmesini mümkün kılan bir kimliklendirme ve kayıt sistemi oluşturulmalıdır.

ç) Koyun ve keçi işletmeleri M1 Tipi, M2 Tipi, M3 Tipi ve M4 Tipi koyun ve keçi sürüleri şeklinde sınıflandırılmalıdır.

d) M1 Tipi ve M2 Tipi sürülerde, bu sürüler M3 ve M4 Tipi sürü statüsünü kazanana kadar resmi serolojik testlerin yapılması sağlanmalıdır.

e) Bruselloz aşılmasının yapılacağı ve yasaklanacağı bölgeler belirlenmelidir.

f) Koyun ve keçi brusellozunun eradikasyonu için ayrılan ulusal bütçeyi ve kalemler bazında dağılımı göstermelidir.

g) Bir işletmede bruselloz taşıdığından şüphe edilen bir hayvan bulunması durumunda, yetkili birim en kısa zamanda hastalığın varlığını ya da olmadığını tespit için gerekli incelemelerin yapılmasını sağlamalıdır. Bu incelemeler sonuçlanana kadar yetkili birim tarafından;

1) İşletme resmi gözetim altında tutulur.

2) Yetkili birimin kesime sevkine izin verdiği hayvanlar dışında işletmeye ve işletmeden dışarıya bütün hayvan hareketleri yasaklanır.

3) İşletme içindeki şüpheli hayvanlar izole edilir.

ğ) (g) bendinde belirtilen hususlar söz konusu işletmede brusellozun varlığının ya da varlığından şüphe edilmesi durumunun ortadan kalktığına resmi olarak tespit edilmesine kadar devam eder.

h) Bir sürüde brusellozun varlığı resmi olarak tespit edildiğinde, yetkili birim hastalığın yayılmasını önlemek için aşağıdaki tedbirleri alır;

1) Koyun ve keçilerde laboratuvar raporuna istinaden bruselloz hastalığı tespit edildiğinde resmi veteriner hekim hastalık çıkış raporu düzenler. Hayvan sağlık zabıtası komisyonu hastalık çıkış kararı alır ve ilan eder.

2) Söz konusu sürüye ve sürüden dışarıya yetkili birimin kesime sevkine izin verdiği hayvanlar dışında bütün hareketler yasaklanır.

3) Brusellozun varlığı resmi olarak tespit edilmiş olan hayvanlar kesim zamanına kadar izole edilirler ve işaretlenirler.

4) Sürüde bulunan diğer hayvanlar resmi bruselloz testine tabi tutulurlar. Koyun ve keçilerde çıkan bruselloz hastalığı sebebiyle alınan karantina tedbirleri son yavru atmadan otuz gün sonra dezenfeksiyon yapılarak kaldırılır.

5) Bir sürüde enfekte hayvanlardan elde edilen sütler uygun bir şekilde izole edilerek, uygun ısı işlemine tabi tutularak yalnızca bu işletmede yem maddesi veya peynir yapımında kullanım amacıyla değerlendirilebilir.

6) Enfekte bir sürüdeki enfekte olmayan hayvanlardan elde edilen sütler yalnızca uygun ısı işlemine tabi tutulduktan sonra işletme dışına çıkarılabilir.

7) Muayene amacıyla alıkonulma dışında brusellozdan dolayı ölü doğmuş olan yavrular, fötuslar ya da plasentalar imha edilir.

8) Enfekte hayvan veya hayvanlarla ya da plasentalarla temas etmiş olan saman, çöp ya da diğer maddeler yakılır ya da yetkili birim tarafından onaylanan bir dezenfektan madde ile dezenfekte edildikten sonra gömülerek derhal imha edilir. Ancak kullanılacak malzemeler söz konusu ise bunlar tekrar kullanılmadan önce belirtilen dezenfektan madde ile dezenfekte edilir.

9) Ahırlardan ya da hayvanlar tarafından kullanılan diğer bölmelerden çıkan gübre çiftlik hayvanlarının kesinlikle ulaşamayacağı bir yerde tutulur. Yetkili birim tarafından onaylanan uygun bir dezenfektanla dezenfekte edilir ve en az üç hafta süre ile bekletilir. Bu gübre hiçbir şekilde ticari bahçe bitkileri üzerine yaymak için kullanılmaz. Bu gübrenin bir tabaka toprak ile örtülmesi durumunda dezenfektan kullanılmayabilir. Eğer gübre ile aynı anda toplanmıyorsa, enfekte hayvanların kullandığı bölmelerden çıkan sıvı atıklar da dezenfekte edilir.

(2) Yetkili birim, bakteriyolojik veya serolojik muayene sonrası bruselloz taşıdığı resmi olarak tespit edilen hayvanların, sahibine resmi olarak test sonuçları ve bununla ilgili zorunlulukları hakkında resmi bildirimde bulunur. Enfekte hayvanlar mümkün olan en kısa zamanda ve en geç otuz gün içinde resmi denetim altında kesime sevk edilir. Yetkili birim çeşitli zorlukları göz önünde alarak bu süreyi kırkbeş güne çıkarabilir. Kesimi gerçekleştirilen koyun ve keçilerin etleri hakkında, ilgili mevzuata göre işlem yapılır.

(3) Eradikasyon programının başarısı için aşağıda belirtilen hususlar sağlanmalıdır;

a) Enfekte olduğu resmi olarak tespit edilen hayvanların kesimi sonrasında ve sürüye yeni hayvan temini öncesinde ahırlar ve diğer sürü bölmeleri ve hayvanlar için kullanılan bütün konteynırlar, ekipman ve diğer gereçler resmi veteriner hekim ya da resmi veteriner hekim gözetiminde, yetkilendirilmiş veteriner hekimler tarafından verilen talimata uygun olarak resmi gözetim altında temizlenir ve dezenfekte edilir. Üzerinde bu tür hayvan bulunmuş olan meraların hayvanların uzaklaştırılmasından sonra en az altmış gün süre ile yeniden kullanımına izin verilmez.

b) Enfekte bir sürüden hayvanların, bu hayvanlara ait maddelerin veya bu hayvanlarla temas etmiş olan bütün materyalin taşınmasından sonra tüm nakil araçları, konteynırlar ve ekipman temizlenir ve dezenfekte edilir. Bu tür hayvanlar için kullanılan yükleme alanları da kullanım sonrası temizlenir ve dezenfekte edilir.

c) Kullanılacak dezenfektan ve konsantrasyonları yetkili birim tarafından tespit edilir.

ç) Yetkili birim tarafından kesime sevk amacıyla izin verilmesi dışında, enfekte işletmeden içeri ve dışarı hiçbir hayvan hareketine izin verilmez.

d) Söz konusu enfekte sürüde brusellozun elimine edildiği tespit edilene kadar resmi bruselloz testleri yapılır.

e) Enfekte hayvanların kesiminden sonra geride kalan altı ayın üzerindeki damızlık amaçlı hayvanlar bir ya da daha fazla resmi bruselloz testine tabi tutulmadıkça, işletmeye yeni damızlık hayvan girişi yapılamaz. Sürüde bütün koyun ve keçiler yedi aydan küçükken Bakanlık tarafından tespit edilen bir aşı ile aşılanmış ise bu testlerin yalnızca onsekiz aylık yaşı geçmiş olan hayvanlarda uygulanması gereklidir.

f) Yayladan dönmüş olan bir koyun ya da keçide bruselloz teşhis edildiğinde, enfekte hayvan, otlama, sağım ve yaylada diğer işletmelere ait koyun ve keçilerle belli aralıklarla bir arada bulunan koyun ve keçilerden ise hayvanların ait olduğu bütün sürüler özellikle yayla, mera ve sağıma hayvan veren bütün sürüler büyük bir enfekte sürü olarak kabul edilirler ve hastalığın elimine edildiği tespit edilene kadar resmi bruselloz testlerine tabi tutulurlar.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Düzenleme yetkisi

MADDE 17 – (1) Bakanlık, Bu Yönetmeliğin uygulanmasını sağlamak üzere düzenleyici işlemler çıkarmaya yetkilidir.

(2) (**Ek:RG-4/7/2012-28343**) Bu Yönetmelikte yer alan serolojik test sonucuna bağlı hastalık takibi ve tazminat ödemelerine ait uygulama esasları Bakanlıkça belirlenir.

Yürürlük

MADDE 18 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Köyişleri Bakanı yürütür.

SIĞIR BOVİNE TÜBERKÜLOZU YÖNETMELİĞİ

Resmî Gazete Tarihi: 02.04.2009 Resmî Gazete Sayısı: 27188

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Sığır Bovine Tüberkülozunun kontrol ve eradikasyonu ile ilgili usul ve esaslar ile resmi olarak “Tüberkülozdan Ari Sürü” statüsü kazanılması için uygulanacak kuralları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; sığır ve diğer evcil hayvanların tüberkülozdan korunması ile ilgili hususları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik;

a) (**Değişik:RG-15/12/2011-28143**) 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununa dayanılarak,

b) “Sığır ve Domuzlarda Topluluk İçi Ticareti Etkileyen Hayvan Sağlığı Sorunları” ile ilgili 64/432/EEC sayılı Avrupa Birliği Konsey Direktifi ve 78/52/EEC sayılı “Sığırlarda Bruselloz Tüberküloz ve Enzotik Leukozun Hızlandırılmış Eradikasyonu Yönelik Ulusal Plan İçin Topluluk Kriterlerini Belirleyen” Avrupa Birliği Konsey Direktifine paralel olarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bakan: Tarım ve Köyişleri Bakanını,

- b) Bakanlık: Tarım ve Köyişleri Bakanlığını,
c) Bölge: Ülkenin en az 2000 km² alana sahip ve yetkili birimin denetimine tabi ve içerisinde en az bir ilin bulunduğu bir bölümü,
ç) Isıl işlem: Kaynatma hariç, ısıtmayı içine alan her türlü uygulamadan hemen sonra alkali fosfataz testinde negatif reaksiyona neden olan işlemi,
d) İl müdürlüğü: Tarım ve Köyişleri Bakanlığı il müdürlüğünü,
e) Nakil araçları: Motorlu taşıtların, demiryolu taşıtlarının ve hava taşıtlarının yükleme için ayrılan bölümlerini, gemilerin ambarlarını ve kara, deniz veya hava taşımacılığında kullanılan konteynırları,
f) Resmi olarak tüberkülozdan ari bölge: 15 inci maddede yer alan koşulları yerine getiren bir bölgeyi,
g) Resmi olarak tüberkülozdan ari sığır sürüsü: 12 nci ve 13 üncü maddelerde yer alan koşulları haiz sığır sürüsünü,
ğ) Resmi veteriner hekimi: Tarım ve Köyişleri Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatında görevli veteriner hekimi,
h) Sığır cinsi hayvan: Kültürel ve sportif aktivitelerde yer alan hayvanlar hariç olmak üzere, et üretimi, süt üretimi, damızlık ya da diğer amaçlarla yetiştirilen Bison bison ve Bubalus bubalus türü hayvanlar dahil her yaştaki sığır ve mandaları,
ı) Sürü: Bir işletmede bir epidemiyolojik ünite olarak bulundurulmuş bir hayvan ya da hayvan grubunu, bir işletmede birden fazla hayvan grubunun bulunması durumunda, her bir sürünün ayrı bir birim oluşturacağını ve aynı sağlık statüsüne sahip olacağını,
i) Şüpheli hayvan: Resmi olarak ne hastalık teyidi yapılmış, ne de hastalık ihtimali yok sayılmış olan ve tüberkülozun muhtemel varlığına işaret eden belirtileri gösteren sığır cinsi hayvanları,
j) Toplama merkezi: Menşei farklı işletmeler olan sığır cinsi hayvanların ticaret amacı ile sevk edilecek hayvan grupları oluşturmak üzere bir arada gruplandırıldıkları ve Bakanlıkça ruhsatlandırılmış işletmeleri, toplama merkezlerini veya pazarları,
k) T1 Tipi sığır sürüleri: Önceki klinik geçmişi ve tüberkülin test durumu bilinmeyen sürüleri,
l) T2 Tipi sığır sürüleri: Önceki klinik geçmişi ve tüberkülin test durumu bilinen ve T3 tipi sürü statüsünü kazanmak için ulusal kurallara uygun olarak rutin izleme testleri uygulanan sürüleri,
m) T3 Tipi sığır sürüleri: Resmi olarak tüberkülozdan ari sürüleri,
n) Yetkilendirilmiş veteriner hekim: Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından yetkilendirilen ve resmi bir veteriner hekimin yetki ve sorumluluğu altında çalışan veteriner hekimi,
o) Yetkili birim: Tarım ve Köyişleri Bakanlığı il veya ilçe müdürlüğünü ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel ve Özel Hükümler, Hastalık Tespiti, Enfekte Alanlar,
Kesim Sonrası İşlemler ve Hayvan Nakilleri

Genel hükümler

MADDE 5 – (1) Bakanlıkça, sığırlarda tüberküloz hastalığının eradikasyonu için program oluşturulur. Söz konusu eradikasyon programının başarılı bir şekilde tamamlanması için alınacak tedbirler aşağıda belirtilmiştir.

- a) Eradikasyon ve koruyucu tedbirler kapsamına alınan ulusal sığır popülasyonunun oranı, popülasyonun tamamını kapsayana kadar her yıl artırılır.
b) Resmi veteriner hekimin gerekli prosedürü tamamlaması ile Sığır Tüberkülozu hastalığından dolayı kesilen hayvanların tazminatı, yetiştiricilere en kısa zamanda ödenir.

c) Bakanlık tarafından Sığır Tüberkülozu için bir ulusal referans laboratuvarı tespit edilir ve referans laboratuvarının personel sayısı ile laboratuvar teşhisini yerine getirmek için gerekli koşulların yeterli olması sağlanır.

ç) Yetkili birim, eradikasyon programına dahil olan sığır sürülerinin, sağlık durumlarına göre sınıflandırıldığı resmi kayıtları oluşturur ve güncel tutar.

d) Bir sürüde Sığır Tüberkülozu hastalığı taşıdığından şüphe edilen bir hayvan bulunduğunda yetkili birim, hastalığın varlığını ya da yokluğunu tespit için resmi incelemelerin en kısa zamanda gerçekleştirilmesini sağlar. Resmi veteriner hekim ya da resmi veteriner hekim gözetiminde, yetkilendirilmiş veteriner hekimler tarafından uygulanan tüberkülin testleri için tüberkülin teamül cetveli tanzim edilerek İl Müdürlüğüne tasdik edilir.

Özel hükümler

MADDE 6 – (1) Sığır Tüberkülozunun varlığı veya varlığına dair şüphenin yetkili birime derhal bildirilmesi zorunludur.

(2) Sığır Tüberkülozunun tedavisi veya duyarlılığın giderilmesine yönelik muamele ve Sığır Tüberkülozuna karşı aşı uygulaması yasaktır.

Sığır Tüberkülozundan şüpheli bir hayvan tespit edilmesi

MADDE 7 – (1) Bir sürüde, Sığır Tüberkülozundan şüpheli bir hayvan tespit edilmesi durumunda yetkili birim, hastalığın varlığını veya yokluğunu tespit edici resmi incelemelerin en kısa zamanda gerçekleştirilmesini sağlar.

(2) İncelemeler sonuçlanana kadar yetkili birim, sürüyü gözetim altında bulundurur.

(3) Yetkili birimin kesime sevk için izin vermesi dışında, sürüye hayvan giriş çıkışı yasaklanır.

(4) Sürüdeki şüpheli hayvanların tecrit edilmesi (izolasyon) sağlanır.

(5) Bu madde de belirtilen uygulamalar, söz konusu sürüde Sığır Tüberkülozunun varlığının veya şüpheli durumunun ortadan kalktığına resmi olarak tespit edilmesine kadar devam eder.

Sığır Tüberkülozunun varlığının resmi olarak tespit edilmesi

MADDE 8 – (1) Sürüde, Sığır Tüberkülozunun varlığının resmi olarak tespit edildiği durumlarda yetkili birim, hastalığın yayılmasını önleyecek gerekli önlemleri alır ve özellikle aşağıdaki hususların yerine getirilmesini sağlar;

a) Enfekte hayvanın bulunduğu sürüdeki tüm sığırlar tüberküloz yönünden muayene edilir. Sürüde resmi veteriner hekim ya da resmi veteriner hekim gözetiminde, yetkilendirilmiş veteriner hekimler tarafından uygulanan tüberkülin testleri için, tüberkülin teamül cetveli tanzim edilerek İl Müdürlüğüne tasdik edilir. Tüberkülozda karantina, hastalık çıkan ahır veya sürü ile sınırlıdır. Tüberküloz hastalığı tespit edildiğinde Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyonu toplanır. Resmi veteriner hekim tarafından düzenlenen hastalık raporuna göre hastalık çıkış kararı alınır ve ilan edilir. Tüberküloz nedeniyle konulan karantina, son iki testte altı haftadan büyük tüm sığırlar resmi tüberkülin testine negatif yanıt verene kadar devam eder. Testlerden ilki pozitif reaktörün sürüden ayrılmasından en erken altmış gün sonra, ikincisi en erken dört ay sonra ve en geç oniki ay sonra yapılmalıdır. Birinci ve ikinci test arasında en az altmış gün olmalıdır.

b) Yetkili birim kesime sevk için izin vermedikçe, söz konusu sürüye hayvan giriş çıkışları yasaklanır.

c) Sığır Tüberkülozu taşıdığı resmi olarak tespit edilen sığırlar sürü içinde izole edilir.

ç) Sığır Tüberkülozu taşıdığı resmi olarak tespit edilen sığırlar kesime kadar izole edilir ve işaretlenir. Tüberkülozlu sığırlar tazminatlı olarak kesime sevk edilir. Kesimi gerçekleştirilen sığırların etleri hakkında ilgili mevzuata göre işlem yapılır.

d) Enfekte ineklerden elde edilen sütler uygun ısı işleminden geçirildikten sonra aynı çiftlikteki hayvanların beslenmesinde kullanılabilir, insan gıdası olarak kullanılamaz.

e) Enfekte bir sürüdeki ineklerden elde edilen sütler, uygun ısı ile işlemden geçirilmek amacıyla dışında süt işleme tesislerine nakledilemez, çiğ süt olarak satışa sunulamaz.

f) Enfekte sığırların hayvan yemi olarak kullanılması planlanan karkasları, yarım karkasları, kol ya da butları, parçaları ve sakatatı kontaminasyona yol açmayacak şekilde işleme tabi tutulur.

g) Kuruluşlardaki atık güvenliği gibi kontrollere ilişkin resmi düzenlemelerle üretilen materyalin tüberkülozu hiçbir şekilde yayma tehlikesi bulunmaması sağlanır.

ğ) Enfekte hayvanlar tarafından kullanılan bölmelerden çıkan gübre, diğer çiftlik hayvanlarının ulaşamayacağı bir yerde muhafaza edilir, uygun bir dezenfektanla işleme tabi tutulur ve en az üç hafta bekletilir. Bu gübrenin enfekte olmayan gübre ya da toprakla örtülmesi durumunda dezenfektan kullanımı gerekmez. Eğer gübre ile aynı anda toplanmıyorsa, enfekte hayvanların kullandığı bölmelerden çıkan sıvı atıklar dezenfekte edilir.

(2) Yetkili birim tarafından tüberküloz taşıdığı tespit edilen enfekte sığırlar, resmi gözetim altında en kısa zamanda ve otuz günü geçmemek şartıyla kestirilir.

(3) Sığır Tüberkülozu test sonuçları ve yükümlülükleri hakkında, hayvan sahibi ya da onun adına görevli kişi, resmi olarak bilgilendirilir.

(4) Ancak işletmede, klinik belirti göstermeyen ve tüberküloz taşıdığı resmi olarak tespit edilen hayvanların bulunması durumunda yetkili birimler, otuz günlük kesim süresini üç ayı geçmemek şartıyla aşağıdaki durumlarda uzatabilir.

a) Üç ay içinde doğum yapması beklenen hayvanların bulunması,

b) Kesimi gerçekleştirecek mezbahanın kapasitesi ile ilgili teknik gerekçelerle kesimin otuz gün içinde yapılma imkanının bulunmaması.

Tüberkülozla enfekte alanlar

MADDE 9 – (1) Yetkili birim, enfekte alanlarla ilgili olarak aşağıdaki hususların gerçekleştirilmesini sağlar;

a) Enfekte hayvanların kesimi sonrası ve sürüye yeni hayvan katılması öncesi hayvanlar tarafından kullanılan ahırlar, diğer bölmeler, bütün konteynırlar, ekipman ve diğer gereçler resmi veteriner hekim gözetiminde, verilen talimata uygun olarak temizlenir ve dezenfekte edilir.

b) Enfekte hayvanların, bu hayvanlardan çıkan materyallerin ya da bu hayvanlarla temas etmiş materyallerin ve maddelerin taşınmasından sonra bütün nakil araçları, konteynırlar ve ekipman temizlenir ve dezenfekte edilir. Bu hayvanların yükleme yerleri kullanım sonrası %5 fenol, yüksek konsantrasyonlu iodin solüsyonu, glutaraldehit ve formaldehit, %1'lik sodyum hipoklorit ve benzeri dezenfektanlarla temizlenir ve dezenfekte edilir.

c) Dezenfeksiyon için kullanılacak maddeler, Bakanlık tarafından ruhsatlandırılmış olmalıdır.

Enfekte sığırların kesim işlemleri sonrası

MADDE 10 – (1) Yetkili birim, enfekte sığırların kesim işlemleri sonrası şunları sağlar;

a) Yetkili birim tarafından enfekte hayvanların kesimine sevk için izin verilmesi dışında, söz konusu sürüden hiçbir sığırın çıkmasına izin verilmez.

b) Hastalığın sürüden elimine edildiğinin tespiti amacı ile söz konusu sürüde tüberkülin testleri uygulanır.

c) Sürüde, resmi veteriner hekim ya da resmi veteriner hekim gözetiminde yetkilendirilmiş veteriner hekimler tarafından uygulanan tüberkülin testleri için, tüberkülin teamül cetveli tanzim edilerek İl Müdürlüğüne tasdik edilir.

ç) Enfekte sürüdeki altı haftalık yaştın üzerindeki sığırların bir ya da daha fazla sayıda tüberkülin testinden geçmesinin sağlanması ve hastalığın sürüde bulunmadığının tespitine kadar sürüye dışarıdan hayvan sokulmaz.

(2) Yetkili birim tüberküloz eradikasyon programı kapsamında T1 tipi ve T2 tipi sürülerde altı haftalık yaştın üzerindeki tüm sığırların resmi gözetim altında en az altı ayda bir intradermal tüberkülin testine tabi tutulmasını sağlar. Bu testler sürü, T3 tipi sürü özelliğini kazanana kadar devam eder.

Hayvan nakilleri

MADDE 11 – (1) Yetkili birim, T1 tipi sürüden T2 tipi sürüye hayvan naklinde;

a) Hayvanın hareketinden önceki otuz gün içinde intradermal tüberkülin testine tabi tutulmasını ve bu işlemin yapıldığını gösteren resmi veteriner hekimi tarafından verilmiş belgenin hareket sırasında bulundurulmasını,

b) Hayvanın sürüye gelişten hemen sonra izole edilmesi ve izolasyonunun en az altmış gün sürdürülmesini ve sürüye kabulden önce intradermal tüberkülin testine tabi tutulmasını, sağlar.

(2) Yetkili birim, T2 tipi sürüden T2 tipi bir başka sürüye hayvan naklinde;

a) Hayvanın hareketinden önceki otuz gün içinde intradermal tüberkülin testine tabi tutulmasını ve bu işlemin yapıldığını gösteren resmi veteriner hekimi tarafından verilmiş belgenin hareket sırasında hazır bulundurulmasını,

b) Nakil sırasında daha düşük sağlık statüsündeki sürülere ait sığırlarla temas edilmemesini, sağlar.

(3) Yetkili birim, T3 tipi sürüler arasındaki bütün sığır nakillerinde, daha düşük sağlık statüsündeki sürülere ait sığırlarla temas edilmemesini sağlar.

(4) Yetkili birim ayrıca;

a) Tüberkülozun elimine edildiği bir sürünün diğer enfeksiyon kaynaklarından yeniden enfekte olmasını önleyecek resmi kontrol tedbirlerinin alınmasını,

b) Eradikasyon programına tabi olan sürü içine ve sürüler arasındaki bütün hayvan hareketlerinin resmi denetime tabi olmasını,

c) Hayvan hareketleri kontrol tedbirlerinin, resmi olarak tüberkülozdan ari sürülere ve bu sürülerden dışarıya hayvan hareketleri için de uygulanabilmesini, sağlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Resmi Olarak Sığır Tüberkülozundan Ari Sığır Sürüsü, Ari Statüsünün Devamı, Statüsünün Askıya Alınması, İptal Edilmesi ile İzleme ve Kontrolü, Arılığın İlanı

Tüberkülozdan ari sığır sürüsü

MADDE 12 – (1) Bir sığır sürüsü, aşağıdaki koşulların varlığında Sığır Tüberkülozu hastalığından aridir;

a) Hiçbir hayvanda Sığır Tüberkülozunun klinik belirtileri görülmez.

b) Dördüncü bölümde belirlenen kriterlere uygun olarak yapılan en az iki resmi intradermal tüberkülin testinde, altı haftalıktan büyük bütün sığırlar negatif reaksiyon verir. Yapılacak ilk test, sürüden tüberküloz enfeksiyonunun eliminasyonundan altı ay sonra, ikinci test ise sonraki altı ayda yapılır. Eğer sürüde yapılan ilk testte enfeksiyon tespit edilmemişse, altı ay sonra yapılan ikinci testte de tüm sürü negatif reaksiyon verdiğinde Yetkili Birimce arilik statüsü verilir. Ancak sürü yalnızca resmi olarak tüberkülozdan ari sürülere ait hayvanlardan toplanmış ise ilk test toplanmadan en az altmış gün sonra yapılır, ikinci test yapılmaz ve Yetkili Birimce arilik statüsü verilir.

(2) Sürüye ilk intradermal tüberkülin testinin uygulanmasını müteakip, sürüye gelişten otuz gün önce ya da otuz gün sonra Dördüncü bölüme uygun olarak intradermal tüberkülin testi uygulanan ve negatif yanıt veren hayvanların dışında altı haftalıktan yaşlı

hayvan girişi yasaktır. Testin sürüye gelişten otuz gün sonra yapılması durumunda, test sonucunun negatif bulunacağı ana kadar sürüdeki diğer hayvanlarla doğrudan ya da dolaylı temasını önleyecek şekilde izole edilmesi sağlanmalıdır. Ancak hayvanlar resmi olarak tüberkülozdan ari sürülerden geliyor ise, yetkili birim bu tür hayvanların hareketleri için bu testin yapılmasının gerekli olmadığına karar verebilir.

Tüberkülozdan ari statüsünün devamı

MADDE 13 – (1) Bir sığır sürüsü, aşağıdaki koşulların varlığında resmi olarak tüberkülozdan ari statüsünü devam ettirir;

a) 12 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendi ve ikinci fıkrasında açıklanan koşulları sağlanmaya devam etmesi.

b) İşletmeye dahil edilen bütün hayvanların resmi olarak tüberkülozdan ari statüdeki sürülerden gelmesi.

c) İşletmede bulunan altı haftadan küçük ve işletmede doğmuş olan buzağıların dışındaki hayvanların, Dördüncü Bölüme uygun olarak yıllık aralıklarla rutin tüberkülin testine tabi tutulması.

(2) Bakanlık, ülkenin genelinde ya da bir bölümünde rutin test sıklığında aşağıda belirtilen şekilde değişiklik yapılmasına karar verebilir.

a) Eğer her yıl 31 Aralık tarihinde, Sığır Tüberkülozu hastalığına yakalandığı tespit edilen sığır sürülerinin yıllık oranı, belirlenen bölgedeki tüm sürüler içerisinde son iki yıllık denetim dönemi içinde %1' den yüksek değilse, rutin sürü testlerin sıklığı iki yıl aralıklara uzatılabilir ve tüberkülozdan ari sürülerden gelmek şartıyla epidemiyolojik bir üniteye izole bir şekilde tutulan erkek besi hayvanları tüberkülin testinden muaf tutulabilir ve yetkili birim erkek besi sığırlarının damızlıkta kullanılmamasını ve doğrudan kesime gönderilmesini sağlar.

b) Eğer her yıl 31 Aralık tarihinde, son iki ikişer yıllık denetim dönemi içinde belirlenen bölgedeki bütün sürüler içinde, Sığır Tüberkülozu hastalığına yakalandığı tespit edilen sığır sürülerinin yıllık ortalama oranı %0,2' den yüksek değilse, rutin testler arasındaki süre üç yıla çıkarılabilir ve/veya bu testlere tabi tutulan hayvan yaşları yirmidört aya çıkarılabilir.

c) Eğer her yıl 31 Aralık tarihinde, belirlenen tüberküloz ile enfekte olduğu tespit edilen sığır sürülerinin belirlenen bölgedeki sığır sürüleri bazında ortalama yüzde oranı son iki üçer yıllık denetim dönemi sırasında %0,1' den yüksek değilse rutin testler arasındaki süre dört yıla çıkarılabilir veya aşağıda belirtilen koşulların yerine getirilmesine bağlı olarak yetkili birim sürülerin tüberkülin testine tabi tutulmasına gerek görmeyebilir.

(3) Tüm sığır sürüye katılmadan önce intradermal tüberkülin testine tabi tutulmalı ve negatif sonuç elde edilmelidir.

(4) Kesilen bütün hayvanlar tüberküloz lezyonları yönünden muayene edilir; bu tür lezyonlara rastlanması halinde tüberküloz belirtileri yönünden histopatolojik ve bakteriyolojik muayene yapılır. Bakanlık, aynı zamanda ülke ya da bir bölgede hastalık seviyesinin yükselmesi halinde tüberkülin test uygulama sıklığını arttırabilir.

Tüberkülozdan ari statüsünün askıya alınması, iptal edilmesi, izleme ve kontrol

MADDE 14 – (1) 13 üncü maddede belirtilen koşulların sağlanmaması durumunda tüberkülozdan ari statüsü askıya alınır.

(2) Sürüye ait bir veya daha fazla hayvanın tüberkülin testinde pozitif sonuç verdiği kabul edildiğinde ya da post mortem muayenede tüberkülozdan şüphede edildiğinde, pozitif reaktör olduğu kabul edilen hayvan sürüden uzaklaştırılır ve kesime tabi tutulur. Pozitif reaktör ya da şüpheli hayvan karkasında post-mortem, laboratuvar ve epidemiyolojik muayeneler yapılır. Sürü statüsünün askıda kalma durumu bütün laboratuvar muayenelerinin tamamlanmasına kadar devam eder. Laboratuvar muayeneleri sonucunda tüberkülozun varlığı tespit edilmemiş ise sürüdeki altı haftalıktan büyük hayvanların tamamı, ilgili

hayvanın sürüden uzaklaştırılmasından en az kırkiki gün sonra test edilerek, negatif sonuç alınması durumunda resmi olarak tüberkülozdan ari statüsünün askı hali yetkili birim tarafından kaldırılabilir.

(3) Sürüde Sığır Tüberkülozu hastalığından şüpheli hayvanlar bulunuyorsa, şüpheli hayvanların durumları açıklığa kavuşuncaya kadar sürünün statüsünün askıda kalma hali devam eder. Kırkiki gün sonra yapılan diğer bir testte veya post mortem muayene ve laboratuvar muayenesinde durumları açıklığa kavuşuncaya kadar bu hayvanlar diğer hayvanlardan ayrı bir yerde tutulur.

(4) Yetkili birim üçüncü fıkrada belirtilen koşullara istisna olarak, bu Yönetmelikte ifade edilen karşılaştırmalı tüberkülin testini kullanarak rutin sürü testi yürütürse ve en azından son üç yıl içinde sürüde reaktör hayvan tespit edilmemişse, yetkili birim şüpheli hayvanların durumları kırkiki gün sonra bir daha test edilerek açıklığa kavuşana kadar sürüden hiçbir hayvanın pazara girmesine izin verilmemesi kaydıyla, sürüdeki diğer hayvanların hareketlerinin kısıtlanmamasına karar verebilir. Eğer bu son testte pozitif ya da şüpheli bir reaksiyon ile karşılaşılırsa, bu durumda ikinci fıkradaki koşullar geçerli olur. Eğer daha sonradan hastalığın varlığı tespit edilirse işletmeden ayrılmış olan bütün hayvanlar son kesin sürü testi zamanına kadar geriye doğru izlenerek test edilir.

(5) Laboratuvar muayenesinde Mycobacterium bovis izolasyonu ile tüberküloz varlığının tespit edilmesi durumunda sürünün resmi olarak tüberkülozdan ari statüsü iptal edilir.

(6) Yetkili birim sürünün sığır tüberkülozu hastalığından ari statüsünü aşağıdaki durumlarda iptal eder;

- a) 13 üncü maddede yer alan koşulların artık yerine getirilmiyor olması,
- b) Post mortem muayenede klasik tüberküloz lezyonlarının görülmesi,
- c) Epidemiyolojik bir sorgulamada enfeksiyon ihtimalinin güçlenmesi,
- ç) Sığır tüberkülozunun kontrolünde gerekli görülen diğer nedenlerin görülmesi.

(7) İzleme ve kontrol yetkili birim tarafından epidemiyolojik olarak ilgili görülen sürülerde yapılır. Bir sürünün resmi olarak tüberkülozdan ari statüsünün geri çekilme hali, tüm alanların ve malzemelerin temizlik ve dezenfeksiyonu yapılarak, son iki testte altı haftadan büyük tüm hayvanlar resmi tüberkülin testine negatif yanıt verene kadar devam eder. Testlerden ilki pozitif reaktörün sürüden ayrılmasından en erken altmış gün sonra, ikinci test en erken dört ay sonra ve en geç oniki ay sonra yapılmak zorundadır. Birinci ve ikinci test arasında en az altmış gün olmalıdır.

Tüberkülozdan ariliğin ilanı

MADDE 15 – (1) Ülke ya da ülkenin bir bölümü aşağıda belirtilen koşulların yerine getirilmesi durumunda Bakanlık tarafından resmi olarak tüberkülozdan ari olarak ilan edilir;

a) Birbirini takip eden altı yıl boyunca her yıla ait tüberkülozla enfekte olduğu teyit edilen sığır sürülerinin, bütün sığırlar içindeki oranının %0,1'i geçmemiş olması ve birbirini takip eden altı yıl boyunca her yıl sürülerin en az %99,9'unun, takvim yılının 31 Aralık tarihi itibarıyla tüberkülozdan ari olması,

b) 28/7/2002 tarihli ve 24829 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği gereğince her sığır cinsi hayvanın kimliklendirilmesi,

c) Kesilen bütün sığır cinsi hayvanların resmi bir post mortem muayeneye tabi tutulur hale gelmesi,

ç) Resmi olarak tüberkülozdan ari statüsünün askıya alınması ya da iptali işlemleri uygulanmasına devam edilmesi.

(2) Ülke ya da ülkenin bir bölümü, birinci fıkrada belirtilmiş olan koşulları yerine getirdiği sürece resmi olarak tüberkülozdan ari statüsünü muhafaza eder. Ancak resmi olarak tüberkülozdan ari olduğu kabul edilen ülke ya da ülkenin bir bölümünün tüberküloz ile ilgili

durumunda önemli değişiklik olduğuna ilişkin belirtiler varsa, Bakanlık bir karar alarak bu kararda belirtilen koşulların yerine getirilmesine kadar statüyü askıya alabilir veya iptal edebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Etkenin İdentifikasyonu, Tüberkülin Deri Testi, Tüberkülin Standartları,
Testin Uygulanması, Resmi Tüberkülin Testleri İlave Testler ve
Resmi Enstitüler ve Ulusal Referans Laboratuvarları

Etkenin identifikasyonu

MADDE 16 – (1) Sığır tüberkülozunun etkeni olan Mycobacterium bovis'in klinik ve post mortem örneklerde tespiti sürme preparatların (smear) boyanması ya da immunoperoksidaz teknikleriyle yapılabilir ve organizmanın primer izolasyon vasatında kültürasyonu (ekimi) ile teyit edilir.

(2) Mycobacterium bovis'in kültür ve tanısı için gerekli patolojik materyal, normal dışı lenf yumrularından ve akciğer, karaciğer, dalak vs. gibi parenkimatoz organlardan alınır. Hayvanda patolojik lezyon bulunmadığı durumlarda muayene ve kültür için retrofaringeal, bronşiyal, mediastinal, meme üstü, altçene ve bazı mezenterik lenf yumrularından örnek alınır.

(3) İzolatların identifikasyonu genellikle kültürel ve biyokimyasal özelliklerin belirlenmesiyle gerçekleştirilir. Mycobacterium tüberküloz kompleksinin tespitinde polimeraz zincir reaksiyonu (PCR) da kullanılabilir. Mycobacterium bovis'in diğer Mycobacterium tüberküloz kompleksi üyelerinden ayırt edilmesinde DNA analiz teknikleri biyokimyasal metotlardan daha hızlı ve daha güvenilirdir. Genetik parmak izi tekniği ile Mycobacterium bovis' in suşları birbirinden ayırt edilebilir ve bu sayede Mycobacterium bovis menşei, bulaşma ve yayılma modellerin tarif edilmesi mümkündür.

(4) Kullanılan teknik ve vasatlar, bunların standardizasyonu ve sonuçların değerlendirilmesi, Diyagnostik Testler ve aşılar için OIE Standartlar Kılavuzu'nda (sığır tüberkülozu) tanımladığı şekilde olur.

Tüberkülin deri testi

MADDE 17 – (1) 18 inci maddede açıklanan özelliklere sahip PPD (pürifiye protein derivatifleri) Tüberkülin, 19 uncu maddede açıklanan işlemler sonrasında, resmi tüberkülin olarak deri testinin uygulanmasında kullanılır.

Sığır ve kanatlılar (bovine ve avian) için tüberkülin standartları

MADDE 18 – (1) Tüberkülin pürifiye protein derivatifleri (PPD tüberkülin, sığır ya da kanatlı) Mycobacterium bovis veya Mycobacterium avium'un üreme ve lizis ürünlerinin 1sı ile işlem görmesi ile elde edilen ve aynı türden mikroorganizmalara karşı duyarlı hale getirilen bir hayvanda gecikmiş tip hipersensitivite oluşturma yeteneğine sahip bir preparattır.

Üretim

MADDE 19 – (1) Preperat, likit sentetik bir vasatta üretilen Mycobacterium bovis ya da Mycobacterium avium (uygun olduğu şekilde) kültürlerinin serbest akımlı buharda ısıtılması ve sonrasında filtre edilerek hazırlanan suda çözülebilen fraksiyonlarından elde edilir. Büyük oranda proteinden oluşan aktif filtrat fraksiyonu presipitasyon ile izole edilir, yıkanır ve yeniden çözdürülür. Yanlış pozitif reaksiyonlara neden olmayan fenol gibi antimikrobiyel koruyucular ilave edilebilir. Mikobakterilerden ari olan son steril preparasyon kontaminasyonu önleyecek şekilde sonradan kapatılan steril basınç geçirmez cam şişelere aseptik şekilde dağıtılır.

Ürünün identifikasyonu

MADDE 20 – (1) Her biri 250 gramdan hafif olmayan, uygun şekilde duyarlılaştırılmış albino kobaylara farklı noktalarda deri içi yolla derecelendirilmiş doz aralıklarında enjekte edilir. Yirmidört – yirmisekiz saat sonra enjeksiyon noktasında nekrozlu

ya da nekrozsuz eritemli ödematöz şişlikler tarzında reaksiyon görülür. Reaksiyonların büyüklüğü ve şiddeti uygulanan doza göre farklılık gösterir. Duyarlılaştırılmayan kobaylarda benzer enjeksiyonlarda hiçbir reaksiyon meydana gelmez.

Testler

MADDE 21 – (1) Testlerin özellikleri aşağıda belirtilmiştir;

a) Ph: pH 6,5–7,5 tir.

b) Fenol: Muayene edilecek preparasyon fenol içeriyorsa bunun konsantrasyonu 5gram/ litre' den fazla olamaz.

c) Duyarlılaştırma etkisi: Daha önceden teste etki edebilecek herhangi bir materyal ile işlem görmemiş olan kobaylardan üç kobaylık bir grup kullanılır. Her kobaya beş günlük aralıklarla incelenecek preparasyondan 0,1 ml içinde 500 IU'ya eşit dozda üç kez intradermal enjekte edilir. Üçüncü enjeksiyondan onbeş – yirmibir gün sonra bu hayvanlara aynı dozda (500 IU) intradermal yolla enjekte edilir ve daha önce tüberkulin uygulanmamış üç kobaylık kontrol grubuna da aynı miktarda uygulama yapılır. Son enjeksiyonlardan yirmidört – yirmisekiz saat sonra iki gruptaki reaksiyonlar arasında önemli farklılıklar meydana gelmez.

ç) Toksikite: Her biri 250 gramdan hafif olmayan ve daha önce teste etkide bulunabilecek herhangi bir materyal ile işlem görmemiş olan iki adet kobay kullanılır. Her bir kobaya muayene edilecek preparasyondan 0,5 ml subkutan (deri altı) yolla enjekte edilir. Hayvanlar yedi gün boyunca gözlenir. Gözlem süresi içinde hayvanlarda hiçbir anormal etki görülmez.

d) Sterilite: Avrupa Farmakopesi dördüncü baskı 2002, veteriner aşılı ile ilgili monografıta tarif edilen sterilite testine uyumludur.

Potens

MADDE 22 – (1) Pürifiye protein derivatifinin (sığır ve kanatlı) potensi duyarlılaştırılmış kobaylara Uluslararası Birim olarak kalibre edilmiş tüberkulin pürifiye protein derivatifinin (sığır ya da kanatlı) referans preparasyonunun bilinen konsantrasyonlarda üretilen preparasyonu ile incelenecek preparasyonun bir seri dilüsyonda intradermal enjeksiyonu ile belirlenir.

(2) Potens testi için her biri 400 gram – 600 gram ağırlığında en az dokuz kobay Mycobacterium bovis tüberkulin için 9 gram/litre sodyum klorit R nin 0,5ml'sinde süspanse edilmiş canlı Mycobacterium bovis AN5 suşunun ıslak kitlesinden 0,0001mg, tavuk tüberkulin için inaktif ya da canlı Mycobacterium aviumun uygun dozu derin kas içi yolla enjekte edilir. Kobayların duyarlılaştırılmasından en erken dört hafta sonra yan böğürleri tıraş edilir ve her iki tarafta en fazla dört enjeksiyon noktası için yeterli alan açılır. 0,005 gram/litre polisorbitat 80 R içeren izotonik fosfat buffer salin (pH 6,5–7,5) kullanarak muayene edilecek ve referans preparasyonun dilüsyonları hazırlanır. Referans preparasyonun en az üç ve muayene edilecek preparasyonun en az üç dozu seçilir. En az 8 mm. ve en fazla 25 mm. çapında lezyon oluşturacak dozlar seçilir. Dilüsyonlar enjeksiyon bölgelerine Latin karesi düzeninde tesadüfi olarak tahsis edilir. Her doz intradermal yolla sabit hacimde 0,1ml. veya 0,2ml. olarak enjekte edilir. Yirmidört – yirmisekiz saat sonra lezyonların çapı ölçülür ve test sonucu genel istatistik metotları ile ve lezyon çaplarının tüberkulinlerin konsantrasyonunun logaritmasına doğru orantılı olduğu varsayılarak hesaplanır.

(3) Test sonucu hatanın güvenlik sınırlarının (p=0,95) hesaplanan potensin %50'sinden düşük %200'ünden yüksek olmaması halinde geçerli sayılmaz.

(4) Hesaplanan potens sığır tüberkulin için belirtilen potensin %66'sından az, %150'sinden fazla değildir.

(5) Tavuk tüberkulin için hesaplanan potens belirtilen potensin %75'inden az, %133'ünden fazla değildir.

(6) Belirtilen potens her iki tüberkulin için (sığır ve tavuk) 20 000 IU/ml'den az değildir.

Depolama

MADDE 23 – (1) Işıktan uzakta ve $5\pm 3^{\circ}\text{C}$ 'de muhafaza edilir.

Etiketleme

MADDE 24 – (1) Etikette aşağıda belirtilenler bulunur;

- Mililitre başına Uluslararası Birimler cinsinden potensi,
- İlave edilen maddenin ismi ve miktarı.

Testin uygulanması

MADDE 25 – (1) Aşağıda belirtilen testler, resmi intradermal tüberkülin testleridir.

- Tek intradermal test: Sığır tüberkülin tek doz halinde uygulanır.
- İntradermal karşılaştırmalı test: Aynı anda bir sığır tüberkülin enjeksiyonu bir de tavuk tüberkülin enjeksiyonu uygulanır.

Testin dozu

MADDE 26 – (1) Enjektelerde edilecek tüberkülinin bir dozu;

- Sığır tüberkülin için 2000 IU'den az,
- Tavuk tüberkülin için 2000 IU'den az olamaz.

(2) Her bir enjeksiyon dozu 0,2 ml'yi geçemez.

Tüberkülin testi uygulama yeri

MADDE 27 – (1) Tüberkülinlerin boyun derisine enjeksiyonu ile gerçekleştirilir. Tek intradermal teste uygulama yeri, boynun orta üçte birlik bölgesinin orta kısmıdır. Hayvana intradermal karşılaştırmalı testin uygulanması durumunda enjeksiyon yerleri, boynun orta üçte birlik bölgesinde tespit edilir, üstte tavuk tüberkülin, altta sığır tüberkülin olmak üzere, aralarında 12,5 cm kadar mesafe olacak şekilde uygulanır. Boynun tek tarafında yeterli alanın bulunmadığı genç hayvanlarda boynun her iki tarafına ve orta üçte birlik bölgenin merkezine birer enjeksiyon şeklinde uygulanır.

Tüberkülin testinin tekniği

MADDE 28 – (1) Enjeksiyon bölgelerinin kılları kırpılır ve temizlenir. Kırpılan her bölge elin baş ve işaret parmağı arasında bir deri kıvrımı tutularak kompas ile ölçülür ve kaydedilir. Tüberkülinin deri içi verilmesini sağlayan bir metotla uygun tüberkülin dozu enjektelerde edilir. Kenarları dışa eğimli kısa steril bir iğne tüberkülin ile dolu dereceli şırınga derinin alt tabakalarına çapraz bir şekilde sokulmak suretiyle kullanılabilir. Enjeksiyonun doğru yapıldığı, her bir enjeksiyon yerinde elle yoklandığında küçük bezelye benzeri bir şişkinliğin hissedilmesi ile teyit edilir. Enjeksiyondan yetmişiki saat (\pm dört saat) sonra her bir enjeksiyon bölgesinin kalınlığı ölçülür ve kaydedilir.

Reaksiyonların değerlendirilmesi

MADDE 29 – (1) Reaksiyonların değerlendirilmesi Tüberkülin ya da tüberkülinlerin enjeksiyonundan yetmişiki saat sonra enjeksiyon bölgelerindeki deri kıvrımı kalınlığının artması ve klinik gözlemlere dayanarak, aşağıdaki gibi yapılır;

a) Negatif reaksiyon: Çok sınırlı bir şişkinlik gözlenirse, deri kıvrımı kalınlaşması 2 mm'den fazla değilse ve bölgede diffüz ya da yaygın ödem, eksüdasyon, nekroz, ağrı ya da lenf kanalları ya da lenf yumrularının yangısı olmamışsa negatif reaksiyondur.

b) Şüpheli reaksiyon: (a) bendinde belirtilen klinik belirtiler yoksa ve deri kalınlaşması 2 mm'den çok 4 mm'den az ise şüpheli reaksiyondur.

c) Pozitif reaksiyon: (a) bendinde belirtilen klinik belirtiler gözleniyorsa veya enjeksiyon bölgesinde deri kıvrımının kalınlığında 4 mm veya daha fazla kalınlaşma varsa pozitif reaksiyon olarak değerlendirilir.

Tek intradermal test ve değerlendirilmesi

MADDE 30 – (1) Tek intradermal tüberkülin test aşağıdaki gibi değerlendirilir;

a) Pozitif reaksiyon: Uygulama yerinde, enjeksiyondan yetmişiki saat (\pm dört saat) sonra diffüz ya da yaygın ödem, eksüdasyon, nekroz, ağrı ya da lenf kanalları ya da lenf

yumrularının yangısı tespit edilmişse veya deri kıvrımının kalınlığında 4 mm veya daha fazla kalınlaşma varsa pozitif reaksiyon olarak değerlendirilir.

b) Şüpheli reaksiyon: Uygulama yerinde, enjeksiyondan yetmişiki saat (\pm dört saat) sonra pozitif reaksiyonda açıklanan klinik belirtiler bulunmuyorsa ve deri kıvrımının kalınlaşması 2 mm'den çok 4 mm'den az ise şüpheli reaksiyondur.

c) Negatif reaksiyon: Uygulama yerinde, Enjeksiyondan yetmişiki saat (\pm dört saat) sonra çok sınırlı bir şişkinlik gözlenirse, deri kıvrımı kalınlaşması 2 mm'den fazla değilse ve bölgede diffüz ya da yaygın ödem, eksüdasyon, nekroz, ağrı ya da lenf kanalları ya da lenf yumrularının yangısı olmamışsa negatif reaksiyondur.

(2) Tek intradermal testte şüpheli reaksiyon veren hayvanlar en az kırkiki gün sonra tekrar test edilir. İkinci testte negatif sonuç vermeyen hayvanlar, teste pozitif reaksiyon vermiş kabul edilir.

(3) Tek intradermal testte pozitif bulunan hayvanlar, yanıtıcı pozitif reaksiyondan ya da etkileşim reaksiyonundan şüphe ediliyorsa, karşılaştırmalı intradermal teste tabi tutulabilir.

İntradermal karşılaştırmalı test ve değerlendirilmesi

MADDE 31 – (1) Karşılaştırmalı intradermal tüberkülin test aşağıdaki gibi değerlendirilir;

a) Pozitif reaksiyon: Uygulama yerinde, enjeksiyondan yetmişiki saat (\pm dört saat) sonra diffüz ya da yaygın ödem, eksüdasyon, nekroz, ağrı ya da lenf kanalları ya da lenf yumrularının yangısı gibi klinik belirtilerin tespit edilmesi veya sığır tüberkülinin uygulama yerindeki deri kıvrımı kalınlığının 4 mm ve üzerinde olması ve tavuk tüberkülinin uygulama yerindeki deri kıvrımının kalınlığından, 4 mm'den daha fazla kalınlaşma göstermesi pozitif reaksiyon olarak değerlendirilir.

b) Şüpheli reaksiyon: Uygulama yerinde, enjeksiyondan yetmişiki saat (\pm dört saat) sonra pozitif reaksiyonda açıklanan klinik belirtiler bulunmuyorsa veya sığır tüberkülinin uygulama yerindeki deri kıvrımı kalınlığının 2 mm'den fazla olması ve tavuk tüberkülinin uygulama yerindeki deri kıvrımının kalınlığından 1–4 mm daha fazla kalınlaşma göstermesi şüpheli reaksiyon olarak değerlendirilir.

c) Negatif reaksiyon: Uygulama yerinde, enjeksiyondan yetmişiki saat (\pm dört saat) sonra pozitif reaksiyonda açıklanan klinik belirtiler bulunmuyorsa veya sığır tüberkülinin uygulama yerindeki deri kıvrımı kalınlığı 2 mm'den fazla değilse veya pozitif ya da şüpheli tavuk reaksiyonuna eşit ya da daha az kalınlaşma oluşturan pozitif ya da şüpheli sığır reaksiyonu görüldüğünde negatif reaksiyon olarak değerlendirilir.

(2) İntradermal karşılaştırmalı testte şüpheli reaksiyon veren hayvanlar en az kırkiki gün sonra tekrar test edilir. İkinci testte negatif reaksiyon vermeyen hayvanlar, teste pozitif reaksiyon vermiş kabul edilir.

Ari sürü statüsünün askıya alınması ve sürüden pazara hayvan girişine izin verilmemesi

MADDE 32 – (1) Aşağıdaki açıklanan durumlarda, resmi olarak tüberkülozdan ari sürü statüsü askıya alınır ve sürüdeki hayvanların durumları düzelene dek sürüden pazara hayvan girişine izin verilmez;

a) Tek intradermal tüberkülin testinde şüpheli kabul edilen hayvanların varlığı,

b) Tek intradermal testte pozitif bulunan ancak intradermal karşılaştırmalı test ile yeniden test edilmeyi bekleyen hayvanların varlığı,

c) İntradermal karşılaştırmalı testte şüpheli bulunan hayvanların varlığı.

(2) Mevzuat gereği hayvanların hareketinden önce intradermal teste tabi tutulmasının zorunlu olduğu durumlarda, test sonucunda 2 mm'lik deri kalınlaşmasından daha az reaksiyon gösteren ve klinik belirti göstermeyen hayvanların hareketine izin verilir.

(3) Bir sürüde ya da bölgede enfekte ya da hasta maksimum hayvan sayısının tespitini mümkün kılmak için Bakanlık, tek ve karşılaştırmalı tüberkülin testlerinde tespit edilen bütün şüpheli reaksiyonları, pozitif reaksiyon kabul etmek suretiyle iyileştirilmiş bir test duyarlılığı (sensitivitesi) elde etmek amacıyla test değerlendirme kriterlerinde değişiklik yapabilir.

İlave testler

MADDE 33 – (1) Bir sürüde ya da bölgede enfekte ve hasta hayvanların maksimum sayısının tespitini mümkün kılmak amacı ile tüberkülin testine ek olarak Bakanlık Diyagnostik Testler ve aşılar için standartlara ilişkin OIE Kılavuzu'nda, sığır tüberkülozu için belirtilen gamma–interferon deneyinin uygulanmasına izin verebilir.

Resmi enstitüler ve ulusal referans laboratuvarlarının görevleri ve sorumlulukları

MADDE 34 – (1) Bakanlıkça belirlenen Resmi Veteriner Kontrol ve Araştırma Enstitüleri ile Ulusal Referans Laboratuvarları, tüberkülin testi ve ayıraçların yukarıda belirtilen standartlar yönünden yeterlilik durumlarını sağlamak amacıyla bu tüberkülinlerin ve ayıraçların resmi olarak test edilmelerinden sorumludurlar.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Düzenleme yetkisi

MADDE 35 – (1) Bakanlık, Bu Yönetmeliğin uygulanmasını sağlamak üzere düzenleyici işlemler çıkarmaya yetkilidir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 36 – (1) 9/11/1978 tarihli ve 16458 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sığır Tüberkülozu Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 37 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 38 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Köyişleri Bakanı yürütür.

TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİNDE BULUNAN HAYVANLARIN BESLENMESİNE DAİR YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 01.03.2008 Resmî Gazete Sayısı: 26803

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Türk Silahlı Kuvvetlerinde bulunan, deney, üretim, binek, çekim, yük, spor, güvenlik, eğitim ve yardım, arama-kurtarma, koruma gibi maksatlarla kullanılan her tür hayvanın yem ve bakım maddeleri ihtiyaçlarının karşılanmasında uygulanacak usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, Türk Silahlı Kuvvetlerinde bulunan her tür hayvanın yem ve bakım maddeleri ihtiyaçlarının karşılanması ile ilgili hususları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 24/5/2007 tarihli ve 5668 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Besleme Kanununun 11 inci maddesinin ikinci fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Ağır işte çalışan at: Günlük dört saat ve üzeri çalıştırılan, müsabakalara katılan ve müsabaka öncesi yoğun idman yaptırılan, top arabası çeken atlar ile asayiş görevinde kullanılan atları,

b) Altılık maddesi: Tarladan kaldırılan yulaf, çavdar, çeltik, arpa, buğday gibi ürünlerin hasatından sonra tarlada kalan kalıntılar ile buğdaygillere ait sap-saman, çeltik kavuzu, talaş ve benzeri maddeleri,

c) Aşım sezonu: Mevsime bağlı olarak, kızgınlık gösteren hayvanların damızlık dişiler ile damızlık erkeklerin çiftleştirildiği dönemi,

ç) Bakım maddeleri: Beslenmede ihtiyaç duyulan altılık, sabun, şampuan, dezenfektan ve kireç gibi maddeleri,

d) Beslenme sınıfı: Hayvanların tür, ırk, canlı ağırlık, gebelik, süt verme durumu ve yaptıkları görev özelliklerine göre yapılan tasnifini,

e) Çalıştırılmayan at: Üç yaşını tamamlamış ve herhangi bir çalışmada kullanılmayan atı,

f) Çiftleşme sezonu: Olgun dişi ve erkek damızlık hayvanların çiftleşme dönemini,

g) Ekstrude yem: Yüksek basınç ve sıcaklık altında bir araya getirilerek hazırlanmış yem karışımlarını,

ğ) Erişkin köpek: 18 aylıktan büyük köpeği,

h) Güçlendirilmiş yem: Hayvanların normal çalışma şartlarından daha yoğun beden hareketlerini içeren görev ve eğitimlerin yapılması için gerekli besin ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla günlük yem bedelinin %25 oranında artırılması ile hazırlanan rasyonu,

ı) Hafif işte çalışan at: Günlük iki saate kadar çalıştırılan hafif idman yaptırılan atları,

i) Kaba yem: Taze, kurutulmuş, silaj ve posa formunda hayvan yemi olarak kullanılan ve büyük çoğunluğu bitkisel kökenli olan ve % 18 den fazla selüloz içeren saman, kuru ot, yonca gibi yemleri,

j) Kızgınlık (Östrus): Dişi hayvanların çiftleşmek üzere erkek hayvanları kabul ettiği ve olası tohumlama veya çiftleşme sonrasında gebe kalabilecekleri dönemi,

k) Konsantre yem: Birim hacimdeki besin maddeleri yoğunluğu fazla, sindirilebilirliği yüksek ve selüloz oranı düşük olan arpa, yulaf gibi yem maddelerini,

l) Konsantre yem karması: Rasyondaki besin maddeleri açığını kapatmak üzere kullanılan birden fazla konsantre yem çeşidini içeren pelet yem, karma yem, ekstrude yem gibi yem karışımını,

m) Laktasyon dönemi: Gebe hayvanların doğum ile birlikte başlayan ve hayvan türlerine göre farklı bir süreci kapsayan süt verdiği dönemi,

n) Orta işte çalışan at: Günlük iki ila dört saat çalıştırılan, müsabakalara katılmak üzere idman yaptırılan atlar ile kurs atlarını,

o) Pelet yem: Öğütülmüş yem maddelerinin yağ, su buharı, süt tozu ve benzeri maddeler katılarak pelet makinelerinde ihtiyaca göre farklı ebatlarda preslenerek elde edilen yemi,

ö) Rasyon: Hizmet durumu ve hayvanın türü, ırkı ve cinsine göre tüm besin maddesi ihtiyaçları göz önüne alınarak 24 saatlik bir dönem içerisinde bir veya birkaç defada verilen günlük yemi,

p) Ruminant: Sığır, koyun gibi geviş getiren hayvanları,

r) Silaj: Yüksek düzeyde su kapsayan yem maddelerinin uygun yöntemlerle fermantasyona uğratılması ile elde edilen yem çeşidini,

s) Tay: Atların gelişimlerini tamamladığı üç yaşına kadar olan dönemini,

ş) Torba fazlası: Rasyonla verilen yem maddelerinden tüketilemeyen kısmı,

t) Türk Silahlı Kuvvetleri: Genelkurmay Başkanlığı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıkları ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığını,

u) Veteriner hekim: Birlik veteriner hekimini, bulunmadığı durumlarda il/ilçe tarım müdürlüğünde görevli veteriner hekimleri, bunların da bulunmadığı durumlarda ise özel muayenehanesi bulunan veteriner hekimleri,

ü) Yem katkı maddesi: Yem içeriğinde çok düşük veya olmayan mineral madde, vitamin, protein ve benzeri maddelerin sağlığın korunması verimin kalite ve miktarının artırılması, yemin korunması ve yemlere belirli bir şekil verilmesini sağlamak üzere kullanılan maddeleri,

v) Yoğun yem: İçerdiği besin maddesi yönünden zengin ve yapısında % 18 den az selüloz ve yüksek enerji ve protein içeren mısır, arpa, buğday ve bakla gibi yemleri,

y) Yoğun yem karması: Rasyondaki besin maddelerini dengelemek veya istenen düzeye çıkarmak üzere kullanılan birden fazla yoğun yem çeşidini içeren yem karışımını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar ve Uygulama

Genel esaslar

MADDE 5 – (1) Günlük yem istihkakları bu Yönetmelikteki istihkak tablolarında belirtilen miktarlara kadar aynen verilebileceği gibi, toplam parasal tutar aşılmamak kaydıyla, hayvanların günlük besin ihtiyaçları esas alınarak veteriner hekim raporunda besin değerleri itibariyle yerine geçebilecek diğer yem maddeleri ile belirtilen miktar ve sürede değiştirilebilir.

(2) Aynı tür hayvanın farklı beslenme sınıflarına ait istihkakları günlük yem çizelgesinde gösterilir. Bulunacak günlük toplam parasal tutarın tamamı, hayvanların beslenme sınıflarına bakılmaksızın harcanabilir.

(3) Ordu malı olmayan hayvanlar beslenmez. Ancak;

a) 7/6/1939 tarihli ve 3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu uyarınca el konulan hayvanlar,

b) İlgili mevzuat hükümlerine göre kiralanen hayvanlar,

c) Envantere dahil edilinceye kadar, ordu malı hayvanlardan doğan yavrular, bu Yönetmelik hükümlerine göre beslenir.

(4) Günlük istihkak oranında verilen yem maddelerinden hayvanların tüketemedikleri kısmı, aylık yapılan depo sayımları ile torba fazlası olarak saymanlık kayıtlarına alınır. Bu şekilde kayda alınan torba fazlaları, barışta ve seferde bulunulan yıl içinde, hayvanların kuvvetlendirilmesi için birlik komutanı/kurum amiri onaylı veteriner hekim raporu ile verilir. Bulaşıcı hastalığı bulunan hayvanların torba fazlaları rapor tanzim edilerek imha edilir.

Düzenleme yetkisi ve uygulama

MADDE 6 – (1) Hayvan beslemesi ile ilgili her kademedeki yem stok seviyeleri ve bu Yönetmelikte belirlenen esaslara ait uygulamalar, kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca hazırlanacak yönergeler ile belirlenir.

(2) Ordu malı hayvanların yıllık yem bütçesinin belirlenmesinde kullanılan hesaplamalar için, kanuni yem istihkak tablolarındaki yem ve bakım maddelerinin tahmini fiyatları, her yıl Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı tarafından birlikte hazırlanan bütçe yapımına dayanak olacak fiyatlandırma kitapçığında gösterilir.

(3) Güçlendirilmiş yemek ile beslenen birliklerin beraberinde görev yapan hayvanlar da güçlendirilmiş yem istihkakı ile beslenir.

(4) Hastalanan, sakatlanan veya veteriner hekim raporu ile görevini yapamayacağı belirlenen hayvanların günlük yem istihkakı, düzenlenen raporda belirtilen süre ve oranda artırılır veya azaltılır.

(5) Ordu malı hayvanların yaptıkları görev özellikleri göz önüne alınarak günlük yem istihkak bedeli üzerinden yeterli ve dengeli beslenmeleri sağlandıktan sonra artan parasal değerler sonraki günlere aktarılamaz.

(6) Hayvanların verim düzeyi ve görev özelliklerine bağlı olarak kullanılması gereken yem katkı maddeleri, veteriner hekimin raporunda belirttiği miktarlarda ve sürede kullanılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hayvanların Yem ve Bakım İhtiyaçlarının Karşınlanmasına İlişkin Özel Esaslar

Atların beslenmesi ve bakımı ile ilgili hususlar

MADDE 7 – (1) Atların beslenme sınıflarına göre günlük yem istihkakı Ek 1’de, bakım maddesi istihkakı Ek 6’da gösterilmiştir.

(2) Atların beslenmelerine esas olan canlı ağırlık tartım ile bulunur. Bu işlem ocak ve haziran aylarında olmak üzere yılda iki defa yapılır. Tartımın mümkün olmadığı zamanlarda canlı ağırlık hesaplamaları Ek 7’ de belirtilen formüle göre yapılır.

(3) Katır ve eşeklerin yem istihkakı canlı ağırlıkları dikkate alınarak atlar gibi verilir.

(4) Atların bakımı için günlük 20 gram sabun verilir. Bu istihkak ihtiyaca göre değiştirilebilir.

Köpeklerin beslenmesi ve bakımı ile ilgili hususlar

MADDE 8 – (1) Köpeklerin beslenme sınıflarına göre günlük yem istihkakı Ek 2’de gösterilmiştir.

(2) Erişkin canlı ağırlığı, ırkının özelliği olarak 40 kilogram ve üzeri olan köpeklerin günlük istihkakı % 25 oranında artırılır. Canlı ağırlığı, ırkının özelliği olarak 9 kilogram ve altında olan köpeklerin günlük istihkakı % 25 oranında azaltılır.

(3) Köpeklerin bakımı için günlük 10 gram sabun verilir. Bu istihkak ihtiyaca göre değiştirilebilir.

Diğer hayvanların beslenmesi ile ilgili hususlar

MADDE 9 – (1) Bu Yönetmelikte yer almayan farklı türden hayvanların envantere girmesi halinde en üst istihkak grubundaki parasal tutarı aşmamak kaydıyla beslemesi yapılır.

(2) Büyükbaş hayvanların beslenme sınıflarına göre günlük yem istihkakları Ek 3’de, küçükbaş hayvanların beslenme sınıflarına göre günlük istihkakları Ek 4’de, deney hayvanlarının türlerine ve beslenme sınıflarına göre istihkakı Ek 5’de ve bu hayvanlara ait bakım maddesi istihkakı Ek 6’da gösterilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlük

MADDE 10 – (1) Bu Yönetmelik, 1/1/2008 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Millî Savunma Bakanı ile İçişleri Bakanı birlikte yürütür.

HAYVAN SAĞLIĞI KABİNİ AÇILIŞ, ÇALIŞMA VE DENETLENME USUL VE ESASLARINA DAİR YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 08.03.2007 Resmî Gazete Sayısı: 26456

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, hayvan sağlığı hizmetlerine yönelik açılacak olan hayvan sağlığı kabinlerinin açılış, çalışma ve denetimleriyle ilgili hususları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, **(Değişik ibare:RG-22/12/2011-28150)** yardımcı sağlık hizmeti personeli tarafından, hayvan sağlığı amaçlı açılacak olan hayvan sağlığı kabinlerinin, açılış, çalışma ve denetimleriyle ilgili işlemleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (Değişik:RG-22/12/2011-28150)

(1) Bu Yönetmelik 9/3/1954 tarihli ve 6343 sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanun, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ile 3/6/2011 tarihli ve 639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bakanlık: **(Değişik ibare:RG-22/12/2011-28150)** Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,

b) Hayvan sağlığı kabini: Veteriner sağlık teknisyeni, veteriner sağlık teknikeri veya sağlık teknikeri tarafından, bu Yönetmelik kapsamında açılmış bağımsız iş yerini,

c) İl Müdürlüğü: **(Değişik ibare:RG-22/12/2011-28150)** Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı İl Müdürlüğünü,

ç) İlçe Müdürlüğü: **(Değişik ibare:RG-22/12/2011-28150)** Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı İlçe Müdürlüğünü,

d) Sağlık teknikeri: Meslek Yüksek Okullarının Sağlık Programları Bölümünde yer alan "Hayvan Yetiştiriciliği ve Sağlığı" programından mezun olan teknikerleri,

e) Veteriner sağlık teknisyeni: Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Tarım Meslek Lisesi veteriner sağlık bölümü ile daha önce **(Değişik ibare:RG-22/12/2011-28150)** Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca bağlı olan Veteriner Sağlık Meslek Lisesi, Hayvan Sağlığı Memurları Okulu, Hayvan Sağlığı Memurları Meslek Lisesi okullarından herhangi birinden mezun teknisyenleri,

f) Veteriner sağlık teknikeri: Lise öğrenimi üzerine iki yıl süreli "Veteriner Sağlık Önlisans" programlarından mezun olan teknikerleri,

g) **(Ek:RG-22/12/2011-28150)** Yardımcı sağlık hizmeti personeli: Veteriner hekime, hayvan sağlığı hizmeti sırasında yardımcı olan ve veteriner hekim sorumluluğunda görev yapan, veteriner sağlık teknikeri, veteriner sağlık teknisyeni ve sağlık teknikerini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Müracaat ve İzin İşlemleri

Hayvan sağlığı kabini açmak için gerekli belgeler

MADDE 5 – (1) Yönetmelikte tanımlanan veteriner sağlık teknisyeni, veteriner sağlık teknikeri ve sağlık teknikerinden başka kişi ve kuruluşlar tarafından hayvan sağlığı kabini açılmaz.

(2) Hayvan sağlığı kabini açmak isteyen ve gerekli şartlara haiz olan veteriner sağlık teknisyeni, veteriner sağlık teknikeri ve sağlık teknikeri, aşağıdaki belgelerle beraber bir dilekçe ile İl Müdürlüğüne müracaat eder.

- a) (**Değişik:RG-3/4/2012-28253**) Diploma veya mezuniyet belgesinin aslı veya kurumca onaylı sureti.
- b) (**Değişik:RG-3/4/2012-28253**) T.C. kimlik numarası beyanı.
- c) (**Değişik:RG-3/4/2012-28253**) Adli sicil kaydına ilişkin beyanı.
- ç) (**Mülga:RG-3/4/2012-28253**)
- d) 3 adet fotoğraf.
- e) İşyerine ait bölümleri ve ne amaçlı kullanıldığını gösterir, teknik resim kurallarına göre hazırlanmış bir adet plan örneği.
- f) (**Değişik:RG-3/4/2012-28253**) Vergi kimlik numarası ile bağlı bulunan vergi dairesi adının beyanı.
- g) (**Değişik:RG-3/4/2012-28253**) Kiracı veya mülk sahibi olduğuna ilişkin mülkiyet durum beyanı.

ğ) İşyerinin bağlı olduğu belediyeden şahsın adına alınmış su kullanma belgesi.

(3) Yukarıda sayılan belgeler, İl Müdürlüğünce incelenir. Belgelerin tetkiki ve görevli veteriner hekimlerin mahallinde yaptıkları inceleme sonucunda, söz konusu hayvan sağlığı kabininin, Yönetmelikte yer alan düzenlemeler açısından uygun olup olmadığına dair denetim raporu düzenlenir. Düzenlenen denetim raporunun olumlu olması halinde İl Müdürlüğü tarafından Yönetmeliğin Ek-1'inde yer alan "Hayvan Sağlığı Kabini İzin Belgesi" verilir.

Hayvan sağlığı kabininin bölümleri, asgari ve teknik şartları

MADDE 6 – (1) Açılacak olan hayvan sağlık kabininde aşağıdaki asgari ve teknik şartların bulunması gerekmektedir.

a) Hayvan sahibiyle görüşmelerin yapıldığı, içinde "Hayvan Sağlığı Kabini İzin Belgesi" ve "Ücret Tarifesi" asılı bulunan, büro malzemeli asgari 10 m2 büyüklüğünde personel odası olmalıdır.

b) Veteriner sağlık teknisyeni, veteriner sağlık teknikeri ve sağlık teknikerinin görevini icra edeceği, içinde alet-malzemelerin bulunduğu dolaplı ve lavabolu asgari 6 m2 büyüklüğünde pansuman odası olmalıdır.

c) Veteriner sağlık teknisyeni, veteriner sağlık teknikeri ve sağlık teknikerinin kullandığı, çizme, tulum gibi şahsi malzemelerinin bulunduğu asgari 4 m2 büyüklüğünde malzeme odası olmalıdır.

ç) Hayvan sağlığı kabinleri bölümleri aynı bina içinde ve birbirlerine bitişik konumda bulunan, tabandan tavana kadar temizlenebilir ve dezenfekte edilebilir malzemeden yapılmış olmalıdır.

d) Her bağımsız bölümün ya da odanın kapısında 5x20 cm ebadında ne amaçla kullanıldığını belirtir tabela bulunmalıdır.

e) Pansuman odasında, her iki yüzünde -DİKKAT TIBBİ ATIK- ibaresi bulunan kırmızı renkli torba konulmuş çöp kutusu olmalıdır.

f) Hayvan sağlığı kabininin zemini düz, kolay temizlenebilir ve dezenfekte edilebilir bir malzeme, duvarları açık renkli malzeme ile kaplı olup, duvarlara mesleğini ilgilendiren konuların dışında resim ve broşür asılmamalı, asılı olan broşür ve resimler görünümü bozacak şekil ve sıklıkta olmamalıdır.

g) Dış cephede en fazla iki renkten ibaret, ilan ve reklam ibareleri taşımayan, "Hayvan Sağlığı Kabini" ifadesinden başka sadece iş yeri sahibinin adının, unvanının ve telefon numarasının yazılı olduğu ışıklandırmasız bir tabela olmalıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çalışma Usul ve Esasları ile Tutulması Gereken Kayıtlar

Hayvan sağlığı kabininde sunulacak hizmetler

MADDE 7 – (1) Hayvan sağlığı kabinlerinde, veteriner sağlık teknisyenleri, veteriner sağlık teknikerleri ve sağlık teknikerleri, aşağıdaki hizmetleri yapabilir.

a) Veteriner hekim tarafından yazılmış olan reçeteye istinaden, enjeksiyon tatbik etmek, pansuman yapmak, serum takmak ve veteriner hekim tarafından tarif edilen diğer uygulamaları yapmak,

b) Asepsi, antisepsi ve dezenfeksiyon yapmak,

c) Tırnak kesmek,

ę) Tıraş ve kırkım yapmak.

Ücret

MADDE 8 – (1) Veteriner sağlık teknisyeni, veteriner sağlık teknikeri ve sağlık teknikerinin hayvan sağlığı kabininde verdiği hizmetlerden alacağı ücret, İl Müdürlüğünün Hayvan Sağlığı Şubesinde görevi Şube Müdürü, aynı şubeden bir veteriner hekim ve veteriner sağlık teknisyeni/teknikeri ile Bölge Veteriner Hekimler Odasından bir temsilciden oluşan komisyon tarafından bir önceki yılın Aralık ayında belirlenerek, bir liste halinde çalışma izni almış veteriner sağlık teknisyeni, veteriner sağlık teknikeri ve sağlık teknikerine tebliğ edilir.

Alet ve malzeme

MADDE 9 – (1) Hayvan sağlığı kabininde bulundurulması gereken alet ve malzemeler aşağıda belirlenmiştir.

a) Pens veya penset (dişli ve dişsiz)

b) Makas

c) Kapaklı küvet (çeşitli boyda)

ę) Sargı bezi

d) Gazlı bez

e) Pamuk

f) Flaster

g) Mini tip termos

ğ) Değişik ebatlarda plastik enjektör

Kayıtlar

MADDE 10 – (1) Hayvan sağlık kabinlerinde, aşağıdaki defterlerin bulundurulması ve düzenli olarak işlenmesi zorunludur.

a) İşlem yapılan hayvanla ilgili bilgilerin, yapılacak işleme karar veren hekimin adı, soyadı, diploma numarası ile yapılan işlemin içerik ve tarih bilgilerini kapsayan Yönetmeliğin Ek-2'sinde yer alan örneğe uygun Reçete Uygulama Protokol Defteri,

b) Veteriner hekimler tarafından yazılmış reğetelerin kayıtlarının tutulduğu Yönetmeliğin Ek-3'ünde yer alan örneğe uygun Reçete Kayıt Defteri,

c) Bakanlık ve İl Müdürlükleri tarafından yapılacak denetim sonuçlarının yazıldığı Yönetmeliğin Ek-4'ünde yer alan örneğe uygun Denetim Defteri olacaktır.

(2) Söz konusu defterlerin her sayfası İl Müdürlüğünce mühürlenerek onaylanır.

(3) Veteriner hekimler tarafından tanzim edilmiş ve buna göre işlem yapılmış reçeteler, reçete kayıt defterine kayıt edildikten sonra bir klasörde düzenli olarak toplanır. Klasörde toplanan reğetelerin üzerine, kırmızı kalemle reçete kayıt defterindeki numara yazılır. Veteriner hekimin adı soyadı, diploma numarası, imza ve kaşesi ile başlığı bulunmayan reğetelerle ilgili işlem yapılmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Denetim, Adres Değişikliği, Devir ve Kapatma

Denetim

MADDE 11 – (1) Hayvan sağlık kabinleri, İl Müdürlüğünün Hayvan Sağlığı Şubesinden en az iki veteriner hekim tarafından, yılda en az iki defa denetlenir. Şikayet,

soruşturma veya İl Müdürlüğünün talebi üzerine Bakanlık tarafından yapılacak olağan dışı denetimler bunun dışındadır. Denetimlerde tespit edilen hususlar denetim defterine kaydedilir.

Adres değişikliği, devir, kapatma

MADDE 12 – (1) Hayvan sağlığı kabininin faaliyet gösterdiği adresin değişmesi durumunda adres değişikliğinden etkilenen tüm başvuru evrakları yeni adrese göre düzenlenir. Düzenlenen evraklar ve adresi değişecek izin belgesi beraberinde bir dilekçe ekine konularak yeniden izin belgesi düzenlenmesi için İl Müdürlüğüne başvurulur.

(2) Hayvan sağlığı kabininin, başka bir veteriner sağlık teknisyeni, veteriner sağlık teknikeri veya sağlık teknikerine devredilmesi durumunda; devir eden ve devir alan veteriner sağlık teknisyeni, veteriner sağlık teknikeri veya sağlık teknikeri, İl Müdürlüğüne hitaben yazdıkları dilekçe eşliğinde kendi aralarında yaptıkları noter tasdikli devir sözleşmesi, devir eden veteriner sağlık teknisyeni, veteriner sağlık teknikeri veya sağlık teknikerine ait "Hayvan Sağlığı Kabini İzin Belgesi" ve devir alacak olan veteriner sağlık teknisyeni, veteriner sağlık teknikeri veya sağlık teknikerine ait Yönetmeliğin 5 inci maddesinde istenilen belgelerle İl Müdürlüğüne müracaat ederler.

(3) Hayvan Sağlığı kabininin kapatılması durumunda, durum en az bir hafta önceden, bir dilekçe ile İl Müdürlüğüne bildirilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM Çeşitli ve Son Hükümler

Kısıtlamalar

MADDE 13 – (Mülga:RG-15/10/2011-28085) (Yeniden düzenleme:RG-22/12/2011-28150)

(1) Bu Yönetmelik kapsamında hayvan sağlığı kabini açmış ve açacak olanlar aşağıda belirlenen hususlara uymak zorundadır.

a) Hayvan sağlığı kabini açmak isteyen kişiler, İl Müdürlüğünden çalışma izni almadan faaliyete geçemez.

b) Hayvan sağlığı kabininde, izin almış kişi dışında, hayvan sağlığı hizmetlerine yönelik kişi veya kişiler çalıştırılmaz.

c) Hayvan sağlığı kabini açmış olanlar, başka hayvan sağlığı kabini açamaz ve ruhsatlı muayenehanesi veya polikliniği olan veteriner hekimin yanında yardımcı sağlık hizmeti personeli olarak çalışamaz.

ç) Hayvan sağlığı kabininde 7 nci maddede belirtilen hizmetlerin dışında hizmet verilemez.

d) Hayvan sağlığı kabininde ve kabin açma izni almış yardımcı sağlık hizmeti personelinin çantasında, 9 uncu maddede belirlenen alet ve malzeme dışında farklı alet malzeme bulundurulamaz.

e) Hayvan sağlığı kabininde ve kabin açma izni almış yardımcı sağlık hizmeti personelinin çantasında her nevi ilaç, aşı, serum veya biyolojik madde bulundurulamaz, taşınamaz ve satılamaz.

f) Hayvan sağlığı kabininin tabelasında, bu Yönetmelikte belirlenen tabeladan başka bir tabela, ilan, reklam ve benzeri bahsedilen bilgilerin dışında başkaca bir bilgi veya reklam, işaret kullanılamaz. Değişik yerlere ve yollara yönlendirici her nevi tabela ve ilan asılamaz, reklam yapılamaz.

g) İzin belgesi almış olan hayvan sağlığı kabininde, İl Müdürlüğünün izni olmadan herhangi bir değişiklik ve ilave yapılamaz.

Yaptırımlar

MADDE 13/A – (Ek:RG-22/12/2011-28150)

(1) Bu Yönetmeliğe aykırı davranışlar hakkında, 5996 sayılı Kanun ile 6343 sayılı Kanunun ilgili maddelerine göre işlem yapılır.

Yürürlük

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 15 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini (**Değişik ibare:RG-22/12/2011-28150**) Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

HAYVANLARIN KORUNMASINA DAİR UYGULAMA YÖNETMELİĞİ

Resmî Gazete Tarihi: 12.05.2006 Resmî Gazete Sayısı: 26166

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı;

a) Ev ve süs hayvanı ile kontrollü hayvanları bulundurma ve sahiplenme şartlarına uygun olarak hayvan bakımı konularında; yerel hayvan koruma görevlileri ile ev ve süs hayvanı satan kişilere verilecek eğitime, sahiplenilerek bakılan hayvanların çevreye verecekleri zarar ve rahatsızlıkları önleyici tedbirlere ilişkin esasları,

b) Sahipsiz hayvanların toplanması, toplatılması, sağlık bakımlarının yapılması, kısırlaştırılması, aşılması, ve alındıkları ortama geri bırakılmasına karar verilenlerin kimliklendirilerek bırakılması, geçici hayvan bakımevlerinin çalışma usul ve esasları ile yerel yönetimlerin ve yerel hayvan koruma görevlilerinin görev ve sorumluluklarına ilişkin düzenlemeleri yapmaya ve sahipsiz hayvanların çevreye verebilecek olumsuz etkileri gidermeye yönelik alınacak tedbirleri,

c) Hayvanların konu ve oyuncu edildiği her türlü ticarî amaçlı gösteri, reklam ve benzeri film ile fotoğraf çekimlerinde hayvanların kullanılmasına ilişkin usul ve esasları,

ç) Kanunî istisnalar ile tıbbî ve bilimsel gerekçeler ve gıda amaçlı olmayan, insan ve çevre sağlığına yönelik önlenemez tehditler bulunan acil durumlar dışında, hayvanların öldürülmesi ile ilgili usul ve esasları,

d) İl hayvan koruma kurullarının çalışma usul ve esaslarını,

e) 5199 sayılı Kanun hükümlerine uyulup uyulmadığının denetlenmesine ve denetim elemanlarının niteliklerine ilişkin usul ve esasları,

f) Hayvanların korunması amacıyla geçici bakımevleri ve hastanelerin kurulması, bu yerlerde bakım, rehabilitasyon, aşılama ve kısırlaştırma gibi faaliyetlerin desteklenmesi için diğer ilgili kurum ve kuruluşlara mali destek sağlamak üzere Bakanlık bütçesine konulan ödeneğin kullanımına ilişkin usul ve esasları,

g) 5199 sayılı Kanunda belirtilen, idarî para cezalarına dair düzenlenecek makbuzların şekli, dağıtımı ve kontrolü ile ilgili usul ve esasları

belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, amaçları doğrultusunda yapılacak düzenlemeleri ve alınacak önlemleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 1/7/2004 tarihli ve 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununun 5 inci, 6 ncı, 10 uncu, 13 üncü, 15 inci, 17 nci, 18 inci, 19 uncu ve 27 nci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte yer alan;

a) Ağızlık: Hayvanın etrafına zarar vermemesi için ağzına takılan koruyucu önlemi,
b) Aşılama: Vücudun bağışıklık sistemini uyararak hastalıklara karşı özel antikor üretilmesi ve hastalığı yapan etkenle karşılaşıldığında antikorlar sayesinde hastalanmasını önleyen işlemi,

c) Bakan: Çevre ve Orman Bakanını,

ç) Bakanlık: Çevre ve Orman Bakanlığını,

d) Geçici bakımevi sorumlusu: Özel ya da tüzel kişilere ait geçici bakımevinde yasalarla belirlenmiş hizmetleri ve sorumlulukları yerine getirecek olan geçici bakımevi sahibi ya da yöneticisini,

e) Başkan: İl hayvan koruma kurulu başkanını,

f) Denetim elemanı: 5199 sayılı Kanunda belirtilen denetimleri yapmaya ve bu Kanun çerçevesinde kabahat teşkil eden fiileri işleyenler hakkında işlem yapmaya, Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı ve/veya mahallin en büyük mülkî amirince görevlendirilen personeli,

g) Dezenfeksiyon: Hastalık yapıcı mikroorganizmaların fizikî, kimyevî yöntemler ve ultraviyole ile yok edilmesi işlemi,

ğ) Etoloji: Bir hayvan türünün doğuştan gelen, kendine özgü davranışlarını inceleyen bilim dalını,

h) Etolojik özellikler: Hayvanların sosyal, beslenme, konfor, dinlenme ve davranış modelleri ve bunların mekanizmalarına ilişkin fizyolojik temelleri kapsayan özellikleri,

ı) Ev ve süs hayvanı: İnsan tarafından özellikle evde, işyerlerinde ya da arazisinde özel zevk ve refakat amacıyla muhafaza edilen veya edilmesi tasarlanan bakımı ve sorumluluğu sahiplerince üstlenilen her türlü hayvanı,

i) Evcil hayvan: İnsan tarafından kültüre alınmış ve eğitilmiş hayvanları,

j) Geçici bakımevi: Hayvanların sahiplendirilinceye veya alındığı ortama geri bırakılınca kadar rehabilite edildiği ve bu süre içerisinde geçici olarak kaldığı tesisi,

k) Genel müdürlük: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğünü,

l) Güçten düşmüş hayvan: Bulaşıcı ve salgın hayvan hastalıkları haricinde yaşlanma, sakatlanma, yaralanma ve hastalanma gibi çeşitli nedenlerle fizikî olarak iş yapabilme yeteneğini kaybetmiş binek ve yük hayvanlarını,

m) Hayvan hakları ihlali tutanağı: 5199 sayılı Kanunda kabahat teşkil eden fiillerin işlenmesini müteakip, fiilleri işleyenler hakkında; görevlendirilmiş en az iki kişiden oluşan denetim elemanı tarafından düzenlenen belgeyi,

n) Hayvan hastanesi: Evde ya da sokakta yaşayan hayvanların ayakta veya yatarak teşhis ve tedavilerinin yapıldığı yeri,

o) İdari para cezası: 5199 sayılı Kanuna aykırı fiillerin işlenmesi sonucunda; görevlendirilmiş denetim elemanı tarafından düzenlenen, hayvan hakları ihlali tutanağının Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı veya yetki sınırları içinde mahallin en büyük mülkî amiri tarafından onaylandıktan sonra kabahatlıya verilen idari para cezasını,

ö) İl hayvan koruma kurulu: Hayvanların korunması, sorunların tespiti ve çözümlerini karara bağlamak üzere; her ilde valinin başkanlığında, büyükşehir belediyesi olan illerde

büyükşehir belediye başkanları, büyükşehir bağılı ilçe belediye başkanları, büyükşehir olmayan illerde ise belediye başkanları, il çevre ve orman müdürü, il tarım müdürü, il sağlık müdürü, il milli eğitim müdürü, il müftüsü, belediyelerin veteriner işleri müdürü, veteriner fakülteleri olan yerlerde fakülte temsilcisi, münhasıran hayvanları koruma ile ilgili faaliyet gösteren gönüllü kuruluşlardan valilik takdiri ile seçilecek en çok iki temsilci, il veya bölge veteriner hekimler odasından bir temsilciden oluşan kurulu,

p) İl müdürlüğü: İl çevre ve orman müdürlüğünü,

r) İşaretleme: Aşılana ve kısırlaştırılan hayvanların tanınmasını sağlamak amacıyla, bu hayvanların yaşamı ve davranışları üzerine olumsuz etkisi olmayan, dayanıklı, kolay fark edilebilen, uygulaması ve montesi kolay, kulak, boyun gibi uzuvlara plaka, tasma, mikroçip veya dövme gibi materyallerin uygulanması işlemini,

s) Kabahat: 5199 sayılı Kanun kapsamında öngörülen hususlarda idarî para cezası ve idarî tedbirler uygulanmasını gerektiren fiili,

ş) Karantina: Bulaşıcı bir hastalığın bulunduğu yerden gelen hayvanların geçici olarak ayrılmasını,

t) Kaşektik hayvan: Genel sağlık durumunun bozukluğu ile ilgili ileri derecede zayıflamış hayvanı,

u) Kısırlaştırma: Dişilerde yumurtalıkların ve uterusun, erkeklerde testislerin alınması işlemini,

ü) Kontrollü hayvan: Bir kişi, kurum/kuruluş ya da tüzel kişilik tarafından sahiplenilen; bakımı, aşıları, periyodik sağlık kontrolleri yapılan, işaretlenmiş, kayıt altındaki ev ve süs hayvanlarını,

v) Kurul sekreteryası: İl çevre ve orman müdürlüğünü,

y) Kurul: İl hayvan koruma kurulunu,

z) Makbuz: 5199 sayılı Kanunun kabahat teşkil eden fiillerin işlenmesi sonucu görevlendirilmiş denetim elemanı tarafından düzenlenen, hayvan hakları ihlali tutanağının Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı veya yetki sınırları içinde mahallin en büyük mülkî amiri tarafından onaylandıktan sonra; kabahatliye verilen idari para cezasını müteakip, idari para cezası almaya yetkili olan mal sandığına öngörülen cezanın ödenmesini sağlayan belgeyi,

aa) Mikroçip: Kedi, köpek, kuş ile laboratuvar ve hayvanat bahçesi hayvanlarına uygulanabilen, ISO 11784-11785 veya ISO FDX-B standartlarına göre üretilmiş, 125, 128 ya da 134.2 kHz frekansında olan ve okuyucu ya da tarayıcılar tarafından okunabilen ve uluslararası standartlara göre istisnaî ve benzersizlik üzerine 15 haneli bir rakam ihtiva eden ve veteriner hekim tarafından uygulanan elektronik cihazları,

bb) Mobil kısırlaştırma ünitesi : Hayvanların kısırlaştırma ve aşılarının yapıldığı seyyar araçları,

cc) Müşahede: Herhangi bir hastalık veya bulaşıcı hastalık taşımasından şüphelenilen hayvanların gözlem altında tutulmasını,

çç) Optimum şartlar: Hayvanların tür özelliklerine göre yaşayabildiği en uygun ortam ve çevre şartlarını,

dd) Populasyon: Belirli bir bölgede yaşayan aynı türe ait bireylerin oluşturduğu topluluğu,

ee) Sağlık karnesi: Hayvanın kayıt numarasını, eşkâlini, aşılamalarını, parazitlere karşı ilaçlamalarını ve yapılan tedavileri gösteren veteriner hekim ve belediye veteriner işleri müdürlüğüne onaylı belgeyi,

ff) Sahipsiz hayvan: Barınacak yeri olmayan veya sahibinin ya da koruyucusunun ev ve arazisinin sınırları dışında bulunan ve herhangi bir sahip veya koruyucunun kontrolü ya da doğrudan denetimi altında bulunmayan evcil hayvanları,

gg) Serbest veteriner hekim: 18/3/1954 tarihli ve 6343 sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Odaların Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanun uyarınca mesleğini icra eden ve bu Kanunun 5 inci maddesinde sıralanan görev ve yetkileri kullanan ve sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilim veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticarî mahiyette olmayan hekimlik hizmetlerinin işverene tâbi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapan bu Yönetmeliğin tatbikinde görevlendirilen, 23/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tâbi olmaksızın çalışan, mevzuatlar çerçevesinde mesleğini serbest olarak icra etme yetkisine sahip veteriner hekimi,

ğğ) Sorumlu veteriner hekim: Belediye bakımevlerinde yasalarla belirlenmiş hizmetleri ve sorumlulukları yerine getirecek olan veteriner hekimi,

hh) Tür: Birbirleriyle çiftleşebilen ve üreme yeteneğine sahip verimli döller verebilen popülasyonu,

ıı) Veteriner hekim: 6343 sayılı Kanun uyarınca mesleğini icra eden ve bu Kanunun 5 inci maddesinde sıralanan görev ve yetkileri kullanan ve bu Yönetmeliğin tatbikinde görevlendirilen veteriner hekimleri,

ii) Yerel hayvan koruma görevlisi: Özellikle kedi ve köpekler gibi sahipsiz hayvanların kendi mekânlarında, buldukları bölge ve mahallerde yaşam sorumluluğunu üstlenen ve il hayvan koruma kurulunca yetkilendirilen gönüllü kişileri,

jj) Zoonoz hastalık: İnsan ve hayvanların birbirlerine bulaştırabildikleri hastalıkları ifade eder.

İKİNCİ KISIM

İl Müdürlüğü, Belediyeler, İl Hayvan Koruma Kurulu, Geçici Özel Bakımevleri, Sorumlu Veteriner Hekim, Hayvan Sahipleri ile Yerel Hayvan Koruma Görevlilerinin Yetki ve Sorumlulukları

BİRİNCİ BÖLÜM

Görev ve Sorumluluklar

İl Müdürlüğünün görev ve sorumlulukları

MADDE 5 – (1) İl Müdürlüğü;

a) Hayvanların korunması ve refahının sağlanması ile ilgili olarak kurum ve kuruluşların il düzeyindeki faaliyetlerini izlemekle, yönlendirmekle ve bu konuda gerekli koordinasyonu sağlamakla,

b) Yerel hayvan koruma görevlileri ve gönüllü kuruluşlar ile işbirliği yaparak sahipsiz hayvanların kontrolünü takip etmekle,

c) Yerel hayvan koruma görevlilerinin müracaatlarını değerlendirmekle ve bu görevlilerin hayvan refahı konusunda gerekli eğitimi almalarını sağlamakla, yerel hayvan koruma görevlisi adaylarını il hayvan koruma kurullarına bildirmekle,

ç) Olumsuz faaliyetleri tespit edilen yerel hayvan koruma görevlileri ile ilgili olarak il hayvan koruma kuruluna belgelerinin iptali için talepte bulunmakla,

- d) İl hayvan koruma kurulunun çalışmalarına katılmakla,
- e) Sahipsiz hayvanların kayıt altına alınması ile ilgili faaliyetleri, belediyelerle ve gönüllü kuruluşlarla eşgüdüm sağlayarak yaptırmakla,
- f) Hayvan sevgisi, korunması ve yaşatılması ile ilgili eğitici faaliyetleri belediye, gönüllü kuruluş ve yerel hayvan koruma görevlileri ile koordineli olarak düzenlemekle,
- g) Sahipsiz ve güçten düşmüş hayvanlar ile ilgili olarak belediyelerce geçici bakımevlerinin oluşturulmasını sağlamakla,
- ğ) Bu Yönetmeliğin uygulanmasını sağlamak için gerekli denetimleri yapmakla ve denetim sonucunda bu Yönetmelik hükümlerine aykırı davrananlara 5199 sayılı Kanunun ilgili maddesinde geçen hükümleri uygulamakla,
- h) Denetim elemanlarınca, hayvanlarına eziyet veren hayvan sahiplerine gerekli yasal işlemleri yapmak suretiyle hayvanlarına el koymakla, uygun bir geçici bakımevine gönderilmesini sağlayarak koruma altına almakla ya da sahiplenilmesini sağlamakla,
- ı) Herhangi bir sebeple kapatılmak istenilen geçici özel bakımevlerinin müracaatlarını kabul ederek, hayvanların uygun bir geçici bakımevine aktarılmasını sağlamakla,
- i) Bu Yönetmelik hükümlerine göre, geçici bakımevi ve özel geçici bakımevi açmak isteyenler ile mobil kısırlaştırma ünitelerini açmak isteyenlerin müracaatlarını değerlendirerek izin vermekle görevli ve sorumludur.

İl hayvan koruma kurulunun görev ve sorumlulukları

MADDE 6 – (1) İl hayvan koruma kurulu;

- a) Hayvanların korunması, sorunların tespiti ve çözümlerini karara bağlamak üzere, av ve yaban hayvanlarının ve yaşama alanlarının korunması ve avcılığın düzenlenmesi hususlarında alınmış olan, Merkez Av Komisyonu Kararları göz önünde bulundurularak; hayvanların korunması ve kullanılmasında, onların yasal temsilciliği niteliği ile 5199 sayılı Kanunda belirtilen görevleri yerine getirmekle,
- b) Ev ve süs hayvanları ve sahipsiz hayvanların kayıt altına alınması ile ilgili faaliyetleri, belediyeler ile eşgüdüm sağlayarak yaptırmakla,
- c) Geçici bakımevlerinin oluşturulmasını sağlamak, ilde kurulacak geçici hayvan bakımevleri ve hayvan hastanelerini desteklemek, geliştirmek, denetlemek ve gerekli önlemleri almakla,
- ç) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce kurulan mevcut bakımevlerinin, geçici bakımevi kriterlerine uyumlu hale getirilmesi için kararlar almak ve uygulanmasını sağlamakla,
- d) Sahipsiz ve güçten düşmüş hayvanların, il müdürlüklerince izin verilen geçici ve özel geçici bakımevlerine götürülmesi kararlarını almak ve uygulanmasını sağlamakla,
- e) Hayvanların korunması ile ilgili olarak çeşitli kişi, kurum ve kuruluşların il düzeyindeki faaliyetlerini izlemek, yönlendirmek ve bu konuda gerekli eşgüdümü sağlamakla,
- f) Yerel hayvan koruma görevlilerinin, müracaatlarını değerlendirmek ve bu görevlilerin hayvan refahı konusunda gerekli eğitimi almaları hususunda il müdürlüğü ile işbirliği yaparak her türlü koordinasyonu sağlamakla,
- g) Hayvan sevgisi, korunması ve yaşatılması ile ilgili eğitici faaliyetleri, belediye ve yerel hayvan koruma görevlileri ile koordineli olarak düzenlemekle,

ğ) Hayvanların korunması ile ilgili sorunları tespit edip, konu hakkında yapılan uygulamaları, yıl sonunda Bakanlığa rapor halinde sunmakla,

h) İl sınırları içinde, hayvanların korunmasına ilişkin sorunları belirleyip, koruma sorunlarının çözüm tekliflerini içeren beş/on yıllık plan ve projeler yapmakla, yıllık hedef raporları hazırlayıp Bakanlığın uygun görüşüne sunmakla, Bakanlığın olumlu görüşünü alarak, hayvanların korunması amacıyla her türlü önlemi almakla,

1) Pitbull Terrier ve Japanese Tosa gibi tehlikeli köpek sahiplerince, yapılan müracaatları kabul ederek kayıt altına almakla ve bu hayvanların kısırlaştırıldığına dair Ek-5 deki Kısırlaştırılan Tehlikeli Hayvanlara Ait Kayıt Belgesini muhafaza etmekle,

i) 5199 sayılı Kanun ve bu Yönetmelikte verilen görevleri yapmakla görevli ve sorumludur.

Belediyelerin alacağı tedbirler

MADDE 7 – (1) Belediyeler;

a) Sahipsiz veya güçten düşmüş hayvanların toplatılması, kısırlaştırılması, aşılması, gerekli tıbbî bakımlarının yapılması ve işaretlenmesi, alındığı ortama geri bırakılması, sahiplendirilenlerinin kayıt altına alınmasıyla,

b) Geçici bakımevine gelen hayvanları öncelikle Ek-2 deki Sahipsiz Hayvan Kayıt Defterine kaydederek müşahede altına almakla, gerekli tedavilerin yapılmasını, kısırlaştırıp aşılmasını ve işaretlenmesini müteakip alındığı ortama bırakmakla, geçici bakımevine gelen hayvanların sahiplenilmesi için yerel hayvan koruma görevlileri ve gönüllü kuruluşlar ile işbirliği yapmakla,

c) Geçici bakımevinde bulunan tüm hayvanların sahiplendirilmesi için belediye ilân panoları ile belediyenin internet ortamı ve diğer tüm yayın organlarında duyuru yapılmasıyla,

ç) Bölge ve mahallerindeki, özellikle köpekler ve kediler olmak üzere, sahipsiz hayvanların bakımları, aşılmasının yapılması, işaretlenmesi ve kayıtlarının tutulmasının sağlanması, kısırlaştırılması, alındığı ortama geri bırakılması ve sahiplendirilmelerinin yapılması için hayvan geçici bakımevlerine gönderilmesi gibi yapılan tüm faaliyetlerde yerel hayvan koruma görevlileri ve gönüllü kuruluşlar ile belediye veteriner hekimlerinin koordinasyonunun sağlanmasıyla,

d) Sahipsiz hayvanların beslenmesi amacıyla, bölgesinde bulunan lokanta, işyeri ve fabrikaların sahiplerinin uygun görmesi halinde işletmelerinde ve mutfaklarında oluşan hayvan beslemeye elverişli besin maddelerinin toplanmasıyla,

e) Geçici bakımevlerinde kaldıkları süre içerisinde; kanunî istisnalar ile bulaşıcı, tedavi edilemez veya tedavi sonrası iyileşme ihtimali olmayan bir hastalığa sahip olduğuna, alındığı ortama bırakıldığında insan ve çevre sağlığını önlenemez derecede tehdit edeceğine geçici bakımevi veteriner hekimince karar verilerek rapor tutulan hayvanların en az acı veren ve en hızlı şekilde ölümünü sağlayan yöntemlerle öldürülmesiyle,

f) Geçici bakımevlerinden kedi ve köpek almak isteyen kişi, kurum ve kuruluşlar için Ek-4 deki Sahipsiz Hayvan Edinme Formunu doldurmak, geçici bakımevi sorumlusu ya da sorumlu veteriner hekimin de onayı ile sorumlu veteriner hekimce düzenlenen sağlık karnesini vererek sahiplendirme yapılmasıyla,

g) Geçici bakımevlerinde oluşan atık ve artıkların çevre ve toplum sağlığına zarar vermesinin önlenmesiyle,

ğ) Geçici bakımevlerinde ticarî amaçla hayvan üretiminin engellenmesiyle,

h) Ev ve süs hayvanı ile kontrollü hayvan ve geçici bakımevlerinde ölen hayvanların, belirlenecek yerlerdeki derin çukurlara gömülerek üzeri sıkıştırılmış toprak ile kapatılması veya yakma ünitesinde yakılmasıyla ve 16/5/1986 tarihli ve 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanununa göre enfeksiyon geçirmiş ve zoonoz hastalıktan ölen hayvanların ise bünyesinde bulunan yakma fırınında yakılması veya usulüne uygun olarak kireç ile gömülmesiyle,

1) Ev ve süs hayvanları ve kontrollü hayvanların, Ek-1 deki Sahipli Hayvan Kayıt Defterine kayıtlarının yapılmasıyla,

i) Ev ve süs hayvanını bulunduran hayvan sahiplerinin, ölümü ya da hayvanına bakamayacak şekilde hastalanması durumunda; hayvan sahiplerinin yakınları tarafından gerekçelerinin belediyeye bildirilmesi halinde, belediye görevlilerince hayvanları geçici bakımevlerine göndermek ya da sahiplendirmekle,

j) Hayvan geçici bakımevinden ev ve süs hayvanı almak isteyen kişilere, Ek-4 deki Sahipsiz Hayvan Edinme Formu doldurtularak; hayvana ait bilgileri Ek-1 deki Sahipli Hayvan Kayıt Defterine kaydetmekle,

k) Ev ve süs hayvanı satan işletme sahiplerine verilecek eğitimi organize etmekle,

l) Yerel hayvan koruma görevlilerine verilecek eğitimi organize etmekle,

m) Bu Yönetmeliğin 50 nci maddesi gereğince el konulan hayvanların sahiplendirmesini ya da kontrol altına alınmasını sağlamakla

ilgili hususlarda gerekli tedbirleri alır.

Geçici özel bakımevlerinin görev ve sorumlulukları

MADDE 8 – (1) Geçici Özel bakımevleri;

a) Geçici bakımevlerinin çalışması ile ilgili usul ve esaslara uymakla,

b) Geçici bakımevlerinden kedi ve köpek almak isteyen kişi, kurum ve kuruluşlar için Ek-4 deki Sahipsiz Hayvan Edinme Formunu doldurarak geçici bakımevi sorumlusu ya da sorumlu veteriner hekimin de onayı ile veteriner hekimce düzenlenen sağlık karnesi vererek sahiplendirme yapmakla,

c) Geçici bakımevinde oluşan atık ve artıkların çevre ve toplum sağlığına zarar vermesini önleyecek tedbirlerin alınmasını sağlamakla,

ç) Geçici bakımevinde ticarî amaçla hayvan üretimini engellemekle,

d) Bu Yönetmelikteki şartlara uymakla birlikte herhangi bir sebeple hayvan bakımevlerinin kapatılmak istenilmesi halinde, bir ay önceden il müdürlüğüne haber vermekle,

e) Geçici bakımevinde hayvanların ölmesi durumunda ilgili belediye ile irtibata geçmekle,

f) Geçici bakımevlerinde sorumlu veteriner hekimi ile yapılan sözleşmenin bir nüshası geçici bakımevi sahibi tarafından il müdürlüğüne gönderilmekle ve geçici bakımevinin sorumlu veteriner hekimsiz kalmaması için gerekli tüm tedbirleri almakla,

g) Geçici bakımevleri, kapasitesi yüz hayvanı aşmayacak şekilde ise; veterinerlik hizmetlerini hizmet alımı şeklinde yapmakla

görevli ve sorumludur.

Sorumlu veteriner hekimin görev ve sorumlulukları

MADDE 9 – (1) Sorumlu veteriner hekimler;

a) Bağlı bulunduğu kurum, kuruluş ve tüzel kişilerle birlikte çalıştığı yerin mevcut mevzuata uygun bir şekilde faaliyet göstermesinden ve bu yerlere hayvanların kabul edilip

uygun şartlarda bakılmasından, kayıtların tutulmasından, hayvanlara aşılama, ilaçlama, kısırlaştırma ve işaretleme yapılmasından, alet ve malzemelerin temizlik ve dezenfeksiyonundan, atık ve artıkların çevre ve toplum sağlığına zarar vermesini önleyecek tedbirlerin alınmasından,

b) Görev yaptığı geçici bakımevinde, 3285 sayılı Kanuna tâbi ihbarı mecburî hastalık çıktığında durumu resmî makamlara haber vermekle ve ilgililerce alınacak yasal tedbirleri uygulamakla,

c) Bağlı bulunduğu bölgenin veteriner hekimleri odası tarafından hazırlanarak onaylanmış ve çalışmasına izin verildiğine dair belge ile çalışma saatlerini gösterir belgeyi geçici bakımevinde görülebilir bir yere asmakla görevli ve sorumludur.

Hayvan sahiplerinin görev ve sorumlulukları

MADDE 10 – (1) Ev ve süs hayvanı veya kontrollü hayvanı bulunduranlar ile yeni hayvan sahiplenecekler;

a) Kedi ve köpek gibi hayvanlara yapılan bütün işlemlerin, mevcut ya da geriye doğru izlenebilmeleri ve denetim altında tutulmalarının sağlanması amacıyla; hayvanını veteriner hekimler tarafından, mikroçip uygulaması ile kimliklendirip kayıt altına almakla,

b) Mikroçip uygulaması yapılmadığı durumlarda; hayvanına ve kendisine ait bilgileri içerecek şekilde ilgili belediyeye Ek-1 deki Sahipli Hayvan Kayıt Defterine belirtildiği şekilde kayıt yaptırmakla,

c) Hayvanın türüne uygun olan etolojik ihtiyaçlarını karşılamak; gerekli aşılarını ve tedavilerini veteriner hekime yaptırmak, sağlığına dikkat etmekle,

ç) Kontrolsüz üremeyi önlemek amacıyla, toplu yaşanan yerlerde beslenen ve barındırılan kedi ve köpeklerin kısırlaştırılmasıyla, hayvanını yavrulatacak istemesi halinde doğacak yavruları belediyeye bildirerek kayıt altına aldırarak bakmak ve/veya dağıtımını yapmakla,

d) Kedi ve köpek gibi sahipli hayvanların ölmesi halinde, hayvanına ait bilgi ve belgelerini yedi gün içinde belediyeye teslim etmekle,

e) Kedi ve köpek gibi hayvanı kayb olduğunda, yedi gün içinde belediyeye bildirmekle,

f) Ev ve süs hayvanları ve kontrollü hayvanların gerektiğinde bağlanması sırasında; kullanılan alet ve ekipmanların hayvana zarar vermeyecek şekilde olmasına dikkat etmek, alet ve ekipmanların hayvanlara yeterli hareket özgürlüğü vermesini sağlamakla,

g) Hayvanların bakıldığı ve barındırıldığı ortam şartlarının; onların etolojik ve tür özelliklerine uygun, optimum şartlarda olmasına dikkat etmekle,

ğ) Hayvan sahibi ya da hayvan muhafaza eden kurum ve kuruluş, sahibi bulunduğu hayvanın ses düzeyini kontrol altına almak üzere, söz konusu hayvan ya da hayvanların yaşama ortamına en yakın konutta bulunan bir yatak odası için ses basıncı düzeyi ve oturma odaları için de kabul edilebilir ses basıncı düzeyleri ile ilgili olarak 1/7/2005 tarihli ve 25862 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliğindeki (2002/49/EC) değerleri sağlamakla,

h) Mesken dışında dolaştırılan hayvanların dışıklarını temizlemekle,

ı) Ev ve süs hayvanı veya kontrollü hayvanı, halka açık yerlerde tasma ile kontrol altında dolaştırmakla,

i) Bu Yönetmelik yürürlüğe girmeden önce sahiplendirilmiş tehlikeli hayvanların; halka açık yerlerde dolaştırılması sırasında çevreye vereceği zararı önleyecek şekilde mutlaka ağızlığını takmakla ve kontrolünde tasma ile dolaştırmakla görevli ve sorumludur.

Yerel hayvan koruma görevlilerinin yetki ve sorumlulukları

MADDE 11 – (1) Yerel hayvan koruma görevlileri;

a) Bölge ve mahallerindeki sahipsiz hayvanların özellikle kedi ve köpeklerin bakım ve aşılarının yapılması, aşılı hayvanların işaretlenmesinin sağlanması, bölgedeki hayvanların kısırlaştırılması ve aşılandıktan sonra geri bırakılmak veya sahiplendirilmek üzere belediye tarafından kurulan geçici bakımevlerine gönderilmesi gibi yapılan tüm faaliyetler kapsamında yerel yönetimlerle eşgüdüm sağlamakla,

b) Bölgelerindeki lokanta, işyeri ve fabrika gibi kuruluşlardaki besin maddelerinden sahipsiz hayvanların faydalanmasını ilgili belediye ile işbirliği içinde gerçekleştirmekle,

c) Görevleri kapsamında tespit ettikleri olumsuzlukları il müdürlüğüne bildirmekle,

ç) Bir yıl boyunca yaptıkları çalışmalarını Aralık ayı içerisinde bir rapor halinde il müdürlüğüne vermekle,

d) Sahipsiz ve güçten düşmüş hayvanları koruma amacına yönelik olarak geçici bakımevi yararına sosyal etkinlikler düzenlenmesine yardım etmekle,

e) Sahipsiz ve güçten düşmüş hayvanların korunması ile ilgili konularda halkı aydınlatmak amacıyla dergi, broşür ve benzeri yayınların çıkarılmasında yerel yönetimlere yardımcı olmakla

görevli ve sorumludur.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Ev ve Süs Hayvanı ve Kontrollü Hayvanları Bulundurma, Sahiplenme Şartları ile

Yerel Hayvan Koruma Görevlileri ve Ev ve Süs Hayvanı Satan Kişilere Verilecek Eğitim

BİRİNCİ BÖLÜM

Ev ve Süs Hayvanı ve Kontrollü Hayvan Sahiplenilmesi ve Bulundurulması

Ev ve süs hayvanı ile kontrollü hayvan bulundurma ve sahiplenilmesi şartları

MADDE 12 – (1) Ev ve süs hayvanı ile kontrollü hayvanı bulunduran veya yeni hayvan sahipleneceklerde aşağıdaki şartlar aranır:

a) Ev ve süs hayvanlarını, onaltı yaşından küçükler sahiplenemez.

b) Pitbull Terrier ve Japanese Tosa gibi çevresine tehlike arz eden hayvanlar sahiplenilemez, üretilemez ve satılamaz.

c) Sahipli hayvanlarda kısırlaştırma esastır. Hayvan sahipleri, hayvanlarını yavrulatmak istemesi halinde doğacak yavruları belediyeye bildirerek kayıt altına aldırarak suretiyle bakar ve/veya dağıtımını yapar.

ç) Ev ve süs hayvanlarından kedi ve köpek sahibi kişiler, sahip olduğu hayvanı bağlı bulunduğu belediyeye, en geç otuz gün içerisinde kayıt yaptırmakla yükümlüdür. Kayıtların ticarî amaçla kullanılması yasaktır.

d) Sahiplenilen hayvanlar terk edilemez, ancak yeniden sahiplendirme yapılabilir ya da geçici hayvan bakımevlerine teslim edilebilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Ev ve Süs Hayvanı Satışı Yapanlara ve Yerel Hayvan Koruma Görevlilerine Verilecek Eğitim ile İlgili Düzenlemeler

Ev ve süs hayvanı satışı yapanlara verilecek eğitim ile ilgili esaslar

MADDE 13 – (1) Ev ve süs hayvanı satan kişiler, bu hayvanların bakımı ve korunması ile ilgili olarak yerel yönetimler tarafından düzenlenen eğitim programına katılarak, sertifika almakla yükümlüdürler. Bunlar eğitim sertifikasını aldıktan sonra, 28/4/2000 tarihli ve 24033 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ev ve Süs Hayvanları Satış, Barınma ve Eğitim Yerlerinin Kuruluş, Açılış, Ruhsat, Çalışma ve Denetlenme Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik hükümleri kapsamında ruhsat alarak işyerini açarlar. Ev ve süs hayvanları satış yerleri açılması durumunda; il tarım müdürlükleri tarafından, ruhsatın bir örneği il müdürlüğüne ve bölge veteriner hekimler odasına gönderilir. Ev ve süs hayvanı satışı yapılan iş yerlerinde işyeri sahipleri, buldukları kedi ve köpek gibi mikroçip takılması uygun hayvanlara veteriner hekimlere mikroçip taktırarak kayıt altına alırlar. Ev ve süs hayvanı satışı yapan kişiler, hayvanları satın alan kişileri, hayvan bakımı konusunda bilgilendirirler.

Eğitim kurslarında eğitici olarak görev alacak personelde aranacak şartlar

MADDE 14 – (1) Ev ve süs hayvanı satan kişileri eğitmek üzere açılan kurslarda;

- a) Konu ile ilgili üniversitelerin öğretim elemanları,
 - b) İl müdürlüğünde konu ile ilgili uzman personel,
 - c) Gerektiği hallerde Genel Müdürlükte konu ile ilgili uzman personel,
 - ç) Tarım il ve ilçe müdürlüğünden ve gerektiğinde Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğünden konu ile ilgili uzman personel,
 - d) Belediyelerde konu ile ilgili uzman personel
- eğitici olarak görev alır.

Ev ve süs hayvanı satan kişilere verilecek eğitim programı

MADDE 15 – (1) Ev ve süs hayvanı satan kişilere verilecek eğitim programı aşağıdaki konulardan oluşur:

- a) Ev ve Süs Hayvanlarının Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesi.
- b) CITES Sözleşmesi.
- c) 5199 sayılı Kanun ve bu Yönetmelik.
- ç) Ev ve Süs Hayvanları Satış, Barınma ve Eğitim Yerlerinin; Kuruluş, Açılış, Ruhsat, Çalışma ve Denetleme Yönetmeliği.
- d) Hayvan ekolojisi.
- e) Hayvan davranışı.
- f) Hayvan bakımı ve beslenmesi.

Yerel hayvan koruma görevlilerinin seçimi

MADDE 16 – (1) Yerel hayvan koruma görevlileri, hayvan koruma dernek ve vakıflarına üye ya da bu konuda faydalı hizmetler yapmış kişiler arasından il hayvan koruma kurulu tarafından bir yıl süre ile seçilir. Yerel hayvan koruma görevlileri görev anında kimlik kartlarını taşımak zorundadırlar. Yıl sonunda hayvanların korunması kapsamında olumlu faaliyetleri tespit edilen kişilerin kimlik kartları yenilenir. Yerel hayvan koruma görevlileri,

hayvanların korunması kapsamında görevlerini kötüye kullanmaları durumunda belgeleri iptal edilir.

Yerel hayvan koruma görevlilerine verilecek eğitim ile ilgili esaslar

MADDE 17 – (1) Yerel hayvan koruma görevlileri, sahihsiz hayvanların bakımı ve korunması ile ilgili olarak; il hayvan koruma kurulunun kararı doğrultusunda yerel yönetimler tarafından düzenlenen eğitim programına katılırlar. Eğitime tâbi tutulduktan sonra bu kişilere yerel hayvan koruma görevlisi kimlik kartı belgesi verilir. Yerel hayvan koruma görevlileri, ikamet ettikleri il dışında diğer bir ilde yerel hayvan koruma görevliliği hususunda başvuruda bulunamaz. Görevine uygun faaliyetlerde bulunmadığı, il hayvan koruma kurulu tarafından tespit edilenlerin yerel hayvan koruma görevliliği kimlik kartları iptal edilir.

Yerel hayvan koruma görevlilerine verilecek eğitim kursunda görev alacak personelde aranacak şartlar

MADDE 18 – (1) Yerel hayvan koruma görevlilerine verilecek eğitim kursunda;

- a) Konu ile ilgili üniversitelerin öğretim elemanları,
- b) İl müdürlüğünde konu ile ilgili uzman personel,
- c) Yerel yönetimlerin konu ile ilgili uzman personeli,
- ç) Tarım il müdürlüğünde konu ile ilgili uzman personel,
- d) Bölge veteriner hekimler odasınınca görevlendirilecek konu ile ilgili veteriner hekimler eğitici olarak görev alır.

Yerel hayvan koruma görevlilerine verilecek eğitim programı

MADDE 19 – (1) Yerel hayvan koruma görevlilerine verilecek eğitim programı aşağıdaki konulardan oluşur.

- a) Ev ve Süs Hayvanlarının Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesi.
- b) 5199 sayılı Kanun ve bu Yönetmelik.
- c) Hayvan davranışı.
- ç) Hayvan bakımı ve beslenmesi.
- d) Hasta hayvanların tanınması hakkında genel bilgiler.
- e) Hayvanların kısırlaştırılması, aşılansması, işaretlenmesi, sahiplenilmesi ile ilgili genel bilgiler.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Sahipsiz ve Güçten Düşmüş Hayvanların Toplatılması, Bakılması ile Geçici Bakımevlerinin Çalışma Usul ve Esasları

BİRİNCİ BÖLÜM

Sahipsiz ve Güçten Düşmüş Hayvanların Toplatılması ve Bakılması

Sahipsiz ve güçten düşmüş hayvanların toplatılması

MADDE 20 – (1) Sahipsiz ve güçten düşmüş hayvanlar aşağıdaki esaslara göre toplatılır:

- a) Belediyelerde sahihsiz veya güçten düşmüş hayvanların toplatılması için ihtiyacı karşılayacak bir toplama ekibi kurulur.

b) Belediyeler tarafından, hayvan toplama ekiplerinin kurulması, bu kişilerin ehil kişilerden oluşması ve dönemsel olarak sorumlu veteriner hekimce eğitime tutulmaları sağlanır.

c) Eziyet edilmeden toplanılacak veya toplattırılacak sahipsiz hayvanlar, nakliye araçlarında kafesler içerisinde geçici bakımevlerine kısırlaştırılıp ve aşılatıldıktan sonra tekrar geri bırakılmaları için nakledilir. Toplanan hayvanların nakil esnasında herhangi bir zarar görmemesi için tüm önlemler alınır.

ç) Gönüllü kuruluşlar, belediye ile işbirliği yaparak bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak sahipsiz hayvanları toplayabilir.

d) Sahipsiz hayvanlar öncelikle kafes ve ağ ile yakalanır. Bu metotlarla yakalamamanın mümkün olmadığı durumlarda yakalama sopasıyla da yakalama yapılabilir. Uyuşturucu tüfek uygulamaları ile yakalama ancak veteriner hekim kontrolü altında yapılır.

Toplanan sahipsiz ve güçten düşmüş hayvanların bakılması

MADDE 21 – (1) Toplanan sahipsiz ve güçten düşmüş hayvanlar aşağıdaki esaslara göre bakılır:

a) Toplama ve geçici bakımevlerine nakil esnasında alınan gerekli tüm önlemlere rağmen ölen sahipsiz hayvanlar derhal diğerlerinden ayrılır ve veteriner hekim kontrolünde bu gibi durumlar için belediyece belirlenmiş yerde açılmış derin çukurlara gömülerek üzeri toprak ile kapatılır.

b) Geçici bakımevlerine getirilen hayvanların yaşı, cinsiyeti, ırkı, davranış şekli Ek-2 deki Sahipsiz Hayvan Kayıt Defterine yazılır ve sağlık, gebelik durumu ve parazit açısından bir ön muayeneden geçirilir.

c) Ön muayenede gebelikleri tespit edilen hayvanlar kısırlaştırılmadan kaydedilerek ayrı bölümlere alınır. Hayvan sağlığına zarar vermeyecek ve cenin oluşumunu tamamlamamış şekildeki gebelikler sonlandırılır. Doğan yavruların süttten ayrılıncaya kadar geçici bakımevinde gerekli bakımı yapılır. Geçici bakımevinde bulunan tüm hayvanların sahiplendirilmesi için belediye tarafından belediye ilân panoları ile belediyenin internet ortamında ve diğer tüm yayın organlarında duyuru yapılır ve sahiplendirilme teşvik edilir.

ç) Sahipsiz hayvanlar kısırlaştırıldıktan ve gerekli tıbbî müdahaleler yapıldıktan sonra sahiplenme talebinde bulunan ve 5199 sayılı Kanun ve bu Yönetmelikte öngörülen şartları taşıyan kişilere teslim edilir ve belediyece kayıt altına alınır. Belediyeler sağladıkları bu hizmetten dolayı belli bir ücret talep etmez.

d) Geçici bakımevlerinde on gün süre ile gerekli duyurular yapıldığı halde sahiplendirilemeyen hayvanlar kontrolleri, aşıları ve tıbbî müdahaleler ile kısırlaştırılmaları yapıldıktan ve operasyon yaraları kapandıktan en az yedi gün sonra kayıt altına alınıp, müdahale görmüş olduklarını gösteren işaretleri üzerlerinde olacak şekilde veteriner hekimin onayıyla alındıkları ortama geri bırakılır. Bu ortamlarda belediyeler, gönüllü kuruluşlarla işbirliği içerisinde besleme odakları kurar ve hayvanların beslenmesine yardımcı olur. Hayvanlar, hiçbir suretle ilgili belediye sınırları dışındaki bir ortama, ormanlık alana veya diğer yaban hayatı yaşam alanlarına bırakılmaz.

e) Geçici bakımevlerinde kaldıkları süre içerisinde; kanunî istisnalar ile bulaşıcı, tedavi edilemez veya tedavi sonrası iyileşme ihtimali olmayan bir hastalığa yakalanan ve alındığı ortama bırakıldığında insan ve çevre sağlığına önlenemez derecede tehdit vereceğine geçici bakımevi veteriner hekimince karar verilen hayvanların dışında hiçbir hayvan

öldürülmez. Öldürme işleminde hayvanlara en az acı veren ve süratle ölümünü sağlayan yöntemler uygulanır.

f) Kuduz olduğu tespit edilen hayvanlar ise 3285 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde değerlendirilerek gerekli tüm müdahaleler veteriner hekim kontrolünde yapılır.

g) Sahipli veya sahipsiz hiçbir hayvan belediye, gönüllü kuruluş veya diğer üçüncü şahıslarca belediye sınırları dışında yaban hayatı yaşam alanlarına bırakılmaz.

İKİNCİ BÖLÜM

Geçici Bakımevlerinin Çalışma Usul ve Esasları

Geçici bakımevleri kurulacak arazinin seçimi

MADDE 22 – (1) Geçici bakımevleri kurulacak arazilerin seçiminde dikkat edilecek hususlar;

a) Bölgedeki rüzgâr, sel, yangın ve kötü hava şartları göz önünde bulundurulur.

b) Akarsu, göl, deniz ve sulak alanlardan, mezbaha, mandıra ve insan gıdası imâl eden iş yerlerine uzaklığı 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu ve yürürlükteki ilgili mevzuat hükümlerine göre belirlenir.

c) Ses ve kötü kokunun yayılmasını önlemek amacıyla yerleşim yeri dışında, ancak ulaşım kolaylığı olan yerler seçilir.

ç) Yol, su ve elektrik imkânları bulunan yerler seçilir.

d) Dere yatağı, dağ arası ve dik yamaç üzerinde olmamalıdır.

e) Geçici bakımevleri; hayvanların yaşamlarını olumsuz yönde etkileyecek kirletici atık veren tesisler ile çöp döküm alanları veya atık bertaraf tesisleri üzerinde veya yakınındaki arazilere kurulmamalı ve bu konuda 2872 sayılı Kanun ve yürürlükteki ilgili mevzuat hükümleri dikkate alınır.

f) Seçilen arazi, birinci ve ikinci sınıf tarım arazisi dışında olmalı, killi ve su yoğunluğu fazla olmamalıdır.

g) Özel çevre koruma bölgelerinde yapılacak geçici bakımevleri için Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığından uygun görüş alınır.

Geçici bakımevlerinde bulunması gerekli asgarî birimler

MADDE 23 – (1) Geçici bakımevlerinde, aşağıda belirtilen yapılar hayvan sayısı ile orantılı olarak; birbiriyle doğrudan bağlantılı olmayacak birimler halinde yapılır.

a) Birbirleriyle doğrudan bağlantılı olmayacak birimler şunlardır;

1) Her hayvan için etolojik ihtiyaçlarına göre yeterli büyüklükte kapalı ve açık bölmeler,

2) Karantina bölümü,

3) Hasta bakım bölümü,

4) Yavrulu anne bölümü,

5) Hayvan müşahede bölümü,

6) Hayvanların yiyeceklerinin hazırlandığı mutfak bölümü.

b) Hayvanların bulunduğu birimden ayrı olacak birimler şunlardır;

1) Muayene odası,

2) Ameliyat odası,

3) İşçi odası,

4) Duş, depo, tuvalet,

5) Veteriner hekim odası,

6) İdare odası.

Geçici bakımevlerinde aranacak şartlar

MADDE 24 – (1) Geçici bakımevlerinde;

- a) Geçici bakımevlerinin kurulması için yürürlükteki ilgili mevzuat hükümlerine göre izin alınması,
- b) Hayvanların bilhassa operasyon öncesi ve sonrasında bakımlarının yapılacağı hayvan müşahede birimlerinin kolay temizlenebilir malzemeden yapılması,
- c) Müşahede bölümlerinin bölgenin hakim rüzgarlarına zıt yönde yapılarak hastalık etkenlerinin rüzgarla bakımevlerine taşınmasının engellenmesi,
- ç) Geçici bakımevlerinde bulunan hayvanların bulunduğu birimlerin güneş alacak şekilde düzenlenmesi,
- d) İdare odası, işçi odaları, duş ve tuvaletler, veteriner hekim odası, muayene odası ve ameliyat odasının personel sağlığı açısından hayvanların bulunduğu yerden uzakta ayrı bir bölüm halinde yapılması,
- e) Hayvanların bulunduğu birimlerde temizlenebilir ve dezenfekte edilebilir malzemeden yapılmış yemliklerin ve sulukların seçilmesi ve her hayvan değişiminden önce mutlaka dezenfekte edilmesi,
- f) Geçici bakımevlerinin yıkanması ve temizliği için yeterli miktarda su bulunması ve zeminin temiz tutulması, birimler içindeki altlıkların hergün temizlenmesi ve en az beş günde bir kez dezenfekte edilmesi,
- g) Hayvanların bulunduğu birimlerdeki kapılar, dışarıdan ve içeriden açılıp kapanabilecek şekilde kilit sistemli yapılması, içeride hayvan sayısı ile orantılı olarak kolay yıkanabilen ve dezenfekte edilebilen öncelikle plâstik malzemeden, temin edilemiyorsa ahşap malzemeden veya diğer malzemelerden ve yekpare olarak yapılmış altlıkların bulunması,
- ğ) Geçici bakımevlerinde kimyasal dezenfektan ve benzeri maddelerle yapılan temizliğin hayvanlara zarar vermeyecek ve kalıntı bırakmayacak şekilde yapılması,
- h) Geçici bakımevlerinin patojen mikroorganizmalara karşı ayda en az bir kez dezenfekte edilmesi ve Ek-3 teki Dezenfeksiyon Belgesinin geçici bakımevi sorumlusu ya da sorumlu veteriner hekim tarafından imzalanarak iş yerine asılması,
- ı) Kafeslere konulan altlıkların her hayvan değişiminden önce dezenfekte edilmesi,
- i) Geçici bakımevlerinin zemininde ve tabanında idrarın birikmesine meydan vermeyecek bir eğimin bulunması,
- j) Karantina odasının her şüpheli hayvan için ayrı bölmeler şeklinde yapılması, zeminin temizlik ve dezenfeksiyona uygun malzemelerle kaplanması, kapısının kilitli ve üzerinde gözetleme bölümünün bulunması ve mekanik olarak havalandırılmasının sağlanması,
- k) Muayene ve ameliyat odalarının hayvanın muayene ve ameliyat yapılabilmesine olanak verecek şekilde düzenlenmesi, ayrıca gerekli alet ve ekipmanın bulundurulması,
- l) Büyük hayvanlara günde en az bir öğün, yavrulara ise günde en az iki öğün yiyecek verilmesi, yiyeceklerin günlük hazırlanması, günlük olarak tüketilmeyen yiyeceklerin uygun saklama koşullarında saklanması, yemek artıklarıyla hayvanların beslendiği geçici bakımevlerinde yiyeceklerin günlük olarak tüketilmesi ve gün boyunca yiyeceklerin hayvanların önünde bekletilmemesi,
- m) Geçici bakımevlerinin kapasitesi dikkate alınarak, öncelikle bakıma muhtaç olan hayvanların seçilmesi,

- n) Geçici bakımevlerinde çalışan tüm personelin hayvanlardan geçen hastalıklara karşı aşılması, hayvan bakımı, eğitimi ve hastalıkları konusunda veteriner hekim tarafından bilgilendirilmesi,
- o) Bakıcı personelin özel giysisi, plâstik eldiven ve çizme giymesi,
- ö) Şehir şebekesine bağlı su veya bu amaca yönelik yeterli kapasitede su deposunun bulunması,
- p) Su, şebeke suyu dışında başka bir kaynaktan temin ediliyorsa, suyun dezenfeksiyonu için gerekli tedbirlerin alınması, suyun bakteriyolojik ve kimyasal analizlerinin yaptırılması, sonuçlarının saklanması ve analiz değerlerine göre suyun kullanılması,
- r) Geçici bakımevlerinde; karantina odası, hasta bakım odası, yavrulu anne odası, hayvan müşahede odası ile ameliyat odasında uygun ısıtma ve aydınlatma sisteminin bulunması,
- s) Hayvanların sürekli sıcakta ve soğukta kalmalarını önleyici tedbirlerin alınması,
- ş) Hayvanlar için kulübe sistemi benimsenmiş ise hayvan kulübelerinin metal olmayan öncelikle plastikten ya da tahtadan yapılmış olması,
- t) Tellerle bölünen açık alanlarda tel delik aralıklarının hayvanların yaralanmalarını önleyecek şekilde yapılması,
- u) Geçici bakımevlerinin peyzajının yapılarak ağaçlandırılmasının sağlanması,
- ü) Geçici bakımevlerinde ölen hayvanların ölüm nedeni varsa ölmeden önce yapılan tahlil, uygulanan tedavi ve laboratuvar teşhisleri, yapılmışsa otopsi raporunun geçici bakımevi sorumlusu ya da sorumlu veteriner hekim tarafından Ek- 2 deki Sahipsiz Hayvan Kayıt Defterine işlenerek geçici bakımevinde muhafaza edilmesi,
- v) Geçici bakımevlerinde 3285 sayılı Kanuna tâbi, ihbarı mecburî bir hastalık çıkması halinde, geçici bakımevi sorumlusu ya da sorumlu veteriner hekim tarafından durumun resmî makamlara haber verilerek yetkililerce alınacak yasal tedbirlerin uygulanması ve uygulattırılması,
- y) Geçici bakımevlerinde bulunan hayvanların talep ve sorumluluklarını üstlendiklerini taahhüt etmeleri halinde, isteklilere verilmesi ve bu işlemlerin kayıt altına alınması,
- z) Bu Yönetmeliğin 50 nci maddesine göre el konulan hayvanların belediyelere ait geçici bakımevlerinde gerekli kontrol ve müdahaleleri yapılarak sahiplendirilinceye kadar bakımının yapılması,
- aa) Geçici bakımevlerinde ticarî amaçla hayvan üretiminin yapılmaması,
- bb) Geçici bakımevlerini gezmeye gelen kişilerin kafeslerde bulunan hayvanlara doğrudan temasının ve ulaşmasının önlenmesi için gerekli tedbirlerin alınması,
- cc) Geçici bakımevlerinde en az bir adet veteriner hekim ve her yüz hayvan için en az bir adet hayvan bakıcısının bulunması,
- çç) Köpeklerin konulacağı birimlere veya kafeslerine birden fazla hayvanın konulmaması ancak mecburîyet varsa aynı mizaç ile fiziksel açıdan yapıları ve güçleri benzer hayvanların bir araya konulması ve hayvanların birbirlerine zarar vermesinin önüne geçilmesi,
- dd) Geçici bakımevlerinde özel kişi, kurum ve kuruluşlara ait hayvanlara tedavi hizmetlerinin gelirinin geçici bakımevinde kullanılması kaydıyla ve makbuz karşılığında verilmesi,
- ee) Geçici bakımevlerinde oluşacak tıbbî atıkların, 2872 sayılı Kanun ve yürürlükteki ilgili mevzuatlar hükümleri çerçevesince bertaraf edilmesi,

ff) Hayvanların geçici bakımevi dışına çıkmasını engelleyici tedbirlerin alınması,
gg) Temizlik sularının uzaklaştırılabilmesi için yeterli eğime sahip olan toplama kanal sisteminin kurulması ve foseptiğin belediye tarafından çekilmesinin sağlanması,
ğğ) Geçici bakımevlerinde temizlik artıklarının ve dışıklarının çöp kutusu içinde bulunan, dayanıklı ve yırtık olmayan, ağzı bağlanabilen naylon torbalar içine konulması ve kontrollü bir atık ünitesinde yakılarak yok edilmesi veya 2872 sayılı Kanun ve yürürlükteki ilgili mevzuat çerçevesinde bertarafının sağlanması zorunludur.

Mobil kısırlaştırma üniteleri

MADDE 25 – (1) Mobil kısırlaştırma ünitelerinde operasyon yapılabilmesi için uygun hijyenik şartlar, gerekli ameliyat malzemesi ve tesisat bulunur.

(2) Mobil kısırlaştırma ünitelerinde hayvanların aşılama ve kısırlaştırmaları sağlanır. Bu hayvanlardan tedavileri uzayanlar, geçici bakımevine nakledilebilir.

(3) Mobil kısırlaştırma ünitelerinde ameliyat sonrası oluşacak tıbbî atıklar 2872 sayılı Kanun ve yürürlükteki ilgili mevzuat çerçevesince bertaraf edilir.

Geçici bakımevlerinde hastalıkların ihbarı

MADDE 26 – (1) Geçici bakımevinden sorumlu veteriner hekim, 3285 sayılı Kanunun 4 üncü maddesine göre Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca tespit edilen ihbarı zorunlu hastalıklar ile sebebi bilinmeyen hayvan ölümlerinde, ölen birey hayvan sayısının toplam birey hayvan sayısına oranının % 10'a ulaşmasını müteakip, bu durumu bir raporla en geç yirmidört saat içerisinde il müdürlüğüne bildirmekle yükümlüdür. İl müdürlüğü, Bakanlığı ve tarım il müdürlüğünü bu durumdan ivedilikle haberdar eder.

(2) Geçici bakımevlerinde meydana gelen hastalık ve ölümlerin nedenleri tespit edilene kadar geçici bakımevinde bulunan hayvanların sahiplendirilmesine izin verilmez.

Geçici bakımevlerinde hayvanların tecrit, dezenfeksiyonu ve ölen hayvanların bertarafı

MADDE 27 – (1) Bu konulardaki iş ve işlemler, 3285 sayılı Kanun ile 15/3/1989 tarihli ve 20109 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu Yönetmeliği çerçevesinde yapılır. Zoonoz hastalıktan ölenler yakma ünitesi olan yerlerde yakılır veya usulüne uygun olarak belirlenen yerlere kireçle gömülür.

BEŞİNCİ KISIM

Hayvanların Ticari Amaçla Film, Benzeri Çekim ve Reklâmlarda Kullanılması

BİRİNCİ BÖLÜM

Hayvanların Ticarî Amaçla Film, Benzeri Çekim ve Reklâmlarda Kullanılmasına İlişkin Temel Esaslar

İzin ve denetim

MADDE 28 – (1) Hayvanların ticarî amaçlı film ve benzeri çekim ile gösterilerde kullanılacakları tüm sahneler, il müdürlüğünün iznine ve denetimine tâbidir.

(2) Senaryolar, hayvanlara eziyet edici tabloları içermeyecek ve hayvanların yaşam haklarını zedeleyen mesajlar yer almayacak şekilde hazırlanır. Hazırlanan senaryoların il müdürlüğünce uygun görülerek izin verilmesi halinde çekimler gerçekleştirilir.

(3) Pitbull Terrier ve Japanese Tosa gibi tehlike arz eden hayvanların reklâmını yapmak ve sergilemek yasaktır.

Hayvan sahiplerince alınacak önlemler

MADDE 29 – (1) Her türlü ticarî amaçlı gösteri, reklâm ve benzeri film ve fotoğraf çekiminde kullanılacak hayvanların, sağlık kontrollerinin yapılmış ve aşı programının sağlık karnesine işlenmiş olmalıdır.

(2) Hayvan sahipleri, film ve benzeri çekimlerde kullanılacak hayvanlarının, çevreye ve insanlara verecekleri zararı önlemek için gerekli her türlü tedbiri almakla yükümlüdür.

Çekim ve benzeri faaliyetlerde uyulması gereken hususlar

MADDE 30 – (1) Çekim ve benzeri faaliyetlerde aşağıdaki hususlara uyulur;

a) Hayvanlar, şiddet içeren reklâm ve filmlerde kullanılmaz,
b) Hayvanlar, etolojik özelliklerine aykırı davranışlara zorlanmaz,
c) Reklâm ve film çekimi sırasında hayvanın görevini yapması için sağlığına zararlı yiyecekler verilmez,

ç) Sağlık nedenleri ile gerekli olmadıkça, bir hayvana zor kullanarak yem yedirilmez, acı, ıstırap ya da zarar veren yiyecekler ile alkollü içki, sigara, uyuşturucu ve bunun gibi bağımlılık yapan yiyecek veya içecekler ile doping etkisi yapan kimyasal maddeler verilmez,

d) Hayvanların film çekimi ve reklâm için kullanılması esnasında, yorulduğu ve strese girdiği görülürse çalışmaya ara verilir,

e) Reklâm, film ve fotoğraf çekimi sırasında hayvanların sakatlanmasına, yaralanmasına ve ölümüne sebep olabilecek yöntemler kullanılmaz,

(2) Bu amaçla kullanılacak hayvanlarla ilgili olarak kişi/kurum/kuruluşlar; hayvanlar için gerekli anatomik, fizyolojik, psikolojik ve davranış karakterleri ile ilgili önlemleri alır ve onların temel barınma ihtiyaçlarını sağlayacak asgarî alanları tahsis eder,

(3) Reklâm, film ve fotoğraf çekimi gibi faaliyetlerin yapılması sırasında sahipli hayvanlar sahiplerinin, sahipsiz hayvanlar ise film ve fotoğraf çekimi sırasında veteriner hekimin gözetiminde bulundurulur.

ALTINCI KISIM

Hayvanların Öldürülmesi ile İlgili Usul ve Esaslar

BİRİNCİ BÖLÜM

Öldürme Yöntemleri

Öldürme yöntemi

MADDE 31 – (1) Kanunî istisnalar ile tıbbî ve bilimsel gerekçeler ve gıda amaçlı olmayan, veteriner hekimce tespit edilen insan ve çevre sağlığına yönelik önlenemez tehditler bulunan hayvanlardan öldürülmesine karar verilenlerin öldürme işlemi, hayvanlara en az acı veren ilaçlarla, veteriner hekim tarafından uygun bir yöntem ve anestezi dozu verilmek suretiyle gerçekleştirilecektir. Veteriner hekim kararıyla tespit edilen durumlarda yapılacak öldürme işlemi, şuur kaybı ve ölümü hemen gerçekleştirilip, derin genel anestezi ile başlayarak, kesin ve mutlak ölümle sonuçlandırılır.

(2) İnsan ve hayvan sağlığı açısından tehlike oluşturacak hastalığa yakalanmış ve tedavisi mümkün olmayan zorunlu olarak öldürülmesi gereken hayvanlar için, 3285 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

Hayvanların öldürülmesinde istisnalar

MADDE 32 – (1) Bu Yönetmeliğin 31 inci maddesinde sayılan durumların dışında yavrulama, gebelik ve süt anneliği dönemlerinde hayvanlar öldürülmez.

Yasaklanan öldürme yöntemleri

MADDE 33 – (1) Yasaklanan öldürme yöntemleri şunlardır:

- a) Bu Yönetmeliğin 31 inci maddesindeki etkileri sağlasa bile dozu ve uygulaması kontrol edilemeyen herhangi bir zehirli madde veya ilaç kullanımı yöntemi.
- b) Ani şuur kaybı meydana getirmeden yapılan elektrikli öldürme yöntemi.
- c) Veteriner hekim tarafından gerekli görülmedikçe ateşli silahlarla öldürme yöntemi.
- ç) Derin anestezi kullanılmasına rağmen ölümün gerçekleşmemesi durumunda boğma veya nefessiz kalmasına neden olacak yöntemler.

İKİNCİ BÖLÜM

Ölen Hayvanların Bertarafı

Ölen hayvanların bertarafı

MADDE 34 – (1) Öldürme işleminden sorumlu kişi, hayvanın kesin olarak öldüğünden emin olduktan sonra hayvanın ölüsünü usulüne uygun olarak bertaraf etmekle yükümlüdür.

(2) Öldürme işleminden sorumlu kişi ve kuruluşlar tarafından, ölen hayvanlar, derin çukur kazılarak gömülür ve üzeri sıkıştırılmış toprak ile kapatılır veya yakma ünitesinde yakılır. 3285 sayılı Kanuna göre, enfeksiyon geçirmiş ve zoonoz hastalıktan ölen hayvanlar, yakma ünitesi olan yerlerde yakılır veya usulüne uygun derin çukurlara üzerlerine kireç dökülerek gömülür.

(3) Ölen veya öldürülen hayvanlar için, öldürme işlemi ilgili yerel yönetimler tarafından bir tutanakla tespit edilerek bilgi ve belgeler kurum düzeyinde, en az iki yıl muhafaza edilir.

YEDİNCİ KISIM

İl Hayvan Koruma Kurulları Çalışma Usul ve Esasları

BİRİNCİ BÖLÜM

Kuruluş

Kurulun kuruluşu

MADDE 35 – (1) İl hayvan koruma kurulu, her ilde valinin başkanlığında;

- a) Büyükşehir belediyesi olan illerde, büyükşehir belediye başkanları,
- b) Büyükşehir bağılı ilçe belediye başkanları,
- c) Büyükşehir olmayan illerde belediye başkanları,
- ç) İl çevre ve orman müdürü,
- d) İl tarım müdürü,
- e) İl sağlık müdürü,
- f) İl milli eğitim müdürü,
- g) İl müftüsü,
- ğ) Büyükşehir belediyesi olan illerde büyükşehir belediyesi veteriner işleri müdürü,
- h) Büyükşehir olmayan illerde ise il belediye veteriner işleri müdürü,
- ı) Veteriner fakülteleri olan yerlerde, fakülte temsilcisi,

i) Münhasıran hayvanları koruma ile ilgili faaliyet gösteren gönüllü kuruluşlardan valilik takdiri ile seçilecek en çok iki temsilci,

j) İl veya bölge veteriner hekimler odasından bir temsilciden oluşur.

(2) Kurul başkanı, gerekli gördüğü durumlarda konuyla ilgili olarak görüş ve önerilerini almak üzere diğer kurum ve kuruluşlardan yetkili isteyebilir. İllerde temsilciliği bulunmayan kuruluş var ise, il hayvan koruma kurulları diğer üyelerden oluşur. Kurul, çalışmalarının sonucunu, önemli strateji, uygulama ve görüşleri Genel Müdürlüğe bildirir. Kurul, kurul başkanı tarafından toplantıya çağrılır.

(3) Kurulun sekreteryası hizmetleri il müdürlüğü tarafından yürütülür.

İKİNCİ BÖLÜM

Çalışma Esasları ve İlan

Toplantı usulü

MADDE 36 – (1) Kurul üç ayda bir başkanın çağrısı üzerine, üyelerin en az üçte iki çoğunluğuyla toplanır. Gerekğinde olağanüstü toplantılar yapılabilir.

Toplantı gündemi

MADDE 37 – (1) Kurulun sekreteryasını il müdürlüğü yürütür.

(2) Kurulun toplantı gündemi, kurul sekreteryası tarafından hazırlanır ve başkan tarafından onaylanır. Kurul üyeleri, sonraki ayın gündemiyle ilgili önerilerde bulunabilirler. Ancak, gündemin son şekli başkan tarafından belirlenir. Gündemde yer alan konular hakkında, başkanlıkça gerekli görülmesi halinde, ilde bulunan üniversitelerin ilgili bölüm öğretim üyeleri, ilgili diğer kurum ve kuruluşların temsilcileri toplantıya davet edilerek gündemdeki konu ile ilgili görüşleri alınır veya yazılı görüş bildirmesi istenir.

(3) Yazılı görüşler değerlendirilmek üzere kurul üyelerine gönderilir.

(4) Gündem konuları, başkanın onayından sonra, kurul üyelerine, toplantı gününden en az üç gün önce bildirilir.

Kurul kararları

MADDE 38 – (1) Kurul kararları, sekreteryanın başlıklı karar kağıtlarına yazılır. Karar numaraları sürekli ve her karara bir numara vermek suretiyle düzenlenir. Yıl değişse de mükerrer karar numarası verilemez. Kararlar, başkan ve üyelerce imzalanır.

(2) Kararların tek bir sayfadan fazla olması halinde, diğer sayfalar da başlıklı karar kağıtlarına yazılır ve kararın bittiği sayfanın sonu, başkan ve üyelerce imzalanır. Mümkün olmadığı takdirde, bir karar tutanağı oluşturularak başkan ve üyeler tarafından imzalanır. Diğer sayfaların alt kısmında bırakılan iki aralık boşluk ise başkan ve üyelerce paraflanır.

(3) Kararlar toplantıya katılanların oy çokluğuyla alınır. Oyların eşitliği halinde başkanın kullandığı oy yönünde çoğunluk sağlanmış sayılır. Üyeler çekimser oy kullanamazlar. Kurul üyelerince, karşı oy kullanılan kararlar karşı oy yazılarak imzalanır. Karşı oy gerekçeleri, ayrıca sahiplerince yazı ile belirtilerek dosyasında saklanmak üzere sekreteryaya teslim edilir.

(4) Kurul kararlarına ilişkin olarak kabul edilen proje, program, harita, plan, rapor ve benzeri belgelerin bir takımı Başkan ve üyelerce imzalanarak dosyasında saklanır.

(5) Kurul kararları;

a) Yıllar itibariyle ve desimal sisteme göre dosyalanarak saklanır.

b) Kanun, tüzük ve yönetmeliklere aykırı olamaz.

c) On gün içerisinde Bakanlığa gönderilir.

İlân

MADDE 39 – (1) Alınan kurul kararları toplantı tarihinden itibaren bir hafta içerisinde, valilik ilân panosunda en az beş işgünü süreyle ilân edilir.

SEKİZİNCİ KISIM

Denetim ve İzlemeye İlişkin Usul ve Esaslar

BİRİNCİ BÖLÜM

Denetime Tâbi Kurum, Kuruluş, İşletmeler, Gerçek ve Tüzel Kişiler ve Yükümlülükleri

Denetime tabi kurum, kuruluş, işletmeler, gerçek ve tüzel kişiler

MADDE 40 – (1) 5199 sayılı Kanun kapsamında denetime tabi olan kurum, kuruluş, işletmeler, gerçek ve tüzel kişiler aşağıda belirtilmiştir:

- a) Ev ve süs hayvanı satışını yapan işletmeler.
- b) Geçici hayvan bakımevleri, hayvan konuk evleri, hayvanların bakıldığı pansiyon ve oteller.
- c) Hayvan müşahede yerleri, hastaneler, klinik ve poliklinikler.
- ç) Ev ve süs hayvanı üretim tesisleri.
- d) Hayvan eğitim yerleri.
- e) Hayvanat bahçeleri ve doğa parkları.
- f) Evinde, işyerinde veya arazisinde hayvan besleyen kişi veya kişiler.
- g) Kurban satış ve kesim yerleri.

Denetime tâbi kurum, kuruluş, işletmeler, gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri

MADDE 41 – (1) Bu Yönetmeliğin 40 ıncı maddesi kapsamında denetime tâbi olanların yükümlükleri şunlardır;

- a) Denetim sırasında, denetim elemanı ile birlikte; Ek-6 daki İzleme ve Denetleme Formunun sağlıklı bir şekilde düzenlenmesini sağlamak,
- b) Denetim elemanının, denetim işlemini güvenli bir şekilde yapmasını ve denetim sırasında gerekli görülen her türlü personel, ulaştırma gibi imkânları sağlamak,
- c) Denetim sırasında istenilen bilgi ve belgeleri eksiksiz olarak vermek,
- ç) Denetim sırasında istenilen bilgi ve belgelerin sunulmaması halinde, azami onbeş gün içinde gerekli bilgi ve belgeleri il müdürlüğüne sunmak.

İKİNCİ BÖLÜM

Denetime İlişkin Usul ve Esaslar

Yetkili birim

MADDE 42 – (1) 5199 sayılı Kanun ve bu Yönetmelik hükümlerine uyulup uyulmadığını denetleme yetkisi Bakanlığa aittir. Bakanlık bu yetkisini gerektiğinde mahallin en büyük mülkî amirine devredebilir. Bakanlığın yetkisini devretmesi halinde, mahallin en büyük mülkî amiri il bünyesinde veya mevcut değilse başka illerden veya kurumlardan hayvanların korunması konusunda uzman personeli de denetim ile görevlendirebilir. Bakanlık, merkez teşkilatı ilgili birim personeli de denetim ile görevlendirebilir.

İşletme bilgi formu

MADDE 43 – (1) Bu Yönetmeliğin 40 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde sayılanların dışındaki kurum, kuruluş ve işletmeler, denetim sırasında Ek-7 deki İşletme Bilgi Formunu yetkili denetim elemanlarına gösterir.

(2) Ek-7 deki İşletme Bilgi Formu, iki nüsha olarak doldurulur. Bir nüshası işletmede, ikinci nüshası ise il müdürlüğünde muhafaza edilir.

(3) Ek-7 deki İşletme Bilgi Formlarındaki bilgiler; Bakanlıkça yapılacak denetim, izleme, istatistik ve envanter çalışmalarında kullanılmak üzere, denetime ve idari para cezası vermeye yetkili makam veya merci tarafından muhafaza edilir.

Yıllık denetim ve izleme programı

MADDE 44 – (1) Yıllık denetim ve izleme programı, denetime ve idari para cezası vermeye yetkili makam veya merci tarafından; bir önceki yılın Aralık ayında hazırlanır.

(2) Bu programla; yıl içinde denetlenecek ve izlenecek kurum, kuruluş ve işletmelerde yapılacak denetim sıklığı ve denetimde görevlendirilecek personel ile personel arasındaki görev bölümü belirlenir.

Bildirim

MADDE 45 – (1) Yıllık denetim ve izleme programına alınan kurum, kuruluş ve işletmelere, yıllık denetim programına alındıkları denetime ve idari para cezası vermeye yetkili makam veya merci tarafından yazılı olarak bildirilir. İhbar ve şikâyet gibi durumlar ile mahallin en büyük mülkî amirinin ve Bakanlığın program dışı denetime gerek gördüğü hallerde, bildirim yapılması zorunlu değildir.

Kimlik kartı

MADDE 46 – (1) Denetimle görevlendirilen personele, Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı veya mahallin en büyük mülkî amiri tarafından onaylanmış görevli kimlik kartı verilir. Bakanlık personeli görevli kimlik kartı olmaksızın genel müdürlük onayı ile denetim yapabilir. Denetim elemanları yaptıkları denetimler sırasında, kimlik kartlarını veya görevlendirme onaylarını; kurum, kuruluş, işletme, gerçek ve tüzel kişilere göstermek zorundadır. Denetim görevinden herhangi bir nedenle ayrılanların kimlik kartları geri alınır.

İzleme-denetleme formu

MADDE 47 – (1) Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı veya mahallin en büyük mülkî amirince görevlendirilen denetim elemanları, denetimler sırasında Ek-6 daki İzleme-Denetleme Formunu düzenler. Bu formlar denetime ve idari para cezası vermeye yetkili makam veya merci tarafından muhafaza edilir.

Denetim tutanağı

MADDE 48 – (1) Bakanlık veya mahallin en büyük mülkî amirince görevlendirilen denetim elemanları, denetimin bitiminde; denetim tutanağını iki nüsha halinde hazırlar. Tutanağın bir nüshası ilgilide, diğer nüshası ise denetime ve idari para cezası vermeye yetkili makam veya merci tarafından muhafaza edilir.

Hayvan hakları ihlali tutanağı

MADDE 49 – (1) Bakanlık veya mahallin en büyük mülkî amirince görevlendirilen denetim elemanlarınca yapılan denetim sonucunda; 5199 sayılı Kanunda belirtilen fiillere aykırılık tespit edilmesi durumunda, Ek-8 deki Hayvan Hakları İhlali Tutanağı düzenlenir.

El koyma

MADDE 50 – (1) Denetim sonunda; 5199 sayılı Kanuna aykırı hareket eden ve bu suretle bulundurduğu hayvanların bakımını ciddi şekilde ihmal ettiği ya da onlara ağrı, acı veya zarar verdiği denetim elemanlarınca tespit edilen kişilerin hayvanlarına, denetime ve

idarî para cezası vermeye yetkili makam veya merci tarafından el konulur. Denetime ve idarî para cezası vermeye yetkili makam veya merci, yerel yönetimlerle işbirliği yaparak söz konusu hayvanların yeniden sahiplendirilmesini ya da koruma altına alınmasını sağlar.

DOKUZUNCU KISIM **Ödeneğin Kullanılmasına İlişkin Usul ve Esaslar**

BİRİNCİ BÖLÜM

Desteklenecek Kurum ve Kuruluş ile Faaliyetlere İlişkin Usul ve Esaslar

Desteklenecek kurum ve kuruluş

MADDE 51 – (1) 5199 sayılı Kanun hükümleri gereğince Bakanlık bütçesine konan ödenekten bu Yönetmelik kapsamında yapılacak iş ve işlemlere ilişkin desteklemelerden il özel idareleri ve yerel yönetimler yararlanır.

(2) Bu Yönetmeliğin 52 nci maddesi kapsamında belirlenen desteklenecek faaliyetlere verilecek ödenek, Bakanlığın Onayıyla Bakanlık bütçesine konulacak ödeneklerden bütçe imkânları dahilinde verilir.

Desteklenecek faaliyetler

MADDE 52 – (1) Geçici bakımevleri kapsamında ödeneğin kullanımına ilişkin desteklenecek olan faaliyetler;

a) Kurulmuş ve kurulacak olan geçici bakımevlerinde; ameliyathane, hasta ve yavru bakım bölümü ile karantina ve hayvan müşahede bölümlerine alınacak alet ve ekipmanların,

b) Geçici bakımevinin dezenfeksiyonunda kullanılacak olan her türlü alet ve ekipmanların,

c) Geçici bakımevine getirilen hayvanların tıbbî müdahaleleri için gerekli olan ilaçlar ve malzemelerin,

ç) Geçici bakımevlerine getirilecek olan hayvanların yakalanması sırasında kullanılacak olan malzemelerin

satın alınmasıdır.

Müracaat ve izin işlemleri

MADDE 53 – (1) Bu Yönetmeliğin 52 nci maddesindeki desteklenen faaliyetler kapsamında hazırlanan maliyet hesabı ile ilgili her bir faaliyet için ayrıntılı raporlar il özel idareleri ve yerel yönetimler tarafından mahallin en büyük mülki amirine sunulur. Uygun görülen rapor il hayvan koruma kurulunda da görüşüldükten sonra uygun görülmesi halinde bir raporla Bakanlığa gönderilir. Bakanlığın Onayını müteakip; ilgili il özel idareleri ve yerel yönetimlere ödenmek üzere Bakanlık bütçesinden ilgili il müdürlüğüne aktarılan bu ödenek il müdürlüğüne ilgili il özel idareleri ve yerel yönetimlere ödenir.

ONUNCU KISIM

İdari Para Cezalarında Kullanılacak Makbuzların Şekli, Dağıtımı, Kontrolü ile İlgili Usul ve Esaslar, Geçici ve Son Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Hayvan Hakları İhlali Tutanağı ve Makbuz Düzenlenmesinde Yetki

Hayvan hakları ihlali tutanağı düzenleyecek personel

MADDE 54 – (1) 5199 sayılı Kanunun 28 inci maddesinde öngörülen idarî para cezaları, Bakanlık tarafından verilir. Bakanlık, idarî para cezası verme yetkisini, Kanunun 17 nci maddesi çerçevesinde, mahallin en büyük mülkî amirine devredebilir. 5199 sayılı Kanunun ilgili hükümleri çerçevesinde mahallin en büyük mülkî amirince görevlendirilen denetim elemanları ile Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı denetim elemanlarınca, 5199 sayılı Kanunda belirtilen fiillerin işlenmesini müteakip fiilleri işleyenler hakkında bir tutanak düzenlenir.

İdari para cezası kesilmesine ilişkin hazırlanan belgeler

MADDE 55 – (1) Ek-8 deki Hayvan Hakları İhlali Tutanağı Bakanlıkça seri numaralı olarak bastırılır ve seri numaraları ile miktarları belirtilerek il müdürlüklerine dağıtılır. Bakanlıkça gönderilen hayvan hakları ihlali tutanağı il müdürlüklerince seri numaraları ve miktarları belirtilmek ve kullanıldıkça yenisi verilmek üzere görevlendirilmiş denetim elemanlarına zimmetle teslim edilir. Ek -9 daki Makbuz, il müdürlüğünce, kullanıldıkça yenisi verilmek üzere seri numaraları ve miktarları da belirtilerek, yetkili kılınmış mal sandığına teslim edilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Makbuz ve Hayvan Hakları İhlali Tutanağının Düzenlenmesine Dair Usul ve Esaslar

Hayvan hakları ihlali tutanağının düzenlenmesi

MADDE 56 – (1) Görevlendirilmiş denetim elemanları tarafından yapılan denetim sonucunda, 5199 sayılı Kanunda kabahat sayılan fiillerin tespiti halinde Ek-8 deki Hayvan Hakları İhlali Tutanağı, üç nüsha halinde düzenlenir. Tutanakların her nüshası arasına, mutlaka karbon kağıdı konularak, sabit, mürekkepli veya tükenmez kalemle tam ve eksiksiz doldurularak, tutanağı düzenleyenlerin her biri tarafından imzalanır.

Hayvan hakları ihlali tutanağı ve makbuzların teslimi ve iadesi

MADDE 57 – (1) Görevlendirilen denetim elemanlarınca yapılan denetim sonucunda, Kanuna aykırılık tespit edilmesi durumunda, üç nüsha halinde Ek-8 deki Hayvan Hakları İhlali Tutanağı düzenlenir. Bu tutanağı müteakip ilgili hakkında uygulanacak idarî yaptırım kararı, Bakanlık merkez ve taşra teşkilatının veya yetki devri halinde mahallin en büyük mülkî amirinin onayı alındıktan sonra üç nüsha halinde düzenlenir. İdarî yaptırım kararında bu karara karşı başvurulabilecek merci, kanuni yollar ve başvuru süresi açık bir şekilde belirtilir. Bu kararda ayrıca, 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ilk taksidi peşin olmak üzere bir yıl içinde dört eşit taksitle ödeme kolaylığı sağlanması talep edildiği taktirde bu talebin değerlendirebileceği ve aynı Kanunun 17 nci maddesinin altıncı fıkrası uyarınca kanun yoluna başvurmadan önce ödeme yapılması halinde idarî para cezasının dörtte üçünün tahsil edileceği hususlarına da yer verilir. Söz konusu kararın üçüncü nüshası, Ek-8 deki Hayvan Hakları İhlali Tutanağı ile birlikte 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uyarınca ilgiliye iadeli taahhütlü olarak tebliğ edilir. Kararın ikinci nüshası idarî yaptırım kararı veren mercide muhafaza edilir.

Birinci nüshası ise Ek-9 daki Makbuz karşılığında, para cezası almaya yetkili olan mal sandığına gönderilerek, öngörülen idari para cezasının tahsili istenir. Tutanak düzenlenmesi

sirasında, ilgilinin olay mahallinde bulunmaması halinde tebliğ edilecek idari para cezasına ilişkin karara tutanak eklenir.

Makbuzların düzenlenmesi

MADDE 58 – (1) 5199 sayılı Kanunda belirtilen fiilleri işleyenlere verilecek cezalarda düzenlenecek makbuzlar, kendinden karbonlu olmak üzere üç nüshadır.

Makbuzların şekli

MADDE 59 – (1) Makbuzlar üzerinde;

a) Seri ve kayıt numarası,

b) Yer ve tarih kayıtları için ayrılmış bölümler,

c) İdari para cezası kesilen;

1) Gerçek kişi ise adı soyadı, mesleği, adresi, vergi numarası, baba adı, ana adı, doğum tarihi ve yeri,

2) Tüzel kişi ise unvanı, vergi dairesi, adresi, kanunî temsilcisinin adı-soyadı, görevi ve vergi kimlik numarası.

ç) İdari para cezasının nedeni, miktarı ve yasal dayanağı,

d) İdari para cezasını veren kurum,

e) Tahsil edilecek paranın tutarını yazıyla gösterir bölüm,

f) Düzenleyenin adı-soyadı, unvanı ve imza yeri

bulunur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Geçici ve Son Hükümler**

Eğitim sertifikası

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Mevcut ev ve süs hayvanı satan kişiler, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesini müteakip bir yıl içinde eğitime katılarak sertifika alır.

Mevcut geçici özel bakımevlerinin durumu

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren her özel geçici bakımevi, geçici bakımevi sorumlusunu belirleyerek altı ay içerisinde bulunduğu yerdeki il müdürlüğüne bildirir.

(2) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılmış olan özel geçici bakımevleri, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde buldukları yerdeki il müdürlüğüne bildirimde bulunurlar ve bir yıl içerisinde de bu Yönetmeliğin 23 üncü maddesinde belirtilen ameliyat odası ve veteriner hekim odası ile 24 üncü maddenin (cc) fıkrası dışındaki kriterleri sağlar.

Mevcut geçici belediye bakımevlerinin durumu

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılmış olan belediyeye ait geçici bakımevleri hayvanların bakımına devam eder. Ancak, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde bu Yönetmeliğin 20 nci, 21 inci ve 22 nci maddelerindeki şartları uygun hale getirirler.

Yürürlük

MADDE 60 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 61 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre ve Orman Bakanı yürütür.

ZARARLILARIYLA MÜCADELE USUL VE ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 24.10.2005 Resmî Gazete Sayısı: 25976

BİRİNCİ KISIM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

Madde 1 — Bu Yönetmeliğin amacı, av ve yaban hayvanlarının ve yaşama ortamlarının korunması, türlerin yer değiştirilmesi, yerleştirilmeleri, koruma tedbirleri, doğadan toplanmaları ve yakalanmaları, yırtıcı türlerin yönetimi ile bunların zararlı olanları, hastalıkları ve zararlılarıyla mücadele edilmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Bu Yönetmelik, av ve yaban hayvanlarının türleri, doğal ortamda varlıklarını sürdürmeleri, korunmaları, koruma alanları, yaşam alanları, yakalanmaları, toplanmaları, bilimsel araştırmaları, halkalanmaları ve markalanmaları, hastalıkları ve cezalarla ilgili hükümleri kapsar.

Dayanak

Madde 2 — Bu Yönetmelik, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununun 4 üncü maddesine, 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununun 10 uncu maddesine, 27/4/1996 tarihli ve 96/8125 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren Nesli Tehlikede Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme (CITES) ve 9/1/1984 tarihli ve 84/7601 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe giren Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Yaşama Ortamlarını Koruma Sözleşmesine, Yabani Kuşların Korunmasına İlişkin Avrupa Konseyi Direktifine (79/409/EEC), Yabani Fauna, Flora ile Bunların Doğal Habitatlarının Korunmasına İlişkin Avrupa Konseyi Habitat Direktifine (92/43/EEC) dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 3 — Bu Yönetmelikte geçen;

Bakanlık: **(Değişik:RG-7/12/2021-31682)** Tarım ve Orman Bakanlığını,

Bakan: **(Değişik:RG-7/12/2021-31682)** Tarım ve Orman Bakanını,

Genel Müdürlük: Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünü,

İl müdürlüğü: **(Değişik:RG-7/12/2021-31682)** Bakanlık Bölge Müdürlüklerine bağlı Doğa Koruma ve Milli Parklar İl Şube Müdürlüklerini,

Av hayvanı: 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu kapsamında avlanan, korunan ve Bakanlıkça belirlenen listede yer alan hayvanları,

Yaban hayvanı: Suda yaşayan memeliler hariç, Bakanlıkça belirlenen bütün memeli, kuş ve sürüngenleri,

Merkez Av Komisyonu (MAK): 18/5/2004 tarihli ve 25466 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan, Merkez Av Komisyonu, İl ve İlçe Av Komisyonlarının Görevleri, Çalışma Esas ve Usullerine Dair Yönetmelik hükümlerine göre kurulan Komisyonu,

Hükümet veteriner hekimi: **(Mülga:RG-7/12/2021-31682)**

Korunan yaban hayvanı: Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerle ve Bakanlıkça belirlenen veya merkez av komisyon kararları ile korunması öngörülen nesli tehlikede, tükenme sürecinde, tehdit altında olan veya benzeri kategorilerde yer alan türleri,

Koruma: Yaban hayvanı türlerinin ve popülasyonlarının sürdürülebilir bir seviyede bulundurulması, yaşama ortamlarının biyolojik ve ekolojik açıdan sağlıklı bir şekilde işlevini sürdürebilmesinin sağlanması, yaşama alanlarının rehabilitasyonu, gerektiğinde restorasyonu için alınması gereken bir dizi önlemler ile bu türlerin avlanması veya öldürülmesinin yasaklanmasını içeren iş ve işlemlerin tamamını,

Türün yaşama ortamı: Türün biyolojik döngüsünün herhangi bir evresinde yaşadığı, özel biyotik ve abiyotik faktörler ile tanımlanan alanları,

Koruma statüsü: Yabani fauna ve flora türleri ile bunların doğal habitatlarının devamlılığının sağlanması amacıyla belirlenecek ve uygulanacak olan statüyü,

Nesli tükenmiş tür: Dünyada sonuncu bireyinin de öldüğü kesin olarak saptanan türü,

Nesli doğada tükenmiş tür: Doğal yaşama alanları haricinde kültüre alınmış, bakım altında, hayvanat bahçelerinde; popülasyon veya popülasyonlar halinde yaşadığı bilinen bir türü,

Kritik seviyede olan tür: Yakın bir gelecekte tükenme riski yüksek olan türü,

Nesli tehlikede olan tür: Yakın bir gelecekte tükenme riski yüksek olan ancak kritik seviyede olmayan türü,

Duyarlı tür: Doğada orta vadede yüksek tükenme riskiyle karşı karşıya olan ancak, nesli kritik seviyede veya tehlike altında olmayan türü,

Nesli tehdit altında olan tür: Yakın bir gelecekte nesli tükenmiş tür, nesli doğada tükenmiş tür ve kritik seviyede olan tür sınıflandırmalarına dâhil edilme imkânı yüksek olan türleri,

Nadir türler: Şu an için tehlike altında veya zarar görmeye açık durumda olmayan, ama risk altında bulunan küçük popülasyonlu türleri ihtiva eden ve belirli coğrafik alanlarda ya da geniş bir alanda seyrek olarak bulunan, tehdit sınıflandırmalarından birine dâhil edilmeyen ancak, risk altında bulunan küçük popülasyonlu türleri,

Düşük risk altındaki türler: Tehdit sınıflandırmalarına göre değerlendirildiğinde; nesli doğada tükenmiş tür, kritik seviyede olan tür ve nesli tehlikede olan tür sınıflandırmalarına dâhil edilmesi mümkün olmayan türleri,

Yetersiz verili tür: Yayılış ve popülasyon durumu ile ilgili, yukarıdaki tehdit sınıflandırmalarına ilişkin veri bulunmayan ve bir değerlendirme yapmanın mümkün olmadığı türleri,

Endemik tür: Bir bölgeye, lokal bir alana veya belirli bir ekolojik ortama özgü olan türü,

Göçmen tür: Üremek, kışlamak, beslenmek veya konaklamak amacıyla mevsimsel ve içgüdüsel olarak sürüler halinde yer değiştiren ve bu davranışlarını, göç yollarını ve konaklama alanlarını bir sonraki nesillere aktaran türü,

Tür rehabilitasyonu: Yaralanma, hastalanma veya çeşitli şekillerde zarar gören yaban hayvanlarının tıbbi müdahaleden sonra doğal yaşama ortamına geri bırakılmasını veya av yapılan alanlarda yırtıcıların olmaması nedeniyle bir popülasyon içerisindeki fiziksel ve genetik bozukluğu gözlenen bireylerin sahadan avlanarak çıkarılması konusundaki bir dizi tedbiri,

Yaşama ortamı rehabilitasyonu: Bozulmuş bir yaşama ortamının; fiziksel, kimyasal, biyolojik karakterleri ve peyzaj değeri dikkate alınarak, doğal haline dönüştürülmesi için yapılan bir dizi teknik, bilimsel iş ve işlemlerin tamamını,

Yaşama ortamı restorasyonu: Tamamen bozulmuş bir yaşama ortamının, fiziksel, kimyasal, biyolojik karakterleri ve peyzaj değerleri dikkate alınarak önceki doğal haline dönüştürülmesi için yapılan bir dizi teknik, bilimsel iş ve işlemlerin tamamını,

Doğal yaşam ortamı: Değiştirilmemiş, bozulmamış ve insan etkisinden uzak yaşam ortamlarını,

Yarı doğal yaşam ortamı: İnsan etkisiyle veya doğal afetlerle bozulmuş veya insanlar tarafından kullanılan, ancak, tür çeşitliliği ve yapısal olarak doğal yaşam ortamlarına benzeyen ortamları,

Suni yaşama ortamı: Baraj gölleri, göletler, tarım arazileri, otlaklar, çayırliklar veya ağaçlandırma alanları ile buna benzer insan eliyle oluşturulmuş yapay ortamları,

Yer değiştirilme: Yaşayan organizmaların bir yerden başka bir yere nakledilip doğaya yerleştirilmelerini,

Yerleştirme: Bir türün belirli büyüklükteki bir popülasyonunun, insanlar tarafından bir amaç için bilinçli olarak veya istemeden doğal yayılış alanı dışına çıkartılıp başka bir alana yerleştirilmesini,

Yeniden yerleştirme: İnsan aktiviteleri veya doğal afetler sonucu doğal yayılış alanının bir kısmından yok olmuş veya yok edilmiş bir türün bu alanlara tekrar yerleştirilmesini,

Stok artırma: Bir hayvan türünün doğal olarak yaşadığı bir yaşama ortamındaki birey sayısını artırmak amacıyla bu alana o türün bireylerinin getirilmelerini,

İstilacı tür: Doğaya, diğer türlere, insan sağlığına ve ekonomiye zarar veren türleri,

Markalama: Memeli ve sürüngenlerin davranışları ile biyolojik özellikleri hakkında bilgi edinmek ve bireylerin tanınmasını sağlamak amacıyla; stres oluşturmeyen, yaşaması ve davranışları üzerine olumsuz bir etkisi olmayan, kolayca kaybolmayan, dayanıklı, kolay fark edilebilen, uygulaması ve montesi kolay olan kulak, yüzgeç, ayak perdesi ve benzeri uzuvlara takılan etiket, tasma, zil, çan, ışık, mikroçip gibi materyaller ile hayvanların uzuvlarının boyanması, dağlanması, dövme yapılması ve kesilmesi gibi işlemlerin tamamını,

Halkalama: Kuşların tanınmasını sağlamak amacıyla; tür, yaş ve cinsiyet gibi bilgilerin kayıt edildikten sonra, halkanın kuşun bacağına takılması işlemi,

Bilimsel araştırma: Bilime dayanan yöntemli çalışmalar,

Yabancı tür: Türkiye'nin doğasında doğal olarak bulunmayıp dışarıdan gelen türler ile Türkiye sınırları dâhilindeki doğal yayılış alanının dışına çıkarılmış türleri,

Yaban hayatı koruma sahası: Yaban hayatı değerlerine sahip, korunması gerekli yaşam ortamlarının bitki ve hayvan türleri ile birlikte mutlak olarak korunduğu ve devamlılığının sağlandığı sahaları,

Yaban hayatı geliştirme sahası: Av ve yaban hayvanlarının ve yaban hayatının korunduğu, geliştirildiği, av hayvanlarının yerleştirildiği, yaşama ortamını iyileştirici tedbirlerin alındığı ve gerektiğinde özel avlanma plânı çerçevesinde avlanmanın yapılabildiği sahaları,

Av ve yaban hayvanı yerleştirme sahaları: Doğal yayılış alanının bir kısmından yok olmuş veya yok edilmiş av ve yaban hayvanlarının tekrar o alana yerleştirildikleri veya yeniden yerleştirildikleri ve geçici olarak avlanmanın yasaklandığı sahaları,

Üretim istasyonu: Av ve yaban hayvanlarının suni yöntemlerle üretildikleri yerleri,

Üretim yeri: Av ve Yaban hayvanlarının tabii olarak üretildikleri yerleri,

CITES Bilimsel Mercii: Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Başkanlığı TÜBİTAK'ı,

Bilimsel mercii: Türkiye'de faaliyet gösteren üniversite, enstitü ve bilimsel araştırma yapan kurumları,

Sivil toplum kuruluşu: Toplumdaki çeşitli sorunları bağımsız olarak ele alıp kamuoyunu bilgilendirme ve aydınlatma görevi yapan, öneriler sunan her türlü birliği,

İrk: Bir tür içinde belirgin bir farklılık gösteren birey grubunu,

Sahipsiz hayvan: Barınacak yeri olmayan veya sahibinin ya da koruyucusunun ev ve arazisinin sınırları dışında bulunan ve herhangi bir sahip veya koruyucunun kontrolü ya da doğrudan denetimi altında bulunmayan evcil hayvanları,

Ev ve süs hayvanı: İnsan tarafından özellikle evde, işyerlerinde ya da arazisinde özel zevk ve refakat amacıyla muhafaza edilen veya edilmesi tasarlanan bakımı ve sorumluluğu sahiplerince üstlenilen her türlü hayvanı,

Ürün: Türkiye'nin doğasında bulunan veya Türkiye'ye dışarıdan gelen cansız av ve yaban hayvanı türü ile bunların et, tüy, kemik trofe ve benzeri kolayca tanınabilir herhangi bir parçasını yada türevini, ayrıca, bu hayvanlardan elde edilen yumurta ve tahnitleri,

Trofe: Yaban hayvanının boynuz, post, diş ve benzeri hatıra değeri taşıyan parçalarını,

Tahnit: Av ve yaban hayvanlarının çeşitli usuller ile post ve derilerinin içinin doldurulmuş halini,

Yüz kızartıcı suçlar: Basit ve nitelikli zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas ve benzer suçları,

Resmi veteriner hekim: **(Ek:RG-7/12/2021-31682)** Tarım ve Orman Bakanlığınca 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu kapsamında verilen görevleri Bakanlık adına yapan Bakanlık personeli veteriner hekimi, ifade eder.

İKİNCİ KISIM

Av ve Yaban Hayvanlarının Korunması ve Koruma Alanları

BİRİNCİ BÖLÜM

Koruma Esasları

Av ve yaban hayvanlarının korunması

Madde 4 — Av ve yaban hayvanlarının yaşama ortamları ile birlikte korunması esastır. Av ve yaban hayvanlarının beslenmesine, barınmasına, üremesine ve korunmasına imkân veren doğal yaşama ortamları zehirlenemez, sulak alanlar kirletilemez, kurutulamaz ve bunların doğal yapıları değiştirilemez. Bu alanlarda zehirlenme ve kirlenmeye neden olan maddeler ve miktarları değerlendirilirken ulusal ve uluslararası standartlar esas alınır.

Koruma

Madde 5 — Yaban hayvanı türleri içinde yer alan ve Bakanlıkça belirlenen av hayvanlarından, korunması gerekenler Merkez Av Komisyonunca, av hayvanlarının dışında kalan yaban hayvanları ile diğer türler gerektiğinde ilgili kuruluşların uygun görüşleri alınarak Bakanlıkça koruma altına alınır. Genel Müdürlük faaliyetleri hariç, koruma altına alınan yaban hayvanları avlanamaz, yakalanamaz, yavru ve boş dahi olsa yumurtaları toplanamaz.

Koruma statüleri

Madde 6 — Bu Yönetmeliğin 3 üncü maddesindeki nesli tükenmiş tür, nesli doğada tükenmiş tür, kritik seviyede olan tür, nesli tehlikede olan tür, duyarlı tür, nesli tehdit altında olan tür, yetersiz verili tür, endemik tür ve göçmen tür sınıflarına giren veya Bakanlıkça belirlenen yaban hayvanları ve bunların yaşam alanlarının korunması amacıyla, 8/11/2004 tarihli ve 25637 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yaban Hayatı Koruma ve Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları ile İlgili Yönetmelik esaslarına göre yaban hayatı koruma ve yaban hayatı geliştirme sahaları, 30/11/2004 tarihli ve 25656 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Av ve Yaban Hayvanı Üretim Yeri ve İstasyonları ile Kurtarma Merkezlerinin Kuruluşu, Yönetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik esaslarına göre üretim istasyonu ve yerleri, bu Yönetmelik esaslarına göre de yerleştirme, yeniden yerleştirme ve stok artırmak için sahalar oluşturulur. Ayrıca, Genel Müdürlük yukarıda belirtilen alan ve tesisleri oluşturmadan da bu türlerin korunması için gerekli tedbirleri alabilir.

Koruma altındaki türler

Madde 7 — Koruma altında olan yaban hayvanları ile belirli gün ve sürelerde avlanan av hayvanları için Genel Müdürlük faaliyetleri hariç;

a) Avlanmanın yasaklandığı gün ve sürelerde her türlü yakalama, alıkoyma ve öldürme şekilleri,

b) Yaban hayvanlarının kış uykusu, göç, üreme, yavrularını yetiştirme ve tüy değiştirme dönemi boyunca bu türlerin rahatsız edilmesi ve avlanması,

c) Doğadan, canlı erişkin ve yavru bireyler ile boş dahi olsa yumurta toplanması ve yuvalara zarar verilmesi,

d) Yaban hayvanlarının konaklama, üreme, kışlama ve önemli göç alanlarının bir daha kullanılamayacak şekilde tahrip edilmesi,

e) Yaban hayvanlarının üreme, göç ve kışlama dönemlerinde biyolojik döngülerini engelleyecek faaliyetlerin yapılması,

yasaktır.

Ayrıca, ağır kış şartları, kuraklık ve benzeri doğal afetler, salgın hastalık, yaban hayvanlarının çeşitli nedenlerle nesillerini devam ettiremeyecek sayıya düşmeleri ve benzeri durumlarda, avın serbest olduğu avlaklar ile avlanma sezonu süresince, yurt çapında veya bölgesel olarak avlanmanın belirli bir süre yasaklanmasına Bakanlık yetkilidir.

Tür koruma eylem planı

Madde 8 — Yaban hayvanlarının etkili bir şekilde korunması, popülasyonlarının devamlılığının sağlanması amacıyla Genel Müdürlük, bu Yönetmeliğin 3 üncü maddesindeki nesli tükenmiş tür, nesli doğada tükenmiş tür, kritik seviyede olan tür, nesli tehlikede olan tür, duyarlı tür, nesli tehdit altında olan tür, sınıflarına giren türler öncelikli olmak üzere, gerektiğinde ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum kuruluşlarının görüşlerini alarak tür koruma eylem planları hazırlar veya hazırlattırır. Tür koruma eylem planlarında belirlenen koruma esasları Genel Müdürlük tarafından uygulamaya konur.

Tür koruma eylem planları; türün doğal yaşama alanında, popülasyonunun sürdürülebilir bir şekilde devamlılığının sağlanmasına yönelik olarak, türün besin tercihini, ekolojik, biyolojik ihtiyaçlarını, koruma ve avlama ilkelerini, oluşturulan koruma alanının yönetimini, alandaki yerel insan faaliyetlerinin ekonomik, kültürel ve sosyal boyutlarını içerir.

Etüt, envanter ve izleme çalışmaları

Madde 9 — Genel Müdürlükçe av ve yaban hayvanı türlerinin ve popülasyonlarının, varlığının ve büyüklüğünün tespiti amacıyla tür ve saha bazında, etüt, envanter ve izleme çalışmaları yapılır veya yaptırılır.

İKİNCİ BÖLÜM

Doğadan Av ve Yaban Hayvanı Yakalama ve Yumurta Toplama

Doğadan yakalama ve toplama esasları

Madde 10 — Doğadan av ve yaban hayvanlarının yakalanması ve yumurtalarının toplanması yasaktır. Ancak;

a) Av ve yaban hayvanlarının ve yaşama ortamlarının korunmasına katkıda bulunmak, nesli o alanda tükenen türlerin yeniden yerleştirilmesi, stok artırma, yerleştirme ve bozulan besin zincirinin restorasyonu, ile Genel Müdürlük tarafından kurulan üretme istasyonu veya üretme yerlerine damızlık sağlanması,

b) Bilimsel araştırma ve eğitim,

c) Atmacacılık ve benzeri geleneksel avcılığın devamlılığının sağlanması,

d) Üretim tesislerine damızlık sağlanması,

amacıyla, av ve yaban hayvanlarının doğadan yakalanmasına ve yumurtalarının toplanmasına, yakalanacak bireylerin ve toplanacak yumurtaların türün doğal yayılış alanı içerisinde popülasyonun devamlılığına olumsuz bir etkisinin olmaması durumunda izin verilebilir.

Doğadan yakalama ve toplama çalışmalarında;

1) (a) bendi için Genel Müdürlük faaliyetleri ve il müdürlüğünün talebi ile,

2) (b), (c) ve (d) bentleri için gerçek kişilerin ve sivil toplum kuruluşlarının il müdürlüğüne başvurmaları ve bu başvurunun il müdürlüğü tarafından uygun bulunması durumunda Genel Müdürlük onayı ile,

3) (b) ve (d) bentleri için kamu kurum ve kuruluşu, üniversite ve araştırma enstitülerinin Genel Müdürlüğe başvurmaları ve bu başvurunun Genel Müdürlük tarafından uygun bulunması durumunda Genel Müdürlük onayı ile

izin verilebilir.

Ancak, (c) bendi için yumurta toplanmasına izin verilmez, bireylerin doğadan yakalanması esnasında acı çektirmeyen, uzuvlarına zarar vermeyen ve davranışları üzerine olumsuz etkisi olmayan metotlar ve kafesler kullanılır.

Hayvanlara acı çektiren, uzuvlarına zarar veren, davranışları üzerine olumsuz etkisi olan; taraf olunan uluslararası sözleşmeler ve ulusal mevzuat çerçevesinde yasaklanan kapan, tuzak ve benzeri yöntemlerle doğal yaşamdan toplanan, yakalanan av ve yaban hayvanları ile aynı yöntemlerle yakalanarak diğer ülkelerden Türkiye'ye ithalatı yapılan av ve yaban hayvanları ve bunlardan elde edilen her türlü ham ve işlenmiş ürün, trofe ve tahnitin ticareti yasaktır.

Doğadan yakalama veya toplama başvurusu ve izni

Madde 11 — Gerçek kişilerin bilimsel araştırma ve eğitim amaçlı doğadan av ve yaban hayvanı yakalama veya yumurta toplama taleplerine izin verilmez. Ancak; yapacağı bilimsel araştırma ile ilgili olarak Türkiye'de konusunda yeterli, deneyim sahibi bir üniversite ile yapacağı işbirliği protokolü çerçevesinde izin verilebilir.

Doğadan; üretim amacıyla av ve yaban hayvanı yakalamak veya yumurta toplamak isteyen gerçek kişiler ile sivil toplum kuruluşları, doğadan av ve yaban hayvanı yakalayacakları veya yumurta toplayacakları İl müdürlüğüne bir dilekçe ile başvururlar.

İl müdürlüğü bu dilekçeye istinaden, Eğitim ve Üretim Amaçlı Doğadan Av ve Yaban Hayvanı Yakalama ve Yumurta Toplama İzni Başvuru ve İzin Formunu (Ek-2) ilgiliye verir. İlgili bu formu dört nüsha halinde doldurarak ve ekinde başvuru sahibi gerçek ve tüzel kişilerle, doğadan yakalama veya toplama işinde çalışacak kişilerin listesi ve nüfus cüzdanlarının birer sureti ile özgeçmişlerini il müdürlüğüne verir.

İl müdürlüğüne bu kişilerin silinmiş dahi olsa; yüz kızartıcı suçlar ile 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununa, 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununa, 2872 sayılı Çevre Kanununa, 6831 sayılı Orman Kanununa aykırı davranıp davranmadıkları ve bu konuda idari para cezası alıp almadıkları cumhuriyet başsavcılıklarından, valiliklerden gerek görülmesi halinde ise Orman Genel Müdürlüğünden sorulur. Daha sonra bu formlar ile tüm belgeler il müdürlüğünün görüşlerini içeren bir üst yazı ekinde Genel Müdürlüğe gönderilir.

Genel Müdürlük tarafından;

- a) Doğadan yakalanacak türün veya toplanacak yumurtaların,
- b) Türe ait yakalanacak toplam birey sayısının erkek ve dişi sayısı ile toplanacak yumurta miktarının,
- c) Doğadan yakalama veya toplama amacının,
- d) Doğadan yakalama veya toplama şekli ile zamanının,
- e) Bu türlerden veya yumurtalardan faydalanma şeklinin,
- f) Başvuru yapan gerçek ve tüzel kişiler ile doğadan yakalama veya toplama işinde çalışacak kişilerin,

uygun görülmesi durumunda Eğitim ve Üretim Amaçlı Doğadan Av ve Yaban Hayvanı Yakalama ve Yumurta Toplama İzni Başvuru ve İzin Formu (Ek-2) onaylanarak Doğadan Yakalama ve Toplama İzni verilir.

Onaylanan Eğitim ve Üretim Amaçlı Doğadan Av ve Yaban Hayvanı Yakalama ve Yumurta Toplama İzni Başvuru ve İzin Formunun (Ek-2) birinci nüshası Genel Müdürlükte kalır. Diğer üç nüshası ise doğadan yakalama ve toplama işinin başlangıç ve bitiş tarihini, yakalanacak erkek ve dişi birey sayısı ile toplanacak yumurta miktarını, yakalama ve toplama işinde çalışacak kişi sayısı ve bunların isimlerini içeren bir üst yazı ekinde il müdürlüğüne gönderilir. Genel Müdürlük tarafından bir üst yazı ekinde il müdürlüğüne gönderilen Eğitim ve Üretim Amaçlı Doğadan Av ve Yaban Hayvanı Yakalama ve Yumurta Toplama İzni Başvuru ve İzin Formunun birinci nüshası il müdürlüğünde kalır. İkinci nüshası, Genel Müdürlüğün belirlediği şartları içeren yazının bir örneği ile sorumluluk bölgesine göre genel kolluk kuvvetlerine gönderilir. Diğer nüsha ise il müdürlüğü tarafından yazılan, Genel Müdürlüğün belirlediği şartları içeren yazı ile ilgililere elden verilir veya iadeli taahhütlü posta yolu ile gönderilir.

Doğadan; eğitim ve üretim faaliyetleri için av ve yaban hayvanı yakalamak veya yumurta toplamak isteyen kamu kurum ve kuruluşları ile üniversiteler ve araştırma enstitüleri bir dilekçe ile Genel Müdürlüğe başvururlar.

Genel Müdürlük bu dilekçeye istinaden, Eğitim ve Üretim Amaçlı Doğadan Av ve Yaban Hayvanı Yakalama ve Yumurta Toplama İzni Başvuru ve İzin Formunu (Ek-2) verir. Bu formlar başvuruyu yapan makam tarafından dört nüsha halinde doldurularak ekinde doğadan toplama veya yakalama işinde çalışacak kişilerin listesi ve nüfus cüzdanlarının birer sureti ve özgeçmişleri ile Genel Müdürlüğe başvururlar.

Genel Müdürlük tarafından;

a) Doğadan yakalanacak türün veya toplanacak yumurtaların,

b) Türe ait yakalanacak toplam birey sayısının erkek ve dişi sayısı ile toplanacak yumurta miktarının,

c) Doğadan yakalama veya toplama amacının,

d) Doğadan yakalama veya toplama şekli ile zamanının,

e) Bu türlerden veya yumurtalardan faydalanma şeklinin,

f) Doğadan yakalama veya toplama işinde çalışacak kişilerin,

uygun görülmesi durumunda, çalışmaya katılacak kişilerin her türlü sorumluluğu başvuru yapan makama ait olmak üzere başvuru yapan makam ile Genel Müdürlük arasında yapılacak işbirliği protokolü çerçevesinde kamu kurum ve kuruluşları ile üniversiteler ve araştırma enstitülerinin Eğitim ve Üretim Amaçlı Doğadan Av ve Yaban Hayvanı Yakalama ve Yumurta Toplama İzni Başvuru ve İzin Formu onaylanarak doğadan yakalama ve toplama izni verilir.

Verilen izne istinaden formlar onaylanarak birinci nüshası Genel Müdürlükte kalır. İkinci nüshası başvuru yapan makama gönderilir. Üçüncü nüshası ilgili il müdürlüğüne dördüncü nüshası ise sorumluluk bölgesine göre genel kolluk kuvvetlerine gönderilir. Uygun görülmeyen başvurular için ise uygun değildir yazısı yazılır.

Doğadan yakalama ve toplama izni verildikten sonra il müdürlükleri ve ilgililerin yapacakları iş ve işlemler

Madde 12 — İlgililer; il müdürlüğü tarafından yazılan izin yazısını aldıktan sonra belirtilen şartlar doğrultusunda doğadan av ve yaban hayvanı yakalama ve yumurta toplama işini bu Yönetmeliğin 10 uncu maddesinin (c) bendi hariç il müdürlüğü elemanlarının nezaretinde yapmak zorundadırlar. Bu çalışmalara gerek görmeleri halinde sorumluluk bölgesine göre genel kolluk kuvvetleri de katılabilir.

Bu Yönetmeliğin 10 uncu maddesinin;

a) (d) bendinde belirtilen amaç için; çalışmaya ait rapor çalışmanın bitiminden en geç bir ay sonra,

b) (b) bendinde belirtilen amaç için; bu çalışmalarda elde edilecek bilimsel veriler ve bu verilere dayanılarak hazırlanan tezin bir suretini yayım tarihinden en geç bir ay sonra,

Genel Müdürlüğe gönderilmek üzere il müdürlüğüne elden teslim edilir.

Hazırlanacak raporlarda; çalışma yapılan alan, alanın büyüklüğü, alanın yasal statüsü, çalışmanın yapıldığı tarih, çalışma ekibi, yakalama ve toplama yöntemi, hangi tür veya türlerden kaç adet yakalandığı ve yumurta toplandığı ve Türkçe ve Latince isimleriyle birlikte erkek, dişi ve yumurta miktarı ile ilgili bilgilere yer verilir. Çalışma esnasında meydana gelebilecek ölüm ve yaralanmalar ile ilgili olarak da bir telefat defteri tutulur. Ölen bireylerle ilgili olarak tür, birey sayısı ve ölüm nedeni ilgililer tarafından kayıt altına alınır. Telefat defterinin bir kopyası da raporla birlikte teslim edilir. Ayrıca, yakalanan bireyler üzerinde yapılan diğer çalışmalarla ilgili sonuçlar ve değerlendirmeler ile yakalanan bireylerden alınan her türlü örneğin sonuç ve değerlendirmelerini içeren rapor tamamlanmışsa hazırlanan rapora eklenir. Tamamlanmamış ise ne zaman Genel Müdürlüğe sunulacağı raporda belirtilir.

Bu Yönetmeliğin 10 uncu maddesinin (c) bendinde belirtilen amaç için yapılacak faaliyetlerde ise herhangi bir rapor düzenlenmez. Ancak, yakalanan bireyler il müdürlüğü tarafından halkalanarak Av ve Yaban Hayvanı ile Ürün Bulundurma Belgesi (Ek-7) ve sertifika düzenlenir.

Doğadan yakalama ve toplama izni verilecek hayvanat bahçeleri

Madde 13 — Hayvanat bahçelerinin ulusal ve uluslar arası mevzuat çerçevesinde korunan hayvanlar ile diğer av ve yaban hayvanlarını sergilemek veya doğal yollarla üretmek amacıyla temin etmek istemeleri durumunda; bu hayvanları öncelikle diğer hayvanat bahçelerinden, kurtarma merkezlerinden, il müdürlüğü tarafından kurtarma merkezi olarak kullanılan yerlerden, üretme istasyonlarından ve üretme yerlerinden temin etmeleri esastır. Bu hayvanların yukarıda bahsedilen yerlerden temin edilememesi ve ilgililerin bu durumu belgelendirmesi halinde sınırlı sayıda doğadan av ve yaban hayvanı yakalama ve yumurta toplama izni verilebilir.

İlgililerin bir türden en fazla iki çift yakalamasına veya Genel Müdürlükçe belirlenen sayıda yumurta toplamasına izin verilir. Doğadan av ve yaban hayvanı yakalanmasına veya yumurta toplanmasına izin verilen türler için üç yıldan önce ikinci bir izin verilmez.

Hayvanat bahçeleri bu Yönetmeliğin 3 üncü maddesindeki nesli tehlikede olan tür, duyarlı tür, nesli tehdit altında olan tür ve nadir türler sınıflarına giren türleri veya diğer türlerin bireylerini doğal yollarla üretmek amacıyla geçici bir süre diğer hayvanat bahçeleri ile değiştirebilirler.

Doğadan yakalama ve toplama izni verilecek üreticiler

Madde 14 — Üretim amacıyla doğadan yakalanan damızlık bireylerin ve toplanan yumurtaların; alımı, satımı ve ticareti yasaktır. Üretimde kullanılan bu damızlıkların, damızlık özelliklerini yitirmeleri durumunda ıskartaya çıkartılır. Üreticiler bu damızlıklardan yapmış olduğu üretim sonucunda elde ettiği bireylerin, her yıl yüzde onunu beş yıl boyunca doğaya yerleştirmekle yükümlüdürler.

Üretim amacıyla doğadan av ve yaban hayvanı yakalama ve yumurta toplama izni verilen gerçek veya tüzel kişilere farklı amaçlarla dahi olsa aynı tür için Genel Müdürlükçe kabul edilebilecek mücbir sebepler hariç beş yıl süre ile ikinci bir izin verilmez.

Doğadan yakalama ve toplama izni verilmeyecek durumlar

Madde 15 — Yaban hayvanlarının hobi olarak barındırılması ve ticareti amacıyla doğadan yakalanması veya yumurtalarının toplanması yasaktır. Bu amaçlar için il müdürlüğüne yapılacak başvurular, il müdürlüğü tarafından değerlendirmeye alınmaz.

Doğadan yakalanan ve toplanan bireylerin nakli

Madde 16 — Doğadan yakalanan bireylerin ve toplanan yumurtaların naklinde; CITES Sözleşme hükümleri, Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği (IATA) kuralları, Hayvanların Uluslararası Nakliyat Sırasında Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesi ile konuya ilişkin Türkiye'nin taraf olduğu diğer uluslararası sözleşme hükümleri geçerlidir.

Doğadan yakalanan bireylerin ölmesi

Madde 17 — Doğadan yakalanan veya toplanan yumurtalardan çıkan bireylerin herhangi bir sebepten ölmeleri durumunda ilgililer; il müdürlüğünü haberdar eder. İl müdürlüğünün düzenleyeceği tutanak ile ölü hayvanlar ilgililerce il müdürlüğü elemanlarının nezaretinde (**Değişik ibare:RG-7/12/2021-31682**) 5996 sayılı Kanuna göre imha edilir. Ancak, Genel Müdürlük bu ölü bireyleri eğitim amaçlı tahnit ettirebilir.

Tehdit altındaki türlerin doğadan yakalanması ve toplanması

Madde 18 — Genel Müdürlük, bu Yönetmeliğin 3 üncü maddesindeki nesli tehlikede olan tür, duyarlı tür, nesli tehdit altında olan tür ve nadir türler sınıflarına giren türlerin, bu Yönetmeliğin 10 uncu maddesinde belirtilen doğadan yakalama veya toplama amaçlarına hizmet etmesi durumunda; bu türler üzerinde bilimsel araştırma ve üretim çalışmalarını yapar, yaptırır veya bu çalışmaları koordine eder.

Yabancı uyruklu kişilerin doğadan av ve yaban hayvanı yakalaması ve yumurta toplaması

Madde 19 — Türkiye'nin doğasından av ve yaban hayvanı yakalamak ve yumurta toplamak isteyen yabancılara; sadece Türkiye'de bilimsel araştırma yapmak veya araştırmalara katılmak amacıyla bu Yönetmeliğin 44 ve 46 ncı maddelerine göre izin verilebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Av ve Yaban Hayvanı Yerleştirme, Yeniden Yerleştirme ve Stok Artırma Sahaları ile

Bu Sahaların Korunması, Bakanlık ve Merkez Av Komisyon Kararları ile Ava Kapatılan Alanlar

Av ve yaban hayvanı yerleştirme, yeniden yerleştirme ve stok artırma sahaları

Madde 20 — Yaşama ortamı ıslahı, yırtıcı ve zararlılarla mücadele yapıldıktan sonra Genel Müdürlük tarafından türün biyolojik özellikleri de dikkate alınarak bu sahalar en az üç en fazla beş yıl süreyle geçici olarak ava kapatılır.

Bu sahaların korunmasında sahadan sorumlu orman işletme müdürlüğü ile işbirliği yapılır.

Bakanlık tarafından ava kapatılacak alanlar

Madde 21 — Av yılı içinde, avlanmanın açık olduğu avlaklarda bazı av hayvanı türlerinin nesillerini devam ettiremeyecek sayıya düşmesi veya yaban hayvanları için önem arz eden avlaklar; birey sayısını popülasyonun devamını sağlayacak seviyeye ulaştırıncaya kadar, Bakanlık tarafından ava kapatılır ve mahalli olarak ilan edilerek Merkez Av Komisyon kararlarında yayınlanır. Ava kapatılan bu avlaklar, Bakanlığın gerekçeli iptal kararına kadar bu statülerini devam ettirir.

Bu alanlarda türün ve alanın korunmasına yönelik, gerçek ve tüzel kişiler ile işbirliği yapılabilir.

Merkez av komisyonu kararları ile ava kapatılan alanlar

Madde 22 — Koruma statüsüne sahip alanlar ile Bakanlıkça ava kapatılan alanlar haricindeki sahalar, 18/5/2004 tarihli ve 25466 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Merkez Av Komisyonu, İl ve İlçe Av Komisyonlarının Görevleri, Çalışma Esas ve Usullerine Dair Yönetmelik esaslarına göre ava kapatılır ve merkez av komisyon kararlarında ilan edilir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Yaşama Alanlarının Korunması İçin Yapılacak Çalışmalara Ait Usul ve Esaslar

Yaşama alanlarının korunması

Madde 23 — Yaban hayvanlarının beslenmesine, barınmasına, üremesine ve korunmasına imkân veren doğal yaşam ortamları tahrip edilemez, doğal yapıları değiştirilemez. Farklı statülerde tehdit altında olan türler için önem arz eden doğal alanlar ile kışlama, toplanma, beslenme, üreme veya tüy değiştirme yönünden önemli sahalar; 8/11/2004 tarihli ve 25637 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yaban Hayatı Koruma ve Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları ile İlgili Yönetmelik hükümlerine göre Genel Müdürlük tarafından yaban hayatı koruma ve yaban hayatı geliştirme sahaları olarak tefrik ve tesis edilir.

Yaban hayatı açısından öneme sahip alanlarda, bu alanlara zarar verebilecek yabancı ve istilacı bitki, mantar, böcek ve benzeri türler ile bitki hastalıklarıyla mücadele

Madde 24 — Yaban hayatı açısından öneme sahip alanlarda, bu alanlara zarar verebilecek yabancı ve istilacı bitki, mantar, böcek ve benzeri türler ile bitki hastalıklarıyla mücadele; il müdürlüğünün talebi üzerine ilgili kurum veya kuruluşlarca yapılır.

Yönetim planı

Madde 25 — Bakanlıkça farklı statülerde koruma altına alınan veya yaban hayvanları için önem arz eden yaşama alanlarında; yaban hayvanlarının korunması, popülasyonlarının devamlılığının sağlanması, yaşama ortamlarının doğal kaynak değerleri ile ekolojik özelliklerinin muhafaza edilmesi amacıyla, alan bazında yönetim planları hazırlanır. Yönetim planları alandan sorumlu ilgili kurum veya kuruluşlardan birer yetkilinin katılımı ile il müdürlüğünce hazırlanır veya hazırlattırılır. Söz konusu planlar onaylanmak üzere Genel Müdürlüğe gönderilir.

Yönetim planının il müdürlüğünce hazırlanması durumunda il müdürlüğü tarafından bir komisyon oluşturulur. Bu komisyonda, il müdürü, ilgili şube müdürü ve mühendis ile ilgili kurum ve kuruluşlardan birer yetkili bulunur. Oluşturulan bu komisyon marifetiyle yapılacak veya yaptırılacak bilimsel araştırmalar sonucuna göre, hazırlanan yönetim planları Genel Müdürlükçe onaylanarak uygulamaya konur. Yönetim planları en geç on yıl içerisinde hazırlanır. Yönetim planlarının hazırlanmasına ilişkin iş ve işlemler Genel Müdürlük tarafından çıkarılacak usul ve esaslarla belirlenir.

Yasaklanan faaliyetler

Madde 26 — Yönetim planı yapılan alanlarda, yönetim planında belirtilen faaliyetler dışında hiçbir faaliyete izin verilmez.

Rehabilitasyon ve restorasyon çalışmaları

Madde 27 — Bozulmuş veya tahrip olmuş yaşama ortamlarının onarılması için gerekli rehabilitasyon ve restorasyon çalışmaları yönetim planları çerçevesinde il müdürlüğü tarafından yapılır veya yaptırılır.

Yönetim planı yapılmamış ve acil müdahale gerektiren bozulmuş veya tahrip olmuş yaşama ortamlarının biyolojik ve ekolojik ihtiyaçlarına göre rehabilitasyon ve restorasyon çalışmalarının yapılabilmesi için bir komisyon oluşturulur. Bu komisyonda, il müdürü, ilgili şube müdürü ve mühendis ile ilgili kurum ve kuruluşlardan birer yetkili bulunur.

Av ve yaban hayvanı gözlem defteri

Madde 28 — Av ve yaban hayvanlarına yönelik bir arşiv oluşturulması amacıyla, av ve yaban hayvanlarının biyolojileri ve yaşama ortamlarının özelliklerine ait bilgilerin yer aldığı av ve yaban hayvanı gözlem defteri il müdürlüğü tarafından tutularak gerektiğinde Genel Müdürlüğe gönderilmek üzere arşivlenir. Arazi gözlemi ve koruma-kontrol çalışmaları esnasında teknik personel tarafından hazırlanacak gözlem defterinde; gözlem tarihi, saati, yeri, rakımı, arazi tipi, doğal bitki dokusunun işlendiği harita veya krokiler, günlük hava şartları, hayvan türleri, göç, doğum, yavrulama ve/veya yumurtlama bilgileri, avcılık kayıtları, hayvanların davranışları ve benzeri bilgiler yer alır. Bu defter imkânlar ölçüsünde gözlemler, fotoğraf, slâyt, video gibi teknik donanımlarla desteklenir.

Risk haritaları

Madde 29 — Av ve yaban hayvanlarının yaşama ortamlarında düzenli olarak izlenmesi için, ölçeği Genel Müdürlükçe belirlenecek av ve yaban hayvanı yaşama ortamlarını gösteren risk haritaları il müdürlüğü tarafından en geç üç yıl içinde hazırlanır veya hazırlatılır. Bu haritalarda, korunan yaban hayvanı ve/veya ekonomik açıdan av değeri yüksek hayvanların bulunduğu yaşama ortamları yer alır. Bu haritalar ve ekleri il müdürlüğü tarafından üç yılda bir revize edilir.

Risk haritalarının hazırlanması

Madde 30 — Risk haritalarının hazırlanmasında aşağıda belirtilen hususlar dikkate alınır;

a) Üzerinde eş yükselti eğrili, orman ve açıklık alanlarla, dere, sazlık, bataklık, kayalık, pınar suyu, yol, köprü, uçurum, göl, gölet, yerleşim alanı, tarla, mülkiyet ve benzeri özelliklerin,

b) Korunan hayvanların davranış özelliklerini tespiti yönelik, arazi gözlem noktaları ile güzergâhı, av ve yaban hayvanı türleri ile bu türlere ait günlük, mevsimsel ve yıllık

dağılım alanı, türlerin popülasyonları, yırtıcıları ile göç, beslenme, üreme, barınma, doğum, yavru büyütme, kış uykusu ve benzeri faaliyetler için kullandıkları yaşama ortamları, alandaki tür yoğunluğuna bağlı olarak her tür için aynı ve/veya ayrı, il haritalarına işlenmesi suretiyle hazırlanır.

Türler ve yaşama ortamlarını tehdit eden faaliyetler ile avlanmaya ait her türlü bilginin yer aldığı raporun il müdürlüğü tarafından hazırlanarak, risk haritasının ekinde bir nüshası Genel Müdürlüğe gönderilir.

DÖRDÜNCÜ KISIM
Yaban Hayvanlarının Doğaya Yerleştirilmesi, Yeniden Yerleştirilmesi ve
Stok Artırma ile Yer Değiştirilmesi
BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Esaslar

Genel esaslar

Madde 31 — Doğadan toplanan veya yakalanan, üretilen, barındırılan türlerin doğaya yerleştirilmesi, yeniden yerleştirilmesi ve stok artırmak amacıyla bireylerin doğaya bırakılması faaliyetleriyle ilgili her türlü iş ve işlemler ile gerekli izinler Genel Müdürlüğün yetki ve sorumluluğundadır.

Ayrıca; üretilen veya belirli bir süre insan tarafından bakılan ya da barındırılan av ve yaban hayvanı türlerine ait bireylerin doğaya bırakılması durumunda; bireylerdeki değişiklikler göz önünde bulundurularak ve bireyin yaşam ortamına yeniden adapte olma kabiliyetine etki eden yeni özellikleri de dikkate alınarak biyolojik özellikleri ve ekolojik isteklerine uygun adaptasyon programı uygulandıktan sonra doğaya bırakılır.

Genetik çeşitliliği azalmış popülasyonlara ait, kopyalanmış veya genetik yapısı değiştirilmiş bireyler ile melez türler yerleştirme, yeniden yerleştirme ve stok artırmak amacıyla kullanılamazlar.

Yabancı türler bilinçli veya kasıtlı olarak her ne şekilde ve her ne amaçla olursa olsun Türkiye doğasına yerleştirilemez. Ancak, ekolojik olarak tehdit oluşturmadığı, üreme ve genetik açıdan bir sakınca bulunmadığı CITES Bilimsel Mercii ve bilimsel mercii tarafından belgelenen bu yabancı türlerin doğal yaşam alanlara komşu olmamak şartıyla, yarı doğal veya suni yaşam ortamlarına yerleştirilmesine, yerleştirileceği sahanın mülkiyet ve kullanım hakkına sahip kuruluşların uygun görüşleri alınmak suretiyle Genel Müdürlükçe izin verilir.

Yeniden yerleştirme ve stok artırma amacı ile alana bırakılacak türlerin; alanda bulunan veya daha önce yaşamış ırk ve alttürle aynı yada bunlara yakın ırk ve alttürler olması tercih edilir.

Gerçek ve tüzel kişiler, av ve yaban hayvanlarını, 16/6/2005 tarihli ve 25847 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Av ve Yaban Hayvanları ile Bunlardan Elde Edilen Ürünlerin Bulundurulması, Üretimi ve Ticareti Hakkında Yönetmelik esaslarına göre üretebilirler. Ayrıca, üretilen bu bireylerin doğaya yerleştirilmesi için de; Genel Müdürlükten bu Yönetmelik hükümlerine göre izin alınır.

Yerleştirme, yeniden yerleştirme ve stok artırma çalışmalarının yapıldığı alanlarda;

- a) Türün adaptasyon ve dağılım oranı,
- b) İlave bırakmalar ve sebepleri,
- c) Çalışmaların başarı veya başarısızlıkları ve nedenleri,
- d) Koruma, tedavi, bakım ve besleme programları,
- e) Türün ortama olan etkisi,
- f) Yaşama ortamındaki bozulmalar ve hastalıklar,

bırakma işini yapan gerçek ve tüzel kişilerce izlenir ve çalışma sona erene kadar her yıl bırakmanın başarısı ve etkisi ile ilgili yukarıdaki bilgileri içeren bir rapor en geç Aralık ayında bu kişiler tarafından hazırlanarak, Genel Müdürlüğe gönderilmek üzere il müdürlüğüne verilir.

Bırakma işi il müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmiş ise söz konusu rapor il müdürlüğü tarafından hazırlanarak Genel Müdürlüğe gönderilir. Bu raporlara dayanılarak gerektiğinde ortamdaki bozulmaların önlenmesi veya bozulan bölümlerin rehabilitasyonu ve restorasyonu için bu kişilerce ayrıca, eylem planı hazırlanarak, il müdürlüğü aracılığı ile Genel Müdürlüğün onayına sunulur. Özel avlaklarda avlak sahibi, işletmeci veya il müdürlüğü tarafından yapılan denetimlerde yaşama ortamında meydana gelen bozulmaların tespiti halinde bozulan bölümlerin rehabilitasyonu ve restorasyonu için avlak sahibi veya işletmecisi il müdürlüğünün görüşleri doğrultusunda yönetim planı hazırlar ve bu planı uygular.

Yerleştirmeyi gerektiren durumlar

Madde 32 — Yerleştirmeye;

- a) Yerleştirme işleminin, insan, tarım ve yaban hayatı yararına olacağına kanıtlanması,
- b) Alanda, yerleştirme amaçlarını karşılayacak yerli türün bulunmaması,
- c) Yerleştirilecek türün, alanda bulunan diğer türlerle melezleşme olasılığının bulunmaması,

durumunda izin verilebilir.

Yeniden yerleştirmeyi gerektiren durumlar

Madde 33 — Yeniden yerleştirmeye;

- a) Türün neslinin o alanda tükenmesi,
- b) Yeniden yerleştirilecek türün biyolojik istekleri ve yerleştirme yapılacak alanın ekolojik döngüleri hakkında yeterli bilimsel verilere sahip olunması,
- c) Yeniden yerleştirilecek türün biyolojik ve ekolojik ihtiyaçlarının karşılanabileceği veya alanda bu yönde gereken tedbirlerin alındığının tespit edilmesi,

durumunda izin verilebilir.

Stok artırmayı gerektiren durumlar

Madde 34 — Stok artırmaya;

- a) Popülasyonun tehlikeli bir şekilde küçüldüğü ve popülasyonda akraba bireyler arasında üremenin artarak endişe verici boyutlara ulaştığı, yani kan tazelemeye ihtiyaç duyulduğu zaman,
- b) İzole olmuş küçük popülasyonların genetik çeşitliliğini artırmak için,
- c) Bir popülasyondaki birey sayısının kritik seviyeden aşağı düştüğü ve bu durumun üreme ile telafisinin yavaş ve uzun süreceği durumlarda,
- d) Popülasyonu oluşturan bireylerin genetik yapılarının bozulması nedeniyle bireylerin çoğalamaması veya üreyememesi durumunda,
- e) Popülasyonun azalmasına neden olan habitat bozulması, aşırı faydalanma ve benzeri etkenlerin büyük oranda ortadan kaldırıldığı ve doğal popülasyon artışı ile popülasyonun devamlılığının mümkün olmadığı durumlarda,
- f) Avlaklarda stok artırmak amacıyla,

izin verilebilir.
Ancak, iyi bir popülasyon yönetimi ile stok artırma ihtiyacının ortadan kalkabileceği durumlarda stok artırımına izin verilmez.

Bırakılacak hayvanlar, bırakıldıkları alanda yaşayan doğal popülasyonlarla aynı ırktan veya türden olmalıdır.

Bırakılacak bireylerin sağlık durumları incelenerek, doğal popülasyonlara yeni hastalıklar bulaştırmaması için gerekli önlemler alınır.

Stok artırmada hayvanat bahçelerinden alınan bireylerde kullanılabilir. Bu durumlarda hayvanların üreme geçmişi ve menşeleri araştırılır. Ayrıca, söz konusu bu türlerin sağlık durumları ile ilgili olarak tarım il müdürlüğünden veteriner sağlık raporu alınır.

İKİNCİ BÖLÜM

Yerleştirme, Yeniden Yerleştirme, Stok Artırma Başvuruları ve İzinleri

Doğaya av ve yaban hayvanı yerleştirilmesi, yeniden yerleştirilmesi ve stok artırma amacı ile yapılacak başvuru ve izin

Madde 35 — Doğaya; yerleştirme, yeniden yerleştirme ve stok artırma amacı ile av ve yaban hayvanı bırakmak isteyen gerçek ve tüzel kişiler bir dilekçe ve ekinde;

a) Tür listesi,

b) Tür yerli ise ilgilinin bilimsel mercilere hazırlattığı gerekçeli rapor, tür yabancı ise ilgilinin CITES Bilimsel Merciiinden aldığı gerekçeli raporla,

il müdürlüğüne başvururlar.

Başvurular il müdürlüğü tarafından incelenerek değerlendirilir. Yerleştirme yapılacak alan; il müdürlüğünce oluşturulacak bir komisyon marifetiyle mahallinde incelenir ve tanzim edilen rapor ile ilgilinin beyan ettiği tür listesinin bir sureti ve gerekçe raporu üst yazı ile il müdürlüğü tarafından Genel Müdürlüğe gönderilir. Bu belgeler ile yerleştirilmesi, yeniden yerleştirilmesi ve stok artırması yapılacak tür veya türlerin Genel Müdürlük tarafından uygun görülmesi durumunda, il müdürlüğü tarafından uygundur yazısı, uygun görülmeyenler için ise uygun değildir yazısı ilgiliye bildirilir.

Uygundur yazısını alan ilgili, bu yazıyı aldığı tarihten itibaren bir ay içerisinde yerli ve yabancı türlerin yasal yollarla temin edileceğine dair; proforma faturaları, faturaları, üretici satış belgelerini, tür CITES ek listeleri kapsamında ise CITES belgelerini, doğadan toplama ve yakalama izinlerini ve benzeri belgeleri, bu türlerin doğaya yerleştirilmesi, yeniden yerleştirilmesi ve stok artırma işleminden bir hafta önce hükümet veteriner hekiminden alınmış veteriner sağlık raporunu il müdürlüğüne ibraz etmeleri halinde, il müdürlüğü elemanlarının gözetimi altında, ilgilinin, bahsi geçen türleri doğaya yerleştirmesine, yeniden yerleştirmesine ve stok artırma faaliyetlerine izin verilebilir. İl müdürlüğü bu çalışma esnasında

Av ve Yaban Hayvanı Yerleştirme, Yeniden Yerleştirme ve Stok Artırma Sahası Raporu (Ek - 3)'ü tanzim ederek, iki takım halinde onaylanmak üzere Genel Müdürlüğe gönderir. Genel Müdürlük tarafından onaylanan raporların birinci nüshası Genel Müdürlükte kalır. Diğer nüshası bir üst yazı ekinde il müdürlüğüne gönderilir. İl müdürlüğü Genel Müdürlük tarafından onaylanan Av ve Yaban Hayvanı Yerleştirme, Yeniden Yerleştirme ve Stok Artırma Sahası Raporunun bir suretini sorumluluk bölgesine göre genel kolluk kuvvetlerine gönderir.

Özel avlaklarda yerleştirme, yeniden yerleştirme ve stok artırma işlemleri 16/5/2004 tarihli ve 25464 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Avlakların Kuruluşu, Yönetimi ve Denetimi Esas ve Usulleri ile İlgili Yönetmelik esaslarına göre yapılır.

Doğaya yerleştirilecek tür için hazırlanacak gerekçe raporları

Madde 36 — Yerli veya yabancı türlerin ticari, av materyali veya diğer amaçlarla doğal, yarı doğal veya suni yaşama ortamlarına yerleştirilmesi talebinde bulunan gerçek veya tüzel kişiler yerli türler için bilimsel mercilere, yabancı türler için ise CITES Bilimsel Merciiine hazırlatacakları gerekçe raporlarında;

a) Yerleştirme işleminin insan ve yaban hayatına yararları ile bunları destekleyecek bilimsel veriler,

b) Alanda, yerleştirilecek türün yerleştirilme amacını karşılayabilecek yerli tür bulunmaması ve alanda bulunan diğer türler ile doğal yaşam ortamlarına zarar vermeyeceğinin bilimsel kanıtları,

c) Yerleştirilecek türün birey sayısının, çevreye, yerleştirmenin yapılacağı alan ve bu alan dışındaki diğer alanlara ve burada yaşayan diğer türlere zarar verecek şekilde aşırı, tehlikeli ve olumsuz yönde artma ve yayılma olasılığı,

d) Yerleştirilecek türün, alanda bulunan başka bir türle aralarında üreme olması durumunda, meydana gelen yeni türlerin ortamdaki yerli türlere baskın olma ile bu türlerin saldırgan ve istilacı özellik gösterme olasılığı,

e) Yerleştirilecek türün yerleştirilmesi planlanan alandaki bitki, hayvan, insan, tarımsal ürün veya evcil hayvanlara zararlı herhangi bir parazit veya hastalık taşıma olasılığı,

f) Yerleştirilmesi planlanan türün; alandaki mevcut türlerin popülasyonlarının devamlılığını ve dayanıklılıklarını, predatör, besin için rekabet, sığınak, üreme alanı veya herhangi bir şekilde tehdit etme olasılığı, belirtilir.

Doğaya yeniden yerleştirilecek tür için hazırlanacak gerekçe raporları

Madde 37 — Doğaya yeniden yerleştirilecek tür için hazırlanacak gerekçe raporlarında;

a) Yeniden yerleştirilecek türün yerleştirileceği alanda türün neslinin tükenmesine neden olan sebeplerin giderilip giderilemediği,

b) Yeniden yerleştirilecek türün yerleştirileceği alanın ekolojik döngüleri hakkındaki veriler,

c) Yeniden yerleştirilecek türün yerleştirileceği alanda türün biyolojik ve ekolojik ihtiyaçlarının karşılanıp, karşılanamayacağı veya bu yönde alınması gereken tedbirler,

d) Üretilen veya belirli bir süre insan tarafından bakılan ya da barındırılan av ve yaban hayvanı türlerine ait bireylerin yeniden yerleştirilmesi durumunda; bu bireylerin alana adaptasyonu için alınacak tedbirler ve uygulanacak adaptasyon yöntemleri, belirtilir.

Tek ve çift tırnaklıların yerleştirilmesi, yeniden yerleştirilmesi ve stok artırmak için hazırlanacak gerekçe raporu

Madde 38 — Tek ve çift tırnaklıların yerleştirilmesi, yeniden yerleştirilmesi ve stok artırmak için hazırlanacak gerekçe raporlarında;

a) Uygun yaş, cinsiyet oranı, bırakma zamanı ile en uygun yakalama teknikleri ve nakledilecekleri sahaya taşıma şeklinin belirlenmesi,

b) Planlanan türün bireylerinin ve bu bireylerin bırakılacağı sahanın parazit ve hastalıklardan arındırılıp arındırılmayacağı, arındırılacaksa hangi yöntemlerin uygulanacağı,

c) Bireylerin sahaya adaptasyonlarının nasıl sağlanacağı ve hangi yöntemlerin uygulanacağı,

d) Bireylerin bırakılacağı sahanın; beslenme, barınma, üreme, kışlama, yavrulama ve benzeri faaliyetleri için biyolojik ve ekolojik isteklerine uygun alanlar olup, olmadığı,

e) Bırakılan bu bireylerin alanın dışına çıkmaması için önlemlerin alınıp, alınmadığı, alınacak ise bu önlemlerin nasıl alınacağı,

f) Üretim yapılacaksa üretim metot ve yöntemleri, belirtilir.

Stok artırma için hazırlanacak gerekçe raporu

Madde 39 — Stok artırma için hazırlanacak gerekçe raporlarında;

a) Popülasyonun tehlikeli bir şekilde küçülüp, küçülmediği küçüldü ise bunun nedenleri ve kan tazelemeye ihtiyaç duyulup duyulmadığı,

b) İzole olmuş küçük popülasyonlar arasında diğer popülasyonlarla üremeyi sağlamak için kan tazelenmenin gerekli olup olmadığı,

c) Popülasyonu oluşturan bireylerin genetik yapılarının bozulup, bozulmadığı, bozulmuş ise nedenleri ve bu nedenlerin bireylerin çoğalması veya üremesi üzerine olumsuz etkilerinin olup olmadığı,

d) Stok artırma için önerilen yaşama alanının taşıma kapasitesi, stok artırma yapıldıktan sonra elde edilmesi planlanan bireylerin popülasyonun devamlılığını sağlamaya yeterli olup olmadığı,

e) Stok artırma işlemi yapılacak alanda türün azalmasına veya popülasyondaki bireylerin genetik yapılarının bozulmasına neden olan faktörler, belirtilir.

BEŞİNCİ KISIM
Bilimsel Araştırma, Eğitim, Halkalama ve Markalama
BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Esaslar

Bilimsel araştırma izinleri

Madde 40 — Av ve yaban hayvanı türleri ile yaşam ortamlarının korunması ve sürdürülebilir yönetimi ile ilgili her türlü bilimsel araştırma Genel Müdürlükten izin alınarak yapılır. Bu bilimsel araştırmalar gerek görülmesi halinde Genel Müdürlük tarafından desteklenir.

Eğitim

Madde 41 — Yayınlar, seminerler ve diğer iletişim araçları yoluyla av ve yaban hayvanları, yaşama ortamları, türlerin korunması, yaşam ortamlarının yönetilmesi ve benzeri konularda halkın bilinçlendirilmesi için çeşitli eğitim programları Genel Müdürlükçe yapılır veya yaptırılır. Bu eğitim programlarına ait tanıtım setlerinin, yerel, bölgesel ve ulusal radyo ve televizyonlarda yayınlanması Genel Müdürlük tarafından sağlanır.

Halkalama ve markalama

Madde 42 — Av ve yaban hayvanlarının halkalama ve markalama çalışmaları için gerekli izinler Genel Müdürlük tarafından verilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Başvuru ve İzin

Gerçek kişilere verilecek bilimsel araştırma, halkalama ve markalama izinleri

Madde 43 — Bilimsel araştırma, halkalama ve markalama çalışmalarında akademik geçmişi olan ve bu konuda daha önce bilimsel çalışmalar yapmış kişilere izin verilebilir. Ancak, bu kişilerin şahsi yapacakları bilimsel araştırma, markalama ve halkalama çalışmalarına izin verilmez. Bu kişilerin; Türkiye’de bulunan konusunda uzmanlaşmış üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği sözleşmesi yapmaları durumunda izin verilebilir. Halkaların standardı, üzerinde yer alacak bilgiler ile deneyimli halkacının nitelikleri Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

Bilimsel araştırma, halkalama ve markalama başvurusu

Madde 44 — Bilimsel araştırma, halkalama ve markalama çalışmaları yapmak isteyen gerçek kişiler ile sivil toplum kuruluşları çalışma yapacakları ilin il müdürlüğüne bir dilekçe ile başvururlar.

İl müdürlüğü bu dilekçeye istinaden, bilimsel araştırma yapacak ilgililere Bilimsel Araştırma Başvuru ve İzin Formunu (Ek - 4), halkalama ve markalama çalışması yapacak ilgililere ise Halkalama ve Markalama İzni Başvuru ve İzin Formunu (Ek - 5) verir. İlgililer formları dört nüsha halinde doldurarak, ekinde başvuru sahibi ile bilimsel araştırma, markalama ve halkalama çalışmalarına katılacak kişilerin listesi, nüfus cüzdanlarının birer sureti ve özgeçmişleri ile il müdürlüğüne başvururlar.

Başvuruyu alan il müdürlüğü; bu kişilerin silinmiş dahi olsa; yüz kızartıcı suçlar ile 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununa, 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununa, 2872 sayılı Çevre Kanununa, 6831 sayılı Orman Kanununa aykırı davranıp davranmadıklarını ve bu konuda idari para cezası alıp almadıklarını cumhuriyet başsavcılıklarından, valiliklerden, gerekli görülmesi halinde Orman Genel Müdürlüğünden sorar. Daha sonra bu formlar ile tüm belgeler il müdürlüğünün görüşlerini de içeren bir üst yazı ekinde Genel Müdürlüğe gönderilir.

Bu belgeler ile çalışmayı yürütecek ve çalışmaya katılacak kişilerin Genel Müdürlük tarafından uygun görülmesi durumunda, formlar onaylanarak birinci nüshası Genel Müdürlükte kalır. Diğer üç nüshası ise izin yazısı ile birlikte ilgili il müdürlüğüne gönderilir. Bu formların birinci nüshası il müdürlüğünde kalır. İkinci nüshası, sorumluluk bölgesine göre genel kolluk kuvvetlerine diğer nüshası da başvurusu uygun görülen ilgililere il

müdürlüğünce gönderilir. Uygun görülmeyen başvurular için ise talebin uygun görülmediğine dair il müdürlüğünce yazılı bildirimde bulunulur. Yazılı bildirimler elden verilir veya iadeli taahhütlü posta yoluyla gönderilir. Uygun yazısını alan ilgili, bu çalışmalarını Bilimsel Araştırma Başvuru ve İzin Formunda (Ek - 4) ve Halkalama ve Markalama İzni Başvuru ve İzin Formunda (Ek - 5) belirtilen tarihler arasında bitirmek zorundadırlar.

Bilimsel araştırma, halkalama ve markalama çalışmaları yapmak isteyen kamu kurum ve kuruluşları ile üniversiteler ve araştırma enstitüleri, bir dilekçe ile Genel Müdürlüğe başvururlar.

Genel Müdürlük bu dilekçeye istinaden, bilimsel araştırma yapacak kamu kurum ve kuruluşları ile üniversiteler ve araştırma enstitülerine Bilimsel Araştırma Başvuru ve İzin Formunu (Ek - 4), halkalama ve markalama çalışması yapacaklar ise Halkalama ve Markalama İzni Başvuru ve İzin Formunu (Ek - 5) verir. Bu formlar başvuruyu yapan makam tarafından dört nüsha halinde doldurarak, ekinde bilimsel araştırma, markalama ve halkalama çalışmalarına katılacak kişilerin listesi, nüfus cüzdanlarının birer sureti ve özgeçmişleri ile Genel Müdürlüğe başvururlar.

Bu belgeler ile çalışmaya katılacak kişilerin Genel Müdürlük tarafından uygun görülmesi durumunda, çalışmaya katılacak kişilerin her türlü sorumluluğu başvuru yapan makama ait olmak üzere başvuru yapan makam ile Genel Müdürlük arasında yapılacak işbirliği protokolü çerçevesinde kamu kurum ve kuruluşları ile üniversiteler ve araştırma enstitülerinin bilimsel araştırma, halkalama ve markalama çalışmalarına izin verilir. Verilen izne istinaden formlar onaylanarak birinci nüshası Genel Müdürlükte kalır. İkinci nüshası başvuru yapan makama gönderilir. Üçüncü nüshası ilgili il müdürlüğüne dördüncü nüshası ise sorumluluk bölgesine göre genel kolluk kuvvetlerine gönderilir. Uygun görülmeyen başvurular için ise uygun değildir yazısı yazılır. Bilimsel araştırma, halkalama ve markalama çalışmaları yapmalarına izin verilen kamu kurum ve kuruluşları ile üniversiteler ve araştırma enstitüleri bu çalışmalarını Bilimsel Araştırma Başvuru ve İzin Formunda (Ek - 4) ve Halkalama ve Markalama İzni Başvuru ve İzin Formunda (Ek - 5) belirtilen tarihler arasında bitirmek zorundadırlar.

Bilimsel amaçlı araştırmalarda doğadan av ve yaban hayvanı yakalanacaksa veya yumurta toplanacaksa ayrıca, av ve yaban hayvanı yakalama veya yumurta toplama izin şartı aranmaz.

Ancak, Genel Müdürlük tarafından;

- a) Doğadan yakalanacak türün veya toplanacak yumurtaların,
 - b) Türe ait yakalanacak toplam birey sayısının erkek ve dişi sayısı ile toplanacak yumurta miktarının,
 - c) Doğadan yakalama veya toplama amacının,
 - d) Doğadan yakalama veya toplama şekli ile zamanının,
 - e) Bu türlerden veya yumurtalardan faydalanma şeklinin,
- uygun görülmesi durumunda bilimsel araştırma izni verilir.

Bilimsel amaçlı araştırmalarda; hastalık araştırmaları hariç bireyler canlı olarak yakalanır. Ancak, hastalıklarla ilgili araştırmalar yapacak araştırmacılar; hayvanları öldürecek ise Bilimsel Araştırma Başvuru ve İzin Formunda (Ek -4) birey veya bireyleri neden öldürmek zorunda olduklarını ve yöntemini detaylı olarak belirtmek zorundadırlar. Araştırmacılar canlı olarak yakaladıkları bireyleri, bilimsel araştırma sonuçlandıktan sonra, doğaya bırakmadan bir hafta önce bu bireylerin sağlıklı olduklarına dair hükümet veteriner hekiminden onaylı veteriner sağlık raporunu il müdürlüğüne ibraz ederek, doğadan yakaladıkları alana tekrar bırakırlar. Doğaya bırakma işi il müdürlüğü elemanları nezaretinde yapılır. Bu bırakma işi bir tutanakla tespit edilir. Tutanak ve veteriner sağlık raporunun aslı il müdürlüğünde muhafaza edilir

Ayrıca, Genel Müdürlük, Eğitim ve Üretim Amaçlı Doğadan Av ve Yaban Hayvanı Yakalama ve Yumurta Toplama İzni Başvuru ve İzin Formunda (Ek - 2), Bilimsel Araştırma Başvuru ve İzin Formunda (Ek - 4) ve Halkalama ve Markalama İzni Başvuru ve İzin Formunda (Ek - 5) belirtilen hususlara çekince koyabilir. Ancak, bu çekince ve sebeplerini başvurunun niteliğine göre il müdürlüğüne, kamu kurum ve kuruluşları ile üniversiteler ve araştırma enstitülerine göndereceği izin yazısında belirtir. İl müdürlüğü, gerçek kişiler ile sivil toplum kuruluşlarına göndereceği yazıda bu hususları da belirtir.

Bilimsel araştırma, halkalama ve markalama izni verildikten sonra il müdürlüklerinin yapacakları iş ve işlemler

Madde 45 — İl müdürlüğü, bilimsel araştırma, halkalama ve markalama çalışmalarına katılmak ve çalışmaların, Eğitim ve Üretim Amaçlı Doğadan Av ve Yaban Hayvanı Yakalama ve Yumurta Toplama İzni Başvuru ve İzin Formunda (Ek - 2), Bilimsel Araştırma Başvuru ve İzin Formunda (Ek - 4) ve Halkalama ve Markalama İzni Başvuru ve İzin Formunda (Ek - 5) belirtilen hususlara uygun yapıp yapılmadığını kontrol etmekle yükümlüdürler. İl müdürlüğü çalışma ile ilgili bir olumsuzluk tespit etmesi halinde çalışmayı durdurur ve bu durumu aynı gün içerisinde, resmi tatil ise resmi tatili takip eden ilk iş günü içerisinde Genel Müdürlüğe bildirir. Bu çalışmalara gerek görmeleri halinde sorumluluk bölgesindeki genel kolluk kuvvetleri de katılabilir.

Yabancı uyruklu kişilerin bilimsel araştırma, markalama ve halkalama yapması

Madde 46 — Türkiye’de bilimsel araştırma, markalama ve halkalama çalışması yapmak isteyen yabancılar, 4/4/1988 tarihli ve 88/12839 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren Türkiye’de İlmî Araştırma, İnceleme Yapmak ve Film Çekmek İsteyen Yabancılar veya Yabancılar Adına Müracaat Edenler ile Yabancı Basın-Yayın Mensuplarının Tabi Olacakları Esaslar çerçevesinde, gözlem ve envanter çalışmaları için il müdürlüğü, diğer çalışmalar için ise Genel Müdürlük tarafından, bu Yönetmeliğin 43 ve 44 üncü maddeleri hükümlerine göre izin verilebilir.

Türkiye’de bilimsel araştırma yapmak amacıyla av ve yaban hayvanı avlayacak yabancı araştırmacılar, ayrıca, 8/1/2005 tarihli ve 25694 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yerli ve Yabancı Avcıların Av Turizmi Kapsamında Avlanmalarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik çerçevesinde izin alırlar.

Türkiye’de bilimsel araştırma yapmak isteyen veya bu çalışmalara katılacak yabancılar; Türkiye’de kurulmuş ve faaliyet gösteren her hangi bir derneğe, vakfa üye olması veya herhangi bir kurum veya kuruluşta çalışıyor olması durumunda dahi bu Yönetmeliğin 43 ve 46 ncı maddeleri hükümlerini yerine getirirler.

Belirtilen süreler içerisinde bilimsel araştırma, halkalama ve markalama çalışmalarının tamamlanamaması

Madde 47 — Belirtilen süreler içerisinde bilimsel araştırma, halkalama ve markalama çalışmalarını tamamlayamayanlar, verecekleri bir dilekçe ile ek süre isteyebilirler. Dilekçede belirtilen tarih ve sürenin Genel Müdürlükçe de uygun görülmesi halinde veya Genel Müdürlüğün uygun göreceği tarih ve sürede çalışmalarını tamamlayabilirler.

Etiketleme

Madde 48 — İlgililer, bilimsel ve eğitim amaçlı olarak yapmış oldukları çalışmalarda; kullanmak üzere; alanda elde ettikleri her türlü örnek ile kan, dışkı, tüy, doku ve vücut salgılarını koydukları kapları, çalışmanın yapıldığı il müdürlüğüne Eğitim ve Bilimsel Materyal Etiketleri (Ek - 6) ile etiketletirirler. Ancak, çabuk bozulabilecek örneklerde bu etiket il müdürlüğünden imza karşılığı önceden temin edilebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Diğer Hususlar

Bilimsel araştırma sonuç raporu, halkalama ve markalama kayıtları ve çalışma raporu

Madde 49 — Bilimsel araştırma sonuçları, halkalama ve markalama kayıtları ve çalışma raporunun bir örneği, bilimsel araştırma, halkalama ve markalama çalışmasını yürüten kamu kurum ve kuruluşları, araştırma enstitüleri, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve gerçek kişiler tarafından Genel Müdürlüğe gönderilmek üzere il müdürlüğüne verilir. Bu raporları il müdürlüğüne teslim etmeyen gerçek ve tüzel kişilere bir sonraki bilimsel araştırma, halkalama ve markalama çalışmaları için izin verilmez.

Bilimsel araştırma, halkalama ve markalama yapılamayacak dönemler

Madde 50 — Bilimsel araştırma, halkalama ve markalama ile film çekimi ve gözlemler için av ve yaban hayvanları; üreme, tüy değiştirme ve göç dönemlerinde rahatsız edilemez, yavru ve boş dahi olsa yumurtaları toplanamaz, yuvaları dağıtılamaz ve memeliler kış uykusunda rahatsız edilemez. Ancak, yukarıda belirtilen dönemlerde bu çalışmaların yapılmasına gerek duyulması ve Genel Müdürlük tarafından da uygun ve gerekli görülmesi halinde izin verilebilir.

ALTINCI KISIM

Yırtıcıların Yönetimi, Yaban Hayvanlarından Zararlı Olanlar ve Hayvan Zararlılarıyla Mücadele Esasları

BİRİNCİ BÖLÜM

Yırtıcıların Yönetimi

Yırtıcılar ile mücadele

Madde 51 — Yaban hayatının bulunduğu alanlarda, zayıf ve hastalıklı bireylerin ortamdaki uzaklaştırılmasının sağlanması amacıyla yırtıcı varlığının korunması esastır. Ancak, ayı, kurt, çakal, tilki, sansar, gelincik ve benzeri yırtıcı memeliler, kartal, doğan, şahin ve benzeri yırtıcı kuşlar, yılan ve benzeri yırtıcı sürüngenler ile diğer yırtıcıların, diğer Av ve yaban hayvanı türlerine zarar verecek seviyeye ulaşması durumunda; bu yırtıcı türlerle mücadele Genel Müdürlüğün belirlediği usul ve esaslara göre il müdürlüğü tarafından yapılır veya yaptırılır.

Yaban hayatı açısından önem arz eden alanlara hiçbir suretle sahipsiz hayvan, ev ve süs hayvanı bırakılamaz. Aksine hareket edenler hakkında 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununun 28 inci maddesi ile 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 177 nci maddesi hükümlerine göre işlem yapılır. Söz konusu alanlara bırakılan sahipsiz hayvan, ev ve süs hayvanları ile herhangi bir izne gerek kalmadan il müdürlüğü tarafından mücadele edilir.

Yaşama ortamlarına yırtıcıların yerleştirilmesi

Madde 52 — Yırtıcıların bulunmadığı ve yaban hayatı açısından önem arz eden alanlara doğal dengenin korunması, zayıf ve hastalıklı bireylerin ortamdaki uzaklaştırılması amacıyla Genel Müdürlüğün onayı ile yırtıcı türler yerleştirilebilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Yaban Hayvanlarından Zararlı Olanlar ve Hayvan Zararlılarıyla Mücadele Yabancı ve istilacı türler ile mücadele

Madde 53 — Herhangi bir nedenle yabancı veya istilacı bir türün kendi habitatından farklı bir doğal yaşam ortamına girmesi ve bu alanda hızlı bir şekilde üreyerek, yayılımını genişletmesinden dolayı; habitatın yerli bitki ve hayvan türlerine, tarım arazilerine, evcil hayvanlara ve insanlara olumlu ve olumsuz ekonomik ve ekolojik etkileri Genel Müdürlüğün koordinasyonunda araştırılır.

Bu yabancı türlerden, habitatın yerli bitki ve hayvan türlerine, tarım arazilerine, evcil hayvanlara, insanlara, ekonomiye ve ekolojiye olumsuz etkileri olanlarla mücadele, bu türlerin biyolojik özellikleri dikkate alınarak Genel Müdürlüğün belirlediği usul ve esaslar çerçevesinde il müdürlüğü tarafından yapılır veya yaptırılır. Gerçek ve tüzel kişilerin sebebiyet verdiği durumlarda 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununun 26 ncı maddesi ile 2872 sayılı Çevre Kanununun 28 inci maddesi hükümlerine göre işlem yapılır.

Yaban hayvanlarından zararlı olanlarla mücadele

Madde 54 — Koruma altında olan yaban hayvanlarından;

- a) Popülasyon büyüklüğünün aşırı artması nedeniyle yaşama ortamlarını tahrip edenler,
- b) Tedavisi mümkün olmayan sakatlık ve hastalığı bulunanlar,
- c) Halk sağlığını tehdit edenler,
- d) Yaban hayvanlarına ve doğal yaşama ortamlarına zarar verenler,
- e) Genetik deformasyona uğramış, nesli bozabilecek olanlar,
- f) **(Ek:RG-7/12/2021-31682)** İnsan yaralama ve ölümüne neden olanlar, zararlı olarak kabul edilir.

Koruma altında olmayan yaban hayvanlarından;

- a) Tarım alanlarına, tarım ürünlerine, hayvancılığa, balıkçılığa ve diğer arazi kullanım şekillerine yönelik ciddi zarar verenler,
- b) Evcil hayvanlara zarar verenler,
- c) Ormanlara zarar verenler,
- d) Sulara zarar verenler,
- e) **(Değişik:RG-7/12/2021-31682)** İnsan canına veya mala zarar verenler,
- f) Güvenlik, hava güvenliği ve kamu yararını tehdit eder duruma gelenler, ile benzeri durumlara sebebiyet verenler zararlı olarak kabul edilir.

Yaban hayvanlarının zararlı olanları ile mücadele; ilgili kişi, kurum veya kuruluşların talebine istinaden, bu maddenin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentleri ile ikinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde belirtilenler için **(Değişik ibare:RG-7/12/2021-31682)** Tarım ve Orman Bakanlığı İl veya İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğünden, birinci fıkrasının (f) bendi ile ikinci fıkrasının (e) bendinde belirtilenler için İçişleri Bakanlığı Mahalli teşkilatından, ikinci fıkrasının (d) ve (f) bentlerinde belirtilenler için ilgili kurum veya kuruluşun mahalli teşkilatından bir yetkili ile il müdürlüğü görevlilerince, birinci fıkrasının (a), (d) ve (e) bentleri ile ikinci fıkrasının (c) bendinde belirtilenler için sadece il müdürlüğü görevlilerince, mahallinde inceleme yapılarak hazırlanacak rapor doğrultusunda, ulusal ve uluslar arası mevzuat kapsamında Genel Müdürlük tarafından çıkarılacak usul ve esaslar çerçevesinde mücadele yapılır.

Öncelikle popülasyon büyüklüğünün normal seviyeye indirilmesi amacıyla; o türün artma nedenlerinin tespit edilip, türü kontrol altında tutan türlerin arttırılması için ortama müdahale edilir. Bu müdahalenin yeterli olmaması durumunda ise Genel Müdürlüğün belirlediği usul ve esaslara göre yakalama ve avlanma yapmak suretiyle mücadele edilir. Bu kapsamda yapılacak süre avlarında avlanacak kişilerin avcılık belgesinin olması şarttır.

Avlanan bu hayvanların etleri, derileri ve trofeleri avlayan avcılara ait değildir. Bu hayvanların etlerinin, derilerinin ve trofelerinin nasıl değerlendirileceği il müdürlüğü tarafından belirlenir.

(Değişik ibare:RG-7/12/2021-31682) Tabiata ve türlere zararlı olan yaban hayvanları ile bu madde kapsamında zararlı kabul edilen yaban hayvanlarının avlanması, avı yapacak kişilerin görevlendirilmesi ve bunların ücretlendirilmesi il müdürlüğünün teklifi ile Genel Müdürlük tarafından yapılır. Av turizmi kapsamında av organizasyonlarına izin verilen avlamlarda zararlılar ile mücadele 8/1/2005 tarihli ve 25694 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yerli ve Yabancı Avcıların Av Turizmi Kapsamında Avlanmalarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik çerçevesinde yapılır.

Avlanmanın yasak olduğu sahalarda genetik deformasyona uğramış, sakat, hasta, yaşlı, trofe değeri bulunmayan hayvanların avlanmasına; il müdürlüğünün hazırlayıp teklif edeceği gerekçeli rapor doğrultusunda Genel Müdürlükçe izin verilir ve bu bireyler il müdürlüğü elemanlarınca avlanır. Avlanan hayvanların etleri veteriner hekim tarafından muayene edilir. Muayene sonucu veteriner hekimin vereceği rapor doğrultusunda tüketilmesinde sakınca olmayanların değerlendirme şekli il müdürlüğü tarafından belirlenir. Tüketilmesinde sakınca olanlar ise **(Değişik ibare:RG-7/12/2021-31682)** 5996 sayılı Kanuna göre imha edilir.

(Ek fıkra:RG-7/12/2021-31682) İnsan yaralanması ve ölüm olaylarına sebep olan zararlı ayı ve kurt gibi yaban hayvanları, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrası hükmü kapsamında her türlü ateşli silah ve ihtiyaç duyulması halinde men edilen avlanma yöntemleri de kullanılarak acilen alandan çıkartılır, bunu takiben zararlı hayvan ile ilgili prosedür tamamlanır.

Hastalık ve parazitlerle mücadele

Madde 55 — Hastalık ve parazitlerle mücadele için **(Değişik ibare:RG-7/12/2021-31682)** 5996 sayılı Kanuna dayanılarak çıkartılan Yönetmelikler çerçevesinde yapılır.

Av köpekleri

Madde 56 — **(Değişik:RG-7/12/2021-31682)**

Av köpekleri, 26/2/2018 tarihli ve 30344 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kedi, Köpek ve Gelinciklerin Kimliklendirilmesi ve Kayıt Altına Alınmasına Dair Yönetmelik kapsamında kimliklendirilerek kayıt altına alınır. Av köpeklerinin ölmesi veya kaybolması durumunda sahibi, durumu İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğüne bildirir.

Aksine hareket edenler hakkında; 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu, 5996 sayılı Kanun, 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununa göre gerekli işlemler yapılır.

ÜÇÜNCÜBÖLÜM

Kırsal Alanda Av Tüfeği Taşıma

Korunma amaçlı av tüfeği taşıma

Madde 57 — Kırsal alanlarda avlanma gayesi dışında, zararlılarla mücadele kapsamında ve kişilerin kendilerini, bahçelerini, tarlalarını, sürülerini, kovanlarını korumak amacıyla avlamlarda avcılık belgesi ve avlanma izni olmadan avlanmada kullanılan silâhların taşınması için il müdürlüğü tarafından uygun görülen kişilere, Korunma Amaçlı Av Tüfeği Taşıma Belgesi (Ek - 1) verilir. Ancak, bu belgelerle avlanma yapılmaz.

Korunma Amaçlı Av Tüfeği Taşıma Belgesi ilgili kişinin ruhsatlı tüfeğine istinaden verilir. Korunma Amaçlı Av Tüfeği Taşıma Belgesini alan kişi, tüfek ruhsatına korunma amaçlı av tüfeğini nerede ve hangi amaçla taşıyacağını yazdırır.

18/5/2004 tarihli ve 25466 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan, Merkez Av Komisyonu, İl ve İlçe Av Komisyonlarının Görevleri, Çalışma Esas ve Usullerine Dair Yönetmelik hükümlerine göre kurulan Komisyonca her yıl alınan ve yayımlanan merkez av komisyon kararları hükümleri saklıdır.

Belge verilme şartları

Madde 58 — Korunma Amaçlı Av Tüfeği Taşıma Belgesi:

a) Sürü sahibi veya çoban olduklarına dair köy ihtiyar heyeti tarafından düzenlenen belgeye,

b) Arıcılık yapan üreticiler ise buldukları ilin Tarım ve Köyişleri Bakanlığının mahalli teşkilatından alacakları arıcılık yaptıklarına dair belgeye,

c) Ormanlarda üretim ve istihsal yapan kişilerin, üretim ve istihsal işini yaptıkları işletme müdürlüklerinden alacakları belgeye,

d) Kişilerin ürünlerini korudukları tarla, bağ ve bahçelerinin mülkiyet belgelerine veya kira sözleşmelerine,

İstinaden il müdürlüğü tarafından verilir ve bu belge her yıl il müdürlüğüne vize ettirilir.

YEDİNCİ KISIM

Son Hükümler

Cezalar

Madde 59 — Bu Yönetmelikle yasaklanan ve konusu suç teşkil eden fiiller, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu ve 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununun ilgili maddelerine göre cezalandırılır.

Doğadan toplanan veya yakalanan bireylerin bedeli

Madde 60 — Üretim amaçlı ve bilimsel amaçlı çalışmalar hariç diğer amaçlar için doğadan toplanan veya yakalanan her birey için, Genel Müdürlük tarafından her mali yılda belirlenen bedel; ilgililerce doğadan toplama veya yakalama işi yapılan il müdürlüğü hesabına 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu gereğince yatırılır. Bedel yatırıldıktan sonra bireylerin nakline il müdürlüğü tarafından izin verilir.

Başvuru formlarında ve sonuç raporlarında kullanılacak dil

Madde 61 — Yabancı uyruklu kişiler tarafından doldurulacak başvuru formları ve bu çalışmalar kapsamında hazırlanacak raporlarda dil olarak Türkçe kullanılır. Ancak, başvuru formları ve raporların yabancı bir dil kullanılarak düzenlenmek istenmesi durumunda; ilgililer, başvuru formlarını ve hazırlayacakları raporları yeminli tercümana tercüme ettirip, onaylatarak il müdürlüğüne verirler.

Yakalanan veya toplanan hayvanlarla, bilimsel amaçlar için hayvanlardan alınan örneklerin incelenmesi ve yurt dışına çıkartılması

Madde 62 — Av ve yaban hayvanları ve bunlardan alınan her türlü örnek ile kan, dışkı, tüy, doku ve vücut salgılarının; yurt içindeki araştırma birimleri veya laboratuvarlarında incelenmesi esastır. Ancak, bunların yurtiçindeki araştırma birimleri veya laboratuvarlarında incelenemeyeceğinin CITES Bilimsel Mercii tarafından belgelenmesi durumunda birey ve örneklerin yurtdışına çıkartılmasına, ilgililerin Genel Müdürlük ile yapacakları protokol kapsamında izin verilebilir. Yapılacak bu protokollerde; yapılan araştırma ve incelemelerde elde edilen her türlü sonuçların ve yayınların Genel Müdürlüğe gönderilmesi, bu sonuçlardan elde edilen ticari, bilimsel ve diğer kazançlar ile patent ve know-how gelirlerinden Türkiye'ye aktarılacak miktarlar belirtilir.

Yönetmelikte hüküm bulunmayan haller

Madde 63 — Bu Yönetmelikte belirtilmeyen hususlarda 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu ve bu Kanun hükümlerine dayanılarak çıkartılan Yönetmelikler ile Merkez Av Komisyon kararları hükümleri uygulanır.

Başvuru formlarının temini ve parafe edilmesi

Madde 64 — Belge ve formlar başvuru yapılan makamdan temin edilir. Eğitim ve Üretim Amaçlı Doğadan Av ve Yaban Hayvanı Yakalama ve Yumurta Toplama İzni Başvuru ve İzin Formunun (Ek - 2), Bilimsel Araştırma Başvuru ve İzin Formunun (Ek - 4) ve Halkalama ve Markalama İzni Başvuru ve İzin Formunun (Ek - 5) son sayfaları hariç diğer sayfaları ilgili veya ilgililer tarafında parafe edilerek imza altına alınır.

Taahhütname

Madde 65 — Yabancılar dâhil Türkiye'de bilimsel araştırma yapmak isteyen tüm gerçek ve tüzel kişilerin talepleri, Taahhütname (Ek - 8) doldurulmadan, değerlendirmeye alınmaz.

Genel kolluk kuvvetlerine bildirim

Madde 66 — Genel Müdürlükçe yabancılar dâhil Türkiye'de bilimsel araştırma, halkalama ve markalama çalışması ile doğadan av ve yaban hayvanı yakalama ve yumurta toplamasına izin verilen gerçek ve tüzel kişiler; söz konusu çalışmalara izin verilen alanda başlamadan en az bir gün önce bu durumu ilgili il müdürlüğüne ve sorumluluk bölgesine göre genel kolluk kuvvetlerine bildirirler. Aksine hareket edenlerin aldıkları izin iptal edilir bir daha bu kişilere bu konularda çalışma izni verilmez.

Su ürünleri

Madde 67 — Su ürünleri ile ilgili çalışmaların söz konusu olduğu durumlarda 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu hükümleri saklıdır.

Genel müdürlüğe gönderilen raporların arşivlenmesi

Madde 68 — Genel Müdürlük bu Yönetmelikte belirtilen çalışmalarla ilgili gönderilmesi mecburi olan her türlü tez, rapor, görüş ve benzerlerini arşivler ve bu arşivler Genel Müdürlüğün belirleyeceği esaslar çerçevesinde araştırmacıların kullanımına açılır.

Geçici madde 1 – Bu Yönetmelik yürürlüğe girmeden önce verilen ve halen devam eden bilimsel araştırmalar, doğadan toplama ve yakalama izinleri, halkalama, markalama çalışmaları bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yürütür. Bu konularda yapılan protokoller bu Yönetmelik esaslarına göre yeniden değerlendirilir.

Yürütme

Madde 69 — Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürürlük

Madde 70 — (Değişik:RG-7/12/2021-31682)

Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

AV VE YABAN HAYVANLARI İLE BUNLARDAN ELDE EDİLEN ÜRÜNLERİN BULUNDURULMASI, ÜRETİMİ VE TİCARETİ HAKKINDA YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 16.06.2005 Resmî Gazete Sayısı: 25847

BİRİNCİ KISIM

Amaç ve Kapsam, Dayanak, Tanımlar

Amaç ve kapsam

Madde 1 — Bu Yönetmelik, av ve yaban hayvanlarının üretimi, yetiştiriciliği ile doğadan avlanan, yakalanan hayvanlar ve bunlardan elde edilen ürünlerin ticaretinin, yurda giriş ve çıkışlarının nasıl yapılacağı ile bunların hangi şartlarda bulundurulacağına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

Madde 2 — Bu Yönetmelik 1/7/2003 tarihli ve 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununun 18, 19 ve 20 nci maddeleri, 24/6/2004 tarihli ve 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununun 10 uncu maddesine dayanılarak;

27/4/1996 tarihli ve 96/8125 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanarak, 20/6/1996 tarihli ve 22672 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin "CITES" Sözleşmesine ve 9/1/1984 tarihli ve 84/7601 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla onaylanarak, 20/2/1984 tarihli ve 18318 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Yaşama Ortamlarının Korumasına İlişkin Bern Sözleşmelerine paralel olarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 3 — Bu Yönetmelikte yer alan;

Kanun: 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununu,

(Değişik:RG-6/7/2021-31533) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,

(Değişik:RG-6/7/2021-31533) Bakan: Tarım ve Orman Bakanını,

Genel Müdürlük: Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünü,

(Mülga:RG-6/7/2021-31533) İl Müdürlüğü:

Av Hayvanı: Bu Kanun kapsamında avlanan, korunan ve Bakanlıkça belirlenen listede yer alan hayvanları,

Yaban Hayvanı: Sadece suda yaşayan memeliler dışında kalan ve Bakanlıkça belirlenen bütün memelileri, kuşları ve sürüngenleri,

(Değişik:RG-6/7/2021-31533) Ev ve Süs Hayvanı: İş gücünden ve veriminden yararlanılmadan ev ve iş yerlerinde, bakımı ve sorumluluğu sahiplerince üstlenilen kedi, köpek, kuş, balık, sürüngenler, kemirgenler ve tanım özelliklerine uyan tüm hayvanları,

Merkez Av Komisyonu (MAK): 18/5/2004 tarihli ve 25466 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan, Merkez Av Komisyonu, İl ve İlçe Av Komisyonlarının Görevleri, Çalışma Esas ve Usullerine Dair Yönetmelik hükümlerine göre kurulan Komisyonu,

Döner Sermaye İşletmesi: Kanun çerçevesinde toplanan gelirlerin, yine sadece Kanun çerçevesinde kullanılmak üzere yatırıldığı, 1/5/2003 tarihli ve 4856 sayılı Çevre ve Orman Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun 40 ıncı maddesine göre kurulmuş bulunan döner sermaye işletmelerini,

Yerli Tür: Ülkemiz doğasında bulunan, üreyen ve yetişen türleri,

Yabancı Tür: Ülkemiz doğasında bulunmayıp, dışarıdan gelen veya getirilen türleri,

Birey: Türü oluşturan tek varlıklardan her birini,

Kontrollü Çevre: Belirli sınırlara sahip, girişlerin ve çıkışların kontrol altında tutulduğu, yapay barınak, tıbbi bakım, yırtıcılardan koruma, suni gıda desteği, atık toplanması ve benzeri bölümleri içeren ve belirli türde hayvanları üretmek amacıyla oluşturulan yapay çevreyi,

Birinci Nesil Döl F1: Ebeveynlerinden en az birisinin doğadan alındığı veya doğada gebe kalmış bireylerden üretilen yeni bireyleri,

İkinci Nesil ve Devam Eden Diğer Döller F2, F3, F4, F... : Kontrollü çevrede üretilmiş ebeveynlerden üretilen yeni bireyleri,

Türün Kaynağı: Bir türün elde edildiği ilk kaynağı,

Kaynağı Doğa Olarak Nitelendirilecek Bireyler: Doğadan alınan bireyler ile doğada gebe kalmış bireylerin kontrollü bir çevreye transfer edilerek bunlardan elde edilen ilk bireyleri,

Yetiştirilen Hayvan: Doğadan yavru veya yumurta halinde alınarak kontrollü bir çevrede bakılan ilk bireyleri,

Üretilen Hayvan: Kontrollü bir çevrede yetiştirilen hayvanlardan elde edilen F1, F2, F3, F4 ve F... şeklinde bir birini takip eden diğer döllerini,

Popülasyon: Belirli bir bölgede yaşayan aynı türe ait bireylerin oluşturduğu topluluğu,

Damızlık: Sadece dölü alınmak amacıyla üretimde kullanılan yüksek nitelikli bireyi,

Melez / Hibrit Tür: İki farklı türden elde edilen yeni türü,

Av Materyali: Avlanılması amacıyla üretimi yapılarak doğaya yerleştirilen türleri,

Menşei: Bir türün üretildiği veya doğadan elde edildiği yöreyi veya ülkeyi,

Trofe: Av ve yaban hayvanının boynuz, post, diş ve benzeri hatıra değeri taşıyan parçalarını,

Tahnit: Av ve yaban hayvanlarının çeşitli usuller ile post ve derilerinin içinin doldurulmuş halini,

Ürün: Ülkemiz doğasında bulunan ve dışarıdan gelen cansız av ve yaban hayvanları, bunların et, tüy, kemik, trofe ve benzeri kolayca tanınabilir herhangi bir parçası yada türevi ile bu hayvanlardan elde edilen yumurta ve tahnitleri,

Sözleşme: Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin "CITES" Sözleşmesini,

CITES Uygulama Yönetmeliği: 27/12/2001 tarihli ve 24623 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşmenin Uygulanmasına Dair Yönetmeliği,

CITES Bilimsel Mercii: Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Başkanlığı TÜBİTAK’ı,

Denizden Giriş: Herhangi bir devletin yetki alanında olmayan bir denizden alınan herhangi bir türün ve/veya ürünün bir devlete sevk edilmesini,

CITES Belgesi: CITES Uygulama Yönetmeliğinin I, II ve III sayılı listelerinde yer alan bir türe ait örneğin; ihracat, ithalat, ithal edilen canlı av ve yaban hayvanları ve bunlardan elde edilen ürünlerin ham veya işlenerek ihracatı ve denizden girişinde, Genel Müdürlük

tarafından düzenlenen, bu kapsamda yapılan işlemler sırasında taraf devletlerin yönetim mercileri ve gümrük idarelerince aranan, sözleşme hükümlerine uygun formatta düzenlenen belgeyi,

A Kategorisi Hayvanlar: CITES Sözleşmesi Ek-1 listesinde yer alan ve Bakanlıkça sıkı koruma altına alınan türleri,

B Kategorisi Hayvanlar: CITES Sözleşmesi Ek-2 listesinde yer alan ve Bakanlıkça koruma altına alınan türleri,

C Kategorisi Hayvanlar: CITES Sözleşmesi Ek-3 listesinde yer alan ve Bakanlıkça koruma altına alınmayan diğer türleri,

Markalama: Memeli ve sürüngenlerin davranışları ile biyolojik özellikleri hakkında bilgi edinmek ve bireylerin tanınmasını sağlamak amacıyla; stres oluşturmeyen, yaşaması ve davranışları üzerine olumsuz bir etkisi olmayan, kolayca kaybolmayan, dayanıklı, kolay fark edilebilen, uygulaması ve montesi kolay olan kulak, yüzgeç, ayak perdesi ve benzeri uzuvlara takılan etiket, tasma, zil, çan, ışık, mikroçip gibi materyaller ile hayvanların uzuvlarının boyanması, dağlanması, dövme yapılması ve kesilmesi gibi işlemlerin tamamını,

Halkalama: Kuşların tanınmasını sağlamak amacıyla; tür, yaş ve cinsiyet gibi bilgilerin kayıt edildikten sonra, halkanın kuşun bacağına takılması işlemini,

Kurtarma Merkezi: El konulan veya doğal afetler, çevre sorunları, yaralanma, sahipsiz kalma ve benzeri nedenlerle bakıma veya tedaviye muhtaç olan av ve yaban hayvanlarının, tekrar doğal yaşama bırakılncaya veya yabancı türlerin menşei ülkesine gönderilinceye kadar bakım, tedavi ve rehabilitasyonlarının yapıldığı yerleri,

(Mülga:RG-6/7/2021-31533) Hükümet Veteriner Hekimi:

Sorumlu Veteriner Hekim: Av ve yaban hayvanı üretim tesisleri ile ticari olarak av ve yaban hayvanı satışı yapan işletmelerde, hayvanların her türlü bakım ve sağlık sorunları ile koruyucu önlem ve aşılamalarından sorumlu veteriner hekimler odasına kayıtlı veteriner hekimi,

(Mülga:RG-6/7/2021-31533) Hayvan Pazarı:

Sirk: Eğitilmiş hayvanların ve akrobatların gösteri yaptıkları yerleri,

Hayvanat Bahçesi: Hayvanların bakıldığı ev ve işyerleri, sirkler, ticari olarak ev, süs, av ve yaban hayvanı üretimi ve satışı yapan işletmeler hariç, yabani ve evcil türde hayvanların halka yedi gün ve daha fazla süre ile sergilendiği sabit bir yerde kurulan daimi yerleri,

Gezici Hayvanat Bahçesi: Farklı isimler altında kurulmuş olsalar bile sahip olduğu hayvanları gezerek sergileyen ve bu hayvanların ticaretini yapmayan işletmeleri,

(Ek:RG-6/7/2021-31533) Bölge Müdürü: Bakanlık bölge müdürünü,

(Ek:RG-6/7/2021-31533) Hayvan Satış Yeri: Hayvan pazarı, canlı hayvan borsası, hayvan park ve panayırlarını,

(Ek:RG-6/7/2021-31533) İl Şube Müdürlüğü: Tarım ve Orman Bakanlığı Bölge Müdürlüklerine bağlı illerdeki şube müdürlüklerini,

(Ek:RG-6/7/2021-31533) Resmî Veteriner Hekim: 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu kapsamında verilen görevleri Tarım ve Orman Bakanlığı adına yapan Bakanlık personeli veteriner hekimi,

(Ek:RG-6/7/2021-31533) Veteriner Sağlık Raporu: Hayvan ve hayvansal ürünlerin 5996 sayılı Kanunda belirlenen sağlık şartlarına uygun olduğunu gösteren, resmî veteriner hekim tarafından düzenlenen belgeyi,

ifade eder.

İKİNCİ KISIM
Özel Üretim Tesislerinin Kurulması
BİRİNCİ BÖLÜM
Üretim İzinleri

Üretim izni

Madde 4 — Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler, av ve yaban hayvanlarını Bakanlıktan izin almak şartıyla üretebilirler.

Av ve yaban hayvanı üreten küçük ölçekli tesislerin kuruluş başvurusu

Madde 5 — Tilki, porsuk, sansar, gelincik ve benzeri kürk hayvanları ile yırtıcı kuşlar, yırtıcı memeliler ve geyik, karaca, ceylan ve benzeri otçul memeliler hariç kuşlar, kemirgenler, küçük memeliler ve sürüngenlerden bir üretim döneminde aynı veya farklı türlerden olmak üzere en fazla bin birey üretme kapasitesine sahip ve üretilcek türlerin biyolojik özelliklerini dikkate alarak asgari yaşama ortamını sağlayan bu tesisler için müteşebbis Av ve Yaban Hayvanı Üretimi İçin Başvuru Dilekçesi (Ek-1/A) ve;

a) Üreteceği türlere ait Tür Listesi Formu (Ek-5),

b) Tesisin kurulacağı alanın mülkiyet durumunu gösterir tapu, noter tasdikli kira kontratı, zilyetlik belgesi ve benzeri belgeler,

ile **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğüne** başvurur.

Av ve yaban hayvanı üreten küçük ölçekli tesislerin ön izni

Madde 6 — Başvurular **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğü** tarafından incelenerek değerlendirilir;

(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) İl şube müdürü müteşebbisin beyan ettiği belgelerin birer suretini üst yazı ile Genel Müdürlüğe gönderir, Genel Müdürlük tarafından uygun görülmesi durumunda, **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğü** tarafından uygundur yazısı, uygun görülmeyenler için ise uygun değildir yazısı ilgiliye bildirilir. Uygundur yazısını alan müteşebbis, bu yazıyı aldığı tarihten itibaren altı ay içerisinde;

a) Yürürlükteki mevzuatlara göre ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından alınmış tesis kuruluş ve çalışma izni,

b) Vergi dairesinden vergi mükellefi olduğuna dair belge,

c) Üretim tesisinin kurulacağı yerin imar planı yapılmış ise üretim tesisinin yerini gösterir 1/5000 ölçekli imar planı,

d) Tesisin yerleşim planı,

ile ilgili belgeleri tamamlayarak **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğüne** başvurur.

Tesisin kurulacağı alan **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğünce** oluşturulacak bir komisyon marifetiyle mahallinde incelenir. İnceleme sonucunda uygun görülenler için üç nüsha halinde Av ve Yaban Hayvanı Üretim ve Yetiştiricilik İzni İçin Tanzim Edilecek Olan Ön İzin Raporu (Ek-2) tanzim edilir ve onaylanmak üzere Genel Müdürlüğe gönderilir.

Genel Müdürlük, gerek görmesi durumunda kapasiteye bakmaksızın üretilen türün özelliğine göre üretim şeklini; orta ve büyük ölçekli üretim şekline dönüştürebilir.

Altı ay içerisinde yukarıda belirtilen izin ve belgeleri tamamlayamayanların **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğüne** başvurması halinde, **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğü** müteşebbise ön izin sürecinde bir defaya mahsus üç aylık ek süre tanır.

Ön izin almak için altı aylık süre içerisinde tekrar **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğüne** başvurmamaları ile verilen ek süre zarfında belgelerini tamamlamayan müteşebbisin başvurusu herhangi bir bildirim gerek kalmaksızın **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğü** tarafından işlemden kaldırılır.

Av ve yaban hayvanı üreten küçük ölçekli tesislerin ön izin onayı

Madde 7 — Genel Müdürlükçe üç nüsha olarak onaylanan ve üretici kodu verilen Av ve Yaban Hayvanı Üretim ve Yetiştiricilik İzni İçin Tanzim Edilecek Olan Ön İzin

Raporunun birinci nüshası Genel Müdürlükte, ikinci nüshası (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğünde kalacak olup, üçüncü nüshası üreticiye verilir.

Av ve yaban hayvanı üreten küçük ölçekli tesislerin kesin izni

Madde 8 — Üretim tesisine ön izin verilen müteşebbis, ön izin onay tarihinden başlamak üzere en geç altmış gün içerisinde;

a) Yerli ve yabancı türlerin yasal yollarla elde edileceğine dair; proforma fatura, fatura, üretici satış belgeleri, tür sözleşme ek listelerinde yer alıyor ise CITES belgeleri, doğadan toplama ve yakalama izinleri ve benzeri belgeleri,

b) (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) Resmî veteriner hekimden onaylı veteriner sağlık raporunu,

c) Sorumlu veteriner hekim çalıştıracağına dair noter tasdikli anlaşma belgesini ve bu belgeye dayanılarak ilgili veteriner hekimler odasından alınan çalışma iznini,

tamamlayarak kesin izin almak için (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğüne başvurur.

Altmış gün içerisinde yukarıda belirtilen belgeleri tamamlayamayanların (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğüne başvurması halinde, (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğü müteşebbise kesin izin sürecinde bir defaya mahsus otuz günlük ek süre tanır.

Kesin izin almak için altmış günlük süre içerisinde tekrar (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğüne başvurmamaları ile verilen ek süre zarfında belgelerini tamamlamayan müteşebbisin başvurusu herhangi bir bildirim gerektirmeksizin (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğü tarafından işlemden kaldırılır.

Av ve yaban hayvanı üreten küçük ölçekli tesislerin kesin izin onayı

Madde 9 — (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) İl şube müdürü tarafından (Ek-6)'da örneği bulunan Av ve Yaban Hayvanı Üretim ve Yetiştiriciliği Kesin İzin Belgesi üç nüsha halinde tanzim edilerek onay için Genel Müdürlüğe gönderilir. Onaylanan Av ve Yaban Hayvanı Üretim ve Yetiştiriciliği Kesin İzin Belgesinin birinci nüshası Genel Müdürlükte, ikinci nüshası (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğünde muhafaza edilir.

Genel müdürlük tarafından onaylanan Av ve Yaban Hayvanı Üretim ve Yetiştiriciliği Kesin İzin Belgesinin üçüncü nüshası ile birlikte bu belgeye istinaden (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğü tarafından düzenlenen Av ve Yaban Hayvanı Üretim ve Yetiştiricilik İzin Belgesi (Ek-3) üreticiye verilir.

Üretici, Av ve Yaban Hayvanı Üretim ve Yetiştiricilik İzin Belgesini (Ek-3) işletmenin yönetim odasına asmak zorundadır.

(**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) İl şube müdürlüğünün ilgiliyle yapacağı tüm yazışmalar iadeli taahhütlü posta ile yapılır.

Av ve yaban hayvanı üreten orta ve büyük ölçekli tesislerin kuruluş başvurusu

Madde 10 — Kuşlar, kemirgenler, küçük memeliler ve sürüngenlerden, yıllık bin bireyden fazla üretim kapasitesine sahip olanlar ile kapasite sınırlaması olmaksızın kürk hayvanları, yırtıcı kuşlar, yırtıcı memeliler ve otçul memeli türlerin üretildiği ve üretilen türlerin biyolojik özelliklerini dikkate alarak asgari yaşama ortamını sağlayan bu tesisler için, müteşebbis Av ve Yaban Hayvanı Üretimi İçin Başvuru Dilekçesi (Ek-1/A) ve;

a) Üreteceği türlere ait Tür Listesi Formu (Ek-5),

b) Tesisin kurulacağı alanın mülkiyet durumunu gösterir tapu, noter tasdikli kira kontratı, zilyetlik belgesi ve benzeri belgeler,

ile (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğüne başvurur.

Av ve yaban hayvanı üreten orta ve büyük ölçekli tesislerin ön izni

Madde 11 — Başvurular (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğü tarafından incelenerek değerlendirilir;

(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) İl şube müdürü, müteşebbisin beyan ettiği belgelerin birer suretini üst yazı ile Genel Müdürlüğe gönderir. Genel Müdürlük tarafından uygun görülmesi durumunda, **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğü** tarafından uygundur yazısı, uygun görülmeyenler için ise uygun değildir yazısı ilgiliye bildirilir. Uygundur yazısını alan müteşebbis, bu yazıyı aldığı tarihten itibaren altı ay içerisinde;

- a) Yürürlükteki mevzuatlara göre ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından alınmış tesis kuruluş ve çalışma izni,
 - b) Vergi dairesinden vergi mükellefi olduğuna dair belge,
 - c) Üretilecek her tür ile ilgili (Ek-19)'da verilen Proje Hazırlama Dispozisyonuna uygun olarak hazırlanmış üretim projesi,
 - d) Üretim tesisinin kurulacağı yerin imar planı yapılmış ise üretim tesisinin yerini gösterir 1/5000 ölçekli imar planı,
 - e) Tesisin yerleşim planı,
- ile ilgili belgeleri tamamlayarak **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğüne** başvurur.

Tesisin kurulacağı alan **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğüne** oluşturulacak bir komisyon marifetiyle mahallinde incelenir. İnceleme sonucunda uygun görülenler için üç nüsha halinde Av ve Yaban Hayvanı Üretim ve Yetiştiricilik İzni İçin Tanzim Edilecek Olan Ön İzin Raporu (Ek-2) tanzim edilir ve onaylanmak için Genel Müdürlüğe gönderilir.

Altı ay içerisinde yukarıda belirtilen izin ve belgeleri tamamlayamayanların **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğüne** başvurması halinde, **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğü** müteşebbise ön izin sürecinde bir defaya mahsus üç aylık ek süre tanır.

Ön izin almak için altı aylık süre içerisinde tekrar **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğüne** başvurmayanlar ile verilen ek süre zarfında belgelerini tamamlamayan müteşebbisin başvurusu herhangi bir bildirim gereksizdir **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğü** tarafından işlemden kaldırılır.

Av ve yaban hayvanı üreten orta ve büyük ölçekli tesislerin ön izin onayı

Madde 12 — Genel Müdürlükçe üç nüsha olarak onaylanan ve üretici kodu verilen ön izin raporunun birinci nüshası Genel Müdürlükte, ikinci nüshası **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğünde** kalacak olup, üçüncü nüshası üreticiye verilir.

Av ve yaban hayvanı üreten orta ve büyük ölçekli tesislerin kesin izni

Madde 13 — Üretim tesisine ön izin verilen müteşebbis ön izin onay tarihinden başlamak üzere en geç bir takvim yılı içerisinde ön izinde verdiği üretim projesini tesisinde uygulayarak ve;

a) Yerli ve yabancı türlerin yasal yollarla temin edileceğine dair; proforma fatura, fatura, üretici satış belgeleri, tür sözleşme ek listelerinde yer alıyor ise CITES belgeleri, doğadan toplama ve yakalama izinleri ve benzeri belgeleri,

b) **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) Resmî veteriner hekimden** onaylı veteriner sağlık raporunu,

c) Sorumlu veteriner hekim çalıştıracağına dair noter tasdikli anlaşma belgesini ve bu belgeye dayanılarak ilgili veteriner hekimler odasından alınan çalışma iznini,

tamamlayarak kesin izin almak için **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğüne** başvurur. **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) İl şube müdürü** tesisin ön izinde verilen üretim projesine uygun olarak kurulup kurulmadığını **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğüne** oluşturulacak bir komisyon marifetiyle mahallinde inceler. İnceleme sonucunda uygun görülenler için üç nüsha halinde Av ve Yaban Hayvanı

Üretim ve Yetiştiriciliği Kesin İzin Belgesi (Ek-6) tanzim edilir ve onaylanmak üzere Genel Müdürlüğe gönderilir.

Bir yıl içerisinde üretim projesi ile yukarıda belirtilen izin ve belgeleri tamamlayamayanların **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğüne** başvurması halinde, **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğü** müteşebbise kesin izin süresince bir defaya mahsus altı aylık ek süre tanır.

Kesin izin almak için bir yıl içerisinde tekrar **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğüne** başvurmayanlar ile verilen ek süre zarfında izin ve belgeleri tamamlamayan müteşebbisin başvurusu herhangi bir bildirim gerektirmeksizin **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğü** tarafından işleminden kaldırılır.

Av ve yaban hayvanı üreten orta ve büyük ölçekli tesislerin kesin izin onayı

Madde 14 — (Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) İl şube müdürü tarafından (Ek-6)'da örneği bulunan Av ve Yaban Hayvanı Üretim ve Yetiştiriciliği Kesin İzin Belgesi üç nüsha halinde tanzim edilerek onay için Genel Müdürlüğe gönderilir. Onaylanan kesin izin belgesinin birinci nüshası Genel Müdürlükte, İkinci nüshası **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğünde** muhafaza edilir.

Genel müdürlük tarafından onaylanan kesin izin belgesinin üçüncü nüshası ile birlikte bu belgeye istinaden **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğü** tarafından düzenlenen Av ve Yaban Hayvanı Üretim ve Yetiştiricilik İzin Belgesi (Ek-3) üreticiye verilir.

Üretici, Av ve Yaban Hayvanı Üretim ve Yetiştiricilik İzin Belgesini (Ek-3) işletmenin yönetim odasına asmak zorundadır.

İKİNCİ BÖLÜM

Üreticilerin ve (Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) İl Şube Müdürlüğünün Yapmakla Mükellef Oldukları İşlemler

Üretilen av ve yaban hayvanlarının barındırılacağı yerler ve alanlar

Madde 15 — Üreticiler üretim tesislerinde; üretilen türlerin biyolojik özelliklerini dikkate alarak bu türler için asgari yaşama ortamını sağlamakla mükelleftirler. **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) İl şube müdürü** tarafından tesislerde yapılan denetimlerde bu duruma özellikle dikkat edilir. Aksine hareket edenler hakkında bu Yönetmeliğin 94 üncü maddesi hükümleri uygulanır.

Yeni tür üretimi ve başvurusu

Madde 16 — Üretici tür listesi formunda beyan ettiği türlerin dışında yeni bir tür üretmek istediği takdirde ilgili **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğüne** başvurur. Başvuru yapan üreticiye **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğü** İzin Verilen Tesisler İçin Yeni Tür Başvuru Belgesini (Ek-7) verir.

Üretici tarafından üç nüsha olarak doldurulan yeni tür başvuru belgesi ve bu belgenin ekleri tam ve eksiksiz olarak **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğüne** teslim edilir. **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) İl şube müdürü** bu belge ve ekler ile birlikte üç nüsha halinde düzenleyeceği yeni kesin izin belgesini bir üst yazı ile en geç iki hafta içerisinde onaylanmak üzere Genel Müdürlüğe gönderir.

Genel Müdürlük tarafından talebin uygun görülmesi durumunda, yeni tür başvuru belgesi ve yeni kesin izin belgesi Genel Müdürlükçe onaylanarak bu belgelerin birinci nüshaları Genel Müdürlükte kalır. Diğer nüshaları ise **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğüne** gönderilir. Gönderilen yeni tür başvuru belgesi ve yeni kesin izin belgesinin birinci nüshaları **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğünde** kalacak olup, ikinci nüshaları ilgiliye verilir.

İlgili yeni tür başvuru formunda beyan ettiği türlere ait; fatura, tür sözleşme ek listelerinde yer alıyor ise CITES belgeleri ile veteriner sağlık raporlarının birer suretini, bu türleri aldıktan en geç bir ay içerisinde **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube**

müdürlüğüne vermek zorundadır. Bu belgeleri zamanında vermeyenler ile mevzuata uygun hareket etmeyen ve uygun belge getirmeyenlerin, yeni tür üretme izni iptal edilerek, haklarında bu Yönetmeliğin 93 üncü maddesine göre işlem yapılır.

Üretim tesislerinde tutulması gereken kayıtlar

Madde 17 — Üretici yıl içerisinde yapmış olduğu üretimlerle ilgili olarak, üretim kayıtlarını tutmak zorundadır. Üretim kayıtları; kuşlar, otçul ve yırtıcı memeliler için Üretim Kayıt Formunun (Ek-8) doldurulması, kemirgenler, küçük memeliler ve sürüngenlerde ise Stok Kayıt Formuna (Ek-17/B) kaydedilmesi suretiyle tutulur. Üreticiler, üretim kayıt ve stok kayıt formlarını doldurarak içinde buldukları yılın en geç aralık ayı sonunda (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğünde olacak şekilde ya elden teslim ederler ya da iadeli taahhütlü posta ile gönderirler. (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlükleri ise üretim kayıt ve stok kayıt formlarının bir suretini takip eden yılın en geç şubat ayı sonunda Genel Müdürlüğe gönderir.

Av ve yaban hayvanlarının doğaya yerleştirilmesi

Madde 18 — Üretici, yerli türün doğaya yerleştirme amaçlı hibe ve satışlarında; doğaya yerleştirilecek hayvanların sağlık tetkiklerini yaptıracak olup, herhangi bir hastalığa maruz kalmadığını, doğaya yerleştirme amaçlı olarak yapacağı hibe veya satıştan bir hafta önce (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) resmî veteriner hekimden alınmış veteriner sağlık raporuyla belgeler. Bu rapor Satış/Hibe Belgesine eklenir. Yerleştirmeyi gerçekleştirecek ilgili; yerleştirmenin yapılacağı ilin (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğüne satış/hibe belgesi ve veteriner sağlık raporu ile başvurur. (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürü, veteriner sağlık raporunun satış veya hibeden bir hafta önce düzenlenip düzenlenmediğini kontrol eder. Bu belgelerin uygun olması durumunda yerleştirmenin yapılmasına (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğü elemanları gözetiminde izin verir.

Bu yerleştirme bir tutanakla tespit edilerek tutanak ve veteriner sağlık raporunun aslı (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğünde muhafaza edilir.

Yerleştirme ile ilgili diğer işlemler 4915 sayılı Kanun ve bu Kanun hükümlerine dayanılarak çıkarılacak Yönetmeliklere göre yapılır.

Yabani özelliğini kaybetmiş bireyler ve melez türlere ait bireyler kesinlikle doğaya yerleştirilemez.

Üretim tesisinden bir türün doğaya kaçması, çalınması ve ölmesi

Madde 19 — Üretici üretim tesisinde bulunan türlerden herhangi bir bireyin doğaya kaçması, çalınması veya ölmesi durumunda (Ek-10)'da örneği bulunan Zayıt Belgesini doldurmak ve bu belgeyi en geç bir hafta içerisinde (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğüne göndermek zorundadır.

Üretim tesisleri, ürettikleri hayvanların kaçmaması için tüm tedbirleri almak zorundadır. Üretilen hayvanların kaçması durumunda, kaçan bireyin yakalanma masrafları ile bu hayvanların insanlara, doğaya, diğer hayvanlara ve mallara vereceği tüm zararlardan üretici sorumludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Üretim Tesislerinin Denetlenmesi

Üretim tesislerinin denetlemesi

Madde 20 — Kesin izin verilerek üretime başlayan tesislerin; (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğü tarafından ilk denetimi onay tarihinden itibaren bir ay içerisinde yapılır. (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürü elemanları tarafından yapılan bu ilk denetlemede, özellikle tür listesi formunda beyan edilen türler ile bu türlerin belirtilen miktardaki damızlıklarının alınıp, alınmadığı kontrol edilerek Tesis Denetleme Formu (Ek-11) düzenlenir.

Üretim tesisinin işletilmesi ile ilgili olarak bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara uygunluğunun denetlenmesi, ilgili (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğü tarafından (Ek-11)'de örneği bulunan Tesis Denetleme Formu doldurularak yapılır. Tesis Denetleme Formunun bir örneği denetlemeyi takip eden on beş gün içerisinde Genel Müdürlüğe gönderilir.

Üretim izni verilen tesisler her yıl denetlenir. Yapılan rutin denetlemeler haricinde (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğü tarafından gerek duyulması halinde de bu üretim tesisleri denetlenebilir.

Denetimde tespit edilen eksikliklerin ve usulsüzlüklerin denetleme formunda belirtilen süre içerisinde giderilmesi için; denetlemeyi takip eden on gün içerisinde bu durum (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğü tarafından üreticiye iadeli taahhütlü posta ile bildirilir. Üreticilerin bu süre içerisinde tespit edilen eksiklikleri ve usulsüzlükleri gidermemesi durumunda bu Yönetmeliğin 23 üncü maddesi hükümleri uygulanır.

Tesis Denetleme Formunda üreticiye verilen süre küçük ölçekli tesisler için altı aydan, büyük ölçekli tesisler için ise bir yıldan fazla olamaz.

(**Mülga:RG-6/7/2021-31533**)

5442 sayılı İl İdaresi Kanunu ile mülki amirliklere verilen denetim hakkı saklıdır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Üretim Tesislerinin Devredilmesi ve Kapatılması

Üretim tesislerinin devredilmesi

Madde 21 — Üretim tesisini başka bir üreticiye devretmek veya satmak isteyen üretici ile devralmak veya satın almak isteyen üretici (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğüne başvurarak (Ek-12)'de örneği bulunan Tesis Devir / Satış Formunu üç nüsha halinde doldurur. Bu belgeye;

a) Üreticilerin kendi aralarında yaptıkları noter tasdikli devir/satış sözleşmesini,

b) Devreden üretici,

1) Ürettiği türlere ait Tür Listesi Formunu (Ek-5),

2) Ön ve kesin izin belgeleri ile üretim ve yetiştiricilik izin belgelerinin aslını,

3) Yerli ve yabancı türlerin yasal yollarla temin edildiğine dair; fatura, üretici satış belgeleri, tür sözleşme ek listelerinde yer alıyor ise CITES belgeleri, doğadan toplama veya yakalama izinleri ve benzeri belgeleri,

4) (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) Resmî veteriner hekimden onaylı veteriner sağlık raporunu,

5) Bu Yönetmelikte tutulması belirtilen kayıtlarla ilgili belgelerin tümünü,

c) Devralan üretici ise,

1) Vergi dairesinden vergi mükellefi olduğuna dair belgeyi,

ilave ederek (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğüne başvururlar.

(**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürü bu belge ve eklerin bir sureti ile devralan üretici için üç nüsha halinde düzenlenmiş olan kesin izin belgesini bir üst yazı ile en geç on beş gün içerisinde onaylanmak üzere Genel Müdürlüğe gönderir. Genel Müdürlük tarafından talebin uygun görülmesi durumunda bu tesise ait bulunan Tesis Devir / Satış Formu ile kesin izin belgesi Genel Müdürlükçe onaylanır. Bu belgelerin birinci nüshaları Genel Müdürlükte kalarak diğer nüshalar (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğüne gönderilir. Gönderilen bu belgelerin birer nüshaları (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğünde kalacak olup, diğer nüshalar ile kesin izin belgesine istinaden (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğü tarafından düzenlenen üretim ve yetiştiricilik izin belgesi devralan üreticiye verilir.

Kesin izin verilen yeni üretici, kesin izin tarihinden itibaren ek süre verilmeksizin en geç altı ay içerisinde;

- a) Yürürlükteki mevzuatlara göre ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından alınacak tadil edilmiş tesis kuruluş ve çalışma izinlerini,
- b) Tesis orta ve büyük ölçekli ise, devralan üreticinin projeyi kendi adına tadil ettirmesi işlemini,
- c) Tesisin kurulacağı alanın mülkiyet durumunu gösteren tapu, noter tasdikli kira kontratı, zilyetlik belgesi ve benzeri belgelerin tadil edilmiş şeklini, tamamlayarak **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğüne** elden vermek zorundadır. Aksine hareket eden üreticilerin **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) kesin izinleri 23 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendine göre iptal edilir.**

Üretim tesislerinin kapatılması

Madde 22 — Üretici, üretim yaptığı tesisi kapatmak istemesi halinde; bu durumu bir dilekçe ile **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğüne** bildirir. **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) İl şube müdürü** kapatılmak istenen tesiste, yapılan bu başvurudan itibaren en geç bir hafta içinde denetleme yaparak, Tesis Denetleme Formunu tanzim eder. Bu denetimde **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğü** elemanları özellikle tesiste bulunan türlerin; Tür Listesi Formunda beyan edilen türler ile belirtilen miktarda olup olmadığını, farklı bir türe ait bireylerin bulunup, bulunmadığını ve bu bireylerle ilgili belgelerin olup olmadığını inceler. Türlerin, miktarların ve belgelerin uygun olması durumunda, **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğü** üreticinin sağlıklı olan bireyleri satış veya hibe yoluyla en geç altı ay içerisinde elden çıkartmasına izin verir. **(Değişik beşinci cümle:RG-6/7/2021-31533)** Hastalıklı ve iyileşmesi mümkün olmayan bireylere ise 5996 sayılı Kanunun 9 uncu maddesine göre işlem yapılır.

Sahip olduğu türlere ait tüm bireyleri elden çıkartan üretici, **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğüne** başvurarak (Ek-13)'de örneği bulunan Tesis Kapatma Formunu üç nüsha halinde doldurur ve;

- a) Ön İzin Belgesi,
b) Kesin İzin Belgesi,
c) Av ve Yaban Hayvanı Üretim ve Yetiştiricilik İzin Belgesi,
ile **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğüne** başvurur.

(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) İl şube müdürü bu belgeyi bir üst yazı ile en geç iki hafta içerisinde, onaylanmak üzere Genel Müdürlüğe gönderir. Bu belgeler, Genel Müdürlükçe onaylanarak, bu belgenin birinci nüshası Genel Müdürlükte kalır. Diğer nüshaları ise **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğüne** gönderilir. Gönderilen bu belgenin bir nüshası **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğünde** kalacak olup, diğer nüshası ilgiliye verilir.

Tesisi kapatan kişi Tesis Kapatma Formu ve tesis ile ilgili tutmuş olduğu tüm kayıtları, gerektiğinde ibraz etmek kaydıyla yirmi yıl saklamak zorundadır.

Üretim izninin iptal edilmesi (Değişik başlık:RG-6/7/2021-31533)

Madde 23 — Üretim tesislerinde aşağıda belirtilen;

- a) Ön izin sürecinde tesis sahibinin vazgeçmesi veya **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğü** tarafından yapılan denetimlerde; Kanun ve bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara uyulmadığının tespit edilmesi durumunda verilen ön izin,
- b) **(Değişik:RG-6/7/2021-31533)** Kesin izin alan tesislerde yapılan denetimlerde 4915 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin altıncı fıkrası uyarınca 4915 sayılı Kanunun 26 ncı maddesinin birinci fıkrasında yazılı cezaya konu fiillerin tekrarı,
- c) Devredilen üretim tesislerinde devralan üreticinin tesise ait belgeleri kesin izin aldıktan altı ay sonra kendi adına tescil ettirmemesi,
- d) **(Ek:RG-6/7/2021-31533)** 3 yıl üst üste üretim faaliyetinde bulunulmaması, durumlarında verilen kesin izin,

izin veren makam tarafından iptal edilir.

Kapatılan tesislerde bulunan türler

Madde 24 — Üreticinin kendi talebi ile tesisi kapatması veya yapılan denetlemeler sonucunda tesisin bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara uygun faaliyet göstermediğinin tespit edilerek kapatılmasına karar verilmesi durumunda; tesisteki türler canlı veya ürün olarak belirlenerek, sağlık açısından risk taşımayan bireyler üretici tarafından satış veya hibe yoluyla elden çıkartılır. **(Değişik ikinci cümle:RG-6/7/2021-31533)** Tesiste hastalıklı ve iyileşmesi mümkün olmayan bireylerin bulunması halinde, 5996 sayılı Kanunun 9 uncu maddesine göre işlem yapılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Üretim Tesislerinde Hijyenik Şartlar, Sağlık Taraması ve Hastalıklarla Mücadele

Hijyenik şartlar

Madde 25 — Üretim yapılan tesislerde, üretilen türlerin biyolojik isteklerine uygun asgari yaşama ortamı ve gerekli hijyen sağlanmalıdır.

Hastalıkların ihbarı

Madde 26 — Üretim çiftliğinden sorumlu veteriner hekim, **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** 5996 sayılı Kanuna göre ihbarı zorunlu hastalıklar ile sebebi bilinmeyen hayvan ölümlerinde ölen birey sayısının; toplam birey sayısına oranının %10'na ulaşmasını müteakip, bu durumu bir raporla en geç yirmi dört saat içerisinde **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** il şube müdürlüğüne ve **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** tarım ve orman il ve ilçe müdürlüğüne bildirmekle mükelleftir. **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** İl şube müdürü, Genel Müdürlüğü bu durumdan ivedilikle haberdar eder.

(Değişik fıkra:RG-6/7/2021-31533) İhbarı mecburi hastalıklarla mücadelede, 5996 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

Üretim tesislerinde meydana gelen hastalık ve ölümlerin nedenleri ortadan kaldırılana kadar tesiste bulunan tüm bireylerin satış ve hibesine izin verilmez.

Sağlık taraması

Madde 27 — Her yıl sorumlu veteriner hekim tarafından direkt birey veya bireyden alınan muhtelif örnekler, bu veteriner hekim tarafından incelenir veya incelettirilir, elde edilen sonuçlar **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** il şube müdürlüğü ile **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** tarım ve orman il veya ilçe müdürlüklerine en geç iki hafta içerisinde bildirilir.

Hayvanların tecridi, dezenfeksiyonu, itlafı ve ölen hayvanlara yapılacak işlemler

Madde 28 — Hayvanların tecridi, dezenfeksiyonu, itlafı ve ölen hayvanlara yapılacak işlemler **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** 5996 sayılı Kanun ve bu Kanun hükümlerine dayanılarak çıkarılan Yönetmeliklere göre yapılır.

Hasta hayvan tecrit odası

Madde 29 — Üretim tesislerinde, hasta hayvanların tecrit edileceği müşahede bölümünün yapılması şarttır.

Ölü imha ünitesi

Madde 30 — Üretim tesislerinde, üretim bölümlerine uzak bir noktada ölü imha ünitesinin yapılması şarttır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Hayvanat Bahçeleri, Sirkler, Hobi Olarak Hayvan Barındırma ile Ürün Bulundurma,

Koleksiyonculuk ve Ürünlerin Sergilendiği Müzeler

BİRİNCİ BÖLÜM

Hayvanat Bahçeleri ve Sirkler

Hayvanat bahçelerinde av ve yaban hayvanı bulundurma başvurusu

Madde 31 — (Mülga:RG-6/7/2021-31533)

Hayvanat bahçelerinde av ve yaban hayvanı bulundurma belgesinin düzenlenmesi

Madde 32 — (Mülga:RG-6/7/2021-31533)

Hayvanat bahçeleri ile ilgili diğer hükümler

Madde 33 — Hayvanat bahçelerinde doğal yollarla üreyen ve çoğalan teşhir fazlası av ve yaban hayvanlarının satışı söz konusu olduğunda; hayvanat bahçeleri, bu Yönetmeliğin 60 ıncı maddesine göre Av ve Yaban Hayvanı Bulundurma ve Satış Ruhsatı (Ek – 4) almak zorundadır.

Burada bulunan av ve yaban hayvanlarının doğal yollarla üremesi neticesinde elde edilen yeni bireyler ile çalınan, kaybolan ve ölen bireyleri aynı gün içerisinde, olayın meydana geldiği gün resmi tatil ise resmi tatili takip eden ilk iş gününde (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğüne bildirmek ve Av ve Yaban Hayvanı ile Ürün Bulundurma Belgesine kaydettirmek zorundadırlar.

Hayvanat bahçelerinde, av ve yaban hayvanlarının suni ve ticari üretimlerinin söz konusu olması durumunda, bu hayvanat bahçeleri (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüklerinden av ve yaban hayvanı üretim izni almak zorundadır.

(Mülga fıkra:RG-6/7/2021-31533)

(Mülga fıkra:RG-6/7/2021-31533)

(Mülga fıkra:RG-6/7/2021-31533)

(Mülga fıkra:RG-6/7/2021-31533)

(Mülga fıkra:RG-6/7/2021-31533)

Yabancı menşeli gezici hayvanat bahçelerinin av ve yaban hayvanı geçici bulundurma belgesi başvurusu

Madde 34 — Ülkemizde sergi yapacak yabancı menşeli gezici hayvanat bahçelerini temsile yetkili kişi veya kişiler, serginin gerçekleşeceği ilk ilin, (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğüne Av ve Yaban Hayvanı ile Bunlardan Elde Edilen Ürünlerin Bulundurulması İçin Başvuru Dilekçesi (Ek-1/C) ve;

a) Tür sözleşme ek listelerinde yer alıyor ise CITES belgeleri,

b) Turne programı,

ile başvururlar.

(**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürü CITES belgelerinin bir fotokopisini alarak asıllarını ilgili kişiye geri verir.

Yabancı menşeli gezici hayvanat bahçelerine verilecek av ve yaban hayvanı geçici bulundurma belgesinin düzenlenmesi

Madde 35 — Başvurular (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğü tarafından incelenerek değerlendirilir;

(**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürü; yerinde inceleme yaparak, türlerin tespitini yaptıktan sonra Av ve Yaban Hayvanı Geçici Bulundurma Belgesini (Ek-18/A) iki nüsha halinde düzenler. Geçici bulundurma belgesinin birinci nüshası (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğünde muhafaza edilerek, ikinci nüshası ilgililere verilir.

Ayrıca (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğü bu belgeyi, turne programında belirtilen illerdeki (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüklerine faksla gönderir.

Yabancı menşeli gezici hayvanat bahçeleri ile ilgili diğer hükümler

Madde 36 — Gezici hayvanat bahçeleri ülkemizde buldukları süre içerisinde, burada bulunan av ve yaban hayvanlarının doğal yollarla üremesi neticesinde elde edilen yeni bireyler ile çalınan, kaybolan ve ölen bireyleri aynı gün içerisinde, olayın meydana geldiği gün resmi tatil ise resmi tatili takip eden ilk iş gününde (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-**

31533) il şube müdürlüğüne bildirmek ve Av ve Yaban Hayvanı Geçici Bulundurma Belgelerine kaydettirmek zorundadırlar.

Gezici hayvanat bahçelerinde bulunan av ve yaban hayvanları ile bunlardan üreyen bireylerin ticareti ve hibesi yasaktır.

Bu hayvanat bahçelerinde bulunan hayvanların naklinde Sözleşme hükümleri, Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği IATA kuralları, Hayvanların Uluslararası Nakliyat Sırasında Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesi ile konuya ilişkin taraf olduğumuz diğer uluslararası sözleşme hükümlerine uyulur.

Buralarda bulunan hayvanların sağlığı ile ilgili işlemler (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) 5996 sayılı Kanun** ve bu Kanun hükümlerine dayanılarak çıkarılan Yönetmeliklere göre yapılır.

Yabancı menşeli gezici hayvanat bahçeleri; barındırdıkları hayvanların kaçmaması için tüm tedbirleri almak zorundadır. Barındırılan hayvanların kaçması durumunda, kaçan bireyin yakalanma masrafları ile bu hayvanların insanlara, doğaya, diğer hayvanlara ve mallara vereceği tüm zararlardan yabancı menşeli gezici hayvanat bahçesi sorumludur.

Ülkemizde kurulacak gezici hayvanat bahçeleri ve sirklerin av ve yaban hayvanı bulundurma başvurusu

Madde 37 — Ülkemizde kurulacak gezici hayvanat bahçelerinde ve sirklerde bulundurulacak av ve yaban hayvanları için buraları temsile yetkili kişi veya kişiler Av ve Yaban Hayvanı ile Bunlardan Elde Edilen Ürünlerin Bulundurulması İçin Başvuru Dilekçesi (Ek-1/C) ve Tür Listesi Formu (Ek-5) ile kuruluşlarını yapacakları ilin, (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğüne** başvururlar.

Ülkemizde kurulan gezici hayvanat bahçeleri ve sirkler için bulundurma belgesinin düzenlenmesi

Madde 38 — (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) İl şube müdürü** ilgililerin beyan ettiği tür listesi formunun bir suretini üst yazı ile Genel Müdürlüğe gönderir. Genel Müdürlüğün uygun görmesi halinde (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğü** tarafından uygundur yazısı, uygun görülmeyenler için ise uygun değildir yazısı ilgiliye bildirilir. Uygundur yazısını alan ilgili,

a) İlgili kurum ve kuruluşlardan alınan kuruluş izni ve ruhsatı,

b) Yerli ve Yabancı türlerin yasal yollarla elde edildiğine dair; proforma fatura, fatura, üretici satış belgeleri, tür sözleşme ek listelerinde yer alıyor ise CITES belgeleri ve benzeri belgeleri,

c) (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) Resmî veteriner hekimden** onaylı veteriner sağlık raporu,

ile ilgili belgeleri tamamlayarak (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğüne** başvurur.

(**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) İl şube müdürü**; yerinde inceleme yaparak, av ve yaban hayvanlarının yasal yollarla ve MAK Kararlarınca yasaklanan avlanma usul ve şekilleri dışında yakalandığına kanaat getirdikten sonra, her av ve yaban hayvanı türünün tüm bireyleri için bir adet Av ve Yaban Hayvanı ile Ürün Bulundurma Belgesini (Ek-18) iki nüsha halinde düzenler. Av ve Yaban Hayvanı ile Ürün Bulundurma Belgesinin birinci nüshası (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğünde** muhafaza edilerek, ikinci nüshası ilgililere verilir. İlgililer, bulundurma belgelerini sergi veya gösteri yapacakları ilin (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğüne** üç iş günü içerisinde ibraz ederek onaylatmak zorundadırlar.

Ülkemizde kurulan gezici hayvanat bahçeleri ve sirkler ile ilgili diğer hükümler

Madde 39 — Gezici hayvanat bahçeleri ve sirklerde bulunan av ve yaban hayvanlarının doğal yollarla üremesi neticesinde elde edilen yeni bireyler ile çalınan, kaybolan ve ölen bireyleri aynı gün içerisinde, olayın meydana geldiği gün resmi tatil ise

resmi tatili takip eden ilk iş gününde (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğüne bildirmek ve Av ve Yaban Hayvanı ile Ürün Bulundurma Belgesine kaydettirmek zorundadırlar.

Gezici hayvanat bahçelerinde ve sirklerde doğal yollarla üreyen ve çoğalan teşhir fazlası av ve yaban hayvanlarının satışı söz konusu olduğunda; Gezici hayvanat bahçeleri ve sirkler bu Yönetmeliğin 60 ıncı maddesine göre av ve yaban hayvanı satış ruhsatı almak zorundadır.

Gezici hayvanat bahçesi ve sirklerdeki hayvanların naklinde Sözleşme hükümleri, Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği IATA kuralları, Hayvanların Uluslararası Nakliyat Sırasında Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesi ile konuya ilişkin taraf olduğumuz diğer uluslararası sözleşme hükümlerine uyulur.

Gezici hayvanat bahçeleri kendilerine getirilen sağlıklı, yaralı veya hasta hayvanları Genel Müdürlüğün bilgisi haricinde alamazlar. Sirklerin ise bu hayvanları almaları kesinlikle yasaktır.

(**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) İl şube müdürlükleri el konulan hayvanları bu tür hayvanat bahçelerine ve sirklere teslim edemezler.

Buralarda bulunan hayvanların sağlığı ile ilgili işlemler (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) 5996 sayılı Kanun ve bu Kanun hükümlerine dayanılarak çıkarılan Yönetmeliklere göre yapılır.

Ülkemizde kurulan gezici hayvanat bahçeleri ve sirkler; barındırdıkları hayvanların kaçmaması için tüm tedbirleri almak zorundadır. Barındırılan hayvanların kaçması durumunda, kaçan bireyin yakalanma masrafları ile bu hayvanların insanlara, doğaya, diğer hayvanlara ve mallara vereceği tüm zararlardan ülkemizde kurulan gezici hayvanat bahçeleri ve sirkler sorumludur.

Yabancı menşeli sirklerin av ve yaban hayvanı geçici bulundurma belgesi başvurusu

Madde 40 — Ülkemizde gösteri yapacak sirkleri temsile yetkili kişi veya kişiler, gösterinin gerçekleşeceği ilk ilin, (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğüne Av ve Yaban Hayvanı ile Bunlardan Elde Edilen Ürünlerin Bulundurulması İçin Başvuru Dilekçesi (Ek-1/C) ve;

- a) Tür sözleşme ek listelerinde yer alıyor ise CITES belgeleri,
 - b) Turne programı,
- ile başvururlar.

(**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) İl şube müdürü CITES belgelerinin bir fotokopisini alarak asıllarını ilgili kişiye geri verir.

Av ve yaban hayvanı geçici bulundurma belgesinin düzenlenmesi

Madde 41 — Başvurular (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğü tarafından incelenerek değerlendirilir;

(**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) İl şube müdürü, sirkte inceleme yaparak, türlerin tespitini yaptıktan sonra Av ve Yaban Hayvanı Geçici Bulundurma Belgesini (Ek-18/A) düzenler. Bu Av ve Yaban Hayvanı Geçici Bulundurma Belgesinin birinci nüshası (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğünde muhafaza edilerek, ikinci nüshası ilgililere verilir.

Ayrıca (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) İl şube müdürü bu belgeyi, turne programında belirtilen illerdeki (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüklerine faksla gönderir.

Yabancı menşeli sirkler ile ilgili diğer hükümler

Madde 42 — Yabancı menşeli sirklerin ülkemizde buldukları süre içerisinde, burada bulunan av ve yaban hayvanlarının doğal yollarla üremesi neticesinde elde edilen yeni bireyler ile çalınan, kaybolan ve ölen bireyleri aynı gün içerisinde, olayın meydana geldiği

gün resmi tatil ise resmi tatili takip eden ilk iş gününde (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğüne bildirmek ve geçici bulundurma belgelerine kaydetmek zorundadırlar.

Sözleşmeye tabi türlerden üreyen bireylerin yurtdışına çıkarılmasına Genel Müdürlük tarafından düzenlenen CITES belgesi ile izin verilir.

Yabancı menşeli sirklerde bulunan av ve yaban hayvanları ile bunlardan üreyen bireylerin ticareti ve hibesi yasaktır.

Yabancı menşeli sirklerde bulunan hayvanların sağlığı ile ilgili işlemler (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) 5996 sayılı Kanun ve bu Kanun hükümlerine dayanılarak çıkarılan Yönetmeliklere göre yapılır.

Yabancı menşeli sirkler; barındırdıkları hayvanların kaçmaması için tüm tedbirleri almak zorundadır. Barındırılan hayvanların kaçması durumunda, kaçan bireyin yakalanma masrafları ile bu hayvanların insanlara, doğaya, diğer hayvanlara ve mallara vereceği tüm zararlardan yabancı menşeli sirkler sorumludur.

Hayvanat bahçeleri ve sirklerin denetlenmesi

Madde 43 — (Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) İl şube müdürlükleri ve (Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) tarım ve orman il veya ilçe müdürlükleri hayvanat bahçelerini, gezici hayvanat bahçelerini ve sirkleri gerekli gördükleri takdirde denetleyebilirler. (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) İl şube müdürlükleri yaptıkları bu denetimlerde, buralarda bulunan av ve yaban hayvanları ile bunlara ait bilgi ve belgeleri kontrol eder.

Canlı av ve yaban hayvanlarının barındırılacağı yerler ve alanlar

Madde 44 — Hayvanat bahçeleri, bulundurdıkları av ve yaban hayvanı türlerinin biyolojik özelliklerini dikkate alarak bu türler için asgari yaşama ortamını sağlamakla mükelleftirler. (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) İl şube müdürü tarafından buralarda yapılan denetimlerde bu duruma özellikle dikkat edilir. Aksine hareket edenler hakkında bu Yönetmeliğin 94 üncü maddesi hükümleri uygulanır.

İKİNCİ BÖLÜM

Hobi Olarak Canlı Av ve Yaban Hayvanı Barındırılması ile Ürünlerinin Bulundurulması ve Koleksiyonculuğu

Hobi olarak av ve yaban hayvanlarının barındırılması ve başvurusu

Madde 45 — (Değişik fıkra:RG-6/7/2021-31533) Hobi olarak av ve yaban hayvanlarının barındırılması ve başvurusu, yürürlükte olan mevzuata ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmelere uygun olmak ve bunların ticaretini yapmamak ve üzerinden direkt vergiye tabi bir kazanç elde etmemek kaydıyla, saldırgan, zararlı ve zehirli türler hariç memelilerden, yırtıcı kuşlardan, sürüngenlerden, yavrular dâhil (**Değişik ibare:RG-8/11/2022-32007**) yirmi beş, kanatlılardan yavrular dâhil yüz bireyi geçmeyen sayıda hayvan barındırılmasını ve bunların bakımının üstlenilmesini ifade eder.

Yukarıda belirtilen sayılardan daha fazla miktarlarda av ve yaban hayvanı barındırmak ve bulundurmaya isteyenler, ancak hayvanat bahçeleri ile ilgili mevzuata göre kuruluş yaparak faaliyetlerini sürdürebilirler.

(**Mülga ibare:RG-6/7/2021-31533**) av ve yaban hayvanlarını hobi olarak bulundurmaya isteyen gerçek ve tüzel kişiler Av ve Yaban Hayvanı ile Bunlardan Elde Edilen Ürünlerin Bulundurulması İçin Başvuru Dilekçesi (Ek-1/C) ve;

Tür Listesi Formu (Ek-5),

ile (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğüne başvururlar.

(**Değişik fıkra:RG-6/7/2021-31533**) Yırtıcı kuşların bulundurulması ile ilgili hususlar Genel Müdürlükçe hazırlanacak yönerge ile belirlenir.

Hobi olarak canlı av ve yaban hayvanlarının barındırılması amacıyla düzenlenecek olan av ve yaban hayvanı ile ürün bulundurma belgesinin düzenlenmesi

Madde 46 — Başvurular (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il _____ şube müdürlüğü tarafından incelenerek değerlendirilir; (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il _____ şube müdürlüğü ilgilinin beyan ettiği Tür Listesi Formunun bir suretini üst yazı ile Genel Müdürlüğe gönderir. Genel Müdürlüğün Tür Listesi Formundaki türleri uygun bulması halinde; (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il _____ şube müdürlüğü tarafından uygundur yazısı, uygun görülmeyenler için ise uygun değildir yazısı ilgiliye bildirilir. Uygundur yazısını alan ilgili, bu yazıyı aldığı tarihten itibaren otuz gün içerisinde;

a) Yabancı türlerin yasal yollarla elde edildiğine dair; proforma fatura, fatura, tür sözleşme ek listelerinde yer alıyor ise CITES belgeleri ve benzeri belgeleri,

b) (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) Resmî veteriner hekimden onaylı veteriner sağlık raporunu,

tamamlayarak (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il _____ şube müdürlüğüne başvurur. (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) İl şube müdürü; yerinde inceleme yaparak, av ve yaban hayvanlarının yasal yollarla elde edildiğine kanaat getirdikten sonra, her av ve yaban hayvanı türünün tüm bireyleri için bir adet Av ve Yaban Hayvanı ile Ürün Bulundurma Belgesini (Ek-18) iki nüsha halinde düzenler. Av ve Yaban Hayvanı ile Ürün Bulundurma Belgesinin birinci nüshası (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il _____ şube müdürlüğünde muhafaza edilerek, ikinci nüshası ilgililere verilir.

Hobi olarak canlı av ve yaban hayvanlarının barındırılması ile ilgili diğer hükümler

Madde 47 — Hobi olarak av ve yaban hayvanı barındıran kişilerin, bu hayvanların doğal yollarla üremesi neticesinde meydana gelen yeni bireyleri ile çalınan, kaybolan ve ölen bireyleri aynı gün içerisinde, olayın meydana geldiği gün resmi tatil ise resmi tatili takip eden ilk iş gününde (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il _____ şube müdürlüğüne bildirmek ve bu durumu Av ve Yaban Hayvanı ile Ürün Bulundurma Belgesine işletmesi ve onaylatması gerekmektedir.

(**Mülga fıkra:RG-6/7/2021-31533**)

(**Mülga fıkra:RG-6/7/2021-31533**)

Kategori (A) da yer alan türleri ithal etmek isteyen bir kişi bu türlerin bakım ve barınmasını sağlayacak donanımına sahip olduğuna dair önceden Bilimsel Merciden yazılı görüş almak ve Bakanlığa ibraz etmek zorundadır.

(**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) İl _____ şube müdürlükleri bu kişileri gerekli gördükleri takdirde denetleyebilirler.

Hobi olarak av ve yaban hayvanı barındıran kişiler; barındırılan türlerin biyolojik özelliklerini dikkate alarak bu türler için asgari yaşama ortamını sağlamakla mükelleftirler. (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) İl şube müdürü tarafından buralarda yapılan denetimlerde bu duruma özellikle dikkat edilir. Aksine hareket edenler hakkında bu Yönetmeliğin 94 üncü maddesi hükümleri uygulanır.

Hobi olarak hayvan barındırılan kişiler; barındırdıkları hayvanların kaçmaması için tüm tedbirleri almak zorundadır. Barındırılan hayvanların kaçması durumunda, kaçan bireyin yakalanma masrafları ile bu hayvanların insanlara, doğaya, diğer hayvanlara ve mallara vereceği tüm zararlardan hayvan sahipleri sorumludur.

(**Ek fıkra:RG-6/7/2021-31533**) Hobi olarak av ve yaban hayvanı bulunduran gerçek ve tüzel kişilerin, 45 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen miktardaki hayvanlarının tümünü, bir kısmını veya tek bir bireyini hibe veya satmak istemesi durumunda bu bireyler, öncelikle il şube müdürlüklerinin talep etmesi durumunda il şube müdürlüklerine ücretsiz verilir. İl şube müdürlüklerinin talebinin olmaması durumunda kanatlılarda 50 bireye, memeli ve sürüngenlerde ise 5 bireye kadar yıl içerisinde hibe ve satış yapılabilir. Ancak hibe ve satışı yapılacak gerçek ve tüzel kişinin, hibe ve satıştan önce 45 inci maddeye göre başvuru yapması gerekir.

(Ek fıkra:RG-6/7/2021-31533) Hobi olarak av ve yaban hayvanı bulunduran gerçek ve tüzel kişilerin, bulundukları hayvan sayısı ile bu hayvanların doğal yollarla üremesi neticesinde yeni bireylerle birlikte hayvan sayısının 45 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen birey sayısını geçmesi durumunda fazla olan bireyler öncelikle il şube müdürlüklerinin talep etmesi durumunda il şube müdürlüklerine ücretsiz verilir, İl şube müdürlüklerine verilen bu hayvanlar, doğaya bırakılana kadar bu hayvanları bulunduran gerçek ve tüzel kişilere yem ve su ihtiyacının karşılanması şartıyla yedi emin olarak teslim edilir. İl şube müdürlüğü tarafından bu hayvanların alınmaması durumunda ise bu hayvanları bulunduran gerçek ve tüzel kişiler kanatlılarda 50 bireye, memeli ve sürüngenlerde ise 5 bireye kadar yıl içerisinde hibe ve satış yapabilir. Ancak hibe ve satışı yapılacak gerçek ve tüzel kişinin, hibe ve satıştan önce 45 inci maddeye göre başvuru yapması gerekir.

(Ek fıkra:RG-6/7/2021-31533) Hibe veya satın alacak kişinin başvurusunun uygun görülmesi durumunda hibe veya satışı yapacak gerçek ve tüzel kişinin, Av ve Yaban Hayvanı ile Ürün Bulundurma Belgesiyle il şube müdürlüğüne başvurarak bu durumu söz konusu belgenin elde edilen bireylerin hibe ve satışının yapıldığı kişiler kısmına işletmesi ve onaylatması gerekir. Hibe veya satışı yapılacak türün il şube müdürlüğü tarafından Av ve Yaban Hayvanı ile Ürün Bulundurma Belgesine işlenmesinden sonra bu belgenin bir sureti ile birlikte düzenlenecek olan Av ve Yaban Hayvanı ile Ürün Bulundurma Belgesi hibe veya satın alan kişiye verilir.

(Ek fıkra:RG-6/7/2021-31533) 100'den fazla kanatlı hayvan, **(Değişik ibare:RG-8/11/2022-32007)** 25'ten fazla memeli ve sürüngen bulundurmak isteyen gerçek ve tüzel kişiler üretim izni almak zorundadır.

(Ek fıkra:RG-6/7/2021-31533) 45 inci, 46 ncı ve 47 nci maddelerde belirtilen şartlara uymayan gerçek ve tüzel kişilerin hobi olarak hayvan bulundurma izinleri iptal edilir.

(Ek fıkra:RG-6/7/2021-31533) Hobi olarak hayvan bulundurma izinleri iptal edilen gerçek ve tüzel kişilerin ellerinde bulunan yaban hayvanlarının değerlendirilmesine Bakanlıkça karar verilir.

Av ve yaban hayvanlarını hobi olarak barındıran kişilerin alacakları veteriner hekim desteği

Madde 48 — Av ve yabanlarını hobi olarak barındıran kişiler normal şartlarda yılda en az bir gün veteriner hekimler odasına kayıtlı bir veteriner hekimden veterinerlik hizmeti almak zorundadırlar.

Hizmet alınan veteriner hekim; **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** 5996 sayılı Kanun ve bu Kanun hükümlerine dayanılarak çıkarılan Yönetmeliklere uygun olarak vazifesini yerine getirir.

Veterinerlik hizmeti veren, veteriner hekim;

a) Hayvanların genel sağlık durumu ile ilgili kontrolleri yapmakla,
b) Buralarda bulunan hayvanların uygun şartlarda bakımının ve beslenmesinin yapılmasını sağlamakla,

c) Aşılama ve ilaçlama programlarının uygulamasını sağlamakla,

d) Hasta hayvanların tespit, teşhis ve tedavilerini yapmakla,

e) Buralarda bulunan alet, malzeme ve barındırma yerlerinin temizlik ve dezenfeksiyonunun nasıl yapılacağı ve sağlanacağı hakkında bilgi vermek, bu işlerin yapılıp yapılmadığını kontrol etmekle,

f) (a), (b), (c), (d) ve (e) bentlerinde belirtilen hususlarla ilgili rapor hazırlayarak imza altına almakla,

e) Hazırladığı rapora yazdığı reçeteleri, yaptırdığı laboratuvar tetkiklerini eklemekle, mükelleftir.

Av ve yaban hayvanlarını barındıran ve koleksiyon yapan kişi;

a) Veteriner hekimin görevlerini yerine getirmede kullanacağı araç, gereç, ilaç, aşı ve gerekli personeli sağlamakla,

b) Atık ve artıklarının çevre ve halk sağlığına zarar vermesini önleyecek tedbirlerin alınmasıyla,
mükelleftir.

(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) İl şube müdürü elemanları yaptıkları denetimlerde veteriner hekim tarafından hazırlanan raporu ve eklerini özellikle inceler.

Hobi olarak av ve yaban hayvanlarından elde edilen ürünlerin bulundurulması ve başvurusu

Madde 49 — Yürürlükte olan mevzuata ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmelere ters düşmemek şartı ve bunların ticaretini yapmamak kaydıyla, gerçek ve tüzel kişilerin av ve yaban hayvanlarından elde edilen ürünlerden en fazla yirmidokuz adedini evlerinde ve işyerlerinde bulundurmalarını ifade eder.

Kişilerin, av turizmi kapsamında avladığı hayvanlardan elde edilen,

Ülkemizde ticari olarak faaliyet gösteren av ve yaban hayvanı satışı yapan işletmeler ile yasal olarak üretim yapan tesislerde üretilen türlerden elde edilen, ürünler hariç

Kişilerin bizatihi MAK Kararlarınca yasaklanan avlanma usul ve şekilleri dışında yasal yollarla avladığı hayvanlardan elde ettiği ve yurt dışından getirilen av ve yaban hayvanlarına ait ürünleri hobi olarak bulundurmaya isteyen gerçek veya tüzel kişiler Av ve Yaban Hayvanı ile Bunlardan Elde Edilen Ürünlerin Bulundurulması İçin Başvuru Dilekçesi (Ek-1/C) ve;

Bulunduracağı ürünlerin sayısını, cinsini ve hangi türe ait olduğunu belirten liste, ile **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğüne** başvururlar.

Hobi olarak av ve yaban hayvanlarından elde edilen ürünlerin bulundurulması amacıyla düzenlenecek olan av ve yaban hayvanı ile ürün bulundurma belgesinin düzenlenmesi

Madde 50 — Başvurular **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğü** tarafından incelenerek değerlendirilir; **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğünün** uygun görmesi halinde **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğü** tarafından uygundur yazısı, uygun görülmeyenler için ise uygun değildir yazısı ilgiliye bildirilir. Uygundur yazısını alan kişi bu yazıyı aldığı tarihten itibaren en geç otuz gün içerisinde aşağıda belirtilen belgeleri;

a) Yabancı türlerden elde edilen ürünlerin yasal yollarla elde edildiğine dair; proforma fatura, fatura, ürünün elde edildiği tür sözleşme ek listelerinde yer alıyor ise CITES belgeleri ve benzeri belgeleri,

b) **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) Resmî veteriner hekimden** onaylı veteriner sağlık raporunu,

tamamlayarak **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğüne** başvurur. **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) İl şube müdürü;** yerinde inceleme yaparak, MAK Kararlarınca yasaklanan avlanma usul ve şekilleri dışında yasal yollarla avlanan hayvanlardan elde edilen ürünler ile yasal yollarla temin ettiği ürün olduğuna kanaat getirdikten sonra, her bir türe ait ürün için bir adet Av ve Yaban Hayvanı ile Ürün Bulundurma Belgesini (Ek-18) iki nüsha halinde düzenler. Av ve Yaban Hayvanı ile Ürün Bulundurma Belgesinin birinci nüshası **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğünde** muhafaza edilerek, ikinci nüshası ilgililere verilir.

(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) İl şube müdürlükleri bu kişileri gerekli gördükleri takdirde denetleyebilirler.

Av ve yaban hayvanlarından elde edilen ürünlerin koleksiyonculuğu ve başvurusu

Madde 51 — Yürürlükte olan mevzuata ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmelere ters düşmemek şartı ve bunların ticaretini yapmamak kaydıyla, gerçek ve tüzel kişilerin av

ve yaban hayvanlarından elde edilen ürünlerden en az otuz adet ve üzerinin bulundurulmasını ifade eder.

Doğadan toplanan yumurtaların boş dahi olsa koleksiyonunun yapılması yasaktır.

Koleksiyoncunun bizzatı MAK Kararlarıncı yasaklanan avlanma usul ve şekilleri dışında yasal yollarla avladığı hayvanlardan elde edilen ürünler ile yasal yollarla temin ettiği ürünlerin koleksiyonuna izin verilir.

Koleksiyoncu, koleksiyona konu ürünleri **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğünden** izinsiz devredemez ve hibe edemez.

Koleksiyoncular **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğünün** bilgisi dâhilinde başka koleksiyoncularla mevcut ürünlerini değiş tokuş edebilir.

Bu ürünlerin gerçek ve tüzel kişilere devredilmesi, başka koleksiyoncularla değiş tokuş edilmesi durumlarında ilgili kişilerin bu ürünlere ait bulundurma belgesi ile on beş gün içerisinde ilgili **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğüne** başvurarak bu yeni durumu bulundurma belgesinde tadil ettirmeleri zorunludur.

Av ve yaban hayvanlarından elde edilen ürünlerin koleksiyonunu yapacak kişiler Av ve Yaban Hayvanı ile Bunlardan Elde Edilen Ürünlerin Bulundurulması İçin Başvuru Dilekçesi (Ek-1/C) ve;

Koleksiyona konu ürünlerin sayısını, cinsini ve hangi türe ait olduğunu belirten liste ile **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğüne** başvururlar.

Koleksiyonculuk için av ve yaban hayvanlarından elde edilen ürünlerin bulundurulması amacıyla düzenlenecek olan av ve yaban hayvanı ile ürün bulundurma belgesinin düzenlenmesi

Madde 52 — Başvurular **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğü** tarafından incelenerek değerlendirilir; **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğünün** uygun görmesi halinde **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğü** tarafından uygundur yazısı, uygun görülmeyenler için ise uygun değildir yazısı ilgiliye bildirilir. Uygundur yazısını alan kişi bu yazıyı aldığı tarihten itibaren otuz gün içerisinde aşağıda belirtilen belgeleri;

a) Yerli ve yabancı türlerin yasal yollarla elde edildiğine dair; proforma fatura, fatura, üretici satış belgeleri, tür sözleşme ek listelerinde yer alıyor ise CITES belgeleri ve benzeri belgeleri,

b) **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) Resmî veteriner hekimden** onaylı veteriner sağlık raporunu,

tamamlayarak **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğüne** başvururlar. **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürü**; yerinde inceleme yaparak, av ve yaban hayvanlarından elde edilen ürünlerin MAK Kararlarıncı yasaklanan avlanma usul ve şekilleri dışında yakalandığına ve yasal yollarla temin edildiğine kanaat getirdikten sonra, her türe ait tüm ürünler için bir adet Av ve Yaban Hayvanı ile Ürün Bulundurma Belgesini (Ek-18) iki nüsha halinde düzenler. Av ve Yaban Hayvanı ile Ürün Bulundurma Belgesinin birinci nüshası **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğünde** muhafaza edilerek, ikinci nüshası ilgililere verilir.

Koleksiyonculuk belgesi

Madde 53 — Av ve Yaban Hayvanı ile Ürün Bulundurma Belgesi düzenlenen kişi için **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğü** Koleksiyonculuk Belgesini (Ek-14) üç nüsha halinde düzenler. Koleksiyonculuk belgesinin birinci nüshası Genel Müdürlüğe gönderilecek olup, ikinci nüshası **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğünde** muhafaza edilerek, üçüncü nüshası ilgililere verilir.

Koleksiyon yapan kişiler; koleksiyonculuk belgesi ile Av ve Yaban Hayvanı ile Ürün Bulundurma Belgelerini muhafaza etmek ve **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğü** elemanları tarafından yapılan denetimlerde göstermek zorundadırlar.

(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) İl şube müdürlükleri bu kişileri gerekli gördükleri takdirde denetleyebilirler.

Hobi ve koleksiyona konu canlı av ve yaban hayvanları ile bunlardan elde edilen ürünlerin sergilenmesi

Madde 54 — Av ve yaban hayvanları ile bunlardan elde edilen ürünleri hobi olarak barındıran, bulunduran kişiler ile ürünlerin koleksiyonunu yapan kişiler; bunları ticari amaçlarla sergileyemez ve sergilemezler. Bunları ticari amaçlarla sergileyen kişilerin Av ve Yaban Hayvanı ile Ürün Bulundurma ve Koleksiyonculuk Belgeleri iptal edilerek, ellerindeki hayvan ve ürünlere **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** il şube müdürlüğünce el konulur. El konulan bu hayvan ve ürünlere yapılacak işlemler Bakanlıkça belirlenir.

Canlı av ve yaban hayvanlarının barındırılması, av ve yaban hayvanlarından elde edilen ürünlerin hobi olarak bulundurulması ve koleksiyonculuğundan vazgeçilmesi

Madde 55 — Çeşitli nedenlerle av ve yaban hayvanları ile bunlardan elde edilen ürünlerin hobi olarak barındırılması, bulundurulması ve ürünlerin koleksiyonculuğundan vazgeçen kişiler, bir dilekçe ve;

a) Vazgeçen kişi koleksiyoncu ise daha önce almış olduğu Koleksiyonculuk Belgesi (Ek-14),

b) Av ve Yaban Hayvanı ile Ürün Bulundurma Belgeleri (Ek-18),

c) Tür Listesi Formu (Ek-5),

d) Av ve yaban hayvanlarından elde edilen ürünlerin sayısını, cinsini ve hangi türe ait olduğunu belirten liste,

e) Yerli ve yabancı türler ile ürünlerin yasal yollarla elde edildiğine dair; fatura, üretici satış belgeleri, tür sözleşme ek listelerinde yer alıyor ise CITES belgeleri ve benzeri belgeleri,

f) **(Değişik:RG-6/7/2021-31533)** Canlı av ve yaban hayvanları için resmî veteriner hekimden onaylı sağlık raporları,

ile **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** il şube müdürlüğüne başvururlar.

Canlı hayvanlar için,

MAK Kararları, Sözleşme ve CITES Uygulama Yönetmeliğinde ticareti yasaklanmayan türlerden sağlıklı olan av ve yaban hayvanları kişinin isteği doğrultusunda, **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** il şube müdürlüğünün gözetiminde satılır veya hibe edilir.

MAK Kararları, Sözleşme ve CITES Uygulama Yönetmeliğinde ticareti yasaklanan türlerden sağlıklı olan av ve yaban hayvanları, **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** il şube müdürlüğünün gözetiminde bu hayvanların ticaretini yapmayan gerçek kişilere ve hayvanat bahçelerine hibe edilir.

Hasta hayvanlar **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** 5996 sayılı Kanun ve bu Kanun hükümlerine dayanılarak çıkarılan Yönetmeliklerde belirtilen usul ve esaslara göre sahipleri tarafından tedavi ettirilir. İyileşen bireyler bu maddenin dördüncü ve beşinci fıkrasında belirtilen hükümlere göre satılır veya hibe edilir. **(Değişik üçüncü cümle:RG-6/7/2021-31533)** İyileşmesi mümkün olmayan bireylere 5996 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi hükmüne göre işlem yapılır.

Ürünler için,

MAK Kararları, Sözleşme ve CITES Uygulama Yönetmeliğinde ticareti yasak olmayan ürünler, kişinin isteği doğrultusunda, **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** il şube müdürlüğünün gözetiminde satılır veya hibe edilir.

MAK Kararları, Sözleşme ve CITES Uygulama Yönetmeliğinde ticareti yasak olan ürünler, bunların ticaretini yapmayan gerçek kişiler ile kamu kurum ve kuruluşlarına ait müzelere hibe edilir.

Satılan veya hibe edilen canlı bireyler ile ürünler için, **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** il şube müdürlüğü tarafından eski Av ve Yaban Hayvanı ile Ürün Bulundurma

Belgesine (Ek-18) istinaden yenisi iki nüsha halinde düzenlenir. Bulundurma belgesinin birinci nüshası **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** il şube müdürlüğünde muhafaza edilerek, ikinci nüshası ilgililere verilir.

Çeşitli nedenlerle av ve yaban hayvanları ile bunlardan elde edilen ürünlerin hobi olarak barındırılması, bulundurulması ve ürünlerin koleksiyonculuğundan vazgeçen kişilere, beş yıldan önce hobi olarak barındırma, bulundurma ve ürünlerin koleksiyonculuğu için izin verilmez.

Bulundurma belgesinin düzenlenmeyeceği durumlar

Madde 56 — (Değişik:RG-6/7/2021-31533)

Av turizmi kapsamında avlanan av ve yaban hayvanları için il şube müdürlüğünce düzenlenen Trofe Belirleme ve Bulundurma ile İhraç Sertifikası, bulundurma belgesi yerine geçeceğinden ayrıca bir bulundurma belgesi düzenlenmez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Av ve Yaban Hayvanlarından Elde Edilen Ürünlerin Sergilendiği Müzeler

Av ve yaban hayvanlarından elde edilen ürünlerin sergilendiği müzelerin başvurusu

Madde 57 — Yürürlükteki tüm mevzuata göre ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından müze kurmak için izin alan gerçek ve tüzel kişiler, av ve yaban hayvanlarından elde edilen ürünleri sergilemek için ayrıca Bakanlıktan izin almak zorundadırlar.

Av ve yaban hayvanlarından elde edilen ürünleri müzelerinde sergilemek isteyenler, Av ve Yaban Hayvanı ile Bunlardan Elde Edilen Ürünlerin Bulundurulması İçin Başvuru Dilekçesi (Ek-1/C) ve;

Sergilenecek ürünlerin sayısını, cinsini ve hangi türe ait olduğunu belirten liste ile **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** il şube müdürlüğüne başvururlar.

Av ve yaban hayvanı ile ürün bulundurma belgesinin düzenlenmesi

Madde 58 —(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) İl şube müdürü tarafından belgeler üzerinde yapılan incelemeden sonra, bu belgeler **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** il şube müdürlüğünün görüşünü de içiren bir üst yazı ile Genel Müdürlüğe gönderilir. Genel Müdürlük tarafından yapılan değerlendirme sonucunda **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** il şube müdürlüğüne verilen talimat doğrultusunda **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** il şube müdürlüğü uygun görülenlere uygundur yazısı, uygun görülmeyenlere ise uygun değildir yazısı yazarak ilgiliye bildirir. Uygundur yazısını alan ilgili kişi;

a) Müze kuruluşu ile ilgili izinleri,

b) Sergilenecek ürünlerin yasal yollarla elde edildiğine dair; proforma fatura, fatura, üretici satış belgeleri, tür sözleşme ek listelerinde yer alıyor ise CITES belgeleri ve benzeri belgeleri,

tamamlayarak **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** il şube müdürlüğüne başvurur.

(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) İl şube müdürü; müzede inceleme yaparak, beyan edilen listedeki, ürünler dışında bir ürün olup, olmadığı ile av ve yaban hayvanlarından elde edilen ürünlerin yasal yollarla temin edildiğine kanaat getirdikten sonra, her bir türe ait tüm ürünler için bir adet Av ve Yaban Hayvanı ile Ürün Bulundurma Belgesini (Ek-18) iki nüsha halinde düzenler. Bulundurma belgesinin birinci nüshası **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** il şube müdürlüğünde muhafaza edilerek, ikinci nüshası ilgililere verilir. Ürünlere ait bulundurma belgelerini müze görevlileri dosyalamak ve **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** il şube müdürlüğü elemanları tarafından yapılan denetimlerde göstermek zorundadırlar.

(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğü tarafından senede bir yapılan denetimeler haricinde gerek duyulması halinde de bu müzeler denetlenebilir.

Tarih öncesi çağlarda yaşayan canlılara ait ürünler için bulundurma belgesi düzenlenmez.

Müzeler, boş dahi olsa doğadan toplanmış yumurta bulunduramaz ve sergileyemez.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ticari Olarak Av ve Yaban Hayvanı Satışı Yapan İşletmeler

Ticari olarak av ve yaban hayvanı satışı yapmak isteyen işletmelerin başvurusu

Madde 59 — (Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) 8/10/2011 tarihli ve 28078 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ev ve Süs Hayvanlarının Üretim, Satış, Barınma ve Eğitim Yerleri Hakkında Yönetmeliğe göre kurulan ve çalışan, ticari olarak ev ve süs hayvanı satışı yapan işletmelerde, işletmeci ayrıca av ve yaban hayvanı bulundurmamak, satmak, işletmesinde bulundurduğu süre içerisinde av ve yaban hayvanlarının doğal yollarla üremesi neticesinde elde edilen yeni bireylerin ticareti için, **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** il şube müdürlüğünden av ve yaban hayvanı bulundurma ve satışı amacıyla ayrıca izin almak zorundadır.

İşletmeci yerli veya yabancı tür av ve yaban hayvanı bulundurmamak ve satmak için, Av ve Yaban Hayvanı ile Ürün Ticareti İçin Başvuru Dilekçesi (Ek-1/B) ve;

(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) Tarım ve Orman Bakanlığından alınan kuruluş izni ve ruhsatı ile **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** il şube müdürlüğüne başvururlar.

Av ve yaban hayvanı bulundurma ve satış ruhsatının düzenlenmesi

Madde 60 — (Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) İl şube müdürü; belgeleri uygun olan işletmeler için Av ve Yaban Hayvanı Bulundurma ve Satış Ruhsatını (Ek- 4) iki nüsha halinde düzenler. Bu belgenin birinci nüshası **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** il şube müdürlüğünde muhafaza edilerek, ikinci nüshası ilgililere verilir.

(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) Ev ve Süs Hayvanlarının Üretim, Satış, Barınma ve Eğitim Yerleri Hakkında Yönetmelik kapsamında tutulan Süs Hayvanı Satış Yeri Kayıt Defteri aynı zamanda av ve yaban hayvanları için de tutulur. Bu defterin hayvan ırkı bölümüne satışı yapılan av ve yaban hayvanlarının Latince adı yazılır.

Bu işletmelerce satılan av ve yaban hayvanları için Ticari Olarak Av ve Yaban Hayvanı Satışı Yapan İşletmelerde Av ve Yaban Hayvanları İçin Düzenlenecek Satış Belgesi (Ek-15) düzenlenir.

(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) İl şube müdürü tarafından yapılan denetimlerde bu defter ve satış belgeleri ile yerli ve yabancı türlerin yasal yollarla elde edildiğine dair fatura, üretici satış belgeleri, tür sözleşme ek listelerinde yer alıyor ise CITES belgeleri ve benzeri belgeler özellikle kontrol edilir. Defterlerin sağlıklı tutulmadığı, satış belgelerinin düzenlenmediği, türlerin yasal yollarla elde edildiğine dair belgelerin eksik veya olmaması ile doğal yollarla üreme neticesinde meydana gelen yeni bireylerin satış ve bulundurma belgesinde belirtilmediğinin tespiti durumunda, **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** il şube müdürlüğü tarafından verilen Av ve Yaban Hayvanı Bulundurma ve Satış Ruhsatı iptal edilir.

Yasal yollarla temin edildiğine dair belgeleri bulunmayan av ve yaban hayvanları için de bu Yönetmeliğin 85 inci maddesi hükümlerine göre işlem yapılır.

(Mülga fıkra:RG-6/7/2021-31533)

Av ve yaban hayvanı satış ruhsatı verilmeyen akvaryumcu, pet shop ve adı ne olursa olsun bu işle uğraşan diğer işletmeler av ve yaban hayvanlarının ticaretini yapamazlar.

Kategori (A) da yer alan türlerin doğadan alınmış örnekleri ticari amaçlarla kullanılamaz, hayvan satış yerlerinde bulundurulamaz.

(Değişik fıkra:RG-6/7/2021-31533) Hayvanların teşhir fazlası bireylerini satmak isteyen hayvanat bahçeleri Av ve Yaban Hayvanı ile Ürün Ticareti İçin Başvuru Dilekçesi (Ek-1/B) ile il şube müdürlüğüne müracaat etmek zorundadırlar.

Satış ve bulundurma ruhsatı verilen **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** hayvanat bahçeleri, yaptıkları her satış için Ticari Olarak Av ve Yaban Hayvanı Satışı Yapan İşletmelerde Av ve Yaban Hayvanları İçin Düzenlenecek Satış Belgesi (Ek-15) düzenlemek ve bir nüshasını satın alan gerçek ve tüzel kişiye vermek zorundadırlar.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Koleksiyonculuk ve Bulundurma Belgelerinin İptali

Koleksiyonculuk ve bulundurma belgelerinin iptali

Madde 61 — (Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) İl şube müdürü tarafından yapılan denetimlerde; Kanun ve bu Kanun hükümlerine dayanılarak çıkarılan Yönetmelikler, MAK Kararları, Sözleşme ve CITES Uygulama Yönetmeliği ile taraf olunan diğer uluslar arası sözleşmelere aykırı hareket eden gerçek ve tüzel kişilerin Av ve Yaban Hayvanı ile Ürün Bulundurma Belgesi, Av ve Yaban Hayvanı Geçici Bulundurma Belgesi, Av ve Yaban Hayvanı Bulundurma ve Satış Ruhsatı ile Koleksiyonculuk Belgesi iptal edilerek, canlı av ve yaban hayvanı ile bunlardan elde edilen ürünlere el konularak beş yıl süre ile ilgilinin bu faaliyette bulunmasına izin verilmez.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Ticaret

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar

Genel esaslar

Madde 62 — Bakanlıkça ticaretine izin verilen av ve yaban hayvanları ile ürünlerin ticareti yapılabilir.

Koruma altındaki türlerin canlı bireyleri ile bunlardan elde edilen ürünler

Madde 63 — Kanun ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınan bütün hayvanlar ile bunlardan elde edilen et, tahnit ve trofelerinin derneklerde, işyerlerinde ve evlerde ne maksatla olursa olsun bulundurulması, alımı ve satımı yasaktır.

Bu hüküm gereğince zapt olunan et, tahnit ve trofelere bu Yönetmeliğin 85 inci maddesine göre işlem yapılır.

Kategori (A) da yer alan av ve yaban hayvanları ile bu hayvanlardan elde edilen ürünler, Kanun hükümlerine dayanılarak çıkarılacak Yönetmelikler dahilinde bilimsel amaçlar için kullanılabilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Avlanan Türlerin Ticareti

Avlanan türlerin etleri

Madde 64 — Yaban domuzu hariç, avına izin verilen türlerin etlerinin alımı ve satımı yasaktır.

Ancak av turizmi kapsamında avlanan av hayvanlarının etleri; 8/1/2005 tarihli ve 25694 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yerli ve Yabancı Avcıların Av Turizmi Kapsamında Avlanmalarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik esaslarına göre değerlendirilir.

Genel Müdürlükçe mücadele ve av turizmi kapsamında avına izin verilen türlerin etlerinin, avı vuran avcıya bırakılmaması durumunda; etlerinin değerlendirilme şekli Bakanlıkça belirlenir.

Kanununun 20 nci maddesine dayanılarak el konulan cansız av hayvanının etleri, bir mahkeme kararına gerek kalmaksızın (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğünce açık artırma ile veya piyasa değerinden pazarlık usulü ile satılır. Alınan satış bedelleri döner sermaye emanet hesabına yatırılır. Bu paralar sanıkla ilgili hüküm kesinleştiğinde beraat durumunda kişiye iade edilir, mahkûmiyet halinde döner sermaye hesabına gelir kaydedilir.

Yaban domuzu eti ticareti

Madde 65 — Avlanan yaban domuzlarından elde edilen etlerin ticaretini yapmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler ticari faaliyet izinleri dışında Bakanlıktan yaban domuzu eti ticareti ve ihracatı için ayrıca izin alırlar. Bakanlık tarafından ihraç izni verilirken, nakliye tezkeresi ile bu maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen döner sermayeye ödenen paylar göz

önüne alınır. İhracatla ilgili diğer işlemler (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) 5996 sayılı Kanun ve gümrük mevzuatına göre yapılır.

(Değişik fıkra:RG-6/7/2021-31533) Gerçek ve tüzel kişiler, izin alarak avladıkları yaban domuzlarını parçalamadan ve et haline dönüştürmeden ilgili il şube müdürlüğü, orman işletme müdürlüğü veya şefliğine nakliye tezkeresi almak için başvururlar. İlgili il şube müdürlüğü, yaban domuzunu bir bütün olarak gördükten sonra nakliye tezkeresini düzenler. Aksi durumlarda nakliye tezkeresi düzenlenmeyerek, parçalanmış veya et haline dönüştürülmüş olan yaban domuzuna el konulur. Aksine hareket edenler hakkında 94 üncü maddede belirtilen hükümler uygulanır.

(Değişik fıkra:RG-6/7/2021-31533) Yaban domuzundan elde edilen etler; düzenlenen nakliye tezkeresi ve veteriner sağlık raporu ile yaban domuzu etinin ticaretini yapan ticarethanelere satılır. Bu ticarethaneler yaban domuzu etinin insan gıdası olarak tüketilebileceğine dair resmî veteriner hekim tarafından düzenlenen veteriner sağlık raporunu aldıktan sonra yaban domuzlarını parçalayarak et haline dönüştürebilirler.

Nakliye tezkeresi ile menşe şahadetnamesi ve/veya veteriner sağlık raporu bu işletmelerde muhafaza edilir. Nakliye tezkeresi, menşe şahadetnamesi ve/veya veteriner sağlık raporu olmayan yaban domuzu etlerinin bu işletmelerce alınması, depolanması veya saklanması yasaktır. Bu işletmelerce alınan yaban domuzu etlerinden kilo başına o yerdeki perakende karkas sığır eti bedelinin 1/2 si oranında bedel döner sermaye işletmesine gelir olarak alınır.

Yaban domuzu eti iç piyasada (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından hazırlanan 19/2/2020 tarihli ve 31044 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği ve bu Yönetmeliğe dayanılarak çıkarılan Tebliğlerde belirtilen usul ve esaslara göre satılabilir.

Av ve yaban hayvanlarından elde edilen trofeler ve bu hayvanlardan yapılan tahnitler

Madde 66 — Avı yasak türlerin tahnit ve trofelerinin hangi amaçla olursa olsun ev ve işyerlerinde bulundurulması alımı satımı ve yurtdışına çıkartılması yasaktır. Ancak bu türlerden av turizmi kapsamında avlananlar, av turizmi kapsamında verilen belgeler ile evlerde ve işyerlerinde bulundurulabilirler.

Avı yasak olmayan veya belli sürelerde avlanan av hayvanlarının tahnit ve trofelerinin alımı satımı yasaktır.

Avı yasak olmayan veya belli sürelerde avlanan av hayvanlarını tahnit eden veya tabaklayan işyerleri, kendilerine tahnit veya tabaklama amacıyla getirilen av hayvanlarını getiren kişilerin;

- a) Adı soyadı,
- b) Adresi,
- c) Telefon numarası,
- d) Ürüne yapılan işlem,

ile ilgili kayıtları tutması ve istendiğinde ilgili (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğüne teslim etmesi zorunludur.

Kürk ve post satışı

Madde 67 — Avcılar tarafından kürkü için avlanan sansar, porsuk ve benzeri hayvanlar, bu hayvanların postları ve av turizmi kapsamında avına izin verilen hayvanlar, (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüklerinden alınan nakliye tezkeresi ile (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) resmî veteriner hekimden onaylı veteriner sağlık raporu düzenlemek suretiyle taşınarak kürk ticareti yapan işletmelere satılabilir. (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) İşletmelerce nakliye tezkeresi ve veteriner sağlık raporu muhafaza edilir. Avlanan türlerin kürk veya postlarının nakliye tezkeresi olmadan iş yerlerinde bulundurulması yasaktır.

CITES ithalat izin belgesi ile ithal edilen kürk ve deriler ile bunlardan üretilen eşyanın satışında CITES ithalat izin belgesinin tarih ve numarasının faturaya yazılması; bu gibi durumlarda toptan veya perakende satış yapan firmanın, alıcıya faturanın aslı veya kopyasını saklaması gerektiğini bildirmesi zorunludur.

CITES ithalat izin belgesi ile ithal edilen kürk ve derilerin işlenerek mamul eşya haline getirilmesi durumunda, ithalatı yapan firmanın bu kürk ve derilerden ürettiği mamul, sayısı ve kullandığı miktar ile bu ürünlerin satışını yaptığı yerlerin kayıtlarını ayrıntılı olarak tutması ve istendiğinde ilgili (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğüne teslim etmesi zorunludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Üretilen türlerin ticareti

Üretilen türlerin satışı

Madde 68 — Üretici üretimini yaptığı türleri canlı veya ürün olarak satması veya hibe etmesi halinde (Ek-9)'da örneği bulunan Av ve Yaban Hayvanı ile Bunlardan Elde Edilen Ürünler İçin Düzenlenecek Satış / Hibe Belgesini tam ve eksiksiz olarak üç nüsha halinde düzenler. Birinci nüshası üreticide, ikincisi nüshası satın alan kişide kalacak olup, üçüncü nüshası ise satışı takip eden on beş gün içerisinde ilgili (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğüne gönderilir. Üretim amacı ile Genel Müdürlükten izin alınarak doğadan yakalanan veya toplanan türlerin canlı bireyleri veya boş dahi olsa yumurtaları hiçbir suretle ticarete konu olamaz. (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) İl şube müdürü tarafından satış/hibe belgelerinde bu duruma dikkat edilir.

Üretilen türlerden elde edilen ürünlerin satışı

Madde 69 — Üretimi yapılan türlerden elde edilen ürünlerin satışı söz konusu olduğunda bu ürünlerin ambalajında elde edildiği hayvanın Türkçe ve Latince adı ile üretici kodu yer alır. Üretilen ürün gıda maddesi ise, 27/5/2004 tarihli ve 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun ve bu Kanun hükümlerine dayanılarak çıkarılan Yönetmeliklerde ve Tebliğlerde belirtilen usul ve esaslara uygun hareket edilir.

Üretilen av ve yaban hayvanları ile bunlardan elde edilen ürünlerin (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) satışı

Madde 70 — (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) 5996 sayılı Kanunun 8 inci maddesi doğrultusunda kurulup işletilen hayvan satış yerlerinde canlı av ve yaban hayvanları ile bunlardan elde edilen ürünlerin satışı söz konusu olduğunda, Bakanlıktan av ve yaban hayvanı üretim izni alarak üretim yapan üreticilerin, üretmiş oldukları hayvanlar ile bunlardan elde edilen ürünler satılabilir. Üreticiler, sattıkları her hayvan ve ürün için Av ve Yaban Hayvanı ile Bunlardan Elde Edilen Ürünler İçin Düzenlenecek Satış/Hibe Belgesi (Ek-9) düzenlerler.

(**Mülga:RG-6/7/2021-31533**)

(**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) Hayvan satış yerlerinde av ve yaban hayvanı ile bunlardan elde edilen ürünlerin satıldığı yerleri (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğü de denetler.

(**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) İl şube müdürü yaptığı denetimlerde;

- Satış yapan üreticilerin üretim ve yetiştiricilik belgesinin bir fotokopisini satış yerlerine asıp asmadığını,
- Menşe şahadetnamesi ve/veya veteriner sağlık raporunu,
- Satışı yapılan bireylerin, halkalı ve markalı olup, olmadığını,
- Satışlardan sonra Av ve Yaban Hayvanı ile Bunlardan Elde Edilen Ürünler İçin Düzenlenecek Satış / Hibe Belgesinin düzenlenip düzenlenmediğini, kontrol eder.

Yapılan denetimlerde yukarıda belirtilen hususları yerine getirmeyenler ile üretilenler haricinde canlı av ve yaban hayvanı ve ürün bulunduranlar hakkında, Kanun ve bu Yönetmeliğin 85 inci maddesine göre işlem yapılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Canlı Av ve Yaban Hayvanlarının ve Bunlardan Elde Edilen Ürünlerin Nakli Genel esaslar

Madde 71 — Canlı av ve yaban hayvanları yaralanmadan, sağlığı zarar görmeden ve kötü muameleye maruz kalmadan standartlara uygun kafes veya sandıklarda, ürünler ise ürünün cinsine uygun donanımına sahip araçlarla nakledilir. **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** İl şube müdürlükleri bu nakilleri gerekli gördüğü takdirde denetleyebilir.

Üretilen tür ve bunlardan elde edilen ürünlerin nakli

Madde 72 — Üreticiler tarafından üretilen av ve yaban hayvanı türleri ve bunlardan elde edilen ürünlerin, satılması veya hibe edilmesi suretiyle el değiştirmesi neticesinde nakledilmesi söz konusu olduğunda üretici tarafından düzenlenen Av ve Yaban Hayvanı ile Bunlardan Elde Edilen Ürünler İçin Düzenlenecek Satış / Hibe Belgesi (Ek-9), ticari olarak av ve yaban hayvanı satışı yapan işletmelerde ise işletmeci tarafından düzenlenen Ticari Olarak Av ve Yaban Hayvanı Satışı Yapan İşletmelerde Av ve Yaban Hayvanları İçin Düzenlenecek Satış Belgesi (Ek-15) nakliye belgesi yerine geçer. Kendi üretim tesislerinde ürettikleri av ve yaban hayvanlarını, kendi ticari işletmelerinde satmak isteyenler ile sabit ve gezici hayvanat bahçeleri, hobi amacıyla canlı av ve yaban hayvanı ile bunlardan elde edilen ürünleri bulunduranlar, müzeler; ellerinde bulundurdukları av ve yaban hayvanı ile bunlardan elde edilen ürünleri çeşitli sebeplerden dolayı nakletmek istemeleri durumunda, **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** il şube müdürlüğü tarafından düzenlenen Av ve Yaban Hayvanı ile Ürün Bulundurma Belgesi (Ek-18) nakliye belgesi yerine geçer. **(Değişik üçüncü cümle:RG-6/7/2021-31533)** Nakil esnasında bu maddede bahsedilen tüm belgelerin nakil vasıtalarında bulundurulması zorunlu olup, bunların nakil esnasında bulundurulmaması durumunda 5996 sayılı Kanununun 8 inci ve 36 ncı maddeleri uygulanır.

Avlanan türler ve bunlardan elde edilen ürünlerin nakledilmesi

Madde 73 — Avlanan hayvanlar ile bunlardan elde edilen et, tüy, deri, kürk ve trofelerin bir yerden başka bir yere taşınması, **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** il şube müdürlüklerinden alınan nakliye tezkeresi, **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** resmî veteriner hekim tarafından düzenlenen sağlık raporu ile gerçekleştirilir.

Avına belli sürelerde izin verilen, av hayvanlarının nakli, MAK Kararlarında belirtilen esaslar dahilinde yapılır, bunlar için ayrıca bir belge düzenlenmez.

CITES uygulama yönetmeliği kapsamında yer alan türlere ait ürünlerin nakli

Madde 74 — CITES Uygulama Yönetmeliği kapsamında yer alan canlı hayvan ve ürünlerin naklinde, Sözleşme hükümleri, Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği IATA kuralları, Hayvanların Uluslararası Nakliyat Sırasında Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesi ile konuya ilişkin taraf olduğumuz diğer uluslararası sözleşme hükümlerine uyulur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Canlı Av ve Yaban Hayvanı Türleri ile Bunlardan Elde Edilen Ürünlerin İthalatı ve ihracatı

İthalat başvurusu

Madde 75 — Canlı av ve yaban hayvanı türleri ve bunlardan elde edilen ürünleri ithal etmek isteyen ithalatçı firma, ithal edilen türlerin doğruluğunu belgelemek için ilgili **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** il şube müdürlüğüne bir dilekçe ve ekinde; proforma fatura veya fatura ile ithalatın yapılacağı gümrüğün bulunduğu ilin, **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** il şube müdürlüğüne başvurur.

İthalata uygunluk belgesinin düzenlenmesi

Madde 76 — (Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) İl şube müdürü proforma fatura veya faturada beyan edilen türlerin ve ürünlerin Kanun ve bu Kanun hükümlerine dayanılarak çıkarılan Yönetmeliklere göre ithalata uygun olup olmadığını kontrol eder. İthalatı uygun görülenler için **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğü** proforma fatura veya faturanın bir suretini alarak ithalatın uygun olduğuna dair ön izin niteliğindeki İthalata Uygunluk Belgesini (Ek-16/A) üç nüsha olarak onaylar. Onaylanan bu belgenin birinci nüshası **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğünde** muhafaza edilir, ikinci ve üçüncü nüshası ilgiliye verilir.

Diğer iş ve işlemler **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) 5996 sayılı Kanun** ve gümrük mevzuatına göre yapılır.

İhracat başvurusu

Madde 77 — Bakanlık tarafından ihracatçıya sadece;

- a) Üretilen türler,
- b) Bakanlar Kurulu Kararlarıyla belirlenen türler,
- c) Etinin ticaretine izin verilen türler,
- d) (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen türlerden elde edilen ürünlerin, ihracatı için izin verilir.

Avı bütün yıl serbest olan av hayvanları ile avına belli sürelerde izin verilen av ve yaban hayvanlarından MAK Kararları çerçevesinde ihracatına izin verilen türlerin postlarının ve derilerinin ham veya işlenmiş olarak veya bunlardan mamul konfeksiyonun, ayrıca özel avlaklarda ve özel üretim tesislerinde üretilen türlerin etlerinin yurt dışına çıkarılması Bakanlığın iznine tâbidir.

Canlı av ve yaban hayvanı türleri ve bunlardan elde edilen ürünleri ihraç etmek isteyen firmalar bir dilekçe ve;

- a) Firma üretici ise, usulüne uygun aldığı üretim izni,
- b) Türü ve/veya ürünü satın aldı veya alacak ise, proforma fatura, fatura, müstahsil makbuzu ve benzeri belgeleri,
- c) Tür sözleşme ek listelerinde yer alıyor ise CITES belgesi, ile ihracatın yapılacağı gümrüğün bulunduğu ilin, **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğüne** başvurur.

İhracata uygunluk belgesinin düzenlenmesi

Madde 78 — (Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) İl şube müdürü, ihracatçı firmanın beyan ettiği türlerin ve ürünlerin Kanun ve bu Kanun hükümlerine dayanılarak çıkarılan Yönetmeliklere göre ihracata uygun olup olmadığı ile firma üretici ise, usulüne uygun aldığı üretim iznini, türü ve/veya ürünü satın aldı veya alacak ise, proforma fatura, fatura, müstahsil makbuzu ve benzeri belgeleri ve CITES belgesini kontrol eder. İhracatı uygun görülenler için, **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğü** yukarıda bahsedilen belgelerin bir suretini alarak ihracata uygun olduğuna dair ön izin niteliğindeki İhracata Uygunluk Belgesini (Ek-16/B) üç nüsha olarak onaylar. Onaylanan bu belgenin birinci nüshası **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüğünde** muhafaza edilir, ikinci ve üçüncü nüshası ilgiliye verilir.

Diğer iş ve işlemler **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) 5996 sayılı Kanun** ve gümrük mevzuatına göre yapılır.

İthal edilen canlı av ve yaban hayvanları ve bunlardan elde edilen ürünlerin ham veya işlenerek ihracatı

Madde 79 — İthal edilen canlı av ve yaban hayvanları ile bunlardan elde edilen ürünlerin ham veya işlenerek ihracatı söz konusu olduğunda, bu Yönetmeliğin 77 ve 78 inci madde hükümleri geçerlidir.

Av turizmi kapsamında avlanan av hayvanlarına ait trofe ve ürünlerin yurt dışına çıkartılması

Madde 80 — Yabancı ülkede ikamet eden Türk vatandaşları ile yabancı turist avcılar, av turizmi esasları çerçevesinde avladıkları av hayvanlarına ait trofe ve ürünleri Genel Müdürlük tarafından belirlenen av turizmi ile ilgili esaslara ve 8/1/ 2005 tarihli ve 25694 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yerli ve Yabancı Avcıların Av Turizmi Kapsamında Avlanmalarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre yurtdışına çıkarır veya çıkarttırır.

Diğer işlemler (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) 5996 sayılı Kanun ve gümrük mevzuatına göre yapılır.

Sözleşme ek listelerinde yer alan, canlı av ve yaban hayvanı türleri ile bunlardan elde edilen ürünlerin ithalatı, ihracatı, ithal edilen canlı av ve yaban hayvanları ve bunlardan elde edilen ürünlerin ham veya işlenerek ihracatı

Madde 81 — Sözleşme ek listelerinde yer alan, canlı av ve yaban hayvanı türleri ile bunlardan elde edilen ürünlerin ithalatı, ihracatı, ithal edilen canlı av ve yaban hayvanları ve bunlardan elde edilen ürünlerin ham veya işlenerek ihracatı söz konusu olduğunda yapılacak uygulamalarda; Sözleşme ve CITES Uygulama Yönetmeliği hükümleri saklıdır.

BEŞİNCİ KISIM

Diğer Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Markalama, Halkalama ve Stok Tespiti

Markalama, halkalama ve stok tespiti

Madde 82 — Üretimi yapılan türlerden etlik amaçlı üretilenler hariç diğer amaçlarla üretilen, ticarete konu olan, barındırılan ve bakılan tüm bireylerin tanınması ve kayıt altına alınması amacıyla; kuşlarda halkalama, memelilerde markalama, kemirgenler ile diğer küçük memelilerde ve sürüngenlerde stok tespiti yapılır. Marka ve halkalarda bulunacak bilgiler (Ek-17/A) ile Stok Kayıt Formunun bir örneği ise (Ek-17/B)’de verilmektedir. Bu türlerin markalanması, halkalanması ve stok tespiti; ilgili (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğünün denetiminde ilgili kişiler tarafından yapılır.

Kuşlar uygun hafif metal veya sert plastik halka ile halkalanır. Halkalar klips şeklinde olmayacak olup, kapalı bacak halkası yani sürekli bir daire şeklinde yekpare biçimde dizayn edilir. Bu halkalar hiçbir şekilde kurcalanmamış ve kuşun yaşamının ilk günlerinde takıldıktan sonra bacak tam olarak geliştiğinde kuşun bacağından çıkmayacak ve bacağına zarar vermeyecek bir büyüklükte olur (Ek-17/A-a-1).

Otçul ve yırtıcı memelilerin markalanmaları (Ek-17/A-d)’daki şekilde yapılır.

Kemirgenler ile diğer küçük memeliler ve kaplumbağa, yılan, iguana ve benzeri sürüngenlerde herhangi bir markalanma tekniği uygulanmaz. Bu hayvanların takibi, sorumlu veteriner hekim tarafından doldurulan yıllık stok tespitleri ile yapılır (Ek-17/B).

Üretimde kullanılan damızlıklarda mevcut markalar veya halkalar varsa, bu bireyler tekrar halkalanmaz veya markalanmaz. Doğaya kaçan, çalınan veya ölen bireylerin markaları ve halkalarındaki sıra numaraları bir başka bireyde kullanılmaz.

Kategori (A), (B) ve (C) listelerinde yer alan türlerden Sözleşme hükümlerine uygun olarak ticari amaçlar için ithal izni verilen canlı kuş türleri, satışa sunulmadan önce ithalatçı tarafından (Ek-17/A-c)’ye göre halkalanır. Av ve yaban hayvanı ticareti yapan işletmelerde bu listelere giren kuşların üremesi neticesinde elde edilen yeni bireyler ise işletmeciler tarafından (Ek-17/A-b)’ye göre halkalanır.

Kategori (A) listesinde bulunan kuş türlerinin, kayıtlı üretim tesisleri ve hayvanat bahçeleri ile (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğünden ruhsat alarak bu türlerin ticaretini yapan işletmeler haricinde, gerçek ve tüzel kişilerin ellerinde bulunan ve doğal yollarla üremesi neticesinde elde edilen yeni bireyler için, sahipleri tarafından en geç on beş gün içerisinde (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğüne başvurulur. (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürü bu bireyleri

(Ek-17/A-a-2)'ye göre halkalar ve Av ve Yaban Hayvanı ile Ürün Bulundurma Belgesi (Ek-18) düzenler.

Kuş, memeli ve sürüngenlerin markalaması ve halkalamasında gelişen teknoloji takip edilerek, standartlara uygun farklı teknikler kullanılabilir.

Marka ve halkaların temini

Madde 83 — Türlerin markalanması ve halkalanması esnasında kullanılacak marka ve halkalar, bu Yönetmeliğin 82 nci maddesine göre (Ek-17/A)'de belirtilen örneklere uygun olarak ilgililer tarafından sağlanır. Marka ve halkalar üzerinde yer alacak sıra ve seri numaraları Genel Müdürlükçe belirlenir.

Deri ve kürklerin işaretlenmesi

Madde 84 — Üretim tesislerinde üretilen sürüngen ve memeli türlerden elde edilen deri ve kürkleri; üzerinde üretici kodu, üretim yılı yazılı olan ve mürekkebi çıkmayan bir kaşe ile üreticiler tarafından mühürlenir.

İKİNCİ BÖLÜM

Yasadışı Yollarla Elde Edilen Canlı Av ve Yaban Hayvanları ile Bunlardan Elde Edilen Ürünlere El Konulması

El konulması

Madde 85 — Belgesiz yerli veya yabancı tür av ve yaban hayvanı ile bunlardan elde edilen ürünlerin bulundurulması yasaktır.

Av ve yaban hayvanı ile bunlardan elde edilen ürünlerin; Kanun ve bu Kanun hükümlerine dayanılarak çıkarılan Yönetmelikler, MAK Kararları, Sözleşme ve CITES Uygulama Yönetmeliği ile taraf olunan diğer uluslararası sözleşmelerin hükümlerine aykırı olarak elde edildiği, bulundurulduğu, sergilendiği, üretildiği ve ticarete konu olduğunun tespit edilmesi durumunda, bahsi geçen canlı hayvan ve ürünlere el konulur.

Canlı av ve yaban hayvanları ile ürünlere el koyma sonucunda oluşan nakliye, depolama, bakım ve muhafaza masrafları ile canlı hayvana el konulduğu süre içerisinde yapılan tüm masraflar, Kanun ve bu Kanun hükümlerine dayanılarak çıkarılan Yönetmeliklere aykırı hareket edenlerden yürürlükteki mevzuatımıza göre tahsil edilir.

El konulan canlı av ve yaban hayvanlarının (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğü tarafından sağlık kontrolleri yaptırdıktan sonra, doğaya bırakılması uygun olanlar uygun yaşama ortamlarına bırakılır. Tesiste hastalıklı ve iyileşmesi mümkün olmayan bireyler varsa; bu bireylerle ilgili işlemler (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) 5996 sayılı Kanun ve bu Kanun hükümlerine dayanılarak çıkarılan Yönetmeliklere göre yapılır. Yabani özelliğini kaybetmiş bireyler ile melez türlere yapılacak işlemler ise Bakanlık tarafından belirlenir.

Sözleşme kapsamındaki canlı av ve yaban hayvanlarının ülkesine iadesi için, Bakanlık ilgili ülke ile temasa geçer ve masraflar söz konusu ülke tarafından karşılandığı veya bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edene ödetildiği takdirde, bu hayvanlar iade edilir. Geri gönderilemeyen hayvanlar için, Bakanlık gerektiğinde bilimsel merci ve sekreteryaya ile temasa geçer ve bunlar için uygun bir kurtarma merkezi belirler.

Yasa dışı yollarla Türkiye'ye getirilen ve dava sonucunda müsadere edilen canlı veya yumurta yabancı türlerin değerlendirilme şekli Bakanlıkça belirlenir.

Av ve yaban hayvanlarından elde edilen ürünlerden ticareti yasak olmayanlar, (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüklerince satılarak elde edilen gelir döner sermaye işletmesi hesabına yatırılır. Ticareti yasak olan veya ülkemizde kullanım alanı bulunmayan ürünlerin değerlendirilme şekli Bakanlıkça belirlenir.

Yasadışı yollarla elde edilen av ve yaban hayvanları ile bunlardan elde edilen ürünlere el konulduktan sonra, yürürlükteki mevzuat gereğince uygulanacak cezai işlemlerin yanı sıra, suçun oluşumunda kullanılan her türlü malzeme, alet, ekipman, makine, vasıta, taşıma

araçları ve benzeri malzeme, 10/7/2003 tarihli ve 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun ilgili maddeleri gereğince müsadere edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sorumlu Veteriner Hekimin Çalıştırılma Şartları ile Yetki ve Sorumlulukları

Sorumlu veteriner hekimin çalışma ve çalıştırılma şartları

Madde 86 — Bu Yönetmelikte belirtilen av ve yaban hayvanı üretim tesisleri ile ticari olarak av ve yaban hayvanı satışı yapan işletmelerde, hayvanların her türlü sağlık hizmetlerinden sorumlu, veteriner hekim çalıştırılması zorunludur.

İşletme sahipleri, sorumlu veteriner hekim ile veteriner hekimler odasının belirlediği tarife üzerinden noter huzurunda yapmış oldukları anlaşmanın bir suretini (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğüne gönderir. (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) İl şube müdürü bu anlaşmaları muhafaza eder.

Sorumlu veteriner hekimin işten ayrılmak istemesi veya işletme sahibinin sorumlu veteriner hekimi işten çıkarması durumunda; taraflar bu durumu diğer tarafa ve (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğüne bir ay önceden bildirmek zorundadır.

(Mülga fıkra:RG-6/7/2021-31533)

Sorumlu veteriner hekimin yetki ve sorumlulukları

Madde 87 — (**Değişik:RG-6/7/2021-31533**)

Av ve yaban hayvanı üretim tesisleri ile av ve yaban hayvanı satışı yapan işletmelerdeki sorumlu veteriner hekim, 5996 sayılı Kanun gereği yükümlülüklerini yerine getirmekle mükelleftir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Alerjik ve zehir etkisi yapan türler

Madde 88 — Üretilen, ticareti yapılan ve barındırılan türlerin, ısırması, sokması insanlar üzerinde zehir etkisi yapıyor ise, söz konusu türlerin üretildiği, bulundurulduğu ve ticaretinin yapıldığı yerlerde ilk yardım malzemesinin bulundurulması şarttır.

Kültüre alınmış av ve yaban hayvanı ırklarına ait bireyler ile bu türlerin yabancı bireyleri

Madde 89 — Kültüre alınmış av ve yaban hayvanı türleri ırklarına ait bireyler ile bu türlerin yabancı bireyleri aynı ortamda barındırılmaz ve çiftleşmelerine izin verilmez.

Bulundurulan av ve yaban hayvanlarının doğaya bırakılması

Madde 90 — Ellerinde canlı av ve yaban hayvanı bulunduran; üreticiler, sirkler, gezici ve sabit hayvanat bahçeleri ile hobi olarak barındıranlar, bu hayvanları (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğünün bilgisi ve onayı haricinde doğaya bırakmaları yasaktır. Aksine hareket edenler hakkında Kanunun 20 ve 26 ncı maddelerine göre işlem yapılır.

Yaptığı işin niteliğini değiştirmek

Madde 91 — Üretim ve canlı av ve yaban hayvanları ile bunlardan elde edilen ürünleri bulundurma izni alan gerçek ve tüzel kişiler yapmış oldukları üretim ile bulundurma şeklini bu Yönetmelikte tanımlanan diğer üretim ve bulundurma şekline dönüştürmek istemeleri durumunda bir dilekçe ve;

Daha önce almış oldukları üretim izinleri, üretim ve yetiştiricilik belgesi, bulundurma belgeleri, koleksiyonculuk belgesi,

ile (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) il şube müdürlüğüne başvururlar.

(**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) İl şube müdürlükleri, ilgililerin bu tip üretim ve bulundurma şekli için gerekli belgeleri tamamlamasından sonra bu Yönetmelikte belirtilen esaslara göre hareket eder.

Belge ücretleri

Madde 92 — Bu Yönetmeliğe göre düzenlenen tüm belgeler için; bedeli her yıl Bakanlık tarafından belirlenen ücretler ilgililer tarafından ilgili döner sermaye işletmesine yatırılır.

Yaptırımlar

Madde 93 — Bu Yönetmelikte belirtilen hususlara uymayanlar hakkında 4915 sayılı Kanunun 20 ve 26 ncı maddeleri ile 5199 sayılı Kanunun 28 inci maddesi uyarınca işlem yapılır.

Hayvanların kötü muameleye maruz kalması, öldürülmesi ile (Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) 5996 sayılı Kanun ve bu Kanun hükümlerine dayanılarak çıkarılan Yönetmeliklerin hükümlerine uyulmaması durumundaki yaptırımlar

Madde 94 — Kişiler ellerinde bulundurdukları hayvanları kasıtlı olarak öldürürlerse veya kötü muamele yaparlarsa, Türk Ceza Kanununun ilgili maddeleri ile 5199 sayılı Kanunun 28 inci maddesi gereğince haklarında işlem yapılır.

(Değişik fıkra:RG-6/7/2021-31533) Av ve yaban hayvanları ile ürünlerin nakillerinde, 5996 sayılı Kanunun 8 inci ve 9 uncu maddelerine uymayanlar hakkında aynı Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (f) ve (g) bentleri uygulanır.

Bu Yönetmelikte belirtilen bilgi, belge ve formların sağlanması

Madde 95 — Bu Yönetmelikte belirtilen işlemlerle ilgili Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı tarafından istenilen her türlü bilgi ve belge başvuru sahibi tarafından sağlanır.

Bu Yönetmeliğin eklerinde bulunan tüm belgeler **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlükleri** tarafından antetli kağıda bastırılacaktır.

Ancak Üretim Kayıt formları (Ek-8), Av ve Yaban Hayvanı ile Bunlardan Elde Edilen Ürünler İçin Düzenlenecek Satış/Hibe Belgesi (Ek-9), Zayıf Belgesi (Ek-10), Ticari Olarak Av ve Yaban Hayvanı Satışı Yapan İşletmelerde Av ve Yaban Hayvanları için Düzenlenecek Satış Belgesi (Ek-15) ve Stok Kayıt Formu (Ek-17/B)'de belirtilen belgeler koçan sıra numaraları verilmiş olarak koçanlar halinde bastırılır. Koçan olarak bastırılan bu belgelerin koçan sıra numaraları bir tutanakla tespit edilerek ilgililere imza karşılığı ve ücreti mukabilinde verilir.

Av ve Yaban Hayvanı ile Bunlardan Elde Edilen Ürünler İçin Düzenlenecek Satış/Hibe Belgesi (Ek-9), Ticari Olarak Av ve Yaban Hayvanı Satışı Yapan İşletmelerde Av ve Yaban Hayvanları için Düzenlenecek Satış Belgesi (Ek-15), Av ve Yaban Hayvanı ile Ürün Bulundurma Belgesini (Ek-18) ile Av ve Yaban Hayvanı Geçici Bulundurma Belgesi (Ek-18/A) karbonlu üç nüsha olacak şekilde bastırılır.

Geçici madde 1 — (Değişik: RG-31/12/2005-26040)

Ellerinde sözleşme kapsamına dâhil türlerin canlı, trofe, tahnit, yumurta ve türevleri ile bunlara ait ürünlerini bulundurup, bunlarla ilgili belgesi bulunmayan gerçek ve tüzel kişiler, bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren üç yıl içinde ilgili **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüklerine** başvurmaları ve durumlarının sözleşme hükümlerine uygun olması halinde, kendilerine Av ve Yaban Hayvanı ile Ürün Bulundurma Belgesi (Ek-18) düzenlenir.

Geçici madde 2 —(Değişik: RG-31/12/2005-26040)

Ellerinde mülga 3167 sayılı Kara Avcılığı Kanunu, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu ve Merkez Av Komisyonu Kararlarınca avı serbest olan canlı av ve yaban hayvanı bulunduran gerçek veya tüzel kişiler, bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren üç yıl içinde bu canlı hayvanları **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) il şube müdürlüklerine** teslim etmeleri gerekmektedir. Aksine hareket edenler hakkında Kanunun 20 ve 26 ncı maddeleri ile bu Yönetmeliğin 85 inci maddesi hükümleri uygulanır.

Geçici madde 3 — (Değişik: RG-31/12/2005-26040)

Ellerinde mülga 3167 sayılı Kara Avcılığı Kanunu, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu ve Merkez Av Komisyonu Kararlarınca avı yasaklanmış olan av hayvanlarına ait yasa dışı

avlanmalar sonucunda elde edilen trofe ve tahnit ile yasadışı canlı av ve yaban hayvanı bulunduran gerçek veya tüzel kişilerin, bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren üç yıl içinde bu trofeleri ve canlı hayvanları **(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533)** il şube müdürlüklerine teslim etmeleri gerekmektedir. Aksine hareket edenler hakkında Kanunun 20 ve 26 ncı maddeleri ile bu Yönetmeliğin 85 inci maddesi hükümleri uygulanır.

Geçici madde 4 —(Değişik: RG-31/12/2005-26040)

Kanunun yayımı tarihinden önce av ve yaban hayvanı üretimi için izin verilenler, durumlarını bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren üç yıl içerisinde Kanuna ve bu Yönetmelik hükümlerine uygun hale getirmek için gerekli işlemleri yapmak zorundadırlar. Üç yıl içerisinde durumlarını bu Yönetmelik hükümlerine uydurmayan üreticilerin izinleri iptal edilerek, bu Yönetmeliğin 23 ve 24 üncü madde hükümlerine göre işlem yapılır.

(Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533) İl şube müdürlükleri, bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren on sekiz ay içerisinde illerinde izinli ve izinsiz üretim yapan tüm tesisleri belirlemek, izinsiz üretim yapanlar hakkında Kanunun 26 ncı maddesine göre işlem yapmakla mükelleftir."

Geçici madde 5 —(Değişik: RG-31/12/2005-26040)

Kanunun yayımı tarihinden önce av ve yaban hayvanlarına ait ürünleri bulunduran müzeler, bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren üç yıl içinde ellerinde bulundurdukları ürünler için bulundurma belgesi almak zorundadırlar. Aksine hareket eden müzeler hakkında bu Yönetmeliğin 85 inci maddesi hükümleri uygulanır.

Geçici madde 6 —(Değişik: RG-31/12/2005-26040)

Kanunun yayımı tarihinden önce av ve yaban hayvanı bulunduran sabit hayvanat bahçeleri, gezici hayvanat bahçeleri ile sirkler bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren üç yıl içerisinde, ellerinde mevcut av ve yaban hayvanları için bulundurma belgesi almak zorundadırlar. Aksine hareket edenler hakkında bu Yönetmeliğin 85 inci maddesi hükümleri uygulanır.

Geçici madde 7 — (Değişik: RG-31/12/2005-26040)

Av ve yaban hayvanı ticareti yapan işletmelerin bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren on sekiz ay içinde Av ve Yaban Hayvanı Bulundurma ve Satış Ruhsatı (Ek-4) almaları zorunludur. Aksine hareket eden işletmelerin av ve yaban hayvanı bulundurmasına ve satmasına izin verilmez. Bulundurma ve satış ruhsatı olmadığı halde av ve yaban hayvanı satışı yapan bu işletmelere bu Yönetmeliğin 85 inci maddesi hükümleri uygulanır.

Geçici madde 8 — Bu Yönetmelik yürürlüğe girdiği tarihten itibaren kurtarma merkezleri kuruluncaya kadar il müdürlükleri, illerin durumlarına göre gerekli önlemleri alırlar.

Geçici madde 9 — Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte sorumlu veteriner hekimi bulunmayan üretim tesisleri, en geç üç ay içerisinde sorumlu veteriner hekim ile anlaşma yapmak zorundadırlar. Aksine hareket edenler hakkında bu Yönetmeliğin 23 ve 24 üncü madde hükümleri uygulanır.

Yeşilbaş ördek ve sakarca kazı bulunduranlar

Geçici Madde 10 – (Ek:RG-6/7/2021-31533)

Bulundurma belgesi olmaksızın yeşilbaş ördek ve sakarca kazı bulunduran gerçek ve tüzel kişilere, bu maddenin yayımı tarihinden üç ay içerisinde 45 inci maddede belirtilen esaslara uygun olarak il şube müdürlüklerine başvurmaları halinde bir defaya mahsus olmak üzere bulundurma belgesi düzenlenir.

Uhdesinde 100 adetten fazla hayvan bulunduranlar, bu hayvanları il şube müdürlüğüne teslim eder. İl şube müdürlüğüne teslim alınan hayvanlar gerektiğinde doğaya yerleştirilene kadar muhafaza edilmek üzere bulunduran kişilere yediemin olarak teslim edilir.

Yürürlük

Madde 96 — Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 97 — Bu Yönetmelik hükümlerini (**Değişik ibare:RG-6/7/2021-31533**) Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

AV VE YABAN HAYVANI ÜRETME YERİ VE İSTASYONLARI İLE KURTARMA MERKEZLERİNİN KURULUŞU, YÖNETİMİ VE DENETİMİ HAKKINDA YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 30.11.2004 Resmî Gazete Sayısı: 25656

BİRİNCİ BÖLÜM**Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç ve Kapsam****Madde 1** —

Bu Yönetmelik av ve yaban hayvanlarının doğadaki popülasyonlarını koruyarak devamını sağlamak amacıyla üretim yeri ve istasyonları ile av ve yaban hayvanlarının bakım ve tedavilerinin yapılacağı kurtarma merkezlerinin kuruluşu, yönetimi ve denetimine ilişkin usul ve esasları düzenler.

Dayanak**Madde 2** —

Bu Yönetmelik, 1/7/2003 tarihli ve 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununun 4 üncü maddesi ile 1/5/2003 tarihli ve 4856 sayılı Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 2 ve 13 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar**Madde 3** —

Bu Yönetmelikte yer alan;

Kanun: 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununu,

Bakanlık: Çevre ve Orman Bakanlığını,

Bakan: Çevre ve Orman Bakanını,

Genel Müdürlük: Doğa Koruma ve Millî Parklar Genel Müdürlüğünü,

İl Müdürlüğü: İl çevre ve orman müdürlüğünü,

Üretim İstasyonu: Av ve yaban hayvanlarının suni yöntemlerle üretildikleri yerleri,

Üretim Yeri: Av ve yaban hayvanlarının tabii olarak üretildikleri yerleri,

Kurtarma Merkezi: Taraf olunan uluslar arası sözleşmeler gereğince el konulan veya doğal afetler, çevre sorunları, yaralanma ve sahipsiz kalma gibi nedenlerle bakıma veya tedaviye muhtaç olan av ve yaban hayvanlarının, tekrar doğal yaşama ortamlarına bırakılınca veya yabancı türlerin orijin ülkesine gönderilinceye kadar bakım, tedavi ve rehabilitasyonlarının yapıldığı yerleri,

Av Hayvanı: Kanun kapsamında avlanan, korunan ve Bakanlıkça belirlenen listede yer alan hayvanları,

Yaban Hayvanı: Sadece suda yaşayan memeliler dışında kalan ve Bakanlıkça belirlenen bütün memelileri, kuşları ve sürüngenleri,

Birey: Türü oluşturan tek varlıklardan her birini,

Avlak: Av ve yaban hayvanlarının doğal olarak yaşadıkları veya sonradan salındıkları sahaları,

Markalama: Memeli ve sürüngenlerin davranışları ile biyolojik özellikleri hakkında bilgi edinmek ve bireylerin tanınmasını sağlamak amacıyla; stres oluşturmeyen, yaşaması ve davranışları üzerine olumsuz bir etkisi olmayan, kolayca kaybolmayan, dayanıklı, kolay fark edilebilen, uygulaması ve montesi kolay olan kulak, yüzgeç, ayak perdesi ve benzeri uzuvlara takılan etiket, tasma, zil, çan, ışık, mikroçip gibi materyaller ile hayvanların uzuvlarının boyanması, dağlanması, dövme yapılması ve kesilmesi gibi işlemlerin tamamını,

Halkalama: Kuşların tanınmasını sağlamak amacıyla; tür, yaş ve cinsiyet gibi bilgilerin kayıt edildikten sonra, halkanın kuşun bacağına takılması işlemini,

Sorumlu Veteriner Hekim: Kurtarma merkezlerinde, hayvanların her türlü hijyenik ve sağlık sorunları ile koruyucu önlem ve aşılamlarından sorumlu, veteriner hekimler odasına kayıtlı veteriner hekimi,
ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş Amacı, Esasları ve Yönetimi

Kuruluş Amacı

Madde 4 —

Üretim yerleri ve istasyonları; eti, derisi, tüyü, trofeleri ve postu için avlanan, nesli tehlikede olan, gen kaynağı değerine sahip, biyolojik çeşitlilik açısından önemli, endemik türlerin üretilmesi amacı ile Genel Müdürlük tarafından kurulur.

Yer Seçimi

Madde 5 —

Üretim yeri ve istasyonlarının kurulacağı alanların seçiminde; iklim ve ortam bakımından üretimi yapılacak türlerin doğal olarak yaşayabildiği koşullara uygun veya uygun hale getirilebilecek yerler ile yol, su, elektrik gibi her türlü teknik çalışmalara imkan verecek alt yapı tesislerine ulaşılabilirlik dikkate alınır.

Üretim İstasyonunun Yerinin Belirlenmesi ve Onayı

Madde 6 —

Av ve yaban hayvanı üretim yeri ve istasyonlarının tesisi için; il müdürlüğü ve ilgili orman işletme müdürlüğü ile birlikte; kuruluş amacı ve yer seçimi için öngörülen hususlar dikkate alınarak mahallinde gerekli inceleme, araştırma ve çalışmalar yapılır. Bu çalışmaların bitimini müteakip gerekçeli rapor hazırlanır. Hazırlanan gerekçeli rapora istinaden il müdürlüğüne Ek-1• fde yer alan ön etüt raporu düzenlenir.

İl müdürlüğü tarafından teklif edilen, ön etüt raporlarından uygun görülen üretim yeri ve istasyonun kurulacağı alanın tahsisi, Genel Müdürlükçe, Bakanlık adına ilgili kurum veya kuruluşlardan istenir. İlgili kurum veya kuruluş alanın tahsisini uygun gördükten sonra Bakan onayı ile üretim yeri ve istasyonun kuruluşu yapılır.

Bakanlık tarafından kurulacak orman içi su ürünleri üretim istasyonlarının projeleri 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununun 13 üncü maddesi ile 29/6/2004 tarihli ve 25507 sayılı Resmî Gazete□fde yayımlanan Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliği gereğince, Tarım ve Köyşleri Bakanlığınca onaylanır.

Yönetim

Madde 7 —

Üretim yeri ve istasyonları, il müdürlüğü tarafından hazırlanan ve Genel Müdürlük tarafından onaylanan Ek-8□fde yer alan üretim planı dahilinde kurulur, işletilir ve yönetilir. Mevcut tesislerden ihtiyaç fazlası olanların işletmeciliği Genel Müdürlük onayı ile il müdürlüğü tarafından gerçek ve tüzel kişilere kiraya verilebilir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 1380 sayılı Su ürünleri Kanunu, 29/6/2004 tarihli ve 25507 sayılı Resmî Gazete□fde yayımlanan Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliği, 16/1/2004 tarihli ve 25348 sayılı Resmî Gazete□fde yayımlanan Su Ürünleri Üretim Yerlerinin Kiraya Verilmesine Dair Tebliğ hükümleri saklıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Üretim Yeri ve İstasyonunda Bulunması Gereken Tesis, Makine, Alet, Ekipman ve Diğerleri

Tesisler

Madde 8 —

Av kuşu üretme istasyonlarında; bakıcı ve bekçi evi, anaç kümesleri, çiftleşme kafesleri, palaz kümesleri, kuluçkahane, anaçhane ve damızlık kümesi, yem deposu, ekipman deposu, su deposu, hasta hayvan tecrit odası, istasyona dışarıdan getirilen hayvanların belli bir süre gözlemleneceği karantina ve rehabilitasyon bölümü ile voliyer yer alır.

Kuluçkahane; yumurta fumigasyon odası, yumurta depolama bölümü, kuluçka makinaları bölümü, yumurta muayene ve transfer bölümü, çıkış makinaları bölümü, civciv seleksiyon, aşılama ve cinsiyet ayırımı bölümleri, ekipman ve malzeme odası ile tesise gelen suyun klorla dezenfekte edildiği ve depolandığı bir bölüm yer alır.

Araç, ekipman ve çalışanların dezenfeksiyonu için tesisin girişinde; malzeme ve personelin dezenfeksiyonu için ise kuluçkahane, anaçhane ve damızlık kümeslerinin girişinde özel havuz ve bölümler oluşturulur.

Üretim istasyonlarında; kuluçka ve ana makineleri, jeneratör, buzdolabı, anaçhane ve palaz kümeslerinde ısı kontrollü ısıtıcı kaynakları, dimerli ışık kaynakları, dezenfeksiyon işlemlerinde kullanılmak üzere basınçlı pulverizatörler, sırt pulverizatörleri, gaga kesme makinaları, ısı ve nem ölçerler, yaban hayvanı nakillerinde kullanılmak üzere hazırlanmış özel taşıma kutuları veya kafesleri, yakma fırını veya özel imha çukuru, temizlik ve bakım malzemeleri, av tüfeği, folluk, suluk, yemlik ve diğer koruma malzemeleri ile lüzumlu diğer araç ve gereçler bulunur.

Ayrıca üretim yerinde; av tüfeği, folluk, suluk, yemlik ve diğer koruma malzemeleri ile lüzumlu diğer araç ve gereçler bulunur.

Memeli üretim istasyonlarında; bakıcı ve bekçi hizmet evi, türlerin biyolojik özelliklerine göre gerekli yavru barınma yeri, hasta hayvan tecrit bölümü, bu tesislere dışarıdan gelen hayvanların belli bir süre gözlemleneceği karantina ve rehabilitasyon bölümü, yaralanma ve hastalık durumlarında müdahale ve küçük operasyonlara olanak tanıyacak ve kolayca steril edilebilmesi için her tarafı seramik fayansla kaplanmış bir bölüm, yakma fırını veya özel imha çukuru, yem ve su deposu, ekipman deposu, suluk, yemlik, tuzluk, kapan ve benzeri tesisler bulunur. Ayrıca, temizlik ve bakım malzemeleri, buzdolabı, av tüfeği, narkotik tüfek bulunur.

Üretim yerleri içerisinde çiftleşme, doğurma, yavru besleme, bakımı ve barınması için alana gerekli müdahaleler yapılabilir. Buralarda, av tüfeği, narkotik tüfek ve gerekli görülen diğer malzemeler bulunur.

Üretim Yeri ve İstasyonlarının Etrafının Çevrilmesi

Madde 9 —

Üretim yeri ve istasyonlarının etrafının çevrilmesinde, alanın özelliklerine ve av ve yaban hayvanı tür veya türlerine göre kafes tel, ahşap çit, elektrikli çit, tahta perde, duvar veya benzeri malzeme kullanılabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kayıtlarının Tutulması, Aylık İzleme Cetvelleri, Markalama ve Halkalama

Kayıt Tutma

Madde 10 —

Üretim yerleri ve istasyonlarında Üretim Kayıt ve Gözlem Defteri Ek-2 ve Sağlık Kayıt Defteri Ek-3 tutulur.

Aylık ve Yıllık İzleme Cetvelleri

Madde 11 —

Her ayın son iş günü av ve yaban hayvanı üretim yeri ve istasyonları için aylık izleme cetvelleri (Ek-9/A-B-C) doldurularak takip eden ayın on□funa kadar Genel Müdürlüğe gönderilir. Genel Müdürlük ve il müdürlüğü tarafından ayrı ayrı yıllar itibariyle Üretim Yeri/İstasyonu Yıllar İtibariyle İzleme Cetveli (Ek-11) tutulur.

Yine aynı şekilde her ayın son iş günü orman içi su ürünleri üretme yeri ve istasyonu için Ek-10 Aylık İzleme Cetvelleri doldurularak takip eden ayın on• funa kadar Genel Müdürlüğe gönderilir.

Bu takip cetvellerinin şekilleri ve istenilen bilgiler üzerinde, Genel Müdürlükçe değişiklikler yapılabilir. Gerek görmesi halinde yeni takip cetvelleri oluşturulabilir.

Halkalama ve Markalama

Madde 12 —

Kanatlılarda halkalama, büyük memelilerde markalama Ek-4□fte belirtilen şekilde yapılır. Küçük memeli ve sürüngenlerde, bireylerin takibi stok tesbitinin belirlenmesi şeklinde olur. Stok tesbiti, Ek-12/A-B□fde bulunan Yıllar İtibariyle İzleme Cetvelinin doldurulması ile yapılır.

Doğaya kaçan, çalınan veya ölen bireylerin markaları ve halkalarındaki sıra numaraları bir başka bireyde kullanılamaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Üretimde Kullanılacak Damızlıklar

Üretimde Kullanılacak Damızlıkların Özellikleri

Madde 13 —

Av kuşlarında; sağlıklı, hareketli, iyi öten, tüyleri parlak ve senenin ilk palazlarından seçilen bireyler damızlık olarak ayrılır.

Memelilerde ise; sağlıklı, hareketli, tüyleri parlak ve genetik bozukluğu olmayan bireyler damızlık olarak ayrılır. Erkek damızlıklar, trofe değeri yüksek bireylerden seçilir.

Damızlıkta Kalma Süresi

Madde 14 —

Av kuşlarında; bir birey en fazla beş yaşını doldurana kadar damızlık olarak kullanılır. Damızlık özelliğini kaybetmiş bireyler avlaklarda değerlendirilir.

Memelilerde bireylerin damızlıkta kalma süreleri; üretilen tür veya türlerin biyolojik özellikleri dikkate alınarak belirlenir. Damızlık özelliğini kaybetmiş bireyler doğaya Ek-7□fde belirtilen esaslar dahilinde yerleştirilir.

Damızlık Temini

Madde 15 —

Üretme yeri ve istasyonu kurulduktan sonra, üretme yeri ve istasyonunda ilk kez damızlık olarak kullanılacak bireyler, üretim yeri ve istasyonunda genetik çeşitliliğin sağlanması açısından, mümkün olduğu kadar aynı bölge içerisindeki farklı yerlerden ve türün biyolojik özelliğine göre yeter sayıda sağlanır.

Üretme yeri veya istasyonunda damızlık olarak kullanılacak bireyler 13 üncü madde ile bu maddenin birinci fıkrası göz önünde bulundurularak; aynı üretme istasyonundan, diğer üretme yeri ve istasyonlarından, ticari üretim yapan işletmelerden veya doğadan sağlanır.

Madde 13□fde belirtilen özelliklere sahip olan ve yukarıda bahsedilen şekillerde sağlanan bireyler, sağlık taramasından geçtikten sonra üretme istasyonlarında damızlık olarak kullanılır.

Kan Tazeleme

Madde 16 —

Damızlık olarak kullanılan bireyler, türlerin biyolojik özellikleri dikkate alınarak aynı ekotipe ait aynı bölgenin farklı yerlerinden sağlanan sağlıklı bireylerle değiştirilir.

ALTINCI BÖLÜM

Üretilen Türlerin Doğaya Yerleştirilmesi

Üretilen Türlerin Doğaya Yerleştirilmesi

Madde 17 —

Yaban hayvanı üretme yeri ve istasyonlarında üretilen yaban hayvanları, daha önceden tespit edilmiş ve planlanmış uygun yaşama ortamlarına veya avlaklara, 4915 sayılı Kanun ile

Genel Müdürlüğün vereceği talimatlar ve Ek-7• fde belirtilen hususlar doğrultusunda yerleştirilir.

Yerleştirilecek alanlarda, yaşama ortamının ıslahı ve zararlılarla mücadele gibi çalışmalar daha önceden yapılarak yerleştirilecek hayvanların adaptasyonunu sağlamak için gerekli tedbirler Ek-7 alınır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Kurtarma Merkezlerinin Kuruluşu, Belirlenmesi ve Tesisi

Kuruluş

Madde 18 —

Genel Müdürlük tarafından kurulan kurtarma merkezleri, üretme istasyonlarının kuruluşu için öngörülen usule tâbidir.

Kurtarma Merkezi Olarak Belirlenebilecek Yerler

Madde 19 —

Veteriner fakülteleri, hayvanat bahçeleri veya sivil toplum örgütleri tarafından kurulan, türlerin bakım ve tedavilerinin yapılabileceği bölümleri içeren hayvan barınma yerleri; il müdürlüğünün teklifi ve Genel Müdürlük onayı ile kurtarma merkezi olarak belirlenebilir.

Protokol

Madde 20 —

Genel Müdürlük haricinde, diğer kamu kurum ve kuruluşları veya sivil toplum örgütleri tarafından kurulmak istenen kurtarma merkezlerinin kuruluşu, yönetimi, çalışma düzeni ve denetlenmesi; Genel Müdürlük ile ilgili kurum, kuruluş veya sivil toplum örgütü ile yapılan protokol ile belirlenir.

Tesisi

Madde 21 —

Kurtarma merkezlerinin projesi, il müdürlüğü tarafından hazırlanır veya hazırlattırılır. Proje, onay için Genel Müdürlüğe gönderilir. Genel Müdürlük tarafından uygun görülüp onaylanan proje, il müdürlüğü tarafından uygulamaya konulur.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Kurtarma Merkezlerine Alınacak Türler, Bakım Ücreti Alınması ve Satışı

Kurtarma Merkezlerine Alınacak Türler

Madde 22 —

Ülkemiz av ve yaban hayvanlarından olup, çeşitli nedenlerle yaralanan, doğada hasta veya zayıf düşüp ele geçirilen, çeşitli kişilerce yasa dışı olarak doğadan yakalandığı için el konulan ve doğaya salınana kadar bakılması gerekenler ile taraf olunan uluslar arası sözleşmeler gereğince, gümrüklerde veya kaçak olarak yurda sokulduğu için el konulanlar ile sirk ve benzeri amaçlarla geçici olarak ithal edilip yeniden ihraç edilmeyenler bu merkezlere alınır.

Bakım Ücreti Alınması

Madde 23 —

Ülkemize izinsiz olarak getirilen kuş, memeli ve sürüngen türlerin bakımı; taraf olunan uluslar arası sözleşmeler gereği, menşei ülkesine iade edilinceye kadar, bakım ücreti bu canlıları izinsiz olarak getirenler için olmak üzere, kurtarma merkezlerinde yapılır. Menşei ülkesine geri gönderilmeyenlerin bakımı da aynı şartlarla bu merkezlerde sağlanır.

İzin belgesi olan ancak kontrol sırasında bu belgeyi gösteremeyenler ile ilgili ülkeden sonradan izin belgesi alanlar, el konulan tür veya türlerin bakım ücretini ödedikten sonra bu türleri geri alabilirler.

Satış

Madde 24 —

Kurtarma merkezlerine alınan yabancı türlerden müsaderesine karar verilenlerden, ticaretine yasak getirilmeyenler, il müdürlüğünde oluşturulacak bir komisyon marifetiyle

piyasa değeri üzerinden satılabilir. Ticaretine yasak getirilen türler ise, Genel Müdürlük onayı ile uygun görülen hayvanat bahçelerine verilebilir. Hayvanat bahçesine teslim edilenler, il müdürlüğünden izin alınmadan satılamaz, hibe edilemez veya başka yere nakledilemez. Bu bireylerden, bakım esnasında ölenler için, hayvanat bahçesinde veteriner hekim istihdam ediliyor ise bu veteriner hekim tarafından; edilmiyor ise hükümet veteriner hekimi tarafından; düzenlenen rapor ile aynı gün içerisinde, ölümün meydana geldiği gün resmi tatil ise resmi tatili takip eden ilk iş gününde il müdürlüğüne bildirilir. Ölen hayvanlar, 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanununa göre, il müdürlüğü elemanlarının nezaretinde imha edilir.

Personel İstihdamı

Madde 25 —

Kurtarma merkezlerinde, veteriner hekim istihdamı zorunludur. Bu yerlerde kadrolu veteriner hekim çalıştırılabileceği gibi, sorumlu veteriner hekim de istihdam edilebilir.

Kayıt Tutma

Madde 26 —

Kurtarma merkezinde kayıt defteri (Ek-5) tutmak ve hayvan takip formu (Ek-6) düzenlemek, denetimlerde bu kayıtları göstermek zorunludur.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Av ve Yaban Hayvanı Üretim Yeri ve İstasyonları ile Kurtarma Merkezlerinin Denetimi ve Kapatılması

Denetim

Madde 27 —

Av ve yaban hayvanı üretim yeri ve istasyonu ile kurtarma merkezlerinin bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara uygunluğu, dört ayda bir il müdürü tarafından denetlenir. Gerekli görülmesi halinde ise Genel Müdürlük tarafından denetlenir.

Ayrıca Tarım ve Köyişleri Bakanlığı elemanları gerek görmeleri halinde; 3285 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi gereğince ilan edilen hastalıklar ve diğer bulaşıcı hastalıklarla mücadele kapsamında bu tesisleri il müdürlüğü elemanları ile birlikte denetleyebilirler.

Kapatılma

Madde 28 —

Üretim yeri ve istasyonları;

a) Doğaya yerleştirme programlarının tamamlanması, burada üretilen türlerin doğada aşırı çoğalmaları, ihbarı zorunlu hastalık çıkması, doğaya yerleştirilecek nitelik ve nicelikte birey üretilmemesi, damızlık üretimine ihtiyaç duyulmaması,

b) Genel Müdürlük tarafından kurulan kurtarma merkezleri ise, işlevini tamamlaması ve kapatılmasına gerek görülmesi, durumlarında Bakan onayı ile kapatılır.

Diğer kamu kurum ve kuruluşları veya sivil toplum örgütleri tarafından kurulan kurtarma merkezlerinin kapatılmasında, bu Yönetmeliğin 20 nci maddesi uyarınca akdedilen protokol hükümleri uygulanır.

ONUNCU BÖLÜM

Üretim İstasyonunda ve Kurtarma Merkezlerinde Bulunan Hayvanların Hijyenik Şartları, Sağlık Taraması ve Hastalıklarla Mücadele

Hijyenik Şartlar

Madde 29 —

Üretim istasyonu ve kurtarma merkezlerindeki hijyenik şartlar aşağıda belirtilmiştir:

a) Yapıların duvarları ve tavanı açık renkli olmalı, duvarlar ve taban yıkanmaya ve dezenfeksiyona uygun olmalıdır.

b) Atık ve kirli sularının çevre kirliliğine neden olmaması için bir kanalizasyona veya fosseptiğe bağlanması gerekir.

- c) Kuluçka artıkları yakılır veya derin çukurlara gömülür.
d) Hayvanların konuldukları bölmeler, hayvan konulmadan önce veya boşaltıldıktan sonra usulüne uygun dezenfekte edilir.
e) Hastalık dolayısıyla ölen bireyler en kısa zamanda toplanarak yakılır veya üzerine kireç dökülmek suretiyle gömülerek imha edilir.
f) Bu birimler ve çevresinde fare, haşere ve benzeri hastalık taşıyıcılarına karşı gerekli mücadele yapılır.
g) Bu birimlerde bulunan yemlik, suluk ve tuzluk gibi malzemeler belirli aralıklarla temizlenerek dezenfekte edilir.
h) Yemin depolanması; zemine ızgara, ızgara üzerine en fazla iki çuval gelecek şekilde istiflenerek yapılır. Uygun bir hava sirkülasyonu ile ortamın serin ve nemsiz olması sağlanır.

Sağlık Taraması

Madde 30 —

İl müdürlüğü tarafından gerek görüldüğü takdirde görevlendirilecek bir veteriner hekim, üretme yeri ve istasyonunda bulunan birey veya bireylerden kan örneği alarak, bu örnekleri konusunda ihtisaslaşmış bir laboratuarda inceleyerek sağlık taraması yapar. Kanatlı yaban hayvanı üretme istasyonlarında üç ayda bir, memeli üretme istasyonlarında ise altı ayda bir iç ve dış parazitlerle 3285 sayılı Kanun hükümlerine göre mücadele yapılır.

Hastalıkların İhbarı

Madde 31 —

Üretme yeri ve istasyonu ile kurtarma merkezinde hastalık veya sebebi belirlenemeyen hayvan ölümleri görüldüğü takdirde il müdürlüğü tarafından, 3285 sayılı Kanuna göre hastalık ihbarı yapılarak durum ivedilikle Genel Müdürlüğe bildirilir.

Hayvanların Tecrit, Dezenfeksiyon, İtlatı ve Ölen Hayvanlara Yapılacak İşlemler

Madde 32 —

Hayvanların tecrit, dezenfeksiyon, itlatı ve ölen hayvanlara yapılacak işlemler, 3285 sayılı Kanun ile ilgili yönetmelikler çerçevesinde yürütülür.

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Tahsis

Madde 33 —

Orman içi su ürünleri üretme istasyonlarında üretilen balıklar ve üretimde kullanılan damızlıklar hariç; diğer istasyon ve üretme yerlerinde üretilen bireyler ile damızlıklar, kurtarma merkezlerinde bulunan ve sahiplerince alınmayan veya menşei ülkesine gönderilemeyen bireyler ile doğada bulunarak kurtarma merkezlerine getirilen ancak doğaya tekrar salınması mümkün olmayan yaban hayvanları, Genel Müdürlükçe her sene belirlenen usul ve esaslara göre gerçek veya tüzel kişilere tahsis edilebilir.

Geçici Madde 1 —

Mevcut üretme yerleri ve istasyonlarının durumları, yayımı tarihinden itibaren altı ay içerisinde bu Yönetmelik hükümlerine uygun hale getirilir.

Yürürlük

Madde 34 —

Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 35 — (Değişik:RG-13/1/2021-31363)

Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

ULUSLARARASI TİCARETİNE İLİŞKİN SÖZLEŞMENİN UYGULANMASINA DAİR YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 27.12.2001 Resmî Gazete Sayısı: 24623

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak, Tanımlar, Listeler ve Dış Ticarete İlişkin Düzenlemeler

Amaç

Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı, Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme (CITES) kapsamında yer alan hayvan ve bitki türlerinin sürdürülebilir kullanımını sağlamak için, uluslararası ticaretinin kontrol altına alınmasına yönelik usul ve esasları ilgili kurum ve kuruluşlarla koordinasyon sağlayarak düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönetmelik, CITES Sözleşmesi çerçevesinde, Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde tanımlanan örneklerin uluslararası ticaretinin kontrol altına alınmasına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Hukuki Dayanak

Madde 3 — (Değişik:RG-20/7/2019-30837)

Bu Yönetmelik; 27/9/1994 tarihli ve 4041 sayılı Nesli Tehlikede Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme ile Eklerine Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanunla uygun bulunarak, 20/6/1996 tarihli ve 22672 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 27/4/1996 tarihli ve 96/8125 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanan CITES Sözleşmesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 — (Değişik: RG 6/8/2004-25545)

Bu Yönetmelikte geçen;

Bakanlık: **(Değişik:RG-20/7/2019-30837)** Tarım ve Orman Bakanlığını,

Sözleşme (CITES): 20/6/1996 tarihli ve 22672 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak, 22/12/1996’da ülkemizde yürürlüğe giren Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşmeyi,

Sekreteryaya: Sözleşme Sekreteryasını,

Yönetim Mercii: Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen, CITES Belgesi düzenlemek ve bu kapsamda gerekli işlemleri yürütmekle yükümlü olan kurumları,

Bilimsel Mercii: Yönetmeliğin 7 nci maddesindeki görevleri yapmakla sorumlu olan, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Başkanlığını (TÜBİTAK),

Yetkili İdare: Sözleşmeye taraf olmayan devletlerle yapılan ticarete, muhatap alınan resmi kurum ya da kuruluşu,

Ticaret: Yönetmelik kapsamında yer alan bir türe ait örneğin ithalatı, ihracatı, transitini, yeniden ihracatı ve denizden girişini,

Yeniden ihracat: Yönetmelik hükümlerine uygun olarak ithal edilmiş olan bir türe ait örneğin ihraç edilmesini,

Denizden giriş: Herhangi bir devletin yetki alanı dışındaki deniz üstü, deniz içi, deniz tabanı ve hava sahası ortamlarından elde edilen bir türe ait örneğin ülkeye sokulmasını,

Tür: Birbirlerine benzeyen, sadece kendi aralarında verimli gen alışverişi yapabilen (üreyebilen) bireylerin oluşturduğu popülasyonu,

Popülasyon: Biyolojik ve coğrafik olarak ayrı özellikteki bireylerin topluluğunu,

Alt Tür: Bir tür içinde, bazı ayırıcı karakterler ile birbirinden ayrılan bireylerden oluşan topluluğu,

Örnek: Yönetmelik kapsamında yer alan canlı veya ölü hayvan veya bitki türünü, bunların kolayca tanınabilir herhangi bir parçasını ya da türevini,

Suni Yolla Üretilmiş Bitki: Anaç materyalden, kültür ortamında üretilen bitkiyi,

Kontrol Altında Üretilen Hayvan: Kontrollü bir çevrede doğan ya da başka yolla üretilen hayvanları,

Menşe Ülke: Yönetmelik kapsamında yer alan bir türe ait örneğin, doğal ortamından alındığı, denizden giriş yaptığı, suni veya kontrol altında üretildiği ülkeyi,

Zati Eşya veya Ev Eşyası Sayılan Örnek: Ticari amaç için kullanılmayacak olan, özel bir şahsa ait eşyaların bir kısmını oluşturan veya oluşturması amacını taşıyan, Yönetmelik kapsamında yer alan türlere ait ölü örnekleri, parçaları ve türevleri,

Orman Ürünleri: Her çeşit ağaç, ağaççık ve çalılardan elde edilen oduna müteallik üründür. Tomruk, direk, sanayi odunu, kağıtlık odun, lif-yonga odunu, sırk, çubuk, çıra, kök, yakacak odun ve benzerleri gibi,

Transit Geçiş: Serbest dolaşıma girmemiş eşyanın, gümrük gözetimi altında Türkiye Gümrük Bölgesi içinde hareketini,

CITES Belgesi: Yönetmeliğin I, II ve III sayılı listelerinde yer alan bir türe ait örneğin ihracat, ithalat, yeniden ihracatı ve denizden girişinde, yönetim merciileri tarafından düzenlenen, bu kapsamda yapılan işlemler sırasında taraf devletlerin yönetim merciileri ve gümrük idarelerince aranan, Sözleşme hükümlerine uygun formatta düzenlenen ve Ek-I'de yer alan formu,

(Ek:RG-20/7/2019-30837) Tek Pencere Sistemi: Gümrük işlemleri sırasında istenen tüm belgelerin tek noktadan temin edilmesini ve gümrük işlemlerinin tek noktaya yapılacak başvuru ile yürütülerek tamamlanmasını sağlayan sistemi, ifade eder.

Listeler ve Dış Ticarete İlişkin Düzenlemeler

Madde 5- Yönetmeliğin I sayılı listesi, ticaretten etkilenen veya etkilenebilen ve nesli tükenme tehlikesiyle karşı karşıya bulunan bütün türleri kapsar. Nesillerinin devamını daha fazla tehlikeye maruz bırakmamak için bu türlerin örneklerinin ticaretinin özellikle sıkı mevzuata tabi tutulması ve bu ticarete sadece istisnai durumlarda izin verilmesi zorunludur.

Yönetmeliğin II sayılı listesi, halen nesilleri mutlak olarak tükenme tehlikesiyle karşı karşıya olmamakla birlikte, nesillerinin devamıyla bağdaşmayan kullanımları önlemek amacıyla, örneklerinin ticareti sıkı mevzuata tabi tutulmadığı takdirde soyu tükenebilecek olan türleri kapsar.

Yönetmeliğin III sayılı listesi, taraflardan herhangi birinin, kullanımını önlemek veya kısıtlamak amacıyla kendi yetki alanı içinde düzenlemeye tabi tuttuğu ve ticaretinin denetime alınmasında diğer taraflarla işbirliğine ihtiyaç duyduğunu belirttiği bütün türleri kapsar.

Yönetmeliğe konu olan türlerin listeleri ile, dış ticarete ilişkin uygulamaya yönelik düzenlemeler, Bakanlığın uygun görüşü alınarak, **(Değişik ibare:RG-20/7/2019-30837)** Ticaret Bakanlığı İthalat Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanacak tebliğler ile belirlenir.

İKİNCİ BÖLÜM

Yönetim Mercii, Bilimsel Mercinin Görevleri ve Koordinasyon

Yönetim Mercii

Madde 6 — (Değişik:RG-20/7/2019-30837)

Yönetmeliğin I, II ve III sayılı listelerinde yer alan bir türe ait örneğe, CITES Belgesi düzenlenmesi ve gerekli işlemlerin yapılmasında;

a) Karasal omurgasızlar, yumuşakçalar, iki yaşamlılar, denizlerde ve iç sularda bulunan bitkilerde dahil su ürünleri ile bunların yumurtaları, deniz memelileri için Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü,
b) Tüm canlı bitkiler için Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü,
c) Orman Ürünleri için Orman Genel Müdürlüğü,
d) Kuşlar, deniz memelileri hariç memeliler, sürüngenler, eklem bacaklılar ile (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen Yönetim Mercilerinin görevleri dışında kalan türler için Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü,
yetkilidir.

Bilimsel Mercinin Görevleri

Madde 7-Yönetmelik kapsamında, Bilimsel Mercî aşağıdaki görevleri yerine getirir;

a) I veya II sayılı listelerde yer alan bir türe ait örneğin ticaretinde, bu durumun, ilgili türün neslinin devamına zarar verip vermeyeceğine ilişkin yazılı görüşünü Bakanlığa ve ilgili Yönetim Merciiine bildirmek,

b) I sayılı listede yer alan bir türe ait örneğin ithalatında, ticaretin ilgili türün neslinin devamına zarar vermeyecek bir amaç için yapılacağına ilişkin yazılı görüşünü Bakanlığa ve ilgili Yönetim Merciiine bildirmek,

c) I sayılı listede yer alan bir türe ait canlı örneğin ithalatında, türe ait canlı örneğin önerilen alıcısının, bu örneğin bakımı ve barındırılması için uygun donanımına sahip olup olmadığına ilişkin yazılı görüşünü Bakanlığa ve ilgili Yönetim Merciiine bildirmek,

d) II sayılı liste kapsamında yer alan bir türe ait örneğin ihracatında, gerek duyduğu takdirde, örneğin ihracatını sınırlandırmak için alınacak uygun tedbirler konusunda Yönetim Merciiine tavsiyelerde bulunmak,

e)Uluslararası ticaret nedeniyle, nesilleri tehlike altına giren hayvan ve bitki türlerinin belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak ve bu türlerin Sözleşmenin I, II ve III sayılı listelerine alınması yönünde ülke adına oluşturulacak yeni öneriler için, Yönetim Merciiilerine bilimsel tavsiyelerde bulunmak,

f)I, II ve III sayılı listelerde yer alan türlerin, Sözleşmeye taraf devletlerin önerileri doğrultusunda listeler arasında yer değiştirmesi hususunda, Bakanlığa ve ilgili Yönetim Merciiine yazılı olarak görüşünü bildirmek,

g)El konulmuş bir türe ait örnek için, kurtarma merkezi veya başka uygun bir yerin seçimi konusunda, Bakanlığa veya ilgili Yönetim Merciiine tavsiyede bulunmak,

h)Her takvim yılı sonunda Sekreteryaya iletmek üzere, bu Yönetmelik kapsamındaki türlerin, bir sonraki yıl ihraç edilecek örnekleri için kotaları, ilgili Yönetim Merciiileri ile birlikte belirlemek,

ı)Uygulamaya ilişkin ihtiyaç duyulan konularda Yönetim Merciiilerine görüşünü bildirmek.

Koordinasyon

Madde 8-Yönetmelik kapsamında yer alan hayvan ve bitki türlerinin korunmasına dair alınacak tedbirlerin belirlenmesi ve bilgi akışının sağlanmasında, Bakanlık yetkilidir.

(Değişik ibare:RG-20/7/2019-30837) Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü; Sekreteryaya, taraf devletler, Yönetim Merciiileri, Bilimsel Mercî ile diğer kurum ve kuruluşlar arasındaki koordinasyonun sağlanmasından sorumludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

I Sayılı Liste Kapsamındaki Türlere Ait Örneklerin Ticareti İle İlgili Kurallar

I Sayılı Listede Yer Alan Türlere Ait Örneklerin İhracatı

Madde 9 —(Değişik: RG 6/8/2004-25545)

(Değişik cümle:RG-20/7/2019-30837) I sayılı liste kapsamındaki bir türe ait örneğin ihraç edilebilmesi için; I-A sayılı listedeki bir türe ait örnek için Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen tür dağılımına göre Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü ve Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğünden, I-B sayılı listedeki bir türe ait örnek için Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen tür dağılımına göre Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü ve Orman Genel Müdürlüğünden Ek-I'de yer alan forma uygun olarak, CITES Belgesinin alınması zorunludur. CITES Belgesi;

a) Yönetim mercii tarafından, ihraç edilecek türün hayvan ve bitki varlığının korunmasına ilişkin mevzuat hükümlerinin ihlal edilmeksizin elde edilmiş olduğunun tespit edilmesi,

b) Bilimsel mercinin sözkonusu ihracatın, türün neslinin devamına zarar vermeyeceğine ilişkin yazılı görüşünün alınması,

c) Canlı örneğin yaralanmadan, sağlığı zarar görmeden ve kötü muameleye maruz kalmadan sevk edileceğinin Yönetim Merciiine taahhüt edilmesi,

d) İthalatçı ülkenin yönetim mercii tarafından düzenlenen CITES Belgesinin, ilgili Yönetim Merciiine ibraz edilmesi, durumunda verilir.

I Sayılı Listede Yer Alan Türlerle Ait Örneklerin İthalatı

Madde 10- (Değişik fıkra: RG 6/8/2004-25545) (Değişik cümle:RG-20/7/2019-30837) I sayılı liste kapsamındaki bir türe ait örneğin ithal edilebilmesi için; I-A sayılı listedeki bir türe ait örnek için Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen tür dağılımına göre Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü ve Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğünden, I-B sayılı listedeki bir türe ait örnek için Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen tür dağılımına göre Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü ve Orman Genel Müdürlüğünden, EK-I'de yer alan forma uygun olarak, CITES Belgesinin alınması zorunludur. CITES Belgesi;

a) **(Değişik: RG 6/8/2004-25545)** İhracat ya da yeniden ihracatını yapan ülkenin yönetim mercii tarafından düzenlenmiş CITES Belgesinin ilgili Yönetim Merciiine ibraz edilmesi,

b) Bilimsel Mercinin, ithalatın ilgili türün neslinin devamına zarar vermeyecek bir amaç için yapılacağına ilişkin yazılı görüşünün alınması,

c) Bilimsel Mercinin, canlı türün bakımı ve barındırılması için alıcısının uygun donanımına sahip olduğuna ilişkin yazılı görüşünün alınması,

d) Bilimsel Mercinin, ithalatın ülkenin doğal türleri üzerine olumsuz etkisi olmayacağına ilişkin yazılı görüşünün alınması,

e) **(Değişik: RG 6/8/2004-25545)** Türe ait örneğin ticari amaçlarla kullanılmayacağıının, ithalatçı tarafından Yönetim Merciiine taahhüt edilmesi, durumunda verilir.

I Sayılı Listede Yer Alan Türlerle Ait Yeniden İhracat

Madde 11- (Başlığı ve 1. fıkrası değişik: RG 6/8/2004-25545) (Değişik cümle:RG-20/7/2019-30837) I sayılı liste kapsamındaki bir türe ait örneğin yeniden ihraç edilebilmesi için; I-A sayılı listedeki bir türe ait örnek için Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen tür dağılımına göre Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü ve Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğünden, I-B sayılı listedeki bir türe ait örnek için Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen tür dağılımına göre Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü ve Orman Genel Müdürlüğünden, Ek-I'de yer alan forma uygun olarak, CITES Belgesinin alınması zorunludur. CITES Belgesi;

a) Yönetim Mercii tarafından türe ait örneğin, bu Yönetmeliğin kurallarına göre ithal edildiğinin tespit edilmesi,

b) Canlı örneğin yaralanmadan, sağlığı zarar görmeden ve kötü muameleye maruz kalmadan sevk edileceğinin Yönetim Merciiine taahhüt edilmesi,

c) Canlı örnek için ithalatçı ülkenin Yönetim Mercii tarafından düzenlenmiş CITES Belgesinin ilgili Yönetim Merciiine ibraz edilmesi, durumunda verilir.

I Sayılı Listede Yer Alan Türlerle Ait Örneklerin Denizden Girişi

Madde 12–(Değişik fıkra: RG 6/8/2004-25545) (Değişik cümle:RG-20/7/2019-30837) I sayılı liste kapsamındaki bir türe ait örneğin denizden girişi için; I-A sayılı listedeki bir türe ait örnek için Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen tür dağılımına göre Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü ve Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğünden, I-B sayılı listedeki bir türe ait örnek için Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen tür dağılımına göre Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü ve Orman Genel Müdürlüğünden, Ek-I'de yer alan forma uygun olarak, CITES Belgesinin alınması zorunludur. CITES Belgesi;

a) İlgili Yönetim Mercii tarafından, Bilimsel Mercinin, bu girişin söz konusu türün neslinin devamına zarar vermeyeceğine ilişkin yazılı görüşünün alınması,

b) Canlı örneğin alıcısının, bu örneğin barındırılması ve bakımı için uygun donanımına sahip olduğunu Yönetim Merciiine taahhüt etmesi,

c) Yönetim Merciiine türe ait örneğin ticari amaçlarla kullanılmayacağını taahhüt edilmesi,

durumunda verilir.

I Sayılı Listede Yer Alan Kontrol Altında Üretilen Hayvanlar ve Suni Yolla Üretilen Bitkilerin Ticareti

Madde 13 —(Başlığıyla beraber değişik: RG 6/8/2004-25545) İlgili Yönetim Mercii tarafından tescil edilmiş olması kaydıyla I sayılı liste kapsamındaki bir hayvan türünün ticari amaç için kontrol altında üretilen örneği ile, I sayılı liste kapsamındaki bir bitki türünün ticari amaç için suni yolla üretilmiş örneği, II sayılı liste kapsamındaki bir türün örneği gibi işlem görür.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

II Sayılı Liste Kapsamındaki Türlerle Ait Örneklerin Ticareti ile İlgili Kurallar

II Sayılı Listede Yer Alan Türlerle Ait Örneklerin İhracatı

Madde 14–(Değişik fıkra: RG 6/8/2004-25545) (Değişik cümle:RG-20/7/2019-30837) II sayılı liste kapsamındaki bir türe ait örneğin ihracatı için; II-A sayılı listedeki bir türe ait örnek için Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen tür dağılımına göre Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü ve Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğünden, II-B sayılı listedeki bir türe ait örnek için Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen tür dağılımına göre Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü ve Orman Genel Müdürlüğünden, Ek-I'de yer alan forma uygun olarak, CITES Belgesinin alınması zorunludur. CITES Belgesi;

a) Bilimsel Mercinin, ihracatın, ilgili türün nesline zarar vermeyeceğine ilişkin yazılı görüşünün alınması,

b) Yönetim Mercii tarafından, ihraç edilecek türün hayvan ve bitki varlığının korunmasına ilişkin mevzuat hükümlerinin ihlal edilmeksizin elde edilmiş olduğunun tespit edilmesi,

c) Canlı örneğin yaralanmadan, sağlığı zarar görmeden ve kötü muameleye maruz kalmadan sevk edileceğinin Yönetim Merciiine taahhüt edilmesi,

d) Yönetim Merciiileri tarafından, o tür için belirlenmiş yıllık kota miktarına uyulması,

durumunda verilir.

II Sayılı Listede Yer Alan Türlerle Ait Örneklerin İthalatı

Madde 15–(Değişik fıkra:RG-20/7/2019-30837) II sayılı liste kapsamındaki bir türe ait örneğin ithali için; II-A sayılı listedeki bir türe ait örnek için Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen tür dağılımına göre Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü ve Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğünden, II-B sayılı listedeki bir türe ait örnek için Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen tür dağılımına göre Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü ve Orman Genel Müdürlüğünden, Ek-I’de yer alan forma uygun olarak, CITES Belgesinin alınması zorunludur.

(Değişik fıkra: RG 6/8/2004-25545) İthalata ilişkin CITES Belgesi, ihracat ya da yeniden ihracat yapan ülkenin Yönetim Mercii tarafından düzenlenmiş CITES Belgesinin ilgili Yönetim Merciiine ibraz edilmesi halinde düzenlenir.

Yönetim Mercii gerekli gördüğü takdirde, Bilimsel Merciden yazılı görüş alabilir.

II Sayılı Listede Yer Alan Türlerle Ait Yeniden İhracat (Değişik başlık: RG 6/8/2004-25545)

Madde 16- (Değişik fıkra:RG-20/7/2019-30837) II sayılı liste kapsamındaki bir türe ait örneğin yeniden ihracat yapılabilmesi için; II-A sayılı listedeki bir türe ait örnek için Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen tür dağılımına göre Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü ve Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğünden, II-B sayılı listedeki bir türe ait örnek için Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen tür dağılımına göre Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü ve Orman Genel Müdürlüğünden, Ek-I’de yer alan forma uygun olarak, CITES Belgesinin alınması zorunludur.

CITES Belgesi;

a) Yönetim Mercii tarafından türe ait örneğin, Yönetmelik hükümlerine göre ithal edildiğinin tespit edilmesi,

b) Canlı örneğin yaralanmadan, sağlığı zarar görmeden ve kötü muameleye maruz kalmadan sevk edileceğinin Yönetim Merciiine taahhüt edilmesi, durumunda verilir.

II Sayılı Listede Yer Alan Türlerle Ait Örneklerin Denizden Girişi

Madde 17–(Değişik fıkra: RG 6/8/2004-25545) (Değişik cümle:RG-20/7/2019-30837) II sayılı liste kapsamındaki bir türe ait örneğin denizden girişi için; II-A sayılı listedeki bir türe ait örnek için Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen tür dağılımına göre Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü ve Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğünden, II-B sayılı listedeki bir türe ait örnek için Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen tür dağılımına göre Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü ve Orman Genel Müdürlüğünden, Ek-I’de yer alan forma uygun olarak, CITES Belgesinin alınması zorunludur. CITES Belgesi;

a) İlgili Yönetim Mercii tarafından, Bilimsel Mercinin, bu girişin söz konusu türün neslinin devamına zarar vermeyeceğine ilişkin görüşünün alınması,

b) Canlı örneğin yaralanmadan, sağlığı zarar görmeden ve kötü muameleye maruz kalmadan sevk edileceğinin Yönetim Merciiine taahhüt edilmesi,

c) Bilimsel Mercinin, ithalatın ülkenin doğal türleri üzerine olumsuz etkisi olmayacağına ilişkin yazılı görüş vermesi, durumunda verilir.

Bilimsel Merciiin, gerek duyduğu durumlarda, bilim adamları veya Sözleşmeye taraf devletlerin bilimsel mercileri ile istişarede bulunmak suretiyle, bir yılı aşmayan süreler için girişi yapılacak örnek miktarını belirleyebilir. Bu durumda, denizden giriş için CITES Belgesi düzenlenirken bu husus da dikkate alınır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

III Sayılı Liste Kapsamındaki Türlerle Ait Örneklerin ticareti İle İlgili Kurallar

III Sayılı Listede Yer Alan Türlerle Ait Örneklerin İhracatı

Madde 18– (Değişik fıkra:RG-20/7/2019-30837) III sayılı liste kapsamındaki bir türe ait örneğin ihracatı için, III-A sayılı listedeki bir türe ait örnek için Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen tür dağılımına göre Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü ve Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğünden, III-B sayılı listedeki bir türe ait örnek için Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen tür dağılımına göre Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü ve Orman Genel Müdürlüğünden Ek-I’de yer alan forma uygun olarak, CITES Belgesinin alınması zorunludur.

CITES Belgesi;

a)Yönetim Mercii tarafından, ihraç edilecek türün hayvan ve bitki varlığının korunmasına ilişkin mevzuat hükümlerinin ihlal edilmeksizin elde edilmiş olduğunun tespit edilmesi,

b)Canlı örneğin yaralanmadan, sağlığı zarar görmeden ve kötü muameleye maruz kalmadan sevk edileceğinin Yönetim Merciiine taahhüt edilmesi, durumunda verilir.

III Sayılı Listede Yer Alan Türlerle Ait Örneklerin İthalatı

Madde 19–(Değişik fıkra: RG 6/8/2004-25545) (Değişik cümle:RG-20/7/2019-30837) III sayılı liste kapsamındaki bir türe ait örneğin ithalatı için sözkonusu örnek, ilgili türü III sayılı liste kapsamına dahil etmiş olan bir ülkeden ithal edilecekse, III-A sayılı listedeki bir türe ait örnek için Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen tür dağılımına göre Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü ve Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğünden, III-B sayılı listedeki bir türe ait örnek için Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen tür dağılımına göre Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü ve Orman Genel Müdürlüğünden, Ek-I’de yer alan forma uygun olarak, CITES Belgesinin alınması zorunludur. CITES Belgesi ancak, ihracat veya yeniden ihracat yapan ülkenin Yönetim Mercii tarafından düzenlenmiş CITES Belgesinin ilgili Yönetim Merciiine ibraz edilmesi halinde verilir;

Yönetim Mercii gerekli gördüğü takdirde, ithalatın bilimsel açıdan değerlendirilmesi amacıyla Bilimsel Merciden yazılı olarak görüş alabilir.

III Sayılı Listede Yer Alan Türlerle Ait Yeniden İhracat (Değişik başlık: RG 6/8/2004-25545)

Madde 20—(Değişik:RG-20/7/2019-30837)

III sayılı liste kapsamındaki bir türe ait örneğin yeniden ihracatının yapılabilmesi için; III-A sayılı listedeki bir türe ait örnek için Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen tür dağılımına göre Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü ve Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğünden, III-B sayılı listedeki bir türe ait örnek için Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen tür dağılımına göre Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü ve Orman Genel Müdürlüğünden, örneğin ülkemizde işlem gördüğüne veya yeniden ihraç edildiğine dair bir CITES Belgesi alınır.

ALTINCI BÖLÜM CITES Belgeleri

CITES Belgeleri

Madde 21- (Değişik paragraf:RG-20/7/2019-30837) Yönetim Mercii tarafından bu Yönetmelik hükümleri doğrultusunda düzenlenecek CITES belgeleri, Ek-1’de yer alan formda belirtilen bilgileri kapsar ve 2 nüsha olarak hazırlanır. Bunlardan sarı bantlı form ticaret sahibine verilir, mavi bantlı form düzenleyen kurumda kalır. Sarı bantlı form ticaret sahibince, Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü tarafından belirlenecek gümrük idaresine sunulur ve Tek Pencere Sistemi üzerinden alınan belge numarası gümrük beyannamesine kayıt edilir.

a) (Değişik:RG-20/7/2019-30837) Her CITES Belgesinde, belgeyi düzenleyen Yönetim Mercii'nin adı ile mavi renkli mühürünün ve ilgili Yönetim Mercii tarafından verilen bir kontrol numarasının bulunması esastır. Kontrol numarası, CITES Belgesinin Kontrol numarası isimli bölümüne 12 haneli olarak yazılır ve aşağıdaki bilgileri kapsar:

A	A	B	B	C	C	D	D
---	---	---	---	---	---	---	---

- A: Türkiye'nin uluslararası trafik kodunu (TR),
B: Belgenin düzenlendiği ayı,
C: Belgenin düzenlendiği yılın son iki rakamını,
D: Belgenin düzenlendiği ilin trafik kodunu (--),
E: Belgenin düzenlendiği yıl içindeki sıra sayısını,
ifade eder.

b) Yönetmelik kapsamında yer alan bir türe ait örneğe CITES Belgesi düzenlenirken, ilgili Yönetim Mercii, CITES Belgesi başvuru sahiplerinden ilave bilgi isteyebilir.

c) Aynı CITES Belgesi kapsamında yer alan farklı türlere ait örneklerin gümrük işlemleri birlikte tamamlanır.

d) Örneklerin her bir sevkiyatı için ayrı bir CITES Belgesi gereklidir.

e) Yönetim Mercii, CITES Belgesini düzenlerken, bir türe ait örnek için Sözleşmeye taraf devletlerin Yönetim Mercii'leri tarafından düzenlenmiş orjinal CITES Belgesini alır ve muhafaza eder.

CITES Belgelerinin Geçerlilik Süresi

Madde 22–(Değişik fıkra: RG 6/8/2004-25545) Yönetmelik hükümleri doğrultusunda, ithalata ilişkin düzenlenen CITES Belgesinin geçerlilik süresi 12 ay, ihracata ve yeniden ihracata ilişkin düzenlenen CITES Belgesinin geçerlilik süresi 6 aydır. Bu süreler uzatılamaz.

Düzenlendiği tarihten itibaren bu süreler içerisinde kullanılmayan CITES Belgesi, belge sahibince ilgili Yönetim Mercii'ne teslim edilir. Bu belge Yönetim Mercii tarafından iptal edilerek, muhafaza edilir.

YEDİNCİ BÖLÜM **Ticaret ile İlgili Kurallardan Muafiyetler**

Kontrol Altında Üretilen Hayvanlar veya Suni Yolla Üretilen Bitkilere Ait Örnekler

Madde 23—(Başlığı ile beraber değişik: RG 6/8/2004-25545) İhracatçı ülkenin Yönetim Mercii, bir hayvan türüne ait örneğin üretildiğine veya bir bitki türüne ait örneğin suni yolla üretildiğine, örneğin bu şekilde üretilmiş bir hayvan veya suni yolla üretilmiş bir bitkinin parçası olduğuna veya bunlardan elde edilmiş olduğu sonucuna varmış ise, Yönetim Mercii'nin bu hususta vereceği bir belge, Yönetmeliğin 3, 4 ve 5 inci Bölümlerinde yer alan hükümler uyarınca istenen CITES Belgesi yerine geçer. Ancak, Yönetim Mercii'nin gerekli görmesi halinde, yukarıda belirtilen durumlarda da CITES Belgesi düzenlenebilir.

Transit Geçiş

Madde 24–(Değişik Fıkra: RG 6/8/2004-25545) Yönetmelik kapsamında yer alan bir türe ait örneğin, ülkeden transit geçişinde, örneklerin gümrük işlemleri sırasında Yönetmeliğin 3, 4 ve 5 inci Bölümlerinde yer alan kurallar uygulanmaz. Ancak, bu örneklerin transit geçişinde gümrük idaresi görevlilerince, ihracatçı veya yeniden ihraç eden ülkenin ilgili Yönetim Mercii tarafından düzenlenmiş CITES Belgesi ile 4458 sayılı Gümrük Kanununun transit rejimi hükümleri gereğince istenen belgeler aranır. İhracatçı veya yeniden

ihraç eden ülkenin ilgili yönetim mercii tarafından düzenlenmiş CITES Belgesinde belirtilen son varış yeri, türe ait örneğin taşınması ile ilgili diğer belgelerde belirtilen son varış yerine uygun olmak zorundadır.

Gümrük idarelerince, transit rejimine tabi tutulan örneklere ilişkin belgelerin birer sureti, (**Değişik ibare:RG-20/7/2019-30837**) Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü tarafından her takvim yılının bitimini takip eden Ocak ayı içinde toplu olarak Bakanlığa gönderilir.

Zati Eşya ve Ev Eşyası Sayılan Örnekler

Madde 25-Yönetmeliğin 3, 4 ve 5 inci Bölümlerinde yer alan hükümler, zati eşya veya ev eşyası sayılan ölü örnekler, parçalara ve türevlere uygulanmaz. Bu muafiyet aşağıdaki hususları kapsamaz;

a) I sayılı liste kapsamındaki bir türe ait örnek söz konusu olduğunda; örneğin sahibi, bu örneği ikamet ettiği ülke dışından almış ve ikamet ettiği ülkeye götürüyorsa,

b) II sayılı liste kapsamında bir türe ait canlı örnek söz konusu olduğunda; örneğin sahibi, bu örneği ikamet ettiği ülke dışındaki bir ülkenin yabancı ortamından ayırmışsa veya örnek sahibi tarafından ikamet ettiği ülkeye götürülüyorsa ya da her iki durum birlikte söz konusu ise, bu durumlarda örnek, hangi ülkenin doğal ortamından alınmışsa, o devletin Yönetim Merciiinden söz konusu örneğin ihracından önce CITES Belgesi alınması gerekir.

Bilimsel Amaçlı Çalışmalar

Madde 26-Yönetmelik kapsamında, I, II ve III sayılı listelerde yer alan türlerden;

a) Yönetim Mercii tarafından verilmiş veya onaylanmış bir etiket taşıyan canlı bitki türlerine ait örneklerin,

b) Muhafaza edilmiş, kurutulmuş veya mahfaza içine konulmuş müze örneklerinin,

c) Kurutulmuş bitki koleksiyonu (herbaryum) örneklerinin, bilim adamları ya da Yönetim Mercii tarafından tescil edilmiş bilimsel kuruluşlar arasında, ticari olmayan amaçlarla ödünç verilmesi, hibe veya mübadele edilmesi durumunda, Yönetmeliğin, 3, 4 ve 5 inci Bölümlerinde yer alan hükümler uygulanmaz.

Bu kapsamda yapılan ödünç verme, hibe veya mübadelelere, ilgili Yönetim Mercii tarafından Bilimsel Merciiinin görüşleri doğrultusunda sınırlama getirilebilir.

Gezici Canlı Hayvan Sergileri

Madde 27-Yönetmelik kapsamında yer alan canlı hayvan örneklerinin; sirkler, gezici hayvanat bahçeleri ve diğer hayvan sergilerinde yer alması durumunda, bu hayvanların Sözleşmenin ilk yürürlüğe girdiği tarih olan 1 Temmuz 1975'ten önce veya türün Sözleşmenin herhangi bir listesine ilk dahil edildiği tarihten önce elde edilmiş olduğunun ya da bu canlı hayvan örneklerinin, yetiştirilen hayvan olduklarının Yönetim Mercii tarafından belgelenmesi halinde, Yönetmeliğin 3, 4 ve 5 inci bölümlerinde yer alan hükümler uygulanmaz.

Canlı hayvan örneği için, Sözleşme öncesine ait veya yetiştirilen hayvan olduğuna dair Yönetim Mercii tarafından verilen belge, en fazla 3 yıl geçerli olur.

Sözleşme Öncesi Türlerle Ait Örnekler

Madde 28- Bir türün Türkiye'nin Sözleşmeye taraf olduğu tarihten önce elde edildiğinin veya bu tarihten sonra olmakla birlikte o türün CITES Sözleşmesi ekindeki listeye dahil edildiği tarihten önce elde edilmiş olduğunun tespiti halinde, ilgili Yönetim Mercii tarafından bu hususu doğrulamak üzere bir belge verilmesi durumunda, Yönetmeliğin 3, 4 ve 5 inci bölümlerinde yer alan hükümler, söz konusu örneğe uygulanmaz.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Tescil, Kayıt İşlemleri ve İşaretleme

Tescil ve Kayıt İşlemleri

Madde 29-Yönetmelik kapsamında yer alan türlere ait doğadan alınan yabancı örnekler ile yetiştirilen hayvanlar ve suni yolla üretilen bitkilerin ticaretini yapan kişi, kurum ve kuruluşlar, ilgili Yönetim Mercii tarafından tescil edilir.

Tescil koşullarına uyulmadığı takdirde, tescil, ilgili Yönetim Mercii tarafından iptal edilir.

(Değişik: RG 6/8/2004-25545) Üretilen hayvanlar ile suni yolla üretilen bitkiler konusunda ticaret için, Yönetim Mercii tarafından tescil edilmiş olan tüm kişi, kurum ve kuruluşlar, Yönetmelikle ilgili işletmelerinde yürütülen işler ve stok miktarları hakkında kayıt tutulmak zorundadır.

Tescil edilmiş kişi ve kurumların tesisleri ve kayıtları, ilgili Yönetim Mercii tarafından her zaman denetlenebilir.

Bilimsel kurum ve kuruluşların tescili Bilimsel Mercinin uygun görüşü doğrultusunda Yönetim Mercii tarafından yapılır.

İşaretleme

Madde 30- Mümkün ve uygun olan durumlarda, örneğin tespitine yardımcı olmak için Yönetim Mercii tarafından örnek işaretlenir. Bu işaret, yetkili olmayan şahıslar tarafından taklit edilmesi mümkün olmayacak şekilde tasarlanmış sabit bir damga, kurşun mühür veya örneğin tespitine yarayan diğer uygun işaretleme araçları ile yapılır.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Diplomatlar ile Dış Temsilciliklerde Çalışan Kişiler için Uygulama

Madde 31- Ülkemiz adına dış ülkelerde görevlendirilen temsilcilerin, diplomatik görevlilerin ve Birleşmiş Milletler bayrağı altında hizmet veren askeri birliklerin, Yönetmelik kapsamında yer alan örneklere ilişkin olarak ülkeye giriş-çıkışları sırasında yapacakları işlemlerde Yönetmelik hükümleri uygulanır.

Teşhis ve Tanıtım Katalogları

Madde 32-Yönetmeliğin uygulanması sırasında yapılacak denetimlerin kolaylaştırılması için, Yönetmelik kapsamında yer alan hayvan ve bitki türlerinin teşhis ve tanımlama katalogları, ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak Bilimsel Mercii ile işbirliği halinde, Bakanlık tarafından hazırlanır veya hazırlatılır.

Bilgi Aktarımı ve Uygulamaların Değerlendirilmesi

Madde 33-Bakanlık, her takvim yılının Ocak ayı içerisinde, **(Değişik ibare:RG-20/7/2019-30837)** Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğünden ve gerekli olması durumunda ilgili Yönetim Mercii'lerinden, Yönetmelik kapsamında yer alan türlere ait örneklerin, önceki yıl içinde gerçekleştirilen ticaret verilerini alarak, ülke adına yıllık istatistiksel rapor hazırlar ve Sekreteryaya gönderir. Uygulama ile ilgili olarak yurt içinde alınan hukuki tedbirleri Yönetim Mercii'lerinden ve ilgili kurumlardan bilgi alarak, Sekreteryaya bildirir.

Sekreteryadan alınan listelerdeki değişiklikler, uygulamaya ilişkin kararlar ve yeni düzenlemeler ile uygulayıcı kurumlara yapılan tavsiyeler, Bakanlık tarafından Yönetim Mercii'lerine, Bilimsel Merciiye ve diğer ilgili kurumlara bildirilir.

Yönetim Mercii'leri, İçişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, **(Değişik ibare:RG-20/7/2019-30837)** Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü, **(Değişik ibare:RG-20/7/2019-30837)** Ticaret Bakanlığı İthalat Genel Müdürlüğü, Bilimsel Mercii ve gönüllü kuruluşların temsilcileri, Bakanlığın koordinasyonunda, Yönetmelik kapsamındaki uygulamaların izlenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla, yılda en az bir defa toplanır.

Canlı Hayvanların Nakliyatı

Madde 34-Yönetmelik kapsamında yer alan canlı hayvan örneklerinin nakliyatında, Sözleşme hükümleri, Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği (IATA) kuralları ile konuya ilişkin taraf olduğumuz diğer uluslararası sözleşme hükümlerine uyulur.

Kurtarma Merkezi

Madde 35- Kurtarma merkezleri, Yönetmelik kapsamında el koyulan canlı örneklerin, yaşamlarını sağlıklı bir şekilde sürdürebilmeleri amacıyla, kamu, özel kurum ve kuruluşlar tarafından kurulmuş ya da kurulacak uygun yerlerdir.

Kurtarma merkezleri, ilgili Yönetim Mercii tarafından sorumlu oldukları türler için kurulabilir.

El Koyma

Madde 36-Yönetmelik kapsamında yer alan bir türe ait örneğin, Yönetmelik hükümlerine aykırı olarak elde edildiği veya ticarete konu olduğunun gümrük idaresi ya da ilgili Yönetim Mercii tarafından tespit edilmesi durumunda, örneğe el koyulur. Gümrük idarelerince el koyulan örnekler için gerekli işbirliğini sağlamak üzere, derhal ilgili Yönetim Merciiine bilgi verilir. El koyulan örnekler, yürürlükteki mevzuat çerçevesinde sağlık açısından kontrolleri yapıldıktan sonra, ilgili Yönetim Merciiinin en yakın birimine teslim edilir.

Örneklere el koyma sonucunda oluşan nakliye, depolama ve muhafaza masrafları ile canlı hayvan ve bitkilere el koyma süresince yapılan koruma masrafları, Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edenlerden tahsil edilir.

Canlı örneğin ülkesine iadesi için, Yönetim Mercii ilgili ülke ile temasa geçer ve masraflar söz konusu ülke tarafından karşılandığı veya Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edene ödetildiği takdirde, örnekler iade edilir.Geri gönderilemeyen örnekler için, Bakanlık gerektiğinde Bilimsel Mercii ve Sekreteryaya ile temasa geçer ve canlı örnekler için uygun bir kurtarma merkezi belirler.

(Mülga fıkra: RG 6/8/2004-25545)

CITES Sözleşmesine Taraf Olmayan Devletlerle Ticaret

Madde 37—(Değişik: RG 6/8/2004-25545)

İhracatın veya yeniden ihracatın, Sözleşmeye taraf olmayan devlete yapıldığı veya ithalatın böyle bir devletten yapıldığı durumlarda, Sözleşmeye taraf olmayan devletin yetkili idaresi tarafından verilmiş benzer bir belge ya da resmi yazı, CITES Belgesi yerine kabul edilir. Bu belge, yetkili idarenin ismini, damgasını, imzasını ve ticarete konu olan örneğe ilişkin yeterli bilgiyi ihtiva eder.

Gümrük Kontrolü ve Yasadışı Ticaretin Önlenmesi

Madde 38-Yönetmelik hükümleri doğrultusunda ilgili Yönetim Mercii tarafından düzenlenen CITES Belgesi, gümrük işlemleri sırasında, gümrük idarelerince istenir. **(Değişik ibare:RG-20/7/2019-30837)** Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü, Yönetmeliğin gümrük uygulamaları çerçevesinde gerekli önlemleri alır ve ilgili Yönetim Merciiinin uygun görüşünü almak suretiyle, Yönetmelik kapsamındaki listelerde yer alan bir türe ait örneğin, gümrük işlemlerinin yapılabileceği gümrük idarelerini belirler.

Yönetmelik kapsamında yer alan türlere ait örneklerin yasa dışı ticaretinin önlenmesi amacıyla, Yönetim Merciiileri İçişleri Bakanlığı, **(Değişik ibare:RG-20/7/2019-30837)** Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü ile diğer ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği halinde gerekli tedbirleri alır. Bakanlık dışındaki Yönetim Merciiileri, aldıkları bu tür tedbirleri Bakanlığa bildirir.

Serbest Bölgeler

Madde 39-Yönetmelik kapsamında yer alan hükümler, Serbest Bölgelerde de uygulanır.

Yaptırımlar

Madde 40– (Değişik Fıkra: RG 6/8/2004-25545) Yönetmelikte belirlenen usul ve esaslara aykırı olarak;

a) CITES Belgesi olmaksızın veya sahte ve geçersiz CITES Belgesi ile bir türe ait örneğin ihracı, ithali, yeniden ihracı ya da denizden girişinin yapılması,

b) CITES Belgesinin alınmasında yalan beyanda bulunulması,

c) CITES Belgesinde tahrifat yapılması,

durumlarında CITES Belgesi iptal edilir. Suçun niteliğine göre Türk Ceza Kanunu, **(Değişik ibare:RG-20/7/2019-30837)** 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu ve Gümrük Kanununun ilgili maddelerindeki cezalar uygulanır.

Yönetmelik kapsamında yer alan hayvan ve bitki türlerinin nesillerinin tehlikeye düşürülmesi ve bu türlere zarar verilmesi halinde 2872 Sayılı Çevre Kanununun 9 uncu maddesi uyarınca 20 nci maddesinin b bendindeki idari para cezası uygulanır.

Yönetmelik kapsamında yer alan türlerin ticareti ile uğraşanların Yönetim Merciiine verdikleri taahhütlere uymamaları durumunda verilen izin ve belgeler iptal edilir.

Tebliğler

Madde 41-Yönetmeliğin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar, ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak, Bakanlık tarafından yayımlanacak tebliğlerle düzenlenir.

Geçici Madde 1-Yönetmelik gereğince hazırlanması gereken listelerle ilgili hükümlerin uygulanması, ilgili tebliğlerin yayımına bağlıdır.

Yürürlük

Madde 42-Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 43- (Değişik:RG-20/7/2019-30837)

Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

PEPİNO MOZAİK VİRÜSÜ İLE MÜCADELE HAKKINDA YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 30.11.2012 Resmî Gazete Sayısı: 28483

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; özellikle domates bitkisinde zarar yapan Pepino mozaik virüsünün ülkemize girişini ve yayılmasını engellemek için alınacak tedbirleri belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, Pepino mozaik virüsünün sürveyi, tespit edilmesi, mücadelesi, yayılmasının engellenmesi hususlarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik;

a) 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 15 inci maddesine dayanılarak,

b) Avrupa Birliğinin 27/2/2004 tarihli Pepino mozaik virüsünün kontrolüne ilişkin 2004/200/EC sayılı Komisyon Kararına paralel olarak, hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,

b) Bitki sağlık sertifikası: Bitki, bitkisel ürün ve diğer maddelerin 3/12/2011 tarihli ve 28131 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bitki Karantinası Yönetmeliğinde öngörülen bitki sağlığı şartlarına uygun olduğunu gösteren belgeyi,

- c) Enfeksiyon kaynağı: Pepino mozaik virüsü ile bulaşık domates tohumunu,
ç) Enstitü: Bakanlığa bağlı zirai mücadele araştırma faaliyetlerini yürüten enstitü, istasyon ve kuruluşları,
d) Genel Müdürlük: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünü,
e) Müdürlük: İl gıda, tarım ve hayvancılık müdürlükleri ve ilçe müdürlüklerini,
f) Nihai tüketici: Ürünü bir daha satmamak üzere kendi bünyesinde kullanmak amacıyla satın alanları,
g) Pepino mozaik virüsü (PepMV): Domates bitkilerinde sistemik bir enfeksiyona neden olan, bitkiden bitkiye mekanik olarak ve temas yoluyla bulaşabilen ve tohum kabuğunda bulunduğu saptanan viral etmeni,
ğ) Sürvey: Pepino mozaik virüsünün bir yerde var olup olmadığını, var ise yayılış alanını ve yoğunluğunu tespit etmeyi,
h) Zararlı organizma: Pepino mozaik virüsünü, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler, Uygulanacak Tedbirler

Genel hükümler

MADDE 5 – (1) Enstitüler ve müdürlükler domates bitkisi ve domates meyvesi üreten tesislerde Pepino mozaik virüsü varlığı açısından resmi araştırmalar ve/veya sürveyler yürütür.

(2) Araştırma ve/veya sürvey sonuçları Genel Müdürlüğe bildirilir.

(3) 6 ncı maddenin birinci fıkrası ve 7 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen tedbirlere ilişkin sonuçlar sürekli değerlendirilir ve bu değerlendirmeler ışığında bir sonraki olası tedbirler belirlenir.

(4) PepMV ile bulaşık domates tohumunun, *Lycopersicon lycopersicum* (L.) Karsten ex Farw. ülkeye girişi ve ülke içerisindeki hareketi yasaktır.

Domates tohumu ithalatında uygulanacak tedbirler

MADDE 6 – (1) Domates tohumu ithalatında Bitki Karantinası Yönetmeliğinde belirtilen hükümler uygulanır.

Ülkemiz orjinli domates tohumlarının ülke içinde hareketinde uygulanacak tedbirler

MADDE 7 – (1) Ülkemizde üretilen domates tohumları uygun bir asit ekstraksiyon yöntemiyle elde edilmeleri ve aşağıda belirtilen koşulları karşıladığı takdirde ülke içinde hareket edebilir:

a) Domates tohumlarının PepMV'den ari olduğu bilinen alanlardan geldiği veya

b) Tüm vejetasyon dönemi boyunca, üretim alanındaki bitkilerde PepMV'nün neden olduğu hastalık belirtilerinin görülmemesi veya

c) Tohumlardan alınan temsili numunelerin PepMV yönünden uygun metodlarla teste tabi tutulması ve bu testlerde PepMV yönünden ari bulunması.

(2) Profesyonel bitki üretimine dahil olmayan nihai tüketiciye satılacak domates tohumunun paketi üzerinde nihai tüketiciye satışın amaçlandığını gösteren bir işaretin bulunması şartıyla, birinci fıkrada belirtilen koşullar aranmaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

İdari yaptırımlar

MADDE 8 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı davranışlar hakkında 5996 sayılı Kanununun 38 inci maddesinde belirtilen idari yaptırımlar uygulanır.

Yürürlük

MADDE 9 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 10 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

ORMANLARDA VE ORMAN İÇİNDE BULUNAN OTLAK, YAYLAK VE KİŞLAKLARDA HAYVAN OTLATILMASINA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 11.07.2012 Resmî Gazete Sayısı: 28350

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, ormanlar ile bu ormanların içindeki otlak, yaylak ve kışlaklarda olmak üzere;

- a) Hangi tür hayvanların ne gibi şartlarla, bu yerlere zarar vermeden otlatılmasına izin verilmesine,
- b) Bu yerler ile sulama yerlerinde hakları olanların giriş ve çıkış esaslarının belirlenmesine,
- c) Yangına hassas orman alanlarında yangın riskini azaltmak amacıyla yanıcı madde miktarının otlatma yöntemiyle azaltılmasına yönelik planlama esaslarının belirlenmesine,
- ç) Ülke genelinde ormanlık alanlarda yaptırılacak planlı otlatma ile kamu yararı gereklerine uygun olarak ormanlardan düzenli faydalanmanın sağlanmasına,
- d) Orman içi, orman kenarı ve orman üst sınırı mera, yaylak, kışlak ve otlakların koruma, bakım, tanzim ve ıslahına, ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu ile 25/2/1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanununun 28 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Orman ve Su İşleri Bakanlığını,
- b) BDi veya BMak: Eski ve yeni amenajman planlarında rumuzu ile belirtilen tipik akdeniz florası olup kapallığı %40 ve aşığı olan, içerisinde Q.ilex, Q.coccifera, akçakesme, sandal ve tespih ağacı gibi fazla boylanmayan ağaç ve ağaçcıklardan oluşan alanları,
- c) (b) çağı: 1,30 m. göğüs yüzeyinde 8-19,9 cm. arasındaki çaplara haiz ağaçları,
- ç) Bölge Müdürlüğü: Orman Bölge Müdürlüğünü,
- d) Çoban: Sorumluluğundaki koyun, keçi, sığır ve manda gibi farklı türden hayvanların, barınaklarında veya otlama alanlarındaki bakım ve beslenmesini yapan, genel sağlık durumlarını gözetken, sevk-idaresinden sorumlu olan, gerektiğinde sağım yapabilen kişiyi,
- e) Geçici çevirme: Otlatma planı yapılan alanlarda hayvanlara zarar vermeksizin planlı bir şekilde otlatılmasını sağlayan, gecekemelerini emniyet altına alan, dağılmalarını engelleyen, içerisinde süt sağım alanı ile hayvan sahiplerinin çadırlarının da bulunduğu alanı çevrelemeyi,
- f) Geçiş izni: Otlatma planında belli otlak alanlarına ulaşmak için orman alanlarından geçiş veya otlak alanlarından sulaklara geçiş için orman işletme şefliğinden alınan izni,
- g) Gençleştirme alanı: Ormanlardan sürdürülebilir bir şekilde yararlanmayı emniyet altına almak amacıyla ormanın son hâsılatını oluşturan ve kesimlik çağa ulaşmış ağaç, ağaç toplulukları ve maktalı koru ormanında meşcerelerin devamlılığının sağlanması ile yanan ve

yenilenmesi zorunlu hale gelen ormanların yerine yeni genç jenerasyonun getirilmesi çalışmasının uygulandığı alanı,

ğ) Genel Müdürlük: Orman Genel Müdürlüğünü,

h) İşletme Müdürlüğü: Orman İşletme Müdürlüğünü,

ı) İşletme Şefliği: Orman İşletme Şefliğini,

i) Koruma ekibi: Orman Genel Müdürlüğünde ormanların korunması ile ilgili kolluk görevlilerinden orman muhafaza memurlarının görevli olduğu ekibi,

j) Muhafaza ormanı: 6831 sayılı Orman Kanununun 23 üncü ve 24 üncü maddelerine göre ilan edilmiş ormanları,

k) Orman: Devlet ormanlarını,

l) Ormancılık bürosu: Orman mühendisi veya orman yüksek mühendisi unvanına sahip, ruhsatlı serbest meslek mensubu veya ruhsatlı serbest yeminli meslek mensuplarının, 8/4/2009 tarihli ve 27194 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ormancılık ve Orman Ürünleri Bürolarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Yönetmeliği hükümlerine göre kurdukları serbest ormancılık veya serbest yeminli ormancılık bürolarını,

m) Orman yangınlarına hassasiyet derecesi: İşletme Müdürlüğü bazında orman alanlarında en az son yirmi yılda çıkan orman yangınlarının yıllık yangın adedi ve yanan alan miktarları ile işletmenin toplam alanı ve ormanlık alanı dikkate alınarak hesaplanmakta olan ve çok yüksek, yüksek, orta, düşük ve çok düşük olarak beş tehlike sınıfından oluşan yangın riski derecesini,

n) Otlak/Mera: Üstünde hayvan otlayan, otsu bitkilerin tabii olarak yetiştiği açık alanlar olup, bir veya daha fazla köy ve belde halkına ait hayvanların ot ihtiyacını temin etmek maksadı ile tahsis edilmiş veya kadimden beri bu amaçla kullanılan arazileri,

o) Otlatma kapasitesi: Belli bir alanda ve eşit zaman aralıkları ile uzun yıllar bitki örtüsüne, toprak, su ve diğer tabii kaynaklara zarar vermeden otlatılabilecek büyükbaş - küçükbaş hayvan birimi miktarını,

ö) Otlatma izni: Otlatma planında, otlatma amacıyla belirtilen orman alanlarında ve orman içi otlak, yaylak ve kışlaklarda verilen izni,

p) Otlatma alt zonu: 0-400 metre rakımı,

r) Otlatma orta zonu: 400-1000 metre rakımı,

s) Otlatma üst zonu: 1000 metre üzeri rakımı,

ş) Otlatmaya konu yanıcı madde: Orman alanlarında alt florada mevcut otsu ve odunsu bitkileri,

t) Öncelikli otlatma alanı: Plan dâhilinde öncelikli olarak otlatmaya izin verilecek ormanlık sahayı,

u) Serbest otlatma alanı: Plan dâhilinde otlatmaya izin verilecek ormanlık sahayı,

ü) Sulaklar: Hayvanların arazide su ihtiyaçlarını giderdikleri akarsu, göl, gölet ve çeşme gibi doğal veya yapay su kaynaklarının bulunduğu alanları,

v) Yangın önleme alanları: Yangın Durdurma Zonu, Yangın Emniyet Yolu, Yangın Emniyet Yolu ve Şeridi, Yangın Emniyet Şeridi, Yerleşim Yeri ile Orman Alanını Ayırma Tesisi, Ziraat Arazileri ile Orman Arazilerini Ayırma Tesisini ve Yangın Müdahale Cephesini,

y) YARDOP: Yanan alanların rehabilitasyonu ve yangına dirençli ormanlar tesisi projesini,

z) Yasak otlatma alanı: Hiçbir surette otlatmaya izin verilmeyecek ormanlık sahayı,

aa) Yaylak ve kışlak: 6831 sayılı Orman Kanununun 17 nci maddesinin ikinci fıkrası kapsamı dışında orman içi açıklıkları ile orman sınırı üzerinde kalan ve bir veya birkaç köy veya belde ahalisinin hayvanları ile birlikte geçici olarak çıkıp, hayvanlarını otlatmak üzere kadimden beri kullanılan ağaçsız, otlu, orman içi veya orman dışı münferit yerleri,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Temel İlkeler, Otlatma Kapasitesi, Otlatma Şekilleri ve Otlatma Planları ile Geçiş İzni

Temel ilkeler

MADDE 4 – (1) Otlatma izni verilmeyecek alanlar aşağıda belirtilmiştir.

- a) Yangın görmüş ve ormanların yenilenmesini veya erozyon tedbirlerinin alınmasını gerektiren alanlar,
- b) Doğal veya yapay olarak gençleştirmeye ayrılan alanlar,
- c) Rehabilitasyon ve YARDOP kapsamında tesis edilen yangın durdurma zonlarındaki ekim ve dikim yoluyla gençleştirmeye ayrılan alanlar,
- ç) Ağaçlandırılmış olan sahalar,
- d) Toprak muhafaza tedbirleri alınan havzalar ve erozyon kontrolü çalışmaları henüz başlamamış olmakla birlikte toprak taşınmasına ve sele hassas olan dere havzaları,
- e) Koruya tahvil, verimli baltalık olarak işletilen ve canlandırma kesimleri ile rehabilitasyon çalışmalarına konu edilen yerlerde hayvanların zarar veremeyeceği boya ulaşmamış ve ilgili işletme şefliğince hayvanların ağaçlara zarar verebileceği tespit edilen ormanlar,
- f) Seçme işletmeciliği uygulanan alanlarla, devamlı orman olarak işletilen ormanlardaki gençleştirme nüveleri,
- g) Özel ağaçlandırma sahaları,
- ğ) Birinci derece arkeolojik sit alanları ile milli park ve tabiat parklarının mutlak koruma, hassas koruma bölgelerinin yanı sıra tabiatı koruma alanları ve tabiat anıtları, sulak alan mutlak koruma bölgeleri, yaban hayvanı üretme istasyonları, yaban hayatı koruma sahaları, yaban hayatı geliştirme sahalarının mutlak koruma bölgeleri ve yaban hayatı geliştirme sahalarından yönetim planlarında otlatmanın yasaklandığı diğer zonlar,
- h) Nesli tehlike altına girmiş, endemik bitki türleri açısından, korumada öncelikli ve önemli sahalar,
 - 1) Çam pamuklu koşnili bulunan basralı ormanlar hariç, arıcılığı desteklemek amacıyla tesis edilen ormanlık alanlar.

(2) Kısıtlı alan olma gerekçelerine aykırı olmaması, gençleştirme veya yenileme çalışmaları tamamlanmış olması, ilgili birimden muvafakat alınması ve planlarına uygun olması kaydıyla; birinci fıkranın (ç), (g), (ğ) ve (h) bentlerinde belirtilen alanların dışında kalan yerler, muhafaza ormanları, avlak alanlar, tohum meşcereleri, gen koruma ormanları ve odun dışı ürün planlaması yapılan orman alanlarında otlatma izni verilebilir.

(3) Mülki hudutlarında Devlet ormanı bulunan köyler halkı ile orman sınırları dışında yaşayıp kadimden beri hayvancılıkla uğraşanlara tayin edilecek saha ve otlatmaya uygun bitki kapasitesi dahilinde yılı içerisinde belirlenecek sürelerde otlatma izni verilebilir.

(4) Birinci fıkrada belirtilen hükümler saklı kalmak kaydıyla, Devlet ormanlarında beslenme özellikleri dikkate alınarak koyun, keçi, sığır ve manda gibi besi hayvanları için otlatma izni verilebilir.

(5) Gençleştirme veya ağaçlandırma çalışmaları tamamlanmış olan sahalar ile birinci fıkranın (c) ve (e) bentlerinde belirtilen ormanlık alanlarda koyun için otlatma planı yapılabilir.

(6) Amenajman planlarında meşçere tipi BDy veya BMak olarak gösterilen alanlarda otlatma planı dahilinde otlatmaya izin verilebilir.

(7) Sınır ihtilafı olan yerlerde hak belirleme yetkisi ilçelerde kaymakamlıklara, birden fazla ilçeyi ilgilendirmesi halinde valiliklere aittir.

Otlatma kapasitesi

MADDE 5 – (1) Ormanlardaki otlatma izni verilen otlatma planlarında hektardaki hayvan adedi bu maddenin ikinci fıkrasında belirlenen değerlerin 1/5 oranından çok olamaz.

Ancak; alt ve orta zonlarda hektardaki otlatılacak hayvan sayısı, yanıcı madde miktarı ve otlatma alanının kapasitesi göz önünde bulundurularak belirlenir.

(2) Kışlak ve yaylaklarda otlatılacak hayvanların tür, yaş ve adedi:

a) Islahı yapılmamış otlaklarda;

1) Hektarda; 1 yaşından büyük ise en fazla 2 büyükbaş hayvan, küçükbaş hayvanlarda koyun ve keçi en fazla 10 adet hesap edilir.

2) Hektarda; Hayvanların yavrularında ise; büyükbaş hayvanlarda 4, küçükbaş hayvanların yavrularında 10 hayvan hesap edilir.

b) Islahı yapılmış otlaklarda, projesinde belirtilen hayvan miktarı göz önünde bulundurulur.

Otlatma şekilleri

MADDE 6 – (1) Yangın riski I inci, II nci ve III üncü derece olan orman alanlarında:

a) Alt zonda otlatma: Orman yangınları itibari ile en riskli olan bu zonda yapılacak otlatma planları, temel ilkelerdeki esaslar dikkate alınmak kaydıyla yangın önleme alanları öncelikli olmak üzere bu zondaki ormanlık alanların tamamını kapsayabilir. Öncelikle otlatma bu zonda yapılır.

b) Orta zonda otlatma: Bu zonda yangın önleme alanlarında temel ilkelerdeki esaslar dikkate alınmak kaydıyla otlatma planlamasına öncelik verilir, ormanın durumuna göre diğer alanlarda serbest otlatma alanları belirlenerek plan yapılabilir.

c) Üst zonda otlatma: Bu zonda yapılacak otlatma planlarında temel ilkelerdeki esaslar dikkate alınır. Bu zonda yapılacak rehabilitasyon çalışmalarında eskiden beri otlatma alanı olarak kullanılan alanlardaki otlatma ihtiyacı ve potansiyeli dikkate alınarak planlama yapılabilir.

(2) Yangın riski IV üncü ve V inci derece olan orman alanlarında otlatma planları ormanın mevcut durumu göz önünde bulundurularak temel ilkelerdeki esaslar dikkate alınmak kaydıyla yapılır.

Devlet ormanlardaki otlatma planları

MADDE 7 – (1) Ormanlardaki otlatma için yapılacak otlatma planında aşağıda yer alan hususlar bulunur.

a) Otlatmanın planlanacağı orman işletme şefliği,

b) Otlatma planlanmasının amacı,

c) Otlatmaya konu olan otsu veya maki formunda hangi bitkilerin olduğu,

ç) Otlatma planı yapılan Orman İşletme Şefliğindeki Amenajman Planında belirtilen işletme sınıf veya sınıfları,

d) Meşçere tipleri olarak amenajman planı verisi ve aktüel durumu,

e) Otlatma alanının alt ve üst rakımları,

f) Milli park, muhafaza ormanı gibi kısıtlı alan olup olmadığı,

g) Otlatma alanlarının sınırlarını belirten 1/25.000 ölçekli sayısal meşçere haritasında; otlatma sınırını kırmızı, geçiş yollarını yeşil, su kaynaklarını mavi renkte gösteren harita,

ğ) Otlatma alanındaki ırmak, dere, pınar gibi su kaynakları ile bunların otlatma mevsimi boyunca su ihtiva edip etmedikleri,

h) Otlatılması planlanan hayvanın türü ve adedi,

ı) Yöresel şartlara zonlara göre belirlenen süre ve mevsimi,

i) Sulakların bulunduğu yerler, ormanlara giriş ve çıkışlar ile hayvanların su ihtiyaçlarının temini için kullanacakları yollar ve yolların durumu,

j) Otlatma Planında kademeli olarak yaptırılacak otlatmanın nasıl yapılacağı,

k) Otlatmanın başlangıç ve bitiş zamanı,

l) Otlatma alanında ihtiyaç duyulan sıvat ve yol gibi alt yapı tesisleri ile ihtiyaç miktarı,

m) Otlatma sahasında uyulması gereken diğer hususlar.

Devlet ormanları içindeki otlak, yaylak ve kışlaklarda otlatma planları

MADDE 8 – (1) Devlet ormanları içindeki otlak, yaylak ve kışlaklarda, otlatmanın belirli bir esas içinde uygulanması için, alanı beş hektarı geçen her otlak sahası yapılan otlatma planında ayrı ayrı değerlendirilir.

(2) Otlatma planında otlak, yaylak ve kışlaklar için aşağıda yer alan hususlar bulundurulur.

a) Otlatma alanlarının sınırlarını belirten 1/25.000 ölçekli sayısal meşçere haritasında; otlatma sınırını kırmızı, geçiş yollarını yeşil, su kaynaklarını mavi renkte gösteren harita,

b) Aşağıda belirtilen otlak, yaylak ve kışlaklarda otlak durumu ve sınıfları;

1) Çok iyi; Bitki örtüsünün ağırlıklı olarak % 76-100'ü kaliteli bitkilerden oluşan otlak, yaylak ve kışlakları,

2) İyi; Bitki örtüsünün ağırlıklı olarak % 51-75'i kaliteli bitkilerden oluşan otlak, yaylak ve kışlakları,

3) Orta; Bitki örtüsünün ağırlıklı olarak % 26-50'si kaliteli bitkilerden oluşan otlak, yaylak ve kışlakları,

4) Zayıf; Bitki örtüsünün ağırlıklı olarak % 0-25'i kaliteli bitkilerden oluşan otlak, yaylak ve kışlakları.

c) Otlatma alanında ihtiyaç duyulan bitki örtüsü, sıvat ve çit gibi tesisler ile gerektiğinde ihtiyaç duyulan yol miktarı,

ç) Mevcut ise üç veya daha fazla otlağı veya otlak parselini birbirini takiben otlatma ve sonra yine ilk bölümden başlayarak otlatmaya devam etme şeklinde bir münavebeli otlatma sistemi,

d) Otlatmanın başlangıç ve bitiş zamanı,

e) Sulakların bulunduğu yerler, otlaklara giriş ve çıkışlar ile hayvanların su ihtiyaçlarının temini için kullanacakları güzergah belirleyen yollar,

f) Otlatma sahasında gerekli görülen diğer hususlar.

Planların süresi ve onayı

MADDE 9 – (1) Otlatma planları orman işletme müdürlüklerince amenajman plan süresi için şeflik bazında tek plan olarak yapılır veya ormancılık bürolarına yaptırılır. Yıllık otlatma dönemi sonunda plan verilerinde değişiklik olup olmadığı yerinde tespit edilerek gerekirse planda düzeltmeler yapılabilir. Amenajman plan sürelerinin bitip avans dönemi oluşması halinde otlatma planları revize edilir.

(2) Otlatma planları, orman işletme müdür yardımcısı başkanlığında, ilgili işletme şefi, teknik eleman ve ilgili toplu koruma ekibinde görevli orman muhafaza memurundan oluşan en az dört kişilik komisyon tarafından EK-1'de yer alan dispozisyona uygun olarak hazırlanarak orman işletme müdürünün onayı ile yürürlüğe girer.

(3) Ormancılık bürolarına yaptırılan otlatma planları, orman işletme şefinin tetkiki, işletme müdürünün onayı ile yürürlüğe girer.

Ormanda otlatma ve geçiş izinleri

MADDE 10 – (1) Ormanlarda, orman içerisindeki otlak, kışlak, yaylak ve sulaklara planda belirtilen geçiş yolundan izin verilir. Geçiş izni ve orman içinde yapılacak otlatma için orman işletme şefliğine dilekçe ile müracaat edilerek izin alınır. Otlatma planı dahilinde otlatma alanlarında belirlenen hayvan kapasitesi dolduktan sonraki müracaatlar değerlendirmeye alınmaz.

(2) Devlet ormanları dahilindeki orman içi otlaklara işletme müdürlüğü sınırları dışından toplu olarak veya sürü halinde hayvan sokulup otlatılmasına ilgili yöresel şartlar dikkate alınarak işletme müdürlüğünce izin verilebilir.

(3) Otlatma ve geçiş izni için dilekçelerinde; otlatılacak hayvanların türü, adedi, nerede ve ne kadar süre otlatılacağı ile sürü sahibi ve çobanın ismi, hangi geçiş yolundan geçmek istedikleri belirtilir.

(4) Orman işletme şefi, otlatma izin belgesi ve geçiş izin belgesini düzenler.

- (5) Otlatma ve ormandan geçiş izni belgesinde;
a) Sürü sahibinin ve çobanların kimlik bilgileri,
b) Otlatmanın başlangıç ve bitiş tarihleri,
c) Hayvanların türü ve adedi,
ç) İzin dayanağı olan otlatma planının tarih ve numarası,
d) Otlatma sahası ve ormandan geçiş yolları,
ile gerekli görülen diğer hususlar bulunur.
(6) Sürü sahibine otlatma sahasının haritası veya basit krokisi verilir.
(7) Çobanlar otlatma ve/veya geçiş izin belgelerini her zaman yanında bulundurmak ve yapılacak kontrollerde göstermek zorundadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Otlatmanın Takibi, Riskleri ve Koruma

Otlatmanın takibi

MADDE 11 – (1) Yapılan otlatma planları ve bunlara müsteniden verilen otlatma izinleri köyler ve beldeler itibariyle dosyalanır. Otlatmadan doğan olumlu ve olumsuz etkilere ilişkin raporlar ilgili orman işletme şefliğince yıllık otlatma dönemleri sonunda hazırlanarak muhafaza edilir.

Otlatma risklerinin değerlendirilmesi

MADDE 12 – (1) Yapılan gözlemler sırasında otlatma yapılan alanlarda zararların tespitine özel bir önem verilerek, ormana zarar verilmeden otlatmanın yapılması sağlanır.

(2) İzin verilen ormanlık alanın zarar görmesi durumunda, 9 uncu maddenin ikinci fıkrasında yazılı komisyon tarafından düzenlenen rapora istinaden bu alanlar işletme müdürlüğüne otlatma kapsamından çıkartılır. Rehabilite edildikten sonra bu alanlar yeniden otlatma planına konu edilebilir.

Koruma işleri

MADDE 13 – (1) Verilen otlatma ve ormandan geçiş izin belgeleri ile bu yerlere ait haritanın bir nüshası ilgili koruma ekiplerine verilir.

(2) İzin verilen otlatma alanlarında; plana ve verilen izne ne derece uyulduğu, otlatmadan doğan toprak ve ot durumu, kabuk soyulması, dal budanması, uç sürgün tahribatı ve benzeri etkileri ile planda belirtilen hayvanların tür ve adedi gibi hususlar kontrol edilir.

(3) Öncelikli otlatma alanlarında geçici çevirme yapılmadan münavebeli otlatmaya izin verilmez.

(4) Otlatma planına uygun olarak alınacak otlatma izni doğrultusunda yapılacak otlatma faaliyetlerinde, otlatma süresince hayvanların geçici olarak barınmalarına izin verilir.

Sürü sahipleri ve çobanların bilgilendirilmesi

MADDE 14 – (1) Otlatma planının onaylanmasını takip eden bir ay içerisinde mahalli orman işletme müdürlüğüne yöredeki sürü sahipleri ile çobanların katıldığı bir toplantı düzenlenir. Bu toplantıda otlatmaya yasak alanlar, otlatma yapılacak alanlar ve plan uygulaması ile ilgili; mahalli yöresel mevki isimleri ile ova, dere, tepe, düzlük ve benzeri yerleri belirtmek suretiyle bilgilendirme yapılır.

(2) Otlatmada çoban başına en fazla 200 adet keçi veya 250 adet koyun veya 50 adet büyükbaş hayvan hesap edilir. 0-6 ay arası oğlak, kuzu ve buzağı bu rakamlara dahil edilmez.

İzinsiz otlatma

MADDE 15 – (1) İzin almadan ormana hayvan sokan veya Devlet ormanı içindeki otlak, yaylak, kışlak ve sulama yerlerine izinsiz yahut izin verilmeyen yollardan hayvanlarıyla girenler hakkında 6831 sayılı Orman Kanunu ve ilgili diğer mevzuat hükümleri gereğince yasal işlem yapılır.

Özel ormanlarda otlatma

MADDE 16 –(1) Özel ormanlarda yaptırılacak otlatmalarda bu Yönetmelik hükümlerine göre otlatma planı özel orman sahibince yaptırılıp orman işletme müdürlüğünce onaylanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 17 – (1) 13/8/1984 tarihli ve 18488 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ormanlarda ve Orman İçinde Bulunan Otlak Yaylak ve Kışlaklarda Hayvan Otlatma Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 18 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Orman Genel Müdürü yürütür.

İlgili Bölümler Seçilerek Eklenen Yönetmelikler:

KANATLI HAYVAN ETİ ÜRETİMİNDE SÖZLEŞMELİ ÜRETİME İLİŞKİN USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK
<i>Resmî Gazete Tarihi: 27.10.2017 Resmî Gazete Sayısı: 30223</i>
BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar
Tanımlar MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen; b) Firma: Bu Yönetmelik hükümlerine göre üretici/üretici birliği ile sözleşme akdeden; civciv, yem temini, veteriner hizmetleri, kesimhane ve son kullanıcı ürün pazarlaması gibi faaliyetleri yürüten gerçek veya tüzel kişiliği haiz entegre firmaları, ç) Sözleşmeli üretim: Bakanlık Hayvan Kayıt Sistemine kayıtlı, kanatlı yetiştiriciliğine uygun teknik ve sağlık şartlarını haiz kümesleri bulunan üreticiler/üretici birlikleri ile firma arasında, civciv, yem, aşı, ilaç, veterinerlik hizmetleri gibi ana üretim girdileri firma tarafından karşılanan, karşılıklı menfaatlerin korunduğu bir sözleşmeye dayanılarak yapılan canlı kanatlı hayvan üretimini, e) Ürün: Sözleşmeye konu, kanatlı eti üretimi amacıyla yetiştirilen kanatlı hayvanı, ifade eder.
İKİNCİ BÖLÜM Sözleşme İlkeleri, Yükümlülükler ve Sözleşme ile İlgili Usul ve Esaslar
Yükümlülükler MADDE 6 – (1) Sözleşmenin taraflarınca aşağıda yer alan yükümlülüklere uyulması esastır: e) Firma sorumlu veteriner hekimlerinin onayı ve bilgisi dışında, ilaç, aşı ve benzeri maddelerin kullanılması sonucu hayvanların zarar görmesi halinde zarar üretici tarafından karşılanır. f) Kümeslerde görülen ilk hafta ölümlerinin %1’i geçmesi ve bunun firma kaynaklı hastalıklardan kaynaklandığının tespiti halinde oluşan zarar firmaya aittir.

ğ) Firma, ürün seyreltme ve nihai toplama tarihlerini en az iki gün önce sms, e-posta, telefon, faks gibi iletişim araçlarıyla üreticiye bildirir. Mücbir sebeple acil durum sevkinin gerekmesi halinde bu şart aranmaz. Üretici, firma tarafından belirlenen kesim yaşı ve gününe uymak zorundadır.

HAYVAN HASTANELERİ YÖNETMELİĞİ

Resmî Gazete Tarihi: 21.12.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28149

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen,

d) Hasta: Veteriner hekimin müdahalede bulunduğu hayvanı,

g) Hayvan: Suda yaşayan hayvanlar, sürüngenler ve amfibik hayvanlar dâhil omurgalı ve omurgasız canlıları,

ğ) Hayvan sahibi: Hayvanın mülkiyetini elinde bulunduran, maddi ve manevi sorumluluğa sahip gerçek veya tüzel kişiyi,

l) Pasaport: Hayvan için düzenlenmiş içerisinde hayvana ve sahibine ait bilgileri içeren Bakanlıkça belirlenen belgeyi,

m) (**Değişik:RG-8/7/2019-30825 Mükerrer**) Reçete: Veteriner hekim tarafından, veteriner tıbbi ürün satış yetkisine sahip kişiye hitaben yazılan, hekimin kimlik ve adres bilgileri ile diploma numarasını, hayvana ait kimlik ve adres bilgilerini, kullanılması tavsiye edilen ürün veya terkipler ile uygulamalar hakkındaki bilgileri içeren fiziki ortamda düzenlenen ıslak imzalı veya Bakanlıkça belirlenmiş elektronik ortamda düzenlenmiş belgeyi,

n) Resmi veteriner hekim: 5996 sayılı Kanun kapsamında verilen görevleri Bakanlık adına yapan Bakanlık personeli veteriner hekimi,

ö) Serbest veteriner hekim: 6343 sayılı Kanuna göre mesleğini serbest olarak icra etme yetkisine sahip veteriner hekimi,

p) Sorumlu yönetici: Hastanenin, bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak faaliyet göstermesinden işverenle birlikte sorumlu olan veteriner hekimi,

r) Tıbbî olmayan veteriner sağlık ürünleri: Hayvana uygulanmak ya da hayvan için kullanılmak amacıyla tüm üretim aşamalarından geçerek kullanıma hazır hâle getirilmiş ilaç niteliğinde olmayan ürünleri,

s) Veteriner biyolojik ürünleri: Hayvanlarda aktif veya pasif bağışıklık oluşturmak, bağışıklığın seviyesini ölçmek veya hastalık teşhisi için hazırlanmış aşı ve serum gibi ürünler ile teşhis kitlerini,

ş) Veteriner hekim: Veteriner fakültelerinden diploma almış, 6343 sayılı Kanuna göre veteriner hekim unvanı kazanmış kişiyi,

u) Veteriner sağlık ürünleri: Veteriner tıbbî ürünleri ve tıbbî olmayan veteriner ürünlerini,

ü) Veteriner tıbbî ürünleri: Hayvana uygulanmak ya da hayvan için kullanılmak amacıyla tüm üretim aşamalarından geçerek kullanıma hazır hâle getirilmiş etkin madde ihtiva eden ürünleri ve veteriner biyolojik ürünlerini,

z) Yetkilendirilmiş veteriner hekim: Bakanlıkta görevli veteriner hekimler dışında, verilecek resmî görevleri yürütmek üzere Bakanlık tarafından yetki verilen veteriner hekimi, ifade eder.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hastanenin Bölümleri ve Genel Şartları

Genel şartlar

MADDE 8 – (1) Hastanelerin aşağıdaki şartlara sahip olması gerekir.

- a) Büyükbaş hayvanların muayenesi yapılacak ise travay,
 - b) Küçükbaş hayvanların muayenesi için en az 95x110x60 santimetre ebadında paslanmaz krom nikel muayene masası,
 - c) Acil müdahale ve muayene odasında kullanılacak ilaç ve aletler için yeterli sayıda dolap,
 - ç) Aşı, serum ve biyolojik maddelerin saklanması için buzdolabı,
 - d) Operasyon odasında, kolay hareket edebilen standartlara uygun bir operasyon lambası,
 - e) Hidrolik ayarlı, 75 derece eğilebilir, en az 95x110x60 santimetre ebadında operasyon masası,
 - f) Yoğun bakım odasında yeterli sayı ve genişlikte dezenfeksiyonun kolayca yapılabilmesine uygun özellikte kafesler,
 - g) Büyükbaş hayvanlar için 4x3 metrekareden küçük olmamak şartıyla yoğun bakım padokları,
 - ğ) Yeterli miktarda çöp kutusu,
 - h) Hastanenin dışarıya açılan pencere kanatlarının her türlü haşeratin girmesini engelleyecek tarzda tel veya tertibat,
 - ı) Operasyon salonunda bulunan lavabolarda, el değmeden çalışacak şekilde musluk,
 - i) Basınçlı su tertibatı ve hortum düzeneği,
 - j) Uygun güçte jeneratör,
 - k) Hastanede yangın ve iş güvenliği ile ilgili alet ve malzeme,
 - l) Hastanenin havasını temizleyecek ventilasyon sistemi,
 - m) Büyükbaş hayvan kabul edecek hastanelerin, hayvan indirip bindirilmesi için rampa,
 - n) Her bağımsız bölümün ya da odanın kapısında 5x20 santimetre ebadında kullanım amacını belirtir tabela,
 - o) Hastanede oluşan tıbbi atıklar için, her iki yüzünde “DİKKAT TIBBİ ATIK” ibaresi bulunan hastane içinde muhafaza edilen kırmızı renkli torbalar.
- (2) Hasta kabul ve kayıtların yapıldığı bekleme odasında, hastane ruhsatı, sorumlu yönetici belgesi, veteriner hekimlerin çalışma izin belgesi, bağlı buldukları veteriner hekimler odasından alınmış o yıla ait asgari ücret tarifesinden az olmamak kaydıyla hazırlanmış ücret tarifesi, hasta sahipleri tarafından görülebilecek bir yere asılır.
- (3) Hastane olarak kullanılacak binanın başka işyeri veya meskenle doğrudan ilişkisi olamaz.
- (4) Hastane odalarının veya bölümlerinin zemin ve duvarları kolay temizlenebilir, dezenfekte edilebilir açık renkli malzemedan yapılması esastır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Personele İlişkin Hükümler

Eğitim

MADDE 12 – (1) Hastanede görev alacak veteriner hekimler, konuları Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Bakanlık tarafından belirlenecek ve Türk Veteriner Hekimleri Birliği tarafından yapılacak olan hizmet içi eğitim programına katılıp, belge almak zorundadırlar.

(2) Hastanede çalışan veteriner hekimler, yeni gelişmelere paralel olarak mesleki ve teknik bilgilerinin artırılması amacıyla Bakanlık ve bölge veteriner hekimler odası tarafından düzenlenen hizmet içi eğitime katılmakla yükümlüdür. Verilecek konularla ilgili daha önce eğitim almış olanlar, belgelemek kaydı ile bu eğitimlere katılmayabilirler.

(3) Her türlü görüntüleme ve anestezi cihazı gibi özel bilgi ve birikim gerektiren cihazları kullanacak personel, bu cihazların kullanıldığı dallarda uzmanlık veya yeterlilik belgesine sahip olmak zorundadır.

ALTINCI BÖLÜM Yükümlülükler
Çalışma saatleri MADDE 15 – (1) Hastaneler 24 saat hizmet verir. En az bir veteriner hekim gece nöbeti tutar. Nöbetçi hekime yardımcı sağlık hizmetleri personeli ile yardımcı personel eşlik eder.

VETERİNER SINIR KONTROL NOKTASI MÜDÜRLÜKLERİNİN GÖREV VE ÇALIŞMA ESASLARINA DAİR YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 31.12.2010 Resmî Gazete Sayısı: 27802

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; ülkemize giriş yapan canlı hayvan, hayvansal yan ürünler dahil tüm hayvansal ürün ve hastalık bulaştırma riski olan sap, saman gibi bir takım bitkisel ürünlerin kalite ve sağlık yönünden kontrollerinin yapılarak insan ve hayvan sağlığının korunmasını sağlamak ve hayvan hastalıklarının yayılması riskini azaltmak, dış sınırlarda idari kapasiteyi güçlendirmek suretiyle veteriner kontrol hizmetlerini desteklemek ve yürütülen veteriner kontrollerinin Avrupa Birliği mevzuatına paralel olarak yapılmasını sağlamak amacıyla kurulan veteriner sınır kontrol noktalarının çalışma, görev ve yetkileri ile Merkezi Yetkili Makamın görev, yetki ve sorumluluklarına dair usul ve esasları düzenlemektir.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

c) Bitkisel ürün: Hayvan hastalığı bulaştırma riski olan sap, saman gibi bitkisel ürünleri,

ç) Canlı hayvan: Suda yaşayan hayvanlar, sürüngenler ve amfibik hayvanlar dahil omurgalı ve omurgasız canlıları,

d) Fiziksel kontrol: Numune alma ve laboratuvar testlerini de içeren sevkiyatın kendisi üzerinde yapılan kontrolü,

f) Hayvansal ürün: İnsan tüketimine sunulan hayvansal gıda ve insan tüketimine yönelik olmayan hayvansal yan ürün ve üreme ürünleri dahil tüm hayvansal ürünleri,

g) Hayvansal yan ürün: Yetiştiricilikte kullanılmayacak olan sperma, ovum, embriyo dahil, insanlar tarafından tüketimi amaçlanmayan hayvan kökenli ürünler veya hayvanların bütün vücut veya parçaları ile artıkları,

j) Tehlike: İnsan ve hayvan sağlığı açısından olumsuz etki yaratma potansiyeli bulunan canlı hayvan, hayvansal ürün ve bazı bitkisel ürünlerin biyolojik, kimyasal veya fiziksel etmenler ile bulaşık olma şüphesi ve varlığı,

k) Veteriner kontrolü: Veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğünde, Merkezi Yetkili Makam tarafından yetkilendirilen ilgili personelin, hayvan ve insan sağlığını doğrudan veya dolaylı olarak korumak amacıyla sınır kontrol noktalarında yürütülen belge, kimlik ve fiziksel kontrolleri kapsayan her türlü resmi kontrolü, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Görev, Yetki, Sorumluluk, İdari Yapı ve Yükümlülükler

Merkezi Yetkili Makamın görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelik çerçevesindeki veteriner sınır kontrol noktası müdürlüklerinin görev ve çalışma esasları ile ilgili işlemlerin yürütülmesi Merkezi Yetkili Makamın yetki ve sorumluluğu altındadır.

(2) Merkezi Yetkili Makam, canlı hayvan, hayvan hastalığı bulaştırma riski olan sap, saman gibi bitkisel ürünler ve tüm hayvansal ürünlerin ülkeye girişi ile ilgili aşağıda belirtilen görevleri yerine getirir;

a) Veteriner sınır kontrol noktası müdürlüklerinde yürütülecek iş ve işlemleri belirlemek ve bunlara ilişkin mevzuat, iş ve işlemlerde kullanılacak bilgileri hazırlamak, güncellemek ve dağıtmak,

b) Hayvan ve halk sağlığı için tehdit oluşturabilecek tüm unsurlara yönelik gerekli tedbirleri almak,

c) Veteriner sınır kontrol noktası müdürlüklerinde yürütülen işlemlerde kullanılmak üzere bilgisayar destekli veri tabanını oluşturmak,

ç) Veteriner sınır kontrol noktası müdürlükleri arasında koordinasyonu ve bilgi akışının sürekliliğini sağlamak için gerekli tedbirleri almak,

d) İthalat ve transit konularında diğer ülkelerle işbirliği yapmak,

e) Gümrük Müdürlükleri ve ilgili diğer kurum ve kuruluşlarla koordinasyon sağlamak ve işbirliği yapmak,

f) Veteriner sınır kontrol noktası müdürlükleri personeline ilgili konularda gerekli eğitimleri vermek veya verilmesini sağlamak,

g) Veteriner sınır kontrol noktası müdürlüklerinin kontrolü, denetimi ile yürütülen resmi kontrollerden alınacak ücretleri belirlemek, merkezi veri tabanının işletilmesi ve geliştirilmesi için gerekli işlemleri yapmak,

ğ) Veteriner sınır kontrol noktası müdürlüklerinin bu Yönetmelik çerçevesindeki denetim ve kontrollerini yapmak.

(3) Ülkedeki serbest bölgeler, geçici depolama yerleri, gümrük antrepoları ve gemi kumanyacıları ile ilgili ülkeye tüm hayvansal ürün ve hayvan hastalığı bulaştırma riski olan sap, saman gibi bitkisel ürünlerin girişinde insan ve hayvan sağlığını ilgilendiren hususlara ilişkin usul ve esaslar, ilgili kurum ve kuruluşların görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılacak mevzuat ile belirlenir.

Veteriner sınır kontrol noktası müdürlüklerinin görevleri, sorumlulukları

MADDE 6 – (1) Veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğünün görevleri aşağıda belirtilmiştir.

a) Canlı hayvan, tüm hayvansal ürünler ve hayvan hastalığı bulaştırma riski olan sap, saman gibi bitkisel ürünlerin ülkeye girişinde doküman kontrolü, kimlik kontrolü ve fiziksel kontroller gibi resmi kontrolleri yürütür.

b) Canlı hayvan, hayvansal ürün ve hayvan hastalığı bulaştırma riski olan sap, saman gibi bitkisel ürünlerin ülkeye girişinde yürütülen resmi kontroller sonucunda, insan ve hayvan sağlığı için tehlike arz eden şüpheli bir durumda ileri tetkikleri yapar veya yaptırılmasını sağlar. Tetkikler sonucunda uygunsuzluk tespit edilmesi durumunda gerekli önlemleri alır ve derhal Merkezi Yetkili Makama bilgi verir.

c) Canlı hayvan, hayvansal ürün ve hayvan hastalığı bulaştırma riski olan sap, saman gibi bitkisel ürünlerin ülkeye girişi yasaklı veya izinli olan ülke/bölge/işletmelerin güncel listesini, model veteriner sağlık sertifikalarını ve diğer belgeleri bulundurur.

ç) Ülkeye canlı hayvan, hayvansal ürün ve hayvan hastalığı bulaştırma riski olan sap, saman gibi bitkisel ürünlerin girişini kısıtlayan ya da yasaklayan tüm kararların nüshalarını bulundurur.

d) Ülkedeki tüm veteriner sınır kontrol noktası müdürlükleri ile devamlı iletişim kurar ve mevcut veteriner sınır kontrol noktası müdürlüklerinin ayrıntılı listesini bulundurur.

e) Ülkedeki serbest bölgelerin, geçici depolama yerlerinin, gümrük antrepolarının ve gemi kumanyacılığı yapan işletmecilerin listelerini bulundurur, serbest bölgelerde yer alan hayvansal ürün depolayacak geçici depolama yerlerini ve gümrük antrepolarını onaylar, düzenli denetimini yapar ve kontrol kayıtlarını tutar.

f) Transit durumunda girişin yapılacağı veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğündeki sorumlu personel sevkiyatın çıkışının yapılacağı veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğüne sevkiyat hakkında detaylı bilgiyi iletir. Sevkiyatın çıkışını yapan veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğündeki sorumlu personel sevkiyatın çıkış yaptığına dair bilgiyi giriş veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğüne bildirir.

g) Ülkeye girişi gerçekleşmiş canlı hayvan, hayvansal ürün ve hayvan hastalığı bulaştırma riski olan sap, saman gibi bitkisel ürünlerin verilerini veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğünde oluşturulmuş veritabanına girer, güncel kayıtlarını tutar.

ğ) Ülkeye girişine izin verilmeyerek geri gönderilen, imha edilen ya da özel işleme tabi tutulan bütün sevkiyatların kaydını tutar. Ülkeye girişi hayvan ve insan sağlığı yönünden tehlike oluşturması sebebiyle reddedilmiş bir sevkiyata ilişkin bilgiler Bakanlığa ve ülkedeki diğer veteriner sınır kontrol noktası müdürlüklerine derhal bildirilir.

h) Laboratuvar testleri yapılması amacıyla veteriner sınır kontrol noktası müdürlüklerinde sevkiyatlardan alınan bütün numuneler ile istenilen laboratuvar testlerinin ayrıntıları ve bütün test sonuçlarının kaydını tutar.

ı) İlgili Gümrük Müdürlüğü ve ilgili diğer kurum ve kuruluşlar ile sürekli işbirliği ve iletişim içinde bulunur.

i) Bakanlıkça verilecek diğer görevleri yerine getirir.

İthalatçı veya yükten sorumlu kişinin sorumlulukları

MADDE 7 – (1) İthalatçı veya yükten sorumlu kişinin sorumlulukları aşağıda belirtilmiştir.

a) İthalatçı veya yükten sorumlu kişi, veteriner kontrollerine tabi sevkiyata eşlik eden belgeleri usulüne uygun şekilde düzenlemek ve sevkiyatın ülkeye giriş yapacağı veteriner sınır kontrol noktası müdürlüğüne veya Bakanlıkça yetkilendirilmiş il müdürlüklerine sunmak zorundadır. Ayrıca, ithalatçı veya yükten sorumlu kişi veteriner kontrolleri esnasında her türlü kolaylığı göstermek, sevkiyatın red edilmesi durumunda malı sahiplenmek ve sevkiyatın nihai varış yerine ulaşması için gerekli önlemleri almak zorundadır.

b) İthalatçı veya yükten sorumlu kişi, Merkezi Yetkili Makamın belirleyeceği usul ve esaslara göre sevkiyatın ayrıntılı tanımını sevkiyat canlı hayvan ise en az bir gün önceden, sevkiyat hayvansal ürün ise ülkeye girişinden önce ülkeye giriş yapacağı Veteriner Sınır Kontrol Noktası Müdürlüğüne veya Bakanlıkça yetkilendirilmiş il müdürlüklerine yazılı olarak veya elektronik ortamda göndermekten sorumludurlar.

c) Sevkiyatın veteriner sınır kontrol noktası müdürlüklerinde depolanmasından doğacak olan masraflar ile sevkiyatın gümrük işlemleri, laboratuvar analiz ücretleri, red durumunda geri gönderilmesi, imha edilmesi veya insan ve hayvan sağlığını tehdit etmeyen durumlarda başka amaç doğrultusunda kullanılması için yapılan işlemlerden doğan tüm masraflar ithalatçı ve/veya yükten sorumlu kişiye aittir.

EVÇİL HAYVAN GENETİK KAYNAKLARININ KORUNMASI VE SÜRDÜRÜLEBİLİR KULLANIMI HAKKINDA YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 22.12.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28150

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; Türkiye’de bulunan evcil hayvan genetik kaynakları kapsamında, bu kaynakların korunması ve sürdürülebilir kullanımı ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- c) Evcil hayvan genetik kaynakları: Türkiye'de yetiştiriciliği yapılan evcil hayvan türlerine ait; ırk, tip, hat, ekotip ve toplulukları,
- d) Hayvan gen bankası: Embriyo, sperma, ovum, hücre, doku, DNA ve diğer hayvansal genetik materyallerin yapay yöntemlerle ve ağırlıklı olarak dondurularak koruma altına alındığı yeri,
- e) HGK: Evcil hayvan genetik kaynaklarını,
- f) HGK çalışma grubu: Hayvancılık ve Su Ürünleri Daire Başkanlığı bünyesinde oluşturulan, hayvan genetik kaynakları ile ilgili iş ve işlemlerden sorumlu Genel Müdürlük birimini,
- ı) Ulusal Komite: Evcil Hayvan Genetik Kaynaklarını Koruma Ulusal Komitesini,
- i) Tavsiye komisyonları: Ulusal Komitenin belirleyeceği konularda çözüm, planlama ve uygulama önerileri oluşturmak üzere ilgili uzmanlardan oluşturulan sürekli komisyonları, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

HGK Çalışma Grubu Görevleri,

Ulusal Komite ve Tavsiye Komisyonlarının Kuruluşu, Çalışma Esasları ve Görevleri

HGK çalışma grubunun görevleri

MADDE 4 – (1) Korunma ve sürdürülebilir kullanım ile ilgili iş ve işlemler Genel Müdürlüğün HGK çalışma grubu tarafından yürütülür.

(2) HGK çalışma grubunun görevleri aşağıda belirtilmiştir.

a) HGK'nın tanımlanması, dökümünün yapılması, risk ve eğilimlerinin belirlenip izlenmesi, koruma ve sürdürülebilir kullanımı, politika, kurum ve altyapı geliştirme çalışmalarının yürütülmesi için gerekli eşgüdümü sağlar.

b) HGK'nın mevcut tüm yöntemlerle canlı olarak ve gen bankalarında korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla tedbirler alır.

c) Korumada karşılaşılan sorunları belirler ve önceliklendirir. Ulusal Komite ve ilgili tavsiye komisyonu ile birlikte çözüm önerileri geliştirir, uygulamaya koyar ve denetler.

ç) Uluslararası platformlarda Bakanlık temsilen, Genel Müdürlük sorumluluğundaki görevleri yürütür, ülke raporlarını hazırlar, teknik işbirliği sağlar, gelişmeler hakkında ilgili paydaşları bilgilendirir, çalışma konularında ilgili birim, kurum ve kuruluşlar arasında eşgüdüm ve işbirliği sağlar.

d) Eğitime yönelik gereksinim ve konularını belirler ve yurt içi veya yurt dışı eğitimleri organize eder.

e) HGK ve korumanın kamuoyuna tanıtımı, benimsetilmesi, yetiştirici katkı ve desteğinin sağlanması amacıyla her türlü yayım faaliyetini düzenler.

f) Ulusal Komite toplantı gündemi ve ilgili bilgi ve belgeleri olağan toplantılarda toplantı tarihinden en az otuz gün, olağanüstü toplantılarda ise en az onbeş gün önceden üyelere gönderir.

Ulusal Komitenin görevleri

MADDE 7 – (1) Ulusal Komitenin görevleri aşağıda belirtilmiştir.

a) Koruma faaliyetleri ile ilgili ilkeleri, hedefleri ve politikaları belirlemek,

b) Önceki dönem çalışmalarını değerlendirmek ve sonraki dönem çalışma programını yapmak,

c) Uygulamada karşılaşılan sorunlar ile ilgili çözüm önerileri hazırlamak,

ç) Koruma ve HGK'nın yetiştirilmesi faaliyetleri ile ilgili araştırma ve eğitim çalışmalarında ana hedefleri belirlemek,

d) Koruma amaçlı olarak, hayvan varlığının envanteri, tespiti, değerlendirilmesi ve hedeflere ulaşılabilmesi için önerilerde bulunmak,

e) Gerektiğinde, HGK'nın koruma ve sürdürülebilir kullanımı ile ilgili konularda tavsiye komisyonları ve alt komiteler oluşturmak ve bu komisyon ve komitelerin çalışma konularını belirlemek,

f) HGK'nın yurt içi ve yurt dışı kullanımı, ithalatı ve ihracatı ile ilgili kararlar almak.

Tavsiye komisyonlarının görevleri

MADDE 10 – (1) Tavsiye komisyonlarının görev konuları Ulusal Komite tarafından belirlenir.

(2) Görevli olduğu konuda; Bakanlığa ve Ulusal Komiteye danışmanlık yapar ve önerilerde bulunur.

(3) Ulusal Komite tarafından görevlendirildiği hususlardaki faaliyetler ile ilgili mevcut durumu tespit ederek ilkeleri, hedefleri ve çalışma esaslarını belirler. Etkin uygulama tekniklerini saptar ve değerlendirir, karşılaşılan sorunlar ve bunların çözümleri ile ilgili rapor hazırlar, görüş geliştirir ve hedeflere ulaşılabilmesi için Ulusal Komiteye önerilerde bulunur.

(4) Bir sonraki toplantının gündemini oluşturur ve yapılacak çalışmaları belirler.

SU HAYVANLARININ SAĞLIK KOŞULLARI İLE HASTALIKLARINA KARŞI KORUNMA VE MÜCADELE YÖNETMELİĞİ

Resmî Gazete Tarihi: 31.01.2012 Resmî Gazete Sayısı: 28190

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, yetiştiriciliği yapılan su hayvanları, yetiştiricilik işletmeleri ve su ürünleri işleme tesisleri ile bunların faaliyetlerinin kayıt altına alınmasını, su hayvanlarının hastalıklarının kontrolü için alınacak önlemler, su hayvanlarının ve ürünlerinin piyasaya arz edilmesinde uygulanacak sağlık koşulları ile su hayvanlarının ithalat koşullarına ait esasları kapsar.

(2) Bu Yönetmelik,

a) Ticari olmayan akvaryumlarda yetiştirilen süs su hayvanlarını, doğrudan gıda zincirine dâhil edilmek üzere toplanan veya yakalanan yabani su hayvanlarını ve balık yemi, balık yağı ve benzer ürünlerin üretimi amacıyla yakalanan su hayvanlarını,

b) Süs su hayvanlarının, evcil hayvan mağazaları, bahçe havuzları, ticari akvaryumlar veya toptancılarda, ülkenin doğal sularıyla doğrudan temas olmaksızın veya doğal sulara hastalık bulaşması riskini kabul edilebilir bir düzeye indiren bir atık arıtma sistemine sahip işletmelerde tutulduğu durumları,

kapsamaz.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

b) Artan ölüm oranı: Hüküm süren koşullarda belirli bir çiftlik veya yumuşakça yetiştirme alanı için yetkili otorite ve işletme sahibi arasında işbirliği sağlanarak kararlaştırılan kayda değer ölçüde normal sayılan düzeyin üzerinde seyreden açıklanamamış ölümleri,

f) Çiftlik: İnsan tüketimi amacıyla hasat edilmiş veya yakalanmış yabani su hayvanlarının kesimden önce beslenmeksizin bekletildiği yerler hariç olmak üzere, su hayvanlarının piyasaya sürülmek üzere yetiştirildiği bir su ürünleri yetiştiricilik işletmesine ait her türlü müstemilat, kapalı alan veya tesisi,

çç) Su hayvanı: Çenesizler (Agnatha) üst sınıfına, kıkırdaklılar (Chondrichthyes) ve kemikliler (Osteichthyes) sınıflarına ait balıkları, yumuşakçalar (Mollusca) soyuna ait yumuşakçaları ve kabuklular (Crustace) alt soyuna ait kabukluları,

ee) Sportif balıkçılık tesisi: Eğlence ve dinlence amaçlı balıkçılık için, yetiştiriciliği yapılan su hayvanları ile balıklandırma yapılarak popülasyonun devam ettirildiği göl veya akarsularda bulunan tesisleri,
ff) Süs amaçlı su hayvanı: Yalnızca süs amacıyla tutulan, yetiştirilen veya piyasaya arz edilen bir su hayvanını,
ıı) Yabani su hayvanı: Kültür hayvanı olmayan su hayvanlarını,
ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Su Ürünleri Yetiştiricilik İşletmesi ve İşleme Tesisleri

Hayvan sağlığı gözetim programı

MADDE 12 – (1) Yetkili otorite bütün çiftlik ve yumuşakça yetiştirme alanlarında üretim türüne uygun olarak bir risk tabanlı hayvan sağlığı gözetim programı uygular.

(2) Birinci fıkrada belirtilen risk tabanlı hayvan sağlığı gözetim programı aşağıda belirtilen kriterleri tespit etmeyi amaçlar:

a) Üretim türüne uygun olarak bütün çiftlik ve yumuşakça yetiştirme alanlarında, ölüm oranında görülen artışları,

b) Ek-2’de listelenen hastalıklara duyarlı türlerin tutulduğu çiftlik ve yumuşakça yetiştirme alanlarında bu hastalıklara ilişkin durumu.

(3) Bu hayvan sağlığı gözetim programlarının uygulanması Ek-1’in (B) bölümünde belirtilen hükümlere göre yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yetiştiriciliği Yapılan Su Hayvanlarının ve Ürünlerinin Piyasaya Arz Edilmesine İlişkin Hayvan Sağlığı Koşulları

Nakliyata ilişkin hastalık önleme gereklilikleri

MADDE 15 – (1) Yetkili otorite aşağıdaki hususların yerine getirilmesini sağlar:

a) Nakliye edilen hayvanların sağlık durumunun değişmemesini sağlamak ve hastalıkların yayılması riskini azaltmak üzere, yetiştiriciliği yapılan su hayvanlarının nakliyatı sırasında gerekli hastalık önleme tedbirlerinin uygulanması,

b) Yetiştiriciliği yapılan su hayvanlarının, sağlık durumlarının değişmesini ve varış yerinin ve uygun olduğu durumlarda, geçiş yerlerinde sağlık durumunun tehlikeye düşmesini engelleyecek koşullar altında nakil edilmesi.

(2) Nakliyat süresince her türlü su değişimleri, nakledilen yetiştiriciliği yapılan su hayvanlarının, su değişim yerindeki ve varış yerindeki su hayvanlarının sağlık durumunu tehlikeye düşürmeyecek yerlerde ve koşullarda gerçekleştirilir.

(3) Bu madde hükümleri Ek-2’de listelenmemiş hastalıklar ve bu hastalıklara duyarlı türler için de geçerlidir.

Süs amaçlı su hayvanlarının piyasaya arz edilmesi

MADDE 23 – (1) Yetkili otorite, süs amaçlı su hayvanlarının piyasaya arzında su hayvanlarının sağlık durumunun tehlikeye düşürmemesini sağlar.

YEDİNCİ BÖLÜM

Liste 1 Hastalıklarının Doğrulanması Halinde Alınacak Asgari Kontrol Tedbirleri

Genel tedbirler

MADDE 44 – (1) Hastalık çıkması durumunda yetkili otorite;

a) Çiftlik veya yumuşakça yetiştirme alanını resmi olarak hastalıklı alan ilan eder.

b) Hastalıklı alan ilan edilen çiftlik veya yumuşakça yetiştirme alanının etrafında birer koruma bölgesi ve gözetim bölgesi dâhil olmak üzere, hastalığa uygun bir muhafaza alanı oluşturur.

c) Muhafaza alanı içerisinde stok desteği amacı dahi olsa herhangi bir yetiştiriciliği yapılan su hayvanının, bu alanın içine alınmamasını veya bu alandan dışarı hareket ettirilmemesini sağlar.

ç) Muhafaza alanında, hastalığın daha fazla yayılması açısından bir risk oluşturmayacaksa su hayvanlarının alanın içine alınmasına veya bu alandan dışarı çıkarılmasına izin verir.

d) Hastalığın daha fazla yayılmasını önlemek için gerekli olan her türlü ilave tedbirleri alır.

Hasat ve ileri işleme

MADDE 45 – (1) Ticari boyuta ulaşan ve herhangi bir klinik hastalık belirtisi göstermeyen yetiştiriciliği yapılan su hayvanları, insan tüketimi veya ileri işleme için yetkili otoritenin gözetiminde hasat edilir.

(2) Hasat, dağıtım merkezlerine veya arıtma merkezine sokma, ileri işleme ve yetiştiriciliği yapılan su hayvanlarının gıda zincirine giriş amacıyla hazırlanmasında uygulanan ilgili diğer işlemler, hastalığa neden olan patojenin yayılmasını önleyici koşullar altında yapılır.

(3) Dağıtım merkezleri, arıtma merkezleri veya benzeri işletmeler, hastalıktan sorumlu olan patojeni inaktive eden bir atık arıtım sistemiyle donatılır veya atıklar, doğal sulara hastalık bulaşma riskini kabul edilebilir bir düzeye indiren diğer arıtma türlerine tabi tutulur.

(4) İleri işleme, Bakanlıkça ruhsatlandırılmış işleme tesislerinde gerçekleştirilir.

Uzaklaştırma ve bertaraf etme

MADDE 46 – (1) Hem ölü balık ve yumuşakçalar hem de klinik hastalık belirtileri gösteren canlı balık ve yumuşakçalar 24/12/2011 tarihli ve 28152 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İnsan Tüketimi Amacıyla Kullanılmayan Hayvansal Yan Ürünler Yönetmeliğinde belirtilen hükümlere göre mümkün olan en kısa sürede 57 nci maddede sunulan acil eylem planına göre yetkili otoritenin gözetimi altında ortamdan uzaklaştırılır ve imhası sağlanır.

(2) Ticari boyuta ulaşmamış olan ve klinik hastalık belirtileri göstermeyen yetiştiriciliği yapılan su hayvanları, üretim tipinin ve bu hayvanların hastalığın daha fazla yayılması açısından doğurduğu risk göz önünde bulundurularak, İnsan Tüketimi Amacıyla Kullanılmayan Hayvansal Yan Ürünler Yönetmeliğinde belirtilen hükümlere göre uygun bir süre içerisinde ortamdan uzaklaştırılır ve imha edilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Liste 2 Hastalıklarının Doğrulanması Halinde Alınacak Asgari Kontrol Tedbirleri

Hastalıktan arı bölge veya bölümde alınacak tedbirler

MADDE 50 – (1) Liste 2 Hastalıklarının, bu hastalıktan arı olduğu bildirilmiş bir bölge veya bölümde doğrulanması halinde aşağıdakilerden biri uygulanır;

a) Yetkili otorite, bu hastalıktan arılık statüsünü yeniden kazandırmak için 7 nci Bölümde sunulan tedbirleri uygular.

b) Yetkili otorite 54 üncü maddeye uygun bir eradikasyon programı hazırlar.

(2) Yetkili otorite, ortamdan uzaklaştırılması ve imhası gereken yetiştiriciliği yapılan su hayvanlarına 7 nci bölümde belirtilen tedbirlerin uygulanmasına karar verirse, klinik olarak sağlıklı hayvanların insan tüketimi için kesime gönderilmeden önce piyasa boyutuna kadar büyütülmesine veya hastalıklı diğer bir bölgeye veya bölüme taşınmasına izin verebilir. Bu tür durumlarda, hastalığın daha fazla yayılmasını azaltacak ve yayılmayı mümkün olduğu kadar önleyecek tedbirler alınır.

(3) İlgili işletmenin hastalıktan arılık statüsünü geri almak istemediği durumlarda 51 inci madde uygulanır.

Hastalıktan arılık statüsüne sahip olmayan bir bölge veya bölümde alınacak tedbirler

MADDE 51 – (1) Liste 2 Hastalıklarının, hastalıktan arılık statüsüne sahip olmayan bir bölge veya bölümde doğrulanması durumunda, Yetkili otorite bu hastalığı kontrol altına almak için aşağıda belirtilen asgari tedbirleri uygular;

a) Çiftlik veya yumuşakça yetiştirme alanını hastalıklı alan ilan eder.

b) Hastalıklı alan ilan edilen çiftlik veya yumuşakça yetiştirme alanının etrafında birer koruma bölgesi ve gözetim bölgesi dâhil olmak üzere, hastalığa uygun bir muhafaza alanı oluşturur.

c) Yetiştiriciliği yapılan su hayvanlarının muhafaza alanının dışına hareketleri, yalnızca 14 üncü maddenin ikinci fıkrasına göre çiftliklere veya yumuşakça yetiştirme alanlarına sokulmasıyla veya 45 inci maddenin birinci fıkrasına göre insan tüketimi için hasat edilmesi ve kesilmesi ile olabilir.

ç) İşletmenin üretim tipi ve işletmedeki ölü hayvanların hastalığın daha fazla yayılması açısından doğurduğu riski göz önünde bulundurularak, uygun bir süre içinde, İnsan Tüketimi Amacıyla Kullanılmayan Hayvansal Yan Ürünler Yönetmeliğinde belirtilen hükümlere uygun olarak ve 57 nci maddede belirtilen acil eylem planına göre ortamdaki uzaklaştırır ve imha eder.

HAYVAN BESLEMEDE KULLANILAN YEM KATKI MADDELERİ HAKKINDA YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 18.07.2013 Resmî Gazete Sayısı: 28711

İKİNCİ BÖLÜM

Yem Katkı Maddelerinin Piyasaya Arzı, İşlenmesi, Kullanımı, Onayı, Kategorileri, Komisyonlar ve Denetim

Piyasaya arz, işleme ve kullanım

MADDE 4 – (1) Yem katkı maddelerinin piyasaya arzı, işlenmesi ve kullanılabilmesi için;

a) Bu Yönetmelikte belirtilen hükümlere göre onaylanması,

b) Ek-4’de belirtilen genel kullanım şartları dahil bu Yönetmelikte belirtilen şartları karşılaması,

c) Bu Yönetmelikte belirtilen etiketleme kurallarına uygun olması, gerekir. Bu şartları karşılamayan yem katkı maddesi piyasaya arz edilemez, işlenemez veya kullanılamaz.

(2) Bakanlıkça onaylı olmayan yem katkı maddelerinin bilimsel amaçlı çalışmalarda kullanılması için Bakanlıktan izin alınır. Bakanlık, antibiyotikler dışında onaylı olmayan yem katkı maddelerinin bilimsel çalışmalarda kullanılmalarına belirli şartlarda ve gerekli incelemelerin yapılmasından sonra izin verebilir. Bakanlık gerektiğinde verdiği izinle ilgili denetimleri yapar. Bilimsel amaçlı denemede kullanılan hayvanlar insan sağlığı, hayvan sağlığı ve çevre üzerine zararlı etkilerinin olmaması halinde gıda üretimi amacıyla kullanılabilir.

(3) Yem katkı maddelerinin onayını kendi adına alanlar, onların vârisleri veya yetkilendirdiği kişilerin dışındaki gerçek veya tüzel kişiler, 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (ç) ve (d) bentlerinde belirtilen kategorilere giren yem katkı maddeleri ile genetiği değiştirilmiş organizmalardan (GDO) üretilen, bu organizmalardan meydana gelen ya da bu organizmaları içeren ürünlerle ilgili mevzuat kapsamındaki yem katkı maddelerinin piyasaya ilk arzını gerçekleştiremez.

(4) Yem katkı karışımlarının son kullanıcıya doğrudan satışına her bir yem katkı maddesinin onayında istenen kriterlere uygun olması şartıyla izin verilir.

(5) Onaylanmış yem katkı maddelerinden oluşan karışımların ayrıca bir onaya tabi tutulmasına gerek yoktur.

(6) Gerekli görüldüğü durumlarda, bilimsel gelişmeler ya da teknolojik ilerlemeler sonucunda Ek-4'te yer alan genel şartlar yeniden düzenlenir.

Onay şartları

MADDE 5 – (1) Bir yem katkı maddesinin onayı ya da onaylı bir yem katkı maddesinin farklı bir kullanımı için onay başvurusu, 7 nci maddeye göre yapılır.

(2) Bu Yönetmelik hükümleri ya da 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 26 ncı maddesinde belirtilen acil durum tedbirleri dışında bir yem katkı maddesine onay verilemez, verilen onay yenilenemez, onayda değişiklik yapılamaz, askıya alınamaz ya da iptal edilemez.

(3) Onay için başvuru sahibi ya da vekili ülke sınırları içinde ikamet etmelidir.

(4) Başvuru sahibi tarafından, yem katkı maddesinin kullanımı ile ilgili 7 nci maddede yer alan başvuru ile ilgili gereklilikler yerine getirilmedikçe ve bu maddenin beşinci fıkrasında belirtilen şartların tamamı ile altıncı fıkrasında belirtilen özelliklerden en az birisi karşılanmadıkça yem katkı maddesi onaylanmaz.

(5) Yem katkı maddeleri;

a) İnsan sağlığı, hayvan sağlığı veya çevre üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olmamalıdır,

b) Kullanıcıyı yanıltıcı şekilde sunulmamalıdır,

c) Hayvansal ürünlerin belirli özelliklerini bozarak tüketiciye zarar vermemeli ya da bu özellikler ile ilgili olarak tüketiciyi yanıltıcı olmamalıdır.

(6) Yem katkı maddeleri aşağıdaki özelliklerden en az birini taşımalıdır;

a) Yemlerin özelliklerini olumlu yönde etkilemelidir,

b) Hayvansal ürünlerin özelliklerini olumlu yönde etkilemelidir,

c) Süs balığı ve kuşlarının renklerini olumlu yönde etkilemelidir,

ç) Hayvanların besin maddesi ihtiyaçlarını karşılamalıdır,

d) Hayvansal üretimin çevresel sonuçlarını olumlu yönde etkilemelidir,

e) Özellikle sindirim sistemindeki florayı veya yemlerin sindirimini etkileyerek hayvansal üretimi, performansı veya hayvan refahını olumlu yönde etkilemelidir,

f) Koksidiyostatik veya histomonostatik etkisi olmalıdır.

(7) Koksidiyostatlar veya histomonostatlar dışında, antibiyotikler yem katkı maddesi olarak onaylanmaz.

(8) (**Değişik:RG-18/2/2022-31754**) 18/3/2010 tarihli ve 5977 sayılı Biyogüvenlik Kanunu ile 13/8/2010 tarihli ve 27671 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve Ürünlerine Dair Yönetmelik hükümleri ve yem mevzuatında geçen yasaklama ve kısıtlamalara ilişkin hükümler saklı kalmak koşuluyla, Avrupa Birliğince yapılan güncellemeler ve onaylanan yem katkı maddeleri ile Biyogüvenlik Kanunu kapsamında başvurusu yapılan ve bilimsel risk değerlendirme ve sosyo-ekonomik değerlendirme komitelerinin olumlu raporları sonucu yem güvenilirliği açısından risk teşkil etmeyen yem amaçlı ürünler, Bakanlıkça onaylanması ve Resmî Gazete'de yayımlanması hâlinde bu Yönetmelik kapsamında onaylı kabul edilir.

Acil onay

MADDE 14 – (1) Hayvan refahının korunmasını sağlamak için acil bir onayın gerekli olduğu özel durumlarda, Bakanlık, bir yem katkı maddesinin kullanımına geçici olarak, en fazla beş yıl için onay verebilir. Bu tür özel durumlarda onay şartları geçerli olmak koşuluyla

durumun aciliyeti göz önünde bulundurularak yem katkı maddeleri onay komisyonunun belirleyeceği süre içinde onay işlemleri yürütülür.

VETERİNER TIBBİ ÜRÜNLER HAKKINDA YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 24.12.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28152

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak ve Tanımlar

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, pazarlanmak amacıyla; endüstriyel olarak ya da endüstriyel yöntemler kullanılarak hazırlanmış veteriner tıbbi ürünleri, ilaçlı yem yapmak amacıyla üretilmiş veteriner ilaçlı premiksleri, başlangıç materyali olarak kullanılan aktif maddeleri ve anabolik, antienfeksiyöz, antiparaziter, anti-enflamatuar, hormonal ya da psikotropik özelliklere sahip maddeleri kapsar.

(2) Bir ürünün veteriner tıbbi ürün olarak tanımlanmasında, özellikleri açısından şüpheli bir durum ortaya çıkmışsa ya da bu tanım bir başka mevzuatta verilen tanım ile çakışıyorsa, bu Yönetmelik hükümleri uygulanır.

(3) Bu Yönetmelik, aşağıdaki ürünleri kapsamaz;

a) Veteriner ilaçlı premiksler kullanılarak hazırlanmış ilaçlı yemler,

b) Radyoaktif izotoplara dayanan veteriner tıbbi ürünü,

c) Yem katkı maddeleri,

ç) Bulundurma, reçete etme ve uygulanması ile ilgili şartlar hariç olmak üzere, genel olarak majistral formül olarak bilinen, küçük bir grup ya da tek bir hayvan için eczanede veteriner hekim reçetesine uygun hazırlanmış ürünler veya direkt son kullanıcıya verilmek üzere, resmi formül olarak bilinen ve bir farmakope şartlarına uygun olarak bir eczanede hazırlanmış ürünler,

d) İnsan, hayvan ve çevre sağlığı ile ilgili hükümlere riayet etmek kaydıyla, araştırma ve geliştirme amaçlı kullanılacak ürünler.

İKİNCİ BÖLÜM

Pazarlama İzni

Genel hususlar

MADDE 5 – (1) Bir ürünün üretilmesi, ithal edilmesi, piyasaya arzı, depolanması ve uygulanması için Kanunun 12 nci maddesinin ikinci fıkrası gereği ve bu Yönetmelik hükümlerine göre pazarlama izni almış olması gerekir.

(2) Pazarlama izni olan bir üründe yapılacak, farmasötik şekil, uygulama yolu, hedef tür, ticari takdim şekli veya başka bir şekilde yapılacak değişiklik ve eklemeler için de Bakanlıktan izin alınmalıdır.

(3) Ürünle ilgili tüm sorumluluk pazarlama izni sahibine aittir. Temsilci veya aracı atanması pazarlama izni sahibinin sorumluluklarını azaltmaz.

(4) (**Değişik:RG-26/4/2016-29695**) Gıda değeri olan hayvanlarda kullanılacak ürünler, Bakanlığın uygun gördüğü hallerde ülke hayvan sağlığı açısından kullanılması zorunlu olan ürünler haricinde, hayvansal kökenli gıdalarda kalıntı limitleri ile ilgili mevzuata aykırı olamaz. Mevzuattaki değişiklikler nedeniyle aykırı duruma düşen ürünlerin izinleri, mevzuat değişikliğini takiben altmış gün içinde yeniden değerlendirilir.

(5) (**Değişik paragraf:RG-26/4/2016-29695**) Bakanlık, aşağıda belirtilen şartlarda pazarlama izinsiz ürünlerin ve ürün başlangıç maddelerinin ithaline veya Bakanlıktan üretim izinli yerde üretimine, geçici izin verebilir. Bu durumda ürünün yerine kullanılabilecek Türkiye’de pazarlama izni bulunan bir ürün bulunamaz. Ancak Bakanlığın bilgisi dâhilinde bağışlanan ürünler için Türkiye’de pazarlama izni bulunan bir ürün bulunmama şartı aranmayabilir. Geçici izin verilen bu ürünlerden (f) bendi kapsamı haricindekiler ticarete konu olamaz.

a) Bakanlığa pazarlama izni başvurusu yapılmış ürünlerin, pazarlama izniyle ilgili etkinlik, güvenilirlik ve farmasötik kalite özelliklerinin kontrolünde kullanılması.

b) (**Değişik:RG-16/11/2017- 30242**) Üniversitelerin, kamu kurum ve kuruluşlarının, veteriner tıbbi ürün sektörünün araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde kullanılması.

c) Nesli tehlikede olan hayvan türleri ve yaban hayatı ile ilgili faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşları, üniversite, vakıf ve derneklere ait koruma sahası ve rehabilitasyon merkezindeki hayvanlarda kullanılması.

ç) Belediye, dernek ve vakıflara ait hayvan barınağı ile tedavi ve bakım yerlerindeki hayvanlarda kullanılmak üzere yurtdışından bağışlanması.

d) Hastalığı Bakanlıktan izinli laboratuvar veya veteriner fakültesinde teşhis edilen hayvanların tedavisinde kullanılması.

e) Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasında belirtilen faaliyetler kapsamına giren hayvanlarda veya gerçek ve tüzel kişilerin hayvan gen kaynaklarının korunması, ıslahı ve geliştirilmesiyle ilgili faaliyetlerinde kullanılması.

f) Kanununun 12 nci maddesinin altıncı fıkrasında belirtilen nedenle kullanılması.

g) Sirk, panayır ve yarış gibi faaliyetler için yurt dışından getirilen hayvanlarda kullanılması.

(6) (**Değişik:RG-11/1/2013-28525**)⁽¹⁾ Bakanlık, hayvan sağlığını tehdit eden bir hastalığın ortaya çıkması halinde, bu hastalığa karşı kullanılan pazarlama izinli ürün bulunmadığı veya mevcut ürünlerin ihtiyacı karşılayamadığı durumda aşağıda belirtilen ürünlerin kullanımına geçici izin verebilir. (**Mülga cümle:RG-20/12/2014-29211**) (...)

a) Pazarlama izni farklı bir tür ya da endikasyon için izin verilmiş ürünler.

b) Bakanlıktan veya Sağlık Bakanlığı’ndan izinli üretim yerlerinde üretilebilecek ürünler ile diğer ülkelerde izinli ürünler.

c) (a) ve (b) bentlerine uygun ürün bulunmaması halinde, beşeri tıbbi ürünler ile ilgili mevzuata uygun ruhsatlandırılmış beşeri tıbbi ürünler.

(7) Altıncı fıkrada belirtilen ürünlerin, gıda değeri olan hayvanlarda kullanılması halinde, etkin maddelerin hayvansal kökenli gıdalarda kalıntı limitleri ile ilgili mevzuata uygun olması gerekir. Uygun bir kalıntı arınma süresi belirlenmemiş olması halinde, gıdalarda kalıntı arınma süreleri yumurta ve süt için yedi gün, yağ ve iç organlar dâhil kümes hayvanları ve memeli hayvanlardan elde edilen et için yirmi sekiz gün, balık eti için beş yüz derece-günden aşağı olamaz. Bakanlık gerek gördüğünde bu süreleri arttırabilir. (**Ek cümle:RG-11/1/2013-28525**)⁽¹⁾ Ancak homeopatik ürünler ve etkin maddeler için bu süre, hayvansal kökenli gıdalarda kalıntı limitleri ile ilgili mevzuata uygun olması şartıyla sıfır güne kadar düşürülebilir.

(8) Bakanlık, altıncı fıkrada belirtilen ürünlerin kullanılması halinde, ürünlerin ithalatı, dağıtımı, bulundurulması ve kullanımı ile ilgili özel tedbirler alabilir, ilgili taraflardan özel şartlar talep edebilir.

(9) Başka bir ülkeye/ülkeden ihraç/ithal edilen hayvanlar için, ülkede pazarlama izni olmayan immünolojik bir veteriner tıbbi ürün uygulanmasına, ürünün bahse konu üçüncü ülkede ruhsatlı olması şartıyla izin verilebilir. Bu tip immünolojik tıbbi ürünlerin ithali ve kullanımını için Genel Müdürlükten özel izin alınmalıdır.

(10) **(Değişik:RG-26/4/2016-29695)** Bakanlık, talep halinde sadece ihraç amaçlı üretilecek ürünlere ihraç amaçlı üretim veya ihraç amaçlı pazarlama izni verebilir. İhraç amaçlı üretilen ürün veya dökme ürünün üretim ve kontrolünde alıcının talebi dikkate alınır. Bu ürünler ülke içerisinde kullanılamaz. Bu ürünlerin kontrol ve sorumluluğu üretim yerine, izin sahibine, alıcısına ve ülkesine aittir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(11) Bakanlık, izinli ürünlerin, ürünün etkinlik, güvenilirlik ve zararsızlığına olumsuz etkisi olmaması şartıyla dökme ürün olarak ithalatına veya ihracatına izin verebilir.

(12) **(Değişik:RG-20/12/2014-29211)** Aynı izin sahibine, farklı bir ticari isimle de olsa, aynı formül ve farmasötik şeklindeki ikinci bir ürün için pazarlama izni verilmez.

(13) Yurt dışında aynı kişi adına ruhsatlı, etkin maddesi ve miktarı ile farmasötik şekli aynı ürünler için farklı kişilere pazarlama izni verilmez.

(14) **(Mülga:RG-26/4/2016-29695)**

(15) **(Ek:RG-11/1/2013-28525)⁽¹⁾ (Değişik:RG-20/12/2014-29211)** Aynı bölgedeki bir çiftlikteki koruma veya tedavi amacıyla kullanılmak üzere ve yine aynı bölgedeki hayvanlardan elde edilen antijenler veya patojenlerden üretilmiş inaktif otovaksinler pazarlama izni kapsamı dışındadır.

(16) **(Ek:RG-20/12/2014-29211)** Aynı bölgede hastalık çıkan bir çiftlikte kullanılmak üzere ve yine aynı bölgedeki çiftlik veya kümeslerdeki hayvanlardan elde edilen antijenler veya patojenlerden üretilmiş canlı otovaksinler için pazarlama izni alınıp alınmayacağı hakkındaki karar Genel Müdürlükçe verilir.

(17) **(Ek:RG-16/11/2017- 30242)** Pazarlama izni sahipleri, ürünlerini piyasaya arz etmeden önce 18 inci ve 19 uncu maddelere uygun şekilde satış izin belgesi almak zorundadır.

Pazarlama izni başvurusunda bulunabilecek kişiler

MADDE 6 – (1) Pazarlama izni, Kanunun 12 nci maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen gerçek ve tüzel kişilere verilir.

(2) Tüzel kişiler veya kamu kurum ve kuruluşları, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan meslek mensuplarından bir kişiyi pazarlama izni sorumlusu olarak görevlendirmek suretiyle pazarlama izni alabilir. Kanunun 12 nci maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen gerçek kişiler ise pazarlama izni sorumlusu olarak kabul edilir.

(3) **(Değişik:RG-20/12/2014-29211)** Gerçek veya tüzel kişiler, bu Yönetmelik kapsamındaki pazarlama izni ile ilgili konularda faaliyet gösterebilmek için Bakanlıktan veteriner tıbbi ürün iştigal izin belgesi alır.

(4) **(Mülga:RG-16/11/2017- 30242)**

İştigal izin belgesi

MADDE 7 – (1) Gerçek veya tüzel kişiler, veteriner tıbbi ürün iştigal izin belgesi alabilmek için, Genel Müdürlüğe aşağıdaki bilgi ve belgeler ile başvurur;

a) **(Değişik:RG-11/1/2013-28525)⁽¹⁾** Pazarlama izni sorumlusunun T.C. kimlik numarası ve ikamet beyanı, işyeri telefon ve belgegeçer numaraları ve e-posta adresinin yer aldığı dilekçe,

b) Başvuru sahibinin tüzel kişi olması halinde, ilgili meslek mensubunun pazarlama izni sorumlusu olarak istihdam edildiğini ve ilgili mevzuat kapsamındaki faaliyetlerden sorumlu olduğunu belirtilen noter onaylı iş sözleşmesi,

c) Tüzel kişiliklerde görevli pazarlama izni sorumlusunun, yürürlükteki mevzuata uygun olarak sigortalı olduğunu ve bu tüzel kişilikte çalıştığını gösteren ilgili resmi kurumdan alınan güncel belge,

ç) (Değişik:RG-11/1/2013-28525)⁽¹⁾ Pazarlama izni sorumlusunun bağlı olduğu meslek odasından alınmış güncel oda kayıt belgesi, mesleğe ait oda bulunmaması durumunda diploma veya mezuniyet belgesi nüshası, iki adet vesikalık resmi ve imza sirküleri,

d) Başvuru sahibinin tüzel kişi olması durumunda, şirketin adresini, kuruluş amaçlarını, ortaklarını ve sorumlu kişilerin görev, unvan ve imza yetki sınırlarını belirten ticaret sicil belgesi,

e) Ürünlerin geri çekilmesi amacıyla, başvuru sahibine ait geri çekme planı ve sorumluları hakkında bilgiler,

f) (Değişik:RG-11/1/2013-28525)⁽¹⁾ Pazarlama izni sahibinin veteriner tıbbi ürünler ile ilgili faaliyetlerinde, mal ve hizmet sunumunda müşteri ve çalışan memnuniyetinin artması, maliyetlerin azalması, yüksek rekabet gücü oluşması, hataların önlenmesi, ilgili mevzuatın gerektirdiği dokümantasyon, kayıt ve arşivin oluşturulması ile birlikte, izin sahibince uygun görülen diğer hususları içeren toplam kalite yönetimine ait güncel sertifikaların veya şirket içi kalite güvence sistemlerini açıklayan dokümanların fotokopisi.

(2) Başvuru sahibi tüzel kişinin sahibi veya ortaklarından birisinin ilgili meslek mensubu olması ve pazarlama izni sorumlusu olarak belirlenmesi halinde, noter onaylı iş sözleşmesi istenilmez.

(3) (Değişik:RG-11/1/2013-28525)⁽¹⁾ Belge sahipleri, işteğal izin belgesi düzenlenmesine esas bilgilerde olabilecek her türlü değişikliği en geç otuz gün içinde Bakanlığa bildirmek zorundadır. Bu süre içinde değişikliklerin bildirilmediğinin, işteğal izin belgesi düzenlenmesine esas bilgi ve belgelerde tahrifat veya sahtecilik olduğunun veya pazarlama izni sorumlusunun görevden ayrılması halinde yeni bir sorumlunun atanmadığının tespit edilmesi halinde, belge sahiplerinin işteğal izin belgeleri askıya alınır, bu Yönetmelik kapsamındaki faaliyetleri durdurulur.

(4) Pazarlama izni sorumlusu, görevinden ayrılması halinde, durumu ayrılış tarihinden itibaren bir ay içerisinde Bakanlığa bildirmek zorundadır. Görevden ayrıldığını bildirmediğinin tespit edilmesi durumunda, ayrılış tarihinden itibaren iki yıl süreyle, pazarlama izni sorumlularının veteriner tıbbi ürünler ile ilgili sorumlu olarak görev alması Bakanlıkça kabul edilmez.

(5) Tüzel kişiler, her yıl ocak ayında pazarlama izni sorumlusunun görevine devam ettiğini gösteren güncel Sosyal Güvenlik Kurumu belgesini Genel Müdürlüğe vermek zorundadır. Bu bildirim yapmayan belge sahipleri uyarılarak bir ay süre tanınır. Bu süre içerisinde de bildirim yapmayanların belgeleri askıya alınır, bu Yönetmelik kapsamındaki faaliyetleri durdurulur.

Ürünle ilgili çalışmalar

MADDE 9 – (1) (Değişik:RG-20/12/2014-29211) 24/6/1995 tarihli ve 551 sayılı Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümleri saklı kalmak kaydıyla, referans ürünün jeneriği olduğu veri ile kanıtlanan tıbbi ürünler için, güvenilirlik ve kalıntı testleriyle klinik öncesi ve klinik denemeler yapması istenmez. Bu

şartlara göre izin alan jenerik ürün, referans ürünün izin tarihinden itibaren altı yıl süre ile piyasaya verilemez. Ancak, altı yıllık koruma süresi arı ve balıklarla diğer minör türlere yönelik ürünlerde dokuz yıldır. Ürün, bir ya da daha çok gıda değeri olan hayvan türünde kullanılacaksa altı yıllık koruma süresi, ilk izin verildikten en fazla beş yıl sonra iznine eklenecek gıda değeri olan her bir tür için bir yıl uzatılır. Ancak bu süre dört ya da daha fazla gıda amaçlı hayvan türüne yönelik ürünlerde dokuz yılı geçemez.

(2) Aynı etkin maddenin farklı tuzları, esterleri, eterleri, izomerleri, izomer karışımları, kompleksleri ve derivatıfleri, güvenilirlik ve etkinlikle ilgili özellikleri belirgin bir şekilde ayrı olmadığı sürece aynı kabul edilir. Aynı etkin maddenin farklı tuzları, esterleri ve derivatıflerinin, farklı güvenilirlik ve etkinlik değerleri olduğu iddia edildiğinde bunun kanıtı niteliğindeki ek bilgiler başvuru sahibinden talep edilir. **(Değişik cümle:RG-1/4/2020-31086)** Hızlı salımlı oral farmasötikler tek ve aynı farmasötik şekil olarak kabul edilir. Jenerik tıbbi ürünün ilgili kriterlerini karşıladığı gösterildiğinde, başvuru sahibinden biyo-yararlanım çalışması talep edilmeyebilir.

(3) Eğer ürün, jenerik tıbbi ürün tanımının kapsamına giremiyorsa ve biyo-eşdeğerliliği uygun biyo-yararlanım testleriyle gösterilemiyorsa ya da; aktif maddede, terapötik endikasyonda, gücünde, farmasötik şeklinde ve uygulama yolunda referans ürünle bire bir olmayan herhangi bir farklılık varsa, uygun güvenilirlik ve kalıntı testleriyle klinik öncesi ve klinik denemelerin sonuçları gösterilmelidir.

(4) Referans bir biyolojik kökenli veteriner tıbbi ürüne benzer bir ürün; özellikle hammadde ve üretim sürecinin farklı olması nedeniyle jenerik tıbbi ürün tanımını karşılamıyorsa uygun klinik öncesi ve klinik deneme sonuçları sunulmalıdır. Talep edilecek ek bilginin tipi ve ürün dosyası kılavuzunda belirtilen şartları ve ilgili detaylı rehberlik notlarını karşılayacak nitelikte olmalıdır. Referans tıbbi ürünün dosyasındaki diğer bazı test ve denemelerin sonuçları sunulamaz.

(5) **(Değişik:RG-11/1/2013-28525)**⁽¹⁾ 8 inci maddenin birinci fıkrasının (i) bendinde belirtilen hükümlere istisna olarak, etkin maddenin on yıldan beri geniş kullanım alanı bulduğunun, fark edilebilir bir etkinlik ve kabul edilebilir bir güvenilirliğinin olduğunun ürün dosyası kılavuzunda belirtilen şartlara göre ve uygun bilimsel literatürlerle destekleyerek gösterilmesi halinde; güvenilirlik, kalıntı, klinik öncesi ve klinik deneme sonuçları istenmeyebilir.

(6) Eğer bir başvuru sahibi gıda üretim amaçlı hayvan türü için izin alabilmek için bilimsel çalışmalara refere etmişse ve pazarlama izninin genişletilmesi için gıda üretim amaçlı başka hayvan türüne yönelik daha ileri klinik denemelerle birlikte yeni kalıntı çalışmaları yaptıysa, bu çalışmalar veya denemeler üç yıl boyunca başkası tarafından kullanılamaz.

(7) İzinli ürünlerin kombinasyonunda yer alan ancak önerilen kombinasyonda daha önce terapötik amaçla kullanılmamış ürünlere izin verilebilmesi için bu kombinasyona ait güvenilirlik ve kalıntı testleri, gerektiğinde yeni klinik öncesi ve klinik denemeler talep edilir. Ancak her bir aktif için bilimsel referans sunulması talep edilmez.

(8) İzin verildikten sonra, izin sahibi, ürünün dosyasındaki farmasötik, güvenilirlik ve kalıntı ile ön klinik ve klinik dokümantasyonun, aynı aktif madde ve farmasötik form ve aynı kalitatif ve kantitatif formüle sahip bir sonraki başvuruların değerlendirilmesi amacıyla yönelik olarak kullanılmasına izin verebilir.

(9) 8 inci maddenin birinci fıkrasının (i) bendinden istisnai olarak ve yine veteriner biyolojik ürünlerle ilgili istisnai durumlarda, başvuru sahibinden hedef hayvan üzerinde yapılması gereken ancak bazı geçerli gerekçelerle yapılamayacak türden bazı saha sonuçları talep edilmeyebilir.

(10) **(Değişik:RG-11/1/2013-28525)**⁽¹⁾ Bakanlık, amacı dışı kullanımının mümkün olmadığı ve özel takip gerektirmediği durumlarda, akvaryum balıkları, kafes kuşları, evcil güvercinler, küçük kemirgenler, yaban gelinciği ve evcil hayvan gibi tutulan tavşanlarda kullanılacak ürünlere pazarlama izni verilmesi sırasında, diğer ürünlerden talep edilen şart, bilgi ve belgelerden bazılarını talep etmeyebilir, bu ürünler için farklı bir izin prosedürü izleyebilir.

(11) **(Ek:RG-11/1/2013-28525)**⁽¹⁾ Bu Yönetmeliğin diğer hükümlerinin ve hayvansal kökenli gıdalarda kalıntı limitleri ile ilgili mevzuat hükümlerinin saklı kalması şartıyla, Bakanlık, sadece aşağıdaki tüm şartları karşılayan homeopatik veteriner tıbbi ürünler için özel ve basitleştirilmiş izin prosedürü uygulayabilir;

a) Uygulama yolu, Avrupa Farmakopesinde veya herhangi bir ülkede kullanılan resmi bir farmakopede yer alan,

b) Veteriner tıbbi ürün etiketinde ya da başka bir bilgi kaynağında herhangi bir terapötik endikasyon yer almayan,

c) Ürünün güvenilirliğinin garanti altına alınması için yeterli bir seyreltme derecesi sağlanmış, özellikle, ana tentüre göre 1/10.000'den daha yoğun olmayan.

(12) **(Ek:RG-11/1/2013-28525)**⁽¹⁾ Terapotik bir endikasyon iddiası olan veya onbirinci fıkra tanımlanan ürünlerin dışında kalan homeopatik ürünlerde normal izin prosedürü uygulanır. Bakanlık, özel basitleştirilmiş izin prosedürüne dahil edilemeyecek ve pet hayvanlarında veya egzotik türlerde kullanılacak homeopatik ürünlerden, diğer ürünlerden talep edilen bilgi, belge ve çalışmaların bazılarını istemeyebilir, özel kurallar getirebilir. Özel basitleştirilmiş izin prosedürü, aynı homeopatik stok ya da stoklardan türetilen birçok homeopatik veteriner ürüne uygulanabilir. Ürünlerin farmasötik kalitesini ve her serinin aynı homojenliğe sahip olmasını sağlamak amacıyla ürünle ilgili olarak aşağıdaki bilgiler temin edilir:

a) Homeopatik stok ya da stokların bilimsel ya da farmakopede verilen adı, muhtelif uygulama yolları ile ilgili bilgi, farmasötik formu ve seyreltme oranı.

b) Homeopatik stok ya da stokların nasıl elde edildiği ve kontrolü, homeopatik tabiatının kanıtı, biyolojik madde içeren homeopatik ürünlerde patojenlerin yokluğunun nasıl sağlandığı hakkında detaylı bilgi.

c) Her bir farmasötik form için üretim ve kontrol protokolü ve seyreltme ile potensiyasyon tanımı.

ç) İlgili tıbbi ürün için üretim izni.

d) Aynı tıbbi ürün için başka bir üye ülke tarafından verilmiş ruhsat ya da izinlerin onaylı örnekleri.

e) Ürünün bir ya da daha fazla sayıda iç ve/veya dış ambalaj örnekleri, maketleri.

f) Ürünün stabilitesi ile ilgili veriler.

g) Gerekli tüm doğrulamayla beraber önerilen kalıntı arınma süresi.

Ürün özellikleri özeti

MADDE 10 – (1) Ürün özellikleri özeti, aşağıdaki sıralamaya göre şu bilgileri içermelidir;

- a) Veteriner tıbbi ürünün adı, gücü ve farmasötik şekli,
- b) **(Değişik:RG-16/11/2017- 30242)** Genel bilinen isim veya kimyasal tanım kullanılarak, ürünün içerdiği aktif maddelerin kalitatif ve kantitatif, yardımcı maddelerin kalitatif ve talep edildiğinde kantitatif olarak tanımı,
- c) Farmasötik şekil,
- ç) Klinik özellikler;
- 1) Hedef türler,
- 2) Her bir hedef tür için kullanım alanı,
- 3) Kontrendikasyonlar,
- 4) Her bir hedef tür için özel uyarılar,
- 5) Ürünü hayvana uygulayan kişinin alması gereken tedbirleri de içerecek şekilde kullanımda dikkat edilecek özel hususlar,
- 6) Ters etkiler (sıklığı ve önemi),
- 7) Gebelik, laktasyon ve yumurtlama periyodunda kullanımı,
- 8) Diğer ilaçlarla etkileşimi ve diğer etkileşim şekilleri,
- 9) Dozaj ve kullanım yolu,
- 10) Doz aşımı, varsa semptomlar, acil prosedürler, antidotlar,
- 11) Çeşitli gıda maddeleri için sıfır gün olanlar da dahil kalıntı arınma süreleri.
- d) Farmakolojik özellikler;
- 1) Farmakodinamik özellikler,
- 2) Farmakokinetik özellikler.
- e) Farmasötik özellikler:
- 1) **(Değişik:RG-16/11/2017- 30242)** Yardımcı maddelerin listesi
- 2) Majör/önemli geçimsizlikler,
- 3) Raf ömrü, gerekirse ürün karıştırıldıktan sonraki ya da birincil ambalaj ilk defa açıldıktan sonraki raf ömrü,
- 4) Muhafaza şartları,
- 5) Birincil ambalajın niteliği ve kompozisyonu,
- 6) Veteriner tıbbi ürünün kullanılmamış kısmı ile varsa, bu ürünlerin kullanımıyla ortaya çıkan atık maddelerin imhası için özel şartlar,
- f) **(Değişik:RG-16/11/2017- 30242)** Pazarlama izni sahibi,
- g) **(Değişik:RG-16/11/2017- 30242)** Pazarlama izni numarası,
- ğ) **(Değişik:RG-16/11/2017- 30242)** Pazarlama izninin ilk verilme veya yenileme tarihi,
- (h) **(Ek:RG-16/11/2017- 30242)** Metin değişiklik tarihi.

MADDE 11 – (1) (Değişik:RG-20/12/2014-29211) Pazarlama iznine sahip tüm ürünler, Bakanlıkça onaylanmış prospektüs ve etiket ile birlikte piyasaya sunulmak zorundadır. Ancak Bakanlık tarafından, fiziki olarak her ürünle birlikte bir prospektüsün sunulamayacağı ürünler için bu hüküm uygulanmayabilir.

(2) **(Değişik:RG-20/12/2014-29211)** Bakanlığın izni olmadan, onaylı prospektüs ve etiketlerde değişiklik yapılamaz.

(3) Bu madde hükümlerine uymayan ürünler hatalı olarak kabul edilir.

(4) İç ve dış ambalajlara ait etiketler ürün özellikleri özetine uygun olarak ve okunaklı bir şekilde aşağıdaki bilgileri içermelidir:

a) “Sadece Hayvan Sağlığında Kullanılır” ifadesi,

- b) Ürünün ticari adı, gücü ve farmasötik şekli,
c) Birim farmasötik şekildeki etkin maddeler ve miktarlarını belirten bileşimi,
ç) Gerektiğinde, yardımcı maddelerin isim ve miktarları,
d) Kısa kullanım amacı veya tedavi sınıfı,
e) Kullanıldığı hayvan türü, önerilen mutad doz ve uygulama yolu ile istendiğinde uygulama şekli,
f) Gerektiğinde, zehirlenme belirtileri ve antidotu,
g) Gıda değeri olan hayvanlarda; elde edilecek gıdaların cinsine göre, sözkonusu gıdalarda bulunmasına izin verilen ilaçların kabul edilen azami kalıntı seviyelerine inmesi için gereken süreler ve diğer tedbirler hakkında kısa uyarı,
ğ) “Kullanmadan önce prospektüsü okuyunuz” ve “Çocukların ulaşamayacağı yerde bulundurunuz” uyarıları,
h) Muhafaza şartları, istendiğinde bozulma belirtileri,
ı) İstendiğinde, kullanım sonu ambalajın ya da artan kısmın imhası hakkında bilgi,
i) Ticari takdim şekli,
j) Satış yeri ve şartları,
k) Pazarlama izni tarihi ve numarası,
l) Pazarlama izni sahibinin adı ve adresi,
m) Üretim yerinin adı ve adresi,
n) İstendiğinde, lisans sahibi,
o) İstendiğinde, hayvan türüyle ilgili sembol veya figür,
ö) Seri numarası,
p) **(Değişik:RG-20/12/2014-29211)** Son kullanma tarihi ve/veya üretim tarihi,
(5) Yukarıda yer alan bilgilerin tamamının sığmaması veya okunamayacak kadar küçük boyutlu yazı kullanılmasının zorunlu olması halinde, Bakanlığında uygun görmesi şartıyla, sağlık açısından önemli olmayacak bazı maddeler etiketlerde yer almayabilir.
(6) İç ambalajın bir dış ambalaj içinde sunulması ve ürünün bir prospektüs ile birlikte verilmesi şartıyla, yukarıdaki bilgilerin yazılmasının mümkün olmadığı ampul veya çok düşük hacimli flakonlar gibi küçük ambalajlar için aşağıdaki bilgilerin yazılması yeterlidir;
a) Veteriner tıbbi ürünün adı ve gücü,
b) Aktif maddelerin miktarı,
c) Uygulama yolu,
ç) Seri numarası,
d) Son kullanma tarihi,
e) “Sadece hayvan sağlığında kullanılır” ibaresi.
(7) **(Değişik:RG-20/12/2014-29211)** Bilgiler Türkçe olarak sunulur. Bakanlık talep edilmesi halinde ürünlerin biri Türkçe olmak üzere farklı ülke dillerinde hazırlanmış prospektüs veya etiket ile satılmasına izin verebilir. Farklı dillerde hazırlanmış etiketlerdeki teknik bilgiler Türkçe etiket bilgileriyle uyumlu olmak zorundadır. Yurt dışında izinli ve yabancı dilde hazırlanmış etiketlerin üzerine, Türkçe etiketler düşmeyecek şekilde yapıştırılarak ve Türkçe prospektüs hazırlanarak ürünler piyasaya verilebilir. Bakanlık, Türkçe iç etiket uygulamasının ürüne olumsuz etkisi olacağı durumlarda, ürünün Türkçe bir dış ambalaj ve/veya prospektüs ile birlikte verilmesi şartıyla, iç etiket bilgilerinin Türkçe olmamasına izin verebilir.

(8) Dış ambalajın olmadığı hallerde, prospektüste yer alan bütün bilgiler iç ambalaj (şişe gibi) üzerinde yer almalı, bunun mümkün olmaması halinde ürünle birlikte prospektüs verilmesi garanti altına alınmalıdır.

(9) Prospektüsler, ürünün dosya ve onaylı ürün özellikleri özetine uygun olarak asgari şu bilgileri içerecektir.

- a) “Sadece hayvan sağlığında kullanılır” ifadesi,
- b) Veteriner tıbbi ürünün ticari ismi ve gücü ile istendiğinde, kullanıldığı hayvan türünü ifade eden bir terim ya da “veteriner” ifadesi,
- c) Farmasötik şekli,
- ç) Tedavi sınıfı,
- d) Bileşimi,
- e) Farmakolojik özellikleri,
- f) Kullanım sahası, kullanım şekli, zamanı, aralığı, dozajı ve hedef hayvan türü,
- g) Özel klinik bilgiler ve hedef türler için özel uyarılar,
- ğ) İstenmeyen etkiler,
- h) İlaç etkileşimleri (geçimlilik ve geçimsizlik ile diğer etkileşimler),
- ı) Doz aşımında belirtiler, tedbirler ve antidot,
- i) Gıda değeri olan hayvanlarda kullanılması durumunda; elde edilecek her bir gıdanın cinsine göre, söz konusu gıdalarda bulunmasına izin verilen ilaçların kabul edilen azami kalıntı seviyelerine inmesi için gereken süreler ve diğer tedbirler,
- j) Kontrendikasyonlar,
- k) “Kullanmadan önce veteriner hekime danışınız”, “Çocukların ulaşamayacağı yerlerde bulundurunuz” ve “Beklenmeyen bir etki görüldüğünde veteriner hekime danışınız” şeklinde genel uyarılar,
- l) Uygulayıcının alması gereken önlemler ve hekimler için uyarılar,
- m) Muhafaza şartları ve raf ömrü,
- n) Kullanım sonu imha ve hedef olmayan türler için uyarılar,
- o) Ambalajın nitelik ve miktarını gösteren ticari takdim şekli,
- ö) Satış yeri ve şartları,
- p) Prospektüsün onay tarihi,
- r) Pazarlama izni tarih ve numarası,
- s) Pazarlama izni sahibi ve adresi,
- ş) Üretici firma ve adresi.

(10) Homeopatik ürünlerin prospektüs ve etiketlerinde yalnızca aşağıdaki bilgiler yer alabilir;

- a) Çok açık ve okunaklı bir biçimde, “onaylanmış bir tedavi alanı olmayan homeopatik veteriner tıbbi ürün” ibaresi,
- b) Üretildiği farmakopeye uygun sembolleri kullanarak, sırasıyla, stok ya da stokların bilimsel isimleri ve sulandırma oranları,
- c) Pazarlama yetkisine sahip kişinin ve gerekli olduğunda üretici firmanın adı ve adresi,
- ç) Uygulama metodu ve eğer gerekiyorsa uygulama yolu,
- d) Son kullanma tarihi,
- e) Farmasötik şekli,
- f) Satışa sunulan ürünün içeriği,
- g) Varsa, muhafazası ile ilgili alınacak özel önlemler,

- ğ) Hedef türler,
h) Gerektiği durumlarda özel uyarılar,
ı) Seri numarası,
i) Pazarlama izni tarih ve numarası.

(11) Bakanlık, yukarıda bahsedilen bilgilerin dışında önemli olan veya sonradan elde edilen verilere dayalı bilgilerin ve izleme sistemine yönelik işaretlerin prospektüs ve etiketlerde yer almasını şart koşabilir. Bu durum daha önce onaylanmış prospektüs veya etiketler için de geçerlidir.

(12) Etiket ve prospektüsler üzerinde fotoğraf ve resim bulunamaz. Ancak, gıda değeri olmayan hayvanlarda kullanılacak ürünler ve özel uygulama yöntemi olan ürünler için bu hükümden istisna edebilir. Etiket üzerinde firma amblemi veya logosu ile ürünün kullanılabilceği hayvan türlerini gösteren hayvan figürleri bulunabilir. Bakanlık bazı işaret veya figürlerin de etiket veya prospektüste yer almasını zorunlu tutabilir.

Reçeteye tabilik

MADDE 12 – (1) Ürünler, reçeteye tabilik açısından; reçeteye tabi ürünler ve reçeteye tabi olmayan ürünler olarak iki gruba ayrılır.

(2) Aşağıdaki özellikleri taşıyan ürünler reçeteye tabidir;

- a) Kullanımı veya tedariki resmi kısıtlamalara veya takibe bağlı olan ürünler,
b) Güvenlik aralığı dar olan, etiket bilgilerine göre kullanılsa bile insan, hayvan ve çevre sağlığına önemli etkileri olabilecek ürünler,
c) Gıda değeri olan hayvanlarda kullanılan ve özellikle kalıntıya neden olan ürünler,
ç) Hekimler tarafından eczacıya hazırlatılan ürünler,
d) Özellikleri sebebiyle amaç dışı kullanıma uygun ürünler,
e) Teşhis veya tedaviyi etkileyecek nitelikte değişikliklere neden olan ürünler,
f) Etkin maddesi beş yıldan daha az süredir piyasada olanlar.

(3) İkinci fıkradaki hükümler saklı kalmak kaydıyla, Bakanlık, her birimdeki etkin madde miktarı, uygulama yolu ve toksikolojik etkileri gibi ürün özelliklerinin değerlendirilmesi sonucunda, sağlık açısından risk oluşturmadığı, rutin kullanıma elverişli olduğu ve suistimale açık olmadığı kanaatine varılan ürünlerin reçetesiz satışına izin verebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Veteriner Tıbbi Ürünlerin Üretim Yerleri

İzin şartı

MADDE 21 – (Değişik:RG-20/12/2014-29211)

(1) Veteriner tıbbî ürünlerinin üretimi, bu Yönetmelik hükümlerine göre izin verilen üretim yerlerinde pazarlama iznine uygun olarak yapılır. Ancak, Sağlık Bakanlığında izinli üretim yerlerinde, Bakanlığa bildirimde bulunmak şartıyla, verilen pazarlama izni doğrultusunda veteriner biyolojik ürünler hariç veteriner tıbbî ürün üretimi yapılabilir. Harici ektoparaziter sınıfındaki veteriner tıbbi ürünler, iyi üretim uygulamaları kılavuzunda belirtilen gerekliliklerin yerine getirilmesi şartıyla, bitki koruma ürünleri üretimi için izin almış tesislerde üretilebilir.

(2) (Değişik:RG-17/5/2018-30424) Bakanlıktan izinli üretim yerlerinde, veteriner tıbbi ürünler dışında üretim yapılamaz. Ancak, ilgili Bakanlık ve Kurumlarca düzenlenmiş mevzuat hükümleri saklı kalmak üzere, veteriner tıbbi ürün üretim yeri izni verilmiş yerlerde, üretici tarafından çapraz bulaşma riskini engelleyici tedbirlerin alınması ve bu tedbirlerin

Genel Müdürlükçe uygun bulunması şartıyla, uygun formda ve sınıfta beşeri tıbbi ürünler ile takviye edici gıdalar üretilebilir. **(Değişik cümle:RG-24/6/2021-31521)**⁽⁵⁾ Ancak, canlı etkenlerle çalışılan üretim alanlarının beşeri ve veteriner tıbbi ürünler için ortak alan olarak kullanılması için ilgili Bakanlık ve Kurumlardan uygunluk alınması gerekir.

(3) Üretim yeri izni, ilaç etkin maddesi ile bitmiş ürünlerin tüm faaliyetlerini gerçekleştiren üretim yerlerine verilebileceği gibi dökme ürün üretimi, dolum, bölme, ikincil ambalajlama faaliyetleri, kalite kontrol ve seri serbest bırakma gibi üretim süreçlerinden birini veya birkaçını yürüten tesislere de verilebilir.

(4) Bir veteriner tıbbi ürünün yaşam döngüsü içerisinde, klinik öncesi geliştirme aşamasını takiben iyi üretim uygulamaları gereklilikleri aranır. Ancak araştırma ve geliştirme aşamasındaki veteriner tıbbi ürünün saha çalışmaları için Bakanlıktan izin alınır. Bakanlık üretim yerlerine araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde kullanım için yurtdışından veteriner tıbbi ürün, etkin madde, ambalaj malzemesi, mikroorganizma kültürü ithali için izin verebilir.

(5) Üretim yeri izni kapsamındaki alanlar, veteriner ecza deposu ve perakende satış yeri gibi faaliyetler için kullanılamaz.

(6) İhracat amaçlılar dâhil, Türkiye’de pazarlama izni bulunan ürünlerin üretildiği tesisler, personeli ve faaliyetleri veteriner tıbbi ürünler için iyi üretim uygulamaları kılavuzuna uygun olmalıdır.

İzin verilmesi

MADDE 23 –

(8) Üretim veya kontrolde deney hayvanı kullanması gereken üretim yerleri, üretim izni başvurusundan önce, deney hayvanları ile ilgili mevzuata uygun olarak Bakanlıktan gerekli izinleri almış olmalıdır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Veteriner Tıbbi Ürünlerin Toptan ve Perakende Satışı

Satış ile ilgili genel esaslar

MADDE 34 – (1) (Değişik:RG-11/1/2013-28525)⁽¹⁾ Veteriner biyolojik ürünler hariç olmak üzere veteriner tıbbi ürünlerin toptan satışı, bu Yönetmelik hükümlerine göre Bakanlıktan ruhsat almış veteriner ecza depoları ve Sağlık Bakanlığında ruhsatlı ecza depolarında, perakende satışı ise eczaneler ile yine bu Yönetmelik hükümlerine göre Bakanlıktan veteriner tıbbi ürün perakende satış izni alan muayenehane, poliklinik ve hayvan hastanelerinde yapılabilir. İnternet de dâhil olmak üzere belirtilen yerler dışında veteriner tıbbi ürün satılamaz. Muayenehane, poliklinik ve hastaneler, satış amacıyla olmasa dahi, hizmet verilen hayvanlarda kullanılacak ürünler için de perakende satış izni almak zorundadır.

(2) **(Değişik:RG-20/12/2014-29211)** Ruhsatlı süs kuşları, akvaryum ve egzotik süs hayvanları satış yerleri veteriner biyolojik ürünler hariç olmak üzere bu hayvanlara mahsus olan veteriner tıbbi ürünleri satabilir. Ancak bu yerler 35 inci maddede belirtilen şartları haiz olmalıdır. Bu şartları taşımayan yerlerin gerekli şartları sağlayıncaya kadar ürün satışına izin verilmez. Bu yerler kayıtları tutmak ve Bakanlıkça yayınlanan talimat ve kılavuzlara uygun hareket etmek zorundadır.

(3) Bakanlık, insan, hayvan ve çevre sağlığına olabilecek etkileri nedeniyle bazı ürünlerin satış ve kullanım şartlarına özel uygulamalar getirebilir.

(4) **(Değişik:RG-11/1/2013-28525)**⁽¹⁾ Ürün izin sahipleri, ürünlerinin üretimi için temin ettikleri başlangıç maddelerini Bakanlığın izni olmadan başka bir izin sahibine devredemez, başka amaçla kullanamaz, ticaretini yapamaz.

(5) **(Değişik:RG-1/4/2020-31086)** Satış yerlerinde ürün ya da terkip hazırlanamaz, ürünler sadece pazarlama iznine esas takdim şekilleri ile satılabilir; ancak, Bakanlıkça uygun görülenlerin iç ambalaj bütünlüğü bozulmayacak şekilde satışına izin verilebilir.

(6) Tüm satış yerleri, ürünlerin pazarlama ve satış izin belgesine sahip olup olmadığını izlemek zorundadır. Satış yerlerinde izinsiz, sahte, taklit, son kullanma tarihi geçmiş, ambalajı açılmış veya bozuk ürünlerle izne esas halinden farklı olan ürünlerin ve Bakanlıkça bildirilen serilerin satışı ve dağıtımını yasaktır. Tespiti halinde bu tür ürünler ayrı bir yere alınır ve durum derhal il müdürlüğüne bildirilir ve talimatlar doğrultusunda hareket edilir. Bildirimi yapılmamış ürünlerin tespiti halinde satış yerleri hakkında Bakanlıkça gerekli işlemler yapılır.

(7) **(Değişik:RG-20/12/2014-29211)** Veteriner biyolojik ürünler dışındaki veteriner tıbbi ürünlerin pazarlama izni sahipleri, ürünlerini sadece veteriner ecza depolarına ve Sağlık Bakanlığından ruhsatlı ecza depolarına dağıtabilir. Pazarlama izni sahipleri, ürünleri sadece üretildiği üretim yerinde veya temsilci veteriner ecza deposunda muhafaza eder.

(8) Bakanlık, bu Yönetmelik hükümlerini yerine getirmeyen toptan ve perakende satış yerlerine ürünlerin satışını veya devrini engelleyebilir.

(9) Pazarlama izni sahipleri, satış yerleri veya kendisine ürün alma yetkisi verilen kişiler, ürünleri bağış, promosyon, destekleme gibi gerekçelerle işletmelere, çiftliklere, hayvan sahiplerine ve satış yetkisi olmayan teşekküllere dağıtamaz.

(10) Veteriner tıbbi ürün satan Sağlık Bakanlığında ruhsatlı ecza depoları ve eczaneler de bu Yönetmelik hükümlerini yerine getirmek zorundadır.

(11) **(Ek:RG-11/1/2013-28525)**⁽¹⁾ **(Değişik:RG-1/4/2020-31086)** Beşeri tıbbi ürünler ve bitki koruma ürünleri hariç olmak üzere, veteriner tıbbi ürün veya üründe kullanılacak başlangıç maddelerinin yapımında kullanılan ve anabolik, antienfeksiyöz, antiparaziter, antiinflamatuvar, hormonal ya da psikotropik etkili maddeleri bulunduran, ithal ve ihraç eden veya ticaretini yapanlar; Bakanlığa karşı sorumlu olup veteriner tıbbi ürün takip sistemlerine kayıt olmak, yayımlanan talimat ve kılavuzlara uymak, ürünlerin ticareti ile ilgili tüm kayıtları detaylı bir şekilde tutmak ve gerektiğinde Bakanlığa sunmak üzere en az üç yıl boyunca muhafaza etmek zorundadırlar.

(12) **(Ek:RG-11/1/2013-28525)**⁽¹⁾ Pazarlama izni sahipleri, üretim yerleri, veteriner ecza depoları, perakende satış izinli yerler ve Bakanlıktan toptan veteriner tıbbi ürün temini için izin alan hayvancılık işletmeleri; Bakanlıkça belirlenen yazılı ve elektronik izleme sistemlerine uymak ve gerekli altyapıyı kurmak zorundadır. Bakanlıkça verilen süre içerisinde izleme sistemlerinin gereğini yerine getirmeyenlerin pazarlama, üretim yeri, perakende satış yeri veya toptan temin izni veya veteriner ecza deposu ruhsatı şartlar sağlanıncaya kadar askıya alınır. İzleme sisteminin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren yapılacak tüm izin ve ruhsat başvurularında, başvuru şartlarına ek olarak izleme sisteminin gereklilikleri de aranır.

(13) **(Ek:RG-20/12/2014-29211)** Bu Yönetmelik hükümlerine göre izin verilen yerler, sadece izin kapsamında faaliyet gösterebilir. Bu yerlerin dışında kalan yerler ile dernek, birlik ve vakıf gibi kuruluşlar veteriner tıbbi ürün alım, satım, depolama ve dağıtımını yapamaz.

(14) **(Ek:RG-1/4/2020-31086)**⁽⁴⁾ Pazarlama izni sahipleri ve depoların satış ve iade işlemlerinde düzenlenecek fatura ve belgelerde; işlem tarihi, satış/iade miktarı (ambalaj boyutu ve sayısı), alıcı adı ve adresi ile ürüne ait bilgiler (adı ve farmasötik form/güç bilgisi, seri numarası ve son kullanma tarihi) yazılır.

Reçete ile ilgili esaslar

MADDE 48 – (1) Herhangi bir ürünü veya terkibi hayvana uygulayan ya da uygulanmasını tavsiye eden veteriner hekim, gerektiğinde söz konusu durumu belgelemek üzere reçete düzenlemeli, hayvanla ilgili kişiye vermeli ve gerektiğinde kaydetmelidir.

(2) Veteriner hekim reçetesinde asgari olarak tarih, veteriner hekime ait kimlik bilgileri (adı-soyadı, imzası, adresi, diploma numarası), hayvana ait kimlik bilgileri, reçete edilen ürün veya terkip hakkında bilgiler (isim, gücü ve farmasötik şekli, kullanım şekli, ticari ambalaj şekli, uygulama yolu ve dozu ile tedavi süresi) yer almalıdır.

(3) Bakanlık herhangi bir durum, işletme, ürün sınıfı ya da hayvan grubu için reçete bilgilerinde ve kullanımında özel düzenlemeler yapabilir, bunların kullanılmasını zorunlu kılabilir veya reçeteleri sınıflandırabilir. Ürünlerin reçeteye tabilik durumu Bakanlıkça belirlenerek Bakanlık internet sayfasında yayınlanır.

(4) Veteriner hekim uygun izinli bir ürün bulunmaması durumunda, veteriner biyolojik ürünler dışındaki izinli ürünleri mesleki bilgisine dayanarak etiket dışı olarak kullanabilir veya kullanılmasını tavsiye edebilir. Bu durumda veteriner hekim etiket dışı uygulamanın muhtemel her türlü etkisi hakkında yetiştiriciye gerekli bilgiyi vermek, kayıtlarında ve reçetede bu durumu belirtmek zorundadır. Etiket dışı kullanım durumunda, kullanılan ürün için ilgili hayvan türlerine göre bir kalıntı arınma süresi belirlenmemişse Bakanlık asgari bir süre ve/veya kurallar tavsiye edebilir. Etiket dışı kullanımda sorumluluk uygulayana ve uygulatanı aittir.

(5) Psikotropik ve narkotik ürünlerin yazıldığı reçeteye başka herhangi bir ürün yazılamaz. **(Ek cümle:RG-1/4/2020-31086)** Ancak Bakanlık elektronik reçete sisteminde düzenlenen reçetelerde bu hüküm uygulanmaz.

(6) Reçeteler en az üç nüsha olarak düzenlenir. Bir nüsha, düzenleyen veteriner hekim tarafından muhafaza edilir. Diğer iki nüsha ise aslı veteriner tıbbi ürün satış yerine verilmek üzere hayvan sahibine verilir. Reçete edilen ürünün veteriner ilaçlı premiks olması halinde reçete dört nüsha düzenlenir ve dördüncü nüsha ilaçlı yemi hazırlayacak tesiste muhafaza edilir.

(7) **(Ek:RG-11/1/2013-28525)**⁽¹⁾ Hayvan sahipleri, hayvanlar kesilmiş, hayvanın kendisi veya ürünü gıda olarak tüketilmiş olsa bile, satın alınmadan öncekiler de dahil olmak üzere, hayvanlarına uygulanan tıbbi ürünlerle ilgili fatura, reçete ve kayıtları en az beş yıl muhafaza eder. Kayıtlar; ürün ismi, farmasötik şekli, uygulama yolu, tarih ve miktarı, varsa etiket dışı uygulama ve detayları, ürünün temin edildiği yer ve adresi ile tedavi edilen hayvanların şüpheye mahal bırakmayacak şekilde tam tanımını içerecek şekilde tutulur. Hayvan sahipleri talep edildiğinde, bu kayıtları Bakanlığa sunmakla yükümlüdür. Bakanlık, hayvan sahipleri veya hayvancılık işletmelerinin tutması gereken kayıtlarla ilgili esaslar belirleyerek Bakanlık internet sitesi üzerinden duyurur.

(8) **(Ek:RG-1/4/2020-31086)** Reçetenin elektronik ortamda düzenlenmesi ve tutulacak kayıtlara ilişkin hususlar Bakanlık tarafından yayımlanan talimat ve kılavuz ile belirlenir.

Perakende alış ve satışla ilgili esaslar

MADDE 49 – (1) Veteriner tıbbi ürünlerin perakende alış ve satışında uyulması gereken esaslar şunlardır:

- a) Alış ve satış işlemleri, Bakanlığın izin vermediği kanallar yolu ile yapılamaz.
- b) Satışlar, adına perakende satış izni düzenlenmiş veteriner hekimin veya vekilinin sorumluluğu ve nezareti altında yapılır. Bu şahıslar dışında kimse satış yapamaz.
- c) Reçeteye tabi ürünlerin reçetesiz satışı yapılamaz.
- ç) Usulüne uygun düzenlenmemiş, belge niteliğini kaybetmiş reçeteler ile internet, faks, telefon, kurye, komisyoncu ve benzeri yollarla gelen reçeteler kabul edilmez. Veteriner hekimlerin elektronik ortamda yazarak bunu güvenli elektronik imza ile imzalamalarıyla gerçekleşen elektronik reçeteler (e-reçete) bu hükmün dışındadır.
- d) Psicotropik ve narkotik ürünler sadece reçeteyi düzenleyen veteriner hekime satılır ve teslim edilir. Başka bir şahsa satılamaz ve teslim edilemez. **(Değişik son cümle:RG-11/1/2013-28525)⁽¹⁾** Bilgiler ürün kayıt defterinin yanında Narkotik ve Psicotropik İlaçlar Stok ve Sarf Defterine de işlenir.
- e) Psicotropik ve narkotik tıbbi müstahzar için ayrı fatura düzenlenir ve bu faturanın bir örneği beş yıl süreyle muhafaza edilir.
- f) Gezici olarak ürün satılamaz. Muayene ve müdahale esnasında kullanılan ürünlerin hasta sahibi veya bakıcısına teslim edilmesi bu kuraldan istisnadır.
- g) Perakende satış yerleri kendi aralarında ürün ticareti yapamaz, depolara ürün satamazlar. Ancak mecburi durumlarda ürünlerin satış ve kullanımını kısıtlayacak olan satış izninin iptali ya da sağlık veya yasal mecburiyet sebebiyle uzun süreyle faaliyetin durdurulacağı durumlarda gerektiğinde il veya ilçe müdürlüğü yetkilileri nezaretinde ürün devrini sağlamak için satış yapılabilir. Satış yerleri ihtiyaç fazlası ürünleri, aldıkları depolara iade edebilir.
- ğ) Perakende satış yerleri hiç bir şekilde toptan satış yapamaz, bu amaçla düzenlenecek ihalelere katılamaz.
- h) Sadece veteriner hekim veya yardımcı sağlık personeli tarafından uygulanması gereken ürünlerin, sadece bu kişilere satışı yapılabilir.

ALTINCI BÖLÜM

Farmakovijilans

Sağlık mesleği mensuplarının sorumlulukları

MADDE 59 – (1) Hastalarda veteriner tıbbi ürün kullanımına bağlı olarak ortaya çıkan ürün istenmeyen etkilerinin Bakanlığa bildirim, istenmeyen etkileri gözlemleyen sağlık mesleği mensubunun mesleki sorumluluğundadır.

(2) **(Değişik:RG-1/4/2020-31086)** Sağlık mesleği mensupları, ürün kullanımı ile ortaya çıkan ve ürüne bağlı olabileceği düşünülen ciddi ve beklenmeyen istenmeyen etkileri, doğrudan veya Bakanlık veteriner tıbbi ürün takip sistemleri yoluyla ya da görev yaptıkları il/ilçe müdürlüğü aracılığı ile on beş gün içinde Bakanlığa bildirir.

Bakanlığın bildirim yükümlülüğü

MADDE 62 – (1) Bakanlık, Türkiye’de vuku bulan ve bildirim yoluyla kendisine ulaştırılan şüpheli ciddi ürün istenmeyen etkilerini, kendisine ulaştığı tarihten itibaren ilgili izin sahibine on beş gün içinde bildirir. Bakanlık, irtibat içerisinde olduğu ilgili uluslararası kuruluşlar ile bilgi paylaşımını gerçekleştirebilir.

Bakanlıkça yapılacak değerlendirme

MADDE 63 – (1) Ürünlerin, izin verilmesi işlemleri sonrası güvenilirlik çalışmaları dâhil, farmakovijilans etkinlikleri ile ilgili olarak Bakanlığa ulaşan bildirimler, bilgiler ve raporlar, Veteriner Tıbbi Ürün Komisyonu tarafından değerlendirilir. Bakanlık; komisyonun değerlendirmesi sonucunda ürünlerin güvenilirlik bilgilerinde değişiklik yapılmasına karar verdiği hususları, geri çekme, askıya alma veya iptal kararları ile ilgili gerekli bildirimleri on beş gün içinde yapar. Acil durumlarda, izin askıya alınması işlemi, işlemin tesis edildiği günü takip eden iş günü bildirilir.

YEDİNCİ BÖLÜM **Ürünlerin Geri Çekilmesi**

Geri çekme nedenleri

MADDE 69 – (1) Geri çekme nedenleri arasında ürünün kalitesi, iyi üretim uygulamaları eksiklikleri ve etiketlemeye ilişkin hatalar esas unsurları teşkil eder. Geri çekmeyi gerekli kılan durumlar şunlardır:

- a) Sızma, tahribat, malzeme bozukluğu, fabrikasyon hatası, uygun olmayan ambalaj gibi ambalaja yönelik hatalar,
- b) Etiket düşmeleri, karışıklığı, yanlış etiket, yetersiz bilgi, hatalı bilgi, baskı bozukluğu gibi etiketleme ve baskı hataları,
- c) Birim ağırlıkta sapma, etkin madde miktarında sapma, yanlış madde, aktivitenin limitler dışında olması, yabancı madde, kontaminasyon, çapraz kontaminasyon, sterillik bozulması, pirojen varlığı, kimyasal bozulma, görünüş, şekil ve tat bozukluğu, çökme, bulanıklık, belirsiz maddeler, belirtilen standartlardan sapmalar gibi içerik hataları,
- ç) Etkisizlik, ciddi ters etki ve toksisite gibi etki ile ilgili hatalar,
- d) İzinsiz üretim, izinsiz olarak formül, ambalaj, üretim yeri değişikliği, son kullanma tarihinin geçmesi, iyi üretim uygulamaları esaslarına uyulmaması gibi diğer sebepler.

Duyuru

MADDE 71 – (1) Birinci sınıf geri çekmelerde Bakanlık tüm kitle iletişim araçlarını kullanarak kamuoyunu uyarır ve hatalı ürünün kullanılmasını ister. Duyurunun yayılmasından sonra yirmi dört saat içinde piyasada mevcut hatalı ürünün kontrol altına alınması için gerekli tedbirler alınır.

(2) Bir geri çekme kararı alındığında, durum sorumlu firma tarafından, geri çekmenin indiği seviyeye göre ürünü bulundurabilecek kurum ve kişilere en kısa sürede uygun yollar kullanılarak duyurulur. Duyuru şekli ne olursa olsun yazılı bir duyuru mutlaka yapılmalıdır. Duyurunun yapılmasını takiben ikinci sınıf geri çekmelerde hatalı serinin üç gün ve üçüncü sınıf geri çekmelerde ise altı gün içinde kontrol altına alınır.

(3) Sorumlu firma tarafından yapılan geri çekme duyurusunda hiç bir reklâm unsuru bulunmamalı ve duyuru sadece bilgi vermek amacıyla yapılmalıdır. Bu duyuru ürün hakkında en az aşağıdaki bilgileri taşımalıdır;

- a) Ürünün adı,
- b) Farmasötik şekli ve dozu,
- c) Seri numarası, üretim tarihi,
- ç) Geri çekme nedeni,
- d) Ürünün ne şekilde geri alınacağı,
- e) Geri alınan ürünün ne şekilde tazmin edileceği.

(4) (**Değişik:RG-1/4/2020-31086**) Genel Müdürlük, aldığı geri çekme kararlarını ilgili internet sitesi ve/veya veteriner tıbbi ürün takip sistemlerinde duyurur.

Tedbir

MADDE 72 – (1) Geri çekme duyurusundan sonra, hatalı ürünü bulunduranlar, bunun dağıtımını ve/veya satışını durdururlar. Bu kişiler geri çekme işlemi bitinceye kadar gerekli tedbirleri almakla yükümlüdürler.

(2)(Değişik:RG-20/12/2014-29211) Bir geri çekme kararı alındığında, pazarlama izni sahibi Bakanlıkça bildirilen süre içerisinde ürünün üretimini durdurur. Yurt dışında üretilen ürünlerin ithalatı süre tanınmaksızın durdurulur. İyi üretim uygulamaları kılavuzuna uygun olarak hatanın nedeni, tekrarlanmaması için alınan düzeltici ve önleyici tedbirlere ait bilgi ve belgelerin Bakanlığa verilmesinden sonra, Bakanlık üretimin veya ithalatın devamı konusundaki kararını üretim yerine ve pazarlama izin sahibine bildirir.

**HAYVAN NAKİLLERİNDE KONTROL VE DİNLENDİRME İSTASYONU
YÖNETMELİĞİ**

Resmî Gazete Tarihi: 30.05.2015 Resmî Gazete Sayısı: 29371

İKİNCİ BÖLÜM**Kontrol ve Dinlendirme İstasyonlarına İlişkin Şartlar ve Yapılacak İşlemler****Genel şartlar**

MADDE 5 – (1) İstasyonlar aşağıdaki genel şartları taşır:

c) Hayvan sağlığı, hayvan hareketleri, hayvanların korunması ve kesimde hayvan refahına ilişkin usul, esas ve kurallara uygun olarak faaliyetlerini yürütür, devamlılığının sağlanması amacıyla denetimlere açık tutulur.

ç) İstasyonlar yalnızca söz konusu güzergâhtan geçiş yapan hayvanları kabul etmek, beslemek, sulamak, dinlendirmek, barındırmak ve ilgili bakımları yapmak amacıyla kullanılır.

d) İstasyonlar bu Yönetmeliğin kapsamına giren hayvanların alım veya satımı amacıyla kullanılamaz.

Sağlık ve hijyen şartları

MADDE 6 –

(6) Birbirini izleyen iki hayvan nakli arasında temizlik için ara verilir. İstasyonlarda azami altı günlük kullanımın ardından, en az 24 saatlik süreçte hayvanlar tamamen tahliye edilir, yeni bir hayvan sevkiyatı gelmeden önce temizlik ve dezenfeksiyon işlemleri tamamlanır.

(7) Hayvanlar istasyona kabul edilmeden önce;

a) Hayvanların ayrılmasının ardından 24 saat içinde temizlik ve dezenfeksiyon işlemlerine başlanır.

b) Temizlik ve dezenfeksiyon işlemleri resmi veteriner hekim tarafından yeterli bulunana kadar istasyona hayvan kabul edilmez.

Teknik şartlar

MADDE 7 –(1) Hayvanların Nakilleri Sırasında Refahı ve Korunması Yönetmeliğinde belirtilen nakil araçlarında indirme ve bindirme işlemleri için kullanılan donanımlara ilaveten; tesislerde de hayvanların indirilip bindirilmesi için uygun rampa, köprü ve iskele gibi donanım bulundurulmalı ve bu donanımlar aşağıda belirtilen özelliklere sahip olmalıdır;

a) Donanımlar mümkün olan en düşük eğimde olmalı, bu eğim 20°'den fazla olmamalıdır.

b) Yan taraflarında hayvanların düşmesini ya da kaçmasını önleyecek şekilde korumalık bulunmalıdır.

c) Zemin hayvanların kayma ve yaralanma riskini en aza indirecek şekilde kaplanmalı ve yapılandırılmalıdır.

ç) Araç zemini, koridorlar ve rampa arasında veya rampa ile indirme alanının zemini arasında hayvanları zıplamak zorunda bırakacak, kaymalarına ya da takılıp düşmelerine yol açabilecek fark edilir herhangi bir boşluk, basamak veya çıkıntı olmamasına özen gösterilmelidir.

(2) Hayvanların barındırıldığı tüm bölümler aşağıda belirtilen özelliklere sahip olmalıdır;

a) Zeminler hayvanların kayma ve yaralanma riskini en aza indirecek şekilde kaplanır ve yapılandırılır.

b) Hayvanları elverişsiz hava koşullarından korumak için binaların etrafında ve çatılarda gerekli tedbirler alınır.

c) Hayvanların barındırılması, gerektiğinde kontrol ve muayene edilmesi, beslenmesi, sulanması ve yemlerin saklanması için uygun bölümler oluşturulur.

ç) İstasyonun kapasitesi dikkate alınarak, barındırılan hayvanlar için yeterli havalandırma ve drenaj imkânı sağlanır.

d) Hayvanların günün her saatinde kontrol edilmelerine imkân sağlayan yeterli düzeyde doğal veya yapay aydınlatma sağlanır. Gerektiğinde, yeterli yedek aydınlatma donanımları bulundurulur.

e) Bağlanması gereken hayvanlar için bağlama ekipmanları temin edilir. Bağlama işlemi; hayvanların beslenmelerine, su içmelerine veya herhangi bir zorluk çekmeden yere uzanmalarına imkân verecek, acı veya ıstırap çekmelerine engel olacak şekilde gerçekleştirilir.

f) Hayvanların aynı anda yere uzanabilmeleri, su içme ve beslenme noktalarına kolaylıkla erişebilmeleri için yeterli alan sağlanır.

g) Hayvanlar için yeterli miktarda yatak malzemesi temin edilir. Her bölmeye yerleştirilmesi gereken yatak malzemeleri, hayvanların türlerine veya kategorilerine uygun olmalıdır.

ğ) İnşaat veya bakım işlemleri, hayvanların yaralanmalarına yol açabilecek herhangi bir keskin kenar, tehlikeli nesne ya da hasarlı yüzeye temas etmesi önlenerek şekilde yapılır.

(3) Şap hastalığından korunmuş bölgelere nakledilen hayvanlar ile hastalıktan ari işletmelerden, arilik statüsü bozulmayacak şekilde diğer ari işletmelere nakledilen hayvanların istasyona kabulünün söz konusu olduğu durumlarda, bu hayvanların istasyona kabul edilen diğer hayvanlarla temasını önleyecek ayrı bir bölüm oluşturulur.

(4) Hasta, yaralı veya bireysel ilgiye ihtiyaç duyan hayvanların ayrı bir yerde barındırılabilmesi için uygun bölmeler bulunmalıdır.

(5) İstasyonlara iş için gelen veya buraları kullanan tüm kişiler için uygun sosyal tesisler bulunmalıdır.

(6) Atıkların saklanması ve tasfiyesi ile ölü hayvanların imhası için gerekli tedbirler alınmalıdır.

Dinlendirme istasyonlarında yapılacak iş ve işlemler

MADDE 8 – (1) Hayvanlar istasyona vardıktan sonra gecikme olmaksızın araçtan indirilir. Ancak, hava koşulları ve bekleme süreleri nedeniyle hayvanların indirilmesinde gecikme zorunluluğu doğarsa, hayvanlara mümkün olan en iyi refah koşulları sağlanmalıdır.

(2) Bindirme ve indirme sırasında, hayvanları korkutmamak, heyecanlandırmamak veya kötü muameleye maruz bırakmamak için gereken özen gösterilmelidir. Hayvanlar gereksiz yere acı veya ıstırapa neden olacak şekilde baş, boynuz, kulak, ayak, kuyruk, yün

veya tüylerinden kaldırılmamalı, sürüklenmemeli, gerekirse hayvanlar bireysel olarak yönlendirilmelidir.

(3) Hayvanların tesis genelindeki hareketi için;

a) Yönlendirme ve hareket ettirmede hayvanların sosyal davranış özelliklerinden yararlanılmalı ve hayvanların kullanacağı geçiş yolları bu özelliklere göre düzenlenmelidir.

b) Hayvanların yönlendirilmesinde kullanılacak araçlar yalnızca bu amaçla kullanılmalıdır. Elektrik şoku veren araçların kullanılmasından mümkün olduğunca kaçınılmalı, bu araçlar kullanılacaksa yalnızca hareket etmeyi reddeden yetişkin büyükbaş hayvanlar ve domuzlarda kullanılmalıdır. Bu kullanımda da şoklar iki saniyeden uzun sürmemeli, yeterli aralıklarla verilmeli ve hayvanların önünde hareket edebilecekleri bir alan bırakılmalıdır. Bu şoklar, yalnızca arka but tarafındaki kaslara uygulanmalıdır.

c) Hayvanların hassasiyet gösteren herhangi bir kısmına vurulmamalı veya basınç uygulanmamalıdır. Özellikle hayvanların kuyrukları ezilmemeli, bükülmemeli veya kırılmamalı ayrıca gözleri bağlanmamalıdır. Hayvanlara yumruk veya tekme atılmamalıdır.

ç) Hayvanları yönlendirmede yönlendirme bayrağı kullanılmasına özen gösterilmeli, sivri uçlu herhangi bir alet kullanılmamalıdır. Hayvanları yönlendirmek için kullanılan sopalar veya diğer araçlar, ancak hayvanın vücudunda herhangi bir yaralanmaya veya gereksiz ıstıraba yol açmayacak şekilde kullanılabilir.

(4) Nemli havada yüksek sıcaklıklara maruz kalmış olan hayvanlar, mümkün olan en kısa sürede ve uygun şekilde serinletilmelidir.

(5) İstasyonda barındırılan her bir hayvanın kaldığı süre içerisinde ve bir sonraki yemleme noktasına kadar geçecek tahmini yolculuk süresince ihtiyaç duyacağı yeterli miktarda temiz su ve uygun yeme erişebileceği şekilde beslenmesi ve sulanması sağlanır.

(6) Sıvı yeme ihtiyaç duyan genç buzağılar gibi özel beslenme ihtiyaçları bulunan hayvanlar bu ihtiyaçlarını karşılamak üzere uygun ekipmana ve personele sahip olan dinlenme noktalarına kabul edilmelidir. Aksi durumda söz konusu hayvanlar istasyona kabul edilmemelidir.

(7) Hayvanların durumu, istasyona varışlarından itibaren istasyonda kaldıkları süre boyunca uygun aralıklarla bir istasyon personeli tarafından kontrol edilmelidir.

İstasyondan ayrılıştaki yapılacak iş ve işlemler

MADDE 9 – (1) Hayvanların istasyondan ayrılmadan önce yolculuk için uygun durumda olup olmadığı, yolculuk kütüğüne uyulup uyulmadığı resmi veteriner hekim tarafından kontrol edilmelidir.

(2) Kontroller sonrası hayvan sağlığı ve refahı açısından bir aksaklığın tespiti halinde resmi veteriner hekim Hayvanların Nakilleri Sırasında Refahı ve Korunması Yönetmeliğinin 55 inci maddesinde belirtilen tedbirler ile aşağıdaki tedbirleri alır veya aldırır;

a) Sürücü ya da bakıcının değiştirilmesi,

b) Nakil aracından kaynaklanan bir problem olması durumunda nakil aracının geçici tamiri veya hayvanların tamamının ya da bir bölümünün başka bir nakil aracına aktarılması,

c) Hayvanların refahı bakımından daha uygun olanı tercih edilmek üzere, en kestirme güzergâh üzerinden gerçekleştirilmek koşuluyla, hayvanların ayrılış yerlerine geri gönderilmesi veya varış yerlerine gönderilmesi için nakillerine müsaade edilmesi,

ç) Sorun çözülünceye kadar, masrafları nakliyeciden karşılanmak üzere, hayvanların uygun yerde tutulması ve bakımlarının uygun şekilde yaptırılması,

d) Hayvanların refahını güvence altına alacak başka herhangi bir imkân olmadığı takdirde, hayvan refahı kurallarına uygun yöntemlerle kesilmesi ya da itlaf edilmesi.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Görev, Yetki, Sorumluluk ve Yükümlülükler

İstasyon işletmecisinin yetki ve sorumlulukları

MADDE 11 – (1) İşletmeci, istasyonun bu Yönetmelik hükümlerine uygun olmasını sağlar.

(2) Ulusal mevzuata göre tanımlanmış veya belgelendirilmiş hayvanları veya transit olarak geçiş yapan hayvanları istasyona kabul eder. Bu amaçla ilgili kişi, hayvanlara ait belgeler ile hayvanların kulak küpelerini ya da diğer tanımlama araçlarını rastgele kontrol eder veya ettirir.

(3) Hasta, yaralı veya bireysel ilgiye ihtiyaç duyan hayvanların ayrı bir yerde barındırılabilmesi için istasyon içinde uygun bölümler oluşturur. Hayvanların sağlık durumunu tehlikeye düşürebilecek her türlü temastan kaçınılır, istasyona getirilmiş hayvanların nakil esnasındaki hayvanlarla birlikte ve istasyonda dinlendirilen diğer hayvanlardan ayrı bölmelerde tutulmasını sağlar.

(4) Hayvanların ihtiyaçları doğrultusunda uygun zamanlarda beslenmesini ve sulanmasını sağlar ve bu amaçla, gerekli miktarlarda yem ve su temin eder.

(5) Hayvanların bakımını yaptırır, gerektiğinde hayvanların refah ve sağlık ihtiyaçları doğrultusunda gereken tüm tedbirleri alır.

(6) Kendi sorumluluğunda iken hastalanan veya yaralanan hayvanların uygun şekilde tedavi ettirilmesi ve hayvan refahı kuralları çerçevesinde bu hayvanların uygun şekilde kesilmesi, itlaf veya imha edilmesini temin eder.

(7) Bu Yönetmelikte belirtilen görevleri yerine getirebilmek amacıyla, hayvanlara gerekli bakımı yapabilecek ve ihtiyaç halinde hayvanların idaresini sağlayabilecek, bulunduğu işletmede veya bir eğitim kurumunda özel bir eğitim almış veya bahsedilen eğitime denk gelen tatbiki tecrübeye ve gerekli yetenek, bilgi ve profesyonel yetkinliğe sahip personel istihdam eder.

(8) Dinlendirme istasyonlarında hayvanlarla birlikte çalışan tüm kişilerin hayvan refahı hükümlerine uygun hareket etmeleri için gerekli tedbirleri alır.

(9) Bir iş günü içerisinde aşağıda belirtilen bilgilere ilişkin kayıt işlemlerini gerçekleştirir ve bağlı bulunduğu il veya ilçe müdürlüğüne bildirir. Bu bilgileri saklar ve en az üç yıl boyunca denetimler için hazır bulundurur.

a) İstasyona gelen her hayvan nakli için indirme işleminin tamamlandığı ve yeniden yükleme işleminin başladığı tarih ve saat kayıtları,

b) 6 ncı maddenin altıncı fıkrasında belirtilen temizlik ve dezenfeksiyon işlemi için istasyonun boşaltıldığı, temizlendiği ve dezenfekte edildiği tarihi ve saati,

c) İstasyona gelen her bir hayvan nakli için düzenlenmiş olan veteriner sağlık raporunun nerede düzenlendiği, düzenleme tarihi, sayfa ve seri numarası, düzenleyen kişiye ait bilgileri,

ç) Dinlenme istasyonuna gelişte veya istasyonda kalış süresince hayvanlarda herhangi bir ölüm olayı gerçekleşmişse bunların sayısı ile durumu izah eden ayrıntılı raporları,

d) İstasyona gelişte ve kalış süresince ciddi şekilde yaralanan veya bir sonraki yolculuk için uygun durumda olmayan hayvanların sayısı ile bu durumu izah eden ayrıntılı raporları,

e) Hayvan naklini yapan nakliyecisi ve sürücülerin adı/soyadı ve adres bilgileri ile araçlara ilişkin bilgilerin kaydını tutar ve herhangi bir kural dışılığın tespiti halinde, bağlı bulunduğu il/ilçe müdürlüğüne en kısa sürede bilgi verir.

BELİRLİ CANLI TIRNAKLI HAYVANLARIN İTHALATI VE TRANSİT GEÇİŞİNE İLİŞKİN HAYVAN SAĞLIĞI KURALLARININ BELİRLENMESİNE DAİR YÖNETMELİK

Resmî Gazete Tarihi: 20.09.2015 Resmî Gazete Sayısı: 29481

İKİNCİ BÖLÜM
Belirli Canlı Tırnaklı Hayvanların İthalatı İçin Geçerli
Hayvan Sağlığı Şartları

Özel hayvan sağlığı şartları

MADDE 7 – (1) Bakanlık, canlı tırnaklı hayvanların izinli ülkelerden ithalatı veya transit geçişleri için özel hayvan sağlığı şartlarını belirler. Bu şartların belirlenmesinde aşağıda yer alan hususlar dikkate alınır.

- a) İlgili hayvan türleri,
- b) Hayvanların yaşı ve cinsiyeti,
- c) Hayvanların planlanan varış yeri ya da kullanım amacı,
- ç) Hayvanların ithalatından sonra yurtiçinde uygulanacak ilave tedbirler.

(2) Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen özel hayvan sağlığı şartları, hayvanların duyarlı olduğu hastalıklarla ilgili Türkiye'nin mevzuatında düzenlenen kurallar temel alınarak belirlenir.

(3) İhracatçı ülke tarafından verilen resmi sağlık garantilerinin Türkiye tarafından resmen kabul edilebilecek denklikte olması durumunda, özel hayvan sağlığı şartları söz konusu garantiler temel alınarak belirlenebilir.

İstisnai durumlar

MADDE 9 – (1) Bakanlık, aşağıda belirtilen hayvanlar için 7 nci ve 8 inci maddelere istisna olarak veteriner sağlık sertifikası modelleri de dahil olmak üzere, izinli ülkelere canlı tırnaklı hayvanların ithalatı veya transit geçişleri için özel düzenlemeler getirebilir.

- a) Kendilerinin ticari işlemlere konu olmadığı spor etkinliklerine, sirkelere, gösterilere ve sergilere katılımı amaçlanan hayvanlar,
- b) Hayvanat bahçelerine, eğlence parklarına ve deney laboratuvarlarına gönderilmesi amaçlanan hayvanlar,
- c) Hayvan refahı amacıyla gerekli olan ve Bakanlıkça belirlenen yerler haricinde ülke içerisinde hiçbir yerde duraklama yapmaksızın gümrük ile resmi veteriner hekim onayı ve gözetimi altında onaylı veteriner sınır kontrol noktası üzerinden ülke topraklarından transit geçiş yapan hayvanlar,
- ç) Ev ve süs hayvanı olarak sahiplerine eşlik eden hayvanlar,
- d) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (ç) bentlerinde belirtilen amaçlarla Türkiye'den gönderilen ve 30 gün içerisinde geri getirilen hayvanlar,
- e) Nesli tehlike altındaki türler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Çeşitli ve Son Hükümler

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında izinli ülke listeleri yayınlanıncaya kadar, sığır cinsi hayvanlar ile koyun ve keçi türü hayvanların ithalat ve transit geçişlerine, Bakanlık tarafından halihazırda resmi internet sitesinde yayınlanan listelerde yer alan ülkelere izin verilir.

(2) Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen türler dışındaki, özellikle de kendilerinin ticari işlemlere konu olmadığı spor etkinliklerine, sirkelere, gösterilere ve sergilere katılımı ile hayvanat bahçelerine, eğlence parklarına ve deney laboratuvarlarına gönderilmesi amaçlanan hayvanların ithalat ve transit geçişlerine izin verilip verilmeyeceğine, bu Yönetmelik kapsamında izinli ülke listeleri yayınlanıncaya kadar ve sadece hayvan hastalıkları nedeniyle

ithalata kısıtlama uygulanmayan ülkeler için, Bakanlık tarafından yapılan değerlendirmeye göre karar verilir.

**TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU ULUSAL KONTROL
LABORATUVARININ GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLARI
İLE ÇALIŞMA USUL VE ESASLARI
HAKKINDA YÖNETMELİK**

Yayımlandığı Resmî Gazete:

*Resmî Gazete Tarihi: 30.11.2022 Resmî
Gazete Sayısı: 32029*

İKİNCİ BÖLÜM

Ulusal Kontrol Laboratuvarının Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Görev, yetki ve sorumluluklar

MADDE 5-

(3) Ulusal Kontrol Laboratuvarının faaliyet alanları aşağıda belirtilmiştir:

- r) Test ve çalışmalarda kullanılacak deney hayvanlarının uluslararası standartlarda üretilmesi, yetiştirilmesi, bakımı, beslenmesi ve hayvan refahının gözetilmesini sağlamaya yönelik iş ve işlemleri yürütmek.
- s) Hayvan deneyleri etik kurulu denetiminden geçmiş test ve çalışmaların prosedürlere ve standartlara uygun yürütülebilmesi için ortam şartlarını sağlamak.
- ş) Hayvan deneyleri yerel etik kurulu kurmak, yürütmek ve gerekli izinleri düzenlemek.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Genel Gereklilikler, Numune Kabul, Analiz İşlem ve Süreçleri

Genel gereklilikler

MADDE 7-

(2) Analiz faaliyetlerinde deney hayvanı kullanımına ilişkin iş ve işlemler ile yetkinlik süreçleri deney hayvanları ile çalışma hususunu konu alan mevzuat hükümleri doğrultusunda yürütülür.

YEDİNCİ BÖLÜM

Personelin Analiz Yapmaya Yetkilendirilmesi, Analiz Yöntemleri, Analiz Raporları

Personelin analiz yapmaya yetkilendirilmesi faaliyetleri

MADDE 15-

(3) Deney hayvanları ile çalışılacak personele Kurum tarafından ilgili mevzuat hükümlerine göre açılan eğitime katılarak sertifikalandırılması sonrasında belirlenen gözlem süresi sonunda personel performansı gözetilerek yetki verilir.

TIBBİ CİHAZ KLİNİK ARAŞTIRMALARI YÖNETMELİĞİ

Yayımlandığı Resmî Gazete:

*Resmî Gazete Tarihi: 08.07.2022 Resmî Gazete
Sayısı: 31890*

İKİNCİ BÖLÜM
Araştırmanın Genel Esasları

Klinik araştırmalar ile ilgili genel esaslar

MADDE 5-

(2) Tıbbi Cihaz Yönetmeliğinin 62 nci maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendinde belirtilen uluslararası standartlara uygun olarak;

a) Araştırma cihazının, öncelikle insan dışı deney ortamında veya yeterli sayıda deney hayvanı üzerinde araştırılmış olması şarttır.

b) İnsan dışı deney ortamında veya hayvanlar üzerinde yapılan deneyler sonucunda ulaşılan bilimsel verilerin, araştırma ile varılmak istenen hedefe ulaşmak açısından cihazın/cihazların klinik araştırmalarının yürütülebilmesi için yeterli kanıtı sağlaması gerekmektedir.

VETERİNER ENSTİTÜLERİNİN TEŞKİLAT, GÖREV, YETKİ VE
SORUMLULUKLARI İLE ÇALIŞMA USUL VE
ESASLARINA DAİR YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 10.12.2021 Resmî
Gazete Sayısı: 31685

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen; cc) Üretim: Enstitü müdürlüklerince hayvan sağlığı alanında veya ilgili otorite tarafından izin verilmesi halinde beşeri tıbbi alanda kullanılan aşı, serum, antiserum, suş, biyolojik ürün, deney hayvanı, diğer test kiti gibi sağlık ürünlerinin araştırma-geliştirme safhaları veya nihai ürünün üretimine kadar olan tüm süreci, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM
Kuruluş, İdari Birimler, Görev, Yetki ve Sorumluluk ile Çalışma Esasları

Enstitülerin görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 6 – (1) Enstitülerin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

a) Ülkemizde görülen her türlü hayvan hastalıkları ile ilgili teşhis, analiz, ileri analiz, kontrol ve epidemiyolojik çalışmaları yapmak, mücadele stratejileri belirlemek.

b) Teşhis, tedavi, analiz ve koruma için gerekli olan veteriner sağlık ürünlerini ve gerektiğinde diğer sağlık ürünlerini üreterek, gerekli teknolojileri kurmak ve geliştirmek, uluslararası ve ulusal kabul görmüş teşhis ve analiz metotlarını uygulamak, yeni teşhis metotlarının geliştirilmesini ve uygulanmasını yaygınlaştırmak ve ülkesel metot birlikteliği çalışmasına katkıda bulunmak.

c) Ulusal kalkınma hedefleri ile dünyadaki teknolojik, ekonomik ve sosyal gelişmeleri göz önünde tutarak, hayvan sağlığı alanında sorunları ortaya koymak, çözümlenmek ya da çözümlenmesine yardımcı olmak, bu alanda Bakanlıkça yetki verilen konularda araştırma

yapmak, bulgularını Bakanlığın onayı ile bilim dünyasına duyurmak, bu çalışmalarını hayvan, insan ve çevre sağlığını kapsayacak şekilde tek sağlık anlayışı çerçevesinde yürütmek.

ORMAN KANUNUNUN 17 NCI MADDESİNİN ÜÇÜNCÜ FIKRASININ UYGULANMASI HAKKINDA YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 30.11.2021 Resmî Gazete Sayısı: 31675

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

aa) Sokak hayvanları bakımevi: Barınacak yeri olmayan veya sahibinin ya da koruyucusunun ev ve arazisinin sınırları dışında bulunan ve herhangi bir sahip veya koruyucusunun kontrolü ya da doğrudan denetimi altında bulunmayan sahipsiz evcil hayvanların, kısırlaştırılıp aşılanarak alındıkları ortama bırakılmaya veya bu zaman zarfında sahiplendirilinceye kadar geçici olarak kaldığı tesisleri, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Verilecek İzinler, Müracaat ve Değerlendirme

17 nci maddenin üçüncü fıkrasına göre verilecek izinler

MADDE 4 – (1) Ormanlık alanlarda kamu yararı ve zaruret bulunması halinde; yol, liman geri hizmet alanı, havaalanı, demiryolu, teleferik hattı, tünel gibi ulaşım tesislerine; patlayıcı madde emniyet alanı, yer altında yapılacak patlayıcı madde deposu, savunma ve güvenlik tesislerine; enerji nakil hattı, trafo binası, enerji üretim santralleri, ölçüm ve gözlem istasyonları gibi enerji tesislerine; telefon iletim hattı, iletişim panosu, ölçüm istasyonu, R/L tesisleri, radyo-televizyon verici istasyonu ve antenleri, elektronik haberleşme sistemlerine ait baz istasyonları, fiber optik kablo gibi haberleşme tesislerine; su arama, jeotermal kaynak ve doğal mineralli su arama, su kuyusu, kaptaj, su isale hattı, su deposu gibi su tesislerine; atıksu tesislerine; petrol ve doğalgaz boru hattı; azot, argon ve oksijen gazlarının kullanıldığı hava ayırıştırma tesislerine; alt yapı tesislerine; katı atık aktarma istasyonu, katı atık bertaraf ve düzenli depolama tesislerine; ruhsata dayalı petrol ve doğalgaz arama, işletilme ve yeraltı doğalgaz depolanmasına ilişkin tesislere; yeraltı depolama tesislerine; baraj, gölet, sokak hayvanları bakımevi, mezarlık tesislerine; aile sağlığı merkezi, hastane gibi sağlık tesislerine; ilk, orta, lise ve dini eğitim tesisi ile dini eğitim tesisine bağlı uygulama maksatlı ibadethane tesisi gibi eğitim tesislerine; futbol sahası, kapalı spor salonu, atış poligonu gibi kalıcı konaklama tesisi olmayan spor tesislerine; adli hizmet tesislerine; ceza infaz kurumu tesislerine ve bunlarla ilgili yer, bina ve tesislere izin verilebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İzin İşlemlerine İlişkin Hükümler

İzin rapor eklerinin hazırlanması ve onaylanması

MADDE 13 – (4) Sokak hayvanları bakımevi izinlerinde Bakanlık Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğünün uygun görüşü alınır.

Kısıtlamalar

MADDE 25 – (3) Sokak hayvanları bakımevi maksadıyla genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, büyükşehir belediyeleri, il ve ilçe belediyelerine izin verilebilir.

MERKEZ AV KOMİSYONU, İL VE İLÇE AV KOMİSYONLARININ GÖREVLERİ, ÇALIŞMA USUL VE ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 09.04.2021 Resmî Gazete Sayısı: 31449

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Aktif avcı: Avcılık belgesine sahip avlanma izni alan avcıyı,
- b) Av hayvanı: Kanun kapsamında avlanan, korunan ve Bakanlıkça belirlenen listede yer alan hayvanları,
- c) Av sezonu: Merkez Av Komisyonunca tespit edilen ve avlanmasına izin verilen ilk grup av hayvanlarının avının açıldığı tarih ile son grup av hayvanlarının avının kapandığı tarih arasındaki süreyi,
- ç) Av yılı: 1 Nisandan başlayarak takip eden yılın 31 Mart sonuna kadar olan süreyi,
- d) Avcı: Avcılık belgesine sahip olan kişiyi,
- e) Avcı kuruluşu: Kuruluş statüsünde, avcılık ile av ve yaban hayatının korunması, geliştirilmesi ve düzenlenmesine ilişkin hükümlerin yer aldığı dernekleri ve bunların 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu kapsamında oluşturduğu federasyon ve konfederasyonları,
- f) Avcılık belgesi: Onsekiz yaşını doldurmuş, silâh taşıma ehliyetine sahip, Kanuna göre avcılık belgesi almaya engel hali bulunmayan, avcılık ve av yaban hayatı ile ilgili eğitim almış ve sınavda başarılı olmuş kişilere başvuruları halinde verilen belgeyi,
- g) Avlanma izni: Her av yılı için av hayvanı gruplarına ve avcılık belgesi çeşitlerine göre Bakanlıkça tespit edilen ücretleri yatırarak alınan izni,
- ğ) Avlanma zamanı: Gün doğumundan bir saat öncesi ile gün batımından bir saat sonrası arasında kalan zamanı,
- h) Bakan: Tarım ve Orman Bakanını,
- ı) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,
- i) Bölge Müdürlüğü: Tarım ve Orman Bakanlığı Bölge Müdürlüğünü,
- j) Bölge Müdürü: Tarım ve Orman Bakanlığı Bölge Müdürünü,
- k) Bölge Müdür Yardımcısı: Tarım ve Orman Bakanlığı Bölge Müdürlüğüne bağlı bölge müdür yardımcısını,
- l) Değerlendirme Komisyonu: Komisyon, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdür Yardımcısı başkanlığında, Av Yönetimi Daire Başkanı, Yaban Hayatı Daire Başkanı,

Koruma ve Kontrol Çalışma Gurubu sorumlusu ile Avcılık Hizmetleri Çalışma Gurubu sorumlusunun katılımıyla oluşan komisyonu,

m) Devlet avlağı: Devlet ormanları, toprak muhafaza ve ağaçlandırma sahaları ve benzeri yerlerle Devlet tarım işletmeleri, baraj gölleri ve emniyet sahalarında, ilgili kuruluşun muvafakati alınarak Bakanlıkça avlak olarak ayrılan yerleri,

n) Genel avlak: Özel ve Devlet avlakları dışında kalan bütün av sahaları ile göl, lagün, bataklık ve sazlık gibi sahaları,

o) Genel Müdürlük: Doğa Koruma ve Millî Parklar (DKMP) Genel Müdürlüğünü,

ö) Gönüllü kuruluş: Amacı av ve yaban hayatının korunması ve geliştirilmesi olan ve bu alanda faaliyet gösteren vakıf, dernek veya bunların oluşturduğu federasyon ve konfederasyonlar gibi sivil toplum örgütlerini,

p) İldeki Şube Müdürlüğü: Bölge Müdürlüğüne bağlı ildeki şube müdürlüğünü,

r) Kanun: 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununu,

s) Özel avlak: Bir bütün teşkil eden özel mülkiyetteki tapulu arazilerden, Bakanlıkça avlaklar için tespit ettiği ve tanımladığı şartlara uygun olan avlakları,

ş) Şef: İldeki şube müdürlüğüne bağlı şefi,

t) Şeflik: İldeki şube müdürlüğüne bağlı şefliği,

u) Yaban hayvanı: Sadece suda yaşayan memeliler dışında kalan ve Bakanlıkça belirlenen bütün memelileri, kuşları ve sürüngenleri, ifade eder.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Komisyonların Görev ve Yetkileri

Korunacak av hayvanlarının belirlenmesi

MADDE 21 – (1) İl ve ilçe av komisyonları Bakanlıkça tespit edilen ve ilan edilen av hayvanları türleri listesinde bulunan av hayvanlarından; il veya ilçe mülki sınırları içindeki devlet avlağı ve genel avlaklarda popülasyonlarındaki birey sayıları azalan ve yok olma tehlikesi ile karşı karşıya olan av hayvanı türlerini, Merkez Av Komisyonu Kararının geçerli olduğu süreler de korunmasını veya bunların avlanmasının yasaklanması için bir üst komisyona teklifte bulunabilir.

(2) İl ve ilçe av komisyonlarınca korunması amacı ile teklifte bulunulan av hayvanları, Merkez Av Komisyonunca değerlendirilerek uygun görüldüğünde kararın geçerli olduğu o av yılı için koruma altına alınır.

(3) Merkez Av Komisyonu, korunacak av hayvanı türlerinin avını, sayılarının ve popülasyonlarındaki birey sayılarının azaldığı avlakları göz önünde bulundurarak bölgesel olarak da yasaklayabilir.

Avlanmasına izin verilecek av hayvanlarının avlanma süreleri, zamanı ve günlerinin tespiti

MADDE 22 – (1) İl ve ilçe av komisyonları Bakanlıkça tespit ve ilan edilen av hayvanları türleri listesinde bulunan sürüngen, kuş ve memeli av hayvanlarının sınıf ve türlerine göre eş tutma, üreme, yavru büyütme, erginleşme gibi yaşam evreleri ve popülasyon durumları göz önünde bulundurularak avlanmasına izin verilecek av hayvanlarını ve avlanma sürelerinin başlama ve bitiş tarihleri ile avlanma günlerini ve zamanını tespit ederek bir üst komisyona teklifte bulunur.

(2) Avlanma sürelerinin başlama ve bitiş tarihleri ile avlanma günlerinin ve zamanının tespitinde il veya ilçelerde veya üniversitelerde yapılmış ve Genel Müdürlüğe intikal ettirilmiş varsa bilimsel veriler ve araştırmalar da göz önünde bulundurulur.

(3) Merkez Av Komisyonu il av komisyonlarının tekliflerini de dikkate alarak Bakanlıkça tespit edilen ve ilan edilen av hayvanları türleri listesinde bulunan sürüngen, kuş ve memeli av hayvanlarının sınıf ve türlerine göre eş tutma, üreme, yavru büyütme, erginleşme gibi yaşam evreleri ve popülasyon durumları göz önünde bulundurularak avlanmasına izin verilecek av hayvanlarını ve avlanma sürelerinin başlama ve bitiş tarihleri ile avlanma günlerini ve zamanını, tespit eder.

(4) Merkez Av Komisyonu avlanmasına izin verilecek av hayvanları ve avlanma sürelerini bölgesel olarak belirleyebilir.

Avlanma miktarlarının tespiti

MADDE 23 – (1) İl ve ilçe av komisyonları, avlanma sürelerini tespit ettiği av hayvanlarının popülasyon durumuna göre bir av günü için avcı başına avlanma miktarlarını ve bir günden fazla süren avlanmalarda nakil vasıtalarında bulunan avcı başına taşınabilecek avlanma miktarlarını tespit edip bir üst komisyona teklif eder.

(2) Merkez Av Komisyonu il av komisyonu kararlarını da göz önünde bulundurarak avlanma sürelerini tespit ettiği av hayvanlarının popülasyon durumuna göre bir av günü için avcı başına avlanma miktarlarını ve bir günden fazla süren avlanmalarda nakil vasıtalarında bulunan avcı başına taşınabilecek avlanma miktarlarını tespit eder.

(3) Merkez Av Komisyonu avlanmasına izin verilecek av hayvanlarının avlanma miktarlarını bölgesel olarak belirleyebilir.

Yasaklanan avlanma araç ve gereçlerinin tespiti

MADDE 24 – (1) İl ve ilçe av komisyonları; avlanma vasıtalarından olan ses, manyetik dalga, ışık yayan araç ve gereçler ile her türlü tuzak veya kapanlar, gümeler, kara, hava araçları ve tekneler ile benzeri araç ve gereçlerden avlanmada kullanılmasının yasaklanması gerekenlerin özelliklerini belirler ve bir üst komisyona teklif eder.

(2) Özelliklerini belirleyerek yasaklanmasını istediklerinin dışında kalan ve avlanmada kullanılmasına izin verilecek araç ve gereçlerin ise avlanmada kullanılmasına ve araçlarda bulundurulmasına, avlanan hayvanların taşınmasına ve avlanma gayesi dışında mücadele kapsamında ve kişilerin kendilerini, tarlalarını ve sürülerini korumak amacıyla avlaklarda avcılık belgesi ve avlanma izni olmadan avlanma zamanı dışında avlanmalarına, yasalarla izin verilen ve avlanmada kullanılan silahları ve araçları avlaklarda taşınmalarına ve mücadele maksatlı kullanmalarına veya köpek bulundurmalarına ve eğitilmiş hayvanlarla avlanmalarına ilişkin esas ve usullerle ilgili bir üst komisyona teklifte bulunur.

(3) Merkez Av Komisyonu; il av komisyonlarının tekliflerini de göz önünde bulundurarak, avlanma vasıtalarından olan ses, manyetik dalga, ışık yayan araç ve gereçler ile her türlü tuzak veya kapanlar, gümeler, kara, hava araçları ve tekneler ile benzeri araç ve gereçlerden avlanmada kullanılmasının yasaklanması gerekenlerin özelliklerini belirler.

(4) Özelliklerini belirleyerek yasaklanmasını istediği araç ve gereçlerin dışında kalan ve avlanmada kullanılmasına izin verileceklerin ise avlanmada kullanılmasına ve araçlarda bulundurulmasına ilişkin esas ve usulleri tespit eder.

Yasaklanan avlakların tespiti

MADDE 25 – (1) İl ve ilçe av komisyonları mülki sınırları dahilinde bulunan devlet avlakları ve genel avlaklarda orman yangını, olumsuz hava koşulları, aşırı avlanma gibi

nedenlerle av hayvanlarının popülasyonlarının azalması ve nesillerinin tehlike altına düşmesinin söz konusu olduğu hallerde belli edeceği devlet ve genel avlaklarında avlanmanın bir av yılı yasaklanmasını bir üst komisyona teklif eder.

(2) Merkez Av Komisyonu; yasaklanması istenen devlet ve genel avlaklarla ilgili teklifleri gerekçeleriyle birlikte değerlendirerek bir av yılı ava açabilir veya kapatabilir.

(3) Merkez Av Komisyonu; av ve yaban hayvanlarının sürdürülebilirliği için gerekli görmesi durumunda, il av komisyonunun teklifi doğrultusunda yaban hayvanı popülasyonlarının olumsuz hava koşulları ve aşırı avlanma nedeni ile azaldığı devlet ve genel avlaklarında gerekçelerini belirterek üst üste iki av yılı ve orman yangını nedeni ile yaban hayvanı popülasyonunun azaldığı devlet ve genel avlaklarında ise doğal yaşam dengesinin yeniden kurulduğu bilimsel olarak tespit edilinceye kadar yasaklayabilir.

Mücadele maksatlı avlanma esas ve usulleri

MADDE 26 – (1) Merkez Av Komisyonu avlanma gayesi dışında mücadele kapsamında ve kişilerin kendilerini, tarlalarını ve sürülerini korumak maksadıyla avlaklarda avcılık belgesi ve avlanma izni olmadan avlanma zamanı dışında avlanmalarına, yasalarla izin verilen ve avlanmada kullanılan silahları ve araçları avlaklarda taşımalarına ve mücadele maksatlı kullanmalarına veya köpek bulundurmalarına ve eğitilmiş hayvanlarla avlanmalarına ilişkin esas ve usulleri tespit eder.

(2) Merkez Av Komisyonu Kanun kapsamında yasal olarak avlanan av hayvanları ile mücadele amaçlı avlanan av hayvanlarının avlaklardan tüketim yerlerine taşınması ile ilgili esas ve usulleri belirlemeye yetkilidir.

(3) Av hayvanlarının nakli ile ilgili olarak 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu hükümleri saklıdır.

SU ÜRÜNLERİ ÜRETİMİNDE KİRALAMA YÖNETMELİĞİ

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 31.10.2020 Resmî Gazete Sayısı: 31290

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

e) Kiracı: Su ürünleri üretim yerini, avcılık istihsal hakkını veya suyu kiralayan kurum, kuruluş, gerçek veya tüzel kişileri,

f) Kuruluş: Su ürünleri üretim yerinde, bu amaçla kurulan kooperatif ve birlikleri,

g) Rekreatif amaçlı su ürünleri istihsalı: Projeye dayalı olarak Bakanlıkça kiralanan içsularda veya bu amaçla belirlenmiş su alanlarında bir bedel karşılığında yapılan dinlenme, eğlence ve spor amaçlı su ürünleri avcılığını,

h) Su ürünleri: Denizlerde ve içsularda bulunan bitkiler ile hayvanlar ve bunların üreme ürünlerini,

i) Su ürünleri istihsal hakkı: Ticari, amatör, ıslah ve rekreatif amaçlı su ürünleri avcılık hakkını,

j) Su ürünleri üretim yeri: Su ürünlerinin doğal olarak ürettiği, avcılığının yapıldığı veya yetiştirildiği, içinde veya üzerinde istihsal vasıtasının veya tesisinin kurulabildiği, kullanılabildiği su alanlarını,

k) Su ürünleri yetiştiricilik bölgesi: Deniz ve içsularda veya bu yerlerden su alınarak karada, bir veya birden çok su ürünleri türünün yetiştirildiği, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığınca uygun görülen, denizlerde ise Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının da görüşü alınarak, Tarım ve Orman Bakanlığınca işletmelerin bölgesel olarak planlanarak izinlendirildiği ve bunların su ürünleri üretimi yapmaları için ayrılan bölgeleri,

l) Yetiştiricilik projesi: Yetiştiriciliği yapılacak su ürünü türünü, su ürünleri tesislerinin yerini, mahiyetini, mali yönünü, mimari çizim ve inşaat hesaplarını, keşif-metraj cetvellerini, yetiştiricilik tekniğini ve üretim planını, kamu kurum ve kuruluşlarından alınmış belgeler ile kurulacak işletmeye ait her türlü belge ve bilgilerin bütünü, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler ve Komisyonun Oluşturulması

Genel hükümler

MADDE 5 – (4) Dalyanlar, lagünler ve avcılığına sınırlama getirilen türler hariç denizlerde su ürünlerinin avcılık yoluyla istihsal hakkı kiraya verilmez.

(5) Süresi komisyonca belirlenmek üzere su ürünleri üretim yerlerinde, su ürünlerinin ticari amaçlı istihsal hakkı en fazla beş yıla, projeye dayalı amatör, rekreasyonel ve ıslah amaçlı istihsal hakkı ise en fazla on yıla kadar kiraya verilebilir. Kira süresinin uzatılması talebinde bulunulamaz.

(6) Ticari amaçlı su ürünleri istihsal hakkı kiralanan yerlerde, Bakanlıkça yayımlanan ticari ve amatör amaçlı su ürünleri avcılığını düzenleyen tebliğlerde belirlenen şartlara uygun olarak, il müdürlüğünce belirlenecek alanlarda ve zamanlarda amatör avcılık yapılabilir.

(7) Süresi komisyonca belirlenmek üzere su ürünleri yetiştiriciliği yatırımlarında kullanılan su ve su alanları; içsularda en az beş yıl en fazla on yıla kadar, denizlerde en az on yıl en fazla on beş yıla kadar kiraya verilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kiralama ile İlgili Usul ve Esaslar

Su ürünlerinin avcılık yoluyla istihsal hakkının kiraya verilmesi

MADDE 7 – (1) Su ürünleri üretim yerlerinde avcılık yoluyla istihsal hakkı Genel Müdürlüğün uygun görüşü ile il müdürlüğünce kiraya verilebilir. Su ürünleri üretim yerlerinde istihsal amaçlı yapılacak kiralama başvuruları değerlendirilirken sürdürülebilir balıkçılık yönetimi açısından, yıllık avlanabilir stok miktarının bulunup bulunmadığı dikkate alınır. Avlanabilir yıllık stok miktarı tespiti, kira süresi tamamlanan su ürünleri üretim yerlerinin yeni dönem için kiraya verilmesinden önce veya ihtiyaç duyulması durumunda Bakanlıkça yapılır ya da yaptırılır.

(6) Su ürünleri üretim yerlerinde bulunan sucül bitkiler dahil tüm su ürünleri, birlikte veya ayrı ayrı kiraya verilebilir.

(10) Baraj, göl ve göletlerin tamamen veya kısmen projeli olarak rekreasyonel amaçlı avcılık hakkı, Genel Müdürlüğün uygun görüşü alınarak il müdürlüğünce öncelikle kiralanacak alanın bulunduğu bölgedeki yerel yönetim ve iştiraklerine, bunlardan talep gelmemesi durumunda sırasıyla; kuruluşlara, bu amaçla kurulmuş dernek ve federasyonlara ya da gerçek veya tüzel kişilere kiraya verilebilir.

a) Projeli olarak rekreasyonel amaçlı avcılık hakkının kiraya verilmesine ilişkin kriterler ve projelerin yarışırma veya değerlendirme şartları Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

b) Projeli olarak rekreasyonel amaçlı kiralanan alanlardaki balık tutma ve diğer hususlardaki kiracı tarafından yıllık olarak talep edilen ücret il müdürlüğünün onayına tabidir.

(11) Ticari amaçlı avcılık yoluyla istihsal hakkı kiralanan su ürünleri üretim yerlerinin, kiracısı tarafından başvuruda bulunulması halinde Genel Müdürlüğün uygun görüşü ile aynı yer için projeli olarak rekreasyonel amaçlı istihsal hakkı da ayrıca kiralanaabilir. Bu durumda kira sözleşmesi, bu alan için komisyon tarafından belirlenecek yeni kira bedeli üzerinden, mevcut sözleşmesinde devam eden kira süresi ile sınırlı olmak şartıyla yenilenir.

(12) Avcılık yoluyla istihsal hakkı kiralanan su ürünleri üretim yerleri için belirlenen yıllık avlanabilir tahmini su ürünleri stok miktarından fazla istihsal yapılamaz. Yapılan istihsal faaliyetleri il müdürlüğünce takip edilir. Bir türde dahi kiralamaya esas avlanabilir tahmini stok miktarın tamamı istihsal edildiğinde, o yıl için o türe ait istihsal faaliyeti sona erdirilir.

(13) Kiracı, avcılık yoluyla istihsal edilen her türe ait miktarın ayrı ayrı, belirlenen zaman ve formlara uygun olarak kaydını tutmak ve il müdürlüğüne bildirmekle sorumludur. İl müdürlüğü tarafından bu bilgilerin doğruluğu kontrol edilerek su ürünleri bilgi sistemine kaydedilir.

(14) Su ürünleri üretim yerlerinde avcılık yoluyla su ürünleri istihsal hakkını kiralayanlar, bu haklarını başkasına devredemez. Devrettiğinin belirlenmesi durumunda sözleşme iptal edilir. O yıla ait ödenen kira bedeli ve teminat iade edilmez, hazineye gelir olarak kaydedilir.

(15) Su ürünlerinin avcılık yoluyla istihsal hakkının kiralandığı alanlarda Bakanlıkça yayımlanan ticari ve amatör amaçlı su ürünleri avcılığını düzenleyen tebliğlere uygun avcılık yapılması zorunludur. Bu hususta sorumluluk kiracıya aittir. Projeli olarak rekreasyonel amaçlı istihsal hakkının kiralandığı alanlarda yapılacak amatör avcılık faaliyetlerine ilişkin hususlar Genel Müdürlük tarafından ayrıca belirlenebilir.

Avlanılabilir stok miktarlarında değişiklik olması durumunda kira bedelinin tespiti

MADDE 8 –(1) Avcılık yoluyla istihsal hakkının kiralandığı su ürünleri üretim yerlerinde, kiracının talebi doğrultusunda yeni bir stok tespit çalışması yapılmaz. Ancak dönem içerisindeki yeni bir stok tespit çalışması; istilacı türlerin bulunması veya popülasyonun arttığına tespit edilmesi veya herhangi bir türün avlanabilir stok miktarının tespit edilen miktardan daha fazla olduğunun il müdürlüğünce değerlendirilmesi halinde yapılabilir. İl müdürlüğünün teklifi ile Genel Müdürlüğün uygun görmesi halinde kira sözleşmesi, belirlenen yeni avlanabilir tahmini su ürünleri stok miktarı ve tespit edilen bir sonraki yılın kira bedeli üzerinden, mevcut sözleşmedeki kira süresi ile sınırlı olmak şartıyla yenilenebilir.

ANTARKTİKA'DA ÇEVRE KORUMA PROTOKOLÜNÜN UYGULANMASINA DAİR YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

*Resmî Gazete Tarihi: 13.06.2020 Resmî
Gazete Sayısı: 31154*

İKİNCİ BÖLÜM

Genel İlkeler, Çevresel Acil Durumlar, İzinler ve Çevresel Etki Değerlendirmesi

Genel ilkeler

MADDE 5

(4) Bilimsel faaliyetler için numune toplama amacıyla verilen izinler dışında, yenileme kapasitesi göz önünde bulundurularak yerel flora ve fauna popülasyonuna veya habitata zarar verici müdahalede bulunmak yasaktır.

İzinler

MADDE 7 – (1) Aşağıda belirtilen;

- Maden ve paleontolojik buluntuların bilimsel faaliyet için Antarktika Andlaşma Bölgesinden çıkarılması,
- Antarktika flora-faunası ile mikroorganizmalardan örnekleme yapılarak bu örneğin Antarktika Andlaşma Bölgesi dışına çıkarılması,
- Yerel bitki ve hayvan türlerinin habitatları veya popülasyonuna müdahale edilmesi,
- Yerel olmayan bitki hayvan veya mikroorganizmaların bilimsel amaçlar dâhilinde Antarktika Andlaşma Bölgesine sokulması,
- Pestisitler, poliklorlu bifeniller, ambalaj malzemesi olarak kullanılan polistiren kürecikler veya dolgu malzemesi cipsler, steril olmayan topraklar ile Antarktika çevresi için zararlı olabileceği öngörülen diğer madde ve preparatların Antarktika Andlaşma Bölgesine sokulması,
- Bilimsel üs, bilimsel araştırma kampı gibi yapıların inşası, onarımı veya sökümü gibi işlemlerde çalışılması,

için faaliyet sahibi tarafından Bakanlıktan ayrıca özel izin alınması gerekmektedir.

(9) Antarktika Andlaşması Bölgesinde iken, flora ve faunadan örnek alınması ve herhangi bir Antarktika Özel Korunmalı Bölgesine girişin öngörüldüğü durumlarda ikinci ekte yer alan izin onayı, Sefer Lideri tarafından uygun görülmesi halinde talep edene verilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Antarktika Flora ve Faunasının Korunması

Yerel flora ve faunanın korunması

MADDE 9 – (1) Bilimsel çalışma amacıyla faaliyet için verilen izinde belirtilenden daha fazla flora ve fauna örneği alınamaz. Söz konusu örnekleme sayısı sefer lideri tarafından tespit edilerek kayıt altına alınır. Sahada yapılan çalışmalarda faaliyet izninde belirtilenden daha fazla veya farklı türde örnekleme ihtiyacı olması ve bu ihtiyacın önemli bir etki oluşturmayacağına sefer lideri tarafından karar verilmesi halinde, sefer liderinin yazılı izni ile örnekleme sayısı ve türü değiştirilebilir. Bu hususlar 19 uncu maddenin üçüncü fıkrasına göre Bakanlığa raporlanır.

(2) Bölgedeki flora ve faunanın mevcut olan ekolojik dengesinin korunması için verilen izinlerin sınırlayıcı olması zorunludur.

Yerel olmayan türlerin bölgeye götürülmesi

MADDE 10 – (1) Verilen bir izin bulunmuyorsa yerel olmayan bitki, hayvan, mikroorganizma ile köpeklerin, canlı kümes hayvanlarının ve canlı kuşların Antarktika Andlaşma Bölgesine götürülmesi yasaktır. Bu yasak, tüketime hazır gıda maddeleri için geçerli değildir.

(2) Mantar, tüberküloz enfeksiyonu, Newcastle hastalığı gibi bulaşıcı bir hastalık taşımadığına dair sertifikalandırılması halinde, tüketime hazır kümes hayvanları Antarktika Andlaşma Bölgesine götürülebilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Bilgi Paylaşımına İlişkin Usul ve Esaslar

Bilgi paylaşımı

MADDE 19

(3) Antarktika Andlaşma Bölgesinden alınan her bir flora ve fauna elemanının kayıt ve istatistiklerinin toplanması ve ulaşılabilir kılınması zorunludur. Verilen izinlerin ayrıntılarına ilişkin bilgiler her yıl en geç Ağustos ayı sonuna kadar seferi koordine eden tüzel kişi tarafından Bakanlığa iletilir. Bakanlık yıllık raporlama kapsamında Çevre Koruma Komitesini bilgilendirir.

(4) Çevresel acil durumlarda gerçekleştirilen faaliyetler esnasında flora-faunaya zarar verilmesi durumunda tüm taraf ülkelere Bakanlık tarafından bilgi verilir.

GELENEKSEL VE TAMAMLAYICI TIP UYGULAMALARININ KLİNİK ARAŞTIRMALARI HAKKINDA YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 09.03.2019 Resmî Gazete Sayısı: 30709

İKİNCİ BÖLÜM

Araştırmanın Genel Esasları, Araştırmaya İştirakin Usul ve Esasları

Araştırmanın genel esasları

MADDE 5 – (1) Gönüllüler üzerinde araştırma yapılabilmesi için aşağıdaki hususlar aranır:

a) Araştırmanın, öncelikle insan dışı deney ortamında veya yeterli sayıda deney hayvanı üzerinde yapılmış olması şarttır. Uzun yıllar insan üzerinde uygulanan yöntemlerle ilgili yapılacak araştırmalarda, bu bendin birinci cümlesindeki şartın uygulanması etik kurul tarafından değerlendirilir.

b) İnsan dışı deney ortamında veya hayvanlar üzerinde yapılan deneyler sonucunda ulaşılan bilimsel verilerin, varılmak istenen hedefe ulaşmak açısından bunların insan üzerinde de yapılmasını zorunlu kılması gerekir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Etik Kurulun Yapısı, Çalışma Usul ve Esasları ile Görevleri

Etik kurulun görev ve yetkileri

MADDE 27 – (1) Etik kurulun görev ve yetkileri şunlardır:

3) İnsan üzerinde ilk defa yapılacak araştırmalarda, araştırmanın öncelikle insan dışı deney ortamında veya yeterli sayıda hayvan üzerinde yapılmış olması zaruretini,

4) İnsan dışı deney ortamında veya hayvanlar üzerinde yapılan deneyler sonucunda ulaşılan bilimsel verilerin, varılmak istenen hedefe ulaşmak açısından araştırmanın insan üzerinde yapılabilecek olgunluğa erişip erişmediği ve bunun insan üzerinde de yapılmasını gerekli kılması hususunu, değerlendirir.

**DEMİRYOLU İLE SEYAHAT EDEN YOLCULARIN HAKLARINA DAİR
YÖNETMELİK**

Yayımlandığı Resmî Gazete:

*Resmî Gazete Tarihi: 08.03.2019 Resmî
Gazete Sayısı: 30708*

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

**Bagajların, El Bagajlarının, Evcil Hayvanların, Araçların ve Eşyaların
Taşınması**

Genel taşıma koşulları

MADDE 10 – (1) Demiryolu tren işletmecisi teşkilatında bagaj vagonu bulunan trenlerde bagajı, diğer trenlerde ise el bagajı, evcil hayvan ve araçların taşınmasını hiçbir şekilde reddedemez ancak taşıma koşullarını belirler ve ilan eder.

(2) Yolcu, taşınması kolay, hacim ve boyut olarak demiryolu tren işletmecisi tarafından belirlenen ölçülerdeki el bagajlarını ve kafes içindeki evcil hayvanlarını yanına alabilir.

(3) Yolcu, demiryolu tren işletmecisinin belirlediği koşullarda el bagajlarını bagaj olarak da teslim edebilir.

(4) Yolcuları rahatsız edecek, yolcuların huzurunu bozacak veya herhangi bir hasara yol açacak türden evcil hayvanlar ve el bagajları taşımaya kabul edilemez. Trenle taşınacak evcil hayvanlar için sağlıklı olduğuna dair belgelerin (aşı belgesi, veteriner sağlık belgesi) yolculuk öncesinde ibraz edilmesi zorunludur.

(5) Demiryolu tren işletmecisi tehlikeli madde içeren el bagajı, bagaj, eşya ve araçların trende taşınması konusunda RID'a göre hazırlanan Tehlikeli Maddelerin Demiryolu ile Taşınması Hakkında Yönetmeliğe uygun düzenleme yapar.

(6) Demiryolu tren işletmecisi; bagajları ve eşyaları teslim aldıkları andan teslim edinceye kadar, bagajın veya eşyanın tamamen veya kısmen kaybindan, hasara uğramasından, güvenliğini sağlamaktan, teslim alınan şeklini muhafaza etmekten ve taşınmasından sorumludur.

Kontrol

MADDE 11 – (1) Taşıma koşullarına uyulmadığı konusunda akıntı, koku ve benzeri belirtilerin ortaya çıkması halinde, demiryolu tren işletmecisi araçların içerisindekiler de dâhil olmak üzere taşınan tüm bagaj, el bagajları, eşya ve evcil hayvanların taşıma koşullarına uygun olup olmadığını ilgili mevzuata göre kişisel verilerin güvenliğinin sağlanarak yolcu ile birlikte rızası alınarak kontrol etme hakkına sahiptir. Yolcu rıza göstermediğinde, gelmediğinde veya ona ulaşamadığında, en yakın kolluk kuvvetlerine bildirimde bulunur.

(2) Taşıma koşullarına uyulmadığının saptanması halinde demiryolu tren işletmecisi, yolcudan kontrol için yapılan giderleri ödemesini isteyebilir ve bazı maddelerin bagaj ve eşya olarak taşınmasını reddedebilir.

El bagajlarının ve evcil hayvanların taşınması

MADDE 13 – (1) Demiryolu tren işletmecisi, taşımaya kabul edilebilecek olan el bagajlarının türü, hacmi, boyutu, ağırlığı ve sayısına ilişkin koşulları ve bu çerçevede uygulanacak taşıma ücreti esaslarını belirler ve ilan eder.

(2) Yolcunun beraberinde bulunan el bagajlarının ve evcil hayvanların gözetimi kendisine aittir.

(3) Tüm trenlerde el bagajlarının ve evcil hayvanların trende bu iş için ayrılmış yerlere uygun bir şekilde, diğer yolcuların geçişini engellemeyecek, diğer yolculara rahatsızlık vermeyecek ve görüntü kirliliği oluşturmayacak şekilde yerleştirilmeleri yolcuya aittir. Yolcular, işletmecinin bu konudaki uyarılarına uymak zorundadır.

(4) Trenlerde taşınması suç teşkil eden maddelerin taşınması yasaktır. Böyle durumlarda yolcular demiryolu tren işletmecisi olan personelin ve kolluk kuvvetlerinin her türlü ikaz ve direktiflerine uymakla yükümlüdür.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Demiryolu Tren İşletmecilerinin Hak, Sorumluluk ve Yükümlülükleri

Seyahatten men hakkı

MADDE 20 – (1) Yolcu, seyahatinin başlamasından itibaren geçerli bir seyahat belgesine sahip olmalı ve kontrol sırasında bunu ibraz etmelidir. Demiryolu tren işletmecisi; c) Demiryolu işletmecisi tarafından belirlenmiş el bagajı, evcil hayvan ve araç taşıma kurallarına uymayan ve kurallara aykırı davranmada ısrarcı olan yolcuları yolculuklarının başlangıcında veya yolculukları sırasında seyahatten men edebilir ve bu kişilerin taşıma ücretini ve bagajları için ödedikleri ücreti geri vermeyebilir.

El bagajları, evcil hayvanlar ve araçlara yönelik sorumluluklar

MADDE 30 – (1) Kaza veya olay nedeniyle yolcuların ölümü veya yaralanmaları halinde demiryolu tren işletmecisi, yolcunun el bagajı olarak gerek yanında gerekse üzerinde bulduklarının tamamen veya kısmen kaybolmasından veya hasara uğramasından sorumludur. Bu aynı zamanda yolcunun beraberinde götürdüğü evcil hayvanlar ve araç için de geçerlidir.

(2) Demiryolu tren işletmecisi gözetimi yolcuya ait olan el bagajlarının, evcil hayvanların ve aracın kısmen veya tamamen kaybolması veya hasarlanmasından doğan zarar, ancak kendi kusurundan kaynaklanıyorsa sorumludur.

Bagaj, el bagajı, evcil hayvan ve araçların kaybolması veya hasarlanması halinde tazminat sınırı

MADDE 32 – (1) Demiryolu tren işletmecisi, 30 uncu maddeye göre sorumlu olduğunda, yolcu başına el bagajı için kilogramı başına otuz Türk Lirası ve en fazla üçyüzaltmış Türk Lirasına, evcil hayvanlar için en fazla binsekizyüz Türk Lirasına, araçlar için ise yolcu başına en fazla yedibin Türk Lirasına kadar olan zararı tazmin etmek zorundadır.

Sigorta

MADDE 40 – (1) Demiryolu tren işletmecisi yolcusunun kalkış noktasından trene binışı ve varış noktasında trenden inişine kadar geçecek süre içinde meydana gelecek bir kaza ve/veya olay nedeniyle ölümünü, yaralanmasını ya da yanlarında ve üzerinde bulduklarını el bagajı, araç, evcil hayvan, bagajına ve eşyaya gelebilecek zararını 19/08/2016 tarihli ve 29806 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Demiryolu İşletmeciliği Yetkilendirme Yönetmeliği kapsamında yapılan üçüncü şahıslara karşı mali sorumluluk sigortası ile karşılar.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yolcuların Hak, Sorumluluk ve Yükümlülükleri

Genel sorumluluklar

MADDE 44 –

(5) Yolcu, dikkatli bir yolcudan beklenen özeni göstermesine rağmen kayıp veya zararın, önleyemediği ve sonuçlarını değiştiremeyeceği hallerden kaynaklandığını ispatlayamadığı sürece aşağıdaki zararlar nedeniyle demiryolu tren işletmecisine karşı sorumludur:

a) Yolcunun kolluk kuvvetlerince seyahatten alıkonulması nedeniyle meydana gelen zararlar.

b) Yolcunun, trafiğin seyir ve güvenliğini tehlikeye düşürecek, diğer yolcuları rahatsız edecek, genel ahlaka aykırı davranışlarda bulunması ve seyahatinin engellenmesi nedeniyle meydana gelen zararlar.

c) Yolcunun bu Yönetmelik ve RID kapsamında bagaj ve eşya taşınması ile ilgili sorumlulukları yerine getirmemesi nedeniyle meydana gelen zararlar.

ç) Yolcunun yanındaki el bagajlarından, araçlarından veya evcil hayvanlarından kaynaklanan zararlar.

(7) Yolcu, içerisindekiler de dâhil olmak üzere aracı, taşıdığı tüm bagaj, el bagajı ve evcil hayvanların taşınmasıyla ilgili mevzuata uymakla ve bunlara yönelik kontrollere katılmakla yükümlüdür. Taşıma sözleşmesiyle hiçbir şekilde bu yükümlülük ortadan kaldırılamaz.

EK 1 - DEMİRYOLU TREN İŞLETMECİLERİ VE/VEYA ACENTELER

TARAFINDAN SUNULMASI GEREKEN ASGARİ BİLGİLER

Bölüm I: Yolculuk öncesi sunulacak bilgiler

Evcil hayvanların taşınmasına ait şartlar

ÇEVRE ETİKETİ YÖNETMELİĞİ

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 19.10.2018 Resmî Gazete Sayısı: 30570

İKİNCİ BÖLÜM

Çevre Etiket Sistemi Temel İlke ve Gereklilikleri ile İlgili Hükümler

Çevre etiket sistemi ürün veya hizmet grubu kriter gereklilikleri

MADDE 8 –

(2) En yüksek çevresel performansa ulaşmaya yönelik olarak, ürün veya hizmetlerin tüm yaşam döngüsü dikkate alınarak bilimsel bir temelde ürün veya hizmet grubu kriterleri belirlenir. Bu kriterlerin belirlenmesi ve geliştirilmesinde;

f) Çevre etiketi taşıyan ürün veya hizmetlerin planlanan kullanıma uygun olmasını sağlayacak gerekliliklerin karşılanması, hayvanlar üzerinde yapılan deneylerin mümkün olduğunca azaltılması dikkate alınır.

AİLE VE ÇOCUK DOSTU YAPIM VE DİZİLERİN TEŞVİK EDİLMESİNE DAİR USUL VE ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 08.05.2018 Resmî Gazete Sayısı: 30415

İKİNCİ BÖLÜM

Başvuru, Değerlendirme, Ödül ve Unvan Kullanımı Esasları

Aile ve çocuk dostu yapım ve dizi değerlendirme ilkeleri

MADDE 6 –

(3) Aile ve çocuk dostu yapım ve dizileri yayınlayan medya hizmet sağlayıcılarına teşvik ödülü ile aile ve çocuk dostu yapım ve dizi unvanı verilmesinde, Bakanlık ile birlikte belirlenen;

g) Doğayı ve hayvanları koruma bilincinin kazandırılması, ilkeleri dikkate alınır.

GAZ YAKAN CİHAZLARA DAİR YÖNETMELİK (2016/426/AB)

Yayımlandığı Resmî Gazete:

*Resmî Gazete Tarihi: 05.05.2018 Resmî
Gazete Sayısı: 30412*

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, gaz yakan cihazların ve donanımların normal olarak kullanıldığı durumlarda insanların, evcil hayvanların ve eşyaların güvenliğini tehlikeye atmayacak şekilde piyasaya arz edilmesini ve/veya hizmete alınmasını sağlamaktır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

1) Endüstriyel işlem: Materyallerin, bitkilerin, çiftlik hayvanlarının, hayvansal ürünlerin, gıda veya diğer ürünlerin ticari kullanım amacıyla elde edilmesini, yetiştirilmesini, arıtılmasını, işlenmesini, üretilmesini, imalatını veya hazırlanmasını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM Piyasada Bulundurma, Hizmete Sunma, Gaz Besleme Koşulları, Temel Gereklere, Serbest Dolaşım

Piyasada bulundurma ve hizmete sunma

MADDE 5 – (3) Bu Yönetmelik, cihazların normal kullanımı esnasında kişilerin, evcil hayvanların ve eşyaların korunmaları için lüzumlu gördüğü ilave gerekleri koyması açısından Bakanlığın yetkisini etkilemez. Ancak bu durum, cihazlarda tadilat yapılması anlamına gelmez.

Serbest dolaşım

MADDE 8 – (3) Tanıtımı yapılan ilgili cihazların veya donanımların bu Yönetmeliğe uygun olmadığını ve bunların uygun hale getirilinceye kadar satılamayacağını gözle görülür bir işaretin açıkça göstermesi kaydıyla, bu Yönetmeliğe uygun olmayan cihazların veya donanımların fuarlarda, sergilerde, tanıtım faaliyetlerinde veya benzeri etkinliklerde gösterilmesi engellenmez. Ancak bu tanıtım faaliyetleri boyunca insanların, evcil hayvanların ve eşyaların güvenliğini sağlamak için gerekli güvenlik önlemleri alınır.

ALTINCI BÖLÜM Piyasaya Arz Edilen Cihaz ve Donanımın Piyasa Gözetimi ve Koruma Önlemleri

Ulusal düzeyde risk taşıyan cihazlar veya donanımlara yönelik işlemler

MADDE 38 – (1) Bakanlık, bu Yönetmelik kapsamındaki bir cihaz ya da donanımın insan sağlığı ve güvenliğine veya evcil hayvanlara veya malların korunmasına karşı bir risk teşkil ettiğine dair yeterli neden bulunması halinde, söz konusu cihaz ya da donanımı bu Yönetmelikte yer alan ilgili tüm gerekleri kapsayacak şekilde bir değerlendirmeye tabi tutar. İlgili iktisadi işletmeci gerektiğinde Bakanlık ile işbirliği yapar.

(8) Yedinci fıkrada belirtilen bilgilendirme, özellikle uygunsuz cihaz ya da donanımın tanımlanması için gerekli olan ayrıntılı verileri, cihaz ya da donanımın menşeyini, iddia edilen

uygunsuzluğu ve ilgili riski, ülkede alınan tedbirin süresi ile niteliği yanında iktisadi işletmeci tarafından ileri sürülen savunmaları da içerir. Bakanlık, özellikle cihaz ya da donanımın uygunsuzluğunun, aşağıda belirtilen hususların birinden kaynaklanıp kaynaklanmadığını belirtir:

a) Cihaz ya da donanımın, insan sağlığı veya güvenliği, evcil hayvanların veya mülkiyetin korunması ile ilgili gereklilikleri karşılayamaması.

Mevzuata uygun cihaz veya donanımların risk arz etmesi durumu

MADDE 40 – (1) 38 inci maddenin birinci fıkrasına göre gerçekleştirilen değerlendirme sonucunda, cihaz ya da donanımın bu Yönetmeliğe uygun olmasına rağmen insan veya evcil hayvan sağlığı ve güvenliğine veya mülkiyetin korunmasına yönelik risk teşkil ettiği tespit edilirse, Bakanlık, risk ile orantılı olacak şekilde, cihaz ya da donanım piyasaya arz edildiğinde söz konusu cihaz veya donanımın piyasadan çekilmesi veya makul bir süre içerisinde geri çağırılması şeklinde olmak üzere cihaz veya donanımın artık risk taşımaması için uygun olan her türlü tedbirin ilgili iktisadi işletmeci tarafından alınmasını talep eder.

**TEHLİKELİ MADDELERİN HAVAYOLUYLA TAŞINMASI
HAKKINDA YÖNETMELİK**

Yayımlandığı Resmî Gazete:

*Resmî Gazete Tarihi: 13.04.2018 Resmî
Gazete Sayısı: 30390*

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

**Tehlikeli Maddelerin Taşınmasına İlişkin Sınırlamalar,
İstisnalar, Muafiyetler ve Özel İzinler**

Sınırlamalar

MADDE 10 –

(3) 12 nci maddede tanınan muafiyet kapsamında veya teknik talimatlarda menşei ülkenin onayı ile taşınabileceği belirtilen durumlar haricinde, hava yoluyla taşınması normal şartlarda yasak olan tehlikeli maddeler ile hastalıklı canlı hayvanların hava araçlarında taşınması yasaktır.

ALTINCI BÖLÜM

**Taşımacılık Faaliyetinde Yer Alan Tarafların
Sorumluluk ve Yükümlülükleri**

Operatörün sorumlulukları

MADDE 17 – (1) Operatör;

g) Radyoaktif madde içeren paket ve ULD'lerin Teknik Talimatlar hükümlerine göre hava aracında insanlardan, hayvanlardan ve banyo edilmemiş filmlerden ayrı olacak şekilde istiflenmesinden, sorumludur.

**BASINÇLI EKİPMANLAR YÖNETMELİĞİ
(2014/68/AB)**

Yayımlandığı Resmî Gazete:

*Resmî Gazete Tarihi: 03.03.2018 Resmî
Gazete Sayısı: 30349*

BEŞİNCİ BÖLÜM	
Piyasa Gözetimi ve Denetimi, Basınçlı Ekipman ve Donanımların Kontrolü ve Korunma Prosedürü	
<p>Ulusal düzeyde risk teşkil eden basınçlı ekipman veya donanımlar için izlenecek usuller</p> <p>MADDE 41 – (1) Bakanlık, bu Yönetmelik kapsamında yer alan basınçlı ekipmanların veya donanımların insan veya evcil hayvan sağlığı ve güvenliğine veya malların korunmasına karşı bir risk teşkil ettiğine inanmak için yeterli bir gerekçeye sahip olması durumunda, söz konusu basınçlı ekipman veya donanımlarla ilgili olarak bu Yönetmelikte yer alan ilgili tüm gereklilikleri kapsayacak şekilde bir değerlendirme yapar. İlgili iktisadi işletmeciler, bu amaç doğrultusunda, Bakanlık ile işbirliği yapar. Bakanlık, bu fıkrada belirtilen değerlendirme sırasında, basınçlı ekipman veya donanımların bu Yönetmelikte yer alan gereklilikleri karşılamadığını tespit etmesi durumunda gecikmeksizin ilgili iktisadi işletmeciden, riskin mahiyeti ile orantılı olarak makul bir süre içerisinde basınçlı ekipman veya donanımın söz konusu gerekliliklere uygun hale getirilmesi için tüm uygun düzeltici tedbirleri almasını, basınçlı ekipman veya donanımı piyasadan çekmesini veya geri çağırmasını talep eder. Bakanlık konu hakkında ilgili onaylanmış kuruluşu bilgilendirir. Bu fıkrada yer alan tedbirler hakkında Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik hükümleri uygulanır.</p> <p>(5) Dördüncü fıkrada belirtilen bilgilendirme, tüm mevcut detayları, özellikle uygunsuz basınçlı ekipman veya donanımların tespit edilmesi için gerekli olan verileri, basınçlı ekipman veya donanımların menşei, iddia edilen uygunsuzluğun niteliği ve içerdiği riski, alınan ulusal tedbirin süresi ve niteliği yanında ilgili iktisadi işletmeci tarafından ileri sürülen savunmaları da içerir. Bakanlık özellikle, uygunsuzluğun aşağıda yer alan durumların herhangi birisinden kaynaklandığını belirtir:</p> <p>a) Basınçlı ekipman ve donanımın, insan veya evcil hayvanların sağlığı ve güvenliği veya malların korunmasıyla ilgili bu gereklilikleri karşılayamaması.</p>	
<p>Yönetmeliğe uygun olduğu halde risk teşkil eden basınçlı ekipman veya donanımlar</p> <p>MADDE 43 – (1) 41 inci maddenin birinci fıkrasına uygun olarak değerlendirme yapıldığında, basınçlı ekipman veya donanımın bu Yönetmeliğe uygun olmasına rağmen insanların, evcil hayvanların sağlığı veya güvenliği veya mallar için risk teşkil etmesi halinde Bakanlık, riskin türüyle orantılı olarak piyasaya arz edilen söz konusu basınçlı ekipman veya donanımın piyasadan çekilmesi veya makul bir süre içerisinde piyasadan geri çağırılması şeklinde olmak üzere basınçlı ekipman veya donanımın artık risk taşıyaması için uygun olan tüm tedbirlerin ilgili iktisadi işletme tarafından alınmasını sağlar.</p>	

DETERJANLAR HAKKINDA YÖNETMELİK	
Yayımlandığı Resmî Gazete:	<i>Resmî Gazete Tarihi: 27.01.2018 Resmî Gazete Sayısı: 30314</i>
İKİNCİ BÖLÜM	
Piyasaya Arza İlişkin Kurallar ve İstisna Verilmesi	
İstisna verilmesi	
MADDE 8	

(3) Bakanlık birinci ve ikinci fıkralar uyarınca istisna için yapılan başvuruları inceler, istisna şartlarına uygunluğu değerlendirir. İstisna başvurusu değerlendirilirken;
b) Metabolitler hakkında daha ayrıntılı bilginin gerekmesi halinde invitro ve diğer hayvan kullanılmayan test yöntemlerinden en üst düzeyde yararlanılmasını sağlamak için kademeli test stratejileri uygulanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Çeşitli ve Son Hükümler

Korunma önlemleri

MADDE 16 – (1) Bakanlık, belirli bir deterjanın, bu Yönetmeliğin gereklerine uygun olmasına rağmen, insanların ya da hayvanların güvenlik ya da sağlığına ilişkin ya da çevre açısından bir risk oluşturduğuna dair haklı gerekçelere sahip olması durumunda, ilgili deterjanın bu riski daha fazla taşımamasını sağlamak için piyasadan çekmek ya da makul bir süre içinde geri çağırarak ya da erişilebilirliğini diğer bir yolla kısıtlamak için riskin yapısı ile orantılı tüm uygun geçici önlemleri alabilir.

KARAYOLU TAŞIMA YÖNETMELİĞİ

Yayımlandığı Resmî Gazete:

*Resmî Gazete Tarihi: 08.01.2018 Resmî
Gazete Sayısı: 30295*

DÖRDÜNCÜ KISIM Taşıma Düzeni BİRİNCİ BÖLÜM

Yolcu Taşıma Bileti, Taşıma Sözleşmesi, Bagaj, Taşıma Senedi ve Sevk İrsaliyesi

Yolcu taşımalarında bagaj

MADDE 38 –

(6) (**Değişik:RG-10/1/2020-31004**) Aşı karneli kedi, köpek (tehlike arz edenler hariç) ve kuş (saka, muhabbet kuşu veya kanarya) gibi evcil hayvanlar, özel kafesleri kilitli olmak şartıyla bagaj taşımaya mahsus bölümün dışında hayvan sahibi yolcunun kucağında veya oturduğu koltuğun önünde de taşınabilir. Gerekli hallerde, yolcu alınmaksızın evcil hayvanların taşıtın içinde taşınabileceği özel sefer düzenlenebilir. Bu fıkra uymayan yetki belgesi sahiplerine 2 uyarıma verilir.

TARIM ARAZİLERİNİN KORUNMASI, KULLANILMASI VE PLANLANMASINA DAİR YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

*Resmî Gazete Tarihi: 09.12.2017 Resmî
Gazete Sayısı: 30265*

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

k) Mandıra: Büyükbaş ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliği yapılan yerlerde işletme içi veya dışında sadece süt sağım ve soğutma yapılan tesisleri, ifade eder.

TARIMA DAYALI İHTİSAS ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ YÖNETMELİĞİ

Yayımlandığı Resmî Gazete:

*Resmî Gazete Tarihi: 25.11.2017 Resmî
Gazete Sayısı: 30251***İKİNCİ BÖLÜM****Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri Proje Uygulamaları****Proje uygulama alanlarıyla ilgili hususlar****MADDE 5 – (1)** Hayvansal üretim konusunda;

a) Hayvansal üretim konulu TDİOSB alanının hakim rüzgarlar nedeni ile kötü kokuların ve diğer olumsuzlukların yerleşim yerlerine ulaşmayacağı yönde ve uzaklıkta olması gerekir.

b) Hayvansal üretim konulu TDİOSB alanının çevresinde veya yakınında yem bitkisi yetiştirilen/yetiştirilecek tarım arazilerinin bulunması gerekir.

c) Hayvansal üretim konulu TDİOSB alanı, kuş ve diğer hayvanların beslenmesine ve barınmasına ortam sağlayacak koşullara sahip olmayan alanlarda kurulur. Ayrıca yakınında ve göçmen kuşların konaklama güzergâhları üzerinde ve beslenme bölgeleri içerisinde bulunamaz.

ç) Bölgede oluşacak atıkların kontrolü sağlanır. Atıkların taşınması, depolanması, bertarafı ve işlenmesi için yeterli alan ve tesisler planlanır.

d) Hayvansal üretimde inşa edilecek gübre depoları; yüzey sularından, içme ve kullanma suyu temin edilen yer altı su kuyularından, göl ve benzeri su kaynaklarından, su havzalarından, yerleşim yerlerinden, sulama ve drenaj kanallarından, petrol ve doğal gaz boru hatlarından mevzuatlarla belirlenmiş uzaklıkta bulunur. Gübre depolarının ve gübre iletim hatlarının yapısı sağlam, dayanıklı ve sızdırmaz yapılıdır. Depolanan gübreler biyogaz tesisi ve gübre üretim tesislerinde hammadde olarak kullanılacaksa en az 2 aylık, sıvı ve katı formda gübre olarak depolanacaksa tesiste oluşan en az 6 aylık gübreyi depolayacak kapasitede planlanır. Depo kapasitesi belirlenirken işletme atık suları, gübre ile kontamine olan her türlü su ile yağmur sularından depoya bir akış söz konusu ise bütün bunlar depo kapasitesi hesabında yer alır.

e) Bölgede hayvan kaba yem ihtiyacı için silaj yapımı ve kullanımı öngörülüyorsa bu silaj çukurlarının yapısı sağlam, dayanıklı, sızdırmaz ve atık suların tahliyesi için tabanı uygun eğime sahip olması gerekir. Silaj atık sularının dayanıklı ve sızdırmaz bir depoda toplanması ve toplanan bu atık suların uygun bertarafının sağlanarak, su kaynaklarına karışması engellenir.

f) Büyükbaş hayvansal üretimi dışında kalan hayvancılık faaliyetlerinde; detaylı fizibilite raporu ile birlikte konuya ilişkin TDİOSB projesi müracaatı olması durumunda, bu projeye yönelik her türlü usul ve esaslar çıkarılacak talimat ile belirlenir.

(3) Hayvansal ve bitkisel üretim konularında aranan ortak şartlar:

a) TDİOSB Bakanlık ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının uygun gördüğü alanda kurulur.

b) TDİOSB diğer kurum ve kuruluşların yatırım ve proje alanına girmeyen alanlarda kurulur.

c) İlçenin/ilin büyüme, gelişme ve genişleme yönü dikkate alınır. Yürürlükteki tüm mekânsal plan kararlarına uyulur. Seçilen alan gelecekte yerleşim yerlerini olumsuz yönde etkilemeyecek şekilde planlanır.

ç) TDİOSB alanı seçilirken hâkim rüzgarların yönü dikkate alınır.

d) TDİOSB alanı içme ve kullanma suyu ihtiyaçlarının karşılanabileceği su kaynaklarına sahip veya yakın olması gerekir. Yetkili kurum/kuruluşun mevcut su

kaynaklarının yeterlilik durumu ve proje ihtiyaçlarının karşılanıp karşılanmayacağı hususlarındaki görüşü alınarak proje teklifine eklenir.

e) TDİOSB alanı elektrik ihtiyaçlarının karşılanabileceği kaynak, trafo, nakil hattı ve benzeri yapılara sahip veya bunların yakınında seçilir. Yetkili kurum/kuruluşun mevcut elektrik enerjisi kaynaklarının yeterlilik durumu ve proje ihtiyaçlarının karşılanıp karşılanamayacağı hususlarındaki görüşü alınarak proje teklifine eklenir.

f) TDİOSB alanı içerisinde ve yakınında yerleşim yeri çöp ve benzeri atıklarının döküldüğü, atıldığı yerler olamaz. Bu konuda ilgili birimin görüşü alınarak proje teklifine eklenir.

g) Proje alanı yerleşim yerlerinin içme suyu ve diğer su ihtiyaçlarının karşılandığı su kaynaklarına uygun uzaklıkta olması gerekir. Bu kaynakların korunması gereken alanlar içerisinde olmadığı ve uygun uzaklıkta olduğuna dair ilgili birimin görüşü alınarak proje teklifine eklenir.

ğ) TDİOSB alanı kara, hava, deniz veya demiryolu ulaşım yollarının yakınında, tali ve ana yollara bağlantı kurulabilecek şekilde planlanır. Yerin karayolu, demiryolu, havayolu ve denizyolu ulaşım altyapısına göre durumu, en yakın karayoluna bağlantı imkanı ve bu bağlantının tahmini maliyeti, ulaşım altyapısının yeterlilik durumu konularında yetkili kurum/kuruluşun görüşleri alınarak proje teklifine eklenir.

h) TDİOSB alanı uygun arazi yapısına ve iklim özelliklerine sahip, proje kapasitesine yeter büyüklükte olması gerekir.

ı) Arazinin mülkiyetinin %75'inin hazine adına kayıtlı olması gereklidir. Ancak jeotermal seracılık yapacak TDİOSB'lerde bu şart aranmaz.

i) Seçilen alan mutlak tarım arazisi, ekili ve dikili tarım arazisi, özel ürün arazisi veya sulu tarım arazisi niteliğinde ve üzerinde yaygın olarak tarımsal üretim yapılan yerler olamaz. Bitkisel üretim ve topraklı üretim yapılacak seracılık projelerinde bu hüküm aranmaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Projenin Hazırlanması, Başvuru, İnceleme ve Yer Seçimi

Projenin hazırlanması

MADDE 6 – (1) TDİOSB Projesi, Bakanlık tarafından belirlenecek formata göre hazırlanır.

(2) TDİOSB projeleri, ilgisine göre ziraat mühendisi, su ürünleri mühendisi veya balıkçılık teknolojisi mühendisi tarafından hazırlanır. Hayvancılık konulu proje teklifi hazırlanırken veteriner hekim ve çevre mühendisi görüşü de alınır.

(3) Projeyi hazırlayanlara ait diploma suretleri ve mesleki özgeçmişleri başvuru dosyasına eklenir.

(4) TDİOSB projesi hazırlanırken bölgenin ekonomik, sosyal, sektörel yapısı, çevre ve sağlık şartları, istihdam durumu, yenilenebilir enerji kaynaklarının varlığı ve durumu, talep durumu ve uygulanabilirliği gibi hususlar projede açıklanır.

(5) TDİOSB projesi ile ilgili açıklayıcı ve tamamlayıcı bilgilerin ve kurum, kuruluşların görüşlerinin yer aldığı belgeler projeye eklenir.

(6) Bakanlıkça, proje konusuna göre ilave bilgi ve belge istenebilir.

Proje teklifinin incelenmesi

MADDE 8 – (1) Proje Değerlendirme Komisyonunca, valilikten il müdürlüğüne gelen başvuru dosyası üzerinde, Bakanlık mevzuatı çerçevesinde, yürürlükteki tüm mekânsal planlar, ekonomik, sektörel, istihdam, sosyal, yenilenebilir enerji, sağlık, çevre ve diğer faktörler, projenin il/ilçe için gerekliliği ve uygulanabilirliği açısından ön inceleme yapılır.

(2) Ön incelemede, hayvansal üretim konulu TDİOSB'ler için aşağıdaki şartlar aranır:

a) Büyükbaş hayvancılık konulu TDİOSB başvurularında aranacak hususlar;

1) Yerleşim alanları içerisinde faaliyet gösteren hayvancılık işletmelerinin yerleşim alanı dışına çıkarılmasına ilişkin, mülki ve mahalli idarelerce veya diğer bakanlıklarca karar alınmış olması gerekir.

2) Yerleşim yeri içerisinde aktif hayvancılık işletmesi bulunan en az 50 işletme sahibinin, işletmesini kurulacak olan TDİOSB'ye taşıyacağına dair yazılı taahhüdü istenir.

3) TDİOSB'lerde kurulacak hayvancılık işletmelerinin kapasiteleri; süt sığırcılığı için en az 25 baş, besi sığırcılığı için en az 50 baş olarak planlanır.

4) Aynı TDİOSB içinde tek hayvan türü planlanır, küçükbaş ve büyükbaş hayvancılık faaliyeti aynı TDİOSB içerisinde yer alamaz.

5) Süt sığırcılığı ve besi sığırcılığı faaliyeti aynı TDİOSB içerisinde yer alamaz. Süt sığırcılığı işletmelerinde elde edilen erkek hayvanlar aynı işletmede ayrı bir bölüm ayrılarak 6 ay süre ile besiyeye alınabilir.

6) Süt sığırcılığı faaliyeti yapacak olan TDİOSB'lerde dışardan besi amaçlı erkek hayvan alınmaz.

7) Bakanlıkça faaliyet onay belgesi verilmiş kanatlı, damızlık ve kuluçkahane işletmelerine asgari uygun koruma mesafesi dikkate alınır.

8) TDİOSB'de hayvanlardan elde edilecek gübrelerin işletmelerden ve bölgeden hangi sıklıkla uzaklaştırılacağı, gübrelerin toplanması, depolanması, bertarafı ve değerlendirilmesi işlerinin nasıl ve hangi yöntemle yapılacağı projede belirtilir.

9) Sıvı atıklar, sıvılara karşı geçirgen olmayan zemin ve kapalı kanallardan geçirilerek barınakların dışında kapalı konteynırlarda veya eşdeğer emisyon azaltma tedbirleri alınmış merkezi yerlerde ve çevreye zarar vermeden bertaraf edilecek şekilde projelendirilir.

10) Her bir hayvancılık işletmesinin ayrı ayrı ve TDİOSB'nin toplam günlük su sarfiyatının/ihtiyacının ne olacağı hesaplanır. Bu ihtiyaçların nasıl ve ne şekilde temin edileceği, yerleşim biriminin mevcut kaynaklarının yeterlilik durumu projede belirtilir.

11) Her bir hayvancılık işletmesinin ayrı ayrı ve TDİOSB'nin toplam günlük elektrik sarfiyatının/ihtiyacının ne olacağı hesaplanır. Bu ihtiyaçların nasıl ve ne şekilde temin edileceği, yerleşim biriminin mevcut kaynaklarının yeterlilik durumu projede belirtilir.

12) Her bir hayvancılık işletmesinin ve TDİOSB'nin toplam günlük ve yıllık kaba yem ihtiyacının ne olacağı hesaplanır. İhtiyaç duyulacak kaba yemin nasıl ve nereden karşılanacağı, ne şekilde muhafaza edileceği, bunun işletme bazında ve TDİOSB bazında maliyetinin ne olacağı projede açıklanır.

13) Çiftlik gübresi hariç, hayvancılık işletme atıklarının ve imhası gereken hayvan ve hayvansal ürünlerin imhasının nasıl ve nerede yapılacağı açıklanır. Bu atıkların diğer alanlara bulaşmadan imha edilebileceği mevzuata uygun özel bir alan ayrılır ve projede belirtilir.

b) Su ürünleri yetiştiriciliği konulu TDİOSB başvurularında aranacak hususlar:

1) TDİOSB'lerde toplam üretim kapasiteleri, alanın büyüklüğü ve suyun debisi dikkate alınarak Genel Müdürlük tarafından belirlenir.

2) TDİOSB alanınının tamamına hitap edecek kuluçkahane kurulması gerekir. Sadece yeni türler için gerektiğinde dışarıdan yavru girişine izin verilir ve diğer tesislere de yavru satışı yapılması mümkündür. Yeni türler haricinde dışarıdan yavru girişine izin verilmez.

3) Denizlerde ve baraj göllerinde üretim yapan ve yeni kurulacak işletmelerin karada bulunan yavru kuluçkahaneleri, yem depoları, ürün işleme ve pazarlama birimleri ile diğer lojistik birimleri TDİOSB alanı içerisinde sayılır.

4) Kurulacak TDİOSB alanı içerisinde bulunan tesislerin yararlanacakları su kaynaklarının yetkili kurumlardan alınmış olan debi raporunda suyun ne kadarının kullanılabilceği belirtilir.

5) Denizlerde kurulacak olan TDİOSB'lerde deniz sahasının Çevre Düzeni Planına (ÇDP) işlenmiş veya ilgili Bakanlıkça ÇDP çalışması yapılmış olduğu belgelenir.

6) Bakanlıkça kuruluş izni verilmiş su ürünleri kuluçkahanelerine bir km'den yakın mesafede TDİOSB kurulamaz.

7) İşletme atıklarının ve imhası gereken su ürünlerinin diğer alanlara bulaşmadan imha edileceği mevzuata uygun özel bir alan ayrılır ve projede belirtilir.

8) Kurulacak tesislerin su kalite kriterleri 29/6/2004 tarihli ve 25507 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliğine uygun olması gerekir.

9) Bakanlık projeye ilişkin olarak gerekli gördüğü hallerde yürürlükteki mevzuat çerçevesinde ek bilgi ve belge talebinde bulunur.

(4) Ön incelemede, bütün TDİOSB başvurularında ortak olarak aşağıdaki şartlar aranır:

a) Toplam alanın en az % 5' i TDİOSB'de üretilen ürünlerin işlenmesine yönelik sanayi tesislerine ayrılır, faaliyet gösterecek sanayi tesislerine ilişkin müteşebbislerden yatırım taahhütname (EK-1) alınır.

b) TDİOSB'de kurulacak sanayi tesisleri bölgenin üretim amacından farklı olamaz.

c) Ortak kullanım alanları TDİOSB toplam alanının % 8'inden az olamaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Genel Yerleşim, İmar ve Parselasyon Planı Onayı, Ruhsat Verme ve Alt Yapı Tesisleri

Üst yapı modül projeleri ve genel yerleşim planı

MADDE 22 –(1) TDİOSB'ye ait plan ve projeler; 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu ve 3/11/1985 tarihli ve 18916 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Plansız Alanlar İmar Yönetmeliği ve 3/7/2017 tarihli ve 30113 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği ile 14/6/2014 tarihli ve 29030 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliğine göre düzenlenir.

(2) TDİOSB yerinin tamamının özel hukuk tüzel kişilik adına tescilinden sonra TDİOSB yönetim kurulu tarafından, alanın büyüklüğüne göre 1/5.000 veya 1/2.000 ölçekli genel yerleşim planı ile üst yapı modül projeleri hazırlatılarak Bakanlığın onayına sunulur.

(3) TDİOSB genel yerleşim planı ile hayvansal ve bitkisel üretim parsellerindeki işletmelerin üst yapı modül projeleri, bünyesinde dördüncü fıkrada belirtilen proje konusuna uygun meslek mensupları bulunan büro tescil belgesine sahip Serbest Müşavirlik ve Mühendislik Büroları veya kurum/kuruluşlar tarafından hazırlanır.

(4) Hayvansal üretim konulu TDİOSB'lerde; üst yapı modül projeleri, konu uzmanı ziraat mühendisi veya su ürünleri mühendisi tarafından veteriner hekim, şehir plancısı, çevre mühendisi, mimar ve inşaat mühendisi görüşleri alınarak hazırlanır.

(5) Üst yapı modül projeleri bitkisel üretim konulu TDİOSB'lerde; konu uzmanı ziraat mühendisleri tarafından şehir plancısı, çevre mühendisi, mimar ve inşaat mühendisi görüşü alınarak hazırlanır.

(6) Plan ve projeleri hazırlayan serbest müşavirlik ve mühendislik bürosunun büro tescil belgesinin fotokopisi ile plan ve projelerin hazırlığında görev alan meslek mensuplarının diploma, CV ve iş sözleşmelerinin plan ve projelerin ekinde Bakanlığa sunulması gerekir.

Hayvansal ve bitkisel üretim parselleri üst yapı modül projelerinin hazırlanması

MADDE 24 – (1) Hayvansal ve bitkisel üretim parselleri için üst yapı modül projelerinin hazırlanmasında aşağıda belirtilen hususlara uyulur:

a) Hayvansal üretim;

- 1) TDİOSB'nin çevresi, uygun bir malzeme ile çevrilir.
- 2) TDİOSB'nin işletme ve sanayi alanlarının giriş ve çıkışları ayrı ayrı planlanır. Girişlerde nakil araçlarının dezenfeksiyonu ve kayıt işlemlerinin yapılması için Kontrol ve Sevk Ünitesi kurulur. Kontrol ve sevk noktasında araçların dezenfeksiyonu için dezenfeksiyon ünitesi bulunur.
- 3) Birbirine komşu parseller üzerindeki barınaklar, birbirine en uzak olacak şekilde yerleştirilir. Barınaklar arasındaki mesafenin 50 metreden az olmaması gerekir.
- 4) Her işletme arazisinin çevresi, diğer işletmelerle ve dışarıyla ilgili doğrudan irtibatı engelleyecek uygun bir malzeme ile çevrilir.
- 5) Barınaklar, bölgenin iklim şartları dikkate alınarak açık, yarı açık veya kapalı tipte planlanır.
- 6) Barınaklarda, sürü projeksiyonuna göre anaç hayvan bölmeleri ile uygun ölçülerde ve yeterli sayıda doğum, kuru hayvan, buzağı/malak/kuzu, genç hayvan, hasta hayvan bakım ve tedavi bölmeleri, sağımhane, banyoluklar, gübre çukurları, silaj çukurları, kaba ve kesif yem depoları ile bakıcı odası planlanır.
- 7) TDİOSB'de kurulacak kesim üniteleri ile barınaklar arasında en az 100 metre mesafe planlanır.
- 8) TDİOSB'de yer alacak her bir hayvancılık işletmesinde, hayvan sayısı göz önünde bulundurularak;
 - Her 25 baş için 1 adet olmak üzere her biri en az $3,5 \times 4,5 = 15,75$ m² ebatlarında doğum bölümü,
 - Her 50 baş için 1 adet olmak üzere her biri en az $3,5 \times 4,5 = 15,75$ m² ebatlarında revir bölümü (hasta hayvan tedavi bölümü), planlanır.
 - Ortak kullanım için acil kesim ünitesi planlanırken, parselasyon planındaki adalar dikkate alınarak planlama yapılan işletmeler için kolay ulaşılabilir ve uygun uzaklıkta planlanır. Ünitenin büyüklüğü ortak planlanan işletmelerdeki toplam hayvan sayıları göz önüne alınarak planlanır.
 - Her işletmede, hayvan bakıcılarının soyunma, giyinme, temizlik (wc, lavabo, banyo), dinlenme ve benzeri ihtiyaçlarını karşılayacak bölümler planlanır.
- 9) Her barınakta, barınak taban alanının en az 1/100'ü oranında havalandırma bacası, boşluğu planlanır.
- 10) Hayvansal üretim konulu TDİOSB'lerde, en düşük kapasiteli işletme için en az 2.500 m² parsel büyüklüğü planlanarak kapasite arttıkça planlanan parsel büyüklüğü de artar.
- 11) Her işletmede, giriş-çıkışlarda dezenfeksiyon havuzu ve araçları dezenfekte etmeye yarayan sistem planlanır.
- 12) Dinlenme ve gezinti alanı toplamı, büyükbaş hayvanlar için hayvan başına en az;
 - Açık besi barınaklarında 10-15 m², yarı açık besi barınaklarında 8-10 m², kapalı besi barınaklarında 3 m² alan,
 - Açık ve yarı açık süt sığırcılığı barınaklarında 10-15 m², kapalı süt sığırcılığı barınaklarında 6 m² alan, olarak planlanır.
- 13) TDİOSB'de oluşacak katı ve sıvı hayvan gübrelerinin çevre ve insan sağlığına zarar vermeden yönetilebilmesi için bir tesis planlanır. Koku oluşumu azaltılır. 19/7/2013 tarihli ve 28712 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Koku Oluşturan Emisyonların Kontrolü Hakkında Yönetmelik hükümlerine uyulur. Tesisin kapasitesi ve niteliği teknik raporda açıklanır.

14) Hayvan gübresi dışındaki işletme atıkları ve imhası gereken hayvan ve hayvansal ürünlerin diğer alanlara bulaşmadan imha edilebileceği, mevzuata uygun özel bir alan ayrılarak niteliği teknik raporda belirtilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Altyapı Tesisleri Kurma, Kullanma ve İşletme

Kanalizasyon şebekesine verilmeyecek atıklar, artıklar ve diğer maddeler

MADDE 54 – (1) Arıtma tesisinin arıtma verimini düşüren, atık su arıtma tesisini veya ünitelerini tahrip eden, fonksiyonlarını ve bakımlarını engelleyip, zorlaştıran, tehlikeye sokan maddeler ve bu tesislerde çalışan personele ve alıcı ortamın kalitesine zarar veren maddelerin kanalizasyon şebekesine verilmesi yasaktır. Aşağıda sıralanan atık, artık ve diğer maddeler hiçbir şekilde kanalizasyon şebekesine verilemez:

a) Kanlı atıklar, hastalık mikrobu taşıyan maddeler.

b) Kanal şebekesinde tıkanmaya yol açabilecek, normal su akımını ve kanal fonksiyonunu engelleyecek kıl, tüy, lif, kum, curuf, toprak, mermer ve mermer tozu, metal, cam, süprüntü, moloz, hayvan dışkısı, mutfak artığı, selüloz, katran, saman, talaş, metal ve tahta parçaları, hayvan ölüsü, işkembe içi, üzüm posası, meyve posası, mayalı artıklar, çamurlar, buz artıkları, kağıt tabaklar, bardaklar, süt kapları, bitki artıkları, paçavra, odun, plastikler, gübre, yağ küspeleri, hayvan yemi artıkları ve benzeri her türlü katı madde ve malzemeler.

c) Kanal yapısını bozucu, aşındırıcı, korozif maddeler, alkaliler, asitler, pH değeri 6,5'ten düşük, 10'dan yüksek ve boşaldıkları kanalizasyon sisteminde 1700 mg/lt'den fazla sülfat konsantrasyonu oluşturacak atıklar, kanal şebekesinde köpük meydana getirebilen ve debisi ne olursa olsun anyonik yüzey aktif madde, konsantrasyonu 400 mg/lt'den fazla deterjanlı sular.

ç) Sıcaklığı 5°C ile 40°C arasında değişen, çöken, katılaşan, viskoz hale geçen, kanal içerisinde katı veya viskoz tabakalar oluşturabilecek her türlü madde.

d) Dünya Sağlık Teşkilatı ve diğer uluslararası geçerli standartlar ile ulusal mevzuat ve standartlara göre tehlikeli ve zararlı atık sınıfına giren tüm atıklar.

e) Kanalizasyon şebekesine deşarj ve arazi dışındaki alıcı ortam söz konusu olduğunda ön arıtma veya arıtma tesisi çamurları ile bekletme depoları ve septik tanklarda oluşan çamurlar.

f) Her türlü katı atık ve artıklar.

g) TDİOSB'nin yazılı izni olmadan kirletici maddeler ihtiva etmeyen soğutma suları.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

İşleyiş

TDİOSB'lere hayvan sevk

MADDE 64 – (1) TDİOSB'ye getirilecek hayvanların sevk işlemlerinde, 17/12/2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yurt İçinde Canlı Hayvan ve Hayvansal Ürünlerin Nakilleri Hakkında Yönetmelik hükümlerine uyulması zorunludur.

(2) Hayvanlar, TDİOSB Kontrol ve Sevk Noktasında gerekli kontrolleri yapıp işlemleri tamamlanmadan TDİOSB'ye alınmaz.

(3) Bakanlıkça yapılacak denetim ve kontrollerde, TDİOSB'ye hayvan sevkleri, hayvan girişi ve çıkışında mevzuata uygun olmayan iş ve işlem yapıldığının tespiti halinde, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununda belirtilen cezai müeyyideler uygulanır.

Karantina uygulaması

MADDE 65 – (1) Hayvansal üretim yapacak olan işletmelerde karantina ünitesi faaliyete geçmeden işletmeye hayvan giriş çıkışı yapılamaz.

(2) Her hayvansal üretim işletmesi için kapasitesinin % 25'i oranında karantina ünitesi yapılması zorunludur.

(3) Karantina ünitesinin kapasitesi üzerinde yapılacak hayvan alımlarında barınaklar karantina işletmesi olarak kullanılır.

(4) Karantinaya alınan hayvanlar, karantina süresince işletmeden çıkarılamaz, başka hayvanlarla temas ettirilemez.

(5) İşletmeye getirilen hayvanlar yirmi bir gün süre ile karantinaya alınır.

Diğer faaliyetler

MADDE 66 – (1) TDİOSB'nin çevresi, sağlık koruma bandı içeride kalmak üzere dışarı ile doğrudan irtibatı engelleyecek uygun bir malzeme ile çevrilir.

(2) Bölge faaliyete geçtiğinde atanacak bölge müdürü, hayvansal üretim faaliyeti yapacak olan TDİOSB'lerde asgari beş yıl mesleki tecrübeye sahip, konunun uzmanı ziraat mühendisi veya veteriner hekim, bitkisel üretim faaliyeti yapacak olan TDİOSB'lerde ise asgari beş yıl mesleki tecrübeye sahip konunun uzmanı ziraat mühendisi olması zorunludur.

(3) İşletmelerde görevlendirilecek hayvan bakıcıları/üretim sorumlularının konu ile ilgili eğitim görmüş ve sertifika sahibi olmaları gerekir. İşletmede görev alacak aile bireyleri de konu ile ilgili eğitim görmüş ve sertifika sahibi olmak zorundadır.

(4) TDİOSB'lere hayvan giriş ve çıkışları ile bölge içi hayvan hareketlerinde Bakanlıkça her yıl yayımlanan Hayvan Hastalıkları ile Mücadele ve Hayvan Hareketleri Kontrol Genelgesi ve bu genelgeye bağlı olarak çıkartılan talimatlara uyulması zorunludur. Bunun takibi Bölge Müdürlüğü tarafından yapılır.

(5) Bölgeye girecek olan hayvanların, hayvan kayıt sistemine kayıtlı olması gerekir. Yurt İçinde Canlı Hayvan ve Hayvansal Ürünlerin Nakilleri Hakkında Yönetmelik gereği hayvan sevklerinde bulunması gereken belgeler, hayvanların beraberinde bulundurulur.

(6) TDİOSB'ye getirilecek hayvanlara, hayvan hastalıkları ile mücadele mevzuatı gereği yapılması gereken tüm aşı uygulamalarının süresi içinde yapılmış olması gerekir.

(7) TDİOSB tarafından bölgeye hayvan giriş ve çıkışları, bilgisayar kayıtları tutulmak suretiyle kayıt altına alınır. Bölgeye hayvan giriş ve çıkışları ile bölgedeki işletmeler arası hayvan hareketlerinin tamamının kayıt altına alınması zorunludur. Kayıtlar beş yıl süre ile saklanır.

(8) Bilgi İşlem Merkezi faaliyete geçmeden TDİOSB'ye hayvan girişi yapılamaz.

(9) Bölge müdürlüğü tarafından, Bakanlıkça hayvan hastalıkları ile mücadele çalışmaları kapsamında belirlenen aşılama ve diğer uygulamalar ile ilgili yıllık program hazırlanır. Hayvan hastalıkları ile mücadele kapsamında yapılacak aşı ve uygulamaların Bakanlıkça belirlenen zamanlarda yapılması zorunludur.

(10) TDİOSB'de hayvanlardan elde edilecek gübrelerin toplanması, depolanması ve bertarafı için 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 11 inci maddesi, Koku Oluşturan Emisyonların Kontrolü Hakkında Yönetmelik, 23/7/2016 tarihli 29779 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tarımsal Kaynaklı Nitrat Kirliliğine Karşı Suların Korunması Yönetmeliği ve 11/2/2017 tarihli ve 29976 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sularda Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Nitrat Kirliliğinin Önlenmesine Yönelik İyi Tarım Uygulamaları Kodu Tebliği (Tebliğ No: 2016/46) hükümlerine uyulur ve gerekli izinler alınır.

(11) TDİOSB'deki her türlü faaliyet, Bakanlığın belirlediği kriterler esas alınarak elektronik ortamda kayıt altına alınır. Kayıtların tutulmasına ilişkin hususlar aşağıda belirtilmiştir:

a) Hayvansal üretim faaliyeti yapılan TDİOSB'lerde kayıtların tutulacağı bilgisayar programında aşağıdakiler bulundurulur:

- 1) Her bir işletmeye ait işletme numarası, çalışma izni belgesinin tarihi ve numarası.
- 2) Bölgeye hayvan girişi ve çıkışı yapılan tarihler ile giren/çıkan hayvan sayıları.
- 3) Bölgeye giren hayvanlara ait veteriner sağlık raporunun tarihi, numarası, kim tarafından ve nerede düzenlendiği.
- 4) Veteriner sağlık raporunda kayıtlı hayvanların kulak küpe numaraları.
- 5) Hayvanların karantina bölümüne alınma ve karantinadan çıkış tarihleri.
- 6) Karantina süresince yapılan aşı, uygulama ve testler.
- 7) Karantinadan çıkan hayvanların gönderildiği işletmenin/işletmelerin numarası.
- 8) Yıl içinde uygulanan ve uygulanacak aşuların isimleri, menşei, uygulama tarihleri, kim tarafından yapıldığı.
- 9) Serolojik muayene (serosurvey) sonuçları, aşılama sonucunda oluşan komplikasyonlar ve hangi hayvanlarda oluştuğu, alınan önlemler.
- 10) Suni tohumlama bilgileri.
- 11) Her bir işletmede üretilen ürünler ve miktarları.
- 12) Her bir işletmede ortaya çıkan hayvansal gübre miktarları ile bunların kullanımı veya bertarafına ilişkin bilgiler.

b) Bitkisel üretim faaliyeti yapılan TDİOSB'lerde kayıtların tutulacağı bilgisayar programında aşağıdakiler bulundurulur:

- 1) Kullanılan fidenin/fidanın menşei.
- 2) Uygulanan ve uygulanacak bitki koruma ürünlerinin isimleri, menşei, uygulama tarihleri, kim tarafından uygulandığı.
- 3) Her bir işletme için çalışma izni ve ulusal veri tabanından alınan işletme tescil belgesi ile işletme numarası.
- 4) Her bir işletmede üretilen ürünler ve miktarları.
- 5) Her bir işletmede kullanılan gübre tip ve miktar, zaman ve uygulanmasına ilişkin bilgiler.

(12) Açıkta yetiştirilen bitkilerde ve seralarda yapılacak bitki koruma ürünleri uygulamalarının; 5996 sayılı Kanun ile konu hakkındaki ilgili mevzuat, 3/12/2014 tarihli ve 29194 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bitki Koruma Ürünlerinin Önerilmesi, Uygulanması ve Kayıt İşlemleri Hakkında Yönetmelik kapsamında yapılması zorunludur.

(13) Teknik işlerin yürütülmesi amacıyla TDİOSB'de, bitkisel üretim faaliyeti için her 100 dekar alanda hizmet verecek konu uzmanı bir ziraat mühendisi, hayvansal üretim faaliyetinde süt sığırcılığı için her 500 baş, besi sığırcılığı için 1000 baş'a hizmet verecek bir veteriner hekim, su ürünleri üretim faaliyetinde bulunan işletmelerde 50 ton/yıl kapasiteye kadar bir, 50-250 ton/yıl kapasiteye kadar iki ve 250-1000 ton/yıl kapasiteye kadar üç su ürünleri mühendisi, balıkçılık teknolojisi mühendisi veya su ürünleri bölümünden mezun ziraat mühendisi istihdam edilir.

(14) Bölgede yer alacak işletmeler işletme içi kararlarında bağımsız olmakla birlikte, bitki ve hayvan sağlığı, bitki koruma ve veteriner hekimlik hizmetleri, mühendislik hizmetleri, güvenlik hizmetleri, idari hizmetler, arıtma tesisi yapımı ve işletme masrafları, gübre ve atık toplama ve işlenmesi gibi ortak hizmetler TDİOSB tarafından yerine getirilir.

(15) Tüm katılımcılar, ortak olarak yürütülmesi gereken iş ve işlemlere maddi katkıda bulunmak ve TDİOSB'ce alınan önlemleri yerine getirmek zorundadırlar.

(16) Bölgede kurulan hayvansal ve bitkisel üretim işletmelerinde yer alan yapılar amacı dışında kullanılamaz.

(17) TDİOSB içinde yer alan üretim ve sanayi işletme sahipleri, bağımsız hareket etmezler, müteşebbis heyetin, genel kurulun ve yönetim kurulunun almış olduğu kararlara uyarlar.

**BİTKİ KORUMA ÜRÜNLERİNİN RUHSATLANDIRILMASI VE
PİYASAYA ARZI HAKKINDA YÖNETMELİK**

Yayımlandığı Resmî Gazete:

*Resmî Gazete Tarihi: 09.11.2017 Resmî
Gazete Sayısı: 30235*

**ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Ruhsatlandırma**

Gizlilik

MADDE 21

(3) Gizlilik aşağıdaki hususlar için geçerli değildir:

c) Aktif maddenin ya da bitki koruma ürününün etkinliği ve insanlara, hayvanlara, bitkilere ve çevreye zararlı olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan testlerin sonuçları

BEŞİNCİ BÖLÜM

Bitki Koruma Ürünlerinin Ambalajlanması, Etiketlenmesi ve Reklamı

Tanıtım

MADDE 32

(3) Tanıtımlarda; “Düşük riskli”, “Zehirsizdir”, “Tehlikesizdir” gibi insan veya hayvan sağlığı ya da çevre için olası riskler açısından yanıltıcı olabilecek metin veya grafik şeklinde herhangi bir bilgi bulunması yasaktır.

**BİTKİ KORUMA ÜRÜNLERİ İLE İLGİLİ YAPILACAK DENEMELER
HAKKINDA YÖNETMELİK**

Yayımlandığı Resmî Gazete:

*Resmî Gazete Tarihi: 09.11.2017 Resmî
Gazete Sayısı: 30235*

**ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Çalışma Usul ve Esasları**

Bitki koruma ürünlerinin uygulanması

MADDE 10 –

(3) Çevrenin korunması için bitki koruma ürünlerinin akarsulara, göllere, otlaklara ve hayvanların yaşadığı yerlere bulaşmasını önlemek amacıyla gerekli önlemler alınır.

**DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Yetki ve Sorumluluklar**

Deneme yetkisine sahip tüzel kişi ve kuruluşlar ile deneme yaptıran firmaların sorumlulukları

MADDE 14 – (1) Bitki koruma ürünlerinin denemelerini yapmaya yetkili tüzel kişiler ile kuruluşlar;

c) Denemeler sırasında veya sonrasında insanlara, sıcakkanlı hayvanlara, çevreye, yararlı organizmalara, bal arısına, ipek böceğine veya yaban hayatına zarar verilmemesi

için deneme kurulan alana ilaçlama yapıldığına dair uyarı ve bilgilendirme işaretleri konulmasını sağlayarak gerekli tedbirler almak, zorundadırlar.

İÇME VE KULLANMA SUYU TEMİNİ VE DAĞITIM SİSTEMLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

*Resmî Gazete Tarihi: 12.10.2017 Resmî
Gazete Sayısı: 30208*

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Etüt, Planlama ve Fizibilite Esasları

Etüt

MADDE 8 –

(8) Etüt, planlama ve fizibilite raporunda içmesuyu ihtiyaç hesapları, evsel su ihtiyacını, ticari (endüstriyel) su ihtiyacını, turizm-hizmet sektörü su ihtiyacını, hayvan su ihtiyacını, özel su ihtiyacını ve kayıp-kaçak su miktarını karşılayacak şekilde detaylı olarak verilir.

(11) Etüt, fizibilite ve planlama çalışmalarında temin edilmesi gereken bilgi ve belgeler;

b) Projeden yararlanması gereken hayvan sayısı ile endüstri, liman, istasyon, askeri ve turistik ve benzeri tesislerin özel su gereksinmelerinin yanı sıra bu tesislerin mevcut ve gelecekteki durumları ile bunların nüfus hareketleri araştırılır.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI KURUM AÇMA, KAPATMA VE AD VERME YÖNETMELİĞİ

Yayımlandığı Resmî Gazete:

*Resmî Gazete Tarihi: 24.06.2017 Resmî
Gazete Sayısı: 30106*

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Özel Esaslar

Ortaöğretim kurumlarının açılması

MADDE 7-

(12) Mesleki ve teknik ortaöğretim kurumu bünyesinde program türü ve alan/dalların açılabilmesi için şubat ayı sonuna kadar il istihdam ve mesleki eğitim kurulu kararı ile birlikte;

e) Hayvan yetiştiriciliği ve sağlığı alanı açılabilmesi için büyük ve küçükbaş hayvanların barınacağı açık ve kapalı padoklar, kanatlı hayvanlar için kümes bulunması gerekir.

KİMYASALLARIN KAYDI, DEĞERLENDİRİLMESİ, İZİNİ VE KISITLANMASI HAKKINDA YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

*Resmî Gazete Tarihi: 23.06.2017 Resmî
Gazete Sayısı: 30105 Mükerrer*

İKİNCİ KISIM

Maddelerin Kaydı

BİRİNCİ BÖLÜM

Bilgi Gerekliliği ve Kayıt İçin Genel Yükümlülük

Maddelerin içsel özellikleri konusunda bilgi üretimine yönelik genel şartlar

MADDE 14 – (1) Maddelerin içsel özellikleri konusundaki bilgiler, Ek-11 ile belirtilen koşulların karşılanması kaydıyla, test dışında yollarla üretilebilir. Özellikle insan toksisitesi bakımından bilgiler mümkün olduğunca omurgalı hayvanları içeren testler dışında, in vitro yöntemler ya da niteliksel veya niceliksel yapı-aktivite ilişkisi modelleri gibi alternatif yöntemlerin kullanılmasıyla ya da yapısal açıdan ilişkili maddelerden edinilen bilgiler gruplandırma ya da çapraz okuma kullanılarak üretilir. Ek-11'in üçüncü bölümünde belirtilen maruz kalma ve uygulanan risk yönetimi önlemleri hakkındaki bilgilerce desteklendiği takdirde, Ek-8'in 8.6 ve 8.7 numaralı alt bölümleri ile Ek-9 ve Ek-10 uyarınca gereken testler yapılmayabilir.

(2) Omurgalı hayvanlarla yapılan testler ve bu testlerde kullanılan hayvan sayısının azaltılması bakımından, bu yöntemler düzenli olarak gözden geçirilir ve geliştirilir.

ÜÇÜNCÜ KISIM**Verilerin Paylaşılması ve Gereksiz Testlerden Kaçınılması****BİRİNCİ BÖLÜM****Veri Paylaşımı Kuralları****Veri paylaşımı**

MADDE 23 – (1) Hayvanlar üzerinde yapılan testlerden kaçınılması için, bu Yönetmeliğin amaçlarına yönelik olarak omurgalı hayvanlar üzerinde test yapılması son çare olarak ele alınır. Ayrıca, diğer testlerin tekrarlanmasının önüne geçilmesi için önlemler alınması gerekir.

İKİNCİ BÖLÜM**Mevcut Verilerin Paylaşımı****Kayıt edilmiş maddelerde mevcut verilerin paylaşılması**

MADDE 24 – (1) Potansiyel kayıt ettirenler 31/12/2023 tarihinden itibaren aynı maddenin kayıt durumu hakkında sorgulama yapmak için Bakanlığın internet sayfasında yer alan Kimyasal Kayıt Sistemi aracılığıyla Bakanlığa aşağıdaki bilgileri gönderir:

c) Kayıt için istenilen bilgi gerekliliklerini sağlayabilmek için omurgalı hayvanlar üzerindeki çalışmalar da dâhil olmak üzere gerçekleştirilmesine ihtiyaç duyulan çalışmalar.

(2) Maddenin 12 yıldan daha az bir süre önce kayıt edilmiş olduğu durumlarda, potansiyel kayıt ettiren 11 inci maddenin (a) bendinin (6) ve (7) numaralı alt bentleri kapsamında kayıt işlemini yaptırmak için daha önceki kayıt ettiren veya ettirenlerden gerekli bilgiyi;

a) Omurgalı hayvanlarla yapılan testlere ilişkin bilgilerin söz konusu olduğu durumlarda talep eder ve,

b) Omurgalı hayvanlar üzerinde yapılan testler haricindeki bilgileri talep edebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**Maddelere Yönelik Kurallar****Testlerle ilgili verilerin paylaşılması**

MADDE 26 – (1) Kayıt amaçlı olarak gerekli bilgilerin elde edilmesi için testler yapılmadan önce, MBDF katılımcıları, ilgili bir çalışmanın kendi MBDF'i içinde mevcut olup olmadığını araştırır. Omurgalı hayvanlar üzerinde yapılan testleri içeren ilgili bir çalışmanın MBDF'de mevcut olması durumunda, MBDF katılımcısı bu çalışmayı talep eder.

Omurgalı hayvanlar üzerinde yapılan testleri içermeyen ilgili bir çalışmanın MBDF’de mevcut olması durumunda, MBDF katılımcısı bu çalışmayı talep edebilir. Çalışmanın talep edilmesini takip eden bir ay içerisinde, çalışmanın sahibi, istekte bulunan katılımcı veya katılımcılara çalışmanın maliyetine dair kanıtları sunar. Katılımcılar ve çalışma sahibi, bilgi paylaşımından doğan maliyetin adil, şeffaf ve ayırım gözetmeksizin dağıtılmasını sağlamak üzere tüm çabayı sarf eder. Orantılı paylaşım tutarının hesaplanması Bakanlık görüşü alınarak kolaylaştırılabilir. Taraflar anlaşmaya varmazlarsa, maliyet eşit olarak paylaşılır. Çalışma sahibi, ödemeyi almasından sonraki iki hafta içerisinde, tam çalışma raporunun kayıt amaçlı olarak referans gösterilmesine izin verir. Kayıt ettirenler yalnızca kayıt gereklerini karşılamak için gerekli olan bilgilerin maliyetini paylaşır.

(3) Birinci fıkrada belirtildiği üzere omurgalı hayvanlar üzerinde yapılan testleri içeren bir çalışmanın sahibinin, diğer katılımcılara çalışma maliyeti veya çalışmanın kendisi konusunda bilgi vermeyi reddetmesi halinde, söz konusu çalışma sahibi diğer katılımcılara gerekli bilgiyi temin etmediği sürece kayıt işlemlerine devam edemez. Diğer katılımcılar ise, kayıt dosyasında sebep belirtmek kaydıyla ilgili bilgiyi vermeye gerek kalmaksızın kayıt işlemine devam edebilir. Diğer katılımcıların kayıt tarihini takiben 12 ay içerisinde, söz konusu bilginin sahibi bilgiyi katılımcılara vermişse, çalışma tekrarlanmaz; aksi takdirde Bakanlık testin katılımcılar tarafından tekrarlanmasına karar verirse, test tekrarlanır. Bununla birlikte, başka bir kayıt ettiren tarafından söz konusu bilgiyi içeren bir kayıt daha önce yapılmışsa, Bakanlık diğer katılımcılara söz konusu kayıt dosyasındaki bilgiye başvurmak için izin verir. Tam çalışma raporunun diğer kayıt ettiren tarafından diğer katılımcılara sunulması halinde, diğer kayıt ettiren diğer katılımcılardan maliyetin eşit orantılı bir payını talep etme hakkına sahiptir ve bu hususta hukuki yollara başvurabilir.

(4) Omurgalı hayvanlar üzerinde yapılan testleri içermeyen bir çalışma sahibi, bu maddenin birinci fıkrasında belirtildiği üzere çalışma maliyeti ya da çalışmanın kendisi ile ilgili olarak diğer katılımcılara bilgi vermeyi reddederse, diğer MBDF katılımcıları, MBDF’de ilgili bir çalışma bulunmadığını kabul ederek kayıt işlemine devam eder.

BEŞİNCİ KISIM

Alt Kullanıcılar

BİRİNCİ BÖLÜM

Alt Kullanıcıların Görevleri

Alt kullanıcıların bilgi raporlama yükümlülüğü

MADDE 34 – (2) Alt kullanıcı tarafından raporlanan bilgi aşağıdaki hususları da kapsar: e) Alt kullanıcının 33 üncü maddenin dördüncü fıkrasının (c) bendi kapsamında muafiyetten yararlandığı durumlar dışında, kimyasal güvenlik değerlendirmesinin tamamlanması için alt kullanıcı tarafından gerekli görülen durumlarda omurgalı hayvanlar üzerinde ilave testlerin yapılmasına yönelik test teklifi.

ALTINCI KISIM

Değerlendirme

BİRİNCİ BÖLÜM

Dosya Değerlendirme

Test önerilerinin incelenmesi

MADDE 36 -

(2) Omurgalı hayvanlar üzerinde yapılabilecek testleri içeren test tekliflerine yönelik bilgiler, Bakanlığın internet sitesinde yayınlanır. Bakanlık, internet sitesinde maddenin

ismini, omurgalı hayvan testinin önerildiği zararlılık sonlanma noktasını ve üçüncü kişilerin bilgilerinin talep edildiği tarihi yayımlar. Bakanlık, yayınlanmanın gerçekleşmesini takiben 45 gün içerisinde Bakanlık tarafından temin edilen formatı kullanarak test teklifinde değinilen madde ve zararlılık sonlanma noktalarına ilişkin bilimsel olarak geçerli bilgiler ve çalışmaları iletmek üzere üçüncü kişilere Bakanlığın internet sitesinden duyuruda bulunur. Bakanlık üçüncü fıkra hükümlerine göre karar verirken bilimsel olarak geçerli bilgi ve çalışmaların hepsini göz önünde bulundurur.

SINAI MÜLKİYET KANUNUNUN UYGULANMASINA DAİR YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 24.04.2017 Resmî Gazete Sayısı: 30047

DÖRDÜNCÜ KİTAP Patent ve Faydalı Model

BİRİNCİ KISIM Başvuru, Patent Verilmesi ve İtiraz

BİRİNCİ BÖLÜM Başvuru ve Rüçhan Hakkı

Başvuru formu

MADDE 74 - (2) Birinci fıkranın (h) bendinde, 101 inci maddenin üçüncü fıkrasının (i) bendinde, 104 üncü maddenin ikinci fıkrasının (k) bendinde ve 111 inci maddenin birinci fıkrasının (ö) bendinde belirtilen genetik kaynak, bugün veya gelecek için değer taşıyan, işlevsel kalıtım birimleri içeren bitki, hayvan, mikrop veya başka menşeli olan her türlü genetik materyali ifade eder.

DÖRDÜNCÜ KİTAP Patent ve Faydalı Model DÖRDÜNCÜ KISIM Çiftçi İstisnası

Çiftçi istisnası

MADDE 118 – (1) Kanunun 85 inci maddesinin beşinci fıkrası uyarınca çiftçinin, patent sahibi tarafından veya onun izniyle satılan ya da başka bir ticari yolla sağlanan patentli damızlık veya diğer hayvan üreme materyalini, tarım amaçlı kullanma hakkı vardır. Bu hak, çiftçinin kendi tarım etkinliğini sürdürme amacıyla hayvan ya da diğer hayvan üreme materyalinin kullanılmasını kapsar.

(2) Birinci fıkra uyarınca çiftçiye sağlanan kullanma hakkı, çiftçinin patente konu olan damızlık ya da hayvan üreme materyalini kullanarak, kendi tarımsal faaliyetini sürdürmek amacıyla patente konu hayvanların çoğaltılmasını kapsar. Ancak bu hak, patente konu hayvan üreme materyalinin ticari satış amacıyla çoğaltılmasını kapsamaz.

(3) Patent sahibi ile doğrudan ticari rekabete girecek şekilde bir damızlık işletmesi gibi hareket ederek patentli bir hayvanın üreme hücrelerinin, semeninin veya embriyolarının satışını yapmak, ticari amaçlı çoğaltma kapsamına girer.

(4) Süt üretimi veya kesim gibi tarımsal faaliyetini sürdürme amacıyla olması şartıyla, patentli bir çiftlik hayvanının yetiştirme yoluyla çoğaltılması, çoğaltılan hayvanın çiftçilik

faaliyetlerinde kullanılması veya çoğaltılan hayvanın kendisinin veya yavrularının satılması birinci fıkrada belirtilen kullanma hakkının kapsamındadır.

TİCARİ İŞLEMLERDE REHİN HAKKININ KURULMASI VE TEMERRÜT SONRASI HAKLARIN KULLANILMASI HAKKINDA YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 31.12.2016 Resmî Gazete Sayısı: 29935 3.Mükerrer

İKİNCİ BÖLÜM

Rehin Hakkı, Rehin Sözleşmesi ve Rehin Sistemleri

Rehne konu edilebilecek varlıklar

MADDE 11 – (1) Rehin hakkı aşağıda belirtilen taşınır varlıkların biri veya birden fazlası üzerinde kurulabilir:

j) Ticari değeri olan her tür hayvan.

BASİT BASINÇLI KAPLAR YÖNETMELİĞİ (2014/29/AB)

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 03.11.2016 Resmî Gazete Sayısı: 29877

ALTINCI BÖLÜM

Piyasa Gözetimi ve Denetimi, Kapların Kontrolü ve Korunma Prosedürü

Ulusal düzeyde risk teşkil eden kaplar için izlenecek usuller

MADDE 37 – (1) Bakanlık, bu Yönetmelik kapsamında yer alan kapların, bu Yönetmelik uyarınca insan veya evcil hayvan sağlığı ve güvenliğine veya malların korunmasına karşı bir risk teşkil ettiğine ilişkin yeterli bir gerekçenin olması halinde, söz konusu kaplarla ilgili, bu Yönetmelikte yer alan ilgili tüm gereklilikleri kapsayacak şekilde bir değerlendirme yapar. İlgili iktisadi işletmeciler, bu amaç doğrultusunda, Bakanlık ile işbirliği yapar. Bakanlık bu fıkrada belirtilen değerlendirme sırasında, kapların bu Yönetmelikte yer alan gereklilikleri karşılamadığını tespit etmesi durumunda gecikmeksizin ilgili iktisadi işletmeciden, riskin mahiyeti ile orantılı olarak makul bir süre içerisinde kabın söz konusu gerekliliklere uygun hale getirilmesi için tüm uygun düzeltici önlemleri almasını, kabı piyasadan çekmesini veya geri çağırmasını talep eder. Bakanlık konu hakkında ilgili onaylanmış kuruluşu bilgilendirir. Bu maddenin üçüncü ve dördüncü fıkralarında yer alan önlemler hakkında Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik hükümleri uygulanır.

(5) Dördüncü fıkrada belirtilen bilgilendirme, tüm mevcut detayları, özellikle uygunsuz kapların tespit edilmesi için gerekli olan verileri, kabın menşei, iddia edilen uygunsuzluğun niteliği ve içerdiği riski, alınan ulusal tedbirin süresi ve niteliği yanında ilgili iktisadi işletmeci tarafından ileri sürülen savunmaları da içerir. Bakanlık özellikle, uygunsuzluğun aşağıda yer alan durumların herhangi birisinden kaynaklandığını belirtir:

a) Kabın, insan veya evcil hayvanların sağlığı ve güvenliği veya malların korunmasıyla ilgili gereklilikleri karşılamaması.

Yönetmeliğe uygun olduğu halde risk teşkil eden kaplar

MADDE 39 – (1) 37 nci maddenin birinci fıkrasına uygun olarak değerlendirme yapıldığında, kabın bu Yönetmeliğe uygun olmasına rağmen insanların, evcil hayvanların sağlığı veya güvenliği veya mallar için risk teşkil etmesi halinde, Bakanlık, riskin türüyle orantılı olarak piyasaya arz edilen söz konusu kabın piyasadan çekilmesi veya makul bir süre içerisinde piyasadan geri çağırılması şeklinde olmak üzere, kabın artık risk taşıması için uygun olan tüm tedbirlerin ilgili iktisadi işletme tarafından alınmasını sağlar.

**BELİRLİ GERİLİM SINIRLARI İÇİN TASARLANAN ELEKTRİKLİ EKİPMAN İLE İLGİLİ YÖNETMELİK
(2014/35/AB)**

Yayımlandığı Resmî Gazete:

*Resmî Gazete Tarihi: 02.10.2016 Resmî
Gazete Sayısı: 29845*

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, iç pazarın işleyişini sağlarken piyasadaki elektrikli ekipmanların, insanların, evcil hayvanların ve malların sağlık ve güvenliğini üst düzeyde koruyan gerekliliklere sahip olmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

İKİNCİ BÖLÜM

Piyasada Bulundurma, Güvenlik Gereklileri, Serbest Dolaşım ve Elektrik Temini

Piyasada bulundurma ve güvenlik gereklileri

MADDE 5 – (1) Elektrikli ekipmanlar, ancak güvenlik konularıyla ilgili yürürlükte olan iyi mühendislik uygulamaları doğrultusunda imal edilmiş olmaları ve uygun şekilde kuruldukları, muhafaza edildikleri ve imalat amacına uygun olarak kullanıldıkları takdirde insanların, evcil hayvanların veya malların güvenliğini tehlikeye atmamaları koşuluyla piyasada bulundurulabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Piyasa Gözetimi ve Denetimi, Elektrikli Ekipmanın Kontrolü ve Korunma Prosedürü

Ulusal düzeyde risk oluşturan elektrikli ekipman için izlenecek usul

MADDE 19 – (1) Bakanlık, bu Yönetmelik kapsamındaki bir elektrikli ekipmanın, insan veya evcil hayvan sağlığı ve güvenliğine veya malların korunmasına karşı bir risk teşkil ettiğine ilişkin yeterli nedene sahip olması durumunda, ilgili ekipman ile ilgili olarak bu Yönetmelikte düzenlenen gerekliliklerin tümünü kapsayan bir değerlendirme yapar. İlgili iktisadi işletmeciler bu amaç doğrultusunda Bakanlık ile işbirliği yapar. Bakanlığın değerlendirme sonucunda elektrikli ekipmanın bu Yönetmelikte düzenlenen gerekliliklere uymadığını tespit etmesi halinde, Bakanlık tarafından gecikmeden ilgili iktisadi işletmeciden, riskin mahiyeti ile orantılı olarak makul bir süre içerisinde elektrikli ekipmanın söz konusu gerekliliklere uygun hale getirilmesi için tüm uygun düzeltici önlemleri almasını, elektrikli

ekipmanı piyasadan çekmesini veya geri çağırmasını ister. İkinci cümlede belirtilen söz konusu önlemler için Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik hükümleri uygulanır.

(5) Dördüncü fıkrada belirtilen bilgilendirme, var olan bütün detayları, özellikle uygunsuz elektrikli ekipmanın tanımlanması için gerekli olan verileri, elektrikli ekipmanın menşei, iddia edilen uygunsuzluğun mahiyetini ve ilgili riski, ülkede alınan tedbirin süresi ve niteliği yanında ilgili iktisadi işletmece öne sürülen savunmaları da içerir. Bakanlık uygunsuzluğun özellikle;

a) Elektrikli ekipmanın, insan veya evcil hayvanların sağlığı ve güvenliği veya mallar açısından 5 inci maddede ve Ek-I’de belirtilen güvenlik gereklerini karşılayamamasına, bağlı olup olmadığını belirtir.

Yönetmeliğe uygun olduğu halde risk taşıyan elektrikli ekipman

MADDE 21 – (1) Bakanlık, 19 uncu maddenin birinci fıkrasına göre bir değerlendirme yapıldığında, elektrikli ekipmanın bu Yönetmeliğe uygun olmasına rağmen insan veya evcil hayvan sağlığı ve güvenliğine veya malların korunmasına karşı bir risk oluşturduğunu tespit ederse, riskin türüyle orantılı olarak piyasaya arz edilen söz konusu elektrikli ekipmanın piyasadan çekilmesi veya makul bir süre içerisinde geri çağırılması şeklinde olmak üzere ilgili ürünün artık risk taşıyıp taşımadığı için uygun olan tüm tedbirlerin ilgili iktisadi işletme tarafından alınmasını sağlar.

ISLAH AMAÇLI HAYVAN YETİŞTİRİCİ BİRLİKLERİNİN KURULMASI VE HİZMETLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 26.08.2016 Resmî Gazete Sayısı: 29813

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Hayvan gen kaynaklarının korunması, araştırılması, tespiti, ıslahı, geliştirilmesi, yaygınlaştırılması ve pazarlanması konularında faaliyet göstermek amacıyla; koyun ve keçi türlerinde müştereken, diğer hayvan cinslerinde ise aynı türden hayvana veya arılı kovana sahip gerçek veya tüzel kişi yetiştiriciler tarafından, tüzel kişiliği haiz ve özel hukuk hükümlerine tabi birlik ve merkez birliklerinin kurulması, işleyişi, görevleri, yönetimi ve denetimleriyle ilgili usul ve esasları belirlemektir.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

e) Genetik materyal: Damızlık hayvan, sperma, ovum, embriyo, larva ve ana arı gibi biyolojik materyalleri,

f) Hayvan gen kaynakları: Türkiye’ye özgü ve/veya özel niteliklere sahip evcil ve yabani hayvan türünü, alt türünü, ırkını, tipini, ekotipini ve topluluklarını,

n) Yetiştirici: Islah amacına yönelik hayvanların mülkiyet hakkını üzerinde bulunduran gerçek veya tüzel kişiyi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Birliğin Kuruluşu, Birliğe Üyelik ve Birliğin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Birliğin görevleri

MADDE 10 – (1) Birlikler aşağıda belirtilen görevleri yürütürler:

- a) Üyeleri arasında dayanışmayı sağlamak.
 - b) Üyelerin mesleki eğitimlerini sağlamak, bilgi ve becerilerini artırmak amacıyla kurs, seminer ve benzeri organizasyonları düzenlemek, eğitim çalışmaları ve araştırmalar yapmak veya yaptırmak, her türlü basılı yayım ve diğer yollarla üyeleri arasında iletişim ve haberleşmeyi sağlamak.
 - c) Bakanlıkça merkez birliğine verilen yetkiler doğrultusunda, Bakanlığın kontrol ve denetiminde ön soy kütüğü, soy kütüğü, döl kontrolü ve/veya ıslah programları faaliyetlerini yürütmek.
 - ç) Üyelerin hayvanlarına suni tohumlama hizmetleri vermek, suni tohumlama ile ilgili sperma ve benzeri malzemeleri temin etmek, depolamak, dağıtmak ve pazarlamak.
 - d) Yetiştiricilerin damızlık materyal, alet ve ekipman, kaba yem, kesif yem, yem bitkileri tohumlukları ve benzeri ihtiyaçlarını sağlamak, bunları depolamak, dağıtmak ve pazarlamak.
 - e) Yurt içinden veya gerekli hâllerde yurt dışından sağlanan erkek ve dişi hayvan, sperma, yumurta, embriyo, larva, ana arı ya da diğer biyolojik materyali kullanarak ıslah programları ile bütünleşen her türlü faaliyet için gerekli kadro ve ekipleri oluşturmak, gerekli hâllerde sperma, yumurta, embriyo, larva, ana arı ve benzeri ıslah materyallerini üretmek için Bakanlık izniyle ya da Bakanlıktan ruhsatlı üretim merkezleri ve laboratuvarlar kurmak ve araştırma kurumlarıyla işbirliği yapmak.
 - f) Hayvanların bakım ve beslenmesi ile ilgili her türlü girdi temini ile teknik ve idari tedbirleri almak veya aldırarak.
 - g) Üyelerce yetiştirilen damızlık hayvanların satışını yapmak, satışlarını organize etmek, bunun için müzayede düzenlemek, fuar, sergi ve panayır kurmak ve kurulanlara katılmak, yarışmalar tertiplemek, ödüller vermek ve yetiştirilen ırkları tanıtmak.
 - ğ) Yetiştiricilerin ürünlerinin değer fiyatına satışını sağlayacak her türlü pazarlama organizasyonları ve ürün işleme tesislerini kurmak, kiralamak ve işletmek.
 - h) Hayvanlar ve işletmeleri ile ilgili her türlü sigorta hizmetlerini yapmak veya yaptırmak.
 - 1) Kredi temini konusunda çalışmalarda bulunmak.
 - i) Kuruluş amacı ile ilgili ihtiyaç duyulan araştırmaları yapmak veya yaptırmak.
 - j) Hayvancılığın geliştirilmesi amacıyla gerekli tesisleri kurmak, tesislere ortak olmak, işletmek, gerektiğinde bu işler için tüm hisseleri birliğe ait olmak üzere şirket ve/veya iktisadi işletme kurmak.
 - k) Merkez birliğinin birliğe tahsis etmiş olduğu sayıda genetik materyali temin etmek ve üye işletmelerde kullanmak veya kullandırmak.
 - l) Kayıt sistemi ve verim kayıtları için gerekli girdileri merkez birliği aracılığı ile tedarik etmek, kullanmak ve/veya kullandırmak.
 - m) Faaliyet alanı ile ilgili olarak üyelerinin ihtiyaçlarına yönelik iş ve işlemler ile danışmanlık ve projelendirme hizmetlerini vermek.
- (2) Bu madde hükümleri uyarınca birlikler tarafından kurulacak şirket ve/veya iktisadi işletmelerin faaliyet alanı, birliğin faaliyet alanı ile sınırlıdır.
- (3) Birlik, genel kurulda karar almak şartıyla birinci fıkrada belirtilen hizmetlere karşılık olarak üyelerden hizmet bedeli alabilir.
- (4) Birlik, vermediği hizmet karşılığında ücret talep edemez.
- (5) Yurt dışından sağlanması planlanan, genetik materyal veya hayvan gen kaynakları, yabani ve istilacı bir yabancı türe ait ise Orman ve Su İşleri Bakanlığının uygun görüşü alınır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Merkez Birliğinin Kuruluşu, Merkez Birliğine Üyelik ve Merkez Birliğinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Merkez birliğinin kuruluşu

MADDE 41 – (1) Koyun ve keçi türlerinde müştereken, diğer hayvan türlerinde ise aynı türden hayvana veya arılı kovana sahip yetiştiriciler tarafından kurulmuş bulunan en az yedi il birliği, ulusal düzeyde ortaklaşa en fazla bir merkez birliği kurabilirler.

Merkez birliğinin görevleri

MADDE 47 – (1) Merkez birlikleri aşağıda belirtilen görevleri yürütürler:

a) Birliklerin çıkarlarını korumak, Kanunda, bu Yönetmelikte ve ana sözleşmede belirtilen amaçlarını gerçekleştirmeleri doğrultusunda faaliyetlerini yönlendirmek, bu birliklerin gelişmelerine yardımcı olmak ve gerekli önerilerde bulunmak.

b) Birliklerin, ülke hayvancılık politikası yönünde çalışmalarını temin etmek, birliklerin istek ve ihtiyaçlarını kamu kurum ve kuruluşlarına iletmek.

c) Merkez birliği genel kurulu kararı ile uluslararası hayvancılık birliklerine, enstitülerine üye olmak, hayvan sergi, panayırlarına katılmak.

ç) Hayvan ve hayvansal ürünlerin ihracatı ile damızlık ithal ve ihracatı konularında ilgili kurum ve kuruluşlar nezdinde gerekli girişimlerde bulunmak.

d) Hayvan ve hayvansal ürün fiyatlarını tespit komisyonlarında görev almak.

e) Yabancı ülkelerdeki hayvancılık ve hayvancılıkla ilgili kuruluşların çalışmalarını takip etmek, bu konudaki yenilikleri yayım ve eğitim yoluyla üyelerine ve ihtiyaç hâlinde tüm yetiştiricilere iletmek.

f) İlgili mevzuatta yapılması gerekli görülen değişiklikler için ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına önerilerde bulunmak.

g) Hayvancılık konusunda devletçe yapılacak yatırımlara yardımcı olmak ve önerilerde bulunmak.

ğ) Birliklere iç ve dış kaynaklardan kredi sağlamak.

h) Birliklerin ihtiyaç duyduğu eğitimleri yapmak, seminerler düzenlemek, çalıştay, kongre, fuar, sergi, panayır, yarışma, sempozyum ve benzeri toplantı, organizasyon ve etkinlikler düzenlemek, yetiştirme konularında yayınlar çıkarmak, gerektiğinde Bakanlıkla bu konularda müştereken çalışmak.

ı) Merkez birliği ve birliklerin her türlü ihtiyaçlarını karşılamak, bu işler için gerektiğinde tüm hisseleri merkez birliğine ait olmak üzere şirket kurmak ya da şirketlere ortak olmak, sigorta işlemleri yapmak veya yaptırmak.

i) Birliklerin kurulamadığı veya aktif hale gelemediği illerde; ön soy kütüğü ve soy kütüğü faaliyetlerini yürütmek amacıyla Bakanlık izniyle şube veya irtibat büroları açmak, bunların görevlerini komşu birliklerle veya kamu kurum ve kuruluşları ile yapacağı protokol çerçevesinde ortaklaşa yürütmek.

j) Ulusal düzeyde ıslah programlarının gereklerinin yerine getirilmesi için gayret göstermek, Bakanlığın hazırlayacağı mevzuat doğrultusunda damızlık değer tahminlerini yapmak veya yaptırmak ve yayımlamak.

k) Gen kaynaklarının korunması ve çevre ıslah programına yönelik olarak kayıt sistemini tutmak, birliklere tutturmak ve gerekli saha çalışmalarını yürütmek.

l) Hayvancılığın geliştirilmesi amacıyla gerekli tesisleri kurmak, ortak olmak, işletmek, gerektiğinde bu işler için tüm hisseleri merkez birliğine ait olmak üzere şirket ve/veya iktisadi işletme kurmak.

m) Yerli ırk gen kaynaklarının korunması ve ırk ıslahı konularında Bakanlık ile diğer kurum ve kuruluşlarla birlikte çalışmak.

n) Faaliyet alanı ile ilgili canlı hayvan, genetik materyal, her türlü girdi ve hayvansal ürünün ithalat ve ihracatını yapmak ve yaptırmak.

o) İslah programı için gerekli her türlü girdileri tedarik etmek, dağıtmak ve pazarlamak.

ö) Bu maddede belirtilen faaliyetlere ek olarak üye birliklerinin yürüttüğü görevleri ve faaliyetleri denetleme kurulları aracılığıyla denetlemek, denetim sonuçlarını Bakanlığa bildirmek.

p) İslah programı ve soy kütüğü faaliyetlerini birliklere uygulamak ve uygulamayı takip etmek.

r) İslah programı kapsamında sperma, yumurta, embriyo, larva, ana arı ve benzeri ıslah materyallerini üretmek için Bakanlık izniyle ya da Bakanlıktan ruhsatlı üretim merkezleri ve laboratuvarlar kurmak, araştırma kurumlarıyla iş birliği yapmak ve üretilen ıslah materyallerini depolamak, dağıtmak ve pazarlamak.

s) Üye birliklerin yönetici, personel ve üye yetiştiricilerinin mesleki eğitimlerini sağlamak, bunların bilgi ve becerilerini artırmak amacıyla kurs, seminer ve benzeri organizasyonları düzenlemek, eğitim çalışmaları ve araştırmalar yapmak veya yaptırmak, her türlü basılı yayım ve diğer yollarla iletişim ve haberleşmeyi sağlamak.

ş) Faaliyet alanı ile ilgili olarak üyelerinin ihtiyaçlarına yönelik iş ve işlemler ile danışmanlık ve projelendirme hizmetlerini vermek.

(2) Bu madde hükümleri uyarınca merkez birlikleri tarafından kurulacak şirket ve/veya iktisadi işletmelerin faaliyet alanı, merkez birliğinin faaliyet alanı ile sınırlıdır.

(3) Merkez birliği, birinci fıkrada belirtilen hizmetlere karşılık genel kurulda karar almak şartıyla üyelerden hizmet bedeli alabilir.

(4) Merkez birliği, vermediği hizmet karşılığında ücret talep edemez.

(5) Merkez birliği yönetim ve denetleme kurulu üyeleri ve çalışanları, merkez birliğinin görevleri kapsamında yurt dışına yaptıkları ziyaretler sonrasında, Bakanlık hayvancılık politikalarının uygulanmasına yardımcı olunması, birliklerin bilgi ve deneyimlerinin artırılması amacıyla yabancı ülke uygulamaları hakkındaki incelemelerini ve deneyimlerini rapor hâlinde Bakanlığa gönderir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Denetim

MADDE 92 – (1) Birlik ve merkez birliği, Kanun ve bu Yönetmelikle kendilerine verilen görevlerle ilgili olarak Bakanlığın gözetim ve denetimine tabidir. Bakanlık, birlikleri ve merkez birliklerini idari, mali, hukuki ve teknik yönler ile hayvan sağlığı yönünden Bakanlık müfettiş ve kontrolörleri ile Kanunun 10/E maddesinin beşinci fıkrası hükümleri uyarınca denetimle görevlendirilen personel aracılığıyla denetler. Ayrıca denetim sonuçları Bakanlığa bildirilmek şartıyla merkez birlikleri de kendi denetleme kurulları aracılığıyla üye birliklerini denetleyebilir. Merkez birlikleri ve birlikler, denetim sonuçlarına göre Kanun ve bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde Bakanlıkça verilen talimatlara uymak zorundadırlar.

(2) Yapılan denetimler sonucunda, merkez birliklerinin, birliklerin ve bunların iştiraklerinin yönetim kurulu üyeleri ile üst düzey yöneticilerinin, Bakanlıkça verilen talimatlar ile hukuka açıkça aykırı eylem ve işlemlerinin tespit edilmesinde durumunda, Bakanlık, kamu yararı ve hizmet gerekleri dikkate alınarak gecikmesinde sakınca görülmemesi hâllerde ileride telafisi güç veya imkânsız zararlara yol açılmasının engellenmesi amacıyla bu kişileri belirli bir süre ile görevden uzaklaştırabilir veya görevlerine tedbiren son verebilir. Bu durumda Bakanlık, bir yıl içinde olağanüstü genel kurul toplantısının yapılması için gerekli tedbirleri alır.

(3) Birliklerde ve merkez birliklerinde görevli bulunanlar bu kuruluşlara ait mal, para ve para hükmündeki kâğıtları ve gizli de olsa bunlarla ilgili defter ve belgeleri istenildiğinde müfettişlere, kontrolörlere, denetimle görevlendirilen personele ve kredi kuruluşlarının denetim görevlilerine göstermek, sayılmasına ve incelenmesine yardımda bulunmak, istenilen bilgileri gerçeğe uygun ve eksiksiz olarak vermek ve doğru beyanda bulunmakla yükümlü oldukları gibi Bakanlıkça kendilerinden istenilen her türlü bilgi, belge ve kayıtları, tanınan süre içinde tam olarak vermek zorundadır.

(4) Yönetim kurulu üyeleri ve birlik çalışanları, kendi kusurlarından ileri gelen zararlardan sorumludurlar. Bunlar, suç teşkil eden fiil ve hareketleri ile birliğin para ve malları, bilanço, tutanak, rapor ve başka evrak, defter ve belgeleri üzerinde işledikleri suçlardan dolayı kamu görevlisi gibi cezalandırılır.

(5) Bakanlık, denetleme yetkisi kapsamının dışında, ayrıca ilgili mevzuat hükümlerinin uygulanmasına yönelik olarak birliklere ve merkez birliklerine istişari görüş bildirebilir.

(6) Birliklere kredi veren kurum ve kuruluşlar, verilen kredilerin gayesine uygun olarak kullanılıp kullanılmadığını, plan ve projesine uygunluğu, teknik özellikleri ve kalite açısından denetleyebilir.

MUHTEMEL PATLAYICI ORTAMDA KULLANILAN TEÇHİZAT VE KORUYUCU SİSTEMLER İLE İLGİLİ YÖNETMELİK (2014/34/AB)

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 30.06.2016 Resmî Gazete Sayısı: 29758

ALTINCI BÖLÜM

Piyasa Gözetimi ve Denetimi ve Korunma Önlemleri

Ulusal düzeyde risk teşkil eden ürünler için izlenecek usuller

MADDE 35 – (1) Bakanlık, bu Yönetmelik kapsamındaki bir ürünün insan veya evcil hayvan sağlığı ve güvenliğine veya malların korunmasına karşı bir risk teşkil ettiğine ilişkin yeterli nedene sahip olması durumunda, ilgili ürün ile ilgili olarak bu Yönetmelikte düzenlenen gerekliliklerin tümünü kapsayan bir değerlendirme yapar. İlgili iktisadi işletmeciler, bu amaç doğrultusunda Bakanlık ile işbirliği yapar. Bakanlık, değerlendirme sonucunda ürünün bu Yönetmelikte düzenlenen gerekliliklere uymadığını tespit etmesi durumunda gecikmeden ilgili iktisadi işletmeciden, riskin mahiyeti ile orantılı olarak ürünü söz konusu gerekliliklere uygun hale getirilmesi için tüm uygun düzeltici önlemleri almasını, makul bir süre içerisinde ürünü piyasadan çekmesini veya geri çağırmasını talep eder. Bakanlık, ilgili onaylanmış kuruluşu da bu yönde bilgilendirir. Söz konusu önlemler hakkında Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik hükümleri uygulanır.

(5) Dördüncü fıkranın ikinci cümlesinde belirtilen bilgiler; tüm mevcut detayları, özellikle de uygun olmayan ürünün tespit edilebilmesi için gerekli verileri, ürünün menşei, iddia edilen uygunsuzluğun ve taşıdığı risklerin niteliği, alınan önlemlerin niteliği ve süresi ile ilgili iktisadi işletmeci tarafından sunulan açıklama ve savunmaları içerir. Bakanlık özellikle uygunsuzluğun aşağıda belirtilen hususların birinden kaynaklanıp kaynaklanmadığını belirtmelidir:

a) Ürünün, insan veya evcil hayvan sağlığı ve güvenliği veya mülkiyetin korunması ile ilgili gereklilikleri karşılayamaması,

Mevzuata uygun olduğu halde risk taşıyan ürünler

MADDE 37 – (1) 35 inci maddenin birinci fıkrasına göre yapılan değerlendirmelerde ürünün bu Yönetmeliğe uygun olmakla birlikte; insan veya evcil hayvan sağlığı ve güvenliği veya mülkiyetin korunması açısından bir risk teşkil etmesi halinde, Bakanlık, ürün piyasaya arz edilmiş ise, riskin türüne göre, ilgili iktisadi işletmeciden, piyasaya arz edilen söz konusu ürüne ait riski ortadan kaldırmasını, ürünün piyasadaki çekilmesi veya riskin özellikleriyle orantılı şekilde ürünün makul bir süre içerisinde geri çağırılmasını talep eder.

ÇİFTLİKTE KESİLEN KÜÇÜK MİKTARLARDAKİ KANATLI VE TAVŞANIMSIZ ETLERİNİN DOĞRUDAN ARZINA DAİR YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 19.09.2015 Resmî Gazete Sayısı: 29480

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmelik, üreticisi tarafından çiftlikte kesilen küçük miktarlardaki kanatlı ve tavşanımsız etlerinin çiğ et olarak son tüketiciye veya son tüketiciye doğrudan satışını yapan yerel perakendecilere doğrudan arzına ilişkin hususları belirler.

(2) Bu Yönetmelik hayvan sağlığı ve hayvan refahı konusundaki mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmeyecek şekilde uygulanır.

Genel ve özel hijyen gereklilikleri

MADDE 7 –

(6) Kanatlı ve tavşanımsızların kesimi, etlerinin muamelesi ve arzı aşağıdaki gerekliliklere uygun olarak gerçekleştirilir:

ç) Hayvanların muamelesi ve kesimi sırasında hayvan refahı kurallarına uyulur.

d) Kesim salonuna getirilen kanatlı ve tavşanımsızlar gereksiz yere bekletilmeden kesilir.

POSTA SEKTÖRÜNE İLİŞKİN YETKİLENDİRME YÖNETMELİĞİ

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 03.06.2014 Resmî Gazete Sayısı: 29019

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Hak ve Yükümlülükler

Kabulü yasak maddeler (Değişik başlık:RG-11/5/2015-29352)

MADDE 19 – (1) Aşağıda yer verilen maddelerin hizmet sağlayıcılar tarafından kabulü yasaktır:

ç) Arı, ipek böceği, sülük gibi ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca gönderilmesine yazılı izin verilenler haricindeki canlı hayvanlar.

d) Kurutulmuş veya başka suretle muhafazası sağlanmış olanlar dışındaki cansız hayvanlar.

SULAK ALANLARIN KORUNMASI YÖNETMELİĞİ

Yayımlandığı Resmî Gazete:	<i>Resmî Gazete Tarihi: 04.04.2014 Resmî Gazete Sayısı: 28962</i>
BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar	
Tanımlar MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen; r) (Değişik:RG-1/8/2017-30141) Mutlak koruma bölgesi: Koruma bölgeleri içerisinde yer alan, su kuşlarının yoğun ve toplu olarak kuluçka yaptığı, konakladığı veya kışladığı alanlar; nadir ve nesli tehlikedeki kuş türlerinin önemli üreme bölgeleri, uluslararası ölçütlere göre tehlike sınırı en az hassas düzeyinde olan türlerin bağımlı oldukları habitatlar ile nesli tehlikede ve dar yayılışlı olup korunması gerekli doğal bitki türlerinin bulunduğu bölgeleri, ü) Sulak alan: Tabii veya suni, devamlı veya geçici, suları durgun veya akıntılı, tatlı, acı veya tuzlu, denizlerin gelgit hareketlerinin çekilme devresinde altı metreyi geçmeyen derinlikleri kapsayan, başta su kuşları olmak üzere canlıların yaşama ortamı olarak önem taşıyan bütün sular, bataklık, sazlık ve turbiyeler ile bu alanların kıyı kenar çizgisinden itibaren kara tarafına doğru ekolojik açıdan sulak alan kalan yerleri, ğğ) Yabancı tür: Bir sulak alan ekosistemine sonradan katılan türü, ifade eder.	
İKİNCİ BÖLÜM Sulak Alan Vasıfları, Koruma, Kullanım İlkeleri ve Yasaklar	
Koruma ilkeleri MADDE 6 – (1) Sulak alanların korunmasında aşağıdaki ilkelere uyulması zorunludur. a) Sulak alanların kirletilmemesi, doğal yapısının ve ekolojik karakterlerinin korunması zorunludur. Her türlü arazi ve su kullanım planlamalarında, sulak alanların işlev ve değerlerinin korunması gözetilir. b) Sulak alanlarda biyolojik çeşitliliğin korunması ve geliştirilmesi için ilgili idaresince gerekli tedbirler alınır veya aldırılır. c) Sulak alanların koruma kullanma dengesine ve geliştirilmelerine katkı sağlayacak faaliyetler desteklenir ve teşvik edilir. ç) Ekolojik karakteri bozulmuş sulak alanların rehabilitasyonu sağlanır. d) Kurutulmuş sulak alanların teknik ve ekonomik olarak uygun olanlarının geri kazanımı için gerekli tedbirler alınır. e) Sulak alanlarda su kuşları popülasyonlarının korunmasına ve arttırılmasına itina gösterilir. f) Havzada yapılacak proje ve faaliyetlerin sulak alana etkisi dikkate alınır. g) Sulak alanların korunması, tescili, planlaması ve yönetiminde 21/3/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu hükümleri dikkate alınır.	
Saz kesimi MADDE 11 – (1) (Değişik:RG-23/10/2019-30927) Sulak alanlarda saz ve diğer bitki türlerinin yakılması, sazların sökülmesi ve tahrip edilmesi yasaktır. (2) Yönetim planlarında kesime izin verilen sazlık alanlarda, kuşların kuluçka dönemi dışında, kara tarafından su kesimine doğru, sazlık alanlarda ekonomik ve ticari önemi olan bitki türlerinin kesimi yapılabilir. Yönetim planı hazırlanmamış alanlarda canlıların üreme dönemi dikkate alınarak, varsa (Değişik ibare:RG-23/10/2019-30927) <u>mutlak koruma</u>	

bölgesi ve hassas koruma bölgesi dışında kalan sazlık alanın %30'unu geçmeyecek şekilde, kesim tarihleri ve kesim metotları Bölge Müdürlüğü tarafından belirlenerek kesim yapılabilir.

(3) Saz kesmek isteyen gerçek ve tüzel kişiler; saz kesimi başvuru formu ile Bölge Müdürlüğüne başvurur. Bölge Müdürlüğünün uygun görmesi halinde her bir sulak alan için, saz kesilecek alanlara ve kesilecek saz miktarına, birinci ve ikinci fıkrada belirtilen esaslara uyulması kaydıyla saz kesimi izin belgesi ile izin verilir. Saz kesim talebinde bulunan gerçek ve tüzel kişilere verilecek bu izin belgeleri kişi başına bir saz kesim dönemini kapsar.

Yabani bitki ve hayvan türlerinin toplanması

MADDE 12 – (1) Bu Yönetmelik kapsamına giren alanlarda Bakanlığın uygun görüşü alınmadan; nadir, endemik, nesli tehlikede veya tehlikeye düşebilecek doğal bitki türleri kesilemez ve sökülemez, yabani hayvanlar, yumurtaları ve yavruları toplanamaz, yuvaları bozulamaz.

(2) Yerli ve yabancı araştırmacıların koruma bölgeleri içerisinde yapacağı her türlü inceleme ve araştırmalar Bakanlığın iznine tabidir.

Yabancı türler

MADDE 13 – (1) Ramsar alanları ve ulusal öneme haiz sulak alanlara, hangi maksatla olursa olsun, bilimsel araştırma yapılmadan ve Bakanlığın uygun görüşü alınmadan yabancı türler atılamaz, bırakılmaz ve yerleştirilemez.

(2) Geçmişte atılmış ve bilimsel araştırmalar sonucunda sulak alan ekosisteminde ciddi olumsuz etki bıraktığı bilimsel araştırmalarla tespit edilen yabancı türlerin alandan uzaklaştırılması, bu mümkün olmuyorsa popülasyonlarının kontrol edilmesi Bakanlığın koordinasyonunda ilgili İdarelerce sağlanır.

Ağaçlandırma

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelik kapsamına giren alanlarda, kuşların barınması ve üremesi için yeni habitatlar oluşturmak ve erozyonu önlemek gibi maksatlarla yapılabilecek ağaçlandırmalar ulusal öneme haiz sulak alanlar ve Ramsar Alanlarında Genel Müdürlüğün, (**Değişik ibare:RG-23/10/2019-30927**) Mahalli Öneme Haiz Sulak Alan ve diğer sulak alanlarda Bölge Müdürlüğünün iznine tabidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Koruma Bölgelerinin Tespiti ve Uygulama Esasları

Mutlak koruma bölgesinde uygulama esasları

MADDE 20 – (1) Bu alanların zorunlu olmadıkça özel mülkiyete konu olmaması esastır.

(2) Mutlak koruma bölgesi uygulama esasları şunlardır;

a) Bilimsel ve koruma maksatlı faaliyetler ile kuş gözlemi ve görüntü alınması Bakanlığın iznine tabidir.

b) Su kuşlarının üreme döneminde alanda su ürünleri istihsali yapılamaz, hayvan otlatılamaz.

c) Bakanlıkça gerekli görüldüğünde alan çitle çevrilir.

ç) (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilenlerin dışında hiçbir faaliyete izin verilmez.

Hassas koruma bölgesinde uygulama esasları

MADDE 21 – (1) Bu alanların zorunlu olmadıkça özel mülkiyete konu olmaması esastır.

(2) Hassas koruma bölgesi uygulama esasları şunlardır;

- a) Alanın ekolojik karakterinin korunması esastır.
- b) Göl aynasının devamlılığının sağlanabilmesi ve alanın rehabilitasyonunu sağlamak maksadı ile saz kesimi ve dip çamuru temizliği Genel Müdürlüğün izni ile yapılır veya yaptırılır.
- c) Kuş gözlem yapıları, gözlemevleri, seyir maksatlı yaya yolları Genel Müdürlüğün iznine tabidir.
- ç) Ekosistemin devamlılığının sağlanması maksadı ile sulak çayır ve meralarda hayvan otlatılabilir.
- d) Kuşların üreme dönemi dışında ekosistemi iyileştirmek maksadı ile silvikültürel bakım yapılabilir. Bunun dışında ağaç kesimi yapılamaz.
- (3) Kuşların üreme döneminde ve bu Yönetmelikte izin verilenler dışında hiçbir faaliyete ve yapılaşmaya izin verilmez.

Sürdürülebilir kullanım bölgesi uygulama esasları

MADDE 22 – (1) Sürdürülebilir kullanım bölgesi uygulama esasları şunlardır;

- a) Bu alanlardaki doğal kaynak kullanımlarında mevcut geleneksel kullanıma devam edilir.
- b) Yeni bir faaliyet talep edilmesi durumunda sulak alan ekosistemine zarar vermemesi şartı ile kullanıma yönetim planında yer verilebilir.
- c) Çeltik tarımı ve su ürünleri istihali yapılabilir.
- ç) Kuş gözlem yapıları, gözlemevleri, seyir maksatlı yaya yolları, ziyaretçilerin ihtiyacını karşılamak amacıyla imar planı gerektirmeyen uygulamalar yapılabilir. Bu madde kapsamında planlanan projelere, alanların ekolojik yapılarına göre ulusal öneme haiz sulak alanlar ve Ramsar Alanlarında Genel Müdürlük, (**Değişik ibare:RG-23/10/2019-30927**) mahalli öneme haiz sulak alanlarda ve diğer sulak alanlarda Bölge Müdürlüğünce izin verilir.
- d) (**Değişik:RG-23/10/2019-30927**) İçme, kullanma ve sulama suyu projelerine ait baraj, gölet, kanal, kanalet, pompa istasyonu gibi zorunlu altyapı projeleri, ulusal öneme haiz sulak alanlar ve Ramsar Alanlarında Genel Müdürlüğün, mahalli öneme haiz sulak alan ve diğer sulak alanlarda bölge müdürlüğünün izni ile yapılabilir. Madensel tuzların çıkarılması, malzeme çıkarımı, kültür balıkçılığı ve bunlara ait zorunlu tesisler izin belgesi almak kaydıyla ulusal öneme haiz sulak alanlar ve Ramsar Alanlarında Genel Müdürlüğün, mahalli öneme haiz ve diğer sulak alanlarda bölge müdürlüğünün izni ile yapılabilir.
- e) 10 uncu ve 11 inci maddelerde yer alan usul ve esaslar çerçevesinde ticari turba çıkarımı ve saz kesimi yapılabilir.
- f) Hayvan otlatılabilir.
- g) Bu Yönetmelikte izin verilenler dışında hiçbir faaliyete ve yapılaşmaya izin verilemez.
- ğ) Yapılaşmaya ilişkin uygulamalarda 3194 sayılı İmar Kanunu ve ilgili yönetmelik hükümleri geçerlidir.
- h) (**Ek:RG-19/3/2021-31428**) (d) bendinde düzenlenen zorunlu altyapı projeleri haricinde, kamu yararı kararı bulunan zorunlu altyapı projelerine, hazırlanacak Ekosistem Değerlendirme Raporu doğrultusunda, ekosistem bütünlüğünü telafi edici tedbirlerin alınması şartıyla Bakanlıkça izin verilebilir.

**SALMONELLA VE BELİRLENMİŞ DİĞER GIDA KAYNAKLI ZOONOTİK
ETKENLERİN KONTROL ALTINA ALINMASI HAKKINDA YÖNETMELİK**

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**Salmonella Ulusal Kontrol Programında Kanatlı Hayvanlarda
Antimikrobiyallerin
ve Aşıların Kullanımı ile Kanatlı Hayvanlarda ve Domuzlardaki Salmonella'nın
Antimikrobiyal Direncinin İzlenmesi****Antimikrobiyallerin kullanımı**

MADDE 14 – (1) Antimikrobiyaller kanatlı hayvanlarda Salmonella'nın kontrolü için bir metot olarak kullanılmaz.

(2) Birinci fıkradaki hüküm saklı kalmak kaydıyla ve aşağıda sayılan şartlar ile üçüncü fıkrada belirtilen şartlar oluştuğunda 24/12/2011 tarihli ve 28152 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Veteriner Tıbbi Ürünler Hakkında Yönetmelik gereğince ruhsatlandırılmış antimikrobiyaller kullanılabilir:

a) Hayvanlarda klinik belirti gösteren Salmonella enfeksiyonu olması durumunda, antimikrobiyal tedavi yapılmasına rağmen sürü enfekte kabul edilir; ayrıca bu sürünün geldiği damızlık kümeslerdeki diğer sürülere Salmonella bulaşmaması için gerekli önlemler alınır.

b) Damızlık hayvanlarda değerli genetik materyalin korunması ve Salmonella ari sürüler oluşturmak amacıyla elit sürüler, nesli tükenmekte olan soylardan gelen sürüler ve araştırma amaçlı kullanılan sürüler dâhil olmak üzere antimikrobiyal tedavi uygulanan sürüler ve bunlardan toplanan yumurtalardan elde edilen civcivler büyüme dönemi süresince Salmonella prevalansını %1 ve %95 güven sınırında tespit edebilecek 15 günde bir örnekleme yapılan bir plan dâhilinde kontrol edilir.

c) Özellikle gıda kaynaklı bir salgının epidemiyolojik olarak araştırılması sonucu Salmonella enfeksiyonundan şüphe duyulan bir sürüde veya enfeksiyonunun tespit edildiği bir kuluçka ya da işletmede Salmonella kontrolü dışındaki amaçlarla her vaka için Bakanlık tarafından izin verilmesi durumunda antibiyotik kullanılır. Fakat acil durumlarda Bakanlık tarafından numune alınması koşuluyla tedaviye izin verilebilir. Ancak numune alımı bu bentteki şartlara uygun gerçekleştirilmediyse sürü, Salmonella ile enfekte kabul edilir.

(3) Antimikrobiyallerin kullanımı denetime tabidir ve Bakanlık taşra teşkilatına rapor edilir. Bu kullanım bakteriyolojik örneklerin ve test duyarlılığının sonuçlarına dayalı olarak yapılır.

(4) Bu maddede belirtilen şartlar, 18/12/2002 tarihli ve 24967 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yem Katkıları ve Premikslerin Üretimi, İthalatı, İhracatı, Satışı ve Kullanımı Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2002/66)'e göre yem katkı maddeleri olarak kullanım için ruhsatlandırılmış maddelere, mikroorganizmalara veya preparatlara uygulanmaz.

Aşıların kullanımı

MADDE 15 – (1) Aşı üreticisi, bakteriyolojik olarak aşı suşu ve saha suşunun ayırt edilebileceği uygun bir metot sunmadığı takdirde ulusal kontrol programlarında zoonotik Salmonella serotiplerine karşı canlı Salmonella aşısı kullanılmaz.

(2) Ticari yumurtacı tavuklar için canlı Salmonella aşıları Veteriner Tıbbi Ürünler Hakkında Yönetmeliğe uygun olarak ruhsatlandırılmadıkça ve kullanımın güvenli olduğu gösterilmedikçe hazırlanan ulusal kontrol programında üretim süreci boyunca kullanılmaz.

(3) Bakanlık tarafından yapılan tarama sonucu Salmonella Enteritidis veya Salmonella Typhimurium prevalansı %10'un üstünde olduğu sürece, saçılım ve yumurta

kontaminasyonunu azaltmak amacıyla tüm yumurtacı tavuklara büyüme dönemi boyunca Salmonella Enteritidis ve Salmonella Typhimurium'a yönelik aşılama programı uygulanır.

(4) Bakanlık, aşağıdaki şartların yerine getirilmesi durumunda üçüncü fıkrada istisna yapılmasına izin verebilir:

a) Yetiştirme ve yumurtlama kümeslerinde tüm koruyucu önlemlerin alınmış olması.

b) Kanatlıların yetiştirme ve yumurtlama kümeslerine girişi öncesindeki oniki ay boyunca işletmede Salmonella Enteritidis veya Salmonella Typhimurium'un olmadığına ortaya konması durumu.

Ek-2

EK-1'DE LİSTELENEN ZOONOZLAR VE ZOONOTİK ETKENLERİN KONTROLÜ

C. Damızlık tavuk sürüleri ve damızlık hindiler ile ilgili özel kurallar

3. Sürüden elde edilen inkübe edilmemiş yumurtalar imha edilir.

Ancak, bu yumurtalar 17/12/2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gıda Hijyeni Yönetmeliği ve 27/12/2011 tarihli ve 28155 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Hayvansal Gıdalar İçin Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliği ile Türk Gıda Kodeksi Mevzuatı hükümlerine uygun ise imha edilmeyebilir.

4. Salmonella yayılma riskini mümkün olduğu kadar azaltmak için günlük civcivler dahil tüm kanatlılar imha edilir veya kesimhaneye sevkedilir. Kesim, Hayvansal Gıdalar İçin Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliğine uygun olarak yapılır. Bu hayvanlardan elde edilen ürünler, Gıda Hijyeni Yönetmeliği, Hayvansal Gıdalar İçin Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliği ve Türk Gıda Kodeksi ile ilgili mevzuata ve E bölümüne uygun ise imha edilmeyebilir veya 24/12/2011 tarihli ve 28152 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İnsan Tüketimi Amacıyla Kullanılmayan Hayvansal Yan Ürünler Yönetmeliğine uygun olarak muamele edilir veya imha edilir.

5. Salmonella Enteritidis veya Salmonella Typhimurium'un hala bulunduğu kümeslerden elde edilen ve kuluçka makinesinde bulunan yumurtalar İnsan Tüketimi Amacıyla Kullanılmayan Hayvansal Yan Ürünler Yönetmeliğine uygun olarak imha edilir.

MADDELERİN VE KARIŞIMLARIN SINIFLANDIRILMASI, ETİKETLENMESİ VE AMBALAJLANMASI HAKKINDA YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 11.12.2013 Resmî Gazete Sayısı: 28848 Mükerrer

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Zararlılık Sınıflandırması

Hayvanlar ve insanlar üzerindeki testler

MADDE 9 – (1) (Değişik:RG-10/12/2020-31330 Mükerrer) Bu Yönetmeliğin amacı bakımından yeni testlerin yapılması durumunda, 13/12/2011 tarihli ve 28141 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Deneysel ve Diğer Bilimsel Amaçlar İçin Kullanılan Hayvanların Refah ve Korunmasına Dair Yönetmelik ile 15/2/2014 tarihli ve 28914 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Hayvan Deneyleti Etik Kurallarının Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik kapsamında hayvanlar üzerinde uygulanacak olan testler, yalnızca veri

güvenilirliğini ve kalitesini sağlayan başka bir alternatif yöntemin olmaması durumunda gerçekleştirilir.

(2) Bu Yönetmeliğin amacı bakımından, insan dışındaki primatlar üzerinde de test yapılmaz.

(3) Bu Yönetmeliğin amacı bakımından, insanlar üzerinde test yapılmaz. Ancak, klinik çalışmalar gibi, diğer kaynaklardan elde edilen veriler bu Yönetmeliğin amacı doğrultusunda kullanılabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Ambalajlama

Ambalajlama şartları

MADDE 36 - (2) Halka sunulan veya satılan zararlı maddeleri veya karışımları içeren ambalajlara ilişkin hükümler aşağıda belirtilmiştir:

a) Çocukların merakını cezbedecek veya uyandıracak veya tüketicileri yanlış yönlendirecek şekilde ve tıbbi ürünlerde, kozmetik ürünlerde, gıda veya hayvan yemlerinde kullanılan sunuş ve tasarım özellikleriyle karışıklığa yol açarak tüketicileri yanlış yönlendirebilecek şekilde olamaz.

KAÇAKÇILIK TÜRLERİ İLE İLGİLİ MAHKÛMIYET HÜKMÜ KESİNLEŞENLERİN KAMUOYUNA İLAN EDİLMESİNE DAİR YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

*Resmî Gazete Tarihi: 03.12.2013 Resmî
Gazete Sayısı: 28840*

İlan edilecek kaçakçılık fiilleri

MADDE 4 – (1) Tütün ve tütün mamulleri, alkollü içkiler, akaryakıt, uyuşturucu, silah ve mühimmat, tarihi eser, motorlu taşıt, elektronik eşya, canlı hayvan, et, çay, şeker, zeytin gibi gıda maddeleri ile genetiği değiştirilmiş organizmalı ürünler, radyoaktif ve kimyasal maddeler, toplum sağlığını tehdit eden ürünler, nesli tükenmekte olan yabani hayvan ve bitki türleri, fikri ve sınai mülkiyet hakları, sahte para, altın, maden kaçakçılığı, hayali ihracat, göçmen kaçakçılığı fiillerinden mahkûmiyet hükmü kesinleşenler kamuoyunun bilgilendirilmesi amacıyla Bakanlık tarafından ilan edilebilir.

İlana esas olacak miktar veya değerler

MADDE 6 – (1) Kaçakçılık fiiline konu mahkûmiyet kararının kamuoyuna ilan edilmesi için;

d) Canlı hayvan için 50 baştan, az olmama şartı aranır.

(3) Genetiği değiştirilmiş organizmalı ürünler, radyoaktif ve kimyasal maddeler, çevre veya toplum sağlığını tehdit eden ürünler, fikri ve sınai mülkiyet hakları, nesli tükenmekte olan yabani hayvan ve bitki türleri, tarihi eser, uyuşturucu ile silah ve mühimmat, sahte para, altın, maden kaçakçılığı ve göçmen kaçakçılığı fiilleri, miktar veya eşyanın gümrüklenmiş değerine bakılmaksızın kamuoyuna ilan edilebilir.

5607 SAYILI KAÇAKÇILIKLA MÜCADELE KANUNUNA GÖRE ELKONULAN EŞYA VE ALIKONULAN TAŞITLARA İLİŞKİN UYGULAMA YÖNETMELİĞİ

Yayımlandığı Resmî Gazete:

*Resmî Gazete Tarihi: 14.11.2013 Resmî
Gazete Sayısı: 28821*

İKİNCİ BÖLÜM

Eşyanın Tespiti, Teslimi ve Muhafazasına İlişkin İşlemler

<p>Eşyanın teslimi MADDE 5 – (3) Aşağıda sayılan eşya ve taşıtlar, elkoyan birimlerce doğrudan ilgili idareye teslim edilir: e) Gıda maddeleri, hayvansal ürünler, su ürünleri ve canlı hayvanlar; Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının ilgili birimlerine, uygun tesise sahip kamu kurum ve kuruluşlarına, ğ) Nesli tükenmekte olan canlı hayvan ve bitkiler; Orman ve Su İşleri Bakanlığının ilgili birimlerine, hayvanat bahçelerine, botanik bahçelerine ve belediyelere,</p>
<p style="text-align: center;">ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Tütün ve Tütün Mamulleri ile Alkollü İçkilere İlişkin İşlemler</p>
<p>Tütün ve tütün mamulleri ile alkollü içkilerin imhası MADDE 8 - (2) İmha veya bertaraf işlemlerinde, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan düzenlemeler çerçevesinde, insan, hayvan, bitki ve çevre sağlığının göz önünde bulundurulması ve çevreye zarar vermeyen yöntemlerin kullanılması gerekir.</p>
<p style="text-align: center;">DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Elkonulan Eşya ile Alınan Taşıtların Yapılacak Masrafların Karşılmasına İlişkin İşlemler</p>
<p>Eşyanın muhafaza süresi ve ücret tarifesi MADDE 11 - (7) Canlı hayvanlarda adet başına günlük yem gideri ile gerekmesi halinde tedavi ve ilaç gideri karşılanır.</p>

TASFİYE YÖNETMELİĞİ	
Yayımlandığı Resmî Gazete:	<i>Resmî Gazete Tarihi: 25.06.2013 Resmî Gazete Sayısı: 28688</i>
SEKİZİNCİ BÖLÜM Tahsis ve Özel Yolla Tasfiye	
<p>Özel yolla tasfiye MADDE 59 – (1) (Değişik:RG-3/6/2018-30440) Tasfiyelik hale gelen eşya, 38 inci maddenin ikinci fıkrasının (f) bendi kapsamında veya gümrüklenmiş değerinin yüzde ellisinden az olmamak üzere Bakanlıkça belirlenecek bedel üzerinden kamu kurum ve kuruluşları ile özel kanunla kurulmuş vakıf ve derneklere satılabilir. Kamu kurum ve kuruluşları ile özel kanunla kurulmuş vakıf ve derneklerin satın alma talepleri Bakanlıkça değerlendirilir. Bu yolla satılan eşyanın teslim alınmaması halinde eşya diğer yollarla tasfiye edilir. Bu fıkra kapsamında özel yolla tasfiye edilen eşyanın Mahkemesince sahibine iadesine karar verilmesi halinde, özel yolla tasfiye bedeli faizi ile birlikte döner sermaye bütçesinden, eşyanın 31 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre belirlenen değeri ile özel yolla tasfiye bedeli arasındaki fark ise yasal faizi ile birlikte tahsis yapılan kamu kurum ve kuruluşları ile özel kanunla kurulmuş vakıf ve dernekler tarafından hak sahibine ödenir. Faizin hesabında, el koyma tarihinden bedelin iade tarihine kadar geçen süre esas alınır.</p> <p>(2) Tasfiyeye tabi tutulan her türlü eşyadan; d) Nesli tehlike altında olan yabancı canlı hayvan ve bitkiler ile bunlara ait ölü örnekleri, parçaları ve türevleri ve bunlardan ham veya işlenmiş olarak elde edilen ürünler,</p>	

ticari amaçla kullanılmaması şartıyla Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Orman ve Su İşleri Bakanlığına taraflarca belirlenecek bedelle veya bedelsiz, verilebilir.

BİYOLOJİK ETKENLERE MARUZİYET RİSKLERİNİN ÖNLENMESİ HAKKINDA YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

*Resmî Gazete Tarihi: 15.06.2013 Resmî
Gazete Sayısı: 28678*

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Özel Hükümler

Endüstriyel işlemler, laboratuvarlar ve hayvan barınakları için özel önlemler

MADDE 18 – (1) Teşhis laboratuvarları da dahil, laboratuvarlarda ve grup 2, grup 3 ve grup 4 biyolojik etkenlerle bilhassa enfekte edilmiş veya bunları taşıyan veya taşıdıklarından şüphe edilen laboratuvar hayvanlarının barınaklarında aşağıdaki önlemler alınır:

a) Araştırma, geliştirme, öğretim veya tanı amacıyla grup 2, grup 3 ve grup 4 biyolojik etkenlerle çalışmaların yürütüldüğü laboratuvarlarda, enfeksiyon riskini asgariye indirmek için Ek-V’te belirtilen önlemler alınır.

b) Risk değerlendirmesini takiben biyolojik etkenin risk derecesine göre fiziksel koruma düzeyi tespit edilir ve Ek-V’te belirtilen önlemler alınır. Aşağıda belirtilen biyolojik etkenlerle çalışmalar;

1) Grup 2 biyolojik etkenler için koruma düzeyi en az 2 olan,

2) Grup 3 biyolojik etkenler için koruma düzeyi en az 3 olan,

3) Grup 4 biyolojik etkenler için koruma düzeyi en az 4 olan,

çalışma alanlarında yürütülür.

EK-V

KORUMA DÜZEYLERİ VE ALINACAK ÖNLEMLER İLE İLGİLİ GÖSTERGELER

Bu ekte yer alan önlemler, çalışanlara yönelik risk değerlendirmesine, işin ve ilgili biyolojik etkenin doğasına göre uygulanacaktır.

A– Koruma Önlemleri	B– Koruma Düzeyleri		
	2	3	4
1. Çalışma yeri, aynı bina içinde yürütülen diğer çalışmalardan ayrılmış olacaktır.	Gerekmez	Önerilir	Zorunlu

2. Çalışma yerine giren ve çıkan hava HEPA (*) veya benzeri filtrelerle filtre edilecektir.	Gerekmez	Zorunlu, çıkın havada	Zorunlu, çıkın ve giren havada
3. Çalışma yerine yalnızca görevli çalışanların girmesine izin verilecektir.	Önerilir	Zorunlu	Zorunlu, hava sızdırmaz araç ile
4. Çalışma yeri, dezenfeksiyon yapılmasına olanak sağlayacak yapıda olmalıdır.	Gerekmez	Önerilir	Zorunlu
5. Özel dezenfeksiyon yöntemleri.	Zorunlu	Zorunlu	Zorunlu
6. Çalışma yerindeki hava negatif basınçta tutulmalıdır.	Gerekmez	Önerilir	Zorunlu
7. Etkili vektör kontrolü. (Örnek; kemirgenler ve böcekler)	Önerilir	Zorunlu	Zorunlu
8. Temizlemesi kolay ve su geçirmez yüzeyler.	Zorunlu, tezgah ve iş masaları için	Zorunlu, tezgah ve zeminler için	Zorunlu, tezgah, yer, duvar, tavan için
9. Asit, alkali, çözücü ve dezenfek-tanlara dayanıklı yüzeyler.	Önerilir	Zorunlu	Zorunlu
10. Biyolojik etken için güvenli depolama.	Zorunlu	Zorunlu	Zorunlu, emniyetli depolama
11. Çalışma yerinde bulunanların görülebildiği gözetleme penceresi veya benzeri.	Önerilir	Önerilir	Zorunlu
12. Bir laboratuvarda yalnızca kendi malzemeleri kullanılmalıdır.	Gerekmez	Önerilir	Zorunlu
13. Herhangi bir hayvanın da dahil olduğu bütün enfekte maddeler bir güvenli bir kabin, veya yalıtılmış bir	Uygun olması halinde	Zorunlu, enfeksiyonun havayla	Zorunlu

yerde veya diğer uygun bir kaptaki işleme tabi tutulmalıdır.		bulaştığı hallerde	
14. Hayvan ölümlerinin yok edilmesi için yakma fırını.	Önerilir	Zorunlu, mevcutsa	Zorunlu, alan içinde

(* **HEPA (High Efficiency Particulate Air)** : Büyüklüğü 0,3 mikron olan aerosolları, maksimum 1,52 metre/dakika hava akım hızında, minimum % 99,97 oranında tutabilen özellikte kuru tip değiştirilebilir filtre.

İLAÇ VE BİYOLOJİK ÜRÜNLERİN KLİNİK ARAŞTIRMALARI HAKKINDA YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 13.04.2013 Resmî Gazete Sayısı: 28617

İKİNCİ BÖLÜM

Araştırmanın Genel Esasları, Araştırma İçin Olur Alınması

Araştırmanın genel esasları

MADDE 5 – (1) Gönüllüler üzerinde araştırma yapılabilmesi için aşağıdaki hususlar aranır:

- a) Araştırmanın, öncelikle insan dışı deney ortamında veya yeterli sayıda deney hayvanı üzerinde yapılmış olması şarttır.
- b) İnsan dışı deney ortamında veya hayvanlar üzerinde yapılan deneyler sonucunda ulaşılan bilimsel verilerin, varılmak istenen hedefe ulaşmak açısından bunların insan üzerinde de yapılmasını zorunlu kılması gerekir.

ALTINCI BÖLÜM

Etik Kurulların Yapısı, Çalışma Usûl ve Esasları ile Görevleri

Etik kurulların görev ve yetkileri

MADDE 28 – (1) Etik kurulların görev ve yetkileri şunlardır:

- c) Etik kurullar, araştırma başvurusu hakkında görüş oluştururken asgari olarak;
- 3) İnsan üzerinde ilk defa yapılacak araştırmalarda, araştırmanın öncelikle insan dışı deney ortamında veya yeterli sayıda hayvan üzerinde yapılmış olması zaruretini,
- 4) İnsan dışı deney ortamında veya hayvanlar üzerinde yapılan deneyler sonucunda ulaşılan bilimsel verilerin, varılmak istenen hedefe ulaşmak açısından araştırmanın insan üzerinde yapılabilecek olgunluğa erişip erişmediği ve bunun insan üzerinde de yapılmasını gerekli kılması hususunu, değerlendirir.

OKUL KANTİNLERİNE DAİR ÖZEL HİJYEN KURALLARI YÖNETMELİĞİ

Zararlı ve kemirgenlerle mücadele

MADDE 25 – (1) Gıda işletmelerinde zararlı ve kemirgenlerle mücadele ile ilgili gereklilikler aşağıda belirtilmiştir.

a) İşletmede girişler zararlı girişini engelleyecek şekilde planlanır. Zararlıların gıda depolama, işleme, satış ve tüketim alanlarına girmesi ve yuvalanması engellenir.

b) Dış alana açılan kapılar, zararlı girişine izin vermeyecek şekilde yalıtım malzemesi kullanılarak korunur.

c) Hazırlık ve depo alanlarına açılan pencere ve kapılar açık bırakılmaz ve zararlı girişini önlemek amacıyla gerekli koruyucu tedbirler alınır.

ç) Hazırlık alanlarının dışarıya açılan bölümlerinde zararlı girişini önlemek amacıyla sinek tutucular gibi koruyucu önlemler alınır.

d) Açılabilir tüm pencerelere sineklik ve 2,5 m yüksekliğe kadar olan pencerelerde ise zararlı girişini engelleyecek tel kafes takılır.

e) İşyerindeki atıklar birikmeden hızla uzaklaştırılır. Su depoları gibi yerler kapalı tutulur, atık su gider ve diğer su tahliye sistemlerinin temizliğine dikkat edilir.

f) İşyerinde zararlı girişine karşı bütün alanlar sık sık kontrol edilir. İşyeri tarafından zararlı kontrol planı hazırlanır ve kontroller kayıt altına alınır.

g) Zararlı ile mücadele programı kapsamında, ilaçlama periyodik olarak yapılır.

ğ) İlaçlama işletme tarafından yapılacak ise bu konuda gerekli eğitim almış kişiler tarafından yapılır. Yapılan ilaçlama izlenebilirliğin sağlanması için kayıt altına alınır.

h) İlaçlama yapılırken, Sağlık Bakanlığı tarafından yayımlanan ilgili mevzuat doğrultusunda izin verilen kimyasal maddeler kullanılır.

ı) Kullanılan kimyasal maddeler, gıda ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemeler ile temas etmeyecek şekilde ve ayrı mekânlarda muhafaza edilir.

i) Zararlı mücadelesinde kullanılan ekipmanların bakımı ve temizliği düzenli olarak yapılır.

j) Kemirgen mücadelesinde gıda hazırlık alanlarındaki kapanlarda kimyasal ilaç içerikli yemler kullanılamaz.

k) İşletmede akvaryum dışında evcil hayvan bulundurulamaz.

Yayımlandığı Resmî Gazete:	<i>Resmî Gazete Tarihi: 18.10.2012 Resmî Gazete Sayısı: 28445</i>
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Faaliyet Alanları, Gelirler ve Giderler	
Faaliyet alanları MADDE 6 – (1) İşletme, Bakanlık görev alanları ile ilgili olmak üzere aşağıdaki faaliyet alanlarında görev yapar: c) Sulak alanlar dahil olmak üzere biyolojik çeşitliliğin ve peyzaj çeşitliliği açısından önem taşıyan doğal ortamların korunması, ilgili mevzuat ve uluslararası sözleşmelerle korunması taahhüt edilen nesli tehlike altında olan veya tehlikeye düşebilecek olan flora ve fauna türlerinin ve bunların yaşam ortamlarının iyileştirilmesi ve geliştirilmesi ile ilgili her türlü iş ve hizmetlerin yapılması veya yaptırılması, ç) Bölgesel seviyede veya il bazında yöresel yabancı bitki ve hayvan türlerinin doğal yaşama ortamlarında veya doğal yaşama ortamları dışında korunması, nesli tehlike altında olan türlerin doğal ortamlarına yeniden yerleştirilmesine yönelik bilimsel çalışmaların yürütülmesi, türlerin doğru bir şekilde teşhis edilmesi için bilimsel ortam sağlanması, halkın doğa koruma ve biyolojik çeşitlilik konusunda bilincinin, duyarlılığının ve bilgi seviyesinin artırılması amaçlarından birisine veya birkaçına birden hizmet edecek nitelikte park ve bahçelerin tesis edilmesi, geliştirilmesi ve idamesi ile ilgili her türlü iş ve hizmetlerin yapılması veya yaptırılması, d) Orman içi sulardaki su ürünleri ve sportif olta balıkçılığı ile 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu kapsamındaki av yaban hayvanlarının yaşama ortamları ile ilgili her türlü iş ve işlemlerin yapılması, yaptırılması, bu sahalar ve benzeri yerlerdeki büfe, kır gazinosu, alışveriş ünitesi, orman sınırları içinde kalan ve Bakanlık kullanımında bulunan bungalov, misafirhane, doğa eğitim merkezleri gibi gelir getirici yapı tesislerin işletilmesi ve işlettilmesi, av yaban hayvanları, orman içi su ürünleri ve benzeri ürünlerin üretilmesi ve yetiştirilmesi, temin edilmesi, tabiata salınması, satın alınması, avlandırılması, av turizmine arz edilmesi ve avcılığın organize edilmesi, e) Ülke genelinde av ve yaban hayvanlarının envanterinin çıkarılması, çıkarttırılması, av hayvanlarının avlanma planlarının hazırlanması, hazırlattırılması, yabancı hayatı koruma ve geliştirme sahalarının yönetim planlarının yapılması veya yaptırılması,	

KORUNAN ALANLARIN TESPİT, TESCİL VE ONAYINA İLİŞKİN USUL VE ESASLARA DAİR YÖNETMELİK	
Yayımlandığı Resmî Gazete:	<i>Resmî Gazete Tarihi: 19.07.2012 Resmî Gazete Sayısı: 28358</i>
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Doğal Sitler, Tabiat Varlıkları ve Özel Çevre Koruma Bölgeleri Tespit, Ayırt Edici Özellikler, Tescil, Onay ve İlanına İlişkin Esas ve İlkeler	
Nitelikli doğal koruma alanlarının ayırt edici özellikleri MADDE 8 – (2) (Değişik:RG-5/3/2022-31769) Nitelikli doğal koruma alanları; bölgenin doğal yapısı, ekolojik değerleri, silueti, doğal peyzajı ve benzeri ayırt edici özellikleri göz önünde bulundurularak faaliyetlerin niteliğine, içeriğine ve zorunluluk haline ilişkin Bölge Komisyonları tarafından yapılacak değerlendirmeye göre;	

- b) Geleneksel yaşam biçiminin gerektirdiği nitelikte, entegre tesis içermeyen hayvanların barınması ve beslenmesi için gerekli olan yapıların,
- e) Geleneksel balıkçılık faaliyetleri ile sulama amaçlı göletlerde olmak ve üretim kapasitesi 25/11/2014 tarihli ve 29186 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinin EK-2 listesi ile belirlenen alt sınırı aşmamak kaydıyla kültür balıkçılığı faaliyetlerinin,
- yapılabildiği alanlardır. Alanın ve doğal özelliklerin devamlılığı için halkın bu alanlara erişiminin uygun seviye ve şekilde tutulması esastır.
- (3) Bu alanlar aşağıdaki kriterlerden bir veya bir kaçını içerir.
- a) Doğal karakterini korumuş, büyük memeliler dahil besin zinciri içerisinde av-avcı ilişkisini muhafaza eden, yerli bitki ve hayvan topluluklarını bulunduran, özgün ekosistem yapısına sahiptir.
- b) Modern yaşam ve önemli insan faaliyetleri tarafından etkilenmemiş, kırsal yaşam özellikleri taşır.
- c) Doğal alanların ekolojik bütünlüğünü sağlar.
- ç) Aşırı derecede ve uygunsuz insan kullanımı ve mevcudiyetinden uzaktır.
- d) Yaban hayvanlarının barınma, beslenme ve üreme gibi hayati ihtiyaçlarını temin edebileceği uygun yaşama şartlarını sağlar.
- e) Biyolojik çeşitliliği, ekolojik süreçleri, ekosistem hizmetlerini, ekolojik barınakları muhafaza eder ve iklim değişikliklerine tampon sağlar.
- f) Korunacak hedef tür veya türlerin yıl içerisinde dönemlerine bağlı yaptıkları göç ve yayılma alanlarını ve göç yollarını ihtiva eder.
- g) Peyzaj değeri yüksektir.

HAYVANSAL GIDALAR İÇİN ÖZEL HİJYEN KURALLARI YÖNETMELİĞİ

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 27.12.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28155

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Kapsam

MADDE 2 –

(3) Bu Yönetmelik;

- a) Kişisel tüketim amacıyla birincil üretime,
- b) Kişisel tüketim amacıyla gıdanın hazırlanması, işlenmesi ve depolanmasına,
- c) Üreticisi tarafından küçük miktarlardaki birincil ürünlerin son tüketiciye veya son tüketiciye doğrudan satışını yapan yerel perakendecilere doğrudan arzına,
- ç) Üreticisi tarafından çiftlikte kesilen kanatlı ve tavşanımsıların etlerini, küçük miktarlarda ve çiğ et olarak son tüketiciye veya son tüketiciye doğrudan satışını yapan yerel perakendecilere doğrudan arzına,
- d) Yaban av hayvanları veya yaban av hayvanı etlerini küçük miktarlarda son tüketiciye veya son tüketiciye doğrudan satışını yapan yerel perakendecilere doğrudan arz eden avcılara,
- uygulanmaz.
- (5) Bu Yönetmelik;
- a) Hayvan refahı,
- b) Hayvanların tanımlanması ve hayvansal gıdaların izlenebilirliği,

c) Nakledilebilir süngerimsi beyin hastalıklarından korunma, kontrol ve yok edilmesi için belirlenen kurallar dahil hayvan ve halk sağlığı, konusundaki mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmeyecek şekilde uygulanır.

Tanımlar

MADDE 4

(2) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Arındırma merkezi: Canlı çift kabuklu yumuşakçaların temiz deniz suyu ile beslenen tanklarda, bulaşıklığın azaltılarak insan tüketimine uygun hale getirilmesi amacıyla, muamele edildiği tesisi,

b) Av hayvanı işleme tesisi: Avlanmadan sonra av hayvanının ve av etinin piyasaya arzı için hazırlandığı tesisi,

c) Büyük yaban av hayvanı: Küçük yaban av hayvanı tanımına girmeyen, doğada serbest olarak yaşayan yaban kara memelilerini,

ç) Çatlak yumurta: Kabuğu zarar görmüş ve zarı bozulmamış yumurtayı,

d) Çift kabuklu yumuşakça: Sudaki besinleri süzerek beslenen Lamellibranchia sınıfında yer alan yumuşakçaları,

e) Çiftlik av hayvanı: Evcil tırnaklılar tanımında belirtilenlerin dışında kalan, çiftlikte yetiştirilen devekuşugilleri ve kara memelilerini,

f) Çiğ et: Vakum ambalajlı veya kontrollü ortamda ambalajlanmış et dahil soğutma, dondurma veya hızlı dondurmada başka herhangi bir muhafaza yöntemine tabi tutulmamış olan eti,

g) Çiğ süt: Çiftlik hayvanlarının meme bezlerinden salgılanan, 40 °C'nin üzerinde ısıtılmamış veya eşdeğer etkiye sahip herhangi bir işlem görmemiş sütü,

ğ) Deniz biyotoksinleri: Toksinleri içeren planktonlarla beslenmenin bir sonucu olarak, çift kabuklu yumuşakçalar tarafından biriktirilen zehirli maddeleri,

h) Dondurucu gemi: Balıkçılık ürünlerinin; kanının akıtılması, kafanın ve yüzgeçlerin ayrılması, iç organlarının çıkarılması gibi işlemler ile gerektiğinde paketleme ve ambalajlama yapılarak dondurulduğu balıkçı gemisini,

ı) Don yağı tortusu: Yağ ve suyun kısmi ayrımından sonra protein içeren tortuyu,

i) Eritilmiş hayvansal yağ: Kemiklerde dahil olmak üzere, etin işlenmesinden elde edilen insan tüketimine uygun yağı,

j) Et: Bu maddenin ikinci fıkrasının (c), (e), (m), (u), (çç), (ll) ve (rr) bentlerinde belirtilen hayvanların kan dahil yenilebilen kısımlarını,

k) Et parçalama tesisi: Etin kemiklerinden ayrılması ve/veya parçalanması amacıyla kullanılan tesisi,

l) Et ürünleri: Etin işlenmesinden veya işlenmiş ürünlerin daha ileri düzeyde işlenmesiyle elde edilen ve kesit yüzeyi çiğ etin karakteristik özelliklerini göstermeyen ürünleri,

m) Evcil tırnaklı hayvan: Sığırı, mandayı, bizonu, koyunu, keçiyi, tek tırnaklı hayvanı, deveyi ve domuzu,

n) Evcil tırnaklı hayvan karkası:

1) Sığır için; hayvanın kesimi yapıp kanı akıtıldıktan, baş ve ayakları ayrıldıktan, derisi yüzüldükten, böbrekleri ve böbrek yağları, üreme organları ve pelvis boşluğu yağları, salkım yağları, idrar kesesi ve bunların bağları, soluk borusu (trachea), yemek borusu

(oesophagus) ve diğer iç organları çıkartıldıktan ve kuyruk, sakrum omuru ile birinci kuyruk omuru arasından kesildikten sonra elde edilen bütün haldeki gövdesini,

2) Domuz için; hayvanın kesildikten, kanı akıtıldıktan, başı ayrıldıktan veya başı ayrılmadan, derinin yüzülmemesi halinde baş ve gövdesi haşlandıktan, tüyleri yolunup ütüldükten, tırnakları alındıktan ve iç organları çıkartıldıktan sonra elde edilen bütün haldeki gövdesini,

3) Diğer evcil tırnaklı hayvanlar için; hayvanın kesimi yapıp kanı akıtıldıktan, baş ve ayakları ayrıldıktan, derisi yüzüldükten, tek tırnaklı hayvanlarda böbrek dahil diğer hayvanlarda böbrek hariç iç organları çıkartıldıktan sonra elde edilen bütün haldeki gövdesini,

o) Fabrika gemisi: Balıkçılık ürünlerinin fileto yapılması, dilimlenmesi, derisinin sıyırılması, kabuğunun ayrılması, pişirilerek kabuğundan çıkarılması, kıyma haline getirilmesi gibi işlemlerden biri veya birkaçının gerçekleştirildikten sonra, gerektiğinde soğutulduğu veya dondurulduğu ve ardından ambalajlama veya paketleme işlemlerinin yapıldığı gemiyi,

ö) Hazırlanmış balıkçılık ürünleri: İç organları çıkarma, kafayı ayırma, dilimleme, fileto yapma ve parçalama gibi anatomik bütünlüğü etkileyen bir işleme tabi tutulmuş işlenmemiş balıkçılık ürünlerini,

p) Hazırlanmış et karışımları: Parçalara bölünmüş et dahil olmak üzere ete, diğer gıda maddeleri, lezzet vericiler ve/veya katkı maddeleri ilavesiyle elde edilen, etteki kas liflerinin yapısını ve çiğ etin özelliklerini ortadan kaldırmayacak seviyede işleme tabi tutulan çiğ eti,

r) İç organlar: Göğüs, karın ve pelvis boşluğundaki organlar, soluk borusu ve yemek borusu ile kanatlı hayvanlarda kursağı,

s) İşlenmiş balıkçılık ürünleri: Balıkçılık ürünlerinin işlenmesinden veya bu işlenmiş ürünlerin daha ileri düzeyde işlenmesinden elde edilen işlenmiş ürünleri,

ş) İşlenmiş mide, idrar kesesi ve bağırsak: Elde edildikten ve temizlendikten sonra, tuzlama, ısıtma veya kurutma gibi işlemlere tabi tutulan mide, idrar kesesi ve bağırsağı,

t) Jelatin: Hayvanların kemikleri, post ve derileri, tendon ve ligamentlerinden üretilen kollajenin kısmi hidroliziyle elde edilen, jel haline gelen veya gelmeyen doğal, çözülebilir proteini,

u) Kanatlı hayvan: Devekuşugiller dışında, evcil hayvan olarak beslenen fakat evcil hayvan olarak kabul edilmeyen kuşlar da dahil olmak üzere beslenen kanatlı hayvanları,

ü) Kanatlı hayvan karkası: Tekniğine uygun kesilmiş, kanı akıtılmış, tüyleri yolunmuş, böbrek hariç olmak üzere iç organları çıkartılmış, yıkama ve soğutma işlemi görmüş, suyu sızdırılmış kanatlı hayvanın bütün halindeki gövdesini,

v) Kesimhane: Etləri insan tüketimine uygun olan hayvanların kesim ve yüzüm işlemlerinin yapıldığı, iç organlarının çıkartıldığı, karkas ve sakatatların soğutulduğu ve/veya dondurulduğu işletmeyi,

y) Kıyma: Parçalara kıyılmış kemiksiz eti,

z) Kollajen: Bu Yönetmeliğin ilgili gerekliliklerine göre üretilmiş hayvan kemikleri, postları, derileri, tendonları ve ligamentlerinden elde edilmiş protein esaslı ürünü,

aa) Kolostrum/Ağız Sütü: Doğumdan sonraki ilk 3 ila 5 güne kadar meme bezlerinden salgılanan fiziksel ve kimyasal bileşimi normal süttten farklılık gösteren antikor ve mineralce zengin olan ve çiğ süt salgılanmasından önce gelen sıvıyı,

bb) Kolostrum bazlı ürünler: Kolostrumun işlenmesinden elde edilen ürünler ile bu ürünlerin daha ileri düzeyde işlenmesinden elde edilen işlenmiş ürünleri,

cc) Kurbağa bacağı: Ön vücudunun arkasından enine bir kesimle ikiye ayrılmış, iç organları çıkarılmış, derisi yüzülmüş kurbağagillerin Ranidae türlerinin arka kısmını,

çç) Küçük yaban av hayvanı: Doğada serbest olarak yaşayan yaban av kuşlarını ve tavşanımsıları,

dd) Lezzet vericiler: İnsan tüketimine uygun tuz, hardal, baharat, baharat özütleri, aromatik bitkiler ve aromatik bitki özütlerini,

ee) Mekanik olarak ayrılmış balıkçılık ürünleri: Balıkçılık ürünlerinde kemik/kılçık/kabuktaki etin, yapısında kayba ve değişikliğe yol açan mekanik araçları kullanarak ayrılması yoluyla elde edilen herhangi bir ürünü,

ff) Mekanik olarak ayrılmış et (MAE): Kemikler ayrıldıktan sonra etli kemiklerdeki veya kanatlı hayvanların karkaslarındaki etlerin, bu etleri meydana getiren kas liflerinin yapısının kaybolmasına veya değişmesine sebep olan mekanik yöntemler kullanılarak alınması ile elde edilen ürünü,

gg) Sakatat: İç organlar ve kan dahil karkas haricindeki eti,

ğğ) Salyangoz: *Helix pomatialis*, *Helix aspersum*, *Helix lucorum* türlerinin karada yaşayan karından bacaklılarını ve *Achatinidae* familyasının türlerini,

hh) Sevkiyat merkezi: İnsan tüketimine uygun özellikteki canlı çift kabuklu yumuşakçaların kabulü, uygun duruma getirilmesi, yıkanması, temizlenmesi, derecelenmesi, ambalajlanması ve paketlenmesi için karada veya denizde kurulu herhangi bir tesisi,

ıı) Sıvı yumurta: Kabuğunun uzaklaştırılmasından sonra işlenmemiş yumurta içeriğini,

ii) Süt üreten hayvancılık işletmesi: Gıda olarak piyasaya arz için süt üretmek amacıyla, bir veya daha fazla çiftlik hayvanının bulundurulduğu tesisi,

jj) Süt ürünleri: Çiğ sütün işlenmesinden elde edilen ürünler ile bu ürünlerin daha ileri düzeyde işlenmesi ile elde edilen işlenmiş ürünleri,

kk) Tabaklama: Bitkisel tabaklama ajanları, krom tuzları, alüminyum tuzları, demir tuzları, silisli tuzlar, aldehytlar, kininler veya sentetik sertleştiriciler gibi diğer maddeleri kullanarak derilerin sertleştirilmesini,

ll) Tavşanımsılar: Tavşanları, yaban tavşanlarını ve kemirgenleri,

mm) **(Değişik:RG-17/1/2014-28885)⁽¹⁾** Taze balıkçılık ürünleri: Muhafazasını sağlamak üzere soğutmadan başka herhangi bir işleme tabi tutulmayarak, vakumla veya modifiye atmosferde paketlenmiş ürünler de dahil olmak üzere, bütün veya hazırlanmış ve işlemeye tabi tutulmamış balıkçılık ürünlerini,

nn) Toplayıcı: Hasat edilmiş canlı çift kabuklu yumuşakçaları bir hasat alanından herhangi bir araçla, işleme yeri ve piyasaya arz etme amacıyla toplayan gerçek veya tüzel kişiyi,

oo) Toptan satış yeri: Gıda işletmecilerine gıda satışının yapıldığı, tesis ve bölümlerin ortak kullanıldığı ve ayrı üniteleri içeren işyerini,

öö) Uygun duruma getirme: A sınıfı üretim alanlarından gelen canlı çift kabuklu yumuşakçalardan, kum, çamur veya balçığı uzaklaştırmak, duyuşal özelliklerini geliştirmek ve paketlenme veya ambalajlamadan önce çift kabuklu yumuşakçaların canlılığının iyi bir duruma getirilmesini sağlamak için arındırma merkezlerinde veya sevkiyat yerlerindeki tanklarda, temiz deniz suyu içeren herhangi bir diğer tesiste veya kendi doğal ortamlarında depolanmasını,

pp) Üretim alanı: Çift kabuklu yumuşakçaların doğal yataklarını ya da onların yetiştirildiği alanları içeren ve canlı çift kabuklu yumuşakçaların elde edildiği herhangi bir deniz veya nehrin açıldığı koy veya lagün alanlarını,

rr) Yaban av hayvanı: Yabani tırnaklılar ve tavşanımsılar ile insan tüketimi için avlanan ve yaban av hayvanları gibi çevrelenmiş alanlarda özgürce yaşayan memelileri de içeren, ilgili yasasına göre yaban av hayvanı olarak kabul edilen diğer karasal memelileri ve insan tüketimi için avlanan yaban kuşlarını,

ss) Yatırma: Canlı çift kabuklu yumuşakçaların iyi gelişmesi veya semirtilmesi için daha uygun alanlara aktarma amacı dışında, gerekli olduğu durumda, bulaşıklığın azaltılarak insan tüketimine uygun hale gelmesi amacıyla deniz veya nehrin açıldığı koy veya lagün alanlarına aktarılmasını,

şş) Yatırma alanı: Sınırlarının şamandıralar, kazıklar ve diğer sabit araçlarla kesin olarak işaretlendiği ve canlı çift kabuklu yumuşakçaların yalnızca doğal arıtılmasının yapıldığı herhangi bir deniz veya nehrin açıldığı koy veya lagün alanını,

tt) (Değişik:RG-17/1/2014-28885)⁽¹⁾ Yerel, marjinal ve sınırlı faaliyet: Coğrafi olarak sınırlandırılmış alan içerisinde, günlük, haftalık veya yıllık olarak belirlenmiş miktarları aşmayacak şekilde, belirlenmiş tipteki perakendeci tarafından belirlenmiş hayvansal gıdanın belirlenmiş işletme tipine arzını,

uu) Yumurta: Kırık, kuluçkalık veya pişmiş yumurtalar hariç olmak üzere çiftlik kuşları tarafından üretilen ve direkt olarak insan tüketimine veya yumurta ürünlerinin hazırlanmasına uygun kabuklu yumurtayı,

üü) Yumurta paketleme tesisi: Yumurtaların kalite ve ağırlık bakımından derecelendirildiği ve paketlemenin yapıldığı tesisi,

vv) Yumurta ürünleri: Yumurtanın veya yumurta bileşenlerinin veya yumurta karışımlarının işlenmesinden veya bu işlenmiş ürünlerin daha ileri düzeyde işlenmesinden elde edilen işlenmiş ürünleri,

ifade eder.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Evcil Tırnaklı Hayvanların Etleri İçin Özel Gereklilikler

Canlı hayvanların kesimhaneye nakli

MADDE 11 – (1) Canlı hayvanları kesimhaneye nakleden gıda işletmecisi aşağıdaki gerekliliklere uygunluğu sağlar:

a) Hayvanlara, toplama ve nakliye süresince gereksiz strese ve acıya yol açmayacak şekilde davranılır.

b) Hastalık belirtileri gösteren veya halk sağlığı açısından önemli olan hastalık etkenleriyle bulaşmış olduğu bilinen sürülerden gelen hayvanlar, Bakanlıkça izin verilmesi halinde kesimhaneye nakledilir.

Kesimhaneler için gereklilikler

MADDE 12 – (1) Gıda işletmecisi, evcil tırnaklıların kesildiği kesimhane binalarının, planlarının ve ekipmanlarının aşağıdaki gerekliliklere uygunluğunu sağlar:

a) Kesimhanelerdeki hayvan bekleme yerleri aşağıda belirtilen gereklilikleri taşır:

1) Kolay temizlenebilen, dezenfekte edilebilen, havalandırma ve gerektiğinde uygun iklimlendirmeye izin veren, yeterli ve hijyenik hayvan bekleme yerlerine sahip olmalıdır.

2) Sağlıklı hayvanları koruyacak şekilde, hasta veya hastalıktan şüpheli hayvanların yönlendirilmesine ve toplanmasına imkân veren ayrı ve kilitlenebilir, havalandırma ve gerektiğinde uygun iklimlendirmeye izin veren yerlere sahip olmalıdır.

3) Bu bendin (1) ve (2) numaralı alt bentlerinde belirtilen yerler su ve gerektiğinde yemleme imkânlarıyla donatılmalı ve bu yerlerin atık sularının drenajı, gıda güvenilirliğini tehlikeye atmamalıdır.

4) Hayvan bekleme yerlerinin büyüklüğü ve bölümleri hayvan refahını sağlayacak şekilde olmalıdır. Bu yerler hayvanların tanımlanması ve ölüm öncesi muayenesine imkân verecek şekilde yapılmalıdır.

b) Kesimhaneler, ete bulaşmaların önlenmesi amacıyla aşağıdaki şartları taşır:

1) Yürütülmekte olan işlemlere uygun ve yeterli sayıda odaya sahip olmalıdır.

2) Mide ve bağırsakların boşaltılması ve temizlenmesi halinde ayrı bir odaya sahip olmalıdır.

3) Sersemletme ve kanın akıtılması, derinin yüzülmesi, domuz türü hayvanlarda derinin yüzülmemesi halinde haşlama, kılların alınması, kalan kılların kazınması ve hafifçe yakılması, iç organların çıkartılması ve karkasın ilave (Değişik ibare:RG-5/12/2012-28488) muamelesi, temizlenmiş mide ve bağırsakların muamelesi, eğer kesim hattında yapılmıyorsa özellikle yüzülmüş başların işlenmesi olmak üzere diğer sakatatların hazırlanması ve temizlenmesi, sakatatların paketlenmesi ve etlerin sevkiyatı işlemlerinin farklı zamanlarda veya farklı yerlerde yapılması sağlanmalıdır.

4) Etin, zemin, duvar ve tüm sabit donanımlarla temasını önleyecek imkâna sahip olmalıdır.

5) Kesim işleminde sürekli ilerlemeye izin veren veya kesim hattındaki farklı kısımlar arasındaki çapraz bulaşmaları önleyecek şekilde tasarlanmış kesim hattına sahip olmalıdır. Aynı kesimhanede birden fazla kesim hattının çalıştırılması halinde, çapraz bulaşmayı önlemek için hatlar birbirinden yeterince ayrı olmalıdır.

c) Kesimhaneler, 82 °C'den az olmamak üzere temin edilen sıcak su ile veya eşdeğer bir etkiye sahip alternatif bir sistem ile aletleri dezenfekte etmek için olanaklara sahip olmalıdır.

ç) Etle teması olan personel tarafından kullanılan el yıkama işleminin yapıldığı lavabolar, bulaşmanın yayılmasını önlemek üzere tasarlanmış musluklara sahip olmalıdır.

d) Şüphelenilerek alıkonulan etlerin soğutularak depolanması ile insan tüketimi için uygun olmadığı belirlenen etlerin depolanması için kilitlenebilen ayrı ayrı imkânlara sahip olmalıdır.

e) Canlı hayvanların nakliyesinde kullanılan araçların temizlenmesi, yıkanması ve dezenfeksiyonu için yeterli imkânlara sahip ayrı bir yer bulunmalıdır. Ancak, Bakanlıkça uygun görülmesi halinde kesimhane yakınında resmi izine sahip olan yerler bu amaç için kullanılabilir. Bu durumda kesimhanenin bu tür yer ve imkânlara sahip olmasına gerek yoktur.

f) (Değişik:RG-17/1/2014-28885)⁽¹⁾ Kesimhaneler, hasta ve şüpheli hayvanların kesimi için ayrılmış, kilitlenebilir imkânlara sahip olmalıdır. Hasta ve şüpheli hayvanların kesimi Bakanlık tarafından bu amaç için izin verilmiş diğer işletmelerde veya normal kesim sürecinin sonunda gerçekleştiriliyorsa bu gereklilik aranmaz.

g) Gübre veya sindirim kanalı içeriği işletmede depolanacak ise bu amaç için ayrılmış özel bir alan veya yer olmalıdır.

ğ) Veteriner hizmetlerinin kullanımına ayrılmış, yeterli donanıma sahip, kilitlenebilir imkân veya gerektiğinde odaya sahip olmalıdır.

Kesim hijyeni

MADDE 14 – (1) Hayvanların kesimi aşağıdaki gerekliliklere uygun olarak yapılır:

a) Hayvanlar kesimhaneye getirildikten sonra gereksiz yere bekletilmeden kesilmelidir. Ancak, hayvan refahını sağlamak amacıyla gerektiğinde kesimden önce bir dinlenme süresi verilmelidir.

b) Kesimhaneye kabul edilen hayvanlara ilişkin olarak;

2) Kesimhaneye, 16 ncı maddeye uygun olarak kesimhane dışında acil kesime tabi tutulan hayvanlar, 25 inci maddeye uygun olarak üretim yerlerinde kesilen hayvanlar ve 27 nci maddeye uyumlu yaban av hayvanları dışında sadece kesim amacıyla canlı hayvan getirilir.

e) Kesim salonuna alınan hayvanlar, gereksiz yere bekletilmeden kesilmelidir.

Kesimhane dışında acil kesim

MADDE 16 – (1) Gıda işletmecisi, sadece aşağıdaki gerekliliklerin sağlanması durumunda kesimhane dışında acil kesimi yapılan evcil tırnaklı hayvan etlerini insan tüketimine sunabilir:

a) Sağlıklıyken geçirdiği bir kazadan dolayı acı çeken hayvanın, hayvan refahı sebepleri ile kesimhaneye nakledilememesi.

ALTINCI BÖLÜM

Kanatlı ve Tavşanımsıların Etleri İçin Özel Gereklilikler

Canlı hayvanların kesimhaneye nakli

MADDE 18 – (1) Canlı hayvanları kesimhaneye nakleden gıda işletmecisi, aşağıdaki gerekliliklere uygunluğu sağlar:

a) Hayvanlara, toplama ve nakliye süresince gereksiz strese ve acıya yol açmayacak şekilde davranılır.

b) Hastalık belirtileri gösteren veya halk sağlığı açısından önemli olan hastalık etkenleriyle bulaşmış olduğu bilinen sürülerden gelen hayvanlar, Bakanlıkça izin verilmesi halinde kesimhaneye nakledilir.

c) Kesimhaneye gönderilen hayvanların taşındığı kafesler veya ekipman paslanmaz malzemeden yapılmalı, kolayca temizlenebilir ve dezenfekte edilebilir olmalıdır. Canlı hayvanların toplanması ve dağıtılması için kullanılan tüm ekipmanlar hayvanlar boşaltıldıktan hemen sonra ve gerekli durumlarda yeniden kullanılmadan önce temizlenir, yıkanır ve dezenfekte edilir.

Kesim hijyeni

MADDE 21 – (1) Kanatlı ve tavşanımsıların kesimi aşağıdaki gerekliliklere uygun olarak yapılır:

a) Bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen hayvanların dışında kalan hayvanlar, kesimhanede kesimden önce ölmüş ise etleri insan tüketimi için kullanılamaz.

d) Kesim salonuna getirilen hayvanlar gereksiz yere bekletilmeden kesilir.

Çiftlikte kesim

MADDE 23 – (1) Gıda işletmecisi; Bakanlığın izni ve aşağıdaki gerekliliklere uyulması durumunda, bu Yönetmeliğin 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) numaralı alt bendinde belirtilen kanatlı hayvanları çiftlikte kesebilir:

c) Çiftlik, kesilecek kanatlıların grup halinde ölüm öncesi muayenesi için bir yerde toplanmalarını sağlayacak imkânlarla sahip olmalıdır.

ç) Çiftlik, kanatlıların hijyenik kesimi ve daha ileri muamelesi için uygun tesislere sahip olmalıdır.

d) Hayvan refahı kurallarına uyulmalıdır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çiftlik Av Hayvanlarının Eti İçin Özel Gereklilikler

Çiftlik av hayvanlarının eti

MADDE 25 – (1) Bu Yönetmeliğin 5 inci bölümünde yer alan gereklilikler, yaban ve evcil domuzlar, geviş getiren memeli çiftlik av hayvanlarından geyik etinin üretiminde ve piyasaya arzında uygulanır.

(2) Bu Yönetmeliğin 6 ncı bölümünde yer alan gereklilikler, devekuşugillerden elde edilen etin üretiminde ve piyasaya arzında uygulanır. Bununla birlikte, bu Yönetmeliğin 5 inci bölümünde yer alan gereklilikler, Bakanlığın izin vermesi durumunda devekuşugillere de uygulanabilir. Bu durumda hayvanın büyüklüğüne uygun imkânlar sağlanmalıdır.

(3) Gıda işletmecisi devekuşugiller ve geviş getiren memeli çiftlik av hayvanlarını, Bakanlığın izni ve aşağıda belirtilen şartları yerine getirmesi durumunda yetiştirildiği çiftlikte kesebilir:

a) Hayvanların nakliyesinde görevli kişiler açısından veya hayvanların refahını korumak için doğacak herhangi bir riskin olması.

b) Sürünün düzenli olarak veteriner hekim kontrolünde tutulması.

c) Hayvan sahibinin talebinin olması.

ç) Hayvanların kesim tarihi ve zamanının önceden Bakanlığa bildirilmesi.

d) Çiftliğin, kesilecek hayvanların grup halinde ölüm öncesi muayenesi için bir yerde toplanmalarını sağlayacak imkânlarla sahip olması.

e) Çiftliğin; kesim, kanın akıtılması ve devekuşugillerin tüylerinin yolunmasını sağlayan imkânlarla sahip olması.

f) Hayvan refahı kurallarına uyulması.

g) Kesilen ve kanı akıtılan hayvanın gereksiz gecikmeden kaçınılarak hijyenik bir şekilde kesimhaneye nakledilmesi; nakliyenin 2 saatten fazla sürmesi durumunda, gerekirse hayvanların soğutulması; veteriner hekim gözetimi altında ise mahallinde iç organların uzaklaştırılması.

ğ) Çiftlikte büyütülen ve kesilen hayvanların kesimhaneye götürülürken onları yetiştiren gıda işletmecisinin hayvanlara uygulanan veteriner tıbbi ürünleri veya diğer tedavilerin uygulanma tarihleri ve kalıntı arınma sürelerini belirten bildirimini eşlik etmesi.

h) Onaylı işletmelere nakil sırasında; ölüm öncesi muayenenin olumlu sonucunu, doğru bir şekilde kesildiği ve kanının akıtıldığını, kesimin gün ve zamanını içeren resmi veteriner hekim veya yetkilendirilmiş veteriner hekim tarafından imzalanarak verilen bir sağlık raporunun kesilen hayvanlara eşlik etmesi.

(4) Bakanlık, bu maddenin üçüncü fıkrasının (h) bendine istisna olarak; hayvanın doğru bir şekilde kesilmesi ve kanının akıtılması ile kesimin gün ve zamanının onayının gıda işletmecisi tarafından bu maddenin üçüncü fıkrasının (ğ) bendine göre verilen bildirimde yer almasına aşağıdaki durumları karşılaması halinde izin verebilir:

a) Menşe çiftliğinin mevzuata uygun olarak sağlık kısıtlaması olmayan bir bölgede bulunması,

b) Gıda işletmecisinin, hayvanların önlenebilir ağrı, stres veya acıya neden olmadan kesilmesini sağlamak için, hayvan refahı mevzuatı hükümlerine aykırı olmayacak şekilde uygun seviyede yetkinliği sağlaması,

(5) Gıda işletmecisi, istisnai durumlarda ayrıca bu maddenin üçüncü fıkrasındaki gerekliliklere uygun olarak çiftlikte bizon da kesebilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Yaban Av Hayvanı Eti İçin Özel Gereklilikler

Sağlık ve hijyen hususunda avcılarının eğitimi

MADDE 26 – (1) İnsan tüketimine sunulması amacıyla piyasaya arz edilmek üzere yaban av hayvanlarını avlayan kişiler, bu hayvanların mahallinde ilk incelemesini yapmak için; yaban av hayvanının patolojisi, üretim ve muamele bilgisi ve avlanma sonrası yaban av hayvanı eti konularında yeterli bilgiye sahip olmalıdır.

(2) Bununla birlikte, bir avlama takımında en az bir kişinin bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen bilgilere sahip olması yeterli olup bu kişi bundan sonra “eğitilmiş kişi” olarak ifade edilecektir.

(3) Eğitilmiş kişi, av sırasında avlama timinin bir üyesi ise veya avlamanın yapıldığı yerin hemen yakınında ise ayrıca avı toplayabilir veya avı yönetebilir. Avcı, avladığı hayvanı avlanmanın yapıldığı yerin hemen yakınında bulunan, avı koruyan ve yöneten eğitilmiş kişiye sunar ve öldürmeden önce gözlemlendiği herhangi davranış bozukluğu hakkında bilgi verir.

(4) Avcılara verilecek eğitim Bakanlıkça kabul edilebilir seviyede olmalıdır. Eğitim, asgari olarak aşağıdaki konuları kapsar:

a) Yaban av hayvanlarının normal anatomi, fizyoloji ve davranış bilgisi.

b) Etin tüketiminden sonra insan sağlığını etkileyebilen; hastalıklar, çevresel bulaşanlar ve diğer faktörlerin neden olduğu yaban av hayvanlarındaki davranış bozuklukları ve patolojik değişiklikler.

c) Yaban av hayvanlarının öldürüldükten sonra muamelesi, nakli, iç organların çıkarılması gibi konularda hijyen kuralları ve uygun teknikler.

ç) Yaban av hayvanlarının piyasaya arzını düzenleyen hayvan sağlığı, halk sağlığı ve hijyen kuralları ile ilgili mevzuat ve idari tedbirler.

(5) Bakanlık, bu tür eğitimlerin yapılması için avcı örgütlerini teşvik eder.

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Canlı Çift Kabuklu Yumuşakçalar İçin Özel Gereklilikler

Canlı çift kabuklu yumuşakçalar

MADDE 34 – (1) Bu bölüm, canlı çift kabuklu yumuşakçalara ve arındırmaya ilişkin hükümler dışında canlı denizkestaneleri, canlı gömlekliler ve canlı deniz karından

bacaklılarına uygulanır. Üretim alanlarının sınıflandırılmasına ilişkin bu Yönetmeliğin 36 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan hükümler, süzerek beslenmeyen canlı deniz karından bacaklılarına uygulanmaz.

(2) Bu Yönetmeliğin 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41 ve 42 nci maddeleri, Hayvansal Gıdaların Resmi Kontrollerine İlişkin Özel Kuralları Belirleyen Yönetmeliğe göre Bakanlığın sınıflandırmasını yaptığı üretim alanlarından toplanan hayvanlara uygulanır; 43 üncü maddesi ise bu alanlar dışından toplanan pectinidae familyasına uygulanır.

(3) Bu Yönetmeliğin 39, 40, 42 ve 43 üncü maddeleri ve 41 inci maddenin üçüncü fıkrası perakende faaliyete uygulanır.

(4) Bu bölümdeki özel hijyen gereklilikleri;

a) Canlı çift kabuklu yumuşakçaların sevkiyat veya arındırma merkezine ulaşmasından önce gerçekleştirilen işlemlerde, Gıda Hijyeni Yönetmeliğinin 8, 9 ve 25 inci maddelerindeki gerekliliklere,

b) Diğer işlemlerde ise, Gıda Hijyeni Yönetmeliğinin 3 üncü bölümündeki gerekliliklere,

ilave olarak uygulanır.

Canlı çift kabuklu yumuşakçaların piyasaya arzındaki genel gereklilikler

MADDE 35 – (1) Sevkiyat merkezinde, bu Yönetmeliğin 41 inci maddesinde belirtilen tanımlama işareti uygulanmadan canlı çift kabuklu yumuşakçalar, perakende satış için piyasaya arz edilemez.

(2) Gıda işletmecisi, canlı çift kabuklu yumuşakça partilerini bu maddenin üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı ve yedinci fıkralarında belirtilen belge gerekliliklerini karşılaması durumunda kabul eder.

(3) Gıda işletmecisi, canlı çift kabuklu yumuşakça partisinin sevkiyat merkezi veya işleme tesisine varışını da içeren tesisler arasındaki naklinde, partiye eşlik eden kayıt belgesini bulundurur.

(4) Kayıt belgesi aşağıda belirtilen bilgileri içerir;

a) Üretim alanından gönderilen canlı çift kabuklu yumuşakçaların kayıt belgesinde,

1) Toplayıcının kimliği ve adresi,

2) Toplama tarihi,

3) Üretim alanının kod numarası,

4) Üretim alanının sağlık durumu,

5) Kabuklu deniz hayvanlarının cinsi ve miktarı,

6) Partinin gideceği yer,

belirtilir.

b) Yatırma alanından gönderilen canlı çift kabuklu yumuşakçaların kayıt belgesinde,

1) (a) bendinde belirtilen bilgileri,

2) Yatırma alanının konumu,

3) Yatırma süresi,

belirtilir.

c) Arındırma merkezinden gönderilen canlı çift kabuklu yumuşakçaların kayıt belgesinde,

1) (a) bendinde belirtilen bilgileri,

2) Arındırma merkezinin adresi,

3) Arındırmada kalma süresi,

4) Partinin arındırma merkezine girdiği ve çıktığı tarihler, belirtilir.

(5) Canlı çift kabuklu yumuşakça partilerini gönderen gıda işletmecisi, kayıt belgesinin ilgili kısımlarını okunaklı ve değiştirilemeyecek biçimde doldurur. Bu partileri alan gıda işletmecisi ise, partinin alım tarihini kayıt belgesi üzerine kaşeyle veya başka bir şekilde kaydeder.

(6) Gıda işletmecisi, her gönderilen veya alınan partiyle ilgili olan kayıt belgesinin bir nüshasını en az 1 yıl süreyle muhafaza eder.

(7) Canlı çift kabuklu yumuşakçaları toplayanlar, aynı zamanda sevkiyat merkezinde, arındırma merkezinde, yatırma alanında veya canlı çift kabuklu yumuşakçaları alan işleme tesisinde çalışıyor ve bu tesisler Bakanlıkça denetleniyor ise, Bakanlığın izin vermesi durumunda kayıt belgesi aranmaz.

Canlı çift kabuklu yumuşakçaların üretimi ve toplanmasındaki hijyen gereklilikleri

MADDE 36 – (1) Üretim alanları için gereklilikler;

a) Toplayıcılar, canlı çift kabuklu yumuşakçaları Bakanlık ve uygun durumlarda gıda işletmecisi ile işbirliği içerisinde Hayvansal Gıdaların Resmi Kontrollerine İlişkin Özel Kuralları Belirleyen Yönetmelik kapsamında sadece yeri ve sınırları belirli olan A, B veya C olarak sınıflandırılan üretim alanlarından toplar.

b) Gıda işletmecisi, A sınıfı üretim alanlarından toplanan canlı çift kabuklu yumuşakçaları, bu Yönetmeliğin 39 uncu maddesindeki gereklilikleri karşılması durumunda insan tüketimi için başka bir muameleye tabi tutmadan piyasaya arz edebilir.

c) Gıda işletmecisi, B sınıfı üretim alanlarından toplanan canlı çift kabuklu yumuşakçaları, yatırdıktan veya arındırma merkezinde arındırdıktan sonra insan tüketimi için piyasaya arz eder.

ç) Gıda işletmecisi, C sınıfı üretim alanlarından toplanan canlı çift kabuklu yumuşakçaları, bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen süreden az olmamak üzere yeterli süre yatırıldıktan sonra, insan tüketimi için piyasaya arz eder.

d) B ve C sınıfı üretim alanlarından gelen canlı çift kabuklu yumuşakçalar, arındırma veya yatırmadan sonra bu Yönetmeliğin 39 uncu maddesinin bütün gerekliliklerini karşılamak zorundadır. Bu alanlardan gelip arındırma ve yatırmaya gönderilmeyen canlı çift kabuklu yumuşakçalar, uygun durumlarda kum, çamur ve balçığın aynı veya başka bir tesiste uzaklaştırılmasından sonra patojen mikroorganizmaları yok etmek için işleme tabi tutulmaları gereken işletmeye gönderilir. İzin verilen işlemler aşağıdadır:

1) Hermetik olarak kapatılmış kaplarda sterilizasyon.

2) Yumuşakçaların et iç sıcaklığı 90 °C'den az olmamasını sağlayacak ve bu iç sıcaklığı en az 90 saniye koruyacak şekilde kaynayan suda tutulmasını, yumuşakçaların, sıcaklığın 120 °C ve 160 °C arasında ve basıncın 2 ve 5 kg/cm² arasında olduğu kapalı bir alanda 3 ila 5 dakika süre ile pişirilmesi, etin, kabuğun çıkarılmasını takiben iç sıcaklığı -20 °C'ye ulaşmaya kadar dondurulmasını ve yumuşakçaların et iç sıcaklığının 90 °C'den az olmamasını sağlayacak ve bu iç sıcaklığı en az 90 saniye koruyacak şekilde, kapalı bir alanda basınç altında buharla pişirilmesini içeren ısı işlemler (Bu işlem için geçerliliği doğrulanmış bir yöntem kullanılmalı, tehlike analizi ve kritik kontrol noktaları/HACCP ilkelerine dayalı prosedürler ısının eşit dağılımını doğrulamak için uygulanmalıdır.).

e) Gıda işletmecisi, Bakanlığın sınıflandırmadığı veya sağlık nedenleri ile uygun olmayan alanlardan canlı çift kabuklu yumuşakçaları toplayamaz ve üretmez. Gıda işletmecisi, üretim ve toplama alanlarının uygunluğu ile ilgili kendi kontrol sonuçlarını ve Bakanlıktan elde edilen bilgiyi dikkate alır. Toplanan partilere uygulanacak işlemi belirlemek için, çevre ve hava koşulları hakkındaki bilgi başta olmak üzere tüm bilgiler kullanılır.

f) B veya C sınıfı üretim alanlarından alınan ve arındırma veya yatırmaya gönderilmeyen canlı çift kabuklu yumuşakçalar bu fıkranın (d) bendinde belirtilen işlemler yapılarak bu Yönetmeliğin 39 uncu maddesinde belirtilen sağlık standartlarını karşılamak kaydıyla piyasaya arz edilir.

(2) Toplama ve toplamayla izleyen işlemler için gereklilikler:

a) Canlı çift kabuklu yumuşakçaları toplayan veya toplamadan hemen sonra yapılan işlemleri yürüten gıda işletmecisi, aşağıdaki gerekliliklere uyar;

1) Toplama teknikleri ve takip eden işlemler, canlı çift kabuklu yumuşakçaların kabuklarında veya dokularında ilave bulaşmaya veya aşırı hasara veya arındırma, işleme veya yatırma için çift kabuklu yumuşakçaların uygunluğunu önemli derecede etkileyen değişikliklere yol açamaz.

2) Gıda işletmecisi özellikle, canlı çift kabuklu yumuşakçaları ezilme, aşınma veya sarsıntıya karşı yeterince korunmasını; canlı çift kabuklu yumuşakçaların aşırı sıcaklıklara maruz kalmamasını; ilave bulaşıklığa yol açacak suya tekrar daldırılmamasını; uygun duruma getirilmesi doğal alanlarda yürütülüyor ise sadece Bakanlığın A sınıfı olarak belirlediği alanların kullanılmasını sağlar.

3) Canlı çift kabuklu yumuşakçaların taşınmasında; yeterli drenaja sahip, bulaşmaya karşı etkin koruma ve mümkün olan en iyi yaşam koşullarını sağlayan donanımdaki nakliye araçları kullanılır.

(3) Canlı çift kabuklu yumuşakçaların yatırılması için gereklilikler:

a) Canlı çift kabuklu yumuşakçaların yatırılması için Bakanlığın onayladığı alanlar kullanılır. Bakanlık, yatırma alanları arasında ve yatırma alanları ile üretim alanları arasında bulaşmanın yayılmasını en aza indirmek amacıyla asgari bir uzaklık belirler. Bu alanların sınırları şamandıralar, direkler veya diğer sabit araçlar ile kesin olarak belirlenir.

b) Gıda işletmecisi yatırma ve arındırma için en elverişli koşulları özellikle aşağıda belirtildiği şekilde sağlar:

1) Canlı çift kabuklu yumuşakçaların yatırma işleminde doğal sulara bırakıldıktan sonra süzerek besleme faaliyetini sürdürmesine izin veren teknikleri kullanır.

2) Canlı çift kabuklu yumuşakçaları, arındırmayı engellemeyecek bir yoğunlukta yatırır.

3) Bakanlıkça yatırma için daha kısa bir süre belirlenmediği takdirde, su sıcaklığına bağlı olarak ve yaptığı risk analizine dayanarak, canlı çift kabuklu yumuşakçaları en az 2 aylık bir süre için yatırma alanında bekletir.

4) Yatırma alanı içerisinde partilerin karışmasını engellemek için yeterli ayırım sağlanır ve “hepsi içeri”, “hepsi dışarı” sistemi kullanılarak bir önceki partinin tamamı kaldırılmadan, yeni bir parti getirilmez.

c) Yatırma alanlarını yöneten gıda işletmecisi, canlı çift kabuklu yumuşakçaların kaynağı, yatırma süresi, kullanılan yatırma alanları ve yatırma sonrası partinin varış yerine ait kayıtları Bakanlığın kontrolü için saklar.

Arındırma ve sevkiyat merkezleri için hijyen gereklilikleri

MADDE 38 – (1) Canlı çift kabuklu yumuşakçaları arıtan gıda işletmecisi, aşağıdaki gerekliliklere uyar:

a) Arındırma başlamadan önce, canlı çift kabuklu yumuşakçalar çamur ve birikmiş pisliklerin uzaklaştırılması için temiz su kullanılarak yıkanır.

b) Arındırma sisteminin çalışması canlı çift kabuklu yumuşakçaların süzerek beslenme aktivitesini ve canlılığını sürdürecektir şekilde, tahliye edilen atık suyun taşıdığı mikrobiyel bulaşıklığı yok etmeye, tekrar bulaşık hale gelmemesine ve arındırma sonrasında ürünün piyasada yer almadan önce paketlenme, depolama ve nakliye için uygun bir durumda canlı kalabilmesine izin vermelidir.

c) Arındırılacak canlı çift kabuklu yumuşakçaların miktarı, arındırma merkezinin kapasitesini aşamaz. Canlı çift kabuklu yumuşakçalar, bu Yönetmeliğin 39 uncu maddesinde belirtilen sağlık standartlarına uygunluğu ve Gıda Hijyeni Yönetmeliğinin gerekliliklerini karşılamak üzere mikrobiyolojik kriterleri sağlayacak şekilde yeterli sürede kesintisiz olarak arındırılır.

ç) Bir arındırma tankına aynı türden olmak koşuluyla birkaç parti canlı çift kabuklu yumuşakça konulabilir. Bu durumda en uzun arındırma süresi gerektiren partinin ihtiyaç duyduğu süre esas alınır.

d) Arındırma sisteminde canlı çift kabuklu yumuşakçaların konulduğu kapların yapısı, temiz deniz suyunun akmasına izin verecek şekilde olmalıdır. Kaplardaki canlı çift kabuklu yumuşakçaların yoğunluğu, arındırma süresince kabukların açılmasını engellememelidir.

e) Canlı çift kabuklu yumuşakçalar haricinde hiçbir kabuklu hayvan, balık veya diğer deniz türleri, arıtılmanın yapıldığı arındırma tankında bulundurulmaz.

f) Sevkiyat merkezine gönderilen arıtılmış canlı çift kabuklu yumuşakçaları içeren her pakette, bütün yumuşakçaların arıtıldığını belgeleyen bir etiket bulundurulur.

(2) Sevkiyat merkezlerini işleten gıda işletmecisi, aşağıdaki gerekliliklere uygunluğu sağlar:

a) Canlı çift kabuklu yumuşakçalara özellikle; uygun duruma getirme, kalibrasyon, ambalajlama ve paketlenme gibi işlemler, üründe bulaşıklığa neden olamaz ve yumuşakçaların canlılığını olumsuz yönde etkileyemez.

b) Sevkiyattan önce, canlı çift kabuklu yumuşakçaların kabukları temiz su ile yıkanır.

c) Canlı çift kabuklu yumuşakçalar sadece aşağıdaki alanlardan gelmelidir:

1) A sınıfı üretim alanı.

2) Yatırma alanı.

3) Arındırma merkezi.

4) Diğer sevkiyat merkezi.

ç) Bu fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen gereklilikler, gemilerde yer alan sevkiyat merkezlerine de uygulanır. Bu tür merkezlere ürün, A sınıfı bir üretim alanından veya bir yatırma alanından gelmelidir.

ONİKİNCİ BÖLÜM

Balıkçılık Ürünleri İçin Özel Gereklilikler

Genel hükümler

MADDE 44 – (1) Bu bölüm; canlı olarak piyasaya arz edilen çift kabuklu yumuşakçalara, denizkestanelerine, gömleklilere ve denizde yaşayan karından bacaklılara uygulanmaz. Bu Yönetmeliğin 45 ve 46 ncı maddeleri hariç olmak üzere bu bölüm; bu Yönetmeliğin 11 inci bölümü ile uyumlu olarak elde edilen ve piyasada canlı olarak yer

almayacak çift kabuklu yumuşakçalar, denizkestaneleri, gömlekliler ve denizde yaşayan karından bacaklılara uygulanır. Bu bölüm; mevzuata uygun şekilde gıda katkı maddesi ilave edilen taze balıkçılık ürünleri ile çözüldürülmüş işlenmemiş balıkçılık ürünlerine de uygulanır.

(2) Bu Yönetmeliğin 47 nci maddesinin birinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları, 48 inci maddesinin birinci fıkrası ve 49 uncu maddesi perakende faaliyetine uygulanır.

(3) Bu bölüm;

a) Birincil üretim ve ilgili faaliyetlerin yürütüldüğü gemiler dahil tesisler için, Gıda Hijyeni Yönetmeliğinin 8, 9 ve 25 inci maddelerinde yer alan hükümlere ilave olarak uygulanır.

b) Gemide yer alan tesisler dahil diğer tesisler için, Gıda Hijyeni Yönetmeliğinin 3 üncü bölümünde yer alan hükümlere ilave olarak uygulanır.

c) Gıda Hijyeni Yönetmeliğinin 16 ncı maddesinde yer alan hükümlere ilave olarak su tedariki için uygulanır. Ayrıca temiz deniz suyu, balıkçılık ürünlerinin yıkanmasında ve muamelesinde, balıkçılık ürünlerinin soğutulmasında kullanılan buz üretiminde ve kabuklular ile yumuşakçaların pişirilmesi sonrasında hızlı soğutulmasında kullanılabilir.

ç) Bu fıkranın (a) bendinde belirtilen hükümlere istisna olarak, Gıda Hijyeni Yönetmeliğinin 9 uncu maddesi, küçük ölçekli kıyı balıkçılığı ve av süresi 24 saatten az olan kıyı balıkçılığı faaliyetlerine uygulanmaz.

(4) Balıkçılık ürünleri ile ilgili olarak;

a) Birincil üretim, canlı balıkçılık ürünlerinin piyasaya arz edilmesi amacıyla, çiftlikte yetiştirilmesini, avlanmasını ve toplanmasını kapsar.

b) İlgili faaliyetler, avlamada kullanılan balıkçı gemisinde yürütülmek şartı ile kesim, kanını akıtma, kafayı ayırma, iç organları çıkarma, yüzgeçlerini çıkarma, soğukta muhafaza ve paketleme işlemlerinden herhangi birisinin yapılmasını kapsar. Ayrıca bu faaliyetler aşağıdaki faaliyetleri de kapsar:

1) Karadaki balık çiftliklerinde, canlı balıkçılık ürünleri de dahil, ürünlerin yapısı temelde değiştirilmeden balıkçılık ürünlerinin nakliyesi ve depolanmasını.

2) Deniz ve tatlı sudaki üretim yerinden ilk varış tesisine canlı balıkçılık ürünleri de dahil yapısı temelde değiştirilmemiş balıkçılık ürünlerinin nakliyesini.

Gemiler için gereklilikler

MADDE 45 –

(2) Gıda işletmecisi, gemide yürütülen faaliyetleri aşağıda belirtilen hijyen gerekliliklerine uygun olarak gerçekleştirir:

d) Balıkların kafalarının ayrılması ve/veya iç organlarının çıkarılması işlemleri gemide yapılacak ise, bu işlemler yakalandıktan sonra en kısa sürede hijyen kurallarına uygun olarak yapılır. Ürünler hemen ve iyice yıkanır. Halk sağlığına tehlike oluşturabilecek iç organlar ve parçalar mümkün olan en kısa sürede çıkartılır ve insan tüketimine sunulacak ürünlerden ayrı tutulur. İnsan tüketimine sunulacak karaciğer ve balık yumurtası buzun erime sıcaklığına yakın bir sıcaklıkta buz altında muhafaza edilir veya dondurulur.

Tekneler dahil, balıkçılık ürünlerini muamele eden işletmeler için gereklilikler

MADDE 47 – (1) Taze balıkçılık ürünleri için gereklilikler:

b) Başın ayrılması ve iç organların çıkarılması gibi işlemler hijyenik olarak yapılır. Ticari ve teknik açıdan mümkün olduğu hallerde iç organların çıkarılması işlemleri ürünler

yakalandığında veya karaya çıkarıldıktan sonra mümkün olan en kısa sürede yapılır. Ürünler bu işlemlerden hemen sonra iyice yıkanır.

İşlenmiş balıkçılık ürünleri için gereklilikler

MADDE 48 – (1) Kabuklular ve yumuşakçaların pişirilme işlemi için gereklilikler:

a) Pişirmeyi, hızlı soğutma izler. Soğutma işlemi, koruma için başka bir yöntem kullanılmayacaksa, buzun erimesine varan bir sıcaklığa yaklaşıncaya kadar devam eder.

ONBEŞİNCİ BÖLÜM

Kurbağa Bacağı ve Salyangoz İçin Özel Gereklilikler

Kurbağa bacağı ve salyangoz

MADDE 67 – (1) İnsan tüketimi için kurbağa bacağı ve salyangoz hazırlayan gıda işletmecisi; aşağıdaki gerekliliklere uymalıdır:

a) Kurbağa ve salyangozların öldürülme işlemi bu amaçla planlanmış, inşa edilmiş ve donatılmış bir tesiste gerçekleştirilmelidir.

b) Kurbağa bacaklarının hazırlandığı tesiste, canlı kurbağaların depolanması, yıkanması, kesimi ve kanlarının akıtılması için tahsis edilmiş bir oda olmalıdır. Bu oda, fiziksel olarak hazırlama odasından ayrı olmalıdır.

c) İşletmede öldürülme dışında farklı bir sebepten ölen kurbağa ve salyangozlar, insan tüketimi için kullanılmamalıdır.

ç) Kurbağa ve salyangozlar örnekleme yoluyla duyuşal muayeneye tabi tutulmalıdır. Eğer bu muayene sonucunda bir tehlike belirlenir ise, bu ürünler insan tüketimi için kullanılmamalıdır.

d) Kurbağa bacakları, hazırlanmalarını takiben bekletilmeden sadece akan içilebilir su ile yıkanmalı ve buzun erime sıcaklığına yakın bir sıcaklıkta soğutulmalı, dondurulmalı veya işlenmelidir.

e) Öldürmeden sonra, salyangozun hepatopankreası bir tehlike oluşturuyor ise uzaklaştırılmalı ve insan tüketimi için kullanılmamalıdır.

SPERMA, OVUM VE EMBRİYO ÜRETİM MERKEZLERİNİN KURULUŞ VE ÇALIŞMA ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 24.12.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28152

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; sperma, ovum ve embriyo üretimi yapmak üzere kişi ve kuruluşlar tarafından kurulacak olan üretim merkezlerinin kuruluş ve çalışma izinleri ile denetimleri, söz konusu ürünlerin üretilmesi, saklanması, dağıtılması, üretim amaçlı damızlık hayvanların ithalatı, spermada cinsiyetin belirlenmesi, üretim merkezlerinde bulunan veya üretim merkezlerine kabul edilecek damızlıkların taşımaları gereken sağlık ve diğer özellikleri ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, kişi ve kuruluşlar tarafından kurulacak olan sperma, ovum ve embriyo üretim merkezlerinin kuruluş ve çalışma izinleri ile teknik, sağlık ve hijyenik şartlarını, üretim merkezlerinde bulunan ya da üretim merkezlerine kabul edilecek

damızlık hayvanların taşınması gereken sağlık ve diğer özellikleri, embriyo, ovum ve spermaların üretim ve dağıtımını düzenleyen usul ve esaslara ilişkin hükümleri kapsar.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

ç) Damızlık: Irkına, tipine ve verimine özgü özellikleri gösteren vasıflı ve damızlık belgeli veya sertifikalı hayvanları,

d) DNA Testi: Sperma üretimi yapılacak/yapılan damızlık hayvanın Bakanlığın yetkili kıldığı laboratuvarında DNA profilinin belirlendiği işlemi,

e) Denetim personeli: Üretim merkezlerini denetlemek üzere il müdürlüğünün görevlendirdiği 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa bağlı olarak çalışan çift tırnaklı, tek tırnaklı ve diğer memeli hayvanlarla ilgili üretim merkezleri için veteriner hekimlerini; kanatlı ve suda yaşayan hayvanlar ile arı, ipek böceği ile ilgili tesislerde ise bu konularda eğitim almış yüksek okul ve fakülte mezunlarını,

f) Donör: Damızlık belgesine sahip ovum, embriyo vericisi dişi hayvanı,

l) Soy kütüğü: Yetiştirme ve verim kayıtları tutulan işletmelerde, mensup olduğu ırkın özelliklerini taşıyan hayvanlar için oluşturulan kayıt sistemini,

m) Sperma: Damızlık hayvanlardan belirli yöntemlerle elde edilen, spermatolojik muayeneleri yapılmış, taze ya da dondurulmuş sperma porsiyonlarını,

n) Test edilmiş sperma: Ulusal ıslah programları kapsamında döl kontrolü veya genetik seçim yöntemleri kullanılmak suretiyle belirlenen damızlıklardan elde edilmiş spermayı, ifade eder.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Üretim Merkezi ve Sorumlu Yönetici

Üretim merkezinde bulunması gereken asgari bölümler

MADDE 8 –

(3) Sperma alma yeri, sperma işleme bölümü, sperma depolama bölümü ve ekipman temizlik ve sterilizasyonu için ayrılan kısımlar ve hayvan barınakları fiziksel olarak birbirinden ayrılmış veya bağımsız olmalıdır. Hayvan barınakları, sperma işleme, saklama bölümlerinin kolay temizlenip dezenfekte edilmesine imkan sağlayacak şekilde inşa edilir.

(4) Karantina bölümü; üretim merkezlerinin diğer bölümleri ile bağlantısız, izole edilmiş, temizlik ve dezenfeksiyon yapmaya elverişli, damızlık hayvanların sağlık test sonuçları alınana kadar ve en az bir ay süre ile barındırılabilir şekilde düzenlenir.

İNSAN TÜKETİMİ AMACIYLA KULLANILMAYAN HAYVANSAL YAN ÜRÜNLER YÖNETMELİĞİ

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 24.12.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28152

İKİNCİ BÖLÜM

Yükümlülükler, Sevk Yasağı ve Sınıflandırma

Hayvansal yan ürünler ve bunların türev ürünlerinin sınıflandırılması

MADDE 7 - (1) Hayvansal yan ürünler, bu ürünlerin halk ve hayvan sağlığına karşı oluşturduğu risk seviyesine göre sınıflandırılır. Aksi belirtilmedikçe türev ürünler elde edildikleri hayvansal yan ürünün sınıfındaki kurallara veya Bakanlıkça bu Yönetmeliğin uygulanması amacıyla çıkarılan mevzuat hükümlerine tabidir. Sınıflandırmaya giren hayvansal yan ürünler listeden çıkarılamaz.

a) Kategori I materyaline giren materyaller aşağıda belirtilmiştir.

1) (Mülga:RG-24/12/2013-28861)

2) (Mülga:RG-24/12/2013-28861)

3) Çiftlik hayvanları ve yabani hayvanlar hariç, pet hayvanları, sirk ve hayvanat bahçesi hayvanları gibi hayvanların,

4) 13/12/2011 tarihli ve 28141 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Deneysel ve Diğer Bilimsel Amaçlar İçin Kullanılan Hayvanların Refah ve Korunmasına Dair Yönetmelik hükümleri saklı kalmak şartıyla deneysel amaçlar için kullanılan hayvanların,

5) İnsan veya hayvanlara bulaşabilecek bir hastalık etkeni taşıdığından şüphelenilen yaban hayvanlarının,

deri ve postları dâhil tüm gövdeleri veya parçaları,

6) **(Mülga:RG-24/12/2013-28861)**

7) **(Mülga:RG-24/12/2013-28861)**

8) 17/12/2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Canlı Hayvanlar ve Hayvansal Ürünlerde Belirli Maddeler ile Bunların Kalıntılarının İzlenmesi İçin Alınacak Önlemlere Dair Yönetmelik ile ilgili diğer mevzuat hükümlerince yasaklanmış maddelerin verildiği hayvanlardan elde edilen hayvansal yan ürünler,

9) Canlı Hayvanlar ve Hayvansal Ürünlerde Belirli Maddeler ile Bunların Kalıntılarının İzlenmesi İçin Alınacak Önlemlere Dair Yönetmeliğin EK-1 Grup B Veteriner ilaçları ve bulaşanlar listesinde yer alan ve Bakanlık tarafından kullanılmasına izin verilen bileşenlerin kullanım düzeylerini aşan kalıntıları taşıyan hayvansal yan ürünler.

10) **(Değişik:RG-24/12/2013-28861)** 22 nci madde uyarınca kategori 1 materyali işleyen işletme veya tesislerde atık su muamelesi sırasında toplanan hayvansal yan ürünler,

11) Uluslararası taşımacılık yapan araçlardan gelen yemek atıkları,

12) Kategori I materyali ile karışmış kategori II veya kategori III materyali.

13) **(Ek:RG-24/12/2013-28861)⁽¹⁾** 15/12/2011 tarihli ve 28142 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Nakledilebilir Süngerimsi Beyin Hastalıklarına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği kapsamında hastalık şüphesi bulunan, hastalığı doğrulanan veya hastalığın eradikasyonu amacıyla itlaf edilen hayvanlar ile hastalığın izlenmesi için belirlenen materyaller.

b) Kategori II materyaline giren materyaller aşağıda belirtilmiştir.

1) Mineralize olmamış deniz kuşları gübresi, gübre ve sindirim sistemi içeriği,

2) 22 nci madde uyarınca kategori II materyalini işleyen işletme veya tesisler ile birinci fıkranın (a) bendinin (10) numaralı alt bendinde belirtilenler dışında kalan kesimhanelerden elde edilen hayvansal yan ürünler,

3) Canlı Hayvanlar ve Hayvansal Ürünlerde Belirli Maddeler ile Bunların Kalıntılarının İzlenmesi İçin Alınacak Önlemlere Dair Yönetmelik gereğince kullanılmasına izin verilen düzeylerin üzerinde onaylı madde veya bulaşan kalıntıları içeren hayvansal yan ürünler,

4) İçerisinde bulunan yabancı cisimler sebebiyle insan tüketimine uygun olmadığı belirlenen hayvansal ürünler,

5) İlgili mevzuat uyarınca özel şartlara tabi olarak ülkeye girişine izin verilenler veya mahrecine iadesine izin verilmiş olanlar hariç, ülkeye girişine uygun bulunmayan kategori I materyali dışındaki hayvansal ürünler,

6) İhracattan geri dönüp menşee işletmenin kabul etmediği kategori I materyal dışındaki hayvansal ürünler,

7) Kategori I ve III de yer almayan; ceninler, damızlık amaçlı olmayan oosit, embriyo, sperma ve yumurta içinde ölmüş kanatlılar ile hastalık kontrolü amacıyla öldürülen hayvanlar dâhil insan tüketimi amacı dışında ölen veya öldürülen hayvanlar ve bunların parçaları,

8) Kategori III materyali ile karışmış kategori II materyali,

9) Kategori I veya kategori III materyali dışındaki hayvansal yan ürünler.

c) Kategori III materyaline giren materyaller aşağıda belirtilmiştir.

1) İnsanların tüketimine uygun olup ticari sebeplerle insan tüketimine sunulması amaçlanmayarak kesilen hayvanların karkas ve parçaları ile öldürülen av hayvanlarının gövdesi veya parçaları,

2) Kesim öncesi muayene sonucu insan tüketimi için uygun bulunan ve kesimhanede kesilen hayvan karkas ve parçaları, insan tüketimi için öldürülen av hayvanı gövde ve parçaları; insan ve hayvanlara geçebilen bulaşıcı hastalık belirtisi göstermeyen ancak insan tüketimi için reddedilmiş olan hayvan karkas veya gövdeleri ile bunların parçaları, kanatlı kafaları, TSE testi gerekmeyen geviş getirenler harici hayvanlar ile TSE testi yönünden negatif sonuç alınan geviş getirenlerin kırpıntı ve parçaları dâhil deri ve postları, boynuz, diz ve dirsek eklemi dâhil ayakları, domuz kılları, tüyler,

3) Hayvansal Gıdalar İçin Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliğine göre insanlara ve hayvanlara geçebilen bulaşıcı hastalık belirtisi göstermeyen, çiftlikte kesilen kümes hayvanları ve tavşanımsılardan elde edilen hayvansal yan ürünler,

4) Kesim öncesi muayenede kan yolu ile insan ve hayvanlara bulaşabilecek hastalık belirtisi göstermeyen ve insan tüketimi için uygun bulunan TSE testi gerekmeyen geviş getiren hayvanlar dışındaki hayvanların kanları ile TSE testi yönünden negatif sonuç alınan geviş getiren hayvanların kanları,

5) Yağı alınmış kemikler, don yağı tortusu ve sütün işlenmesi sonucu ortaya çıkan santrifüj veya seperatör tortuları dahil insan tüketimi amaçlı ürünlerin üretiminden kaynaklanan hayvansal yan ürünler,

6) Üretim veya paketlenme hataları bulunan veya halk ve hayvan sağlığı için risk taşımayan diğer kusurları olan veya ticari sebeplerle insan tüketimine sunulması amaçlanmayan hayvansal ürünler veya hayvansal ürün içeren gıda maddeleri,

7) **(Değişik:RG-24/12/2013-28861)** Üretim veya paketlenme hataları bulunan veya halk ve hayvan sağlığı için risk taşımayan diğer kusurları olan veya ticari sebeplerle yem olarak kullanılması amaçlanmayan pet hayvanı yemi, hayvansal yem, hayvansal yan ürün veya türev ürünlerini içeren yem maddeleri,

8) İnsan ya da hayvanlara geçebilen bulaşıcı hastalık belirtisi göstermeyen canlı hayvanlardan elde edilen kan, plasenta, yün, tüy, kıl, boynuz, toynak ve çiğ süt,

9) İnsan ya da hayvanlara geçebilen bulaşıcı hastalık belirtisi göstermeyen, deniz memelileri hariç su hayvanları ve bu hayvanların parçaları,

10) İnsan tüketimi amaçlı ürünler üreten işletme veya tesislerde su hayvanlarından elde edilen hayvansal yan ürünler,

11) İnsan ya da hayvanlara geçebilen bulaşıcı hastalık belirtisi göstermeyen yumuşak doku veya etini içeren su kabuklularının kabukları, kara hayvanlarından elde edilen kuluçka yan ürünleri, yumurta ve yumurta kabuğu içeren yumurta yan ürünleri, ticari amaçlarla öldürülen günlük civcivler,

12) İnsan ve hayvanlarda hastalık yapıcı olanlar dışındaki su ve kara omurgasızları,

13) Pet, sirk veya hayvanat bahçesi hayvanı olmayan, deney hayvanı olarak kullanılmamış, insana ve hayvana geçecek bulaşıcı hastalık taşımayan veya hastalık şüphesiyle itlaf edilmemiş olan kemirgen ve tavşanımsılara ait hayvanlar ve bunların parçaları,

14) (2) numaralı alt bentte belirtilenler hariç, insan ya da hayvanlara geçebilen bulaşıcı hastalık belirtisi göstermeyen ölü hayvanlardan elde edilen deri ve postlar, toynak, tüy, boynuz, yün, kıl ve kürkler,

15) Kesim öncesi yapılan muayene sonucu insan tüketimine uygun bulunan, kesimhanede kesimi yapılan ve insan ya da hayvanlara geçebilen hastalık belirtisi göstermeyen hayvanların yağ dokusu,

16) Uluslararası taşımacılık yapan ulaşım araçlarından elde edilenler hariç diğer yemek atıkları.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hayvansal Yan Ürün ve Türevlerinin Kullanımı, İmhası, Uygulama Tedbirleri, İstisnalar, Amaçlar ve Alternatif Yöntemler

Kullanımdaki yasaklar

MADDE 8- (1) Hayvansal yan ürünlerin ve bunların türevlerinin aşağıda belirtilen durumlarda kullanılması yasaktır.

a) Kürk hayvanları hariç karasal hayvanların, aynı türden hayvanların gövdeleri veya parçalarından elde edilen işlenmiş hayvan proteinleri ile beslenmesi.

b) (Mülga:RG-24/12/2013-28861)

c) Kürk hayvanları hariç, çiftlik hayvanlarının yemek atıkları, yemek atıkları içeren veya yemek atıklarından elde edilen yemler ile beslenmesi.

ç) Gübre hariç olmak üzere, toprak zenginleştirici veya organik gübre uygulanan meralarda halk ve hayvan sağlığı riskinin kontrolü açısından en az 21 günlük bekleme süresi geçmeden çiftlik hayvanlarının bu alanlarda otlatılması veya buradan biçilen otlarla beslenmesi.

d) Çiftlik balıklarının aynı türden balık gövdeleri ve gövde parçalarından elde edilmiş işlenmiş proteinler ile beslenmesi.

e) Kanatlı hayvanların ve çiftlik balıklarının 7 nci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (7) ve (13) numaralı alt bentlerinde belirtilen ürünler ve ayrıca domuzlardan elde edilen hayvansal proteinler ile beslenmesi.

(2) Bakanlık, bu maddede ortaya konan yasakların kontrolü ve uygulanmasında,

a) Birinci fıkranın (a) ve (d) bentlerinde belirtilen belli tür hayvanlardan kaynaklanan materyalin varlığını doğrulamak için kullanılacak tespit metotları ve testleri ile tesadüfi olarak veya teknik olarak kaçınılmaz bulaşma sonucu önemsiz oranda bulunabilecek işlenmiş hayvan proteini eşiklerinin belirlenmesine,

b) Kürk hayvanlarının aynı türden hayvan gövdeleri ve gövde parçalarından elde edilmiş proteinler ile beslenmesine,

c) Birinci fıkranın (ç) bendinde belirtilen bekleme süresi başta olmak üzere, çiftlik hayvanlarının organik gübre ve toprak zenginleştirici uygulanmış alanlarda beslenmesine, ilişkin önlemleri alır.

İmha etme ve kullanım

MADDE 9

(3) Kategori III materyallerinin imha edilmesi ve kullanımıyla ilgili hususlar aşağıda belirtilmiştir.

ç) Halk ve hayvan sağlığına risk oluşturacak şekilde bozulmuş veya çürümüş 7 nci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan kategori III materyali hariç;

1) 7 nci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (14), (15) ve (16) numaralı alt bentlerinde belirtilen materyaller hariç, 26 ncı maddeye göre piyasaya sunulmak üzere kürk hayvanı dışındaki çiftlik hayvanları yemi üretiminde,

2) 31 inci maddeye göre piyasaya sunulmak üzere kürk hayvanları yemi üretiminde,

3) 30 uncu maddeye göre piyasaya sunulmak üzere pet hayvanı yemi üretiminde,

4) 27 nci maddeye göre piyasaya sunulmak üzere organik gübre veya toprak zenginleştirici üretiminde,

d) 30 uncu maddeye göre piyasaya sunulmak üzere çiğ pet hayvanı yemi üretiminde, kullanılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İstisnalar

Özel besleme amaçları

MADDE 13 - (1) Halk ve hayvan sağlığına yönelik risklerin kontrolünün sağlanması şartıyla 9 uncu maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarında belirtilenler haricinde ve insan ve hayvanlara bulaşabilecek bir hastalık varlığı veya şüphesi sebebiyle ölmüş veya öldürülmüş hayvanlardan elde edilmemek şartıyla 7 nci maddenin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentlerinde yer alan kategori II ve kategori III materyali;

- a) Hayvanat bahçesi hayvanlarının,
- b) Sirk hayvanlarının,
- c) Sirk hayvanları ve hayvanat bahçesi hayvanları haricindeki sürüngen ve yırtıcı kuşların,
- ç) Kürk hayvanlarının,
- d) Vahşi hayvanların,
- e) Av köpeği sürüleri veya tanınmış köpek çiftliklerindeki köpeklerin,
- f) Barınaklardaki kedi ve köpeklerin,
- g) Balık yemi olacak solucan ve kurtçukların, beslenmesinde kullanılır.

(2) Bakanlık üçüncü fıkradaki koşulları dikkate alarak 9 uncu maddedeki hükümlere istisna uygulayabilir.

a) **(Değişik:RG-24/12/2013-28861)** Hayvanat bahçesi hayvanlarından elde edilen materyalin hayvanat bahçesi hayvanlarının beslenmesinde kullanılmasına izin verilebilir.

b) **(Değişik:RG-24/12/2013-28861)** Biyolojik çeşitliliğin teşviki için, doğal ortamda yaşayan nesli tükenmekte olan, koruma altındaki leşçil kuşlar ve doğal alanlarında yaşayan diğer türlerin, belirlenmiş risk materyali taşıyan ölü hayvanların vücutlarının tamamı veya parçaları ile beslenmesine izin verilebilir.

(3) Bakanlık bu maddenin uygulanması için aşağıda belirtilen konularda gerekli tedbirleri alır.

a) Yeni ortaya çıkan riskler de göz önüne alınarak, 7 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan kategori II materyalin hareketi, depolanması ve kullanılması ile mezkûr maddenin (c) bendinde yer alan kategori III materyalin beslemede kullanılmasına ilişkin olarak birinci fıkrada belirtilen toplama ve kullanma.

b) 16 ncı maddenin hükümlerine istisna olarak ikinci fıkrada belirtilen kategori I materyali ile nesli tehlikede olan ve koruma altındaki leşçil kuşlar ve bu gibi materyalle beslenebilen diğer türlerin beslenmesine ve halk ve hayvan sağlığına yönelik riskler.

Toplama, nakliye ve imha etme

MADDE 14 - (1) Bakanlık 9 uncu ve 16 ncı maddelere istisna olarak;

- a) Ölmüş pet hayvanları ile tek tırnaklılar gömülerek,
- b) **(Değişik:RG-24/12/2013-28861)** Halk ve hayvan sağlığına ilişkin risklerin önlenmesi şartıyla, 7 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (5) numaralı alt bendindeki kategori I materyalleri ile mezkûr maddenin (b) ve (c) bentlerinde yer alan kategori II ve III materyalleri uzak ve ücra alanlarda yakılarak, gömülerek veya resmî denetim altında başka bir yöntemle,

c) **(Değişik:RG-24/12/2013-28861)** Olağanüstü doğal afetler, coğrafi ve iklim şartlarının elverişsizliği, işleri yapacak personelin güvenliği ve sağlığının risk altında olması, toplama araçlarının kullanımının imkânsız olduğu durumlarda, halk ve hayvan sağlığına ilişkin risklerin kontrol altına alınması koşuluyla 7 nci maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) alt bentlerinde yer alan kategori I, kategori II ve kategori III materyalleri mahallinde yakılarak, gömülerek veya resmî denetim altında başka bir yöntemle,

ç) Yürütülen faaliyetlere göre haftalık çıkan hayvansal yan ürün miktarının belirli bir hacmi geçmediği ve materyalin çeşidi ve orijinine göre, kategori II ve III materyaller, halk ve hayvan sağlığına ilişkin risklerin önlenmesi koşuluyla resmî denetim altında mahallinde yakılma ve gömülme dışındaki başka yöntemlerle,

d) (**Değişik:RG-24/12/2013-28861**) 7 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (5) numaralı alt bendindeki kategori I materyali dışındaki hayvansal yan ürünlerin; ihbarı mecburi bir hastalık çıkması durumunda, halk ve hayvan sağlığına ilişkin risklerin önlenmesi koşuluyla, resmî denetim altında, hayvansal atıkların işlenmek ve imha edilmek üzere en yakın onaylı işletmeye nakli sağlık riskini artırıyor veya geniş yayımlı bir epizootik hastalık çıkışında işletmenin kapasitesinin aşılması durumunda mahallinde yakılarak veya gömülerek,

e) Halk ve hayvan sağlığına ilişkin risklerin önlenmesi koşuluyla, resmî denetim altında, arılar ve arıcılık yan ürünlerinin mahallinde yakılarak, gömülerek veya başka yöntemlerle,

imhasına izin verir.

(2) Birinci fıkranın (b) bendinde belirtilen uzak alanlardaki belirli türe ait hayvan varlığı, söz konusu türün ülke varlığının Bakanlıkça belirlenecek oranını geçemez.

(3) Birinci fıkranın uygulanması amacıyla uzak alan bölgelerinin sınıflandırılması ile gerekçeleri ve güncel bilgiler Bakanlık İl Müdürlüğü tarafından Bakanlığa bildirilir.

(4) Birinci fıkranın (c) ve (ç) bentlerinde belirtilen kategori I ve II materyali için verilen izinlerin kullanım nedenleri belirtilir.

(5) Bu maddenin uygulamasına yönelik tedbirlerde;

a) Mahallinde yakma ve gömme durumunda halk ve hayvan sağlığına yönelik risklerin kontrol altına alınma şartları,

b) Birinci fıkranın (ç) bendinde belirtilen faaliyetlerin çeşidi ve hayvan türüne ilişkin hayvansal yan ürünlerin hacmi,

c) Birinci fıkranın (d) bendinde belirtilen ihbarı mecburi ve epizootik hastalıkların listesi,

ç) İkinci fıkrada belirtilen hayvan varlığının maksimum oranı, belirlenir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Ürünlerin Piyasaya Arzı, Kullanımı, İthalat, İhracat, Transit ve Uygulama Tedbirleri

Çiftlik hayvanlarının beslenmesi için ürünlerin piyasaya arzı

MADDE 26 – (1) Kürk hayvanları hariç çiftlik hayvanlarının beslenmesinde kullanılacak hayvansal yan ürünler ve bunların türev ürünleri;

a) 7 nci maddenin birinci fıkrası (c) bendinin (14), (15) ve (16) numaralı alt bentlerinde belirtilen materyaller dışındaki kategori III materyali veya bunlardan elde edilmiş,

b) Basınçlı sterilizasyon için uygun şartlarda veya halk ve hayvan sağlığını korumaya yönelik şartlarda, 10 uncu maddeye göre alınan tedbirlere ve ikinci fıkrada ortaya konan herhangi bir tedbire uygun olarak toplanmış veya işlenmiş,

c) Onay ve kayıtlı işletme ve tesislerden gelmiş, olması durumlarında piyasaya arz edilir.

(2) Birinci fıkranın uygulanmasına yönelik olarak Bakanlık, gerektiğinde hayvansal yan ürün ve bunların türev ürünlerinin işlenmesi, toplanması ve muamelesi esnasında halk ve hayvan sağlığına yönelik risklerin oluşmaması için gerekli ilave tedbirler alır.

Pet hayvanı yemlerinin piyasaya arzı

MADDE 30 – (1) Pet hayvanı yemleri,

a) 7 nci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (14), (15) ve (16) numaralı alt bentlerinde belirtilen maddeler dışındaki kategori III materyalinden elde edilmiş olması gerekir.

b) 7 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (8) numaralı alt bendinde belirtilen kategori I materyalinden elde edilerek ithal edilen pet hayvanı yemi veya aynı bentte belirtilen ithal edilmiş kategori I materyalinden üretilen pet hayvanı yemi söz konusu olduğunda 35 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendi hükmü uygulanır.

c) Çiğ pet hayvanı yeminin 7 nci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) ve (2) numaralı alt bentlerinde belirtilen kategori III materyalinden elde edilmiş olması gerekir.

(2) 32 nci maddede belirtilen güvenli kaynaktan sağlanmadığında 33 üncü maddeye göre güvenli bir işlemde geçirilerek hayvan ve halk sağlığı riskleri kontrol altına alınır.

Diğer türev ürünlerin piyasaya arzı

MADDE 31 – (1) İşletmeciler; 26, 27, 28 ve 30 uncu maddelerde belirtilen ürünler dışındaki türev ürünleri piyasaya arz edebilir.

a) Bu ürünler çiftlik hayvanlarının beslenmesinde veya onların beslenmesinde kullanılan arazilerde kullanılmamak şartıyla yalnızca kürk hayvanlarının beslenmesinde kullanılır.

b) İşletmeciler, piyasaya sunacakları ürünlerdeki halk ve hayvan sağlığına yönelik riskleri;

1) 32 nci maddeye göre güvenli kaynaktan elde ederek,

2) Güvenli kaynak sağlanmadığında 33 üncü maddeye göre güvenli bir işlemde geçirerek,

3) Güvenli işlemede yeterli kontrol sağlanmadığı durumlarda 34 üncü maddeye göre ürünlerin son kullanımının güvenli olmasını sağlayarak, kontrol altına alır.

Güvenli kaynak

MADDE 32 – (1) Kaynağın güvenliği;

a) Halk ve hayvan sağlığı yönünden risk taşımayan,

b) Toplama yerlerinden üretim yapılan işletme veya tesise kadar, halk ve hayvan sağlığı risklerini ortadan kaldıracak şekilde toplanan ve nakledilen,

c) İthal edildikten sonra giriş yerinden üretim işletmesi veya tesisine kadar halk ve hayvan sağlığı risklerini ortadan kaldıracak şekilde nakledilen, materyallerin kullanımını içerir.

(2) İşletmeciler, kaynak güvenliğinin sağlandığını göstermek için başlangıç materyalinden başlayarak halk ve hayvan sağlığı riskini ortadan kaldırmak amacıyla gerekli biyogüvenlik tedbirlerinin alındığını ve birinci fıkradaki şartları karşıladığını belgelendirir. Talep edildiğinde bu belgeleri yetkili otoriteye sunar. Birinci fıkranın (c) bendinde belirtilen durumlarda ürünlere bir sağlık sertifikası eşlik eder.

Güvenli işleme

MADDE 33 – (1) Güvenli işleme; kullanılan materyalden veya işleme sonucu oluşan diğer materyallerden kaynaklanan riskleri insan ve hayvan sağlığı açısından kabul edilebilir bir düzeye indiren bir işleme sürecidir. Son ürün teste tabi tutularak türev ürünlerin halk ve hayvan sağlığına etki edecek bir risk taşıması sağlanır.

Güvenli son kullanım

MADDE 34 – (1) Güvenli son kullanım, türev ürünlerin;

a) Halk ve hayvan sağlığı için risk taşımayacak koşullarda,

b) Halk ve hayvan sağlığına risk oluşturmasına rağmen, o ürünlerle ilgili mevzuatta özel amaçlarla kullanımında halk ve hayvan sağlığının korunduğunu gösteren,

kullanımını içerir.
Uygulama tedbirleri MADDE 35 – (1) Uygulama tedbirleri; a) 7 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (8) numaralı alt bendinde belirtilen kategori I materyalinden üretilerek ithal edilmiş ürünler veya ithal edilen ve aynı bentte belirtilen kategori I materyalden elde edilen pet hayvanı yemlerinin piyasaya arzına ilişkin koşullarını, b) Halk ve hayvan sağlığı riskini ortadan kaldıracak şekilde güvenli kaynaktan elde edilme ve kullanılan materyalin hareket koşullarını, c) 32 nci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen belgelendirme işlemlerini, ç) Kullanılan materyallere uygulanan kimyasal ve fiziksel işlemlere ilişkin 33 üncü maddede belirtilen üretim sürecindeki parametrelerini, d) Son ürüne uygulanacak test gerekliliklerini, e) Halk ve hayvan sağlığına yönelik risk taşıyan türev ürünlerin güvenli kullanım şartlarını, kapsar.
İthalat ve transit MADDE 36 – (1) Hayvansal yan ürünler ve bunların türev ürünleri aşağıdaki durumlarda ülkeye ithalat edilir veya transitini yapılıır. a) Yurt içinde hayvansal yan ürün ve bunların türev ürünlerinin üretim ve pazarlaması için uygulanan bu Yönetmelik hükümleri ve uygulama tedbirlerine uygun olması. b) İlgili mevzuatta bu hayvansal yan ürünler veya bunların türev ürünlerinin üretim ve pazarlaması için uygulanan şartlara en az eşdeğer olan koşullara uygun olması. c) 28, 30 ve 31 inci maddelerinde belirtilen hayvansal yan ürünler ve bunların türev ürünleri için mezkûr maddelerde bulunan şartları karşılamaası. (2) Birinci fıkradan istisna olarak; a) Belirlenmiş risk materyalinin ithalatı ve transitinde Bakanlıkça belirlenen hükümler uygulanır. b) 5/7/2008 tarihli ve 26927 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelikte tehlikeli olarak listelenen herhangi bir atık ile bulaşmış veya karışmış hayvansal yan ürünler veya türev ürünlerinin ithalatı ve transitini sadece bu Yönetmelik şartlarına uygun olarak gerçekleştirilir. c) 28 inci, 30 uncu ve 31 inci maddelerde belirtilen türev ürünlerin üretiminde kullanılması amaçlanmayan kategori I ve II materyali ile bunların türev ürünlerin ithalatı ve transitini sadece 37 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendine uygun olarak kabul edilmiş ithalat kuralları sağlanarak gerçekleştirilir. ç) 12 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen amaçlar için gönderilen hayvansal yan ürün ve bunların türev ürünlerinin ithalat ve transitini halk ve hayvan sağlığı risklerinin kontrolünü temin edecek ulusal önlemlere uygun olarak gerçekleştirilir. (3) 7 nci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen Kategori III materyali ve bunların türev ürünlerinin ithalatı ve transitini durumunda; a) Sevkiyatların dördüncü fıkraya uygun olarak listelenen bir ihracatçı ülke veya ihracatçı ülkenin bölgesinden gelmiş olması gerekir. b) Sevkiyatların, ihracatçı ülkenin yetkili makamı tarafından kayıt altına alınmış veya onaylanmış ve bu amaçlar için bu makam tarafından listelenmiş işletmelerden veya yerlerden gelmesi gerekir.

c) Sevkiyatların, 37 nci maddenin birinci fıkrasının (ç) bendine uygun olarak bir modele karşılık gelen ticari belge veya sağlık sertifikası veya gerekli olduğunda taahhütname gibi belgeler ile veteriner kontrolleri için ülkeye giriş noktasında bulunması gerekir.

(4) Hayvansal yan ürün ve bunların türev ürünlerinin ithalat ve transitine izin verilecek ihracatçı ülke veya ihracatçı ülke bölgelerinin listesi aşağıdakiler dikkate alınarak hazırlanır:

a) İhracatçı ülkenin mevzuatı,

b) İhracatçı ülkenin kontrol sistemlerinin genel organizasyonu ve idaresine ilişkin hususlarda doğru ve güncel bilgileri, yürütülmekte olan her türlü kontrol ve denetim sistemleri, üretim ve karantina uygulamaları,

c) İthalat veya transiti yapılacak hayvansal ürünlerin üretimi, imalatı muamele edilmesi, depolanması ve sevk edilmesi için uygulanan fiili sağlık koşulları,

ç) İlgili sağlık koşullarına uygunluğa ilişkin vereceği garantiler,

d) İhracatçı ülkeden gelen ürünlerin pazarlanması ve yürütülen ithalat kontrollerinin sonuçlarından edinilen deneyim,

e) İhracatçı ülkede Bakanlık tarafından yapılan denetimlerin sonuçları,

f) Egzotik hayvan hastalıkları başta olmak üzere ihracatçı ülkede çiftlik hayvanları, diğer evcil hayvanlar ve yaban hayvanların sağlık durumu ve Türkiye’de halk ve hayvan sağlığı için risk oluşturabilecek ihracatçı ülkenin genel sağlık durumu,

g) Dünya Hayvan Sağlığı Örgütünün Kara Hayvanları Sağlık Kodu ve Dünya Su Hayvan Sağlığı Kodunda belirtilen hastalıklar başta olmak üzere topraklarında bulaşıcı hayvan hastalıkları varlığı ihracatçı ülkenin sağladığı bilgilerin düzenliliği ve hızı,

ğ) Diğer ülkelere ithalattaki kurallar dâhil ihracatçı ülkede bulaşıcı hayvan hastalıklarını kontrol etmek ve önlemek için yürürlükte olan düzenlemeler ve uygulamalar, göz önüne alınır.

(5) Bakanlık ithalat yapılacak ülkelerdeki kayıtlı ve onaylı işletmelerin güncel bir listesini tutar.

ZOONOZLAR VE ZOONOTİK ETKENLER, İLGİLİ ANTİMİKROBİYAL DİRENÇ VE GIDA KAYNAKLI SALGINLARIN İZLENMESİ YÖNETMELİĞİ

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 23.12.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28151

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, hayvan sağlığı, hayvan beslenmesi, gıda hijyeni, zoonoz hastalıklar, işyerinde sağlık ve güvenlik, gen teknolojisi ve nakledilebilir süngerimsi ensefalopatiler ve bulaşıcı hastalıkların kontrolü konularındaki özel mevzuat hükümlerine engel olmayacak şekilde uygulanır.

İKİNCİ BÖLÜM

Zoonozlar ve Zoonotik Etkenler ile Antimikrobiyal Direncin

İzlenmesi ve Genel Kurallar

Genel kurallar

MADDE 5

(3) Bakanlık, bu Yönetmelik hükümleri gereğince;

a) Hayvan sağlığı, yem, gıda hijyeni ile ilgili oluşturulan yetkili birim veya birimler,

b) Zoonozlar ve zoonotik etkenlerin izlenmesi ile ilgili veri tabanı hazırlama ve bu veri tabanını uluslararası kullanıma açmaya bağlı olarak oluşturulan yapılar ve/veya birimler,

c) İlgili diğer birimler ve kurumlar arasında genel bilgilerin serbest olarak ve gerekli olduğunda da özel verilerin paylaşımı için etkin ve devamlı bir işbirliğinin,

oluşturulmasını sağlar.

Zoonozlar ve zoonotik etkenlerin izlenmesine yönelik genel kurallar

MADDE 6 – (1) Bakanlık, ilgili Bakanlıklarla işbirliği içerisinde, zoonozlar ve zoonotik etkenlerle ilgili tehlikelerin belirlenmesi, tanımlanması, etkilerin değerlendirilmesi ve risklerin derecelendirilmesi için karşılaştırılabilir veriler toplar.

(2) Bakanlık, ilgili zoonozlar veya zoonotik etkenlerin izlenmesini birincil üretim düzeyi ve/veya gıda ve yem dahil gıda zincirinin en uygun aşamalarında yapar.

(3) İzleme, Ek-1A’da yer alan zoonozlar ve zoonotik etkenleri kapsar. Epidemiyolojik durum gerektiriyorsa, Ek-1B’de yer alan zoonozlar ve zoonotik etkenler de izlenir.

(4) Bakanlık, ilgili bakanlıkların verilerinden de faydalanarak zoonozlar ve zoonotik etkenlerin;

a) Hayvan, insan, yem ve gıdalardaki varlığını,

b) İnsanlara etki düzeyini,

c) Hayvan ve insan sağlığı hizmetleri ile yem ve gıda işletmeleri için ekonomik etkilerini,

ç) Hayvan ve insanlar ile yem ve gıdalardaki epidemiyolojik eğilimleri dikkate alarak ilgili bakanlıkların da görüşleri doğrultusunda aynı usulle Ek-1’de yer alan listede değişiklik yapabilir.

(5) Bakanlık, ilgili bakanlıklar ile işbirliği içinde, mevcut sistemlere göre izleme yapar veya verilerin kolay toplanması ve karşılaştırılması için hayvan sağlığı, gıda hijyeni ve bulaşıcı insan hastalıkları ile ilgili mevzuatları dikkate alarak Ek-1’de verilen zoonozlar ve zoonotik etkenlerin izlenmesi için detaylı kuralları belirler. Söz konusu detaylı kurallar belirli zoonozlar ya da zoonotik etkenlerin izlenmesine yönelik minimum gereklilikleri ortaya koymak durumundadır. Bu kurallar, aşağıdaki hususları kapsar;

a) İzleme kapsamındaki hayvan popülasyonları veya alt popülasyonları veya gıda zinciri aşamaları,

- b) Toplanacak olan verinin özelliği ve tipi,
- c) Vaka tanımları,
- ç) Kullanılacak olan numune alma planı,
- d) Testlerde kullanılacak olan laboratuvar yöntemleri,
- e) Yerel, bölgesel ve merkezi birimler arasındaki bildirim kılavuzu dahil, raporlama sıklığı.

(6) Bakanlık; zoonozlar ve zoonotik etkenlerin rutin izlemesi için beşinci fıkraya uygun olarak teklif edilecek detaylı kuralların belirlenmesinde Ek-1A listesine öncelik verir.

Antimikrobiyal direncin izlenmesi

MADDE 9 – (1) Bakanlık; gerektiğinde Sağlık Bakanlığı ile işbirliği içerisinde izlemede, zoonotik etkenler ve gerektiğinde halk sağlığı açısından tehlike oluşturan diğer etkenlerde antimikrobiyal direnç geliştiğine dair karşılaştırılabilir verilerin bu fıkrada belirtilen genel ve özel gerekliliklere uygun olarak toplanmasını sağlar. İzleme, Sağlık Bakanlığının insan izolatlarının izlenmesi ile ilgili mevzuatı gereğince yürütölen çalışmalara uygun olmalıdır.

a) Genel gereklilikler: Antimikrobiyal direnç izleme sistemi;

1) İzleme kapsamındaki hayvan türlerini,

2) İzleme kapsamındaki bakteri türlerini ve/veya alt türlerini,

3) İzlemede kullanılan numune alma stratejisini,

4) İzleme kapsamındaki antimikrobiyalları,

5) Direncin tespiti için kullanılan laboratuvar metodolojisini,

6) Mikrobiyal izolatın tanımlanması için kullanılan laboratuvar metodolojisini,

7) Veri toplamada kullanılan yöntemleri,

kapsar.

b) Özel gereklilikler: Bakanlık, izleme sisteminde; geviş getiren hayvanlar ve kanatlı hayvanlar ile bu türlerden elde edilen hayvansal ürünleri temsil edebilecek sayıda izolatta *Salmonella* spp, *Campylobacter jejuni* ve *Campylobacter coli* ile ilgili bilginin toplanmasını sağlar.

(2) Bakanlık ve Sağlık Bakanlığı insan örnekleri ile hayvan veya gıdalardan elde edilen örneklerin epidemiyolojik yönden incelenmesi, karşılaştırılması ve direnç oranlarının belirlenmesi için işbirliği içinde çalışırlar.

TIBBİ OLMAYAN VETERİNER SAĞLIK ÜRÜNLERİ YÖNETMELİĞİ	
Yayımlandığı Resmî Gazete:	<i>Resmî Gazete Tarihi: 17.12.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28145</i>
Tanımlar	
MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen; ğ) Kozmetik ürün: Hayvanların deri, tırnak, meme, kulak gibi dış kısımlarına veya ağız boşluğuna uygulanmak üzere, temizlik, koku verme, görünümü değiştirme, koruma veya iyi bir durumda tutma amaçlarıyla hazırlanmış ürünleri, ı) Tıbbî olmayan veteriner sağlık ürünleri: Hayvana uygulanmak ya da hayvan için kullanılmak amacıyla tüm üretim aşamalarından geçerek kullanıma hazır hale getirilmiş ilaç niteliğinde olmayan ürünleri, ifade eder.	
Ürünlerin özellikleri	
MADDE 8 – (1) Ürünler, kullanım talimatları, etiketleri ya da bildirim sahibi tarafından tarif edilen şekilde kullanıldıkları takdirde insan, hayvan ve çevre sağlığına zarar vermeyecek şekilde olmak zorundadır. Bildirim sahibi, bu hususla ilgili tüm önlemleri almakla yükümlüdür. (2) Ürünler, hayvanları bir hastalıktan koruma, tedavi etme, farmakolojik, immünolojik ya da metabolik yönde etki etmek suretiyle fizyolojik fonksiyonların sürdürülmesi, düzeltilmesi veya değiştirilmesi gibi özelliklere sahip olamaz.	
Denetim ve idari yaptırımlar	
MADDE 12 – (2) Bu Yönetmelik hükümlerine uymayan ürünler hatalı olarak kabul edilir. Denetimlerde hatalı olduğu tespit edilen ürünlerden, hatası giderilebilecek olanlar, bildirim sahibi tarafından piyasadan toplatılır, iyileştirme işleminden sonra Bakanlığın izni ile tekrar piyasaya verilebilir. Hatası giderilemeyecek veya insan, hayvan ve çevre sağlığına zararları kesin olarak ortaya konmuş ürünler piyasadan toplatılır ve imha edilmek üzere mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir. Ürünlerin imhası ile ilgili tüm masraflar bildirim sahibine aittir.	

HAYVANSAL GIDALARIN RESMİ KONTROLLERİNE İLİŞKİN ÖZEL KURALLARI BELİRLEYEN YÖNETMELİK	
Yayımlandığı Resmî Gazete:	<i>Resmî Gazete Tarihi: 17.12.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28145</i>
BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar	
Amaç MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, gıda hijyeni, halk sağlığı, hayvan sağlığı ve hayvan refahı kuralları gözetilerek Gıda ve Yemin Resmi Kontrollerine Dair Yönetmelik hükümlerine ilave olarak hayvansal gıdaların resmi kontrol esaslarını belirlemektir.	

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Hayvansal Gıdaların Resmi Kontrolleri

Hayvansal gıdaların resmi kontrollerine yönelik genel ilkeler

MADDE 6 – (10) Tetkik görevlerinin içeriği ve sıklığı işletme bazında belirlenmiş risklere bağlı olarak yapılır. Bu amaçla Bakanlık düzenli aralıklarla aşağıdaki hususları değerlendirir:

- a) Halk sağlığı ve uygun durumlarda hayvan sağlığı risklerini,
- b) Kesimhanelerde hayvan refahını,
- c) Yürütülen işlemlerin tipini ve hacmini,
- ç) Gıda işletmecisinin ilgili mevzuata uygunluğuna ilişkin geçmiş kayıtlarını.

BEŞİNCİ BÖLÜM
Resmi veya Yetkilendirilmiş Veteriner Hekimin Görevleri

Resmi veya yetkilendirilmiş veteriner hekimin inceleme ve muayene görevleri

MADDE 9 – (1) Resmi veya yetkilendirilmiş veteriner hekim bu maddeye uygun olarak inceleme ve muayene görevlerini yürütürken, 6 ncı ve 8 inci maddelere uygun olarak yürütülen tetkiklerin sonuçlarını dikkate alır. Resmi veya yetkilendirilmiş veteriner hekim buna göre inceleme ve muayene görevlerinin odağını belirler.

- b) Resmi veya yetkilendirilmiş veteriner hekim ölüm-öncesi muayene ile ilgili olarak;
 - 1) Kesimden önce tüm hayvanlarda muayeneyi yürütür.
 - 2) Muayene, hayvanların kesimhaneye varışından sonra 24 saat içinde ve kesimden önce en geç 24 saat içinde gerçekleştirilir. Buna ilaveten, resmi veya yetkilendirilmiş veteriner hekim herhangi bir zamanda muayene yapılmasına karar verebilir.
 - 3) Ölüm-öncesi muayenede, her bir hayvan için hayvan refahı koşullarının sağlanmış olup olmadığını ve zoonotik hastalıkların ve Bakanlıkça belirlenen hastalıkların tespit edilmesine özel önem göstererek insan ve hayvan sağlığına olumsuz etki yapacak herhangi bir durumun olup olmadığını araştırır.
- c) Resmi veya yetkilendirilmiş veteriner hekim nakil süresince ve kesim esnasında hayvanların korunmasına yönelik hayvan refahına ilişkin mevzuata uygunluğu doğrular.

ALTINCI BÖLÜM
Kontrolleri Takip Eden Faaliyetler

Canlı hayvanlara ilişkin kararlar

MADDE 13 – (1) Resmi veya yetkilendirilmiş veteriner hekim, insan tüketimine yönelik olarak kesimhaneye kabul edilen hayvanların uygun bir şekilde tanımlanmasını sağlamak için, gıda işletmecisinin görevlerini Hayvansal Gıdalar İçin Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliğine göre yerine getirdiğini doğrular. Resmi veya yetkilendirilmiş veteriner hekim kimlikleri doğrulanamayan hayvanların ayrı bir şekilde itlaf edilmesini sağlar ve insan tüketimine uygun olmadığını bildirimini yapar. Resmi veya yetkilendirilmiş veteriner hekim gerekli gördüğü takdirde, menşe çiftlikte resmi kontrolleri yürütür.

(2) Hayvan refahına ilişkin kuralların sağlanamaması durumunda atların kimliklerine ilişkin yasal olarak gereken bilgiler temin edilmeden de hayvanlar kesimhanede kesilebilir. Ancak söz konusu bilgiler karkasın insan tüketimi için uygun olduğu kararı verilmeden önce sağlanır. Bu şartlar, atların kesimhane dışında acil kesiminde de uygulanır.

(3) Resmi veya yetkilendirilmiş veteriner hekim, deri, post ve yapağısı olan hayvanların kesimi esnasında kabul edilemeyecek düzeyde bulaşma riski olması durumunda, kesimden önce temizlenmemiş hayvanların insan tüketimine yönelik kesimini engellemek

için gıda işletmecisinin görevlerini Hayvansal Gıdalar İçin Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliğine göre yerine getirdiğini doğrular.

(4) Etin muamele edilmesi veya etinin yenmesi aracılığıyla hayvanlara veya insanlara geçebilecek hastalığı veya durumu olan hayvanlar ile sistematik bir hastalığın klinik semptomlarını gösteren veya aşırı zayıf olan hayvanlar, insan tüketimi için kesilemez. Resmi veya yetkilendirilmiş veteriner hekim söz konusu hayvanların, diğer hayvanların ya da karkasların bulaşmasını engelleyecek şekilde ayrı olarak itlaf edilmesini sağlar ve insan tüketimi için uygun olmadığına karar verir.

(5) İnsan ve hayvan sağlığını olumsuz yönde etkileyebilecek durum veya hastalığa sahip olduğundan şüphe edilen hayvanların kesilmesi ertelenir. Bu durumda olan hayvanlar, teşhis yapılması için ayrıntılı ölüm-öncesi incelemeye tabi tutulur. Buna ilaveten, resmi veya yetkilendirilmiş veteriner hekim ölüm-sonrası muayeneyi desteklemek için numune alınmasına ve laboratuvar incelemesine karar verebilir. Gerekli ise, hayvanlar ayrı bir yerde kesilir.

(6) Belirlenen düzeylerin üzerinde veteriner tıbbi ürün kalıntılarını veya kullanımına müsaade edilmeyen maddelerin kalıntılarını taşıması muhtemel hayvanlar hakkında Canlı Hayvanlar ve Hayvansal Ürünlerde Belirli Maddeler ile Bunların Kalıntılarının İzlenmesi İçin Alınacak Önlemlere Dair Yönetmelik hükümleri kapsamında işlem yapılır.

(7) Brusella veya tüberküloz gibi özel hastalıklar veya salmonella gibi zoonotik etkenlerin eradikasyonu ve kontrolüne yönelik özel bir program kapsamında ele alınacak hayvanların tabi tutulacağı şartlar, doğrudan resmi veya yetkilendirilmiş veteriner hekimin gözetimi altında uygulanır. Bakanlık, söz konusu hayvanların hangi koşullar altında kesime gönderileceğini belirler. Bu koşullar, diğer hayvanlara ve etlerine bulaşmayı asgari düzeye indirmeyi amaçlar.

(8) Kesimhaneye getirilen hayvanlar, genel bir kural olarak orada kesilir. Ancak resmi veya yetkilendirilmiş veteriner hekim, kesim imkânlarında ciddi aksaklıkların olması gibi istisnai durumlarda hayvanların başka bir kesimhaneye doğrudan sevkine izin verebilir.

Hayvan refahına ilişkin kararlar

MADDE 14 – (1) Hayvanların kesimi veya itlaf edilmesi sırasında hayvanların korunmasına ilişkin kurallara riayet edilmediğinde, resmi veya yetkilendirilmiş veteriner hekim gıda işletmecisinin derhal gerekli düzeltici tedbirleri aldığını ve tekrarını önlediğini doğrular.

(2) Resmi veya yetkilendirilmiş veteriner hekim; talimat verilmesinden, üretimin yavaşlatılması ve durdurulmasına kadar, problemin karakterine ve ağırlığına bağlı olarak değişen, orantılı ve ilerleyici bir yaklaşımla yaptırım önlemlerini alır.

(3) Uygun durumda, resmi veya yetkilendirilmiş veteriner hekim hayvan refahı problemleri ile ilgili olarak diğer yetkili kurumları bilgilendirir.

(4) Resmi veya yetkilendirilmiş veteriner hekim, nakil sırasında hayvanların korunmasına ilişkin kurallara uyulmadığını tespit ederse, mevzuatın ilgili tedbirlerini uygular.

(5) Resmi yardımcılar, 7 nci bölüm veya 9 uncu bölüm uyarınca hayvan refahına ilişkin kontrolleri yürütürken hayvanların korunmasına ilişkin kurallara uygunsuzluğu ortaya çıkartması durumunda;

a) Konuyu bir an evvel resmi veteriner hekime bildirir

b) Acil durumlarda eğer gerekli ise, resmi veteriner hekimin gelmesini beklemeden birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarda yer alan tedbirleri alır.

GIDA VE YEMİN RESMİ KONTROLLERİNE DAİR YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 17.12.2011 Resmî Gazete Sayısı: 28145

İKİNCİ BÖLÜM

Resmi Kontrollere İlişkin Genel Hükümler

Resmi kontrollere ilişkin genel hükümler

MADDE 5 –

(3) Resmi kontroller, düzenli olarak, risk esasına göre ve uygun sıklıkta aşağıdaki hususlar dikkate alınarak bu Yönetmeliğin amaçları doğrultusunda gerçekleştirilir.

a) Gıda veya yem güvenilirliğini, hayvan sağlığı veya hayvan refahını etkileyebilecek;

1) Hayvanlardan,

2) Gıda veya yemin doğrudan kendisinden,

3) Gıda veya yem işletmesinden,

4) Gıda veya yemin kullanımından veya herhangi bir işlemde, madde ve malzemeden veya faaliyetten veya işlemeden,

kaynaklanabilecek riskler.

b) Gıda veya yem işletmecilerinin Kanunla belirlenen kurallar ile hayvan sağlığı ve refahı kurallarını uygulayıp uygulamadığını gösteren geçmiş kayıtları,

c) Gıda veya yem işletmecilerinin uygulamakta oldukları kontrollerin güvenilirliği,

ç) Uygunsuzluğu gösterebilecek herhangi bir bilgi.

(4) Resmi kontroller, tetkik gibi ön bildirim gerektiren durumlar hariç, gıda veya yem işletmecisine haber verilmeksizin gerçekleştirilir. Resmi kontroller, özel bir amaca yönelik olarak da yürütülebilir.

(5) Resmi kontroller; gıda veya yem, hayvan ve hayvansal ürünlerin üretimi, işlenmesi ve dağıtımının herhangi bir aşamasında ve/veya tüm aşamalarında yürütülür. Resmi kontroller, bu Yönetmeliğin amacı gereği, gıda ve yem işletmelerinde, gıda ve yem kullanımında, gıda ve yem depolanmasında, gıda ve yem uygulanacak işlemde, maddede, malzemede, nakliye dâhil olmak üzere her türlü uygulamada veya faaliyette ve canlı hayvanlarda gerekli olan kontrolleri içerir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kriz Yönetimi ve İhtiyati Tedbirler

Gıda ve yem için acil durum planları ve ihtiyati tedbirler

MADDE 14 – (1) Kriz yönetimi planının uygulanması amacıyla, gıda ve yemin doğrudan veya çevreden, insan ve hayvanlar için ciddi bir risk teşkil ettiğinin tespit edilmesi durumunda, gecikmeksizin uygulanacak olan önlemleri belirleyen, uygulamaya yönelik acil durum planları Bakanlıkça hazırlanır.

(5) Elde edilen bilgilerin değerlendirilmesi sonucunda, herhangi bir gıda veya yemin insan ve hayvan sağlığı üzerinde zararlı bir etkisinin olması ihtimali belirmesine rağmen, bilimsel belirsizliklerin devam etmesi durumunda, kapsamlı bir risk değerlendirmesine imkân sağlayacak daha fazla bilimsel veri elde edilinceye kadar, Bakanlık, geçici olarak üretimin durdurulması, piyasaya arz ve tüketimin engellenmesi, ürünlerin toplatılması ve benzeri ihtiyati tedbirleri alabilir. İlgililerin, Bakanlığın belirlediği tedbirlere uyması zorunludur. Bu ihtiyati tedbirlerin uygulanması sonucu Bakanlığa herhangi bir sorumluluk yüklenemez, Bakanlıktan herhangi bir tazminat talep edilemez. İhtiyati tedbirlerle ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

Gıda ve yemin resmi kontrollerini takiben alınacak önlemler

MADDE 20 – (1) Bakanlık, Kanun hükümlerine uygun olmayan gıda ve yemi alıkoyar, sevkiyattan sorumlu gıda ve yem işletmecisine bilgi verir ve söz konusu gıda ve yem için aşağıdaki önlemleri alır:

a) Gıda veya yemin imhasına, 21 inci maddeye uygun olarak özel işleme tabi tutulmasına, 22 nci maddeye uygun olarak geri gönderilmesine karar verebilir veya gıda ve yemin amaçlanan kullanımı dışında başka amaçlar için kullanımı gibi diğer uygun tedbirleri alabilir.

b) Söz konusu gıda veya yem piyasaya sunulmuş ise, bu fıkranın (a) bendinde söz edilen önlemlerden birini uygulamadan önce gıda veya yemin takibini yapar ve gerekli ise tüketiciye veya kullanıcıya ürünün iadesi için çağrıda bulunmak dâhil piyasadan toplatılmasına karar verir.

c) Bu fıkranın (a) ve (b) bentlerinde söz edilen önlemlerden birinin uygulanması sırasında veya uygulanıncaya kadar olan sürede gıda veya yemin doğrudan ya da çevre kanalıyla insan veya hayvan sağlığı için herhangi bir olumsuz etkiye neden olmadığını doğrular.

(2) 15 ve 16 ncı maddelere göre yapılan resmi kontrollerin sonucunda, gıda ve yemin insan veya hayvan sağlığı için zararlı olduğunun veya güvenilir olmadığı belirlenmesi durumunda, Bakanlık, imhasına kadar veya insan ve hayvan sağlığının korunması için diğer uygun tedbirleri alana kadar söz konusu sevkiyatı alıkoyar.

ALTINCI BÖLÜM

Resmi Sertifikasyon, İhraç Edildikten Sonra Geri Dönen Gıda ve Yem,

Hızlı Uyarı Sistemi ile Gıda ve Yem İşletmelerinin Kayıt

Altına Alınmaları/Onaylanmaları

Hızlı uyarı sistemi

MADDE 30 – (1) İnsan, hayvan ve bitki sağlığını korumak, gıda ve yem güvenilirliğini sağlamak üzere, doğrudan veya dolaylı bir riskin bildirimine ilişkin hızlı uyarı sistemi Bakanlık tarafından kurulur.

(2) Bakanlık, hayvan ve bitki sağlığı, gıda ve yem ile ilgili doğrudan veya dolaylı risk bulunduğuna ilişkin bir bildirim aldığı anda, gerekli tedbirleri alır veya alınmasını sağlar. Gıda ve yem işletmecisi Bakanlık tarafından alınan tedbirleri ve verilen kararları uygulamak zorundadır.

(3) Bakanlık, üretilen, işlenen, ithal veya ihraç edilen, satışı veya dağıtımını yapılan ürünler ile ilgili, insan, hayvan ve bitki sağlığı ile çevre için ciddi bir riskin belirmesi ve mevcut tedbirlerin yetersiz kalması durumunda, söz konusu ürünün piyasaya arzı, kullanımı ve ülkeye girişini kısıtlayıcı ve yasaklayıcı her türlü idari tedbiri almaya ve uygulamaya yetkilidir. Gıda ve yem işletmecisi bu idari tedbirlere uymakla yükümlüdür.

YEDİNCİ BÖLÜM

Kontrol Planları ve Yıllık Rapor

Çok yıllık ulusal kontrol planları

MADDE 32 – (1) Bakanlık, üretim, işleme ve dağıtımın tüm aşamalarında gıda ve yem işletmecisinin Kanunda belirtilen ilgili şartları karşıladığının doğrulanması, izlenmesi, hayvan sağlığı ve hayvan refahı kuralları ile Kanunun etkin bir şekilde uygulanmasının temin edilmesi için çok yıllık ulusal kontrol planı hazırlar ve planları gelişmeler ışığında düzenli olarak günceller.

DOKUZUNCU BÖLÜM

İzlenebilirlik ve Sorumluluklar

Sorumluluklar

MADDE 40 – (1) Gıda, gıda ile temas eden madde ve malzeme ve yem ile ilgili faaliyet gösteren işletmeci, kendi faaliyet alanının her aşamasında Kanunda belirtilen şartları sağlamakla yükümlüdür.

(2) Gıda ve yem işletmecisi ürettiği, işlediği, ithal ettiği, satışını veya dağıtımını yaptığı bir ürününün, gıda ve yem güvenilirliği şartlarına uymadığını değerlendirmesi veya buna ilişkin makul gerekçelerinin olması durumunda, söz konusu ürünü kendi kontrolünden çıktığı aşamadan başlamak üzere, toplanması için gerekli işlemleri derhal başlatmak ve konu ile ilgili Bakanlık il/ilçe müdürlüğünü bilgilendirmek zorundadır. Gıda ve yem işletmecisi, ürünün toplanması gerektiğinde, toplanma nedeni hakkında tüketiciyi veya kullanıcıyı doğru ve etkin olarak bilgilendirmek ve gerekli hâllerde, insan ve hayvan sağlığını korumaya yönelik alınacak tedbirlerin yeterli olmaması durumunda, tüketiciye veya kullanıcıya ürünün iadesi için çağrıda bulunmak zorundadır.

VETERİNER TEŞHİS VE ANALİZ LABORATUVARLARI YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM**Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Kapsam**

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; gerçek ve tüzel kişilere ait laboratuvarların kuruluş ve çalışma izinlerine, iyi veterinerlik uygulamalarına uygun olarak canlı hayvandan ya da ölü hayvandan alınan doku, organ, sıvı, sekresyon, atık, hücre ve hücrenin alt ögeleri dahil, numuneler üzerinde hayvan sağlığı ve hayvanın yapısıyla ilgili laboratuvar ortamında yapılacak işlemlere, bu laboratuvarlarda çalışan personelin nitelikleri ile tutulacak kayıtları, bu yerlerin teknik, sağlık ve hijyenik şartlara uyumu ve denetimine ilişkin esasları kapsar.

(2) Bu Yönetmeliğin birinci fıkrasında belirtilen uygulamaların yapıldığı hücre, doku, organ ve benzeri maddelerin hayvana uygulanması ile deneysel ve diğer bilimsel amaçlı çalışmalar için kullanılan deney hayvanları uygulamalarını kapsamaz.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

g) Hayvanın yapısı: Bir hayvanın histolojik, fizyolojik, kimyasal, biyokimyasal ve genetik yönden incelenmesini,

i) İzolat: Hayvan doku veya diğer parçalarından izole edilen virüs, bakteri ve diğer mikroorganizmaların bulunduğu karışımı,

k) Komisyon: Kuruluşun bağlı bulunduğu enstitüsü müdürlüğünden iki uzman veteriner hekim, kuruluşun merkez ilçe ve köylerinde olması durumunda hayvan sağlığı, yetiştiriciliği ve su ürünleri şube müdürlüğünden bir veteriner hekim, kuruluşun ilçe ve köylerinde olması durumunda ise ilçe müdürlüğünden bir veteriner hekimin katılımıyla oluşan grubu,

n) Laboratuvar ünitesi: Hayvanların hastalık ve yapılarıyla ilgili teşhis ve analizleri yapan birimi,

o) Sorumlu yönetici: Hayvan hastalık ve hayvanın yapısıyla ilgili teşhis ve analizlerini yapan laboratuvarların yönetiminden kuruluş sahibi ile birlikte sorumlu olan ve statüsünde bu durumu belirtilmiş olan veteriner hekimi,

ö) Teknik personel: Hayvan hastalık ve hayvanın yapısıyla ilgili teşhis ve analizlerini yapacak laboratuvarlarda teknik hizmet kadrosunda çalışan veteriner hekim, kimyager, biyolog, veteriner sağlık teknikeri, laboratuvar teknikeri, veteriner sağlık teknisyeni ve laboratuvar teknisyenlerini,

s) Uzman: Bu Yönetmelik kapsamındaki laboratuvarlarda çalışacak her biri veteriner fakültelerinin ilgili dallarında akademik kariyer veya uzmanlık belgesine sahip veteriner hekimleri,

t) Veteriner hekim: Veteriner fakültelerinde beş yıllık eğitim sürecini başarıyla tamamlayıp diploma almış, 6343 sayılı Kanuna göre veteriner hekim unvanı kazanmış kişiyi,

u) Veteriner teşhis ve analiz laboratuvarı: Gerçek ve tüzel kişilerin bu Yönetmelik hükümlerine göre açacağı ve Bakanlıkça belirlenen hayvan hastalıkları ve hayvanın yapısıyla ilgili teşhis ve analizleri yapan laboratuvarları,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş ve Çalışma İzni

Kuruluş izni

MADDE 5 – (1) (Değişik:RG-8/7/2019-30825 Mükerrer)⁽¹⁾ Veteriner konuları ile ilgili teşhis ve analizleri yapmak isteyen gerçek ve tüzel kişilerin yer onaylarını yaptırmaları zorunludur. Bu amaçla, bir adet ıslak veya elektronik imzalı dilekçe, ekinde aşağıdaki belgelerden oluşan bir adet fiziki veya elektronik ortama aktarılmış dosya ile birlikte il müdürlüğüne müracaat edilir.

a) Bu Yönetmeliğin Ek-1'ine uygun olarak kuruluşun sahibi veya idaresinden yetkili kişi tarafından doldurulmuş beyanname,

b) Kuruluşun yerini belirleyen, yerleşim yeri ve çevresine ait bilgileri içeren vaziyet planı veya hali hazır durumunu gösteren plan,

c) Kuruluşun tüm bölümlerini içeren detaylı ve teknik kurallarına göre hazırlanmış, ölçeği belli, bu konuda yetkili mühendis ya da mimar tarafından imzalanmış kat planı

ç) İzin alacak kuruluşun şirket olması halinde imza yetki belgesi ve imza sirküsünün birer kopyası,

d) Bünyesinde deneysel ya da diğer bilimsel amaçlı olarak hayvan üretecek, tedarik edecek, kullanacak ya da araştırmaya yetkili kuruluş olarak faaliyet gösterecekse bu konudaki kuruluş izni alındığına dair beyanı,

e) Bu fıkra da belirtilen bilgi ve belgelere, ilgili kurum/kuruluşların elektronik ortamda kamu kurum ve kuruluşlarına erişim yetkisi vermesi halinde, kuruluş yetkilisince bu bilgi ve belgelere erişim sağlayabilmek için gerekli bilgileri içeren beyan verilmesi yeterlidir.”

(3) Belgeler enstitünün ilgili bölümünde görevli iki uzman veteriner hekim tarafından hayvan sağlığı ve halk sağlığı açısından incelenir ve planlamanın uygunluğu hakkında olumlu ya da olumsuz rapor düzenlenerek il müdürlüğüne gönderilir.

(4) Görüşün uygun olması durumunda söz konusu kuruluşun bulunduğu yer; komisyon marifetiyle bu Yönetmelik çerçevesinde hayvan sağlığı ve halk sağlığı açısından mahallinde incelenerek ek-2' de yer alan yer seçim raporu düzenlenir.

(5) Bilgi ve belgeleri uygun görülen kuruluşlara valilikçe bir yıl süreyle kuruluş izni verilir. Bu süre bitmeden süre uzatımı talebiyle ilgili mülki idari amirliğine başvuruda bulunanlara, valiliğin de uygun görmesi durumunda bir yıl ek süre verilir. Kuruluş izni veya kuruluş izni süre uzatımı verilen yerlere ait; kuruluş sahibinin adı, ticari adı, adresi, telefon ve faks bilgileri, izin/süre uzatım tarih ve sayısı, faaliyet alanları ve Bakanlıkça istenilen diğer bilgiler il müdürlüğüne yazılı olarak izin verilmesini takiben Genel Müdürlüğe bildirilir.

(6) Kuruluşun beyannamesinde deneysel ya da diğer bilimsel amaçlı olarak hayvan barındırılmak ya da kullanmak istendiğinin beyan edilmesi durumunda ise laboratuvar sahip ya da sorumlusu bu husustaki ulusal mevzuat çerçevesinde il müdürlüğüne müracaat eder.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Laboratuvarların Bölümleri ile Asgari Teknik ve Hijyenik Şartları

Veteriner teşhis ve analiz laboratuvarlarının bölümleri

MADDE 7 – (1) Veteriner teşhis ve analiz laboratuvarlarında aşağıdaki bölümler bulunur:

a) İdari büro, personel odası, duş, tuvalet gibi kısımları içeren idari bölüm,

b) Çalışma alanlarına göre numune kabul, numune hazırlama, tartım, muayene/analiz/test uygulama, yıkama, dekontaminasyon, sterilizasyon, sarf malzeme saklama ve varsa besi yeri hazırlama alanlarını bünyesinde bulunduran laboratuvar üniteleri,

c) Bünyesinde deneysel ya da diğer bilimsel amaçlı olarak hayvan üretecek, tedarik edecek, kullanacak ya da araştırmaya yetkili kuruluşlar için deney hayvanları bölümü,

ç) Ölü hayvan üzerinde muayene yapan laboratuvarlar için nekropsi odaları,

d) İmha ya da geçici atık depolama ünitesi.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Laboratuvar Ünitesi ve Yükümlülükler

Ulusal referans laboratuvarının, yetki ve görevleri

MADDE 11 – (1) Ulusal Referans Laboratuvarları; laboratuvar alt yapısı, uzman yeterliliği ve bilgi birikimi ile hayvan sağlığı konusunda ayrıca hastalık-bölge-popülasyon ilişkisi gibi unsurlar değerlendirilerek Bakanlık tarafından mevcut laboratuvarlar arasından belirlenir.

(2) Bölgesel düzeyde yürüttükleri görevlerin yanı sıra referans oldukları konularla sınırlı olmak üzere ülkesel düzeyde işlev yürütürler.

(3) Ulusal Referans laboratuvarının yetki ve görevleri:

a) Ulusal Referans laboratuvarının referans oldukları hastalıkların kontrolüne, teşhisi ve doğrulama teşhisine ilişkin görevleri;

1) 5996 sayılı Kanun ve diğer alt düzenleyici hükümlerine göre ihbarı mecburi olarak belirlenen hastalıklara ilişkin resmi ve özel laboratuvarlarca yapılan teşhiste pozitif bulunan olguların doğrulama teşhisini yapmak, teyit amacıyla gelen bu numunelerde pozitiflik bulunması halinde; hastalık ihbarı mecburi hayvan hastalıklarından ise sonucu gecikmeksizin yetkili otoriteye ve gönderen birime bildirmek,

2) Doğrulama teşhisi, karakterizasyon ve epizootik çalışmalar için patojen izolatları elde ederek ilgili hastalık mihraklarının teşhis sürecine aktif şekilde yardımcı olmak, özellikle birincil mihrakların pozitif sonuçlarının teyidini sağlamak ve bu mihrakların tümünden ve ikincil mihraklarda temsili sayıda mihraktan karakterizasyon yapmak,

3) Gerektiği hallerde Avrupa Birliği Topluluk Referans laboratuvarları, Dünya Hayvan Sağlığı Örgütü Referans laboratuvarları ve işbirliği merkezlerine doğrulama ve karakterizasyon için örnek göndermek, hastalık teşhis ve mücadelesine ilişkin teknik ve bilimsel destek almak,

4) Referans olduğu hastalıklarla ilgili epidemiyolojik çalışmaları yürütmek, survey programları düzenlemek, alternatif kontrol ve eradikasyon stratejilerini belirlemek, uygulanan kontrol ve eradikasyon metotlarını değerlendirmek ve yetkili otoriteye görüş bildirmek.

b) Ulusal Referans laboratuvarının teknik ve bilimsel destek, değerlendirme ve durum tespiti ile ilgili görevleri;

1) Avrupa Birliği Topluluk Referans laboratuvarları, Dünya Hayvan Sağlığı Örgütü Referans laboratuvarları ve işbirliği merkezleri ile işbirliği yapmak, organize edilen karşılaştırma ve yeterlilik testlerine katılmak,

2) Ulusal düzeyde kullanılan teşhis yöntemleri için düzenli olarak karşılaştırma ve yeterlilik testleri organize etmek,

3) Referans olduğu hastalıklarla ilgili teşhis metotlarının standardize edilmesi ve kullanılan tekniklerin uyumlaştırılması ve standart test yöntemlerinin belirlenmesi bu metotların diğer kamu ve özel sektör laboratuvarlarında uygulanmasını sağlamak,

4) Referans oldukları hastalıklara ait ajan, suş ve izolatların karakterizasyonu yapmak, standardize etmek,

5) Validasyon ile ilgili testleri yapmak ve yaptırmak,

6) Referans olunan konulardaki testlerde kullanılan serumların, antijenlerin ve diğer referans maddelerin testlerinin yapılarak geçerli kılınmasını temin etmek, standardize edilmiş bu maddeleri hazırlamak, kontrol etmek ve talep edildiğinde bedeli karşılığı sağlamak,

7) Serum bankası, suş ve izolatlar için kültür koleksiyonlarının oluşturulması ve bunların düzenli olarak saklanması,

8) Hastalıkların kontrol ve eradikasyonunun geliştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik olarak araştırma aktivitelerini koordine etmek.

c) Ulusal referans laboratuvarının bilgi toplama ve bilgilendirme ile ilgili görevleri;

1) Diğer resmi ve özel laboratuvarlarda Referans olduğu hastalıklarla ilgili çalışan uzmanlarına yönelik uygulamalı eğitim programları düzenlemek,

2) Referans olduğu konularda yetkili otoriteye ve uluslar arası kurum ve kuruluşlara teknik yardım sağlamak ve bilimsel görüş sunmak,

3) Referans olduğu konularda çalışan diğer kamu ve özel laboratuvarların uzmanlarını ve hayvan yetiştiricilerini bilgilendirmeye yönelik olarak internet web sitesi hazırlamak ve güncel tutmak,

4) Diğer veteriner teşhis ve analiz laboratuvarları ile düzenli ve açık bir diyalog içinde olmak, hayvan hastalıkları mücadele programının planlanmasında, uygulanmasında yetkili otoriteye görüş bildirmek,

5) Ülkede izole edilen suş ve izolatların tiplendirme bilgilerini de içeren veri bankalarını oluşturmak ve bu bilgileri düzenli olarak saklamak,

6) Teşhisle kullanılan metotlarla ilgili bilgi ve verileri toplamak, düzenlemek ve yayımını yapmak,

7) Referans olduğu hastalıkların epidemiyolojisi, korunma ve eradikasyon ile ilgili ulusal ve uluslar arası gelişmeleri takip etmek ve bilgi bankası oluşturmak,

8) Avrupa Birliği Topluluk Referans laboratuvarları, Dünya Hayvan Sağlığı Örgütü Referans laboratuvarları ve işbirliği merkezleri ile işbirliği yapmak, yıllık bilimsel toplantılarına uzman göndermek.

AT YARIŞLARI YÖNETMELİĞİ

Yayımlandığı Resmî Gazete:

*Resmî Gazete Tarihi: 19.04.2011 Resmî
Gazete Sayısı: 27910*

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- f) At: Aygır, kısırak, iğdiş, erkek ve dişi tayları,
p) Doping: Bir atın koşudaki sürat, kuvvet ve cesaretini veya bunlardan birini veya tümünü değiştirmek amacıyla, normal gıdalar dışında verilen herhangi bir maddeyi,
pp) Pedigri: Soy kütüğüne kayıt edilen safkan atların numara, isim, orijin, ırk, don, eşkal, cinsiyet, doğum tarihi, yetiştiricisi, sahibi, koruyucu aşılama, sağlık testleri ile diğer bilgileri ihtiva eden atın kimlik belgesini,
nnn) Yarış atı: Soy kütüğüne kayıtlı safkan Arap ve safkan İngiliz atlarını,
bbbb) (Ek:RG-29/2/2012-28219) İğdiş at: Operasyon yolu ile testisleri alınmış, üreme yeteneği olmayan erkek atı,
ifade eder.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Yarış Komiserler Kurulu ve Yarış Hizmetleri ile İlgili Diğer Görevliler

Saha veteriner hekimlerinin görev ve yetkileri

MADDE 11 – (1) Saha veteriner hekimlerinin görev ve yetkileri aşağıda belirtilmiştir:

- a) İlk defa koşulara katılacak iki yaşlı İngiliz ve üç yaşlı safkan Arap atların kontrollerini yapmak, eşkal yönünden pedigrilerindeki bilgilerle aynı olanların, pedigrilerindeki ilgili bölüme bu hususu yazmak ve imzalayıp yarış komiserlerince mühürlenmesini sağlamak,
b) Koşuya iştirak edecek atların, eşkallerinin pedigrilerine uygunluğu ile sağlık yönünden muayene ve kontrollerini yapmak, koşudan çıkartılacak atların muayene raporunu hazırlayarak Yarış Komiserler Kuruluna vermek ve acil durumlarda ilk sıhhi tedbirleri almak,
c) Start yerinde bulunarak acil durumlarda gerekli müdahaleyi yapmak,
ç) Koşudan sonra yarış komiserlerinin talimatı ile veya resen atları muayene etmek,
d) Doping testine tabi tutulacak atları, doping şüpheli numune alma yerine bizzat sevk etmek,
e) Erkek atların iğdiş olup olmadıklarını tespit etmek ve iğdiş olanları Yarış Komiserler Kuruluna bildirmektir.
(2) Yapılan inceleme sonucunda usule aykırı rapor verdiği tespit edilen saha veteriner hekimi 132 nci madde uyarınca Yarış Komiserler Kurulu tarafından cezalandırılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Yarışların Yapılmasıyla İlgili Genel Hükümler

Genel koşu kuralları

MADDE 27 – (1) Genel koşu kuralları aşağıda belirtilmiştir:

- e) (Değişik:RG-23/6/2018-30457) İğdiş, safkan Arap ve İngiliz atların hangi koşulara katılıp katılmayacağı; kamçıların ayrıntılı özellikleri ve kullanma usulü, koşularda kazaların önlenmesi, binici ve atların can güvenliği bakımından kulvar değiştirme esasları ve usulleri yıllık yarış programı genel hükümlerinde belirtilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM
Doping Muayenesinin Usul ve Esasları

Doping muayenesi için şüpheli numune alınma zamanı

MADDE 73 – (1) Doping muayenesine tabi tutulacak atların idrar, kan, doku ve organ gibi şüpheli numuneleri bu Yönetmelikte belirlenen süre içerisinde alınır. Ancak, koşu öncesi doping muayenesi için alınan kan veya uygun görülen diğer doku ve organ parçalarının şüpheli numunesi bu sürelerle tabi değildir.

(2) At, bu numuneler alınıncaya kadar şüpheli numune alma yerinde, hipodromda bulunan konu ile ilgili görevli ve sorumlu kişilerin gözetim ve denetimi altında bulundurulur.

Muayene ve müşahede

MADDE 79 – (1) Koşulara katılacak olan atların koşu sonuna kadar muayene ve müşahedeleri saha veteriner hekimleri tarafından yapılır.

(2) Koşuya kayıtlı her yarış atı, koşu başlama zamanından en az bir saat önce hipodrom dahilinde ayrılan yerlerde saha veteriner hekimleri tarafından muayene ve müşahedeye tabi tutulur.

(3) Koşuya katılacak yarış atları saha veteriner hekimleri tarafından sağlık ve eşkal muayeneleri yapılarak müşahede altında bulundurulur. Ata herhangi bir yiyecek ve içecek verilmesine ve ata ilgisinin dışındakilerin müdahalesine mani olunur.

(4) Saha veteriner hekimleri yaptıkları müşahede ve muayene sırasında atın nabzı, gözleri, teneffüsü veya herhangi bir halinde göze çarpan şüpheli veya anormal bir durum gördükleri takdirde durumu bir raporla Yarış Komiserler Kuruluna bildirirler.

(5) Hipodromun emniyetli bir yerinde şüpheli numune alma maksadına elverişli, en az bir adet büro, altı adet boks ve yeteri kadar gezinti yerinin bulunması zorunludur.

SEKİZİNCİ BÖLÜM
İdari Yaptırımlar

Uygun niteliklerde aksesuar ve forma kullanmayan ve atlara kötü muamele yapanlara verilecek cezalar

MADDE 123 –

(6) Bu Yönetmelikte belirtilen koşullara uymayan ve usulüne uygun kamçı kullanmayan binicilere, yarış usul ve esaslarına aykırı hareketleri sebebiyle iki yüz on yedi Türk Lirası para cezası ve yedi gün süreyle tribün ve eklentileri dışında yarışlarla ilgili yer ve tesislere girmekten ve sanat icra etmekten yasaklama cezası verilir. **(Ek cümle:RG-29/2/2012-28219)** Koşu esnasında ata yıllık yarış programı genel hükümlerinde belirtilen sayıdan fazla kamçı vuran binicilere yarış usul ve esaslarına aykırı hareketleri sebebiyle ikiyüzotuzdokuz Türk Lirası para cezası ve yedi gün süreyle tribün ve eklentileri dışında yarışlarla ilgili yer ve **(Değişik ibare:RG-23/6/2018-30457)** tesislere girmekten ve/veya sanat icra etmekten yasaklama cezası verilir. (Ek cümleler:RG-23/6/2018-30457) Ancak, **(Değişik ibare:RG-9/10/2019-30913)** binicilere iki ay içerisinde bu kapsamda verilecek yarışlarla ilgili yer ve tesislere girmekten ve/veya sanat icra etmekten yasaklama cezası süreleri, aynı kapsamda alınan son cezanın iki katı uygulanır. Söz konusu esaslara aykırı davrandığı tespit edilen binicilere bu husus yazılı olarak bildirilerek konuyla ilgili yazılı savunmalarını vermek üzere yarış tarihinden itibaren (Değişik ibare:RG-

9/10/2019-30913) yedi gün süre verilir. Verilen sürenin sonunda biniciler tarafından yazılı bir savunma verildiği takdirde verilen savunma ve tespit edilen ihlal ile alakalı diğer bilgi ve belgeler birlikte değerlendirilerek biniciler tarafından yarış usul ve esaslarına aykırı hareket edildiği sonucuna varılırsa binicilere ceza verilir. (Mülga cümle:RG-9/10/2019-30913) (...) (Mülga cümle:RG-9/10/2019-30913) (...)

(7) Bir atın koşulara hazırlanmasında, starta girişinde, koşu esnasında ve koşu sonrasında atı dövenlere, koşulara katılacak atlara uyarıcı ve şok etkisi yapacak her türlü hareketi yapanlara ve cihazları kullananlara, yarış usul ve esaslarına aykırı hareketleri sebebiyle iki yüz on yedi Türk Lirası para cezası ve on beş günden az olmamak üzere yüz yirmi güne kadar tribün ve eklentileri dışında yarışlarla ilgili yer ve (Değişik ibare:RG-23/6/2018-30457) tesislere girmekten ve/veya sanat icra etmekten yasaklama cezası verilir.

YÜZME HAVUZLARININ TABİ OLACAĞI SAĞLIK ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

*Resmî Gazete Tarihi: 06.03.2011 Resmî
Gazete Sayısı: 27866*

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yüzme Havuzu İşletilmesine Ait Hükümler

Yüzme havuzunun işletilmesi

MADDE 8 – (1) Yüzme havuzunun teknik özellikleri ile yüzme havuzu suyunun, sıhhi kurallara uygun olması esastır. Yüzme havuzunun işletilmesinde aşağıdaki şartlara uyulur:
ç) Yüzme havuzunda hayvanların insanlarla birlikte bulunmalarına hiçbir şekilde izin verilmez.

SAFKAN ARAP VE İNGİLİZ ATLARININ SOY KÜTÜĞÜ, KAYITLARI, İTHALAT VE İHRACATI HAKKINDA YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

*Resmî Gazete Tarihi: 19.04.2011 Resmî
Gazete Sayısı: 27910*

İKİNCİ BÖLÜM

At Islahı

Islah çalışması

MADDE 5 – (1) Bakanlık at sağlığı ile at ıslahı ve refahını korumak ve sağlamak, atların gen kaynaklarının korunması, geliştirilmesi, damızlık amaçlı atların yetiştirilmesi, kayıt altına alınması, ön soy kütüğü ve soy kütüklerinin oluşturulması ve belgelendirilmesi, damızlık at yetiştiricileri ve damızlık atlar ile ilgili kayıtların tutulması, damızlık atların ve üreme ürünlerinin genetik özelliklerinin değerlendirilmesi, performanslarının izlenmesi ve sağlık şartları ile hayvan gen kaynaklarının korunmasına yönelik tedbirlerin alınması, Türkiye soy kütüklerine kayıtlı ve pedigrili safkan Arap ve İngiliz ana ve babadan Türkiye’de doğan taylar ile yabancı ülkelerden ithal edilen safkan Arap ve safkan İngiliz atların soy kütüğüne kaydedilmesi ile ilgili tedbirler almaya yetkilidir. Bakanlık, söz konusu yetkilerinin tamamını veya bir kısmını Yarış Müessesesine devredebilir.

ALTINCI BÖLÜM

Tohumlama

Tohumlamada kullanılacak aygırlarda aranan nitelikler

MADDE 32 – (1) Yurt dışından tohumlama için gelen yabancı menşeli aygırların tohumlamada kullanılabilmesi için at ithalatında aranan şartlara uygun olması ve tohumlama yapılabilmesi için Bakanlıktan önceden izin alınması şartı aranır.

(2) Safkan İngiliz atlarında suni tohumlama yapılamaz.

(3) Safkan Arap atlarında;

a) (**Değişik:RG-19/6/2021-31516**) Suni tohumlamada kullanılacak aygırlar için aygırın bu amaçla kullanılacağına dair Bakanlıktan her yıl aşım sezonundan önce izin alınması zorunludur.

b) Suni tohumlama, veteriner hekimlerce yapılır ve tohumlama belgesi, suni tohumlamayı yapan veteriner hekimce doldurularak imzalanır.

c) Suni tohumlama ve embriyo transferlerinde kullanılacak dondurulmuş sperma ve embriyonun alındığı atlar için, önceden Bakanlığın belirlediği hastalıklar yönünden salim olduğunu gösterir raporun verilmesi zorunludur.

Sperma ve embriyo ihracı

MADDE 33 – (1) Türkiye soy kütüklerine kayıtlı safkan Arap ve İngiliz atları ile bunların sperma ve embriyolarının ihracı Bakanlık iznine tabi olup ihraçla ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

ORGANİK TARIMIN ESASLARI VE UYGULANMASINA İLİŞKİN YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

*Resmî Gazete Tarihi: 18.08.2010 Resmî
Gazete Sayısı: 27676*

İKİNCİ KISIM

Organik Tarımın Esasları

BİRİNCİ BÖLÜM

Organik Tarım Faaliyetine Göre Genel Üretim

Organik tarımın genel kuralları

MADDE 5 – (1) Organik tarımın genel kuralları aşağıda belirtilmiştir.

d) Kısmen veya tamamen GDO' lardan elde edilen, GDO içeren veya GDO' lardan oluşan gıda, yem, gıda katkı maddesi, bitki koruma ürünleri, gübreler, toprak düzenleyiciler, tohumlar, mikroorganizmalar, hayvan sağlığı için kullanılan ürünler ve hayvanlar organik tarımda kullanılamaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Organik Tarım Metoduyla Hayvansal Üretim

Organik hayvansal üretim kuralları

MADDE 16 – (1) Organik hayvansal üretim kuralları aşağıda belirtilmiştir.

a) Damızlık veya üretime yönelik organik hayvancılıkta, çevre koşullarına adaptasyon kabiliyeti yüksek olan ve hastalıklara dayanıklı ırklar seçilir. Bunun için o bölgeye adapte olmuş yerli ırklar ve melezlerine öncelik verilir.

b) Organik işletmelerden getirilen ve tamamen organik yemlerle beslenen, genetik yapısı değiştirilmemiş, çevreye, iklim koşullarına ve hastalıklara dayanıklı hayvanlar damızlık olarak kullanılır.

c) **(Değişik:RG-24/5/2013-28656)** Organik hayvan yetiştiriciliğinde üretime doğal yöntemler kullanılır. Bununla birlikte suni tohumlamaya da izin verilir. Klonlama ve embriyo transferi gibi metotlar kullanılmaz.

ç) Hayvanlar, meralara veya açık hava gezinti alanlarına veya açık alanlara erişebilmelidir. Meralarda ve açık alanlarda birim alan başına düşen hayvan sayısı, üretim birimindeki bitkisel üretime yeterli hayvan gübresi sağlayabilecek şekilde sınırlı olmalıdır. Hayvan yoğunluğu yayılan azot miktarı bakımından, kullanılan tarımsal alanda 170 kg/N/ha /yıl'ı aşamayacak sayıda belirlenir. Bu miktar aşıldığında, müteşebbisin aynı bölgede başka bir alan edinmesi veya yetkilendirilmiş kuruluşun bilgisi dâhilinde komşu işletmelerden bu olanağı sağlaması gereklidir. Yetkilendirilmiş kuruluş çevre koruma maksadıyla hayvan yoğunluğunu azaltabilir.

d) Aynı üretim biriminde bulunan tüm hayvanlar, bu Yönetmelik hükümlerine göre yetiştirilir. Ancak, konvansiyonel olarak yetiştirilen hayvanlar, yetiştirildikleri barınakların ve arazilerin organik olarak yetiştirme yapılan birimlerden açıkça ayrı olması ve ayrı türlerin bulunması şartıyla aynı işletmede bulunabilirler.

e) Aşağıdaki koşulların sağlanması halinde organik yetiştirilen hayvanlar, konvansiyonel yetiştirilen hayvanlarla ortak alanlarda otlatılabilir.

1) Alanlar, en az üç yıl bu Yönetmelikte izin verilmeyen ürünlerle muamele görmemiş olmalıdır.

2) Konvansiyonel olarak yetiştirilmiş aynı tür hayvanlar, organik olarak yetiştirilen hayvanlar ile aynı anda merada olmamalıdır.

3) Organik hayvansal ürünlerin, konvansiyonel ürünlerden ayırt edilememesi durumunda bu ürünler organik olarak değerlendirilemez.

f) Bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak yetiştirilen hayvanlar aşağıdaki hususların bulunması şartıyla konvansiyonel yetiştirilen hayvanlarla farklı zamanlarda ortak arazilerde otlatılabilir.

1) Araziler geçiş sürecini tamamlamış olmalıdır.

2) Bu Yönetmelik hükümlerine göre yetiştirilmemiş hayvanlar, ekstansif üretimden gelmiş olmalıdır.

3) Organik hayvan yetiştiriciliğinden elde edilen ürünler; ortak arazileri kullanan ve bu Yönetmelik hükümlerine göre yetiştirilmeyen hayvanlarla aynı anda otlatılmadıkları, bir kontrol ve sertifikasyon kuruluşu veya kontrol kuruluşunca onaylanmadıkça organik olarak kabul edilemez.

g) Organik yem bitkileri üretimi yapılacak arazi, aşağıdaki hükümlere göre geçiş sürecine alınır;

1) Organik hayvansal üretim yapılacak arazi ve otlaklar iki yıllık geçiş sürecine alınır.

2) Otobur olmayan hayvanlar tarafından kullanılan otlaklar, açık barınaklar ve gezinti alanları için geçiş süresi bir yıla indirilir. Söz konusu araziler bu Yönetmelik ekinde izin

verilen ürünlerden başka ürünlerle işlem görmediyse geçiş süresi yetkilendirilmiş kuruluşlarca 6 aya indirilir.

3) Bu fıkranın (f) bendi ile 17 nci maddenin birinci fıkrasının (c) bendi istisna olarak hayvansal üretim birimi, mera ve yem üretimi için kullanılan araziler ile birlikte işletmenin tamamının eş zamanlı olarak organik üretime geçirilmesi söz konusu olduğunda aşağıdaki koşulların sağlanması kaydıyla geçiş süreci 24 aya indirilebilir. Bu istisna işletmenin mevcut olan hayvanlarına, yavrularına ve geçiş süreci başlamadan önce aynı zamanda yem üretimi için kullanılan araziler ve meralar için uygulanır. Hayvanlar üretim biriminden elde edilen ürünler ile beslenmelidir.

ğ) Hayvansal üretimde geçiş süreci;

1) Et üretiminde; büyükbaş hayvanlar için 12 ay, küçükbaş hayvanlar ve domuzlar için 6 aydır. Ancak organik süt sığırcılığı işletmelerinde sürüden et amaçlı ayrılacak hayvanlar için bu süre yaşam süresinin 3/4'ü dür.

2) Süt üretimi için yetiştirilen hayvanlar için 6 aydır.

3) **(Değişik:RG-24/5/2013-28656)** Et üretimine yönelik kanatlılarda üç günlük yaştan küçük olmak kaydıyla on hafta, yumurta üretimine yönelik kanatlılarda ise altı haftadır.

h) Entansif üretimde kullanılan bazı damızlık veya ırklara ilişkin özel hastalık ve sağlık problemleri olmayanlar damızlık olarak kullanılır.

1) Bir sürü ilk kez oluşturulurken organik olarak yetiştirilmiş hayvanlar yeterli sayıda olmadığına, konvansiyonel yetiştirilmiş hayvanlar aşağıdaki hususlara uyulmak şartıyla organik hayvancılıkta kullanılır:

1) **(Değişik:RG-24/5/2013-28656)** Etlik ve yumurtacı civcivler, geldikleri çiftlikten ayrıldıklarında üç günlük yaştan küçük olmalıdır.

2) Buzağular ve taylor sütten kesilir kesilmez bu Yönetmelik hükümlerine göre yetiştirilir ve her koşulda 6 aylıktan küçük olur.

3) Kuzular ve oğlaklar sütten kesilir kesilmez bu Yönetmelik hükümlerine göre yetiştirilir ve 60 günden büyük olmamalıdır.

4) Domuz yavruları sütten kesildikleri andan itibaren bu Yönetmelik hükümlerine göre yetiştirilmiş olmalı ve 35 kg'dan az olmalıdır. Dişi domuzlar, gebeliğin son dönemi ve emzirme dönemi haricinde grup içinde tutulur. Domuz yavruları düz gezinti alanlarında ve kafeslerde tutulamazlar. Domuzların gezinti alanlarında kendine özgü davranışları sürdürmelerine izin verilir. Eşelenmeleri için farklı substratlar kullanılabilir.

5) Yetkilendirilmiş kuruluşun onayına tabi olarak, hayvansal üretim biriminde var olan bu Yönetmeliğin kuralları ile uyuşmayan hayvanlar öngörülen geçiş süreleri uygulanmak koşuluyla organik üretime geçiş yapar.

i) Organik sığır besisi yapılan işletmede yeniden sürü tesis edilirken; öncelikle organik hayvancılık işletmelerinden, bulunamaması halinde bu Yönetmelik hükümlerine uygun şartlardaki besi danaları konvansiyonel hayvancılık yapılan işletmelerden getirilir.

j) **(Değişik:RG-10/1/2018-30297)** Sürünün büyütülmesi ve/veya sürünün yenilenmesi için organik olarak üretilen hayvanların bulunamaması halinde her yıl mevcut sürüde bulunan yetişkin büyükbaş hayvanların maksimum %10'u, domuz ve küçükbaş hayvanların maksimum % 20'si 4 numaralı alt bent hariç doğum yapmamış dişi olarak, il müdürlüğünün onayı ile konvansiyonel hayvancılık yapılan işletmelerden getirilebilir. Getirilen hayvanlara geçiş süreci uygulanır. Bu oranlar aşağıdaki durumlarda il müdürlüğünün onayı ile %40'a kadar artırılabilir:

1) Müteşebbisin yazılı taahhüdü ile sürü büyüklüğünün artırılmasının garanti edilmesi halinde.

2) Irk değiştiriliyorsa.

3) Yeni bir hayvansal üretim geliştiriliyorsa.

4) Çiftlikteki hayvan ırkı yok olma tehlikesi altındaysa.

5) Sağlık ya da afet nedenleriyle yüksek hayvan ölümleri oluyorsa.

k) (j) bendinde belirtilen yüzdeler 10 adetten az büyükbaş hayvan veya 5 adetten az küçükbaş ve domuz bulunan küçük işletmelerde uygulanmaz. Bu birimlerde yukarıda belirtilen yenileme işlemleri yılda azami 1 hayvan ile sınırlıdır.

l) Damızlık erkekler, sonradan bu Yönetmelik hükümlerine göre yetiştirilmesi ve beslenmesi şartı ile organik olmayan işletmelerden getirilebilir.

m) Organik hayvan yetiştiriciliği ve hayvansal üretim yapan işletmeler, hayvanların giriş ve çıkışı ile tüm tedavi uygulamalarıyla ilgili düzenli kayıtları tutar.

Organik hayvansal üretimde yem temini ve hayvan besleme

MADDE 17 – (1) Organik hayvansal üretimde yem temini ve hayvan besleme kuralları aşağıda belirtilmiştir.

a) Pet hayvanı ve kürk hayvanı dışında, organik hayvan yetiştiriciliğinde, hayvanlar organik olarak üretilmiş kaba ve kesif yemlerle beslenir.

b) Farklı gelişim evrelerindeki organik beslemede ihtiyaçları karşılanırken, üretim artışı yanında kaliteli üretim sağlanır. Hayvanların zorlama ile beslenmesi yasaktır.

c) **(Değişik: RG-24/5/2013-28656)⁽²⁾** Yaylacılık yapılan dönemde; hayvanların yürüyerek bir otlatma alanından diğerine geçerken organik olmayan alanlarda otlayarak tükettikleri yem miktarı yıllık yem rasyonunun %10'unu geçemez. Bu oran tarımsal orijinli yemin kuru maddesinin yüzdesi olarak hesaplanır. Her yıl hayvanların yaylada olduğu dönemin dışında, yemin en az %60'ı çiftlik bünyesinden sağlanır. Bunun mümkün olmaması halinde, yemin eksik kalan bölümü, bu Yönetmelik hükümlerini uygulayan diğer işletmelerden sağlanır.

Domuz ve kümes hayvanları için yemin en az %20'si çiftliğin kendisinden sağlanır. Bunun mümkün olmaması halinde, yemin eksik kalan bölümü, bu Yönetmelik hükümlerini uygulayan diğer işletmelerden veya yem işletmelerinden sağlanır.

ç) Ortalama olarak rasyon kuru maddesinin % 30 kadarı, geçiş süreci maddeleri içerebilir. Geçiş sürecindeki yem maddeleri hayvanların yetiştirildiği işletmeden temin ediliyorsa bu oran % 60'a kadar çıkarılabilir.

d) Yavruların beslenmesi öncelikle ana sütüyle sağlanır. Bunun mümkün olmaması halinde yavrular aynı sürüden elde edilen sütlerle beslenilir. Türlerle bağlı olarak yavruların süt ile beslenmeleri gereken asgari süre; büyükbaş hayvanlarda ve taylarda 90 gün, küçükbaş hayvanlarda 45 gün ve domuzlarda 40 gündür.

e) Yetiştirme sistemi; yılın değişik dönemlerinde hayvanların otlaklara ulaşabilmelerine imkân sağlar. Ruminant rasyonlarında; silaj ve taze kuru ot gibi kaba yemler rasyon kuru maddesinde en az % 60 oranında olmalıdır. Bununla birlikte, yetkilendirilmiş kuruluş, süt üretimine yönelik hayvanlarda laktasyonun başlarında azami 3 aylık bir süre için bu oranın % 50'ye indirilmesine izin verebilir.

f) **(Mülga: RG-24/5/2013-28656)⁽²⁾**

g) Doğal afetler nedeniyle yem üretiminin azalması halinde, afet bölgesinde kısa bir süre için Bakanlığın belirleyeceği oranda konvansiyonel yem maddelerinin hayvan beslenmesinde kullanımına izin verilir.

ğ) Domuz ve kanatlı rasyonlarına kaba yem, taze veya kuru ot veya silaj eklenir.

h) **(Değişik: RG-24/5/2013-28656)⁽²⁾** Organik hayvancılıkta hayvan beslemede aşağıdaki maddeler kullanılır.

1) Kimyasal çözücüler kullanılmadan üretilmiş veya hazırlanmış bitkisel veya hayvansal kökenli organik olmayan yem maddeleri veya ek-5'in 2 nci maddesinde yer alan diğer yem maddeleri,

2) Organik formları mevcut olmayan ve kimyasal çözücüler kullanılmadan üretilen baharatlar, tıbbi ve aromatik bitkiler ve melasların kullanımı verilen her bir tür için %1 ile sınırlandırılmış olup tarımsal kökenli yemin kuru maddesinin oranı yıllık olarak hesaplanır,

3) Hayvansal kökenli organik yem maddeleri,

4) Ek-5'in 1 inci maddesinde yer alan mineral kaynaklı yem maddeleri,

5) Sürdürülebilir balıkçılıktan elde edilen yemler aşağıdaki koşulları taşır:

-Yemler kimyasal çözücüler kullanılmadan üretilir veya hazırlanır.

-Yemlerin kullanımı otobur olmayan hayvanlarla sınırlandırılır.

-Hidrolyze balık proteinleri kullanımı yalnızca genç hayvanlarla sınırlandırılır.

6) Deniz tuzu, iri kaya tuzu olarak tuz,

7) Ek-6'da yer alan yem katkı maddeleri.

ı) **(Mülga: RG-24/5/2013-28656)⁽²⁾**

i) **(Mülga: RG-24/5/2013-28656)⁽²⁾**

j) **(Mülga: RG-24/5/2013-28656)⁽²⁾**

k) **(Mülga: RG-24/5/2013-28656)⁽²⁾**

l) Antibiyotikler, koksidiyostatikler, tıbbi ürünler ile büyümeyi veya üretimi artırıcı diğer maddeler hayvan beslenmesinde kullanılamaz.

m) Yem maddeleri, yem katkı maddeleri, yem işlemeye mahsus yardımcı maddeler ve hayvan beslenmesinde kullanılan ürünler; genetiği değiştirilmiş organizmalar veya bunlardan elde edilmiş ürünler kullanılarak üretilmez.

n) Organik olarak üretilmiş veya işlenmiş yemlerde aranan şartlar şunlardır:

1) Konvansiyonel yem ile organik yem aynı fabrikada aynı hatta işlenemez.

2) Ürünlerin bileşiminde yer alan maddeler ya da bu ürünlerin hazırlanmasında kullanılan başka herhangi bir madde iyonlaştırıcı radyasyon-ışınlama içeren uygulamalardan geçmemiş olmalıdır.

3) Organik yemler mutlaka etiketlenir. Etiket üzerinde;

Yemin organik miktarı kuru madde üzerinden belirtilir.

Organik üretim metoduyla elde edilen yem materyalinin yüzdesi yazılır.

Geçiş dönemi ürünlerinden elde edilen yem materyallerinin yüzdesi yazılır.

Tarımsal kökenli yem maddelerinin toplam yüzdesi belirtilir.

Yetkilendirilmiş kuruluşun ismi bulunur.

4) Organik olarak üretilen yemler ile konvansiyonel olarak üretilen yemler fiziksel olarak ayrı yerlerde tutulur ve depolanır.

5) Organik yem hazırlamada kullanılan donanım, konvansiyonel yem hazırlamada kullanılan her türlü donanımdan ayrılır.

6) Konvansiyonel yem hazırlama ünitelerinde aynı hatta hem konvansiyonel hem de organik yem hazırlanamaz. Ancak yem hazırlama ünitesinde yem hazırlamaya başlamadan önce bu Yönetmeliğin Ek-7'sinin 1 inci bölümünde verilen maddelerle yem hazırlama ünitesinin temizliğinin yapılması şartıyla konvansiyonel yem hazırlama ünitelerinde organik yem hazırlanır.

o) Organik olarak üretilmiş yemler ya da bunlardan elde edilmiş ürünler konvansiyonel üretilmiş yemlerle karışmaya ve bulaşmaya meydan vermeyecek biçimde bir arada nakledilebilir. Yemlerin nakledileceği araçlar bu Yönetmeliğin Ek-7'sinin 1 inci bölümünde verilen maddelerle temizlenir. Nakil esnasındaki ürün miktarı ile teslimattaki ürün miktarının kayıt altına alınması gerekir.

ö) (Mülga:RG-10/1/2018-30297)

p) Yetkilendirilmiş kuruluş, aynı türden organik ve organik olmayan hayvanlar üzerine bir tarımsal araştırma yürütülmesi ya da resmi bir eğitim faaliyetinin yapılmasında aşağıda belirtilen koşulların sağlanması halinde işletmelere paralel üretim izni verilir.

1) Her üniteye hayvanlar, hayvansal ürünler, gübreler ve yemler arasındaki ayrımın iyi yapıldığını garanti edecek şekilde uygun önlemler alınır ve bunlar önceden yetkilendirilmiş kuruluşa bildirilir.

2) Müteşebbis, hayvanların ya da hayvansal ürünlerin dağıtımını veya satışı söz konusu olduğunda yetkilendirilmiş kuruluşu önceden bilgilendirir.

3) Müteşebbis, üretim biriminde üretilen ürünlerin kesin miktarlarını, ürünlerin ayrımını sağlayacak özellikleri, ürünlerin ayırt edilmesi için alınan önlemleri yetkilendirilmiş kuruluşa bildirir.

r) Organik yem işlenmesi ya da depolanmasında doğal aromaların eklenmesi dışında, kaybolan özellikleri yeniden oluşturan, işlem sırasındaki ihmalin sonuçlarını düzelten ya da bu ürünlerin gerçek doğası hakkında yanlışlıklara neden olabilecek madde ve teknikler kullanılmaz.

Hayvan sağlığı ve veteriner müdahalesi

MADDE 18 – (1) Organik hayvan yetiştiriciliğinde hayvan sağlığı ve veteriner hekim müdahalesi kuralları aşağıda belirtilmiştir.

a) Organik hayvan yetiştiriciliğinde hastalık önleyici tedbirler şunlardır:

1) Organik hayvan yetiştiriciliğinde, hayvan sağlığında koruyucu hekimlik esastır.

2) Uygun damızlık ırklar seçilir.

3) Hayvanların doğal bağışıklıklarını artırıcı düzenli egzersiz için gezinti alanlarına veya otlaklara ulaşımı ve kaliteli yem kullanımı sağlanır.

4) Aşırı kalabalık nedeni ile hayvanlarda sağlık problemlerini önlemek için uygun yerleşim sıklığı sağlanır.

b) Tüm önleyici tedbirlere rağmen bir hayvanın hastalanması veya yaralanması durumunda, uygun bir barınakta izole edilerek, derhal tedavi edilir.

c) Organik hayvancılıkta veteriner hekim gözetiminde veteriner tıbbi ürünlerin kullanım usul ve esasları şunlardır:

1) (Değişik: RG-24/5/2013-28656)⁽²⁾ Kimyasal yolla sentezlenmiş allopatik tıbbi veteriner ürünleri veya antibiyotiklerin yerine, tedavi edilecek hayvan türü üzerinde tedavi edici etkisi bulunması koşuluyla, ek-5'in 1 inci maddesinde ve ek-6'nın 3 üncü maddesinde yer alan ürünler ve fitoterapötik ürünler kullanılır.

2) Yukarıda bahsedilen maddelerin kullanımının hastalıkla veya yaralanmayla mücadelede yetersiz kalması durumlarında ve hayvanın acı çekmemesi için tedavi amacı ile kimyasal bileşimli ilaçlar veya antibiyotikler yetkilendirilmiş kuruluşun izni ile kontrollü olarak kullanılır.

3) Kimyasal olarak sentezlenmiş veteriner tıbbi ürünler veya antibiyotikler, hastalık önleyici uygulamalar için kullanılamaz.

ç) Organik hayvan yetiştiriciliğinde, hayvanların genetik yapısı değiştirilemez ve genetik yapısı değiştirilmiş organizmalar organik hayvansal üretimde girdi olarak kullanılamaz. Gen teknolojisi metotları ile hayvan ıslahına izin verilmez. Büyüme veya üretimi artırıcı maddelerin kullanımı ve üremeyi kontrol etmek amacıyla veya diğer amaçlarla hormon ya da benzeri maddelerin kullanımı yasaktır. Ancak hormonlar, tedavi amaçlı veteriner hekim uygulaması olarak hasta hayvana verilebilir.

d) Veteriner tıbbi ürünleri kullanıldığında; konulan teşhis, müdahale yöntemi, ilacın dozu, ilacın etken maddesi, tedavi süresi ve ilacın kalıntı arınma süresi ile birlikte kullanılan ürün kayıt edilir.

e) Bir hayvana normal koşullarda verilen veteriner tıbbi ürünlerinin son uygulandığı tarih ile bu hayvanlardan organik ürün elde edilme tarihi arasındaki süre, organik yetiştiricilikte, konvansiyonel yetiştiricilikteki uygulamanın iki katı veya kalıntı arınma süresi belirtilmemiş hallerde ise 48 saattir.

f) Aşı uygulamaları, parazit tedavisi veya ülkemizce zorunlu olarak belirlenen hayvan hastalık ve zararlıları ile mücadele programları haricinde, bir hayvana veya hayvan grubuna bir yıl içerisinde üçten fazla kimyasal sentezlenmiş veteriner tıbbi ürünler veya antibiyotiklerin uygulanması halinde ya da üretken olduğu yaşam süresi bir yıldan az olan hayvanlarda bir defadan çok muamele gördüyse, söz konusu hayvanlar veya bu hayvanlardan elde edilen ürünler organik ürün olarak satılamaz ve yeniden geçiş sürecine alınır. Buna ait kayıtlar müteşebbis tarafından tutulur.

g) Ulusal zorunlu mücadele programları dışında işletmenin bulunduğu alanda ihbari mecburi bulaşıcı ve salgın bir hastalığın ortaya çıkması halinde, **(Değişik ibare:RG-6/10/2011-28076)** 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümlerine uyulur ve bağışıklık sağlayan veteriner biyolojik maddeleri kullanılır.

Yetiştiricilik uygulamaları, barınak ve bakım şartları

MADDE 19 – (1) Organik hayvansal üretimde yetiştiricilik uygulamaları, barınak ve bakım şartları aşağıda belirtilmiştir:

a) Koyunlarda kuyruk kesme amacı ile elastik bant takılması, kuyruk kesme, diş kesme, gaga kesme ve boynuz köreltme uygulamaları organik yetiştiricilikte uygulanamaz. Yolma gibi yöntemler uygulanamaz. Bu uygulamaların bir kısmına genç hayvanlarda boynuz köreltme uygulamasında olduğu gibi güvenlik, hayvan sağlığı, rahatlığı ve hijyen için yetkilendirilmiş kuruluş tarafından izin verilebilir. Bu tür uygulamalar ve ürün kalitesini artırmaya yönelik fiziksel kastrasyon uygulamaları, hayvanlar en uygun yaşta iken uzman kişiler tarafından hayvanlara acı çekirmeden yerine getirilir.

b) Hayvanlar bağlı olarak tutulamaz. Ancak, hayvan refahı düzenlemeleri dikkate alınarak yetkilendirilmiş kuruluş tarafından hayvanların güvenliği ve refahı için,

müteşebbisçe zorunluluğunun ortaya konulması koşulu ile hayvanların sınırlı bir süre için bağlanmasına izin verilebilir.

c) 10 baş veya daha az sayıdaki büyükbaş hayvan grupları, davranış ihtiyaçlarına uygun olarak grup içerisinde tutmak mümkün değilse, haftada en az iki defa otlatma alanlarına ve açık barınak alanlarına veya egzersiz alanlarına ulaşmalarını sağlamak koşuluyla yetkilendirilmiş kuruluşun onayı ile bağlanabilir.

ç) Hayvanların gruplar halinde yetiştirilmeleri durumunda grubun büyüklüğü; hayvan türünün gelişim evrelerine ve davranış biçimlerine bağlı olup, bir uzman görüşü ışığında yetkilendirilmiş kuruluşça belirlenir. Hayvanlar, kansızlığı teşvik edecek koşullarda tutulamaz ve rasyonlar kullanılamaz.

d) Hayvan barınakları, sıhhi bir yapı malzemesinden inşa edilir, barınak koşulları hayvanların biyolojik ve ırk ihtiyaçlarını karşılar. Hayvanlar yem ve suya kolayca erişebilmelidir. Binaların yalıtımı, ısınması ve havalandırılması; hava akımını, toz seviyesini, sıcaklığı, nispi nemi ve gaz yoğunluğu hayvanlara zarar vermeyecek sınırlar içerisinde tutacak şekilde olur. Barınaklar, bol miktarda doğal havalandırma ve ışık girişine izin vermelidir.

e) Serbest gezinti alanları, açık hava gezinti alanları veya açık barınak alanlarında; yerel hava koşullarına ve ilgili türe bağlı olarak yağmura, rüzgâra, güneşe ve aşırı sıcaklığa karşı yeterli korunma sağlanır.

f) Barınaklar; hayvanlara rahatça ve doğal olarak durabilecekleri, kolayca yatabilecekleri, dönebilecekleri, kendilerini temizleyebilecekleri, tüm doğal pozisyonları alabilecekleri, gerinme ve kanat çırpma gibi tüm doğal hareketleri yapabilmelerine yetecek büyüklükte olur.

g) Kapalı barınaklar ve açık gezinti alanlarının asgari alanları ve farklı hayvan türleri ile kategorileri için diğer barınak özellikleri bu Yönetmeliğin Ek-3'ünde belirtilen kriterlere uygun olur.

ğ) İklim koşullarının hayvanlara açık havada yaşamalarına imkân verdiği bölgelerde, hayvan barınaklarının yapılması zorunlu değildir.

h) Barınak, kümes, alet ve kaplar, hastalık taşıyan organizmaların gelişmesi veya bulaşmasını engellemek için, uygun bir şekilde temizlenir ve dezenfekte edilir. Hayvan binaları ve yapılarının temizlenmesi ve dezenfekte edilmesi için bu Yönetmeliğin Ek-7'sinin 1 inci bölümünde verilen maddeler kullanılır. Böcek ve kemirgenlerle mücadele etmek ve işletmede kokuyu azaltmak amacıyla, dışkı, idrar ve dökülmüş dağılmış gıdalar ortamdaki uzaklaştırılır. Bütün bu tedbirlere rağmen böcekler ile diğer kemirgenlerin hayvan barınaklarından ve diğer tesislerden uzaklaştırılamaması durumunda, yalnızca bu Yönetmeliğin Ek-2'sinin 1, 2, 3, 4 ve 5 inci bölümündeki girdiler ve rodentisitler kullanılır.

ı) Tüm memeliler, otlak veya açık hava egzersiz alanlarına, açık barınak alanına ulaşabilmelidir. Hayvanların psikolojik koşulları, hava koşulları ve arazinin durumu izin verdiği sürece hayvanlar bu yerleri kullanabilmelidir. Otoburlar, koşullar elverdiği sürece otlaklara ulaşabilmelidir.

i) Otobur hayvanların otlama dönemlerinde meralara erişebilmeleri ve kış barınaklarının hayvanlara hareket serbestisi vermesi durumunda, kış aylarında hayvanlara açık gezinti alanları ve açık alanlar sağlanması zorunluluğu kaldırılabilir. Ancak; bir yıldan yaşlı boğalar, meralara, açık gezinti alanlarına ve açık alanlara erişebilmelidirler. Besinin son

döneminde büyükbaşlar yaşam sürelerinin 1/5'ini geçmemesi ve üç aydan fazla olmamak kaydıyla kapalı alanlarda kalabilirler.

j) Hayvan barınaklarının zemini düzgün olmalı fakat kaygan olmamalıdır. Toplam zemin alanının asgari yarısı, sert ve düz olmalıdır.

k) Altlık; sap-saman veya diğer uygun doğal maddeden oluşur. Altlık olarak kullanılan materyal, organik tarımda gübre olarak kullanılmasına izin verilen her türlü mineral madde ile iyileştirilebilir ve güçlendirilebilir.

l) Buzağular 1 haftalık yaştan sonra bireysel bölmelerde tutulamaz.

m) Kanatlılar açık yetiştirme koşullarında yetiştirilir ve kafeslerde tutulamaz. Su kanatlıları iklim şartlarının elverdiği sürece hayvanın rahatlığı veya hijyen şartları nedeniyle akarsu, gölet ve göllere erişebilmelidir.

n) Kümesler aşağıdaki asgari şartları karşılar;

1) Zeminin asgari 1/3'ü, parçalı veya ızgaralı yapıda değil, düz bir yapıda olmalı ve sap-saman, talaş, kum veya kısa çim gibi maddelerle kaplı olmalıdır.

2) Yumurta tavuğu kümeslerinde zeminin 1/2'sinden fazlası dışkı toplanmasına elverişli olur.

3) Tünek, kanatlı grubu ve kanatlı büyüklüğü ile orantılı olmalıdır. Bu konudaki standartlar bu Yönetmeliğin Ek-3'ünün 2 nci bölümüne uygun olur.

4) Kanatlının büyüklüğüne göre giriş/çıkış delikleri olmalı ve bu delikler kanatlı barınağının her 100 m² si için asgari toplam 4 m uzunlukta olmalıdır.

5) Her kanatlı barınağında aşağıdakilerden fazla hayvan barındırılmaz:

4800 adet etlik piliç,

3000 adet yumurta tavuğu,

5200 adet afrika tavuğu,

4000 adet dişi muskovi veya pekin ördeği,

3200 adet erkek muskovi veya pekin ördeği ile diğer ördekler,

2500 adet horoz, kaz veya hindi.

6) Et üretimine yönelik kanatlı barınaklarının her birinin toplam kullanılabilir alanı 1600 m² yi aşamaz.

o) Yumurta tavuklarında doğal ışık ile suni ışıklandırmanın toplamı günde 16 saati geçemez. Suni ışıklandırma olmadan asgari 8 saat dinlenme süresi uygulanır.

ö) Kanatlılar iklim koşullarının elverdiği durumlarda açık hava barınaklarına ulaşabilmeli ve bu durum yaşamlarının asgari 1/3'ünde uygulanmalıdır. Bu açık hava barınakları çoğunlukla bitki örtüsü ile kaplanır, koruyucu tesisler bulunur ve hayvanların yeterli sayıda suluk ve yemliklere erişmelerine imkân verir. Halk ve hayvan sağlığını korumak amacıyla hayvanların dışarı çıkmasını engelleyen, Bakanlıkça belirlenmiş bir durum olması halinde; gerekli biyogüvenlik tedbirleri alınır ve hayvanlar kapalı yerde tutularak yeterli sayıda suluk ve yemliklere erişmelerine imkân verilir.

p) Sağlık nedenleriyle, iki yetiştirme dönemi arasında kümesler boş bırakılır, bu süre içerisinde binalar ve tesisat temizlenir ve izin verilen maddelerle dezenfekte edilir. Ayrıca, her kanatlı grubunun yetiştirilmesi tamamlandığında gezinti alanları sağlık nedeniyle boş bırakılarak, bitki örtüsünün yeniden gelişmesine imkân verilir. Bu gereklilik barınaklarda tutulmayan ve gün boyunca serbestçe gezinen az sayıdaki kanatlılara uygulanmaz.

r) Yoğun yetiştiricilik yöntemlerinin kullanımını engellemek için kanatlılar ya asgari bir yaşa erişinceye kadar beslenirler ya da yavaş gelişen kanatlı genotipleri seçilir. Yavaş

gelişen kanatlı genotiplerinin işletmeci tarafından kullanılmadığı yerlerde kesim aşağıdaki asgari yaşlarda olur.

Tavuklar 81 günlük,
Et horozları 150 günlük,
Pekin ördeği 49 günlük,
Dişi muskovi ördeği 70 günlük,
Erkek muskovi ördeği 84 günlük,
Yaban ördeği 92 günlük,
Afrika tavuğu 94 günlük,
Erkek hindi ve kaz 140 günlük,
Dişi hindiler 100 günlük.

(Mülga ibare:RG-10/1/2016-30297)⁽⁵⁾ (...)

Nakliye ve kesim

MADDE 20 – (1) Organik hayvan nakliyesi ve kesim kuralları aşağıda belirtilmiştir.

a) Hayvanların nakliyesinde uyulması gereken kurallar şunlardır:

1) Hayvanların nakilleri stressiz ve kısa zamanda gerçekleştirilecek şekilde yapılır.
2) Yükleme ve boşaltma işlemleri dikkatlice ve hayvanları zorlamak amacıyla elektriksel uyarıcı alet kullanılmadan gerçekleştirilir. Nakliye öncesi ve esnasında herhangi bir yatıştırıcı ilaç kullanılmaz.

3) Kara taşımacılığında 8 saatte bir yemleme, sulama ve dinlendirme için mola verilir. **(Ek cümle:RG-14/8/2012-28384)** Taşıma sırasında kullanılacak yem bileşenlerinin listesi bulundurulur.

b) Kasaplık hayvanlara kesim esnasında stres yaratmayacak şekilde davranılır. Mümkün olan durumlarda ayrı mezbaha, kesimhane ve kombinalar kullanılır. Mümkün olmayan durumlarda ise konvansiyonel olarak yetiştirilmiş hayvanların kesiminden sonra, mezbaha, kesimhane ve kombinalar bu Yönetmeliğin Ek-7'sinin 1 inci bölümünde verilen maddeler ile temizlendikten sonra, organik hayvanların kesimi yapılır.

Organik arı yetiştiriciliği

MADDE 22 – (1) Organik arı yetiştiriciliği kuralları aşağıda belirtilmiştir.

a) Irk seçiminde, arıların yerel koşullara adapte olabilme kapasitesi, dayanıklılıkları ve hastalıklara karşı dirençleri göz önüne alınır. Apis mellifera türünün ırkları ve yerel ekotipleri tercih edilir.

b) Kolonilerin yenilenmesi amacıyla, bu Yönetmelik hükümlerine uygun olmayan, yılda % 10 oranında ana arı ve oğul organik üretim yapılan kovanlara, organik üretim birimlerinden gelen bal peteği veya temel peteği ile birlikte yerleştirilmeleri kaydıyla, alınabilir. Bu durumda geçiş süreci uygulanmaz.

c) Kapasite artırımı; kolonilerin bölünmesi ile veya organik arıcılık yapan diğer işletmelerden oğul veya kovan alınarak yapılır.

ç) Bu Yönetmelik hükümlerine göre üretim yapmayan arıcılardan sağlanan arı oğulları, bir yıllık geçiş sürecine alınır.

d) Yetkilendirilmiş kuruluştan izin alınması kaydıyla, işletmenin sahip olduğu konvansiyonel arı kolonileri, organik arıcılığa geçiş amacı ile kullanılabilir.

e) Geçiş sürecinde, var olan balmumu, organik arıcılıktan gelen balmumu ile değiştirilir.

f) Üretim sezonu sonunda arıların kışı geçirebilmesi için kovanlarda yeterli miktarda bal ve polen bırakılır.

g) Organik arıcılıkta geçiş süreci bir yıldır. Arıcılık ürünleri, bu Yönetmelik hükümlerinin asgari bir yıl uygulanması kaydıyla organik ürün olarak pazarlanır.

ğ) Veteriner tıbbi ürünleri uygulandığı zamanlar; aktif farmakolojik madde de dahil ürünün tipi, konulan teşhis, dozu, uygulama şekli, tedavi süresi ve ilacın kalıntı arınma süresi kaydedilir ve ürünler organik ürün olarak pazarlanmadan önce yetkilendirilmiş kuruluşa bilgi verilir.

(2) **(Değişik:RG-24/5/2013-28656)** Arı kolonilerini beslemeye, yalnızca kovanların zor iklim koşullarından dolayı tehdit altında olması durumunda izin verilir. Besleme; organik bal, organik şeker şurubu ya da organik şeker ile yapılır. Besleme ile ilgili olarak kayıtlara; ürünün tipi, uygulama tarihi, miktarı ve kullanıldığı kovanlara dair bilgiler yazılır.

(3) Organik arıcılıkta bakım, yönetim uygulamaları ve kayıtları aşağıda verilmiştir:

a) Kovanların yerleştirildikleri alanlar kovan bilgileri ile birlikte kaydedilir.

b) Arıcılık ürünlerinin hasat edilmesi esnasında petekler içerisindeki arılar yok edilemez ve bal süzmek için kuluçka peteği kullanılamaz.

c) Ana arının kanatlarını kesmek yasaktır. Ana arıların değiştirilmesi esnasında eski ana arının öldürülmesine izin verilir. Sadece Varroa hastalığı bulaşan erkek arı gözlerinin yok edilmesine izin verilir.

ç) Bal hasadında kimyasal sentetik sinek kovucu maddeler kullanılamaz.

d) Arıcılık ürünlerinin üretimi, hasadı, işlenmesi ve depolanması esnasında kolonilere uygulanan koruyucu önlemler ve tedaviler kayıt edilir.

e) Ballıkların kaldırılması ve bal süzme faaliyetleri kovan koloni kartına kaydedilir.

(4) Kovanların yerleşimine ilişkin kurallar aşağıda belirtilmiştir:

a) Arılar için yeterli miktarda doğal nektar, balözü ve polen kaynağı bulunmalı ve suya erişim imkanı olmalıdır.

b) **(Değişik:RG-15/2/2014-28914)**⁽³⁾ Üretim bölgesinin 3 km yarıçapı içerisinde bulunan nektar ve polen kaynakları, organik olarak üretilen ürünlerden, doğal veya arıcılık ürünlerinin organik olma niteliğini etkilemeyecek bitki örtüsünden oluşmalıdır.

c) Kovanlar; kirlenmeye yol açması muhtemel olan, kent merkezleri, otoyollar, sanayi bölgeleri, atık merkezleri, atık yakma merkezleri gibi tarım dışı üretim kaynaklarından uzak olmalıdır. Müteşebbis bu koşulun sağlanması için gerekli tedbirleri alır.

Yukarıdaki koşullar çiçeklenmenin olmadığı alanlarda veya kovanların uykuda olduğu kışlama döneminde uygulanmaz.

ç) Kovanlar buldukları yerden başka yere yetkilendirilmiş kuruluş bilgisi dâhilinde taşınır.

(5) Arıcılıkta kullanılacak materyallerin ve kovanların özellikleri aşağıdaki gibi olmalıdır:

a) Kovanlar çevreye ve arıcılık ürünlerine risk getirmeyen doğal malzemelerden yapılır.

b) Kovanlar kimyasal boyalarla boyanamaz. Kovanlar propolis, balmumu ve bitki yağları gibi doğal ürünlerle kaplanır.

c) Yeni çerçeve için balmumu organik üretim yapan birimlerden sağlanır. Kovan kapağından elde edilen balmumu kullanılır. Arıcılığa yeni başlandığında veya geçiş sürecinde organik olarak üretilen balmumunun pazarda mevcut olmaması durumunda, konvansiyonel balmumu kullanılmasına, analizlere dayanarak yetkilendirilmiş kuruluş tarafından izin verilir.

ç) Üzerinde yavrulu gözler bulunan çerçevelerden bal sağımı yapılmaz.

d) Çerçeve, kovan ve petekleri zararlılardan koruma amacıyla, Rodentisitler (sadece tuzaklarda) ve Ek-2’de listelenen ürünler kullanılır. Kovanların dezenfeksiyonu için doğrudan ateş veya buhar gibi fiziksel uygulamalara izin verilir.

e) Arıcılıkta kullanılan malzemelerin, binaların, teçhizatın ve kapların veya ürünlerin temizlenmesinde ve taşınmasında yalnızca bu Yönetmeliğin Ek-7’sinin 1 inci bölümündeki maddeler kullanılır.

f) Kovanların taşınması sırasında arılara stres yaratmaktan kaçınılır.

g) Karantina tedbirleri uygulanan ve uçakla ilaçlama yapılan alanlarda organik arıcılık yapılamaz.

ğ) Kovanların taşınması, depolanması, pazarlanmasında ve organik arı ürünlerinin üretilmesi, işlenmesi, taşınması, ambalajlanması, etiketlenmesi, depolanması ve pazarlanmasında bu Yönetmelik hükümleri uygulanır.

(6) Arıcılıkta hastalıkların önlenmesi için uyulması gereken kurallar aşağıda verilmiştir:

a) Dayanıklı uygun ırklar seçilir.

b) Ana arıların düzenli olarak yenilenmesi, herhangi bir anomali tespiti için kovanların sistematik olarak kontrolü, kovanlardaki erkek arı gözlerinin kontrolü, düzenli aralıklarla malzeme ve teçhizatın dezenfekte edilmesi, kirlenmiş maddeler veya kaynaklarının imha edilmesi, balmumunun düzenli olarak yenilenmesi, kovanlarda yeterli miktarda polen ve bal bırakılması gibi hastalıklara karşı direnç artırıcı ve enfeksiyon önleyici uygulamaların yapılması gerekir.

c) Koruyucu önlemlere rağmen, koloniler hastalanır veya zarar görürse, derhal tedaviye alınır, gerekirse koloniler ayrı kovanlarda izole edilir. Bu Yönetmeliğe uygun arıcılıkta kullanılacak veteriner tıbbi ürünleri aşağıdaki prensiplere uygun olmalıdır;

1) Bakanlıkça ruhsatlandırılır.

2) Tedavi edici etkilerinin öngörülen tedaviye uygun olması kaydıyla kimyasal bileşimli ilaçlar yerine fitoterapik veya homeopatik tedavi yöntemleri kullanılır.

3) Yukarıda bahsedilen ürünlerin kullanımı, kolonileri tehdit eden hastalık veya zararlıların yok edilmesinde etkili olmaması durumunda, yetkilendirilmiş kuruluşun sorumluluğunda, kimyasal bileşimli ilaçlar kullanılır. Ancak koruyucu amaçlı kimyasal bileşimli ilaçların kullanımı yasaktır.

4) Arı zararlısı Varroa için; formik asit, laktik asit, asetik asit, oksalik asit ve mentol, timol, okaliptol veya kafur kullanılır. Bu ürünler kullanıldığında kolonilere bir yıllık geçiş süreci uygulanmaz.

ç) Kimyasal olarak sentezlenmiş allopatik ürünler tedavi amaçlı uygulanırsa, bu dönem içerisinde tedavi altındaki koloniler izole edilmiş kovanlara yerleştirilir ve tüm bal mumları organik arıcılıktan gelen balmumları ile değiştirilir. Bu kolonilere bir yıllık geçiş süreci uygulanır.

(7) İstisnai durumlar aşağıda verilmiştir:

a) Sağlık veya afet nedenleriyle yüksek hayvan ölümlerinin olması durumunda ve bu Yönetmelik hükümlerine uygun kovanların mevcut olmaması halinde, geçiş sürecine tabi olmaları kaydıyla, yetkilendirilmiş kuruluş tarafından kovanların yeniden oluşturulmasına izin verilir.

b) Organik arıcılıkta iklim, coğrafi ve yapısal kısıtlamaların olması durumunda; polinasyon amaçlı üretim için bir müteşebbis organik üretim kurallarını yerine getirmesi ve bu Yönetmelikte kovanların yerleştirilmesine ilişkin hükümler hariç olmak üzere organik ve konvansiyonel arıcılık faaliyetlerini aynı işletmede yapabilir. Bu ürünler organik olarak satılamaz.

c) Bal özü üretimini engelleyen uzun süreli istisnai iklim koşulları veya afet hallerinde arıların organik bal, organik şeker veya organik şurupla beslenmesine ya da oluşturulmasına yetkilendirilmiş kuruluş tarafından izin verilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Organik Tarım Metodu ile Su Ürünleri Yetiştiriciliği

Su ürünlerinin üretiminde genel kurallar

MADDE 24 – (1) Su ürünlerinin üretiminde bu Yönetmeliğin Ek-13 bölümünde bulunan balık, kabuklu su ürünleri, derisidikenliler ve yumuşakça türleri için ayrıntılı üretim kurallarını ortaya koyar.

a) Sucul ortam ve sürdürülebilir yönetim planının uygunluğu aşağıda belirtilmiştir:

1) 23 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) ila (6) numaralı alt bentleri bu bölüm için de uygulanır.

2) Yetiştiriciliği yapılan türlere zarar verecek yırtıcı hayvanlara karşı alınan savunma ve önleyici tedbirler, sürdürülebilir yönetim planına kaydedilir.

3) Yönetim planlarının hazırlanmasında, çevrede komşu işletmeciler var ise bu işletmelerle doğrulanabilir koordinasyon gerçekleştirilir.

4) Balık havuzları, tanklar veya su kanalları ve çiftliklerde su ürünleri yetiştiriciliğinde, atık besinleri toplamak için doğal filtre yatakları, çökeltme havuzları, biyolojik filtreler veya mekanik filtreler kullanılır veya atık suyun kalitesinin artırılmasına katkıda bulunan deniz yosunları veya çift kabuklular, algler kullanılır. Atık su izlemesi, düzenli aralıklarla gerçekleştirilir.

b) Organik ve organik olmayan su ürünlerinin eş zamanlı üretimi koşulları aşağıda belirtilmiştir:

1) Bakanlık, birimler arasında açık fiziksel ayırım olması ve ayrı bir su dağıtım sisteminin bulunması koşuluyla, hem organik hem de organik olmayan yavruların aynı tesiste yetiştirilmesi için kuluçkahanelere ve balık yetiştirme havuzlarına izin verir.

2) Bakanlık, su ürünleri yetiştiricilik işletmeleri; üretimin farklı evreleri ve farklı işleme periyodunun istendiği durumlarda, 23 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendine uyulması koşuluyla, aynı çiftlikte organik ve organik olmayan su ürünleri yetiştiricilik birimlerine izin verir.

3) Müteşebbisler, bu hükümlerin uygulandığına ilişkin yazılı kayıtları muhafaza eder.

c) Organik su ürünlerinin menşei aşağıda belirtilmiştir:

1) Organik su ürünleri, kaynağı organik anaç ve organik yetiştiricilik yapan çiftlikten gelen genç nesillerin yetiştirilmesine dayandırılır.

2) Yetiştiricilikte öncelikle yerel olarak yetiştirilen türler kullanılır.

Yetiştiricilikte kullanılan türlerin, menşeleri ve geçmişe yönelik yapılan işlemleri içeren yazılı kayıtlar düzenli olarak müteşebbis tarafından tutulur.

3) Yetiştirilebilecek türler doğal stoklara önemli düzeyde zarar vermeyecek şekilde seçilir.

ç) Organik olmayan su ürünlerinin menşei ve yönetimi aşağıda belirtilmiştir:

1) Organik anaç veya organik yetiştiricilik yapılan çiftliklerden genç nesillerin elde edilememesi durumunda, yetkilendirilmiş kuruluş onayı ile organik olarak üretilmemiş hayvanlar çiftliğe getirilir.

2) Yetiştirme amacıyla veya genetik stokun geliştirilmesine yönelik ve organik yetiştiricilik kaynaklı su ürünlerinin mevcut olmadığı durumlarda; doğal ortamdan yakalanmış veya organik olmayan yetiştiricilikten gelen su ürünleri çiftliğe getirilir. Bunların organik yetiştiricilikte kullanılabilmesi için en az üç ay organik yönetim altında tutulması gerekir.

3) Büyütme amacıyla ve organik yetiştiricilikten gelen su ürünleri yavrularının mevcut olmadığı durumlarda, organik olmayan yetiştiricilikten gelen su ürünleri yavruları kullanılır. Bu amaçla kullanılacak olan yavruların üretim döngü süresinin en azından son 2/3'lük kısmı bu Yönetmelik hükümlerine göre geçirilmiş olmalıdır.

4) Yetiştiriciliğin kesintiye uğramaması (büyütme) amacıyla doğadan yavru toplanmasında balık yavruları veya kabuklu larvalarının havuzlara, kafeslere ve tanklara aktarımı yapılırken zarar görmemesi sağlanır.

d) Su ürünleri yetiştiricilik uygulama koşulları aşağıda belirtilmiştir:

1) Su ürünleri yetiştiricilik ünitelerinin tasarımı ve yapısı, su ürünlerinin türlere özgü ihtiyaçları ile uyumlu, sağlık ve refahını güvence altına alan, suyun fiziksel ve kimyasal parametreleri ile yeterli akış oranlarını sağlamalı ve doğal ihtiyaçlarına cevap vermelidir. Buna göre;

Yaşamlarını rahat sürdürebilecekleri yeterli alana sahip olmalıdırlar,

Yeterli oksijen düzeyine sahip iyi kalitede suda yetiştirilir,

Türler doğal çevrelerine uygun ortamlarda yetiştirilir,

Tatlı su balığı yetiştiriliyorsa taban tipi mümkün olduğu kadar doğal koşullara yakın olmalıdır,

Sazan balığı yetiştiriliyorsa taban toprak olmalıdır.

2) Stoklama yoğunluğu, tür veya tür grubuna göre bu Yönetmeliğin Ek-13'ünde belirtilmiştir. Stoklama yoğunluğunun su ürünlerinin refah durumu üzerindeki etkisini değerlendirirken, balıkların durumu (yüzgeç zararı, diğer yaralanmalar, büyüme oranı, davranış ve genel sağlık gibi) ve su kalitesi izlenir.

3) Yetiştiricilik üniteleri, su ürünlerinin kaçış riskini en aza indirecek şekilde tasarlanır, yapılır ve işletilir.

4) Ekosistem üzerindeki etkiyi azaltmak için; yetiştiriciliği yapılan balık veya kabuklu su ürünlerinin doğal ortama kaçmasını en aza indirmeye yönelik tedbirler alınır ve yapılan işlemler yazılı olarak kaydedilir.

5) Hasat zamanı dâhil hayvanlara her türlü eziyet en az seviyede tutulur. Balıklarda buna uygun hasat teknikleri uygulanır. Optimum hasat yöntemlerinde; balıkların büyüklükleri, türleri ve yetiştiricilik alanındaki farklılıkları da göz önüne alınır.

6) (Ek:RG-10/1/2018-30297) Su ürünleri yetiştiriciliğinde aşağıdaki nedenlerden dolayı yüksek ölümlerin olması ve organik olarak yetiştirilen su ürünleri bulunmaması halinde, organik olmayan su ürünleri ile stok yenilenebilir veya yeniden oluşturulabilir. Bu durumda, su ürünleri stoğu, üretim döngüsünün en az son üçte ikisini organik su ürünleri yetiştiriciliğinde geçirir.

- Doğal afet,

- Kötü iklim koşulları,

- Müteşebbisin sorumlu tutulamayacağı su ürünleri hastalıkları, su kalitesi/miktarındaki ani değişiklikler veya üretim tesisinde meydana gelen arıza veya tahribat.

e) Su ürünleri yetiştirme üniteleri için özel kurallar aşağıda belirtilmiştir:

1) Kuluçkahaneler, yavru balık yetiştirme havuzları veya organik yem olarak üretilen organizma türlerinin üretimi hariç kapalı devre su ürünleri üretim tesislerinin kullanımı yasaktır.

2) Karadaki yetiştirme üniteleri aşağıdaki şartları taşır:

Sürekli su akışı sistemlerinde, hem içeri giren hem de dışarı çıkan suyun akış oranı ve su kalitesinin izlenmesi ve kontrol edilmesi mümkün olmalıdır,

Havuzlarda yapılacak organik su ürünleri üretim alanlarının en az %5'i doğal bitki örtüsüne sahip olmalıdır.

3) Denizdeki yetiştirme üniteleri aşağıdaki şartları taşır:

Üniteler, su akışı, derinliği ve su kütlesi değişim oranları, deniz tabanı ve üniteyi çevreleyen su kütlesi üzerindeki etkisini en aza indirecek şekilde yerleştirilir,

Yetiştiricilik alanına yetiştirme ünitesinin etkileri göz önüne alınarak uygun kafes tasarımı, yapısı ve bakım metodu seçilir.

4) Suyun yapay ısıtması veya soğutmasına sadece kuluçkahane ve yavru balık yetiştirme havuzlarında izin verilir. Doğal sondaj kuyu suyu, üretimin tüm aşamalarında suyun ısıtması veya soğutması için kullanılır.

f) Su ürünleri yetiştiriciliğinin yönetimi aşağıda belirtilmiştir:

1) Yetiştiricilikte su ürünlerinin elle muamelesi en aza indirilir, dikkatli bir şekilde gerçekleştirilir. Elle muamele yapılmasının zorunlu olduğu hallerde, stres veya fiziksel zararı önlemek için uygun araçlar ve metotlar kullanılır. Anaçlara fiziksel zarar ve stresi en aza indirecek şekilde ve uygun olduğunda anestezi altında elle muamele yapılır. Boylama işlemleri, balıkların refahını temin edecek şekilde asgari düzeyde tutulur.

2) Aydınlatmada yapay ışığın kullanımında aşağıdaki kısıtlamalar uygulanır:

Aydınlatma süresi; yapay ışıklandırma, türe özgü davranışlar, coğrafi koşullar ve su ürünlerinin genel sağlığı göz önünde bulundurularak, üreme dönemleri hariç olmak üzere günde 16 saati geçemez.

Aydınlık ve karanlık geçişlerinde; şiddeti ayarlanabilir ışıklar veya fon aydınlatması kullanılarak ani ışık yoğunluğu değişikliklerinden kaçınılır.

3) Havalandırmaya, mekanik havalandırıcıların enerjisinin tercihan yenilenebilir enerji kaynaklarından sağlanması kaydıyla, hayvan refahı ve sağlığı için izin verilir. Tüm bu kullanımlar su ürünleri yetiştiriciliği üretim kaydına işlenir.

4) Sıvı oksijen kullanımına sadece hayvan sağlığı gereksinimleri ile bağlantılı kullanımlar için ve üretim veya taşıma sırasındaki kritik süreler boyunca, aşağıdaki durumlarda, tüm bu işlemleri yazılı kayıt altına almak koşuluyla;

Su sıcaklığının yükselmesi veya atmosfer basıncında düşme veya kontrol dışı gerçekleşen su kirlenmesi gibi istisnai durumlarda,

Örnek alma ve boylama gibi ara sıra gerçekleştirilen stok yönetim prosedürlerinde, Yetiştiriciliği yapılan su ürünleri stoklarının hayatta kalmasını sağlamak için izin verilir.

g) Yetiştirme kuralları aşağıda verilmiştir:

1) Seleksiyon hariç, poliploid, melezleme ve klonlama gibi genetik metotlar kullanılmaz,

2) Uygun ırklar seçilir,

3) Anaç yönetimi, üreme ve yavru üretimi için türlere özgün şartlar oluşturulur.

ğ) Hormon ve hormon türevlerinin kullanılması yasaktır.

h) Balıklar, kabuklular ve derisidikenliler için yemlere ilişkin kurallar aşağıda belirtilmiştir:

1) Yemleme rejimleri, hayvan sağlığı, nihai yenilebilir ürünün kaliteli olmasını sağlayacak şekilde, besin bileşimi de dâhil olmak üzere yüksek ürün kalitesi, düşük çevresel etki öncelikleri göz önüne alınarak tasarlanır.

2) Etobur su ürünleri yetiştiriciliğinde kullanılan yemlere ilişkin özel kurallar aşağıdaki gibidir.

(Değişik: RG-24/5/2013-28656)⁽²⁾ Etobur su ürünleri yetiştiriciliğinde kullanılan yemler; öncelikle su ürünleri yetiştiriciliği menşeli organik yem ürünleri, organik su ürünleri yetiştiricilik ürünleri ve parçalarından elde edilen balık unu veya balık yağı, insan tüketimine uygun, sürdürülebilir balıkçılıktan gelen yakalanmış balıklar ve parçalarından elde edilen balık unu veya balık yağı veya balık menşeli içerik, bitkisel veya hayvansal kökenli organik yem maddelerinden sağlanır.

(Değişik: RG-24/5/2013-28656)⁽²⁾ Eğer organik kaynaklar mevcut değilse organik olmayan su ürünleri yetiştiricilik parçalarından veya insan tüketimi için sürdürülebilir balıkçılıktan gelen yakalanmış olan balıkların parçalarından elde edilen balık unu ve balık yağı 31/12/2014 tarihine kadarki geçiş sürecinde kullanılabilir. Bu yem maddeleri günlük rasyonun % 30'unu geçemez.

Yem rasyonu azami % 60 organik bitki ürünlerinden oluşabilir.

Organik kabuklu su ürünlerinin kabukları gibi esasen organik kaynaklardan elde edilen doğal pigmentler (astaksantin), fizyolojik ihtiyaçları sınırında kalmak kaydıyla somon ve alabalık için yem rasyonlarında kullanılabilir. Organik kaynaklar mevcut değilse astaksantin doğal kaynakları (phaffia mayası gibi) kullanılabilir.

3) Balıklar ve kabuklu hayvanlar için özel su ürünleri yetiştiricilik yemlerine ilişkin kurallar aşağıda belirtilmiştir:

Balıklar ve kabuklular gelişimlerinin değişik aşamalarındaki besin ihtiyaçlarını karşılayan yemlerle beslenir.

Yemin bitkisel kökenli kısmı organik üretimden, su ürünlerinden gelen kısmı ise sürdürülebilir balıkçılıktan gelmelidir.

Bu Yönetmeliğin Ek-13'ünün 6, 7 ve 9 uncu bölümünde belirtilmiş olan yetiştiriciliği yapılan türler, yetiştirildikleri havuzlarda ve göllerde doğal olarak bulunan yemle beslenir.

Doğal yem kaynaklarının bir üst paragraf ile uyumlu olarak yeterli miktarda bulunamadığı durumlarda; bitki kaynaklı, tercihen işletmenin kendisinde yetiştirilmiş bitkisel

menşeli organik yemler veya deniz yosunu kullanılır. Müteşebbis buna ait yazılı kayıtları tutar.

Doğal yem bir üst paragraf ile uyumlu olarak desteklendiğinde, bu Yönetmeliğin Ek-13'ün 7 nci bölümünde belirtilmiş olan türlerin ve 9 uncu bölümünde belirtildiği şekilde siyam yayın balığının yem oranı, azami % 10 sürdürülebilir balıkçılıktan elde edilmiş balık unu veya balık yağından oluşur.

(Değişik: RG-24/5/2013-28656)⁽²⁾ Organik balıkçılıkta mineral kökenli yem maddeleri, ek-5'in 1 inci maddesinde yer alması koşuluyla kullanılır. Yem katkı maddeleri, hayvan beslemede kullanılan belirlenmiş ürünler ve işleme yardımcıları, ek-6'da yer alması ve kısıtlamalarına uyulması koşuluyla kullanılır.

Gelişim hızlandırıcılar ve yapay amino asitler kullanılmaz.

1) Su ürünleri yetiştiriciliğinde geçiş süresi aşağıda belirtilmiştir:

1) Mevcut su ürünleri yetiştiriciliğinden organik su ürünleri yetiştiriciliğine geçişte yetiştiricilik tesislerine aşağıda belirtilen geçiş süreleri uygulanır:

Suyu boşaltılmayan, temizlenemeyen ve dezenfekte edilemeyen tesisler için, 24 aylık bir geçiş süresi,

Suyu boşaltılmış veya kurumaya bırakılmış tesisler için, 12 aylık bir geçiş süresi,

Suyu boşaltılmış, temizlenmiş ve dezenfekte edilmiş tesisler için, 6 aylık bir geçiş süresi,

Çift kabuklu yumuşakçaların yetiştirildiği tesisler de dâhil olmak üzere 3 aylık geçiş süresi.

2) Müteşebbis tarafından tesisin organik üretim için izin verilmeyen ürünlere ve işlemlere tabi tutulmadığının belgelendirilmesi halinde, yetkilendirilmiş kuruluş bu süreci geçiş süresinin bir parçası olarak kabul edebilir.

i) Canlı balıkların taşınması kuralları aşağıda belirtilmiştir:

1) Canlı balıklar, sıcaklık ve çözünmüş oksijen bakımından fizyolojik ihtiyaçlarını karşılayan temiz su dolu uygun tanklar içinde taşınır.

2) Organik balık ve balık ürünlerinin taşınmasından önce, tanklar iyice temizlenir, dezenfekte edilir ve durulanır.

3) Stresin azaltılması için gerekli tedbirler alınır. Taşıma işlemi sırasında yoğunluk türlerine zarar verecek düzeye ulaşmamalıdır.

4) Taşınma sırasında hayvan refahı korunur.

j) Su ürünleri yetiştiriciliği üretiminden elde edilen ürünler için kontrol işlemleri ilk kez uygulandığında; müteşebbis, işletmenin ve faaliyetin tam bir tanımını oluşturur, muhafaza eder. Bu tanım aşağıdaki hususları içerir:

1) Kara veya denizdeki işletmenin yerinin tam tarifi için kurulacağı alanın altı derecelik WGS 84 sistemine göre coğrafik koordinatların 1/25.000 ölçekli haritaya işaretlenmesi.

2) Sürdürülebilir yönetim planı, 23 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (4) numaralı alt bendinde belirtildiği şekilde hazırlanır.

3) Yumuşakçalar için, 25 inci maddenin birinci fıkrasının (ç) bendinin (2) numaralı alt bendinde gerekli görülen sürdürülebilir yönetim planının özel bölümünün bir özeti.

k) Su ürünleri yetiştiriciliğinde aşağıdaki üretim kayıtları müteşebbis tarafından yazılı kayıt olarak tutulur ve istenildiğinde yetkilendirilmiş kuruluşa gösterilir:

1) Çiftliğe gelen hayvanların menşei, geliş tarihi ve geçiş süresi,

2) Çiftlikten ayrılan lotların sayısı, yaşı, ağırlığı ve gideceği yer,

- 3) Kaçan balık kayıtları,
- 4) Balıklar için yem tipi ve miktarı ve sazan balığı ve ilgili türler için ilave yem kullanımına ilişkin yazılı kayıtlar,
- 5) Uygulanan veteriner tedavisinin amacının detayları, uygulama tarihi, yöntemi, ürün tipi ve yasal arınma süresi,
- 6) Kurumaya bırakma, temizleme ve su arıtma işlemlerinin ayrıntılarını içeren hastalık önleme tedbirleri.

Çift kabuklu yumuşakçalar için özel kurallar

MADDE 25 – (1)Yumuşakçalar için özel üretim kuralları aşağıda belirtilmiştir.

a) Büyüme alanının özellikleri aşağıda belirtilmiştir:

1) Suyu filtre ederek beslenen çift kabuklu yumuşakçalar bütün besin ihtiyaçlarını, kuluçkahanede yetiştirilen yavrular hariç doğadan karşılar.

2) Çift kabuklu yumuşakçalar 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu, Su Ürünleri Yönetmeliği ve bunlara dayalı çıkarılan mevzuata uygun sulara yetiştirilir.

3) Yetiştirme alanları 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu, Su Ürünleri Yönetmeliği ve bunlara dayalı çıkarılan mevzuata uygun olmalıdır.

4) Çift kabuklu yumuşakçaların yetiştirilmesi, organik balık ve deniz yosunlarının yetiştirildiği polikültür sisteminde aynı su alanında gerçekleştirilebilir, ancak sürdürülebilir yönetim planında bunun belgelenmesi gerekir. Çift kabuklu yumuşakçalar aynı zamanda polikültürde deniz salyangozu gibi karındanbacaklı yumuşakçalarla birlikte yetiştirilebilir.

5) Organik çift kabuklu yumuşakçaların üretimi, dubalar veya diğer açık işaretçilerle sınırlandırılmış alanlar dâhilinde gerçekleştirilir ve uygun olduğunda ağ torbalar, kafesler veya diğer insan yapımı araçlarla sınırlandırılır.

6) Organik kabuklu su ürünleri çiftlikleri, korunmakta olan türler üzerindeki riski en aza indirir. Eğer predatör ağları kullanılıyorsa, dalgıç kuşlarının zarar görmemesini sağlayacak şekilde tasarlanır.

b) Yavru temininde aşağıdaki hususlara uyulur:

1) Çift kabuklu yumuşakçalarda çevre üzerinde önemli bir zararın olmaması ve ulusal yasaların izin vermesi kaydıyla, üretim ünitesinin sınırlarının dışından gelen doğal döller kış aylarında hayatta kalma olasılıkları olmayan veya talebi fazlaca karşılayan yataklardan veya kollektörlerde kabuklu döllerinin doğal yerleşim alanlarından gelmesi kaydıyla kullanılır. Doğal döllerin nasıl, nerede ve ne zaman toplandığına ilişkin kayıtlar tutulur.

2) İstiridye (*Crassostrea gigas*) için, doğada yavrulamayı en az seçecek damızlıklar tercih edilir.

c) Yönetim kuralları aşağıda belirtilmiştir:

1) Üretim alanında, organik olmayan kabuklular için kullanılan miktarı geçmeyecek bir stoklama yoğunluğu kullanılır. Sınıflandırma, seyreltme ve stoklama yoğunluğu ayarlamaları biyokütleyle göre, hayvan refahı ve yüksek ürün kalitesi sağlayacak şekilde yapılır.

2) Biyolojik kirliliğe neden olan organizmalar, fiziksel araçlarla veya el yardımıyla temizlenerek ve kabuklu su ürünleri çiftliklerinden uzakta 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bunlara dayalı çıkarılan Yönetmelik hükümleri doğrultusunda denize boşaltılır. Kabuklular, rekabetçi kirletici organizmaları kontrol etmek için üretim döngüsü sırasında bir defa kireç solüsyonu ile işleme tabi tutulabilir.

ç) Yetiştirme kuralları aşağıda belirtilmiştir:

1) Midye halatlarında yetiştirme veya bu Yönetmeliğin Ek-13'ünün 8 inci bölümünde listelenmiş olan diğer yöntemler organik üretim için uygundur.

2) Yumuşakçaların tabanda yetiştirilmesine sadece toplama ve yetiştirme sahalarında önemli çevresel etkiye neden olunmadığı durumlarda izin verilir. Müteşebbis tarafından, çevresel etkinin asgari düzeyde olduğuna ilişkin kanıtlar, kullanılan alana ait etüt ve raporla desteklenerek yetkilendirilmiş kuruluşa sağlanır. Rapor, sürdürülebilir yönetim planına ayrı bir bölüm olarak eklenir.

d) İstiridyeler için özel yetiştirme kuralları; iskele kaide ve destekleri üzerindeki torbalarda yetiştirmeye izin verilir. İstiridyelerin içinde bulunacağı bu ve diğer yapılar, kıyı şeridini tamamen kapamayacak şekilde yerleştirilir. Stok, üretimi optimize edecek şekilde gel git akışına göre alanlar üzerine dikkatlice yerleştirilir. Üretim, bu Yönetmeliğin Ek-13'ünün 8 inci bölümünde listelenmiş olan kriterleri karşılar.

e) Çift kabuklu yumuşakça üretimi için, maksimum biyolojik kütle üretiminden önce ve üretim sırasında kontrol ziyaretleri gerçekleştirilir.

Hastalıkların önlenmesi, veteriner ürünlerinin depolanması

MADDE 26 – (1) Hastalığın önlenmesine ilişkin genel kurallar aşağıda belirtilmiştir:

a) 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu ve **(Değişik ibare:RG-6/10/2011-28076) 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununa** dayalı olarak Bakanlık tarafından en az yılda bir defa ve çift kabuklu yumuşakça üretiminde en az yılda iki defa çiftlik ziyaret edilir.

b) Su ürünleri işletmelerinde kullanılan tüm alet ve ekipmanlar bu Yönetmeliğin Ek-7'sinin 2.1 veya 2.2 bölümünde listelenmiş olan ürünler ile uygun şekilde temizlenir ve dezenfekte edilir.

c) Üretime ara vermede aşağıdaki durumlar göz önüne alınır;

1) Bakanlık, üretime ara vermenin gerekli olup olmadığını ve denizde su ürünleri yetiştiricilik sistemlerinde her bir üretim döngüsünden sonra uygulanacak ve belgelenecek uygun süreyi tespit eder. Tanklar, balık havuzları, kafesler ve kullanılan diğer üretim yöntemleri için üretime ara verilmelidir.

2) Üretime ara verme, çift kabuklu yumuşakça yetiştiriciliği için zorunlu değildir.

3) Üretime ara verme sırasında, kafes veya su ürünleri yetiştiriciliği için kullanılan diğer yapılar boşaltılır, dezenfekte edilir ve tekrar kullanılmadan önce boş bırakılır.

ç) Su kalitesine ilişkin olarak her hangi bir önemli çevresel zarar riskini önlemek, hastalık risklerini en aza indirmek, böcek ve kemirgenlerin gelmesini önlemek amacıyla uygun olduğunda yenmemiş balık yemleri, dışkılar ve ölü hayvanlar hemen çıkarılır.

d) Ultraviyole ışık ve ozon sadece kuluçkahanelerde ve balık yetiştirme havuzlarında kullanılır.

e) Ektoparazitlerin biyolojik kontrolü için, temizleyici balık kullanılması tercih edilir.

(2) Allopatik veteriner tıbbi ürünleri ve antibiyotiklerin çiftliklerde depolanmasına, bunların bir veteriner tarafından reçete ile verilmiş olması, denetlenen bir yerde depolanması ve su ürünleri yetiştiriciliğinden elde edilen yetiştiricilik su ürünleri üretim kayıtlarına girilmesi koşuluyla izin verilir.

Veteriner tedavileri

MADDE 27 – (1) Veteriner tedavilerine ilişkin genel kurallar aşağıda belirtilmiştir.

a) Hastalıktan korunma; çiftliklerin uygun tasarımına, uygun konumlandırılmasına bu sayede hayvanların uygun şartlarda tutulmasına, binaların düzenli olarak temizlenmesi ve iyi yetiştiricilik ve yönetim uygulamalarının kullanılmasına, yüksek kalite besine, uygun stok yoğunluğu ile tür ve ırkların seçimine dayandırılır.

b) Bu fıkranın (a) bendi ile uyumlu olarak hayvan sağlığını temin etmek amacıyla alınan önleyici tedbirlere rağmen sağlık sorunu ortaya çıkarsa, aşağıdaki tercih sırasında veteriner tedavileri kullanılabilir:

1) Homeopatik seyreltideki bitkilerden, hayvanlardan veya minerallerden gelen maddeler,

2) Anestetik etkileri olmayan bitkiler ve bunların özütleri,

3) İz elementler, metaller, doğal imünöstimülantlar veya izin verilmiş probiyotikler.

c) Allopatik tedavilerin kullanılması, aşılamalar ve zorunlu eradikasyon programları hariç yılda iki defa ile sınırlı tutulur. Ancak, üretim döngüsü bir yıldan daha az ise, allopatik tedavi bir kez uygulanır. Allopatik tedaviler için belirtilen limitler aşırsa, ilgili su ürünleri yetiştiriciliği ürünleri organik ürün olarak satılamaz.

ç) Zorunlu kontrol programları hariç parazit tedavileri yılda en fazla iki defa, üretim döngüsü on sekiz aydan az türler için ise yılda bir defa ile sınırlı tutulur.

d) Zorunlu kontrol ve eradikasyon programları altındaki tedaviler dâhil olmak üzere bu fıkranın (c) bendine göre allopatik veteriner tedavileri ve parazit tedavileri için kalıntı arınma süresi; ilacın tanımlanmış kalıntı arınma süresi organik yetiştiricilikte, konvansiyonel yetiştiricilikteki uygulamanın iki katı uygulanır.

e) Veteriner tıbbi ürünlerinin kullanıldığı durumlarda, hayvanlar organik olarak pazarlanmadan önce söz konusu kullanımın müteşebbis tarafından yetkilendirilmiş kuruluşa beyan edilmesi gerekir. Tedavi edilen stok açık bir şekilde tanımlanır.

f) Hayvana eziyet etmekten kaçınmak amacıyla, hastalık gecikmeksizin tedavi edilir; fitoteropatik, homeopatik ve diğer ürünlerin kullanımının uygun olmadığı durumlarda, antibiyotikleri de içeren kimyasal olarak birleştirilmiş allopatik veteriner tıbbi ürünleri gerekli olduğu yerlerde ve kontrollü şartlar altında kullanılabilir. Özellikle tedavi tarzı ve tedaviyi sonlandırma süreleriyle ilgili kısıtlamalar tanımlanır.

g) Bağışıklık sistemi ile ilgili veteriner tıbbi ürünlerin kullanımına izin verilir.

GENETİK YAPISI DEĞİŞTİRİLMİŞ ORGANİZMALAR VE ÜRÜNLERİNE DAİR YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

*Resmî Gazete Tarihi: 13.08.2010 Resmî
Gazete Sayısı: 27671*

İKİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler ve Yasaklar

Genel hükümler

MADDE 5 – (1) Bakanlık; insan, hayvan, bitki sağlığı ile çevrenin ve biyolojik çeşitliliğin korunması amacıyla bu Yönetmelik kapsamına giren ürünler hakkında tamamen veya kısmen toplatma, mülkiyetin kamuya geçirilmesi, ürünün mahrecine iadesi, faaliyetin

geçici olarak durdurulması, ürünün imhası, piyasaya arzı, ticareti ve işlenmesinin yasaklanması gibi ihtiyati tedbirler dâhil her türlü tedbiri almaya ve düzenlemeyi yapmaya yetkilidir.

Yasaklar

MADDE 6 – (1) Bu Yönetmelik kapsamına giren ürünler ile ilgili olarak;

- a) GDO ve ürünlerinin onay alınmaksızın piyasaya sürülmesi,
- b) GDO ve ürünlerinin, Kurul kararlarına aykırı olarak kullanılması veya kullandırılması,
- c) Genetiği değiştirilmiş bitki ve hayvanların üretimi,
- ç) GDO ve ürünlerinin Kurul tarafından piyasaya sürme kapsamında belirlenen amaç ve alan dışında kullanımı,
- d) GDO ve ürünlerinin bebek mamaları ve bebek formülleri, devam mamaları ve devam formülleri ile bebek ve küçük çocuk ek besinlerinde kullanılması,
- e) (**Ek:RG-22/2/2012-28212**) GDO ve ürünlerinin, insan ve hayvanların tedavisinde kullanılan antibiyotiklere direnç genleri içermesi halinde, bu ürünlerdeki direnç genlerine yönelik bilimsel araştırma sonuçlarının insan, hayvan ve bitki sağlığı ile çevre ve biyolojik çeşitliliğe zararlı olmadığı Risk Değerlendirme Komitesi raporu ve Kurul kararı ile tespit edilmedikçe bu ürünlerin ithal edilmesi ve piyasaya sürülmesi, yasaktır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Başvuru, Deneysel Amaçlı Serbest Bırakma, GDM'nin Kapalı Alanda Kullanımı, Değerlendirme ve Karar, Basitleştirilmiş İşlem ve Gizli Bilgi

Başvuru

MADDE 8 –

(9) Başvurular GDO ve ürünlerinin;

- a) İnsan, hayvan ve bitki sağlığı ile çevre ve biyolojik çeşitliliği tehdit etmesi, durumlarda reddedilir.

Değerlendirme ve karar

MADDE 11 –

(7) Deneysel amaçlı serbest bırakılması amaçlanan GDO'nun çevresel risk değerlendirmeyi de içeren risk değerlendirmesine dair usul ve esaslar, Kurul tarafından;

- a) GDO'ların uzun vadede insan ve hayvan sağlığı ve çevrenin unsurları olan flora, fauna, toprak verimliliği, toprak organik madde yapısı ile gıda ve yem zinciri ve biyolojik çeşitlik üzerindeki kümülatif etkileri ile antibiyotik direnç genleri ile ilgili analiz sonuçları,
- d) İnsan ve hayvan sağlığı ile çevre üzerindeki GDO ve GDO'nun kullanımından dolayı etkilerine ilişkin yeni bilgilerin ortaya çıkması durumunda, riskin değişip değişmediğinin ve risk yönetim planında değişiklik yapmaya gerek olup olmadığı ya da risk değerlendirmesinin yeniden yapılması yönündeki bulgular dikkate alınarak belirlenir.

Basitleştirilmiş işlem

MADDE 12 – (1) GDO ve ürünlerinden kaynaklanabilecek herhangi bir riski olmayan ve insan, hayvan ve bitki sağlığı ile çevre ve biyolojik çeşitliliğe herhangi bir zararının bulunmadığı yönünde mevcut bilgiye ve daha önce yapılmış olan çevresel risk değerlendirmeyi de içeren risk değerlendirmesine dayanan başvurular için, sosyo-ekonomik

değerlendirme sonuçları da dikkate alınarak Kurul tarafından basitleştirilmiş işlem uygulanmasına karar verilebilir.

(3) Basitleştirilmiş işleme başvurunun kabul edilmesi için;

ç) GDO'nun insan, hayvan, çevre sağlığı ve biyolojik çeşitliliğe olabilecek etkileri hakkında yeterli bilgi bulunması, zorunludur.

ALTINCI BÖLÜM

GDO ve Ürünlerinin İşlenmesi, Depolanması, Etiketlenmesi, İzlenmesi, İzlenebilirliği, Denetim ve Kontrolü ile Numune Alma ve Analiz

İşleme ve depolama

MADDE 17 –

(3) İlgililer, GDO ve ürünlerinden kaynaklanabilecek riskleri engellemek, insan, hayvan ve bitki sağlığı ile çevre ve biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilirliğin sağlanması amacıyla Kurul tarafından belirlenen işleme, atık, artık, arıtım ve imha koşullarının uygulandığını denetim ve kontrol sırasında Bakanlığa ibraz etmek zorundadır.

Yemlerin etiketlenmesi

MADDE 19 –

(1) Bu Yönetmelik kapsamında yer alan yemlerin, Bakanlık tarafından belirlenen eşik değerin üzerinde; GDO içermesi veya GDO'lardan oluşması veya onaylanmış GDO'lardan elde edilmiş olması hâlinde, 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununda yer alan etiket gerekliliklerine ilave olarak; her bir yem aşağıdaki şekilde etiketlenir.

ç) Bu Yönetmelik kapsamındaki yemlerin GDO'suz eşdeğerinden farklı olması hâlinde bileşimi, besleme özellikleri, kullanım amacı, belirli hayvan türü ya da kategorisi için yapılan sağlık ile ilgili uyarılar etiket üzerinde bulundurulur.

Denetim ve kontrol

MADDE 22

(1) GDO ve ürünleri ile GDO'lardan elde edilen ürünlerin denetim ve kontrolleri bu Yönetmelik hükümleri ile birlikte Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununa göre Bakanlıkça yapılır.

(2) GDO ve ürünlerinin piyasaya sürülmesinden sonra, Kurul kararında belirtilen koşullara uyulup uyulmadığı Bakanlık tarafından kontrol edilir ve denetlenir.

(3) Kararda belirtilen koşulların ihlali veya GDO ve ürünleri ile ilgili olarak herhangi bir riskin ortaya çıkabileceği yönünde yeni bilimsel bilgilerin ortaya çıkması durumunda, karar Kurul tarafından iptal edilebilir. Kurul kararı iptal edilen GDO ve ürünleri ilgililer tarafından toplatılır. Kurul kararı ile insan, hayvan, bitki sağlığı ile çevre ve biyolojik çeşitliliğe olumsuz etkisi olduğu tespit edilenler derhal imha edilir, herhangi bir olumsuz etkisi tespit edilmeyenlerin ise mülkiyeti kamuya geçirilir. Bu fıkra uyarınca Bakanlıkça alınacak tedbirlerle ilgili yapılan masraflar ve diğer giderler, kusur ve sorumlulukları dikkate alınarak ilgililerden tahsil edilir.

İYİ LABORATUVAR UYGULAMALARI PRENSİPLERİ, TEST BİRİMLERİNİN UYUMLAŞTIRILMASI, İYİ LABORATUVAR UYGULAMALARININ VE ÇALIŞMALARIN DENETLENMESİ HAKKINDA YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 09.03.2010 Resmî Gazete Sayısı: 27516

İYİ LABORATUVAR UYGULAMALARI PRENSİPLERİ

5.2. Biyolojik

5.2.1. Verilerin kalitesini sağlamak için biyolojik test sistemlerinin bakımı, kontrolü, muhafazası ve depolanması için uygun şartlar oluşturulur ve sürdürülür.

5.2.2. Yeni alınan hayvan ve bitki test sistemleri, sağlık durumları değerlendirilene kadar mevcut sistemlerden ayrı yerlerde tutulur. Eğer normal olmayan ölüm veya hastalıklar olursa bu sistemler çalışmalarda kullanılmaz ve mümkünse insancıl yollardan yok edilir. Test başlama tarihinde, test sistemlerinde çalışmanın gerçekleştirilmesini olumsuz etkileyebilecek koşulların ve hastalıkların olmaması sağlanır. Çalışma süresince test sisteminde meydana gelen hastalıklar veya yaralanmalar, eğer çalışmaların bütünlüğünün sürdürülebilmesi için gerekli ise izole edilir ve tedavisi yapılır. Çalışmadan önce ve çalışma süresince, meydana gelen hastalıkların teşhis ve tedavisi kayıt edilir.

5.2.3. Test sistemlerinin kaynağı, geliş tarihi, geliş koşulları kayıt ve muhafaza edilir.

5.2.4. Biyolojik test sistemleri, test ve referans maddelerine ilk uygulamadan önce uygun bir süre test çevresine uyum sağlaması için bekletilir.

5.2.5. Test sistemlerini uygun bir şekilde tanımlamak için, gerekli bütün bilgiler test sisteminin barınak veya konteynerler üzerinde bulunur. Çalışma süresince barınak veya konteynerlerden alınan test sistemlerinin uygun kimliği taşınması sağlanır.

5.2.6. Kullanım süresince test sistemlerine ait, barınaklar veya konteynerler uygun aralıklarla temizlenir ve sağlık koruma tedbirleri alınır. Test sistemi ile temas eden bütün malzemelerin çalışmaya engel olacak seviyede kirlilik taşımaması sağlanır. Hayvan yatakları uygun tarım uygulamalarına göre değiştirilir. Kullanılan haşere ilaçları dokümanite edilir.

5.2.7. Sahada kullanılan test sistemleri çalışmaları engelleyebilecek, önceden kullanılmış pestisit ve toz sürüklenmesine maruz kalmayacak şekilde yerleştirilir.

TEST BİRİMİ VE ÇALIŞMALARIN DENETİMİ İLE TEST BİRİMİ VE

ÇALIŞMALARIN DENETİMİNİN TAMAMLANMASI

1.4. Test Birimleri

1.4.1. Test birimleri yürütülen çalışmaların gereksinimlerini karşılayacak büyüklükte, tasarımda ve yerleşimde olup olmadığını tayin etmek üzere denetim görevlisi;

a) Tasarımın farklı çalışmalar için ve benzerlerinin karışmaması için kullanılan test malzemesi, hayvanlar, yiyecekler, patolojik örnekler gibi hususlar için yeterli ayırım sağlanıp sağlanmadığını,

b) Çevre kontrolü ve izleme prosedürlerinin bulunup bulunmadığı ve hayvan, diğer biyolojik deney sistemi odaları, depolar ve test birimi gibi kritik alanlarda işlevsel olup olmadığını,

c) Test birimlerinde genel temizlik ve bakım, gerekiyorsa haşere mücadele yöntemlerinin yeterli olup olmadığını,

denetimle görevlidir.

1.5. Biyolojik Deney Sistemleri, Barındırma ve Korunma

1.5.1. Deney hayvanları ve diğer biyolojik test sistemleri ile çalışıldığında test birimlerinin test sistemi ve verilerin kalitesini etkileyebilecek sorunları önlemeye yeterli bakım, barındırma ve koruma şartlarını sağlayıp sağlamadığını belirlemek için denetim görevlisi;

a) Kullanılan test sistemleri ve test gereksinimleri için uygun birimlerin olup olmadığını,

b) Laboratuvara gelen hayvan ve bitkileri karantinaya almak için düzenlemelerin mevcut olup olmadığı ve düzgün işleyip işlemediğini,

c) Hasta ve taşıyıcı olduğu bilinen veya şüphelenilen hayvanların gerekirse sistemdeki diğer elemanlar için izolasyon sistemlerinin bulunup bulunmadığını,

ç) Test sistemine uygun sağlık, davranış veya diğer konularla ilgili yeterli izleme ve kayıt olup olmadığını,

d) Her bir test sistemi için çevre koşullarını koruyacak yeterli, iyi korunmuş ve etkili malzemelerin olup olmadığını,

e) Diğer malzemelerin yeteri kadar temiz tutulup tutulmadığını,

f) Çevre koşullarını ve destek sistemlerini denetlemek üzere gerekli analizlerin yapıp yapılmadığını,

g) Hayvan ve test sistemi atıklarının ortamdan uzaklaştırılması ve bertarafı için düzenlemelerin bulunup bulunmadığı ve bunların çevresel kirlenmeyi, hastalık, koku ve zararlı istilasını en aza indirecek şekilde uygulanıp uygulanmadığını,

ğ) Bütün test sistemlerinde hayvan yemleri ve diğer eşdeğer malzeme için muhafaza alanlarının bulunup bulunmadığı, bu alanların test maddeleri, haşere kontrol kimyasalları veya dezenfektanlar gibi malzemelerin muhafazası için kullanılıp kullanılmadığı; hayvanların barındırıldığı veya diğer biyolojik test sistemlerinin muhafaza edildiği alanlardan ayrı olup olmadığını,

h) Depo edilen yem ve yatak malzemelerinin kötü çevre koşulları, haşere istilası ve kirlenmeden kaynaklanan bozulmaya karşı korunup korunmadığını,

denetimle görevlidir.

1.7. Test Sistemleri

1.7.1. Test biriminde yürütülen çalışmaların gerektirdiği değişik test sistemlerinin denetimi ve muamelesi için uygun işlemlerin bulunup bulunmadığını belirlemeye yönelik denetim görevlisi;

b) Biyolojik test sistemlerde;

iv) Aynı hayvan cinsleri veya aynı biyolojik test sistemleri ile fakat farklı maddelerle yürütülen çalışmaların yeterli ayrımının olduğunu,

v) Hayvan türleri ve diğer biyolojik test sistemlerinde yer ve zaman bakımından yeterli ayırımının olduğunu,

viii) Hayvan ve bitki test sistemlerinin muayene, karantina, hastalık oranı, ölüm oranı, davranış, teşhis ve tedavileri veya diğer biyolojik test sistemlerine de uygun benzer verilerle ilgili kayıtların korunduğunu, denetimle görevlidir.

2.5. Çalışmanın Denetimi

2.5.4. Hayvanların kullanıldığı çalışmalarda denetim görevlisi hayvanların belli bir yüzdesini test ortamına geldikleri andan otopsiye kadar izler. Bunun için;

- a) Hayvanın vücut ağırlığı, gıda/su alımı, doz formülasyonu ve uygulanması,
- b) Klinik gözlem ve otopsi bulguları,
- c) Klinik kimya,
- ç) Patoloji,

ile ilgili konulara ilişkin kayıtların denetimine özel önem verilir.

BİYOSİDAL ÜRÜNLER YÖNETMELİĞİ

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 31.12.2009 Resmî Gazete Sayısı: 27449 4. Mükerrer

İKİNCİ BÖLÜM

Piyasaya Arz ve Kullanım İçin Genel Esaslar

Biyosidal ürünlerin kullanımı

MADDE 7 – (1) Biyosidal ürünlerin kullanımı aşağıdaki hükümlere tabidir.

b) Biyosidal ürünleri kullananların, bunları doğru bir şekilde kullanması ve bunların insanları, hayvanları ya da çevreyi tehdit etmesi muhtemel durumlara karşı her türlü tedbiri alması zorunludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ruhsat ve Tescil Usulleri

Ruhsat ve tescil için uygulanacak hükümler

MADDE 10 – (1) Bir biyosidal ürün ancak aşağıdaki bentlerde sayılan hususları karşılaması durumunda 8 inci maddede belirtilen ruhsat ve tescil türlerinden birine uygun olarak ruhsatlandırılır veya tescili yapılır.

b) Biyosidal Ürünün;

1) Yeterli derecede etkin olması,

2) Hedef organizmalar üzerinde, direnç veya çapraz direnç veya omurgalılar üzerinde ölçüsüz acı ve ıstırap verici etkilerinin olmaması,

3) İnsan ve hayvan sağlığına veya yüzey ve yeraltı sularına kendisinin veya kalıntılarının doğrudan veya dolaylı olarak gıda, yem veya içilmek suretiyle su, iç mekân veya çalışma yerindeki hava kalitesi gibi sonuçlar üzerinde olumsuz etkilerinin olmaması, zorunludur.

(5) Bir biyosidal ürüne 15 inci maddeye göre, ancak başka yollardan önlenmesi mümkün olmayan, öngörülemeyen bir tehlikenin meydana gelmesi hâlinde, birinci fıkrada belirtilen hükümlerden ayrı olarak, 8 inci maddenin ikinci fıkrasının (ç) bendine uygun ruhsat verilir veya tescil yapılır. Bu durumda (**Değişik ibare:RG-12/3/2020-31066**) Bakanlık acil durum gerekçelerini belirterek insanlar, hayvanlar ve çevre üzerindeki tüm muhtemel olumsuz etkileri mümkün olduğunca sınırlamak amacıyla gerekli tüm önlemleri alır veya alınmasını sağlar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ruhsat ve Tescil Başvuruları

Yeni ve (Değişik ibare:RG-12/3/2014-28939) Liste-I'de listelenmiş aktif maddeleri içeren bir biyosidal ürünün ruhsatlandırılması

MADDE 12 –

(7) Testler, (**Değişik ibare:RG-12/3/2020-31066**) Maddelerin ve Karışımların Fiziko-Kimyasal, Toksikolojik ve Ekotoksikolojik Özelliklerinin Belirlenmesinde Uygulanacak Test Yöntemleri Hakkında Yönetmelik ile bu fıkra hükümlerine göre yapılır.

a) Deneysel ve diğer bilimsel amaçlı kullanılan hayvanların korunmasına ilişkin, 24/6/2004 tarihli ve 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu hükümlerine ve iyi laboratuvar uygulamaları prensiplerine uygun olarak yapılır.

b) Omurgalılar üzerinde yapılan testlerin sayısı en aza indirilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Başvuruların Değerlendirilmesi

Değerlendirme süreci

MADDE 17 –

(2) (**Değişik ibare:RG-12/3/2020-31066**) Bakanlığın görevleri aşağıda belirtilmiştir.

- a) Biyosidal ürünlere ilişkin koordinasyon ve yönetim görevleri;
- 3) Başvuru dosyasında mevcut; insan, hayvan ve çevreye olan risklerini, (**Değişik ibare:RG-12/3/2020-31066**) maruz kalmayı ve etkilerini, biyolojik ve mikrobiyolojik faaliyeti değerlendirmekte kullanılacak bilgi ve belgeleri ilgili birimlere göndererek değerlendirme sürelerinin son tarihini belirlemek ve bildirmek,
- b) Biyosidal ürünlerin insan sağlığı üzerindeki etkileri ve risk değerlendirmesi ile ilgili görevleri;
 - 8) İnsanlara ve gerektiğinde hayvanlara olan risk ve tehlikeler hakkında çalışma ve araştırma projeleri tasarlamak ve bunlarla ilgili araştırmaları takip etmek,
 - 9) İnsanlar ve gerektiğinde hayvanlar üzerindeki riskleri ve etkileri değerlendirmek.
- c) Biyosidal ürünlerin çevresel etkileri ve risk değerlendirmesi ile ilgili görevleri;
 - 6) Çevresel riskler ve gerektiğinde hayvanlara olan riskler ve etkiler hakkında değerlendirme raporunu yazmak ve önerilerde bulunmak,
 - 7) Çevreye ve gerektiğinde hayvanlara olan risk ve tehlikeler hakkında çalışma ve araştırma projeleri tasarlamak ve bunlarla ilgili araştırmaları takip etmek,
 - 10) Çevre ve gerektiğinde hayvanlar üzerindeki tehlikeleri ve etkileri değerlendirmek.
- ç) Biyosidal ürünün (**Değişik ibare:RG-12/3/2020-31066**) maruz kalma ve etkinlik değerlendirmesi ile ilgili görevleri;
 - 2) Öngörülen kullanım şekilleri için, kimyasal ve biyolojik biyosidal ürünlerin kullanımından doğabilecek olan insan, hayvan ve çevre (**Değişik ibare:RG-12/3/2020-31066**) maruz kalmasını ve etkinlik değerlendirmeleri yapmak veya yapılmasını sağlamak,
 - 3) Kimya, insan, hayvan ve çevre (**Değişik ibare:RG-12/3/2020-31066**) maruz kalmayı ve biyolojik ve mikrobiyolojik etkinlik ile ilgili bölüm değerlendirme raporunu hazırlamak veya hazırlanmasını sağlamak,
 - 6) İnsan, hayvan ve çevre (**Değişik ibare:RG-12/3/2020-31066**) maruz kalma ve etkinlik değerlendirme projeleri ve çalışmalarını tasarlamak ve bunlarla ilgili araştırmaları takip etmek.

Ruhsat veya tescil sahibinin bilgi sunma yükümlülüğü

MADDE 22 – (1) Ruhsat veya tescil belgesi sahibi, talep edilmemiş olsa dahi (**Değişik ibare:RG-12/3/2014-28939**) otuz iş günü içerisinde, ruhsat veya tescilin sürekliliğini etkileyebilecek olan, biyosidal ürün ile ilgili yeni bilgileri ve aşağıda belirtilen konularda meydana gelen değişiklikleri (**Değişik ibare:RG-12/3/2020-31066**) Bakanlığa sunmak zorundadır.

a) Aktif maddenin ve biyosidal ürünün, insan, hayvan ve çevre üzerindeki etkileri hakkındaki yeni bilgiler,

YEDİNCİ BÖLÜM

Araştırma ve Geliştirme

Bilimsel amaçlı veya üretim sürecinde araştırma-geliştirme

MADDE 31 - (2) Ruhsatlı veya tescilli olmayan bir biyosidal ürünün veya (**Değişik ibare:RG-12/3/2014-28939**) Liste-A, (**Değişik ibare:RG-12/3/2014-28939**) Liste-I ya da (**Değişik ibare:RG-12/3/2014-28939**) Liste-IA'da listelenmemiş olan ve biyosidal ürünlerde kullanılması amaçlanan bir aktif maddenin piyasaya arzını da içerecek olan araştırma ve geliştirme amaçlı test ya da deneylere ancak aşağıdaki koşullarda izin verilir.

5) İnsanlar, hayvanlar ve çevre üzerine etkilerine ilişkin mevcut verilerin tamamı.

Araştırma-geliştirme için değerlendirme

MADDE 32 – (1) Biyosidal ürünler ya da aktif maddeler 31 inci maddeye göre araştırma geliştirme kapsamında piyasaya sürülmüşse ve bunun sonucunda, bu maddeler çevreye salınacak ya da salınımı ihtimali varsa, bu aktif maddelerin piyasaya sürülmelerinden önce (**Değişik ibare:RG-12/3/2020-31066**) Bakanlıktan ruhsat veya tescil alınması zorunludur.

b) (**Değişik ibare:RG-12/3/2020-31066**) Bakanlık, önerilen testlerin insanlar, hayvanlar ve çevre üzerinde olumsuz etkilerinin bulunması durumunda izin vermez veya bu tür sonuçları önlemek amacıyla aşağıda belirtilen hususlardaki sınırlamaları tespit ederek izin verir.

- 1) Deney ya da testlerin süresi,
- 2) Kullanılacak azami miktarlar,
- 3) Maddelerin kullanılacağı alanın sınırları.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Biyosidal Ürünlerin Sınıflandırılması, Ambalajlanması ve Etiketlenmesi

Etiketleme

MADDE 36

(4) (**Değişik ibare:RG-12/3/2020-31066**) Biyosidal ürünler için ikinci fıkraya göre etiketlenmeye ek olarak aşağıda yer alan hususlar açık ve silinmeyecek şekilde Türkçe olarak etiket üzerinde belirtilir.

1) Ürünün ilk kullanımı ile bir sonraki kullanımı arasındaki zaman aralığı ya da biyosidal ürünün kullanıldığı alana insan ve hayvanların bir sonraki girişi için uygun ve aşağıdakileri de içeren zamanlamanın verilmesi;

- 1) Uygulama yapılan alanın arındırma yolları ve havalandırılması için gereken süre,
- 2) Ekipmanın temizlenmesine ilişkin ayrıntılı bilgiler,
- 3) Kullanım, depolama ve taşıma veya nakliye sırasında uygulanacak önleyici

tedbirler açısından kişisel korunma ekipmanları ve elbiseleri, yangından korunma önlemleri, mobilyaların kaplanması, gıda ve yem maddelerinin kaldırılması ve hayvanların ürüne maruz kalmasının önlenmesine yönelik talimatların etiket üzerinde bulunması zorunludur.

Güvenlik önlemleri, yasaklamalar ve kısıtlamalar

MADDE 39 –

(2) (**Değişik ibare:RG-12/3/2020-31066**) Bakanlık, insan, hayvan ve çevre açısından risk taşıması durumunda, bu biyosidal ürünü, aktif maddelerini ya da diğer bileşenlerini yasaklar veya kullanımlarını kısıtlar. (**Değişik ibare:RG-12/3/2020-**

31066) Bakanlık gerektiğinde biyosidal ürünlerin piyasaya sürülmesi ve kullanımına ilişkin kısıtlamalar ve yasaklamalarla ilgili kılavuz, yönerge, talimat ve tebliğ yayımlayabilir.

ONUNCU BÖLÜM

Bilgi Alışverişi, Önceki Başvuru Sahiplerinin Verilerinin Kullanımı, Verinin Korunması İçin Süreler ve Gizlilik Konuları ile İlgili Hükümler

Omurgalılar üzerinde test yapılmasının önlenmesi amacıyla önceki başvuruların dosyalanması zorunluluğu, verinin kullanımı ve tazmini

MADDE 45 – (1) Biyosidal ürünlerle omurgalılar üzerinde yapılacak testler aşağıdaki şartlara tabidir.

a) Bir biyosidal ürün için ikinci defa ruhsat ya da tescil başvurusu yapmak isteyen ve bu başvuru için omurgalı hayvanlar üzerinde test yapmayı planlayan bütün kişiler yazılı olarak (**Değişik ibare:RG-12/3/2020-31066**) Bakanlığa bu testlerin verilerinin mevcut olup olmadığını sorar.

b) Başvuru sahibinin ruhsatlandırmak ya da tescil ettirmek istediği biyosidal ürünün daha önce ruhsat ya da tescil almış bir biyosidal ürüne ait aktif maddenin saflık derecesini ve safsızlık durumlarını içeren biyosidal ürünün muhtevası açısından benzer olup olmadığı (**Değişik ibare:RG-12/3/2020-31066**) Bakanlıkça belirlenir.

c) (**Değişik ibare:RG-12/3/2020-31066**) Bakanlık (b) bendinde listelenen bilgilerin sunumunu yeterli bulması ve hâlihazırda omurgalı hayvanlar üzerinde yapılan deneylere ilişkin, deney verilerini elinde bulundurması hâlinde başvuru sahibini ruhsat veya tescil için başvuru amacıyla omurgalılar üzerinde daha fazla test yapılmasına gerek bulunmadığı konusunda bilgilendirir.

ç) (**Değişik ibare:RG-12/3/2020-31066**) Bakanlık, daha önceki ruhsat ve tescillerden omurgalı testlerine ilişkin verileri elinde bulundurması ve bu verilerin korunma süresinin dolmamış olması durumunda aşağıdaki hükümleri uygular.

1) Yeni başvuru sahibine önceki ruhsat ya da tescil sahiplerinin isim ve adreslerini bildirir.

2) Önceki ruhsat ya da tescil sahiplerine yeni başvuru sahibinin isim ve adresini bildirir.

3) Omurgalılar üzerinde yapılan testlerin yinelenmemesi için önceki ruhsat ya da tescil sahipleri ve yeni başvuru sahibi arasında veri paylaşımını sağlamak amacıyla anlaşmaya varılmasını sağlar.

4) İki tarafı işbirliği yapmaya teşvik eder.

5) İki taraf arasında anlaşmaya varılmaması hâlinde, (**Değişik ibare:RG-12/3/2020-31066**) Bakanlık, önceki ruhsat ya da tescil sahipleri ve yeni başvuru sahibini omurgalılara ilişkin daha önceden yapılmış testlere ilişkin verileri yeni başvuru sahibine ruhsat ya da tescil verilmesi amacıyla kullanacağına dair bilgilendirir.

6) Önceki ruhsat ya da tescil sahipleri bilgilendirilmelerini takip eden otuz gün içinde verilerinin daha sonraki bir tarihte kullanılması amacıyla itiraz edebilirler. Bu süre zarfında hiçbir itirazın gelmemesi durumunda (**Değişik ibare:RG-12/3/2020-31066**) Bakanlık verileri kullanır. Verilerin daha sonraki bir tarihte kullanılmasına dair bir itirazda bulunulması durumunda (**Değişik ibare:RG-12/3/2020-31066**) Bakanlık hangi verileri istediğini yeni başvuru sahibine bildirir.

7) (**Değişik ibare:RG-12/3/2020-31066**) Bakanlık, yeni başvuru sahibinin isteği üzerine kullanılan verinin özetlerini hazırlar. Bu durum 46 ncı maddeye göre belirlenen gizli verilere ilişkin hükümleri etkilemez.

8) Önceki ruhsat veya tescil sahipleri 46 ncı maddeye göre korunan omurgalılara ilişkin olarak kendi verilerinin kullanılmasından dolayı hakkı olan bedeli yeni başvuru sahibinden tazmin eder.

9) Eğer başvuru sahipleri ödenecek bedel hakkında altı ay içinde anlaşmaya varamazlarsa, **(Değişik ibare:RG-12/3/2020-31066) Bakanlık**, başvuru sahiplerinin birinin talebi üzerine, test sonuçlarının elde edilmesi için yapılan harcamalar, verinin korunması için kalan süre, hak sahibi olan başvuru sahiplerinin sayısını dikkate alarak bedele karar verir.

10) Önceki ruhsat ya da tescil sahipleri, yeni başvuru sahibinin bedeli ödemesine kadar **(Değişik ibare:RG-12/3/2020-31066) Bakanlıktan** biyosidal ürünün piyasaya sürümünü yasaklamasını talep edebilirler.

Gizlilikten muaf olan durumlar

MADDE 47 – (1) (Değişik ibare:RG-12/3/2020-31066) Bakanlığa sunulan bilgi ve belgelerden;

a) Ruhsat veya tescil verildikten sonra aşağıdaki veriler gizli sayılmaz.

8) Maddelerin veya ürünün insanlar, hayvanlar ve çevre üzerindeki etkinliklerini, etkilerini ve uygun olduğu hâllerde, direnç gösterme kabiliyetini saptamak için 12 ila 16 ncı maddelere göre düzenlenmesi gerekli olan test sonuçlarının özeti,

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Uygunluk Kontrolü, Denetim ve Harçlar

Ürünlerin piyasadan çekilmesi

MADDE 54 – (1) (Değişik ibare:RG-12/3/2020-31066) Bakanlık aşağıdaki hükümlere göre haklı şüphe bulunması hâlinde biyosidal ürünleri, aktif maddeleri ve temel maddeleri ya da bu Yönetmelik kapsamında bulunan biyosidal ürünlerin diğer bileşenlerini ambalajları da dâhil olmak üzere piyasadan çekme yetkisine sahiptir. **(Değişik ibare:RG-12/3/2020-31066) Bakanlık**;

a) Biyosidal ürüne ilişkin olarak 5, 8 ve 12 ila 16 ncı maddelerinde belirtilen ruhsat veya tescil hükümleri yerine getirilmemiş ise,

b) Yasaklamalar ve kısıtlamalara ilişkin olarak 39 uncu maddede belirtilen hükümler yerine getirilmemiş ise,

c) Biyosidal ürünün ruhsat veya tescil verilmiş hâlinde farklı olarak bileşimi, sınıflandırması, etiketlenmesi ve ambalajlanmasında insan, hayvan ve çevre sağlığını tehlikeye sokacak biçimde uygunsuzluk tespit edilir ise,

biyosidal ürünleri piyasadan çekebilir.

Güvenlik önlemleri

MADDE 55 – (1) Biyosidal ürünlerin, aktif maddelerin ve temel maddelerin ya da bu Yönetmelik kapsamında bulunan biyosidal ürünlerin diğer bileşenlerinin insan veya hayvan sağlığını ya da çevreyi tehlikeye sokması durumunda, tehlikenin önlenmesi ya da iyileştirmenin yapılması için (Değişik ibare:RG-12/3/2020-31066) Bakanlık aşağıdaki tedbirleri alır veya alınmasını sağlar.

a) Ürünün piyasaya arzının geçici olarak durdurulması,

b) Piyasaya arz edilmiş ürünlerin çekilmesi veya toplatılması,

c) Piyasaya arzının yasaklanması,

ç) Profesyonel kullanıcı ve genel kullanıcıların uyarılması,

d) Piyasaya profesyonel veya genel kullanım amaçlı arz edilmiş bulunan ürünlerin uygun şekilde bertaraf edilmesi ve bu kararın yayımlanması.

4915 SAYILI KARA AVCILIĞI KANUNUNA GÖRE EL KONULARAK MÜLKİYETİ KAMUYA GEÇİRİLEN SAİR EŞYALARLA İLGİLİ YAPILACAK İŞ VE İŞLEMLER HAKKINDA YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 19.12.2009 Resmî Gazete Sayısı: 27437

İKİNCİ BÖLÜM

Av ve Yaban Hayvanları ve Bunlardan Elde Edilen Ürünler Hakkında

Yapılacak İşlemler

Canlı av ve yaban hayvanlarının doğaya salınması

MADDE 6 – (1) Kara Avcılığı Kanunu ve bu Kanun hükümlerine dayanılarak çıkarılan yönetmelikler, Merkez Av Komisyonu kararları, 20/6/1996 tarihli ve 22672 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ve kısa adı CITES olan Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşmeyi ve 27/12/2001 tarihli ve 24623 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşmenin Uygulanmasına Dair Yönetmelik ile taraf olunan diğer uluslararası sözleşmelerin hükümlerine aykırı olarak elde edilen, bulundurulmuş, sergilenen, üretilen ve ticarete konu olan, el konulan canlı hayvan ve ürünlerle ilgili olarak, Av ve Yaban Hayvanları ile Bunlardan Elde Edilen Ürünlerin Bulundurulması, Üretimi ve Ticareti Hakkında Yönetmeliğin 85 inci maddesi hükümleri uygulanır.

(2) Av ve Yaban Hayvanları ile Bunlardan Elde Edilen Ürünlerin Bulundurulması, Üretimi ve Ticareti Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre Türkiye’de yaşayan türlerden olan ve canlı olarak el konulan, özel bakım ve tedaviye muhtaç olmadığı tespit edilen av ve yaban hayvanları, orman idaresi yetkilileri tarafından başka bir şekilde değerlendirilmesine karar verilmediği takdirde doğal yaşama ortamlarına serbest bırakılır. Av ve yaban hayvanlarından yaralı olanlar tedavileri yapıldıktan ve doğal yaşamlarını devam ettirebilecekleri tespit edildikten sonra yaşama ortamlarına, mümkün olduğunda yakalandıkları yaşama alanlarına serbest bırakılır. Bunlardan doğal yaşamlarını devam ettiremeyecek şekilde yaralı olanlar, sakat ve özürlü kalanlara il çevre ve orman müdürlüklerince Av ve Yaban Hayvanları ile Bunlardan Elde Edilen Ürünlerin Bulundurulması, Üretimi ve Ticareti Hakkında Yönetmeliğin hükümleri doğrultusunda Av ve Yaban Hayvanı ve Ürün Bulundurma Belgesi düzenlenerek kurtarma merkezlerine veya bu işle ilgili olarak protokol imzalanan hayvanat bahçelerine teslim edilir.

(3) Canlı av ve yaban hayvanları ile bunlardan elde edilen ürünlere el koyma sonucunda oluşan nakliye, depolama, bakım ve muhafaza masrafları ile canlı hayvana el konulduğu süre içerisinde yapılan tüm masraflar, Kara Avcılığı Kanunu ve bu Kanun hükümlerine dayanılarak çıkarılan yönetmeliklere aykırı hareket edenlerden yürürlükteki mevzuat hükümlerine göre tahsil edilir.

ORMAN, ORMAN ENDÜSTRİ VE AĞAÇ İŞLERİ ENDÜSTRİ MÜHENDİSLERİ İLE SERBEST MESLEK BÜROLARININ ÇALIŞMA ALANLARINA DAİR YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 10.10.2009 Resmî Gazete Sayısı: 27372

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Orman Mühendisi ve Orman Yüksek Mühendislerine Yönelik Mesleki Konular

Orman ve yaban hayatı alanlarında av ve yaban hayvanlarının çoğaltılması ve envanter çalışması

MADDE 38 – (1) Orman ve yaban hayatı alanlarında, 1/7/2003 tarihli ve 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu kapsamında yer alan av ve yaban hayvanlarının, gerek korunarak ve gerekse üretme istasyonlarında üretilerek çoğaltılması, idarenin istekleri ve mevzuat doğrultusunda, periyodik zamanlarda, tekniğine uygun yöntemlerle envanterlerinin çıkartılması çalışmaları yapılır.

Orman ekosistemleriyle bağlantısı olan av ve yaban hayvanlarına ilişkin işler

MADDE 39 – (1) Orman ve yaban hayatı ekosistemleriyle doğrudan ya da dolaylı habitat bağlantısı olan, yaban hayvanlarına ilişkin avlaklar ile koruma ve rezerv alanlarının tefriki, planlaması, tesisi, ve yönetimi işleri, Bakanlığın 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu ve buna dayalı olarak yayınladığı alt düzenleyici işlemler ile belirlediği esas ve usuller doğrultusunda yerine getirilir.

GÜMRÜK YÖNETMELİĞİ

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 07.10.2009 Resmî Gazete Sayısı: 27369 (Mükerrer)

**DÖRDÜNCÜ KİTAP
ÜÇÜNCÜ KISIM
Gümrük Beyanı ve Gümrük Rejimleri**

**BİRİNCİ BÖLÜM
Gümrük Beyanı**

Özelliği olan eşyanın tesliminde basitleştirilmiş usul (Değişik madde başlığı:RG-31/3/2010-27538)

MADDE 147 (1) Özelliği olan eşyanın tesliminde, yükümlünün başvurusu üzerine basitleştirilmiş usullerden yararlanma talebi, **(Değişik ibare:RG-10/1/2013-28524)** yetkilendirilmiş yükümlü veya onaylanmış kişi statüsüne ilişkin koşullar aranmaksızın ilgili gümrük idaresince değerlendirilip kabul edilebilir.

- (2) Birinci fıkra uyarınca teslim edilecek özelliği olan eşya aşağıda belirtilmiştir:
- b) İnsan ve hayvan sağlığı ile ilgili her türlü aşular,
- g) Canlı hayvanlar ve bunların üretilmesi için getirilen yumurtalar,

MADDE 170 – (1) Aşağıda yazılı eşyanın ihracında beyan sözlü olarak yapılır.

d) Kara sınırı bölgesindeki köy ve kasabalar ile pazarlardan sınırın diğer tarafındaki halkın kendi ihtiyaçları için alıp götürecekleri eşya ve hayvanlar ve Türkiye sınır bölgesi halkının sınırın diğer taraf bölgesindeki köy, kasaba ve pazarlara satmak üzere birlikte götürecekleri kendi eşya ve hayvanları,

Geçici ithalatta ve dâhilde işlemede sözlü beyana tabi eşya (Değişik madde başlığı:RG-31/3/2012-28250)

MADDE 171 – (1) Geçici ithalata konu olan ve aşağıda belirtilen eşya gümrük idarelerine sözlü beyan edilir.

a) Sürülerin mevsim göçü nedeniyle veya otlatmak veya çalıştırma veya taşıma işlerinde kullanılmak amaçlarıyla getirilen canlı hayvanlar ile gümrük bölgesine komşu bir sınır bölgesinde yerleşik kişiye ait olan ve bu kişi tarafından kullanılan sınır bölgesinde kullanılmak amacıyla getirilen eşya,

Diğer kurumlarca yapılacak kontroller

MADDE 181 – (1) Yürürlükteki mevzuat uyarınca ilgili gümrük rejimleri kapsamında Türkiye'ye ithali öngörülen her türlü izin veya uygunluk belgesine (**Ek ibare:RG-1/4/2020-31086**) veya bu belgeler yerine geçen bilgiye tabi eşyaya ilişkin yetkili kurumlarca yapılacak kontroller, ithale konu eşyanın kamu ahlakı, kamu düzeni, kamu güvenliği, insan, hayvan ve bitki sağlık ve hayatlarının korunması açısından taşıyacağı muhtemel riske göre; Türkiye Gümrük Bölgesine girişinde veya gümrük beyannamesinin tescil işlemi öncesinde ya da gümrük yükümlülüğünün sona ermesinden sonraki aşamalardan yalnızca birinde ve gümrük idaresinin koordinasyonunda yapılır.

(4) İlgili kurumlarca yapılacak kontrollerin, gümrük beyannamesinin tescil işlemi öncesinde yapılması durumunda:

d) (**Değişik:RG-15/5/2013-28648**) İlgili kurumlarca yapılan kontrol sonucunda eşyanın insan, hayvan, bitki ve çevre sağlığı yönünden tehlikeli ve zararlı olduğunun tespiti halinde, yükümlüsü tarafından derhal yurtdışı edilir. Mevzuat hükümleri saklı kalmak üzere, bu nitelikteki eşya Türkiye Gümrük Bölgesinde imha edilemeyeceği gibi gümrük idarelerine de terk edilemez.

(Değişik bölüm:RG-7/2/2013-28552)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM (*)

Transit Rejimi

Hayvan ve hayvansal maddeler ile bitki ve parçalarının transiti

MADDE 226 – (Başlığı ile Birlikte Değişik:RG-1/8/2017-30141)

(1) Hayvan ve hayvansal maddeler ile bitki ve parçalarının sınır gümrük idaresinde uluslararası anlaşma, kanun ve ikincil mevzuat düzenlemelerine göre gerekli sağlık muayeneleri, ilgili kurumun personeli tarafından yapılır. Bu muayeneler yapılmadan gümrük idaresi eşyanın serbest bırakılmasına veya sevkine izin vermez.

(2) Hayvan ve hayvansal maddeler, bitki ve parçalarının giriş ve çıkış kapıları ve bunların Türkiye'den transit geçirileceği yollar hususunda kanun, tüzük ve anlaşma hükümleri göz önünde tutulur.

MAKİNA EMNİYETİ YÖNETMELİĞİ (2006/42/AT)

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 03.03.2009 Resmî Gazete Sayısı: 27158

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; makinaların, usulüne uygun şekilde kurulduğunda, bakımı yapıldığında ve kendinden beklenen amaçlar doğrultusunda kullanıldığında, insan sağlığına ve güvenliğine ve durumuna göre evcil hayvanlara ve mallara zarar vermiyorsa piyasaya arz edilmelerini ve hizmete sunulmalarını teminen, tasarım ve imalat aşamasında uyulması gereken temel emniyet şartları ile takip edilmesi gereken uygunluk değerlendirme prosedürlerini ve uygunluk değerlendirmesi yapacak onaylanmış kuruluşların görevlendirilmesinde dikkate alınacak asgari kriterleri düzenlemektir.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

m) (Ek:RG-28/9/2014-29133)⁽¹⁾ Temel sağlık ve g#venlik kuralları: İnsanların, durumuna g#re evcil hayvanların ve malların ve uygulanabilen yerlerde #evrenin sağlığının ve g#venliğinin y#ksek seviyede muhafazasını sağlamak i#in bu Y#netmeliğin kapsamındaki #r#nleri tasarlamak ve in#a etmek i#in Ek-I'de belirtilmi# zorunlu h#k#mleri, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Piyasaya Arz, Piyasa G#zetim ve Denetimi

Piyasa g#zetim ve denetimi

MADDE 8 –

(2) (Değişik:RG-28/9/2014-29133)⁽¹⁾ Bakanlık, makinaların sadece bu Y#netmeliğin ilgili h#k#mlerinin gereklerini kar#ıladıkları ve doğru bir şekilde kurulup bakımlarının yapıldığında ve ama#landığı şekilde veya makul bir şekilde #ng#r#lebilir ko#ullar altında kullanıldığı zaman, ki#ilerin ve durumuna g#re evcil hayvanların ve malların, ayrıca uygulanabilen yerlerde #evrenin, sağlık ve g#venliğini tehlikeye atmadıkları s#rece piyasaya arz edilebilmelerini ve/veya hizmete sunulmalarını sağlayacak b#t#n uygun #nlemleri alır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Tedbirler

Koruma h#km#

MADDE 12 – (1) (Değişik:RG-28/9/2014-29133)⁽¹⁾ Bakanlık; bu Y#netmelik kapsamındaki makinaların, “CE” uygunluk i#areti ta#ıdıkları, AT Uygunluk Beyanına sahip oldukları ve amacına uygun olarak kullanıldıklarında insanların, yerine g#re evcil hayvanların veya malların, yerine g#re #evrenin, sağlık ve g#venliğini tehlikeye atabileceğini tespit ederse, makinanın piyasadan toplanması, piyasaya arzının veya hizmete konulmasının engellenmesi veya serbest dolaşımının kısıtlanması i#in gerekli olan b#t#n tedbirleri alır.

SANAYİ, TİCARET, TARIM VE ORMAN İŞLERİNDEN SAYILAN İŞLERE İLİŞKİN YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 03.09.2008 Resmî Gazete Sayısı: 26986

EK-I

4857 SAYILI İŞ KANUNUNUN UYGULANMASI BAKIMINDAN SANAYİ, TİCARET, TARIM VE ORMAN İŞLERİ LİSTESİ

A) Sanayiden Sayılan İşler

12 - Her t#rl# canlı hayvanın kesilmesi, et ve et #r#nlerinin #retilmesi i#leri,

B) Ticarettten Sayılan İşler

1 - Ham, yarı ve tam yapılmı# her t#r bitkisel, hayvansal veya end#striyel #r#n ve malların alım ve satım i#leri,

22 - Botanik ve hayvanat bah#eleri ve ba#a yerde sınıflandırılmamı# k#lt#rel faaliyet hizmetleri,

31 - Karada, g#l ve akarsularda insan veya e#a ve hayvan ta#aıma i#leri,

C) C) Tarım ve Orman İşleri

2 - Her türlü iş ve gelir hayvanlarının yetiştirilmesi, üretimi, ıslahı ve bunlarla ilgili bakım, güdüm, terbiye, kırkım, sağım ve ürünlerinin elde edilmesi, toplanması, saklanması ile bu hayvanların hastalık ve asalaklarıyla mücadele işleri,

ORMAN AMENAJMAN YÖNETMELİĞİ

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 05.02.2008 Resmî Gazete Sayısı: 26778

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ormanın Mevcut Durumunun Tespiti

Orman envanterinin yapılması

MADDE 13 – (1) Amenajman planlarını düzenlemek amacıyla; plan ünitesi orman ekosistemini meydana getiren bitkisel, hayvansal ve mineral kökenli tüm varlıklar, bu ekosistem içinde kendiliğinden oluşan hizmetlerden öne çıkanlar, bu ürün ve hizmetlerin miktarı üzerinde etkili olan doğal ve sosyo-ekonomik faktörler, orman zarar ve hastalıkları hakkında bilgi toplama ve değerlendirme yoluyla orman envanteri yapılır. Buna göre orman envanteri aşağıdaki bölümlerden oluşur;

- Alan envanteri,
- Yetiştirme ortamı envanteri,
- Biyolojik çeşitlilik envanteri,
- Ağaç serveti ve artım envanteri,
- Odun dışı orman ürünleri envanteri,
- Ormanın ürün dışı fonksiyonlarının envanteri,
- Sosyo-ekonomik durum envanteri,
- Sağlık durumu envanteri.

(2) Yetiştirme ortamı, biyolojik çeşitlilik ve odun dışı orman ürünleri ile ilgili envanter bilgileri, Orman Genel Müdürlüğüne öngörülecek içerik ve organizasyon ile uzman birimler tarafından elde edilen verilerden sağlanır. Bunlar dışında ihtiyaç duyulan diğer bilgiler Orman Genel Müdürlüğüne öngörülecek içerik ve organizasyon ile yapılacak envanter çalışmaları ile elde edilir.

Biyolojik çeşitlilik envanteri

MADDE 23 – (1) Biyolojik çeşitlilik envanteri; planlama biriminde bulunan bitkisel türler, yaban hayvanları, genetik çeşitlilik, ekosistem ve süreç çeşitliliğine ait sayısal verilerinin derlenmesi ve yersel dağılım haritalarının düzenlenmesi işlerini kapsar. Disiplinler arası katılımcı anlayış çerçevesinde, ülke ormanlarında biyoçeşitliliği korumaya yönelik konumsal ve zamansal düzenlemeleri yapılır. Biyolojik çeşitlilik envanteri, konunun uzmanlarınca hazırlanarak plan yapıcısına verilir.

(2) Yapılan envanter sonucunda biyolojik çeşitlilik açısından önemli, nesli tehlike altındaki nadir ve endemik türler ve benzeri alanlarının belirlendiği yerlerde ormancılık faaliyetleri o türün biyolojik özellikleri ve ekolojik isteklerine göre yapılır.

Odun dışı orman ürünleri envanterinin genel esasları

MADDE 26 – (1) Odun dışı orman ürünleri envanteri; plan ünitesi sınırları içerisindeki orman ekosisteminde bulunan kök, yaprak, sürgün, kabuk, çiçek, reçine, mazi, sığla yağı, çeşitli bitki, meyve ve ardıç tohumu, palamut, çamfıstığı, kestane gibi tohumlar ve benzeri

bitkisel; kuş, balık, geyik ve benzeri hayvansal; su, kömür, maden gibi mineral kökenli odun dışı varlıkların miktar ve değişim oranlarını alan, sayı, hacim, ağırlık ve konumsal dağılım olarak tespit etmek amacıyla yapılan ölçme, sayım ve değerlendirmeleri kapsar.

(2) Odun dışı orman ürünleri envanteri, merkezi ya da yerel ilgili birimlerin talebi halinde uzmanlar tarafından yapılır. Sonuçlar harita ve rapor halinde ilgili plan yapıcısına verilir.

Hayvansal kökenli orman ürünleri envanteri

MADDE 28 – (1) Hayvansal kökenli orman ürünleri doğrudan veya dolaylı olarak elde edilen ürünleri içerir.

Sağlık durumu envanteri

MADDE 32 – (1) Plan ünitesinde sağlık durumunun envanteri; ormanda hava kirliliği, böcek, mantar, yangın, kar, çığ, don, sel, heyelan, fırtına, yıldırım, yabani hayvan, kaya ve taş yuvarlanması ya da kesim zararları ve benzerleri gibi biyotik ve abiyotik olaylar nedeniyle meydana gelen zarar ve hastalıkların şekil ve derecesiyle ilgili bilgilerin toplanma ve değerlendirilmesi işlerini kapsar.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Silvikültür İşlerinin Düzenlenmesi

Silvikültür işlerinin düzenlenmesi işlemleri

MADDE 52 – (1) Silvikültür işlerinin düzenlenmesi amacıyla aşağıdaki iş ve işlemler yapılır:

1) Hava kirliliği, böcek ve mantar arazları gibi biyotik ve abiyotik olaylar sonucunda zarar gören ormanlarda uygulanacak özel silvikültürel işlemlerin şekil ve esasları belirlenir.

i) Biyolojik çeşitlilik açısından önem taşıyan fauna ve floranın yaşam ortamları hakkında bilgiler verilerek, bu habitatların buldukları yerlerde korunmasına yönelik özel önlemler, özel koruma altındaki kuşların ve diğer hayvanların besin kaynakları, yabani meyve ağaçları ve barınma olanakları, böcek ve mantarlar için alanda belli miktarlarda dikili kuru ve devriklerin bırakılması, ılımlı üretim müdahaleleri, devamlı orman işletmeciliği, doğal yaşlı bireylerin/meşcerelerin oluşturulması, çok aşamalı kontrollü üretim, tıraşlama kesiminin uygulanmaması ve alanların parçalanmaması ve benzeri konular açıklanır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Amenajman Planlarının Uygulanması

Bölme kartları

MADDE 86 – (1) Her tür uygulama ve elde edilen hasılat miktarları kayıt altına alınır. Kayıtlarda, çıkan hasılatın ağaç türü ve ürün çeşidine göre miktarları ile yangın, fırtına, hava kirliliği, don, kar, böcek, mantar ve benzeri etkenler, olağanüstü odun hasılat etası ve bunların meydana getirdiği zararlar da gösterilir.

DOKTORLUK, HEMŞİRELİK, EBELİK, DIŞ HEKİMLİĞİ, VETERİNERLİK, ECZACILIK VE MİMARLIK EĞİTİM PROGRAMLARININ ASGARİ EĞİTİM KOŞULLARININ BELİRLENMESİNE DAİR YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 02.02.2008 Resmî Gazete Sayısı: 26775

İKİNCİ BÖLÜM

Mesleklere İlişkin Gerekli Koşullar

Veteriner hekimlik

MADDE 7 – (1) Veteriner hekimlik eğitimine kabul edilebilmek için asgari lise mezunu olmak gerekir.

(2) Veteriner hekimlik eğitimi bir üniversitede tam gün üzerinden en az beş yıllık eğitimden oluşur.

(3) Veteriner Hekimliği eğitimi sonunda mezun olan veterinerlerin;

a) Veteriner Hekimliğinin esas aldığı temel bilimler konusunda yeterli bilgiye sahip olmaları,

b) Sağlıklı hayvanların yapısı ve fonksiyonları, hayvan yetiştiriciliği, üremesi ve sağlığı, hayvan besleme ve hayvan yemlerinin üretim ve muhafaza teknolojisi konusunda yeterli bilgiye sahip olmaları,

c) Hayvan davranışları ve korunmalarına ilişkin yeterli bilgiye sahip olmaları,

ç) Hayvanlarda veya hayvan sürülerinde görülen hastalıkların nedenleri, yapısı, seyri, etkileri, teşhisleri ve tedavileri konusunda ve hayvanlardan insanlara ve insanlardan hayvanlara bulaşan hastalıklar ile ilgili yeterli bilgiye sahip olmaları,

d) Koruyucu hekimlik konusunda yeterli bilgiye sahip olmaları,

e) İnsan tüketimi için üretilen hayvansal gıdaların ve/veya bileşiminde hayvansal ürün bulunan gıdaların çiftlikten sofraya üretim, imalat, tüketime sunulmuş ve satışlarında yeterli hijyen ve teknoloji bilgisine sahip olmaları,

f) Yukarıda bahsi geçen konular ile ilgili hazırlanmış her türlü hukuki düzenleme hakkında yeterli bilgiye sahip olmaları,

g) Uygun bir danışman nezaretinde yeterli klinik ve pratik tecrübe edinmeleri, gerekmektedir.

(4) Veteriner Hekimlik eğitimindeki asgari eğitim koşullarının sağlanabilmesi için, bu alanda yürütülen yükseköğretim programlarımızın eğitim müfredatlarında Ek-4 sayılı cetvelde belirtilen derslerin bulunması zorunludur.

(5) Veteriner Hekimlik alanındaki uygulama eğitimi tam zamanlı olarak, yetkili kişilerin denetiminde ve 5 yıllık veteriner hekimlik eğitimi içerisinde 6 ayı geçmeyecek şekilde yapılmalıdır. Çeşitli konu grupları arasındaki teorik ve pratik eğitim dağılımı, veteriner hekimin kazanmış olduğu bilgi ve deneyimi mesleğinin icrasında kullanabilmesini sağlayacak şekilde dengelenir ve koordine edilir.

EK-4 SAYILI CETVEL

Veteriner Hekimlik Programında Okutulması Gereken Konular:

1) Temel Konular

- Fizik
- Kimya
- Hayvan Biyolojisi
- Bitki Biyolojisi
- Biyostatistik

2) Mesleki Konular

-Temel Bilimler:

- Anatomi (histoloji ve embriyoloji dahil)
- Fizyoloji
- Biyokimya

-Genetik

-Farmakoloji

-Reçete Bilgisi

-Toksikoloji

-Mikrobiyoloji

-İmmunoloji

-Epidemiyoloji

-Meslek Etiği

Klinik Bilimler:

-Doğum

-Patoloji (patolojik anatomi dahil)

-Parazitoloji

-Klinik Tıp ve Cerrahi (Anestezi dahil)

-Çeşitli evcil hayvanlar, kümes hayvanları ve diğer hayvan türleri üzerine klinik eğitim

-Koruyucu Hekimlik

-Radyoloji

-Reprodüksiyon ve Roprodüktif Hastalıklar

-Veteriner Halk Sağlığı

-Veteriner Hekimlik Kanunları ve Adli Veteriner Hekimlik

-Semiyojoloji

Hayvan Üretimi:

-Hayvansal Üretim

-Hayvan Besleme

-Agronomi

-Hayvan Sağlığı Ekonomisi

-Veteriner Hijyen

-Hayvanların Korunması ve Refahı

-Hayvan Davranışı

Gıda Hijyeni:

-Hayvansal gıdaların ve bileşimde hayvansal gıda bulunan ürünlerin muayene ve kontrolü

-Gıda hijyeni ve teknolojisi

-Uygulamaya yönelik çalışmalar (kesimhanelerde ve gıdaların işlendiği yerlerde yapılan uygulamalı çalışmalar dahil)

BELEDİYE ZABITA YÖNETMELİĞİ

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 11.04.2007 Resmî Gazete Sayısı: 26490

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Görev, Yetki ve Sorumluluk

Görevleri

MADDE 10 –

(1) Belediye zabıtasının görevleri şunlardır:

c) Çevre ve sağlık ile ilgili görevleri;

6) 22/2/1989 tarihli ve 13838 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Yönetmeliğine göre bir yerde hastalık çıkması veya sebebi belli olmayan hayvan ölümlerinin görülmesi halinde ilgili mercilere haber vermek, bu yerleri geçici kordon altına almak, yetkililere bu konuda her türlü yardımı yapmak, imhası gereken hayvanların yetkililer tarafından itlaf edilmesine yardımcı olmak, bunların insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde imhasını yaptırmak.

7) 17/12/2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yurt İçinde Canlı Hayvan ve Hayvansal Ürünlerin Nakilleri Hakkında Yönetmeliğe göre her türlü hayvan ve hayvansal ürünlerin naklinde kullanılan pasaport, nakil belgesi, veteriner sağlık raporu ve nakil beyannamesi gibi belgeleri kontrol etmek ve ilgili belgeler olmadan yapılan hayvan ve hayvansal ürünleri alıkoyarak mülki idare amirine bildirilmesini sağlamak.

8) 24/6/2004 tarihli ve 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu ile belediyelere, zabitanın görevleri içerisinde verilen yetkileri kullanmak.

DENİZ ÇEVRESİNİN PETROL VE DİĞER ZARARLI MADDELERLE KİRLENMESİNDE ACİL DURUMLARDA MÜDAHALE VE ZARARLARIN TAZMİNİ ESASLARINA DAİR KANUNUN UYGULAMA YÖNETMELİĞİ

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 21.10.2006 Resmî Gazete Sayısı: 26326

ALTINCI BÖLÜM

Acil Müdahale Operasyonlarının Sona Erdirilmesi

Kirlilikten etkilenen alanların tespiti ve rehabilitasyonu

MADDE 33 – (1) Bakanlık müdahale işlemleri sonrasında, kirlenmenin etkilediği alanların tespiti ve rehabilitasyonu çalışmaları ile kirlenmenin insan sağlığı, bitki ve hayvan varlığı ile doğal ve tarihsel değerler üzerinde uzun dönemli etkilerinin tespiti amacıyla izleme çalışmaları yapar veya yaptırır.

(2) Uygulama alanlarında gemi ve/veya kıyı tesislerinden kaynaklanan olay sonucu bozulan çevrenin yeniden oluşturulmasından gemi ve/veya kıyı tesislerinin sorumlu tarafları müteselsilen sorumludur.

(3) Müdahale sonrası deniz çevresinin rehabilitasyonu Bakanlık tarafından yapılır veya yaptırılır ve rehabilitasyon işlemlerine ilişkin giderler zarardan sorumlu gemi ve/veya kıyı tesisi sahiplerinden alınır. Kirletici ve sorumlu kişinin tespit edilemediği olaylar sonrasında rehabilitasyon için yapılan harcamalar Bakanlık tarafından karşılanır.

(4) Rehabilitasyon planlarının hazırlanması ve uygulanmasında, Bakanlık koordinasyonunda ilgili kurum/kuruluş, üniversite ve gönüllü kuruluşlardan oluşturulan bilimsel komisyonun önerileri dikkate alınır.

(5) Bakanlık yukarıda belirtilen görevlerin icra edilmesi için gerekli görmesi halinde en yüksek risk altında bulunan bölgeye yakın rehabilitasyon merkezi kurabilir.

(6) Rehabilitasyona ve rehabilitasyon planlarının hazırlanmasına ilişkin teknik detaylar acil müdahale planlarında belirtilir.

(7) Kirlilikten etkilenen alanların rehabilitasyonundan önce, olay esnasında ve sonrasında oluşan atıkların özelliklerine göre sınıflandırılarak toplanması, uygun bertaraf

tesisine taşınması ve bertarafı, bu Yönetmelik ve eklerinde yer alan usul ve esaslara göre hazırlanan acil müdahale planlarında belirtilen kurum/kuruluşların koordinatörlüğünde ve ilgili mevzuat kapsamında yapılır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Zarar Tespit Komisyonu, Zararların Tespiti ve Tazmini

Zarar tespit komisyonunun görevleri

MADDE 39 – (1) Bu Yönetmeliğin 38 inci maddesinde çalışma usul ve esasları belirtilen zarar tespit komisyonu; olay sonucu ortaya çıkan kirlenmenin temizleme masraflarını, koruyucu önlemlere ilişkin masrafları, canlı kaynaklar ve deniz yaşamına verilen zararları, bozulan çevrenin yeniden oluşturulması, toplanan atıkların taşınması ve bertarafı için yapılacak masrafları, geçim için kullanılan doğal ve canlı kaynaklarda meydana gelen zararları, özel mallardaki zararları, şahısların yaralanması ve ölümünden kaynaklanan zararları, gelir kayıplarını, gelir ve kazanç kapasitelerine verilen zararları ve diğer kamu zararlarını belirleme görevlerini yapar.

TÜRK VETERİNER HEKİMLERİ BİRLİĞİ HİZMETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİNE İLİŞKİN UYGULAMA YÖNETMELİĞİ

Yayımlandığı Resmî Gazete:

*Resmî Gazete Tarihi: 13.09.2006 Resmî
Gazete Sayısı: 26288*

YEDİNCİ BÖLÜM

Odalarda Hizmetlerin Yürütülmesi

Hayvanların saygı görme hakları

MADDE 57 – (1) Odalar, Paris UNESCO tarafından 15/10/1978 tarihinde resmen ilan edilen Hayvan Hakları Bildirgesinde bildirilen hayvanların saygı görme haklarına, hayvan onuruna aykırı davranış ve bütün hayvanların, insanlarca gözetilme, bakım ve korunma haklarıyla bağdaşmayan her türlü işkenceye karşı çıkar. Hayvanlara işkence yapanlar hakkında kanunî işlem uygulanır.

(2) Her oda kendi bölgesinde hayvanlara işkence yapılmasına göz yuman ya da işkenceye karışan veya vasıta olan veteriner hekimleri kovuşturup haysiyet divanına gönderir. Oda haysiyet divanları bu iddiaları Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Kanun, hukukun genel ilkeleri ve Dünya Veteriner Hekimleri Birliğinin Meslekî Etik Kuralları ışığında özenle inceler ve gerek gördüğü işlem ve girişimleri yapar.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Deontoloji

Meslek yemini

MADDE 62 – (1) Veteriner hekimler mezuniyet belgelerini veya diplomalarını almadan önce veteriner fakültelerinde düzenlenen bir törende Merkez Konseyi veya oda temsilcisinin de katılımı ile veteriner hekimliği andını topluca okuyarak Meslek Yemini ederler. Toplantıya katılmayanlara dekan veya görevlendireceği bir yetkilinin, Merkez Konseyinin veya oda temsilcisinin katılımı ile Meslek Yemini ettirilir. Veteriner hekimler,

meslek yaşamları boyunca veteriner hekimliği andı, çevre ve doğa koruma bilinci ile İnsan ve Hayvan Hakları Bildirgelerini de göz önünde bulundururlar.

Veteriner hekimlerin görevleri

MADDE 63 – (1) Veteriner hekimlerin başta gelen görevleri; görevleri gereği ilişkili oldukları iş, meslek sahipleri ve meslektaşları ile tam bir uyum ve anlayış içerisinde çalışarak hayvan refahı kurallarına uymak ve uygulamasını temin etmek, hayvan sağlığını korumak, hayvan varlığının ve hayvansal ürünlerin artırılmasını sağlamak, veteriner halk sağlığını ve gıda güvenliğini sağlamak, hayvan sahiplerinin duygu ve düşüncelerine saygı göstermektir.

Meslek onurunu zedeleyici davranışlardan kaçınma

MADDE 64 – (1) Veteriner hekim, mesleğini doğrulukla icra etmek ve onu yüceltmekle yükümlü olup, meslekî faaliyetleri dışında da meslek onurunu zedeleyici davranışlardan kaçınmak zorundadır.

İlk yardım

MADDE 66 – (1) Veteriner hekim, görevi ve uzmanlığı ne olursa olsun, zorunlu ve acil durumlarda hayvanlar üzerinde ilk yardım yapabilir. Ancak, bir zorlama karşısında bunu ret hakkına sahiptir.

Hasta ve hasta sahibine özen gösterme

MADDE 83 – (1) Veteriner hekim, hasta sahibinin üzüntü ve duygusallığını anlayışla karşılamak, hasta hayvana gerekli özeni göstermek, onu tedavi etmek ve hayatını kurtarmak olasılığı bulunmadığı durumlarda bile acısını azaltmaya veya dindirmeye çalışmak zorundadır.

Hayvan sahibinin uyarılması

MADDE 84 – (1) Veteriner hekim, 8/5/1986 tarihli ve 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunundaki ilgili hükümler saklı kalmak koşuluyla, hayvan sahibinin özel ve çevresel yaşamına karışamaz. Ancak, hayvanın kendisinin ve çevresinin sağlığı bakımından zorunlu durum varsa gerekli uyarıları ve önerileri yapar.

Veteriner hekimin hastaya karşı sorumlulukları

MADDE 85 – (1) Veteriner hekim, müşterisine karşı kanunların ve mesleğin kendisinden istediği tüm görevleri yapmakla yükümlüdür.

Teşhis ve tedavinin nasıl yapılacağı

MADDE 86 – (1) Veteriner hekim, bilimsel yöntemlere uyarak teşhis koyar ve gereken tedaviyi yapar. Hastalığın şifa ile sonuçlanmayışı veteriner hekimin başarısızlığını göstermeyeceği gibi bu nedenle veteriner hekimin kınanması da kabul edilemez.

Konsültasyon

MADDE 87 – (1) Veteriner hekim, hasta sahibinin konsültasyon dileğini saygıyla karşılar; ancak ret hakkı da saklıdır.

<p>Konsültasyon tartışması</p> <p>MADDE 88 – (1) Konsültasyon tartışması hayvan sahibinden uzakta yapılır. Yöntem, teşhis ve tedavide bir değişiklik gerekirse, sonuç konsültant veteriner hekim tarafından meslek ve meslektaşına hiçbir eleştiri getirmeyecek şekilde hayvan sahibine anlatılmalıdır.</p>
<p>Konsültasyondaki görüş ayrılığı</p> <p>MADDE 89 – (1) Konsültant veteriner hekim ile hastayı önceden tedavi eden veteriner hekim arasında tedavi konusunda görüş ayrılığı doğarsa ve hayvan sahibi konsültant veteriner hekimin tedavi yöntemini tercih ederse, veteriner hekim hastayı bırakabilir.</p>
<p>Konsültant veteriner hekimin tedaviyi uygun görmemesi</p> <p>MADDE 90 – (1) Konsültant veteriner hekim, tedaviyi uygun görmezse bu konudaki görünüşü tartışmaya meydan vermeden bildirir ve gerekirse konsültasyon tutanağına görüşlerini yazarak imzalar. Tedaviyi değiştirecek hiçbir girişim de bulunmaz.</p>
<p>Müdahale edilen hasta hakkında bilgi alma</p> <p>MADDE 91 – (1) Veteriner hekim muayenesini yaptıktan sonra teşhise yardım olması bakımından, daha önce bir meslektaşı tarafından yapılmış bir müdahale varsa bunun hakkında bilgi alabilir. Ancak, meslektaşını eleştirmekten kaçınmak zorundadır.</p>
<p>Konsültant veteriner hekimin müdahalesi</p> <p>MADDE 92 – (1) Konsültant veteriner hekim, meslektaşı olmadan olayla ilgilenmeyip meslektaşı ile baş başa yapacakları görüşme sonucunda serbestçe müdahalede bulunabilir. Kanılarını meslektaşı ile tartışmadan hasta sahibine açıklayamaz.</p>
<p>İlk veteriner hekimin onayı</p> <p>MADDE 93 – (1) Konsültant veteriner hekim, hasta hayvanın veya hasta sahiplerinin, ısrarlı isteği ve hayvanı tedavi eden ilk veteriner hekimin onayı olmadıkça hastayı tedavi edemez. İlk hekim bu durumu onaylamıyorsa hastayı bırakabilir.</p>
<p>Veteriner hekimin tedaviyi bırakması</p> <p>MADDE 94 – (1) Veteriner hekim, başlamış olduğu tedaviyi, sonuçlandırmadan bırakabilir. Ancak, bu gibi durumlarda başka bir veteriner hekimin tedavi ve girişimlerine olanak verecek zamanı önceden hesaplayarak hasta sahibine bildirmesi gerekir.</p> <p>(2) Hasta hayvanın bırakılması durumunda hayvanın yaşamının tehlikeye girmesi, sahibinin ekonomik yönden zarar görmesi veya hasta hayvanın çevresine zarar vermesi söz konusu ise, veteriner hekim mevzuata uygun önlemleri almadıkça hastasını bırakamaz.</p> <p>(3) Hasta hayvanı bırakan veteriner hekim, istenildiği takdirde veya gerekli olduğu durumlarda, hasta hayvana ilişkin gözlemlerini içeren bir belgeyi hasta sahibine verir.</p>
<p>Ücretlerin alınmasında uyulacak kurallar</p> <p>MADDE 95 – (1) Veteriner hekimler hasta sahiplerinden alacakları ücret konusunda aşağıdaki kurallara uymak zorundadır.</p> <p>a) Veteriner hekimler, bağlı oldukları oda tarafından hazırlanan ve Merkez Konseyi tarafından onaylanan, muayene tetkik ve tedavi ücretleri ile iş sözleşmeleri için belirlenen</p>

asgari ücretlere uymak zorundadır. Veteriner hekimlerin gerekli gördükleri durumlarda hasta sahibinden muayene ve uygulayacağı tedavi için ücret almamaya hakları vardır. Ücret alınırsa, alınan ücret asgari ücretin altında olamaz.

b) Özel hayvan hastaneleri, poliklinikler, laboratuvar ve benzeri kuruluşlarda çalışan veteriner hekimler, odaların saptadığı, Merkez Konseyinin onayladığı asgari ücretin altında bir ücretle çalışamazlar.

c) Ücretin tespitinde veya ödenmesinde üçüncü şahısların aracılığı kabul edilmez.

ç) Hasta hayvanın sahibine önceden bildirilmeyen veya onun onayı alınmadan çağrılan yardımcı veteriner hekim için ayrıca ücret istenemez.

Tamamlanmadan bırakılan tedavilerin ücretleri

MADDE 96 – (1) Maktu ücretle yapılan tedavilerde, tedavi herhangi bir nedenden dolayı tamamlanmadan bırakılmışsa, tedaviyi o zamana kadar sürdüren veteriner hekim, emeğinin ve harcamalarının karşılığı olan ücreti alır. Ücret peşin alınmışsa fazlası geri verilir.

Veteriner hekimlerin uyacağı kurallar

MADDE 97 – (1) Veteriner hekimler, müşterilerine yönelik duyurularında; gazete, afiş, broşür, el ilanı ve bu gibi her türlü iletişim araçlarında yapacağı duyurularında; adres, telefon numarası, muayene günü ve saatleri, sahip olduğu unvan, acil olaylar için ev adresi ile muayenehaneyi bulmada yardımcı olacak işaretler dışında reklam niteliği taşıyan frapan renkler, müşteriye maddi ve manevi avantaj sağlanacağını belirten her türlü yazılar, ifadeler, bilimsel ve eğitici nitelik taşımayan ışıklı gösteriler, süslemeler veya aracı, propagandacı gibi meslek gururunu düşürecek nitelikteki uygulamalardan kaçınmak zorundadır.

ONUNCU BÖLÜM

Disiplin Suçları ve Cezaları

Disiplin cezaları

MADDE 116 – (1) Haysiyet divanı, odaya üye olmayan veya Kanunun kendilerine tahmil ettiği diğer vecibeleri yerine getirmeyen ve evrakı divana tevdi edilen oda üyeleri hakkında fiil ve hareketlerinin mahiyetine göre aşağıda yazılı disiplin cezaları verir.

a) Yazılı ihtar,

b) Kanunda belirtilen miktarlarda para cezası,

c) Onbeş günden altı aya kadar meslek icrasından geçici olarak men kararı.

(2) Cezaların verilmesinde sıra gözetilmez. Ancak, suç sayılan davranışın nitelik ve sonuçlarına göre, bu cezalardan biri uygulanır. Oda haysiyet divanı ve Yüksek Haysiyet Divanı suçun oluşumunu dikkate alarak, gerekçesini belirtmek suretiyle bir üst ceza verebileceği gibi suçun tekrarlanması hâlinde de bir üst ceza uygulanır. Kararda, cezanın niçin verildiği gerekçesi ile birlikte açıklanır.

(3) Hangi hâllerde ne tür disiplin cezası verileceği aşağıda belirtilmiştir.

a) Yazılı İhtar: Veteriner hekime veya bu Yönetmelik kapsamındaki kişilere mesleğini uygularken ve/veya meslektaşları ile olan ilişkilerinde daha düzenli bir tutum ve davranış içinde olması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir. Yazılı ihtar gerektiren fiil ve hâller şunlardır:

- 1) Meslektaşları, diğer meslek üyeleri, hasta sahipleri ve halkla ilişkilerinde bu Yönetmelik hükümlerine aykırı davranmak,
- 2) Meslekî çalışmalarını sırasında öğrendiği sırları kanunî zorunluluk olmadıkça açıklamak,
- 3) Mesleğini icra ederken meslek çıkarlarını toplum çıkarlarının üstünde tutmak,
- 4) Meslekî nüfuz ve imkânlarını kişisel çıkarları yolunda kullanmak,
- 5) Tabela, ilan ve reçete kâğıtlarında kanunen kazanılmış sıfatlar dışında unvanlar kullanmak,
- 6) Propaganda ve reklam mahiyetinde çalışma yerlerini ve ihtisaslarını bildirir ilanlar tertip etmek, tabela, ilan, reçete ve bunun gibi yerlerde reklam ve propaganda mahiyetinde biçim ve işaretler kullanmak, yazılı ve görsel yolla reklam ve propaganda yapmak,
- 7) Mevzuata uygun olmayan reçete kâğıdı kullanmak,
- 8) Mevzuata uygun olmayan biçim ve miktarda ilaç, aşı ve serum bulundurmak,
- 9) Birden fazla yerde muayenehane, poliklinik veya hastane açmak,
- 10) Meslekten olmayan bir kişinin ya da veteriner hekim unvanı kazanmamış bir yardımcının veteriner hekimliği faaliyetine izin vermek,
- 11) Hastaya ilgi göstermemek veya özensiz davranmak,
- 12) Başlamış olduğu tedaviyi, hasta hayvanın yaşamının tehlikeye girmesini, sahibinin ekonomik zarar görmesini veya hasta hayvanın çevresine zarar vermesini önleyici tedbirleri almadan bırakmak,
- 13) Meslektaşları ile uyumsuz ve olumsuz ilişki içinde olmak, meslektaşını yermek, küçük düşürücü söz, yazı veya harekette bulunmak veya meslekten olmayan birinin meslektaşına karşı bu tür eylemlerine karşı meslektaşını korumamak,
- 14) İş yerini bir ayı geçen süreden fazla geçici olarak başka meslektaşına devrettiğinde bağlı olduğu odaya bildirmemek,
- 15) Meslek organlarınınca düzenlenen eğitim, etkinlik ve toplantılara çağrıldığı hâlde katılmamak,
- 16) Görevli olduğu kurumlar ve meslek organlarınınca kendilerine verilen görevleri yapmamak, verilen göreve özen ve ivedilik göstermemek,
- 17) Stajyer meslektaşlarının yetişmesinde bilgi ve görgülerini aktarabilecek ortamı hazırlamamak, meslekî sevgi ve saygının yerleşmesini, olumlu yönde gelişmesini sağlayacak şekilde hareket etmemek,
- 18) Taşındığı sıfatın gerektirdiği vakara yakışmayan tutum ve davranışta bulunmak,
- 19) Görevine ve iş sahiplerine ilgisiz kalmak,
- 20) Özel bir maksada dayalı olmaksızın yetkili olmadığı hâlde, mesleğiyle ilgili bilgi sızdırmak,
- 21) Mesleği ile ilgili asılsız bilgiler yaymak,
- 22) Görev mahallinde uygulanması gereken usul ve esaslara aykırı davranmak,
- 23) Hizmet içi ve dışında konumunun gerektirdiği itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışta bulunmak,
- 24) İş arkadaşlarına, hasta ve iş sahiplerine söz veya hareketle sataşmak,
- 25) Görev yerinde genel ahlak ve edep dışı davranışlarda bulunmak,
- 26) Çıkar sağlamak amacıyla hasta ve iş sahiplerine bilerek yanlış uygulamalar yapmak,

27) Görevin gereği hazırladığı belgelerde ilgili kanunlarca belirlenen usul ve esaslara uymamak veya bu belgelerde tahrifat yapmak,

28) Kanun, yönetmelik, yönerge ve Birlik organlarının karar ve talimatlarına uygun hareket etmemek.

b) Para cezasını gerektiren fiil ve hâller şunlardır:

1) Mevzuata uygun olarak muayenehane, poliklinik, hastane veya laboratuvar açmadan muayene ve tedavi yapmak,

2) İş ve ikamet adresi değişikliklerini odaya bildirmemek,

3) Veteriner hekimin ikametgahı dışında veya birden fazla yerde muayenehane açması,

4) Genel hekimlik kuralına aykırı teşhis ve tedavi yapmak,

5) Mevzuatın gerektirdiği kayıtları tutmamak, usulüne uygun reçete ve evrak kullanmamak,

6) Oda asgari ücret tarifesinin altında ücret almak,

7) Kamu dışında çalışan veteriner hekimlerin iş sözleşmelerini odaya onaylatmamaları, odanın uygun görmediği ücret ve sosyal haklar ile çalışmak,

8) Oda onaylı iş sözleşmesi olmadan gerçek veya tüzel kişi veyahut kurumlara süreli/sürekli hizmet vermek veya bu kuruluşlar adına hizmet vermek,

9) Meslekî şeref ve haysiyet ihlal edici bir cürüm yüzünden üç yıl veya daha fazla hapis cezasına mahkûm olmak,

10) Kanunen kazanılmamış meslekî ve akademik unvanları kullanmak,

11) Geçerli bir mazereti olmaksızın seçimle ilgili oda genel kurulu toplantılarına veya delege olduğu hâlde Büyük Kongreye katılmamak,

12) Aidat ve oda yönetim kurulu tarafından belirlenen ödentileri zamanında ödemeyerek kanunî takibata sebebiyet vermek, oda üyelik görevlerini yerine getirmemek,

13) İş yerlerinde, 28/2/2001 tarihli ve 4631 sayılı Hayvan Islahı Kanununa göre, hayvan sağlığında kullanılan ilaçları bulduran ve satan veteriner hekimlerin etiket üzeri fiyat uygulamasına uymamaları,

14) Kanunun 55 inci maddesi gereğince haklarında meslek icrasından men kararı verilen veteriner hekimlerin, cezaları Yüksek Haysiyet Divanınca tasdik edilmiş ve tebliğ edilmiş bulunmasına rağmen mesleklerini icra etmeleri,

15) Yürüttüğü görevle ilgili konularda yalan ve/veya yanlış beyanda bulunmak,

16) Görevi gereği verilen belgelerde tahrifat yapmak, tahrif edilmiş belgeleri kullanmak veya başkalarına kullandırmak,

17) Gerçeğe aykırı rapor veya belge düzenlemek,

18) Mesleğini ve diplomasını başkalarının rant sağlaması amacına uygun kullanılmasına imkân vermek,

19) Hayvan sağlığını korumada ihmalde bulunmak.

c) Meslek icrasından geçici olarak men cezasını gerektiren fiil ve hâller şunlardır:

1) Görev yaptığı bölgenin odasına kayıtlı olmadan veteriner hekimlik mesleğini icra etmek,

2) Çıkar sağlamak amacıyla bilerek usule uygun olmayan tedavi yapmak veya ekonomik kayba yol açmak,

3) Duyurulması zorunlu hayvan hastalıklarının ilgili kurumlara bildirilmesine kayıtsız kalmak,

4) Salgın hayvan hastalıklarıyla savaşta uyulması gereken kuralları yerine getirmemek,

- 5) Hayvanlara eziyet etmek,
6) İnsan sağlığını tehdit eden hayvansal gıdaların üretimi, korunması ve tüketimi sürecinde görevini savsaklamak.

Suç duyurusu

MADDE 117 – (1) Bu Yönetmelikte öngörülen disiplin cezaları kesinleştiği takdirde, disiplin cezalarına temel oluşturan eylem ayrıca Türk Ceza Kanunu uyarınca da suç oluşturuyorsa, oda yönetim kurulunca Cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunulması zorunludur.

(2) Kesinleşen her türlü disiplin cezası gerekçeleri ile birlikte Merkez Konseyi veya odanın bülten ve yayın organlarında yayınlanır.

TARIM SİGORTALARI HAVUZU ÇALIŞMA USUL VE ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 18.05.2006 Resmî Gazete Sayısı: 26172

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Tanımlar

MADDE 4 - (1) Bu Yönetmelikte geçen;
b) Çiftlik hayvanları: Büyükbaş hayvanlar, küçükbaş hayvanlar, kümes hayvanları ve kültür balıkçılığı ürünlerini, ifade eder.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Riskler ve Ekspertiz İşlemleri

Havuz tarafından teminat altına alınacak riskler

MADDE 24 - (1) Kapsama alınacak bitkiler, bitkisel ürünler ve seralar, tarımsal yapılar, tarım alet ve makineleri ile çiftlik hayvanları için kuraklık, dolu, don, sel, taban suyu baskını, fırtına, hortum, deprem, heyelan, yangın, kaza ve zararlılar ile hayvan hastalıklarının neden olacağı zararlar ve/veya tarım sektörü bakımından önemli görülecek diğer riskler, Kurulun teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenir.

Havuz eksperleri ve eğitimi

MADDE 25

(4) Sigortaya kabul öncesinde çiftlik hayvanlarının risk inceleme işlemleri veteriner hekim ve zootechnist ziraat mühendisi, sigortalı çiftlik hayvanlarının hasar tespit işlemleri ise veteriner hekim tarafından yapılır.

CEZA İNFAZ KURUMLARINDA BULUNDURULABİLECEK EŞYA VE MADDELER HAKKINDA YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:	<i>Resmî Gazete Tarihi: 17.06.2005 Resmî Gazete Sayısı: 25848</i>
İKİNCİ BÖLÜM Koşu, Oda ve Eklentilerinde Bulundurulabilecek Kişisel Eşya, Gıda, Tıbbi Malzeme ve Diğer İhtiyaç Maddeleri	
Bulundurulabilecek hayvanlar ile diğer eşyalar Madde 15 — Hükümlüler, oda sistemine geçmiş ceza infaz kurumlarının koşu, oda ve eklentilerinde, bir adet kafes ile bir çift kanarya, bülbül veya muhabbet kuşu gibi küçük kafes kuşu bulundurabilir. Henüz oda sistemine geçmemiş diğer ceza infaz kurumlarında, kafes ve kuş sayısı idare tarafından belirlenir. Koşu veya odada kuş bulundurulabilmesi için, birlikte kalan hükümlülerin rızalarının alınması zorunludur.	

KOZMETİK YÖNETMELİĞİ	
Yayımlandığı Resmî Gazete:	<i>Resmî Gazete Tarihi: 23.05.2005 Resmî Gazete Sayısı: 25823</i>
BEŞİNCİ BÖLÜM Çeşitli ve Son Hükümler	
Hayvanlar üzerinde yapılan testler Ek Madde 2 – (Ek:RG-15/7/2015-29417 2.mükerrer) (1)(Değişik:RG-26/1/2016-29605) Bir kozmetik ürünün güvenliliğine ilişkin genel yükümlülükler saklı kalmak üzere, bilimsel ve teknolojik gelişmeler ile ilgili yasal düzenlemelerde yapılan güncellemeler göz önünde bulundurularak alternatif bir yöntemin validasyonunun yapılması ve kabul edilmesinin ardından söz konusu alternatif yöntem haricindeki bir yöntemin kullanıldığı hayvan testlerine tabi tutulmuş olan; a) Nihai bir formülasyon içeren kozmetik ürünlerin piyasaya arzı, b) Ürün bileşenleri veya ürün bileşenleri kombinasyonlarını içeren kozmetik ürünlerin piyasaya arzı, c) Ürün bileşenleri veya ürün bileşenleri kombinasyonlarına yönelik testlerin yapılması, yasaktır. (2) Ayrıca, bir kozmetik ürünün güvenliliğine ilişkin genel yükümlülükler saklı kalmak üzere, bitmiş kozmetik ürünler için hayvan testlerinin yapılması yasaktır. (3) Mevcut bir kozmetik ürün bileşeninin güvenliliğine ilişkin ciddi kaygıların ortaya çıktığı istisnai durumlarda, aşağıdaki koşulların sağlanması halinde Kurum bu istisnaları değerlendirir: a) İlgili ürün bileşeninin yaygın olarak kullanıldığı ve benzeri bir işlevi yerine getirebilecek diğer bir ürün bileşeni ile değiştirilememesi, b) İnsan sağlığına ilişkin spesifik problem mevcut olduğunda hayvan testleri yapılmasına duyulan ihtiyacın gerekçelendirilmesi ve detaylı bir araştırma protokolü ile desteklenmesi.	

YABAN HAYATI KORUMA VE YABAN HAYATI GELİŞTİRME SAHALARI İLE İLGİLİ YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 08.11.2004 Resmî Gazete Sayısı: 25637

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç ve Kapsam, Hukuki Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve Kapsam

Madde 1 — Bu Yönetmelik, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu kapsamında olan av ve yaban hayvanları ile birlikte bunların yaşama ortamlarını korumak amacıyla yaban hayatı koruma ve yaban hayatı geliştirme sahalarının kuruluşu, yönetimi, denetimi ve bu alanlarda izin verilecek ve yasaklanacak faaliyetlerle ilgili usul ve esasları düzenler.

Tanımlar

Madde 3 — Bu Yönetmelikte yer alan;

f) Av Hayvanı: Kanun kapsamında avlanan, korunan ve Bakanlıkça belirlenen listede yer alan hayvanları,

g) Yaban Hayvanı: Sadece suda yaşayan memeliler dışında kalan ve Bakanlıkça belirlenen bütün memelileri, kuşları ve sürüngenleri,

h) Endemik Tür: Sadece bir bölgede bulunan, diğer bölgelerde bulunmayan türleri,

i) Hedef Tür: Yaban hayatı koruma ve yaban hayatı geliştirme sahalarında sahanın ayrılmasına gerekçe olan türü veya türleri,

j) Avlak: Av ve yaban hayvanlarının doğal olarak yaşadıkları veya sonradan salındıkları sahaları,

k) Özel Avlak: Bir bütün teşkil eden özel mülkiyetteki tapulu arazilerden, Bakanlığın avlaklar için tespit ettiği ve tanımladığı şartlara uygun olan avlakları,

l) Devlet Avlağı: Devlet ormanları, toprak muhafaza ve ağaçlandırma sahaları ve benzeri yerlerle Devlet tarım işletmeleri, baraj gölleri ve emniyet sahalarında, ilgili kuruluşun muvafakatı alınarak Bakanlıkça avlak olarak ayrılan yerleri,

m) Genel Avlak: Özel ve devlet avlakları dışında kalan bütün av sahaları ile göl, lagün, bataklık ve sazlık gibi sahaları,

n) Örnek Avlak: Devlet avlakları ve genel avlaklar içinde Bakanlıkça belirlenecek esaslara göre ayrılan ve işletilen veya işletirilen avlakları,

o) Avlanma Planı: Envanteri yapılan, sınırları belli bir avlak alanında, avlanmasına izin verilen av hayvanlarının tür, yaş itibarıyla kaç adet ve hangi usul ve kurallara uyularak ne kadar süre içerisinde avlanacağını düzenleyen ve yaşama ortamının geliştirilerek sürdürülmesi için gerekli önlemleri öngören ve Genel Müdürlükçe onaylanmış planı,

p) Yaban Hayatı Koruma Sahası: Yaban hayatı değerlerine sahip, korunması gerekli yaşam ortamlarının bitki ve hayvan türleri ile birlikte mutlak olarak korunduğu ve devamlılığının sağlandığı sahaları,

r) Yaban Hayatı Geliştirme Sahası: Av ve yaban hayvanlarının ve yaban hayatının korunduğu, geliştirildiği, av hayvanlarının yerleştirildiği, yaşama ortamını iyileştirici tedbirlerin alındığı ve gerektiğinde özel avlanma plânı çerçevesinde avlanmanın yapılabildiği sahaları,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Yaban Hayatı Koruma ve Geliştirme Sahalarının Seçim Kriterleri ve Temel İlkeler

Yaban Hayatı Koruma Sahalarının Seçim Kriterleri

Madde 4 — Yaban hayatı koruma sahaları, Kanun kapsamına giren av ve yaban hayvanlarından;

- a) Endemik türlerden gerekli görülen,
- b) Nesilleri tehlike altında görülen,
- c) Gen kaynağı değerini muhafaza bakımından korunması gereken türlerin yaşadığı, asgari yaşam alanı büyüklüğüne sahip,
- d) Biyolojik çeşitliliği yüksek, alanlardan seçilir.

Yaban Hayatı Geliştirme Sahalarını Seçim Kriterleri

Madde 5 — Av ve yaban hayvanlarının veya biyolojik çeşitliliğin korunması gereken alanların muhafazası veya göçmen türlerin göç yollarını güvence altına almak için, yaşama ortamlarının korunduğu, geliştirildiği, av hayvanlarının yerleştirildiği, yaşama ortamlarını iyileştirici tedbirlerin alındığı ve gerektiğinde özel avlanma planı çerçevesinde avlanmanın yapılması amacı ile içerisinde hedef tür veya türlerin doğal olarak bulunduğu veya yeniden yerleştirildiği, av ve yaban hayvanlarının barınma, beslenme ve uygun yaşama koşulları ile doğal peyzaja sahip alanlardan seçilir.

Temel İlkeler

Madde 6 — Yaban hayatı koruma ve geliştirme sahaları, yaban hayvanlarının barınma, beslenme ve üreme gibi yaşamsal ihtiyaçlarını temin edebileceği uygun yaşama şartlarına sahip, hedef tür ve/veya türlerin yıl içerisindeki mevsimsel olarak yaptıkları göç ve yayılma alanlarını, üreme alanlarını ve göç yollarını içeren, geliştiren ve artan popülasyonu barındırabilecek büyüklükte olmalıdır.

Bu alanlarda koruma altına alınacak tür ve türlerin üreyip çoğalmalarına imkan sağlayacak popülasyon büyüklüğü bulunmalıdır. Ancak endemik, nesli tehlike altında olan veya benzer statüde bulunan türlerin popülasyon miktarına bakılmaksızın yaşama alanları, yaban hayvanı koruma sahası olarak ilan edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yönetim Esasları

Yasaklanan Faaliyetler

Madde 13 — Yaban hayatı koruma ve geliştirme sahalarında, yönetim ve gelişme planlarında yer alan faaliyetler ve yapılaşmalar dışındaki faaliyetler ve yapılaşmalara izin verilemez, ekosistem bozulamaz. Bu alanların dışında da olsa bu sahalar olumsuz etki yapacak tesislere izin verilemez, varsa mevcut tesislerin atıkları arıtılmadan bırakılamaz. Bu sahalar içerisinde çöp depolama ve imha alanları oluşturulamaz, onaylanmış plânlarda belirtilen yapı ve tesisler dışında hiçbir yapı ve tesis kurulamaz, irtifak hakkı tesis edilemez. Bu sahalarda Bakanlıkça gerektiğinde ilave yasaklamalar getirilir ve Bakanlığın uygun görüşü alınmadan diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca yasaklama getirilemez.

Yaban Hayatı Koruma Sahalarında Popülasyon Artması

Madde 16 — Yaban hayatı koruma sahalarında korunan tür ve/veya türlerin popülasyonlarının aşırı artması ve alanın taşıma kapasitesinin üstüne çıkması halinde yapılacak iş ve/veya işlemler Genel Müdürlük tarafından belirlenir. Gen kaynağı olarak ayrılan sahalarda türlere ve yaşama ortamına müdahale edilemez.

Yaşama Ortamının Rehabilitasyonu

Madde 18 — Yaban hayatı koruma ve geliştirme sahalarında hedef tür veya türlerin üremeleri göz önünde bulundurularak yaşama ortamını iyileştirici gerekli tedbirler alınır.

Zararlı Hayvan Türleri ile Mücadele

Madde 19 — Yaban hayatı koruma ve geliştirme sahalarında hedef tür veya türlerin gelişmelerine ve çoğalmalarına olumsuz etkisi olan hayvan türleri ile mücadele Kanun hükümlerine göre Genel Müdürlük onayı ile İl Müdürlüğü tarafından yapılır veya yaptırılır.

Avlanma

Madde 20 — Yaban hayatı geliştirme sahalarında alandaki hedef tür veya türlerin, alanın taşıma kapasitesine ulaşmaya kadar avlanma yasaktır. Ancak bireylerde genetik deformasyon, eşey oranları ve yaş dikkate alınarak Genel Müdürlüğün belirleyeceği esaslara göre bu alanlarda taşıma kapasitesine ulaşmadan av yaptırılabilir. Hedef tür ve/veya türler, taşıma kapasitesine ulaştıktan sonra, Genel Müdürlük tarafından avlanma planları onaylanan sahalardan uygun görülenler, örnek avlak olarak ayrılır. Bu alanlarda avlanma, planlarda belirtilen yıllık kotalara göre yapılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yaban Hayatı Koruma ve Geliştirme Sahalarında İzin Verilen Faaliyetler

Yaban Hayatı Koruma Sahalarında İzin Verilebilecek Faaliyetler

Madde 21 — Bu alanlarda; bilimsel amaçlı çalışmalar ve araştırmalar ile eko turizm haricinde her türlü faaliyet yasaktır.

Yaban Hayatı Geliştirme Sahalarında İzin Verilebilecek Faaliyetler

Madde 22 — Yaban hayatı geliştirme sahalarında amenajman planlarında biyolojik çeşitliliğin korunması esas alınır.

Bu sahalarda, onaylanmış plânlarda belirtilen yapı ve tesisler dışında hiçbir yapı ve tesis kurulamaz, irtifak hakkı tesis edilemez. 3213 sayılı Maden Kanunu ve 6326 sayılı Petrol Kanunu hükümleri saklıdır.

Tabii çevre ve ekosistemlerin korunması ve iyileştirilmesi yönünden teknik ve bilimsel amaçlara göre, Bakanlıkça düzenlenecek rapora dayanılarak hazırlanacak özel amenajman planları uyarınca, belirli yerlerde ormancılık ve belirli sürelerde üretim, avlanma, saz kesme ve otlama faaliyetlerine izin verilebilir.

SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİ YÖNETMELİĞİ

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 29.06.2004 Resmî Gazete Sayısı: 25507

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 - Bu Yönetmeliğin amacı; ülkemiz su kaynakları potansiyelinin verimli şekilde kullanılması, su ürünleri yetiştiriciliğinde sürdürülebilirliğin sağlanması, çevrenin korunması ve kaliteli/güvenli gıda temini için, su ürünleri yetiştiriciliği ile ilgili yatırımların, planlı bir şekilde gerçekleştirilmesi ve üretim sırasında etkin denetimin sağlanmasıdır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Su Ürünleri Sağlığı ve Refahı (Değişik başlık: RG-18/06/2007-26556)

**Su Ürünleri Sağlığının ve Refahının Korunması İçin Alınacak Tedbirler
(Değişik başlık: RG-18/06/2007-26556)**

Madde 21 - (Değişik ilk cümle: RG-18/06/2007-26556) Su ürünleri yetiştiriciliğinde, su ürünleri sağlığı ve refahının korunması için alınacak tedbirler aşağıdaki şekilde belirtilmiştir.

a) Bakanlık, su ürünleri yetiştiriciliğinin yapıldığı su alanlarının ve su ürünleri sağlığının korunması için her türlü tedbiri almaya ve aldurtmaya yetkilidir.

b) İşletmelerdeki ölü balıklar düzenli olarak toplanıp yakılır veya kireçli çukurlara gömülerek imha edilir.

c) Müteşebbisler yetiştiricilik tesislerinde bir hastalık kuşkusu veya bulgusu ortaya çıktığında bu durumu en kısa zamanda tesisin bulunduğu İl Müdürlüğüne bir dilekçe ile bildirmek zorundadır.

d) Hastalık ihbarı alındığında, yetiştiricilik tesisi İl Müdürlüklerince izlemeye alınır. Tesiste bulunan canlı veya ölü su ürünleri ile hastalıkları yayma ihtimali olan her türlü araç, gereç, alet ve ekipmanın ve personelin tesise giriş ve çıkışı il müdürlüğü yetkililerinin iznine tabi olup; İl Müdürlükleri, hastalık ihbarı alınan tesislerden gerekli numunelerin alınarak, muayene ve test edilmek üzere ilgili laboratuvara gönderilmesini sağlar ve hastalığın bulaşma ihtimali bulunan diğer işletmelerin gerekli tedbirleri almalarını temin eder.

e) Hastalık karadaki yetiştiricilik tesislerinde gerçekleşmiş ise, bütün havuzlar temizleme ve dezenfeksiyon işlemleri için tahliye edilir. Klinik hastalık belirtisi gösteren tüm yumurtalar, balıklar veya diğer su ürünleri İl Müdürlüğü yetkililerinin gözetiminde ve yine yetkililer tarafından önerilecek yöntemle yok edilir.

f) Balıkların, yumurtaların, gametlerin veya diğer su ürünlerinin uzaklaştırılmasından veya bertaraf edilmesinden sonra, havuzlar, donanımlar ve hastalık bulaşması olası her türlü malzeme, alet ve ekipman, hastalığın ortaya çıkmasına, yayılmasına veya sağ kalmasına yol açabilecek her türlü riski ortadan kaldıracak şekilde, İl Müdürlüğü yetkililerince önerilecek şekilde temizlenir, dezenfekte edilir.

g) Hastalık riskinin ortadan kalktığı ve gerekli önlemlerin uygulandığı İl Müdürlüğüne belirlenmeden ve tesise bildirilmeden yetiştiricilik tesisinin faaliyetine izin verilmez.

h) Hastalık soruşturması, alınan önlemler, uygulamalar ve sonuçları, İl Müdürlüğüne rapor halinde Bakanlık merkez teşkilatına bildirilir.

i) Kuluçkahanelerde ve su ürünleri yetiştiricilik tesislerinde kullanılan her türlü ilaç ve benzeri kimyasal maddeler, veteriner hekim reçetesine bağlı olarak kullanılır. Gerekli görüldüğü takdirde, majistral reçete ile ilaç kullanımı da yapılabilir. Tesiste kullanılan ilaçların reçetelerinin birer örneği mutlaka muhafaza edilir.

j) (Ek: RG-18/06/2007-26556) Su ürünleri refahına ilişkin usul ve esaslar, Bakanlık Merkez Teşkilatınca hazırlanacak genelge ile düzenlenir.

**SEKİZİNCİ BÖLÜM
Çevresel Etki ve Koruma**

Çevresel Etki ve Koruma ile İlgili Alınacak Önlemler

Madde 22 - Su ürünleri yetiştiricilik tesislerinde çevresel etki ve koruma ile ilgili alınacak önlemler aşağıda belirtilmiştir:

a) Su ürünleri yetiştiricilik tesisleri projelerinde "Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği"nin ilgili hükümlerine uygunluk şartı aranır.

b) Müteşebbisler, su ürünleri yetiştiricilik tesislerinin kuruluş ve işletme aşamasında çevreyi koruyacak tedbirleri almak zorundadır. Bu çerçevede, tesis atıkları buldukları su

ortamına verilmez; suyun kalitesini bozacak, çevreye, insan ve su ürünleri sağlığına zarar verecek her türlü materyal ile malzeme kullanılmaz.

c) Su ürünleri yetiştiricilik faaliyetleri sürdürülürken görsel kirliliğe yol açmayacak her türlü önlem alınır. Bu çerçevede, özellikle, yetiştiricilikte kullanılan yemlerin torbaları ve diğer atıklar düzenli bir şekilde tesislerden uzaklaştırılır. Ayrıca, karadaki yapılar buldukları ortamla uyumlu bir şekilde dizayn edilir ve dış cepheleri buldukları ortama uygun şekilde boyanır.

d) Yetiştiricilik tesislerinde üretilen türün doğaya kaçmasını önlemek için gerekli tedbirler alınır.

e) Karadaki su ürünleri yetiştiricilik tesisleri ile kuluçkahanelerde alıcı ortama bırakılan sular, Su Ürünleri Yönetmeliğinde bildirilen değerlere uygun olmak zorunda olup, tesislerde bu şartları sağlayacak nitelikte arıtma sistemleri kurulur.

f) Halihazırda arıtma sistemi bulunmayan işletmeler, yerleşim planlarında gerekli değişikliği yaparak, bu ünitelerin yer aldığı ve teknik özelliklerinin de belirtildiği yeni yerleşim planlarını onaylatmak üzere ilgili İl Müdürlüklerine teslim etmek zorundadırlar. Söz konusu değişiklikler ile ilgili onay merci de, projeyi onaylayan mercidir. Söz konusu tesisler, bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren bir yıl içerisinde bu yükümlülüğü yerine getirmek zorundadırlar.

AVLAKLARIN KURULUŞU, YÖNETİMİ VE DENETİMİ ESAS VE USULLERİ İLE İLGİLİ YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

*Resmî Gazete Tarihi: 16.05.2004 Resmî
Gazete Sayısı: 25464*

İKİNCİ KISIM

Devlet, Genel ve Örnek Avlak

Alanlarının ve Sınırlarının Belirlenmesi, Planlaması ve Kuruluşu

BİRİNCİ BÖLÜM

Avlakların Seçimi ve Alanlarının Belirlenmesi

Avlak Olarak Ayrılmayacak Yerler

Madde 4 — Devlet avlakları kapsamına giren ancak ilgili kuruluşun muvafakatı olmayan sahalara, yaban hayatı koruma ve geliştirme sahalara, 2873 sayılı Millî Parklar Kanunu kapsamında olan sahalara ile herhangi bir koruma statüsünde olup, MAK statüsü belirtilerek avlanmanın yasaklandığı sahalara avlak olarak ayrılmaz.

Bu sahalarda Kanunun 12 nci maddesi hükmü çerçevesinde örnek avlak statüsünde avlanma yapılabilir.

Genel Avlaklar

Madde 6 — (Değişik:RG-3/4/2018-30380)

Devlet avlakları, özel avlaklar ve meskûn mahaller haricinde kalan bütün yerler genel avlaktır.

Devlet avlağı içerisinde kalan ancak bir bütün teşkil etmeyen tarım ve hazine arazileri devlet avlağının, genel avlaklar içerisinde kalan ve bir bütün teşkil etmeyen ormanlık araziler de genel avlağın bir parçası sayılır.

Örnek Avlaklar

Madde 7 — Devlet avlakları ve genel avlaklar içerisinde ön-etüt ve envanter çalışmalarına göre popülasyonu yeterli olan türlere yönelik olarak (**Değişik ibare:RG-3/4/2018-30380**) ildeki şube müdürlüğünce sınırları belirlenen sahalarda örnek avlaklar oluşturulur.

Bu avlaklar, av ve yaban hayvanlarının barınabileceği, beslenebileceği, dinlenebileceği, doğal olarak üreyebileceği ve bu faaliyetleri sürdürebileceği asgari yaşama ve dolaşım alanına sahip, planlı avlanmanın yapıldığı korumalı alanlardan seçilir.

Avlakların, mera, yaylak ve kışlaklarda kurulmak istenmesi durumunda il mera komisyonundan görüş alınır.

ÜÇÜNCÜ KISIM
Yönetim ve İşletme
İKİNCİ BÖLÜM
Örnek Avlakların Yönetimi, İşletilmesi ve İşlettirilmesi

Koruma

Madde 26 — İşlettirilen avlaklarda av ve yaban hayvanlarının korunması ve yasa dışı avcılığın önlenmesi avlak işletmecisinin sorumluluğundadır.

Avlak işletmecisine, ülkedeki ve bölgesindeki türleri önceden tanıtmak üzere, ilgili kuruluşların belirleyerek Genel Müdürlüğün onayına sunduğu kapsam ve sürede arazide uygulamalı biyolojik çeşitlilik eğitimi verilir.

DÖRDÜNCÜ KISIM
Özel Avlaklar
İKİNCİ BÖLÜM
Yönetimi, İşletilmesi, Avlanma ve Av Hayvanı Yerleştirme

Özel Avlaklara Av Hayvanı Yerleştirme

Madde 33 — Avlak işletmecileri, avlağa av hayvanı yerleştirmeden bir hafta önce av hayvanının sağlıklı olduğunu belirtir Hükümet veterinerinden alınmış sağlık belgesini (**Değişik ibare:RG-3/4/2018-30380**) ildeki şube müdürlüğüne verir. Avlak işletmecisi, (**Değişik ibare:RG-3/4/2018-30380**) ildeki şube müdürlüğünün onayını müteakip av hayvanlarını avlağa yerleştirebilir. Avlak sahibi veya işletmecisi yerleştireceği av hayvanlarını ve miktarlarını içeren bir belgeyi avlağın bulunduğu yerin mülki amirliğine vermek zorundadır.

Av hayvanı üretimi yapmayan veya üretim kapasitesinin üzerinde av yaptırmak isteyen avlak işletmecileri, temin ettikleri av hayvanı türlerini yasal yollardan elde edildiğini belgelemekle yükümlüdür.

Av hayvanı türlerinin, av stoku olarak avlakta bulundurulacağı alana yerleştirilmesi (**Değişik ibare:RG-3/4/2018-30380**) ildeki şube müdürlüğünden bir yetkilinin gözetiminde yapılır.

KURBAN HİZMETLERİNİN DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞINCA
YÜRÜTÜLMESİNE DAİR YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

*Resmî Gazete Tarihi: 18.08.2002 Resmî
Gazete Sayısı: 24850*

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç

Madde 1- (Değişik:RG-20/09/2005-25942)

Bu Yönetmeliğin amacı, dini amaçla veya kurban bayramında ibadet maksadıyla kurban kesmek isteyenlerin kurbanlarını dini hükümlere, sağlık şartlarına ve çevre temizliğine uygun olarak, hayvana en az acı verecek şekilde bizzat kesmelerine veya vekalet yoluyla kestirmelerine yardımcı olmak, kurban satılacak ve kesilecek yerleri belirlemek, kesim yapacak kişileri eğitmek ve bu konulardaki diğer hususları düzenlemektir.

İKİNCİ BÖLÜM

Görev ve Yetkiler

Komisyonun Görevleri

Madde 10- Komisyonun görevleri şunlardır:

- c) Kurbanların eziyet verilmeyecek şekilde ve kesim tekniğine uygun olarak kesilmeleri için gereken tedbirleri almak,
- d) Kurbanların dini kaidelere ve sağlık şartlarına uygun olarak kesilebilmesi için kesim yerinde yeterli sayıda din görevlisi, veteriner hekim, kasap ve yardımcı personel bulundurulmasını temin etmek ve kurbanların ehil kimselerce kesilmesi için gereken tedbirleri almak,

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

(Ek:RG-20/09/2005-25942)⁽²⁾

Hayvanların Kesimi, Kurs Düzenlenmesi, Kurban Satış Yerleri, Kurban Kesim Yerleri ve Hayvan Hakları

Hayvanların kesimi

Madde 21 — Hayvanların kesimi, kurban kesim yerlerinde kurbanını kendisi kesmek isteyen ehil kişilerce veya kasaplığı meslek edinmiş ya da Kurban Kesim Elemanı Yetiştirme ve Geliştirme Kursu Bitirme Belgesine sahip kişiler tarafından, dini kuralların gerektirdiği özel koşullar dikkate alınarak, korkutmadan, ürkütmeden, en az acı verecek şekilde, temizlik kurallarına uyularak ve usulüne uygun olarak bir anda yapılır. Kesim elemanları, kesim sırasında çizme ve önlük giyer ve her yıl kurban bayramından önce (üç ay içinde) portör muayenesine tabi tutulurlar.

Kurban satış yerleri

Madde 23 — Kurbanlık hayvanların satışı Kurulca belirlenen özelliklere sahip kurban satış yerlerinde yapılır. Mevcut hayvan pazarları ve borsaların dışında Komisyonlarca şehrin nüfus yoğunluğu dikkate alınarak şehirlerin ana girişlerinde ve şehir içinde uygun diğer alanlarda kurban satış yerleri belirlenir. Hayvanların şehir merkezlerine girişlerine ve bu satış yerlerinin dışında diğer yerlerde satışına müsaade edilmez.

Kurban satış yerlerinde, su, tuvalet, kapalı oturma yeri ve benzeri sosyal ihtiyaçların karşılanacağı yerler ile hayvanların taşındıkları araçlara bindirilmesine uygun rampalar yapılır.

Hayvanlar, zemini temiz ve kuru, etrafı ve üstü kapalı mahallerde (büyükbaş hayvanlar uzun ipli yular ile) muhafaza edilir ve nakilleri sırasında yeteri kadar tecrübeli eleman bulundurulur.

Satış yerlerinin temizlenmesi ve oluşan atıkların alınması işleri, belediyeler tarafından her gün muntazam olarak yapılır.

Hayvan hakları

Madde 25 — Kurban satış ve kesim yerlerinde hayvanların korunması, gözetilmesi, bakımı ve kötü muamelelerden uzak tutulması yanında, temizlik, sağlık ve güvenliklerine özen gösterilir. Hayvanlar uygun vasıtalarla ve eziyet edilmeden taşınır.

Hayvanlara kasıtlı olarak kötü davranmak, dövmek, aç ve susuz bırakmak, aşırı soğuğa veya sıcağa maruz bırakmak, bakımlarını ihmal etmek, kesin olarak öldüğü anlaşılmadan vücutlarına müdahalede bulunmak yasaktır.

SU ÜRÜNLERİ TOPTAN VE PERAKENDE SATIŞ YERLERİ YÖNETMELİĞİ

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 19.06.2002 Resmî Gazete Sayısı: 24790

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Su Ürünleri Halinin Altyapı, Fiziksel, Teknik ve Hijyenik

Asgari Teknik ve Hijyenik Şartlar

Madde 11 - Çalışma izni almış su ürünleri halinde çalışma esnasında uyulması gereken asgari teknik ve hijyen şartları aşağıda belirtilmiştir.

f) Ürünlerin canlı olarak muhafaza edildiği durumlarda, en iyi yaşamsal ortamı sağlayacak şekilde, portatif stok düzenekleri, uygun kullanma suyu kriterlerine sahip, durgun olmayan, akışkan sistemli temiz su ile beslenmelidir. Bu sistemin uygun tahliyesi olmalıdır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Su Ürünleri Toptan Satış Merkezinin Kuruluş, Çalışma İzinleri ve Ürün Satış Kuruluş Yerlerinin Özellikleri

Asgari Teknik ve Hijyenik Şartlar

Madde 22 - Çalışma izni almış Su Ürünleri Toptan Satış Merkezinde çalışma esnasında uyulması gereken asgari teknik ve hijyen şartları aşağıda belirtilmiştir.

f) Ürünlerin canlı olarak muhafaza edildiği durumlarda, en iyi yaşamsal ortamı sağlayacak şekilde, portatif stok düzenekleri, uygun kullanma suyu kriterlerine sahip, durgun olmayan, akışkan sistemli temiz su ile beslenmelidir. Bu sistemin uygun tahliyesi olmalıdır.

ELEKTRİK TESİSLERİNDE TOPRAKLAMALAR YÖNETMELİĞİ

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 21.08.2001 Resmî Gazete Sayısı: 24500

BEŞİNCİ BÖLÜM

İletişim Sistemleri ve Bilgi İşlem Tesisleri için Topraklama Kuralları

Kullanım Alanı ve Amacı

Madde 13-a) Genel: Bu bölüm, iletişim tekniğine ilişkin cihaz ve tesislerin, insan ve hayvanlar için yaşam ve sağlık açısından ve nesnelere için ortaya çıkabilecek diğer tehlikelere karşı güvenliğini sağlamayı amaçlar. Ayrıca iletişim tesislerine ilişkin topraklama tesislerinin düzenlenmesi (iletişim topraklama tesisleri) ve aynı zamanda iletişim tesislerindeki potansiyel dengeleme tesisleri veya bunların diğer topraklama tesisleri ile karşılaşma durumları için de bu bölüm geçerlidir.

Vücut Akımlarını veya Dokunma Gerilimlerini Sınırlayarak Koruma

Madde 16

d) Vücut akımlarının veya dokunma gerilimlerinin sınırlandırılmasıyla yapılan koruma sadece akım ve gerilimler için verilen boyutlandırma değerlerinin tutulmasına bağlı olmayıp, boyutlandırma için esas alınmış olan frekanslardan, etki sürelerinden veya dalga şekillerinden fizyolojik olarak daha elverişsiz olanların engellenmesine de dayanır.

Evcil hayvanların korunması için genel olarak 1B boyutlandırma sınıfının değerleri kullanılır.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ÇOCUK ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ/BÜRO AMİRLİĞİ KURULUŞ, GÖREV VE ÇALIŞMA YÖNETMELİĞİ

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 13.04.2001 Resmî Gazete Sayısı: 24372

İKİNCİ BÖLÜM

Çocuk Polisi

Adli İşlemler Büro/Kısım Amirliği

Madde 16 — Adli işlemler büro / kısım amirliği, suç işlediği şüphesi altında bulunan çocuklar hakkında;

j) Suçtan zarar gören kimsenin şikayetine bağlı olan; müessir fiil, adi tehdit, mesken masuniyetini ihlal, söz atmak, kadınlara ait yerlere girmek, evlenmek vaadi ile kızlık bozmak, hakaret, sövme, başkasının hayvanını sebepsiz öldürme gibi takibi şikayete bağlı suçların çocuklar aleyhine işlenmesi durumunda mağdur olan çocuğun veya velisinin veya vasisinin şikayetini beklemeksizin hazırlık soruşturması başlatmak, ile görevlidir.

MERA YÖNETMELİĞİ

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 31.07.1998 Resmî Gazete Sayısı: 23419

İKİNCİ BÖLÜM

Uygulama Esasları

Uygulama Normları

Madde 6 - Bu Yönetmeliğe göre yapılacak uygulamalarda dikkate alınacak normlar aşağıda gösterilmiştir.

b) Günlük yedirilecek ot miktarı

Hayvanlara günlük, canlı ağırlığının %2.5'i kuru ot veya %10'u kadar yeşil ot yedirileceği esas alınır.

Aşırı Otlatmanın Önlenmesi

Madde 14 - Mera, yaylak ve kışlağa, Komisyonca tahsis kararında belirtilen miktardan fazla hayvan sokulamaz. Köy ve belediyede bu miktardan fazla hayvan varsa, bu hayvanların yem ihtiyacı hayvan sahiplerince karşılanır, ayrıca Bakanlıkça, çiftçi katılımları temin edilerek, Yem Bitkileri Üretimini Geliştirme Projeleri hazırlanarak kaba yem üretimi teşvik edilir.

SU ÜRÜNLERİ YÖNETMELİĞİ

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 10.03.1995 Resmî Gazete Sayısı: 22223

BEŞİNCİ BÖLÜM

Patlayıcı, Zararlı Maddeler Kullanımı ve Sualtı Çalışmaları

Patlayıcı ve Zararlı Maddeler

Madde 9- Bomba, torpil, dinamit, kapsül, mayın, karpit, ve benzeri maddeler ile su ürünleri istihsal yerlerinde su ürünlerine zarar veren öldürücü, uyuşturucu, zehirleyici maddeler ve sönmemiş kireç kullanarak su ürünleri avlanması yasaktır.

Elektrik cereyanı, elektroşok veya hava basıncı ile su ürünleri avlanması Bakanlık iznine bağlıdır.

Işık ile yapılacak avcılığın esasları Bakanlıkça belirlenir.

Su Altında Yapılacak Çalışmalar

Madde 10- Su ürünlerinin korunması bakımından gemi, anfor, fosil gibi batık çıkaracak, su altında sondaj ve benzeri çalışmalar yapacak olanlar, kullanacakları alet ve araçları ve izleyecekleri yöntemleri açıklamak ve çalışmanın yapılacağı alanın özelliklerini belirten bir krokiyi eklemek suretiyle Bakanlığa başvurarak izin almakla yükümlüdürler.

Batıkların çıkarılmasında, sondaj ve benzeri çalışmalarda, miktar ve çeşit ne olursa olsun bütün patlayıcı maddelerin kullanılması yasaktır. Ancak bu çalışmalarda Bakanlık izni ile boşluklu imla hakkı içine konmak ve bir atımda bir kilogramı geçmemek şartı ile patlayıcı madde kullanılabilir. Bakanlık bu miktarı derinlik ve mevkiye göre artırmaya yetkilidir.

Göçmen balıkların; Akdeniz'den Karadeniz'e geçiş devreleri olan Nisan, Mayıs, Haziran ve Temmuz aylarında Çanakkale Boğazı ile girişinde, Karadeniz'den Akdeniz'e geçiş devreleri olan Eylül, Ekim, Kasım, Aralık, Ocak ve Şubat aylarında İstanbul Boğazı ile girişinde batık gemilerin çıkarılması, yüzdürülmesi veya diğer su altı çalışmaları için patlayıcı madde kullanılması yasaktır.

ALTINCI BÖLÜM

Sulara Zararlı Maddelerin Dökülmesi

İstihsal Yerlerine Dökülmesi Yasak Maddeler

Madde 11- Su ürünlerine veya bunları tüketenlerin veya kullananların sağlığına veya istihsal vasıtalarına zarar veren maddelerin içsulara ve denizlerdeki istihsal yerlerine veya civarlarına dökülmesi ve dökülecek şekilde tesisat yapılması yasaktır. Dökülmesi yasak olan zararlı maddeler ve alıcı ortama ait kabul edilebilir değerler, bu yönetmeliğin 5 sayılı Ek'inde gösterilmiştir.

Atıkların alıcı sudaki zararlı etkisinin tespiti için; alıcı sudan, atıkların alıcı suya karıştığı yer merkez olmak üzere, en çok elli metre yarıçapındaki alan içinde, alıcı su akıntılı ise akıntı doğrultusunda su numunesi alınır. Numune alma esas ve usulleri ile analiz ve test yöntemleri Bakanlıkça belirlenir.

YEDİNCİ BÖLÜM

**İstihsal Vasıtaları, Genel Yasaklar,
Sınırlamalar ve Yükümlülükler**

Diğer istihsal Vasıtaları ve İzne Tabii Avcılık Faaliyetleri (Değişik madde başlığı:RG-15/2/2004-25374)

Madde 15- (Mülga birinci fıkra: RG-15/02/2004-25374)

Su ürünleri istihsalinde kullanılan yemler, sudaki canlıların sağlığına veya üremelerine zarar verecek özellikte olamaz.

Her türlü güvenlik tedbirlerinin alınması kaydıyla ışık ile balık avcılığında, aydınlatma ancak su üstünde yapılır.

Denizlerde ve içsulara sabit olarak kurulan istihsal vasıtalarına ve yerlerine gündüzleri flama, geceleri ise ışıklı flama veya benzeri bir işaret konulması zorunludur.

(Ek fıkra:RG-15/2/2004-25374) Özel izne tabii tutulacak su ürünleri avcılık faaliyetleri veya yöntemlerine ilişkin usul ve esaslar **(Değişik ibare:RG-19/10/2007-26675)** tebliğ ile belirlenir.

Özel Yasak, Sınırlama ve Yükümlülükler

Madde 17- Kefallerin yumurtlamak üzere deniz tarafına ve beslenmek üzere tatlı sular yönünde yaptıkları göçler esnasında lagün ve dalyan ağızları Bakanlıkça tespit edilecek zamanlarda açık tutulur.

Dalyanların ve lagünlerin kuzuluklarına gelen yumurtalı kefallerin %10 unun İl Müdürlüğü görevlilerinin nezaretinde deniz tarafına salınması zorunludur.

Deniz kaplumbağası üreme alanı olarak tespit edilen yerlerde kum ve çakıl çıkarılması yasaktır.

Koordinatları Kültür Bakanlığınca tespit ve Resmi Gazete’de ilan edilen bölgelerde, sünger hariç, dalış yapılarak su ürünleri avcılığı yasaktır.

Kum midyesi ve Deniz salyangozunun Algarna ve Dreç ile istihsalinde gemide birden fazla Algarna ve Dreç bulundurulamaz ve kullanılamaz.

(Değişik altıncı fıkra:RG-7/1/2010-27455) Bakanlıkça belirlenen akarsuların denize karıştıkları yerler merkez olmak üzere denize doğru 500 metre yarıçaplı sahalarda her türlü su ürünleri avcılığı yasaktır.

Kabuklu ve yumuşakçaların atık sulara ve atık suların alıcı sulara karıştığı yer merkez olmak üzere, 500 metre yarıçaplı sahalarda avlanmaları yasaktır.

Tüp, nargile, maske ile dalış yapılarak, şnorkel su altı tüfekleri ve zıpkın kullanılarak, su altında ticari amaçla balık avcılığı yasaktır.

Madde 19- (Başlığıyla birlikte değişik:RG-15/2/2004-25374)

Zapt edilen su ürünleri ve istihsal vasıtaları ile arızı olarak istihsal edilen su ürünleri hakkında aşağıdaki işlemler yapılır:

a) Getirilen düzenlemelere aykırı olarak istihsal edildikleri için zapt edilen canlı olmayan su ürünleri ile istihsal vasıtaları hakkında Kanunun 34 üncü maddesinde öngörülen hükümler uygulanır.

b) Zapt edilen canlı su ürünleri avlandıkları sulara iade edilir. Bunun yapılmadığı durumda, Kanun’un 34 üncü maddesinin (a) bendinde öngörülen hükümler uygulanır. Ancak, bu kapsamda açık artırma sureti ile satışı yapılan avlaması tamamen yasaklanmış cins ve türler, satın alanlar tarafından ticari maksatla satılamaz ve kullanılamaz.

c) Hedef avcılığın konusu olmamakla birlikte, avcılık sırasında ele geçen, ancak büyüklük, tür gibi özellikler açısından yakalanmasına izin verilmeyen arızı ürünler için izin verilebilir miktar (**Değişik ibare:RG-19/10/2007-26675**) tebliğle belirlenir.

Arızı avlanılan ürünlerin miktarının, izin verilen miktarı aşması halinde, arızı olarak avlanılan ürünlerin tamamı zapt edilerek, cansız olması halinde (a) bendindeki, canlı olması halinde ise (b) bendindeki hükümler uygulanır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM Su Ürünleri Sağlığı

Karantina

Madde 21- Bakanlık gerekli gördüğü hallerde su ürünleri hastalık ve zararlılarına karşı karantina tedbirleri alır. Bununla ilgili olarak istihsal ve yetiştirme yerleri kontrol ve muhafaza altına alır. Karantina altına alınan yerlere giriş ve çıkışlar, alınacak tedbirler İl Müdürlükleri tarafından mahalli yayın vasıtaları ile ilan edilir. Karantinayı gerekli kılan sebepler ortadan kalkınca, bu durum yeniden ilan edilir.

Karantinaya alınan yerlerden, av araç ve gereçleri, yem ve benzeri maddelerin çıkarılması damızlık, yavru, yumurta ve anaç su ürünlerinin satışı yasaktır.

İl, İlçe Müdürlükleri veya Bakanlık İl Kontrol Laboratuvar Müdürlüklerince yapılan muayene sonucunda, insan sağlığına ve su canlılarına zarar verebileceği tespit edilen su ürünleri imha edilir. Bunun için ilgililere herhangi bir ücret ödenmez.

Su Ürünlerinin İthal ve İhracı

Madde 22- Su Ürünlerinin ithal ve ihracı, Gümrükle ilgili kuruluşun uygun görüşü üzerine, Bakanlıkça belirlenerek, Resmi Gazete’de ilan edilen kapılar dışında yapılamaz.

(**Değişik ikinci fıkra:RG-9/8/2005-25901**) İthal edilecek su ürünleri için, bulaşıcı hastalıklardan ari olduğuna ve sağlıklı bulunduğu dair, satıcı ülke resmi kuruluşlarınca düzenlenmiş Sağlık Sertifikası ile Menşei Belgesinin ibraz edilmesi zorunludur. Damızlık materyal ithalatında bu belgelerin ayrıca, o ülkedeki T.C. Konsolosluklarınca onaylanması gerekir. Avcılık yoluyla elde edilerek yetiştiricilik/besi amacıyla kullanılmak üzere, uluslararası sularda avlanıp başka ülke çiftliğine konulmadan ithal edilen canlı orkinos balıklarında Veteriner Sağlık Sertifikası aranmaz. Ancak, bu balıkların fiili ithalatı sırasında veteriner hekim tarafından sağlık kontrolü yapılır.

İhraç edilecek su ürünlerine ait Menşei Belgeleri ile Sağlık Sertifikaları Bakanlıkça düzenlenir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Su Ürünleri İşleme Tesislerinin Teknik ve Sağlık Şartları, Tüketilecek ve İşlenecek Su Ürünlerinin Özellikleri

Tesislerin Genel Sağlık Şartları

Madde 26- Su ürünleri işleme ve değerlendirme tesislerinde aranan asgari genel sağlık şartları aşağıda gösterilmiştir.

Su ürünlerinin canlı olarak bulundurulduğu tesislerde yaşam koşullarına uygun temiz ve zehirleyici olmayan bir suyla beslenen havuzlar bulunmalıdır.

TURİZM İŞLETMELERİNİN BAKANLIKLA, BİRBİRLERİYLE VE MÜŞTERİLERİYLE İLİŞKİLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 23.03.1983 Resmî
Gazete Sayısı: 17996

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
OTEL MÜŞTERİ İLİŞKİLERİ

Müşterinin beraberindeki hayvanlar

Madde 52- Otelcinin açık izni olmadıkça müşteri otele hayvan getiremez. İzin halinde, hayvanlar ortak mekanlara özellikle yemek salonlarına sokulamaz. Hayvanların yol açacağı tüm zararlardan müşteri sorumludur. Otele getirilen hayvanlar için ücret alınır.

DEVLET OPERA VE BALESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YÖNETMELİĞİ

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 23.09.1971 Resmî Gazete Sayısı: 13965

SAHNE

18 — Sahneye kedi, köpek, v.s. hayvanlar getirilemez.

ÇARŞI VE MAHALLE BEKÇİLERİNİN VAZİFELERİ
İLE İLGİLİ OLARAK RİAYET ETMELERİ GEREKEN

HUSUSLARI GÖSTERİR YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 10.10.1966 Resmî Gazete Sayısı: 12422

Madde 26 - Bekçiler, vazife bölgeleri dahilindeki mahalle, cadde ve sokakları, meydan, park, bahçe, mesire yeri gibi yerleri; Devlet büyüklerinin, mülki askeri erkan gibi tanınmış zevatın oturdukları evleri; doktor, ebe, eczacı, hastabakıcı, veteriner gibi ammenin sağlığı ile ilgili meslek sahiplerinin oturdukları yerleri, hastahane, dispanser, eczane kimyahane ve hayvan bakım yuvalarını, elektrik, havagazı muhabere ve diğer aydınlatma ve ısıtma vasıtalarının fabrika, santral ve sair teşkilat ve tesislerinin buldukları mahalleri; su yolları, çeşmeleri, depoları ve yangın muslukları; devlet müesseselerini, umuma mahsus istirahat ve eğlence yerlerini ve emniyet ve asayiş bakımından önemli mahal ve noktaları tanımaya, öğrenmeye ve gerektiğinde bu bilgileriyle yardım etmeğe mecburdurlar.

SİVİL SAVUNMA BAKIMINDAN HALK TARAFINDAN YAPILACAK
TEŞKİLÂT VE ALINACAK TEDBİRLER HAKKINDA YÖNETMELİK

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 17.06.1966 Resmî Gazete Sayısı: 12325

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yiyecek ve İçecek Maddelerinin Korunma ve Yedeklenmesi:

Hayvanların korunması:

Madde 42 — Taarruz uğraması muhtemel şehir, kasaba ve köylerdeki hayvanların taarruz tesirlerine karşı korunmaları için; bunların barındıkları yerlerin de patlama tesirlerine karşı takviyesi, pencere ve diğer deliklerinin kapatılması, yangınları önleyici tedbirlerin alınması gerekir.

Madde 43 — Hayvanlar, özellikle et ve süt verenler; daha çok köylerde, çiftliklerde, yaylalarda bulduklarına göre; buralarda bilhassa radyoaktif serpintiye karşı korunma söz konusudur.

Radyoaktif serpinti tehlikesinde hayvanların, serpinti başlamadan önce, bütün delikleri ve aralıkları kapatılmış ahırlar veya diğer munasip kapalı yerler içine alınmaları lâzımdır. Buralarda bekleyecekleri süre için yeteri kadar yem ve su da buldurulmalıdır.

Kapalı yerlere alınması mümkün olmayan hayvan toplulukları, mümkün olduğu kadar küçük alanlar üzerinde sıkı bir şekilde bir arada toplanmalıdırlar.

Bunları; tehlike geçtikten sonra, açık havada su ile, tüylerinin içi de karıştırılmak suretiyle iyice yıkamak faydalı olur. Ancak insanlara bulaşmaması için ya lâstik eldiven ve muşamba kullanılması veya suların uzaktan hortumla dökülmesi lâzımdır.

Madde 48 — Hayvanların da kapalı yerlerde kalmaları zorunluluğu veya çayır ve meraların bulaşmış olması halleri dikkate alınarak, bunlar için yeteri kadar yedek yem ve sular da, aynı şekilde muhafaza altına alınır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

İkaz ve Alarm Haberleri ve Bu Haberlerde Yapılacak İşler

Madde 118 — RADYOAKTİF SERPİNTİ TEHLİKESİ: Üçer saniyelik kesik kesik çalınacak siren (Canavar düdüğü) sesi ile duyurulur, veya radyo, hoparlör, megafon gibi araçlarla yayınlanır. Bu tehlike, ya hemen başlamak üzere veya bir süre sonra başlayacak olabilir.

B) Tehlikenin bir süre sonra başlayabileceği bildirilmişse, yapılacak hareketleri ve alınacak tedbirleri ona göre ayarlayınız. Dışarıda bulunuyorsanız vakit varsa evinize dönünüz. Dışarıda bulunan hayvanların yem ve içecek maddelerinin mümkün olduğu kadar kapalı yerlere veya örtü altına alınmalarını sağlayınız. Ve tehlike başlayacağı sıra yukarıdaki fıkralarda belirtildiği şekilde hareket ediniz.

TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ İÇ HİZMET YÖNETMELİĞİ

Yayımlandığı Resmî Gazete:

Resmî Gazete Tarihi: 06.09.1961 Resmî Gazete Sayısı: 10899

E- KIŞLALARDA, KONAK VE ORDUGAHLARDA KUMANDANLIK

1 - Kışla, konak ve ordugâh kumandanlarının vazifeleri

Madde 179 - Her kışlada, konak ve ordugâhlarda bunların büyüklüğü ile münasebeti ve ihtiyaca yetecek yangın söndürme alet ve vasıtaları bulunur. Kumandan ve kurum âmirleri soba borularıyla ocak ve bacaların temiz olup olmadığını ve varsa elektrik tesisatını vakit vakit kontrol ettirir. Yangın söndürme vasıtalarının lüzumunda çarçabuk ele geçecek ve işleyecek veçhile hazır ve kullanılabilir bir halde olmasını temin eder. Bunların kullanma usullerine dair alâkalı personele dersler verir ve lüzum gördükçe kendisi veyahut nöbetçi heyeti vasıtasıyla yangın işareti verdirerek söndürme vasıtalarının işleyip işlemediğini, yolunda kullanılıp kullanılmadığını muayene eder ve bir yangının parlamasından evvel ve yangın esnasında revirlerde bulunacak hasta erbaş ve erleri silâh, eşya, teçhizat ve hayvanların kurtarılması tarzları ve umumiyetle yapılacak işleri mufassal bir talimatla tesbit ve bu talimatı çerçevesinde levhalar içine nizam karakoluna ve kışlanın göze görünür başka başka yerlerine astırır. Bu talimatta bir yangın vukuunda kışla dahilindeki muhtelif birliklerden her birinin yapacakları işler sarih olarak belli edilir.

D) HAYVANLARA AİT BAKIM VE HİZMETLER

1 - Tımar

Madde 328 - Tımar: Sureti umumiyede vücudu temizlemek, yele ve kuyruğu ve müsait havalarda kıta veterinerinin müsaadesiyle hayvanı bütün yıkamak ve ayaklarının temizliğine devamlı surette dikkat etmekten ibarettir.

Madde 329 - Tımar; hayvanın hali ve iklim müsait olduğu zamanlarda bir defası ahır dışında olmak üzere günde iki defa yapılır. Müddetler 45 er dakikadır.

Madde 330 - Bineklerden gayrı bütün hizmet hayvanlarının yeleleri her mevsimde kesilir, kuyrukları hanep mafsalı hizasına kadar uzatılır, fazlası kesilir, topuk kılları kesilmez, fazla uzadığı zaman tuvaleti yapılır.

Subayların zatî binek hayvanları bu kayıtlara bağlı değildir.

2 - Nallama

Madde 331 - Nalların bakımı ve yenileştirilmesi çok dikkatle takip olunmalıdır. Nallar, miadı içinde yenileştirilir ve bu müddet içinde de bir defa kayar edilir. Miadından evvel çok aşınmış veya kırılmış nallar mutlaka yenilenir. Ön veya art ayaklarından birinin nalının değiştirilmesi icabettiği zaman yanındaki ayak da kayar edilir.

3 - Yıkama

Madde 332 - Hayvanlar, sıcak mevsimde haftada en az iki defa yıkanır, mümkün oldukça derinliği ve akıntısı az olan temiz sularda yıkamak tercih olunur.

4 - Yem verme

Madde 333 - Hayvanların yem istihkakları üç öğünde verilir. 5/10 u akşam, 3/10 u sabah ve 2/10 u da öğleyin yedirilen sert yem istihkakı hareket esnasında ve zaruret halinde sabah ve akşam olmak üzere iki defa da verilebilir. Sert yem hacmen aynı miktarda, saman veya kıyılmış kuru otla karıştırılarak verilir. Artan ot ve saman istihkakları öğünler arasında yedirilir.

Madde 334 - Öğle yemi hayvanlar yeter derecede dinlendikten sonra, akşam yemi akşam tımarı ve suyundan sonra verilir.

Madde 335 - Sabah yemleri vazifeden en az üç saat evvel öğle yemi öğle istirahatından ve hayvanlar kâfi derecede dinlendirildikten sonra verilir.

Madde 336 - Hizmet görmeyen hayvanların sert yem istihkakları icabında veteriner raporu ile 1/3 - 1/2 nisbetinde azaltılabilir.

Madde 337 - Torba artıklarını yıkayıp temizleyip kurutmadan yedirmek caiz değildir.

5 - Su verme

Madde 338 - Hayvanlara her mevsimde günde en az iki defa su içirmeli sıcak mevsim ve iklimlerde öğle vakti de su verilmelidir. Hayvanlar su içerlerken fasılasız su içmelerine müsaade edilmemeli, dinlendere dinlendere içirilmelidir. İnsanların içmeyeceği herhangi bir su (mecburiyet olmadıkça) hayvanlara içirilmemelidir. Hayvanları bulaşıcı hastalıklardan ve sülüklerden korumak için rastgele umumi yalaklardan sulamak yasaktır. Bu takdirde kovalarla içirilmelidir.

Madde 339 - Kışla haricinde su vermek lüzumu halinde mümkün oldukça akar ve temiz sular tercih edilmelidir. Yürüyüşlerde hayvan terli iken su vermek lâzım gelirse ağır ağır içmesi için ağızdan kantarma çıkarmamalıdır. Vazifeden terli olarak dönen hayvanlara teri kurumadan su içirilmemelidir.

Madde 340 - Sabah suyu sabah yeminden üç saat sonra, öğle ve akşam suları yemden evvel verilir.

6 - Vazifeye çıkış ve vazifeden dönüşte hayvanlara yapılacak muamele

Madde 341 - Vazifeye çıkarılan hayvana eğer, semer, koşum vurulmadan evvel bir defa gebre ile vücudu baştan aşağı temizlenir ve tüyleri yatırılır. Nalları yoklanır, sıhhatli olup olmadığı tekkik edilir. Hayvanda neşesizlik görülürse en yakın âmire malûmat verilir.

Madde 342 - Vazifeden dönüşte ilk yapılacak iş, hayvanın terini kurutmak ve temizlemektir. Yaz ve kış müsait havalarda çok terli hayvanları hemen ahıra sokmayıp bir müddet yedekte rüzgârsız yerde gezdirmeli ve bu esnada kolan gevşetilmiş bulunmalıdır. Bu

suretle teri az çok kuruyan hayvanın ayaklarının çamurunu bukaliğına kadar güzelce yıkayıp kurutmalı ve ahıra çekmelidir.

Madde 343 - Ahıra sokulmuş hayvanlar henüz terli iseler üzerlerinden takımları hemen alınmaz ve hayvanın yorgunluğu geçmedikçe tımar yapılmaz ve arpa, su verilmez.

- Hayvanlarda hastalık alâmetleri, hastalıklar ve hasta hayvanlara yapılacak işlem ve ilk tedbirler

Madde 344 - Hayvanlara bakan astsubay erbaş ve erler, nalbantlar veterinerin bulunmadığı veyahut hayvanlariyle bir vazife veya memuriyete gittikleri zamanlarda hastalanacak hayvanlara yapılması lâzım olan tedbirleri bilmeli ve yapabilmelidirler. Bu sebeple bunların hayvan hastalıklarına ait alâmetleri bilmeleri lâzımdır.

Madde 345 - Hastalık alâmeti gösteren hayvanlar hususi bir yere ayrılır ve ilk tedbirler yapılır ve hemen veterinere de haber verilir.

Madde 346 - Hayvanların bakım ve sağlığı hakkında bu fasılda zikredilmeyen hususlarda ilgili talimatlar hükümleri tatbik olunur.

8 - Ahırlarda nizam ve tertipler

Madde 347 - Ahırların içi, hayvanların yattığı ve durduğu yer, daima düzgün ve temiz bir halde bulunmalı, tabanı bozuldukça hemen tamir edilmelidir.

Madde 348 - Ahırlara mahsus malzeme ve vasıtalar her zaman tam ve daima kullanılabilir bir halde olmalıdır. Bilhassa yem torbaları ve tımar edevatı ve yemlikler daima iyi ve temiz bir halde bulundurulmalı ve kullanmadan evvel tekrar temizlenmelidir.

Eleme ve kırma makineleri ve yemler hayvanlardan ayrı, emin ve rutubetsiz bir yerde saklanmalı, yem temizleme işi ahırın dışında hususi bir yerde yapılmalıdır.

Madde 349 - Hayvanların altına yataklık olarak ot, saman, çavdar sapı konur. Bunlardan tedarik mümkün olmazsa hastalıkla bulaşık olmayan yanmış kuru ve temiz gübre serilir. Bu yataklıklar her gün kaldırılmalı, yaşları ve pislenmiş olanları atılmalıdır. Kullanılabilir kısımlar tekrar kurutulduktan sonra kullanılmalıdır.

Madde 350 - Ahırlarda, her hayvanın baş tarafındaki duvara 15 x 15 santimetre büyüklüğünde zemini siyah boyalı sac veya tenekeden birer levha asılır ve üzerine hayvanların adı ile tırnak numaraları beyaz ile okunaklı bir surette yazılır.

Müsabakalara iştirak ederek mükâfat kazanan hayvanların kazandıkları mükâfatın mahalli ve cinsi hayvanın baştarafına bir levha ile asılır.

Madde 351 - Ahırlarda temizlik ve intizam temini ahıra memur astsubay ve erbaşlara aittir. Ahır hizmetlerinin görülmesi için topçu ve süvaride her top veya manga için bir ahır nöbetçi eri, diğer sınıflarda (**Değişik ibare:RG-29/8/2014-29103**) 20-30 hayvana bir er hesabıyla günlük ahır nöbetçileri tâyin olunur. Ahır nöbetçilerine iş elbisesi verilir.

Madde 352 - Ahırların kapıları üzerine asılacak levhaların büyüklüğü de koğuş kapıları üzerine asılacak levha büyüklüğünde olur ve üzerine meselâ (dördüncü bölük ahır) diye yazılır.

Her hayvanın teçhizat ve mutabiyesi üzerine kendi tırnak numarası şu suretle yazılır:

a - Başlık, eyer ve koşum gibi teçhizata soğuk numara vurulur, (36 puntolu),

b - Ağaç veya madenî malzeme ve teçhizata (semer, kaşağı, fırça vesaire) beyaz yağlı boya ile yazılır.

c - Teçhizat torbaları, yem torbaları, gebreler hayvan battaniye veya velenseleri gibi bez, yün ve kıl örmeli eşyanın köşe yan vesaire gibi münasip yerlerine 2 X 3 santim büyüklüğünde madenî etiket dikilir veya asılır. Soğuk numaralar başlıklarda tepelik kayışına

eyerlerde art kaşın altına, koşumlarda göğüslük veya hamut üzerine vurulur. Beyaz yağlı boya ile yazılacak numaralar semerlerde art kaş demirine, kaşağı, fırça vesairede üst taraflarına yazılır.

Madde 353 - Her hayvanın tımar malzemesi kutular içinde veya bunlar için hususi surette yapılmış torbalar içinde eyer veya koşum takımlarının bulunduğu yerin altında asılı olarak bulundurulur ve bunların üzerlerine gene ait olduğu hayvanın tırnak numarası yazılır. Hayvanın eyer ve koşum takımları ahırların içinde ve hayvanların gerisinde bunlar için yapılmış yerlere konulur ve üstleri örtülür.

Yem torbaları keza hayvanın diğer teçhizat ve malzemesi yanında asılı bulunur.

Madde 354 - Tavlalarda ara ağaçlarının daima iyi ve sağlam bir halde bulunmasına dikkat edilmeli, yular zincirlerinin kırılması halinde, hayvanları yaralamamak için tel ile bağlanmasına asla müsaade etmemelidir.

Madde 355 - Bulaşık hastalıktan dolayı ölen, öldürülen bir hayvanın mutbiyesi başka bir hayvanda kullanılamaz. Teçhizat ve malzeme kıta veterineri tarafından fennî bir surette temizlendikten sonra emirle kullanılabilir.

9 - Hayvan sulama yerleri

Madde 356 - Tavlasında fennî surette sulama tertipleri olmıyan kışlalarda, ahırların mümkün olduğu kadar yakınında bir veya birkaç yerde hiç olmazsa on hayvanı bir defada sulayabilecek çimentodan veya galvanizli beyaz sactan çeşmeli veya tulumbalı müteaddit hayvan yalakları yapılır.

Bu yalaklar her sulamadan evvel esaslı surette temizlenir ve daima temiz bulundurulur. Hayvanlar sulandıktan sonra yalak içinde kalan sular akıtılmak suretiyle boşaltılmalıdır. Su yalaklarının başka maksatlarla kullanılması ve hasta hayvanlara bu yalaklardan su içirilmesi menedilmelidir.

10 - Hayvan revirleri

Madde 357 - Veterinerin hayvan hastanesine göndermeğe lüzum görmediği hasta hayvanların tedavisi için her alay ve müstakil birlikte hususi bir ahır ayrılır. Buna (Hayvan reviri) denir. Bu revir de en az iki bölmeli olur.

Madde 358 - Hayvan revirinde veteriner malzemesinin korunması hasta hayvanların bakılması ve hayvan hastanelerindeki usullerin tatbiki birlik veterineri tarafından temin olunur.

İ) RÜTBE SAHİPLERİNİN VAZİFELERİ

1 - Onbaşların vazifesi

Madde 361 - Onbaşı, emri altına verilen erlerin veya birliğin âmiri ve çavuşun fiilen yardımcısıdır. Onbaşı, kendi birliği içindeki disiplini korumağa ve emrine verilmiş olan insan, hayvan, araç ve malzemeyi iyi bakmağa ve onları muharebe bakımından yetiştirmek, sevk ve idare etmeye mecburdur. Onbaşı, erlerinin vücut ve elbise temizliklerinden hayvanların bakımından, teçhizat ve silâhların, cephe ve seferi eşyaların iyi bir halde muhafazasından ve bunların nizamına uygun bulunmasından ve taşınmasından ve en küçük birlik sayılan manganın, postanın ve kısmın bütün iç hizmetlerini iyice bilmek, öğretmek ve tatbik etmekten sorumludur.

2 - Çavuşların vazifeleri

Madde 369 - Çavuş, kendi birliğinde, (silâh, cephe, âlet, seferi eşya ve vasıta olarak) sınıf ve teşkilâtın icabı neler varsa hepsinin bakımından ve korunmasından mesul olduğu gibi bunların buldukları yerlerde temizlik ve düzgünlüğün teminine,

bütün erlerin sıhhatlerinin korunmasına, elbise ve çamaşırlarını temiz tutmalarına, hayvanların bakılmasına dikkat eder ve fırsat bulduğu zamandan istifade ederek bu hususlara dair ders verir.

Madde 370 - Çavuş, tavır ve harekette, ahlâkta ve nazarî ve amelî bilgide ve tatbikte astlarına mükemmel bir örnek olmalı ve mesleğinin icabettirdiği bütün bilgilerden ders vermeğe, talim ettirmeğe ve hayvan terbiyesine kudretli olmalıdır.

Madde 371 - Çavuş, kendi birliğine düşen hizmetlerin, emrinde bulunan daha küçük birliklere (insan, hayvan, araba ve sair vasitalara bir hizmet sırası tertip ederek, hakkaniyetle ve sıra ile gördürmeli ve sorulunca kimin ve neyin nerede ve hangi hizmette olduğunu bilerek cevap verebilmelidir.

Atlı sınıflarda çavuş fevkalâde haller müstesna olmak şartı ile hayvan tımar etmez ancak birliğinde bulunan hayvanların tımarlarının usulü dairesinde iyi yapılmasına nezaret ve dikkat eder.

Nöbetçi personelin vazifeleri

d. Nöbetçi subaylarının vazifeleri :

1 - Bölük nöbetçi subayının vazifeleri :

Madde 406 - Bölük nöbetçi subayının vazifeleri şunlardır :

6 - Su ve tımarlarda bizzat bulunarak hayvanların iyi bir surette bakımlarını temin etmek.

Silâhlı Kuvvetler kıt'alarında tutulacak nöbetler

R) Harb esirleri ve mülteciler :

3 - Adi kabileler :

Madde 700 - Yürüeyebilen veya yürümesinde mahzur olmıyan hasta hayvanlar yedekte çekilir. Yürümesinde mahzur olanlar en yakın garnizon kumandanlığına, yoksa Hükümete veya ihtiyar heyetine teslim olunur. Hastalığın bulaşıcı olduğundan şüphe edilirse böyle hayvanlar hemen ayrılır ve mutlaka en yakın askerî garnizon kumandanlığına veyahut veterineri bulunan mahallî Hükümete teslim olunur. İktiza ettiği halde bakıcısı da beraber bırakılır.

Madde 701 - Hastalık sebebiyle bir yere teslim edilen erat ve hayvanların iaşe ilmuhaberini hemen vermek imkânı yoksa, bu sonradan gönderilmek üzere bunlar kabile kumandanlığınca verilecek muvakkat bir muhtıra üzerine teslim olundukları mahallerce iaşe olunurlar.

Madde 702 - Teslim olunan hayvanlar için tesellüm eden yerden esbabı mucibeli ve eşkalli bir ilmühaber alınır.

Madde 703 - Bu hayvanda ruam, kuduz vesaire gibi bulaşıcı ve kızıl kurt gibi korkulu hastalıklar görülürse veyahut kuduz bir hayvan tarafından ısırılacak olursa her askerî veteriner ve bulunmadığı takdirde her Hükümet veya belediye veterineri, hayvanı muayene etmeğe ve fennen alınması lâzımgelen tedbirleri almağa mecburdurlar.

Madde 704 - Öldürülmesine veteriner tarafından rapor verilen hayvanlar kabile kumandanı tarafından tâyin edilecek bir heyetin gözü önünde öldürülür ve bir de zabıt kâğıdı tutulur. Böyle hayvanlar derisi ile beraber derince gömülür ve buldukları ahırlar fenni bir surette temizlenir.

Madde 705 - Ölen hayvanların ölüm sebebi için alınacak veteriner raporu garnizon kumandanlığına tasdik ettirilerek tutulacak zabıt kâğıdına ilıştırılır.

